Chronicus Canon
ÆGYPTIACUS
EBRAICUS
GRÆCUS
ET
Disquisitiones
D. *JOHANNIS MARSHAMI*

Eq. Aur. & Bar.

LONDINI,

Excudebat *Tho. Roycroft*, Prostant apud *Guliel. Wells* & *Rob. Scott*, ad Insignia Principis in vico vulgò vocato Little Britain. *MDCLXXII.*

ΧΑΛΕΠΟ'Ν,

'ΕΚ ΤΩ͂Ν ΜΗ' ΚΑΛΩ͂Σ 'ΕΧΟ'ΝΤΩΝ,

ΛΕ'ΓΕΙΝ ΚΑΛΩ͂Σ.

Aristoteles.

ΠΡΟΚΑΤΑΣΚΕΥΗ.

ÆGYPTI Dynaſtiæ.

VIR ſummus Joſephus Scaliger, cum Euſebianis, edidit [a] *Dynaſtias Ægypti: ſeriem & ſucceſſionem* earum connectens, & cœleſtes characteriſmos adjiciens, [b] *aliam Periodum Julianam* poſtulat; nè *abjectis quatuor Dynaſtiis, temporum vinculum interrumperetur*; cùm caput Dynaſtiarum *modum Periodi Julianæ excedat*, & [c] *antevertat epocham Moſaicarum rationum annis* 1336. Dionyſius Petavius è Societate Jeſu, vir doctiſſimus, Scaligero oppoſitus, illum hoc [d] *ſine ullo judicio feciſſe* judicat. [e] *Ægyptiorum*, inquit, *Origenes & Dynaſtias, quas Africanus & Euſebius ſcriptis prodiderunt, fabuloſas & quod ad vetuſtatem attinet emeptitias eſſe, cùm res ipſa loquitur, tum nos breviter ſignificavimus.* Αὐτὸς ἔφα· neque in tanto molimine chronologico iſtas Ægypti antiquitates vel levi manu tetigit. Mihi viſum eſt Dynaſtias iſtas neque in immenſum extendi debere, neque omnino rejici.

[a] Can. Iſag. l. 2. p. 122.
[b] ib. p. 274.
[c] L. 3. p. 309.
[d] Doct. Temp. l. 9. c. 15.
[e] L. 10. c. 17.

Georgius Monachus, Syncellus Taraſii Patriarchæ CP, Chronographiam ſcripſit, non ità pridem [f] editam: hic Dynaſtias Ægypti, ex Africani Euſebiique calculo, recenſet: ex hoc tranſcripta ſunt excerpta Scaligeri. Quicquid ſupellectilis hodie ſupereſt ad inſtaurandas Ægyptiorum origines, id ferè totum debetur Syncello: neque tanti ſunt momenti, quæ Herodotus omnium primus, aut illum ſecutus Diodorus, de Regibus Ægypti tradiderunt.

[f] A. D. 1652.

Apud Syncellum memorantur Antiquitatum Ægypti auctores, tum Ethnici, tum Chriſtiani: Illi, tres; *Vetus Chronicon, Manetho*, & *Eratoſthenes*: Hi, itidem tres; *Africanus, Euſebius*, atque ipſe *Georgius*. De ſingulis videamus.

§. I. [a] Sync. p. 51. b.

VEtus Chronicon, cùm sit anonymum, ex Syncelli fide proferendum est. [a] *Fertur* (ait ille) *apud Ægyptios vetus quoddam Chronicon, continens* XXX *Dynastias, in Generationibus* CXIII, *immensum tempus annorum* 36525. *Primum Auritôn*; *secundum Mestræôn*; *tertium Ægyptiorum. Deorum regnum ità se habet. Vulcani nullum est tempus*: *Soli tribuuntur anni* 30000: *Saturno ac reliquis* XII *Diis anni* 3984. *Deinde regnârunt* VIII *Semidei annis* 217. *Post hos recensentur Generationes* XV *Cycli Cynici, annis* 443. Reliquæ deinceps Dynastiæ suo ordine recitantur. XVI *Tanitôn*; XVII *Memphitôn*, &c. [b] *Summa* XXX *Dynastiarum, anni* 36525 (legendum enim ut supra Μγ', id est, μυριάδας γ', καὶ ϛφκε', non ∋γ') *qui sunt Cycli Caniculares* XXV.

[b] 52. a.

Chronicon hoc, licèt *Veteris* nomen obtineat, antiquitatem tamen præ se fert non nisi Ptolemaicis temporibus proximam; cum ad Nectanebi fugam perducatur, quæ fuit anno tertio Olympiadis CVII, ante expeditionem Alexandri annis quindecim.

§. II. [c] Joseph. con. Apion. p. 1039. d.

MAnetho [c] *vir Ægyptius erat, Græcâ disciplinâ eruditus*: *scripsit enim Græcè historiam patriam, ex sacris* (*ut ait ipse*) *libris interpretatus. Herodotum frequenter arguit, rerum Ægyptiacarum ignoratione mentitum.* Illius ætatem & patriam noscimus ex operis dedicatione. [d] *Magno Regi, Ptolemæo Philadelpho* (σεβαστῷ) *Manetho Sacerdos, & Notarius sacrorum penetralium per Ægyptum, genere Sebennita, Heliopolitanus, Domino meo Ptolemæo, Salutem.* Dicitur Manetho à Vetere Chronico [e] *plurimum dissentire*; κατὰ πολὺ διαφωνεῖν· quod mihi quidem non facilè apparet. Scripsit enim Manetho [f] *de Deis, Semideis, Heroibus, & Mortalibus*; & [g] *immensum tempus*, quod in Chronico memoratur, τὸν αὐτὸν τὸν Μανεθῶ tractâsse dicit Syncellus; illúmque, eo nomine, πεπλανῆσθαι *in errorem duci* putat. Continebant etiam Manethonis *tres libri* [h] *Generationes* CXIII *in Dynastiis* XXX. Manethoni [i] *Nectanebus rex est Ægypti ultimus*, XV *annis* περὶ τῆς κοσμοκρατορίας *Alexándri.* Neque mirum inter hos convenire: tam [k] Manetho, quàm [l] Chronicon, origines Ægypti ex *libris Mercurii* traduxisse dicuntur.

[d] Sync. p. 40. c. — [e] Sync. p. 52. d. — [f] p. 40. d. — [g] p. 51. b.c. — [h] p. 52. d. — [i] p. 53. a. — [k] p. 40 b. — [l] p. 52. b.

Quod autem tempora, quæ à [m] Manethone Diis assignantur, eadem omninò non sint, quæ in Chronico; id quidem interpolatorum

[m] Syncel. p. 18. c.

polatorum vitio contigisse videtur. Numeri enim isti (de quibus mox erit dicendi locus) non tam Manethonis sunt, quam Eusebii, vel Panodori; ex quorum excerptis depromptum est, quicquid Manethonis legitur apud Syncellum; quem ego nunquam inspexisse ipsos Manethonis libros, non immeritò suspicor.

Cæterum in Manethone, uti etiam in Chronico, maximè desiderantur Origines Diospolitanæ. Chronicon illorum regum meminit primùm in Dynastiâ XIX; quæ Africano XVIII numeratur. Josephus, ex Manethone, reges istius Dynastiæ recenset: & quidem verisimile est vetustiores Thebæorum reges à Manethone omninò fuisse prætermissos. Nam quæ ab Africano, in Dynastiis XI, XII, XIII suggeruntur, rejicienda sunt, tanquam ἄδοξα & incongrua: quod [a] suo loco palam facimus. [a] *ad Sec. XIV.*

Eratosthenes itaque Cyrenæus imperfectam Diospolitanorum regum seriem supplevit: illum Euergetes Ptol. Philadelphi filius Athenis accersiverat; & quod Musæi (uti reor) Bibliothecarius [b] *Secundus esset, illum Musæo-præfecti vocabant* Βῆτα. Hic [c] *Ægyptiorum illorum, qui Thebæi dicuntur, regnum descripsit: Regum XXXVIII, annorum MLXXVI; quorum notitiam ex Ægyptiacis Commentariis & nominum significatione; mandato Regis, Græco sermone expoſuit.* Si Manetho, sub Philadelpho, hanc regum seriem collegisset, nihil opus esset Eratosthenis, jussu Euergetis, ut actum ageret. Reges istos Apollodorus in suis Chronicis recitaverat: ex Apollodoro, vel potius ex Africano, Syncellus. Ac licet [d] LIII *aliorum deinceps Thebanorum regum nomina ab Apollodoro tradi dicantur*; quæ Syncellus dicit *se tanquam superflua omisisse*: tamen Eratosthenis eclogen non ultra illos XXXVIII extensam fuisse arbitror. Nam Diospolitanos reges, quos ex Manethone recenset [e] Josephus, Eratosthenæis successisse [f] monstrabimus. Est autem hoc Eratosthenis laterculum venerandissimum antiquitatis monumentum, & ad stabilienda Ægyptiorum tempora imprimis necessarium.

§. III.

[b] *Marcian. Heracl. in Periplo.*
[c] *Sync. p. 91. c. p. 147. d.*
[d] *Ibid.*
[e] *Con. Apion. p. 1041.*
[f] *ad Sec. XI.*

In hac Scriptorum classe etiam censeri meretur *Dicæarchus* Messenius, qui fuit Aristotelis auditor. Ille enim Ægyptiaca tempora tractavit; ex professo, an obiter, incertum. Hujus quidem Syncellus non meminit: verùm ex vetustissimo Apollonii

[a] *ad Sec.* X. Rhodii Scholiaste supereſt egregium Dicæarchi fragmentum,[a] ſuo loco proferendum.

§. IV. AD Chriſtianos venio Ægyptiacarum rerum ſcriptores; qui id ſibi negotii propoſuerunt, ut demonſtrarent Origines Moſaicas nullis Regnorum initiis, nullis Deorum natalibus recentiores fuiſſe. Hujus ſententiæ auctorem habuerunt Joſephum; qui antiquitates Ebraicas Græcaſque inter ſe comparans, res ſuas longè nimiùm protrudit in anteriora, atque colligit, *Exodum Iſraelitarum præceſſiſſe Excidium Trojæ, annis pene mille.* De quo παραχρονισμῷ pleniùs dicendum eſt ad Sec. IX.

Ut ut ſit, iſtâ auctoritate ſecurus, Juſtinus Martyr collocat *Moſem in temporibus Ogygis & Inachi.* Juſtinum ſequutus eſt Tatianus, & Clemens Alexandrinus.

Poſt hos *Sex. Julius Africanus* (qui Chriſtianorum primus doctrinæ temporum ſeriò operam dedit) cùm ex Hellanico & Philochoro didiciſſet, [b] *Ogygem* MXX *annis ante Primam Olympiadem extitiſſe*, ipſe totidem annos ſtatuit ab Egreſſu Moſis ad Primam Olympiadem; & inſigne nactus Græcorum ἀφετήριον, conſequentia tempora per Olympiadas, præcedentia per LXX Seniorum numeros (omiſſo Cainane ſecundo) facilè deduxit. Ægyptiacas autem res cum Ebraicis connectit, ſecundùm rationes Joſephi. Ille *Paſtorum* Dynaſtiam de Iſraelitis interpretatus, Paſtores iſtos temporibus Joſephi Patriarchæ accommodavit: idque Chriſtianis Patribus[c] pro conceſſo obtinuit, Joſephum ſub *Aphophe* in Ægypto floruiſſe. Africanus itaque regem hunc de quarto loco in ſextum dimovit, ut ſuis rationibus quadraret: & interpoſitis duabus aliis *Paſtorum* anonymorum Dynaſtiis, [d] ſub *Amoſe*, primo Thebanorum regum, in Dynaſtiâ 18, Egreſſum Moſis collocat. Inſequentia tempora per Græcorum epochas diſtincta ſunt: quales ſunt *Appulſus Danai*; *Excidium Trojæ*; de quibus ſuo loco. Eſt autem res perquàm inepta, in Ægypto regnantes ponere Paſtores illos, ante deportationem Joſephi, cujus progeniem illos fuiſſe volunt.

Illud autem maximè mirum videtur, quòd cùm Africanus XVI Manethonis Dynaſtias rejiciat, ſuperſit tamen integer XXX Dynaſtiarum uumerus. Tam ex iis quæ de Vetere Chronico & de

[b] *Euſeb. Præ. Evang. l.* 10. *c.* 10. *p.* 490.

[c] *Sync. p.* 62. *d.*

[d] *Sync. p.* 62, 69.

de Manethone diximus: quàm ex illâ Dynastiarum Notitiâ, in quâ [a] Panodorus Manethonem ad suos vocat calculos; atque ex [a] *Sync. p. 19.* editis à [b] Scaligero Latino-barbaris satis constat, vetustissimas [b] *Euseb. Scal. p. 60.* Dynastiarum illarum, quæ Manethoni omninò XXX sunt, assignari *Diis Semideisque*. Verùm quæ Manetho [c], *μιαρῶν ἱερῶν ἀρχιερεὺς γράφει, ψευδηγορῶν περὶ θεῶν μηδέποτε γεγονότων, impurorum sacrorum pontifex scribit, mentitus de Diis qui nusquam extiterunt*; [c] *Sync. p. 18. c.* ista omnia Africanus, tanquam scriptore Christiano indigna, aspernatur; & in illud tempus rejicit, quod præcessit Diluvium. Dynastiæ Africani istam præ se ferunt epigraphen: [d] Περὶ τῶν μετὰ τὸν Κατακλυσμὸν Αἰγύπτου Δυναστειῶν. *De Dynastiis Ægypti post Diluvium.* [d] *Syncel. p. 54.* Sequitur: Μετὰ Νέκυας τοὺς ἡμιθέους πρώτη βασιλεία καταριθμεῖται βασιλέων ὀκτὼ, ὧν πρῶτος Μήνης Θινίτης. *Post Semideos manes, numeratur Primum regnum octo regum; quorum primus Menes Thinites.* Semidei igitur præcesserunt Diluvium: Reges autem post Diluvium regnare cœperunt. Nihilominus Africanus à Diluvio suarum XXX Dynastiarum initium deducit. Est itaque certissimum, in Dynastiarum dispositione, Africanum à Manethone quàm plurimùm discrepare. Quod à Syncello olim observatum. [e] *Chronicæ* [e] *Sync. p. 53. c.* *disquisitiones à Manethone traditæ discrepant ab Ecclesiasticis historicis* (Africano sc. & Eusebio) *tum illarum appellatione, tum regnorum duratione.* Neque nomina, neque tempora utrobique eadem. Neque rectè ponitur à Scaligero titulus iste; [f] *Dynastiarum Successio, juxtà editionem Africani, ex tomis Manetho Ægyptii.* [f] *Can. Isag. p. 122.* Sanè maximus Manethonis interpolator Africanus vetustiores suas Dynastias (si quid video) ex mero suo ipsius arbitrio disposuit: si penitiùs inspiciamus, alias illarum frustula tantùm esse Dynastiarum; alias [g] reperiemus meros esse numeros, inaniter turgentes. Sed nec illud [g] *Ad fin. Sec. VII.* satis capio. Africanus à Diluvio ad Exodum numerat annos 1464: Menen collocat post Diluvium: nihilominus secundùm Dynastiarum Africani rationes, à Mene ad Amosin (sub quo Exodus) [h] colliguntur anni 3986. [h] *Can. Isag. p. 126.*

Hæc cum ità se habeant, veniam impetravero, si in digerendis Ægyptiorum originibus, Africanum non fuero sequutus κατὰ πόδα. Vixit autem Africanus sub M. Aur. Elagabalo; & Chronologiam suam perduxit ad consulatum *Grati et Seleuci*, anno Domini 221.

§. V. [a] P. 54, 55.

EUſebius, Cæſareæ Paleſtinæ Epiſcopus, omnes Africani Dynaſtias tranſcripſit; quod ex [a] Syncelli comparatione liquet: *Chronicum* autem *Canonem* pertexens a natalitio Abrahami anno, tot tantùm adhibet, quot ſuis rationibus convenire putabat: abſciſſis itaque X̅V̅ prioribus, annos inanes circiter trecentos *Thebæis* & *Paſtoribus* anonymis producit; & à X̅V̅I̅I̅I̅ demùm Dynaſtiâ Ægyptiorum regum ſeriem exorditur. Iſta quidem Chronologia, præfractè inſtituta, à recentioribus ſecure recepta eſt.

[b] Can. Iſag. L. 2 p. 125.

Hæ X̅V̅ Dynaſtiæ (quarum colliguntur anni 3317, ex ratiocinio [b] Scaligeri) antevertunt Diluvium; quod anno 74 Dynaſtiæ X̅V̅I̅ contigiſſe volunt. In iſtis planè exſcriptor Africani eſt Euſebius: Veruntamen inter hunc & illum non parùm diſconvenit: neque conſtarent rationes Euſebii, niſi ab Africano diſſentiret, quem 284 annorum προχρονισμῷ peccâſſe repererat. Sanè Euſebii præcipua laus eſt, quòd epocham Exodi, nimis in antecedentia ſummotam, primus Veterum emendaverit. Hic enim, rectè conſtituto intervallo ab Abrahamo ad Exodum, indè ad Primam Olympiadem numeravit annos tantùm 736; non, ut Africanus, 1020. Secundum noſtras rationes colliguntur anni 712.

[c] Can. n. 266. [d] Can. n. 500. [e] Can. n. 835.

Euſebius, etiam [c] *venditionem Joſephi* ſub *Aphophe Paſtore* collocat: Exitum verò Iſraelitarum (miſſis duabus anonymis Paſtorum dynaſtiis) non ſub initio X̅V̅I̅I̅I̅ Dynaſtiæ; ſed [d] ſub *Acherre*, rege 12, collocat. *Armain*, regem 14, *Danaum* fuiſſe dicit; an ex auctoritate Africani, incertum. In intervallo indè ad *Caſum Trojæ* Africanus *Rameſſem* (in X̅V̅I̅I̅I̅ Dynaſtiâ) Euſebius alterum *Rameſſem* (in X̅I̅X̅) omittit; ut Troja caperetur [e] ultimo *Thuoris* anno, quem *Polybum* illum eſſe volunt qui excepit Menelaum, quod tamen non eſt ſatis congruum. Nam Menelaus non niſi poſt longos errores à Polybo exceptus eſt.

Syncellus cum Euſebio acerbè expoſtulat, & poſt Syncellum Scaliger. Verùm Euſebius non tantum ſibi permiſit in temerando Africano, quantum Africanus in Manethone. Euſebius Chronicon perduxit uſque ad annum 20 Conſtantini Magni, qui eſt D. 326.

Georgius

GEorgius monachus vixit A. D. DCCC. Hic collatis adinvicem [a] Africani atque Eusebii Dynastiis, novam Ægyptiorum regum seriem [b] *ab anno Mundi 2776 ad annum 4986*, sive quintum Cambysis annum, [c] *per Dynastias* X, *reges verò* LXXXVI, contexuit. Prima Dynastia reges habet XXV, annos DCC. Quæ quidem notatu dignissima est; tum quòd diversissima sit ab istis quæ vel ex Manethone, vel ex Africano & Eusebio supersunt; tum quòd miro compendio totum illud tempus amplectatur, à *Mene* sc. usque ad *Pastores*, quod Africanus in XVI dynastias distribuerat. & Scaliger (in productissimâ illarum concatenatione) ultra MMM & DCC annos extendit. Etiam Syncelli forsan mens fuit, in hac unâ, XVI dynastias contineri. XV enim illius reges primi (quorum sunt anni 443) videntur esse XV illæ [d] *Cynici Cycli* Γενεαὶ, in *Vetere Chronico*, quibus par annorum numerus attribuitur. Reliqui X reges dynastiam XVI conficiunt. Nam *Conchoris*, illorum ultimus, [e] numeratur ἐπὶ τῆς ιϛ' δυναστείας τοῦ Κυνικοῦ λεγομένου κύκλου παρὰ τῷ Μανεθῶ, *in* XVI *Dynastiâ Cycli, Cynici à Manethone dicti*. Cycli autem illius epocha, secundùm Syncellum, eadem est quæ Dynastiarum.

§. VI.

[a] p. 54. ad p. 78.
[b] p. 91. ad p. 210.
[c] p. 210. d.
[d] p. 51. d.
[e] p. 103. c.

Mihi quidem gratissima obvenit prima hæc Syncelli Dynastia; ex quâ spes in ordinem Ægypti origines redigendi prima emicuit. Neque curiosus quæro, unde istam ille hauserit: penès eum sit illius fides: qualiscunque sit, cum primævis cæteris, in nostrâ Dynastiarum Synopsi, locum habet.

Reliquæ IX Syncelli dynastiæ, quæ non κατὰ δυναστείαν distinctæ, continuatâ regum serie producuntur, non tanti habendæ sunt: in quibus licèt Eusebium, quem solet insectari, sequatur, illum tamen deserit, post XVIII dynastiam Africani, usque ad XXII, regésque comminiscitur, qui neque apud Eusebium sunt, neque Africanum; annósque & successiones mutilat vel extendit, prout ipsi visum est, magnâ nominum, maximâ numerorum interpolatione. Ut imprudentiam hominis non possis non mirari, qui cum aliis rixatur, ipse cùm sit reprehensioni maximè obnoxius.

HIS modis luculentissimæ Ægypti Antiquitates κατὰ συστολὴν καὶ διαστολὴν, κατὰ πρόσθεσιν καὶ ἀφαίρεσιν miserè vexatæ, spissis involutæ sunt tenebris ab ipsis temporum interpretibus; qui omnia §. VII.

nia fúſque déque permiſcuerunt, ut cum ſuis Ebraicorum temporum rationibus paria facerent: peſſimo ſanè exemplo, & religioſis ſcriptoribus indigno.

Illud autem maximam hominum admirationem excitat, quòd eam in conditionem res redacta ſit, ut cùm cæterarum plerumque gentium Origines mancæ ſint & ἄδηλοι, Ægyptiacarum ſuperſit ingens πλεονασμὸς, tantáque Succeſſionum redundantia, quanta ad intelligentiam popularem accommodari nequeat. Unde evenit, ut quàm plurimæ Ægypti Dynaſtiæ, tanquam fabuloſæ, & ex inſcitiâ, vel inſanâ Vetuſtatis κακοζηλίᾳ natæ, rejiciantur: neque quiſquam inter tot Veteres Recentioréſque temporum emendatores adhuc repertus ſit, qui errori huic ſubvenerit.

Quandoquidem igitur conclamatum eſt de Ægyptiorum Originibus, operæ precium me facturum exiſtimavi, ſi priſca Templorum ſcrinia à falſi crimine vindicavero, & Antiquitates nobiliſſimas ad fidem hiſtoricam redegero.

Periodus Aſtronomica.

DIximus Manethonem XVI Dynaſtias Diis Semideiſque aſſignâſſe; atque Africanum tempus illud Mythicum ab Hiſtorico per Diluvium diremiſſe. Dynaſtiæ iſtæ *Aſtronomiam* Ægyptiorum *Theologiámque* ſpectant; neque incongrua eſt illarum immenſitas, cùm Deos æternitate donari æquum ſit.

[a] *Hor Apoll. Hier. 1.* Scilicet Ægyptii putabant Elementa fuiſſe æterna. [a] Αἰῶνα σημαίνοντες Ἥλιον καὶ Σελήνην γράφουσι, διὰ τὸ αἰώνια εἶναι στοιχεῖα, *Ævum ſignificantes, Solem & Lunam pingunt, quòd æterna ſint elementa.* Quod ab aliis gentibus uſurpatum. In ſtatere Syriaco, penès me, in honorem *Antiochi Epiphanis* percuſſo, ſtat Heros dextrâ Solem, ſuper caput Lunam habens: deſignatur *Æternitas*, ſive regis ἀποθέωσις. Apud Romanos, in Divi Veſpaſiani, in Divi Hadriani nummis, *Æternitas* Dea ſtat ſtolata, ſingulis manibus Solis & Lunæ radiata capita tenens.

Cæterùm Sol & Luna, eminentiſſima cœlorum lumina, Dii gentium communes fuerunt: Numen autem Ægyptiis peculiare fuit Canis Cœleſtis, ſtellarum inerrantium ſplendidiſſima, apud quos

[b] *Oppida*

[a] *Oppida tota Canem venerantur* —— [a] *Juvenal. Sat 15. v. 8.*
[b] *Isis apud eos sidus est, quod Ægyptiacè* Σῶθις, *Græcè* Ἀστροκύων *dicitur, quod in reliqua etiam sidera regnare videtur.* Sothis hæc, apud Vettium Valentem MS, ex libris Petosiris, vocatur Σήθ, masculino genere. Τοῦ Σήθ ἀνατολή. [b] *Hor. Apoll. Hier. 3. Plutar. de Iside, p. 359. d.*

In Dynastiis Deorum *Isis* cum Osiride, atque *Anubis semideus* suas habent regnandi vices. Ἀποθέωσις ista à benefico Nili fluvii incremento; absque quo deserta foret Ægyptus. Nam ad ortus illius stellæ exundat fluvius; & ex illius aspectu solebant [c] σημειοῦσθαι περὶ πάντων τῶν ἐν ἐνιαυτῷ μελλόντων. *Prognosticon facere de iis quæ toto anno futura sunt.* Etiam [d] *Ceos accepimus ortum caniculæ diligenter quotannis solere servare, conjecturámque capere, (ut scribit Ponticus Heraclides) salubris ne, an pestilens annus futurus sit.* Indè autem [e] *Ægyptiis principium anni, non Aquarius, ut apud Romanos, sed Cancer. Nam prope Cancrum est Sothis, quam Græci Canis sidus dicunt. Neomenia autem est ipsius Sothidis ortus, quæ generationis Mundi ducit initium.* Hinc tot annorum myriades, & periodus omnem temporis modum transcendens. Nam immensa illa Ægyptiorum chronologia est astronomica; neque res gestas, sed motus cœlestes designat. [f] Αἰγύπτιοι μὲν περὶ τὰς περιόδους καὶ μυριάδας ἐτῶν, κατὰ θέσιν τῶν παρ' αὐτοῖς ἀστρολογουμένων ἐξέθεντο. *Ægyptii statuunt periodos & annorum myriades secundùm astronomiam suam.*

[c] *Hor. Apoll. Hier. 3.*
[d] *Cic. Divin. l. 1. prope finem.*
[e] *Porphyr. de Nymph. antro, p. 123. edit. Holst.*
[f] *African. apud Syncel. p. 17. c.*

EX diuturnâ stellæ orientis observatione didicerunt Ægyptii Sothin quotannis abire in consequentia sex horis, sive quartâ diei parte; ità ut in uno quadriennio fiat recessus unius diei: in 365 quadriennis, sive annis 1460, deficiant dies 365, sive annus unus; nec nisi anno sequente, qui est 1461 [g], *ad idem revolvatur principium.* Nam anni Ægyptiaci 1461 sunt naturales 1460. § I.

[g] *Censorin. c. 18.*

Hæc est decantatissima illa [h] Ἀποκατάστασις τοῦ Ζωδιακοῦ, *Zodiaci in primum statum reparatio, nimirum ab eodem signo ad idem signum.* Quæ etiam vocatur *Annus Magnus*; de cujus initio dicemus ad XI Seculum.

[h] *Syncell. p. 25. a.*

Periodus hæc annorum 1461 juxta numerum Cycli Lunaris multiplicata quinquiès & vigesiès (est enim in XXV vagis annis eadem Lunæ ratio quæ in XIX fixis) efficit periodum annorum 36525; [i] quæ est Ἀποκατάστασις Κοσμική; in quâ existimabant Ægyptii

[i] *Syncell. p. 35. d.*

Ægyptii siderum omnium & cœlorum fore ad natalitios carceres reditum, ac totius Universi renovationem. Nam inerrantium stellarum motus [a] ante Hipparchum, sub Ptolemæo Physcone, fuit omnino incognitus.

[a] Ptol. l. 3. initio.

Talis fuit Ægyptiorum Astronomia, ex Mercurii libris. Duas tradunt revolutiones; unam *Zodiaci*, alteram *Mundi*. Minore Syncellus historiam Ægyptiacam regúmque successiones metiri videtur: à Majore Vetus Chronicon suam mensuram recipit. Numerat enim XXX Dynastiarum annos 36525.

Neque alius fuit Manethonis calculus, teste Jamblicho. [b] *Mercurius ipse tradit viginti millibus voluminibus: vel sicut Maneteus* (Manethos) *recenset, tradidit voluminibus triginta millibus, itémque sex millibus, & quingentis, atque viginti quinque; & in eis perfectè omnia demonstravit.* Versio est Marsilii Ficini; Græca non vidi. Ex numero palam est, non libros intelligi, sed orbium cœlestium circumvolutiones. ——[c] *Assiduâ rapitur vertigine Cœlum,*
Sideráque alta trahit, celerique volumine versat.

[b] Jambl de Myst. Ægypt. c. De Diis, p. 153.

[c] Ovid. Metam. l. 2.

§. II. AD motum Octavæ sphæræ forsan composita est periodus illa, cujus meminit Julius Firmicus. [d] *Trecentorum* (inquit) *millium annorum Major* ἀποκατάστασις (*hoc est, redintegratio per* ἐκπύρωσιν, *aut per* κατακλυσμὸν) *spatio perficitur. Exustionem Diluvium sequitur*, &c. Mundi ἐμπύρωσιν tradiderunt Ægyptii; & quotannis adhibere soliti sunt [e] τὸ πυρωπὸν ἀλεξητήριον τῆς τοιαύτης πληγῆς, *igneum istius calamitatis amuletum*. Nam *ad Solstitium Vernum, omnes Ægyptii oves, & arbores, & ficus, & alia ejusmodi, rubricâ inficiunt; dicentes, illo die totum Mundum conflagrasse.* [f] Καὶ Αἰγυπτίων δὲ οἱ λόγιοι τοιαῦτα παραδιδόντες, *Eadem Ægyptiorum traditio* ad Græcos transiit. Φασὶ δὴ οἱ ἀπὸ τῆς Στοᾶς, κατὰ περίοδον, ἐκπύρωσιν τοῦ παντὸς γίνεσθαι· καὶ ἑξῆς αὐτῇ διακόσμησιν πάντ᾽ ἀπαράλλακτα ἔχουσαν. *Dicunt Stoici, juxtà quandam seculorum periodum, fuisse Incendium Universi; deinde ejusdem formationem, quæ omnia eadem habuit.* Ante Stoicos, id docuit Heraclitus. [g] *Norat enim Ephesius ille* (ἐκ τῆς Βαρβάρου φιλοσοφίας μαθὼν, *è Barbarâ philosophiâ edoctus*) τὴν διὰ πυρὸς κάθαρσιν τῶν κακῶς βεβιωκότων, ἣν ὕστερον ἐκπύρωσιν ἐκάλεσαν οἱ Στωϊκοί, *Expurgationem per Ignem eorum, qui malè vixerunt; quam Stoici posteà* ἐκπύρωσιν *dixerunt.* Ipse Jupiter, ætate Deucalionis, Diluvium meditans,

[d] Lib 3. c. 1. p. 47.

[e] Epiphan. Hæres. 19. p. 39. Ibid.

[f] Origen. c. Cels. l. 5. p. 245. Ibid. p. 244.

[g] Clem. Strom. V. p. 549. c.

Esse

> [a] *Esse quoque in fatis reminiscitur; affore tempus* [a] *Metam. 1.*
> *Quo mare, quo tellus, correptaque regia Cœli*
> *Ardeat, & Mundi moles operosa Laboret.*

Magnum Platonis annum non adduco. [b] *Est prætereà Annus, quem Aristoteles Maximum potiùs, quàm Magnum, appellat; quem Solis, & Lunæ, vagarumque quinque stellarum orbes conficiunt, cum ad idem signum, ubi quondam simul fuerunt, unà referuntur: cujus anni* [c] *hyems summa est κατακλυσμὸς, quam nostri diluvionem vocant; æstas autem ἐκπύρωσις, quod est mundi incendium. Nam his alternis temporibus Mundus tum exignescere, tum exaquescere videtur. Hunc Aristarchus putavit esse annorum vertentium* 2484. *Aretes Dyrrachinus,* 5552. *Heraclitus & Linus,* 10800 (*vel* [d] 18000.) *Dion,* 10884. *Orpheus,* 100020. *Cassandrus, tricies sexies centum millium. Alii verò infinitum esse, nec unquam in se reverti existimarunt.* Ex conjecturis variis, varii calculi.

[b] *Censor. c. 18.*
[c] *v. Arist. Meteor. l. 1. c. 14.*
[d] *Plut. placit. Phil. l. 2. c. ult.*

CUM Ægyptiorum Astronomiâ conspirat illorum Theologia: §. III.
utraque nimirum ex Mercurii libris. Cœlestia corpora Dii præcipui fuerunt; & Periodus magna, ad φαινόμενα astrorum excogitata, in Deorum βασιλείας distributa est. Mythici temporis constitutæ sunt [e] *sexdecim Dynastiæ*: *Deorum septem, &* [f] *Semideorum novem Dynastiæ*; quæ ad hunc modum se habent:

[e] *Syncell. p. 18. c.*
[f] *p. 41. b.*

[g] Dyn. I.	*Vulcanus regnavit*	an. 724. ½ dies 4.
II.	*Sol, Vulcani F.*	an. 86.
III.	*Agathodæmon*	an. 56. ½ dies 10.
IV.	*Saturnus*	an. 40. ½
V.	*Osiris & Isis*	an. 35.
VI.		
VII.	*Typhon*	an. 29.
	[h] Summ.	969.
VIII.	*Semideus Orus regnavit*	an. 25.
IX.	*Semideus Mars*	an. 23.
X.	*Semideus Anubis*	an. 17.
XI.	*Semideus Hercules*	an. 15.
XII.	*Semideus Apollo*	an. 25.
XIII.	*Semideus Ammon*	an. 30.
XIV.	*Semideus Tithoes*	an. 27.
XV.	*Semideus Sosus*	an. 32.
XVI.	*Semideus Jupiter*	an. 20.
	Summ.	214.

[g] *p. 19.*
[h] *p. 41 b.*

Est

Est uniquique sua Dynastia: assignati autem annorum numeri
[a] Syncell. p. 18. c. non sunt genuini. Manetho retulit, [a] *primum Deum Vulcanum reg-*
[b] p. 51. c. *nâsse annos* 9000. Chronicon [b] *Vulcano nullos dedit annos, Soli* 30000,
[c] Diod. Sic. l. 1. p. 13. d. *Saturno & reliquis Diis* 3984. [c] *Ab Osiride & Iside ad Alexandri reg-*
num numerant annos plus 10000; *vel, ut nonnulli scribunt, paulò mi-*
nùs 23000. Neque mirum inter mythologos non convenire.

[d] Syncel. p. 40. d. Post [d] Eusebium, Panodorus monachus Ægyptius (sub Arca-
[e] p. 41. c. dio Aug.) existimans Deorum annos fuisse [e] Lunares, & ἐν Σε-
ληνιακοῖς τριακονθημέροις κύκλοις peragi, commenta ista fuisse S.
Scripturæ satis consona demonstrare contendit. Ab Adamo statuit
[f] p. 32. c. [f] tempus ἀβασίλευτον annorum 1058: eo [g] Mundi anno οἱ Ἐγρήγο-
[g] p. 16. d. ροι κατῆλθον. Exinde dicit [h] annos Lunares 11985 (legendum ἑ,
[h] p. 41. b. non ἡ) qui Diis attribuuntur, conficere annos Solares 969: &
[i] p. 40. d. [i] Semideorum ὥρους, sive *trimestres annos*, 858 facere annos Solares
1058 214 cum dimidio. Eo modo componitur numerus annorum 2242:
969 quot scilicet fuerunt, secundùm Græcam Bibliorum versionem, ab
214 ½ initio rerum ad Diluvium.
2241 ½

Non opus est rationes istas ad Lydium lapidem revocare: His itaque leviter præmensis, ad tempus Historicum revertamur.

EBRAICA Chronologia.

RES Ebræorum cum Ægyptiacis quàm plurimùm permixtæ sunt. Ut igitur Ægyptiorum tempora ex sacris literis firmarentur; ut ex utriusque historiæ collatione lux mutua emicaret; opportunum duximus Diatribam nostram redintegrare, & synchronicum rerum Ebraicarum canonem apponere.

Mosaica chronologia ex παιδοποιΐαις conficitur: ætates verò Patrum diversi Bibliorum interpretes adeò diversas proferunt, ut inter viros doctos, de ætate Mundi, aut Diluvii tempore, non satis conveniat. Ecclesia Christiana codice Græco usa est, donec S. Hieronymus libros Ebraicos transtulisset: Latina deinde versio plerumque in Occidente, Græca autem in Oriente obtinuit. Qui Græcæ favent, antiquitatem jactant, & Evangelicam auctoritatem: negant textum Ebraicum, literis Chaldaicis exaratum, esse ab ipso Mosis autographo; sed à lectionum varietate per Rabbinos & Massoretas serò purgatum esse affirmant.

Nos hâc gravissimâ quæstione supersedentes, Ebraici codicis numeros

numeros ideo ſequuti ſumus, quòd ſint breviſſimi. Nam ſi immenſa Ægyptiorum chronologia intra terminos iſtos contineri poterit; nullum omnino ſupereſt dubium de laxioribus Græcorum temporibus.

Omiſſis itaque Antediluvianis, numeramus

A Diluvio ad profectionem Abrahami ————	an. 426:
A profectione Abrahami ad Exodum ————	an. 430.
Ab Exodo ad Templum fundatum ————	an. 480.
Stetit Templum ————	an. 400.
Duravit captivitas Babylonica ————	an. 70.
Sunt omnes anni ————	1806.

Primus annus Cyri Babylone regnantis, quo ſoluta eſt Judæorum captivitas, eſt Nabonaſſari 210, & Periodi Julianæ 4176. Contigit igitur Diluvium an. Per. Jul. 2370. De ſingulis intervallis ſuo loco diſſerendum.

IN genealogicis primorum temporum rationibus, varietatem numerorum uno conſpectu videas.

Geneſ. c. 11. ver. 10.			LXX.	*Samar.*	*Joſeph.*	*Ebraic.*
Sem	*genuit Arphaxad, an. poſt Diluvium*		2	2	12	2
Arphaxad	*genuit Cainan,*	*an. ætatis* ——	130			
——	*genuit Sala,*	*an. ætatis* ——	135	135	135	35
Sala	*genuit Heber,*	*an. ætatis* ——	130	130	130	30
Heber	*genuit Phaleg,*	*an. ætatis* ——	134	134	134	34
Phaleg	*genuit Rhagau,*	*an. ætatis* ——	130	130	130	30
Rhagau	*genuit Seruch,*	*an. ætatis* ——	132	132	130	32
Seruch	*genuit Nachor,*	*an. ætatis* ——	130	130	132	30
Nachor	*genuit Thara,*	*an. ætatis* ——	{179 / 79}	79	120	29
Thara	*genuit Abram, Nahor, Aran, an. æt.*		70	70	70	70
		Sum.	{1172 / 1072}	942	993	292

Aran, Tharæ primogenitus, natus eſt anno patris 70: Abram autem poſt annos 60, anno patris 130. Vixit enim Thara [a] annos 205. Abram profectus eſt in Canaan [b] *poſt mortem patris*, cùm ipſe ageret ætatis ſuæ [c] annum 75; cùm à Diluvio, ſecundùm Ebræos, præteriiſſent anni 426. Natus autem eſt Abram anno Tharæ 130, anno poſt Diluvium 352, anno Periodi Julian. 2722.

[a] *Gen. 11. 23.*
[b] *Act. Apoſt. 7. 4.*
[c] *Gen. 12. 4.*

Thara natus eſt anno poſt Diluvium 222, anno Per. Jul. 2592:

quoto autem patris sui anno, non dicam. Nam Romana LXX Interpretum editio attribuit *Nachori* annos 179; codex Alexandrinus,& versio Samaritana annos 79; Josephus 120; libri Ebraici 29. Discordiam hanc dissipare oportet, antequam ulteriùs progredi, aut certam Diluvii epocham statuere liceat.

Porrò LXX Interpretes *Cainanem* Secundum habent, à cæteris rejectum. Codex Ebraicus centenariis numeris omnibus caret, qui in cæteris leguntur.

[a] L. 1. c. 7. p. 15. Apud [a] Josephum dicitur Abrahamum natum esse anno post Diluvium 292; cùm tamen Josephi rationes faciant annos 993. Nimirum emendator aliquis, S. Hieronymo fortasse recentior, in colligendis Josephi numeris, centenarios omnes subtraxit, ut Ebraicis pares faceret. Ista verò indicâsse satis est.

GRÆCA Chronologia.

Aliquandiu mecum reputabam, utrùm Græca etiam tempora hîc locum haberent. Bene novi Græcos cum Ægyptiis serò admodum rem habuisse; seriùs cum Ebræis. Veruntamen cùm omnis, quantam habemus, Ægypti notitia Græcis literis tradita sit; cùm Græci ipsi, Originibus suis superbientes, Cecropem Danaúmque ex Ægypto; Apin, Iönen, Telegonum, Epaphum, alios in Ægyptum migrâsse tradant; cùm denique totam, in hoc opere, complexuri simus primorum temporum antiquitatem, si modò Græcam adhibeamus (Assyriaca enim tenuissima sunt, & incertæ fidei; quod posthac pleniùs dicetur) visum est uno conatu triplicem vetustissimæ historiæ adornare Chronologiam.

Serò Græci res suas mandârunt literis; Chronologiam multò seriùs adhibuerunt. [b] *In scriptis Publicis nihil vetustius fuit Draconis legibus*, quæ circa Olympiadem XXXIX latæ sunt: & [c] *Vetustissimi historicorum expeditionem Persarum contra Græcos paululùm præcesserunt*, (i.) Olymp. LXXII. Doctrina verò temporum adhuc longè fuit recentior; quod posthàc monstrabitur. Hinc tenebræ superioribus seculis; hinc fabulæ.

[b] Joseph. con. Apion. l. 1. p. 1035. c.
[c] p. 1034. f.

M. Varro [d] Primam Olympiadem terminum ponit inter μυθικὸν tempus, & Historicum.

[d] Censorin. de die Nat. c. 21.

[e] *Ephorus Cumanus Isocratis discipulus, cùm res publicè gestas scribere instituisset, veteres quidem fabulationes omisit; illa verò quæ à Reditu Heracli-*

[e] Diodor. Sic. l. 4.

Heraclidarum facta colligens, hoc initium fecit historiæ suæ.

[a] Diodorus Siculus, *Apollodorum sequutus, Bellum Trojanum* statuit [illegible] non tam historiæ quàm chronologiæ. *Quæ*, inquit, *Troica præcesserunt non definimus certo spacio: quia nullus occurrit fixus illorum terminus, cui fidamus.* [a] Præf. p. 4. a.

Hellanicus Lesbius historiam suam digessit per [b] ætates Ἱερέων τῆς Ἥρας, *Sacerdotum Junonis.* Fuit autem [c] *Callithyia, prima Junonis Argivæ sacerdos*, uno ferè seculo Cecrope vetustior. [b] Constant. Them. 2. 10. ex Stephano. Dionys. Hal. l. 1.

[d] Africanus, ex Acusilai aliorúmque auctoritate, statuit τῆς Ἀττικῆς χρονογραφίας terminum *Ogygis diluvium, quod, regnante Argis Phoroneo, contigit annis* MXX *ante Primam Olympiadem.* [c] Euseb. n. 376. [d] Euseb. Præp. Evang. l. 10. c. 10.

Cæterùm perierunt illorum aliorúmque lucubrationes: neque normam habemus satis idoneam, ad quam Græciæ res veteres dirigantur.

Æra Attica.

NOS itaque *Æram Atticam* constituimus, auctoritate freti *Marmoris Arundelliani*, quod [e] jampridem edidit atque illustravit V. Cl. Joannes Seldenus, æternum nostri seculi decus. Quod autographum cùm sit, ídque longè antiquissimum, maximam præ se fert in dirimendis litibus auctoritatem, in emendandis temporibus utilitatem. Hinc ἐμπίστωσις eorum quæ statuuntur rectè; διόρθωσις eorum quæ secús: Ad hanc amussim Panhellenicam examinentur res Græcæ; absque quâ vacillat admodum ista Chronologia. §. I. [e] A. D. 1628.

Veneranda hæc stela, in quâ nobiliores Græciæ Epochæ justo disponuntur ordine, ab initio *Cecropis* ad *Diognetum Archontem* numerat annos MCCCXVIII. Anni isti expansi conficiunt Æram Atticam, quæ produci potest usque ad Olympiadem CLX; quo tempore Græciæ nomen cum libertate evanuit, & cum gloriâ Virtus. Illius autem epocha incidit in annum Per. Jul. 3132.

RES autem *Argivæ* Atticis vetustiores sunt. Ex fide Castoris Rhodii, profertur novem regum Dynastia, ab Inacho usque ad appulsum Danai, qui regnârunt annos 382. Danaus in Græciam venit anno æræ Atticæ 72: initium igitur Inachi antevertit æram nostram annos 310, & attingit annum Per. Jul. 2822. Verùm Inachus est fluvii, non regis nomen. [f] *Anticlides Phoroneum antiquissimum Græciæ regem* appellat; qui tamen secundus censetur. §. II. [f] Plin. l. 7. c. 56.

 [g] Acusilaus

[a] Clem. Alex. Strom. 1. p. 321. 2. — [a] *Acusilaus dixit Phoroneum Argivum fuisse Primum hominem; & poëta Phoronidis eum nuncupavit*

—— πατέρα θνητῶν ἀνθρώπων.

[b] In Tymæo. [c] Syncell. p. 68. 2. — Neque [b] Platonis ævo, innotuit tempus aliquod Phoronei Niobésque ætate vetustius. Hinc Syncellus[c], ὐδὲν πρὸ Ἰνάχου καὶ Φορωνέως παιδὸς τῷ πρώτως Ἄργους βασιλευσάντων, Ἕλλησιν ἱστόρηται, *Nihil in historiis Græcis continetur ante Inachum ejusque filium Phoroneum, qui primùm regnarunt Argis.*

§. III. HÆC cùm ità se habeant, *Sicyoniorum regum* laterculum rejiciendum esse existimamus. Non enim Phoroneus esset regum vetustissimus, si ante illum per 200 ampliùs annos Sicyone regnatum fuisset. Sed & alias ob causas istam regum seriem suspectam habemus.

[d] L. 2. initio. — *Ægialeus*, rex primus, est Phoronei frater, apud [d] Apollodorum; qui de illius prosapiâ, aut successoribus, omnino tacet.

[e] In Supplic. ver. 264. — *Apis* rex quartus numeratur: verùm Æschylus docet[e], Apim, non Sicyoniorum Regem, sed advenam ex Ætoliâ, regionem noxiis bestiis purgasse. Ipse *Sicyon*, rex 19, à quo urbi nomen, Pelopis filius fuit, ut tradit [f] Ibycus: hic tamen [g] Sicyone priùs regnare dicitur quàm [h] Pelops Argis. Neque sanè *Sicyonii*, sed alio quopiam nomine vocandi essent reges, siquidem fuissent aliqui, illo priores.

[f] Pausan. l. 2. p. 96. [g] Euseb. n. 667. [h] 698.

Polybides, rex 24, nemini vetustiorum Græcorum, nè Pausaniæ quidem, in suo horum regum catalogo, agnoscitur. Fingunt Trojam illius tempore captam esse. Apud Homerum verò nullus est è Sicyone dux contra Trojam; quippe urbs illa tunc temporis sub ditione fuit Agamemnonis, qui regnabat Mycænis; inter ejus urbes recenset

Iliad. β'. ver. 572. — [i] Καὶ Σικυῶν', ὅθ' ἄρ' Ἄδρηστος πρῶτ' ἐμβασίλευεν.

Etiam Sicyona, ubi Adrastus primùm regnavit.

[k] Animad. p. 48. Can. Isag. p. 328. — Adrasti meminit Marmor anno Attico 325. [k] Scaliger, nè corrueret tanta Sicyoniorum vetustas, πρῶτα intelligit ἀντὶ τοῦ πρότερον. Quasi regnaverit Adrastus Sicyone priùs quàm Argis. Regnavit quidem utrobique. Sed concedamus illum non fuisse *primum Sicyonis regem*; tamen ex Homero liquet, neminem ibi regnâsse dum bellum contra Trojam gerebatur. Ob versus istos Homericos, [l] Clisthenes, Sicyonis tyrannus, Rhapsodos Sicyone certare vetuit.

[l] Herodot. l. 5. c. 67. [m] Sec. VI. — Sit igitur à [m] Phoroneo rerum Græcarum exordium.

CHRONICI CANONIS

LIBER PRIMUS.

continet annos DCC.

OPUS aggredior vetuſtate obſoletum, fide ambiguâ obſcurum, tenuitate faſtiditum: ſed difficultates ſuperat Veritatis amor; illi litâſſe pulchrum; illam ſtudiorum amœnitatibus prætuliſſe honeſtum eſt.

Hinc conſilium obſcura longinquiſſimi temporis veſtigia perſequi; inconditas hiſtoriæ naufragæ reliquias componere; ſalebroſa & perplexa eò uſque luſtrare, donec ad plana & incontroverſa perventum fuerit.

[a] Ὀλίγοις μὲν ἂν ἔτεσι διαμαρτεῖν τῶν χρόνων δοίη τις ἂν ἱστορικοῖς ἀνδράσιν ἀρχαίας καὶ πολυετεῖς συντατομένοις πραγματείας· γενεαῖς δὲ δυσὶν ἢ τρισὶν ὅλαις ἀποπλανηθῆναι τῆς ἀληθείας, οὐκ ἂν ἐπιτρέψειεν· *In ſupputatione temporum, ſi quis paucis annis fallatur in vetuſtâ & multorum annorum hiſtoriâ, ferendum ſit: ſed totis duabus aut tribus* (imo plurimis) *ætatibus à vero aberrare non permittitur.*

[a] *Dionyſ. Halic. l. 7. initio p. 418.*

Hujus autem intervalli Synopſin primò dabimus; dein Synchroniſmi rationem.

Sec.	Æra Æg.	Reges Thebani (ex Eratosthene) an.	Thinitæ (ex Manethone) an.	Memphitæ (ex Manethone) an.	Inferioris Ægypti (ex Syncello) an.
I.	1	1. Menes *Theban.* 62	1. Menes *Thinit.* 62	Menes *Memphim condidit.* Herod. l. II. c. 99.	1. *Menes, qui & Mestraim,* 35
	10	*exponitur* Διόνιος, *Jovius.*	(I. Dynastia Africani) Sync. p. 54.		(Sync. p. 91.)
	20				
	30		*Hic ab Hippopotamo raptus periit.*	(III. Dynastia Africani) Sync. p. 56.	2. *Curudes* 63
	40				
	50				
	60				
	70	2. Athothes *f.* 59	2. Athothes *f.* 57 *Hic regiam construxit in Memphi: ejus feruntur libri anatomici. Erat n. Medicus.*	1. Tosorthrus. *Æsculapius dictus, est ob Medicinæ peritiam: invenit sectorũ lapidum structuram, & scribendi artem.*	
	80	*exponitur* Ἑρμογενής, *Mercurio genitus.*			
	90				
	100				3. *Aristarchus* 34
II.	110			2. Tyris 7	
	120		3. Cencenes *f.* 31	3. Mesochris 17	
	130	3. Athothes 32 ὁμώνυμος, *ejusdem nominis.* (Sync. p. 96.)		4. Soiphis 16	4. *Spanius* 36
	140			5. Tosertasis 19	
	150	4. Diabies *fil.* 19	4. Venephes *f.* 23 *Magna fames in Ægypto. Hic Pyramides struxit in Cochome.*	6. Achis 42	
	160	φιλέταιρος, *amicus amicorum*			
	170	5. Pemphos 18	5. Usaphædus *f.* 20		5. * * * * 32
	180	*Athothis f. qui dicitur Heraclides.*			
	190	6. Toegar Amachus	6. Miebidus *f.* 26		
	200	Momchiri 79			
III.	210	*Memphites: exponitur* ἀνὴρ περισσομελής, *vir membris redundans.*		7. Siphuris 30	6. * * * * 40
	220		7. Semempsis *f.* 18 *Magna lues in Ægypto.*	8. Cerpheres 26	
	230				
	240		8. Bienaches *f.* 26 (II. Dynastia Africani.)	(IV. Dynastia Afr.)	7. *Serapis* 23
	250				
	260	7. Stoechus *fil.* 6 Ἄρης ἀναίσθητος, *Mars sine sensu.*	9. Bochus 38	9. Soris 29	
	270				8. *Sesonchosis* 49
	280	8. Gosormies 30 *qui est Etesipantus* (Αἰτησίπαντος *Scal.*)	*Ad Bubastum multi terra hiatu perierunt.*		
	290			10. Suphis 63 *Hoc Pyramidem*	
	300				
IV.	310	9. Mares *fil.* 26 Ἡλιόδωρος, *Solis donum.* (p. 101.)	10. Cæachos 39 *Sub hoc Apis in Memphi; Mnevis in Heliopoli; & Mendesius caper Dii sunt habiti.*	*Maximam evexit.*	9. *Amenemes* 29 (Sync. p. 96.)
	320			*Hic librum sacrum conscripsit.*	10. *Amasis* 1
	330	10. Anoyphes 20 *qui est* υἱὸς ἐπίκοινος, *filius communis.*			11. *Acesephthres* 13
	340		11. Binothris 47 *Sub hoc sancitum Mu-*		
	350			11. Suphis 66	

Sec.	Per. Jul.	Post Dil.	Ebraica (Genes. XI. 10.)	Post Dilu.	Secundum LXX.
I.	2371	1 2	ARPHAXAD *natus, anno 2 post Diluvium.*	781	REHU *annos natus* 120.
	2380				
	2390			793	SERUG *natus, anno* 132 *Rehu.*
	2400				
	2410	37	SALAH *natus, an.* 35. *Arphaxad.*		
	2420				
	2430	67	HEBER *natus an.* 30 *Salah.*		
	2440				
	2450				
	2460				
	2470				
II.	2471	101	PHALEG *natus, an.* 34 *Heber.*		
	2480				
	2490				
	2500	131	REHU *natus, anno* 30 *Phaleg.*		
	2510				
	2520			923	NACHOR *natus, an.* 130 *Serug.*
	2530	163	SERUG *natus, anno* 32 *Rebu.*		
	2540				
	2550				
	2560	193	NACHOR *natus, an.* 30 *Sarug.*		
	2570				
III.	2580				
	2590				
	2600	222	THARA *natus, an.* 29 *Nachor.*	1002	THARA *natus, an.* 79 *Nachor.* (anno 179. Edit. Rom.)
	2610				
	2620				
	2630				
	2640				
	2650				
	2660	292	ARAN *natus, anno* 70 *Thare.*	1072	ARAN *natus, anno* 70 *Thare.*
	2670				
IV.	2680				
	2690				
	2700		(Ab anno 2698 incipit Canon Eusebianus.)		
	2710				
	2720				

Sec.	Æra Æg.	Reges Thebani (ex Eratosthene.) an	Thinitæ (ex Manethone) an.	Memphitæ (ex Manethone) an	Inferioris Ægypti (ex Syncello) an.
IV.	351	11. Sirius 18	*Mulieres in regno successionis jus habere.*		
	360	Υἱὸς κόρρης, *filius genæ: aliis* Ἀβάσκαντος, *cui nemo invidet*			12. *Achoreus* 9
	370	12. Chnubus Gneurus 22.			13. *Armiyses* 4
	380	Χρύσης Χρύσου υἱὸς *Aureæ Aurei filius*			14. *Chamois* 12
	390	13. Raüosis 13	12. Tlas 17		15. *Amesises* 65
	400	Ἀρχικράτωρ, *Princeps robustorum*			
V.	410	14. Biyris 10	13. Sethenes 41		
	420	15. Saophis 29		12. Mencheres 63	
	430	Κομαστής, *Comatus: aliis* Χρηματιστής, *Negotiator.* (Sync. p. 104.)			
	440				(*Huc XV* Toread.) (Sync. p. 52.)
	450	16. Sen-Saophis 27	14. Chæres 17		16. * * * * 14
	460		15. Nepher-Cheres 25		17. *Use* 50
	470	17. Moscheris 31	*Sub hoc Nilus melle commixtus* 11 *diebus fluxit.*		
	480	Ἡλιόδοτος, *à Sole datus.*		13. Rataeses 25	
	490		16. Sesochris 48 *Hujus proceritas fuit pedum quinque, latitudo trium.*		
	500				
VI.	510	18. Musthis 33		14. Bi-cheres 22	18. *Ramesses* 29
	520			15. Seber-Cheres 7	
	530		17. Cheneres 30	16. Thamphthis 9 (VI. Dynastia Africani.)	(Sync. p. 101.)
	540	19. Pammus Archondes 35		17. Othoes * * *à satellitibus occisus.*	19. *Ramesso-Menes* 15
	550				
	560			18. Phius * *	20. *Thusi mares* 31
	570	20. Apappus Maximus 100	18. Necherophes 28	19. Methu-Suphis 7	
	580	*Unâ horâ minùs.*	*Sub hoc Libyes defecerunt ab Ægyptiis; sed auctu Lunæ territi, sese dediderunt.*	20. Phiops 100 *Hic sexennis regnare cœpit.*	
	590				21. *Ramesse-Seos* 23
	600		Desiit regnum, an. 593.		
VII	610				
	620		(V. Dynastia Afr.) (*Reges Elephantini* hîc forsan locum habent.)		22. *Ramesse-Menos* 19
	630				23. *Ramesse-Tubaete* 39
	640	21. Acheschus Ocaras 1			
	650			21. Mente-Suphis 1	(Sync. p. 102.)
	660	22. Nitocris 6		22. Nitochris 12 *Flavo capillitio formosissima. Hæc tertiam Pyramidem erexit.*	24. *Ramesse-Vaphres* 29
	670	Ἀθηνᾶ Νικηφόρος, *Minerva Victrix*			
	680	23. Myrtæus 22 Ἀμμωνόδοτος, *Ham. datus.*			
	690	24. Thyosi Mares 12			25. *Concharis* 5
	700	Κραταιός, *Fortis (i.) Sol.*			

Sec.	Per. Jul.		Ebraica.		Graeca.
IV.	2722		ABRAM *natus, ann.* 130 *Tharæ.* (*anno* 352 *post Diluvium.*)		
	2730				
	2740				Χρόνος.
	2750				
	2760				
	2770				
V.	2780				
	2790				
	2797		*Abram, an. æt.* 75. *migrat in Canaan.*		
			(*Anni Peregrinationis* 430 *inde numerantur.*)		
	2800	2	*Abram cum Sarâ in Ægyptum.*		Ἄδηλος.
	2810	12	*Ismael natus, an.* 86 *Abrami.*		
	2820	25	CIRCUMCISIO *instituta, an.* 99 *Abrami.*		
	2830	26	ISAAC *natus, an.* 100 *Abrahami.*		
	2840	51	*Isaac à patre immolandus, an. æt.* 25.		
	2850				
	2860	63	*Sara moritur an. æt.* 127.		
		66	*Isaac an. æt.* 40, *uxorem ducit Rebeccam.*	Æra Argiva.	
	2870				
VI.	2872			1	1. PHORONEUS, *an.* 60. *Primus leges judiciáque constituit.*
	2880	86	JACOB *natus, an.* 60 *Isaaci.*		
	2890				
	2900	100	*Abrahamus moritur, an. æt.* 175.	18	*Telchines & Caryatæ cum Phoroneo & Parrhasiis bellum gerunt.* Eusеb.
	2910				
	2920			51	*Ogygis Diluvium.* Eus.
	2930			61	2. APIS, *an.* 35.
	2940	149	*Ismael moritur, an. æt.* 137.	66	*Telchines Peloponneso pulsi Rhodum migrant.* Eus.
	2950				
	2960	163	*Jacob servit Labano an.* 14.		
	2970			96	3. ARGUS, *an.* 70.
VII	2972	177	JOSEPHUS *natus, an.* 91 *Jacobi.*	100	
	2980				
	2990	194	*Josephus venditur in Ægyptum, an. æt.* 17.		
	3000	200			
		206	*Isaac moritur, an. æt.* 180.		
	3010	207	*Josephus, an. æt.* 30, *præficitur Ægypto.*		
	3020	216	*Jacobus an. æt.* 130, *in Ægyptum. habitat in Gosben, in terra Ramessis.*		
	3030	233	*Jacobus moritur, an. æt.* 147. *cùm vixisset in Ægypto an.* 17.		
	3040	240		166	4. CRIASUS, *an.* 54. *Callithyia Peranthi filia prima Junonis Argiva sacerdos.* Eus.
	3050	250			
		260			
	3060	270	*Israelitæ in Ægypto multiplicati sunt valdè.*		
	3070	273			

Ad Seculum Primum.

Menis ætas.

PRima ac præcipua sit disquisitio de Originibus Ægyptiorum, nimiâ hactenus vetustate laborantibus. Extra controversiam positum est, *Menen fuisse primum Ægypti regem*, [a] Πρῶτον φασὶ βασιλεῦσαι τῆς Αἰγύπτου Μηνᾶν. Hoc Herodotus & Diodorus Siculus; hoc Eratosthenes, & ex Manethone Africanus, Eusebius, Syncellus uno ore prædicant. Cæterùm in obscuro sunt ipsius Menis tempora. Nos, missis Græcorum prochronismis, Sacerdotes Ægyptios, maximè idoneos suorum temporum testes, in hanc rem citabimus. [b] Ἄρξαι λέγεται τοῦ Μηνᾶ μετ' αὐτὸν ἀπογόνους δύο πρὸς τοῖς πεντήκοντα μετ' αὐτὸν ἅπαντας ἔτη πλείω τῶν χιλίων καὶ τετρακοσίων· ἐφ' ὧν μηδὲν ἄξιον ἀναγραφῆς γενέσθαι· *Regnâsse ferunt Menis posteros* LII, *annos plùs* MCCCC; *à quibus nihil actum est literis dignum.* Huic Sacerdotum traditioni lucem affert [c] Herodotus, qui ante Sesostrim οὐδὲν εἶναι λαμπρότητος, *nihil splendoris fuisse* affirmat. Sanè [d] Sesostrim tradunt ἐπιφανεστάτας καὶ μεγίστας τῶν πρὸ αὐτοῦ ἐπιτελέσασθαι πράξεις, *Res illustrissimas & usque ad id tempus maximas gessisse.* Ille enim Ægyptiorum imperium longè latéque prolatavit. A Mene igitur ad Sesostrim elapsi sunt anni circiter 1400: ante Sesostrim regnârunt reges 52.

Ætas Sesostris, Græcis omnino incognita, in Sacris Ebræorum διφθέραις conservatur. [e] Josephus enim, ubi *Hierosolyma à Sesaco Ægypti rege capta* narrat, Ἡρόδοτος, inquit, τὰς πράξεις αὐτοῦ Σεσώστρει περιάπτει, *Herodotus illius res gestas adscribit Sesostri.* Qui Græcis *Sesostris*, idem Ægyptiis *Sethosis*, Ebræis *Sesac* vocatur. Successio Regum LII, per XIV annorum centurias, in sequentibus, ex magnâ rerum temporúmque concentione manifesta est.

[f] *Venit Sesac rex Ægygti contra Hierosolymam, anno quinto Rehoboami regis Judæ.* Quintus iste Rehoboami annus (secundùm rationes nostras) fuit annus Per. Jul. 3747; annus post Diluvium 1577, secundùm calculos Ebraicos. Sacerdotes autem, dum annos putant à Mene ad Sesostrim plus MCCCC, & Menis & Sesostris tempora inclusivè numerant. Vixit igitur Menes, Nohæ σύγχρονος, temporibus Diluvio proximis; & ab ipsis renovati Orbis initiis deducitur Canon.

CUM

[a] Herod. l. 2. c. 4. Diod. Sic. l. 1. p. 29. c.
[b] Diod. ib. d.
[c] L. 2. c. 101.
[d] Diod. Sic. l. 1. p. 34. b.
[e] Antiq. l. 8. c. 4. p. 279.
[f] 1 Reg. 14. 26.

CUM verò initium Menis in tantam assurgat vetustatem, videndum utrùm consensu chronologiæ Sacræ se tueri poterit. Nota est Græcorum Ebraicique codicis discrepantia. Si Græcos sequamur, epocha Diluvii plurimis annis antevertit res Ægypti; neque verbis opus est: sin Ebraicos numeros amplecti necesse sit, dicendum est *Chamum*, Noachi filium, esse ipsum Ægyptiorum *Menen*; illúmque proximis post Diluvium temporibus in Ægyptum migrâsse, illam inhabitâsse, posterísque tradidisse. I

Sane Veteres in eâ sunt sententiâ. Tradunt Noachum, cui terra ante Diluvium cognita, [a] *velut totius orbis hæredem, à Deo designatum, tribus suis filiis universum mundum distribuisse: Chamo autem obtigisse terram à Rhinocorura usque ad Gades, versus Meridiem.* Philastrius [b] Brixiensis temerè pro hæreticis habet negantes *quòd beatus Noe orbem terræ universum suis filiis tribus, post diluvium, diviserit, dederit ac definierit, & partierit ordine.*

Sententiæ auctores sunt Ebræi, ipsi aliquando Ægypti incolæ. Rex enim David, scriptor vetustissimus, appellat Ægyptum [c] *Regionem Chami*, & de eâdem intelligit [d] *Tentoria Chami.* [e] Plutarchus (cui tamen ignota fuit nominis ratio) Eri, inquit, τὴν Αἴγυπτον Χημίαν καλοῦσιν. Et [f] S. Hieronymus, *LXX*, inquit, *interpretes Cham transtulerunt pro eo quod est Ham, à quo & Ægyptus usque hodie Ægyptiorum linguâ Ham dicitur.*

[a] *Epiphan. Ancorat.* c. 114. *hæres.* 66. § 83. *Syncell.* p. 45. b.
[b] *Hæres.* 118.
[c] *Psal.* 105. 23, 27. 106. 21, 22.
[d] 78. 51.
[e] *De Iside.*
[f] *Quæst. in Gen.* p. 1316.

Neque obstat, quòd *Phaleg* nomen suum habuit, quoniam [g] *illius diebus terra divisa fuit.* Id enim de peculiari aliquâ divisione intelligi potest, factâ inter [h] *Semi posteros*, de quibus est sermo; vel inter *filios Eber* (i. Ebræos.) Cùm enim Phaleg sit Noachi trinepos, dubitari non potest, quin terrarum orbis pars magna illius ætate dudum habitata fuerit.

[g] *Gen.* 10. 25.
[h] *Ver.* 21.

Operis distributio.

INtervallum hoc MCCCC annorum, ad res Ægypti pertinens, in duas partes distinguendum est: Prima continet annos DCC, ab initio *Menis* usque ad incursionem *Pastorum*: quo temporis spatio Ægyptus, in diversas partita Dynastias, & securâ pace potita, neque bellum cum exteris, neque commercium exercuit. Primus hic Liber istos habet terminos. I.

II. Liber Secundus alteros DCC annos persequitur, ab adventu *Pastorum* ad Sesostris expeditionem in Asiam. Istis temporibus Ægyptus à *Pastoribus* diutissimè oppressa; tandem à servitute liberata, in Monarchiam coaluit.

III. Tertius Liber res Ægypti splendidissimas refert, & Imperium amplissimum Sesostris successoribus propagatum. Refert etiam (mutatâ fortunâ) alteram Ægypti servitutem; alteram πολυκοιρανίαν.

Hæc filo temporis satis continuo; historiæ autem stylo nimis interrupto; non per Annales, sed per annorum Centurias, sive Secula. Sic vult materiæ penuria.

IV. Liber Quartus, accuratiore fretus chronologiâ, res Græcas per Olympiadas, res Orientis per annos Nabonassaræos digerit. Regnum Ægyptiorum instauratum; pessundatas Ebræorum fortunas; Assyriaca, Babylonica, Medica, Lydica, Medopersica percurrit; donec tandem in Persarum potestatem omnia devenerint: Persarum tempora delibat usque ad *Transitum Xerxis*, sive Secundam Diodori Siculi Decadem. Ex illo tempore Chronologia sanior procedit: Ἀναχρονισμοὶ recentiores minoris sunt momenti.

Diversa Ægypti Regna.

[a] Sync.p.91. SYncello [a] *Menes* Μεσραΐμ, *Misrajim* dicitur, ὁ πρῶτος οἰκήσας τὴν Μεστραίων χώραν, ἤτοι Αἴγυπτον. *Qui primus incoluit Mestraeam regionem, id est, Ægyptum.* Fuit autem *Misrajim* Chami filius;
[b] Gen.10.14. è quo ortæ sunt septem gentes, inter quas [b] *Pathrosæi* recensentur, qui Australiores Ægypti partes tenuerunt. Nam *Pathros* est *The-*
[c] Geog. S. l. 4. c. 27. *baïs*. Id primus docuit, vir in litteris primus, [c] Samuel Bochartus. Adeò ut illa Ægypti partitio, quâ Thebais ab Ægypto propriè dictâ disjungitur, quæ in infima Romanorum tempora duravit, etiam ab ultimâ antiquitate obtinuerit.

[d] C. 11. v.11. Hinc Prophetæ sacri terram utramque distinguunt. [d] Esaias, *Ab Assur, & à Misrajim, & à Pathros, & à Chus*, (i.) Ab Assyriâ,
[e] C.44.v.1. & ab Ægypto, & à Thebaide, & ab Arabiâ. Et [e] Jeremias separatim nominat *habitantes in terrâ Misrajim*, & *in terrâ Pathros*: (i.) in Ægypto propriè dictâ, & in illi y conterminâ Thebaide.

Porrò

Porrò vox *Misrajim*, cum sit dualis, non tam hominis nomen haberi potest, quàm terræ; neque unius terræ, sed duplicis. Nimirum Ægyptus, ità propriè dicta, & â Thebaide distincta, in duas partes divisa fuit: una *Superior Ægyptus* vocatur, Thebaidi contermina; cujus metropolis fuit Memphis; altera *Inferior*, quæ loca continet Judææ proxima; cujus metropolis olim Heliopolis, &, Pastorum temporibus, Tanis.

In hâc degebant Israelitæ. Nam in illorum exitu, Deus [a] *mirabilia fecit in terrâ Ægypti, in campo Taneos*, (i.) in Ægypto Inferiore. Superiorem verò, τὰ ἀνώτατα Αἰγύπτου, habemus in historiâ [b] Tobiæ.

[a] *Psal.* 78. *ver.* 12.

[b] *C.* 8. *ver.* 3.

Tres has Ægypti, latè sumptæ, partes exprimit Jeremias alloquens [c] *Judæos habitantes in terrâ Ægypti; qui habitant Migdol & Taphnes; & Noph; & in terrâ Patbros.* Migdol & Taphnes, Μάγδωλος & Δάφναι Πηλούσιαι, sunt Inferioris Ægypti; *Noph*, sive Moph, Memphis, Superioris: diversa terra est *Patbros*, Thebais.

[c] *Loco cit.*

Recentiores omittimus, Strabonem, Ptolemæum, alios, qui Ægyptum tripartitam agnoscunt: nos illam ab initio ità se habuisse contendimus.

Vetus hæc Ægypti distributio à primævâ Ægyptiorum politiâ ortum habuit. Non enim primis istis temporibus omnis Ægyptus unius suberat imperio, sed regiones diversæ diversos habuerunt reges. Hoc Scaligero, quasi incauto, excidit. [d] *Patet*, inquit, *diversos reges eodem tempore, in Ægypto, in diversis partibus imperium obtinuisse.*

[d] *Can. Isag.* p. 312.

Ex ipsis Ægypti Dynastiis manifestum est, πολυκοιρανίην istam contigisse in ipsis rerum Ægyptiacarum incunabulis. Cùm enim Menes, extra controversiam, sit Ægyptiorum regum primus; cùm plures regum successiones Menem hunc coryphæum atque ἀρχηγέτην sibi vendicent, parique ambitione apicem rerum attingant, neque sibi invicem cedant; fieri non potest, quin, ætate post Menem proximâ, Dynastiæ istæ sint contemporaneæ: tanquam diversi ex unâ radice simul germinantes surculi. Lustremus singulas.

Regnum Thebanorum.

I. THebanorum regum Dynastiæ primum locum non immeritò tribuimus, tum ob regni diuturnitatem, tum splendorem. De hujus Dynastiæ interprete, Eratosthene; & de illius epochâ diximus: de continuatione ejus, ad Sec. XI dicemus. Ex hoc chronologiæ Eratosthenææ fragmento longè nobilissimo fit Æra Ægyptiaca; ad quam Dynastiæ reliquæ, omnísque vetustissimi populi historia accommodari debet.

[a] Sync. p. 91. d. In illius principio [a] *Menes*, rex primus, & *Thinites*, & *Thebanus* appellatur. Θηβινίτης vox à Syncello corrupta, nè hic idem videretur cum *Mene* Africani, quem rejecerat: nè cum suo *Mene* eundem faceret, hunc illo aliquantò juniorem ponit. Nempe [b] Sync. p. 89 d. Menes Syncelli ponitur [b] *anno* 5° *Phaleg*; quo contigit (secundùm illius rationes) Confusio linguarum, & *Dispersio gentium*: Menes Eratosthenis cœpit ἔτεσιν ϛχδ' μετὰ τὴν σύγχυσιν τῶν γλωσσῶν, *annis* 124 *post confusionem linguarum*; quod in [c] epilogo Dynastiæ dicitur. In [d] prologo numerus iste turpiter auctus αϛχδ'. Neque aliter in [e] Græcis Scaligeri. Depravatis his numeris deceptus, Scaliger immani peccat metachronismo in [f] statuendâ horum regum epochâ.

[c] Syncell. p. 147. d. [d] p. 91. d. [e] Euseb. p. 18. lin. 23. [f] Can. Isag. p. 125, 130. 312.

Hujus regni regia Thebæ, caput Thebaidis, urbs ad Arabicam Nili ripam sita; ob magnitudinem celeberrima; ob antiquitatem ἄλισμα Ὀσίριδος καὶ Ἴσιδος [g] dicta: Homero Ἑκατόμπολις, à Ptolemaicis temporibus Διόσπολις vocatur; unde Manethoni, Africano, Eusebio reges hi *Dispolitani* nuncupantur.

[g] Steph. in Διοσπ.

Regnum Thinitarum.

II. THinitæ reges proximum locum obtinent, ob vetustatem indubitatissimam. Satis notum est horum initium, à *Mene* deductum. Nam inter Dynastias, apud Africanum & Eusebium, hæc primùm locum occupat. & immensæ istius Chronologiæ caput constituitur. Africanus horum regum seriem in duas partitus est Dynastias, ut augeretur Dynastiarum numerus.

Regnum hoc, ad Libycam Nili ripam positum, per fluvium à

Thebano diremptum esse videtur: ejus metropolis fuit *This* urbs antiqua, propè Abydum posita; unde reges isti *Thinitæ* dicti sunt. [a] ΘΙΣ πόλις Αἰγυπτία, πλησίον Ἀβύδου. ὁ πολίτης Θινίτης. Ἀλέξανδρος Αἰγυπτιακῶν πρώτῳ.

[a] Stephan. in Θ.

Regnum hoc, non ab ipso Mene, sed ab ejus nepotibus institutum esse colligimus ex comparatâ utriusque laterculi serie. Ipse *Menes* & Thinites fuit, & Thebanus: ejus filius *Athothes* pariter in utrâque censetur Dynastiâ: sequitur inter Thebanos *Athothes* alter, inter Thinitas, *Cencenes:* quasi tum demum inter nepotes pactum esset, ut divisâ Thebaide, alter ad Nili Orientem imperaret, alter ad Occidentem. Uterque originem jactabat à Mene deductam.

Post aliquot secula, deficiente horum regum successione, regnum hoc cum Thebano iterum in unum corpus coaluit. This autem urbs primaria fuit usque ad Sesostris tempora; cùm ab illâ [b] *nomus Thinites* nomen acceperit: postquam verò Memnon regiam in Abydo construxerat, This posthabita est, fuitque [c] *Abydus urbs magna, & secunda post Thebas:* tandem This periit; superfuit verò Abydus, oppidum [d] *Memnonis regiâ & Osiris templo inclytum.* Ibi etiam Magnatum sepulcra. [e] *Abydus & Memphis urbes, in quibus verè Osiris sepulcrum: Ægyptiorum qui fortunâ & potentiâ præcipui studiosè ambiunt Abydi humari; ut idem cum Osiride habeant sepulcrum.*

[b] Ptol. l. 4. c. 5.
[c] Strab. l. 17. p. 813. c.
[d] Plin. 5. 9. p. 72. l. 31.
[e] Plutar. de Iside & Osir. p. 359. a.

Cùm verò Dynastia hæc terminetur intra primum hoc temporis intervallum, in quo cum exteris nullum fuit Ægyptiis commercium; evenit, ut horum regum res gestæ & tenues sint, & obscuræ.

Regnum Memphitarum.

Memphitæ reges tertio loco collocantur; non quòd essent illi minùs illustres, sed quòd illorum successio magis turbata sit, & incerta: neque enim, primo intuitu, Menes hujus propaginis auctor fuisse videtur. Africanus horum regum seriem non tantùm in tres dilaceravit Dynastias (interpositis quibusdam Elephantinis regibus, de quibus ad Sec. VI dicemus) sed etiam caput illi miserè truncavit; nè repetitum Menis nomen auctarum Dynastiarum sequelam suspectam redderet. III.

 Nos

Nos duas ob causas Memphitici regni originem ab ipso Mene petendam esse censemus. Una ab Herodoto est, qui testatur [a] *Mena Memphim condidisse*: ac licèt alii [b] *Memphim interpretantur portum bonorum*, alii *Sepulcrum Osiridis*; tamen urbs ipsa conditoris nomen retinere videtur.

[a] L. 2. c. 99.
[b] Plutar. de Iside & Osir. p. 359. a.

Altera causa est consensus chronologiæ. Recensentur [c] Μεμφιτῶν βασιλέων nomina XXI; quorum primus, post Menem, *Tosorthrus, qui & Æsculapius*, (non *Necherophes*) ultima *Nitocris*. Hujus reginæ ætatem ex Thebanâ chronologiâ deprehendimus. Non enim fuit illa [d] *alia Nitocris, quæ regnavit anno post hanc* 2294; sed omnino eadem est; de quâ ad Sec. VII. Æsculapii autem tempus ex Thinitanâ chronologiâ colligitur. Sub secundo Thinitarum regè, notatur [e] *Regiam in urbe Memphi constructam, & libros anatomicos scriptos fuisse.* Sub secundo Memphitarum rege, notatur pariter [f] τὴν ἰατρικὴν, τὴν διὰ ξεστῶν λίθων οἰκοδομίαν, καὶ τὴν γραφὴν, *Medicinæ, sectis lapidibus ædificandi, & scribendi artes inventas fuisse.* Quis hæc contemporanea esse non discernit? Quo tempore ædificandi medicandíque artes inventæ sunt, eodem constructa est in Memphi regia, & de Anatomiâ libri sunt conscripti. Quis enim istam Africani ἀτοπίαν concoquere potest, qui sexto demùm seculo, post extructam Regiam, collocat inventorem ædificandi; & Medicinæ auctorem, tamdiu post scriptos de re medicâ libros?

[c] Sync. p. 56.
[d] Scal. Can. Isag. p. 310.
[e] Sync. p. 54.
[f] p. 56.

Nos igitur regibus Memphitis, ab ipso Mene oriundis, Dynastiam propriam meritò assignavimus: Regum autem anni non sunt usquequaque sani.

Fuit autem urbs Memphis, hujus regni & Superioris Ægypti, metropolis, supra Delta posita, in Occidentali Nili ripâ; floruítque multis post regnum seculis. Stetit nempe post [g] *Babylonem à Cambyse conditam*; & post Alexandriam, à Macedonibus. Nam sub Romanis, quum jam Thebæ à Cornelio Gallo essent deletæ, Memphis erat urbs [h] *magna & populosa, & secunda post Alexandriam; Regiæ verò dirutæ & desertæ.*

[g] Joseph. Antiq. l. 2. c. 5. p. 65. c.
[h] Strab. l. 17. p. 807. d.

Regnum

Regnum Inferioris Ægypti.

QUarto Synchronismi nostri laterculo censetur illa Regum series, à quâ Georgius Syncellus suam Ægypti æram exorditur: continet illa reges XXV, annos DCC. De hâc ærâ, de hoc intervallo diximus. *Menes* illi est [a] Μεσραῒμ *Misrajim, qui primus incoluit Mestræam regionem, id est, Ægyptum.* Inferiorem Ægyptum intelligere oportet. Nam qui horum regum sedes occupârunt Pastores,[b] *Tanitæ* dicti sunt. [c] Τάνις, πόλις μεγάλη Αἰγύπτου. ὁ πολίτης, Τανίτης. Pastores hi [d] *condiderunt urbem in Sethroite nomo, ex quâ Ægyptios aggressi, ceperunt Memphim.* [e] Σέθρων, πόλις Αἰγύπτου. ὁ πολίτης, Σεθρωΐτης. Tam *Sethron* quàm *Tanis* fuerunt Inferioris Ægypti urbes præcipuæ; à quibus nomi *Tanites* & *Sethroites* postea nomen habuerunt. Ptolomæo [f] *Sethroitis nomi metropolis est Heracleopolis Parva,* Macedonibus ità dicta.

IV.

[a] Sync. p. 91. a.
[b] Syncel. p. 103. d.
[c] Steph. in T.
[d] African. apud Sync. p. 61. b.
[e] Steph. in Σ.
[f] Ptol. l. 4. c. 5. p. 106. (124.)

Inter Dynastias Africani,[g] duæ sunt Ἡρακλεωτικῶν, sive Ἡρακλεωπολιτῶν βασιλέων, quas ille inter vetustissimas haberi voluit; cùm ex [h] *primo Manethonis tomo* illas se deprompsisse dicat; neque ab *Athothe*, Menis filio, multùm abludit *Achthoes*, unicum regis nomen in Dynastiis istis; quæ sunt magni annorum numeri, præterea nihil. Hinc levis accidit dubitatio, utrùm *Heracleotica* regio Africani sit eadem cum *Mestræâ* Syncelli? & an reges ab Africano omissi (si modò illum reges omisisse, & non numeros ad placitum potiùs finxisse dicamus) sint iidem cum regibus istis quos ponit Syncellus?

[g] Sync. p. 59. p. 60.
[h] p. 59. c.

Veruntamen neque illud Syncelli laterculum nobis admodum satisfacit. *Misrajim* ibi nomen est Ebræum; *Aristarchus*, Græcum; *Serapis*, Dei; *Sesonchosis* (si Dicæarcho fides) aut inter Semideos fuit, aut post illos primus. Sed penès auctorem sit istius Dynastiæ fides.

Priscis autem hisce temporibus Heliopolis videtur esse hujus regni metropolis; [i] *Arabiæ conterminum, claritatis magnæ Solis oppidum*: Sub Pastoribus autem *Tanis*; unde reges *Tanitæ*.

[i] Plin. l. 5. c. 9. lin. ult.

Quatuor itaque in Ægypto regna ab origine fuerunt; duo Thebaidis, duo Ægypti propriè dictæ. Horum omnium successiones, cum regum nominibus, & annorum regnandi numeris, beneficio Georgii Syncelli, ex Manethone & Eratosthene adhuc supersunt. Nos autem, solutâ Africani catenâ, secundùm mensuram Syncelli Dynastiarum istarum synchronismum exhibuimus; atque res singulas pro virili illustrabimus.

Menes, Hammon, Belus.

TRES sunt Primi hujus seculi Reges, *Menes*, *Athothes*, *Tosorthrus*; qui in Deorum numerum relati sunt omnes. [a] *Hic est Antiquissimus referendi bene merentibus gratiam mos, ut tales Numinibus adscribantur.*

[a] Plin. l.2. c.7.

Menes in Dynastiis omnibus Primus est: & *Thebanus* dicitur, & *Thinites*: etiam *Memphites* dicendus, cùm sit illius urbis conditor. Nimirum ille Ægypto omni præfuit: ejus autem posteri, diversis potiti Dynastiis, illum communem omnium parentem venerantur.

§. I. Ex interpretatione Eratosthenis, [b] *Menes* ἑρμηνεύεται Διόνιος, *exponitur Jovius*. Qui Ebræis *Ham*, Ægyptiis *Jupiter Hammon* vocatur. [c] Ἀμμοῦν Αἰγύπτιοι καλέουσι τὸν Δία, *Ægyptii Jovem appellant Hammûn*. [d] Ἀμμοῦς, ὁ Ζεὺς Ἀριστοτέλει, *secundùm Aristotelem*. [e] Plutarchus dicit, ἴδιον παρ' Αἰγυπτίοις ὄνομα τοῦ Διὸς εἶναι τὸν Ἀμοῦν, ὃ παράγοντες ἡμεῖς Ἄμμωνα λέγομεν, *Proprium Jovis nomen apud Ægyptios esse Hamûn; unde Græci Hammonem deducunt*. Notissimum est Jovis Hammonis Oraculum: & Thebæ Ægyptiæ [f] prophetis sacris *Hamon-No*, Græcis vocantur Διόσπολις.

[b] Sync.p.91. d.
[c] Herodot. l.2.c.42.
[d] Hesych Ἀμ.
[e] In Iside, p.354.c.
[f] Ezech.30. 15.

Sanchuniathoni, vetustissimo rerum Phœnicicarum scriptori (quem, Græcè versum, *Philo Byblius* Hadriano Aug. obtulit) Menes est Saturnus. [g] Ἐλθὼν, inquit, ὁ Κρόνος εἰς Νότου χώραν, ἅπασαν τὴν Αἴγυπτον ἔδωκε θεῷ Τααύτῳ, ὅπως βασίλειον αὐτοῦ γένηται, *Saturnus in Meridiem veniens, totam Ægyptum Deo Taauto in regnum dedit*. Taautes Phœnicum est *Thoth* Ægyptiorum, sive *Mercurius* filius Menis, qui patri successit in Thebaide. Phœnicibus autem duo sunt Saturni, [h] Ἐγεγόνεισαν δὲ Κρόνῳ τρεῖς παῖδες, Κρόνος ὁμώνυμος τῷ πατρὶ, καὶ Ζεὺς Βῆλος, καὶ Ἀπόλλων, *Saturno tres liberi nati sunt, Saturnus ejusdem cum patre nominis, Jupiter Belus, & Apollo*.

[g] Euseb.Pr. Euang. l.1. p.39. b.
[h] ibid.37.d.

Docuerunt jampridem [i] viri doctissimi *Saturnum* mythologorum esse ipsum *Noam*. Sicut *Jupiter* natu minimus erat è tribus Saturni filiis, qui Orbis imperium inter se partiti sunt; sic *Ham* [k] *natu minimus* filiorum Noæ, quos Orbem tripartitò obtinuisse diximus. Ante Diluvium, [l] *Jupiter* Semideorum postremus est; post Diluvium, *Menes* Regum primus: *Ham* & ante Diluvium vixit, & post Diluvium Ægypto potitus est.

[i] Bochart. initio Geogr. Sacræ.
[k] Gen.9.24.
[l] suprà p.11.

Densa

Densa aspiratio vocabuli *Ham* aliquando vertitur in X Græcum; unde *terra Chami*, & Χημία· aliquando aspiratio ista mutatur in Θ. Socrates cum Phædro disserens de Thoth, [a] Βασιλέως, inquit, τότε ὄντος Αἰγύπτου ὅλης Θαμοῦ περὶ τὴν μεγάλην πόλιν τοῦ ἄνω τόπου, ἣν οἱ Ἕλληνες Αἰγυπτίας Θήβας καλοῦσι, καὶ τὸν θεὸν Ἄμμωνα, *Erat tunc totius Ægypti rex Thamus in magnâ superioris regionis urbe, quam Græci vocant Thebas Ægyptias; ipsúmque appellant Deum Hammonem.* Menes igitur *Chamus, Thamus, Deus Hammon.*

[a] *Plato in Phedro,* p. 1240. b.

Vox Θαμοῦζ apud Ezechielem legitur. [b] *Ecce sedebant mulieres plangentes Thamuz.* LXX, Θαμμοῦζ. S. Hieronymus vertit, *Ecce mulieres plangentes Adonidem.* Qui Phœnicibus *Adonis*, Ægyptiis *Osiris* dictus est: Eædem in solennitatibus cæremoniæ; ἀφανισμὸς, sive mors; ζήτησις cum luctu, εὕρεσις cum lætitiâ; Mensis Junius utrique dicatus. Cyprii nomen utrumque conjungunt [c] Ἀμαθοῦς πόλις Κύπρου ἀρχαιοτάτη· ἐν ᾗ Ἄδωνις Ὄσιρις ἐτιμᾶτο· ὃν Αἰγύπτιον ὄντα Κύπριοι καὶ Φοίνικες ἰδιοποιοῦνται, *Amathus urbs Cypri vetustissima, in quâ colebatur Adonis-Osiris; quem, utpote Ægyptium, Cyprii & Phœnices sibi vendicant.* Thamuz itaque, Osiris, Adonis, idem numen.

ϙ. 11.
[b] *Ezech.* 8. 14.
[c] *Stephan.* Αμ.

De planctu *Thamuz Pseudo-prophetæ* fabulam, *ex libro Zabiorum*, refert [d] Maimonides. Nec minùs ineptè Philastrius Brixiensis, [e] *Thamus* (inquit) *Pharao ille dicebatur rex Ægyptiorum, qui sub B. Moyse Ægyptiis præsidebat illo tempore.* Is, scilicet, qui in mari Rubro periit.

[d] *More Neboch.* p. 426.
[e] *Hæres.* 23.

Planctus autem iste non malè referri potest ad id, quod ex Manethone notat Africanus ad primum hunc Ægypti regem. [f] Ὑπὸ Ἱπποποτάμου διαρπαγεὶς διεφθάρη, *Ab Hippopotamo raptus interiit.* Quod non tam verè, quàm mysticè dictum videtur. Ægyptiorum enim mythologia tradit [g] τὸν Ὄσιριν ὑπὸ Τυφῶνος ἀναιρεθῆναι τοῦ ἀδελφοῦ, *Osirim à Typhone fratre interemptum fuisse*: exhibet etiam [h] Τυφῶνα Ἱπποποτάμῳ εἰκασμένον, *Typhonem Hippopotami specie formatum.* Tale fuit in Hermopoli [i] Typhonis simulacrum: [k] *Apollonopolitæ autem Crocodilum oderunt, quia Typhonem ejus formam induisse aiunt.*

[f] *Syncell.* p. 54. b.
[g] *Diod. S.* l. 1. p. 12. d.
[h] *Euseb. Pr. Evang.* l. 3. c. 12. p. 116. d
[i] *Plutarch. Iside.* p. 371. c.
[k] *Ælian. hist.* l. 10. c. 21.

Sanè numen incertissimum erat Osiris; qui non pro *Jove* tantùm, sed etiam pro Deorum plerisque habebatur. [l] Τὸν Ὄσιριν οἱ

[l] *Diod. S.* l. 1. p. 15. b.

μὲν Σάραπιν, οἱ δὲ Διόνυσον, οἱ δὲ Πλούτωνα, οἱ δὲ Ἄμμωνα, τινὲς δὲ Δία, πολλοὶ δὲ Πᾶνα νενομίκασι, *Osirin quidam Sarapin, alii Bacchum, alii Plutonem, alii Hammonem, nonnulli Jovem, multi Pana esse existimant.* Neque enim tanta fuit πολυθεότης Gentium, quanta fuit Deorum πολυωνυμία. Ejusdem Dei, pro patriis institutis, diversus erat cultus, diversæ appellationes. Ipse Bacchus, apud [a] Nonnum, inter alia plurima, *Astrochitona* sic invocat.

[a] Dionysiac. l. 40. v. 397.

Βῆλος ἐπ' Εὐφρήταο, Λίβυς κεκλημένος Ἄμμων,
Ἆπις ἔφυς Νειλῷος, Ἄραψ Κρόνος, Ἀσσύριος Ζεύς.
Belus Euphratensis, Libycus vocatus Hammon,
Apis es Niliacus, Arabs Saturnus, Assyrius Jupiter.

§. III. Qui Afris & Ægyptiis *Hammon*, idem Syris & Babyloniis dicitur *Belus*. Ζεὺς Βῆλος [b] Sanchuniathoni unus est è tribus Saturni filiis. [c] Xephilino, Ὁ Ζεὺς, ὁ Βῆλος ὀνομαζόμενος, καὶ ἐν τῇ Ἀπαμείᾳ τῆς Συρίας τιμώμενος, *Jupiter, Belus dictus, & in Apameâ Syriæ cultus*: Celeberrimum autem Babylone fuit [d] Διὸς Βήλου ἱερὸν χαλκόπυλος, *Jovis Beli templum æneis portis.*

[b] Euseb. Pr. Ev. p. 37. d.
[c] in Caracallâ.
[d] Herodot. l. 1. c. 181.

[e] Pausanias, author minimè vanus, Ὁ ἐν Βαβυλῶνι Βῆλος ἀπὸ ἀνδρὸς Αἰγυπτίου Βήλου τοῦ Λιβύης ὄνομα ἔχει, *Belus Babylonius à Belo homine Ægyptio Libyes filio nomen habet*. Et Hestiæus, apud [f] Josephum, illum advenam fuisse innuit, cùm dicat, Τῶν ἱερέων τοὺς διασωθέντας τὰ τοῦ Ἐνυαλίου Διὸς ἱερώματα λαβόντας, εἰς Σενναὰρ τῆς Βαβυλωνίας ἐλθεῖν, *Sacerdotes qui effugerant, sacra Jovis Enyalii rapientes, in Senaar Babyloniæ agrum pervenisse.* Ζεὺς Ἐνυάλιος est Βῆλος Ἄρειος, *Belus Martius*. *Arius* ille *Belus* is est (ni fallor) qui in Ctesianâ Assyriorum regum serie recensetur quartus: Post *Ninum* & *Semiramidem* regnabat [g] Νινύας, ὁ καὶ Ζάμης, υἱὸς Νίνου καὶ Σεμιράμεως. Eusebio [h] *Assyriorum tertius Zameis, qui & Ninyas, filius Nini & Semiramidis*: Succedit Ἄρειος, *Quartus Arius*. Hunc *Belum* nominari, & pro Deo haberi, ex Cedreno discimus. *Semiramis*, inquit, *filios habuit Jovem, Belum, & Ninum* (qui Ctesiæ *Ninyas* dicitur.) [i] Dein, Μετὰ Νῖνον Θοῦρος τῶν Ἀσσυρίων βασιλεύει. Ἐν τὸν ὁ πατὴρ αὐτοῦ Ζάμης Ἄρεα ἐκάλεσεν. τούτῳ τῷ Ἄρει πρώτην στήλην ἀνέστησαν οἱ Ἀσσύριοι, καὶ ὡς θεὸν προσκυνοῦσι, Βάαλ ὀνομάζοντες, *Post Ninum* (Ninyam) *Thurus imperavit Assyriis; quem Zamis ejus pater* Ἄρεα (Arium) *appellavit*: *Illi primam statuam posuerunt Assyrii, &* cen

[e] Messeniac. p. 261.
[f] Antiq. l. 1. c. 5.
[g] Syncel. p. 97. 2.
[h] Euseb. n. 53.
[i] Cedren. p. 16.

ceu Deum adorârunt, Baalum nominantes. Paulò antè de eodem dixerat, [a] Τοῦτον οἱ Ἀσσύριοι Βάαλ θεὸν, ἤτοι Βῆλ μετονομάζοντες, καὶ ἀνασηλώσαντες σέβονται, *Hunc Aßyrii Baalum, sive Belum deum appellârunt, & statuam excitantes coluerunt.* [b] Castor tamen Belum Nino præposuit, & ab illo regum Assyriorum initium duxit. Ista autem omnia προχρονισμῷ peccant. De coloniâ istâ, in Babyloniam ex Ægypto à Belo deductâ, ad Sec. VIII; de Ctesianâ serie, ad Sec. XVII dicemus.

Βαὰλ, sive Βεὲλ, undè Βῆλ, est *Dominus.* [c] Τὸν Ἥλιον Βεελσάμην καλοῦσι, ὅ ἐστι παρὰ Φοίνιξι Κύριος οὐρανοῦ, Ζεὺς δὲ παρ' Ἕλλησι, *Solem vocant Beelsamen (samaim,) id est, Phœnicum linguâ, Dominus Cæli; Græcorum verò Jupiter.*

In Phœniciâ *Beli,* sive *Joves* fuerunt plurimi. Gazæ colebatur *Marnas,* id est [d] *Dominus hominum*; quem Cretenses pro suo [e] *Jove* habuerunt. Azoti cultus est *Dagon,* qui etiam *Jupiter* dictus. [f] ὁ Δαγὼν ἐπειδὴ εὗρε σῖτον καὶ ἄροτρον, ἐκλήθη Ζεὺς Ἀρότριος, *Dagon, quòd frumentum & aratrum invenisset, nuncupatus est Jupiter Aratrius.* Et [g] *Vulcanum Phœnices vocabant* Δία Μίχιον: *Jovem Machinatorem* vertit [h] Bochartus, μηχανοτεχνίτην. [i] Τὸν Δία Ἡλιοπολίτην in Syriâ *Ægypto profectum, & ferculo vectum,* refert Macrobius. [k] Hesychius, Θαλάσσιος Ζεὺς ἐν Σιδῶνι τιμᾶται, *In Sidone colitur Jupiter Thalassius*: atque alibi, [l] Βῆλος, οὐρανὸς καὶ Ζεὺς Ποσειδῶνος υἱὸς, *Belus, Cœlum & Jupiter Neptuni filius.* Græci quidem Belum ex Ægypto petunt, illúmque [m] Neptuni & Libyes filium faciunt. Neptunus nomen est Ægyptium; illi [n] Νέφθυν καλοῦσι τῆς γῆς τὰ ἔσχατα, καὶ παρόρεια καὶ ψαύοντα τῆς θαλάττης, *Nepthyn appellant terræ extrema, & promontoria, & quæ mare attingunt.* Neque Belus tantùm, sed etiam [o] *Phœnix & Cadmus de Thebis Ægyptionem in Syriam profecti, apud Tyrum & Sidonem regnaverunt.* Cadmus Deorum cultum in Europam dilatavit; quod suo tempore dicendum.

Plures in Oriente *Joves* est investigare: Græcis Romanísque, longe recentioribus, nullus datur hîc locus. [p] *Varro trecentos Joves (sive Jupiteres dicendum) introducit*: Nos Originem quærimus, non multitudinem.

Sanè omnis de Jove theologia ex Ægypto derivata est; nec Jovis solùm, sed omnium etiam Deorum numina inde petenda sunt. Idololatria à Phœnicibus quidem propagata, sed ab Ægyptiis inventa

[a] p. 15.
[b] Syncell. p. 206. 2.
[c] Euseb. Pr. Ev. l. 1. p. 34. c.
[d] Scalig. in fragm. p. 36.
[e] Stephan. in Γάζα.
[f] Euseb. p. 37. d.
[g] ibid. p. 35.
[h] Phœnic. l. 2. c. 1.
[i] Saturnal. 1. 23.
[k] Hesych. Θ.
[l] ibid. B.
[m] Apollodor. de Diis, l. 2.
[n] Plutarch. in Iside, p. 366. b.
[o] Euseb. Chron. n. 562.
[p] Tertull. Apolog. c. 14.

[a] Herod. 2. 4. venta est. [a] Διώδεκα θεῶν ἐπωνυμίας ἔλεγον πρώτους Αἰγυπτίους νομίσαι, καὶ Ἕλληνας παρὰ σφέων ἀναλαβεῖν· βωμούς τε καὶ ἀγάλματα καὶ νηοὺς θεοῖσι ἀπονεῖμαι σφέας πρώτους, *Dicunt Ægyptios* XII *Deorum cognomina primos in usu habuisse ; & Græcos ab iis fuisse mutuatos : illos etiam aras, & simulacra, & delubra Diis primos statuisse.* Consentit

[b] De Deâ Syriâ initio. Lucianus, Assyriacæ scrutator antiquitatis. [b] Πρῶτοι μὲν ἀνθρώπων Αἰγύπτιοι λέγονται θεῶν τε ἐννοίην λαβεῖν, καὶ ἱρὰ εἴσασθαι, καὶ τεμένεα, καὶ πανηγυρίας ἀποδέξαι· πρῶτοι δὲ καὶ οὐνόματα ἱρὰ ἔγνωσαν, καὶ λόγους ἱροὺς ἔλεξαν. Μετὰ δὲ οὐ πολλοστῷ χρόνῳ παρ' Αἰγυπτίων λόγον Ἀσσύριοι ἐς θεοὺς ἤκουσαν, καὶ ἱρὰ καὶ νηοὺς ἤγειραν, ἐν τοῖσι καὶ ἀγάλματα ἔθεντο, καὶ ξόανα ἐστήσαντο. Τὸ δὲ παλαιὸν καὶ παρ' Αἰγυπτίοισι ἀξόανοι νηοὶ ἔσαν, *Primi hominum Ægyptii dicuntur & Deorum notitiam percepisse, & templa constituisse, & delubra, conventúsque solennes edidisse : Primi etiam nomina sacra intellexerunt, & sermones sacros docuerunt. Non multo pòst tempore Assyrii ab Ægyptiis doctrinam de Diis acceperunt, & sacra templique erexerunt, in quibus & simulacra posuerunt & statuas dedicârunt. Antiquitùs verò etiam apud Ægyptios templa fuerunt sine statuis.* Tantundem de Ægypto Ammianus. [c] *Hic*, inquit, *primùm homines longè ante alios ad varia Religionum incunabula (ut dicitur) pervenerunt ; & initia prima Sacrorum cautè tuentur condita scriptis arcanis.*

[c] Am. Marcel. l. 22. p. 255.

Thoth Mercurius. Dii Cabiri.

POST excessum Menis Ægyptus divisa est : *Athothes* Thebis, Memphi regnabat *Tosorthrus*, sive Æsculapius ; Uterque pari consecrationis honore donatus. [d] Τῶν παρ' Αἰγυπτίοις ἀνθρώπων ποτὲ, γενομένων δὲ ἀνθρωπίνῃ δόξῃ Θεῶν, Ἑρμῆς τε ὁ Θηβαῖος, καὶ Ἀσκληπιὸς ὁ Μεμφίτης, *Ex iis qui in Ægypto aliquando fuerunt homines, sed Dii facti sunt opinione hominum, Mercurius Thebanus & Æsculapius Memphites.*

[d] Clem. Alex. Strom. I. p. 334. b.

In Dynastiâ dicitur Ἀθώθης υἱὸς Μηνέως, ὃ ἑρμηνεύεται Ἑρμογενὴς, *Athothes filius Menis, quod exponitur Mercurio-genitus. Athothes* is est [e] *quem Ægyptii vocant* Θωὺθ, *Alexandrini* Θωθ, *Græci* Ἑρμῆν, *Mercurium.* Expositio autem ista ad successorem pertinet : hic Menis, ille autem Mercurii filius.

[e] Euseb. Pr. Ev. l. 1. p. 32. a.

M. Cicero quinque *Mercurios* enumerat ; quorum tres priores Græci sunt, neque ad rem nostram. [f] *Quartus*, inquit, *Nilo patre natus,*

[f] Nat. Deor. l. 3. p. 248.

natus, quem Ægyptii nefas habent nominare: Quintus, quem colunt Pheneatæ, qui Argum dicitur interemiſſe, ob eamque cauſam Ægypto præfuiſſe, atque Ægyptiis Leges & Literas tradidiſſe. Hunc Ægyptii Thoyth appellant; eodemque nomine Anni primus menſis apud eos vocatur. Ultimus hic is eſt de quo agimus, omnium antiquiſſimus: Cicero autem illum cum Mercurio Arcade confundit. [a] *Pheneum, oppidum Arcadiæ*; & Ἀργειφόντης Mercurius fuit ille, [a] *Plin.2.5.4.*

——[b] *Quem candida Maia* [b] *Virgil. Æn.l.8.*
Cyllenes gelido conceptum vertice fudit. *v.138.*

Ciceroni præivit Homerus; qui *Mercurium* Ψυχοπομπὸν *Ægyptiorum, Cyllenium* vocat.

[c] Ἑρμῆς δὲ ψυχὰς Κυλλήνιος ἐξεκαλεῖτο, [c] *Odyſſ. ω. initio.*
Mercurius Cyllenius animas evocat.

Manilius eodem nomine Mecurium Secundum invocat, Aſtronomiæ auctorem;

[d] *Tu princeps authorque ſacri, Cyllenie, tanti:* [d] *L.1.v.33.*
Per te jam Cœlum interius, jam ſidera nota.

Ineffabile *Quarti* nomen neſcire liceat: niſi ſit *Siphoas*, ὁ καὶ Ἑρμῆς; ſcilicet, Secundus; non *Nili* filius, ſed cui ſucceſſit *Nilus* rex Thebanorum, Seculo X.

Mercurius hic inter Deos Cabiros recenſetur: Eorum pater (ſecundùm Theologica Sanchuniathonis) fuit Jupiter. [d] Ex τοῦ Συδὺκ Διόσκουροι, ἢ Κάβειροι, ἢ Κορύβαντες, ἢ Σαμοθρᾶκες, *Ex Sydyk Dioſcuri, ſeu Cabiri, ſeu Corybantes, ſeu Samothraces* orti ſunt. De *Corybantum & Samothracum* nomine poſthac,[e] ubi de Cadmo. *Sydyk* eſſe Jovem indicat *Dioſcurorum* nomen, quod à Patre accipiunt, οἱ τοῦ Διὸς κοῦροι, *Jovis filii*. Cabiri dicti ſunt in Ægypto atque Oriente. *Cabir* Ebraicè eſt *magnus & potens*: *Dii* Κάβειροι *ſunt potes, potentes.* [f] *In Augurum libris Divi potes ſunt,* *in Samothrace* θεοὶ δυνατοί. Et *Caſſius Hemina*, apud [g] Macrobium, *dicit Samothracas Deos* (id eſt, Cabiros) *propriè dici* θεοὺς μεγάλους, θεοὺς χρηστούς, θεοὺς δυνατούς. Horum templum Memphi vetuſtiſſimum fuit; [h] ἐς τὸ οὐ θεμιτόν ἐστι ἐσιέναι ἄλλον γε ἢ τὸν ἱρέα, *quod in acceſſum alteri quàm Sacerdoti*; donec Cambyſes *ingreſſus ſimulachra concremavit*, πολλὰ κατασκώψας *multa jocatus in ea.* Erant enim *Vulcani ſtatuis ſimilia*, quas ille *multo riſu excepit.* Fuerunt autem [i] Ἑπτὰ Συδὲκ παῖδες, Κάβειροι, *Septem liberi*

§. I.
[d] *Euſeb. Pr. Ev. l.1. p.36.a.*
[e] *Sec. IX.*
[f] *Varro L.L. l.4.*
[g] *Saturnal. l.3.c.4.*
[h] *Herodot. l.3.c.37.*
[i] *Euſeb. ib. p.39 c.*

liberi Sydec, Cabiri; qui non uno tempore Dii facti sunt, [a] Οἱ δὲ δύο εἶναι τοὺς Καβείρους φασὶ πρότερον· πρεσβύτερον μὲν Δία, νεώτερον δὲ Διόνυσον, *Quidam ferunt Cabiros prius duos fuisse; seniorem quidem Jovem, & Bacchum juniorem.* Ipse Jupiter Cabirorum primus; cui accessit ejus filius Bacchus. Aliorum trium nomina, ex Mnaseâ, profert Scholiastes Apollonii Rhodii. *Axieros, quæ est Ceres; Axiokersa, Proserpina; Axiokersos, Pluto*: ὁ δὲ προστιθέμενος τέταρτος Κάσμιλος ὁ Ἑρμῆς ἐστιν, ὡς ἱστορεῖ Διονυσόδωρος, *Additus est & quartus Casmilus, qui est Mercurius, ut refert Dionysodorus.* De Orientalium horum nominum etymologiâ, [b] Bochartum adeas.

[a] Schol. Apoll. l. 1. v. 917.
[b] Phœnic. l. 1. c. 12.

Mercurius autem, in inferiore ordine positus, Deorum minister erat. [c] *Casmillus nominatur in Samothraces mysteriis Deus quidam administer Diis Magnis.*

[d] *Tusci Camillum appellant Mercurium*; unde Romanorum *camilli*, qui serviebant sacerdotibus. Juba dixit, [e] Τὸν ὑπηρετοῦντα τῷ ἱερῷ τοῦ Διὸς ἀμφιθαλῆ παῖδα λέγεσθαι Κάμιλλον, ὡς καὶ τὸν Ἑρμῆν οὕτως ἔνιοι τῶν Ἑλλήνων Κάμιλλον ἀπὸ τῆς διακονίας προσηγόρευον, *Pubescentem puerum ministrantem in æde Jovis dici Camillum, quo nomine Græcorum nonnulli Mercurium à ministerio vocârunt.*

[c] Varro L. L. l. 6.
[d] Macrob. Saturn. 3. 8.
[e] Plutar. Numâ, p. 64. d.

§. II. Sanchuniathoni [f] *Mercurius est Saturni* Γραμματεύς. [g] Diodorus dicit illum fuisse Γραμματέα *Osiridis.* Fuit autem Osiris Saturni filius. Vox Γραμματεύς legitur in [h] Actis Apostolorum, ubi de festo Dianæ agitur. In sacris Græcorum ludis quinam fuerint Ἀλυτάρχης, Γραμματεύς, Ἀμφιθαλής, docet [i] Joannes Antiochenus, Oxonii imprimendus.

[f] Euseb. Pr. Ev. p. 36. d.
[g] L. 1. p. 10 b.
[h] Act. 19. 35.
[i] MS. p. 268.

Dicunt Osirim cum Mercurio [k] ἅπαντα προσανακοινοῦσθαι, καὶ μάλιστα χρῆσθαι τῇ τούτου συμβουλίᾳ, *omnia communicâsse, ejúsque consilio maximè usum fuisse*; [l] illúmque in honore ante omnes habuisse, διαφόρως φύσει κεχορηγημένον πρὸς ἐπίνοιαν τῶν δυναμένων ὠφελῆσαι τὸν κοινὸν βίον, *cùm esset perspicacis ingenii in excogitandis humanæ vitæ commodis. Hic enim primus communem loquelam articulatim distinxit; & rebus multis nomine destitutis nomen indidit; Literas invenit: Deorum cultus & sacrificia ordinavit; hic primus Astrorum ordinem, Vocúmque harmonias & naturas observavit* [Palæstræ *inventor*] *concinnitatis & corporis decorè effingendi artifex* [Lyram *trichordem*] *invenit* [m] *& Oleam.* Diodorus autem hic Mercurium Ægyptium cum Græco miscet:

[k] Diod. l. 1. p. 10. b.
[l] 2.
[m] L. 1. p. 51.

miscet. Ipse enim pauló pôst tradit Ægyptiis non licere, *Palæstram, aut Musicam discere.* Cicero *Leges* addit; ut & [a] Ælianus, Αἰγύπτιοί φασι παρ' Ἑρμοῦ τὰ νόμιμα ἐκμεμαθηκέναι. Sanè [b] *Ægyptii scriptores, putantes omnia inventa esse à Mercurio, libros suos Mercurio inscribebant: Mercurius præest Sapientiæ & Eloquio.*

[a] *Æl. l. 14. c. 34.*
[b] *Iambl. de myster. Ægypt. initio.*

De Literarum initio hæsitat Plinius. [c] *Literas*, inquit, *semper arbitror Assyrias fuisse: sed alii apud Ægyptios à Mercurio, ut Gellius; alii apud Syros repertas volunt.* — *Anticlides in Ægypto invenisse quendam nomine Menona* (τὸν Μηνᾶν) *tradit, XV annis* (imò XV ætatibus, sive V seculis) *ante Phoroneum, antiquissimum Græciæ regem; idque monumentis approbare conatur.* Patri attribuit, quod filio debetur. Gellius autem, Diodorus & Cicero suæ sententiæ auctores habuerunt Sanchuniathonem & Platonem. [d] Τάαυτος εὗρε τὴν τῶν πρώτων στοιχείων γραφὴν, *Taautus invenit primorum elementorum scripturam.* Et ejus interpres [e] Philo, Πρῶτός ἐστι Τάαυτος ὁ τῶν γραμμάτων τὴν εὕρεσιν ἐπινοήσας, καὶ τὴν τῶν ὑπομνημάτων γραφῆς κατάρξας, ὃν Αἰγύπτιοι Θωὺθ, *Taautus primus literas excogitavit, & ad memoriæ subsidium scribendi author fuit; quem Ægyptii vocant Thoth.* Socrates, apud [f] Platonem, *Audivi*, inquit, *apud Naucratim Ægypti, quendam fuisse priscorum deorum, cui avis quam Ibim vocant sacrata est;* αὐτῷ δὲ ὄνομα τῷ δαίμονι εἶναι Θεύθ. Τοῦτον δὲ πρῶτον ἀριθμόν τε καὶ λογισμὸν εὑρεῖν, καὶ γεωμετρίαν καὶ ἀστρονομίαν, ἔτι δὲ πεττείας τε καὶ κυβείας, καὶ δὴ καὶ γράμματα, *Ipsi deo nomen esse Theuth. Hunc primum Numeros & Computationem invenisse, & Geometriam & Astronomiam, Talorúmque & Alearum ludos, etiam & Literas,* [g] μνήμης καὶ σοφίας φάρμακον. Idem alibi dicit, quòd [h] *Theuth in Ægypto primus literas vocales à consonantibus* διήρει τά τε ἄφθογγα καὶ ἄφωνα, *& mutas à liquidis distinxit,* & γραμματικὴν τέχνην ἐπεφθέγξατο, *Artem Grammaticam protulit.* Quod quidem nimis speciatim dici videtur, & primis hisce temporibus parùm congruè. Primæ Ægyptiorum literæ fuerunt hieroglyphicæ:

[c] *Plin. l. 7. c. 56. p. 128.*
[d] *Euseb. Pr. Evang. l. 1. p. 36. a.*
[e] *ib. p. 31. d.*
[f] *In Phædro, p. 1240. a.*
[g] *ibid. c.*
[h] *In Philebo p. 374. c.*

> [i] *Nondum flumineas Memphis contexere biblos*
> *Noverat: & saxis tantùm volucrésque feræque*
> *Sculptáque servabant magicas animalia linguas.*

[i] *Lucan. l. 3. ver. 222.*

Triplex erat apud Ægyptios Characterum ratio: [k] Ἐπιστολογραφικὴ, *ad scribendas epistolas apta*, sive Vulgaris; Ἱερατικὴ, *quâ utuntur* Ἱερογραμματεῖς, *qui de rebus sacris scribunt*; & Ἱερογλυφικὴ, *sacra*

[k] *Clem. Alex. Strom. l. 5. p. 555. d.*

ſculptura; Hujus duæ ſunt ſpecies; Κυριολογικὴ, *propriè loquens per prima elementa*; & Συμβολικὴ, *per ſigna*; cujus *alia propriè loquitur per imitationem, alia tropicè, alia allegoricè per ænigmata. Primi generis exemplum ſit; Solem circulo, Lunam Lunæ figurâ exprimunt: ſecundi; Regum laudes. Theologicis fabulis tradunt: tertii; obliquam Aſtrorum converſionem Serpentum corporibus aſſimilant; & Solem ſcarabeo.* Symbolicum hoc per ænigmata ſcribendi genus omnium vetuſtiſſimum fuit, & ipſius Mercurii inventum: [a]cujus egregium ſpecimen habemus in theologicis Sanchuniathonis. [a] *Taautus deus Cœlum expreſſit, & Deorum vultus, Saturni atque Dagonis aliorúmque ſacros elementorum characteres effinxit: Saturno autem pro regni inſignibus excogitavit quatuor oculos in vultu & in occipite, quorum duo aperti, duo clauſi; & in humeris quatuor alas, quarum duæ expanſæ, duæ demiſſæ. Symbolum erat, Saturnum dormientem videre, & vigilantem dormire; eundem quieſcentem volare, & volantem quieſcere. Reliquis Diis duas tantùm alas dedit, utpote qui Saturnum ſequerentur. Affinxit etiam ad caput Saturni duas alas; unam ob mentem gubernatricem, alteram ob ſenſum.*

[a] Euſeb. Pr. Ev. p. 39. 2.

Ex occultâ hâc Symbolologiâ orta eſt inſana Ægyptiorum Theologia, & monſtroſa Deorum ſimulacra. [b]Κριοπρόσωπον τὤγαλμα τοῦ Διὸς ποιεῦσι αἰγύπτιοι, *Ægyptii ſimulacrum Jovis faciunt Arietinâ facie.* —[c] *Stat tortis cornibus Ammon.*

[d] Ἐβούλετο δὲ καὶ Ἀλέξανδρος Ἀμμωνος υἱὸς εἶναι δοκεῖν, καὶ κερασφόρος ἀναπλάττεσθαι πρὸς τῶν ἀγαλματοποιῶν, *Alexander etiam volebat Ammonis filius videri, & Cornutus à ſtatuariis effingi.*

[b] Herodot. l. 2. c. 42.

[c] Lucan. l. 9. v. 514.

[d] Clem. Alex. πρoτρεπ. p. 36. 2.

Mercurius, ipſe Myſteriorum author, κυνόμορφος, *caniformis* effingitur. [e]*Ille Superûm commeator & Inferûm, nunc atrâ, nunc aureâ facie ſublimis, attollens Canis cervices arduas, lævâ caduceum gerens, dextrâ palmam virentem quatiens.* Qualis in nummis & gemmis conſpicitur. Servius, ad Virgilii —[f] *Latrator Anubis.* *Mercurius*, inquit, *capite canino pingitur, ideo quia nihil eſt cane ſagacius.* [g] Κυνοκέφαλον Ἑρμοπολῖται colunt. [h]Ἔστιν ὁ Κυνοπολίτης νομὸς, καὶ Κυνῶν πόλις, ἐν ᾗ ὁ Ἄνουβις τιμᾶται, καὶ τοῖς κυσὶ τιμὴ καὶ σίτισις τέτακταί τις ἱερὰ, *Eſt & Nomus Cynopolites, & Canum urbs, in quâ Anubis colitur, & Canibus honor, & ſacer quidam cibus conſtituitur.* Mercurius *Anubis* & Ἑρμάνουβις in ſacris vocatur: & inter *Semideos* cenſetur [i] *tertius*. De Caducei ſymbolo, vide [k] Macrobium.

[e] Apuleius l. 11. p. 384.

[f] Æn. l. 8. v. 698.

[g] Strab. l. 17. p. 812. d.

[h] c.

[i] Suprà p. 11.

[k] Saturn. l. 1. c. 19.

Ἱερογραμματικὴ verò ſcribendi ratio longe inferioris fuit ævi,

&

& primùm (quod ſcimus) à [a] Mercurio Secundo uſurpata. Ma- [a] *Sec. X.*
netho in libro Sotheos, quem Ptolemæo Philadelpho dicavit, [b] *Ex* [b] *Syncel. p.40.b.*
ſtelis, inquit, *poſitis* ἐν τῇ Συριαδικῇ γῇ, *& exaratis ſacrâ dialecto & hierographicis literis à Thoth, qui eſt Mercurius Primus, Secundus Mercurius, Agathodæmonis filius, Tati pater, libros traduxit, quos in templorum Ægypti adytis repoſuit.* Primus *ſtelas* exaravit, Secundus *libros*:
ex his ſua [c] Sanchuniathon in linguam Phœniciam, ſua Manetho [c] *Euſeb. p 32 b.*
in Græcam tranſtulit. Stelæ autem iſtæ in antris conditæ ſunt ſubterraneis, [d] *apud Thebas, trans Nilum, non procul à ſonante Memnonis* [d] *Pauſan. l.1.p.78.*
ſtatuâ: locum τὰς Σύριγγας *appellant.* Ammianus, [e] *Sunt Syringes* [e] *Am. Marcellin. l.22. p.232.*
ſubterranei quidam & fluxuoſi ſeceſſus, quos (ut fertur) periti rituum vetuſtorum (adventare Diluvium præſcii, metuentéſque nè ceremoniarum obliteraretur memoria) penitus operoſis digeſtos fodinis per loca diverſa ſtruxerunt: & exciſis parietibus, volucrum ferarúmque genera multa ſculpſerunt, & animalium ſpecies innumeras, quas Hieroglyphicas literas appellârunt.

Judæi tradunt Seth, Adami filium, duas ſtelas poſuiſſe, [f] quibus [f] *Joſeph. l.1. c.3. in fin.*
ἐνέγραψαν τὰ εὑρημένα *inſcripſerunt inventa:* harum alteram Joſephus dicit *ad ſuum tempus manſiſſe* κατὰ τὴν Συριάδα. [g] *Sculpturæ prope* [g] *Judic. c.3. v.26.*
Schirath Τὰ Γλυπτὰ juxta Σεϊρωθὰ, fuerunt locus in tribu Ephraim.

Toſorthrus Æſculapius.

POST Menem Memphi regnabat *Toſorthrus*, ſive Æſculapius, qui etiam inter Deos recenſetur. Memphitica Chronologia nimis incerta eſt, non tam injuriâ temporis, quàm temeritate Africani; de quâ [h] diximus. Regum XXI, quorum ſuperſunt no- [h] *ſuprà p.27*
mina, poſtrema eſt Nitocris, primus eſt Æſculapius, cujus ætas ex cognatione dignoſcitur: fuit enim Jovis filius, Mercurii frater.
Patrem teſtatur Sanchuniathon. [i] οἱ ἑπτὰ Συδὲκ παῖδες Κάβειροι, καὶ [i] *Euſeb. Pr. p.39. b.*
ὄγδοος αὐτῶν ἀδελφὸς Ασκληπιὸς, Sunt *Sydek filii ſeptem Cabiri, & Octavus illorum frater Æſculapius.* Κάβειροι, Διόσκουροι, *Jovis filii.*
Damaſcius in vitâ Iſidori, apud [k] Photium, Σαδύκῳ, inquit, ἐγένοντο [k] *Biblioth. p.1074.*
παῖδες, οὓς Διοσκούρους ἑρμηνεύουσι καὶ Καβείρους. Ὄγδοος δὲ ἐγένετο ἐπὶ τούτοις ὁ Εσμοῦνος, ὃν Ασκληπιὸν ἑρμηνεύουσιν, *Sadyco filii fuerunt, quos Dioſcuros & Cabiros interpretantur: Octavus autem præter illos fuit Eſmunus, quem Æſculapium exponunt.* Et paulò pòſt, Τὸν Εσμοῦνον Ὄγδοον ἀξιοῦσιν ἑρμηνεύειν, *Eſmunum Octavum ſignificare*

 exiſtimant.

existimant. Ebræis *Hasmini* Octavus est. Æsculapius igitur, licèt inter Cabiros non habeatur, Jovis tamen filius, & Mercurii frater censendus est.

Circumferuntur, sub Trismegisti nomine, colloquia quædam inter Mercurium & Æsculapium. ψευδεπίγραφος iste liber à nonnullis Ecclesiæ Patribus receptus est: neque dubitârunt illi Æsculapium Mercuriúmque fuisse coætaneos: solus Africanus huic illum aliquot seculis postposuit. Nos verò non sine ratione Æsculapium suo tempori restituimus.

Ὑπομνηματικὰ ista, quæ in Dynastiis Mercurio atque Æsculapio adjiciuntur, illos ambos æquales fuisse demonstrant. In primâ Africani Dynastiâ de Mercurio dicitur, [a] Τὰ ἐν Μέμφει βασίλεια οἰκοδομήσας· οὗ φέρονται βίβλοι ἀνατομικαί· ἰατρὸς γὰρ ἦν, *Hic in urbe Memphi Regiam construxit; cujus feruntur libri anatomici: Erat enim medicus.* In tertiâ demum, de altero, [b] οὗτος Ἀσκληπιὸς Αἰγυπτίοις κατὰ τὴν ἰατρικὴν νενόμισται· καὶ τὴν διὰ ξεστῶν λίθων οἰκοδομὴν εὕρατο· ἀλλὰ καὶ γραφῆς ἐπεμελήθη, *Ille apud Ægyptios ob medicinæ peritiam Æsculapius habetur: ille quadratorum lapidum structuram invenit: quin & insculpendo literas operam dedit.* Hæc ab Africano D ampliùs annorum intervallo disjuncta sunt: quàm incongruè, [c] modò dictum. Sanè res est eadem; tempus idem. Neque sunt res istæ inter se satis distinctæ: aliæ Mercurio tribuuntur, quæ Æsculapio potiùs competere videntur; aliæ contrà. Mercurius *Regiam Memphiticam condidit*: Memphis autem Æsculapii sedes erat. Mercurius *Medicus Anatomicos libros conscripsit*; cùm tamen Æsculapius sit πολυθρύλλητος Medicinæ author. Ista in *Thinitarum Dynastiâ* annotantur, cùm regnum illud nondum cœperat. Rursus, Æsculapius hîc γραφῆς ἐπεμελήθη· cùm Literæ à Mercurio sint inventæ. Promiscuæ hujusmodi transpositiones, quæ hîc alibíque in sequentibus sparsim interseruntur, satis evincunt res istas non tam Reges ipsos, quibus adduntur, quàm illorum tempora spectare.

[a] Syncell. p.54.c.
[b] ib. p.56.b.
[c] supra p.28.

Quod autem dicitur, *Æsculapium operam literas insculpendo dedisse*; id quidem non de illarum inventione intelligi debet, sed de curâ secundariâ, operâque ex præcepto Mercurii navatâ. Neque enim ille tantùm, sed etiam VII Cabiri stelarum exarandarum curam gerebant. Sanchuniathon de Theologicis suis, quæ ex Mercurii mo-

numentis

numentis tradita sunt, [a] Ταῦτα, inquit, πρῶτοι πάντων ὑπεμνηματίσαντο οἱ ἑπτὰ Συδὲκ παῖδες, Κάβειροι, καὶ ὄγδοος αὐτῶν ἀδελφὸς Ασκληπιὸς, ὡς αὐτοῖς ἐνετείλατο θεὸς Τάαυτος, *Ista primi omnium monumentis mandârunt septem Sydek liberi, Cabiri, & Octavus eorum frater Æsculapius, sicut illis faciendum injunxit Deus Taautus.*

[a] *Euseb. Pr. Evang. l. 1. p. 39. c.*

Neque à vero absimile est, artem *Anatomicam*, quæ hîc Mercurio attribuitur, ab Æsculapio fuisse inventam; & in Syringicis etiam stelis memoriæ traditam: Mercurium autem Secundum, qui libros suos ex monumentis istis transtulit, tam Æsculapii quàm Mercurii inventa edidisse. Sanè [b] *ex XLII Mercurii libris, XXXVI ad Ægyptiorum philosophiam, VI reliqui ad artem Medicam pertinent*; quorum primus fuit *anatomicus*, περὶ τῆς τοῦ σώματος κατασκευῆς, *de constructione corporis*. Ceterùm [c] Οἱ Αἰγύπτιοι οὐκ ἰδίᾳ μὲν τὰ Ἰατρικὰ, ἰδίᾳ δὲ τὰ Ἀστρολογικὰ, καὶ τὰ Τελεστικὰ, ἀλλὰ ἅμα πάντα συνέταξαν, *Ægyptii non seorsim Medicinam, & Astrologiam, & ritus Sacros composuerunt; sed omnia simul conjunxerunt.*

[b] *Clem. Alex. Strom. l. 1. p. 634. b.*
[c] *Scholiast. in Ptol. Tetrabib. l. 1.*

Utcùnque fit, non immeritò [d] *Medicinam Ægyptii apud ipsos volunt repertam fuisse*; & *Æsculapius Memphites inter primos hominum numeratur, qui opinione humanâ dii facti sunt*: quod à Clemente [e] dictum. Fuítque deinceps [f] *urbs Memphis præsentiâ numinis Æsculapii clara.*

[d] *Plin. l. 7. c. 56. p. 128.*
[e] *supra p. 54.*
[f] *Am. Marcellin. l. 22. p. 288.*

Græci Æsculapium hunc non agnoscunt: *Medicinam invenisse aiunt* [g] Ἄπιν Αἰγύπτιον αὐτόχθονα, πρὶν εἰς Αἴγυπτον ἀφικέσθαι τὴν Ἰὼ· μετὰ δὲ ταῦτα Ἀσκληπιὸν τὴν τέχνην αὐξῆσαι, *Apim Ægyptium indigenam, priusquam veniret Io in Ægyptum: postea autem Æsculapium artem amplificâsse.* Certè Apis in Ægypto, præter Bovem, nullus erat: [h] Apis, Phoronei filius, regnabat Argis, καὶ νομισθεὶς θεὸς, ἐκλήθη Σάραπις, *relatus inter Deos, Sarapis appellatus est.* Hunc [i] *cum populo ad Ægyptum navigâsse*, & [k] *Memphim condidisse* somniant μυθολόγοι Græci. Quæ autem de Iside ejúsque erroribus Ægyptii; eadem ferè de Astarte, Phœnices; de Ione, Græci fabulantur. [l] Τὸ τῆς Ἴσιος ἄγαλμα ἐὸν γυναικήϊον βούκερών ἐστι, κατάπερ Ἕλληνες τὴν Ἰοῦν γράφουσι, *Isidis simulacrum muliebre bubulis cornibus, quemadmodum Græci describunt Ionem.* Dicitur quidem [m] Ἑρμῆν περιθεῖναι βούκρανον αὐτῇ κράνος; *Mercurium Isidi imposuisse galeam è bovis capite factam.* Erat autem Isis, Luna; &

[g] *Clem. Alex. Strom. l. 1. p. 307. a.*
[h] *Apollodor. l. 2. initio.*
[i] *Euseb. n. 272.*
[k] *279.*
[l] *Herodot. 2. 41.*
[m] *Plutarch. de Iside, p. 358. d.*

[n] *——Inerant Lunaria fronti*
Cornua——

[n] *Ovid. Met. l. 9.*

a Euseb. Pr. p. 38. c. Sic & a *Astarte* ἐπέθηκε τῇ ἰδίᾳ κεφαλῇ βασιλείας παράσημον κεφαλὴν ταύρου, *Bovis caput capiti suo imposuit, pro regni insignibus*, περινοστοῦσα τὴν οἰκουμένην, *terram universam peragrans.*

b Diod. l. 1. p. 15. b. Isidem autem, b φαρμάκων πολλῶν πρὸς ὑγίειαν εὑρέτιν *medicamentorum multorum inventricem*, gloriantur Ægyptii â toto orbe *venerari* διὰ τὴν ἐν ταῖς θεραπείαις ἐπιφάνειαν, *ob præsens in medicando numen: illamque invenisse* τὸ τῆς ἀθανασίας φάρμακον, *quo filium Orum non tantùm in vitam reduxit, sed etiam immortalitatis participem fecit. Orum interpretantur Apollinem, qui* τήν τε ἰατρικὴν καὶ τὴν μαντικὴν *ab Iside matre edoctus est.* Dea hæc Græcis Ὑγίεια, Romanis

c Pausan. l. 2. p. 135. *Salus* dicta est. c *Epidauri templum ab Antonino Senatore constructum est* Ὑγιείᾳ, καὶ Ἀσκληπιῷ, καὶ Ἀπόλλωνι ἐπίκλησιν Αἰγυπτίοις, *Saluti, Æsculapio, & Apollini Ægyptiis.* Apollo enim deus erat Ægyptius.

d Herodot. l. 2. c. 155. d Hujus *& Dianæ templum erat in Buto*, Ægypti urbe. SALUS

e Pignore Mensa Isiaca. AUG. in e æneo Claudii nummo, in quo Isis cum sistro & situlâ.

§. I. f *Simulacris Æsculapii & Salutis Draco subjungitur*; quod in num-

f Macrob. Sat. l. 1. c. 20 mis obvium. Servius, in illud g Virgilii,

g Æn. l. 11. v. 260. ——*Scit triste Minervæ Sidus,*

Numina, inquit, *quæ inter sidera non videmus, licèt sua signa propria non habeant, cum aliis potestate sunt permista: ut Ophiuchus ipse est Æsculapii.* Quod quidem de Æsculapio Græco, non autem de Ægyptio, accipiendum. Μόρφωσις ista in Sphærâ Græcanicâ conspicitur; & inter Arati Φαινόμενα canitur: & Manilio,

h L. 5. p. 120. v. 32. h *Anguitenens magno circundatus orbe Draconis.*

i L. 8. c. 15. In *Sphærâ Barbaricâ* Julii Firmici, i *In primis partibus Capricorni ori-*

k c. 28. *tur Ophiuchus:* ideóque μωροψύσεως k *decimæ tertiæ partis Capricorni facit Marsos, venena vendentes.* Marsi in Italiâ, quales Psylli in Africâ, & Ophiogenes Pariani in Asiâ, serpentum incantatores. Etiam in sphærâ barbaricâ Ptolemaicâ, quam ex Aben-Ezrâ edi-

l In Manilii l. 5. dit Josephus l Scaliger, in *Virgine, Librâ, Scorpio, Sagittario, & Capricorno, Pars Draconis.*

m P. ult. Veruntamen in Ægyptiacâ astronomiâ omnino nullus est ὀφιοῦχος. Hoc docuit m Achillis Tatii εἰσαγωγὴ ad Phænomena Arati. Ἐν γοῦν τῇ τῶν Αἰγυπτίων σφαίρᾳ οὔτε ὁ Δράκων ἐστὶ νομιζόμενος, ἢ ὀνομαζόμενος, οὔτε Ἄρκτοι, οὔτε Κηφεύς, ἀλλ᾽ ἕτερα σχήματα εἰδώλων καὶ ὀνόματα τεθειμένα. οὕτω δὲ καὶ ἐν τῇ τῶν Χαλδαίων, *In Sphæra Ægyptiacâ*

gyptiacâ neque Draco censetur aut nominatur, neque Ursæ, neque Cepheus;
sed aliæ formæ, alia nomina sunt indita simulacris. Ità etiam in Chal-
dæorum sphærâ; & in sphærâ Persicâ & Indicâ, ex eodem Aben-
Ezrâ [a] editis. Serpentes quidam [b] circa Thebas Jovi sacri fuerunt; [a] Scal. ib.
nulli autem Æsculapio dicati, aut inter sidera recepti: Apud [b] Herod. 2. 74.
Græcos verò Draco signum cœleste; & [c] *serpentes Epidaurii*, ἐς τὸ [c] Pausan.
ξανθότερον ῥέποντες χρόας *fulvo colore conspicui, Æsculapio sacri ha-* l. 2. p. 136.
bentur, & sunt hominibus cicures.

[d] Cicero *tres recitat Æsculapios Græcos.* Numeri ansa ex Μυθο- [d] Nat Deor.
λόγων inconstantiâ; de quâ [e] Pausanias. Fuit autem *Æsculapius* l. 3. p. 248. [e] L. 2. p. 133.
Epidaurius. [f] Τὰ γὰρ Ἀσκλήπια τὰ ἐπιφανέστατα ἐξ Ἐπιδαύρου, *Illu-* [f] Ibid.
strissima Æsculapii sacra ex Epidauro: Athenienses diem Æsculapio fe-
stum vocant Epidauria: Archias in Epidauriâ sanatus Dei cultum tra-
duxit Pergamum; à Pergamenis accepere Smyrnæi. [g] *Anguis* demum [g] Liv. Epit.
Epidaurius Romam advectus est, an. U. C. 462. XI.

[h] *Fabulantur Græci Plutonem actionem apud Jovem instituisse in Æ-* [h] Diod. l. 4.
sculapium ὡς τῆς ἐπαρχίας αὐτοῦ ταπεινουμένης, *de imminutâ regni Inferni* p. 190. 2.
potentiâ; quòd medicatione Æsculapii decresceret mortuorum numerus;
& Jovem fulminis ictu Æsculapium necâsse. Medicina, inquit [i] Plinius, [i] L. 29. c. 1.
Diis primùm inventores suos assignavit & cœlo dicavit. Auxit deinde
famam etiam crimine, ictum fulmine Æsculapium fabulata, quoniam Tyn-
daridem revocâsset ad vitam. [k] Lactantius; *Æsculapius quid fecit aliud* [k] L. 1. c. 10.
divinis honoribus dignum, nisi quòd sanavit Hippolitum? Illud avari-
tiæ crimen pœnámque decantat [l] Pindarus. [l] Pyth. Od. 3.

Ista verò non sunt hujus ævi: Æsculapius enim Græcus mille
annis recentior est Ægyptio. [m] Clemens Alexandrinus *Herculis &* [m] Strom. l. 1.
Æsculapii ἀποθέωσιν *conjicit in annum 53um ante excidium Trojæ; &* p. 322. a.
ex Apollonio Rhodio dicit, illum *cum Jasone navigâsse.* Licèt verò ejus
nomen inter Argonautas ab Apollonio non recenseatur, tempus
tamen non malè convenit; cùm [n] *Machaon Æsculapii filius* bello [n] Homer.
Trojano militaverit. Il. δ'. 193.

Cæterùm duo hîc memorantur primorum temporum utilissima
inventa, *Medicina* atque *Architectura.* Inter Artes, quas ferè omnes
Ægyptus peperit, illæ primùm enatæ sunt quibus obstetricavit
Necessitas: subsidia vitæ contra infirmitates corporis, contra in-
jurias Cœli, dictante Naturâ, comparata sunt. Hinc præmaturum
medicandi ædificandíque studium. [o] *Tentoria Chami de peregri-* [o] Psalm. 78.
51.

 nantibus

nantibus Patribus intelligenda sunt: postquam vero illi sedes in Ægypto fixerant, construxerunt domicilia, & politias, totius terrarum orbis vetustissimas, constituerunt. Paulatim accessit Magnificentia. Menes urbem *Memphim* condidit; ejus successor, *Regiam*; neque multò pòst surrexêre *Pyramides*: in tantum crevit inventa recèns ἡ διὰ ξεστῶν λίθων οἰκοδομία, *quadratorum lapidum structura.*

Cum his ista comparare liceat quæ de Græcis memorantur; ut appareat, his illa quantò & recentiora sint, & viliora. [a] *Laterarias, ac domos constituerunt primi Euryalus & Hyperbius fratres Athenis: antea specus erant pro domibus. Gellio Doxius Cœli filius Lutei ædificii inventor placet, exemplo sumpto ab hirundinum nidis. Oppidum Cecrops à se appellavit Cecropiam, quæ nunc est arx Athenis. Aliqui Argos à Phoroneo rege antè conditum volunt; quidam & Sicyonem: Ægyptii multò antè apud ipsos Diospolin,* atque Memphim.

[a] Plin. l.7. c.56.

Ad SECULUM II.

Thinitarum initium.

THinitarum Dynastia, à Mene licèt deducta, non nisi Secundo demum seculo initium habuit. Sicut *Ægyptus* tota post obitum Menis divisa fuit, ità etiam *Thebais* post decessum Athothis in duas partita est Dynastias. Thebis regnabat *Athothes* alter, (Ἑρμογένης) *Athothis F. Menis N.* ad Arabicum Nili latus: ad Libycum pariter regnabat *Cencenes*, *Athothis F. Menis N.* Hujus regni sedes fuit [b] *This, urbs prope Abydum posita.* Unde reges *Thinitas* appellari [c] diximus. Horum regum tempora satìs certa sunt, & ab Africano minùs turbata: illorum autem res gestæ tenues sunt & obscuræ. Annotatiunculæ enim, quæ huic Dynastiæ passim interseruntur, ad alias plerumque pertinent, & earum chronologiam illustrant.

[b] Stephan. Θ.

[c] p.27.

Calamitates Ægypti.

ÆGyptus terrarum beatissima, belli immunis, Artium parens, omni rerum abundantiâ affluens;

[a] Terra

[a] *Terra suis contenta bonis, non indiga Mercis,* [a] Lucan. l. 8.
Aut Jovis: in solo tanta est fiducia Nilo;

Felix, inquam, Ægyptus exemplo sit, Nullam in humanis unquam fuisse felicitatem, infelicitatis expertem. Primis enim aureisque istis seculis Ægyptus variis afflicta est infortuniis.

Jam [b] *Sub Venephe Rege*, Λιμὸς κατέσχεν τὴν Αἴγυπτον μέγας, *Ingens fames invasit Ægyptum.* Seculo proximo, *sub Semempse Rege*, Φθορὰ μεγίστη κατέσχεν τὴν Αἴγυπτον, *Lues maxima in Ægypto grassata est.* [c] Eusebius addit, καὶ πολλὰ παράσημα ἐγένετο, *& pleraque visa sunt prodigia.* Neque suspicionem afferat tanta harum observationum vetustas. Τερατοσκοπία enim in usu vetustissimo fuit apud Ægyptios. [d] *Plura ab eis comperta sunt prodigia quàm ab omnibus aliis hominibus.* Γενομένου γὰρ τέρατος, φυλάσσουσι γραφόμενοι τὼ ποβαῖνον· καὶ ἤν ποτε ὕστερον παραπλήσιον τούτω γένηται, κατὰ τὠυτὸ νομίζουσι ἀποβήσεσθαι, *Nam quum extitit prodigium, eventum scriptis servant; & si simile postmodum acciderit, de eventu conjecturam faciunt, exemplo prioris.* [b] Syncell. p. 54. [c] Ib. p. 55. [d] Herod. l. 2. c. 82.

Paulò pòst (ut hæc simul expediam) sub * *Bocho Rege*, Χάσμα κατὰ Βούβαστιν ἐγένετο, καὶ πολλοὶ ἀπώλοντο, *Hiatus ad Bubastin contigit, unde multi perierunt.* In *Thinitarum* Dynastiâ memorantur ista; cùm tamen *Bubastis* sit urbs Inferioris Ægypti; [e] *Festo Dianæ frequentissimo* celebris, & [f] *conspicuo in urbe mediâ Templo Bubastis*, *quæ Græcè* Ἄρτεμις *Diana dicitur.* De festo & templo legendus Herodotus. Urbs autem in plano posita ad Arabicum latus alvei, * Syncel. p. 55. [e] Herod. l. 2. c. 60. [f] Ibid. c. 137.

—[g] *Quà dividui pars maxima Nili* [g] Lucan. l. 8.
Ad vada decurrit Pelusia Septimus amnis,

contra fluminis auctum, terrâ exaggeratâ muniebatur: Rupto jam Aggere, pleraque diluvio obruta sunt. Hâc clade monitis, hujus urbis munitio Principibus insequentibus in curâ fuit. [h] *Sub Sesostre urbes munitæ sunt; dein sub Sabacone valdè excelsæ factæ sunt; Maxima autem ad urbem Bubastin erat terræ exaggeratio.* [h] Herod. l. 2. c. 137.

Pyramides.

AD Memphitas autem pertinere videtur id, quod eidem *Venephi Cencenis F. Thinitæ* attribuitur. Οὗτος περὶ Κωχώμην ἤγειρε Πυραμίδας, *Hic in Chocome struxit Pyramidas.* Celeberrimæ

ſunt in Memphitico territorio conſtructæ Pyramides: in cæteris Ægypti partibus prorſus nulla eſt Pyramidum memoria. Vox *Chochome*, vel, ut Euſebius, Κωχώνη, vix alibi legitur; neque liquet
[a] Plin. l.36. c.12. quiſnam ſit iſte Ægypti locus. [a] *Pyramides tres, quæ orbem terrarum implevêre famâ, ſitæ ſunt in parte Africæ, monte ſaxeo ſterilique, inter Memphim oppidum & Delta.* Ingentia iſta Ægypti miracula æmulatione quâdam in tantam creverunt magnitudinem; neque ignota ſunt regum inſequentium nomina, qui iſtos lapidum montes cumulârunt. Primæ autem hæ *in Chochome Pyramides*, ut famâ, ſic mole minores habendæ ſunt.

Joannes Gravius V. Cl. (dum vixit ob eximiam eruditionem morúmque ſuavitatem mihi chariſſimus) tum ex proſpectu ſuo, tum ex Ibn Almatongi libro de miraculis Ægypti didicit, XVIII Pyramides, hinc indè ſparſas in planicie Libycâ, hodie conſpiciendas ſe præbere. In deſerto forſan iſto *Chochome*.

[b] Herodot. l.2.c.123. [b] *Ægyptii primi ſunt, qui Animam hominis immortalem eſſe dicerent,* ὡς ἀνθρώπου ψυχὴ ἀθάνατός ἐστι. *Ejus tranſmigrationem in alia animalia terreſtria, marina, volucria, rurſúſque in corpus humanum, docuerunt*: τὴν περιήλυσιν δὲ αὐτῇ γίνεσθαι ἐν τρισχιλίοισι ἔτεσι, *circuitum hunc ab eâ fieri intra 3000 annos.* Hinc tantum
[c] ib.c.86. [c] condiendi cadaveris ſtudium: tantæ in ſtruendis repoſitoriis impenſæ. Hinc Ægyptii
[d] Diod. S. l.1.p.33.b. [d] τῶν μὲν γὰρ τῆς οἰκίας κατασκευῶν ἧττον φροντίζουσι, περὶ δὲ τάφας ὑπερβολὴν οὐκ ἀπολείπουσι φιλοτιμίας, *de ſtructurâ Domuum minùs ſunt ſolliciti; in Sepulcris verò omnem ſuperant magnificentiam.* Auguſtiſſima etiam fuerunt *Thebanorum* regum ſepulcra, ſicut ex Oſi-
[e] Lib.3. mandis [e] poſthac videbimus: neque contemnenda ſunt [f] *Saïtarum*
[f] Herodot. l.4. c.169. regum monumenta ἐν Σάϊ, ἐν τῷ ἱρῷ τῆς Ἀθηναίης, *apud Sain urbem in delubro Minervæ, prope Palatium.* Iſtis verò omnibus quantò diuturniores ſunt Memphitarum Pyramides?

Mirum eſt nuperam hanc ædificandi artem tam citò in tantam excreviſſe magnificentiam, ut vetuſtiſſimis hiſce ſeculis aſſurgerent ſtupenda illa monumenta, quæ durant adhuc, & cum terrarum
[g] Diod.S.ib. orbe ſunt duratura: [g] Ἀΐδιοι οἶκοι, *Æternæ habitationes*; modò non ejiciantur domini. Tanta eſt ἐν τῇ ἀκερδίᾳ incolumitas.

Ad-

Ad Seculum III.

Pyramidum conditores.

CÆterùm Pyramides non ſunt omnes unius Seculi: proximo, *Memphitarum regum octavus* cenſetur Κεφέρης, quem [a] Herodotus Χεφρῆνα vocat, illúmque *minorem Pyramidem* condidiſſe refert. *Decimus* numeratur Σοῦφις· [b] *ille Maximam erexit Pyramidem, quam Herodotus dicit à Cheope fuiſſe poſitam.* Iteratur in Dynaſtiâ Suphidis nomen. Africanus Pyramidem priori attribuit, Euſebius poſteriori. Dubitari poteſt utrùm duo eſſent Suphides, qui regnârunt uterque ſupra annos LX, an unus ſit idémque rex *Suphis.*

[a] L.2. c. 127.
[b] Syncell. p.56.d.

Septimo demum Seculo (ut ſimul tractemus) tam Memphi quàm Thebis regnabat *Nitocris* Regina, [c] *quæ tertiam excitavit Pyramidem.* Fabulam de Rhodope meretrice meritò rejicit [d] Herodotus; qui Μυκερῖνον refert ([e] ὃν τινὲς μὲν Χεϱῖνον ὀνομάζουσιν, *quem quidam Mencherinum vocant*) hujus Pyramidis auctorem fuiſſe: is in Memphitarum ſerie *duodecimus, Men-Cheres* appellatur, Seculo V. Iſtæ tres [f] *conſpicuæ undique annavigantibus,* reliquis longè eminentiores ſunt: de quibus tamen [g] *non convenit neque inter indigenas, neque ſcriptores: alii illas à regibus jam dictis, alii ab aliis extructas ferunt: Maximam ſcilicet ab Armæo; Secundam ab Amaſe; Tertiam ab Inarone.* Secundùm hos Lucanus,

[c] Syncel. p.58.
[d] Herodot. l.2.c.134.
[e] Diodor. p.40.b.
[f] Plin.36. 12.
[g] Diod. S. l.1. p.41.b.

> — [h] *Pyramidum tumulis evulſus Amaſis.*

[h] L.9.v.155

[i] Cujus tamen Sepulcrum fuit in urbe Saï, inter Reges Saïtanos. Alibi illas ad Ptolemæos refert, ſed per Synecdochen.

[i] Herodot. 2.169.

> [k] *Cùm Ptolemæorum manes ſeriémque pudendam*
> *Pyramides claudant indignáque Mauſolea.*

[k] L.8. v. 698.

Iſta autem rationi temporum non ſunt conſentanea: Pyramides enim à Memphitis regibus extructæ ſunt; quorum ſeries vix ultra Seculum VII perduravit: intra tempus illud adeò increbuit πυραμιδοτεχνία, ut tot ferè ſuperſint Pyramides, quot Memphitarum regum nomina: neque litigandum de conditoribus, cùm unicuique regi ſit ſua Pyramis.

[l] Joſephus, inter ταλαιπωρίας Iſraelitarum in Ægypto, dicit illos

[l] Antiq. l.2.c.5.

illos *in extruendis Pyramidibus laboràsse.* Israelitæ quidem (juxta Canonem nostrum) regnante Nitocre, habitabant in Goshen; in servitutem autem non sunt redacti ante adventum Pastorum: post tempus illud nullæ extructæ sunt Pyramides, nisi ævo longè inferiore in Mœridis insulâ, aut Labyrintho.

[a] *Etymolog. Mag.* [a] Alii ineptissimè existimârunt illas fuisse ὡρεῖα βασιλικὰ σιτο-
δόχα ἃ κατεσκεύασε Ἰωσὴφ, *borrea regia frumentaria extructa à Jo-*
[b] *Stephan. Πυρ.* *sepho* Patriarchâ; [b] noménque ἀπὸ τῶ πυρῶ, non ἀπὸ τῶ πυρὸς,
deducunt.

[c] *Plin. 36. 12.* Pyramides [c] Plinio habentur *Regum pecuniæ otiosa ac stulta osten-
tatio: quippe faciendi eas causa, nè Pecuniam successoribus aut æmulis*
[d] *L 2. p. 152.* *insidiantibus præberent; aut nè plebs esset otiosa.* Et [d] Herodoto *aiebat
interpres, ex inscriptione Pyramidis Maximæ, 1600 talenta pecuniæ in
operarios pro raphano, cepis & alliis erogata fuisse.* Quasi extra dubium
esset, Pecuniæ usum priscis istis temporibus invaluisse.

[e] *L. 2. c. 134.* Incredibilia quædam de illarum constructione narrantur. [e] He-
rodotus dixit Tertiam esse λίθου ἐς τὸ ἥμισυ Αἰθιοπικοῦ, *ex lapide Æ-*
[f] *L. 17. p. 808. b.* *thiopico usque ad medium:* [f] Strabo, *ex lapide nigro, ex quo mortaria
faciunt; qui ex longinquo veniens ab Æthiopiæ montibus, durus est & ope-*
[g] *L. 1. p. 39. d.* *ratu difficilis:* [g] Diodorus, *ex nigro lapide usque ad XV contignationem.*
[h] *L 36. c. 12.* Plinius, [h] *Tertia minor prædictis, sed multò spectatior Æthiopicis lapidibus
assurgit.* Veruntamen Joannes Gravius αὐτόπτης (salvâ Veterum
reverentiâ) totam illam Pyramidem, ab imâ ad summam, ex lapi-
dibus candentibus constare testatur.

[i] *Herod. 2. 124. Diod. 1. p. 40. a.* In struendâ Maximâ, volunt [i] *Lapides ex Arabici montis lapidicinis
trans Nilum vectos.* Quid autem obstat Lapidicinas esse viciniores,
quum *Pyramides sitæ sint in monte saxeo?* Nullæ, inquies, apparent
Lapidicinæ. Illas arenis jamdudum oppletas puta.

Herodoti Chronologia.

CUM verò Herodotus Pyramides tractet, post narratam Sesostris historiam; liceat nobis hìc Ægyptiacam Herodoti chronologiam parumper examinare; ut appareat, quó pacto tres illi reges hisce temporibus conveniant, quámque consentanea nostris sint ista, quæ *Pater historiæ* de cæteris Ægypti regibus tradidit.

Herodotus

Herodotus dicit primum Græcorum cum Ægyptiis commercium fuiſſe ſub Pſammiticho; & indè res Ægypti notiores. Vetuſtiora narrat ille non ſuâ, ſed ſacerdotum fide: [a] κατ᾽ ἤκουον, inquit, *Quæ audivi.* Neque verò propoſitum illi fuit veterrimos Ægypti reges enumerare ſingulos, ſed maximè illuſtres carptim delibare. Thebanam igitur percurrens ſeriem, orſus à *Mene*, pergit ad *Nitocrin reginam*, quæ regnabat ſeculo $\overline{VII}$; dein ad *Mœrin*, qui $\overline{X}$; indè ad *Seſoſtrin*, qui $\overline{XIV}$; ejúſque ſucceſſores *Pheronem* & *Rhampſinitum*, qui $\overline{XV}$ vixerunt ſeculo: His adjicit nonnulla de *Proteo* & *Helenâ*, ex Sacerdotum placitis. A *Thebanis* demum regibus tranſit ad *Memphitarum* ſeriem; quorum ex numero tres tantùm recenſet, Pyramidum maximè conſpicuarum ſtructurâ nobiles. Neque enim re aliâ ſunt Memphitæ magis illuſtres. [a] *L.2.c.99.*

Diodorus Siculus, in Regum ſerie, Herodoti veſtigiis inſiſtit: quædam tamen omittit; quædam non melioris notæ de ſuo interſerit; & nomina plerumque variat. Utrumque inter ſe comparemus.

Sec.	*Reges Thebani* ex Herodoto,	è Diodoro.	Sec.	*Reges Memphitæ* ex Herodoto,	è Diodoro.
I.	MEN.	MENAS. *Buſiris.* *Uchoreus.*	$\overline{VI}$.	CHEOPS.	CHEMBES, ſive *Chemmis.*
$\overline{VII}$	NITOCRIS.		$\overline{III}$.	CHEPHREN.	CEPHREN, aliis *Chabryis.*
$\overline{X}$.	MŒRIS.	MYRIS.	$\overline{V}$.	MYCERINUS.	MYCERINUS, ſive *Mencherinus.*
$\overline{XIV}$.	SESOSTRIS. Reges alii.	SESOOSIS. Reges alii.			

Menes hîc, ſicut in in Dynaſtiis, primus: [b] Βασιλεῦσαι τὸν πρῶτον ἀνθρώπων ἔλεγον Μῆνα, *Ferunt Menem primum mortalium regnâſſe.* Herodotus indè ad Nitocrin tranſilit: apud Diodorum autem, Reginâ omiſſâ, ponuntur *Buſiris* & *Uchoreus:* Illum dicit *Thebas*, hunc *Memphim* condidiſſe: neutrum rectè. Sanè Buſiris in Græcorum fabulis decantatiſſimus fuit. [c] *Quis* [b] *Herodot. l.2.c.4.*

—illaudati neſcit Buſiridis aras? [c] *Virgil. Georg.III. ver.5.*

Verùm Iſocrates, in *Buſiride*, illum à ξενοκτονίᾳ abſolvit; & Strabo [d] illum unquam regnâſſe negat: οὐδὲ βασιλέως, μὰ Δία, οὐδὲ τυράννου γενομένου τινὸς τοῦ Βουσίριδος, *Cùm, medius fidius, nullus neque rex fuerit Buſiris, neque tyrannus.* Sed & ipſe Diodorus [e] alibi fatetur, *Buſiridis nomen, non Regi alicui, ſed tumulo Oſiridis competere.* [d] *Strab.l.17. p.802.c.* [e] *L. 1. p. 56. a.*

Οὐχερεὺς rex vix alibi occurrit, nisi forsan *regem* 12 *Achoreum* hinc mutuatus fuerit Syncellus.

Post Sesostrim reges alii (tam apud Herodotum quàm Diodorum) ante Memphitas interseruntur; de quibus libro Tertio differendum.

Tres istos *Memphitas* reges, non temporis, sed Pyramidum ordine ab Herodoto recitari, eorúmque Parentes non rectè statui, constat ex Manethonis Dynastiâ.

Qui Herodoto Χέωψ, vel Χάϊωψ Græcè, is Diodoro *Chemmis* Ægyptiacè, ab infuscatâ forsan facie, vocatur. Uterque illi *Pyramidem Maximam* attribuit, quam Manetho à *Suphide* extructam dicit. Sin Χέωψ ille Herodoti idem haberi poterit qui in Memphitarum Dynastiâ dicitur Φίωψ, seculo VI; sanè & serior regis istius ætas, & regni tum amplitudo tum diuturnitas tanto operi satiùs convenire videatur.

Quandoquidem igitur Pyramides vetustissima sunt Mundi [a] *Miracula*, [b] *Solàque non nôrunt hæc monumenta mori*; juvabit illarum præcipuam penitiùs intueri, & ex Joannis Gravii (nunquam satis laudati) Pyramidographiâ Anglicè [c] editâ, illius mensuram colligere. Ille enim Maximæ superficiem radio decempedali, duplici statione; & interiora ejus normâ & lineâ accuratissimè metitus est.

[a] Strab. l. 17.
[b] Martial. l. 10 ep. 2.
[c] An. 1646.

Pyramis Maxima.

Mons saxeus, à planitie Ægypti facili stadiorum duorum ascensu supra centesimum pedem tumescens, Pyramidi Maximæ situm spectabilem stabilémque exhibet. Basis quadrata est; lata pedes 693: *ità ut circuitus sit pedum* 2772; *area pedum* 480249 *contineat acras terræ Anglicanas* XI, *cum parte acræ paulò plus* 40. *Latera quatuor triangularia, mutuò inclinantia, infrà spectantibus in punctum supernè desinere videntur. Triangulorum æqualia sunt latera, pedum sc.* 693: *Altitudo autem perpendicularis pedum* 481. *Assurgunt circumcirca gradus* 207 *paulatim decrescentes: inferiores crassi pedes ferè* 4, *superiores vix* 3. *Cacumen latitudinem habet pedum* 13 *cum quadrante, ex lapidibus novem, præter angulares duos, qui desiderantur.*

Meatus internus declivis pedes 92½ *in locum ducit defossum & rudem ped.* 89.

ped. 89. *Inde per transitum acclivem ped.* 110 *itur ad Puteum rotundum hodie pedum* 20; *olim verò* [a] 86 cubitorum; flumen illò admissum arbitrantur. [a] *Plin.* 36. 12. *Hinc via duplex: quæ ad lævam plana est pedum* 110, *ad minus ducens penetrale, longum vix ped.* 20, *latum* 17, *altum* 15; *arcuatum, & ruderibus semiplenum: altera via acclivis est ped.* 154, *ex politissimo marmore, alta pedes* 26, *lata ferè* 7, *quæ ad majus penetrale ducit in meditullio Pyramidis: ejus longitudo, latitudini dupla, est pedum* $34,\frac{170}{1000}$; *altitudo pedum* 19 *cum dimidio. Laquear ex junctis* 9 *trabibus marmoreis constat. In medio stat cista marmorea aperta, vacua, ad mensuram corpusculi regii cavata; longa scilicet pedes* 6 *cum dimidio ferè, lata ped.* 2. *cum quadrante ferè, alta minùs* 3 *ped.*

Pro tantillo cadavere tanta saxorum strues inauspicatò congesta; cùm contigerit [b] ἐν ἀσήμῳ τόπῳ καὶ λάθρα θάψαι τὸ σῶμα, *corpus in loco obscuro funerari*; [b] *Diod. l.* 1. *p.* 40. *d.*

Ex isto autem sandapilæ modulo satis liquet homines non indies nasci pusilliores;

[c] *Nec genus hoc vivo jam decrescebat Homero.* [c] *Juvenal. Sat.* 15. *v* 69.

Frustrà enim post annos plus [d] *mille, vates ille Homerus non cessavit minota corpora mortalium, quàm prisca, conqueri.* [d] *Plin. l.* 7. *c.* 16. *vide Gell. l.* 3. *c.* 10.

Ad SECULUM IV.

ΘΕΟΠΤΙ'Α.

PORtò Rex *Suphis*, [e] οὗτος δὲ καὶ περιόπτης εἰς θεοὺς ἐγένετο, καὶ τὴν ἱερὰν συνέγραψε βίβλον; *Hic etiam contemplator in Deos fuit, & sacrum conscripsit librum.* Ità Africanus. Eusebius aliter legit; [f] ὃς καὶ ὑπερόπτης εἰς θεοὺς γέγονεν, ὡς μετανοήσαντα αὐτὸν τὴν ἱερὰν συγγράψαι βίβλον, *qui contemptor Deorum fuit, pœnitentiâque ductus sacrùm conscripsit librum.* Sed qui transcripsit Manethonem, Africanus præferendus Eusebio, qui Africanum. Sunt enim verba ipsius Manethonis; quod ex eo liquet quod [g] sequitur. Ἣν ὡς μέγα χρῆμα ἐν Αἰγύπτῳ γενόμενος ἐκτησάμην, *Quem librum, ut rem magni precii, in Ægypto cùm essem, comparavi*: librum se nactum fuisse gloriatur Manetho. Dubium verò an ars Libraria adhuc obtinuerit; an Theologica ista stelis hieroglyphicis exarata, in librum postea translata fuerint.

[e] *Syncell. p.* 56. *d.*
[f] *Ibid. p.* 77. *c.*
[g] *Ibid.*

[a] Joseph. c. Appion. l. 1. p. 1052. d.

[a] Alibi tradit Manetho *Amenophin regem affectâsse* Θεῶν γενέσθαι θεατὴν, ὥσπερ Ὦρ εἷς τῶν πρὸ αὐτοῦ βεβασιλευκότων, *Deorum esse contemplatorem; sicut Orum quendam regum priorum.* Cui responsum est ὅτι δυνήσεται θεοὺς ἰδεῖν, *Quòd posset videre Deos, si regionem à leprosis & immundis hominibus purgaret.*

[b] Ib. p. 1054. c.

[b] Josephus ad hunc Manethonis locum, *Concupivit*, ait, *videre Deos. Quos? si Bovem, & Hircum, & Crocodilos, & Cynocephalos, qui apud eos solennes erant; videbat: Cœlestes autem quomodo poterat?* Et respexisse videtur Josephus ad illud [c] Dei dictum, οὐ δυνήσῃ ἰδεῖν τὸ πρόσωπόν μου. οὐ γὰρ μὴ ἴδῃ ἄνθρωπος τὸ πρόσωπόν μου, καὶ ζήσεται, *Non poteris videre faciem meam. Non enim videbit me homo, & vivet.*

[c] Exod. 33. 20.

Verùm hîc non agitur de Essentiâ Divinâ; sed de loquendi formulâ, tam ab Ægyptiis usurpatâ, quàm Ebræis, adeóque Josepho non incognitâ. [d] Ἐκάλησεν Ἰακὼβ τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου Εἶδος Θεοῦ. Εἶδον γὰρ Θεὸν πρόσωπον πρὸς πρόσωπον, *Jacob vocavit nomen loci illius Phanuel, dicens, Vidi Deum facie ad faciem.* Libani montis promontorium [e] Straboni, Ptolemæo, Scylaci vocatur, τὸ τοῦ Θεοῦ πρόσωπον. Moyses etiam θεόπτης erat. [f] Ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν ἐνώπιος ἐνωπίῳ, ὡς εἴτις λαλήσαι πρὸς τὸν ἑαυτοῦ φίλον, *Loquebatur Dominus ad Moysen facie ad faciem, sicut solet loqui homo ad amicum suum.* Et de eodem ipse Deus: στόμα κατὰ στόμα λαλήσω αὐτῷ ἐν εἴδει, καὶ οὐ δι' αἰνιγμάτων, καὶ τὴν δόξαν μου εἶδεν, *Ore ad os loquar ei, & visione* (apertâ) *non per ænigmata, & ideam Domini vidit.* Hinc propheta *Balaam* (sub exitum ex Ægypto) dicitur [g] *Apertus oculis.* Nam [h] *Propheta antiquitùs vocabatur Videns,* ὁ Βλέπων. & προορᾶν *prævidere* de vatibus tam Græcè dicitur, quàm Latiné. Unde Epiphanius, de excessu [i] Zachariæ, Prophetarum postremi, οὐκ ἴσχυον, ait, οἱ ἱερεῖς ἰδεῖν οὐκ ἔτι ὀπτασίαν ἀγγέλων Θεοῦ, *Non potuerunt Sacerdotes ampliùs videre apparitiones angelorum Dei.* Dionysio Areopagitæ Sacerdotalis ordo θεοπτικὸς dicitur, quòd putentur Sacerdotes Deum conspicari.

[d] Genes. 32. 30.
[e] Str. l. 16. p. 654. d.
[f] Exod. 33. 11.
[g] Num. 24. 4.
[h] 1 Sam. 9. 9.
[i] Vit. Zachariæ, p. 249, 250.

Neque aliter apud Gentes: [k] *Præsentiam sæpe Divi suam declarant: sæpe visæ formæ Deorum.* Ethnicus quidam, apud Arnobium, Templorum originem inde deduxit. [l] *Non idcircò,* inquit, *attribuimus Diis templa, tanquam humidos ab his imbres, ventos, pluvias arceamus, aut soles: sed ut eos possimus coràm & cominùs intueri, affari de proximo, & cum præsentibus quodammodo venerationum colloquia miscere.* Isis

[k] Cic. Nat. Deor. l. 2. p. 214.
[l] Gentes, l. 6.

[a] *à toto orbe venerabatur*, διὰ τὴν ἐν ταῖς θεραπείαις ἐπιφάνειαν, *ob* [a] *Suprà p.42.*
præsentiam suam in medicando. * Ἐγγύϊον, *Enguium Siciliæ oppidum est*, * *Plutar. in Marcel. p. 309.*
non magnum, sed pervetustum, καὶ διὰ θεῶν ἐπιφάνειαν ἔνδοξον, ἃς
καλοῦσι Ματέρας, *& Dearum apparitionibus nobile, quas Matres vocant.*
Cicero, [b] *Matris Magnæ fanum apud Enguinos est.* Ea est, [c] *Mater* [b] *In Verrem IV.*
Idæa; & Deorum Mater, de quâ, ad Sec. IX. *Epiphaniæ* autem istæ, [c] *Ibid. V.*
seu manifestationes fuerunt Deorum patriorum maximè & domesticorum. [d] Φασὶ τοὺς οἰκιστὰς Ἥρωας, ἢ Θεοὺς πολλάκις ἐπιστρέ- [d] *Dio Chrysost. Orat. Tarsic. 1. p. 408.*
φεσθαι τὰς αὐτῶν πόλεις, τοῖς ἄλλοις ὄντας ἀφανεῖς, ἔν τε θυσίαις καί
τισιν ἑορταῖς δημοτελέσιν, *Dicunt, conditores Heroas, ac Deos urbes suas*
frequenter adire in festis & diebus solemnibus; aliis autem inconspicuos esse.

> [e] *Qualis, ubi hybernam Lyciam Xanthique fluenta* [e] *Virg. Æn. l.4. v.143.*
> *Deserit, ac Delum maternam invisit Apollo.*

[f] *Constat Apollinem sex mensibus hyemis apud Pateram Lyciæ civitatem* [f] *Servius ib.*
dare responsa, & sex mensibus æstivis apud Delum. [g] Maximinus Aug. [g] *Euseb. hist. l.9. c.7. p.352.*
ad Tyrios scripsit, *civitatem eam* τῇ τῶν οὐρανίων θεῶν ἐπιδημίᾳ αὐθεῖν, *cælestium numinum adventu* (seu præsentiâ) *florere.* Hujusmodi
Deorum Epiphaniæ signis subitis & insolito delubri splendore
testatæ sunt. [h] *Jam mihi cernuntur trepidis delubra moveri* [h] *Claudian. Rapt. l.1.*

> *Sedibus, & clarum dispergere culmina lumen,*
> *Adventum testata Dei*— (id est) τὴν θεοφάνειαν.

Adulatio demùm hanc ἐπιφανείας vocem ad Reges Orientis transtulit. Nummum habeo æneum ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΑΝΤΙΟΧΟΥ ΘΕΟΥ ΕΠΙΦΑΝΟΥΣ. [i] *Antiochus, Antiochi Magni filius, Syriâ potitus, à Syris cognominatus est Epiphanes, quòd expulsis* [i] *Appian. Syr. p.117.a.*
tyrannis, ipse βασιλεὺς οἰκεῖος ὤφθη, *Rex domesticus* (quasi numen
patrium) *apparuisset.* Ab illo urbs [k] *Epiphania* nomen habuit. Sed [k] *Joseph l.1. c.14. p.14.d*
nec Seleucidis, aut Lagidis cognomen id peculiare fuit: alius est,
penès me, nummus æreus ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΕΠΙΦΑΝΟΥΣ ΝΙΚΟΜΗΔΟΥΣ. *Nicomedes* ille, rex Bithyniæ: *Tigranes*
etiam Armenus, & *Arsaces* Parthus cognomen illud in Nummis
obtinent. Horum exemplo, [l] *Caius Cæs. Petronio Syriæ præfecto præ-* [l] *Syncel. p.331.b.*
cepit, ἀνδριάντα ἑαυτοῦ, Διὸς Ἐπιφανοῦς καλούμενον, ἐν τοῖς Ἱεροσολύμοις ἀναθεῖναι, *statuam Hierosolymis sibi poni, sub nomine Jovis Epiphanis*, id est, *Jovis præsentis*, sive *apparentis.* Et in numismatibus
Romanis, ADVENTUS AUG. est ἐπιδημία Numinis Majestatisque Imp. Sed in callem.

Hanc Suphidis ætatem, hunc illius librum intellexisse videtur
a Myster. Ægypt. p.151. Iamblichus cùm dixerit, [a] *Primi omnium Ægyptii præsentiam participationémque Deorum sortiti sunt.* Sanè ex hâc regis θεοπτίᾳ nova in Ægypto Religionum ludibria excogitata sunt, & sacris tradita commentariis. Nam ex *Thinitarum* synchronismo manifestum est Boûm Hircíque ἀποθέωσιν eo ipso tempore originem habuisse.

Idololatriæ vetustas.

§. I. IMmensa res est Ægyptiorum Religio, seu cultûs vetustatem spectemus, seu varietatem. Deorum Semideorúmque Dyna-
b supra p.11. stias ante Diluvium [b] collocavimus: neque refragatur chronologia Mosaica, quæ superstitionem Gentium refert ad *Enosi* ætatem:
c Genes.c.4. ver. ult. fuit is *Sethi* F. *Adami* N. [c] *Tunc profanatum est, in invocando nomine Jehovæ.* Id est, Nomen Dei rebus creatis impiè tributum est. Ità
d Diis Syr. proleg.p.28. 43. vertit [d] Seldenus noster, Paraphrasten utrumque secutus & Rabbinos, qui locum de novorum Numinum initiis intelligunt. Jose-
e Antiq.l.1. c.4.initio. phus autem ad Enochi tempora refert. [e] *Homines*, inquit, *per VII generationes agnovisse Deum* Δεσπότην εἶναι τῶν ὅλων, *dein verò ab institutis patriis degenerâsse.* Apocrypha *Enochi de Egregoris*, sive An-
f Syncell. p.11,& 24. gelis, apud [f] Syncellum leguntur.

g Coloss.3.11. Christianorum nonnulli Patrum, ex his Apostoli verbis, [g] οὐ βάρβαρος, οὐ Σκύθης, οὐχ Ἕλλην, οὐχ Ἰουδαῖος, totidem deducunt
h Epiphan. hæres.l.1. §.8. Religionum sive sectarum intervalla: [h] Βαρβαρισμὸς ad Diluvium; Σκυθισμὸς indè duravit ad tempus Serug; dein Ἑλληνισμὸς obtinuit usque ad Abrahamum; cujus à Circumcisione Ἰουδαϊσμός. Equidem non satìs assequor cur vel Noachidæ isti vocarentur Σκύθαι· vel Hellenismus poneretur ante Abrahamum, qui fuit ipso Phoroneo senior.

i Cedren. p.45.d. Initium autem Idololatriæ (post [i] Eusebium) ab Epiphanio non malè refertur ad Serug, qui hisce, de quibus agimus, temporibus
k Epiphan. ib. §.6. floruit. [k] Ραγαὺ γεννᾷ τὸν Σερούχ· καὶ ἤρξατο εἰς ἀνθρώπους ἡ εἰδωλολατρεία τε καὶ ὁ Ἑλληνισμὸς, *Rebu genuit Serug: cœpitque inter homines Idololatria atque Hellenismus.* In istâ autem εἰδωλομανίᾳ Pi-
l ib. ctura fuit Statuariâ antiquior. [l] Οὔπω δὲ ἐν ξοάνοις καὶ τορείαις λίθων, ἢ ξύλων, ἢ ἀργυροτεύκτων, ἢ χρυσοῦ, ἢ ἄλλης ὕλης πεποιημένων, μόνον δὲ διὰ χρωμάτων καὶ εἰκόνων, *Nondum verò in simulacris & signis*

signis sculptilibus de lapide, vel ligno, vel argento, vel auro, vel aliâ ma-
teriâ factis; sed tantùm per colores & imagines. Sequitur Statuarum
origo. [a] Ναχὼρ δὲ γεννᾷ τὸν Θάῤῥα. ἐντεῦθεν γέγονεν ἀνδριαντοπλα- [a] *ib.*
στία ἀπὸ πηλουργίας καὶ κεραμικῆς ἐπιστήμης, διὰ τοῦ Θάῤῥου τούτου τέ-
χνης· *Nachor genuit Tharam: tunc simulacra ficta sunt figlino opere*
ex argillâ, artifice Tharâ. De eodem Suidas, [b] οὗτος ἦν ἀγαλματοποιὸς, [b] *Suidas in*
ἀπὸ διαφόρων ὑλῶν εἰκόνας ἐργαζόμενος, καὶ λέγων τούτους εἶναι θεοὺς, *Σερούχ.*
καὶ ὀφείλειν προσκυνεῖσθαι, ὡς αἰτίους τῶν ἀγαθῶν, *Erat Thara statuarius,*
qui imagines ex variâ materiâ faciebat; dicebàtque illos esse Deos, &
adorandos esse, ut bonorum autores.

[c] Cedrenus (ex Eusebio forsan) Seruchi ætatem respicit. *Tunc,* [c] *Cedren.*
ait, *defunctos virtute insignes,* ὡς ὄντας αὐτῶν προπάτορας, ἀνδριᾶσι *p.45.d.*
στηλῶν ἐτίμησαν, καὶ ὡς θεοὺς προσεκύνουν αὐτοὺς, καὶ ἐθυσίαζον, *ut ma-*
jores suos, statuis stelarum honorârunt, & ut Deos adorârunt, eisque sacri-
ficârunt. Ἀνδριάντας στηλῶν vocat lapides informes & impolitas
statuas, quum διάρθρωσις & ars affabrè cœlandi nondum extite-
rit. [d] Sanchuniathon *Bætylia* vocat: Ἐπενόησε θεὸς Οὐρανὸς βαιτύ- [d] *Euseb.*
λια, λίθους ἐμψύχους μηχανησάμενος, *Deus Uranus* (Cœlum) *exco-* *Prep. Ev.* *l.1.p.37.d.*
gitavit bætylia, cùm fabricâsset lapides animatos. [e] Bochartus vertit [e] *Phœnic l.2.*
lapides unctos. Sanè non ità multò pòst (Seculo VI) [f] *Jacob lapidem,* *c.2.p.785.* [f] *Gen. 28.*
quem pro cervicali supposuerat capiti, ἔστησεν αὐτὸν στήλην, *erexit in sta-* *18.*
tuam, & effudit oleum in summitatem ejus; & vocavit nomen loci Beth-
el, Οἶκος Θεοῦ, *Domus Dei.* Consecrationem hanc Deus ratam ha-
buit: dixit enim ei, [g] *Ego sum Deus Bethel, ubi unxisti lapidem.* Ex [g] *Gen.31.13.*
traditione [h] Judæorum, *Quanquam ille cippus amatus fuit à Deo tem-* [h] *Scalig.in*
poribus Patriarcharum, postea tamen odit eum, propterea quòd Chananæi *Euseb.*
deduxerunt illum in ritum idololatriæ. Ab eo lapide *Bætylorum* nomen. *p.198.b.*

Nam & alios lapides eodem ritu veterum superstitio Diis diver- §. II.
sis consecravit. Apud [i] Photium Damascius tradit τῶν Βαιτύλων [i] *p. 1063.*
ἄλλον ἄλλῳ ἀνακεῖσθαι θεῷ, Κρόνῳ, Διΐ, Ἡλίῳ, καὶ τοῖς ἄλλοις, *Bætu-*
lorum alium alii Deo consecratum esse, Saturno, Jovi, Soli, & aliis.

Saturnus, in fabulis, Jovem lapidem deglutiit, id est, [k] Βαίτυ- [k] *Hesych.*
λον· οὕτως ἐκαλεῖτο ὁ δοθεὶς λίθος τῷ Κρόνῳ, ἀντὶ Διός, *ità vocaba-* *Bael.*
tur lapis pro Jove datus Saturno. De Bætulis [l] *Veneris Aphacitidis inter* [l] *Zosimus in*
Byblum & Heliopolim, μυρία τερατολογεῖ *multa miracula narrat As-* *Aureliano.*
clepiades apud [m] Damascium in vitâ Isidori, quem consulas. [m] *Photii*

P 2 [a] *Spartani* *Cod.242.*

a Plutar. Philadel. p.478.initio a *Spartani* Δόκανα *(trabica) vocant vetusta Castorum simulacra: sunt autem duo ligna æqualiter distantia, duobus aliis transversis conjuncta.* Qualis est Astrologis *Geminorum* character, π.

b Pausan. l.9.p.577. b *In Hyetto Bœotiæ, Herculis est templum*; ὄνομα οὐκ ἀγάλματος σὺν τέχνῃ, λίθου δὲ ἀργοῦ, κατὰ τὸ ἀρχαῖον; *Simulacrum non arte factum; sed rudis lapis, more prisco*; ante Dædali ætatem. c *Thespienses venerantur Cupidinem; cujus signum vetustissimum est* ἀργὸς λίθος, *rudis Lapis.*

c Ib.p.581. d Ib.p.600. d *Apud Orchomenios, est templum vetustissimum Gratiarum*: τὰς μὲν δὴ πέτρας σέβουσι, *sed saxa venerantur; eaque, de cœlo delapsa, Eteoclem excepisse ferunt.* Κίονα *Junonis Argivæ*, & *Apollinis in Delphis*; & *Bacchi Thebani* στύλον ex veteribus poëtis, habet e Clemens:

e Strom.l.1. p.348. Πρὶν γ' οὖν ἀκριβωθῆναι τὰς τῶν ἀγαλμάτων σχέσεις, κίονας ἱστάντες οἱ παλαιοὶ ἔσεβον τούτους, ὡς ἀφιδρύματα τοῦ θεοῦ, *Antequam statuæ essent affabrè formatæ, veteres erexerunt Columnas, easque colebant tanquam Dei simulacra.* Cœpit igitur Idololatria ab impolitis columnis, rudibúsque lapidibus; & simulacra Deorum, quò informiora, eò vetustiora habenda sunt.

Postquam etiam ars statuaria in admiratione fuit, & supra fidem humanam evecta; rudiora ista simulacra, ob antiquitatis venerationem, in honore pristino manebant. *Dei Solis Elagabali* simulacrum vehiculo imposuit *Antoninus Aug.* ejus *Sacerdos.* f Λίθος τις ἐστὶ μέγιστος κάτωθεν περιφερὴς, λήγων εἰς ὀξύτητα, *Lapis est maximus, ab imo rotundus, & sensim fastigiatus*: sicut in g Nummis cernitur. In h Nummo Caracallæ cernitur vetustissimum Veneris Paphiæ i *simulacrum, nulli rei magis assimile, quàm albæ pyramidi.* Erat enim k *continuus orbis latiore initio tenuem in ambitum metæ modo exsurgens.* In l Nummis Ἀπολλωνιατῶν stat columna acuminata, intra sertum: hoc ludos designat; illa autem est Apollinis m Ἀγυιέως effigies.

f Herodian. l.5.p.563. g Ducis Croys.55. 20. Tristan. ii. p.220. h Erizzo in Caracalla. i Max Tyrii Serm. xv. k Tacit. hist.2.p.338 l Goltz. Gr. tab.2. m Suid. Αγ.

§. III. Ista de sacris Syrorum Græcorúmque originibus: Ægyptiorum autem superstitio magis antiqua fuit, & diversa n *Dicunt Ægyptios primos XII Deorum cognomina instituisse, & Græcos ab illis accepisse: & aras, & statuas, & templa illos primos Diis posuisse.* Templa autem statuis priora fuerunt. Nam o *antiquitùs apud Ægyptios templa fuerunt sine statuis.* Et in in magnificentissimis insequentium temporum templis p ξόανον δ' οὐδὲν, ἢ οὐκ ἀνθρωπόμορφον, ἀλλὰ τῶν ἀλόγων ζώων τινός,

n Suprà, p. 34. o Ibid. p Strab.l. 17.p.805.d.

πος, Aut *statua nulla, aut non ad hominis formam, sed alicujus bestiæ, effigiata.*

Plutarchus Chæronensis, scriptor πολυμαθέστατος, & rituum Ægyptiorum non imperitus, de religiosis eorum institutis asserit; [a] οὐδὲν ἄλογον, οὐδὲ μυθῶδες, οὐδὲ ὑπὸ δεισιδαιμονίας (ὥσπερ ἔνιοι νομίζουσι) ἐγκατεστοιχειοῦτο ἱερουργίαις· ἀλλὰ τὰ μὲν ἠθικὰς ἔχοντα καὶ χρειώδεις αἰτίας, τὰ δὲ οὐκ ἄμοιρα κομψότητος ἱστορικῆς ἢ φυσικῆς ἐστίν· *In sacris eorum operationibus nihil institutum est à ratione alienum, nihil fabulosum, nihil à superstitione profectum (ut nonnulli censent:) sed alia habent morales, utilesque causas; alia verò expertia non sunt elegantiæ cujusdam, aut historicæ, aut naturalis.* Exempla dat, cur *Sacerdotes cepam aversantur*; cur *Suem censent* ἀνίερον ζῶον. Et quando *Rex aliquis è Militibus creabatur, is statim Sacerdotibus se dabat, ut particeps fieret* τῆς φιλοσοφίας ἐπικεκρυμμένης τὰ πολλὰ μύθοις καὶ λόγοις, ἀμυδρὰς ἐμφάσεις τῆς ἀληθείας καὶ διαφάσεις ἐχούσιν, *istius philosophiæ, quæ occultat pleraque fabulis & sermonibus, Veritatis sub obscura indicia & argumenta habentibus. Nimirum id ipsi declarant; Sphinges plerumque ante templa collocantes: quasi eorum Theologia ænigmaticam sapientiam contineret.* Ἡ μὲν οὖν εὐλάβεια τῆς περὶ τὰ θεῖα σοφίας Αἰγυπτίων τοσαύτη ἦν, *Adeò circumspecta erat Ægyptiorum sapientia circà cultum divinum.* Symbolologiam Ægyptiorum leviter [b] tetigimus. Utcunque verò Sacerdotes isti intrà penetralia sua secum philosophati fuerint: illorum tamen Religio, apud gentes exteras, nunquam non malè audivit. *Arabes* (Sec. VIII.) Ægypto potiti, *templa Deorum everterunt.* Persis (Sec. XIX.) Ægyptiorum numina [c] ludibrio fuerunt. Ptolemæis quidem in Alexandriâ dominantibus, Theologia Ægyptiaca ad Græcanicam, ab eâdem ortam, quàm fieri potuit, accommodata est. Sed sub Romanis demùm, Ægyptiorum pietas prorsùs ridicula, & demens habebatur. Vulgus oculis judicat; speculationes arcanas negligit.

Ægyptii (aiunt) [d] *colunt effigies multorum animalium, atque ipsa magis animalia: sed alii alia; adeò ut quædam eorum, etiam per imprudentiam, interemisse capitale sit: & ubi morbo aut fortè extincta sint, sepelire ac lugere solenne sit.* Cicero: [e] *Nè fando quidem auditum est Crocodilum, aut Ibim, aut Felem violatum ab Ægyptio.* Et paulò pòst, rationem comminiscitur. [f] *Ipsi,* inquit, *qui irridentur Ægyptii nullam belluam, nisi ob aliquam utilitatem, quam ex eâ caperent, consecraverunt.*

[a] De Iside, p. 353. e.

ib. p. 345. e.

ib. d.

[b] Suprà p. 38.

[c] Suprà p. 35.

[d] Mela, l. 1. c. 9.

[e] Nat. Deor. l. 1. p. 207.

[f] ib. p. 210.

Ibes maximam vim serpentium conficiunt, cùm sint aves excelsæ, cruribus rigidis, corneo procerόque rostro; avertunt pestem ab Ægypto, cùm volucreis angueis ex vastitate Libyæ vento Africo invectas interficiunt atque consumunt: ex quo fit ut illæ non morsu vivæ noceant, nec odore mortuæ. Possum de Ichneumonum utilitate, de Crocodilorum, de Felium dicere; sed nolo esse longus. Concludam belluas à Barbaris propter beneficium consecratas.

[a] Cic. Nat. Deor. l. 2. p. 201. Ex hâc Ægyptiorum theologiâ philosophiam suam hausit [a] *Perseus, Zenonis auditor. Eos dicit esse habitos Deos, à quibus magna Utilitas ad vitæ cultum esset inventa: ipsásque res utiles & salutares Deorum esse vocabulis nuncupatas: ut nè hoc quidem diceret, illa inventa esse Deorum, sed ipsa divina.*

Apud Gentes fœcunda Deorum mater fuit *Utilitas.* Cœlestium luminum adoratio non tam à splendore, quàm ab illorum utilitate dimanavit. Ob beneficia Homines hominibus Dii habiti sunt.

[b] ib. p. 223. [b] *Suscepit vita hominum consuetudóque communis, ut beneficiis excellentes viros in Cœlum famâ ac voluntate tollerent;* & statuis (ut jam dictum) honorarent. Stupidissima autem visa est illa, quæ per Ægyptum fusa, Bestiis gratificandi superstitio. Neque erga *boves* tantùm & [c] Cic ib. l. 3. p. 245. *hircos* grati, sed [c] *omne ferè genus bestiarum Ægyptii consecraverunt;* [d] Herodot. l. 2. c. 65. [d] Αἴγυπτος δὲ μάλα θηριώδης ἐστὶ, τὰ δὲ ἐόντα σφι ἅπαντα ἱερὰ νενόμισαι; *Ægyptus bestiis non admodum abundat: quæ verò illic sunt, ea omnes pro sacris habentur.* Juvenalis, satis satyricè:

[e] Sat. 15. initio.

—[e] Quis nescit qualia demens
Ægyptus portenta colit? Crocodilon odorat
Pars hæc; illa pavet saturam serpentibus Ibin:
Effigies sacri nitet aurea Cercopitheci.
Illic cæruleos, hìc piscem fluminis, illic
Oppida tota Canem venerantur—

Tandem eò insaniæ processit ista superstitio, ut rebus vilibus sordidísque ac minimi pretii honor divinus attribueretur;

[f] Ibid. v. 9.

[f] Porrum & cepe nefas violare, ac frangere morsu.
O sanctas gentes, quibus hæc nascuntur in hortis
Numina!

Sed nec ipsi Romani omnimoda Ægyptiorum sacra aversabantur; ISIA & SERAPIA festa sunt annua, in Kalendario Romano: & urbis Romæ Regio III, *Isis & Serapis* denominata est, à templo. Verùm ad sacras Ægyptiorum Origines redeamus. *Apis,*

Apis, Mneuis.

INter [a] *animalia antiquis observationibus consecrata Mneuis & Apis sunt notiora: Mneuis Soli sacratur, super quo nihil dicitur memorabile; sequens Lunæ. Est autem Apis bos diversis genitalium notarum figuris expressus, maximéque omnium corniculantis Lunæ specie lateri dextro insignis: Qui cùm, post vivendi spatium præstitutum sacro fonte immersus è vitâ abierit, alter cum publico quæritur luctu; & si omnibus signis consummatus reperiri potuerit, ducitur Memphim, urbem frequentem, præsentiáque numinis Æsculapii claram. Cúmque initiante antistitum numero centum inductus in thalamum esse cœperit sacer, conjecturis apertis signa rerum futurarum dicitur demonstrare.* [a] Am. Marcell. l. 22. p. 227.

[b] *Apis populorum omnium numen est: bos niger, certis maculis insignis, & caudâ linguâque dissimilis aliorum. Rarò nascitur, nec coitu pecoris, ut aiunt, sed divinitus & cœlesti igne conceptus; diésque quo gignitur genti maximè festus est.* [b] Mela. l. 1. c. 9.

[c] Ὁ δὲ ἐν Ἡλιοπόλει τρεφόμενος βοῦς, ὃν Μνεῦιν καλοῦσιν, Ὀσίριδος μὲν ἱερόν, ἔνιοι δὲ καὶ τοῦ Ἄπιος πατέρα νομίζουσι, μέλας ἐστί, καὶ δευτέρας ἔχει τιμὰς μετὰ τὸν Ἄπιν, *Qui Heliopoli nutritur Bos, Mneuis dictus, Osiridi sacer, pater Apis quorundam sententiâ, niger est, & secundos post Apin honores obtinet.* [c] Plutarch. Iside p. 364. c.

Inter causas τῆς τῶν ζώων ἀφιερώσεως *consecrationis animalium* (quâ de re fusè disserit [d] Diodorus) adducitur μετεμψύχωσις in cultu Boum. [e] Dicunt, ὅτι τελευτήσαντος Ὀσίριδος εἰς τοῦτον ἡ ψυχὴ αὐτοῦ μετέστη, *Defuncti Osiridis animam in bovem transmigrâsse*; & in posteros perpetuò transfusam esse, κατὰ τὰς ἀναδείξεις αὐτοῦ, *secundùm ejus apparitiones.* Hinc [f] sacerdotes docuerunt, ὡς εὔμορφον εἰκόνα χρὴ νομίζειν τῆς Ὀσίριδος ψυχῆς τὸν Ἆπιν, *Apin censendum esse pulchram imaginem animæ Osiridis.* Ideóque [g] *mense Athyr*, quo *dicunt Osiridem* ἀφανισθῆναι *periisse, Sacerdotes* βοῦν διάχρυσον ἱματίῳ μέλανι βυσσίνῳ περιβάλλοντες ἐπὶ πένθει τῆς Θεοῦ δεικνύουσι. Βοῦν γὰρ Ὀσίριδος εἰκόνα νομίζουσι, *Bovem auratum pullâ veste byssinâ amictum ostendunt in luctu Deæ* (Isidis, ob necem Osiridis.) *Nam Bovem putant esse Osiridis imaginem.* [h] Strabo eundem esse dicit: ὁ βοῦς Ἆπις, ὃ ὢν ὁ αὐτὸς Ὄσιρις, *Bos Apis, qui idem est Osiris.* [d] L. 1. p. 52. b. [e] p. 54. b. [f] Plutarch. de Iside, p. 362. d. [g] ib. p. 366. e. [h] L. 17. p. 807. b.

[i] Diodorus itaque statuit τοὺς ταύρους τοὺς ἱερούς, τόν τε ὀνομαζό- [i] L. 1. c. 23. b.

μένον Ἄπιν καὶ τὸν Μνεῦιν, Ὀσίριδι καθιερῶσθαι, *Tauros sacros, tam Apin, quàm Mneuin, Osiridi consecratos esse.* Verùm Ammiano, [a] Æliano, Porphyrio, *Mneuïs Soli sacratur, Apis Lunæ.* [b] Apis autem *&* *Solis & Lunæ signa præferebat*: Solis insigne τὸ μέλαν τοῦ σώματος καὶ ὑπὸ τῇ γλώττῃ κάνθαρος, *Nigror corporis, & nodus sub linguâ, quem cantharum vocant*; *Lunæ autem symbolum,* τό τε διχότομον καὶ ἀμφίκυρτον, *Dimidiatæ & utrinque incurvæ* Lunæ figura. Neque aliam ob causam Apis *Lunæ sacer* habendus est.

[a Ζώων l. 11. c. 11.] [b Euseb. Pr. Evang. l. 3. c. 13.]

In mensâ Isiacâ Bembinâ conspicitur Apis; & [c] *insigne ei in dextro latere candicans macula cornibus Lunæ crescere incipientis* cernitur in [d] nummo Hadriani Aug. in quo literæ istæ L. ENNA. & infrà E.Λ.K.Δ. Eadem inscriptio (ut eam obiter illustrem) legitur in alio Hadriani [e] numismate, in quo Æsculapii imago. Tam Apis, quàm Æsculapius Memphi cultus est. Legendum Λύστρῳ ἐννάτῳ. Ἔτει $\overline{Λ}$ καὶ $\overline{Δ}$. Lustro $\overline{IX}$. Anno $\overline{XXXIV}$. Λύστρον tam per L quàm per Λ in saxis & nummis exprimi solet. Hadrianalia tum annua fuerunt, tum quinquennalia. Octo lustra conficiunt annos 32: annus 34 est secundus Noni lustri. Ob ludos istius anni, post ἀποθέωσιν Hadriani eò loci celebratam numerati, ista percussa sunt numismata.

[c Plin. l. 8. c. 46.] [d Tristan. l. 1. p. 514.] [e Erizzo p. 223.]

De Osiridis animâ dubitare liceat, utrùm illa in tauros duos transmigraverit. Nemo enim veterum duplicis Consecrationis rationem adhibet; nec bene constat quâ de causâ, uno eodémque tempore, duo *Boves*, οἱ βόες Ἄπις ἐν Μέμφει καὶ Μνεῦις ἐν Ἡλιουπόλει Θεοὶ ἐνομίσθησαν, & *Apis in urbe Memphi & Mneuis in urbe Solis, Dei habiti sunt.* Ex istis quæ de primâ Ægyptiorum politiâ [f] disseruimus, patet Ægyptum propriè dictam in duas Dynastias ab initio divisam fuisse. Memphis fuit *Superioris*, Heliopolis *Inferioris Ægypti* metropolis. Pro regnorum diversitate, diversa passim constituta sunt Numina. [g] Θεοὺς οὐ τοὺς αὐτοὺς ἅπαντες ὁμοίως Αἰγύπτιοι σέβονται, πλὴν Ἴσιός τε καὶ Ὀσίριδος, *Universi Ægyptii non colunt similiter Deos eosdem, præter Isin & Osirim.* Cùm igitur Divus Osiris in regno utroque ὁμοίως coleretur; & obtineret religio cultum, absque vivâ numinis imagine, non ritè peragi; neque quotidianus de regno in regnum pateret transitus; cœpit in sacris Schisma, & sacerdotes utrinque suum investigârunt Bovem, & veram Osiridis εἰκόνα utrobique jactitârunt.

[f suprà p. 28.] [g Herod. l. 2. c. 42.]

Ejus

Ejus rei exemplo, post annos mille, quum X tribus à regno Hierosolymitano defecissent, Jeroboam, ex Ægypto reversus, in novi regni terminis *erexit duos vitulos aureos*, qui pro Deo colerentur; [a] *Dixitque, Revertetur regnum hoc ad domum Davidis, si ascenderit populus iste ad offerenda sacrificia in domum Domini Hierosolymis: & convertetur animus populi istius ad Roboamum regem Judæ.*

[a] 1 Reg. 12. 26.

Græci interpretes & [b] Josephus istos Jeroboami vitulos appellant δύο δαμάλεις χρυσᾶς, *duas juvencas aureas*; & [c] Tobias, αἱ φυλαὶ αἱ συναποστᾶσαι ἔθυον τῇ Βάαλ τῇ δαμάλει, *Tribus, quæ defecerant, sacra faciebant Baali juvencæ.* Neque id quidem à ritu Ægyptiaco alienum. Boves & mares & fœminæ in Ægypto sacri. [d] *Momemphi nutritur* θήλεια βοῦς ἱερὰ *vacca sacra, ut Apis Memphi, Mnevis Heliopoli: Atque illi quidem Dii putantur. At qui alibi aluntur (à multis enim tam intra quàm extra Delta vel mas, vel fœmina bos alitur) non Dii putantur, sed Sacri.*

[b] L. 8 c. 3.
[c] C. 1. v. 5.
[d] Strab. l. 17. p. 803.

Sequioris sexûs adoratio forsan vetustior. [e] *Fertur enim Isis Osiridis à Typhone occisi membra*, εἰς βοῦν ξυλίνην ἐμβαλεῖν, βύσσινα περιβεβλημένην, καὶ διὰ τοῦτο τὴν πόλιν ὀνομασθεῖσαν Βούσιριν, *in Bove lignea byssinis obtectâ condidisse: unde urbs Busiris nuncupatur.* Tam simulacra boûm, quàm viva animalia, in Ægyptiorum sacris adhibita sunt.

[e] Diod. S. l. 1 p. 54. b. & Stephan. in Βουσ.

Seculo huic proximo, *Mencheres*, Memphitarum rex 12 (qui Diodoro *Mencherinus*, Herodoto *Mycerinus* vocatur) deam Isidem imitatus, [f] *defunctam filiam, quam habuit unicam, in Bovis ligneæ atque inauratæ utero sepelivit, & in conclavi exornato posuit, ut ei odores omnifarii quotidie adolerentur, & lucerna singulis noctibus incenderetur.*

[f] Herodot. l. 2. c. 129.

Veteri hâc Ægyptiorum superstitione inquinati Israelitæ, etiam cùm servitutem exuissent, [g] *Fecerunt Vitulum in Horeb, & incurvaverunt se conflatili; & mutaverunt Gloriam suam in similitudinem Bovis comedentis herbam.* Neque enim cultus iste novus erat, aut temerè susceptus; sed ad ritus solitos compositus. Græci μόσχον vertunt; & [h] Herodoto ὁ μόσχος ὁ Ἆπις καλεόμενος, *Vitulus appellatur Apis.* De Idololatriâ istâ, Philo Judæus. [i] *Cum Moses montem ascendisset, quidam illius absentiam in impietatis occasionem verterunt, oblitique pietatis* πρὸς τὸ Ὂν *in Ens primum*, ζηλωταὶ τῶν Αἰγυπτιακῶν γενόμενοι πλασμάτων· εἶτα χρυσοῦν ταῦρον κατασκευασάμενοι, μίμημα τοῦ κατὰ τὴν χώραν ἱερωτάτου ζώου δοκοῦντος εἶναι, θυσίας ἀθύτους ἀνήγαγον καὶ

[g] Psalm 106. v. 19.
[h] L. 3 c. 28.
[i] V. Mosis, l. 3. p. 524. a.

χορὺς ἀχορεύτους ἵςαν, *Ægyptiacorum figmentorum æmulatores facti sunt; fictoque juvenco aureo, ad imitationem animalis, quod in eâ regione (Ægypto) sacratissimum habebatur, sacra profana faciebant, & choreas inconditas agebant.* Et paulò pòst; Τεχνησάμενοι ταῦρον χρυ-
p.536.c. σοῦν, Αἰγυπτιακοῦ μίμημα τύφου, χορὺς ἵςαν, *Fabricato juvenco*
[a] Exod. 32.6. *aureo, ad exemplar typhi Ægyptiaci, choreas agitabant.* [a] *Sedit populus ut manducaret & biberet; & surrexit, ut luderet.* Sicut etiam Æ-
[b] Suid. in Ἄπιδος. [*] In Hosea c.4 v.15. p.33.a. gyptii, in honorem Apidis, [b] πανδαισίαν, *convivium* agebant. S.Hieronymus, [*] *Videtur,* inquit, *mihi idcirco & populus Israel in solitudine fecisse sibi caput Vituli quod coleret, & Hieroboam filius Nabath Vitulos aureos fabricatus, ut quod in Ægypto didicerant,* Ἄπιν καὶ Μνεῦιν, *qui sub figurâ Boum coluntur, esse Deos; hoc in suâ superstitione servarent.* Μνεῦιν potiùs intelligerem quàm Ἄπιν· quoniam Israelitæ, in Ægypto Inferiore degentes, Heliopolim frequentabant magìs, quàm Memphim. In eâ re, *Caput Vituli,* vel *Bovis,* pro Bove, περιφραστικῶς dixerunt, post Tertullianum, Lactantius, Optatus, Hieronymus, âlii.

Mythologi Græci consecrationem Apidis referunt ad Apin Phoronei filium: & qui contra Gentes scripserunt Græcè Christiani, Tatianus, Clemens Alex. alii commentum illud amplexi sunt; nos missum facimus.

Oracula Ægypti.

[c] Plin. l.8. c.48. A*Pis* [c] *inventus deducitur Memphim à sacerdotibus: sunt delubra ei gemina, quæ vocant thalamos, auguria populorum: alterum intrâsse lætum est, in altero dira portendit. Responsa privatis dat è manu consulentium cibum capiendo: Germanici Cæsaris manum aversatus est,*
[d] Diog. Laert. l.8. in fine Eudoxi. [e] Plin. ibid. *haud multò pòst extincti.* [d] Eudoxi Cnidii *pallium circumlingebat: Prædixere Sacerdotes illum illustrem fore, non longævum.* [e] *Cæterò secretus; cùm se proripuit in cœtus, incedit summotu lictorum, gréxque puerorum comitatur, carmen honori ejus canentium: intelligere videtur, & adorari velle. Hi greges repentè lymphati futura præcinunt.* Ægyptii
[f] Plutarch. de Iside, p.356.e. enim, [f] quòd Isis *à pueris* certior facta esset de arcâ Osiridis, *putant pueros* μαντικὴν δύναμιν ἔχειν, *divinandi facultate præditos esse, & omina maximè captant ex fortuitis eorum sermonibus ludentium in templis.* Pausanias oraculum Mercurii in Pharis responsa ad hunc modum dedisse

dediſſe refert. [a] *Thure accenſo, ac interrogato in aurem Deo, ſibi aures* [a] *L.7.p.441.*
obturant; tunc foràs egreſſis vox prima, à quovis obvio prolata, pro ora- *2.*
culo accipitur. Adjicit, Τοιαύτη καὶ Αἰγυπτίοις ἑτέρα περὶ τοῦ Ἄπιδος τὸ ἱερὸν μαντεία καθέστηκε, *Tale apud Ægyptios in Apidis templo celebratur Oraculum.*

Quando cœperit Apis *ſigna rerum futurarum demonſtrare* non liquet: inter vetuſta Ægypti oracula nulla eſt illius ratio. [b] *Apud* [b] *Herod. l.2.*
Ægyptios nullus homo divinandi arte præditus eſt, ſed certi quidam Dii. *c.83.*
Illic enim eſt oraculum Herculis, & Apollinis, in eorum urbibus, *& Minervæ* in urbe Saï, *& Dianæ* in urbe Bubaſti, *& Martis* in urbe Papremi, *& Jovis* Thebani, *&, quod ex omnibus oraculis præcipuè colitur, Latonæ in urbe Buti. Verùm vaticinia iſta non eodem modo, ſed diverſis, conſtituta ſunt.* Mycerino regi Memphitæ, Seculo V̅, [c] *venit* [c] *Ib. c.133.*
oraculum ex urbe Buti, fore ut ſex omnino annos viveret, ſeptimo defuncturus. Neque occurrit apud gentes χρησμὸς vetuſtior.

A Jovis Thebani oraculo originem duxerunt illud Hammonis in Libyâ, atque illud Jovis Dodonæi in Theſprotiâ, quod [d] νενόμισται ἀρχαιότατον τῶν ἐν Ἕλλησι χρηστηρίων εἶναι, *oraculorum, quæ apud* [d] *Ib. c.52.*
Græcos ſunt, vetuſtiſſimum habetur. Quo autem tempore cœperit Dodonæi oraculi uſus non ſatìs conſtat: ὑποφήτας, *prophetas* jam Trojanis temporibus eo operatos eſſe teſtatur [e] Homerus,

[e] Ζεῦ ἄνα Δωδωναῖε, Πελασγικὲ— [e] *Iliad. π'. v.*
Neque rectè Euſebius ad Olympiadem X̅X̅X̅I̅I̅I̅, *Oraculo Dodonæo* *233. Strab.*
primùm Græcia uſa eſt. Tunc potiùs defeciſſe putaſſem, ſi non *l.7.p.327.*
nominâſſet Herodotus tres ſuæ ætatis ſacerdotes, *Promenæam, Timaretam, & Nicandram*; à quibus fabulam accepit de Columbis.

[f] *Narrabant ſacerdotes Jovis Thebani,* δύο γυναῖκας ἱρείας, *duas* [f] *Herod. l.2.*
fœminas ſacerdotes Thebis abductas à Phœnicibus, quarum unam in Li- *c.54.*
byâ, alteram in Græciâ venundatam fuiſſe; quæ primæ Oracula in illis gentibus conſtituerunt. [g] *Sacerdotes autem Dodonææ aiebant Thebis Æ-* [g] *c.55.*
gyptiis δύο πελειάδας μελαίνας *duas Columbas nigras advolâſſe, unam ad ipſos, quæ fago inſidens humanâ voce edixit in fatis eſſe, ut Jovis Oraculum eo loci conderetur; alteram in Libyam, quæ Jovis Hammonis oraculum condi juſſit.* Sacerdotes in fabulis Græcis *Columbas* nuncupari, ex Phœnicicarum vocum alluſione, docet [h] Bochartus. [h] *Phœnic.*
Indè apud [i] Homerum, *Columbæ* *p.823.*

Ἀμβροσίην Διὶ πατρὶ φέρουσιν, *Ambroſiam Jovi patri ferunt.* *l.2.c.11.* [i] *Odyſſ. μ'.*

a Ovid. Metam. l. 7. fab. 12. Indè [a] *Ctesilla Alcidamantis Cei filia*, atque *Oenotropæ Anii filiæ* finguntur— [b] *in niveas abiisse Columbas*.

b Ib. l. 13. fab. 4. [c] *Oracula autem, & quod apud Thebas Ægyptias, & quod apud Dodonam, inter se sunt similia.* Ἐστι δὲ καὶ τῶν ἱερῶν ἡ μαντικὴ ἀπ᾽ Αἰγύπτου

c Herodot. l. 2. c. 58. ἀπιγμένη, *Et divinandi in templis ratio ascita est ab Ægypto.*

Hircus Mendesius.

§. 1. QUO tempore *Boves Memphi & Heliopoli*, eodem etiam *Caper Mendete* sacratus est. Mendes urbs est τοῦ Delta, ad Mendesium Nili alveum posita. [d] Pindarus urbem *ad mare* collocat: sed Aristides totum Nomum à mari procul esse docet. Ab eâ urbe *Nomus Mendesius* posthàc nomen habuit: ætate autem Ptolomæi, [e] Θμοῦις erat *Mendesii nomi metropolis*: quæ etiam [f] Ammiani, *Urbs maxima*.

d Strab. l. 17. p. 802. b

e Ptol. l. 5. c. 5.

f L. 22. p. 233.

g L. 2. c. 46.

De cultu Mendesio [g] Herodotus; Τὰς αἶγας καὶ τοὺς τράγους οὐ θύουσι, *capras & hircos non mactant, hâc de causâ: Mendesii numerant Pana inter VIII Deos, quos aiunt XII Diis priores extitisse. Pictores & Statuarii faciunt simulacrum Panos, sicut Græci,* αἰγοπρόσωπον καὶ τραγοσκελέα, *caprinâ facie & hircinis cruribus; non talem eum esse existimantes, sed similem Diis cæteris.* Σέβονται δὲ πάντας τὰς αἶγας οἱ Μενδήσιοι, καὶ μᾶλλον τοὺς ἔρσενας τῶν θηλειῶν; *Mendesii omnes capras colunt, sed mares magis quàm fœminas; & capreoli in magno sunt honore: ex istis autem unus maximè, qui quum decesserit, luctus magnus toti nomo Mendesio imponitur. Vocatur* autem ὅ τε τράγος καὶ ὁ Πὰν Αἰγυπτιστὶ Μένδης, *& Hircus & Pan Ægyptiacè Mendes.* Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ νομῷ τούτῳ ἐπ᾽ ἐμοῦ, inquit [h] Herodotus, τοῦτο τὸ τέρας· γυναικὶ τράγος ἐμίσγετο ἀναφανδόν. τοῦτο ἐς ἐπίδειξιν ἀνθρώπων ἀπίκετο.

h Ib.

i Strab. l. 17. p. 802.

k Animal. l. 7. c. 19.

l In Gryllo. p. 989.

Rem turpem non repeto. Idem cecinit Pindarus, à [i] Strabone & [k] Æliano citatus. [l] Plutarchus fœditatem accipit non pro ostento, sed pro sacro frequentique falacissimi animalis cultu. Ὁ Μενδήσιος τράγος λέγεται πολλαῖς καὶ καλαῖς συνειργνύμενος γυναιξὶν, οὐκ εἶναι μίγνυσθαι πρόθυμος, ἀλλὰ πρὸς τὰς αἶγας ἐπτόηται μᾶλλον. Adeò ut τὰ ἄλογα λόγῳ χρῆσθαι *Bruta ratione uti*; & superstitione cæci maximè videantur ἀλογίζειν.

m Str. p. 802.

n Strab. ib.

Strabo [m] *Mendetis* meminit, *Ubi*, inquit, [n] τὸν Πᾶνα τιμῶσι καὶ ζῶον τράγον

τράγον, *Pan colitur, & hircus vivus.* Paulò pòst [a], αἶγα καὶ τράγον [a] p. 812. d.
Μενδήσιοι, *capram & hircum Mendesii* colunt.

[b] Diodorus cultùs causam addit; Τὸν τράγον ἀπεθέωσαν, καθάπερ [b] L. 1 p. 55 c
καὶ παρὰ τοῖς Ἕλλησι τετιμῆσθαι λέγουσι τὸν Πρίαπον, διὰ τὸ γεννητικὸν
μόριον, *Hircum inter Deos retulerunt, ut apud Græcos Priapum coli dicunt, propter genitalem partem. Est enim animal hoc salacissimum. Neque tantùm Ægyptii, sed älii non pauci* τὸ αἰδοῖον *in mysteriorum ritibus religiosè habent,* ὡς αἴτιον τῆς τῶν ζώων γενέσεως, *ut causam generationis animantium. Et sacerdotes in Ægypto, paterna sacerdotia accipientes, isti Deo primùm initiantur. Etiam Panas & Satyros, Hirci naturam imitantes, in templis dedicant, significantes gratiarum actionem* περὶ τῆς πολυτεκνίας τῆς ἑαυτῶν, *pro gentis suæ fœcunditate.* [c] *Priapus* [c] Suid. in Priap.
autem apud Ægyptios vocatur Horus.

Ex hoc Mendetis sacrario prodiit tota veterum theologia de *Pane, Fauno, Sylvano, Silenis, & Satyris,* qui etiam *hircorum* nomen habent. [d] *Tragœdia dicta est, quod chori plerumque* ἐκ Σατύρων συν- [d] Etymolog. Mag.
ἵσταντο, οὓς ἐκάλουν τράγους, *ex Satyris constabant, quos vocabant Hircos.*

Sicut Pan *hirci* specie cultus est in Ægypto, ità Jupiter *arietis,* §. II.
Mercurius *canis* (quod [e] dictum est) Diana, quæ *Bubastis* dicta, [e] Suprà p. 38.
felis. [f] *Ægyptii* βούβαστον τὸν αἴλουρον φασι, *Bubastum felem dicunt:* & [f] Stephan.
[g] *salita felium cadavera in urbe Bubasti sepeliuntur.* [h] Diodorus *cau-* [g] Herodot. 2. 67.
sas consecrationis animalium recitans, *Sacerdotes,* ait, *arcanam de his* [h] L. 1. p.
opinionem habuisse: in fabulis autem esse, Deos se in animalia trans- 54. c.
formâsse, ut crudelitatem & vim terrigenarum hominum effugerent. Ovidius illos Typhonis metu eo modo latuisse cecinit.

> [i] *Huc quoque terrigenam venisse Typhoea narrat,* [i] Metam. l. 5. fab. 5.
> *Et se mentitis Superos celâsse figuris.*
> *Duxque gregis, dixit, fit Jupiter;* unde recurvis
> *Nunc quoque formatus Libys est cum* cornibus *Ammon.*
> *Delius in* corvo, *proles Semeleia* capro,
> Fele *soror Phœbi, niveâ Saturnia* vaccâ,
> Pisce *Venus latuit, Cyllenius* ibidis *alis.*

Quæ quidem fabulas Græcanicas nimis sapiunt. Paulò aliter [k] Antoninus Liberalis, ex Nicandro, & plures enumerat. Ἀπόλ- [k] In Typhone. 28.
λων μὲν ἐγένετο ἱέραξ, Ἑρμῆς δὲ ἶβις, Ἄρης δὲ λεπιδωτὸς ἰχθύς, Ἄρ-
τεμις δὲ αἴλουρος, τράγῳ δὲ εἰκάζετο Διόνυσος, ἐλλῷ δὲ Ἡρακλῆς,

βοὶ δ' Ἥφαιςος, μυγάλῃ δ' Λητώ, *Apollo factus est* accipiter, *Mercurius* ibis, *Mars* lepidotus *piscis*, *Diana* felis, *Bacchus autem in* hircum *mutatus est*, *Hercules in* hinnulum, *Vulcanus in* bovem, *Latona in* murem araneum. Fabulam deridet [a] Lucianus.

[a] de Sacrif. ad finem.

[b] Diod. l. 1. p. 53. c.

[b] *Porrò quæ circa Crocodilum in Myridis lacu, Leonem apud Leontopolitas, & alia ejusdem generis plurima peraguntur, narrare quidem facile est, sed narranti credere difficile.* Neque lubet singula Ægyptiacæ pietatis deliramenta investigare. Chronologiam damus, non Mythologiam. Ex istis liquet, superstitionem Ægypti à priscis seculis usurpatam fuisse.

Ad confirmandam Vetustatem apprimè conducunt leges Mosaicæ. Nam nisi *vanitates* istæ obtinuissent ante Israelitarum introitum in Ægyptum, quomodo potuissent illi istis pollui? Nisi polluti essent, quorsum leges contra inquinamenta latæ? *Ex malis* Ægyptiorum *moribus*, *bonæ* Israelitarum *leges*. In hac re testes luculenti sunt Josue; [c] *Auferte Deos quibus servierunt patres vestri in Mesopotamiâ & in Ægypto*; & Ezechiel, [d] *Scortatæ sunt in Ægypto, in adolescentiâ suâ scortatæ sunt*; rursus, *Scortationes suas ab Ægypto allatas non dereliquit.* De legibus istis, ad Sec. IX.

[c] Jos. c. 24. v. 14.

[d] Ezech. 23. 3, 8.

Ex cultu, abstinentia. Impium enim erat deorum carnibus vesci: & pro diversitate cultûs, esus carnis aut licitus erat, aut illicitus. [e] *Qui Jovis Thebani templum incolunt, aut ex nomo sunt Thebanô, ii omnes abstinentes ab ovibus, capras immolant. Nam omnes Ægyptii non colunt similiter eosdem deos, præter Isin & Osirim, quem Bacchum esse aiunt: hos universi similiter colunt. Qui verò Mendetis templum obtinent, aut ex nomo sunt Mendesio, ii à capris abstinentes, oves immolant.* Strabo ad Nitrioten nomum refert. [f] *Apud hos solùm in Ægypto mactatur Ovis.* Neque satis cautè Poeta,

[e] Herod. 2. c. 42.

[f] Strab. p. 803. c.

— [g] *Lanatis animalibus abstinet omnis*
Mensa: nefas illic fœtum jugulare capellæ.

[g] Juvenal. Sat. 15. v. 11.

Regnandi jus Muliebre.

DE Theologicis satis: Politica horum temporum rariora sunt. [a] *Sub Binothri Thinitarum rege* undecimo (qui Eusebio [b] *Biophis* vocatur) ἐκρίθη τὰς γυναῖκας βασιλείας γέρας ἔχειν, *Sancitum est ut mulieres regnandi honorem haberent*, vel ad successionem regni admitterentur. Nulla tamen in *Thinitarum* serie Regina. Fœminarum prima quæ regno potita est in Ægypto, *Nitocris*, tam in *Thebano* laterculo occurrit, quàm in *Memphitico*; utriusque regni compos, Seculo VII, post annos circiter trecentos. [c] Scaliger ab hâc lege latâ ad *Memphiticum* hujus Heroinæ regnum numerat annos 1066; indè ad aliam *Thebanam*, annos 2292. Post eam, in Dynastiâ Thebanâ, [d] *Amenophi successit Amesses ejus soror*; & post Sesostrim, [e] *Scemiophris soror Ammenemis*. Adeò ut non tam ex paterno testamento, quàm ex Ægyptiorum jure civili dixerit Cæsari [f] Cleopatra. —*Non urbes prima tenebo*

Fœmina Niliacas: nullo discrimine sexûs
Reginam scit ferre Pharos. Lege summa perempti
Verba patris, qui jura mihi communia regni
Et thalami cum fratre dedit.

[g] *Præter communem aliorum hominum consuetudinem, Ægyptiis lege permissum est Sorores ducere: quòd hoc feliciter successißet Isidi, quæ nupsit Osiridi fratri, eóque mortuo, juravit se nemini in complexum venturam, & cædem viri ulta, regnavit* νομιμώτατα, *omnibúsque hominibus quàm plurimùm benefecit. Has ob causas in more positum est, ut penes Reginam plus sit potestatis & honoris quàm penes regem; & inter privatos, in tabulis dotalitiis, assignetur imperium fœminæ in virum; maritis profitentibus se per omnia uxoribus obtemperaturos.* Apud Ægyptios igitur jus muliebre in successione regni erat hâc Lege vetustius, & ab Isidis exemplo deductum: & paterfamiliâs γυναικοκρατουμένους.

Sed nec antiquissima tantúm, sed etiam justissima fuit lex hæc, & ab omnibus gentibus receptissima.

— [h] *Medis levibúsque Sabæis*
Imperat hic sexus, Reginarúmque sub armis
Barbariæ pars magna jacet.

Præter [i] Candacem, fœminas in *Æthiopiâ* regnâsse, ex Strabone,

[a] *Syncell.* p. 54. d.
[b] *Ibid.* 55.
[c] *Can. Isag.* p. 310.
[d] *Jos. c. Apion.* p. 1041.
[e] *Syncell.* p. 59.
[f] *Lucan.* l. 10. v. 90.
[g] *Diod.* l. 1. p. 16. b.
[h] *Claudian. in Eutrop.* l. 1.
[i] *Act.* 8. 27.

Plinio, Dione, notum est. In Geographo, à Gothofredo edito,
a 1 Reg. 10. *Mulieres Saracenis*, id est, Arabibus, *imperare dicuntur*; [a] Regina *Sabæorum* ad Solomonem olim venit. *Assyria* Semiramis, & *Babylonia* Nitocris sunt celeberrimæ. Apud *Persas*, Cepheo successit
b Herodot. l. 7. c. 61. Persa jure materno. [b] Ἐτύγχανε γὰρ ἄπαις ἐὼν ὁ Κηφεὺς ἔρσενος γόνου, *Cepheus enim nullos habebat liberos mares.* Et Cyaxares *Medopersarum*
c Xenophon. Cyroped. l. 8. p. 228. b. regnum ad filiam suam pertinere dixit, [c] οὐδὲ γάρ ἐστί μοι ἄῤῥην παῖς γνήσιος, *Neque enim est mihi filius legitimus.* [d] Teuthras rex *Mysiæ*,
d Diod. S. l. 4. p. 167. a. ἄπαις ὢν ἀῤῥένων *non habens mares liberos*, regnum Argiope filiæ re-
e Pausan. l. 2. p. 112. liquit. Apud Græcos, Phoroneo primo regi successit [e] Argus Φορωνέως θυγατριδοῦς *Phoronei ex filiâ nepos.* Apud *Lacones* [f] Eurotæ,
f Pausan. l. 3. p. 158. οὐκ ὄντων αὐτῷ παίδων ἀῤῥένων, *cum illi non essent liberi mares*, successit Sparte ejus filia, cum Lacedæmone viro. Singulis immorari longum. In Latio, Lavinia Latino regi

g Virgil. Æneid. 7. v. 50. [g] *Sola domum & tantas servabat filia sedes.*

Apud Britannos, Boudicea illustris regina: [h] *Neque enim sexum in*
h Tacit. in V. Agric. p. 457. *imperiis discernunt* illi. Apud omnes gentes jure vetustissimo, ubi deficit mas, fœmina succedat.

Ætas Abrahami,

IN Ebraicis temporum rationibus jam tandem exoritur LX annorum differentia circa natalem Abrahami annum: utrùm scilicet natus sit ille anno patris 70, an 130. Prolixas aliorum eâ de re disceptationes referre non juvat: sententiam nostram dedimus
i P. 13. in [i] Prolegomenis. Vixit pater annos 205: *post mortem patris*, Abram agebat annum ætatis 75: non itaque nasci potuit ante an-
k Genes. c. 11. v. 26. num patris 130. Qui aliter sentiunt, acriter urgent [k] *Tharam vixisse annos* 70, *& genuisse Abram, Nabor, Haran.* Non autem indè constat omnes natos isto anno, non omnes isto ordine. Abram ibi
l 1 Chron. 1. 28. prærogativâ, non primogeniturâ primus. Sic numerantur [l] *filii Abraham, Isaac & Ismael*: at Ismael natus anno patris 86, Isaac 100.
m Gen. 5. 32. Sic inter Noæ filios *Shem* [m] aliquoties primus nominatur: at in re-
n 1 Chron. 1. 5. 29. censendis genealogiis, secundùm naturæ ordinem, tam [n] *Japhet* quàm *Ismael* primum locum obtinent.

Ad

Ad SECULUM V.

Æra Peregrinationis.

ABram cum Tharâ patre de Chaldæâ venit in Haran: [a] *Vixit* [a] *Gen.* 11.32.
Thara annos 205, *& mortuus est in Haran.* [b] Μετὰ τὸ ἀποθα- [b] *Act.* 7.4.
νεῖν τὸν πατέρα αὐτοῦ, *Post mortem patris sui,* [c] *Abram annum ætatis agens* [c] *Gen.* 12.4.
septuagesimum quintum, cùm egrederetur de Haran, venit in terram Chanaan. LXXV^us. iste Abrami annus claudit Primum Ebraici temporis intervallum; in quo [d] ex Genealogiis, in Canone expansis (se- [d] *Gen.* 11.10.
cundùm calculos Ebraicos) colliguntur à Diluvio anni 426. Incidit autem annus iste in annum Per. Jul. 2797.

Ab istâ Abrami profectione numeranda est *Peregrinatio* Ebræorum usque ad eorum exitum ex Ægypto. Tempus ab ipso Mose
designatur: [f] *Habitatio filiorum Israel, quâ manserunt in Ægypto, fuit* [f] *Exod.* 12.
CCCCXXX *annorum.* Sed est manifesta Synecdoche, quam LXX In- 40.
terpretes pulchrâ explicatione sic reddunt: Ἡ δὲ μετοίκησις τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, ἣν παρῴκησαν ἐν γῇ Αἰγύπτῳ, [καὶ ἐν γῇ Χαναὰν, αὐτοὶ καὶ οἱ πατέρες αὐτῶν] ἔτη τετρακόσια τριάκοντα, *Habitârunt in Ægypto [& in terrâ Chanaan, ipsi & patres eorum] an.* 430. Neque aliter codex Samaritanus. Intelligendum enim est non tantùm de posteris Israelis, sed etiam de parentibus; nec tam de servitute, quàm de peregrinatione. Quod & ipsa Prophetia circa annos 30 post e-
gressum Abrami, nato jam Isaaco, edita docet: [g] *Scito prænoscens* [g] *Gen.* 15.
quòd peregrinum futurum sit semen tuum in terrâ non suâ, & subjicient 13.
eos servituti, & affligent eos quadringentis annis. Suffragatur [h] Apo- [h] *Galat.* 3.
stolus, qui *à Promissione* terræ illius, in quâ peregrinari cœperat 17.
Abram, *ad Legem,* pauló post exodum latam, numerat *annos* 430.

Pietas Abrami.

MAjores Abrami idololatræ fuerunt. Josue Israelitas sic
alloquitur; [i] *Patres vestri ab initio habitaverunt trans fluvium,* [i] *Josue c.* 24.
Thara pater Abram & pater Nachor, servieruntque Diis alienis. Et *v.* 2.
paulò pòst, [k] *Auferte Deos quibus servierunt patres vestri in Mesopota-* [k] *v.* 14.
miâ. Eximium est Abrami elogium, [l] Πρῶτος τολμᾷ Θεὸν ἀπο- [l] *Joseph. l.* 1.
c. 8.

φήνασθαι

φήνασθαι δημιουργὸν τῶν ὅλων ἕνα, *Primus ausus est prædicare Deum Unum, universi creatorem.* Non coluit Abram eundem deum cum fratre, aut cum patre. Dixit [a] Laban Jacobo, *Deus Abraham & Deus Nachor judicent inter nos, Deus patris eorum.* Deus *Nachor* est Transeuphratensis *Tharæ* deus; Deus *Abraham* est Verus Deus. Fuit etiam alius *Nachor*, pater Tharæ, filius *Seruchi*; ad cujus tempora superstitionis instaurationem referri [b] diximus: recentiores illam sub [c] *Phaleg* cœpisse volunt.

[a] Gen. 31. 53.
[b] p. 55.
[c] Bedæ Chro. Isid Chron.

Profectionis itaque causa, Religio: [d] ὅτι οὐκ ἐβουλήθησαν ἀκολουθῆσαι τοῖς θεοῖς τῶν πατέρων αὐτῶν, οἳ ἐγένοντο ἐν γῇ Χαλδαίων, *Quoniam noluerunt sequi Deos patrum suorum, qui fuerunt in terra Chaldæorum.* Neque defuisse videtur Chaldæorum persecutio. [e] Καὶ ἐξέβαλον αὐτοὺς ἀπὸ προσώπου τῶν θεῶν αὐτῶν, *& ejecerunt eos à facie deorum suorum. Unde* (inquit [f] S. Augustinus) *manifestum est domum Tharæ persecutionem passam fuisse à Chaldæis pro verá pietate.* [g] S. Hieronymus ex Ebræis tradit, *Quòd Abram in ignem missus sit, quia Ignem adorare noluerit, quem Chaldæi colunt, & Dei auxilio liberatus de idololatriæ igne profugerit.* Fabulæ ea est occasio: *Ur Chasdim* est *Ignis Chaldæorum.* LXX ad vitandam homonymiam; non πῦρ, sed χώραν vertunt. [h] Maimonides, *ex libro de Agriculturâ Ægyptiorum,* scribit. *Abramum, quòd Solem adorare recusaret, incarceratum fuisse; dein bonis spoliatum à rege, & exterminatum in Canaan.*

[d] Judith. c. 5. v. 7.
[e] Ibid. v. 8.
[f] De Civ. l. 16. c. 13.
[g] Tradit. in Gen.
[h] Doct. Perplex. l. 3. c. 29.

Abramus in Ægyptum.

ABramus autem, Deo vocante, migravit in Canaan: neque multò pòst, cogente fame, concessit in Ægyptum, cum uxore ferè septuagenariâ, [i] *ut peregrinaretur ibi.* Sara uxor, cùm esset εὐπρόσωπος *pulchra,* vitandi periculi causâ, ejus soror vocatur; quæ protinus in domum rapitur Pharaonis, qui [k] *accepit illam sibi in uxorem*; verùm monitus, statim restituit illam cum muneribus; omnésque Ebræi ex Ægypto dimittuntur incolumes.

[i] Gen. 12. 10.
[k] v. 19.

Hic primus est extraneorum qui in Ægyptum penetrâsse memoratur. [l] *Eratosthenes autor est,* κοινὸν μὲν εἶναι τοῖς βαρβάροις πᾶσιν ἔθος τὴν ξενηλασίαν, *consuetudinem esse omnibus Barbaris communem, ut hospites pellant: Ægyptios verò accusari inhospitalitatis, propter ea quæ de Busiride in fabulis dicta sunt; cùm mehercle nullus neque rex fuerit Busiris,*

[l] Strab. l. 17. p. 802. b.

Busiris, neque tyrannus. Ægyptii [a] τῷ Ἀβρὰμ εὖ ἐχρήσαντο, *Abramo* [a] *v.16.* *benefecerunt*; ille auctior familiâ divitiisque locupletior reversus est, [b] *dives valde pecore, & argento, & auro.* [b] *c.13.v 2.*

Cùm autem non longa esset Abrami in Ægypto mora, [c] *ubi tres* [c] *Seder Olam, apud Genebrard.* *transegit menses*; neque tempus illud curis periculísque vacuum; verisimillimum est illum Ægyptum Inferiorem non transiisse: neque malè collocatur ab [d] Eupolemo ἐν Ἡλιοπόλει, *in Heliopoli.* [d] *Euseb. Pr. l.9.c.17.* Quod autem idem aliique dicunt de sacerdotibus Ægyptiis Numerorum Siderúmque scientiam ab Abramo discentibus, non est rationi satis consentaneum. Et [e] Josephus indè perperàm colligit [e] *Antiq.l.1. c.9.* scientias istas *à Chaldæis in Ægyptum venisse; hinc ad Græcos.* Tam in Chaldæâ quàm in Ægypto tenuis adhuc erat Astrorum peritia; nondum Solis cursus bene notus; nondum dies ἐπαγόμεναι Anno additæ. [f] Artapanus, in eam rem, fingit Abramum XX annos [f] *Euseb. ib. c.18.* mansisse in Ægypto.

Rex iste qui Ebræis *Pharao* vocatur, [g] Josepho dicitur Φαραώθης ὁ βασιλεὺς τῶν Αἰγυπτίων, *Pharaothes rex Ægyptiorum.* [g] *L.1.c.9.* Est autem ταυτολογία *Rex Pharao*, si verum sit quod [h] alibi dixit Josephus: [h] *L.8.c.5. p.296.a.* ὁ Φαραὼν κατ' Αἰγυπτίοις βασιλέα σημαίνει, *Pharao Regem Ægyptiis sonat.* [i] Artapanus depravatè Φαρεθώνην vocat. [k] Bochartus, ex [i] *Euseb. Pr. l.9.c.18.* Lexicographis Arabibus, vocem *Pharao* exponit *Crocodilum*; & [k] *De Animal. II.l 5. c.18.* Ezechielem (c.29, c.32.) eò allusisse docet.

In libro *Juchasim*, sive Genealogiarum, (quem scripsit *Abraham Zacbuth* Judæus Salmanticensis an. D[i] 1502.) ex Arabum historiis recensetur Regum Ægypti series à *Misraimo* conditore usque ad tempora *Mosis*: quam (inter alia) transtulit eruditissimus [l] Bochartus. [l] *Phaleg.l.4. c.38.p.357.* Neque multùm discrepat illa à duobus Regum Ægyptiorum catalogis, quos mecum benignissimè communicavit V. Cl. Edoardus Pocockius, S. Th. & Linguæ Arabicæ in Academiâ Oxoniensi Professor dignissimus, ex *Abulfedâ*, & ex *Al Makrizio* & *Alshamio* transcriptos. In omnibus, non autem eodem ordinali numero, legitur *Tutis. Hic est Pharao primus, qui fuit in diebus Abraham.* Cùm verò series istæ nihil habeant commune cum laterculis quos ex Eratosthene, Manethone & Syncello dedimus, neque nomina satis Ægyptiacè sonare videantur, neque ullos habeant regnandi annos, locum illis in Canone non præbuimus. Sagacissimus Bochartus *Hebræorum nugivendulos hæc de suo confinxisse* suspicatur.

[a] p.47.61, 63. Ex Canone nostro, *Mencheres rex Memphitarum*, cujus [a] toties meminimus, erat σύγχρονος Abramo; quem Thebas adiisse non putamus: In Ægypto inferiore, regnabat illo tempore *Amesises, decimus quintus*; sive eorum postremus, quos Vetus Chronicon
[b] Suprà p.2. [b] vocat XV γενεὰς; & [c] Syncellus, pro totidem Africani dynastiis,
[c] Suprà p.7. suppeditat.

Circumcisio.

ABramus, quando Ægyptum ingressus est, nondum circumcisus erat, neque per annos ampliùs viginti post reditum;
[d] Gen.17.24. [d] *postquam verò annos natus esset nonaginta & novem*, seipsum, filiúmque *Ismaelem, anno ætatis* 13, & omnes familiæ suæ mares circumcidendos curavit. Illius posteri circumcisi sunt, & ante introitum, & dum in Ægypto commorati sunt: post exitum verò
[e] Josue 5.6. non sunt circumcisi, quamdiu vixit Moses: [e] *Omnes enim qui circumcisi ex Ægypto profecti sunt, in deserto mortui sunt: qui in deserto nati sunt per 40 annos, sicut nati fuerant, in præputio erant, nec eos in viâ*
[f] v.3. *aliquis circumciderat.* [f] *Fecit itaque Josue* μαχαίρας πετρίνας ἐκ πέτρας ἀκροτόμου, *cultros lapideos, & circumcidit filios Israel in Colle præ-*
[g] v.9. *putiorum*. Factum Deus ratum habuit, [g] *dixitque*, *Hodie* ἀφεῖλον τὸν ὀνειδισμὸν Αἰγύπτου ἀφ' ὑμῶν, *abstuli opprobrium Ægypti à vobis.* Tam Ægyptiis quàm Judæis opprobrio erant incircumcisi.

[h] Euseb.Pr. l.1. p.38. In [h] Theologicis Sanchuniathonis Origo à Saturno ducitur. Ὁ Ἶλος, ὅς τ' ἐστιν ὁ Κρόνος, *Ilus, qui Saturnus est*, τὰ αἰδοῖα περιτέμνεται, ταυτὸ ποιῆσαι καὶ τοὺς ἅμ' αὐτῷ συμμάχους καταναγκάσας, *pudenda circumciditur, & commilitones suos ad idem faciendum adegit.* Saturni
[i] Suprà p.30. [i] meminimus.

Apud Ægyptios circumcidendi ritus vetustissimus fuit, & ἀπ'
[k] Herod. l.2. c.91. ἀρχῆς *ab ipso initio* institutus. Illi [k] *nullorum aliorum hominum in-*
[l] c.36. *stitutis uti volunt.* [l] Τὰ αἰδοῖα ἄλλοι μὲν ἐῶσι ὡς ἐγένοντο, πλὴν ὅσοι ἀπὸ τούτων ἔμαθον· Αἰγύπτιοι δὲ περιτάμνονται, *Alii virilia relinquunt qualia naturâ sunt, præter eos qui ab istis didicerunt; Ægyptii autem circumcidunt.* Causa *circumcidendi*, eadem quæ *lavandi*, nè sordibus
[m] c.37. polluantur. [m] Τὰ αἰδοῖα περιτάμνονται καθαρειότητος εἵνεκεν, *Virilia circumcidunt munditiæ causâ.* Herodotus ex eo probat Colchos ori-
[n] c.104. undos esse ab Ægyptiis, quòd essent circumcisi, [n] Ὅτι μοῦνοι πάντων ἀνθρώπων

ἀνθρώπων Κόλχοι, καὶ Αἰγύπτιοι, καὶ Αἰθίοπες περιτάμνονται ἀπ' ἀρχῆς τὰ αἰδοῖα. Φοίνικες δὲ καὶ Σύροι οἱ ἐν τῇ Παλαιστίνῃ, καὶ αὐτοὶ ὁμολογέουσι παρὰ Αἰγυπτίων μεμαθηκέναι, &c. *Quòd soli omnium hominum Colchi, & Ægyptii, & Æthiopes* à principio *pudenda circumcidunt: Phœnices enim & Syri in Palæstinâ confitentur ipsi se hoc ab Ægyptiis didicisse: Syri autem qui Thermodontem & Parthenium fluvium accolunt, & his vicini Macrones, id à Colchis nuper didicisse dicuntur. Hi enim ex hominibus soli sunt qui circumciduntur; & in hoc faciendo agnoscuntur esse Ægyptii. De Ægyptiis autem & Æthiopibus dubium est utri ab utris didicerint. Nam perantiquum esse videtur. Argumento est advenas id didicisse in Ægypto, quoniam Phœnices in Græciâ degentes id non faciunt.*

[a] Diodorus Siculus & *Colchos* & *Judæos* ex Ægypto deductos esse dicit: διὸ καὶ παρὰ τοῖς γένεσι τούτοις ἐκ παλαιοῦ παραδεδόσθαι τὸ περιτέμνειν τοὺς γεννωμένους παῖδας, ἐξ Αἰγύπτου μετενηνεγμένου τοῦ νομίμου, *Ideóque gentibus istis in usu esse per antiquam traditionem, ut circumcidant pueros apud se natos, ritu ab Ægyptiis derivato.* Alibi [b], Τὰ αἰδοῖα πάντες οἱ Τρωγλοδύται παραπλησίως τοῖς Αἰγυπτίοις περιτέμνονται, *Troglodytæ omnes genitalia circumcidunt, ritu Ægyptiorum.* [c] Josephus ad citatum Herodoti locum hoc adjicit; Τῶν δὲ τὴν Παλαιστίνην κατοικούντων μόνοι τοῦτο ποιοῦσιν Ἰουδαῖοι, *Eorum qui Palæstinam habitant soli circumciduntur Judæi.* De ritûs origine nihil objicit.

[a] L.1.p.17.B. [b] L.3 p.115. d. [c] Con. Apion. p.1047. c.

[d] *Pythagoras cum Ægyptiorum prophetis congressus esse dicitur;* δι' οὓς καὶ περιετέμνετο, ἵνα δὴ καὶ εἰς τὰ ἄδυτα κατελθὼν, τὴν μυστικὴν παρ' Αἰγυπτίων ἐκμάθοι φιλοσοφίαν, *per quos etiam circumcisus fuit, ut adyta ingrediens mysticam Ægyptiorum disceret philosophiam.*

[d] Clem. Al. Strom. 1. p.302.c.

Inter instituta Mosaica, à [e] Strabone recensentur καὶ περιτομαὶ, καὶ ἐκτομαὶ, *& circumcisiones, & excisiones.* Imperitè admodùm. *Circumcisio* fuit ab Abrahami temporibus: *Excisio* Lege Mosaicâ expressè vetita est. [f] *Quod est compressum, aut contusum, aut enervatum, aut exectum non offeretis Domino; & in terrâ vestrâ non facietis.* LXX, Θλαδίαν καὶ ἐκτεθλιμμένον καὶ ἐκτομίαν καὶ ἀπεσπασμένον. Vulgata, *Quod vel contritis, vel tusis, vel sectis ablatisque testiculis est, non offeretis Domino: in terrâ vestrâ hoc omninò ne faciatis.* Interdictum est tàm hominem, quàm aliud quodcunque animal castrare, aut generationis membra infœcunda reddere.

[e] L.16. p. 761.c. [f] Levit. 22. 24.

De *circumcisione*, [g] Origeni objecerat Celsus; *Judæos* ἀπὸ Αἰγυπτίων αὐτὸ ἐληλυθέναι, *eam ab Ægyptiis mutuatos fuisse.* Respondit

[g] Cels. l.1. p.17.

Origenes *Mosem dixisse*, πρῶτον ἐν ἀνθρώποις περιτετμῆσθαι τὸν Ἀβραάμ, *Abrahamum primum mortalium circumcisum fuisse.* Quod tamen in libri Geneseos cap. xvii non legitur.

[a] De Abraham, l. 2. c. 11.

S. Ambrosius (nescio unde edoctus) [a] *Ægyptii,* inquit, *quarto decimo anno circumcidunt mares; & fœminæ apud eos eodem anno circumcidi feruntur: quòd ab eo videlicèt anno incipiat flagrare passio virilis; & fœminarum menstrua sumant exordia.* Ista quidem vix alibi occurrunt: Neque libidinem mitigat circumcisio.

[b] Herod l. 2. c. 86.

Ægyptii ad condiendum cadaver, [b] λίθῳ Αἰθιοπικῷ ὀξέϊ παρασχίζουσι παρὰ τὴν λαπάρην, *acuto lapide Æthiopico incidunt circa ilia,* ut extrahatur alvus: neque aliter Josue *cultro lapideo* usus est, in circumcidendo præputio.

Asiæ Reguli.

[c] Joseph Antiq. l. 1. c. 8.

[c] *Ex IV Historiarum Nicolai Damasceni.*

Ἀβράμης ἐβασίλευσε Δαμασκοῦ ἔπηλυς σὺν στρατῷ ἀφιγμένος ἐκ τῆς γῆς τῆς ὑπὲρ Βαβυλῶνος Χαλδαίων λεγομένης. Μετ' οὐ πολὺν δὲ χρόνον μεταναστὰς καὶ ἀπὸ ταύτης τῆς χώρας σὺν τῷ σφετέρῳ λαῷ εἰς τὴν τότε μὲν Χαναναίαν λεγομένην, νῦν δὲ Ἰουδαίαν, μετῴκησε, καὶ οἱ ἀπ' ἐκείνου πληθύναντες. Καὶ νῦν ἐν τῇ Δαμασκηνῶν κώμη ἀπ' αὐτοῦ δείκνυται Ἀβράμου οἴκησις λεγομένη.

Abramus regnavit apud Damascum advena cum exercitu veniens ex terrâ Chaldæorum supra Babylonem sitâ. Neque multò pòst hinc quoque migravit cum suo populo in terram tunc Chananæam, nunc verò Judæam nominatam; ejúsque posteritas multiplicata est. Et nunc apud Damascenos vicus ostenditur, quem vocant Abrami domicilium.

Nicolaus, Herodis M. Judæorum regis amicus, ut origines patrias illustrissimi Patriarchæ transitu nobilitaret, patremfamilias αὐτόνομον, ad morem prisci ævi, regio nomine decoravit.

[d] Ptol. Asiæ tab. 4.

Literæ S. neque domicilii Damasceni, neque Regii tituli meminerunt: verùm à [d] *Charris*, sive Haran, ad Sichem, sive *Neapolim*, recta via per *Damascum* ducit.

[e] Justin. initio.

Quemadmodum Ægyptus, priscis hisce temporibus, inter diversos distributa est Regulos; ita etiam in Asiâ, regna vetustissima sunt angustissima. [e] *Intra suam cuique patriam regna finiebantur*; & urbes singulæ suos habebant τοπάρχας. Ejusmodi sunt hisce Abrami

brami temporibus, [a] *Bara rex Sodomorum, Bersa rex Gomorrhæ, Sennaab rex Adamæ, Semeber rex Seboim, & rex Balæ, quæ est Soar*, qui regnârunt *in valle Siddim*: Quot urbes, tot reges. Illi prælio congressi sunt [b] *cum Chodorlahomor rege Elam, & Thadal rege Gentium, & Amraphel rege Sinhar* (sive Sennaar) *& Arioch rege Elasar: quatuor reges contra quinque.*

[a] Gen. 14. 2.
[b] ver. 9.

Elam regio trans Tigrim; cis Tigrim *Senaar*: gens Arabum *Elisari*, qui demum ad [c] mare Rubrum consederunt. *Rex gentium ad Gilgal* (Βασιλεὺς Γεὶ τῆς Γαλιλαίας, *Rex Gei Galilææ*) [d] penultimus recensetur inter reges illos quos Moses & Josue cis & ultra Jordanem debellaverant. Numerantur ibi Reges $\overline{\text{XXXI}}$. Tota enim terra Chananæa inter Regulos partita est.

[c] Ptol. l. 6. c. 7. p. 152. Asiæ tab. 6.
[d] Josue 12. 23.

Qualis Syriæ, talis etiam fuit vetustissima Phœniciæ πολιτεία. [e] Τὸ παλαιὸν μὲν ἦσαν οἱ Ἀράδιοι καθ' αὑτοὺς ἐβασιλεύοντο παραπλησίως, ὥσπερ καὶ τῶν ἄλλων ἑκάστη πόλεων τῶν Φοινικίδων, *Olim Aradii per sese reges habuerunt, sicut & qualibet alia urbs Phœnicum.* Neque aliter de cæteris Asiæ partibus sentiendum.

[e] Strab. l. 16. p. 754. b.

Bellum, ante hoc, nuspiam gentium memoratur ullum: neque Regna his vetustiora, præter Ægyptia, veris continentur historiis.

Ad historiam sacram hîc non satis quadrat Eusebiana Chronologia, quæ Abramo seniorem facit *Ninum Assyriorum regem*; qui & [f] *totius Orientis populos subegit, & magnitudinem quæsitæ dominationis continuâ possessione firmavit.* Longa ista Assyriorum regum series, quâ Imperium illud in tantam ab Eusebio, in majorem à Syncello, antiquitatem extenditur, unius Ctesiæ auctoritati innititur; cujus jamdudum non est insuspecta fides. Quicquid Diodorus aliique de *Nino* & *Semiramide* hyperbolicè prædicârunt, ex illius penu depromptum est. Nos autem ἀρχαιολογίας Assyrias ad librum IV differimus.

[f] Justin. initio.

Josephus hujus belli historiam Ctesianis malè commiscet: non à IV Regibus gestum refert; sed ab Assyriis, quorum exercitus quadripartitus totidem duces habuit. [g] Καθ' ἐκεῖνον δὲ τὸν καιρὸν Ἀσσυρίων κρατούντων τῆς Ἀσίας, *eodem tempore, Assyriis Asiæ imperantibus*, regnabant reges V (suprà nominati) ἐπὶ τούτους στρατεύσαντες Ἀσσύριοι, καὶ μέρη τέσσαρα ποιήσαντες τῆς στρατιᾶς, ἐπολιόρκουν αὐτούς. στρατιᾶς δὲ ἑκάστης ἦν εἷς ἀποτεταγμένος, *Contra illos Assyrii bellum moventes, diviso in quatuor partes exercitu, debellârunt illos; agminis*

[g] Joseph. Antiq. l. 1. c. 10.

ᵃ *autem singuli unicus dux fuit.* Et paulò pòst, Διαβαίνει στρατὸς Ἀσσυρίων ἐπ' αὐτοὺς, στρατηγούντων,&c. *Descendit exercitus Assyriorum contra ipsos,illum ducentibus Amraphele,Ariocho,*&c. Quæ quidem Græcis auribus, magìs quàm Sacris literis, accommodari videntur.

ΠΑΙΔΟΘΥΣΙΑ.

OBlatio Isaaci mirum fuit fidei experimentum, & ab humanâ ratione alienum; sive mandatum spectemus, sive obedientiam. Παιδοκτονία Deo semper detestabilis; & mortis pœnâ non

ᵃ *Levit.* 20. 2. ità multò pòst ᵃ interdicta fuit: summa fuit crudelitas filium innocentem jugulare; unicum in cineres redigere, summa ἀστοργία. Non tamen novum & Abrahamo inauditum fuit hujusmodi sacrificium. Philo Judæus libro περὶ Ἀβραὰμ, ex aliorum sententiâ,

ᵇ *P.* 294. a. ᵇ Τὸν δὲ, inquit, τί προσῆκεν ἐπαινεῖν ὡς ἐγχειρητὴν κεκαινουργημένης πράξεως, ἣν καὶ ἰδιῶται καὶ βασιλεῖς καὶ ὅλα ἔθνη δρῶσιν ἐν καιροῖς; *Quid attinet illum* (Abrahamum) *laudare tanquam novi facinoris auctorem, quod & privati, & reges,& gentes integræ ex occasione faciunt?* Feralis iste sacrificandi ritus Abrahami temporibus vetustior erat. Philo Byblius, ex Sanchuniathone, ad ipsum *Saturnum* refert.

ᶜ *Euseb. Pr. Evang.l.*1. *c.*10.*p.*38.*d* ᶜ Λοιμοῦ δὲ γενομένου καὶ φθορᾶς, τὸν ἑαυτοῦ μονογενῆ υἱὸν Κρόνος Οὐρανῷ πατρὶ ὁλοκαρποῖ, *Grassante fame & pestilentiâ, Saturnus unicum suum filium Cœlo patri in holocaustum obtulit.* Saturni exemplo invaluit Re-

ᵈ *P.* 293. f. ligio. Philo Judæus, ᵈ loco citato,vetustam superstitionem agnoscit. Βαρβαρικὰ δὲ ἔθνη μέχρι πολλοῦ παιδοκτονίαν ὡς ὅσιον ἔργον καὶ θεοφιλὲς ἐπετήδευσε,*Gentes barbaras diu mactationem liberorum pro sancto opere & Diis grato habuisse.* Cananæos Molocho liberos suos igni com-

ᵉ 2 *Reg.* 17. 31. burendos dedisse testatur historia S.ut ᵉ *Sepharvæi* τοῖς *Adra-melech & Ana-melech*: eorum vicinos Phœnices nefandum illud sacrificium jamdudum fecisse apparet,

ᶠ *Euseb. Pr. Ev.l.*4.*c.*16. *p.*156.*d.* ᶠ Ἐκ τοῦ πρώτου συγγράμματος τῆς Φίλωνος Φοινικικῆς ἱστορίας.

Ex libro primo Philonis de Phœnicum historiâ.

Ἔθος ἦν τοῖς παλαιοῖς, ἐν ταῖς μεγάλαις συμφοραῖς τῶν κινδύνων, ἀντὶ τῆς πάντων φθορᾶς τὸ ἠγαπημένον τῶν τέκνων τοὺς κρατοῦντας ἢ πόλεως ἢ ἔθνους εἰς σφαγὴν ἐπιδιδόναι λύτρον τοῖς τιμωροῖς

Apud veteres mos fuit in magnis periculis, ut reges urbium aut populorum filium maximè dilectum pro calamitate publicâ mactandum darent, ad placandam deorum iram. Qui

ρεῖς δαίμοσι. Κατεσφάττοντο δὲ οἱ διδόμενοι μυστικῶς.

Κρόνος τοίνυν, ὃν οἱ Φοίνικες Ἰλ προσαγορεύουσι, βασιλεύων τῆς χώρας, καὶ ὕστερον μετὰ τὴν τοῦ βίου τελευτὴν εἰς τὸν τοῦ Κρόνου ἀστέρα καθιερωθεὶς, ἐξ ἐπιχωρίας νύμφης Ἀνωβρὲτ λεγομένης υἱὸν ἔχων μονογενῆ, ὃν διὰ τοῦτο Ἰεοὺδ ἐκάλουν, (τοῦ μονογενοῦς οὕτως ἔτι καὶ νῦν καλουμένου παρὰ τοῖς Φοίνιξι) κινδύνων ἐκ πολέμου μεγίστων κατειληφότων τὴν χώραν, βασιλικῷ κοσμήσας σχήματι τὸν υἱὸν, βωμόν τε κατασκευασάμενος, κατέθυσε.

Qui sic devoti sunt, ceremoniâ mysticâ jugulantur.

Enimverò Saturnus, quem Phœnices Ilum nominant, qui etiam post mortem in Saturni sidus consecratus est, cùm in illo tractu regnaret, & ex Anobret nymphâ indigenâ succepisset filium unicum, quem propterea nominavit Jeud, (quæ vox etiamnum apud Phœnices unigenam significat) cúmque maximum ex bello periculum immineret, filium cultu regio ornatum ad aram à se constructam immolavit.

Iisdem verbis citatur ἀποσπασμάτιον hoc [a] *ex Porphyrii libro de Judæis.* Utrobique in Eusebii editis pro Ἰλ legitur Ἰσραήλ, quasi vox illa fuisset hujus compendium. Verùm Ἶλον, τὸν καὶ Κρόνον, [b] *Ilum, qui Saturnus dictus est, Cœli filium* fuisse, ex Sanchuniathone, non semel docuit Philo. Magnus [c] Scaliger, aliique [d] viri egregii illum secuti, Abrahami historiam à Sanchuniathone indicari existimant. Est autem nimia discrepantia. Scribe Ἰσραήλ: quid ad Abrahamum attinet, qui fuit *Israelis* avus? *Jeud* Saturni verè mactatus est; non item Isaacus. Ejus quidem epithetum *jebid* Genes. 22. 2. sed commune, non proprium: unde Aquila non malè vertit ἀγαπητὸν, *dilectum*: Sic Solomon Davidis [e] filius *unicus*, id est, dilectissimus.

Ex istis satius est colligere hanc Abrahami tentationem non fuisse κεκαινουργημένην πρᾶξιν, *actionem innovatam*; non recèns excogitatam, sed ad pristinos Cananæorum mores designatam. Horrendi sacrificii usum apud Phœnices frequentem indicat [f] Porphyrius. *Phœnices*, inquit, *in magnis periculis ex bello, fame, pestilentiâ, charissimorum aliquem, ad id suffragiis publicis delectum, sacrificabant Saturno. Et victimarum talium plena est Sanchuniathonis historia Phœnicicè scripta, quam Philo Byblius Græcè interpretatus est libris octo.*

Cum Phœnicum coloniis nefaria τῆς ἀνθρωποθυσίας religio in insulas, in Europam, in Africam, latè propagata est: illæ autem nondum deductæ sunt. In [g] Arabiâ, *Dumatii* κατ᾽ ἔτος ἕκαστον ἔθυον παῖδα *quotannis mactabant puerum*: de ritûs initio non constat.

[a] Euseb. Pr. l.1. c.10. p.40.
[b] Ib. p.36.
[c] In Fragmenta p.48.
[d] Selden. D. S. p.118. Bochar. Phœnic. p.790.
[e] 1 Chron. 29.1.
[f] περὶ ἀποχῆς, l.2. §.56.
[g] Porphyr. ibid.

[a] Diod. S. l. 1. p. 56. a.

In Ægypto autem vetustissimus fuit. [a] Τοὺς ἀνθρώπους τοὺς ὁμοχρωμάτους τῷ Τυφῶνι τὸ παλαιὸν ὑπὸ τῶν βασιλέων φασὶ θύεσθαι πρὸς τῷ τάφῳ τοῦ Ὀσίριδος, *Dicunt homines ejusdem coloris, quem habuit Typhon, à Regibus antiquitùs mactatos esse ad sepulcrum Osiridis. Cùm verò pauci Ægyptiorum inveniantur rufi, sed peregrinorum complures; indè apud Græcos invaluit fabula* περὶ τῆς Βουσίριδος ξενοκτονίας *de Busiridis advenas obtruncantis sævitiâ: non quòd Rex aliquis vocatus sit Busiris, sed tumulus Osiridis linguâ vernaculâ id nominis habuit.* Sicut [b] Manetho tradit, *Homines Typhonios combusserunt vivos, & cinerem eorum ventilando dissipârunt atque aboleverunt: quod palàm factum est, & certo tempore diebus canicularibus.* De loco autem, & nefandi sacrificii abolitione, plura ad Sec. XI, ubi de Amosi.

[b] Plutar. de Isi. p. 380. d.

NILUS fluvius.

Ol. I.
[c] Syncell. p. 55.

JAM [c] *sub Nepherchere Thinitarum rege,* μυθεύεται τὸν Νεῖλον μέλιτι κεκραμένον ἡμέρας ἕνδεκα ῥυῆναι, *Fertur Nilum melle commixtum diebus undecim fluxisse.* Insolita aquæ dulcedo, lætum prodigium; ut amaritudo, funestum. [d] *Ter Nili rigua pluviæ amara facere, magna pestilentia Ægypti.*

[d] Plin. l. 31. c. 4.

Ægyptii non tantùm, de cœlo servantes, ex Caniculæ aspectu, [e] *(quæ aliquando major, aliquando minor, aliquando splendidior oritur, aliquando secùs) prognosticon faciebant de iis, quæ toto anno futura sunt;* sed etiam ex incremento fluminis, quod ad ortum istius stellæ exundare solet. [f] *Auctusque ejus per puteos mensuræ notis deprehenduntur. Justum incrementum est cubitorum XVI: minores aquæ non omnia rigant; ampliores detinent tardiùs recedendo; hæ serendi tempora absumunt, solo madente; illæ non dant, sitiente: Utrumque reputat provincia. In XII cubitis famem sentit; in XIII etiamnum esurit: XIV cubita hilaritatem afferunt; XV securitatem; XVI delicias.* Istæ autem undarum mensuræ *Nilometrio Memphitico* competunt, non [g] *Elephantino.* Nilus enim in omnes Ægypti partes non æquali incremento assurgit: [h] *Maximum apud Elephantinam fit, cubitorum XXVIII: minimum apud Mendetem & Xoïn, cubitorum VI: Medium apud Memphin, si justum sit, cubitorum XIV.* Dum autem [i], οἴονται πρὸς τὰ φῶτα τῆς σελήνης ἔχειν τινὰ λόγον τοῦ Νείλου τὰς ἀναβάσεις, *Ista Nili incrementa illuminationibus Lunæ respondere existimant,* nugantur quidem.

[e] Hor. Apoll. Hier. 3.
[f] Plin. l. 5. c. 9.
[g] Strab. l. 17. p. 817. b.
[h] Plutarch. de Iside, p. 368. b.
[i] Ibid.

Veteres

Veteres Ægyptii, intra patriæ terminos, accuratiſſimi fuerunt fluminis exploratores; non autem, extra: adeò ut neque de causâ incrementi, neque de loco ſcaturiginis, quicquam unquam aſſecuti fuerint. [a] Herodotus *noſcendi cupidus, cur Nilus, ab Æſtivo ſolſtitio incipiens, ad dies uſque centum exundet; & diebus totidem retrocedat; ita ut, per totam hyemem, tenuia ſint ejus fluenta uſque ad proximum ſolſtitium æſtivum; nihil omninò neque à ſacerdotibus Ægyptiis, neque ab alio quopiam percipere potuit.* Græcorum conjecturas, *de ventis Eteſiis, de Oceano,* & *de nivibus* rejicit; ſuam *de Sole* refert: Διεξιὼν τῆς Λιβύης τὰ ἄνω ὁ ἥλιος, ἕλκει ἐπ᾽ ἑωυτὸν τὸ ὕδωρ, ἑλκύσας δὲ ἀπωθέει ἐς τὰ ἄνω χωρία, *Sol Africæ ſuperiora permeans, aquam ad ſe trahit, attractamque in loca editiſſima abjicit.* Scitè quidem, ſi marinas aquas, non *fluviales*, intellexiſſet. Nili fontes, & incrementi origo procul abſunt, in regione exterâ. Ideò, [b] Οἱ πάλαι βασιλεῖς οὐ πάνυ ἐφρόντιζον τῶν τοιούτων· καίπερ οἰκεῖοι σοφίας γεγονότες καὶ αὐτοί, καὶ οἱ ἱερεῖς, μεθ᾽ ὧν ἦν αὐτοῖς ὁ πλείων βίος, *Veteres Ægypti Reges de rebus iſtis parùm ſoliciti fuerunt; tametſi tum ipſi, tum Sacerdotes (cum quibus plurimùm verſabantur) eſſent ſapientiæ domeſtici,* vel, domeſticæ ſapientiæ dediti. *Idque eò magis mirum eſt, quòd cùm Seſoſtris Æthiopiam permeaverit, uſque ad Cinnamomiferam regionem; & Cambyſes, uſque ad Meroen; ex iſtis opportunitatibus non innoteſceret iſtis ætatibus imbrium hiſtoria.* Græci rem primi inveſtigârunt: Οἱ μὲν οὖν ἀρχαῖοι στοχασμῷ τὸ πλέον, οἱ δὲ ὕστερον αὐτόπται γενηθέντες, ᾔσθοντο ὑπὸ ὄμβρων θερινῶν πληρούμενον τὸν Νεῖλον, τῆς Αἰθιοπίας τῆς ἄνω κλυζομένης, καὶ μάλιστα ἐν τοῖς ἐσχάτοις ὄρεσι· παυσαμένων δὲ τῶν ὄμβρων παυομένην κατ᾽ ὀλίγον τὴν πλημμυρίδα, *Vetuſtiores conjecturâ; recentiores ipſo viſu cognoverunt, Nilum augeri, quando Æthiopia Superior æſtivis imbribus abluitur; maximè in extremis montibus: Deſinentibus autem imbribus, inundationem paulatim deſinere.* Vetuſtiorum iſtorum meminit *Poſidonius. Ait enim Calliſthenem dicere, imbres æſtivos cauſam eſſe: huncque id ab Ariſtotele ſumſiſſe; illum verò à Thraſyalce Thaſio; illumque ab alio; quem, ab Homero, qui Nilum cœlitùs delapſum cecinit.* [c] Ἂψ δ᾽ εἰς Αἰγύπτοιο διιπετέος ποταμοῖο,

Rurſus ad Ægypti cœlo delapſa fluenta.

Poſteà verò *res hæc maximè manifeſta fuit iis, qui ſinum Arabicum navigarunt, uſque ad Cinnamomiferam regionem; & iis qui miſſi fuerunt ad Elephantorum venationem; aut ſi qui alii uſus impulerint Ptolemæos*

[a] Herodot. l. 2. c. 19. — c. 20, 21. — c. 24, 25.

[b] Strab. l. 17 p. 789. d. — ib. p. 790. a. — ib. p. 789. c. — ib. p. 790. c.

[c] Odyſſ. δ. v. 581. — ib. p. 789. d.

Ægypti reges, eò homines amandare. Illi enim harum rerum curam habuerunt: maximè Philadelphus, sciendi cupidus, propter imbecillitatem corporis, oblectamenta & quasdam novitatis suavitates indies quæsivit.

Primus hanc causam literis mandasse videtur *Agatharchides Cnidus* (sub Ptol. Philometore) [a] Φησὶ γὰρ κατ' ἐνιαυτὸν ἐν τοῖς κατὰ τὴν Αἰθιοπίαν ὄρεσι γίνεσθαι συνεχεῖς ὄμβρους ἀπὸ θερινῶν τροπῶν μέχρι τῆς μετοπωρινῆς ἰσημερίας. Εὐλόγως οὖν τὸν Νεῖλον ἐν μὲν τῷ χειμῶνι συστέλλεσθαι, τὴν κατὰ φύσιν ἔχοντα ῥύσιν ἀπὸ μόνων τῶν πηγῶν· κατὰ δὲ τὸ θέρος, διὰ τοὺς ἐκχεομένους ὄμβρους λαμβάνειν τὴν αὔξησιν. *Is enim dicit, in montibus Æthiopiæ pluvias quotannis continuas esse, ab æstivo Solstitio usque ad Æquinoctium Autumnale. Est igitur rationi consentaneum, Nilum hyeme contrahi, quando à solis fontibus naturaliter procurrit; æstate autem ab effusis imbribus increscere.* Addit Diodorus: τὰς αἰτίας μηδεὶς ἀποδοῦναι δύναται, μέχρι τοῦ νῦν, τῆς τῶν ὑδάτων γενέσεως, *Nemo adbuc generationis aquarum rationes reddere potest.* Et paulò pòst. Εἰ δὲ τοῖς παρ' ἡμῖν γινομένοις ἐναντίαν ἔχει τὰ λεγόμενα φύσιν, οὐ διὰ τοῦτ' ἀπιστητέον, *Quòd si hæc, jam dicta, naturam habent contrariam iis, quæ apud nos fiunt; non propterea fidem esse derogandam.* Hanc enim veram esse Niliaci incrementi causam confirmat experientia hodierna; cujus testis est eximius *Franciscus Alvarez*, Regis Lusitani ad Regem Abassenæ legatus. [*] *In Abassenâ* (inquit ille) *hyems incipit medio Junii, desinit medio Septembris: toto tempore ingentes sunt pluviæ; unde crescit Nilus.*

[a] Diod. Sic. l.1.p.27. b.

ib. c.

ib. d.

[*] Itiner. c.146.

§. III. Veteribus autem pluviarum Æthiopicarum ratio non erat satis perspecta: quippe existimabant Solem, in Zonâ Torridâ, vertici imminentem, inducere siccitatem: τὴν τῶν ὑδάτων γένεσιν loci naturæ contrariam esse conjiciebant. Hinc Ptolemæus, [b] *inter gradus* XII & XIII *Australis latitudinis*, collocat *Lunæ*, quem vocat, *montem*; ἀφ' οὗ ὑποδέχονται τὰς χιόνας αἱ τοῦ Νείλου λίμναι, *à quo Nili paludes nives suscipiunt.* Nisi [c] *terra, incognita* illi fuisset, quæ australior; ultrà Hybernum Tropicum proculdubiò removisset Nili fontes; utpote in locum, quem putabat ætas ista pluviis accommodatiorem. Illum quidem secuti sunt recentiores: Sed errorem hunc eruditè coarguit *Isaacus Vossius*, Vir inter literatos celeberrimus. *Quicquid* [d], ait, *in Ægyptum adfluit aquarum, id omne Æthiopiæ tribuendum, & quidem isti Æthiopiæ quam Abassenam hodiè adpellant*:

[b] Geogr.l.4. c. 9.

[c] ib.

[d] De Nili orig.c.15.

Abasseni

Abaſſeni regni terminos inter [a] *VIII gradum & XVI latitudinis Borealis* conſtituit. [a] *ib.*

In Zonâ Torridâ, Sol remotior, æſtatem; vicinior, hyemem efficit. [b] Sol enim, inter Tropicos, Oceano ad perpendiculum imminens, ejus humores rarefactos copiosè attollit; quos in nubes denſatos, & ab Oriente in occidentem perpetuò tendentes, ſiſtunt montes; qui in mediâ zonâ longè excelſiores ſunt, quàm alibi terrarum (ut hoc naturæ beneficio, iſtic etiam tellus habitabilis fieret.) Ab interrupto curſu, tempeſtates cum fragore tonitribuſque, venti imbreſque oriuntur, & hyems ingruit moleſtiſſima. [b] *Joſ. Acoſta l. 2. c. 7.*

Hinc fit, ut illis qui inter æquatorem & Hybernum tropicum habitant, ab æquinoctio autumnali autumnus incipiat, & deſinat tempore brumæ: à brumâ ad æquinoctium vernum, hyemem ſentiant adultam pluviaſque continuas: inde ad ſolſtitium æſtivum Ver illis eſt; & æſtas inde ad æquinoctium autumnale: pari, ac nobis, ratione anni; niſi quòd illis Sol ſit remotior; nobis vicinior.

Qui autem inter Æſtivum tropicum & æquatorem habitant, contrarias habent anni vices: Autumnus illis ab æquinoctio verno incipit; hyems, à ſolſtitio æſtivo: Pluviæ autem intenſiſſimæ ſunt, cum Sol verſatur in Leone: tunc nives, tunc frigus, tunc flumina, quæ ſignis ſubſunt borealibus, creſcunt. Ver illis ab æquinoctio autumnali incipit; æſtas à ſolſtitio hyberno: & cum Sol verſatur in Aquario, illi maximè torrentur, & decreſcunt flumina. Qui autem ſub æquinoctiali habitant, tam verno æquinoctio, quàm autumnali tempora pluvia experiuntur.

Ex his manifeſtum eſt, ſi Nili fontes ultra æquatorem eſſent conſtituti, fluvium illum bis quotannis redundare neceſſarium eſſe; tam hyeme, ob Auſtralis hemiſphærii pluvias; quàm æſtate (ut ſolet) ob Borealis.

Ad Seculum VI.

Æra Argivá.

Initium *Phoronei* ſtatuitur anno Per. Jul. 2872, qui eſt numerus Euſebianus 175: ab Euſebio autem ponitur numero 211. Differentia eſt annorum 36.

Prochronismi nostri duo sunt gradus: alter annorum 26, qui communior est, & non tantùm *Argolica*, sed etiam *Attica*, omniaque Græcorum tempora spectat quæ sunt *Bello Trojano* vetustiora, & ad Epocham illam referri solent. Nam intervallum temporis ab *Excidio Ilii* ad *Primam Olympiadem*, totidem annis majus est in Arundelliano Marmore, quàm apud Eusebium; de quâ re, suo loco. Gradus alter annorum 10 peculiaris est, ab *Adventu Danai* ortus. Apud Eusebium, *Danai annus primus* est *Erichthonii Athenarum regis* 14; is est ab initio *Cecropis* annus 82. At secundùm Marmor Arundellianum, *Danaus in Græciam appulit* anno ΧΓΧ Atticæ 72, qui est quartus *Erichthonii*, & Per. Jul. 3203. Ex auctoritate [a] *Castoris Rhodii*, Argivorum regum VIII, usque ad appulsum Danai, numerantur anni 332. Cœpit igitur Phoroneus an. 2872.

[a] *Euseb. n.* 160.

In Catalogo Regum nos sequimur *Eusebium*; ille *Castorem*. Excerpta Castoris, quæ à Casaubono accepit [b] Scaliger, cum Eusebianis optimè conveniunt. [c] *Tatianus* eosdem reges recitat, sed ordine turbato, & absque annorum numeris. *Syncellus* transcribens Eusebium, [d] numeros mutilat. Ab istis non parùm dissentiunt *Pausanias* & *Hygenus* Mythologus: Discrepantiam aspice.

[b] *Thesaur. temp. p.* 214, 264.
[c] *P.* 172. *A. post Justin. M.*
[d] *Syncell. p.* 152.

Ex Castore.	ἔτη	Ex Pausania l. 2. p. 112.	Ex Hygeno.
Φορωνεὺς	ξ	Φορωνεὺς Ἰνάχου.	*Phoroneus.*
Ἄπις	λε	* * * * (δοῦς.	* * *
Ἄργος	ο	Ἄργος Φορωνέως θυγατρι-	*Argus Jovis* F.
Κρίασος	νδ	Πείρασος Ἄργου.	*Peranthus Argi* F.
Φόρβας	λε	Φόρβας Ἄργου.	* * *
Τριόπας	μϛ	Τριόπας Φόρβαντος.	*Triopas Peranthi* F.
* * *		Ἴασος Τριόπα.	* * *
Κροτωπὸς	κα	Κροτωπὸς Ἀγήνορος.	*Pelasgus Agenoris* F.
Σθένελος	ια	Σθενέλας Κροτωποῦ.	* * *
* * * Sum.	332.	Γελάνωρ Σθενέλα.	* * *
Δαναὸς		Δαναὸς ἀπ' Αἰγύπτου.	*Danaus Beli* F.

Phoroneus [e] *primus* ἐν τῇ γῇ ταύτῃ πρῶτος *patrem habuit Inachum* οὐκ ἄνδρα, ἀλλὰ τὸν ποταμὸν, *non virum, sed fluvium.* Τοὺς ἀνθρώπους συνήγαγε πρῶτον ἐς κοινὸν, σποράδας τέως καὶ ἐφ' ἑαυτῶν ἑκάστοτε οἰκοῦντας, *Hic primus homines antea dispersos & seorsim habitantes in jus civitatis*

[e] *Pausan. l.* 2. *p.* 112.

civitatis compulit. Hic [a] *leges judiciaque constituit.* Sub hoc [b] τῦ θηριώδυς βίυ ϰ̀ νομάδ☉ μεταγραφὴ γέγονε, *ferina & pastoralis hominum vita mitior & elegantior facta est.* [a] *Euseb. Chron.* [b] *Tatian.* p.172.c.

Phoroneo æqualis erat Ogyges. Nam [c] Africanus *Acusilaum, ab Ogyge ad Primam Olympiadem, annos* 1020 *collegisse* refert. Fuit ille [d] *Rex Ectenarum, qui primi fuerunt Thebaidis incolæ; quos pestilentiâ periisse ferunt: ab eo Thebæ Ogygiæ à poetis dictæ sunt,* [e] *Ejus filia Alalcomenia, Minervæ nutrix.* Unde Homero dicta— Ἀλαλκομενηΐς Ἀθηνη. Alii Ogygem in Atticâ regnâsse volunt. Castor, apud [f] Scaligerum, Tempore Phoronei Ὤγυγ☉ Ἐλευσῖνα ἔκτισε, *Ogyges Eleusinem condidit.* [g] *Eleusinii urbem ab Eleusine Ogygis filio nomen habuisse volunt.* Diluvii quod in Atticâ sub Ogyge contigit meminerunt, post Tatianum, Clemens Alex. Africanus, Eusebius, Syncellus, Cedrenus, alii. [c] *Euseb. Præp.l.*10. c.10. [d] *Pausan. l.*9 p.548. [e] *Ib.p.*593. [f] *Thesaur.* p.214. [g] *Pausan. l.*1.p.71.

[h] Τελχῖνες ϰ̀ Καρυάται πρὸς Φορωνέα ϰ̀ Παῤῥασίυς ἐπολέμησαν, *Telchines & Caryatæ Phoroneo & Parrhasiis bellum inferunt.* Ab istis [i] *Sicyon* Τελχινία *dicta est:* [k] Caryatæ & Parrhasii sunt Arcadiæ populi. [l] Apis, Phoronei filius, ὑπὸ Θελξίον☉ ϰ̀ Τελχῖν☉ ἐπιβυλευθεὶς, ἄπαις ἀπέθανε, *Thelxionis & Telchinis insidiis proditus, sine liberis mortuus est.* Tandem [m] Τελχῖνες ἐκπεσόντες Πελοποννήσυ Ῥόδον ᾤκησαν νῆσον, *Telchines expulsi Peloponneso Rhodum insulam migrant;* quæ [n] ἀπὸ Τελχινὶς *deinde Telchinis dicta est.* [h] *Syncell.* p.126.c. [i] *Stephan.* [k] *Pausan. l.*8. [l] *Apollodor. l.*2. [m] *Syncell.* p.149.b. [n] *Strab.l.*14.

Apim Sicyonium, cum toto illo laterculo, rejiciendum [o] censuimus: *Apim, in Argivorum* serie, rejiciunt Pausanias & Hygenus. Utrumque *Apim* promiscuè habent Mythologi. Æschylus unum *Apim* agnoscit, non Regem, sed advenam. [o] *Suprà,* p.16.

> [p] Ἆπις γὰρ ἐλθὼν ἐκ πέρας Ναυπακτίας
> Ἰατρόμαντις, παῖς Ἀπόλλων☉, χθόνα
> Τήν δ' ἐκκαθαίρει κνωδάλων βροτοφθόρων, &c. [p] *Supplic.* v.266.

Apis, ait, veniens ultrà Naupactum medico-vates, Apollinis filius, regionem hanc noxiis bestiis purgavit. Addit *Argivos in supplicationibus publicis accepti beneficii memores; & terram quondam Apiam vocatam fuisse.*

Phoroneo itaque *successit Argus, Phoronei* θυγατριδῦς, *ex filiâ nepos; Argo, Pirasus* (sive *Peranthus*, sive *Criasus*) *ejus filius*; huic, *Phorbas* frater; cui, *Triopas.* Illius successorem solus Pausanias ponit *Jasum, Triopæ filium*; cui suffragatur Scholiastes, ad illud Homeri

> —— [q] Ἴασον Ἄργ☉ Ἀχαιοί. [q] *Odyss.*18. v.245.

Y 2 Neque

Neque regnavit tantùm, sed etiam urbi nomen suum reliquit. [a] Ἴασος, τὸ Ἄργος· καὶ Ἴασιοι, οἱ κατοικοῦντες. Cæterùm *Agenor*, *Triopæ filius, cum multo equitatu invasit Argos*: quod docet Scholiastes, ad hæc Homeri verba [b], Ἄργος ἐς ἱππόβοτον——

Et [c] *Trochilus* (non Argis, sed posteà Eleusine) ἱεροφάντης, *pulsus Argis* κατὰ ἔχθος Ἀγήνορος, *propter odium Agenoris, Eleusina se contulit, ubi uxore ductâ, Eubuleum & Triptolemum genuit.* Agenor, inquam, qui equitatu valebat, & cives in exilium pellebat, inter Reges Argivos annumerandus est: cujus & pater *Triopas*, & filius (sive *Crotopus*, sive *Pelasgus*) etiam regnaverunt.

Mythica hæc Græcorum tempora, κατὰ γενεὰς à veteribus conservata, in Chronica à recentioribus conjecta, non usquequaquè certa sunt atque explorata.

[a] Stephan. Iaas.
[b] Iliad. 3. v. 75.
[c] Pausan. Attic. p. 25.

Regni Thinitarum finis.

CHeneri *Thinitarum regi* 17 successit [d] *Necherophes*; ἐφ' οὗ Λίβυες ἀνέστησαν Αἰγυπτίων, καὶ τῆς σελήνης παρὰ λόγον αὐξηθείσης, διὰ δέος ἑαυτοὺς παρέδοσαν, *Sub quo Libyes ab Ægyptiis defecerunt: & quum Luna supra modum ordinarium augescere visa esset, religionis metu sese dediderunt.*

Ad hoc bellum referre licet illud [e] Plinii; *Prælium Afri contra Ægyptios primum fecere fustibus, quos vocant phalangas.* Prodigium autem, quod Manetho ad Lunam, alii ad stellam Veneris retulerunt. [f] *In cœlo (inquit M. Varro libris de gente Populi Rom.) mirabile extitit portentum in stellâ Veneris: Castor scribit tantum portentum extitisse, ut mutaret colorem, magnitudinem, figuram, cursum: quod factum itâ neque antea neque postea fit. Hoc factum Ogyge rege dicebant Adrastus Cyzicenus & Dion Neapolites, Mathematici nobiles.* In hoc seculo conveniunt *Ogyges* & *Necherophes*; neque diversa forsan fuerunt prodigia.

Africanus, qui *Memphitarum* reges omnes *Thinitarum* regibus postposuit, *Necherophem* hunc de calce Thinitarum in caput Memphitarum transposuit, loco *Menis*, nè repetitum illius nomen immensam Dynastiarum concatenationem suspectam faceret. Eo pacto *Necherophes* (non *Menes*) Æsculapio antepositus, *Memphitarum* coryphæus constituitur. Nos *Menem*, nos *Necherophem* suis locis postliminiò restituimus; illum *Memphitarum* primum, hunc *Thinitarum* postremum existimantes. Ex istis enim quæ suprà [h] dissemus,

[d] Syncell. p. 56. b.
[e] L. 7. c. 56.
[f] Augustin. de Civ. Dei, l. 21. c. 8.
[h] p. 28.

ruimus, liquet primæva tempora *Meni* atque *Æsculapio* competere: ex *defectione istâ Libycâ*, VI hoc Seculum *Necherophi* magis congruum videtur. Huc usque enim in Ægypto

[*] *Mollia securæ peragebant otia gentes.* [*] Ovid. Met. l. 1.

Hoc tandem Seculo bellum geri non est incredibile; quod Syrorum Græcorúmque exemplis docemur.

Necherophes itaque Thinitarum regum ultimùs fuit; cum quo finem accepit Regnum illud quod ab initio *Menis* duraverat annos 593. Causa mutationis in tanto Vetustatis silentio prorsus latet. Verisimile est Regnum Thinitarum Thebano accrevisse,& *Apappum*, *Thebanorum regem vicesimum*, *Maximi* cognomentum ab imperii incremento accepisse.

Conjecturam adjuvat regni *Memphitici* status, quod etiam hisce temporibus Thebano regno accessisse videtur. Sicut in Canonis principio *Menes* & *Athothes* tam inter *Thebanos* quàm *Thinitas* recensentur, non tamen diversi sunt reges, sed uni & iidem; itâ posteriores *Memphitarum* reges (VI & VII Sec.) licèt aliis sub nominibus recitentur; non tamen ab istis, qui in *Thebanorum* serie nominantur, diversos esse suspicamur. Suspicionis ansam dederunt mira regnandi diuturnitas brevitásque: utrobique toto seculo regnatum est; utrobique uno tantùm anno. [a] *Thebanorum rex vicesimus Apappus Maximus dicitur regnâsse unâ horâ minùs annis* C. [a] Syncell. p. 104. c.

Apud Memphitas pariter, rex vicesimus [b] *Phiops, qui cœpit sexennis, regnavit ad annos usque* C. Dein Rex XXI, in utroque laterculo, regnat annum solummodo unum. Ista regnandi æqualis inæqualitas nimis insolita est, ut illam bis & simul fortuitò contigisse credamus. Verùm omnem hâc de re dubitationem tollit *Reginæ* successio. *Nitocris* enim tam apud *Memphitas* quàm *Thebanos* vicesimum secundum locum obtinet: neque post eam cujuspiam superest Memphi regnantis nomen. De illâ autem, Seculo proximo. [b] p. 58. d.

Regnum Elephantinorum.

INter Memphitarum regem XVI & XVII ab Africano intertexitur [b] Πέμπτη δυναστεία βασιλέων ἐξ Ελεφαντίνης, *Quinta dynastia regum ex Elephantinâ.* [c] Syncell. p. 57.

	ann.
1. User-cheres	28
2. Sephres	13
3. Nepher-cheres	20
4. Sisiris	7
5. Cheres	20
6. Rathuris	44
7. Mer-cheres	9
8. Tar-cheres	44
9. Obnos	33
Sum.	218

Africanus perperàm colligit annos 248; [a] Eusebius reges 31, qui tamen desiderantur omnes. Inter hos reges & *Thinitas* posteriores magna est nominum similitudo: *Nepher-Cheres* utrobique regnat: an sit unus idémque,ità ut *Elephantini* essent *Thinitis* σύγχρονοι· an horum reliquiæ illi habendi sint, qui post regnum excisum in partes Australiores, Æthiopiæ conterminos, sese contulerint, statuere nequeo. Propter incertitudinem temporis hi Reges locum in Canone non obtinent: cum *Memphitis* (quibus interseruntur ab Africano) nihil est *Elephantinis* commune; illi ad Septentrionem, hi ad Meridiem positi, toto Thebanorum Thinitarúmque territorio disparati sunt.

[a] p. 58. c.

Sola supersunt horum *Regum* nomina: eorum res gestæ prorsus ignotæ sunt. Regni metropolis erat [b] *Elephantis*, *urbs inter Ægypti clarissimas*. [c] Νῆσος Ελεφαντίνη, [d] *Elephantis insulâ infra novissimum Cataracten 3000 pass. & supra Syenen 16000 habitatur, navigationis Ægyptiæ finis.* Hujus ditionis non tantùm [e] *Elephantine Thebaidis*, sed forsan etiam [f] *Elephantine Æthiopiæ*, sive *Philæ* urbs in Δωδεκασχοινῶν regione. [g] *Philarum nomen Ægyptium vel Æthiopicum idem sonare videtur quod Græcum Elephantine; quia Arabibus & Æthiopibus Phil est Elephas.* Neque dissimiles fuerunt urbes vicinæ. [h] *Paulò supra catarracten sunt Philæ, communis Æthiopum & Ægyptiorum habitatio, structa instar Elephantines, & magnitudine æqualis; templa habet Ægyptia, ubi Accipiter colitur Æthiopicus.* [i] In viâ à Syene ad Philas ducente utrinque posita sunt *saxa sphærica* 12 pedes crassa *majoribus imposita*, minoribus suppositi. Illa Regum Elephantinorum & magnatum monumenta existimare licet.

[b] Mela l. 1. c. 9.
[c] Ptol. l. 4. c. 5.
[d] Plin. l. 5. c. 9.
[e] Ib. l. 16. c. 21.
[f] Ib. l. 24. c. 17.
[g] Bochart. Geogr. S. l. 4. c. 26. §. 3.
[h] Strab. l. 17. p. 818.
[i] Ib.

Hæc loca, forsan & hæc tempora, respexit [k] Heliodorus. *Philæ*, inquit, *Urbs ad Nilum sita est paulò supra minores cataractas, à Syene verò & Elephantinâ centum circiter stadiis. Hanc olim Ægyptii profugi cùm occupâssent & inhabitâssent, ambiguam fecerunt inter Æthiopes & Ægyptios:*

[k] Æthiop. l. 8. initio.

Ægyptios: illis Æthiopiæ fines ad cataractas promoventibus; Ægyptiis verò etiam Philas sibi vendicantibus, κατὰ τὴν προενοίκησιν τῶν παρ' ἑαυτοῖς φυγάδων, ὡς ἂν δορυαλώτοις, *per profugorum suorum præoccupationem quasi hastâ captas,* & bello partas.

Controversia ista ab his Elephantinorum temporibus potiùs deducenda est, quàm ab alterâ migratione [a] *Ægyptiorum, qui Psammetichum fugientes, aliam super Meroen insulam obtinuerunt, & Sembritæ, id est advenæ, dicti sunt.* [a] *Strab. l.16. p.770. d. l.17. p.786. b. Plin. l.6. c.30.*

Scripsit [b] Manetho περὶ ἐθνῶν Αἰγυπτιακῶν πέντε ἐν τριάκοντα δυναστείαις, *de V Ægypti gentibus, in 30 dynastiis.* Neque numerus quinarius, neque vox ἐθνῶν, satìs competit istis quæ apud Syncellum sequuntur, τῶν λεγομένων παρ' αὐτοῖς Θεῶν καὶ Ημιθέων καὶ Νεκύων καὶ Θνητῶν. In Canone quatuor veteris Ægypti Gentes totidem laterculis assignantur; adjice *Elephantinorum* Quintam. [b] *Syncell. p.40. c.*

Ad Seculum VII.

Israelitæ in Ægyptum.

ANno Per. Jul. 3012, quum jam præterierant à Diluvio anni 641, & à Profectione Abrami 215, Jacobus Patriarcha *cum LXVI de fœnore suo* ingressus est Ægyptum, ubi reperit Josephum cum duobus filiis: [c] *sic omnis familia Jacobi quæ venit in Ægyptum fuit LXX.* [c] *Gen.* 46.27.

Numerus iste annorum 215 ad hunc modum colligitur. [d] *Abrahamo centenario natus est Isaac,* post egressum ex Haran anno XXV; [e] *Isaac annum agens LX* genuit Jacobum; Qui [f] anno ætatis CXXX descendit in Ægyptum. [d] *Gen.* 21.5. [e] 25.26. [f] 47.9.

Peregrinatio Ebræorum, quæ fuit annorum 430, in duo æqualia partitur intervalla: Degebant illi in Canaan annos 215 ante κάθοδον in Ægyptum; alteros annos 215 commorati sunt in Ægypto. Cùm igitur tanta sit illorum in Ægypto mora, operæ pretium fuerit disquirere, quibus in Partibus consederint, & sub quibus degerint Regibus.

Israelitæ, ex mandato Pharaonis, [g] *habitabant in terrâ Goshen.* [g] *Gen.* 47.6.
Neque primo tantùm, sed toto commorationis tempore. [h] Anno [h] *v.*28.
17 post ingressum, parvulos & greges reliquerunt [i] *in terrâ Goshen,* [i] 50.8.
dum ascenderent ad sepeliendum Jacobum. Nimirum [k] *habitavit* [k] 47.27.

Israel in Ægypto in terrâ Ghosen, & possederunt eam; & creverunt & valde multiplicati sunt eodem in loco.

Verùm ubi terrarum fuit *Ghosen*? Certè in Inferiore Ægypto; & habitatio Israelitarum Syriæ & Arabiæ finitima. Josephus patri advenienti è Canaan occurrit [a] *ad Ghosen*. Cùm ex Ægypto tandem discederent Israelitæ, primum iter illinc fuit in [*] *Succoth*, id est tentoria, sive Arabiæ desertum.

[a] Gen. 46.29.
[*] Exod. 12. 37.

Eo autem consilio Israelitæ in extremis Ægypti finibus à Patriarchâ collocari videntur, ut illi (cùm essent [b] *pastores* & extranei) ab Ægyptiis semoti, non solùm minùs detestabiles essent, quàm si in eorum medio versarentur; sed etiam ut, tum habitatione, tum moribus segregati, in cultu veri Dei magìs constanter perseverarent. Neque est verisimile illos unquam ad interiora Ægypti versùs Occasum aut Austrum penetrâsse.

[b] Gen. 46.34.

Rerum suarum imperiti, [c] *nonnulli Judæorum asserunt Ghosen nunc Thebaidem vocari; & terram in Ramesse pagum Arsenoitem sic olim vocatam autumant.* Neque magìs probanda est Chronologia [d] Vulgaris, quæ servituti Israeliticæ adjungit *XVIII Dynastiam Diospolitanorum Regum*; qui neque huic tempori, neque loco competunt; cùm illi & seriores sint, & longinquiores.

[c] Hieron. trad. Hebr. in Genes. p. 1343. d.
[d] Euseb. Chr. n. 362.

Israelitæ itaque non quidem Memphiticis, nedum Thebanis, sed Inferioris Ægypti regibus subditi fuerunt; quorum laterculum unus exhibet Syncellus. Apposite ad hæc tempora plurimi in eo recensentur reges, qui vel *Ramesis* nomen, vel ex *Ramesse* compositum habent. [e] 18 *Rameses*, 19 *Ramesso-Menes*, 21 *Ramesse-Seos*, 22 *Ramesse-Meno*, 23 *Ramesse*-Τουβαηθῆ (Ιουβασσῆ Scaligero) 24 *Ramesse-Vaphres.*

[e] Syncell. p. 101, 103.

Secundùm calculos nostros, penultimus ille est *Pharao* qui excepit Jacobum. Neque desideratur ejus nomen in Historiâ Sacrâ. [f] *Joseph patrem suum & fratres suos habitare fecit, & possessionem eis dedit in terrâ Ægypti, in optimo terræ, in terrâ Ramesis:* Casu genitivo, ut & Syriaca versio: quasi dicas, Assignavit eis pulcherrimam terræ partem, quæ fuit in territorio Regis. *Rameses*, regis nomen; *Ghosen*, loci.

[f] Gen. 47. 11.

Nitocris Regina.

SUB adventu Israelis in Ægyptum Inferiorem, regnabat adhuc in Superiore, κατὰ συγχρονισμὸν Canonis, longævus ille, qui Thebanis

banis *Apappus Maximus*, Memphitis autem *Phiops* appellatur: Cui jam centenario ſucceſſit *βεγχύβιος* ille qui regnavit uno tantùm anno, & Thebanis vocatur *Achescus Ocaras*, Memphitis *Mente Suphis*. Conveniunt annorum numeri, diſcrepant nomina. Sequitur in utroque laterculo NITOCRIS Regina: In [a] Thebano, κβ´ ἐβασίλευσεν Νίτωκρις γυνὴ ἀντὶ τοῦ ἀνδρὸς, ὅ ἐστιν Ἀθηνᾶ Νικηφόρος, *Ordine* [a] Syncell. 104.c. *XXII regnavit Nitocris, fœmina pro viro, cujus nomen* (ex interpretatione Eratoſthenis) *eſt Minerva Victrix*: in [b] Memphitico, 22. Νίτωκρις [b] P.58.b. γενναιοτάτη καὶ εὐμορφοτάτη τῶν κατ᾽ αὐτὴν γενομένη, ξανθὴ τὴν χροιὰν, ἡ τὴν τρίτην ἤγειρε πυραμίδα, *Nitocris generoſiſſima & formoſiſſima mulierum ſui temporis, flavo capillitio; quæ tertiam Pyramidem erexit.* Duas in Ægypto Nitocres, eodem tempore regnantes, ſupponere vetat [c] Herodotus, apud quem inter Ægypti reges recenſetur μιὴ γυνὴ [c] L.2.c.100. ἐπιχωρίη, *Una fœmina indigena, cui nomen idem quod reginæ Babylonicæ, Nitocris.* Altera illa longè recentior. In Ægypto autem unica proculdubio fuit Nitocris, Thebis Memphíque imperans. Scaliger Nitocrin Thebanam à Memphitâ nimiùm amovit.

Apud [d] Joſephum hujus reginæ nomen eſt depravatum: pro [d] L.8.c.6. p.269.c. Nit-ocre legitur Νικ-αύλη, γυνὴ βασιλεύουσα τῆς Αἰγύπτου καὶ τῆς Αἰθιοπίας, *Mulier quæ Ægypti ſimul ac Æthiopiæ regnum obtinebat.* Quod quidem ad duplex ejus regnum referri poteſt: Thebaïs enim Æthiopiæ nomine non raró deſignatur. Veruntamen Herodoti *Nitocris* perperàm ſumitur à Joſepho pro reginâ illâ quæ Solomonen adiit.

[e] *Ægyptii, licèt omnium mortalium ſint religioſiſſimi, nomina tamen ſua* [e] Lucian. pro imag. fine. *plerumque è cœlo trahunt*; & quæ Deorum ſunt, ſibimet ipſis imponunt. Sic Græca Ægyptiorum nómina [f] *Hermapion, Horapollon,* [f] Ammian. [g] *Heraclammon, Serapammon,* ex binis Deorum nominibus compin- [g] Vopiſc. guntur. Sic *Nitocris* idem valet quod *Minerva Victrix.* Ante Eratoſthenem, [h] Plato docuit Minervam Ægyptiis appellari *Neith.* De [h] In Timæo, p.1043.a. urbe Saï, ἧς, inquit, τῆς πόλεως θεὸς ἀρχηγός ἐστιν Αἰγυπτιστὶ μὲν Νηΐθ, Ἑλληνιστὶ δὲ, ὡς ὁ ἐκείνων λόγος, Ἀθηνᾶ, *Ubi dea, urbis fundatrix, Ægyptiacè quidem vocatur Neith, Græcè autem* (*ut illi aſſerunt*) *Minerva.* [i] Ciceroni, *Minerva Secunda orta Nilo, quam Ægyptii Saitæ colunt.* [i] Nat. Deor. l.3.p.248. In eâ urbe [k] *Oraculum Minervæ*; & προπύλαια huic Deæ ab Amaſe [k] Herod. 2. 83,175. conſtructa.

Inter fuſcas Ægypti fœminas *flava Nitocris pulcherrima* habebatur; non tam quia color iſte in Ægypto rariſſimus, quàm quia

[a] Herod. l. 2. c. 56. [b] Diod. l. 1. p. 56. a. [c] P. 77.

Isis dea eadem quæ Flava [a] *Ceres.* [b] τῶν μὲν Αἰγυπτίων ὀλίγους τινὰς εὑρίσκεσθαι πυῤῥοὺς, *Ægyptiorum pauci inveniuntur rufi*; [c] *rufos homines probis insectantur, quia Typhon rufus erat.*

Prima mulierum Nitocris regnum in Ægypto exercuit; lege illâ quæ Quarto Seculo sancita est: nec Thinitis tantùm & Thebanis, sed etiam Memphitis imperavit. Γυνὴ ἀντὶ τοῦ ἀνδρὸς, *Fœmina pro viro*; scil. fratri, post unum regni annum interfecto, succ-

[d] Herod. l. 2. c. 100.

cessit. [d] *Dicunt hanc fratrem, quem Ægyptii regnantem interfecerant, ultam fuisse, quum interfectores regnum ad illam detulissent. Vindicatum est multis Ægyptiorum dolo absumptis. Extruxit enim illa cœnaculum subterraneum valdè longum, prætextu novitatis, sed aliud mente machinata; & convocatis ad convivium multis Ægyptiorum, quos cædis maximè conscios fuisse noverat, discumbentibus magnum flumen per occultum canalem immisit. Ipsa autem sese conjiciens in domum cinere plenam illæsa evasit.*

Regni Memphitarum finis.

POST Nitocrin nullius superest *Memphitarum* Regis nomen. Apud Africanum quidem $\overline{VII}$ atque $\overline{VIII}$ Dynastiæ etiam *Memphitarum* titulum præ se ferunt. Veruntamen Regni sedem Thebas translatam videri diximus: ac licèt Urbs ipsa in posterum duraverit; res tamen Memphiticas, circa hæc tempora, admodum imminutum iri videbimus, ex sequentibus.

Ut autem res istas simul absolvamus, nec minimis momentis interturbetur intervallum proximum, nè sit extra locum duas istas Africani Dynastias hîc trutinare.

[e] Syncell. p. 58. c. [f] P. 59. a.

[e] *$\overline{VII}$ Dynastia Memphitarum regum $\overline{LXX}$, qui regnârunt diebus $\overline{LXX}$.* Quot dies, tot reges. Numerus Regum imminuitur ab Eusebio: pro $\overline{o}$ legitur $\overline{\iota}$. [f] *$\overline{VII}$ Dynastia Memphitarum regum $\overline{V}$, qui regnârunt diebus $\overline{LXXV}$.* Dierum numerus augetur, ut reges singuli X$\overline{V}$ dies habeant. Quid autem de tantâ regnandi brevitate dicendum? Ad vindictam Nitocris referri non potest, cùm hi post illam collocentur. Num igitur ad ἅλωσιν Memphiticam, non ità multò pòst à *Pastoribus* perpetratam? Utcunque fit, non magni ponderis est bimestre tempus inter tot annorum centurias.

[g] Syncell. p. 58. c. [h] P. 59. a.

[g] *$\overline{VIII}$ Dynastia Memphitarum regum $\overline{XXVII}$, qui regnârunt annis $\overline{CXLVI}$.* Discrepat Eusebius tam Regum, quàm Annorum numero. [h] *$\overline{VIII}$ Dynastia Memphitarum regum $\overline{V}$, qui regnârunt annis $\overline{C}$.* Quàm in-

certi

certi sunt ex discrepantiâ numeri? In meris numeris quantum inane? Si supponamus obscuros aliquos Memphidis reges per annorum sesquicenturiam, *Pastoribus* fuisse contemporaneos; quid de illis non fabulosum excogitari potest? In vacuis hujusmodi Dynastiis, non immeritò suspecta est Africani fides.

Vetus Chronicon Dynastiis XVII, XVIII, & XXVI etiam *Memphitis* attribuit. Cùm verò Africanus & Eusebius sub aliis titulis easdem recenseant, illæ suis locis amandandæ.

Hæc autem hîc dicta sunto, ut appareat æram Memphiticam tam calce laborare, quàm capite: ἀποκεφαλισμὸς sanè ab Africano fuit, qui Menem expunxit; forsan & ἀποδία.

Primi Intervalli terminus.

IN laterculo Syncelli *Concharis* rex est hujus intervalli postremus. [a] Τῷ ε΄ ἔτει τοῦ κε΄ βασιλεύσαντος Κογχάρεως τῆς Αἰγύπτου ἐπὶ τῆς ιϛ΄ δυναστείας, τοῦ Κυνικοῦ λεγομένου κύκλου παρὰ τῷ Μανεθῷ, ἀπὸ τοῦ πρώτου βασιλέως καὶ οἰκιστοῦ Μεστρὲμ τῆς Αἰγύπτου πληροῦνται ἔτη ψ΄, βασιλέων κε΄. Καὶ διεδέξαντο Τανῖται βασιλεῖς. *Anno quinto Conchareos, XXV regis Ægypti, in XVI Dynastiâ, complentur, à Mestrem primo rege & incolâ Ægypti, anni DCC Cycli Canicularis à Manethone dicti, Regúmque XXV. Et successerunt Tanitæ reges.* [a] Syncell. p. 103. c.

Ennius (de primis Romæ Palilibus) magis cautè, sed minùs verè cecinit, [b] *Septingenti sunt paulò plùs aut minùs anni.* Syncellus ab initio Menis ad finem hujus intervalli, sive *quintum Conchareos annum*, præcisè numerat annos DCC. Illo annorum spatio, & Regum XXV successione, conficit ille XVI Dynastias; quum ex [c] Scaligeri calculo, juxta Africanum, *colligantur XVI Dynastiarum anni MMMDCCXXXV.* Immensa est Numerorum differentia; Terminorum autem nulla. [b] Varro R.R. l. 3. c. 1. [c] Can. Isag. p. 126.

Vetus Chronicon, post *Semideos*, recenset γενεὰς *XV, Cynici Cycli annis* 443: *dein XVI Tanitarum dynastiam.* Georgius Syncellus (qui eandem statuit Cycli istius, atque regni Ægyptiaci epocham) XV istis Regum successionibus adjicit Dynastiam XVI, annorum 257; eoque modo vicem supplet totidem Dynastiarum, quas Africanus tantis turbis & machinis consarcinaverat. Nos, Georgii exemplo, Africanum deseruimus, & ab initio *Menis* usque ad *Pastorum* adventum, sive *Tanitarum* regum Dynastiam, statuimus annos tantùm DCC.

XVII Dynastiæ Africani.

UT autem calculi nostri non sine ratione poni videantur, par est ut istas Africani Dynastias sigillatim examinemus.

Manethonem ex Diis Semideísque primas suas Dynastias constituisse; & Africanum, istis abdicatis, suas ex ingenio plerumque confinxisse, [a] diximus. Jam de singulis.

[a] P. 5.

Sex primores longè melioris notæ sunt, quàm reliquæ. Reges enim nominatim recitant cum suis regnandi annis. I & II *Thinitarum*; III, IV, & VI sunt *Memphitarum*. Has integras & κατὰ πλάτος in Synopsi nostrâ adhibuimus; & sanè totos occupant illæ DCC annos. V *Elephantinorum* seorsim dedimus. Cæteræ omnes (exceptâ XII, extra locum positâ) prorsus nihil præter numerales literas exhibent. Tanti fumi venditor Africanus.

VII & VIII sunt etiam *Memphitarum*; de quibus modo diximus.

IX & X sunt *Heracleopolitarum*, & præter ὁμάδας nihil habent; Conjecturam de istis [b] fecimus.

[b] P. 29.

XI, XII, & XIII sunt [c] *Diospolitarum*. XII quidem refert septem Regum nomina, inter quos *Sesostris*: unde emicuit nobis istius fragmenti ἀναχεγνισμός. Itaque, libro III, in disquisitionem veniat illa: Duæ alteræ numeri sunt.

[c] Syncell. p. 59.

XIV desideratur Africano: Eusebius tamen illam [d] *Xoitarum* fuisse docet: illa reges 76 intra 184 annos coarctat. Suspicari poteris illos Ægyptios fuisse sedibus pulsos, qui in Palustribus contra Pastores sese tutati sunt.

[d] P. 61.

XV, XVI, & XVII, apud Africanum, [e] *Pastorum* titulum præ se ferunt. In istis omnibus Eusebius in diversum abit: illi XV *Diospolitarum*, XVI *Thebæorum*, (quasi Thebæ non essent Diospolis) & XVII *Pastorum* dicitur. XVI & XVII Africano, XV & XVI Eusebio, prorsus inanes sunt & nullius momenti. Sanè ea est utriusque licentia, quæ Dynastiarum fidem labefactare possit; & ex discrepantiâ non leve sit commenti argumentum.

[e] Ibid.

His seriò perpensis, persuasissimum est istam Dynastiarum concatenationem esse fallacem, neque ad mentem Manethonis compositam. Accedit in cumulum, quòd in cæteris quotquot sequuntur Dynastiis, præter unam XX, nihil istiusmodi vacuum occurrit, aut ἀνώνυμον. Hæc autem nos hîc ideo non omittenda duximus; ut Chronologia hæc, quam tradimus, si non probetur viris doctis, saltem sit excusatior.

CHRO.

CHRONICI CANONIS

LIBER SECUNDUS

continet annos DCC.

HActenus Ægyptii, per ſeptingentos annos tranquillo freti otio, Pacis artibus operam dederunt: Hactenus Iſraelitæ, per annos 58 in extimis Inferioris regni partibus liberè agentes, conſervârunt comiter majeſtatem illorum Regum qui beneficiorum Joſephi non fuerunt immemores.

Cæterùm fortuna non fuit æquabilis & perpetua: triſtiſſima inſecuta eſt rerum Ægyptiacarum mutatio: imbellem populum vis extranea ſubitò invaſit,& antiquis ſedibus expulit: pars magna extorris; pars durâ oppreſſa eſt ſervitute; reliqua longo vexata inteſtinóque bello. Graviſſimâ hâc procellâ tam Superior perculſa eſt Ægyptus, quàm Inferior: neque fuit ipſa *Memphis* clade immunis. Stetit tamen inconcuſſa res *Thebanorum*; quorum ope Ægyptus tandem ab hoſtibus liberata eſt.

Nos autem, ſuperatis jam infrænis Africani Dynaſtiis, facilioribus agemus habenis. Curſum dirigit Thebanorum Regum ſucceſſio, rectiſſima illa obſcurorum temporum norma: concurrit alia Regum Extraneorum, qui ab Ægyptiis per ſarcaſmum *Paſtores*, à regni ſede *Tanitæ* dicti ſunt.

Sec.	Æra Æg.	Reges Thebani (ex Eratosthene,)	an	Tanitæ, Pastores. (ex Manethone)	an.	Per. Jul.
VIII	701	(Sync.p.109.) 25. Thinillus,	8	1. Salatis	19	3071
	710	Αὐξήσας τὸ πάτριον κράτος.				3080
	720	26. Semphucrates	18	2. Beon	44	3090
	730	*Hercules* Ἁρποκράτης.				3100
	740	27. Chuther Taurus *tyrannus*	7			3110
	750	28. Meuros φιλόσκορος	12			3120
	760	29. Choma Ephtha	11			3130
		κίζμος φιλήφαιστος.		3. Apachnas	36. m. 7	
	770	30. Anchunius Ochy	60			3140
	780	*Tyrannus.*				3150
	790					3160
	800			4. Aphophis	61	3170
IX.	810					3180
	820	(p. 123.) 31. Pente Athyris	16			3190
	830					3200
	840					3210
	850	32. Stamenemes	23			3220
						3227
	860			5. Janias	50. m. 1	3230
	870	33. Sistosichermes	55			3240
	880	Ἡρακλῆς κρατερὸς, *Herculis robur.*				3250
	890					3260
	900					3270
X.	910			6. Assis	49. m. 2.	3280
	920	34. Maris	43			3290
	930					3300
	940			*Dies* ε̄ ἐπαγόμεναι *Anno addita*		3310
	950			Sync. p. 123. (XXI. Dynastia Africani.)		3320
	960	35. Siphoas, ὁ καὶ Ἑρμῆς,	5	7. Smedes	26	3330
	970	υἱὸς Ἡφαίστου.	14			3340
	980	(p. 147.) 36. Phruron, *vel* Nilus	5			3350
	990	37. Amuthantæus	63	8. Psusenes	46	3360
	1000			/		3370
XI.	1010					3380
	1020					3390
	1030	Periodus Sothiaca hinc numeratur à Censorino.		9. Nephel-cheres	4	3400
	1040			10. Amenophthis	9	3410
	1050	(Huc usque Eratosthenes.)		11. Osochor	6	3420

Æra Peregrinationis.	Ebraica.	Æra Attica.	Græca.	Æra Argiva.
287	*Josephus moritur, an. æt.* 110.			
			5. PHORBAS *an.* 35.	220
303	*Levi moritur in Ægypto, an. æt.* 137.			
			6. TRIOPAS *an.* 46.	255
347	AARON *natus.*	1	1. CECROPS *an.* 50.	
350	MOSES *natus, expositus; à Pharaonis filiâ educatus.*	9	*Deucalion regnat in Lycoriâ.*	
		20		
		30		
		40	[7. CROTOPUS *an.* 21.	301
390	*Moses an. æt.* 40. *Ægyptium occîdit; fugit in Madianitidem.*	51	2. CRANAUS *an.* 9. *Judicium in Areopago.*	
		60	3. AMPHICTYON *an.* 10.	
			CADMUS. [8. STHENELUS *an.* 11.	322
		70	4. ERICHTHONIUS *an.* 50.	
		72	[9. DANAUS *an.* 50.	333
430	*EXODUS Israelitarum ex Ægypto.*	80		
Æra Exodi		90	*Panathenæa. Hyagnis Phryx tibicen.*	
		100		
		110		
		120	5. PANDION *an.* 40.	
40	*Moses moritur, an. æt.* 120.		[10. LYNCEUS *an.* 41.	383
41	JOSUE *ducit Israelitas trans Jordanem.*	120	*Phœnix in Bythiniam.* Eus.	
47	*Divisio terræ, an. æt. Calebi* 85.	140	*Minos rex Cretæ.*	
53		150	*Idæi Dactyli ferrum repererunt.*	
65	*Josue moritur, an. æt.* 110.	160	6. ERECHTHEUS *an.* 50.	
73	Idololatrica *Generatio post Josuam* an. 34.		[11. ABAS *an.* 23.	424
83		170	*Ceres Athenas advenit.*	
93		180	*Triptolemus Eleusine. Mysteria. Eumolpus.* [12. PRŒTUS *an.* 17.	447
99	CUSAN *rex Mesopotamiæ dominatur an.* 8.	190	*Phemonoë prima vates apud Delphos.*	
107	OTHONIEL, *Calebi gener, Cusanem debellat. Terra quiescit annos* 40.	200	[13. ACRISIUS *an.* 31.	464
113		210	7. CECROPS II. *fr. an.* 40.	
123				
133		220		
143		230	*Perseus Mycenis, Megapenthes Argis*	495
147	EGLON *rex Moabitarum, cum Ammonitis & Amalekitis, possidet Jerichuntem an.* 18.	240	8. PANDION II. *fil. an.* 25.	
		250	*Eleusinia instituta. Lycæa in Arcadiâ.*	
165	EHUD *Benjamita occîdit Eglonem.* Orientalis *terra quiescit annos* 80, (usque ad incursionem Madianitarum.)	260		
	Interea ad Aquilonem, *Ehudo mortuo.* 10	270	9. ÆGEUS *fil. an.* 48.	
185	JABIN *rex Canaanis occupat Hasor* 20	280	*Minos II.* [illegible]	
193	*& tenet an.* 20.	289		

Sec.	Æra Æg.	Reges Thebani (ex Manethone)	an. menſ.	Thinitæ (ex Manethone)	an.	Per. Jul.
XI.	1060	38. Amosis (XVIII. Dynaſtia Africani)	25. 4.	12. Pinaches	9	3430
	1070			13. Susennes (XXIII. Dynaſtia Africani)	14	3440
	1080	39. Chebron	13	14. Petubates	40	3450
	1090	40. Amenophis	27. 7			3460
	1100					3470
XII.	1110	41. Amesses	21. 9			3480
	1120			15. Osorcho, *quem Herculem vocant Ægyptii.*	8	3490
	1130	42. Mephres	12. 9	16. Psammûs	10	3500
	1140	43. Misphragmuthosis	25. 10	17. Zet.	31	3510
	1150					3520
	1160	*Sub hoc, Paſtores victi ſunt,*		*& in Abarin incluſi.*		3530
		44. Thummosis	9. 8			
	1170	*Paſtores obſeſſi ex pacto relinquunt Ægyptum.*				3540
	1180	45. Amenophis	30. 10			3550
	1190					3560
	1200	*Sub Amenophe Paſtores redierunt in Ægyptum; & poſt annos 13 expulſi ſunt.* Joſeph.				3570
XIII	1210	46. Orus	36. 5	*Paſtores, & qui ex eis fuerunt, regnârunt an. 511.*		3580
	1220					3590
	1230	(Circa hoc tempus omnis Ægyptus in unius Ditionem redacta eſt.)				3600
	1240					
	1250	47. Achenchres	12. 1			3610
		48. Rathotis	9			
	1260	49. Achencheres	12. 5			3620
	1270	50. Achencheres II.	12. 3			3630
	1280	51. Armais	4. 1			2640
	1290	52. Ramesses	1. 4			3650
	1300	53. Ramesses Miamûn	66. 2			3660
						3670
XIV.	1310			*Reges Tyri* (ex Menandro)	an.	3680
	1320			Abibalus		3690
	1330			Hiromus	34	3700
	1340					3710
	1850					3720
	1360	54. Amenophis (XIX. Dynaſtia Africani.)	19. 6	Balezarus	7	3730
	1370	55. Sethosis, *qui* Sesostris, & Sesac *in Aſiam.*		Abdastartus	9	3740
	1380			Nutricis *f.*	12	3750
	1390			Astartus	12	3760
	1400			Aserymus *fr.*	9	3770

Æra Exodi	Ebraica.			Æra Att.	Græca.	an.
194	Interea *Shamgar occîdit* 600 *Philistæos, & liberat Israelitas.*		30	290	*Hercules. Argonautica.*	
203	Barak, *Nepthalita, cum viribus Nepthali & Zabulon, profligat Siseram Jabinis ducem.*		40	300	*Atreus & Thyestes.*	
213	*Terra quiescit an.* 40.		50	310	*Admeta Junonis Sacerdos Samum migrat.*	
223			60	320	10. Theseus	30
240	*Tyrus condita*, Joseph.8.2.		70	330	*Isthmia. Pythia. VII ad Thebas. Olympia Herculis.*	
243	Madianitæ *dominantur an* 7.		80	340	*Expeditio Amazonum in Athenas.*	
253	Gideon *expellit eos. Quiescit terra an.*40. *in diebus Gideonis.*			350	*Herculis ἀποθέωσις.*	
263					11. Menestheus	23
273				360	*TROJA CAPTA.*	
283				374	12. Demophon	33
293	Abimelech *regnat an.* 3.			380		
303	Thola *judicat an.*23.			390	*Orestes causam agit. Teucer Cyprum migrat.*	
313				400		
323	Jair *judicat an.* 22.			410	13. Oxyntes	12
333				420	14. Aphidas	1
340	*Cùm Israelitæ habitâssent trans Jordanem an.* 300,				15. Thymœtes	8
343	*Eodem anno Ammonitæ & Philistæi invadunt Israelem.*			430	16. Melanthus	37
	Ammonitæ *domin.an.*18	Philistæi *domin.an.*40		404		
353		Samson *judicat an.*20. *in diebus Philistæorum.*		450	*Apaturia.*	
363	Jephthe *judicat an.* 6.					
	Ibsan *judicat an.* 7.	Eli *judicat:* sed non liberat Israel.		460		
373	Elon *judicat an.* 10.				17. Codrus	21
383	Abdon *judicat an.*8.	Samuel *judicat an.* 16. (ante unctum Saulem.)		470	*Reditus Heraclidarum.*	
393				480		
403	Saul *Rex* an. 40.			490	18. Medon *Primus ἄρχων διὰ βίου.*	20
413				500		
423				510	19. Acastus	36
433				520		
443	David *Rex* an.40.	Isboseth *regnat in Mahanaim an.*7.*m.*6.		530	*Ionica migratio.*	
453	Damasceni regni initium.			540		
463				550	20. Archippus	19
473						
476	Solomon *Rex* an. 40.			560	21. Thersippus	41
480	*Templum condi cœpit.*			570	*Thraces Asiam occupant*, Eus.	
Æra Templi				580		
				590		
24				600		
36	Rehoboam an.17.	Jeroboam an. 20			22. Phorbas	31
41	An.5. *Sesac rex Ægypti cepit Hierosolyma.*			610		
44				620		
54				630		
64				639	23. Megacles	30

Ad Seculum VIII.

Pastores in Ægyptum.

QUandoquidem præcipua horum temporum historia ex Manethone discenda est, cujus fragmenta apud Josephum conservata supersunt; satius erit ipsa illius verba proferre, quàm nostra ingerere. Est enim in rebus antiquis longè major veteris, quàm novæ orationis, & gratia & auctoritas.

Ille adventum *Pastorum*, & maximam indè Ægypti consternationem, quæ initio VIII hujus Seculi contigit, his verbis narrat,

* Josepb. c. Apion. l. 1. p. 1039.

* Εν τῇ δευτέρᾳ τῶν Αἰγυπτιακῶν.

Ἐγένετο βασιλεὺς ἡμῖν Τίμαος ὄνομα. ἐπὶ τούτου οὐκ οἶδ', ὅπως ὁ θεὸς ἀντέπνευσε· καὶ παραδόξως ἐκ τῶν πρὸς ἀνατολὴν μερῶν, ἄνθρωποι τὸ γένος ἄσημοι καταθαρσήσαντες ἐπὶ τὴν χώραν ἀνεστράτευσαν, καὶ ῥᾳδίως ἀμαχητὶ ταύτην κατὰ κράτος εἷλον. καὶ τοὺς ἡγεμονεύσαντας ἐν αὐτῇ χειρωσάμενοι, τὸ λοιπὸν τάς τε πόλεις ὠμῶς ἐνέπρησαν, καὶ τὰ ἱερὰ τῶν θεῶν κατέσκαψαν. πᾶσι δὲ τοῖς ἐπιχωρίοις ἐχθρότατά πως ἐχρήσαντο, τοὺς μὲν σφάζοντες, τῶν δὲ καὶ τὰ τέκνα καὶ γυναῖκας εἰς δουλείαν ἄγοντες.

Πέρας δὲ καὶ βασιλέα ἕνα ἐξ αὐτῶν ἐποίησαν, ᾧ ὄνομα ἦν Σάλατις.

Καὶ αὐτὸς ἐν τῇ Μέμφιδι κατεγίνετο, τήν τε ἄνω καὶ κάτω χώραν δασμολογῶν, καὶ φρουρὰν ἐν τοῖς ἐπιτηδειοτάτοις καταλείπων τόποις. μάλιστα δὲ καὶ τὰ πρὸς ἀνατολὴν ἠσφαλίσατο μέρη, προορώμενος Ἀσυρίων ποτὲ, μεῖζον ἰσχυόντων, ἐσομένην ἐπιθυμίαν τῆς αὐτῆς βασιλείας ἔφοδον.

Erat nobis rex Timaus nomine: sub hoc (nescio quomodo) Deus iratus fuit, & inopinatò ex partibus Orientalibus homines genere ignobiles sumptâ fiduciâ regionem bello aggressi, illâque facilè potiti sunt absque prælio: principibus ejus in potestatem redactis, quod superest urbes crudeliter incenderunt, templa everterunt; incolas cædentes, filios & uxores in servitutem redigentes.

Tandem etiam unum ex seipsis fecerunt regem, cui nomen Salatis.

Hic fuit etiam in Memphide, & tributariam fecit tam Superiorem quàm Inferiorem regionem, præsidia relinquens in locis opportunis. Maximè autem Orientales partes munivit, metuens futuram Assyriorum invasionem, qui tunc erant potentiores.

Εὑρὼν Et

Εὑρὼν δὲ ἐν νομῷ Σαΐτῃ πόλιν ἐπιτηδειοτάτην, κειμένην μὲν πρὸς ἀνατολὴν τοῦ Βουβαστίτου ποταμοῦ, καλουμένην δ' ἀπὸ τῆς ἀρχαίας θεολογίας Αβαριν, ταύτην ἔκτισέ τε, καὶ τοῖς τείχεσιν ὀχυρωτάτην ἐποίησεν, ἐνοικίσας αὐτῇ καὶ πλῆθος ὁπλιτῶν εἰς εἴκοσι καὶ τέσσαρας μυριάδας ἀνδρῶν πρὸς φυλακήν.

Et inveniens urbem opportunissimam in Nomo Saite, ad Orientem Bubastici fluvii positam, quæ Abaris vocatur ab antiquâ theologiâ, ædificavit eam, murisque fortissimam effecit, & militum 240000 præsidium imposuit.

Ενθάδε κατὰ θέρειαν ἤρχετο, τὰ μὲν σιτομετρῶν καὶ μισθοφορίαν παρεχόμενος, τὰ δὲ καὶ ταῖς ἐξοπλισίαις πρὸς φόβον τῶν ἔξωθεν ἐπιμελῶς γυμνάζων.

Indè messis tempore veniebat, tam ut frumenti mensuram iniret & stipendia exolveret, quàm ut milites exercitaret diligenter ad terrorem exterorum.

Αρξας δ' ἐννεακαίδεκα ἔτη τὸν βίον ἐτελεύτησεν. μετὰ τοῦτον δὲ ἕτερος ἐβασίλευσεν τέσσαρα καὶ τετταράκοντα ἔτη καλούμενος Βηών. μεθ' ὃν ἄλλος Απαχνὰς, ἓξ καὶ τριάκοντα ἔτη καὶ μῆνας ἑπτά· ἔπειτα δὲ καὶ Αποφις, ἓν καὶ ἑξήκοντα, καὶ Ιαννίας πεντήκοντα καὶ μῆνα ἕνα. ἐπὶ πᾶσι δὲ καὶ Αασις ἐννέα καὶ τεσσαράκοντα καὶ μῆνας δύο.

Hic cùm regnâsset an. 19 diem obiit: post quem alius nomine Beon regnavit ann. 44. Post hunc alius Apachnas an. 36 & mensibus 7. Deinde Apophis an. 61. & Janias an. 50 & mense uno. Post omnes illos Assis an. 49. & mensibus 2.

Καὶ οὗτοι μὲν ἓξ ἐν αὐτοῖς ἐγενήθησαν πρῶτοι ἄρχοντες, ποθοῦντες ἀεὶ καὶ μᾶλλον τῆς Αἰγύπτου ἐξᾶραι τὴν ῥίζαν.

Et isti quidem sex primi apud eos reges fuerunt, semper desiderantes radicem Ægypti quasi penitus exscindere.

Εκαλεῖτο δὲ τὸ ἔθνος Υκσώς· τοῦτο δέ ἐστι βασιλεῖς ποιμένες. τὸ γὰρ Υκ καθ' ἱερὰν γλῶσσαν βασιλέα σημαίνει, τὸ δὲ Σὼς ποιμήν ἐστι καὶ ποιμένες κατὰ τὴν κοινὴν διάλεκτον. καὶ οὕτω συντιθέμενον γίνεται Υκσώς.

Vocabatur gens ista Hycsos, id est, Reges Pastores. Hyc enim, sacrâ linguâ, significat Regem; Sos verò communi dialecto est Pastor: & sic componitur Hycsos.

Τινὲς δὲ λέγουσιν αὐτοὺς Αραβας εἶναι.

Quidam verò dicunt illos fuisse Arabas.

Josephus hunc Manethonis locum produxit [a] contra Apionem, ut probaret *progenitorum suorum* τὴν ἑτέρωθεν ἄφιξιν εἰς Αἴγυπτον, *adventum aliunde in Ægyptum.* Ipse enim credidit, aliisque persuasit, *Pastores* hos fuisse Ebræos, progeniem Jacobi, qui cum illo venerant in Ægyptum. Hinc etiam Eusebius, [b] *Reges Ægyptiorum Pastores conjicimus nuncupatos propter Joseph & fratres ejus, qui in principio pastores descendisse in Ægyptum comprobantur.* Chronographi

ℓ. I. [a] p.1042.a.

[b] Chron. n.195

autem in ea re sunt sibimetipsis contrarii, dum Jacobi filiorúmque descensum in Ægyptum sub ipsâ Pastorum Dynastiâ collocant: quasi progenies Josephi regnaverit in Ægypto ante illius deportationem.

Cùm verò *Pastores* isti regum primi sint in quibus conveniunt Manetho, Africanus, Eusebius atque Syncellus, licèt non sine magnâ discrepantiâ; varias eorundem lectiones, vagámque Chronologorum licentiam uno intuitu perlustremus.

Manetho (ex Josepho p. 1040.) *Hycsos (i e.) Reges Pastores.*	*Africanus* (ex Syncello, p 61.a.) *XV Dynastia Pastorum Phœnicũ.*	*Eusebius* (ex Syncello, p.61 d.) *XVII Dynastia Pastorum Phœnicũ.*	*Syncellus* (p. 103. d.) *XVII Dynastia Tanitarum regũ IV.*
1. SALATIS *an.* 19.	1. *Saïtes* *an.* 19	1. *Saites* *an.* 19	26. *Silites* *an.* 19
2. BEON 44.	2. *Byon* 44	2. *Bnon* 43	27. *Bæon* 44
3. APACHNAS 36. m. 7	3. *Pachnan* 61	* * * *	28. *Apachnas* 36
4. APOPHIS 61.	4. *Staan* 50	3. *Aphophis* 14	29. *Aphophis* 61
5. JANIAS 50. m. 1	4. *Archles* 49	5. *Archles* 30	30. *Sethos* 50
			31. *Kertus* 29
6. ASSIS 49. m. 2	6. *Aphobis* 61	* * * *	32. *Aseth.* 20
Sum. an. 259. m. 10	Sum. 284	Sum. 106	Sum. 259
		In Chronico, 103	

Eusebius in Chronico non nominat Pastores, sed ad 101, sive antepenultimum illorum annum, dicit [a] *Jacobum introiisse Ægyptum cum filiis suis.* Est autem communior sententia de Aphophe. [b] *Convenit*, inquit Syncellus, *inter omnes Josephum sub Aphophe potestatem exercuisse in Ægypto.* Hinc Aphophis ille pro cujuslibet rationibus súsque déque fertur: qui Manethoni ordine quartus, Africano sextus est Dynastiæ XV, Eusebio tertius XVII. Syncellus (& post eum [c] Scaliger) reprehendit Eusebium, quòd [d] *Apophim à XV Dynastiâ transtulerit in XVII; decurtans illius annos* 61, *in* 14; *& numerans totius Dynastiæ annos tantùm* 103; *denique pro VI regibus IV recensuerit.* Sanè immeritò, quum ipse Syncellus IV tantùm reges ponat; eósque in XVII Dynastiâ: *Sethos* & *Kertus*, quos habet, sunt fictitii: *Aseth* (Manethoni *Assis*) in [e] *Thebanorum* familiam ab illo adoptatus est.

[a] n. 291.
[b] Syncell. p. 62. b.
[c] in Euseb. p. 251.
[d] p. 62. b.
[e] p. 103. d.

Nos vero rationes multæ, neque minimi momenti, à Josephi sententiâ discedere cogunt. Israelitæ venerunt numero 70; Pastores

Pastores autem 240000. Israelitæ manserunt in Ghosen; Pastores diripuerunt Memphim. Israelitæ redierunt post annos 215; Pastores non nisi post annos 511. Israelitæ miserâ servitute oppressi sunt; Pastores imperium exercuerunt in Ægyptios; à quibus vocati sunt *Hycsos*, id est, *Reges Pastores*.

Josephus, ut postremæ huic difficultati occurreret, aliam τοῦ Ὑκσὼς interpretationem venatus est, & *Captivos-Pastores* reddit, subjiciens; [a] *Vox Hyc, in alio exemplari, non Reges significat, sed è diverso Captivos pastores. Hyc enim linguâ Ægyptiacâ, denso sono prolatum, Captivos expressim denotat. Atque hoc mihi videtur verisimilius & antiquæ historiæ convenientius.* Subdit etiam interpretationis suæ rationem. [b] *Manetho in alio quodam Ægyptiacorum libro tradit, Gentem vocatam Pastores in sacris eorum libris Captivos rectè scribi. Progenitoribus enim nostris olim mos erat esse pastores, & quia Nomadum ritu vitam degebant, Pastores dicti sunt. Rursus ab Ægyptiis Captivi non ineptè dicti sunt; quoniam progenitor noster Joseph ad Ægyptiorum regem dixit, se esse Captivum; & fratres in Ægyptum postea advocavit, præcipiente rege.* Verùm Josephus non satis animadvertit vocem istam eâ significatione dictam, de mancipiis accipi quæ fuerunt verè pastores, & Ægyptiorum plebs infima: non autem de gente peregrinâ, Ægyptum subjugante, ibique regnante; quæ à servientibus Ægyptiis non aliter quàm per contumeliam *Pastorum* nomen habuit. Hinc itaque facessat illud Josephi somnium.

[a] c. Apion. p.1040.c.

[b] Ib. g.

Ex luculento hoc historiæ Ægyptiacæ fragmento, nos locum in Canone peregrinis istis regibus assignavimus. Sex hîc enumerantur, qui regnârunt annos 259 & menses 10, id est in Seculum $\overline{X}$; non autem sex isti reges fuerunt tota *Pastorum* Dynastia. Sequitur enim apud [c] Josephum, Τούτους τοὺς προκατωνομασμένους βασιλέας τοὺς τῶν Ποιμένων καλουμένων, καὶ τοὺς ἐξ αὐτῶν γενομένους, κρατῆσαι τῆς Αἰγύπτου φησὶν ἔτη πρὸς τοῖς πεντακοσίοις ἕνδεκα, *Hos quos nominavimus reges Pastores dictos, & qui fuerunt ex istis, Ægyptum obtinuisse dicit* Manetho *annis* $\overline{DXI}$. Quod quidem ex chronologiâ Thebanâ mox confirmabitur. Verisimile est res Ægyptiacas maximè pessundatas fuisse à primis istis sex Pastoribus, & penè radicitùs excisas; postea verò sub eorum posteris, Ægyptios, longâ necessitate armorum usum edoctos, audaciores evasisse bellúmque strenuè gessisse. §. II.

[c] P.1040.d.

[a] Syncell. p.61.a. Africanus hostes hos è Phœniciâ deducit. [a] Ἦσαν δὲ Φοίνικες ξένοι βασιλεῖς ς', *Erant Phœnices peregrini reges sex.* Phœnicia, priscis temporibus maritima Syriæ ora, ab Ægypto vergit ad Septentriones: *Pastores* verò ἐκ τῶν πρὸς ἀνατολὴν μερῶν, *ex Oriente* venerunt. Ægypto ab Oriente contermina est Arabia: & reges hi expressim *Arabes* nuncupantur. Τινὲς δὲ λέγουσιν αὐτοὺς Ἄραβας εἶναι, *Quidam dicunt illos fuisse Arabes.* Africanus autem ad Josephi de Ebræis [b] Geogr.S. l.1.c.4. sententiam allusisse videtur. [b] Bochartus eorum nomina, tanquam Phœnicia, interpretatus est.

Arabes autem licèt Ægyptiis ignobiles, τὸ γένος ἄσημοι, habebantur, quòd more Nomadum vitam degerent pastoritiam: Ipsi tamen seipsos mortalium nobilissimos existimant, & ab externis conjugiis semper immunes, ad Noachum usque genus numerare solent. Est & gens ista libertate nunquam imminutâ, & potentiâ [c] Syncell. p.92.a. antiquissimâ nobilis. [c] Ferunt reges Arabum, ante Ninum, in [d] Diod.S. l.2.initio. Babyloniâ regnâsse. Ipse [d] Ninus fertur cum Ariæo Arabiæ rege [e] Herodot. l.3.c.7. societatem iniisse. [e] Cambyses Ægyptum invasurus fœdus cum Arabibus pepigit. Neque Persarum reges, neque Macedonum Arabiam subigere potuerunt: Illorum vires sub Antigono rege [f] Diod.S. Olymp.117.1. experti sunt [f] Athenæus & Demetrius; sub Augusto [g] Ælius Gallus. [g] Strab.l.16. p.780. Imprimis autem Arabibus gloriosum fuit Ægyptum jam subjugâsse.

[h] Herod.l.3. c.8. Arabes,[h] τῶν τριχῶν τὴν κουρὴν κείρεσθαι φασὶ κατάπερ αὐτὸν τὸν Διόνυσον κεκάρθαι· κείρονται δὲ περιτρόχαλα, περιξυροῦντες τοὺς κροτάφους, *dicunt se tonderi eodem modo quo tonsus est Bacchus: tondentur autem in orbem, tempora subradentes.* Inde Jeremias Arabas Scenitas vo- [i] C.9.26. & 25.23. & 49.32. care solet (juxtà literam Ebraicam) [i] *extremificatos anguli* (juxta Vulgatam) *attonsos in comam.* Contra istam hujus gentis supersti- [k] Levit.19. 27. tionem, hoc tonsuræ genus non ità multò pòst lege [k] Mosaicâ disertè vetatur; *Non radetis in orbem angulum* (Arabs, *duos angulos*) *capitis vestri.* Hieronymi versio, *Neque in rotundum attondebitis comam.* LXX, οὐ ποιήσετε σισόην ἐκ τῆς κόμης τῆς κεφαλῆς ὑμῶν, *Non facietis sisoen ex comâ capitis vestri.* Hesychius, Σισόη, κουρὰ ποιά, Φασηλῖται (ità legendum)· *Sisoe, species tonsuræ: Phaselitarum* vox. [l] Joseph. cont. Ap. p.1047. Phaselitæ vicini fuerunt Solymis, quos τροχοκουράδας vocat [l] Chœrilus. Suidas, hanc Mosis legem respiciens, Σισόης, τὸ πλεξείδιον, *Nexus* capillorum, sive πλοκίον, πλέγμα ἐκ τριχῶν, *intortum capillitium*, circi, cincinni. Bacchi capillamentum in orbem contextum videas

videas in nummo [a] Μαρωνιτῶν, cui inscribitur ΔΙΟΝΥΣΟΣ, [a] Goltz. Aug. tab. 53.
& aversâ parte ΚΑΙΣΑΡΟΣ. ΣΕΒΑΣΤΟΥ. Indicat Tristan. l. 1.
Dionysia, in honorem *Augusti*, à *Maronitis* celebrata. In pulcherrimo p. 98.
meo numismate aureo, unciali, in quo legitur ΑΝΤΙΝΟΟϹ,
ejusmodi capillities, in orbem circumtexta, cernitur. [a] Αἱ δὲ Ἀντινόου [a] Pausan.
γραφαί εἰσιν αἱ πολλαὶ Διονύσῳ μάλιστα εἰκασμέναι, *Antinoi ima-* l. 8. p. 470.
gines maximè ad similitudinem Bacchi effingebantur. Apud Græcos,
[b] Θησηΐς *tonsura sincipitis, quam quidam putant Abantes ab Arabibus* [b] Plutar. Theseo p. 2. E.
accepisse.

Sicut Arabica vivendi ratio Ægyptiis odiosa fuit, ità Arabibus Ægyptiorum superstitio. Τὰ ἱερὰ τῶν θεῶν κατέσκαψαν, *templa Deorum everterunt*. Priùs destrui templa, quàm condi narrantur. Est enim hæc vetustissima *Templorum* mentio: nec tam citò innotescit religio, quàm impietas. Judæi cladem Deorum ad ministerium Mosis referunt; juxta illud, [c] *Et in Deos illorum exercuit judicia*. [c] Exod. 12. 12.
[d] S. Hieronymus ad Fabiolam, *Illud* (inquit) *Hebræi autumant, quòd* [d] Epist. 127. mans. 1.
nocte quâ egressus est populus, omnia in Ægypto templa destructa sint, sive motu terræ, sive ictu fulminis. Et [e] Artapanus dicit, illo tempore *domos universas corruisse*, τῶν τε ναῶν τοὺς πλείστους *& templa plurima*. [e] Euseb. Præp. l. 9. c. 27. p. 436.

Ultimus Inferioris Ægypti rex Syncello dicitur *Concharis*; *cui successerunt Tanitæ*: Manethoni, sacerdoti Heliopolitano, βασιλεὺς ἡμῶν Τίμαος. Vox ἡμῶν regem innuit Heliopolitanum. In [f] Excerptis Latino-barbaris, inter Dynastias præteritas, & *Tanitarum* & *Heliopolitarum* numerantur. [f] Scal. Euseb. p. 61.

Primus ille rex, qui Manethoni *Salatis*, Syncello *Silites*, Africano & Eusebio dicitur [g] Σαΐτης, ἀφ' οὗ καὶ ὁ Σαΐτης νομὸς ἐκλήθη, *Saites*, [g] Sync. p. 61.
à quo Saitis nomi nomen; Nugæ! Nomus ab urbe *Sai* diu postea nomen habuit, non à fictitio hujus regis nomine.

Cajetanus Cardinalis ex his [h] Esaiæ verbis, *In Ægyptum descendit* [h] C. 52. v. 4.
populus meus priùs ut peregrinaretur ibi, καὶ εἰς Ἀσσυρίους βίᾳ ἤχθησαν, *& in Assyrios vi abducti sunt*, colligit hunc regem fuisse *Assyrium*; neque satis animadvertit, Prophetam duas diversorum temporum captivitates intelligere.

Chorographia Veteris Ægypti, quam [i] tradidimus, à Mane- [i] supra p. 24.
thone confirmatur, qui Ægyptum in τὴν ἄνω καὶ κάτω χώραν, *Superiorem & Inferiorem*, jamdudum distingui docet. *Thebaïs*, Pastoribus nunquam subdita, extra regiones istas habenda est. *Memphis*

autem, Superioris quondam metropolis, Thebis non ità pridem adjecta, jam à Pastoribus capta est. Tenues deinceps res Memphiticæ; & Octava Africani Dynastia aut prorsus nulla est, aut obscura & Pastoribus tributaria.

Assyriorum potentia formidabilis habetur ob Ctesianas ἀρχαιο-
[a] L.2.p.64.d λογίας· ex quibus Diodorus recitat[a] *Ægyptum inter gentes à Nino*
[b] Ib.p.72.d. *subjectas*; atque [b] *Semiramidem totam Ægyptum usque ad Hammonis oraculum peragrâsse.* Sit fides penès Ctesiam. Concedatur licèt Ninum fuisse hisce temporibus vetustiorem; nulla tamen erat metûs
[c] Ib.p.77.c. causa à degeneris Nini successoribus, [c] διὰ τὸ μηδὲν ὑπ' αὐτῶν πεπρᾶχθαι μνήμης ἄξιον, *quòd nihil memoriâ dignum ab illis gestum sit.*

Servitus Israelitarum in Ægypto.

Liber Exodi, res Mosis enarraturus, præfatur Israelitas, licèt LXX tantùm in Ægyptum venerant (Græci habent LXXV,
[d] Gen.46.26. annumeratis forsàn [d] *filiorum uxoribus*) tamen [e] *post mortem Josephi*
[e] Exod.1.6. *fratrumque & omnis cognationis illius*, temporibus istis quibus natus est Moses in tantam crevisse multitudinem, ut ab illâ metus esset regi
Ver.7. Ægyptio. *Creverunt & quasi germinantes multiplicati sunt, ac roborati nimis impleverunt terram.* κατίσχυον σφόδρα σφόδρα.

Ab adventu Jacobi ad natum Mosem numerantur anni 135: quorum 58 liberè, 77 serviliter transacti sunt. Servitus demum
[f] Joseph.l.2.c.5. durior erat; quia Reges novi [f] καθ' αὐτῶν αὔξεσθαι τούτους ὑπελάμβανον, *suspicabantur eorum incrementa*, & sibi parùm tuta existimabant. Crescente nihilominus populo; infantes masculos tolli placuit: ideóque Moses, tunc temporis natus, expositus est. Cœpit servitus vivente adhuc Josepho: ingravescit post mortem ejus, antequam Moses in lucem editus est.

Exod.c.1. Ver. 8. *Surrexit interea Rex novus super Ægyptum, qui non cognovit Josephum:* 9. *Et ait ad populum suum, Ecce populus filiorum Israel multus & fortior nobis est.* 10. *Agamus sapienter in eum, nè fortè multiplicetur; & si ingruerit contra nos bellum, addatur inimicis nostris, & pugnet contra nos, & egrediatur de terrâ.* 11. *Præparavit itaque eis magistros operum, ut affligerent eos oneribus: ædificârúntque urbes thesaurorum Pharaoni Pithom & Rameses.* 12. *Quantóque opprimebant eos, tantò magis multiplicabantur & crescebant.*

Rex

Rex novus ille τοῖς LXX & [a]S.Lucæ dicitur Βασιλεὺς ἕτερος,*Rex* [a] *Act.7.18.*
alius, id est, alienus: Sic [b] *Dii novi* sunt alii, alieni. In eum sen- [b] *Judic.5.8.*
sum paraphrasis [c]Josephi historici: Τῆς βασιλείας εἰς ἄλλον οἶκον [c] *Antiq.l.2.*
μεταληλυθυίας, *Regno demigrante in aliam familiam*; *in aliam domum*: [c] *5.*
imò, in aliam gentem. Secundùm Canonem nostrum,*Rex novus* est
Tanitarum primus,*Salatis* nomine. *Inimici* autem,quorum partibus
Israelitæ accedere poterant, sunt Ægyptii veteres, cum quibus Israelitæ diu amicè vixerant, & Thebani, qui bellum tandem Pastoribus intulerunt.

Urbs *Pithom*,quam ædificârunt Israelitæ,est *Pelusium*: Manetho, ex antiquâ Ægyptiorum theologiâ, *Abarim* vocat, illámque muris horreisque jam ornari refert. Chæremon autem, apud [d] Josephum, [d] *Con. Apion. p.1057.c.*
hanc *Pastorum* urbem vocat *Pelusium*. Vetustissimum autem urbis nomen fuit *Abaris*: τὴν Αὔαριν appellat Ptolemæus Mendesius,apud [e]Eusebium. Syncellus primam Θεῶν βασιλείαν, in magno 36525 [e] *Prep.l.10.*
annorum cyclo, ex Vetere Chronico recensens, [f]Πρῶτον μὲν τῆς [e] *c.12.p.497. a.*
Αὐριτῶν reponit. *Auritarum* nomine intelliguntur Dii Semideique; [f] *P.51.c.*
qui tempus historicum præcessere. Quæ verò de Typhone, Deorum ultimo, conficta sunt, ad hanc urbem propriè spectant. Ipse Manetho, paulò pòst, hanc τὴν Ποιμένων Αὔαριν à Typhone denominari docet: [g]ἔστι δ' ἡ πόλις, κατὰ τὴν θεολογίαν ἄνωθεν, Τυφώνιος, [g] *Con. Ap. p.1052. g.*
secundùm veterem theologiam Typhonis urbs est. In hoc tractu *Lacus Serbonidis*, in quo [h]λόγος τὸν Τυφῶ κεκρύφθαι, *ferunt Typhonem occultari*. Neque procul Heroopolis. [i]Ἡρώ πόλις Αἰγύπτια, ἣ Αἷμα [h] *Herodot. l.3.c.5.* [i] *Steph. in Ἡρώ.*
ἐκλήθη, διὰ τὸ τὸν Τυφῶνα ἐνταῦθα κεραυνωθῆναι, καὶ αἷμα ῥυῆναι,
Hero urbs Ægypti Αἷμα *vocabatur, ob Typhonem ibi fulmine percussum, & sanguinis fluxum*. Urbs Πάθω, vel Πιθώμ, ad Typhonis nomen alludere videtur. Cùm verò Ægyptiorum Deus esset Typhon, Ebræisque [k] interdictum esset Deos alienos nominare, Sapientes [k] *Exod.23.13.*
contumeliosâ literarum inversione alluserunt ad id nomen quod retinere non potuerunt. Istiusmodi immutationes apud illos non raræ: & de hoc Judæorum more, nomina falsorum deorum in opprobrium vertendi literis mutatis aut transpositis, vide [l] Mosem [l] *Præcepta Vet.32.*
de Kotzi.

Cæterùm [m] Ἑλληνικὸν ἐστιν ὁ Τυφών,*Typhon vox Græca est*; *à fastu*, [m] *Plutar. Is. fide p.351. f.*
qui τῦφος: nomen Ægyptiacum est *Seth*. [n] Τὸν Τυφῶνα Σὴθ ἀεὶ [n] *P.p.357.d.*
Αἰγύπτιοι καλοῦσιν, *Typhonem Ægyptii semper vocant Seth*. Indè urbs

Typhonis Ægyptiacè dicta est *Sethron* : & ab urbe, *Sethroites nomus*. At verò *Abaris* hîc ponitur ἐν νομῷ τῷ Σαΐτῃ. Mendosè quidem. *Sais* enim in occidentali τοῦ Delta parte; urbs hæc *ad Orientem Bubastici fluvii posita est*. Rectiùs, ex Manethone, Africanus, [a] *Memphim*, inquit, *ceperunt*, καὶ ἐν τῷ Σεθροΐτῃ νομῷ πόλιν ἔκτισαν, *& in Sethroïte nomo urbem condiderunt; ex quâ irruptione factâ Ægyptios subjugaverunt*. Vox *nomus* prolepticè usurpatur : Ægyptus demùm post annos septingentos à Sesostre in Nomos divisa est. Tractus autem intelligitur iste, qui Nilum interjacet & Serbonidis lacum. [b] *Sethroïtes nomus ad lacum est*. Plinius [c] *Quæ juxta Pelusium est regio nomos habet Pharbætiten, Bubastiten, Sethroïten, Taniten*. Sethroites & Bubastites ad Orientem Bubastici fluvii; Tanites & Pharbætites ad Occidentem: Sethroïtes & Tanites ad mare; Bubastites & Pharbætites in mediterraneis. *Abaris* itaque, *urbs Typhonis*, & *Sethron* eadem urbs est, quæ à Græcis *Pelusium* nuncupatur.

[a] Syncell. p. 61. a.
[b] Strab. l. 17. p. 804. b.
[c] Plin. l. 5. c. 9.

Struxerunt Israelitæ *Urbes thesaurorum*, sive *Urbes horrea*, ut Syrus. Manetho rem explicat; *Rex indè messis tempore veniebat, ut frumenti mensuram iniret, & stipendia exolveret*.

Historia S. duas urbes nominat *Pithom & Rameses* : neque aliter Interpretes. Targum Hierosolymitanum reddit *Tenin* & *Philusin*, id est, *Tanin* & *Pelusium*. A Tani, reges *Tanitæ* dicti; Pelusium, Abaris. Suspicari liceat ἐν διὰ δυοῖν (quod Judæis usitatum est) hîc dici potuisse; urbémque unam intelligi [d] *in terrâ Ramesis*, in quâ habitabant Israelitæ. Arabica versio quasdam urbium regiones hîc exprimit. Sanè *urbs Rameses* alibi non occurrit.

[d] Gen. 47. 11.

Græci interpretes tertiam urbem addunt. Ὠκοδόμησαν πόλεις ὀχυρὰς τῷ Φαραὼ, τήν τε Πειθὼ, καὶ Ῥαμεσσῆ, καὶ Ὤν, ἥ ἐστιν Ἡλιούπολις, *Ædificárunt urbes munitas Pharaoni, Pitho, & Ramesse, & On, quæ est Heliopolis*. Distat Heliopolis à Pelusio stad. 1500. Sesostris, quum Ægyptus omnis post expulsos Pastores in unius potestatem jamdudum redacta fuisset, [e] ἐτείχισε τὴν πρὸς ἀνατολὰς νεύουσαν πλευρὰν τῆς Αἰγύπτου, πρὸς τὰς ἀπὸ τῆς Συρίας καὶ τῆς Ἀραβίας ἐμβολάς, ἀπὸ Πηλουσίου μέχρις Ἡλιουπόλεως, διὰ τῆς ἐρήμου, τὸ μῆκος ἐπὶ σταδίους χιλίους καὶ πεντακοσίους, *Munivit* (fossâ scilicet) *Orientale Ægypti latus, contra Syrorum & Arabum irruptiones, à Pelusio per desertum Heliopolim usque, ad 1500 stadiorum longitudinem*. Quæ quidem non sunt hujus ævi. [f] Josephus autem inter labores Israelitarum enumerat τὸν ποτα-

[e] Diod. S. l. 1. p. 36. d.
[f] Antiq. l. 2. c. 5.

μὴν εἰς διώρυχας πολλὰς διαιρεῖν, fluvium in fossas derivare: τείχη τε οἰκοδομῆσαι ταῖς πόλεσι καὶ χώματα, Urbibusque mœnia extruere, & aggeres contra Nili inundationes: addit insuper *Pyramidum extructionem*, de quâ [a] diximus. Manetho dicit *Orientales partes maxime munitas fuisse:* an Heliopolim intellexerit, incertum. Certè LXX interpretes inter *Urbes munitas*, quibus operam impenderunt Israelitæ, *Heliopolim* recensent. [a] p. 48.

De Pelusio autem nullum est dubium. Munimentum hoc, omnium vetustissimum, [b] *Robur Ægypti*, etiam Ezechielis tempore, habebatur. *Præsidium ei impositum est militum* 240000. Paulò pòst Manetho ponit hunc locum, *ἀρουρῶν ἔχοντα μυρίων τὴν περίμετρον; habentem perimetrum* 10000 *jugerum*. Quodlibet quadrati latus fuerit 2500 jugerum; area 6250000. Idem hic 240000 hominum numerus, post annos circiter 500, in Syriam etiam exiisse dicitur, postquam à bis totidem, id est, 480000 militibus obsessi fuissent. Ingentes quidem isti numeri: verùm Ægyptum seculis sequentibus supra 7000000 hominum aluisse comperimus. Sunt autem in hoc fragmento multa disciplinæ militaris antiquissimæ vestigia; Castrorum metatio, præsidia, urbium munitio, custodiæ, militum stipendia & exercitatio. [b] Ezech. 30. 15.

Hæc de inopinato Pastorum adventu: de illorum decessu, ad Seculum XII.

Ægyptiorum Coloniæ.

Ægypto ad hunc modum à Pastoribus occupatâ, incolarum veterum pars magna solum vertere & novas sedes quærere coacta est. [c] *Ister de Coloniis Ægyptiorum* scripsit (sub Ptol. Euergete) sed periit liber. Diodorus quasdam habet illorum *ἀποικίας*. Quæ de Babylone narrat & de Athenis, hoc Seculum spectant. [d] *Ægyptii*, inquit, *colonias plurimas ex Ægypto in terrarum orbem disseminatas fuisse dicunt. In Babylonem enim* (Babyloniam: nondùm condita Babylon) *colonos deduxit Belus, qui Neptuni & Libyæ filius habetur; & positâ ad Euphratem sede, instituit Sacerdotes ad morem Ægyptiorum exemptos impensis & oneribus publicis, quos Babylonii vocant Chaldæos; qui, exemplo sacerdotum & physicorum astrologorúmque in Ægypto, observant Stellas.* Hestiæus de hâc transmigratione dixit, [e] *Sacerdotes qui effugerant* (ex hoc scilicet Ægypti incendio) *sacra* [c] Constant. Porphyrog. Them. 15. p. 46. [d] Diod. l. 1. p. 17. a. [e] suprà p. 32.

Jovis Enyalii rapientes, in Senaar Babyloniæ agrum pervenisse. Ζεὺς Ἐνυάλιος est Βῆλος Ἄρειος. Hinc lux [a] Pausaniæ: *Belus Babylonius à Belo homine Ægyptio Libyæ filio nomen habet.* Atque hæc verisimilis est *Beli Babylonii* origo.

[b] *Athenienses Ægyptiorum colonos fuisse, tum alii, tum Theopompus tradit* ἐν τῷ Τρικαρήνῳ. Diodorus, [c] loco citato; *Dicunt* δὲ τοὺς Ἀθηναίους ἀποίκους εἶναι Σαϊτῶν τῶν ἐξ Αἰγύπτου, *Athenienses colonos esse Saïtarum ex Ægypto. Et cognationis argumenta proferunt: quòd illi Græcorum soli Urbem vocent* Ἄστυ, *à vocabulo astu quod apud ipsos est: & quòd illorum* πολιτεία *in tres classes digesta, & eodem modo ordinata sit quo Ægyptiorum.* I. Εὐπατρίδαι, *qui in disciplinis maximè exercitati & ad summos honores provecti, sicut in Ægypto Sacerdotes.* II. Γεωμόροι, *quorum est arma comparare & pro patriâ militare, sicut in Ægypto* Γεωργοὶ *subministrant milites.* III. *Opifices, qui artes illiberales exercent & ministeria necessaria obeunt, cui ordini similis est apud Ægyptios.* Argumentis istis adjice Atheniensium veterum *vestes lineas*, more Ægyptiorum; quas *non diu* ante Bellum Peloponnesiacum *gestare desierunt.* [d] οὐ πολὺς χρόνος ἐπειδὴ χιτῶνας λινοῦς ἐπαύσαντο φοροῦντες. Adde etiam, quod ad Saïtas propriè pertinet, cultum *Minervæ*, quæ fuit notissimum *Saïtarum* numen. Hinc [e] Plato de *Saïtis*, Μάλα, inquit, φιλαθηναῖοι, καί τινα τρόπον οἰκεῖοι τῶνδ' εἶναι φασίν, *Athenienſium amici sunt, séque eis genere quodam conjunctos esse aiunt.*

[a] *Messeniac. p. 261.*
[b] *African. apud Euseb. Pr. l. 10. c. 10. p. 491.*
[c] *p. 17. b.*
[d] *Thucyd. l. 1.*
[e] *in Timæo, p. 1043. a.*

Pergit Diodorus, γεγονέναι δὲ καὶ τῶν ἡγεμόνων τινὰς Αἰγυπτίους παρὰ τοῖς Ἀθηναίοις, *quosdam Ægyptios Atheniensibus præfuisse.* Tres memorat, *Peteon Menesthei patrem*, Cecropem, & *Erechtheum*. Desideratur Cecropis nomen: Locus enim mutilus est; sed res indicat. Τὸν γὰρ Πέτην (Πετεῶ) τὸν πατέρα Μενεσθέως τοῦ στρατεύσαντος εἰς Τροίαν * * (desunt nonnulla) * * φανερῶς Αἰγύπτιον ὑπάρξαντα τυχεῖν ὕστερον Ἀθήνησι πολιτείας τε καὶ βασιλείας Διφυοῦς δ' αὐτοῦ γεγονότος. Ista in editis malè conjuncta sunt. Peteus enim Ornei filius, Erechthei Regis nepos, ob Ægeo Athenis pulsus, in Phocide consenuit; Cecrops autem & διφυὴς fuit, & Rex Athenarum; de quo ampliùs inquirendum est.

Cecrops.

GEminæ [f] *naturæ veram causam Athenienses ipsi non possunt reddere: manifestum est quòd cùm pol[illegible] duplicis, Græcæ & Barbaræ,*

[f] *Diod. l. 1. p. 17. c.*

municeps

municeps esset, habebatur διφυὴς, *partem bestiæ habens, partem hominis.* [a] Apollodoro, *Cecrops* est αὐτόχθων, συμφυὲς ἔχων σῶμα ἀνδρὸς καὶ δράκοντος, *indigena, corpus habens hominis simul & serpentis.* Alii autem alias rationes excogitârunt. [b] *Sive ob longitudinem corporis; sive idcirco quòd quum esset Ægyptius utramque linguam sciebat.* [c] Διὰ μῆκος σώματος οὕτω καλούμενος, ὥς φησιν ὁ Φιλόχορος, ἢ ὅτι Αἰγυπτίων τὰς δύο γλώσσας ἠπίστατο. [d] Eustathius ex fabulis refert illum ἀπὸ ὄφεως εἰς ἄνθρωπον ἐλθεῖν, ἐπειδὴ ἐκεῖνος ἐλθὼν εἰς Ἑλλάδα, καὶ τὸ βάρβαρον Αἰγυπτιασμὸν ἀφεὶς, χρηστοὺς ἀνελάβετο τρόπους πολιτικούς. Sed est magis verisimile illum ex Ægypto mores magìs civiles in Græciam induxisse. Alii dicunt illum homines per copulam διφυεῖς fecisse, & [e] *legem tulisse, ut virgines uni viro elocarentur, secundùm legem in Ægypto à Vulcano latam.* [f] Ἐν Ἀθήναις πρῶτος Κέκροψ μίαν ἑνὶ ἔζευξεν, ἀνέδην τὸ πρότερον οὐσῶν τῶν συνόδων καὶ κοινογαμιῶν ὄντων, *Cecrops primus Athenis unam fœminam uni viro conjunxit; cùm anteà promiscuè congrederentur, nuptiæque essent communes.* Est autem rationi maximè consentaneum naturam geminam illi attributam fuisse, [g] διὰ τὸ ἀπὸ Αἰγύπτου γενέσθαι, καὶ εἰς Ἑλλάδα ἐλθεῖν καὶ βασιλεῦσαι, *quòd ex Ægypto oriundus venit & regnavit in Græciâ.* Hic enim primus est qui in Græciam transfretâsse, & sedes ibi posuisse, memoratur.

[a] Apol. l. 3. p. 191.
[b] Euseb. n.. 60.
[c] Syncell. p. 153. 2.
[d] In Dionys. p. 56.
[e] Suid. in Προμηθ.
[f] Athenæi, l. 13. p. 555.
[g] Suid. ib.

Littora Ægypti importuosa sunt, adeóque Ægyptii rerum nauticarum imperiti; Phœnicia autem maritimis urbibus frequens: aperto mari, & portuum securitati aderat mons Libanus, fabricandis navibus materiæ feracissimus. Hinc Phœnices primi mortalium rei nauticæ operam dederunt: hinc profectiones navales; hinc longinqua perscrutantur littora. [h] Φοίνικες μὲν αὐτοὶ κατ' ἐμπορίαν τοῖς Ἕλλησιν ἐπεισπλέοντες εὐθὺς ἐγνώσθησαν· καὶ δι' ἐκείνων Αἰγύπτιοι, *Phœnices propter negotiationem ad Græcos navigantes protinùs innotuerunt; & per illos Ægyptii.* Neque fuit ista vagandi libido à Phœnicum ingenio aliena; aut sine Deorum exemplo. [i] Sanchuniathon tradidit, & *Saturnum & Astarten terrarum orbem peragrâsse.* [k] Herodotus (*ex sermone Persarum*) refert *Phœnices à mari Rubro in hoc mare profectos, positis sedibus in eâ regione quàm nunc quoque incolunt, continuò longinquis navigationibus incubuisse, vecturisque mercium Ægyptiarum & Assyriarum faciendis.* Alibi: [l] *Phœnices (ut ipsi memorant) quondam mare Rubrum accolebant: illinc transgressi, maritima Syriæ habitant.*

[h] Joseph. c. Apion. p. 1038 f.
[i] Eus. Præp. p. 38. d.
[k] L. 1. c. 1.
[l] Herod. l. 7. c. 89.

habitant. Is autem Syriæ tractus, & quicquid Ægypto tenus est, Palæstina vocatur. Huic sententiæ accedit is, qui de Azoto urbe dixit, [a] Ταύτην ἔκτισεν εἷς τῶν ἐπανελθόντων ἀπ' Ἐρυθρᾶς θαλάσσης φυγάδων, *illam condidit unus advenarum qui è Rubro mari fugerunt.* Strabo tamen rem dubiam facit. [a] *Alii*, inquit, *referunt Phœnices & Sidonios nostros esse colonos eorum qui sunt in Oceano, addentes, illos ideo vocari Phœnices* (puniceos) *quòd mare Rubrum sit:* οἱ δὲ ἐκείνους τούτων, *Alii illos horum* colonos fuisse existimant. Ambiguitatis in causâ nimia vetustas. Utcunque sit, extra dubium est hisce seculis Phœnices velificationibus inclaruisse: & Cecropem è Phœniciâ solvisse verisimillimum est. Hactenus autem [b] *ratibus navigabatur, inventis in mari Rubro inter insulas à rege Erythra.*

Cyprum appulisse Cecropem innuit Porphyrius. In urbe, [c] inquit, *quæ nunc Salamis, olim verò Coronis dicta, mense secundùm Cyprios Aphrodisio, mactabatur homo Agraulo filiæ Cecropis & Agraulidis nymphæ: & duravit consuetudo usque ad Diomedis tempora: tunc mutata est, ità ut homo sacrificaretur Diomedi. Intra unum autem septum erat & Minervæ templum, & Agrauli, & Diomedis. Mactandus ab ephebis ductus cùm aram ter circumierit, sacerdos eum lanceâ confodit per stomachum, & sic super rogum constructum* ὁλοκαύτιζεν *cremebatur totus. Hunc morem sustulit Diphilus rex Cypri temporibus Seleuci Theologi, & ritus iste in sacrificium bovis mutatus est.* Salamis in Cypro condita est à Teucro post bellum Trojanum. Agraulos Cecropis uxor [d] *Actæi filia* dicitur. Cecrops autem & ἀνθρωποθυσίαν & *Minervæ* cultum in Cyprum introduxisse videtur.

Cecropem *Minervæ* cultum in Græciam attulisse certius est: [e] *& ex Minervæ nomine, quæ Græcè* Ἀθηνᾶ *dicitur, Athenæ nuncupatæ.* Illa ἐφύτευσεν ἐλαίαν ἣ νῦν, ait [f] Apollodorus, ἐν τῷ Πανδροσίῳ δείκνυται, *produxit Oleam, quæ nunc in Pandrosio ostenditur:* ut Ruminalis ficus, Romæ. Olea illa, à Persis [g] *accensa, ad duos cubitos eodem die repullulâsse* fertur. Quidam tamen *Minervam*, Ogygis tempore, [h] *ad Tritonem Bœotiæ fluvium nutritam*; alii ad *Lacum Tritonis in Libyâ* natam fabulantur.

Cecropem etiam *Jovis* cultum in Græciam induxisse ferunt. [i] *Primus Cecrops bovem immolans Jovem appellavit,* [k] Ζῆνα προσηγόρευσεν. De victimâ dissentit [l] Pausanias. Ὁ μὲν Δία τε ὠνόμασεν Ὕπατον πρῶτος, καὶ ὁπόσα ἔχει ψυχὴν, τούτων μὲν ἠξίωσεν οὐδὲν θῦσαι, πέμματα

[a] Steph. Ἀζ.
[a] L. 1. p. 42.
[b] Plin. l. 7. c. 56.
[c] περὶ ἀποχῆς l. 2. §. 54.
[d] Apollodor. l. 3.
[e] Euseb. p. 460.
[f] L. 3. p. 192.
[g] Pausan. l. 1. p. 48.
[h] Ib. l. 9. p. 593.
[i] Euseb. n. 463.
[k] Syncell. p. 153.
[l] L. 8. p. 456.

μετὰ δὲ ϖπιχώρια ϖπὶ τὸ βωμὸν χαθήγισεν, *Cecrops primus Jovem Supremum nuncupavit, & nihil vitâ præditum ei immolandum duxit, sed liba patria ad aram porricienda sanxit.* Alibi Eusebius: [a] *Cecrops primus Jovem appellavit Deum; primus Athenis aram statuit; primus Minervæ statuam posuit: & post illum οἱ ϖδ' Ἕλλησι θεοὶ πάντες γενεαλογῦν), tota Græcorum numinum genealogia texitur.* Epiphanius etiam de Græcorum theologiâ: [b] Συγγραφεῖς κὶ ἱστοριογράφοι ἀπὸ τῆς Αἰγυπτίων ἐρανισάμενοι ἐθνομύθε πλάνης, *Scriptores & historici à fabulosis Ægyptiorum erroribus collectam corrogant.* [c] Μετηνέχθη δὲ ταῦτα εἰς Ἕλληνας ἀπὸ τῆς ἡλικίας τὸ Κέκροπος, *Ista autem ab ætate Cecropis in Græciam translata sunt.* Ex Ægypto itaque fuit superstitionis Græcæ origo.

a *Euf. Prep. l.10.c.9.*
b *Hæref. l.1. §.7.*
c *Ibid.*

[d] *Athenis mos à Cecrope (ut aiunt) permansit corporis terrâ humandi; quam cùm proximi injecerant, obductaque terra erat, frugibus obserebatur; ut sinus & gremium quasi matris mortuo tribueretur; solum autem, frugibus expiatum, ut vivis redderetur. Sequebantur epulæ, quas inibant coronati: apud quas, de mortui laude cùm aliquid veri erat prædicatum (nam mentiri nefas habebatur) justa confecta erant. Posteaquam (ut scribit Phalereus) sumtuosa fieri funera & lamentabilia cæpissent, Solonis lege sublata sunt.*

d *Cic. de Leg. l.2. prope finem.*

De statu politico, [e] *sufficiat adjecisse quod tradit Philochorus. Cùm Cares à mari, Bœoti Aones dicti à terrâ regionem Atticam popularentur; Cecrops primus multitudinem in XII urbes congregavit*; quarum nomina sunt Κεκροπία, Τετράπολις, Ἐπακρία, Δεκέλεια, Ἐλευσὶς, Ἀφύδνα, Θόρικος, Βραύρων, Κύθηρος, Σφηττός, Κηφισία, Φάληρος. *Theseus deinde XII urbes in unam contraxit.* [f] Tetrapolis fuerunt Οἰνόη, Προβάλινθος, Τρικόρυθος, Μαραθών.

e *Strab. l.9. p.397.*
f *Steph. Tetr.*

Præter *Athenas Atticas* erant etiam *Bœoticæ*, quæ alio nomine Ὀρχομενὸς· & *Eubœicæ*, quæ Διάδες dictæ; aliæque quas numerat [g] Stephanus. [h] *Athenæ & Eleusis ad Tritonem fluvium sitæ, cùm Cecrops (potiùs Ogyges) præesset Bœotiæ tunc Ogygiæ dictæ, postea* [i] *diluvio deletæ sunt.*

g *In Ἀθ. & Δια.*
h *Strab l 9. p. 407 b.*
i *Pausan. l.9. p 577.*

Æra Attica.

Ab adventu Cecropis consurgit Æra Attica, per *Reges Archontésque Athenienses* deducta; ad quam res Græcæ accommodantur. Author Parius Arundelliani Marmoris [k] ἀνέγραψε τὰ ἄνωθεν

k *Marm.*

ἄνωθεν χρόνους, ἀρξάμενος ἀπὸ Κέκροπος τοῦ πρώτου βασιλεύσαντος Ἀθηνῶν ἕως ἄρχοντος Ἀθήνησιν Διογνήτου, *descripsit superiora tempora, auspicatus à Cecrope primo Athenarum rege usque ad archontem Athenis Diognetum*: Id est, per annos 1318. Terminum hujus intervalli citeriorem constituit Seldenus ad annum Per. Jul. 4450. Deme annos 1318, habes annum Per. Jul. 3132, sive primum Cecropis, atque Æræ Atticæ.

Epochæ Marmoreæ.

		Æra Attica.
Ἀφ' οὗ Κέκροψ Ἀθηνῶν ἐβασίλευσε, καὶ ἡ χώρα Κεκροπία ἐκλήθη, τὸ πρότερον καλουμένη Ακτικὴ ἀπὸ Ἀκταίου τοῦ αὐτόχθονος, ἔτη ΧΗΗΗΔΠΙΙΙ.	*Ex quo Cecrops Athenis regnavit, & regio Cecropia dicta est, antea nuncupata Actica ab Actæo indigenâ, anni* 1318.	1
Ἀφ' οὗ Δευκαλίων παρὰ τὸν Παρνασσὸν ἐν Λυκωρείᾳ ἐβασίλευσε, βασιλεύοντος Ἀθηνῶν Κέκροπος, ἔτη ΧΗΗΗΔ.	*Ex quo Deucalion juxta Parnassum in Lycoriâ regnavit, regnante Athenis Cecrope, anni* 1310.	9

Satis convenit Eusebio cum Marmore, de intervallo ab initio Cecropis ad *Excidium Trojæ*; non item de intervallo proximo, à casu Trojæ ad *Primam Olympiadem*. Unde evenit ut initium Cecropis, totúmque hoc intervallum, apud Eusebium annis 26 recentius sit quàm in hâc ἀναγραφῇ· monuimus [a] suprà, rationem daturi ad *Trojæ captæ* epocham.

[a] P. 82.

Ad SECULUM IX.

Epochæ Marmoreæ.

		Æra Attica.
Ἀφ' οὗ δίκη Ἀθήνησιν ἐγένετο Ἀρεῖ καὶ Ποσειδῶνι ὑπὲρ Ἁλιρροθίου τοῦ Ποσειδῶνος, καὶ ὁ τόπος ἐκλήθη Ἄρειος πάγος, ἔτη ΧΗΗΙΔ ΔΠΙΙΙ, βασιλεύοντος Ἀθηνῶν Κραναοῦ.	*Ex quo Mars & Neptunus judicio egerunt de Halirrhothio Neptuni F. & locus nuncupatus est Areopagus, anni* 1268, *regnante Athenis Cranao.*	51
Ἀφ' οὗ κατακλυσμὸς ἐπὶ Δευκαλίωνος ἐγένετο, καὶ Δευκαλίων τοὺς ὄμβρους ἔφυγεν ἐγ Λυκωρείας εἰς Ἀθήνας πρὸ . . . . ον καὶ τοῦ Διο . . . υο . . . δι . . . μένοις . . . ονιδι . . . ο . . . τὰ Σωτήρια ἔθυσεν, ἔτη ΧΗΗΙΔ ΔΠ, βασιλεύοντος Ἀθηνῶν Κραναοῦ.	*Ex quo Diluvium sub Deucalione contigit, & is imbres effugit è Lycoriâ ad Athenas . . . . & (Jovi Phyxio) . . . . Sacra pro salute fecit, anni* 1265, *regnante Athenis Cranao.*	54

Ἀφ' *Ex*

Æra Attica.

Αφ᾽ οὗ Α...κτύων Δευκαλίωνος ἐβασίλευσεν ἐν Θερμοπύλαις, καὶ συνῆγε τοὺς περὶ τὸ ὄρον οἰκοῦντας, καὶ ὠνόμασεν Αμφικτύονας καὶ π...νου .... καὶ νῦν ἔτι θύουσιν Αμφικτύονες, ἔτη ΧΗΗΙΔΠΙΙΙ, βασιλεύοντος Αθηνῶν Αμφικτύονος.

Ex quo Amphictyon Deucalionis F. regnavit Thermopylis, & congregavit accolas vicinos, & nominavit eos Amphictyonas & P .... etiamnum sacrificant Amphictyones, anni 1258, *regnante Athenis Amphictyone.* 61

Αφ᾽ οὗ Ελλην ὁ Δευκ... Φθιώτιδος ἐβασίλευσε, καὶ Ελληνες ὠνομάσθησαν τὸ πρότερον Γραικοὶ καλούμενοι· καὶ τὸν ἀγῶνα Παναθήναια....ωι ΧΗΗΙΔΠΙΙ, βασιλεύοντος Αθηνῶν Αμφικτύονος.

Ex quo Hellen Deucalionis F. in Phthiotide regnavit, & Hellenes nominati sunt qui antea Græci appellati; & certamen Panathenæorum .... 1257, *regnante Athenis Amphictyone.* 62

Αφ᾽ οὗ Κάδμος ὁ Αγήνορος εἰς Θήβας ἀφίκετο ..... ἔκτισεν τὴν Καδμείαν, ἔτη ΧΗΗΙΔΠ, βασιλεύοντος Αθηνῶν Αμφικτύονος.

Ex quo Cadmus Agenoris F. Thebas advenit .... condidit Cadmiam, anni 1255, *regnante Athenis Amphictyone.* 64

Αφ᾽ οὗ ......η...νίκης ἐβασίλευσε, ἔτη ΧΗΗΙΔΠ, βασιλεύοντος Αθηνῶν Αμφικτύονος.

Ex quo ...... nicû regnârunt, anni 1252, *regnante Athenis Amphictyone.* 67

Αφ᾽ οὗ ναῦς..η...ων ἐξ Αἰγύπτου εἰς τὴν Ελλάδα ἔπλευσε, καὶ ὠνομάσθη Πεντηκόντορος, καὶ αἱ Δαναοῦ θυγατέρες ...ωνη καὶ βα...αρειω καὶ Ελικὴ καὶ Αρχεδίκη ἀποκληρωθεῖσαι ὑπὸ τῶν λοιπῶν ....δυι... καὶ ἔθυσαν ἐπὶ τῆς ἀκτῆς ἐμ Παρα.. αδι ἐν Λίνδῳ τῆς Ροδίας, ἔτη ΧΗΗΔΔΔΔΠΙΙ, βασιλεύοντος .....

Ex quo Navis ..... ex Ægypto in Græciam transmisit, & nuncupata est Pentecontorus, & Danai filiæ Amymone & B ..... & Helice & Archedice sorte lectæ à cæteris filiabus ..... & sacrificabant super littus in Para.. ade in Lindo, quæ Rhodi urbs est, anni 1247, *regnante* Athenis Erichthonio. 72

....θόνιος, Παναθηναίοις τοῖς πρώτοις γενομένοις, ἅρμα ἔζευξε καὶ τὸν ἀγῶνα ἐδείκνυε, καὶ Αθηναίους ..ον .. αι .. θεων Μητρὸς ἐφάνη ἐγ Κυβέλοις, καὶ Υάγνις ὁ Φρὺξ αὐλοὺς πρῶτος ηὗρεν ἐγκ... δυναις ... σφρ .... .ουμένην Φρυγιστὶ πρῶτος ηὔλησε, καὶ ἄλλους νόμους Μητρὸς, Διονύσου, Πανὸς, καὶ τὸν επ ... ἔτη ΧΗΗΔΔΔΔΙΙ, βασιλεύοντος Αθηνῶν Εριχθονίου τοῦ τὸ ἅρμα ζεύξαντος.

Ex quo Erichthonius, Panathenæis primò celebratis, currum junxit & certamen edidit, & Athenienses .... Deorum Matris apparuit in Cybelis; & Hyagnis Phryx tibias primus invenit. .... quæ Phrygia vocatur, tibiis primus cecinit & alios nomos Matris, Bacchi, Panis, & ... anni 1242, *regnante Athenis Erichthonio qui currum conjunxit.* 77

Areopagus.

[a] *Ser. in Virgil. Georg. l. 1. ver. 18.* [a] P*Ostquam Minerva, inventâ oleâ, Neptunum vicerit; indignè ferens Halirrothius Neptuni filius, oleas cœpit excidere: cui, dum hoc facit, ferrum de manubrio decidit, & ei caput amputavit. Neptunus verò dolens filii sui obitum, Martem homicidii cœpit arguere: inde effectum est, ut Mars & Neptunus de hac re judicium apud Athenas experirentur:* Pausanias aliter; *Halirrhothius* [b] *Neptuni filius vim intulit Alcippæ Martis filiæ, & à Marte occiditur.* [c] *Neptuno eum in jus vocante, Mars in Areopago, XII Diis judicantibus, absolvitur;* circa initium regis Cranai. Actio Neptuni, Martísque exceptio, à [d] Libanio Sophistâ confictæ leguntur.

[b] *L. 1. p. 37, 52.* [c] *Apollodor. l. 3. p. 193.* [d] *Orat. 22, 23.*

Totam hanc rem ignorabat Æschylus; qui (ex Minervæ personâ) [e] dicit πάγον Ἄρειον vocatum; quòd Amazones (locum occupantes) Marti hostias immolârunt; & primum capitis judicium ibi fuisse in causâ Orestis, id est, post bellum Trojanum. Sed & ante Orestem; [f] *Cephalus jaculo fortè occidit uxorem Procrin, Erechthei filiam; & in Areopago judicatus, perpetuo exilio damnatus est.* Et Dædalus, [g] *Discipulo suo Talo, sororis filio, ex arce dejecto, condemnatus in Areopago, ad Minoem fugit.* De hoc autem Concilio certiora habebimus, ad Draconis, Solonisque tempora.

[e] *Eumenid. ver. 690.* [f] *Apollodor. l. 3. p. 200.* [g] *Ibid. p. 206.*

Diluvium Deucalionis.

DUO apud Græcos celebrantur Diluvia: Alterum in Bœotiâ tempore *Ogygis*, ante annos 250, quando [h] *Copais lacus, obstructis in imo meatibus, aucta est usque ad loca habitata: ità Eleusinen & Athenas absorptas* [i] diximus. Alterum *Deucalionis*, in *Thessaliâ*, quam [k] *montes undique præcludunt; ad Orientem Pelion & Ossa, ad Aquilonem Olympus, ad Occidentem Pindus, ad Meridiem Othrys. Peneus, in quem alii confluunt amnes, per planiciem fertur, & per unum angustumque anfractum exit in mare. Ferunt hos fluvios olim* (sub Deucalione putà) *Thessaliam fecisse pelagus, & Neptunum fecisse anfractum illum per quem meat Peneus.* Sanè Neptuno Deucalion coætaneus erat. Nondum autem uno Thessaliæ nomine innotuit regio ista; è quâ Homerus decem populos totidémque Dynastas ad bellum Trojanum recenset.

[h] *Strab. l. 9. p. 406.* [i] *Suprà p. 111.* [k] *Herodot. l. 7. c. 129.*

De

De Deucalionis Diluvio, rituque Hieropolitano ab eodem instituto, legendus Lucianus, de Deâ Syriâ. Porrò Deucalion cultum Deorum docuisse fertur. p.882.

——[a] Ἔνθα Προμηθεὺς [a] Apol. Rhod. l.3.v.1085.
Ἰαπετιονίδης ἀγαθὸν τέκε Δευκαλίωνα,
Ὃς πρῶτος ποίησε πόληας καὶ ἐδείματο νηοὺς
Ἀθανάτοις, πρῶτος δὲ καὶ ἀνθρώπων βασίλευσεν.

——Ubi Prometheus
Iapeto satus bonum genuit Deucalionem;
Qui primus condidit urbes, & extruxit templa
Diis, & primus inter homines regnavit.

Scholiastes ibi: *Hellanicus tradit Deucalionem Promethei filium regnâsse in Thessaliâ, & aram XII Diis construxisse. Thessalia autem prius vocabatur Hæmonia.* [b] Plutarchus; *Quidam tradunt Deucalionem & Pyrrham, constructo apud Dodonam templo, ibi consedisse in Molossis.* Oraculum autem Dodonæum ex Ægypto advectum esse [c] docuit Herodotus. [d] *Ut Varro scribit, regnante Atheniensibus Cranao, successore Cecropis; ut autem nostri Eusebius & Hieronymus, adhuc eodem Cecrope manente, Diluvium fuit quod appellatum est Deucalionis, eò quòd ipse regnabat in earum terrarum partibus ubi maximè factum est.* Varroni convenit cum Marmore; Syncellus etiam [e] *sub Cranao*: neque dissentiunt Tatianus & Clemens, qui *sub Crotopo* συγχρόνῳ collocant. Orosius *Amphictyonis temporibus* attribuens, extrema Crotopi respexisse videtur.

[b] V. Pyrrhi initio. [c] Suprà p.63. [d] Augustin. Civ. Dei l.8, c.10. [e] P.157.b.

Quòd, post Tatianum, Clemens Alex. Eusebius, Syncellus, alii, *Deucalionis Diluvium, & Phaetontis Incendium* (res satis contrarias) in idem tempus conjiciant; id quidem ex Platonis Timæo depromptum est; [f] quem consulas. Plato autem, ex Ægyptiorum disciplinâ, tradidit. Illi *Majorem* ἀποκατάστασιν, *hoc est, redintegrationem, per* ἐκπύρωσιν, *aut per* κατακλυσμὸν *perfici* [g] docuerunt.

[f] P.1043.c. [g] Suprà p.10.

Neque Belli, inter *Athenienses atque Atlanticos,* [h] *ante 9000 annos* gesti, meminissem) quod Solonem ab Ægyptiis audivisse comminiscitur Plato) si Crantor olim, & Platonis interpretes, historiam eam veram fuisse non asseverâssent. Multò sobriùs Origenes, Porphyrius, Proclus allegoriam esse existimârunt.

[h] In Critiâ p.1100.b.

Concilia Amphictyonica.

NON una fuit apud Græcos Ἀμφικτυονία· vetustissima quidem Thessalica hæc, quæ idcirco instituta est ut essent Græci [a] Φίλοι μὲν ἀλλήλοις, λυπηροὶ δὲ τοῖς Βαρβάροις καὶ φοβεροὶ, *sibi invicem amici, sed Barbaris graves & formidabiles.* [b] Enumerantur gentes XII, quæ Concilii participes essent: Extra πύλας, VII; *Octæi,* (aliis *Ænianæ*) *Malienses, Phthiotæ, Thessali, Magnetæ, Perrhæbi,* Dolopes (ab Æschine omissi, quòd forsan ejus ætate interierat gens Dolopum:) Intra πύλας, V; *Locri, Dorienses, Phocenses, Bœoti, Iones.* [c] Pausanias *Perrhæbos* omisit & *Bœotos*; Suidas, Harpocration & Michael Apostolius *Thessalos* & *Locros.* Convenire soliti erant Amphictyones bis quotannis ad Thermopylas; ubi [d] *Cereris Amphictyonidis templum, sedilia Amphictyonibus, & ipsius Amphictyonis delubrum extructa sunt.* Synodus Πυλαία vocatur, & assessores Πυλαγόραι.

Alterum Ἀμφικτυονικὸν σύστημα apud Delphos [e] *institutum fuit, quod & de publicis rebus consultaret, & communem Templi procurationem sustineret, quum pecuniæ grandes & donaria deposita custodiâ atque sanctimoniâ indigerent. Vetustiora ignorantur; sed Acrisius memoratur primus qui Amphictyones* (hos) *ordinaverit, & urbes definiverit quibus in concessu eo esset jus suffragii. Convenerunt primò XII urbes,*(non gentes) *postmodo urbes plures se adjunxerunt. Concilium vocabant Pylæam; erat & vernum & autumnale; & Cereri sacrificabant Pylagoræ.* Amphictyones hi, postquam Pythia instituta sunt, ludis istis præsidebant: Neque publicas Græciæ, sed Templi Delphici res sacras procurabant. Concilium hoc ad alterius exemplar compositum est; eadem utrobique vocabula. [f] Ἀμφικτύονες, περίοικοι Δελφῶν, συναγόμενοι ἐπὶ Πυλαίᾳ, Πυλαγόραι καὶ Ἱερομνήμονες, *Amphictyones, circumhabitantes Delphos, congregati ad Pylæam, Pylagoræ & sacrorum memores* dicuntur. Pausanias utrosque distinguit: dicit, [g] *Conventum Achæorum ad Ægium celebrari,* καθότι ἐς Θερμοπύλας τε, καὶ ἐς Δελφοὺς οἱ Ἀμφικτύονες, *sicut tàm ad Thermopylas, quàm ad Delphos Amphictyones.* Sanè magna fuit utriusque vel similitudo, vel confusio. Neque enim [h] *Amphictyones, qui templum Delphis trecentis talentis construendum locârunt,* iidem [k] *Amphictyones fuerunt, qui epigrammatis & cippis exornârunt Leonidam ducésque alios qui cum illo occubuerunt.*

[a] Dion. Halic. l.4. p.299.
[b] Æschinis Orat. περὶ παραπρεσβείας p.262.
[c] L. 10. p.622.
[d] Herod. l.7. c.200.
[e] Strab. l.9. p.420.
[f] Hesychius.
[g] L.7. p.445.
[h] Herod. l.2. c.180, l.5. c.62.
[k] L.7 c.220.

Ab

Ab isto cœtu, ob direptionem Templi, semoti sunt ipsi [a] Phocenses à Philippo Macedone post decennale bellum Sacrum; tandem verò, ob rem strenuè gestam contra Brennum Gallum, Delphos adortum, Amphictyonatum receperunt. Ad Delphicam hanc societatem pertinet Ætolorum illud III virorum sacrorum monumentum. [a] *Pausan. l.10. p.622.*

[b] ΕΠΙ. ΑΡΙΣΤΑΓΟΡΑ. ΕΝ. ΔΕΛΦΟΙΣ. ΑΡΧΟΝΤΟΣ.
ΠΤΑΛΑΙΑΣ. ΗΣΙΗΣ. ΙΕΡΟΜΝΗΜΟΝΟΥΝΤΩΝ. ΑΙΤΩΛΩΝ.
ΠΟΛΕΜΑΡΧΟΥ. ΑΛΕΞΑΜΕΝΟΥ. ΔΑΜΩΝΟΣ. [b] *Gruter. p.129.15. & p.1021.7.*

Tertia Ἀμφικτυονία etiam Sacra fuit; instituta ad tuendam τὴν ἀσυλίαν Templi, quod Neptuno sacratum est in Calauriâ insulâ. [c] Ἦν δὲ καὶ Ἀμφικτυονία τις περὶ τὸ ἱερὸν τοῦτο ἑπτὰ πόλεων, *Fuit etiam ad hoc Templum Amphictyonatus quidam urbium VII; Quarum nomina Hermione, Epidaurus, Ægina, Athenæ, Prasiæ, Nauplia & Orchomenus Minyeius.* [c] *Strab. l.8. p.374.* [d] *Androtion* dixit, quòd Ἐξ ἀρχῆς ἀφίκοντο ἐς Δελφοὺς παρὰ τῶν περιοικούντων συνεδρεύσαντες, καὶ ὀνομασθῆναι μὲν Ἀφικτύονας τοὺς συνελθόντας, *Initio assessores è finitimis convenerunt Delphos, & qui coierunt nominati sunt* Ἀφικτύονες (ab ἀφικέσθαι) ἐκνικῆσαι δὲ ἀνὰ χρόνον τὸ νῦν σφισιν ὄνομα, *per tempus autem obtinuit nomen* Amphictyonum. [d] *Pausan. 10. p.622.* [e] *Anaximenes* nomen deducit ἀπὸ τοῦ περιοίκους εἶναι τῶν Δελφῶν τοὺς συναχθέντας, *quòd coacti essent Delphis circum-vicini*, quasi, Ἀμφικτίονες, Scholiastes [f] Thucydidis: Περικτίονές εἰσι, καὶ ἀμφικτίονες, οἱ περιοικοῦντες. [e] *Harpocr. Ἀμφ.* [f] *L.3. p.242. n.4.*

His exemplis, in Asiâ, [g] *Panionium ex XII urbibus*; & *Triopium Doriense ex VI*, à colonis Græcis instituta sunt, Sec. XIV. [g] *Herodot. l.1. c.143, 144.*

Cadmus.

ALtera Ægyptiorum exulum colonia in Græciam deducta est à Cadmo Agenoris filio. [h] *Phœnix & Cadmus de Thebis Ægyptiorum in Syriam profecti apud Tyrum & Sidonem regnaverunt.* Dein, [i] *Raptâ Europâ, Cadmus regnavit Thebis.* ℘. I. [h] *Euseb. n.562.* [i] *n.587.*

[k] *Cadmus Agenoris filius à rege missus ad quærendam Europam Rhodum navigavit: & cùm tempestate jactatus vovisset se templum Neptuno structurum, servatus in eâ insulâ templum illi Deo condidit, & Phœnicibus quibusdam ibi relictis ejus curam demandavit; qui in Jalysiorum societatem coaluère; & ex iis fuit Sacerdotum successio.* Jalysiæ urbs fuit [l] *Achæa*, postea *Jalyssus* dicta, quam condiderunt *Heliadæ*. De *Telchinibus* & *Heliadis*, Rhodi incolis, multa [m] Diodorus; quem consulas. [k] *Diod. Sic. l.5. p.227. d.* [l] *Ibid. c.* [m] *Diod. p.326. d.*

Præter Neptuni cultum, etiam ἀνθρωποθυσίαν Phœnices in hanc insulam intulisse videntur. [a] *Rhodi, mense Metagitnione* ἕκτῃ ἱσταμένου XVI Kal. Novemb. *homo sacrificabatur Saturno. Qui mos, cum diu invaluisset, immutatus est. Nam ex capite damnatis unum servabant usque ad Saturnalia, quem instante festo, extra portas producentes, juxta Aristobulæ fanum jugulârunt, vinum propinantes.*

[a] Porphyr. de Abstin. l. 2. §. 54.

[b] *Cadmus Delphis Phocidem* (vel Thebaidem) *versus pergens, vaccam habuit itineris ducem, emptam à bubulcis Pelagontis,* ἐπὶ δὲ ἑκατέρας τῆς βοὸς πλευρᾶς σημεῖον ἐπεῖναι λευκὸν, εἰκασμένον κύκλῳ τῆς σελήνης, ὁπότε εἴη πλήρης, *in utroque item latere habentem signum candidum, circulo simile Plenilunii. Oportebat autem, ex Oraculi jussu, Cadmum cum exercitu ibi sedem ponere, ubi bos fessa procubuisset.* Oraculum habes, apud Aristophanis [c] Scholiasten. Macula autem illa candida, in speciem Lunæ, superstitionem Ægyptiacam, in cultu Apidis, denotare videtur: atque indè potiùs colligi potest Cadmum fuisse Ægyptium, quàm ex *Minervæ simulacro*, fuisse Phœnicem. [d] *Quidam putant Cadmum, qui in Thebaïdem venit, fuisse Ægyptium, non Phœnicem: cui sententiæ opponitur hujus Minervæ nomen,* ὅτι Σίγα κατὰ γλῶσσαν τὴν Φοινίκων καλεῖται, καὶ οὐ Σάϊς κατὰ τὴν Αἰγυπτίων φωνὴν, *Quòd Siga dicitur, sermone Phœnicio; & non Sais, Ægyptio.* Minerva ab Ægyptiis in urbe *Saï* maximè culta est: [e] nomen autem Minervæ Ægyptium fuit *Neith*. Vox *Siga* non satis innotescit. [f] *Sida Danai filia*; aliis [g] *Beli uxor, Danai mater.* [h] Ὄγγα, Ἀθηνᾶ ἐν Θήβαις, ἐπιχώριον ἐπώνυμον ἔχουσα. [i] Ὄγκα, ἡ Ἀθηνᾶ, κατὰ Φοίνικας· unde, Ὀγκαῖαι πύλαι Θηβῶν. Sunt qui hinc in Pausaniâ, pro Σίγα, rescribunt Ὄγκα· sed à lectione vulgatâ nimis dissonum est nomen illud. Argumentum potiùs à Jovis nomine ducendum. [k] Καραιὸς Ζεὺς παρὰ Βοιωτοῖς. [l] Bocharto interprete, Καραιὸς est *Arietinus*, *Hammon* κριοπρόσωπος.

[b] Pausan. l. 9. p. 559.
[c] ad Ranas. p. 269.
[d] Pausan. ib.
[e] Suprà p. 89
[f] Pausan. l. 3. p. 206.
[g] Cedren. p. 21. b.
[h] Hesych.
[i] Stephan.
[k] Hesychius.
[l] Phænic. l. 1. c. 17.

Luculentum autem originis Ægyptiacæ testimonium exhibet ærea illa tabula, quæ *Haliarti*, circa 200 annos post adventum Cadmi, in Alcmenæ sepulcro condita, post annos indè plùs 900, ab Agesilao rege Spartano ablata est. [m] *In sepulchro, præter armillam æream non magnam & duas amphoras figlinas, reperta est Ænea Tabula continens literas multas & mirabiles, utpote pervetustas; ex quibus nihil poterat intelligi, etiamsi apparerent postquam æs est ablutum; sed characterum typus erat proprius quidam & barbaricus, Ægyptios maximè referens*

[m] Plutarch. Dæmon. Socrat. p. 557.

rens. Agetoridas itaque, ab Agesilao missus, Memphim venit ad Chonuphim prophetam; petens ut si quid intelligeret, interpretaretur. Ille postquam per triduum libros vetustos de variis characterum formis consuluisset, ad Regem rescripsit, τὸν τύπον εἶναι τῆς ἐπὶ Πρωτέως βασιλεύοντι γραμματικῆς· Ἡρακλέα γὰρ τὸν Ἀμφιτρύωνος ἐκμαθεῖν, *Typos esse scripturæ Ægyptiacæ illius, quæ in usu erat sub Rege Proteo; quam didicerat Hercules Amphitryonis filius.* Herodotus, Agesilao aliquantùm senior, ex [a] sacerdotum placitis, tradiderat *Proteum in Ægypto regnâsse* ante inceptum bellum Trojanum; ad illius itaque tempora non malè refertur ætas Herculis. [b] *Chonuphis* quidam *Heliopolitanus* dicitur, [c] *Eudoxi Cnidii* præceptor; ut *Sechnuphis, Platonis; Sonches, Pythagoræ.*

[a] *Herod.l.2. c.113.*
[b] *Diog. Laert. Eudoxo.*
[c] *Clem. Alex.Strom.1. p.303.*

Aliam ejusdem ætatis inscriptionem [d] Herodotus *vidit, in templo Apollinis Ismenii apud Thebas Bæotias, literis Cadmeis in tripode incisam: erat ista,* Ἀμφιτρύων μ' ἀνέθηκεν ἐὼν ἀπὸ Τηλεβοάων,

Amphitryon me obtulit è gente Teleboarum.

Facta est hæc ætate Laii, qui fuit Labdaci F. Polydori N. Cadmi Pronepos. [e] Alterum ibidem legitur epigramma *tripodis à Scæo dicati, Hippocoontis F. ætate Oedipodis Laii F. Tertium etiam Laodamantis Eteoclis F. qui regnavit solus; sub quo Cadmei, ab Argivis ejecti, ad Encheleas se contulerunt,* in Illyrico. Istis autem inscriptionibus, nihil est literarum apud Græcos vetustius.

[d] *L.5.c.59.*
[e] *C.60.*

§. II.

Herodotus Καδμήϊα γράμματα, *Cadmeas literas* vocat; etiam Φοινικήϊα, *Phœnicias.* Nam [f] *Phœnices qui cum Cadmo venerant, cùm alias doctrinas in Græciam introduxere, tum etiam Literas, quæ apud Græcos antea non fuerant. Et quidem primæ tales fuerunt, quibus Phœnices omnes utuntur; sed progressu temporis, unà cum sono, literarum* ῥυθμὸν *modum mutaverunt; & Iones, eo tempore loca ista accolentes, Literásque à Phœnicibus discentes, paucarum formas mutârunt; vocârunt tamen Phœnicias, quòd Phœnices eas in Græciam introduxissent.* Quòd verò subjungit Herodotus arguit istas literas *Ægyptias* potiùs, quàm *Phœnicias* nominandas esse. Καὶ τὰς, inquit, βίβλους διφθέρας καλέουσι ἀπὸ τοῦ παλαιοῦ Ἴωνες, *Iones etiam priscâ consuetudine membranas appellant biblos; quia aliquando in penuriâ biblorum, utebantur pellibus caprinis & ovinis.* ἡ βύβλος, unde Græcorum βίβλος, sine dubio erat papyrus Ægyptia, non Phœnicia. Neque fuerunt Phœnices

[f] *C.58.*

[a] *Suprà p.* 37. ipsi Literarum Authores: sed [a] *Literas apud Ægyptios à Mercurio repertas* esse ostendimus. Græci autem, quòd Phœnices illis per commercia notiores fuerint quàm Ægyptii, & Cadmus ipse ex Phœnice venerit, Literas cum Cadmo allatas *Phœnicias* appellârunt, & Cadmum *genere Phœnicem* esse existimârunt. Apud quosdam etiam [b] *Plin. l.* 5. *c.* 12. [b] *ipsa gens Phœnicum in gloriâ magnâ literarum inventionis*. Ex eâ famâ, [c] *L.* 3. Lucanus; [c] *Phœnices primi, famæ si credimus, ausi*
Mansuram rudibus vocem signare figuris.

[d] *L.* 2. Magìs cautè Tacitus, [d] *Fama est Cadmum, classe Phœnicum vectum, rudibus adhuc Græcorum populis, artis ejus auctorem fuisse.* Cadmus itaque ex Ægypto oriundus, Phœniciis ratibus in Græciam transvectus, literas istas secum intulit, quæ ultra Trojani belli tempora obtinuerunt.

Quænam autem fuerit priscis istis seculis literarum *Ægyptiarum* atque *Phœniciarum* dissimilitudo, hodie non liquet. Certè utrisque gentibus, etiam Ebræis, Syris, omnibúsque Orientalibus sinistrorsum scribere commune fuit. Neque est absimile vero istum sinistrorsum scribendi morem à Græcis initio receptum fuisse, diúque [e] *Pausan. l.* 5. *p.* 338. in usu mansisse. Olympiæ [e] *Agamemnonis statuæ adscriptum est nomen:* γέγραπται δὲ καὶ τοῦτο ἐπὶ τὰ λαιὰ ἐκ δεξιῶν, *Id autem scriptum est à dextrâ in lævam*; id est, sinistrorsum, ad morem ævi in quo vixerat. Paulatim desuevit ista scribendi ratio, scripserúntque Græci βουστροφηδὸν. [f] *Ibid. l.* 5. *p.* 320. In [f] Arcâ Cypseli Olympiæ dicatâ, *inscriptiones sunt literis antiquis incisæ*; Καὶ τὰ μὲν ἐς εὐθὺ αὐτῶν ἔχει, σχήματα δὲ ἄλλα τῶν γραμμάτων βουστροφηδὸν καλοῦσιν Ἕλληνες, *Et quædam literarum formæ rectâ ducuntur, aliæ autem* βουστροφηδὸν, *ut Græci dicunt.* τὸ δὲ ἐστι τοιόνδε. *Ἀπὸ τοῦ πέρατος τοῦ ἔπους ἐπιστρέφει τῶν ἐπῶν τὸ δεύτερον, ὥσπερ ἐν διαύλου δρόμῳ, Est autem hujusmodi. A fine versûs superioris fit conversio ad initium sequentis, eâ ratione quâ in diaulo curritur.* Lineæ [g] *In* Βουστροφ. ducuntur alternè sinistrorsum & dextrorsum. [g] Hesychius rationem vocis reddit: οὕτως ἔλεγον, ἐπὰν ὁμοίως τοῖς ἀροτριῶσι βουσὶ τὰς ἀντιστροφὰς ποιῇ τις. ἔλεγον δὲ ἐπὶ τοῦ γράφειν τρόπῳ τοιούτῳ, *Ità dicitur quando quis regressus facit instar boum arantium: dicitur etiam de isto scribendi modo.* Eâdem scripturæ versurâ exaratæ sunt leges Solo- [h] *Suid. in* Νόμος. nis, qui Cypselo junior, Archon Athenis erat an. Attico 990. [h] Τοὺς τοῦ Σόλωνος νόμους Ἄξονας Ἀθηναῖοι ἐκάλεσαν, διὰ τὸ ἐγγεγράφθαι αὐτοὺς ἐν ξυλίνοις ἄξοσιν, *Athenienses vocârunt leges Solonis* Ἄξονας,

quòd

quòd inscriptæ essent in tabulis ligneis. Et [a] ἀνέγραψαν τοὺς νόμους εἰς τοὺς Κύρβεις, *Leges in Tabulas conscripserunt.* Sed & [b] βουστροφηδὸν ἦσαν οἱ Ἄξονες καὶ οἱ Κύρβεις γεγραμμένοι, *Axones & Cyrbes scripti sunt eo modo quo convertuntur boves.*

[a] *Harpocration in* Κύρβεις.
[b] *In* ὁ κάτωθεν.

Cadmus etiam Bacchi cultum in Græciam primus attulit: ideóque Græci Semelen ejus filiam Bacchi matrem fuisse fabulantur, & Bacchus [c] Luciano vocatur Συροφοίνικός τινος ἐμπόρου τοῦ Κάδμου θυγατριδοῦς, *Cadmi cujusdam mercatoris Syrophœnicis ex filiâ nepos,* Extra dubium est hunc Deum, cum toto suo choragio, ex Oriente in Græciam advectum fuisse. De illius autem natalibus inter gentes non convenit. [d] Τὸν Διόνυσον Τύριοι νομίζουσιν ἑαυτῶν, *Tyrii Bacchum suum esse existimant.* Frustrà quidem; cùm Bacchus fuerit istâ urbe antiquior. [e] *Indorum alii Bacchum advenam Assyrium fuisse; alii illum Indi fluvii filium,* apud se natum, ferunt. [f] *Afri etiam, Oceani accolæ, hujus Dei incunabula sibi vendicant.* [g] Homerus autem *Bacchum in Nysâ Arabiæ natum* cecinit, ——σχεδὸν Αἰγύπτοιο ῥοάων, ——*Prope fluenta Ægypti.* §. III.

[c] *In Concil. Deor. initio.*
[d] *Achill. Tatii l.2. initio, p.67.*
[e] *Philostr. l 2.c.4.*
[f] *Diod.S.l.3. p.140.a.*
[g] *Diod. ib.*

Ex Gentium lite, plures orti sunt Bacchi; de quibus fusè [h] Diodorus, quem consulas. Novissimus Græcus; vetustissimus Ægyptius, qui *Osiris.* [i] Τὸν Ὄσιριν Διόνυσον εἶναι λέγουσι, *Osirin Bacchum esse aiunt.* De Græci origine [k] Diodorus in Ægyptiacis: *Cadmus, Thebis Ægyptiis oriundus, filiam habuit Semelen; quæ vitiata, post septem menses, infantem peperit,* τὴν ὄψιν δι' ὅνπερ οἱ κατ' Αἴγυπτον τὸν Ὄσιριν γεγονέναι νομίζουσι, *eâ specie quam Ægyptii tribuunt Osiridi. Cadmus re compertâ, & oraculo monitus ut patrum sancita tueretur, infantem auravit, & sacra illi congrua instituit, quasi Osiris denuò se mortalibus exhibuisset, & procreationem retulit ad Jovem; ut & Osiris honestraretur, & corrupta eximeretur ab infamiâ: Quare divulgatum est apud Græcos Semelen Cadmi F. è Jove suscepisse Osirim. Postea verò Orpheus, ab Ægyptiis Theologiâ imbutus, prisci Osiridis nativitatem in recentiora tempora transtulit, & Cadmeis gratificatus, novos ritus instituit in quibus traderetur initiatis Dionysum ex Semele & Jove prognatum fuisse.* Sanè ante Orpheum, [l] *Melampus Amytheonis F.* ἐστὶ ὁ ἐξηγησάμενος τοῦ Διονύσου τοὔνομα, καὶ τὴν θυσίην, καὶ τὴν πομπὴν τοῦ φαλλοῦ, *Græcis introduxit Dionysi nomen, & sacrificium, & pompam Phalli. Erat autem Melampus vir sapiens & divinandi peritus, qui cùm alia multa, quæ ex*

[h] *L.3.& l 4.*
[i] *Herodot. l.2.c.42.*
[k] *L.1.p.14.a.*
[l] *Herodot. l.2.c.49.*

Ægyptiis audiverat, Græcis invexerit, tum quæ ad Dionysum pertinent, paucis immutatis. Neque enim casu contigit, ut huic Deo, tum in Ægypto, tum in Græciâ, eadem sacra fierent. Nam apud Græcos similia sunt, neque recens introducta; neque Ægyptii à Græcis mutuati sunt aut hunc aut alium ritum, sed omnia ferè Deorum nomina ex Ægypto in Græciam pervenerunt.

[a] Syncell. p. 157. c. — [b] Euseb. Chr. n. 520. — [c] Syncell. p. 153. d. — [d] In Σημαχίδαι. — [e] Penès me.

Alii volunt Bacchum, jam adultum, Athenas advenisse. [a] Κατὰ Ἀμφικτύονα τὸν Δευκαλιωνὸς τινές φασι Διόνυσον εἰς τὴν Ἀττικὴν ἐλθόντα ξενωθῆναι Σημάχῳ, καὶ τῇ θυγατρὶ αὐτοῦ νεβρίδα δωρήσασθαι. ἕτερος δ' ἦν ἐκ Σεμέλης ὄντος. Hieronymus [b] vertit, Sub Amphictyone *Deucalionis F. Dionysius* (*verùm non ille Semelæ filius*) *quum in Atticam pervenisset, hospitio receptus à Semacho, filiæ ejus capreæ pellem largitus est.* Paulò antè [c] Ἀμπελουργία ὑπὸ Διονύσου ἐγνωρίσθη, οὐχὶ τοῦ ἐκ Σεμέλης, *Vitium cultura à Dionysio prodita est, non utique illo Semeles filio.* [d] Stephanus scribit Bacchum παρὰ ταῖς θυγατράσιν ἐπιξενωθῆναι· ἀφ' ὧν αἱ ἱέρειαι αὐτοῦ, *à Semachi filiabus exceptum fuisse; à quibus sacerdotes Bacchi.* Traditione τῆς νεβρίδος, docuit μυστήρια καὶ τελετάς. Bacchus, cum nebride, in [e] nummo CΜΥΡΝΑΙΩΝ, percusso in honorem *Juliæ Domnæ Augustæ, sub Procos. Rufino.*

[f] Photii Bibl. p. 446. Narrat. 37. — [g] Steph. in Θ. — [h] Herod. l. 2. c. 44.

[f] Conon refert *Cadmum, non missum ad investigandam Europam (ut Græci dicunt) sed ad comparandum sibi in Europâ imperium, raptæ sororis investigationem prætexuisse. Ille Thasum fratrem in Thaso insulâ relinquens, in Bœotiâ locum munivit, quem à patriâ Thebas vocavit.* Thasus autem [g] *insula juxta Thraciam, in quâ mortua est Telephassa Europæ mater.* Ibi [h] Herculis *templum, à Phœnicibus conditum, qui ad quærendam Europam navigantes, Thasum condiderunt. Id autem quinque virorum ætatibus priùs fuit, quàm Hercules Amphitryonis in Græciâ existeret.* In statere nostro ΘΑΣΙΩΝ, stat ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ ΣΩΤΗΡΟΣ, *Herculis Salvatoris* simulacrum: & in nummis æreis ΜΑΡΩΝΙΤΩΝ, ΔΙΟΝΥΣΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ.

§. IV.

[i] Plin. l. 7. c. 56. — [k] Diod. Sic. l. 5. p. 223. c. — [l] Diod. ib.

[i] *Auri metalla & conflaturam Cadmus Phœnix, ad Pangæum montem* in Thraciâ, invenisse dicitur. Ferunt etiam [k] Cadmum *Samothraciam* appulisse, καὶ τῆς τελετῆς μεταχόντα, γῆμαι τὴν ἀδελφὴν Ἰασίωνος Ἁρμονίαν, *& perceptis Mysteriis, uxorem duxisse Harmoniam, Jasionis sororem.* Samothraces quidem Cabirorum Deorum mysteriis celeberrimi fuerunt; & jactitârunt, [l] *Mysteriorum ritus à Jove Jasioni filio traditos olim fuisse, in eâ insulâ*; ante adventum scilicet Cadmi.

Verùm

Verùm ex istis, quæ [a] suprà dicta sunt, liquet illos sacra ista ab Oriente accepisse. [b] *Initiati autem credebantur Deos habere in periculis præsentissimos, & ipsos fieri sanctiores & justiores: Ideo heroes veteres & semidei illustrissimi ritibus istis imbuti sunt, Jason, Castor & Pollux, Hercules, Orpheus.* Argonautæ illi; quorum appulsum decantat [c] Apollonius. Scholiastes ibi docet *Ulyssem & Agamemnonem* initiatos fuisse: etiam [d] *Tarquinius, Demarathi Corinthii filius, Samothraciis religionibus mysticè imbutus est*; & [e] Philippus Alexandri M. pater. [f] Μυοῦνται δὲ ἐν τῇ Σαμοθράκῃ τοῖς Καβείροις, *Initiantur autem in Samothraciâ Diis Cabiris.* E Samothraciâ, id est, ex Cabirorum mysteriis, Græci deducunt Cybelen, sive Deorum Matrem. [g] *Corybas, aiunt, Jasionis & Cybeles filius, cum Dardano & Cybele, in Asiam profectus, transtulit in Phrygiam* τὰ τῆς Μητρὸς τῶν θεῶν ἱερὰ, *sacra Matris Deorum: Cybele* τὴν θεὰν Κυβέλην ἀφ' ἑαυτῆς, *Deam, Cybelen, suo nomine; Corybas autem* τοὺς ἐπὶ τοῖς τῆς Μητρὸς ἐνθουσιάζοντας, *Matris sacra furore lymphatico obeuntes, Corybantes de se appellavit.* Aliis autem [h], ἀπὸ τῶν Κυβέλων, Κυβέλη, *à Cybelis*, Phrygiæ monte, *Cybele* dicitur. In Samothraciâ, etiam erant Corybantum mysteria: [i] Ἦν δὲ ἐκεῖσε καὶ τὰ τῶν Κορυβάντων μυστήρια. [k] *Quidam Curetes & Corybantes eosdem fuisse existimârunt: illi autem fuerunt Jovis nutritii & custodes.* Κουρῆτες Cretenses fuerunt; Corybantes, Phryges. [l] *Pherecydes Corybantes IX, qui habitârunt in Samothrace, ex Apolline & Rhytiâ natos refert; ex Vulcano autem & Cabirâ Protei filiâ, Cabyros tres & tres Cabeiridas nymphas; & utrisque sua sacra fuisse; maximè autem in Lemno & Imbro, sed & in Troadis urbibus, Cabiros cultos; eorumque nomina mystica esse. Acusilaus, Vulcano Camilum; hôc, Cabeiros; his, Cabiridas ortas ait.* Erat quidem [m] *Imbrus insula sacra Cabiris, & Mercurio.* In Circo Romano, [n] *Tres aræ trinis Diis parent, Magnis, Potentibus; eosdem Samothracas existimant.*

Sicut *oppidum Cecrops à se appellavit Cecropiam, quæ* [o] *nunc est arx Athenis*: ità Cadmus [p] τήν τε Καδμείαν ἐτείχισε, καὶ τὴν ἀρχὴν τοῖς ἐκγόνοις ἀπέλιπεν, *& Cadmeiam munivit, & regnum posteris reliquit. Illi Thebas Cadmeiæ adjecerunt, & Bœotis plerisque imperantes, regnum propagârunt, usque ad Epigonorum expeditionem.* Regio autem Καδμηΐς [q] *vocata est, usque ad annum sexagesimum post casum Trojæ; quo tempore, à Bœotis occupata, Bœotiæ nomen obtinuit.*

[r] *Cum Cadmo in terram, quæ nunc vocatur Bœotia, devenerunt Gephyræi,*

[a] p. 35.
[b] Ib. p. 224. a.
[c] Argon. I. ver. 915.
[d] Macrob. Saturn. l. 3. c. 4.
[e] Plutarch. in Alex.
[f] Scholiast. ibid.
[g] Diod. Sic. l. 5. p. 223. d.
[h] Strab. l. 12. p. 567. c.
[i] Suid. Σαμόθρ.
[k] ib. Κουρ.
[l] Strab. l. 10. p. 472.
[m] Steph. in Ἴμβρ.
[n] Tertullian. Spect. c. 8.
[o] Plin. l. 7. c. 56.
[p] Strab. l. 9. p. 401.
[q] Thucyd. l. 1. p. 5. Gr.
[r] Herodot. l. 5. c. 57.

Gephyræi, & Tanagricum tractum incoluerunt: indè à Bœotis pulsi, Athenas diverterunt; ubi certis conditionibus in jus civitatis recepti sunt; [a] *& templa extruxerunt Athenis, quæ cum aliis templis Atticis nihil habebant commune, sed ab iis erant distincta: in quibus fuit Cereris Achææ templum, & orgia*; quæ & [b] Γεφυραία Δημήτηρ dicta est. Bacchum & Cererem inter Deos Cabiros [c] recensuimus.

[d] *Cum Cadmo etiam Arabes trajecerunt.* [e] *Quidam existimant Abantes* (quos contra Trojam sub Elephenore militantes Homerus vocat [f] ὄπιθεν κομόωντας, *occipite crinito) tonsuram eam ab Arabibus didicisse, quæ postea à Theseo dicta est* [g] Θησηΐς.

[a] C. 61.
[b] Etymolog. in Γεφ.
[c] Suprà p. 36.
[d] Strab l. 10. p. 447.
[e] Plutarch. in Theseo p. 2.
[f] Iliad B. ver. 542.
[g] Suprà p. 103

Lacedæmon.

NE desiderentur in Marmore nobilissimæ gentis Origenes; legendum velim [h] τῆς Λακω-νικῆς ἐβασίλευσε, & de *Eurotâ* atque *Lacedæmone*, Regibus, intelligendum. Adeò ut Lacedæmoniorum epocha incidat in annum Atticum 67. Cùm verò illorum Mythyca nondum congesta sint in Chronica; κατὰ γενεὰς accipe.

[h] Lineâ 13.

[*] LELEX indigena, à quo Legeles dicti. — Triopas — Phorbas.

MYLES — *Polycaon* — *Messene* Argiva. (Polycaon Andaniæ regnabat)

Jupiter — *Taygeta*, à quâ mons. — EUROTAS, à quo fluvius

LACEDÆMON — *Sparte*. Spartam condidit.

AMYCLAS, Amyclas urbem condidit. — *Eurydice* — *Acrisius* Rex Argivorum — Danae.

ARGALUS, [i] Ἀγησίλαος — CYNORTAS, post fratrem. — *Hyacinthus*, cujus tumulus Amyclis, sub signo Apollinis. *Amyclides* dicitur, & poeticè [k] *Oebalides*.

OEBALUS — *Gorgophone* Argiva, Persei fil.

HIPPOCOON fratrem ejecit. — TINDAREUS, ab Hercule restitutus. — *Leda*

CASTOR & POLLUX — *Helena* uxor MENELAI — *Clitemnestra* uxor *Agamemnonis*, qui dux contra Trojam.

[*] Pausan. l. 3. initio.
[i] Hesych. Ἀγησ.
[k] Ovid. Met. l. 10. fab. 5.

Danaus,

Danaus.

Adventus Danai celebris eſt Græcorum epocha; quæ incidit in annum Atticum 72: illam hic annis 56 priùs, quàm in Euſebii Canone, ſtatui [a] diximus. Danaus autem Cadmo patrue- [a] *Suprà p.82.*
lis tertiam Ægyptiorum coloniam deduxit in Græciam; & exuto Gelanore, Argivorum regnum obtinuit.

[b] *Chemnis urbs magna eſt in Thebaide prope Neam urbem. Dicunt* [b] *Herodot.*
Ægyptii, Danaum & Lynceum fuiſſe Chemnitas, & in Græciam navigâſſe. *l.2.c.91.*

De Danao cum Marmore convenit [c] Apollodoro; Ὑποθεμένης Ἀ- [c] *Apoll.l.2.*
θηνᾶς αὐτῷ ναῦν πρῶτος κατεσκεύασε, Danaus *conſilio Minervæ primus* *p.63.*
navem fabricavit, quam à filiarum numero πεντηκόντορον *vocavit, eiſque impoſitis aufugit* ex Ægypto. *Rhodum verò appellens Minervæ Lindiæ ſtatuam dedicavit. Indè Argos ſe contulit, regnúmque ei tradidit Gelanor.* Cur navis iſta prima habebatur, docet Plinius. [d] *Navem primus in* [d] *Pl.l.7.*
Græciam ex Ægypto Danaus advexit: antè ratibus navigabatur, inventis *c.56.*
in Mari Rubro inter inſulas à rege Erythrâ. Hygenus [e] *navem biproram* [e] *Fabula*
vocat. Argo navis etiam Pentecontoris. *168, 277.*

[f] *Danaus ex Ægypto cum filiabus fugiens, cùm appuliſſet Lindum* [f] *Diod. Sic.*
Rhodi oppidum, ab incolis ſuſceptus, Minervæ templum extruxit, & Deæ *l.5.p.227.d.*
ſtatuam conſecravit. Tres autem Danai filiæ ſublatæ ſunt peſte, quæ graſſabatur in Lindo: reliquæ cum patre Argos profectæ ſunt. Sequitur, Cadmum *non ità multò pòſt Minervæ Lindiæ donaria obtuliſſe, inter quæ Lebes æneus veteri more fabrefactus, cum inſcriptione literis Phœniciis.* Sed Cadmi navigationem priorem fuiſſe docet Marmor. Longè autem pòſt, [g] *Amaſis* rex Ægypti *Minervæ Lindiæ duas lapideas ſta-* [g] *Herodot.*
tuas, & thoracem lineum (peplum) [h] *admiratione dignum miſit: quia* *l.2.c.ult.* [h] *L.3.c.47.*
Danai filiæ templum Minervæ quod Lindi eſt extruxiſſe feruntur, eò appulſæ quum filios Ægypti fugerent.

[i] *Dum Danaus cum Gelanore Sthenelæ F. de regno contendit, lupus in* [i] *Pauſan.*
taurum impetum fecit. Taurus Argivis viſus eſt repræſentare Gelanorem, *l.2.p.118.*
& Lupus Danaum (extraneum.) *Cùm igitur Lupus confeciſſet Taurum, Danaus è re natâ regnum adeptus eſt; & Lupum ab Apolline immiſſum exiſtimans, Apollinis* Λυκίου *templum poſuit, & ſtatuam. Nam & ſimulacra eo tempore fuiſſe putantur, maximè Ægyptia.* Atque in ejus rei memoriam, Lupi προτομὴν in nummis Argivorum ſignatam habeo.

Euſebius *Gelanoris* regno nullum tempus aſſignat. Apud Æſ-

chylum, *filius* ἀνώνυμος *indigenæ Pelasgi* (quem inter reges istos recenset [a] Hygenus) regnabat Argis, quando adveniebant Danaides,

[a] *Suprà p.* 82

[b] Τοῦ γηγενοῦς γὰρ εἰμ' ἐγὼ Παλαίχθονος.
Ἶνις Πελασγοῦ, τῆσδε γῆς ἀρχηγέτης.

[b] *Iuànn ver.* 254.

Sanè [c] *Pelasgum indigenam fuisse dixit Hesiodus; Acusilaus autem Jovis & Niobes filium, à quo Peloponnesi incolæ vocati sunt Pelasgi.* Et [d] *Peloponnesus Pelasgia, ut Ephorus: Illi autem origine Arcades vitam militarem amplexi sunt, multisque in idem studium perductis, & communicato omnibus nomine, apud Græcos aliisque inclaruerunt. In Epirum, Thessalium, Cretam, Lesbum, Lemnum, Imbrum, &* [e] *Larissam Asiæ prope Cumas, deduxerunt colonias. Gens vaga & ad migrationes præceps tulit magna ac subita incrementa, ac decrementa maximè sub Æolensium ac Ionum transitum in Asiam.*

[c] *Apollodor. l.* 2. *initio. l.* 3. *p.* 163.
[d] *Strab. l.* 5. *p.* 221.
[e] *Strab. l.* 13. *p.* 621.

Sicut Cecrops Cecropiam, Cadmus Cadmeiam, ità [f] *Danaus Argivorum* Ἀκρόπολιν *condidisse perhibetur* (Arcis nomen, [g] Larissa,) *tantumque præstitit ille principibus prioribus, ut qui Pelasgi antea vocati sint, Danai nominarentur; & Argivi, ob urbis gloriam. Danai sepulchrum in medio foro dicitur Palinthus.*

[f] *Strab. l.* 8. *p* 371.
[g] *Stephan.*

Danai filiæ ob puteorum inventionem templa summósque honores adeptæ sunt; quòd copiam aquarum in urbem introduxerint, ubi fuit aquæ inopia. Monstratur fons Amymone prope Lernam. [i] Polybius dixit *Danaum* τὰ ὑδρεῖα τὰ ἐν Ἄργει ἀποδεῖξαι, instrumenta *aquatica Argis demonstrâsse.* Ægyptii insignes fuerunt aquileges.

[h] *Ib ex emendatione Gasauboni.*
[i] *Strab. l.* 1. *p.* 23. *d.*

[k] *Danai filiæ initiationem Cereris, quam Græci* Θεσμοφόρια *vocant, ex Ægypto attulerunt, & Pelasgicas fœminas docuerunt. Postea verò, Peloponneso omni à Doribus sedibus suis ejectâ, abolitus est iste initiandi ritus. Arcades è Peloponnensibus soli non ejecti ritum conservârunt.*

[k] *Herodot. l.* 2. *c.* 171.

De filiarum nuptiis, & maritorum cæde, Apollodorum adeas. [l] *Unus evasit Lynceus in Lyrceam oppidum, unde face signum dedit uxori Hypermnestræ, quæ vicissim à Larissâ facem extulit. Hinc Argivis* Πυρσῶν ἑορτὴ *Facularum festum annuum. Illa à patre in judicium vocata, & absoluta,* [m] *templum* Ἀρτέμιδος Πειθοῦς *Dianæ Suadæ, &* [n] Ἀφροδίτην Νικηφόρον *Venerem Victricem dedicavit.*

[l] *Pausan l.* 2. *p.* 130.
[m] *Ibid. p.* 122.
[n] *Ibid. p.* 119.

Veneris cultus in Oriente celebris. [o] *Saturnus Byblum urbem dono dedit* θεᾷ Βααλτίδι, τῇ καὶ Διώνῃ. *Dione* mater Veneris; unde filia [p] *Dionæa* dicitur. [q] *Byblus Cinyræ regia Adonidi sacra.* Byblo objicitur Cyprus. [r] *Fama tradit à Cinarâ sacratum vetustissimum Paphiæ Veneris*

[o] *Sanchun. Euseb. Pr. Ev. p* 38. *d.*
[p] *Virg. Æn.* 3. *ver.* 19.
[q] *Strab. l.* 16. *p.* 755.
[r] *Tacit. hist.* II. *p.* 338.

neris templum; Deamque ipsam conceptam mari huc appulsam, id est, per mare advectam. Est & [b] *Veneri Amathusiæ delubrum.* [c] *Amathus urbs* [b] *Ib. An.* 3. p 98.
Cypri antiquissima, in quâ colebatur Adonis-Osiris. A Venere nomen [c] *Stephan.*
habuerunt *Cypri urbes*, [d] *Dionia*, atque [e] *Urania.* Cæterùm [f] *Veneris* [d] *Ibid.* [e] *Diod. Sic.* l 20.
Uraniæ fanum in Ascalone Syriæ urbe omnium hujus Deæ templorum vetustissimum est. Siquidem quod in Cypro templum est, ex hoc prodiit, sicut [f] *Herodot.* l. 1 c. 105.
ipsi fatentur Cyprii; & quod apud Cythera est, Phœnices ex eâdem Syriâ condiderunt. Pausanias, [g] *Primis hominum Assyriis contigit Uraniam* [g] *Lib* 1. p. 27.
colere; & post Assyrios, Cypriorum Paphiis, & Phœnicum illis qui Ascalone in Palæstinâ degunt: à Phœnicibus edocti Cytherii eandem colunt. Alibi de Cytheris, [h] *Est illic Uraniæ fanum sanctissimum, & omnium* [h] *L. 3. p. 207.*
quæ apud Græcos Veneri dicata sunt antiquissimum: αὕτη δὲ ἡ θεὸς ξόανον ὡπλισμένον, *Ipsa autem Dea statua est armata.* Similiter [i] Ἔγχειος [i] *Hesychius.*
Ἀφροδίτη, Κύπριοι, Apud *Cyprios Venus Encheos*, id est, Hastata: Neque aliter forsan Hypermnestræ *Venus Victrix.*

Sed & ipsa [k] *Hypermnestra apud Argos sacerdotio functa est* Junonis. [k] *Euseb.* n. 582.
[l] Ἡρεσίδες dictæ sunt αἱ ἱέρειαι τῆς ἐν Ἄργει Ἥρας, *sacerdotes Junonis* [l] *Etymolog. M. in* H.
Argivæ. Earum prima fuit [m] *Callithyia.* Tertia occurrit [n] *Alcynoe*; [m] *Euseb. Chr.* n. 376.
cujus Sacerdotii anno 26, qui in tertiam ante Troica ætatem incidit, gens [n] *Dion. Halicar.* l. 1.
Sicula ex Italiâ migravit; ut refert Hellanicus Lesbius; qui (12 annis p 18.
[o] Herodoto senior) per Sacerdotum Argivarum tempora historiam [o] *Gellii* l. 15.
deduxit, designans quid sub quâque gestum erat. [p] Ἠρίθμουν δὲ τοὺς c. 23.
χρόνους οἱ Ἀργεῖοι ἀπὸ τῶν ἱερειῶν, *Argivi à Sacerdotibus numerabant* [p] *Schol. Thucyd.*
tempora. Eam ob causam notatur [q] *Admeta* (ità legendum) *Euri-* [q] *Syncell.* p. 172. a.
sthei filia sacerdotium Argis tenuisse annis 38. Aliæ memorantur Junonis Sacerdotes, *Cydippe, Chrysis, Phainis*

Mythologi Danaum Ægyptium fuisse agnoscunt. [r] *Neptunum*, [r] *Apollodor.* l. 2.
aiunt, *generâsse Agenorem qui in Phœniciâ regnavit, & Belum: Hic & Ægyptum procreavit, à quo regio Ægyptus dicta est; & Danaum, qui trajecit in Græciam.* Unde Manetho [s] *dicit* ὅτι ὁ μὲν Σέθωσις ἐκαλεῖτο [s] *Jos. c. Apion* p 10; l. 1.
Αἴγυπτος, Ἀρμαῖς δὲ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ, Δαναός, *quòd Sethosis vocabatur Ægyptus, Armais autem ejus frater Danaus.* Infeliciter hic Manetho res Ægypti ad ætatem Danai confert. *Sethosis* enim est *Sesostris*; qui seculo demùm XIV floruit. Neque inter Reges Ægyptios investigandus est *Danaus*; quem (ut & *Cecropem*, & *Cadmum*) patriæ clades in exilium projecit. Cæterùm vulgaris est iste Græcorum error; qui *Sesostrim* bellum Trojanum præcessisse crediderunt.

Panathenæa.

GRæci in Dies festos Ludorúmque apparatus propensissimi fuerunt. Hinc in Marmore nostro tot Epochæ Ludos sacros & Theatrum spectantes. *Athenæa*, apud eos omnium vetustissima, [a] Herodot. l.2. c.58. cum cultu Minervæ, ex Ægypto in Græciam translata sunt. [a] Πανηγύριας δὲ ἄρα καὶ πομπὰς καὶ προσαγωγὰς πρῶτοι ἀνθρώπων Αἰγύπτιοί εἰσι οἱ ποιησάμενοι· καὶ παρὰ τούτων Ἕλληνες μεμαθήκασι. τεκμήριον δέ μοι τούτου τόδε· αἱ μὲν γὰρ φαίνονται ἐκ πολλοῦ τευ χρόνου ποιεύμεναι, αἱ δὲ Ἑλληνικαὶ νεωστὶ ἐποιήθησαν, *Ægyptii primi hominum sunt qui conventus, & pompas, & accessus ad Deos fecerunt: & ab Ægyptiis eas didicerunt Græci. Cui rei argumento est, quòd Ægyptiacæ ab antiquis* [b] C.59. *temporibus factæ, Græcanicæ autem recèns videantur institutæ.* [b] *Ægyptii autem non semel in anno, sed frequenter conventus agunt: præcipuè Dianæ, in urbe Bubasti*; 2. *Isidi, in urbe Busiri*; 3. *Minervæ, in urbe Sai*, &c. [c] Herodot. l.2. c.62. [c] *Ubi in urbem Saïn sacrificatum convenerunt, noctu universi lucernas plurimas accendunt circumcirca domos sub dio. Lucernæ autem sunt vasa sale & oleo plena, quibus superstans incumbit ipsum ellychnium, quod totâ nocte ardet. Festi nomen est* Λυχνοκαΐη *Lucernarum accensio. Qui ad conventum non ierint, noctem sacrificii observantes, Lucernas accendunt: ità Lucernæ non in Saï modò, sed etiam per totam Ægyptum accenduntur. Ritûs hujus sacra est ratio.* Solennitates istæ ipsis superstitionibus non recentiores videntur.

[d] In Λαμπ. Hinc etiam in Græco Minervæ cultu, Lampadum ritus. [d] Harpocration, *ex Polemone*, Τρεῖς ἄγουσιν Ἀθηναῖοι ἑορτὰς Λαμπάδος, Παναθηναίοις, καὶ Ἡφαιστείοις, καὶ Προμηθείοις, *Athenienses tria Lampadis festa agunt, Panathenæis, Vulcanalibus, Prometheiis.* Erat autem [e] Plato l.1. de Rep. in Panathenæis Λαμπαδηδρομία equitum. [e] Λαμπὰς ἔσται πρὸς ἑσπέραν ἀφ' ἵππων τῇ θεῷ, *Sub Vesperam erit Deæ certamen Lampadum* [f] Herod l.8. c 98. *ex equis.* [f] Herodotus τὸ ἀγγαρήιον *Persarum* τῇ λαμπαδηφορίῃ *Græ-* [g] Pausan. l.1. p.58. *corum* comparat. [g] *In Academiâ est ara Promethei, à quâ Lampadas accensas ferentes in urbem decurrunt.*

[h] Lucian. in Nigrino, p.31. Porrò ab Ægyptiorum moribus deduci videtur; quòd hos [h] *ludos in veste tinctâ spectare* nefas esset. Athenienses [i] lineas vestes [i] Suprà p.108. serò deposuerunt.

[k] In Παναθ. De *Panathenæis* [k] Harpocration, *ex Hellanico & Istro*: Ἤγαγε τὴν ἑορτὴν

ἤγειρε ὁ Ἐριχθόνιος ὁ Ἡφαίστου· πρὸ τούτου δὲ Ἀθήναια ἐκαλεῖτο, *Panathenæa festum egit Erichthonius Vulcani filius: ante eum vocabantur Athenæa.* Hic Sacrum illud omnibus Atticæ populis commune fecit; unde Festo nomen. Hic quadrigarum certamen instituit, discedens paululùm à ritu Ægyptio.

[a] *Primus Erichthonius currus & quatuor ausus*
Jungere equos, rapidisque rotis insistere victor. [a] *Virg. Georg. l. 3. v. 113.*

Ægeus rex Athenarum [b] τῶν Παναθηναίων ἀγῶνα ἐπιτελεῖ· ἐν ᾧ ὁ Μίνωος παῖς Ανδρόγεως ἐνίκησε πάντας, *Panathenæorum certamen celebravit, in quo Androgeus Minois filius vicit.* [b] *Apollodor. l. 3. sub finem.*

[c] Διττὰ Παναθήναια ἤγετο Ἀθήνησι· τὰ μὲν καθ' ἕκαστον ἐνιαυτὸν, τὰ δὲ διὰ πενταετηρίδος, ἅπερ καὶ Μεγάλα ἐκάλουν, *Agebantur Athenis Panathenæa duplicia; alia Annua; Alia Quinquennalia, quæ etiam Magna vocabant.* Ista autem Inferioris sunt ævi. [c] *Harpocr. Suid. Παν.*

Ad ipsum autem Erichthonium pertinet [d] Ἀῤῥηφορία, ἑορτὴ ἐπιτελουμένη τῇ Ἀθηνᾷ ἐν Σκιροφοριῶνι μηνί. λέγεται δὲ καὶ διὰ τοῦ Α, παρὰ τὸ ἄῤῥητα καὶ μυστήρια φέρειν· ἢ ἐὰν διὰ τοῦ Ε, παρὰ τὴν Ἕρσην τὴν Κέκροπος θυγατέρα, Ἑρσιφορία. Ταύτῃ γὰρ ἦγον τὴν ἑορτὴν, *Arrhephoria, festum quod celebratur Minervæ mense Scirophorione. Profertur autem vel per A,* (quasi ἀῤῥητοφορία) *à secretorum & mysteriorum gestatione; vel per E, Hersephoria, ab Herse filiâ Cecropis, quòd ipsi festum agerent.* [d] *Etymolog. M. a. Hesych. Suid.*

[e] Τέσσαρες μὲν ἐχειροτονοῦντο δι' εὐγένειαν Ἀῤῥηφόροι. δύο δὲ ἐκρίνοντο αἳ τῆς ὑφῆς τοῦ πέπλου ἦρχον καὶ τῶν ἄλλων τῶν περὶ αὐτόν. λευκὴν δὲ ἐσθῆτα ἐφόρουν· καὶ εἰ χρυσία περιέθεντο, ἱερὰ ταῦτα ἐγίνοντο, *Ordinabantur* Ἀῤῥηφόροι *quatuor ex nobilitate. Duæ seligebantur quæ Pepli texturam ordiebantur & alia ad illum pertinentia. Albam vestem ferebant; & si aurea ponebantur, sacra illa fiebant.* In Etymologico non virgines, sed *pueri ab anno ætatis septimo ad undecimum*, sunt sacrorum administri. [e] *Harpocrat. in Ἀῤῥηφ.*

[f] Apollodorus fabulam narrat, & [g] Ovidius; [f] *Lib. 3.* [g] *Metamorph l. 2.*

Pallas Erichthonium, prolem sine matre creatam,
Clauserat Actæo textâ de vimine cistâ,
Virginibúsque tribus gemino de Cecrope natis
Servandam dederat, sed enim inconfessa quid esset;
Et legem dederat, sua ne secreta viderent.

Aglauros autem ac *Herse* cistam resignant.

Infantémque vident exporrectúmque draconem.

 [a] *Pandrosus,*

[a] *Pandrosus, quæ ex sororibus sola fidem servavit in deposito, templum habuit Minervæ contiguum.* [b] Καὶ Ἀγραύλῳ Ἀθηναῖοι καὶ τελετὰς καὶ μυστήρια ἄγουσι καὶ Πανδρόσῳ, αἳ ἐνομίσθησαν ἀσεβεῖν ἀνοίξασαι τὴν λάρνακα, *Quin etiam Athenienses Aglauro & Pandroso ceremonias & mysteria peragunt, quæ in aperiendâ arcâ impiè fecisse habentur.* Fuit etiam [c] *ad præruptum Arcis locum* τὸ ἱερὸν τῆς Κέκροπος θυγατρὸς Ἀγλαύρου, *Templum Aglauri Cecropis filiæ.* Numismata habeo Cretensia in quibus Serpens cistulam vimineam semiapertam ingreditur: & in [d] nummo, quem percussit Κοινὸν Μακεδόνων νεωκόρων (in honorem *Alexandri*) serpens est *exporrectus* in cistâ semiapertâ. Serpentes autem & cistulæ etiam in Bacchi sacris: Bacchantium

[e] *Pars sese tortis serpentibus incingebant,*
Pars obscura cavis celebrabant Orgia cistis:

[a] *Pausan. l.1.p.48.* [b] *Athenagoras Apolog. initio.* [c] *Herodot. l.8.c.53.* [d] *Goltz. tab. 34.* [e] *Catulli Epithal. Thetidis.*

Mater Deorum.

MAtris Deorum religio in Phrygiâ ortum habuit: prima Deæ ἐπιφάνεια in Cybelis contigit: [f] Κύβελα, ὄρη Φρυγίας καὶ ἄντρα καὶ θάλαμοι, *Montes Phrygiæ, ubi antra & thalami Matris:* quæ [g] ἐφάνη ἐν Κυβέλοις, *in Cybelis apparuit*, anno Attico 77, *regnante Athenis Erichthonio.* At verò Pessinuntii gloriantur, apud illos esse [h] τὸ ἄγαλμα διοπετὲς, οὐδὲ ψαυστὸν χειρὸς ἀνθρωπίνης, Deæ *simulacbrum è cœlo delapsum; neque humanâ manu tactum:* addunt, urbem suam nomen accepisse, ἐκ τοῦ πεσόντος ἀγάλματος ἐξ οὐρανοῦ, καὶ πρῶτον ἐκεῖσε ὀφθῆναι, *quòd deciderit simulacbrum è cœlo; ibique primùm apparuerit.* Sanè [i] *Pessinûs emporium templum magnæ venerationis habet Matris Deorum, quam Agdistin vocant. Sacerdotes olim* δυνάσται τινὲς ἦσαν ἱερωσύνην καρπούμενοι μεγάλην, *reguli quidam erant magnum Sacerdotii fructum percipientes. Templum illustre fecerunt Romani, cùm simulacrum Deæ ex oraculo Sibyllæ acciverunt (ut & Æsculapii, ab Epidauro) Mons urbi imminet Dindymus, unde dea Dindymene, ut à Cybelis Cybelene.*

[k] *Dyndamon, & Cybelen, & amœnam fontibus Idam*
Semper & Iliacas Mater amavit opes.

Et [l] *Berecyntes, & omnes Phryges, & qui Idam accolunt Troës Rheam colunt, eique* ὀργιάζουσι. *Vocatur ab eis Mater Deorum, & Agdistis, & Phrygia, & Magna Dea; à locis autem Idæa, Dindymene, Pylene (lege Sipylene) Pessinuntia, Cybele.*

[f] *Hesych.* [g] *Marm.* [h] *Herodian in Commodo, l.1.§.35.* [i] *Strab.l.12 p.567. d.* [k] *Ovid. fast. 4.* [l] *Strab.l.10 p.469. 2.*

Dea

Dea hæc etiam Smyrnæ culta eſt,& Magneſiæ. In fœdere *Smyrnæorum* & *Magnetum* (inter Marmora Arundelliana) utrique jurant διὰ τὴν Μητέρα τὴν Σιπυληνήν, *per Matrem Sipylenen*; quæ eo nomine utrobique culta. Vetuſta urbs [a] *Sipylus everſa fuit regnante Tantalo.* [a] *Strab.l.1. p.58.c.*
Religio apud Magnetas ſuperſtes,vetuſtior forſan; ſed Smyrnenſis, privilegio major. Enumerat [b] Ulpianus *Deos,quos S.C.* & *conſtitutionibus Principum hæredes inſtituere conceſſum eſt*, *Apollinem Didymæum*, *Dianam Epheſiam*, *Matrem Deorum Sipylenſem quæ Smyrnæ colitur.* [b] *Poſt Cod. Theodoſ. p. 92. Edit. Pariſ. an. 1586.*
Smyrnam nominat,ut à Magneſienſi diſtinguatur. [c] Poſterior Theodoſiani Codicis editio pro*Sipylenſem* perperàm ſubſtituit *Cybelen eam.* [c] *Lugd. an. 1593. 4*[to]

Nummum habeo æneum ΠΕССΙΝΟΥΝΤΙΩΝ (in honorem *Antonini* Caracallæ *Aug.*) Averſâ parte ſtat Attys. Quæ Phrygês narrant de *Matre & Attide*, non diſſimilia ſunt iſtis, quæ Syri de *Venere & Adonide*, atque Ægyptii de *Iſide & Oſiride* fabulantur: [d] *Idem ſub diverſis nominibus religionis effectus eſt. Mater Deûm Terra habetur; Sol nomine Attinis*,ſive Attidis, colitur. Unde Ὕψιςος *Celſiſſimus* nuncupatus eſt. [d] *Macrob. Saturn.l.1. c.21.*

[e] ΜΗΤΕΡΙ. ΤΗ. ΠΑΝΤΩΝ. ΡΕΙΗ——
ΑΤΤΕΙ Θ. ΥΨΙСΤΩΙ——
[e] *Gruter. Inſcript. p.82.1.*

Fabulam Attidis explicat [f] *Julianus Imperator*; & ex eo, [g] *Saluſtius* Platonicus. [f] *Orat. 5. in Matr Deor.* [g] *De diis & Mundo, c.4.*

Initium cultûs ex Marmore noſcimus. Religio autem per Orbem Romanum latè propagata eſt; quod ex Nummis & Inſcriptionibus conſtat. In numiſmatis meis triplex eſt Deæ ſchema, Stantis,Sedentis,Aurigantis. Stantem exhibet nummus СΜΥΡΝΑΙΩΝ. Γ. ΝΕΩΚΟΡΩΝ Stant duæ fœminæ,capitæ turritæ; altera Smyrna urbs, cum thuribulo; altera Mater Sipylene, cum Leonibus ad pedes. Similis eſt [h] Φωκαιέων, in honorem Juliæ Domnæ. Et in nummo [i] ΜΑΓΝΗΤΩΝ, СΙΠΥΛ. id eſt, *Sipylene Mater*, ſtat cum Leonibus ad pedes, dextrâ tenens crotalum, ſiniſtrâ tympanum ſuſtentans ad humerum: averſâ parte ΜΑΓΝΗСΙΑ cum capite turrito. [h] *Triſtan II. p.146.* [i] *Ib.p.428.*

Mater in cathedrâ ſedens conſpicitur in altero nummo СΜΥΡΝΑΙΩΝ. Γ. ΝΕΩΚ. ΕΠ. С. СΕΞΤΟΥ. ἐπὶ στρατηγοῦ, *ſub Procos. Sexto*, in honorem *Gallieni* Aug. Caput turritum eſt, dextra crotalum tenet, ſiniſtra tympanum; ſed nulli ſunt juxta thronum Leones. [k] Conſtantinus ex monte Dindymo in forum Byzantii tranſtulit *Matris Deûm Rheæ ſimulacrum*, τοὺς περὶ ἑκάτερα λέοντας περιελών, *Leonibus utrinque ſublatis*. In [l] nummo ΜΑΓΝΗΤΩΝ, СΙΠΥ. *Sipylene Mater* ſedet, [k] *Zoſim.l.2. p.687.b.* [l] *Triſtan.II. p.567.*

[a] *Strab. l. 14. p. 467. c.* sedet, cum leone accumbente: In alterâ autem [a] *Magnesiâ, quæ ad Mæandrum fluvium, fuit olim templum Matris Deûm, Dindymenes* nomine.

Aurigantis Matris species cernitur in numismate ΥΠΑΙΠΗΝΩΝ, *Hypæpenorum* sub monte Tmolo, ΕΠΙ. ΣΤΡΑ. Τ. ΦΛ. ΠΑΙΠΙΟΝΟΣ. *Sub Procos. T. Flavio Papione*, in honorem *Severi* Aug.

[b] *Virgil. l. 6. ver. 784.* ——[b] *Qualis Berecynthia Mater*
Invehitur curru Phrygias turrita per urbes.

[c] *Ursin. p. 286.* [d] *Erizzo. p. 105.* Leonum bigæ in cursu sunt sine frænis: In [c] nummo *Volteii*, Leones bijugi frænati sunt: In [d] *Neronis* nummo, Leones quadrijugi.

Deam Syriam, dorso Leonis insidentem, habemus in nummo, quem in honorem *Antonini Aug.* edidit COL. AUR. PIA. METR. SID. id est, *Colonia Aurelia Pia Metropolis Sidon.* Neque dissimilis est Deæ Cœlestis effigies, in Denario Carthaginiensium, in honorem *Severi.*

Sanè numina non adeò diversa fuerunt Mater Deûm & *Dea Syria*, sive *Cœlestis*. [e] Lucianus[e]: *Astarte Luna, Europa, Dea Syria, Rhea. Nam & Leones eam ferunt, & tympanum habet, & coronam turritam in capite gestat; qualem & Lydi Rheam effigiant.* De πολυωνυμίᾳ Deæ, seipsam audiamus. [f] *Me primigenii Phryges Pessinunticam nominant Deûm Matrem; hinc Autochthones Attici Cecropiam Minervam; illinc fluctuantes Cyprii Paphiam Venerem; Cretes sagittiferi Dictynnam Dianam; Siculi trilingues Stygiam Proserpinam; Eleusinii vetustam Deam Cererem; Junonem alii, alii Bellonam, alii Hecaten, Rhamnusiam alii: & qui nascentis dei Solis inchoantibus radiis illustrantur Æthiopes, Ariique, priscâque doctrinâ pollentes Ægyptii, ceremoniis me prorsus propriis percolentes, appellant vero nomine Reginam Isidem.* Sanè *Isis* erat [g] μυριώνυμος. Ex Ægypto autem, Deæ origo.

[e] *De Deâ Syriâ initio.* [f] *Apuleii Metam. l. xi. p. 378.* [g] *Plutar. de Iside p. 372. c.*

Cum religione Phrygiâ, nata est Harmonia sacra. [h] *Satyrus Phryx invenit tibiam obliquam; Hyagnis, & ipse Phryx, harmoniam trichordam & diatonicam; Crumata verò Olympus, similiter Phryx; & Mixophrygium modum, & Mixolydium, Marsyas eâdem patriâ natus: Doricam autem harmoniam Thamyris Thrax excogitavit.* Fuit autem Hyagnis Marsyæ pater; Marsyas, Olympi præceptor. Plura si velis de *Matre*, adeas Lilii Geraldi syntagma IV; si de *Hyagne*, & *Nomis Musicis*, Seldenum, ad hanc epocham. Nos ad Ebræorum Libertatem properamus.

[h] *Clem. Alex. Strom. l. 1. p. 307. c.*

Exodus

Exodus Israelitarum.

ANnus agebatur à *Diluvio* 857; à susceptâ Abrahami *Peregrinatione* 430; ab *ingressu* Jacobi in Ægyptum 215; ab incursione *Pastorum*, & Israelitarum *servitute*, 157; à *Josepho* Patriarchâ mortuo 143; à nato *Mose* 80; & Per. Jul. 3227; cùm jam *Stamenemes* esset 32 rex Thebanorum; in Inferiore autem Ægypto *Aphophis* Pastorum rex quartus regnâsset annos 60; quando decimo quinto die *Abib*, mensis *Septimi*, qui mox *Primi* nomen habuit, (Post $\overline{X}$ plagas Ægypto illatas, 1 Sanguinis, 2 Ranarum, 3 Pediculorum, 4 Muscarum, 5 Pestis, 6 Ulcerum, 7 Grandinis, 8 Locustarum, 9 Tenebrarum, 10 Cædis primogenitorum) Israelitæ omnes, celebrato Paschate, convasatis rebus, spoliisque onusti, ad sexcenta millia virorum, præter parvulos, convenerunt in *Ramesse*, ubi [a] initio collocati fuerant: indè militari ordine profecti sunt [a] *Suprà p.*88. in *Succoth*, sive tentoria; indè in *Etham* & Arabiæ desertum; antecedente eos interdiu nube, & noctu igne.

EXitus ex Ægypto insignissima est historiæ Sacræ epocha; cui innititur Judæorum, Christianorúmque chronographia, rerúmque Ægyptiacarum dispositio: non tamen à Veteribus est rectè instituta.

Josephus, ut ex Judaicarum rerum comparatione cum Ægyptiacis suæ gentis antiquitatem, contra Apionem, vendicaret, colligit [b] *Egressum tam antiquum esse, ut penè mille annis præcedat bellum* [b] P.1042 a. *Trojanum.* Verùm computatio ista magno peccat προχρονισμῷ, neque est satis candida, sed multis modis fallax & falsa.

Supponit Reges *Pastores* fuisse Ebræos, [c] Οἱ καλούμενοι Ποιμένες [c] *Ib. p.*1041.f. ἡμέτεροι πρόγονοι, *Qui Pastores dicti progenitores nostri fuerunt*; & expulsionem *Pastorum* fuisse exodum Israelitarum. De errore isto [d] satis dictum. [d] *Suprà p.*99.

Ex Manethone didicit *Pastores* ejectos fuisse à *Tuthmose Thebanorum rege.* Ex eodem itaque recitat [e] Thebanorum regum $\overline{XVII}$ se- [e] P.1041.b. riem, qui regnârunt annos 333; quos in Canone exhibuimus. Horum primus est *Amosis*; sextus *Misphragmuthosis*, qui Pastores debellavit; septimus *Tuthmosis*, qui illos expulit, & qui regnare cœpit

annis 120 post initium primi Regis. Josephus autem, ut tot annos in lucro suo haberet, non à Septimo, sed à Primo rege calculum ponit; eámque ob causam illius nomen mutat. Nam qui Porphyrio, ex ipso Manethone, Christianísque omnibus scriptoribus vocatur *Amosis* vel *Amos*, is Josepho sublestâ fide nuncupatur *Tethmosis*, & rex septimus per aphæresin *Thmosis*. Regibus istis XVII adjicitur,
a P.1041.f. sine annis, [a] *Sethosis; cujus frater Armaïs vocabatur Danaus.*

Græco hoc parapegmate instructus Josephus, XVII regum seriem
b P.141.b. ad hunc modum orditur. [b] Μετὰ τὸ ἐξελθεῖν ἐκ Αἰγύπτου τὸν λαὸν τῶν Ποιμένων εἰς Ἱεροσόλυμα, ὁ ἐκβαλὼν αὐτοὺς ἐκ Αἰγύπτου βασιλεὺς Τέθμωσις ἐβασίλευσε μετὰ ταῦτα ἔτη κε. *Postquam Pastorum populus egressus est ex Ægypto in Hierosolymam, eorum ejector Rex Tethmosis regnavit annos* 25: dein numeratis ordine regum reliquorum temporibus; ex omnium annis colligit, Progenitores suos ex Ægypto egressos esse annos 393 antequam Danaus in Græciam venerit; adjectis scilicet 60 *Sethoseos* annis.

Neque hoc illi satis est. Cùm Eusebius (ex Castore) & Marmor Arundellianum statuerint annos tantùm 302 inter appulsum Danai & casum Trojæ, Josephus intra terminos istos tacitè numerat annos 600: & sic demum concludit Israelitarum ἀπαλλαγὴν
c P.1042.a. *adeò antiquam esse*, [c] ὡς ἐγγύς που προτέραν αὐτὴν τῶν Ἰλιακῶν ἔτεσι χιλίοις, *ut annis penè mille præcedat bellum Trojanum.* Sanè Josephus in hoc computo non tam Veritatem, quàm Antiquitatis gloriam, respexisse videtur.

Qualiscunque verò sit hæc Josephi chronologia, illa quidem summo studio à veteribus Christianis admissa est.

Ante adventum Danai regnatum est *Argis* annos 382, si 50 *Inachi* annos adjeceris: Numerus iste quàm proximè accedit ad annos istos 393, quos ex Regum Thebanorum temporibus collegerat Jo-
d Παραινεσ. p.9.d. Suprà p.4. sephus. Hinc Justinus Martyr collocat [d] *Mosem Judæorum ducem in temporibus Ogygis & Inachi.* Josephum etiam secutus est Theophilus: Justinum Tatianus, Tertullianus, Africanus: Tatianum, ut solet, Clemens Alexandrinus: Africanum Epiphanius, atque Georgius Syncellus. Nec quisquam repertus est ante Eusebium qui de vetustate Mosis detrahere, & errorem veterem castigare ausus sit.

e Sync.p.67. Syncellus [e] Eusebium acriter increpat, quòd adversùs priscorum sententiam Mosem faciat recentiorem quàm illis visum fuit:

immeritò quidem, cùm Auctoritas præponderare non debeat Veritati. Sanè Eusebius laudatissimo proposito de veteri Mosaïcæ ætatis προχρονισμῷ detraxit annos 284: unde illi necesse fuit ab Africano cæterisque dissentire. Hinc Exodus Eusebio, non sub p. 6.
primo, sed sub decimo tertio rege *Acherre* ponitur; neque illi opus fuit duas alias anonymorum *Pastorum* Dynastias huic intervallo infercire; quod fecit Africanus. Alioquin in rebus horum temporum Ægyptiacis Africani exscriptor est Eusebius.

Etsi Josepho non bene cesserit temporum comparatio, ille tamen Exodi epocham rectissimè posuit. [a] *Reliquerunt*, inquit, *Israelitæ Ægyptum mense Xanthico, lunâ quintadecimâ, annis quadringentis & triginta postquam progenitor noster Abrahamus in Chananæam venit: post migrationem verò Jacobi in Ægyptum annis ducentis & quindecim.* [a] Antiq. l. 2. c. 6.

Ex genealogiâ sacrâ [b] stabilitur prius illud 215 annorum intervallum; non item posterius. Neque æquales sunt familiarum successiones: in tribu *Judæ* recensentur *Phares, Hesron, Aram, Aminadab, Naasson*; in tribu *Levi*, *Caath*, *Amram & Moses*. Demetrius (non *Phalereus*, sed qui [c] *Ptolemæi Quarti* tempus attigit) παιδογονίαν hanc conjectaneis annorum numeris definivit, quos ex Alex. Polyhistore refert [d] Eusebius. *Caath*, natus anno 17 post adventum Jacobi in Ægyptum, an. ætatis suæ 40 genuit *Amram*, qui an. ætatis 78 genuit *Mosem*, cujus an. 80 contigit Exodus. Sub mortem Jacobi non rectè ponitur ortus Caathi, qui in [e] migrante Patriarchæ familiâ recensetur. [b] Suprà p. 87. [c] Clem. Alex. Strom. 1. p. 337. d. [d] Pr. Evang. l. 9. c. 21. p. 425. [e] Gen. 46. 11

Alii in statuendo Ebræorum Exitu μεταχρονισμῷ immani deliquerunt. Quæ ad hanc rem, ex *Manethone*, & ex *Chæremone*, narrat Josephus, de *Pastorum* reditu intelligenda sunt. [f] *Lysimachus* verò tradidit, ἐπὶ Βοκχόρεως τοῦ Αἰγυπτίων βασιλέως τὸν λαὸν τῶν Ἰουδαίων λεπροὺς ὄντας καὶ ψωροὺς, *Judæorum populum leprâ & scabie infectum sub Bocchore Ægypti rege, consilio ductuque Mosis, per desertum venisse in eam regionem quæ nunc vocatur Judæa.* Neque fuit hæc unius Lysimachi sententia. Tacitus de Judæis, [g] *Plurimi*, inquit, *auctores consentiunt, ortâ per Ægyptum tabe, regem Bocchorim adito Hammonis oraculo id genus hominum alias in terras avehere jussum.* Neque discrepat Apion Grammaticus, qui sub Tiberio scripsit. [h] Ὁ δὲ Ἀπίων ὥρισατο τὴν Ἔξοδον ἀκριβῶς κατὰ τὴν ἑβδόμην Ὀλυμπιάδα, καὶ ταύτης ἔτος εἶναι πρῶτον, ἐν ᾧ, φησὶ, Καρχηδόνα Φοίνικες ἔκτισαν, *Apion* [f] Joseph. c. Ap. l. 1. p. 1058. [g] Tacit. hist. l. 5. initio. [h] Joseph. c. Ap. l. 2. p. 1061. e.

 Exodum

Exodum exactè definivit ad annum primum Olympiadis VII, quo Phœnices condiderunt Carthaginem. Annus iste in [a] Eusebii canone est 29 regni *Bocchoreos*; quoetiam *Roma condita.* Est autem Αναχρονισμὸς annorum 736.

a n.1265.

Moses.

§. I. MUlta narrant Josephus [b] & Artapanus (apud [c] Eusebium) de bello Æthiopico à Mose gesto: Et Chronicon Alexandrinum, ad annum ejus 31, *Moses*, inquit; *urbem Hermopolin condit, & bellum cum Æthiopibus toto decennio gerit.* Josephum sequuntur Zonaras, Cedrenus, aliíque recentiorum; cùm verò in historiâ Mosaicâ de bello isto οὐδὲ γρῦ, [d] Theodoretus, aliíque recentiorum, totam narrationem rejiciunt. Si per *Æthiopas* intelligantur Thebani; si per *Ægyptios*, Pastores qui jam Inferiorem Ægyptum, in quâ degebant Israelitæ, annos ampliùs centenos possederant, historia ista fide digna haberi potest. Manetho enim tradit [e] *Reges Thebaidis Pastores invasisse* καὶ πόλεμον αὐτοῖς συῤῥαγῆναι μέγαν καὶ πολυχρόνιον, *& bellum magnum & diuturnum cum illis gessisse*, usque ad obsidionem eorúmque expulsionem. [f] *Hermopolis*, & *Hermopolites nomus*, Thebaidi adjacent; & [g] Ἑρμοπολιτικὴ φυλακὴ τελώνιόν τι τῶν ἐκ τῆς Θηβαΐδος καταφερομένων, *Castellum Hermopolitanum ubi vectigal exigitur earum rerum quæ deferuntur è Thebaide.* Artapanus ejus exstructionem ad Mosis tempora referre videtur. Chronicon Alexandrinum refert hanc urbem *Myrrhim appellari, à Myrrhinâ quæ Mosem de fluvio sustulit:* aliis *Meroë* minùs rectè nominatur. Thebaidem autem *Æthiopiæ* nomine insigniri [h] suprà innuimus, ubi Nitocris *Ægypto & Æthiopiæ imperâsse* dicitur. [i] Eustathius de Ægypto: Ἐκλήθη δέ ποτε κατὰ τὰς ἱστορίας ἡ τοιαύτη χώρα καὶ Ἀερία καὶ Ποταμία, καὶ Αἰθιοπία διὰ τοὺς ἐκεῖ Αἰθίοπας· περὶ ὧν πολλοὶ τῶν παλαιῶν ἱστοροῦσι, *Regio hæc in historiis vocatur & Aeria & Potamia, & Æthiopia ab Æthiopibus qui ibi sunt: quorum meminerunt plerique veterum.* Æthiopiæ autem nomen Australioribus tantùm Ægypti partibus competit; neque hisce temporibus. Nam [k] *Æthiopes ab Indo flumine*, seculo demum XIII, migrârunt in Ægyptum.

b L 2.c.5.
c Pr.Ev. l.9.c.4.
d Q.22. in Num.c.33.
e Joseph.c. Ap.p.1040. d.
f Ptol.l.4. c.5.
g Strab l.17. p 813.a.
h p 89.
i In Dionysium p.35.
k Euseb. n.402.

§. II. MOses [l] ἐπαιδεύθη πάσῃ σοφίᾳ Αἰγυπτίων· ἦν δὲ δυνατὸς ἐν λόγοις καὶ ἐν ἔργοις, *Eruditus est omni sapientiâ Ægyptiorum, & erat*

l Act.Apost. 7.22.

erat potens in verbis & in operibus. Quænam verò fuit ista *Ægyptiorum Sapientia?* Nondum enim Mercurius Secundus absconditas Thothi artes evulgaverat. Mercurius enim iste (tam secundùm Eusebii canonem, quàm nostrum) est Mose recentior.

Accesserunt, ait [a] Philo, *præceptores alii ex proximis Ægypti nomis*; οἱ δ' ἀπὸ τῆς Ἑλλάδος ἐπὶ μεγάλαις δωρεαῖς μεταπεμφθέντες, *alii è Græciâ magnis præmiis conducti*. Subdit, Τὴν ἐγκύκλιον παιδείαν Ἕλληνες ἐδίδασκον, *Græci doctrinæ orbem docuerunt*. Dicit etiam illum didicisse *Chaldaicam rerum Cœlestium scientiam*, & *literas Assyrias*, vel *Ægyptias* ut [b] Clemens Alex. qui Philonem laudat. Istis verò fides temerè non est adhibenda: Nulla enim adhuc innotuit Chaldæorum eruditio; nedum Græcorum.

[a] De vitâ Mosis p.470.
[b] Strom. l. 1. p.343. d.

Inter Quæstiones ad Orthodoxos (quæ cum Justino Martyre [c] editæ sunt) XXV negat *Mosem assecutum fuisse Astronomiam, Geometriam, Astrologiam, artésque alias quæ ab illis dependent*. Causam reddit: Τῶν γὰρ Αἰγυπτίων τότε ἡ σοφία τῆς πλάνης ὑπῆρχε διδάσκουσα διδάγματα, *Sapientia enim Ægyptiorum temporibus istis fuit disciplina imposturæ*. Neque probanda est Responsio, *Artes illas tunc fuisse vulgares & nullius pretii: Hieroglyphicam verò, quæ maximi habebatur, Mosem didicisse quidem, sed non in usum adhibuisse*. Quæ de Mercurio Sec. X. narranda sunt, ista redarguunt; & ex *Anno Mosaico* constabit, illum rei Astronomicæ non fuisse satìs peritum. *Impostura* autem illa, quam ὁ ζητητής asserit fuisse solam *hisce temporibus Ægyptiorum Sapientiam*, designat Magicas Ægyptiorum vanitates.

[c] P.406.

In apocrypho Enochi libro (cujus fragmenta non contemnenda servantur apud Georgium Syncellum) inter Ἐγρηγόρους, sive mulierosos angelos, qui ante Diluvium homines artibus instituisse dicuntur, [d] *Undecimus* Φαρμαρὸς ἐδίδαξεν φαρμακείας, ἐπαοιδίας, σοφίας, καὶ ἐπαοιδῶν λυτήρια, *Pharmarus* (forsan *Pharmacus*) *docuit veneficia, incantationes, artes Magorum, & incantationum remedia.* [e] Pseudo-Clemens tradit *Magiam*, de Cœlo transmissam: ad hunc modum à *Chamo* citra Diluvium propagatam fuisse; & *Misraimum* illam a patre didicisse; ille autem Ægyptiorum conditor fuit. Si hæc essent fide digna, satìs constaret de magiâ Ægyptiacâ, etiam ante *Mosis* & [f] *Josephi* tempora.

[d] Syncell. p.12. d.
[e] Recognit. l.4.
[f] Gen. 41.8.

Nihilominus Ægyptiaca Magiæ factio omnium vetustissima fuit. De magicis Ægyptiorum præstigiis passim Mosaica historia,

N n Accer-

[a] Exod.7.11. Accersivit Pharao [a] *Sapientes & Maleficos*, id est, Peritissimos artis Magicæ; ἓν διὰ δυοῖν. Priscis seculis Magia doctrinæ culmen habebatur. [b] L.30.c.1. Plinius rectè [b] *animadvertit summam literarum claritatem gloriamque ex eâ scientiâ antiquitùs & penè semper petitam.* Non rectè autem Judæis illam assignat, & Persicâ recentiorem existimat. *Est* [c] Ib.p.545. [c] *& alia Magices factio à Mose & Jamne & Jotape Judæis pendens, sed* [d] Apologiâ 2. p.541. *multis millibus annorum post Zoroastrem.* [d] Apuleius, Plinium secutus, utrumque errorem retinet. *Ego ille sim Carinondas, vel Damigeron, vel Moses, vel Jannes, vel Apollonius, vel Dardanus, vel quicunque alius* [e] II. Timoth. 3.8. *post Zoroastrem & Hostanem inter Magos celebratus.* [e] B. Paulus, ex [f] Lat. versio. Judæorum traditione, docet *Jamnem & Jambrem*, sive [f] *Mambrem*, [g] Præp.l.8. c.8.p.411. *restitisse Mosi*: & Numenio, philosopho Pythagoræo, apud [g] Eusebium, sunt *Jannes & Jambres Ægyptii* ἱερογραμματεῖς *sacrorum scribæ, electi ut Moysi resisterent, ac gravissimas calamitates ab illo in Ægyptum invectas coram omnibus depellerent.* [h] Ib l.9. c.27.p.435. c. [h] Artapanus eosdem appellat τοὺς ἱερεῖς ὑπὲρ Μέμφιν *Sacerdotes supra Nemphim.* Macarius Alexandrinus, *novem dierum itinere* in eremo Ægypti, invisit *sepulchrum Jannis & Jambris fratrum*, ut ex ipsius ore refert [i] Palladius. [i] Hist. Lausiac.c.19.

Magi igitur isti ex Ægypto fuerunt. Moses autem, qui divinâ potentiâ operatus est, in Magorum censu non est numerandus: neque fuit aliqua *Judaica Magices factio*; cùm Judæis omne genus [k] Deut.18.10. Magiæ [k] Lege Mosaicâ vetitum sit: Quædam ejus species etiam [l] morte plectendæ. [l] Exod.22.18 Levit.20.27

Ex Ægypto Magia ad Babylonios derivata est. [m] Diodorus, ex [m] Diod. l.1. p.51.d. Ægyptiorum traditione, φασὶ δὲ τοὺς ἐν Βαβυλῶνι Χαλδαίους, ἀποίκους Αἰγυπτίων ὄντας, τὴν δόξαν ἔχειν τὴν περὶ τῆς ἀστρολογίας, παρὰ τῶν ἱερέων μαθόντας τῶν Αἰγυπτίων, *Dicunt Chaldæos in Babylone colonos esse Ægyptiorum, & ab Ægyptiis sacerdotibus edoctos ad Astrologiæ famam pervenisse.* [n] Suprà p.107. Coloniæ [n] meminimus. [o] Plin.l.30. c.1. [o] Magiæ autem è *Medicinâ natæ additæ sunt Religionis vires, & artes Mathematicæ; nullo non avido futura de sese sciendi; atque ea è Cœlo verissimè peti credente.* [p] Daniel.2.2. Magi Babylonii [p] sub Nabuchodonosoro demum agnoscuntur. Quando cœperit apud eos ars ista, incertum est: Sanè admodum obscura fuit, antequam in Ægypto floruerint Petosiris

[q] Auson. epist.19. [q] *Quique Magos docuit mysteria vana Nechepsos.*

Græci

GRæci autem, qui artem Magicam à Persis serò acceperunt, Persas ejus authores fuisse volunt; & immensam jactitant *Zoroastris* cujusdam antiquitatem, quam à nugivendulis hariolis acceperant. Commenti autem vanitatem arguit ipsa sententiarum discrepantia. [a] *Xanthus Lydus* numerat *à Zoroastre* εἰς τὴν Ξέρξου διάβασιν *annos* 600. Anonymus apud [b] Suidam putat illum fuisse *annis* 500 πρὸ τῶν Τρωϊκῶν. [*] *Hermodorus Platonicus* ab eodem εἰς τὴν Τρωΐας ἅλωσιν *computat annos* 5000. Eadem delirant [c] *Plutarchus* & [d] *Hermippus*. [e] *Eudoxus* autem eum *Platone seriorem* asserit *annis* 6000. Ex tanto dissensu nihil aliud est colligere, quàm Græcos istos ignorantiâ temporum graviter laborâsse. Sanè veteres Græci chronologiæ technicæ fuerunt imperiti; cui non nisi post eversum imperium Persicum operam dare cœperunt. Cùm igitur ἀσύστατα ista uni viro competere non possint, duos pluresve sibi fingunt Zoroastres.

§. III.

[a] *Diog. Laert. prœm.*
[b] *In Zor.*
[*] *Laert. ib.*
[c] *De Iside*, p.369.e.
[d] *Plin. l.* 30. c.1.
[e] *Plin. ib.*

Quidam volunt [f] *Chamum à Persis recentioribus* appellari *Zoroastrem*, *& pro Deo haberi*. Alii dicunt *Zoroastrem* non *Persam* fuisse, sed *Bactrianum*. *Rex Bactrianorum*, cui cum Nino bellum fuit (in Epitome Trogi) vocatur [g] *Zoroaster, qui primus dicitur artes magicas invenisse*. Et Cephalion historicus (sub Hadriano) post Nini res gestas [h] *tractat* γένεσιν Σεμιράμεως καὶ Ζωροάστρου μάγου (ità legendum) *natalia Semiramidis & Zoroastri magi*. Verùm Bactrianorum rex ille [i] Diodoro, ex Ctesiâ, vocatur *Oxyartes*; neque ulla est Bactrianæ magiæ celebritas: Hanc tamen sententiam amplexi sunt Arnobius, Augustinus, Orosius, alii.

[f] *Clem. Recogn. l.* 4. & *Greg. Turon. hist. Fr. l.* 1.
[g] *Justin. hist. l.* 1.
[h] *Syncell.* p.167.b.
[i] *L.*2.p.66.d

Viri docti, ex Arnobii loco, plures colligunt Zoroastres; locus autem mihi videtur ità legendus. [k] *Age nunc! veniat quæso per igneam zonam magus interiori ab orbe: Zoroastres (Hermippo ut assentiamur authori) Bactrianus & ille conveniat, cujus Ctesias res gestas historiarum exponit in primò; Armenius Sostriani* (vel *Hostanis*) *nepos, & familiaris Pamphilus Cyri.* Unus est Zoroastres, cujus meminit *Ctesias*, qui ex Hermippi sententiâ fuit *Bactrianus*. Erat autem [l] *Armenius genere Pamphylus*, τὸ γένος Πάμφυλος· cujus filius *Er* etiam *Zoroaster* dictus est; & *duodecimo die post mortem in rogo positus revixit. Quod scripsit Plato* x̄ *Politicorum.*

[k] *Arnob. l.* 1.
[l] *Clem. Alex. Strom. l.* 5.p.598.d

Apud [m] Suidam, Ζωροάστρης Περσομήδης *Zoroaster Perso-medus*: ille scilicet σοφὸς παρὰ τῶν ἐν τῇ ἀστρονομίᾳ· ὃς καὶ πρῶτος ἤρξατο

[m] *in Zor.*

ἐξ ἀρχῆς αὐτῷ πολυθρυλήτου ὀνόματος τῶν Μάγων, *Astronomorum peritissimus, & princeps Magorum nominis apud ipsos recepti.* Uno *Persomedi* vocabulo,& ætas, & patria ejus designatur. *Darius* Cyri avus, gentis *Medo-persicæ* conditor erat; de quo, ad Sec. XVIII: Zoroaster igitur Persicæ amplitudinis initiis non erat vetustior: Persarum gens nullius erat nominis, ante Cyri victorias; neque Magi apud eos celebres, ante captam Babylonem. Persæ recentiores Zoroastrem *Hystaspi*, patri regis Darii, æqualem fuisse existimant:

[a] Agath.l.2. p.62.b.

Agathias autem dubitat; [a] Πέρσαι δὲ αὐτὸν οἱ νῦν Ὑστάσπεω, οὕτω δή τι ἁπλῶς φασι γεγονέναι, ὡς λίαν ἀμφιγνοεῖσθαι, καὶ οὐκ ἔστι μαθεῖν, πότερον Δαρείου πατὴρ, εἴτε καὶ ἄλλος οὗτος ἐτύγχανεν Ὑστάσπης, *Persæ hodierni Zoroastrem sub Hystaspe fuisse simpliciter dicunt; ità ut valde ambigatur, neque scire possis, utrùm Hystaspes hic fuerit Darii pater, an alius quispiam.* Ambiguitatem solvit [b] Porphyrius. *Magorum*,inquit, *genus apud Persas adeò venerandum, ὥστε καὶ Δαρεῖον τὸν Ὑστάσπου ἐπιγράψαι τῷ μνήματι πρὸς τοῖς ἄλλοις, ὅτι καὶ Μαγικῶν γένοιτο διδάσκαλος, ut Darius Hystaspis filius inscripserit monumento* patris (*inter alia*) *quòd fuisset Magorum magister.* Ammianus etiam Darii patrem agnoscit. [c] *Scientiæ multa ex Chaldæorum arcanis Bactrianus addidit Zoroastres, deinde Hystaspes rex prudentissimus Darii pater.* Verùm neque Rex fuit Hystaspes, neque Zoroastres Bactrianus. Apuleius prodidit Zoroastrem Cambysæ superfuisse: [d] *Pythagoram,aiunt,inter captivos Cambysæ regis, doctores habuisse Persarum Magos; ac præcipuè Zoroastrem, omnis divini arcani antistitem.*

[b] Περὶ ἀποχῆς l.4.§.16.

[c] Marcel. hist.l.23. p.253.

[d] Florid.l.2. p.422.

Persæ itaque rerum Domini,post acquisitam demum Babylonem atque Ægyptum, hanc artem summopere admirati sunt,Græcisque tradiderunt. Sed revertamur.

Iter in Deserto.

ISraelitarum gens hucusque obscura fuit; sine Nomine, sine Patriâ, sine Lege, sine Magistratu: Moses, Libertatis auctor,Dux erat itineris; & Legislator.

Mansionum 42 (de quibus *ad Fabiolam* [e] scripsit S. Hieronymus) *Prima* numeratur *Ramesses*, unde proficisci cœperunt Israelitæ: ubi Pascha primum ab exituris Israelitis celebratum est; in quo sanguis agni fasciculo *hyssopi* in superliminare & duos postes ædium aspergebatur,

[e] Epist.127.

aspergebatur, ut esset [a] *in signum.* Ritus iste semel tantùm, neque [a] Exod.12.13.
extra Ægyptum, observatus est. In Judæâ enim agni [b] Paschales [b] II Chron.
cæsi sunt in atrio Templi, eorúmque sanguis ibi effusus. 30.16. 35.11.

[c] Epiphanius ad primum illud Pascha retulit non dissimilem [c] Hæres.19.
Ægyptiorum morem. Ἐν τῷ καιρῷ ὅτε τὸ Πάσχα ἐγένετο ἐκεῖσε, (ἀρχὴ δὲ αὕτη γίνεται τοῦ ἔαρος, ὅτε ἡ πρώτη ἰσημερία) ἐκ μίλτεως λαμβάνουσι πάντες Αἰγύπτιοι καὶ χρίουσι μὲν τὰ πρόβατα, χρίουσι δὲ καὶ τὰ δένδρα, τὰς συκᾶς, καὶ τὰ ἄλλα, φημίζοντες καὶ λέγοντες, ὅτι φησὶ τὸ πῦρ ἐν ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ κατέφλεξέ ποτε τὴν οἰκουμένην. τὸ δὲ σχῆμα τοῦ αἵματος τὸ πυρωπὸν ἀλεξητήριόν ἐστι τῆς τοσαύτης πληγῆς καὶ τοιαύτης, *Quo tempore Pascha illic celebratum fuit (id autem est ineunte Vere, ad æquinoctium) Ægyptii omnes rubricâ oves, & arbores, & ficus, & alia ejusmodi inficiunt: dicentes illo die totum mundum conflagrâsse; & speciem sanguinis esse amuletum igneum istius calamitatis.* p.39.b.

Statione IV, [d] *ingressi sunt Israelitæ per medium sicci maris*, per- [d] Exod.14.22.
sequentibus Ægyptiis. [e] *Hebræi negant majores suos tranâsse mare* [e] Genebr. in
Rubrum totum, sive à littore Ægyptio ad littus Arabicum, sed, quod gran- Chron. p.66.
dius est miraculum, ad idem littus, ducto intra mare longo circuitu, & quasi semicirculo, unde ingressi fuerant revertisse. Id probant, quia hærebant in deserto Ethan ante transitum, deinde post transitum in eodem se ostendunt, ubi per tres dies vagati castra ponunt in Mara. Deinde mare Rubrum dividit Ægyptum ab Arabiâ, non à Terrâ Sanctâ. Imò verò non fuit necesse ut ingrederentur mare, nisi ut submergeretur Pharao. Hanc Judæorum sententiam refert etiam Gregorius Turonensis, [f] *Dicunt* [f] Histor. l.1.
alii, quòd ad ipsam ripam, facto modico per mare circuitu, unde ingressi §.10.
fuerant, sint reversi. Eam tuentur Tostatus Abulensis, H. Grotius, alii.

In adverso littore, [g] *apud Ichthyophagos, brevium accolas, vetustissima* [g] Diod. Sic.
est traditio, totam sinûs regionem quæ Viridis videtur ingenti quondam l.3. p.122.c.
refluxu desiccatum fuisse, mari in opposita littora refuso, & terram detectam usque ad fundum maris; per gravem denuo æstum undam pristino alveo restitutam esse.

Statio V *Mara*; ab aquarum amaritudine dicta. In istis Arabiæ partibus fuerunt [h] *Lacus quidam Amari vocati, qui cùm essent anti-* [h] Strab. l.17.
quitus amari, fossâ factâ (à Sesostre, ex Nilo in sinum Arabicum, p.804.c.
juxta urbem Arsinoen postea dictam) *& admixto flumine immutati, postea piscibus ac volucribus aquatilibus abundabant.* Etiam [i] *ab urbe* [i] Diod. Sic.
l.3. p.120.d.

Arsinoe dextra littora legentibus occurrunt plurimis in locis amnes è petris in mare præcipitantes, qui amarum habent salsilaginis saporem.

[a] Exod.16.1, [b] 13. Statione VIII, [a] *in deserto Sin, inter Elim & Sinai, 15° die mensis secundi post exitum ex Ægypto,* [b] *vesperè ascendit Coturnix, & cooperuit* [b] Num.11 21, [c] 31, *castra.* Rursùs, Statione XIII, post decessum à Sinai, ad [b] *integrum mensem,* [c] *ventus abripuit coturnices trans mare, & demisit in castra, undequaque dispersas ad iter unius diei; & ad altitudinem duorum cu-* [d] v.32. *bitorum super terram, cum quisque plures acervos collegisset:* [d] *& siccaverunt eas;* more Ægyptiorum, qui coturnices condire solebant. [e] Hesych x. [e] Χέννιον, ὀρνιθάριόν τι κατ' Αἴγυπτον ταριχευόμενον· *Chennium, quoddam avitium in Ægypto sale conditum.* Athenæus (*ex Cleomene*) nu- [f] Deipn.l.9. c.11. merat [f] Χέννια ταριχηρὰ μύρια· *Chennia salsa decies mille:* μικρὸν δ' ἐστὶν ὀρτύγιον· *sunt autem parvæ coturnices.* Josephus, [g] Ὀρτύγων [g] Antiq. l.3. c.1 p72.e. πλῆθος (τρέφει δὲ τοῦτο τὸ ὄρνεον, ὡς οὐδὲν ἕτερον, ὁ Ἀράβιος κόλπος) ἐπιπτὰν τὴν μεταξὺ θάλασσαν ὑπερελθόν, *Magna vis coturnicum (hoc enim avium genus, præ cæteris, alit Arabicus sinus) mare intermedium transgressa, advolavit.* Nullibi major coturnicum ubertas, quàm in [h] Diod.Sic. l.6.p.38.d. Ægypto, & confiniis. *Rhinocoruræ* (aliarum rerum indigæ) [h] *Retibus ex fissis calamis compactis, & in multa stadia prope littus positis, coturnices (quæ ex Mari per magnos greges eò se conferunt) capiunt; quot ad* L.10.c.23. *eorum victum sufficit.* Plinius, *Coturnices advolant non sine periculo navigantium, cùm appropinquavère terris. Quippe velis sæpè insidunt, & hoc semper noctu, mergúntque navigia.* Tanta solet esse istarum avium copia.

[i] Animal. l.6.c.33. Ælianus refert, [i] *Ægyptios,* μαγείᾳ τινὶ ἐπιχωρίῳ, *magicâ quâdam ratione, illi genti propriâ,* τοὺς ὄρνιθας ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταφέρειν, *Aves de cœlo deducere;* τοὺς δὲ φωλεῶν τοὺς ὄφεις, ἐπαοιδαῖς τισι καταγοητεύοντες, εἶτα μέντοι προσάγουσι ῥᾷστα, *atque Serpentes, carminibus quibusdam* primùm *incantatos, è latibulis postmodum facillimè extrahere.*

[k] Num.33. 41. [l] 21.9 Statione XXXV (* *Tsalmonâ,* ab *imagine* dictâ) [l] *fecit Moses Serpentem æreum & posuit eum super perticam; quem cùm percussi aspicerent,* [m] Lucan.l.9. v.930. *sanabantur;* Sic——— [m] *Pestis nigris inserta medullis*

Excantata fugit———

[n] Suprà. [o] Plin.7.2. [p] Strab.l.15 p.706.c. Ægyptii imprimis ([n] μαγείᾳ τινὶ ἐπιχωρίῳ) ob serpentum incantationem celebrantur: post eos, [o] *Psylli,* Africæ populi. [p] *Nearchus* (Alexandri M. in Indiâ comes) refert Serpentes ibi scatere, incolisque molestas esse: sed ἐπῳδοὺς περιφοιτᾶν πεπιστευμένους

πεπιστευμένους ἰᾶσθαι, καὶ εἶναι σχεδόν τι ταύτην μόνην ἰατρικήν, *circumvagari incantatores, qui mederi putantur, & hanc ferè solam esse medicinam.* Apud Colchos (illi autem Ægyptiorum coloni habentur) Medea Draconem, aurei Velleris custodem, fertur

[a] Ἡδείῃ ἐνοπῇ θέλξαι, *Suavi voce mulsisse.* [a] *Apollon. Argon. l. 4. v. 1-7.*

Illa [b] *Jasonem secuta dicitur ad Italiam pervenisse: & populos quosdam, circa Fucinum lacum habitantes, qui Marrubii appellabantur, docuit remedia contra Serpentes. Sunt autem isti Marsorum populi:* [b] *Servius in Virgil.*

—[c] *Marrubiâ venit de gente sacerdos,* [c] *Æn. l. 7. v. 750.*
Vipereo generi, & graviter spirantibus hydris
Spargere qui somnos cantuque manuque solebat,
Mulcebatque iras, & morsus arte levabat.

Apud veteres Græcos, [d] *Orpheus* (qui Ægyptiacis disciplinis imbutus erat) *Eurydicem, à serpente ictam, ex Inferis revocasse fingitur;* quia [d] *Tzetzes Chil. 1. hist. 54. v. 857.*

—Ὑπὸ ὄφεως αὐτὴν τῷ ὄντι δεδηγμένην
Καὶ κινδυνεύουσαν θανεῖν, ταῖς ἐπῳδαῖς, αἷς οἶδε,
Καὶ ἀγχινοίᾳ, μούσῃ τε, καὶ πολυμαθείᾳ
Αὐτὴν ἐζωοποίησεν——

Ab angue ipsam reverâ morsam, & de vitâ periclitantem, incantationibus, quas noverat, & solertiâ, & musâ, & multâ doctrinâ, ad vitam revocavit. Tzetzes Orpheum hujus artis peritum fuisse probat, ex ejus opere *De Lapidibus*; in quo, sic scripsit: *Ibid.*

Ῥοῖζόν τε στῆσαι χαμαὶ ἑρχομένοιο δράκοντος
Εἴσεται, ἠδὲ ὄφεων ἰὸν σβέσαι ἑρπυστήρων.
Stridoremque sistere humi venientis draconis
Sciet, & serpentum repentium venenum extinguere. *Suidas Timocli Syracusano hoc opus tribuit.*

Nummum habeo argenteum ΠΑΡΙ, id est, ΠΑΡΙΑΝΩΝ; in quo Caput est, ore hiulco, linguâ exertâ, & (instar Medusæ) serpentibus crinitum. *Parium* urbs est in orâ Hellesponti, juxtà Lampsacum. [e] *Ibi ferunt* Ὀφιογενεῖς *cognationem quondam habere cum serpentibus; & eorum mares iis medicari, qui à viperâ morsi sunt, continenter tangendo (ut solent incantatores) & livorem in se primùm transferre, deinde inflammationem doloremque sedare: dicunt ejus generis* ἀρχηγέτην *è Serpente in Heroëm fuisse mutatum.* Heros iste signatur in nummo. [e] *Strab. l. 13. p. 588. c. Plin. 7. 2.*

Apud Ebræos etiam serpentes excantandi ratio viguisse videtur; cum [f] David, [g] Solomon, [h] Jeremias serpentum meminerint, qui [f] *Psal. 58. 5.* [g] *Eccles. 10. 8.* [h] *8. 17.*

 incantari

incantari nollent. Moses autem, Serpente æneo perticæ imposito, non tam serpentes igneos incantabat, ne nocerent; quàm eorum
Suprà p.10. *venenum extinguebat*, & *— morsus arte levabat:* Erat τὸ πυρωτὸν
& 141. ἀλεξητήριον τῆς τοιαύτης πληγῆς, *amuletum igneum istius calamitatis.*

a Exod.19.1. Mansio autem XII, in deserto [a] *Sinai*, præ cæteris celebratur; ubi Israelitis, per annum fere integrum hærentibus, Lex promulgata est; omnium quæ literis mandatæ sunt, vetustissima; & propter excellentiam, nobis non leviter prætereunda.

Lex Mosaica.

JOsephus, Apionem redarguens, Mosem Legesque Mosaicas, tum ab Antiquitate, tum à Præstantiâ summopere collaudat. Παραλογισμὸν
b Suprà, Josephi [b] animadvertimus. Legis præstantia indè col-
p.133. ligitur, quòd, tanquam fons Omnis Sapientiæ, à populis universis in Exemplum ducta sit. Cujus sententiæ sectatores habet Christianos magni nominis, tam Veteres, quàm Recentiores.

c Con. Ap. *Pythagoras*, [c] inquit, *Samius*, *qui & antiquus erat*, *& Sapientiâ*
l.1 p.1046.e *divinâque pietate philosophis omnibus præstantior*, *non solùm* τὰ παρ' ἡμῖν *res nostras manifestò cognovit*, *sed etiam* ζηλωτὴς αὐτῶν *earum æmulator ut plurimùm extitit. Ejus quidem nulla reperiuntur scripta*; sed ex *Hermippo* Smyrnæo (qui sub Ptolemæo Euergete vitam Pythagoræ composuit) doctrinam recitat Pythagoricam de *Animâ*, de *Munditie*, de *Blasphemiâ interdictâ*: *dein adjicitur*, *Hæc autem fecit dixitque tum Judæorum tum Thracum imitatus doctrinas*, *quas & sibi assumpsit. Verè enim dicitur vir ille* πολλὰ τῶν παρ' Ἰουδαίοις νομίμων εἰς τὴν αὐτοῦ μετενεγκεῖν φιλοσοφίαν, *multa eorum quæ Judæis recepta sunt in suam transtulisse philosophiam.*

d P.1047.a. Judæos etiam [d] *Herodoto cognitos* fuisse affirmat. Fuit is Pythagorâ aliquantùm junior: verùm cùm Herodotus *circumcisos* illic
e Suprà p.73. appellet Σύρους τοὺς ἐν τῇ Παλαιστίνῃ [e] *Syros in Palæstinâ*, verisimile est non satis agnitum illi fuisse nomen *Judæorum*; qui ex Babylone non ità pridem reversi fuerant. Neque de Judæis intelligendus est
f Ibid. *Chœrilus antiquus poeta*, in eandem rem à [f] Josepho laudatus, sed de
g Suprà, [g] *Solymis* juxta Pisidiam.
p.102. Mitto allata de Judæis Testimonia quæ sunt Alexandri M. tem-
h L.2. poribus recentiora. In epilogo tandem operis, *Qui*, [h] inquit, *apud*
p.1081.a. *Græcos*

Græcos philosophati sunt Jura patria observare quidem visi sunt, verùm in ipsis vitæ actionibus atque inter philosophandum illum (Mosem) *secuti sunt; similia sentientes de Deo, & Vitæ perfectionem mutuamque Communionem edocentes. Quinetiam Cultûs nostri æmulatio non exigua populos jam olim incessit: neque ulla est civitas, aut gens, sive Græca, sive Barbara, ad quam non pervenerit consuetudo Diei Septimi (quem Nos Laborum vacatione celebramus;) & Jejunia; & Lumina accensa: observantur etiam multa circa ea quæ nobis comedere non licet. Imitari etiam conantur mutuam, quæ inter nos est, Concordiam; Æquam rerum distributionem; Industriam in artibus; &, quoties ad necessitatem aliquam pro Legibus adacti simus, Constantiam.* [a] Ὥσπερ ὁ Θεὸς διὰ παντὸς τοῦ κόσμου πεφοίτηκεν, οὕτως ὁ νόμος διὰ πάντων ἀνθρώπων βεβάδικεν, *Sicut Deus consistit in universo mundo, ità Lex transiit ad omnes homines.* [a] *Ib. c.*

Ex Josepho Origenes, [b] Λέγεται δὲ καὶ Ἕρμιππον ἱστορηκέναι, Πυθαγόραν τὴν ἑαυτοῦ φιλοσοφίαν ἀπὸ Ἰουδαίων εἰς Ἕλληνας ἀγαγεῖν; *Fertur & Hermippus prodidisse, Pythagoram philosophiam suam à Judæis in Græciam traduxisse.* Josephus citat α΄ τῶν περὶ Πυθαγόρου. Origenes α΄ περὶ Νομοθετῶν. [b] *Con. Celsum, l. 1. p. 13.*

Justinus Martyr [c] Platonem etiam doctrinam suam à Mose mutuatum esse contendit; [d] καὶ πάντα ὅσα περὶ ἀθανασίας ψυχῆς, ἢ τιμωρειῶν τῶν μετὰ θάνατον, ἢ θεωρίας οὐρανίων, ἢ τῶν ὁμοίων δογμάτων καὶ φιλόσοφοι καὶ ποιηταὶ ἔφασαν, παρὰ τῶν Προφητῶν τὰς ἀφορμὰς λαβόντες, καὶ νοῆσαι δεδύνηνται, καὶ ἐξηγήσαντο, *Quicquid Philosophi & Poetæ de immortalitate Animæ, aut Suppliciis post mortem, aut Cælestium rerum contemplatione, aut doctrinis similibus dixerunt, à Prophetis argumento sumpto, & intelligere ea & exponere potuerunt.* [c] *Apolog. 2. p. 92. c.* [d] *p. 81. d.*

Clemens Alexandrinus (ex Aristobulo quodam, qui ad Ptol. *Philometora scripsisse* dicitur) [e] refert, non tantùm *Pythagoram* πολλὰ τῶν παρ' ἡμῖν, *multa quæ sunt à nobis recepta, in suæ Sectæ dogmata transtulisse*; sed etiam *Platonem Leges & instituta nostra sectatum esse; & singulas earum partes ab illo curiosè & diligenter inspectas & excussas esse.* Alibi etiam asserit [f] *Peripateticam philosophiam ex Lege Mosaicâ aliisque pendere Prophetis*, ex Aristobulo qui fuit *Ptolemæi Philadelphi tempore; cujus meminit Epitomator Maccabaicorum.* Ille autem, Seleucidarum [g] *anno* 188, διδάσκαλος erat *Ptolemæi* Physconis. Alibi Clemens [h] *Aristobulum Peripateticum* nominat, id est, Sectæ Arestotelicæ. [e] *Stromat. l. 1. p. 342. b.* [f] *Strom. l. 5. p. 595. b.* [g] *II Maccab. 1. 10.* [h] *Strom. l. 1. p. 305 d.*

[a] Præp. Evang. l. 13. c. 12. Eadem [a] Eusebius ex eodem recitat. Et mirum est Josephum in suas partes Aristobulum hunc non adduxisse. Ut autem vetustis Pythagoræ temporibus aliqua Græcorum consuetudo cum Judæis videri posset, commentum adjicit Aristobulus, quod assertionis suæ veritatem labefactare videtur. [b] Euseb. ib. p. 664. [b] *Ante Demetrium*, inquit, *Phalereum* (sive LXX Interpretes Græcos) *ab Aliis priusquam Alexander aut Persæ rerum potirentur* (Græcè) *versa sunt quæ in Ebræorum Exitu ex Ægypto gesta fuerunt, Regionisque acquisitio, & totius Legis expositio. Adeò ut clarum sit Philosophos ex eis multa sumpsisse.*

[c] Seder Olam Rab. c. 11. Non dissimilis est apud Talmudicos fabula de [c] *Lege in Linguis Septuaginta conscriptâ*, ut Gentes illam intelligerent. Judæi exules vivebant Babylone usque ad initium imperii Persici: & [d] *Historicorum Græcorum vetustissimi paululùm præcesserunt Persarum expeditionem contra Græcos.* [d] Joseph. cont. Apion. l. 1. p. 1034. f. Huic itaque fabulæ non malè competit id quod de Aristeâ suppositio dixit Scaliger; [e] In Euseb. n. 1734. [e] *Vides quantâ licentiâ* Ἑλληνισταὶ *illi Alexandrini usi sint in affingendis iis, quæ neque historia, neque rerum natura patitur.*

[*] L. 3. Epist. 20. S. [*] Ambrosius aliam reddit Sententiæ causam. *Cùm*, inquit, *ex populo Judæorum (ut plerique arbitrantur) genus Pythagoras duxerit, ex ejus disciplinâ derivavit etiam magisterii præcepta.* Sanè non satis perspecta est Judaica hæc Pythagoræ prosapia.

§. II. [f] De Sapien. Ver. l. 4. c. 2. Ab his omnibus dissentit Lactantius. [f] *Equidem*, ait, *mirari soleo, quòd cùm Pythagoras, & postea Plato, amore indagandæ Veritatis, ad Ægyptios & Magos & Persas usque penetrâssent, ut earum gentium ritus & sacra cognoscerent, (suspicabantur enim Sapientiam in Religione versari) ad Judæos tamen non accesserint, penès quos tum solos fuit, & quò faciliùs ire potuissent.*

Neque verisimile videbitur Philosophiam Platonicam aut Pythagoricam ex fonte Judaico derivatam fuisse; si vel Judæorum Rempublicam, vel illorum Mores examinemus.

[g] c. Apion. l. 1. p. 1038. c. Objiciebant quidam, apud [g] Josephum, Νέαν ἡμῶν ἀποφαίνειν τὴν κατάστασιν, οὐκ οὖν μηδὲν περὶ ἡμῶν λελέχθαι παρὰ τοῖς Ἑλληνικοῖς συγγραφεῦσιν, Judaicæ reipub. *constitutionem videri novellam, eò quòd nihil de eâ dictum sit à Scriptoribus Græcis.* Ante Captivitatem Babylonicam, sive VII Sapientum ætatem, Græci non solùm Philosophiæ, sed & rerum suarum, magìs Exterarum, incuriosi fuerunt. Post reditum

reditum è Babylone, Judæorum Respublica sub Persis adeò obscura fuit, ut vel Nomen eorum (ætate Herodoti) Græcis inauditum fuerit. [a] *Dum Assyrios penes Medosque & Persas Oriens fuit, vilissima pars servientium.* Ab expeditione Alexandri Græcis primùm (ni fallor) innotuerunt Judæi; sub Seleucidis demum inclaruerunt. Post Alexandri victorias obvia erat Judæorum memoria.

[a] Tacit.hist. l.5.

Si mores Judæorum inspiciamus; nulla fuit iis consuetudo cum Exteris; neque visebant eos, neque ab iis visebantur. [a] *Nos* (inquit Josephus) *neque terram habitamus maritimam, neque negotiationibus gaudemus, neque earum causâ cum aliis consuetudinem habemus, sed urbes nostræ procul sunt à mari: nos autem terram fertilem incolentes, in ejus culturâ laboramus.* [b] *Præterea, cùm sit nobis Propria vivendi ratio, nihil fuit antiquis temporibus quod nobis conversationem faceret cum Græcis.* Alibi Josephus non negat, quod objicit Molo, Judæos [c] *neminem ex aliis gentibus recipere diversa de Numine sentientem; neque communicare cum iis qui aliam sequuntur vitæ rationem* præter Judaicam. Sanè Judæi, ex decreto Sapientum, Gentiles omnes pro immundis habebant, adeò ut ex eorum contactu contraheretur immundities. Hinc Judæi,[d] *ut non contaminarentur, sed ut manducarent Pascha, non introierunt in Prætorium* Pilati. Et S. Petrus,[e] *Vos,* inquit, *scitis quomodo abominatum sit viro Judæo conjungi aut accedere ad alienigenam.* Aliam causam comminiscitur Justinus. [f] *Quoniam metu contagionis pulsos se ab Ægypto meminerant, nè eâdem causâ invisi apud incolas forent, caverunt nè cum peregrinis communicarent: quod ex causâ factum paulatim in disciplinam religionémque convertit.*

[a] Ibid.
[b] Ibid.d.
[c] Ib.p.1079. b.
[d] S.Joan.18. 28.
[e] Act.Apost. 10.28.
[f] Histor. l.36.

Quod autem ad Legis Mosaicæ communicationem attinet; Gloriabantur Judæi [g] *Legem fuisse hæreditatem ac peculium Ecclesiæ Jacob;* adeóque sibi propriam, neque Gentibus aliis, per versionem aliquam in profanum sermonem, communicandam. [h] Miranti Ptolemæo Philadelpho, cur Legum Mosaicarum *nec Historicorum nec Poetarum quisquam meminisset,* respondit Demetrius, *Divinitùs pœnas dedisse quosdam, qui eas sollicitâssent: Theopompum mente, Theodecten visu orbatum fuisse.* Etiam Romanis libri Mosaici arcani fuerunt, & inaccessi: [i] *Judaicum ediscunt, & servant, & metuunt jus*
Tradidit Arcano quodcunque volumine Moses.

[g] Deut.33. 4.
[h] Joseph.Antiq.l.12.c.2. fine.
[i] Juvenal. Sat.14. v.102.

Quantum displicuerit Judæis Hierosolymitanis Alexandrina Pentateuchi translatio, satis constat ex [k] Calendario Judaico, ad VIII diem

[k] Scalig.Can. Isag.p.42.

diem menſis Tebeth. *Jejunium. Scripta eſt Lex Græcè, diebus Ptolemæi Regis: Tenebræ triduò, per totum Orbem.* Ex deteſtatione, *tenebras* fabulantur; ex *Jejunii* autem inſtitutione, liquet illos iſtam Bibliorum verſionem inter calamitates lugendas poſuiſſe.

Judæis autem Ægyptienſibus gratiſſima fuerunt Biblia Græca; eáque in Synagogis legebant; atque indè Ἑλληνισταὶ dicti ſunt. [a] Μέχρι νῦν, inquit Philo, ἀνὰ πᾶν ἔτος ἑορτὴ καὶ πανήγυρις ἄγεται κατὰ τὴν Φάρον νῆσον, εἰς ἣν οὐκ Ἰουδαῖοι μόνον, ἀλλὰ καὶ παμπληθεῖς ἕτεροι διαπλέουσι, τὸ χωρίον σεμνύνοντες ἐν ᾧ πρῶτον τὸ τῆς ἑρμηνείας ἐξέλαμψε, *Uſque hodie in Pharo inſulâ celebratur quotannis feſtum & panegyris, eóque trajiciunt non ſolùm Judæi, ſed etiam alii plurimi, locum venerantes in quo primùm effulſit Tranſlatio illa.* In [b] Kalendario Ruſtico, menſi Aprili tribuitur SACRUM. PHARIÆ. ITEM. SARAPIA, id eſt, Feſta Ægyptia, à Romanis admiſſa: Et in [c] nummo, ISIS FARIA. Philo Iſidis feſtum, quod in Pharo inſulâ celebrari ſolitum Deæ nomen dederit, intellexiſſe videtur. Nam Gentiles etiam idem feſtum celebrâſſe aſſerit. Idololatriam elevat prætextu Legis ibi Græcè verſæ. Neque magìs mirum eſt ab omnibus diverſæ religionis hominibus Iſidem coli in Pharo, quàm Serapidem in Alexandriâ; cujus rei teſtis ſatis idoneus eſt Adrianus Aug. in [d] epiſtolâ ad Servianum Cos. *Illic,* ait, *qui Serapin colunt, Chriſtiani ſunt; & devoti ſunt Serapi, qui ſe Chriſti Epiſcopos dicunt. Nemo illic Archiſynagogus Judæorum, nemo Samarites, nemo Chriſtianorum Presbyter, non Mathematicus, non Aruſpex, non Aliptes* (qui non Serapin colat.) *Ipſe ille Patriarcha* (Judæorum) *quum Ægyptum venerit, ab aliis Serapidem adorare, ab aliis cogitur Chriſtum.* Paulò pòſt, *Unus illis deus eſt* (Serapis:) *Hunc Chriſtiani, hunc Judæi, hunc omnes venerantur & gentes,* cujuſcunque eſſent religionis aut profeſſionis. Adeò [e] *tepida* fuit, imminente Perſecutione, Ægyptienſium tam Judæorum quàm Chriſtianorum Religio. *Patriarchæ* autem titulum in Eccleſiâ Chriſtianâ nondum, Adriani temporibus, obtinuiſſe [f] alibi docuimus.

Cùm igitur non ſit veriſimile Græcos, vetuſtioribus Perſarum temporibus, à Judæis edoctos fuiſſe; nihilominùs tanta ſit Philoſophiæ Græcæ Judaicæque congruentia, ut Joſephus, Clemens, alii illam ex hâc prognatam eſſe arbitrati fuerint: Videamus an non utraque ità conveniat in Tertiâ aliquâ diſciplinâ, ut ex illâ propagationis ratio eluceſcere poſſit.

Lactantius

[a] *De Vitâ Moſis, l. 3. p. 510. f.*

[b] *Gruter. Inſcript. p. 138.*

[c] *Triſtan, l. 3. p. 743.*

[d] *Vopiſcus in Saturnino, p. 245.*

[e] *Apoc. 3. 16.*

[f] *In Propylæo ad Monaſt. Anglic.*

[a] Lactantius dixit *Pythagoram & Platonem, amore indagandæ Veritatis, ad Ægyptios penetrâsse.* Est enim extra omnem controversiam Græcorum veteres, doctrinâ maximè insignes, discendi gratiâ in Ægyptum profectos esse, atque tam Sacram quàm Moralem suam disciplinam indè deduxisse. Ex Sacris etiam Literis cognoscimus Ebræos diutinos fuisse Ægypti incolas: Illos autem mores Ægyptios non penitus exuisse, sed mansisse aliquas disciplinæ Ægyptiacæ reliquias non immeritò suspicari possumus. Multæ Mosis Leges ex antiquis moribus. Quicquid verum Numinis Cultum impediret, strictè interdicitur. Moses plerosque Ægyptiorum ritus abrogavit, quosdam immutavit, quosdam pro indifferentibus habuit, quosdam permisit, imò & jussit. Ista rerum Ægyptiacarum ἀδιαφορία in iis maximè cernitur quæ ad Ebraicas propriùs accedunt; cujusmodi occurrunt non paucæ, tametsi de rebus istis magna sit auctorum penuria.

[a] *Suprà. p.146.*

Corpus Juris Mosaici vel rectam Credendi Faciendique rationem; vel Ritus Sacros; vel Rempublicam spectat.

Si fides Apollinis Oraculo adhibenda sit (quod, apud [b] Eusebium, profertur à Porphyrio) Philosophia Divina, viam ad Beatitudinem demonstrans, ex Ægyptiorum Scholâ prodiit; quæ fuit Ebræorum Philosophiâ vetustior.

[b] *Præp. Evang. l.9. c.10.*

Αἰπεινὴ γὰρ ὁδὸς μακάρων τρηχεῖά τε πολλόν,
Χαλκοδέτοις τὰ πρῶτα διοιγομένη πυλεῶσιν,
Ἀτραπιτοὶ δ' ἔασι ἀθέσφατοι ἐγγεγαυῖαι.

Via felicium valde ardua est & aspera; introitu portis æneis referata; semitæ verò inenarrabiles;

Ἃς πρῶτοι μερόπων ἐπ' ἀπείρονα πρῆξιν ἔφηναν
Οἱ τὸ καλὸν πίνοντες ὕδωρ Νειλώτιδος αἴης.

Quas in immensam utilitatem hominum primi docuerunt Ægyptii.

Ἡ μακάρων ὁδὸς, *Via Felicium*, vel ad Felicitatem ducens, Porphyrio Oraculum explicanti dicitur ἡ πρὸς Θεοὺς ὁδὸς, *Via ad Deos*, sive *Deorum Via*. Abraham præcepit filiis, [b] *ut custodiant Viam Domini, & faciant justitiam.* Et in [c] Evangelio non semel occurrit ἡ ὁδὸς τοῦ Θεοῦ, *Via Dei*. In Cebetis Tabulâ vocatur ἡ ὁδὸς ἡ ἄγουσα πρὸς τὴν ἀληθινὴν Παιδείαν, *Via ad Veram Eruditionem*, quæ ducit ad Εὐδαιμόνων οἰκητήριον, *Beatorum domicilium.* [d] Josepho est *Philosophia*

[c] *Gen.18.19.*
[d] *Mat.22.16. Mar.12.14. Luk.20.21.*
[e] *c. Apion. p.1081.a.*

sophia de Deo, *&* ἐντέλεια βίου, *recta Vitæ ratio*; quam Græcos à Judæis didicisse contendit. Oraculum autem, ut Ægyptios primo, ità Ebræos ultimo loco recenset.

Πολλὰς καὶ Φοίνικες ὁδοὺς Μακάρων ἐδάησαν,
Ἀσσύριοι, Λυδοί τε, καὶ Ἑβραίων γένος ἀνδρῶν.

Multas etiam Felicium Vias cognoverunt Phœnices, Assyrii (sive Chaldæi) *Lydi, atque Ebræi*. Verùm Apollo, parùm sibi constans, in altero Oraculo Sapientiam Veram tantùm apud *Chaldæos & Ebræos* viguisse denunciat.

[a] Euseb. ib. [a] Μοῦνοι Χαλδαῖοι σοφίαν λάχον ἠδ᾽ ἄρ᾽ Ἑβραῖοι,
Αὐτογένεθλον ἄνακτα σεβαζόμενοι Θεὸν ἁγνῶς.

Chaldæi & Ebræi soli sortiti sunt Sapientiam, Numen æternum sanctè venerantes. Certè nulla est controversia quin περὶ μοναρχίας *de Unius regimine*, sive de Deo Unico, reverens fuerit & rectissima Ebræorum, non item recta Ægyptiorum, existimatio.

Ethicam & Civilem Ægyptiorum disciplinam satis testatur illud Moralis vitæ symbolum, quod in funeribus illi exhibere soliti sunt. [b] De Abstin. l. 4. §. 10. *Cùm condiant* ([b] inquit Porphyrius) *nobiles defunctos, alvum privatim eximunt, & in arcâ reponunt: dein, inter alia quæ in mortui gratiam faciunt, arcam ad Solem attollentes, eum invocant, uno ex Libitinariis hujusmodi orationem habente pro defuncto, quam Euphantus ex linguâ Ægyptiacâ transtulit.*

Domine Sol Diique omnes qui vitam hominibus largimini, Me accipite, & Diis ἀϊδίοις σύνοικον *contubernalem tradite.*

Ἐγὼ γὰρ τοὺς Θεοὺς, οὓς οἱ γονεῖς μοι παρέδειξαν, εὐσεβῶν διετέλουν ὅσον χρόνον ἐν τῷ ἐκείνων αἰῶνι τὸν βίον εἶχον, *Ego enim Deos, quos mihi parentes commonstrârunt, piè colui quamdiu in hoc seculo vixi.*

Τούς τε τὸ σῶμά μου γεννήσαντας ἐτίμων ἀεί·
Et illos qui corpus meum genuerunt semper honoravi;
Τῶν τε ἄλλων ἀνθρώπων οὔτε [τινὰ] ἀπέκτεινα·
Neque aliorum hominum occîdi quemquam;
Οὔτε παρακαταθήκην ἀπεστέρησα·
Neque eos deposito fraudavi;
Οὔτε ἄλλο οὐδὲν ἀνήκεστον διεπραξάμην.
Nec aliud quippiam inexpiabile malum admisi.

Si verò dum viverem peccavi vel edendo vel bibendo aliquid quod fas non erat, non per me peccavi, sed per ista; (*ostendens arcam in quâ erat venter.*)

Atque

Atque hæc locutus in fluvium eam conjicit; reliquum autem corpus tanquam purum condit.

Talis erat funebris Ægyptiorum Apologia: quæ quidem non est prorsùs dissona ab istis, quæ in secundâ Decalogi tabulâ præcepit Moses; aut ab istis, quæ à Magistris Talmudicis *Noachidarum Præcepta* vocitantur; & juxtà eorum traditionem, ad hanc ætatem pertinent. In Gemarâ enim Babyloniâ legitur; [a] *Decem Præcepta acceperunt Israelitæ in Marâ: VII quæ Noachidarum fuere; jam verò adjecta sunt* [8] *Judicia;* [9] *Sabbatum; &* [10] *Parentum honos.* Statio ista *in Marâ* fuit intra mensem ab Exitu; & dies circiter quadraginta ante promulgationem Decalogi. Ut autem de Traditione istâ, totâque supellectile Talmudicâ, dilucidiùs judicare possimus; rei ortum à fonte repetamus.

[a] *Tit. Sanhedrin. c. 7. § 5. p. 268. edit. Coch.*

Talmud.

POstquam Macedones rerum in Oriente potiti essent; & Hasmonæi patriæ libertatem asseruissent; ex Antigoni Sochæi scholâ prodierunt *Pharisæi* (à *seperatione* dicti) qui [b] νόμιμα πολλά τινα παρέδοσαν τῷ δήμῳ, ἐκ πατέρων διαδοχῆς, ἅπερ οὐκ ἀναγέγραπται ἐν τοῖς Μωϋσέως νόμοις, *Tradiderunt populo præcepta multa, à Majoribus accepta; quæ inter Leges Mosaicas non sunt scripta:* Refragantibus interim aliis Antigoni discipulis; qui (à Sadoco duce, *Sadducæi* vocati) *dixerunt,* ἐκεῖνα δεῖν ἡγεῖσθαι νόμιμα τὰ γεγραμμένα, τὰ δ' ἐκ παραδόσεως τῶν πατέρων μὴ τηρεῖν, *Præcepta ea, quæ scripta sunt, observari debere; non autem observari debere ea, quæ* (tanquam) *ex Majorum traditione,* docentur à Pharisæis.

[b] *Jos. Ant. l. 13. c 18. p. 453. g.*

Ad hunc modum Judæi in sectas distrahi cæperunt: quarum nulla est in Ebræorum monumentis memoria, ante principatum *Jonathæ* (qui Judæ Machabæo fratri successit, anno Nabonassari 588, Per. Jul. 4553.) Κατὰ τὸν χρόνον τοῦτον (ait [c] Josephus) τρεῖς αἱρέσεις τῶν Ἰουδαίων ἦσαν, αἳ περὶ τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων διαφόρως ὑπελάμβανον, *Eo tempore, tres erant sectæ Judæorum; quæ de rebus humanis* (sive de Fato) *diversè sentiebant: una Pharisæorum dicta; altera Sadducæorum; tertia Essenorum,* sive *Essæorum;* οἱ τὸν πρακτικὸν ἐζήλωσαν καὶ διεπόνησαν βίον, *qui vitam activam exercent:* ita illos distinguit [d] Philo à θεωρητικοῖς, quos Θεραπευτὰς nominat. Neque aliter Philonem intellexit [e] Photius, Ἀνεγνώσθησαν τῆς παρ' Ἰουδαίοις

[c] *Antiq. l. 13. c 9. p. 442.*

[d] *De vitâ Contempl. initio.*

[e] *Biblioth. N. 104.*

φιλοσοφησάντων τήν τε θεωρητικὴν, καὶ τὴν πρακτικὴν φιλοσοφίαν βίοι· ὧν οἱ μὲν Ἐσσηνοὶ, οἱ δὲ Θεραπευταὶ ἐκαλοῦντο, *Lectæ sunt philosophantium apud Judæos vivendi rationes; & Contemplativa, & Activa: quorum hi Esseni, illi Therapeutæ appellantur.* [a] Scaliger, eumque secutus [b] Petavius utrosque *Essenos* fuisse scripserunt; Eusebius, [c] *Christianos.* Esseni autem ([d] παρώνυμοι ὁσιότητος, *à sanctitate denominati*) κωμηδὸν οἰκοῦσι, τὰς πόλεις ἐκτρεπόμενοι, *vicatim habitant, urbes fugiunt.* [e] *Gens sola, sine ullâ fœminâ, sine pecuniâ, socia palmarum*; à populorum frequentiâ separata. Adeò ut non mirum sit, tantum esse de iis silentium in Evangeliis; cum essent illi Hierosolymis peregrini & ignoti; neque Rabbinorum quispiam eorum Hebraicè meminit, ante Zachuthium, scriptorem [g] nuperum.

Pharisæi autem & Sadducæi, in aulâ Hierosolymitanâ, magnas agebant æmulationes: [h] *à Sadducæorum partibus stabant ditiores; at Pharisæi multitudinis favore utebantur.* Sanè ista πατροπαράδοτα ἄγραφα Pharisæorum, indiès receptiora & in scholis authentica, ore tenùs à Rabbinis ad discipulos propagata sunt; neque in scriptis publicabantur. Tandem verò cum Hierosolyma, à Tito excisa, ab Hadriano ita instaurata essent, ut neque nomen, neque gentem, neque religionem pristinam retinerent; dum ex seditione Barchocebæ, [i] *Judæa penè omnis in desertum redacta est*; dumque ipsi Judæi, [k] *Dispersi, palabundi, cœli & soli sui extorres, vagantur per orbem; sine homine, sine Deo Rege; quibus nec (advenarum jure) terram Patriam, saltem vestigio, salutare conceditur.* Dum (inquam) [l] *prohibiti sunt Judæi Terram, de quâ ejecti fuerant, ingredi*; & defecerunt Scholæ, quæ ad disciplinam Pharisaïcam promovendam destinatæ, anteà numerosæ fuerunt; [m] *Rabbi Jehuda* (quem *Hakadosh, Sanctum* appellant) *collegit omnes traditiones, omnia judicia, sententias, & expositiones, quas singularum ætatum Synagogæ super universâ Lege docuerant; Ex his omnibus librum Mishnæ composuit, publicéque legit.* Ideò autem, hoc opus corrasit, ne Majorum traditiones exciderent, aut nullibi comparerent. Vixit autem ille sub tribus Antoninis, Pio, Marco, Commodo: sub hoc, [n] *absolutum fuit Syntagma Misnæ, anno ab excidio Templi* 120, anno Æræ Christianæ 190. Est autem, *Misna*, δευτέρωσις, *Lex Secunda*; à priore scilicet, quæ scripta.

Libri Misnæ primus Christianorum meminit Justinianus Aug. qui an. ejus 25, an. Chr. 551, Judæis Scripturas Sacras in Synagogis

[a] Emend. l. 6. p. 538.
[b] Misc. Exerc. ad Jul.
[c] Hist. Eccl. l. 2. c. 17.
[d] Philo Probus, liber p. 678.
[e] Plin. l. 5. c. 17.
[g] An. 1502.
[h] Jos. l. 13. c. 18. p. 454.
[i] Xiphilin. in Adrian. Zonar. tom. 2
[k] Tertul. Apolog. c 21.
[l] Hieron. ad Isaiæ c. 6. 11.
[m] R. Moses Maimonides præfat. ad Misn.
[n] D. Gantz. an. M. 4978.

Græcè

Græce legere concessit: [a] *Eam verò, quæ ab eis dicitur Secunda Editio* (Δευτέρωσις, Misna) *interdicit omnimodò; utpote sacris non conjunctam libris, neque desuper traditam de Prophetis: sed inventionem* (ἐξεύρεσιν, commentum) *constitutam virorum ex solâ loquentium terrâ, & divinum in ipsis habentium nihil.* Cùm verò neque Origenes, neque Epiphanius, neque Hieronymus (qui de Traditionibus Judaicis passim verba faciunt) libri Misnæ usquam meminerint; Cum Augustinus dicat, [b] *habere* (*præter Scripturas Legitimas, & Propheticas*) *Judæos quasdam Traditiones suas; quas non Scriptas habent, sed memoriter tenent; & alter in alterum loquendo transfundit; quam Δευτέρωσιν vocant:* Verisimile est hunc Misnæ librum nondum, anno Chr. 400, aut literis mandatum fuisse, aut Orbi saltem nondum innotuisse; quod volunt Magistri.

[a] Novel. 146. p. 295.

[b] con. Ad. verf. Leg. & Prophet. l. 2. c. 1.

[*] *Trecentis circiter annis post excidium Templi, Rabbi Jochanan, caput Synagogæ in Palestinâ, Gemaram* (τελείωσιν, *complementum*) adjicit, quæ *Hierosolymitana* vocatur; Gemara hæc, cum Misnâ Judæ, conficit *Talmud Hierosolymitanum.* Judæis demùm è Romano Imperio in Persicum migrantibus, [†] *post annos circiter centum, R. Ase, in terrâ Babylonis, aliam Gemaram* (*Complementum* Misnæ) composuit quæ *Babylonica* dicitur; & fabulas plerasque continet portentosas. Hæc, cum Misnâ, *Talmud* facit *Babylonicum*; quod maximè est in usu. *Talmud* autem est *Doctrinale*; quasi omnis Judæorum doctrina & scientia, omne jus Divinum & humanum in eo libro comprehenderetur. Nomen *Talmud* pro *Gemarâ* sæpe usurpatur. Sadducæi in Talmude non memorantur; nisi quâ (sub *Hæreticorum*, aut *Epicureorum* nomine) damnantur.

[*] Maimonid. ibid.

[†] Ibid.

Continebat autem *Misna* non tantùm *Constitutiones*, quas suo quæque tempore Consistoria sanxerunt, sed etiam syntagma *Traditionum*, quas *Legem Oralem* vocant, & ab ipso Mose acceptas prædicant. [c] R. Eliesar; *Moses 40 diebus, quibus in Monte egit, interdiù in Scripturâ legebat, noctu verò in Misnâ.* In Gemarâ [d] Babyloniâ, modus narratur, quo *Moses Legem Oralem exposuerit Aharoni, filiisque ejus, & Senioribus.* Pirke Aboth (*Capitula patrum*, tractatus Talmudicus) *Seniores eam Prophetis; & Prophetæ tradiderunt viris Synagogæ Magnæ.* Cùm verò hæc, nimis compendiosè dicta, successionem non plenè arguant; Recentiores rem magis particulatim explicant.

[c] Perke, Cap 49. edit. Vorst. p. 123.

[d] ad tit. Erubin c. 5.

Post absolutum Talmud, uno aut altero seculo, tenebræ quidem

sunt in Judæorum historiis; tandem verò expulsis Babylone Judæis, [a]Scholisque eorum eversis, circà an.Chr.1040, Magistrorum populique pars magna in Europam, præsertim in Hispaniam, se recepit; cum antea nulla esset Europæorum Judæorum memoria. Ab eo tempore *Rabbini* innumerabiles, non ut priores fabulis Talmudicis incubantes, sed variarum scientiarum peritissimi, in hunc úsque diem scripserunt; Cabbalæque successio in Occidente quæsita est. R. Moses ben Maimon (vulgò *Maimonides* & *Rambam* dictus) natus Cordubæ, an. Chr. 1135, septuagenarius obiit: Hic in præfatione commentarii sui in [b] Misnam, Seriem exhibet eorum, qui Legem Oralem successivè propagarunt. Cùm autem recensio ista non satis continua haberetur, *R. Abraham Zacuth* (Salmantiensis, qui scripsit *Jucbasiin*, an. Chr. 1502) ejusque contemporaneus, [c] *Don Isaac Abarbinel (exul Hispanus)* & post eos, *David Ganz* (qui *Tzemach, Germen Davidis*, sive Chronologiam suam perduxit ad an. Chr.1592) propagatorum successiones magis concatenatas invenerunt. Zacuth quidem, Maimonidem; Ganz, Abarbinelem sequutus est: Successiones istas inter se comparat [d] *Guil. Vorstius*; qui *ex diversâ supputandi ratione, ex interruptione, & biulcâ conjunctione Catalogum planè fictitium esse arguit*. Sunt nihilominùs inter Theologos Christianos, qui istam *Traditionum* continuationem in rem suam seriò arripiunt. Non est hujus loci, Seriem istam novemque Judaicorum Doctorum classes curiosè examinare. His itaque in antecessum datis, ad *Noachidarum Præcepta* nos accingamus.

[a] D. Ganz. an.M 4797.

[b] ad Tit. Zeraim, de traditione Legis.

[c] Ganz. an. M.6269.

[d] Observat. in Ganz. p.213.

Noachidarum Præcepta.

MIshna horum Præceptorum non meminit: sed in Gemarâ Babyloniâ legitur; [e] *Traditur à Rabbinis, Septem Præcepta imperata esse Noachidis; de Judiciis, de Maledictione Numinis, de Cultu Extraneo, de Revelatione Turpitudinum, de Sanguinis effusione, de rapinâ seu furto, de Membro animalis viventis. R. Chanina dixit etiam, de Sanguine viventis; R.Chidka etiam, de Castratione; R. Simeon etiam, de Magiâ; R. Eliefer etiam, de Heterogeniorum animalium admissione, Arborumque insitione.* Adeò inter Magistros non convenit de Præceptorum numero. Maimonides [f] ait sex priora Adamo mandata fuisse; illud de membro animalis, [g] Noacho; Abrahamo, aliud de

[e] ad tit. Sanhedrin. c.7. §.5.

[f] Halak. Melakim c.9.

[g] Gen.9 4.

de Circumcisione. *Noachidas* autem vocant Magistri Gentes omnes, præter Ebræos; qui *Abrahamidæ*, vel potiùs *Israelitæ*, vocari amant: VII autem Præcepta ista nunquam non obtinuisse perhibent; & pro Jure Naturali, omniumque hominum Communi, sumunt. Ex istis videamus, quid senserint illi de Veterum Religione, ante Legem; & post Legem, quâ conditione Peregrinis in terrâ Israeliticâ commorari licuerit. Dum enim sui juris erant Ebræi, in eorum territorio nullum [a] idololatræ Gentili domicilium permittebatur: Qui verò, coràm tribus viris, VII illa Præcepta in se susceperat, *Proselytus Domicilii* habebatur, & licèt neque circumcideretur, neque baptizaretur, ut inquilinus, inter Ebræos habitare potuit. [a] *Exod.23. ult.*

De Noachidarum Præceptis, ex Talmudicorum scriniis, toto demensâ horreo congessit Vir præstantissimus *Joannes Seldenus*, *libris VII de Jure Naturali & Gentium, juxta Disciplinam Ebræorum*: Qui cùm sint summâ diligentiâ & mirâ eruditione conscripti; nemini, saltem è doctioribus, non sunt sedulò evolvendi. Ex illo fonte nos sitim saturavimus. Ex præceptis autem duo sunt, quæ ad cultum Divinum: quatuor, quæ ad mutua Hominum officia pertinent.

DE *cultu Extraneo*, sive Idololatriâ. I.

Ægyptii, *Cultûs Extranei* nomine, detestari videntur quicquid *οἱ γονεῖς οὐ προέδειξαν parentes non commonstrârunt*. Secundùm Ebræos autem, eo nomine, cujuscunque creaturæ cultus humano generi interdicitur, tam Angelorum, Corporúmque Cœlestium ac Terrestrium, quàm Imaginum. Illis enim (ut & Christianis) Pietatis fundamentum est, Deum Unicum agnoscere. Tacitus religionem Ægyptiacam Ebraicámque non malè discriminat, de Judæis agens. [b] *Corpora condere, quàm cremare, è more Ægyptio; eadémque cura; & de Infernis persuasio. Cœlestium contrà: Ægyptii pleraque Animalia, effigiésque compositas venerantur; Judæi mente solâ, Unúmque Numen intelligunt; profanos, qui Deûm imagines mortalibus materiis in species hominum effingant; summum illud & æternum, neque mutabile, neque interiturum. Itaque nulla simulacra urbibus suis, nedum templis sunt.* Sanè Ebræi Insociabilem Divinæ Majestatis Unitatem suspiciunt: Ægyptii autem Deos Medioxumos adhibuerunt. Porphyrius, [c] *Ægyptii*, inquit, *τὴν δὲ πάντων δύναμιν τοῦ Θεοῦ διὰ τῶν συννόμων ζώων*, [b] *Histor.l.5.* [c] *De Abstin. l.4.§.9.*

ζώων, ὧν ἕκαστος τῶν θεῶν περιέχειν, ἐθρήσκευον, *per Nomorum suorum animalia, venerabantur Dei in res omnes potestatem, quam singuli deorum declarârunt.* Neque aliter Maimonides de Idololatris: [a] *Nemo,* inquit, *eâ sententiâ Cultu Extraneo utitur, ac si aliud non esset Numen præter id quod colit. Neque enim cuipiam in mentem venit Statuam (ex metallo, saxo, ligno confictam) esse ipsum Cæli Terræque creatorem & gubernatorem: sed ità eam colunt quatenus rei alicujus imaginem induit, quæ velut intermedia sit inter ipsos & Deum.*

A temporibus Abrahami Idololatria Ebræis crimen omnium gravissimum habebatur, & velut pestis ante alias fugienda: quæ autem in Decalogo legibusque aliis non semel interdicitur, multiplicem Ægyptiorum idololatriam respicere videtur. In Inferioris Ægypti partibus, maximus Hircis habebatur honos: Israelitæ, illic collocati, adeò τραγολατρεία Mendesiâ insanierunt, ut interdicto speciali opus esset. [b] *Non sacrificabunt ampliùs sacrificia sua Pilosis, post quos fornicati sunt.* Hircos intellige, qui κατ' ἐξοχὴν *pilosi* dicuntur, quos in Ægypto impensè coluerant. De cultu isto, satis dictum [c]. Maimonides τραγομόρφους, vel τριχώδεις *pilosos, dæmones* intelligit, qui Hircorum specie credentibus apparent. [d] *Ex Zabiis quidam fuerunt qui Dæmones colebant, & existimabant eos habere formam Hircorum. Unde etiam dæmones* Seirim, *hoc est hircos, appellabant. Quæ opinio Mosis tempore jam longè latéque in orbe diffusa fuit; sicut ait,* Et non sacrificabunt ultrà sacrificia sua *Lasseirim* hircis, *id est, dæmonibus ità appellatis: & hinc apud illud hominum genus prohibitus quoque erat esus hircorum.* Zabiorum autem nomine, Ægyptios, maximè Mendesios, intelligere videtur.

Præter *Hircos,* & *Boves,* & *Oves,* alia fuerunt plurima in Ægypto *pilosa* numina; *Feles, Canes, Ursi, Lupi, Leones, Ichneumones, Cebi, Simiæ, Mustelæ*; quibus omnibus Ebræos, in Ægypto habitantes, serviisse verisimile est: neque *quadrupedibus* tantùm, sed etiam *volucribus, reptilibus, aquatilibus* Ægyptiorum Diis. Argumento sit unum illud Mosis interdictum, quo multiplicem idololatriam, *Omnigenúmque Deûm monstra* succinctè perstrinxerit. [e] *Ne faciatis vobis sculptile, similitudine masculi aut fœminæ:*] [f] Boves utriusque sexûs sacri; mares Osiridi, fœminæ Isidi. [[g] *similitudinem cujuscunque animalis quod est in terrâ:*] [h] Omnis Ægyptus bovem, canem, felem colunt; Thebani & Saïtæ ovem; Lycopolitæ Lupum; Leontopolitæ Leonem;

[a] More Neboch. part. 1. c. 36.

[b] Levit. c. 17. ver. 7.

[c] Suprà p. 64.

[d] Doct. Perplex. l. 3. c. 46. p. 480.

[e] Deut. c. 4. v 16.

[f] Herodot. 2. 41.

[g] v. 17.

[h] Strab. l. 17 p. 812. c.

capram & hircum Mendeſii; Ichneumonem Heracleotæ; Cebum Babylonii juxta Memphim. Cebus faciem habet ſatyro ſimilem, cætera inter canem & urſum; in Æthiopiâ naſcitur. [*ſimilitudinem cujuſcunque avis pennatæ, quæ volat in cœlo*:] [a] Omnis Ægyptus [a] *Strab. ib.*
accipitrem & ibin colunt; Thebani aquilam. [[b] *aut ſimilitudinem* [b] *v.18.* [c] *Herodot.2.*
cujuſcunque reptantis ſuper terram :] [c] Circa Thebas ſerpentes ſunt *c.74.*
Jovi ſacri: [d] Κνὴφ ſerpens divinus, accipitris caput habet; [e] θεὸς [d] *Euſeb. Pr. Ev.l.1.c.ult.*
ἀγέννητος καὶ ἀθάνατος, Cneph *deus generationis expers, & mortis.* *p.41.c.* [e] *Plutar. de*
[*aut ſimilitudinem alicujus piſcis, qui eſt in aquis ſub terrâ.*] [f] Omnis *Iſide p.359 d*
Ægyptus Lepidotum piſcem & Oxyrrhynchum veneratur; [f] *Strab. ib.*
Latum Latopolitæ: eſt etiam anguilla piſcis ſacer. Ex amphibiis, crocodilum, Urbs crocodilorum, & [g] qui circa Thebas & Mœridis [g] *Herod.2.*
lacum; Hippopotamum Papremitani colunt. *Dæmones* ἔνυδροι *c.72.*
aquatiles [h] intelliguntur, Deuter.32.17. [h] *Grot. in loc.*

[i] *Solis, Lunæ, Stellarúm*que odoratio Ægyptiis communis erat [i] *v.19.*
cum gentibus aliis. Quod autem ſubjungit Moſes, liquidò demonſtrat interdictum hoc, de quadruplici animalium genere, ſuperſtitionem Ægyptiacam reſpexiſſe. [k] *Vos*, inquit, *aſſumpſit Domi-* [k] *v.20.*
nus, atque eduxit vos de fornace ferreâ (id eſt, ſervitute durâ) *de Ægypto, ut eſſetis ei in populum hæreditarium.* Excuſſo ſervitutis jugo, etiam excutienda ſunt Ægypti βδελύγματα. Deus Opt. Max. eſt inviſibilis, non per ſimulacra aut ſymbola colendus. [l] *Non vidiſtis*, [l] *v.15.*
inquit Moſes, *aliquam ſimilitudinem in die quâ locutus eſt vobis Dominus in Horeb de medio ignis, nè fortè decepti faciatis vobis ſculptile.*
[m] *Effugit oculos: cogitatione viſendus eſt.* Eo cultûs genere Ebræi [m] *Seneca Nat. Quæſt.*
cæteris gentibus longè prudentiores fuerunt, & ad extremum τὸ *viii. 30.*
πολιτείας excidium laudatiſſimi.

Nè recrudeſceret Idololatriæ contagio, mandatum eſt, [n] *Diruere* [n] *Deut.12.2.*
loca omnia in quibus Deos ſuos coluère Gentes, quas poſſidebitis, ſeu intra *Exod.34.13.*
ſolum Iſraeliticum; neque [o] *fœdus inire* cum populis ibi idola co- [o] *Ib. ver.15.*
lentibus: imò nec conſuetudinem cum idololatris, nec commercium ullum habere licuit. *Deut.7.2.*

Ante Legem, [p] Jacobus Patriarcha erexit στήλην, *cippum, ſtatuam*: [p] *Gen.35.14.*
& Moſes, ante conſtructum Tabernaculum, [q] *erexit altare, & XII* *Supra p.55.* [q] *Exod.24.4.*
Titulos. Lex autem, nè daretur Idololatriæ occaſio, iſta vetat.
[r] Οὐ ποιήσετε ὑμῖν αὐτοῖς χειροποίητα, οὐδὲ γλυπτά· οὐδὲ στήλην ἀνα- [r] *Lev. 26.1.*
στήσετε ὑμῖν· οὐδὲ λίθον σκοπὸν θήσετε ἐν τῇ γῇ ὑμῶν προσκυνῆσαι αὐτῷ,

S ſ *Non*

Non facietis vobis ipsis imagines, neque sculptilia; neque erigetis cippum, sive *titulum* (opus aliquod ideo constructum, ut ad illud publicus fieret conventus ad peragenda illic sacra qualiacunque;) *neque ponetis in terrâ vestrâ saxum formatum ut adoretur super ipsum*, extra Templum. Alibi, [a] *Neque plantabis Lucum ex ullâ arbore juxta Altare Domini.* Quoniam ritus ii erant Idololatrarum.

[a] Deut.16.21.

(Selden.l.2. c.6.) Leges istæ, Israelitis peculiares, Noachidem per se non obstringebant; cui extra ditionem Ebraicam ista pro arbitrio facere licuit, modò non in Cultum Extraneum: Intra Terram autem Promissam, nè exemplo arriperetur ansa idololatriæ, non magis Noachidi, ex more recepto, quàm Israelitæ *permissum est sive statuam erigere, sive lucum plantare, sive imagines facere, sive quæ sunt id genus alia, nè quidem Ornatûs causâ.* Magistri imaginem Humanam protuberantem illicitam habent, non item quæ in plano est, aut in concavo: Cœlestium rerum imagines neque prominentes neque planæ erant licitæ ornatûs causâ, sed tantùm *docendi discendique gratiâ*, ut in diagrammatis Astronomicis ad designandam Lunæ visionem, & similibus. Figuras alias tam Israelitæ quàm Noachidi pro libitu formare fas erat.

[b] Deut.7.26. (Seld. 2.7.) [b] *Non inferes quippiam ex idolo in domum tuam.* Imagine, Ornatûs tantùm gratiâ factâ, inter bona uti frui licuit: Cultûs gratiâ à Gentili factam, in usum promiscuum adhibere non licuit; neque victimas, oblationes, vasa, instrumenta idololatrica aut possidere, aut vendere: Pretium fuit etiam illicitum. Neque uspiam retinenda res erat, cujus interdictus est usus; sed aut comburenda, aut conterenda & in aerem, flumen, Mare projicienda: neque licitus cineris aut carbonum usus. Idolum autem liquefactum aut comminutum & à Gentili communibus usibus additum, id est, resecratum, & antequam in Israelitæ possessionem deveniret religione solutum, non aliter atque bona alia in vitæ usum licitè adhiberi potuit. Resecrato idolo resecratur ejus supellex. Quicquid autem ab homine non factum est (ut Mons, Fons, Flumen, Pecus) etiamsi velut idolum, cultum fuerit, ejus usus & possessio non interdicitur. Lucus (aut Arbor) cultûs causâ plantatus, vel ut obumbraret idolum, idoliúmve ornaret, adeò erat illicitus, ut nec licitum esset umbræ refrigerium; nec transitus per eum, si alia esset via; nec ova aut pulli volucrum in eo nidificantium; neque Lignatio

Lignatio ex eo; neque panes aut cibi eo ligno cocti; neque radius textorius ex eo ligno factus, aut pannus eo radio textus; neque ligni cinis. Licitus autem erat herbarum ibi satarum usus, quia solum non erat illicitum. Quicquid autem Israelitæ facere aut possidere nefas, id nec Proselyto Domicilii fas erat.

DE *maledictione Nominis Sanctissimi*, sive Blasphemiâ. II.
Ægyptios interdictum de Blasphemiâ docuisse verisimile est. [a] *Hermippus* enim, *in vitâ Pythagoræ*, cujus doctrinæ ex Ægypto [a] *Suprà*
acceptæ sunt, scitis quibusdam istius sectæ (de Animâ, de Mundicie) p.144.
hoc adjicit, Πάσης ἀπέχειν βλασφημίας, *ab omni abstinere Blasphemiâ.*

Israelitis dixit Dominus, [b] *Custodite mandata mea ac facite: Ego* [b] *Lev.* 22.
Dominus; Ne profanetis Nomen meum Sanctum, ut sanctificer in medio 32.
filiorum Israel. Diligentior Legis observatio vocatur Ebræis *San-* (*Seld.* 2.10.)
ctificatio Nominis Divini; & adversus Legem aliquid patrare est Numinis *Profanatio.* Insigniora Idololatriæ, Homicidii & Coitûs illiciti interdicta, nè ob imminentis quidem Mortis metum, violanda sunt: Levioris enim periculi omnino nulla est ratio. Persecutionis publicæ tempore, vita legis ullius violatione non erat redimenda. Alio tempore, satius erat ad violationem Legis, Mortis minis, impellenti obtemperare, quàm mortem subire; saltem si in impellentis emolumentum actus cederet; veluti ubi opus ei in Sabbato præstandum; aut si decem pluresve Ebræi non adessent. Vetita comedere, ut se morti eriperet, ægroto licuit. Quinetiam peccatum in mores sanctiores & humanam societatem, etsi non in Legem, est *Profanatio Nominis Sancti.* Nemini plenè remissa est Profanatio ante ipsum mortis momentum, juxta illud,
[c] *Non expiabitur iniquitas hæc vobis donec moriamini.* Βεβήλωσις *pollutio,* [c] *Isai.* 22.14.
profanatio ista Nominis Divini, [d] Apostolo βλασφημία vocari vi- [d] *Rom.* 2 24.
detur. Non autem ea est cujus interdicto hîc tenetur Noachides; 1 *Tim.* 6.1. *Tit.* 2.5.
& in exemplum affertur [e] *Naaman* Syrus leprâ mundatus. [e] II *Reg.* 5. 18.

Blasphemia, sive *Maledictio* (hoc præcepto interdicta) est hor- (*Seld.* 2.11.)
rendum illud flagitium, ὀνειδισμὸς, κατάρα, *Execratio* Divini Nominis, quando in Deum convitium & procacior verborum contumelia palàm ac disertè ingeritur. Quali blasphemiâ Dominum
insectati sunt [f] *Shelomithæ filius,* & *Rabsaces.* [f] *Lev.* 24 13. [g] II *Reg.* 18.
Etiam quando Majestas Divina scienter & superbè negari 30.

 deprehenditur

deprehenditur ex alicujus actûs aut professionis consequentiâ. Velut ubi quis, non ex ignorantiâ, sed ex proterviâ Idololatriam amplexandam profitetur, aut aliis suadet; etsi idolum is non coluerit, ex ipsâ professione, Deum consequenter negat, & pro blasphemo habendus est. Huc spectat Lex sacra; [a] *Anima quæ fecerit per manum elatam*, (ἐν χειρὶ ὑπερηφανίας, *in manu superbiæ*; Vulgata, *per superbiam*) *sive fuerit ex indigenis sive ex proselytis* (tam Domicilii quàm Justitiæ) *in Dominum is blasphemus est* (τὸν Θεὸν οὗτος παροξύνει, *Deum is irritat*; Vulgata, *quoniam adversus Dominum rebellis fuit*) *excidetur anima illa de populo suo*. De hâc lege [b] Maimonides, *Nemo*, inquit, *ità peccat, nisi in cujus animam irrepserit dogma aliud quod Legi repugnet. Loquitur ibi Scriptura etiam de Cultu extraneo, quoniam iste adversatur ipsis Legis fundamentis.* Blasphemus par est Idololatræ: uterque negat totius Religionis principium. Peccata alia ex errore, aut ignorantiâ, etiam concupiscentiæ causâ, aut ex morum pravitate sponte ac contemptim commissa, vel expianda sacrificiis, vel aliis pœnarum generibus castiganda fuere: Idololatria & Blasphemia *Excisione* cœlitùs infligendâ puniendæ sunt. Sed & [c] *Lapidatione* luenda est Blasphemia.

[a] Num. 15. 30.
[b] More Neboch. p. 3. c. 41.
[c] Lev. 24. 16

III. DE *effusione Sanguinis*, sive Homicidio.

In Morali Ægyptiorum disciplinâ fuit hoc *Homicidii* interdictum (quod ex [d] Libitinarii Confessione manifestum est) Τῶν ἄλλων ἀνθρώπων ὅτε[τινὰ]ἀπέκτεινα, *Aliorum hominum neminem occîdi*. Ad Noachidem verò attinet illud, [e] *Requiram sanguinem vestrum de animabus vestris*. Quod de incruentis etiam cædis generibus intelligendum est. Quidam *de sui cæde* interpretantur. [f] *Qui effuderit sanguinem hominis, per hominem sanguis ejus effundetur*, non Judicio forensi, sed talionis jure naturali. Instauratur hoc interdictum in Decalogo, *Non occîdes*; atque [g] alibi non semel in corpore Juris Mosaico.

[h] Βρεφῶν ἔκθεσις παρὰ πολλοῖς τῶν ἄλλων ἐθνῶν, ἕνεκα τῆς φυσικῆς ἀπανθρωπίας, χειρόηθες ἀσέβημα γέγονε, *Expositio infantium apud multas gentes, propter nativam inhumanitatem, vulgaris est impietas.* Ebræis vetitum est vel fœtum in utero extinguere, vel liberos exponere. [i] *Augendæ multitudini consulitur. Nam & necare quemquam ex gnatis nefas.* Ægyptii etiam, [k] τὰ γεννώμενα πάντα τρέφουσι ἐξ ἀνάγκης

[d] P. 150.
[e] Gen. 9. 5. (Seld. 4. 1.)
[f] Ver. 6.
[g] Exod. 21. 12, &c.
[h] Philo de leg. special. præcept. 6, & 7.
[i] Tacit hist. l. 5.
[k] Diod. Sic. l. 1. p. 51. 2.

ἀνάγκης, ἕνεκα τῆς πολυανθρωπίας; *necesse habent natos cunctos alere, ut suppetat hominum multitudo; quæ ad patriæ felicitatem quàm plurimum conducit.*

Cædes voluntaria, ex forensi sententiâ, Gladio punienda: [a] τοὺς ἀνελόντας ἀνασκολοπίζεσθαι, *suspendi in patibulo*, tradit [b] Philo Judæus. [c] *Qui percusserit* (occiderit) *hominem, morte plectatur. Jus unum sit vobis: sicut Proselyto* (Justitiæ, non item Domicilii) *sic Indigenæ erit.* Ità enim intelligunt Magistri; & quoad homicidii pœnam, discrimina quædam habent inter Gentiles, sub ditione Israeliticâ degentes, atque Originarios Proselytósque ritè circumcisos.

[a] *Vide Casaub. Exerc. Baron. 16. n. 76.*
[b] *De Leg. spec. p. 617.*
[c] *Levit. 24. 17, 21, 22.*

[d] *Vindex sanguinis interficiet homicidam, cùm apprehenderit eum* extra Asyli loca. Jus Vindicis sanguinis, in ditione Israeliticâ, non minùs ad Gentiles atque ad Proselytos domicilii, quàm ad Ebræos spectabat: utrùm apud Noachidas ante Legem, an apud Ægyptios obtinuerit, incertum est: Sanè nomen id, non tam ex constitutione Mosaicâ, quàm ex more anteriore usurpari videtur. Erat autem Vindex, hæres occisi proximus.

[d] *Num. 35. 19.*

Homicida ex casu, aut errore, Asyli jus habuit. De *φυγαδευτηρίων* jure, seu Urbibus Refugii, multa statuit [e] Lex sacra; multa Magistri ad Legis interpretationem necessaria. Ad Gentilem non attinebat Refugii privilegium; is Vindici sanguinis erat obnoxius: Neque ad Proselytum domicilii, in fortuitâ Circumcisi cæde; is autem Asyli jure gaudebat, quando alium sui generis casu occiderat.

(Seld. 4. 2.)
[e] *Num. 35.*

[f] *Non stabis adversus sanguinem proximi tui.* Id est, Non stabis otiosus, quando mortis periculum congeneri tuo imminet. Vis aggressoris occidendi animo, etiam pæderastis, adulteri, incestuosi, vitæ jacturâ impedienda est, ne peccent: Scelesta hujusmodi vis vi privatâ punienda; si fieri possit, verbere, aut membri mutilatione; sin verò, etiam occisione. Si Israelita Israelitam, vel ejus bona, in Gentilium potestatem tradiderit, fas erit illum occidere, nè tradat alios; aut ipsum in potestatem Gentilium tradere. Israelitam *Prævaricatorem* (id est, Idola colentem, vel in contemptum Numinis peccantem) utì & *Epicureum* (id est, Apostatam, Legem & Prophetias abnegantem) in publico trucidare gladio fas erat Israelitæ cuiquam, etiam dolo: *Proximi* enim nomen ex prævaricatione & apostasiâ desiit. Gentilem idololatram, in sui exitium, dolo circumvenire non licuit: neque tamen morte imminente, cùm non sit proximus, liberare eum Lex jussit.

[f] *Lev. 19. 16.*
(Seld. 4. 3.)

[a] Exod.22.2. Alia fuerunt Homicidii genĕra, Privatis permiſſa. [a] Fur nocturnus, ædes invaſurus, impunè occidebatur. Quod etiam in Legibus [b] Platonicis; & XII Tabularum. In puerperio, ob ſalutem Matris, fœtum in utero extinguere fas erat. Ob cultum Vituli Aurei, trucidata ſunt [c] tria millia; non 23000, ut in Vulgatâ.

[b] Lib.9.

[c] Exod.32. 28.

[d] Num.25 7. [d] *Phinees Eleazari F. Aaronis N.* zelo accenſus, haſtâ trajecit *Zimri, & Cosbi* paganam, in ſtupro palàm deprehenſos; & à Domino laudatur, [e] *quia zelaretur zelum meum inter eos.* Ab hoc exemplo manavit jus Zelotarum, quo Privatis zelo ductis, quoties Iſraelita Numinis, Templi, Gentis ſanctitatem (palàm & coram decem minimùm Iſraelitis) violaret, verbere, vulnere, etiam perſeverantis cæde, facinus ipſo momento cohibere licuit. Recepto hoc Zelotarum jure, [f] Mattathias Judæum, ritu Græco ſacrificaturum, trucidavit. Et D. N. Jeſus Chriſtus, privatam perſonam ſuſtinens, κολλυβιστὰς & negotiatores, Templi ſanctitatem polluentes, vi flagelli citra reprehenſionem ejecit; quòd *Domum Orationis* feciſſent *Speluncam Latronum.* Factum Domini ad [g] *Zelum Domûs tuæ* referunt Diſcipuli. Ejuſdem juris obtentu, in ipſum Dominum, quaſi blaſphemiæ reum, in Conceſſu irruebant, & colaphis cædebant. Et miniſter quidam eum ſtatim percuſſit, quòd viſus fit, reſponſione parùm reverenti, Summi Pontificis ſanctitatem violâſſe. Eodem obtentu, [h] S. Stephanus Lapidibus obrutus eſt; & conjuratio in [i] S. Paulum ſuſcepta; atque bello demum Judaico immanis pullulavit flagitiorum ſeges.

[e] Num.25 11.

(Seld.4.4)

[f] I Mac.2. 24.

[g] S. Joan.2. 17.

[h] Act.7.57.

[i] Cap.23.13.

Univerſali huic *Homicidii* interdicto derogare videntur; quæ de Abrahamo filium immolaturo; & de hoſtiarum Humanarum religione diximus. Neque deſunt qui exiſtiment Ebræis pariter licitum fuiſſe, ex Lege ſacrâ de *Anathemate*, conſecratione ultroneâ, filios ſervóſque, quos in poteſtate ſuâ habuerunt, neci devovere; & Jeptham, aiunt, filiam devotam immolâſſe.

(Seld.4.6.)

[k] Levit. c.27. Poſt [k] *Vota æſtimationum* (ubi non tam res ipſæ, ſeu perſonæ, quàm earum pretia Deo conſecrata ſunt) ſequitur Lex de Devotis abſque redemptione. [l] *Omne anathema quod devoverit homo Domino ex omnibus quæ habet, ex homine & è pecore & ex agro poſſeſſionis ſuæ, non vendatur nec redimatur: Omne anathema ſanctiſſimum eſt Domino.* [m] *Omne anathema quod devovetur ex homine* (ἀπὸ τ̃ ἀνθρώπων, *ab, de,* vel *ex hominibus*) *non redimatur: Morte moriatur.* Anathema primum eſt

[l] Ver.28.

[m] Ver.29.

eſt ipſum donarium ultroneum, in ſacros uſus Numini devotum, neque in profanos revocandum; ſecundum verò, quicquid jure (Seld.4.10.) Belli internecioni devotum. Captâ Hierichunte; Metalla, primi generis,[a] *venerunt in Theſaurum Domini*; Secundi autem, Urbs ipſa [a] Joſua 6.19. reſque cæteræ ac perſonæ, incendio & nece ſunt diſperditæ: Achan utriuſque reus horrendo periit ſupplicio. [b] Mos iſte de- [b] c.7. vovendi, bello prævius, non hoſtes tantùm, ſed etiam cives, jura militaria violantes, morti tradidit. Hujuſmodi erat [c] anathema [c] Judic.21.5. Populi de non aſcendentibus ad Mizpa; ob cujus violationem[d], [d] v.10. incolæ Jabeſh-Gilead univerſi cæſi ſunt. Et [e] Saul Rex, cum Pa- [e] 1 Sam.14. læſtinis prælium initurus, devovebat omnes qui antè noctem quid 24, 27, 44. comederent: Jonathan regis filius, ex anathematis ignorantiâ, morte liberatus eſt.

Alia fuerunt, extra Bellum, anathemata. [f] *Maledictus ſit qui ædi-* [f] Joſua 6. 26. *ficaverit Hierichuntem.* In edicto Ezræ, [g] *Quicunque non adfuerit intra* [g] Ezra 10. 8. *triduum, juxta decretum Principum & Seniorum, anathematizabitur (auferetur) univerſa ſubſtantia ejus, & ipſe diſterminabitur ab Eccleſiâ Tranſmigrationis.* Seperatus ad hunc modum, ſive Excommunicatione obſtrictus, ſolitæ popularium conſuetudinis libertate privabatur; neque illi fas erat intra ſpatium 4 cubitorum alteri aſſidere, uſque dum Pœnitentiam ſequeretur Abſolutio; poſt 60 dierum Contumaciam ſequebatur Anathema, ſive Execratio; quæ tamen poſt reſipiſcentiam reſcindebatur. Qui à cœtu hominum ità ſeparatur, ἀποσυνάγωγος dicitur in [h] Evangelio. Iſtiuſmodi autem [h] Joan.9 22. 16.2. anathemate devotum interficere cuilibet non erat permiſſum; ſed tuguriolum ei conſtructum, quo (extra aliorum conſuetudinem) ali poſſet.

[i] *Jeptha vovit votum Domino, dicens, Si tradendo tradideris filios* [i] Judic.11. *Ammon in manum meam, erit ut egrediens quod egreſſum fuerit* (καὶ ἔσται (Seld.4.11.) ὁ ἐκπορευόμενος ὃς ἂν ἐξέλθῃ, *& erit exiens quicunque exierit*: In Vulgatâ, *Quicunque primus fuerit egreſſus*) *de foribus domus meæ in occurſum meum, cùm reverſus fuero in pace de filiis Ammon, erit Domino, & offeram ipſum in Holocauſtum.* [*Et offeram,*] copulativè intelligitur quibuſdam, qui Jephtham ex voto filiam immolâſſe volunt: inter quos [k] Joſephus, Τὴν παῖδα, inquit, ὡλοκαύτωσεν, οὔτε νόμι- [k] Antiq.l.5. μον οὔτε τῷ Θεῷ κεχαρισμένην θυσίαν ἐπιτελῶν, *Filiam immolavit,* c.9. *ſacrificium ſolvens neque legitimum, neque Deo gratum.* Alii interpre-

tantur [*&*] pro [*aut,*] ut disjunctivi vim habeat; quasi dixisset,
[a] D. Kimchi in locum. [a] *Erit Domino consecratum, si non sit idoneum holocausto; aut offeram in holocaustum, si fuerit holocausto idoneum. Sic* [&] *sumitur pro* [aut] *in Lege, Qui percusserit patrem & matrem: Atque hæc interpretatio pulchra*
[b] Ver. 39. *est.* Jephthæ occurrit filia unica; [b] *& fecit sicut voverat,* id est, [c] *fecit*
[c] Kimchi ib. *ei domum, & introduxit in eam, atque ibi remansit seclusa à filiis hominum & à rebus secularibus. Atque statutum est in Israel, ut quotannis*
* Ver. 35. *eam inviserent Israelitides.* Pater præ dolore [c] *vestimenta laceravit,* quòd nulla prolis ex filiâ suscipiendæ spes esset reliqua.

Cædes itaque humana nullo Ebræorum jure permissa est, extra Pœnæ legitimæ, justíque Belli rationem. Ipse actus, utcunque licitus, adeò invisus & impurus habebatur, ut Lustratione opus esset.
[d] Num. 31. 19. [d] *Quicunque occidit quempiam, & qui tetigit cadaver, purificetur, tam vos quàm captivi vestri.*

IV. DE *revelatione Turpitudinum,* sive Concubitu illicito.
Ab ipsis rerum initiis petitur Matrimonii cum Origo, tum
[e] Gen. 1. 27. Necessitas. [e] *Masculum & Fœminam creavit eos; & benedixit illis*
[f] Ibid. 9. 1. (Seld. 5. 1.) *Deus, dixitque, Fructificate & multiplicamini:* Quod [f] Noachidis repetitum. Ex jure naturali, interdictus est Coitus [1] cum *Matre,* [2] cum *Novercâ,* [3] cum *Uxore alienâ,* [4] cum *Sorore* Uterinâ, [5] cum *Masculo,* [6] cum *Bestiâ.* Quartum de *Sorore* interdictum ab Adami liberis non observari necesse erat: Reliqua nunquam non fuerunt illicita.
[g] Genes. 6. 1. Sed & post [g] *multiplicatum genus humanum* usque ad Legem datam, Soror Germana paterni tantùm sanguinis, & non Uterina, fratri
[h] Gen. 20. 12. non erat interdicta. Abraham de Sarâ, [h] *Verè,* inquit *Soror mea est. Est enim filia patris mei, tametsi non sit filia matris meæ, & facta est*
[i] Clem. Alex. Strom. 2. *mihi in uxorem.* Atque indè colligunt [i] τὰς ὁμομητρίους μὴ δεῖν ἄγεσθαι πρὸς γάμον, *Sorores Uterinas non oportere in uxores duci.* [k] *Solon A-*
[k] Philo Jud. de Spec. Leg. 6, 7. p. 602. a. *theniensis* ὁμοπατρίους ἐφεὶς ἄγεσθαι, τὰς ὁμομητρίους ἐκώλυσεν, *uxores ducere permisit eodem patre natas; non eâdem matre. Contra Lacedæmoniorum legislator* τὸν ἐπὶ ταῖς ὁμογαστρίοις γάμον ἐπιτρέψας, τὸν πρὸς τὰς ὁμομητρίους ἀπεῖπεν, *uterinis connubium permisit, non eodem patre natis. Ægyptiis autem* fas erat ἁπάσας ἀδελφὰς ἄγεσθαι, τάς τε ἰδίας τοῦ ἑτέρου τῶν γονέων, τοῦ δὲ, ἢ τοῦ δὲ, καὶ τὰς ἐξ ἀμφοῖν, καὶ τὰς οὐ νεωτέρας μόνον, ἀλλὰ καὶ πρεσβυτέρας καὶ ἰσήλικας· καὶ διδύμους γὰρ πολλάκις ἐγγυνῆσθαι, *Sorores quascunque ducere, tam quæ sunt ex alterutro parente,*

quàm

quàm ex utroque; non solùm minores, sed etiam natu majores, atque æquales. Gemelli enim non rarò nascuntur. Tam Uterinæ, etiam & Gemellæ, quàm Germanæ connubium permittebatur.

Exemplum, [a] ab Iside ductum, inter Macedones invaluit: *Arsinoe Ptolemæum Philadelphum* (inde nominatum) habuit [b] —κασίγνητόν τε πόσιν τε· *& fratrem, & maritum:* Ὧδε καὶ ἀθανάτων ἱερὸς γάμος ἐξετελέσθη. *Sic & Deorum sacra connubia confecta sunt.*

[c] *—Dii nempe suas habuere Sorores:*
Ut Saturnus Opim junctam sibi sanguine duxit:
Oceanus Tethyn, Junonem Rector Olympi.

Ut hinc intelligamus, Occidentis Numina ex Ægypto traducta fuisse. Philadelphus & Arsinoe, quodam ἀποθεώσεως connubio, ΘΕΩΝ ΑΔΕΛΦΩΝ titulum, in nummis & marmoribus, obtinent.

Apud Persas, sero Cambysis exemplo, introducta sunt Sororum conjugia: [d] Responderunt ei Jurisconsulti, Νόμον οὐδένα ἐξευρίσκειν ὃς κελεύει ἀδελφεῇ συνοικέειν ἀδελφεόν, *Nullam se invenire legem quæ sororem fratri nubere sinat.* [e] Πέρσαι δὲ, καὶ μάλιστα αὐτῶν οἱ σοφίαν ἀσκεῖν δοκοῦντες οἱ Μάγοι, γαμοῦσι μητέρας, *Persæ verò, & inter eos potissimùm (qui sapientiam profiteri videntur) Magi, cum Matribus matrimonia contrahunt.*

[f] *Nam Magus ex Matre & Gnato nascatur oportet.*

Antiochus Soter [g] Stratonicen *Novercam* deperiens, exemplo satìs inusitato, illam à patre accepit in Uxorem. Matrimonium illud jure Orientis potiùs quàm Græco non erat illicitum. Quid multa? Incestus omnigenus, Adulterium, etiam Ἀῤῥενομιξία, Veterum nonnullis, Sapientiæ quidem nomine claris, inter ἀδιάφορα habebantur. Sextum Empiricum adeas Πυῤῥωνείων ὑποτυπώσεων l. 3. c. 24.

Primævis illis sex interdictis pleraque de Incestu adjecit Moses; adversùs Ægyptiorum maximè consuetudines; Quod Legis præfatio indicat. [h] *Non facietis juxta factum (consuetudinem*, κατὰ τὰ ἐπιτηδεύματα, *secundùm instituta) terræ Ægypti in quâ habitâstis.* Hæc priorem Legis partem de Consanguinitatis gradibus spectant, usque ad comma 19. *Neque juxta factum regionis Canaan, in quam ego vos introduco.* Ista ad posteriorem Legis partem attinent, quâ Molochi sacrificia, adulteria, pæderastia, bestiarum concubitus interdicuntur.

Præter *Matrem* (ver.7.) à Mose prohibetur *Matertera* (ver.13.)

[a] *Suprà p.67.*
[b] *Theocrit. Idyll. XVIII. v. 130.*
[c] *Ovid. Met. l.9.v. 498.*
[d] *Herod. l.3. c.31.*
[e] *Sex. Empir. Pyrrh. l.3. c.24. p.153.*
[f] *Catull. Epigr. 91.*
[g] *Lucian. de Deâ Syriâ.*
[h] *Levit. 18.*

(Seld.5.10.) Præter *Novercam* (v. 8.) *Amitâ* (v. 12.) & *Patrui uxor* (v. 14.) Præter *Sororem Uterinam*(v.9.)etiam *Soror* Germana,five *Novercæ & Patris filia* (v. 11.) Fratria, five *fratris uxor*, relictis liberis (v.16.) Nurus, five *filii uxor*(v.15.)& *Neptis* tam ex *filio*,quàm *filiâ*,(v.10.) Filia ipsa ex interpretatione, non verbis disertis, interdicitur.

[a] Ver.17. [a] *Turpitudinem fœminæ & filiæ ejus non revelabis; filiam filii ejus, & filiam filiæ ejus non accipies.* Expressim hîc *Socrus*, *Privigna*, tam *Privigni* quàm *Privignæ filia*,vetitæ sunt: *Filia* etiam ex argumento à minori ad majus; & eâ ratione quâ *Neptes Uxoris*,etiam utraque *Prosocrus*, five tam paterna quàm materna Uxoris Avia. Adjicitur

[b] Ver. 18. [b] *Uxoris Soror*, five uterina, five germana, *dum ipsa uxor adhuc vivit.* Ità Fœminæ XIX, five ob affinitatem five consanguinitatem, Lege Leviticâ matrimonio interdictæ sunt; quarum VII Uxori sanguine conjunctæ: Tres interpretatione, cæteræ Legis verbis designantur. Lex autem de Uxoribus tantùm loquitur; neque est Incestus nisi ex matrimonio; non ex stupro,seu adulterio.

Mos erat vetustissimus ducendi fratris conjugem, fine liberis defuncti. Juda Patriarcha dixit filio suo Onano, (qui ante Israe-

[c] Gen.46.12. [d] Cap.38.8. litarum introitum in Ægyptum [c] mortuus est) [d] *Ingredere ad uxorem fratris tui, & leviri jure duces eam, ut suscites semen fratri tuo. Ille autem sciens non sibi nasci filios, introiens ad uxorem fratris semen fundebat in terram, nè liberi fratris nomine nascerentur.* Jus illud fratriam

[e] Deut.25 5 [f] Selden.Ux. Ebr.l.1. c.13. ducendi [e] lege singulari confirmavit Moses. [f] *Magistrorum aliqui causam & mysterium conjugii hujus Fratriæ & Leviri ex Metempsychosis nescio quâ opinione petendam contendunt*: Opinio autem ista in Ægypto nata est. Etiam apud Ægyptios, Leviri jus illud ex priscis eorum Legibus ad usque Zenonis Augusti tempora derivatum est.

[g] Justiniani Cod.l.5. tit.6.leg.8. *Ægyptii* (inquit [g] Zeno) *idcirco mortuorum fratrum sibi conjuges matrimonio copulârunt, quòd post illorum mortem mansisse Virgines dicebantur; arbitrati scilicet, quod certis Legum conditoribus placuit, cùm corpore non convenerint, Nuptias non videri esse contractas.* Ex Legis ratione quam reddunt Ægyptii,liquet Contractum nuptialem apud eos absque coitu non fuisse perfectum; neque aliter se res habuit apud Ebræos ante Legem; postea verò, ex Civili Ebræorum Jure, ad contrahendum Matrimonium solus sufficiebat Consensus.

[h] Sex Empir. Pyrrh. l.3.c.24. p.152. Ante Legem Ebræis innuptis licitum fuit corporis copiam pro libitu facere: [h] Παρὰ δὲ πολλοῖς τῶν Αἰγυπτίων ἀκλεὲς, *Etiam in*

honore

honore fuit apud multos ex Ægyptiis. Lex vetat. [a] *Non sit Meretrix.*

Pactum matrimoniale ante Legem eò usque stabile manebat, dum in consensu utrinque perseveraretur; renunciante vel viro vel uxore; solvebatur matrimonium. Apud Athenienses erat [b] καὶ ἀποπομπῆς δίκη, *& jus ejiciendi uxorem*; καὶ δίκη παρὰ τοῦ ἀνδρὸς ἀπολείψεως, *& jus relinquendi maritum.* [c] Ἔδει τὸ τῆς ἀπολείψεως γράμματα παρὰ τῷ Ἄρχοντι θέσθαι, μὴ δι' ἑτέρων ἀλλ' αὐτὴν παροῦσαν, *Oportebat uxorem libellum divortii, non per alterum, sed præsentem, Archonti offerre*: ut coram iniretur utriusque gratia, si fieri posset; sin minùs, Archontis erat sortiri Judices, apud quos de causâ disceptaretur. Lex Mosis introduxit [d] *Libellum Divortii* (τὴν ἀποπομπὴν) ut esset res forensis: ἀπόλειψις serò à [e] Salome, Herodis M. sorore, inducta est.

Ante Legem Lamech, Abraham, Jacob, Esau plures acceperunt Uxores: Quod & [f] Lege permissum est. Elcana *binas uxores*, David plures, Solomon plurimas habuit, tametsi Regi vetitum esset [g] *multiplicare uxores*, ultra Octodecim, secundùm Magistros. Totidem uxores habuit [h] Rex Rehoboam: easque [i] Josephus *Legitimas* appellat. Εἶχε δὲ τὰς μὲν νόμῳ συνοικούσας αὐτῷ γυναῖκας ὀκτωκαίδεκα.

De Ebraicâ Polygamiæ licentiâ Maimonides, [k] *Fas est*, inquit, *quotcunque uxores, etiam centum, sive simul omnes, sive alteram post alteram ducere; neque potestas Uxori antea ductæ virum hic impediendi, modò illi facultas fuerit præstare Alimenta, Vestitum atque Debitum conjugale, secundùm id quod unicuique earum competit.* Monuerunt tamen Sapientes, [l] *ut nemo duceret plures quàm quatuor uxores, tametsi esset opulentissimus*; ut scilicet hebdomadatim uni earum reddatur debitum, neque ulli ultrà menstruam solutionis moram. De œconomiâ veteri etiam Epiphanius; [m] *Tametsi quidam è Patribus duas & tres uxores habuerunt*, οὐκ ἐν μιᾷ οἰκίᾳ αἱ γυναῖκες ἦσαν, *non tamen in unâ domo uxores fuerunt.* [n] Γαμοῦσι δὲ παρ' Αἰγυπτίοις οἱ μὲν ἱερεῖς μίαν, τῶν δ' ἄλλων ὅσας ἂν ἕκαστος προαιρῆται, *Ægyptiorum sacerdotes unam uxorem ducunt; alii quot quis velit.* Ebræorum Sacerdos summus [o] *uxorem ducet Virginem*; ex eo quod singulariter dicatur, unicam ei ducendam designant Magistri.

Præter legem illam singularem quâ [p] Militi Ebræo fas erat semel ante nuptias cum captivâ Gentili concumbere; nullum omnino Ebræis Jus erat aut coitûs, aut matrimonii cum Exteris, in Judaismum nondum ascitis: Neque Proselytis omnibus idem erat

[a] Deut. 23. 17.
[b] Pollux. l. 3. c. 3. §. 5.
[c] Plutarch. Alcibiade, p. 195. c.
[d] Deut. 24. 1.
[e] Joseph Antiq. l. 15. c. 11. (Seld. 5. 6)
[f] Deut. 21. 15.
[g] Deut. 17. 17.
[h] II Chron. 11 21.
[i] L. 8 c. 3.
[k] Halach. Isshoth, c. 14.
[l] Ibid.
[m] Heres. 80.
[n] Diod. Sic. l. 1. p. 51. a.
[o] Levit. 21. 13.
[p] Deut. 21. 10. (Seld. 5. 3.)

[a] *Non ingredietur* (θλαδίας, οὐδὲ ἀποκεκομμένος) *eunuchus attritis testiculis, neque abscisso veretro, in Ecclesiam Domini.* [*] *Non ingredietur Manzer* (hoc est, è coitu Turpitudinis, seu Incesti nomine interdicto, natus) *in Ecclesiam Domini usque ad decimam generationem.* Eunuchus generationi impar; de quo Maimonides, [b] *Manifestum est*, inquit, *quòd tale conjugium sit inutile; quin & nuptiæ tales offendiculo essent tum ipsi virgini, tum eis qui eam in amorem pellicerent.* De Spurio item, præcepti rationem reddit; [c] *ut inde incestuosi videant, se prolem suam irreparabili labe affecturos, si actum ejusmodi infamem perpetrent.* Ob defectum Nataliuni connubia Israelitica Manzeribus perpetuò sunt interdicta: posteros sequebatur parentis vitium; retinebantur nomen atque infamia. Nuptiis tamen Proselytorum Justitiæ aut Libertinorum non arcebantur. Si serva proselyta Manzeri jungeretur, filius ex eâ servilis conditionis genitus, per manumissionem, Libertinus censebatur. Tali natalium emendatione ipse ejúsque posteri Manzerum nomen exuebant, paríque cum Proselytis jure fruebantur.

[a] Deut.23.1. (Seld.5.16.)
[*] Ver.2.
[b] More Neboch.par.3. c.49.p.517.
[c] Ibid.

Ingenuus in Judaismum cooptatus *Proselytus Justitiæ* dictus est; Servus, in ipso cooptationis actu libertate donatus, *Libertinus*: eadem utrique Regeneratio & cognationis pristinæ deletio; eadem Juris Judaici Nominísque participatio; eadem in posteris Peregrinitatis retentio. Proselytis & Libertinis, non minùs quàm Originariis, illicita erant conjugia cum Exteris, aut cum Servis: inter se invicem, è qualicunque gente, matrimonium ritè contrahebant: Neque ad hos, sed Originarios, attinent conjugia cum gentibus jam dictis diversimodè interdicta. Quando Gentilis fiebat Proselytus; aut servus, Libertinus, consanguinitas qualiscunque desiit; neque erant incestæ cum Sorore aut cum Matre nuptiæ. Inter Proselytæ filios nulla erat fraternitas, nisi uterque tam conceptus quàm natus esset in Sanctitate. Davidi ex Maacâ captivâ adhuc Gentili (ut dicunt) concepta filia erat Thamar; ex Ahinoamâ uxore, filius Ammon: huic illa respectu sanguinis erat Soror germana, non autem jure Regenerationis. Ammoni vim inferenti respondet illa, [d] *Quin potiùs loquere ad Regem, & me tibi non negabit.* Sublatâ per Matris proselytismum consanguinitate, conjugium non erat illicitum.

[d] II Sam.13.13.

Ancilla in Judaismum cooptata, servitute retentâ, juris Matri- (Seld 5.17)

[a] L.4 c.8. monialis non erat ritè capax. Josephus[a] inter Leges Mosaicas refert, Δούλας μὴ γαμεῖσθαι τοῖς ἐλευθέροις, *Ancillas ingenuis matrimonio nom jungendas.* Manumissæ, integram nactæ libertinitatem, permissum erat conjugium. Cum ancillâ partim libertinâ, integro nondum soluto libertatis pretio, sponsalia neque fuerunt irrita,
[b] Lev.19.20. neque vim integram habuerunt. [b] *Quicunque dormierit cum muliere concubitu seminis quæ est ancilla desponsata viro, non tamen redimendo redempta, nec libertate donata, ipsa vapulabit; non autem morientur, quia non fuit libera.* Supplicium ultimum, velut ob adulterium, non erat irrogandum, quia matrimonium cum ancillâ partim manumissâ non erat absolutum.

Servus proselytus, retentâ Servitute, juris Civilis (extra Sacra) non erat particeps. Inter servos nulla habebatur Cognationis ratio; neque legitimum connubium. Cum matre suâ, cum filiâ commisceri nefas servo non erat. Ancilla servo, ut in fructu prolem haberet, à domino conjuncta non Uxor erat, sed Contubernalis. Servorum contubernia ad arbitrium Domini dissolvebantur; neque in eâ re discrimen erat inter eos & jumenta. Inter Christianos demum obtinuit jus *De Servorum conjugio.*

[c] Caus. 25. q.2 & 3. Eodem Pontificum jure, Nuptiæ usque ad [c] Septimum consanguinitatis gradum interdictæ sunt; juxta Cognationum nomina, in Jure Cæsareo, quibus hæreditates & tutelæ deferuntur. In Concilio
[d] Cap.50. autem Lateranensi, an. D[i] 1215, sancitum est, [d] *Nè prohibitio copulæ conjugalis Quartum consanguinitatis & affinitatis gradum excedat.* In
[e] Statut. 32. Hen.8.c.38. Angliâ, rationes Leviticæ[e] lege restitutæ sunt.

V. **D**E *Furto* ac Rapina.

Præcepto hoc prohibetur tum rei alienæ surreptio; tum damni (citra cædem) qualiscunque illatio contrà Jus Fidemque.
[f] Suprà p.150. Ægyptios Furti interdicto teneri liquet ex Funebri eorum [f] Apologiâ, in quâ ὅτε παρακαταθήκην ἀπεςέρησα. Refragari videtur id
[g] L.11.c.18. quod A. Gellius [g] *legit in libro Aristonis Jureconsulti, haudquaquam indocti viri; Apud veteres Ægyptios (quod genus hominum constat & in Artibus reperiendis solertes extitisse, & in Cognitione rerum indagandâ sagaces) Furta omnia fuisse licita & impunita.* Sanè apud Ægyptios
[h] Diod. Sic. l.1.p.50.d. lex erat de Furibus perquam singularis. [h] *Jussit enim ut qui furto operam darent, nomen profiterentur* πρὸς τὸν Ἀρχίφωρα *apud Principem furum;*

furum; *sponderentque rem surreptam ad illum protinus adferre*; *ut qui res amiserint itidem ad illum scriberent de re quâque amissâ, & de jacturæ loco, die & horâ. Hoc modo rebus facilè repertis, qui amisit sua recuperavit, quartâ parte pretii solutâ. Cùm enim fieri nequeat ut omnes à furto abstineant, Legislator viam invenit per quam parvo redemptionis pretio tota res surrepta servaretur.* Furtum verò clandestinum illicitum fuisse apparet exemplo furis, qui [a] *Rhampsiniti regis ærarium* [a] Herod. l. 2.
expilavit, & laqueo captus, caput sibi amputari maluit, quam detegi. c. 22.

Ex vi Naturalis hujus interdicti, juxta Talmudicos, [b] *Noachides* [b] Gem. Bab. tit. Sanhed.
furti tenebatur, sive res Gentilis sive Israelitæ furatus esset: Neque dis- c. 7.
crimen erat sive Palàm sive Clàm surripuerat; sive Bona sive Personas; (Seld. 6. 2.)
aut mercenario Mercedem detinuerat; *aut quid ejusmodi aliud fecerat.* Furtum simpliciter in Lege Mosaicâ non semel interdicitur; in [c] Decalogo, Οὐ κλέψεις, *Non furaberis.* Ut Rerum, ità *Hominum*, [c] Exod. 20. 15.
tum servorum tum liberorum. [d] *Qui furatus fuerit Hominem*, ὃς ἂν [d] Exod. 21.
κλέψῃ τις τινὰ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, *& vendiderit eum*; *convictus noxæ*, 16.
morte moriatur. Quod etiam jure [e] Romano vetitum. Etiam *Merce-* [e] FF. de Furtis, 37, 60.
dis defraudatio interdicitur. [f] *Non negabis Mercedem indigentis tam* [f] Deut. 24.
pauperis fratris tui, quàm proselyti inter portas tuas; *sed eàdem die reddes* 14.
ei pretium laboris sui ante Solis occasum.

Alia sunt ejusmodi *Furta*, quæ *non manifesta* vocantur: quale dolus malus in dimovendis agrorum Terminis. [g] *Maledictus qui* [g] Deut. 27.
transfert terminos proximi sui; scilicet [h] *terminos quos posuerunt Patres in* 17. [h] Deut. 19.
hæreditate tuâ. De metis intelligitur in primâ terræ Sanctæ distri- 14.
butione positis; Etiam de vicinarum Gentium terminis, citra justam Belli causam. [i] Ὅρους γῆς μὴ ἐξέστω κινεῖν, μήτε οἰκείας, μήτ' [i] Joseph. Antiq. l. 4. c. 8.
ἀλλοτρίας πρὸς οὓς ἐστὶν ἡμῖν εἰρήνη. φυλαττέσθω δ' ὥσπερ Θεοῦ p. 123. d.
ψῆφον βέβαιον εἰς αἰῶνα κειμένην ἀναιρεῖν, *Terminos terræ movere non liceat, neque propriæ, nec alienæ quibuscum nobis pax est. Sed cavendum nè auferatur, quod velut Dei calculus in æternum figitur.*

Apud Ægyptios Dolus malus debitas pœnas dabat. [k] *Lex jussit* [k] Diod. Sic.
utramque manum præcidi τῶν νόμισμα παραχαραττόντων *illis qui Mone-* l. 1. p. 50. a.
tam adulterarent, ἢ ἕτερα καινὰ σταθμὰ παραποιούντων *aut nova Pondera substituerent*, ἢ τῶν παραγλυφόντων τὰς σφραγῖδας *aut Sigilla simularent*; ἔτι δὲ τῶν γραμματέων τῶν ψευδεῖς χρηματισμοὺς γραφόντων, *etiam Scribis qui falsas tabulas exararent*, ἢ ἀφαιρούντων τι τῶν ἐγγεγραμμένων, καὶ τῶν τὰς ψευδεῖς συγγραφὰς ἐπιφερόντων, *vel quippiam*

quæ de aliis etiam bestiis est intelligenda. Indè autem jus aliud Gentilis erat, aliud Ebræi. *Si bos Israelitæ cornu feriret bovem Gentilis, Lege non continebatur*, neque compensatio ab Israelitâ præstanda erat: *quoniam Gentiles hominem non habent reum ex eo quòd ejus bestia damnum intulerit:* Judicabatur juxta jus Noachidarum. *Si bos Gentilis feriat bovem Israelitæ, compensatio damni ei præstanda*; juxta jus Israeliticum.

Restituebatur Damnum [a] *re ipsâ*, aut pretio, *& quintâ insuper parte* hæredibus, si mortuus fuerit is qui damnum passus est: *& si nullus fuerit propinquus cui restituatur, reddatur Domino, eritque Sacerdotis*, inter Sacerdotes ejusdem ἐφημερίας distribuendum. Hæres Israelitæ deesse non poterat; intelligendum itaque de Proselyto; cui nulla cognatio, nullus hæres nisi post regenerationem ejus natus: Neque Occupanti jus erat in Bona quæ à Proselyto sine hærede mortuo surrepta fuerant. [a] *Num* 5.7. 8.

Restitutio rerum Deperditarum, non ex Naturali de Furto jure, sed ex Lege Mosaicâ pendebat. [b] *Reduces ad Fratrem tuum— & restitues illi—omnem rem perditam Fratris tui, quam perdidit ille, & tu invenisti. Non enim poteris occultare eam.* Rem Gentilis casu amissam, veluti Derelictam, aut nondum Occupatam, retinere licuit; rem Israelitæ perditam retinere non licuit. Gentilem calculo fallere non licuit: sed [c] *si Gentilis in rationibus putandis ex errore prætermitteret aliquid, de eo jus idem obtinuit quod de re ab illo deperditâ: adeóque retinere illud fas erat.* Etiam Israelitæ res deperdita, [d] *si dominus desperaret de eâ, reperientis fiebat*, quasi derelicta; atqui *si signa non haberet unde sic dignosceretur ut reddi deberet, præsumendum erat de eâ dominum disperâsse.* (*Seld.* 6.4.) [b] *Deut.* 22.2. [c] *Maimonid. Galiz. Waib. c.* 11. [d] *Ibid. c.* 14.

Illicitum erat impar Pretium. [e] *Si venditione vendideris proximo tuo, aut emeris de manu proximi tui, non damnum inferetis quisquam fratri suo.* Lex hæc de *bonis mobilibus* intelligitur; de Agris & ædibus, lex Redemptionis. *Neque ad Gentilem attinet; at si Gentilis pretio impari damnum Israelitæ intulerat, ex Fori sententiâ refundendum erat.* Ex receptâ Legis interpretatione, si pretium esset sextâ parte minus vero valore, nihil erat restituendum; si sextâ majus, emptori pretium, venditori rem suam repetere licuit. [e] *Lev.* 25 14. (*Seld.* 6 5.)

Furti pœna capitalis erat ex jure Noachidarum, non ex Ebræorum; sed [f] *Quintuplum, Quadruplum, aut Duplum* erat præstandum: Si Furti reus non esset solvendo, ille ex sententiâ Fori in [g] *servitutem* [f] *Exod.* 22.1. [g] *Ver.* 3.

 actori

(Seld.6.7.) actori addicebatur, usque dum ejus ministerium æquaret Furti pretium: Dupli autem, Quadrupli, vel Quintupli pœna post servitutem ex fortunâ beatiore expectanda erat. Neque ob furtum suum vendebatur Fœmina. Quin nec Proselyto Justitiæ, nedum Domicilii, aut Gentili, addicebatur furti reus, sed tantùm Ebræo; qui Victum, Vestitum ac Domicilium non tantùm Addicto præstabat, sed etiam Uxori ejus liberísque, qui tamen illi non serviebant, sed finitâ mariti ac patris servitute abibant. [a] *Servus Ebræus si venerit* (μόνος) *cum corpore suo, egredietur cum corpore suo; si uxorem habuerit secum, egredietur Uxor. Sin verò dominus ei dederit fæminam quæ peperit ei filios vel filias, Fœmina & liberi ejus erunt domini sui; ipse verò exibit solus.* Servo Ebræo, sententiâ forensi addicto (qui ex uxore legitimâ Multiplicationis mandato satisfecerat) permissus erat concubitus cum ancillâ Cananæâ, ut dominum servis ex eâ susceptis ditaret: modò ab uxore aut liberis non sejungeretur ille; neque uni servo conjungeretur plusquam una ancilla; neque servis binis, una.

[a] Exod.21.3.

Aliæ inter Ebræos fuerunt Servitutis causæ. [b] *Si paupertate compulsus vendiderit Se tibi frater tuus,* &c. [c] *Si quis vendiderit Filiam suam in ancillam,* &c. Addictiones istæ non erant permissæ nisi in extremâ paupertate; adeò ut nihil omnino (nè vestis quidem) superesset; pretióque tantùm vita sustentaretur. Filiæ venditio de Minori intelligitur; nec sine spe nubendi, aut emptori, aut ejus filio: absque sponsalibus, [d] *libertatem nanciscebatur gratis;* quamprimùm pubertatis signa comparuerint. Ebræus privatim fiebat servus; ut venditi dignitas conservaretur: neque erat illius servitudo [e] *cum duritiâ*; aut diuturna; sed morte domini, aut Jubilæo perimebatur. Opera servilia ex servis aliarum gentium exigenda erant; in quos dominari & sævire licebat. [f] *Servus tuus & ancilla tua sint tibi de nationibus quæ sunt in circuitu vestro,* &c. *Hos habebitis in possessionem, & hæreditario jure transmittetis ad posteros. In perpetuum, veluti servos, eos habebitis.* Ità tamen, ut pro libitu dominus servum manumittat. Non autem in foro cogebatur dominus vestitum victúmve servis præstare, tametsi operas cum sævitiâ exigeret: Sin [g] *oculum dentémve servo excusserit,* aut exterius aliquod membrum præcipuum, quod redintegrari nequit, mutilaverit, manumissionis libello *Libertatem* ei donare, ex fori sententiâ, cogebatur; dummodo servus Judaismum in se susceperat. Servi-

[b] Levit.25.39.
[c] Exod.21.7.
[d] Ib.ver.11.
[e] Levit.25.43.
[f] Lev.25.44 (Seld.6.8.)
[g] Exod.21.26.

Servitutis autem Origo à [a] *maledictione* Chami ducenda videtur, quam in caput filii *Canaan* contorsit Noe. Ille enim avi sui verenda patri ostentâsse [a] dicitur. [a] *Gen.9.25.* [a] *Beresith Rabba,§.37.*

Ex istâ autem Egeni, tum sui, tum liberorum venditione, ut pretio possit sustentari, satis liquet, *propter necessitatem furari non licuisse*, ex jure Naturali apud Ebræos. Eleemosyna autem, non tantùm [b] Lege pauperibus debita; sed & quæ foro placeret, non sine pœnâ plagarum, exigebatur. [b] *Deut.15.7. Lev.25.35.*

Usuram exercere non [c] semel in Lege vetitum est. Fœnerator usuram, veluti rem Furto surreptam, ex fori sententiâ, debitori reddere cogebatur. [d] *Extraneo fœnerabis; & fratri tuo non fœnerabis.* Gentilis bona furari non minùs illicitum, quàm Israelitæ; Fœnus autem cum Gentilibus permissum; cujus contractus, tam ex accipientis, quàm dantis consensu nascitur. Neque enim, ex jure Naturali, illicitum erat mutuum fœnori tradere. [c] *Exod.22.25. Levit.25.37.* [d] *Deut.23.20.* (*Seld.6.9.*)

Furti reus (ex Majorum scitis) habebatur Ebræus qui Aleâ, talis, ludicris pecorum, ferarum, aut volucrum certaminibus, lucri quid sibi faceret. Neque enim, contractu ex fortunâ pendente, rem ritè adquiri judicabant. Non autem Furtum erat si Judæus, cum Gentili certans, pignus lucrifaceret; etsi id etiam, tanquam humanæ societati inutile, prohiberetur. Ex eodem jure, etiam *Fur* erat qui Columbas aliásve aves sive feras sive pecora sic instituerit, ut exeuntes illices redirent comitatiores, in lucrum domini: neque in loco habitato, aut intra quatuor milliaria, columbas aucupio sectari licuit; quoniam in bonis fuere alienis; & vel in sacrificia, vel in victum nutrirentur. Neque columbarium extruere cuiquam licuit in agro suo, nisi solum haberet cubitorum quinquaginta in quamlibet plagam circumjacens. (*Seld.6.11.*)

DE *Judiciis*, sive Regimine Forensi ac Obedientiâ Civili. Magistri capitulum hoc de Judiciis ità intelligunt, [e] *ut ex eo debeant constituere Judices & Præfectos pagatim, qui tum judicent de cæteris illis Sex Præceptis, tum populum commoneant* de eorum observatione. Atque ità demum Lex jussit, [f] *Judices & Magistros constituere in omnibus portis tuis, per singulas Tribus tuas.* Præfecturæ Juridicæ passim constitui jubentur, prout Civiles hominum Societates postulaverint. De Judiciis Mosaïcis, mox dicendum. VI. [e] *Maimonid. Hal. Melak, c.9.* [f] *Deut.16.18.*

* Lib. 1. Multa disseruit Vir summus * *De Synedriis Veterum Ebræorum, in illo Temporis intervallo quod Legis sacræ in Sinai dationem antevertit:* Mihi verò nondum liquet Patriarcharum quenquam, ante Mosem, Jurisdictionem forensem exercuisse, nedum Præfecturas Juridicas [a] Gen. 11.10. per urbes & pagos constituisse. Ebræorum Familia, à [a] Semo propagata ad Abrahamum, in Mesopotamiâ degebat; neque satis constat an esset sui juris. Abrahamidæ peregrinatione continuâ jactati sunt, donec consedêrunt in Ægypto; in quâ jure proprio nequaquam usi sunt. Nulla fuit Ebræorum Respublica, nullum Tribunal aut præfectura forensis, ante eorum Exitum ex Ægypto. Multiplicato demum Dei populo, & in XII Tribus diviso, Præceptum [b] Exod. 15. 25. de Judiciis in Marâ datum. [b] *Ibi posuit ei Deus Statutum & Judicium.*

Apud Magistros occurrit *Domus Judicii Methusalæ*; etiam *Semi*, atque *Eberi*: quæ quidem, non pro Præfecturis juridicis, sed pro [c] More Neboch. par. 2. c. 39. *Scholis* accipiendæ sunt. Maimonides, [c] *Sapientes*, ait, *dicunt de Prophetis qui antecesserunt* Mosem, *Domus Judicii Eberi*, *Domus Judicii Methusalæ*, id est, *Schola Methusalæ*. *Omnes fuerunt Prophetæ, & docebant homines ad morem Concionatorum, Doctorum, & Præceptorum.* [d] Gen. 18.19. Neque aliter de Abrahamo dicitur; [d] *Scio quòd præcepturus sit filiis suis & domui suæ post se, ut custodiant Viam Domini, & faciant justitiam & Judicium.* Oeconomica res erat, non Politica.

[e] Genes. 9.6. Suprà p.160. [f] Grot. in locum. Post Diluvium, edixit statim Deus; [e] *Qui effuderit sanguinem hominis, per hominem sanguis ejus effundetur*: Non tam Forensi illorum temporum Judicio, quàm naturali Talionis jure. [f] *Cùm lex hæc lata est, nondum constituta erant Judicia: aucto humano genere, & in gentes distributo, meritò solis Judicibus permissum fuit jus illud primævum.*

[g] Gen. 34. (Seld. 7.5.) Simeon & Levi, ob [g] Dinam sororem à Sichemo Hivitâ violatam, illum patrémque ejus & cunctos urbis masculos interfecerunt. Res Bello gesta est, non in Foro acta; neque in exemplum hîc ducenda est privatæ ultio injuriæ.

[h] Gen. 38. 24. [h] *Nunciatum est Judæ, Thamar nurus tua fornicata est, & gravida est per fornicationes. Dixitque Juda, Educite eam, ut comburatur.* Dictum hoc, temerè atque iracundè prolatum, pro sententiâ Juri- [i] Lev. 21.9. dicâ non est habendum. Ex Lege Mosaicâ, [i] *Sacerdotis filia ob fornicationem* (Adulterium, non stuprum, intelligunt Magistri) *vivicomburio plectenda erat.* Thamar verò neque Sacerdotis filia, neque nupta erat, sed Leviri nuptias expectabat; & Lex hæc nondum

c... iata. Alii Legem istius familiæ peculiarem fuisse putârunt: Quod quidem Noachidarum Juri non est satis consonum; ex quo, innuptæ coitus in delictis non habebatur. Maimonides, de Thamarâ; *Ante Legem datam coitus cum scorto erat sicut coitus hominis cum uxore suâ; hoc est, licitus erat, nec homini fugiendus,* velut delictum. *Et merces quæ dabatur scorto fuit sicut dos quæ hodie datur uxori, cùm repudio dimittitur.* Thamar itaque, ex jure tunc obtinente, pro reâ non est habenda. Unde alii *Combustionem* non de ultimo supplicio intelligunt, sed de *signo* fronti inurendo, *quo eam scortum esse indicaretur.* Cæterùm cùm *educeretur* Thamar (non *ad pœnam*, ut Vulgata) re detectâ, Juda [a] *non cessavit cognoscere eam.* Id est, Nurum duxit in uxorem; cujusmodi nuptiæ, ante Legem Mosaicam, non erant illicitæ. Locus iste vertitur οὐ προσέθετο ἔτι τοῦ γνῶναι αὐτὴν, *Non adjecit ultrà cognoscere eam*; vel, *Ultrà non cognovit eam.* Nam verbum יסף & *adjicere* significat, & *cessare.* Interpretatio prior magis arridet; cùm [b] ex partu illo deducatur Davidis regis, Christique genealogia.

[a] Gen. 38. 26.

[b] Matth. 1. 3.

Hæc cùm ità se habeant, neque facilè reperiantur apud Ebræos Præfecturæ Juridicæ, Mosaicis vetustiores; videamus quodnam fuerit in Republicâ Israeliticâ jus Noachidarum de Judiciis. (Seld. 7. 6.) *Qui præsunt,* inquit [c] Maimonides, *Tribunalibus Israeliticis Judices Proselytis Domicilii præficere debent, ut jus eis dicatur secundùm jura Noachidarum; nè Societas humana quid detrimenti capiat: Judices hos, sive ex ejusmodi Proselytis, sive ex Ebræis, pro eorum arbitrio constituant.* Atque [d] alibi: *Noachides ex unius Judicis sententiâ, atque ex unius Testis testimonio afficitur ultimo supplicio; idque sine Præmonitione atque testimonio propinquorum: minimè verò ex testimonio fœminæ. Neque licuit fœminæ illis jus dicere,* ut nec Ebræis. (Seld. 7. 7.) Ex Civili Ebræorum jure, III minimùm Judices de causis pecuniariis, XXIII de capitalibus, non sine testium pluralitate, & Præmonitione, cognoscebant. Ex recepto Noachidarum jure, VII horum Præceptorum violatio in Proselyto Domicilii parili, id est, ultimo Gladii supplicio puniebatur: Israelita autem, ex jure suo, ob tria posteriora violata non erat morte puniendus. [e] *Non puniebatur ex Gentilibus quisquam Minor, Surdus, aut Mentis inops, quoniam hi non erant filii Præceptorum,* eorum capaces. [f] *Noachides Blasphemus, aut Idololatra, aut Adulter cum Noachidis uxore, & dein Proselytus Justitiæ factus, non in judicium*

[c] Hal. Melak. c. 10.

[d] Ibid. c. 9.

[e] Ibid. c. 10.

[f] Ibid.

vocandus,

vocandus, sed liber erat: Verùm si Israelitam occiderat, aut cum Israelitæ uxore concubuerat, dein Proselytus Justitiæ factus, ob homicidium Gladio; ob adulterium strangulatione plectendus erat; Pœnis scilicet Israelitarum. Deluuntur denuò nascentis crimina, in pares commissa; etiam in Deum; non in Israelitam.

(*Seld.7.11.*) HOrum Sex Præceptorum vestigia cernuntur non levia in libro Jobi,[a] *Sancti & mirabilis viri, qui nec indigena, nec Proselytus, id est, advena populi Israel fuit; sed ex gente Idumæâ genus ducens; ibi ortus, ibidem mortuus est.* Gens illa Legibus Mosaicis non erat obstricta: Vir justus [b] victimas, filiorum nomine, obtulit; non autem ad Legis Mosaicæ formulam; quâ sancitum est (sub pœnâ Excisionis) ut Sacrificia ad Tabernaculi ostium immolarentur. Hinc quidam illum ante Legem datam floruisse volunt.[c] *Alii dicunt Jobum nunquam extitisse, sed ejus historiolam fuisse Parabolam*: Quod refellunt alii ex Ezechiele,[d] qui Jobi meminit. Utcunque fit, hæc habet liber iste ad Jus Naturale spectantia.

[a] *Augustin. de Civit. l.18.c.47.*
[b] *Job.1.5.*
[c] *Maimonid More Neboch.par.3. c.22.*
[d] 14.14,20.

[e] *C.31.v.26.* 1. De Idololatriâ. [e] *Si aspexi Solem cùm splendesceret, aut Lunam nobiliter incedentem, & seductum est in abscondito cor meum, & applicata est manus mea ori meo. Quæ est iniquitas maxima, & negatio contra Deum Altissimum.*

[f] *C.1.v.5.* 2. De Blasphemiâ. [f] *Manè obtulit holocausta juxta numerum eorum. Dicebat enim Job, Nè fortè peccaverint filii mei, & maledixerint Deo in cordibus suis.*

[g] *C.31.v.29.* 3. De Homicidio. [g] *Si gavisus sum ad ruinam ejus qui me oderat. Non permisi ut peccaret guttur meum, ut maledictionem animæ illius imprecarer. An non viri tabernaculi mei dixere, Quis det de Carne ejus? non saturamur.*

[h] *C.31.v.9.* 4. De Adulterio. [h] *Si seductum est cor meum*, γυναικὶ ἀνδρὸς ἑτέρου, *super uxore viri alterius, & ad ostium proximi mei insidias posui; alteri molat uxor mea, & super eâ incurvent se alii*: vel, ut Vulgata, *Scortum alterius sit uxor mea.* Molam versare inter prisca erat Uxoris ministeria.

5. De Furto, sive illicitâ rei alienæ contrectatione (ut & de *C.31.v.7.* adulterio, & homicidio) agit Capite 24. Postea, [i] *Si in manibus meis hæsit macula, seminabo ego ut alius comedat, & progenies mea eradicetur.*

[k] *C.29.v.7, &c.* 6. De Judiciis verba facit, [k] ubi seipsum iis præfuisse refert.

De

De membro animalis viventis non comedendo. VII.

Præceptum hoc post Diluvium accessit, secundùm Magistros; qui dicunt, Carnis esum, qui fuit Adæ interdictus, Noacho permissum fuisse: & interdictum hoc intelligunt in illo de Sanguine non comedendo. Adæ [a] *dixit Deus, Dedi vobis in escam omnem herbam, & omnem arborem in quâ est fructus.* [a] Gen.1 29.

> [b] *—Vetus illa Ætas, cui fecimus Aurea nomen,* [b] Ovid. Metam. l. 15.
> *Fœtibus arboreis & quas humus educat herbis*
> *Fortunata fuit, nec polluit ora cruore.*

Noachidis postea dixit, [c] *Omne quod se movet & vivit erit vobis in escam: Quasi virentem herbam dedi vobis omnia: At carnem cum animâ suâ sanguine suo non comedetis.* Πλὴν κρέας ἐν αἵματι ψυχῆς οὐ φάγεσθε, *At carnem in sanguine animæ non comedetis.* Josephus dicit eos [d] *Dominos factos esse omnium animalium* χωρὶς αἵματος· ἐν τούτῳ γάρ ἐστιν ἡ ψυχὴ, *absque Sanguine: nam in eo est Anima.* Anima sumitur pro Vitâ. Esus Sanguinis, Lege Leviticâ, vetatur eâdem formulâ [e] qua immolatio filii Molocho. [f] *Ponam faciem meam in comedentem Sanguinem.* Neque in tertio aliquo præcepto occurrit hæc loquendi ratio; quod observat Maimonides, [g] *quia istius comestio ad cultum Dæmonum occasionem præbebat*: & interdicti rationem petit ab idololatris qui *Sanguinem cibum esse Dæmonum existimârunt.* Hinc [h] *Effusio sanguinis* præcipitur; Morticinum, Suffocatum interdicitur. At verò piscium mundorum, Locustarum, & sanguinem è gingivis distillantem deglutire fas erat.

[c] Gen. 9. 3.
[d] Antiq. l. 1. c. 4.
[e] Lev. 20. 3.
[f] Levit. 17. 10.
[g] More Neboch. par. 3. c. 46. p. 484.
[h] Levit. 17. 13.

Carmen elegantissimum (*Phocylidis*[i] nomine editum) admonet: [i] Scal. in Euseb. p. 88.

> [k] Μὴ κτήνεος θνητοῖο βορὴν κατὰ μέτρον ἕλῃαι. [k] Phocyl. v. 131.

Pecudis, secundùm temporis sui *mensuram* (vel spontè) *mortui cibum ne ceperis.* Θνητὸν κατὰ μέτρον est θνησιμαῖον, *morticinum*, ex senectute, vel morbo mortuum. [l] Θνησιμαῖον καὶ θηριάλωτον οὐ φάγεται, μιανθῆναι αὐτὸν ἐν αὐτοῖς, *Morticinum & captum à bestiâ non comedent, nec polluentur in eis.* Rursùs, [l] Lev. 22 8

> [m] Μηδέ τι θηρόβορον δαίσῃ κρέας, ἀργίποσι δὲ [m] Ib. v. 136
> Λείψανα λεῖπε κυσί. θηρῶν ἀπὸ θῆρες ἔδονται.

Neque à feris depastam carnem comedas; sed canibus velocibus linque reliquias: feris feræ vescantur. Verisimile est poëtam legisse illud Mosis. [n] Κρέας θηριάλωτον οὐκ ἔδεσθε, τῷ κυνὶ ἀποῤῥίψατε αὐτό, [n] Exod. 22. ult.

Carnem à bestiâ captam (vel prægustatam) non comedetis, sed projicietis canibus. Alibi Lex; [a] *Non comedetis morticinum ullum. Peregrino qui intra portas tuas est dabis ut comedat, aut vendas illud ei.* Undè quidam colligunt Sanguinis esum Proselytis Domicilii, aut Noachidis, non fuisse vetitum; sed carnem tantummodò ab animali vivente discerptam; veluti exsectos agni testiculos. Maimonides interdicti rationes affert: [b] *Tum quia id signum est Crudelitatis; tum quia Reges Gentium eo seculo ità facere solebant, idololatriæ causâ. Scilicet abscindebant animali membrum aliquod, illúdque comedebant.* De Bacchanalibus, Clemens; [c] Διόνυσον Μαινόλην ὀργιάζουσι Βάκχοι, ὠμοφαγίᾳ τὴν ἱερομανίαν ἄγοντες, καὶ τελίσκουσι τὰς κρεωνομίας τῶν φόνων, ἀνεστεμμένοι τοῖς ὄφεσιν, *Bacchi orgiis celebrant Dionysium Mænolem; crudarum carnium esu sacram insaniam agentes; & cæsarum carnium divulsionem peragunt, coronati serpentibus.* De crudivoris istis festis [d] Arnobius: *Caprorum reclamantium viscera cruentatis oribus dissipatis. In* [e] *Chio sacrificabant Baccho* Ὠμαδίῳ (crudis gaudenti) *hominem membratim discerpentes. Idem in Tenedo obtinuit.* Stoica Chrysippi disciplina ejusmodi ἀνθρωποφαγίαν docuit; [f] Ἐὰν τῶν ζώντων ἀποκοπῇ τι μέρος πρὸς τροφὴν χρήσιμον, μήτε κατορύττειν αὐτὸ, μήτε ἄλλως ῥίπτειν· ἀναλίσκειν δὲ αὐτὸ, ὅπως ἐκ τῶν ἡμετέρων ἕτερον μέρος γένηται, *Si pars aliqua ad esum utilis ex vivis abscindatur, neque defodere illam, neque temerè projicere; sed eam ità consumere, ut fiat ex nostris pars alia.*

[a] Deut. 14. 21.
[b] More Nevoch. par. 3. c. 48. p. 496.
[c] Protreptico, p. 9. d.
[d] Con. Gentes, l. 5.
[e] Porphyr. Abstin. l. 3. § 55.
[f] Sex. Empir. Pyrrh. Hypot. l. 3. c. 25.

Hactenùs de Præceptis VII Naturalibus, humano generi pridem imperatis, jàm demùm *in Marâ* (juxtà Talmudicos) instauratis. Est & præceptum aliud, *In Marâ* (ut [g] aiunt) datum, in Decalogo confirmatum: neutiquàm hic omittendum; cùm sit, inter Moralia, primarium.

[g] Suprà p. 151.

Honor Parentum.

PHiloni Judæo Præceptum hoc est *ultimum Primæ tabulæ, & in confinio utriusque.* Ratio est; [h] Τῶν γονέων ἡ φύσις ἀθανάτου καὶ θνητῆς οὐσίας ἔοικεν εἶναι μεθόριον, *Natura Parentum videtur esse confinium immortalis & mortalis essentiæ.* Immortalis, διὰ τὸ γεννᾶν πρὸς Θεὸν τὸν γεννητὴν τῶν ὅλων ἐξομοίωσιν, *quia gignendo refert Deum omnium Genitorem.* In ejus violatione summam ponit inhumanitatem,

[h] De Decalogo, p. 586.

Deo

Deo hominibúsque invisissimam. [a]Τῆς ἀγριότητος οἴσονται τὰ πρωτεῖα οἱ γονέων ὀλιγωροῦντες, *Feritatis primas ferunt ii qui Parentes negligunt.* *[a] De Decalogo, p. 586.*

[b] Οἱ πάντες λέγουσι καὶ ᾄδουσιν, ὡς γονεῦσι τιμὴν, μετὰ θεοὺς, πρώτην καὶ μεγίστην ἥ τε φύσις, ὅτε τὴν φύσιν σώζων νόμος ἀπέδωκε, *Omnes dicunt atque canunt, primum ac præcipuum honorem post Deos, Parentibus destinaſſe & Naturam, & Naturæ legem.* *[b] Plutar. de Philadelph. à p. 479. f.*

Eodem loco (post cultum Divinum proximo) collocatur hoc *de Parentibus honorandis* præceptum in Ægyptiorum [c]Apologiâ. Τοὺς τὸ σῶμά μου γεννήσαντας ἐτίμων ἀεὶ, *Illos semper honoravi qui corpus meum genuerunt.* *[c] Suprà p. 50.*

Ægyptii autem miram adhibent distinctionem: [d] Τρέφειν τοὺς τοκέας τοῖσι μὲν παισὶ οὐδεμίη ἀνάγκη, μὴ βουλομένοισι· τῇσι δὲ θυγατράσι πᾶσα ἀνάγκη, καὶ μὴ βουλομένῃσι, *Alendi parentes nulla est necessitas filiis, nolentibus; sed filiabus summa, etiamsi nolint.* Neque adjicitur ratio. Proculdubiò autem filii Parentes vivos summo honore prosequuti sunt; cùm illos, etiam mortuos, piè venerarentur. [e]Σεμνότατα δὲ διείληπται παρ' Αἰγυπτίοις τὸ τοὺς γονεῖς ἢ τοὺς προγόνους φανῆναι περιττότερον τετιμηκότας, εἰς τὴν αἰώνιον οἴκησιν μεταστάντας, *Sanctiſſimè receptum est inter Ægyptios, ut appareant Parentes aut majores, ad æternam habitationem translatos, impensiùs honorâsse.* Νόμιμον δ' ἐστὶ παρ' αὐτοῖς καὶ τὸ διδόναι τὰ σώματα τῶν τετελευτηκότων γονέων εἰς ὑποθήκην δανείου· τοῖς δὲ μὴ λυσαμένοις ὄνειδός τε μέγιστον ἀκολουθεῖ, καὶ μετὰ τὴν τελευτὴν στέρησις ταφῆς, *Apud eos licitum est mortuorum parentum cadavera pro creditis oppignerare: qui autem nexos non repignerant, hos summa sequitur contumelia, & post mortem, privatio sepulturæ.* *[d] Herod. 2. 35.* *[e] Diod. Sic. l. 1. p. 58. d.* *Ibid.*

Cum Apologiâ Ægyptiacâ benè convenit Scholæ Pythagoricæ, cujus disciplina in Ægypto nata est. Nam in *Aureo Carmine*, post Cultum Deorum, sequitur [f]Τοὺς τε Γονεῖς τίμα — *Et honora Parentes.* *[f] Ver. 4.*

Sed & diù ante Pythagoram (Seculo $\overline{X}$) Lex hæc in Eleusiniæ Cereris templo posita fuit. Porphyrius (ex *Hermippo*) [g]Φασὶ δὲ Τριπτόλεμον Ἀθηναίοις νομοθετῆσαι· καὶ τῶν νόμων αὐτοῦ τρεῖς ἔτι Ξενοκράτης ὁ φιλόσοφος λέγει διαμένειν Ἐλευσῖνι. Τοὺς δὲ γονεῖς τιμᾶν. Θεοὺς καρποῖς ἀγάλλειν. Ζῶα μὴ σίνεσθαι. S. Hieron. transtulit: [h] *Xenocrates philosophus de Triptolemi legibus apud Athenienses tria tantùm præcepta in templo Eleusinæ residere scribit: Honorandos Parentes: Venerandos Deos: Carnibus non Vescendum.* Socrates, apud [i] Xenophontem, Ἡ πόλις, *[g] De Abstin. p. 1, & 399.* *[h] Jovinian. l. 2. p. 528.* *[i] Memorabil. l. 2. p. 743.*

ἄλλης μὲν ἀχαριστίας οὐδεμιᾶς ἐπιμελεῖται, οὐδὲ δικάζει· ἐὰν δέ τις γονέας μὴ θεραπεύῃ, τούτῳ δίκην ἐπιτίθησι καὶ ἀποδοκιμάζουσα οὐκ ἐᾷ ἄρχειν οὗτον, &c. *Civitas*, ait, *ingratitudinis alterius rationem non habet, neque datur actio in eam: verùm si quis Parentes non honorârit, & actio adversùs eum scribitur; & Magistratum capescere non permittitur.* Nam ἐν τῇ δοκιμασίᾳ, quâ in vitam inquirebatur moresque eorum qui Magistratus sortiti essent, interrogabantur primò An essent utrinque ab abavis cives Athenienses? Secundò [a] Εἰ τοὺς γονέας εὖ ποιοῦσι *An Parentes honorârint?* Neque enim in *Patriam* pius censeri potest, qui est in *Parentes* impius.

[a] Pollux. l. 8. c. 9.

In Decalogo dicitur, *Honora Patrem tuum & Matrem tuam.* Alibi Lex est, [b] *Unusquisque Patrem suum & Matrem suam timeat.* Inter *Honorem* & *Timorem* discrimen faciunt Magistri. [c] *Ex Timore*, seu reverentiâ, *filius neque stet neque sedeat in loco Patri assueto; nec verbis ejus contradicat; nec eum, sive superstitem, sive mortuum, suo nomine appellet, sed dicat, Pater Dominus meus. Ex honore, præbeat parentibus cibos ac potum & vestitum, calceos induat, introducat atque educat*, observantiâ assiduâ. In *Honore* exhibendo, Pater matri præferendus erat; in *Timore*, Mater patri: *ut paribus utriusque dignitas cognosceretur.* De *Filii rebellis*, patrem aut matrem execrantis vel percutientis, pœnâ capitali; & de Magistrorum eâ de re miris subtilitatibus, [d] alibi legas. Nos enim in his fortasse nimii sumus.

[b] Lev. 19. 3.

[c] Salomon Jarchi in locum.

[d] Seld. Synedr. II. c. 13. p. 555.

Annus Ebraicus.

AD [e] *Ritus Sacros* jam pergamus; quos apud gentes diversas non adeò diversos reperiemus. [f] *Mirum est quàm vetustissima sacra inter se congruant.* Ægyptii, ut πολιτείᾳ, ita & [g] Religione gentes cæteras præcesserunt: eorum Ritus ad alios populos translati; etiam ab Ebræis (non sine emendatione forsàn) usurpati sunt. Ut elucescat hujus assertionis veritas; in disquisitionem veniant eorum Festa; Sacrificia; Sacerdotia; id genus alia.

[e] Suprà p. 9.

[f] Grot. in Levit. 1. 9.

[g] Suprà p. 34, 56.

Prima liberi populi constitutio fuit Anni ordinatio. Israelitæ, quamdiu in Ægypto commorati sunt, non aliam habuerunt Anni formam, quàm quâ usi sunt ipsi Ægyptii. Sub Exitu, qui fuit mense septimo, sive *Nisan*, datum est mandatum hoc, [h] *Hic mensis vobis erit principium mensium. Primus ille sit vobis inter menses anni.*

[h] Exod 12. 2.

Thoth

Thoth primus est Ægyptiorum mensis, qui respondet Ebræorum *Tisri*. Moses caput anni ex Autumnali mutavit in Vernum: Nisan æquinoctio Verno proximus.

De innovatione istâ egregius est Josephi locus. Dicit [a] *Mensem Secundum à Macedonibus Dium, ab Ebræis Marsvan dici. Ità enim Ægyptii annum constituerant. Moses autem fecit Nisan, qui est Xanthicus, primum mensem, ob festa, quòd eo mense eduxisset Ebræos ex Ægypto; eundémque etiam omnium quæ ad rem divinam pertinerent exordium constituit: Alioqui, quod ad rerum venalium nundinationes, actúsque alios civiles attinet,* τὸν πρῶτον κόσμον διεφύλαξε, *pristinum decorem servavit.* Πρῶτος κόσμος est æquabilitas anni Ægyptiaci, qui XII habuit æquales tricenûm dierum menses, id est, dies 360. Nondum enim Ægyptii anno addiderant V dies ἐπαγομένας.

[a] Antiq. l.1. c.4.p.9.c.

Duplex itaque, ab Exodi tempore, fuit Ebræorum annus; alius Civilis, alius Sacer. *Civilis*, quo in contractibus, pactis, nuptiis, & id genus aliis usi sunt, æquabilis fuit, & plenos habuit dierum triginta menses; neque in eo Luna locum habuit: ejus initium à Thoth, sive Tisri, id est ab Autumno, fuit. Annus *Sacer*, sive *Mosaicus*, fuit Lunaris, & inequalis. Mensis Lunaris (sive Synodicus Lunæ à coitu ad coitum motus) dies facit 29, horas 12, & majorem horæ partem; adeò ut annus Lunaris habeat dies 354, & horas ferè novem. Ebræi autem menses sacros, non à Luminarium coitu, sed à visione Lunæ instituebant. Tempus Visionis incertum fuit; cùm Luna novella sæpe triduò videri non posset; unde evenit ut mensis & annus nunc plures, nunc pauciores dies habeat, qui ante exitum anni vel mensis certò definiri non possunt. Propter inæqualitatem istam, Neomeniæ classico indicabantur, ut ritè celebrarentur.

Istis Ebræorum mensibus non dissimiles sunt menses Romuli, qui [b] *Initium cujusque mensis ex illo sumebat die quo novam Lunam contigisset videri. Quia verò non continuò evenit ut eodem die semper appareat, sed modò tardiùs modò celeriùs ex certis causis videri soleat; contigit ut cùm tardiùs apparuit præcedenti mensi plures dies, aut cùm celeriùs pauciores darentur; & singulis quibusque mensibus perpetuam numeri legem primus casus addixit. Sic factum est ut alii triginta & unum, alii undetriginta sortirentur dies.*

[b] Macrob. Saturnal. l.1.c.15.

Cæterùm uterque Ebræorum annus, cùm à periodo Solari plurimùm

plurimùm diſcrepet, adeò vagus fuit & incertus, ut niſi adhibita fuiſſet interkalatió, Paſcha, cùm ſemper vernum eſſe debeat, nunc æſtivum foret, nunc autumnale, nunc hybernum. Multa tradunt Ebræorum Magiſtri de *Secundo Adar*, ſive menſe Interkalari: mihi tamen nondum eſt compertum quis fuerit Interkalationis iſtius author, quo cœperit tempore.

Ut autem diſciplina anni Ebraici meliùs innoteſcat, diſtinguenda ſunt Ebræorum tempora: alia fuit eorum Chronologia ante Captivitatem; alia poſt Reditum; alia denique poſt inſtitutum ab Hillele juniore Cyclum Decemnovennalem, anno Chr. 358. Ludunt operam Chronologi, qui vetera Ebræorum tempora ad rationes cyclicas reducunt. Veteres non ex ſcripto, non ex computo; ſed ex obſervatione, neomenias ſuas notabant: tempora, quò vetuſtiora, eò ſunt incertiora: nullum extat in S. Literis interkalationis veſtigium; neque conſtat chronologiam technicam, ſtante primo Templo, Judæis fuiſſe cognitam.

Dicunt Magiſtri jus interkalandi ad Synedrium Magnum pertinuiſſe: verùm à tempore τ͂ς κληρουχίας [a] nulla cogebantur Synedria; donec à [b] Jehoſaphato rege ſunt inſtaurata. Cùm autem & David rex & Solomon XII præfectos conſtituerint, [c] *ſecundùm XII menſes anni*; veriſimile eſt menſem XIII, ſive Adar Secundum, iſtis temporibus nondum in annos Ebraicos fuiſſe receptum.

[a] Joſeph. l. 5. c. 2. p. 146. e.
[b] II Chron. 19. 5.
[c] I Reg. 4. 7. I Chron. 27.

Sub Regibus conſtat ſolennitates ſacras aut diu intermiſſas, aut non ritè celebratas fuiſſe, temporibus divino præcepto congruis. Ipſe Ezechias, ex conſultu Synedrii, celebravit [d] *Paſcha menſe ſecundo*; id eſt, quum jam in Templi inſtauratione præteriiſſet 16^{tus} dies Niſan, adeóque legitimum Paſchatis tempus; viſum eſt, pro neceſſitate temporis, feſtum celebrari menſe Jiar, quo, non niſi [e] *impuris atque itinerantibus*, paſcha ritè celebrandum erat. Verùm regi pio non neceſſe fuiſſet id (contra divinum præceptum) feciſſe, ſi modò fuiſſet tunc in uſu ordinarius aliquis interkalandi modus.

[d] II Chron. 30. 2. 29. 5.
[e] Num. 9. 11.

Veteris hujus anni Ebraici defectus ortum habuiſſe videtur ab anno Ægyptiaco, qui Exodi tempore [f] nondum ad curſum Solis reformatus fuit.

[f] Vide Sec. X.

Dies

Dies Festi.

PRimo [a] *mense, die mensis decimâ quartâ, inter duas vesperas* (spatio [a] *Lev.*23. 5
24 horarum) *erit Pascha Domino.* Mensis *Abib*, seu *Nisan*, in quo contigit *Exodus*, factus est *Mensis Primus*, qui fuit antea mensium *Septimus*: & mensis *Tisri*, qui non solùm Anni, sed & Mundi initium habebatur, septimum exinde locum habuit in anno Ebraico. Mense *Abib* celebratur Pascha: ideo sancitum est, ut ab eo mense Ebræi annum Sacrum ordirentur. Nam à Paschate numerantur Festa reliqua.

Lex Mosaica tres anniversarias πανηγύρεις sacras constituit. [b] *Tribus anni temporibus apparebunt omnes tui masculi coram Domino* [b] *Deut.*16. 16.
Deo tuo, in loco quem elegerit: in solennitate (sive *tripudio*) *Azymorum; in solennitate Hebdomadarum; & in solennitate Scenopegiæ.* Solennitates istæ agriculturam spectabant. Festo Paschatis, sive [c] *Azymorum die* [c] *Joseph.l.*3. *c.*10.*p.*93.*d.*
secundo, τὰς ἀπαρχὰς τῆς κριθῆς ἐπιφέρουσι, *Hordei primitias Deo offerunt: ex quo licitum cuique messem metere.* Græci interpretes vocant mensem *Abib* τὸν μῆνα τῶν νέων (γεννημάτων) *mensem novarum* frugum.

Festum Hebdomadarum, sive Πεντηκοστὴ, dictum est [d] Ἑορτὴ τοῦ [d] *Exod.*23, 16.
θερισμοῦ πρωτογεννημάτων, *Festum Primitiarum messis.*

Festum Scenopegiæ, sive *Tabernaculorum*, dictum est [e] Ἑορτὴ [e] *Ibid.*
συντελείας, *Festum Consummationis* sive *Collectionis*, *in exitu anni.* [f] *Quando collegeris de areâ, & de torculari.* Festum hoc non ob segetes *collectas*, sed ob fructus arborum. [f] *Deut.*16. 13.

[g] Ἐστι δὲ οὐδεμία τῶν ἑορτῶν καθ' ἣν οὐχ ὁλοκαυτοῦσιν, οὐδὲ τῶν πόνων τῶν ἐπὶ τοῖς ἔργοις ἄνεσιν οὐ διδόασιν, *Nullum agitur festum sine holocautomate, & laborum vacatione.* Scilicet duæ sunt Festorum causæ; Dei honor, & Laborum intermissio. Quotidianorum laborum intermissionem secuta est *Hilaritas*, & jocundioris vitæ usus: Quod apud gentes notissimum, etiam ab Ebræis observatum est. Præcepta enim multa sunt apud Magistros de lætitiâ dierum illorum quos *Bonos dies* vocant. [g] *Joseph.l.*3. *c.*10.*p.*93.*f.*

[h] Κοινὸν δὲ τοῦτο καὶ τῶν Ἑλλήνων καὶ τῶν Βαρβάρων ἐστὶ, τὸ τὰς ἱερουργίας μετ' ἀνέσεως ἑορταστικῆς ποιεῖσθαι, *Commune hoc est & Græcis & Barbaris, sacra celebrare cum festâ laborum intermissione:* [i] καὶ οὕτως ἡ φύσις οὕτως ὑπαγορεύει, *idque Natura sic dictavit.* Ab omni populo, ab omni tempore factum est. Longè vetustissimus mos fuit dies [h] *Strab.l.*10. *p* 467. [i] *Ibid.*

 Sacros

Sacros celebrare, & fastos à profastis distinguere; ejúsque origo à priscis fuit agricolis, qui (conditis in horreum frugibus) collectarum primitias Diis offerre solebant; & quum daretur feriandi occasio (post exactos vertentis anni labores) conventus celebrabant; ut relaxarent animum & hilaritati indulgerent.

[a] *Ad Nicomach. 8. c. 11.* Hinc [a] Aristoteles, Αἱ ἀρχαῖαι θυσίαι καὶ σύνοδοι φαίνονται γίνεσθαι μετὰ τὰς τῶν καρπῶν συγκομιδὰς, οἷον Ἀπαρχαί· μάλιστα γὰρ ἐν τούτοις ἐσχόλαζον τοῖς καιροῖς, *Prisca sacrificia & conventus post fructuum collectionem fieri videntur, ut Primitiæ. His enim temporibus maxime cessabant à labore.*

[b] *Sup. à p. 34. & 56.* Ægyptii, qui [b] primi mortalium delubra & πανηγύριας Diis instituerunt, sacrificiáque curârunt, & Assyriis Græcisque ritus sacros commonstrârunt, etiam primi sunt qui *Dies ἑορτασίμους* celebrârunt. *Melampus*, qui [c] Sacra ex Ægypto ad Græcos transtulit, *Mose* fuit aliquantò junior: Hic diem obiit regnante Athenis *Pandione*; sub *Erechtheo* ejus filio floruit Ille. Cùm verò solennitates [d] *Ægyptiacæ antiquæ, Græcæ autem recentes haberentur.* Festa Ægyptiorum temporibus Mosaicis vetustiora fuisse meritò videri possunt.

[c] *Suprà p. 121.*

[d] *Suprà p. 128.*

[e] *L. 2. c. 59.* Enumerantur ab [e] Herodoto VI Ægyptiorum Festa: 1. *Dianæ, in urbe Bubasti*; 2. *Isidi, in urbe Busiri*; 3. *Minervæ, in urbe Saï*; 4. *Soli, in Heliopoli*; 5. *Latonæ, in urbe Buti*; 6. *Marti, in urbe Papremi.*

[f] *Ibid.* [f] *Busiris urbs, in quam Isidi πανηγυρίζουσι, sita est in medio Delta Ægypti; in eâ est maximum templum Isidis, quæ Græcè vocatur* Δημήτηρ *Ceres.*

[g] *Ibid. c. 40.* Alibi: Isis [g] *numen maximum censetur, & maximum Festum ei celebratur.* Ἐπὴν προνηστεύσωσι τῇ Ἴσι, καὶ ἐπὴν κατεύξωνται, θύουσι τὸν βοῦν, *Postquam pridie festi jejunaverunt, & postquam precati sunt, bovem immolant, eúmque corio exuunt & alvo totâ vacuant: intestina & adipem linquunt intra ventrem; crura truncant & extremos lumbos armósque ac cervicem. His actis reliquum bovis corpus stipant panibus puris & melle & uvâ passâ & ficis & thure & myrrhâ atque aliis odoribus. Ubi hæc infarserunt, adolent, multum vini oleique infundentes. Jejuni autem sacrificant. Dum sacrificium ardet, omnes seipsos verberant. Postquam autem verberare desierunt, dapes ex sacrificii reliquiis proponuntur.* Horum rituum nonnulli Mosaicis sacrificandi præceptis non sunt prorsus dissimiles.

[h] *Diod. Sic. l. 1 p. 9. c.* [h] Κατὰ τὸν θερισμὸν τοὺς πρώτους ἀμηθέντας στάχυς θέντας τοὺς ἀνθρώπους, κόπτεσθαι πλησίον τοῦ δράγματος, καὶ τὴν Ἶσιν ἀνακαλεῖσθαι,

Solent

Solent *homines messis tempore, Primitiis spicarum oblatis, plangere juxta manipulos, & Isidem invocare: idque adhuc faciunt in honorem Deæ pro inventis frugibus, sicut ab initio, ipsius inventionis tempore. In quibusdam etiam urbibus,* τοῖς Ἰσείοις, *cùm festum Isidis celebratur, in pompâ tritici & hordei vascula circumferuntur; in memoriam eorum quæ initio à Deâ solerter inventa sunt.* Cerealia itaque prima sine dubio ab Ægyptiis instituta sunt.

Sabbatum Primum.

PRæceptum de Sabbato, datum in Marâ, post dies circiter (*Seld.* 3 9.) quadraginta in Decalogo renovatum est, cum adjectione & *deinceps.* [*Sicut præcepit tibi Dominus*] scilicet, in Marâ: & primum Præcepti vocabulum [*Recordare*] refertur ad Sabbatum ibi priùs institutum. Celebratum autem est Sabbatum Primum Mansione X, in *Alush*, quæ pars est *deserti Sin.* Venerunt autem [a] *ab Elim in desertum Sin* [a] *Exod.* 16.1. 15° *die mensis Secundi.* Sex diebus collecta est Manna; & [b] *sabbatizavit populus die septimo.* [b] *Ib. ver.* 30. Adeò ut in ejusdem mensis diem XXII inciderit prima Sabbati observatio. *Mensis* hic, ab Exitu *Secundus*, postea *Jiar* dictus est. (Nondum enim nata sunt Ebraicorum mensium nomina.) Ejus dies XXII respondet XXIII Maii in anno Juliano. *Seder Olam* hunc mensem Cavum facit, id est, dierum XXIX; non Plenum, seu dierum XXX. Unde in computandis horum mensium feriis orta est unius diei discrepantia inter Chronicon illud & Talmudicos. Verùm alterna illa Mensium distinctio priscæ non benè competit Ebræorum chronologiæ.

Per miraculosam depluentis Mannæ cessationem [c] Philoni pri- [c] *De vitâ Mosis, l.* 1. mùm innotuisse videtur *Dies Septima*, ἡ τοῦ Κόσμου γενέθλιος, ἐν ᾗ τόδε τὸ Πᾶν ἀποτελέσθη, *quæ fuit Mundi Natalis, in quâ Universum hoc absolutum est.* Cultus Sabbaticus, jam primùm institutus, non sine miraculo demonstrat, Quis dies in hebdomadicâ dierum periodo Septimus à Mundi conditu annumerari debuerit: antehàc is dies Ebræis ipsis prorsùs erat incognitus. Ad hunc locum & hoc tempus à Magistris quibusdam referuntur *Benedictio & Sanctificatio diei Septimi*, quæ in Creationis historiolâ (per prolepsin) & in Decalogo memorantur. [d] *Benedixit Deus*, scilicet quòd *die sexto* [d] *Solom. Jarchius ad Genes.* 2. duplum Mannæ demensum; *Sanctificavit*, quòd *septimo* nihil omninò descendebat. Alii Septenariam Dierum periodum, ab Adâ

 institutam,

institutam, & à sex Creationis diebus inchoatam arbitrantur. Alii dicunt [a] *Sethum invenisse Annos, Menses, Septimanas.*

Philo Judæus (περὶ Κοσμοποιΐας, agens, & *de numero Septenario* fusè differens) [b] *Habetur*, inquit, *in honore etiam apud illustriores tam Græcorum quàm Barbarorum, οἱ τὴν Μαθηματικὴν ἐπιστήμην διαπονοῦσιν, qui in Mathematicis disciplinis versantur.* Sanè vetustissimi Matheseos Magistri fuerunt Ægyptii; à quibus Schola Pythagorica atque Platonica edoctæ, impensè philosophantur de vi & dignitate Numeri generatim [c] *Septenarii, quem Græci ἑβδομάδα appellant. Is numerus Septentriones majores minorésque facit in Cælo; item Virgilias, quas Πλειάδας vocant: facit etiam stellas Erraticas. Neque Zodiacus septenario numero caret: Nam in Septimo signo fit Solstitium à brumâ; in Septimo Bruma à solstitio; in Septimo Æquinoctium ab æquinoctio.* ([d] Unde *in sacris Osiridis, sub Solstitium Hybernum,* τὴν βοῦν ἑπτάκις περὶ τὸν ναὸν περιφέρουσι, *Vaccam circa templum septiès circumducunt: toties autem circumeunt, quia Septimo mense, Solis decursus ab Hyberno solstitio ad Æstivum conficitur.*) [e] *Pericula quoque vitæ fortunarumque hominum, quæ Climacteras Chaldæi appellant, gravissima quæque fieri affirmant Septenariis.* De numero hoc, præter [f] Philonem & [g] Clementem Alexandrinum (apud quos leguntur *Solonis* ἐλεγεῖαι *versus* de Climactericâ vitæ humanæ mutatione) [h] Macrobium videas in Somnium Scipionis. Numerus septenarius etiam in Sacris, purificationibus, invocationibus, aliisque ritibus solennis erat. [i] Apuleius Isidem invocaturus, *Me*, inquit, *purificandi studio, marino lavacro trado, septies submerso fluctibus capite; quòd eum numerum præcipuè Religioni aptissimum divinus ille Pythagoras prodidit.* Invocationes etiam verbis arcanis septies repetitæ sunt.

—— [k] *Longâ cum veste Sacerdos*
Obloquitur numeris septem discrimina vocum.

De *Dierum* etiam numero septenario, [l] *animadvertunt Lunæ cursum quater septenis, id est 28, diebus confici. Ad homines quoque nascendos vim numeri istius pertinere: primos Septem dies, quartam Hebdomadam & Septimam observant.* [m] Ἔξω τῆς ἑορτῆς ἱεραί τινες τοῦ μηνὸς ἡμέραι νομίζονται Ἀθήνησι θεοῖς τισίν. Νουμηνία· καὶ ἑβδόμη, Ἀπόλλωνι· τετρὰς, Ἑρμῇ· καὶ ὀγδόη, Θησεῖ, *Athenis quidam Mensis dies, præter festa, Diis quibusdam sacrati sunt: ut Novilunium; & Septimus, Apollini; Quartus, Mercurio; Octavus, Theseo.* Hesiodus tantundem

Πρῶτον

[a] Glycas, p. 121.
[b] P. 21. f.
[c] A. Gell. l. 3. c. 10. ex Varrone.
[d] Plutar. Iside, p. 372. c.
[e] A. Gell. ib.
[f] Κοσμοποι. p. 18.
[g] Strom. l. 6. p. 685.
[h] L. 1. c. 6.
[i] Metamor. l. XI. initio.
[k] Virgil. Æn. l. 6. ver 645.
[l] A. Gell. ib.
[m] Schol. Aristoph. in Plut. p. 107 c

[a] Πρῶτον ἔνη, τετράς τε, καὶ ἑβδόμη, ἱερὸν ἦμαρ·
Τῇ γὰρ Ἀπόλλωνα χρυσάορα γείνατο Λητώ.
Primùm Prima, Quarta, & Septima dies sacra est:
Hâc enim Apollinem auri-ensem genuit Latona.

In ritibus etiam Mosaicis insignis est numerus Septenarius. In
consecratione [b] *Altaris Oleum Septies aspergitur.* [c] *Septem diebus con-* [b] Levit. 8. 11.
pletur consecratio Sacerdotum. In expiatione [d] *peccati per ignorantiam* [c] Lev. 8. 33. [d] Lev. 4. 6.
sanguis vituli septies aspergitur. [e] *Mulier, si pepererit masculum, immunda* & 16. 14.
est septem diebus, juxta dies separationis; si fœminam, duabus hebdoma- [e] 12. 2, 5
dibus. [f] *Immundus per contactum mortui expiatus est die Septimo.* [f] Num. 19. 19.
In purificatione Leprosi [g] *septem aspersiones septémque dies*: & Naa- [g] Levit. 14. 7, 9, 51.
man [h] *lavit in Jordane septies.* Job pro amicis obtulit [i] *septem tauros* [h] II Reg. 5.
& septem arietes. Balaam [k] *ædificavit septem aras, & paravit septem* 16, 14.
vitulos septémque arietes. [l] *Septem sacerdotes, clangentes septem buccinis,* [i] Job. 42. 8. [k] Num. 23. 1, 14.
septies circuibant Hierichuntem; & die septimo mœnia corruerunt. [l] Josua 6. 15.
Septem sacerdotes [m] *clangebant tubis coram Arcâ, & immolabantur* [m] I Chron. 15. 24.
septem tauri septémque arietes. Ezechias [n] *obtulit simul tauros septem &* [n] II Chron. 29. 21.
arietes septem, agnos septem & hircos septem. Apud Ezechielem, [o] *Arma* [o] Ezech. 39. 9.
combusta sunt septem annis: [p] *Terra mundata septem mensibus*: [q] *Altare*
expiatur septem diebus. Daniel per [r] *Hebdomadas* tempora numerat. [p] Ver. 12. [q] Ez. 43. 25.
In Apocalypsi, [s] *Liber signatus est septem sigillis.* [t] *Agnus habet cornua* [r] Dan. 9. 24.
septem, oculos septem, qui sunt septem Spiritus Dei. [u] *Septem Angelis* [s] Apoc. 5. 1. [t] Ver. 6.
datæ sunt septem tubæ; & [x] *septem phialæ.* Is numerus in Mysteriis [u] Apoc. 8. 2. [x] 15. 7.
perfectissimus haberi solet.

Est autem celeberrimus, & rem quam tractamus maximè spectat, Septenarius Dierum Cyclus, sive dies Septimus in hebdomadicis dierum periodis perpetuò recurrens; qualis est Ebræorum Sabbatum. Ægyptii, vetustissimi Temporum artifices, Orbem dierum Hebdomadicum à Planetarum numero derivâsse, illámque temporis rationem, unà cum Astrologicâ suâ disciplinâ, propagâsse feruntur. Herodotus [y], de inventis Ægyptiorum, Καὶ, inquit, τάδε ἄλλα Αἰγυπτίοισί ἐστι ἐξευρημένα· μείς τε καὶ ἡμέρη ἑκάστη θεῶν ὅτευ ἐστί, καὶ τῇ ἕκαστος ἡμέρῃ γενόμενος ὁτέοισι ἐγκυρήσει, καὶ ὅκως τελευτήσει, καὶ ὁκοῖός τις ἔσται· καὶ τούτοισι τῶν Ἑλλήνων οἱ ἐν ποιήσει γενόμενοι ἐχρήσαντο, *Alia etiam ab Ægyptiis inventa sunt: Quis Mensis & quis Dies cujusque sit Deorum: & quo quis die genitus, qualia sortietur, & quam mortem obiet, & qualis existet. Quibus rebus usi sunt ii qui è* [y] L. 2. c. 82.

Græcis in poesi versabantur. Ἡμέραι τῶν θεῶν, *Dies Deorum*, sunt dies Septimanæ, à VII Planetis denominati. Illæ enim in genethliacâ Ægyptiorum arte Deorum nomen obtinent; & cuilibet Planetæ sua assignatur feria. [a] Τὸ δὲ δὴ ἐς τοὺς ἀστέρας τοὺς ἑπτὰ, τοὺς Πλανήτας ὠνομασμένους, τὰς ἡμέρας ἀνακεῖσθαι, κατέστη μὲν ὑπὸ Αἰγυπτίων, *Quod verò Dies assignantur Septem stellis, quæ Planetæ vocantur, id certè inventum est Ægyptiorum.*

[a] Dio Cass. hist. l. 36. p. 37.

In denominatione Dierum non is est Planetarum ordo qui in Orbium cœlestium serie. Cujus rei causas alii alias excogitârunt. Bedæ nostratis ratio, quò simplicior, eò est melior. [b] *Gentiles*, inquit, *quasi jure Primam diem Soli, quia maximum est luminare; Secundam Lunæ, quia secundum luminare est, se consecrare putabant. Dein ordinatâ alternatione, Tertiæ diei primam à Sole stellam* (Martem;) *Quartæ primam à Lunâ* (Mercurium;) *Quintæ secundam à Sole* (Jovem;) *Sextæ secundam à Lunâ* (Venerem;) *Septimæ tertiam a Sole* (Saturnum) *præponebant.*

[b] De Temp. ratione, c. 6.

Saturni sidus, apud Astrologos, triste est & malevolum: ideo dies Septimus, ex eorum disciplinâ, ater habetur & inauspicatus, & rebus agendis inidoneus. Ejusmodi superstitionem docuerunt Orpheus & Hesiodus. Quam & Tacitus, de Judæis agens, respexisse videtur. [c] *Septimo die otium placuisse ferunt; quia is finem laborum tulerit. Alii honorem eum Saturno haberi; seu quòd è septem sideribus* (*queis mortales reguntur*) *altissimo orbe, & præcipuâ potentiâ, stella Saturni feratur; ac pleraque cœlestium vim suam & cursum septenos per numeros conficiant.*

[c] Hist. l. 5.

Planetaria hæc Dierum denominatio, licèt à Græcis & Occidente serò recepta sit; illius tamen origo apud Ægyptios vetusta fuit, neque ipsâ Astrologiâ recentior, aut ætate Mercurii, qui Anni temporúmque rationem Ægyptiis tradidit. Neque desunt ex Rabbinis qui denominationem istam dierum, ante datum Decalogum, Gentilibus in usu fuisse existimârunt.

Sacerdotes Ægyptii, in Purificationibus suis, Septimanas observabant. Chæremon, apud Porphyrium, [d] Ὁ δὲ χρόνος οὗτος, ὁπότε συντελεῖν τι τῶν περὶ τὰ ἱερὰ μέλλοιεν θρησκείᾳ, προλαμβανόντων ἡμερῶν ἀριθμὸν, οἱ μὲν δυοῖν καὶ τεσσαράκοντα, οἱ δὲ τούτων πλείους, οἱ δὲ ἐλάττους, οὐδέποτε μέντοι τῶν ἑπτὰ λειπομένας, παντὸς μὲν ἐμψύχου ἀπείχοντο, *Cùm instaret tempus quo sacrum aliquem cultum celebraturi*

[d] De Abstin. l. 4. c. 7.

celebraturi erant, per (Septenarium) *præcedentium dierum numerum, nonnulli per* XLII, (id est VI Septimanas) *alii per plures, alii per pauciores, nunquam verò infra Septem dies* (sive unam Septimanam) *abstinebant ab omnibus animalibus*, &c.

Hæc cùm ità se habeant, verisimillimum est Hebdomadicum Dierum Orbem, ex Mathematicâ disciplinâ, atque ex intimo Ægyptiacæ antiquitatis penu, deprómptum fuisse: Sacrum verò Septimi cujusque diei Cultum, & Hebdomadici Sabbati festum (Lege Mosaicâ constitutum) jam primò in Religionem Ebraicam publicè receptum esse.

Certè præceptum hoc *de Sabbato* Israelitis peculiare fuit. [a] *Signum est* (inquit Deus) *inter Me & Vos in generationibus Vestris; ut sciatis Me esse Dominum qui sanctifico Vos. Custodietis igitur Sabbatum; est enim vobis sanctum.* Neque ad Gentes omnino pertinuisse volunt Magistri; aut ad Proselytos Domicilii. [a] *Exod.* 31. 13.

Baptismus Ebræorum.

MEnse [b] *tertio exitûs ex Ægypto, in die eodem* (ejusdem numeri, id est, tertio) *venerunt in desertum Sinai:* &, post bidui præparationem, datus est Decalogus die sextô. Cùm autem Israelitæ disciplinis Mosaïcis essent initiandi, *descendit ad populum Moses*, [c] καὶ ἡγίασεν αὐτοὺς· καὶ ἔπλυναν τὰ ἱμάτια, *& sanctificavit eos: & lavârunt vestimenta.* Ablutione vestimentorum hîc atque [e] alibi intelligitur ablutio ipsorum qui vestiebantur; secundùm illud, [d] Πλυνεῖ τὰ ἱμάτια, καὶ λούσεται τὸ σῶμα ὕδατι, *Lavabit vestimenta, & lavabit corpus aquâ.*

[b] *Exod.* 19. 1.
[c] *Ver.* 14.
[e] *Lev.* 11. 25. 14. 47.
[d] *Levit.* 15. 10. 11, 21, 22, 27.

Judæi hinc Baptismi sui originem deducunt. Illi lustrationem Lavacri non solùm ad purgationem sordium, sive καθαρισμὸν aut ad Peccatorum ablutionem; sed etiàm ad Regenerationem Proselytorum, in Initiamentis, adhibuerunt. Præter quotidianas Judæorum ablutiones, Pœnitentes etiam se lavacro purgabant, in vitæ morúmque novationem; cujus ritûs meminit Esaias. [e] Λούσασθε, καθαροὶ γίνεσθε, ἀφέλετε τὰς πονηρίας ἀπὸ τῶν ψυχῶν ὑμῶν, *Lavamini, mundi estote, auferte mala ex animabus vestris.* [e] *Esai.* 1. 16.

Solennis autem Proselyti ablutio, quum is Judaismo nomen primò dederit, inter initiamenti ritus observabatur ab hoc, de quo

 agimus,

agimus, tempore. Jam enim Proselytos plurimos factos esse tradit [a] Philo; inter quos primus habetur Jethro Mosis socer. Tres autem fuerunt Initiamenti ritus, quibus in Ecclesiam Ebraicam admittebatur Gentilis; *Circumcisio, Baptismus, & Oblatio.* De Circumcisionis institutione [b] diximus.

[a] De Monarchia, l. 1.

[b] P. 72.

(Seld. 2. 2.) Baptismus Proselyti coram III viris peragebatur, ut & Circumcisio: post sanatum Circumcisionis vulnusculum abluebatur corpus integrum, non artificioso, sed naturali aquæ conceptaculo. Unica fuit in faciendo Proselyto Lavatio, neque in posteris iterabatur. Ablutionis hujus is erat effectus, ut Proselytus ritè factus Regeneratus haberetur, & Novus homo, velut infans ex novâ matre renatus, & Animâ novâ cœlitùs illapsâ indutus; adeò ut cognationem qualemcunque pristinam exuerit, & nullos postmodum censeretur habere consanguineos, aut Connubii ratione, aut Successionis in bona defuncti, præter istos qui Baptismum sequerentur. Parentum, fratrum, liberorúmque antè susceptorum nomina & cognatio desierunt; nec erant hæredes ulli; sed bona ejus, uti Vacantia, cedebant Occupanti. Neque Natales tantùm, sed etiam Patriam exuebat Proselytus, qui Judæus postea & nuncupabatur, &, licèt extra Judæam renatus, pro Judæo reverâ habebatur; eodem illo Religionis Patriæque nomine; postquam scilicet Israelitæ [c] post reditum è Babylone Judæi generatim dicti fuerint: antea Ebræi sive Israelitæ nomen tam Originariis quàm Proselytis tribuebatur. Hanc Baptismi Ebraici vim respexit [d] Arrianus. Ὅταν (inquit τὶς) ἀναλάβῃ τὸ πάθος τὸ τοῦ βεβαμμένου καὶ ᾑρημένου, τότε καὶ ἔστι τῷ ὄντι καὶ καλεῖται Ἰουδαῖος, *Quum quispiam induerit sibi affectum Baptizati & inter sectatores asciti, tunc & est reverà, & appellatur Judæus.*

[c] Joseph. Antiq. l. 11. c. 5.

[d] In Epictet. l. 2. c. 9.

Fuit etiam apud Græcos quædam *Regenerationis* species, sed sine baptismo, neque ad initiamentum. Quum diu absentes, & more mortuorum deplorati, ex insperato reverterentur; ex orco reduces habebantur, & δευτερογενεῖς. Vocabantur autem Δευτερόποτμοι sive ὑστερόποτμοι. [e] Hesychius, Δευτερόποτμος, ὁ ὑπό τινων ὑστερόποτμος· οὕτω δὲ ἔλεγον, ὁπότε τινὶ ὡς τεθνεῶτι τὰ νομιζόμενα ἐγένετο, καὶ ὕστερον ἀνεφάνη ζῶν. [οἱ δὲ πολέμοις] καὶ ἀπείρηται τοῖς τοιούτοις εἰσιέναι εἰς τὸ ἱερὸν τῶν Σεμνῶν φασὶ θεῶν. ἢ ὁ φημισθεὶς ἐπὶ ξένης τετελευτηκέναι, ἔπειτα ἐπανελθών· ἢ ὁ δεύτερον διὰ γυναικείου κόλπου

[e] Hesych. Δευτ.

διαδὺς (ὡς ἔθος ἦν παρὰ Ἀθηναίοις) ἐκ δευτέρου γεννᾶσθαι, *Ità dicunt quando justa funera alicui tanquam mortuo facta sunt, & is postea vivus apparet. Istis autem aiunt non fas esse sacellum Eumenidum ingredi. Vel qui dicitur [in bello] aut in terrâ peregrinâ mortem obiisse, & postea domum redit. Vel qui per stolæ muliebris sinum iterum demissus (ut mos erat apud Athenienses) deriuò nasci videtur.* (Verba, uncis inclusa, sunt suspecta: Meursius legit ὁ ἐν Πολέμων; scilicet φησί· [a] Petitus, ἐν τῷ πολέμῳ· quàsi illis tantùm non licuit sacellum adire; qui militatum abierant.) Hoc modo, [b] *Herculem* (μετὰ τὴν ἀποθέωσιν αὐτοῦ) *à Junone* υἱοποιήσασθαι *adoptari*, aiunt: *illa lectum ingressa, Herculem suo corpori admotum, subter vestes demisit ad terram, ut imitaretur verus partus.*

[a] *In Leg. Att. p. 15.*
[b] *Diod. Sic. l. 4. p. 170. b.*

Ex Attico hoc ritu derivatur jus & religio *Postliminii* apud Romanos. Παλιγγενεσία etiam facta est ex auctoritate Cæsareâ, cùm mutaretur natalium conditio. [c] *Si quis manumittens servum aut ancillam suam Cives denunciaverit Romanos, qui libertatem acceperit habebit & aureorum annulorum & Regenerationis jus:* id est, jura Ingenuitatis.

[c] *Justinian. Novell. 78, c. 1.*

Baptismus autem Ebræorum, ab exemplo forsan Ægyptiorum. Lavacrum, in sacrorum initiamentis, solenne fuisse docet Apuleius, ipse Isidi initiandus. [d] *Sacerdos*, inquit, *stipatum me religiosâ coborte deducit ad proximas balneas; & priùs sueto lavacro traditum, præfatus Deûm veniam, purissimè circumrorans abluit.* Neque dubium quin id veteri more factum fuerit. De his aliisque Tertullianus. [e] *Nationes*, inquit, *sacris quibusdam per lavacrum initiantur, Isidis alicujus, aut Mithræ* (summi apud Persas numinis) *Ipsos etiam Deos suos Lavationibus efferunt. Cæterùm villas, domos, templa, totásque urbes aspergine circumlatæ aquæ expiant passim. Certè ludis Apollinaribus & Pelusiis tinguntur. Idque se in Regenerationem, & impunitatem perjuriorum suorum, agere præsumunt.* Pro *Pelusiis*, scribe *Eleusiniis.* Nam [f] Ὑδρανὸς, ὁ ἁγνιστὴς τῶν Ἐλευσινίων, *Aquarius*, dictus est, *qui expiat aliquem sacris Eleusiniis.* Et *Ilissus* Atticæ fluvius in hunc ritum sacratus, [g] οὗ τὸν καθαρμὸν τελοῦσι τοῖς ἐλάττοσι Μυστηρίοις, *ubi Lustratio fieri consuevit Minoribus Mysteriis*; per quæ ad Majora transire solebant. Sacra ista [h] mox ex Ægypto Athenas traducta sunt ab Erechtheo rege.

[d] *Metam l. IX. p. 394.*
[e] *De Baptismo, c. 5.*
[f] *Hesych. r.*
[g] *Polyæni Stratag. l. 5. in Heraclide.*
[h] *Diod. Sic. l. 1.*

Sacrificia.

RItuum Sacrorum vetustissima fuit Sacrificiorum oblatio. Ex [a] *pelliceis tunicis* [b] quidam *Adamum* pecudes mactâsse colligunt. Magis liquet de *Abelis* & *Caini* oblationibus. Post Diluvium sacrificârunt *Noachus*, *Abrahamus*, *Jacobus*; & præter Ebræos, *Jobus*, *Bileamus*, *Jethro*: neque dubitandum de Ægyptiis, Noachi posteris.

[a] Gen. 3.21. [b] Cloppenburg Schola Sacrif p.12.

De vetustioribus istis Sacrificiis Gemara Babylonica. [c] *Universa animalia ritè offerebantur, sive Pecus, sive Fera, sive Avis, idque tam fœminea quàm mascula, tam vitiosi quàm integri corporis, modò ex mundis essent, non item* [d] *immunda. Et victimæ sic oblatæ fuere cunctæ Holocausta.* Pecudum Sexûsque discrimen, & vitii corporalis ratio, post exitum ex Ægypto in religionem Ebraicam recepta sunt. Neque Moses primus Sacrificia instituit, sed Sacrificandi modum præscripsit.

[c] Tit Zebach. c.14. p.115. [d] Gen.8.20.

S. Hieronymus ad illud Jeremiæ, [e] [*Patribus vestris non præcepi de verbo holocaustomatum & victimarum*] [f] *Manifestè*, inquit, *intelligitur, quòd primùm Decalogum dederit in tabulis Lapideis scriptum digito Dei: &* [g] *post offensam Idololatriæ capútque Vituli, postea jusserit Sibi magis fieri quàm Dæmonibus; auferens puram religionem mandatorum Dei, & concedens sanguinem victimarum carniúmque desiderium.* Atque alibi, [h] *Hostiæ ergò & immolatio victimarum non principaliter à Deo quæsita sunt, sed nè Idolis offerentur.*

[e] C.7.v.22. [f] Tom.II. p.535. [g] Act.7.42. [h] In Esai. c.1. v.12.

Magis explicatè Theodoretus de Legislatoris consilio: [i] *Israelem*, inquit, *longum tempus in Ægypto versatum, pravisque indigenarum moribus imbutum, & Idolis ac dæmonibus immolare ab illis edoctum, & ludis choreisque ac musicis organis oblectari, in harum rerum habitu constitutum liberare volens, Sacrificare quidem permisit, non tamen omnia sacrificare, neque falsis Ægyptiorum Diis, sed Sibi soli Ægyptiorum Deos offerre.* Et mox: *Itaque Sapientissimus Medicus hoc remedii genus adhibuit Ægyptiæ ægritudini, dum Sacrificare quidem Judæis propter eorum imbecillitatem indulsit, sed ea quæ priùs colebant immolare jussit.*

[i] Græc. affect. Serm.7. de Sacrificiis, p.584.

S. Chrysostomus (de Magis agens, per stellam vocatis) [k] *Ne id*, inquit, *Deo indignum putes; cùm sic omnes Judæorum ritus insimulabis; & Sacrificia; & Purificationes; & Novilunia; & Arcam; & ipsum etiam Templum.* Καὶ γὰρ τῆς Ἑλληνικῆς τῶτο παχύτητος ἔλαβε τὴν ἀρχὴν,

[k] Homil 6. in Mat.2.9.

ὄχλῳ, *Ista enim ex pingui Gentium ingenio sumpserunt originem.*

Neque aliter Maimonides. [a] *Est contra naturam hominis, id momentò relinquere cui longo tempore assuetus est. Ideò Deus, quando misit Mosem, Doctor ut esset nobis, primò in Cognitione Dei, deinde in Cultu: atque cultus tunc erat universalis, ut variæ animalium species offerrentur in templis, in quibus collocabantur imagines; ut coràm illis procumberetur, & adoleretur; & cultores quidam, ad eum cultum destinati, exercebantur in templis istis, Soli stellisque dicatis: Ideò (inquam) Sapientia Dei mandare noluit, ut omnes illi cultus derelinquerentur aut abolerentur. Id enim cor humanum non caperet; quod ad ea semper inclinat, quibus assuetum est. Deus itaque Cultus adhuc retinuit: sed eos à rebus creatis ad Suum Nomen transtulit, præcepitque nobis, ut illos exhiberemus Ipsi: ita præcepit, ut Ipsi Templa ædificaremus; ut Altare esset Suo Nomini consecratum; ut Sacrificia Ipsi offererentur; ut incurvaremus nos, & suffitum faceremus coram Ipso: Sic separavit Sacerdotes, ad cultum Sanctuarii. In Divinâ autem hâc Sapientiâ consilium fuit, ut idololatriæ memoria deleretur, & maximum illud de Dei Existentiâ & Unitate fundamentum in Gente nostrâ confirmaretur: neque tamen obstupescerent hominum animi propter istorum cultuum abolitionem, quibus assueti fuerant.*

[a] *More Neboch. part.* 3. *c.* 32. *p.* 32.

Posteà dicit, [b] *Legem Divinam Mosi datam esse, ut minuat cultus & labores circa Sacra; & si quid videatur molestiam & defatigationem aliquam habere, id ex eo provenit, quòd nos ritus & consuetudines in illis temporibus usitatas ignoramus.* Dein τῇ παιδοθυσίᾳ Gentium comparat *Combustionem pulli columbæ, aut pugilli similæ*; & apud *Zabios, Pollutionem* multò plus tædii afferre docet, quàm apud Ebræos. Alibi profitetur [c] *multarum Legum rationes & causas sibi innotuisse ex cognitione fidei, rituum, & cultûs Zabiorum.* Et paulò pòst, [d] *Cognitio,* inquit, *disciplinæ in eorum libris contentæ rituúmque juxta eam solenniorum est magna parta* (multum facit) *ad reddendas Præceptorum causas.* Conjungit ibi *Casdæos Zabiósque*, id est, Chaldæos, ni fallor, atque Ægyptios. Nam inter eorum libros, [e] *Celeberrimus*, inquit, *est de Cultu* (sive, ut vetus versio, de *Agricultura*) *Ægyptiorum.* Cultus tam agrum respicit, quàm Sacra; & Ægyptiorum sacra agriculturam maximè spectabant. Dicit [f] *gentem Zabiorum implevisse totum Orbem*: id est, Superstitiones Ægyptias longè latéque fuisse propagatas.

[b] *Ibid. c.* 47. *p.* 490.

[c] *Ibid. c.* 29. *p.* 424.

[d] *Ib. p.* 427.

[e] *P.* 425.

[f] *P.* 422.

Religio primæva, per Gentes diffusa, pro cujuslibet ingenio variegata est. Fœcunda fuit Cæremoniarum mater Ægyptus; quarum

quarum causas & origenes investigare non conceditur: ex disquisitione verò Veterum Sacra non inter se dissimillima fuisse compertum est.

Ægyptii ob πολυθεΐαν plurima Victimarum genera, & pro locorum diversitate diversa Templa, diversos Ritus habuerunt. [a] Ἡ ἐξαίρεσις τῶν ἱρῶν καὶ ἡ καῦσις ἄλλη περὶ ἄλλο ἱρόν σφι κατέστηκε, *Victimas exenterandi atque adolendi modus alius alia apud templa ab eis institutus est.* Moses autem, ad Dei Unici cultum, Unum adorationis locum, & certas Victimarum species præcepit.

([a] Herod. l. 2. c. 40.)

De Victimis Maimonides: [b] *Docuit nos Lex Divina, secundùm expositionem Onkeli, Ægyptios coluisse sidus vel signum Arietis* (Hammonem, Herodotus) *ac propterea non solùm prohibitum inter ipsos fuisse mactare Oves, sed & in summo contemptu & abominatione fuisse* [c] *Pastores ovium. Hinc dicit Moses*, [d] *[Ecce sacrificabimus abominationem Ægyptiorum.]* Sequitur; *Ut ergò memoria erronearum istarum opinionum ex animis hominum deleretur, præcepit nobis, ut has tres bestiarum species, Arietes, Hircos & Boves solùm in Sacrificiis nostris offeramus; sicut dicitur*, [e] Ἀπὸ τῶν κτηνῶν, καὶ ἀπὸ τῶν βοῶν, καὶ ἀπὸ τῶν προβάτων προσοίσετε τὰ δῶρα ὑμῶν. *Ità ut illud, quod ipsi pro summo peccato habebant, Deo offerri debeat, illóque peccata nostra expianda sunt. Sic enim curantur opiniones pravæ per extremum ipsorum contrarium.* Tacitus de Judæis. [f] *Cæsus Aries velut in contumeliam Hammonis: Bos quoque immolatur, quem Ægyptii Apin colunt.* [g] Manetho Mosem *Osarsyphum* vocat, illumque innovationis insimulat. Ὁ μὲν, inquit, πρῶτον μὲν αὐτοῖς νόμον ἔθετο, μήτε τῶν μάλιστα ἐν Αἰγύπτῳ θεμιστευομένων ἱερῶν ζώων ἀπέχεσθαι μηδενὸς, *Ille primùm eis Legem posuit non abstinendi ab animalibus quæ maximè sacra sunt Ægyptiorum legibus:* καὶ πλεῖστα ἄλλα μάλιστα τοῖς Αἰγυπτίοις ἐθιζομένοις ἐναντιώματα, *& multa alia maximè Ægyptiorum consuetudinibus contraria* sancivit.

([b] More Neboch part. 3. c. 46. [c] Gen. 46 34. [d] Exod. 8. 26. [e] Levit. 1. 3. [f] Histor. l. 5. initio. [g] Joseph. c. Ap. p. 1053. a.)

Etiamsi Memphitæ *Bovem*, Mendesii *Hircum*, Thebani *Arietem* colerent; nihilominus tres istæ victimarum species (quæ ex Leveticæ Νομοθεσίας indulgentiâ Israelitis concessæ sunt) etiam ab Ægyptiis, diversis in locis, immolabantur. [h] Θεοὺς γὰρ δὴ οὐ τοὺς αὐτοὺς ἅπαντες ὁμοίως Αἰγύπτιοι σέβονται, *Non enim omnes Ægyptii eosdem deos similiter colunt.* [i] *Qui Jovis Thebani templum incolunt, aut ex nomo sunt Thebano, ii omnes abstinentes ab ovibus Capras immolant: Qui verò Mendetis templum obtinent, aut ex nomo sunt Mendesio, ii à capris abstinentes*

([h] Herodot. 2 42. [i] Suprà p. 66.)

Oves

Oves immolant. [a] Τοὺς μὲν νυν καθαροὺς ἔρσενας τῶν βοῶν καὶ τοὺς μόσχους οἱ πάντες Αἰγύπτιοι θύουσι, *Ægyptii autem universi Boves mares eosdémque mundos ac Vitulos immolant.*. [a] Herodot. 2. 41.

Sacrificia Ebræorum vel *Ilastica* fuerunt, seu Propitiatoria, ad expianda peccata, aut purgandam immunditiem; vel *Eucharistica*, quæ & *Pacifica* dicta sunt, ob acceptum accipiendúmve beneficium. Expiatoria & purgatoria illa sacrificia vel *Publica* fuerunt, statis temporibus pro salute populi celebrata, vel *Privata*, pro peccatis ex ignorantiâ, aut imbecillitate. Philo [b] Sacrificium aliud refert πρὸς Θεοῦ τιμὴν, *ad honorem Dei*, & hoc est *Holocaustum*; aliud ad τὴν τῶν θυόντων ὠφέλειαν, *sacrificantium utilitatem*; *quod & duplex*, ad μετουσίαν ἀγαθῶν *participanda bona*, & φυγὴν κακῶν *evadenda mala*. Hujusmodi erat *Caper Emissarius*. [b] De Victimis, p.648.

Hircus Ἀποπομπαῖος.

Aron tunicâ lineâ vestietur; cùm fuerit lotus; Duos Hircos stare faciet coram Domino in ostio Tabernaculi; mittetque Aaron super utrumque sortes; unam Domino; alteram, Azazeli. Levit. 16.4. v.7, 8.

In die Expiationis, Summus Sacerdos (tanquam in mœrore) non omnia induit ornamenta sibi solita, sed qualia sacerdotes alii. De vestibus lineis, & sacerdotum ablutionibus, mox ubi de eorum munditie.

Vox *Azazel* ipsis Judæis ignota est: unde alii *Montis*; alii ipsius *Capri*; alii *Cacodæmonis* nomen esse volunt: Kimchius vocem compositam esse dicit ex *ez*, quod caprum *capramve* significat, & *azal*, quod est *abire*. Originationem istam probat [c] Grotius; rejicit [d] Bochartus, qui vocabulum *Arabicum* esse contendit. Cùm verò sit ἀνερμήνευτον, quíd obstat quin hariolemur esse *Ægytiacum*? LXX (v.8.) vertit τῷ ἀποπομπαίῳ, (v. 10.) εἰς τὴν ἀποπομπὴν, (v.26.) τὸν διεσταλμένον εἰς ἄφεσιν. Unde Symmachus ἀπερχόμενον, *abeuntem*; & Aquila ἀπολελυμένον, *dimissum*; & Hieronymus *emissarium* vertit. Josephus, sensu longè diverso, [e] πέμπεται ἀποτροπιασμὸς καὶ παραίτησις τοῦ πλήθους παντὸς ὑπὲρ ἁμαρτημάτων ἐσόμενος, *Amandatur, ut malorum depulsio, & satisfactio populi pro peccatis.* Suidas in Ἀποπομπαῖος, Θεοί τινες οὕτως ἐκαλοῦντο, καὶ ἀποπομπὴ ἀντὶ τοῦ ἀποτροπὴ, *Dii quidam vocantur* Ἀποπομπαῖοι, *&* ἀποπομπὴ

[c] In locum.
[d] De animal. S l.2.c.56. p.651.
[e] L.1.c.10.

[a] L. 5. c. 26. *sumitur pro aversione* malorum. Quinam sint Dii isti, docet [a] Pollux. Οἱ δαίμονες, οἱ μὲν λύοντες τὰς ἀρὰς, ἀλεξίκακοι λέγονται, ἀποπομ-
[b] Hesych. Απ. παῖοι, ἀποτρόπαιοι, λύσιοι, φύξιοι· uno verbo, *Averrunci*. [b] Ἀποπομπαὶ ἡμέραι τινὲς, ἐν αἷς θυσίαι ἐτελοῦντο τοῖς ἀποπομπαίοις Θεοῖς, *Apopompæ dies festi, in quibus sacrificatur Diis Averruncis*. Theologiam Græcam non scrutor; in quâ Dii isti satis obvii, sed hisce temporibus recentiores.

[c] Plutarch. de Iside, p. 369. d. Existimabant veteres, [c] θεοὺς εἶναι δύο, καθάπερ ἀντιτέχνους· τὸν μὲν τῶν ἀγαθῶν, τὸν δὲ φαύλων δημιουργόν. οἱ δὲ τὸν μὲν ἀμείνονα Θεὸν, τὸν δὲ ἕτερον Δαίμονα καλοῦσιν, *duos esse deos, quasi contramachinantes; hunc enim bonorum, illum malorum creatorem: Meliorem vocant Deum, alterum Dæmonem.* Quicquid *Zoroastres magus* & Persæ de *Oromaze deo Lucido, & Areimanio Tenebricoso*; quicquid Chaldæi de [d] *Planetis, diis Beneficis & Maleficis*; quicquid Græci de *bonâ sorte Jovis Olympii, & malâ* Ἀποτροπαίου Ἅδου, *Ditis Averrunci*; quicquid Philosophi de *Principiis contrariis*; quicquid ejusmodi commenti sunt alii; id quidem omne à vetustissimâ Ægyptiorum theologiâ ortum habuit.

[d] Ib. p. 370.

Tradunt illi Osirin Bonum esse Genium, Typhonem Malum. [e] Ὁ μὲν γὰρ Ὄσιρις καὶ ἡ Ἶσις ἐκ δαιμόνων ἀγαθῶν εἰς Θεοὺς μετηλλάχθησαν, *Etenim Osiris & Isis è Bonis geniis in Deos transierunt*: [f] τὴν δὲ τοῦ Τυφῶνος ἠμαυρωμένην καὶ συντετριμμένην δύναμιν, ἔτι δὲ καὶ ψυχορραγοῦσαν καὶ σφαδάζουσαν, ἔστιν αἷς παρηγοροῦσι θυσίαις καὶ πραΰνουσιν, *Typhonis verò labefactatam confractamque potestatem, imò quidem etiam animam ægrè agentem ac palpitantem nonnullis sacrificiis placant ac deleniunt.* [g] Πάντα καὶ ζῶα, καὶ φυτὰ, καὶ πάθη τὰ φαῦλα καὶ βλαβερὰ, Τυφῶνος ἔργα καὶ μέρη καὶ κινήματα ποιούμενοι, *Omnia animalia, & stirpes, & affectus malos & noxios pro Typhonis operibus & partibus & motibus habentes.* Typhoni [h] λαμπρὸν οὐδὲν, οὐδὲ σωτήριον, οὐδὲ τάξις, οὐδὲ γένεσις, οὐδὲ κίνησις μέτρον ἔχουσα καὶ λόγον, ἀλλὰ τἀναντία προσήκει, *nihil splendidum, aut salutare, nullus ordo, nulla procreatio, aut motio quæ modum habet & rationem, sed contraria conveniunt.* Ὅσον ἐστὶν ἄμετρον καὶ ἄτακτον ταῖς ὑπερβολαῖς καὶ ἐνδείαις, *quicquid est immodicum & inordinatum in excessu vel defectu, id Typhoni imputatur.* [i] *Neque tantùm siccitas, aut ventus, aut mare, aut tenebræ, sed quamcunque habet Natura partem noxiam & destructivam, Typhonis ea est.* [k] *Nec desunt, qui umbram terræ, in quam Lunam illapsam deficere existimant, Typhonem vocant.* Plura si velis, Plutarchum adeas. Τυφῶνος πολυπλοκώτερον

[e] Plut. ib. p. 362. c.
[f] Ibid.
[g] P. 371. d.
[h] P. 372. a.
[i] P. 369. a.
[k] P. 368. f.

τερον θηρίον, *Typhone multiplicior bellua*; proverbialitèr dixit Socrates, apud [a] Platonem. [a] in Phædr.

Porrò Ægyptii [b] *Typhonem* ἐκταπεινοῦσι καὶ καθυβρίζουσιν ἔν τισιν ἑορταῖς, *in quibusdam festis deprimunt & contumeliis afficiunt*, τῶν μὲν ἀνθρώπων τοὺς πυῤῥοὺς καὶ προπηλακίζοντες, ὄνον δὲ καὶ κατακρημνίζοντες, ὡς Κοπτῖται· διὰ τὸ πυῤῥὸν γεγονέναι τὸν Τυφῶνα, καὶ ὀνώδη τὴν χρόαν, *Rufos homines probris insectantes, & asinum præcipitem dejicientes, ut Coptitæ; quia Typhon rufus erat, & asinini coloris. Busiritæ & Lycopolitæ à tubis omnino abstinent, quia ruditùs sonum referunt; planèque asinum* οὐ καθαρὸν, ἀλλὰ δαιμονικὸν ἡγοῦνται ζῷον εἶναι, *pro immundo animali & dæmonico habent, ob similitudinem cum eo.* Propter id ipsum, [c] *non nisi rufos boves mactant, & adeò accuratè explorant, ut si vel unum pilum habeat nigrum aut album,* ἄθυτον, *non mactandum judicent.* Θύσιμον γὰρ οὐ φίλον εἶναι θεοῖς. *Quod enim ad victimam aptum, non est Diis charum: sed contrà, ea quæ animas impiorum & injustorum hominum,* εἰς ἕτερα μεταμορφουμένων σώματα, *in alia corpora transeuntes, exceperunt.* Διὸ τῇ μὲν κεφαλῇ τοῦ ἱερείου καταρασάμενοι καὶ ἀποκόψαντες, εἰς τὸν ποταμὸν ἐῤῥίπτουν πάλαι, νῦν δὲ τοῖς ξένοις ἀποδίδονται, *Itaque in caput victimæ execrati, amputatum abjiciebant in flumen antiquitùs, nunc dant peregrinis.*

[b] Plutarch. ib. p.362.f.
[c] Ib. p.363.b.

Judæorum nonnulli *Azazelem* inter malos dæmones numerant, & in die propitiationum hircum emissarium [d] *munus Satanæ datum* existimant. Et [e] Julianus Imp. Mosem ὑπὲρ ἀποτροπαίων, *de Averruncis* scripsisse asserit. Alii putârunt ex duobus hircis [f] *unum quidem sacrificium Deo, alterum autem* ἀποπομπαίῳ τινὶ καὶ πονηρῷ καὶ ἀκαθάρτῳ δαίμονι πεμφθῆναι κατὰ τὴν ἔρημον, *ad averruncum aliquem & malum atque impurum Dæmonem amandatum esse in desertum*; καὶ τοῦτο διὰ χειρὸς ἱερᾶς, καὶ ἐκ νομικοῦ θεσπίσματος, *idque per manum sacerdotis, & ex decreto Legis.* Verùm errorem istum redarguerunt Cyrillus, Theodoretus, alii.

[d] Buxtorf. Synag. c.21.
[e] Cyril in Julian. l.9.
[f] Ib. part.2. p.121. com.5.

Ver. 20. *Et adducet hircum vivum* (21.) *& imponet Aaron ambas suas manus super caput ejus; & confitebitur super illud omnes iniquitates filiorum Israel, & omnes prævaricationes eorum, in omnibus eorum peccatis; & dabit eas super caput hirci: & emittet eum, per hominem paratum, in Desertum.* (22) *Et portabit hircus super se omnes iniquitates eorum in terram sejunctionis* (εἰς γῆν ἄβατον) *& dimissus erit in deserto.*

Quidam tradunt hircum emissarium de summâ rupe præci-

pitatum fuisse; *sicut à Coptitis asinum.* Isti sententiæ favet [a] H. Grotius; cum tamen Lex ἄφεσιν *dimissionem* jubeat. Similis lex est de purificatione leprosi: [b] *duarum avium mundarum*, unâ cæsâ, altera emissa evadit libera. Impositio manuum manumissionem innuit concessamque libertatem; peccata cum hirco longè amandantur, ut in conspectum Dei non redeant.

[a] *In locum.* [b] *Lev.* 14. 4.

Ἀφέτοι & ἀνέτοι de animalibus dicitur deo cuipiam per dimissionem consecratis. [c] Athenæus ἱερὸν ἰχθὺν τὸν ἄνετον, ὡς καὶ ἱερὸν βοῦν τὸν ἄνετον, *sacrum piscem, ut & sacrum bovem, dimissione consecratum* refert. [d] Διὸς βοῦς, ὁ τῷ Διῒ ἄνετος βοῦς· ἐπὶ δὲ ἑορτὴ Μιλησίων, *Bos Jovis, Bos dimissione Jovi sacratus, est Milesiorum festum.* Epimenides, [e] *Athenas à peste liberaturus, oves nigras albasque adduxit in Areopagum; & inde, quocunque vellent, discedere permisit.* [f] *In atrio templi* Hieropolitani, ἄφετοι νέμονται. *liberi pascuntur boves magni, & equi, & aquilæ, & ursi, & leones: neque homines lædunt; sed sunt omnes & sacri, & mansueti: sacerdotes autem multi ipsis admittuntur.* Ultra Euphratem, [g] *Boves Dianæ Persicæ (quam incolæ maximè colunt) sacratæ pascuntur: his ad victimam solùm utuntur; de cætero per regionem vagantur* ἄφετοι *liberæ;* χαράγματα φέρουσαι τῆς θεοῦ, λαμπάδα, *facem ferentes, insignia Deæ.* Libertas aliquibus quasi præmium data. Valentinianus Imp. [h] *Innocentiam ursam, ut bene meritam, in sylvas abire permisit innoxiam.* Quædam ἄφετα sub custodiâ. [i] Synesius dixit seipsum vixisse in mundo, ὥσπερ ἐν ἱερῷ περιβόλῳ ζῶον ἄφετον, ἀνειμένον, *tanquam in sacro septo solutum animal, liberè degens.* [k] Philostratus Elephanti μακροβιωτάτου meminit, quem Indi μυρίζειν τε καὶ ταινιοῦν, *inungere & corollis ornare* solebant.

[c] *L.* 7. *c.* 7. *p.* 282. *b.* [d] *Hesychius.* [e] *Diog. Laert. in vitâ ejus.* [f] *Lucian. Syria Dea. p.* 907. [g] *Plutarch. in Lucullo. p.* 507. *c.* [h] *Am. Marcel. l.* 29. [i] *Epist.* 57. *p.* 194. *c.* [k] *Vit. Apollonii l.* 2. *c.* 6.

Refert [l] Maimonides *Sacerdotem in capite hirci emissarii ligâsse linguam coccineam,* id est frustum panni cocco tincti, in formam linguæ, *& sic eum direxisse versùs locum in quem dimittendus erat.*

[l] *De dii Prepit. c.* 3. § 4.

Tam in Pacificis, quàm Expiatoriis Sacrificiis adhibebatur χειροθεσία, ritus [m] *imponendi manus super caput* victimæ. Peccator scilicèt precabatur, ut quicquid pœnarum immineret, converteretur in victimam. Per Ægyptum universam similis erat *sacrificandi ritus.* [n] *Pecudem obsignatam ducentes ad aram ubi immolatur, ignem accendunt; dein vinum supra hostiam libantes, & deum invocantes, eam mactant: mactatæ caput amputant, & reliquum corpus excoriant:* κεφαλῇ δὲ ἐκείνῃ πολλὰ καταρησάμενοι, *Capiti autem illius multa imprecati,*

[m] *Exod.* 29. 10, 15, 19. *Levit.* 1. 4, 3. 2, 4. 33, 8. 14, 18, 16. 21. [n] *Herod* 2. 39.

imprecati, asportant in forum, si sint Græci quibus vendant (similis est Lex, [a] *de morticino*) *sin minùs, in flumen abjiciunt. Capita autem execrantur hâc formulâ.* Εἴ τι μέλλοι ἢ σφισι τοῖσι θύουσι, ἢ Αἰγύπτῳ τῇ συναπάσῃ, κακὸν γενέσθαι, ἐς κεφαλὴν ταύτην τραπέσθαι, *SI QUID MALI AUT IPSIS IMMOLANTIBUS AUT TOTI ÆGYPTO FUTURUM SIT, ID IN HOC CAPUT CONVERTATUR.* *Et circa capita pecudum immolandarum, & libamen vini; omnes Ægyptii, in omnibus pariter templis, eodem ritu utuntur: & ex eo ritu fit; ut nemo Ægyptiorum gustet de ullius animantis capite.* [a] Suprà, p. 180.

Ver. 23. *Et revertetur Aaron in tabernaculum* (24.) *& lavabit carnem suam in loco sancto.* (26.) *& qui dimiserit caprum emissarium lavabit vestimenta & corpus aquâ & sic ingredietur in castra.*

Victimæ enim ἀποτρόπαιοι credebantur illos polluere qui eas attigissent. [b] *Quicunque ea combusserit, lavabit vestimenta sua*; &c. [c] Πάντες γὰρ ἐν τούτῳ ὡμολογήκασιν οἱ θεολόγοι, ὡς οὔτε ἀπτέον ἐν ταῖς Ἀποτροπαίοις θυσίαις τῶν θυομένων, καθαρσίοις τε χρηστέον, *De hoc convenit inter omnes theologos, in Sacrificiis Averruncis nihil esse degustandum; sed & lustrationem adhibendam. Aiunt enim nemini licere in urbem aut suam domum ire, nisi vestibus & corpore priùs flumine aut fonte mundatis.* Hujusmodi victima, inquit Maimonides, [d] *contaminat tangentem, propter multitudinem iniquitatum quas portat.*

[b] Levit. 16. 26. Numb. 19. 7.
[c] Porphyr. Abstin. l. 2. §. 44.
[d] More Neboch. part. 3. c. 47. fine.

In cultu divino, Ebræi Luctum, Precationes, Jejunia, & similes κακουχίας ritus ad peccatorum expiationem adhibuerunt. [e] *Affligetis animas vestras, nullúmque opus facietis in die Expiationis.* Eo die [f] Διατελοῦσι νηστεύοντες ἕως ἑσπέρας, *Jejunant usque ad vesperam.* Alibi: Israelitæ [g] *sedentes flebant coram Domino, jejunaverúntque die illo usque ad vesperam.* Neque aliter Ægyptii, [h] Ἐπεὰν προνηστεύσωσι τῇ Ἴσι, καὶ ἐπεὰν κατεύξωνται, θύουσι τὸν βοῦν, *Postquam pridie festi jejunârunt Isidi, & postquam precati sunt, bovem immolant.* Fœminæ itidem [i] Cyrenææ, νηστείας αὐτῇ καὶ ὁρτὰς ἐπιτελέουσι, *Jejunia Isidi & dies festos agunt.* §. I.

[e] Levit. 16. 29.
[f] Joseph. Antiq. 3. 10. p. 92. d.
[g] Judic. 20. 26.
[h] Herod. 2. 40.
[i] Herod. 4. 186.

In Sacrificiis *Expiatoriis* (non *Holocaustis*) victimæ pars cedebat Sacerdotibus, qui epulabantur soli: in *Pacificis* pars cremabatur, pars à Sacerdotibus, pars ab Offerentibus retinebatur, ut cum amicis læti convivia agitarent. [k] *Comedetis in conspectu Domini, ac lætabimini*, &c. [l] *Epulaberis coram Domino*, & [m] *Epulaberis in tripudio tuo, tu & filius tuus*, &c. Hujusmodi conviviorum appendices erant ludi sacri.

[k] Deut. 12. 7.
[l] 16. 11.
[m] Ver. 14.

Fff Cras

a Exod. 32.6. [a] *Cras est*, inquit Aaron, *solennitas Domino. Surgentésque manè obtulerunt holocausta & hostias pacificas: & sedit populus, ut manducaret & biberet; & surrexit, ut luderet.* Moses [b] *Vocem cantantium audivit, & vidit choros.* LXX, φωνὴν ἐξαρχόντων οἴνου ἐγὼ ἀκούω, *Vocem audio præcinentium Vinum.* Vox οἴνου male irrepsit: quia [c] *Quadraginta annis in deserto Vinum & siceram non biberunt.* Festivitas ista, ritu Ægyptio, celebrata est in cultum *Vituli Aurei*, [d] sive Apidis. Nam Ægyptii in honorem Apidis [e] παιδοσπορίαν agere solebant. Sed & ad Veri Dei cultum ludos sacros adhibuerunt Ebræi: Rex ipse David post peracta sacrificia, coram Arcâ, [f] *saltabat & ludebat.* Apud Græcos etiam τὸ μεθύειν *inebriari* dicitur, quia μετὰ τὸ θύειν, *post sacrificia* vino liberiùs indulgebant. *Epicharmus*, apud [g] Athenæum, ἐκ θυσίας θοίνη, ἐκ δὲ θοίνης πόσις ἐγένετο, *E sacrificio epulum, ex epulo compotatio fuit.*

b Ver. 18.
c Deut. 29.6.
d Suprà, p. 62.
e Suidas in Ἀπιδος.
f 1 Chron. 15. 29.
g Deipnos. l. 2. c. 2.

Sanè ipsum Sacrificium quasi Convivium fuit: *Altare*, cui imponebatur victimæ caro, [h] Malachiæ vocatur *Mensa Domini*: *Panis* (non προθέσεως, qui in sacerdotis usus cedebat, sed μαναὰ) cum [i] jugi sacrificio bis quotidie offerebatur: [k] *simila cum oleo*, & *Vinum* in omni fuerunt sacrificio; & [l] *Sal ad condimentum.* Non autem *fermentum* neque *Mel adolebatur in sacrificio* Ebræorum: In Ægyptiorum, *panis puri & Mellis*, ex Herodoto, [m] meminimus. [n] Lucianus, ex personâ Promethei, huc alludit: Deos, ait, μάλιστα χαίροντας τῷ καπνῷ, καὶ τὴν εὐωχίαν ταύτην ἡδίστην οἰομένους, Sacrificiorum *fumo valde lætari, & Epulum jucundissimum existimare, quando*

[o] Κνίσση δ᾽ οὐρανὸν ἷκεν ἑλισσομένη περὶ καπνῷ,

Nidor ad cœlum pervenit circumvolutus fumo.

Alibi [p] illos *epulantes* exhibet, ἀπεχομένους τοῦ καπνοῦ, καὶ τὸ αἷμα πίνοντας τοῖς βωμοῖς προσχεόμενον, ὥσπερ αἱ μυῖαι, *fumo inhiantes, & sanguinem aris affusum, muscarum instar, ebibentes.* In sacris literis non semel vocatur [q] *Holocaustum, oblatio suavissimi odoris Domino.*

h Malach. 1.7,12.
i Exod. 29. 40.
k Num. 15. 4,5.
l Levit. 2.13.
m Suprà, p. 186.
n In Prometh. p. 117.
o Homer. Iliad. a.
p De Sacrif. p. 355.
q Levit. 1.17. Num. 28.2.

§. II. Ægyptiorum [r] *Templorum structura talis est. In Fani ingressu Pavimentum est latitudine jugeri, aut paulò minùs, longitudine triplâ, aut quadruplâ: unde Callimacho* Δρόμος *Cursus dicitur. Postea magnum* πρόπυλον *Vestibulum, & ubi processeris aliud vestibulum, rursúmque aliud* Μετὰ δὲ τὰ προπύλαια, ὁ Νεὼς πρόναον ἔχων μέγαν καὶ ἀξιόλογον, τὸ δὲ σηκὸν σύμμετρον· ξόανον δ᾽ οὐδέν, ἢ οὐκ ἀνθρωπόμορφον, ἀλλὰ τῶν ἀλόγων

r Strab. l. 17. p. 805. c.

ἀλόγων ζώων τινὸς, *Post vestibula Templum habet Atrium magnum & eximium, Delubrum verò mediocre. Simulacrum aut nullum, aut non ad hominis, sed alicujus bestiæ formam effictum.* Templi itaque Ægyptii quatuor sunt partes; Λιθόστρωτον, Προπύλαιον, Πρόναον & ὁ Ναός.

Moses [a] *Sanctuarium* Deo confici jussit. Eo nomine continetur [a] Exod 25 8. [b] *Tabernaculum* & *Atrium*, cum *Arcâ* & supellectile sacrâ. [b] 26. 1. [c] *Atrium* [c] 27. 18. *in longitudine occupabat cubitos centum, in latitudine quinquagintà.* Tabernaculum (σκηνὴ) quòd Israelitæ essent in itinere, Templum erat portatile, [d] ὅπως καὶ μεταβαίνοντες ἀλλαχοῦ ταύτην ἐπαγώμεθα, [d] Joseph. Antiq. 3. c. 4. *quòd etiam migrantes secum circumferre possent.* Intra Tabernaculum, [e] *Velo dividebantur Sanctum & Sanctum Sanctorum.* In Templi etiam [e] Exod. 26. 33. descriptione, apud [f] Ezechielem, legitur *Pavimentum stratum lapide* [f] Ezec. 42. 3. (id est; Λιθόστρωτον) *Atrii Exterioris.*

Sacrificia in Atrio peracta sunt: intra Tabernaculum fuit *Altare Suffitûs* & *Candelabrum.* [g] Θυμίαμα διὰ παντὸς ἐνδελεχισμοῦ, *Suffimentum juge* [g] Exod 30 8. *fuit*, ad discutiendum nidorem ex victimis necessarium. Ejus confectio curiosa. [h] Λάβε ἡδύσματα, στακτὴν, ὄνυχα, χαλβάνην ἡδυσμοῦ, [h] Ver. 34. καὶ λίβανον διαφανῆ, *Recipe aromata, stacten, & onycha* (myrrham forsàn, & bdellium) *galbanum boni odoris, & thus lucidissimum: æqualis ponderis erunt omnia. Faciésque suffimentum compositum opere unguentarii, mixtum diligenter, & purum, & sanctificatione dignum. In tenuissimum pulverem contundes, & pones ex eo coram Tabernaculo testimonii. Talem compositionem non facietis in usus vestros*, sub pœnâ [i] Excisionis. [i] Ver. 38.

Sacerdotes Ægyptii, ad purgandum aerem, [k] ἡμέρας ἑκάστης [k] Plut. de Iside, p. 372. c. τρὶς ἐπιθυμιῶσι τῷ Ἡλίῳ, *quotidie ter Soli adolent; Resinam sub ortum, Myrrham meridie,* Κῦφι *circa occasum.* [l] Τοῦτο Μάνεθως ὁ Αἰ- [l] Suid. in Κῦφι. γύπτιος κατεσκεύαζεν, *Hujus compositionem descripsit Manetho Ægyptius.* Ex illo, vel ex Dioscoride, Plutarchus: [m] Κῦφι *mixtura est* xvi [m] De Iside, p. 383. c. *rerum in unum compositarum, Mellis, vini, uvæ passæ, cyperi, resinæ, myrrhæ, aspalathi, seselis, junci odorati, bituminis, folii ficulni, rumicis, juniperi utriusque, cardamomi, & calami. Ista non temerè componuntur; sed seplasiariis, dum miscent, sacræ literæ recitantur. Numerus* τετράγωνος ἀπὸ τετραγώνου *quadratus à quadrato.* In Mosaicâ compositione quaternio. [n] Philo *stacten* ad Aquam, *onycha* ad Terram, *gal-* [n] De Herede Divin. p. 397. a. *banum* ad Aerem, *thus* ad Ignem refert. *Trochisci Kypheos Damocratis* hodiè (paucis mutatis) habentur in pharmacopæis.

Candelabri usus ad illustrandum Tabernaculum necessarius videtur.

[a] *Con Apion p.*1081. Neque enim de fenestris legimus. [a] Josephus inter ea quæ Gentes ab Ebræis didicerunt recenset Λύχνων ἀνακαύσεις, *Lumina accensa.* Apud Judæos mos erat vetustus quemlibet patremfamiliâs Sabbati [b] *Misna. tit. Sabbath, c.*2. vesperâ Lucernas insequenti nocti accendere. [b] *Quin tametsi* (ob paupertatem) *deesset quod comederet, ostiatim mendicandum erat, ut oleum sibi ad hanc rem compararet. Quoniam pars hæc erat lautitiæ* [c] *Rit. Hebr. par* 3. *c.* 1. §. 13. *Sabbaticæ.* Ritum hunc hodiernis Judæis usitatum esse docet [c] Leo Modena. *Encænia*, à Judâ Maccabæo demum instituta, ætate [d] Jo- [d] *Antiq. l.*12. *c.* 11 *p.*416. *a.* sephi Φῶτα quidem vocabantur, sed non à lucernarum copiâ.

[e] *Strom. I. p.*306. *c.* Clemens autem Alexandrinus, [e] Αἰγύπτιοι, inquit, λύχνους καίειν πρῶτοι κατέδειξαν, *Lucernas accendere primi docuerunt Ægyptii.* Nos [f] *Suprà, p.*128. Lucernarum [f] meminimus, in urbe Saï, in festo Minervæ: & [g] *My-* [g] *Suprà, p.*61. *cerini Regis*, qui filiam *in Bovis auratæ utero sepelivit, ut ei* (sicut Osiridi) *Odores quotidie adolerentur, & Lucerna noctu incenderetur.* [h] *Epist.*96. Seneca utriusque gentis ritûs meminisse videtur. [h] *Accendere*, inquit, *Lucernas Sabbatis probibeamus; quoniam nec lumine Dii egent, & nè* [i] *De vitâ beatâ, c.*27. *homines quidem delectantur fuligine.* Atque Alibi, [i] *Linteatus* (ait) *senex, medio lucernam die præferens, conclamat iratum aliquem Deorum.*

§. III. Multa jubet Lex, multa vetat; quorum causas non tradidit Moses. Hæret in his ingenium humanum; nisi ad Consuetudines pristinas concedatur refugium. Magistri dicunt nè Solomoni quidem [k] *Num.* 19. 2. patuisse, cur *Vacca* (cujus cineri miscebatur aqua lustralis) [k] *Rufa* potiùs esse debuerit, quàm alterius coloris. An igitur dicamus, ex incertâ Dei voluntate? an potiùs ex ejus permissione ortum ha- [l] *Plutarch. de Iside, p.*363. *a.* buisse? [l] Αἰγύπτιοι δὲ πυῤῥόχρουν γεγονέναι τὸν Τυφῶνα νομίζοντες, καὶ τῶν βοῶν τοὺς πυῤῥοὺς καθιερεύουσιν, οὕτως ἀκριβῆ ποιούμενοι τὴν παρατήρησιν, ὥστε κἂν μίαν ἔχῃ τρίχα μέλαιναν ἢ λευκὴν, ἄθυτον ἡγεῖσθαι, *Ægyptii autem, quia Typhonem colore rufo fuiße censent, Boûm quoque non nisi Rufos immolant, & explorationem adeò accuratam adhibent, ut si vel unum pilum nigrum aut album habeat, non immolandum judicent.*

[m] *Levit.*14. 4. Cur purificatio Lepræ facta fuerit [m] *Ligno Cedrino, Hyssopo, Cocco* [n] *More Neboch. par.*3. *c.* 47. *finne* *vermiculi, & duobus Passeribus? Mihi* (inquit [n] Maimonides) *nondum ullius ex istis vera ratio constat: quemadmodum nec Ligni Cedrini,* [o] *Num* 19. 6. *Hyßopi, & Cocci Vermiculi in* [o] *Vaccâ Rufâ. Fasciculi etiam* [p] *Hyssopi,* [p] *Exod.*12. 22. *quo aspergebant Sanguinem Paschatis, nullam invenio rationem cui inniti poßim.* Ægyptii autem vim Mundatricem Hyssopo attribuebant:

unde

unde Sacerdotes [a] *panem* non nisi σὺν ὑσσώπῳ κόπτοντες ἤσθιον, *cum* [a] *Porphyr. De Abstin. l.4. §6. ex Charemone.*
hyssopo concisum comedebant: Τὸ πολὺ γὰρ αὐτοῦ τῆς δυνάμεως καθαιρεῖν ἔφασκε τὸν ὕσσωπον, *Hyssopum enim nimiam panis virtutem purgare aiebant.*

Quænam ratio nobis apparet quòd *Septem agni* offerri debeant, non plures, neque pauciores? Verùm enimvero [b] *Eum numerum Religioni aptissimum* prodiderunt Ægyptii. Inde Virgilius; [b] *Suprà, p.188.*

> [c] *Nunc grege de intacto Septem mactare juvencos*
> *Præstiterit, Totidem lectas de more bidentes.* [c] *Æneid. l.6. v.38.*

Sed nec minùs anceps est causa, ob quam Animalia quædam in censu [d] Impurorum enumerantur, tam Sacrificii ratione, quàm edulii; quorum non esu tantùm, sed & tactu polluerentur homines. Cur immundæ sunt quadrupides quarum ungulæ non sunt fissæ? Cur lepores, cuniculi, sues Ebræis illiciti, qui apud gentes alias inter cibos legitimos habentur? Discrimen hoc alii à bestiarum naturâ, alii à Numinis voluntate arcessunt. Quidni ex priscis atque obliteratis hominum institutis derivari existimemus? Non enim hæc mundorum immundorúmque animalium distinctio jam primùm Lege Mosaicâ constituta est, cùm olim [e] Noacho non fuerit incognita: neque par est ut illum discrimen futurum prospexisse putemus. [d] *Levit. 11. Deut. 14.* [e] *Gen. 7. 2.*

Super Judaico Suis odio plurima conjectavit Plutarchus in [f] Symposiacis: neque illud ibi in mentem venit, quod [g] alibi de *Sacerdotibus Ægyptiis* refert. Τὴν Ὗν ἀνίερον ζῶον ἡγοῦνται· ὡς μάλιστα γὰρ ὀχεύεσθαι δοκεῖ τῆς σελήνης φθινούσης, *Suem animal impurum esse æstimant: plerumque enim coire videtur cùm Luna decrescit.* [h] Ἡ ὗς καὶ τῶν ἰδίων τέκνων ὑπὸ τῆς λαιμαργίας ἀφειδῶς ἔχει· καὶ μέντοι καὶ ἀνθρώπου σώματι ἐντυχοῦσα οὐκ ἀπέχεται, ἀλλ' ἐσθίει. Ταύτῃ τοι καὶ ἐμίσησαν Αἰγύπτιοι τὸ ζῶον ὡς μιαρὸν καὶ πάμβορον, *Sus præ voracitate nè propriis fœtibus parcit; & cùm in humanum corpus incidit, non abstinet, sed illud mandit. Proinde Ægyptii hoc animal oderunt, ut pollutum & omnivorum.* [i] Herodotus, ante alios; Ὗν Αἰγύπτιοι μιαρὸν ἥγηνται θηρίον εἶναι, *Ægyptii Suem immundam bestiam esse arbitrantur; quam si quis vel transeundo contigerit, abit immersum se flumini cum ipsis vestimentis. Eòque Subulci soli indigenarum Ægyptiorum in templum nullum ingrediuntur. Nemo filiam eis nuptum dat, aut eorum filiam ducit: sed subulci inter se filias dant accipiuntque. Plenilunio tamen Lunæ & Libero sues immolant; extremam caudam, lienem, &* [f] *L.4 qu.5.* [g] *De Iside, p 353.f.* [h] *Ælian. hist. l.10. c.16.* [i] *Herod. l.2. c.47.*

omentum adipe alvi operiunt ac igni adolent: reliquâ carne Plenilunii die vescuntur; alio die non gustant. [a] *Galatæ Pessinuntii* etiam ὑῶν οὐχ ἁπτόμενοι, *sues non attingunt: quia Attes, ut aiunt, ab apro interemptus.* Aliam abstinentiæ istius rationem reddit *Julianus Aug.* (in oratione [b] ibidem habitâ) quum Pessinuntia Matris Deûm sacra restituisset.

[a] Pausan. Achaic. p. 430.
[b] Orat. V. p. 332.

Ut ritè offerretur animal, non modò *Mundum* esse debuit; sed etiam *Immaculatum.* Ægyptii [c] *boves mares Epaphi esse censent* ([d] *Apis autem est Græcâ linguâ Epaphus*) *ideóque bovem explorant: ac si pilum in eo nigrum vel unum viderint, nequaquam mundum censent. Exquirit autem sacerdos ad id constitutus, pecude cùm stante, tùm resupinatâ; linguâ etiam exertâ: inspicit & caudæ pilos: si sit omnimodò mundus, notat eum byblo cornibus alligato; dein terrâ sigillari applicatâ, annulum imprimit: & sic abducitur victima. Qui non signatum immolat, morte punitur.* Ægyptios *boves, non nisi Rufos,* immolare [e] diximus. Οἱ Σφραγισαὶ, *Sigillatores* dicebantur sacerdotes isti. Servius, ad illud Virgilii —*lectas de more bidentes. De more*, inquit, *scilicet antiquo; omnibus noto: id est, ne habeant caudam aculeatam; ne linguam fissam; ne aurem nigram.* De hâc re, *Chæremon*, apud Porphyrium, Ægyptii, inquit, [f] Καὶ τῶν ἄλλων οὐκ ἀσυκοφάντητον ἐποιοῦντο περιγίνεσθαι, *alia etiam* (præter immunda animalia) *non sine eorum criminatione, recusant;* οἷον τῶν βοῶν τὰς θηλείας παρῃτοῦντο· τῶν δ' ἀῤῥένων ὅσα δίδυμα, ἢ κατάστικτα, ἢ ἑτερόχροα, ἢ παρηλλαγμένα τῇ μορφῇ, ἢ δεδαμασμένα, (ὡς ἤδη καθωσιωμένα τοῖς πόνοις) ἢ ἑτερόφθαλμα, ἢ πρὸς ἀνθρωπείαν ἐμφέρειαν νεύοντα, *Boves scilicet fœminas; & marium quotquot Gemelli, aut Maculosi, aut coloris diversi, aut deformes, aut domiti (utpote jam laboribus consecrati) aut oculo privati, aut Hominum (vel Deorum suorum) similitudinem ferentes.* Μυρίαι δ' ἄλλαι παρατηρήσεις καὶ τῆς περὶ αὐτὰ τέχνης τῶν καλουμένων Μοσχοσφραγιστῶν, ἄχρι συντάξεων προάγουσαι βιβλιακῶν, *Infinitæ sunt hujusmodi observationes; & libri conscripti sunt de illorum arte qui Victimarum Sigillatores vocantur.* Ista Animalium vitia non sunt Ebraicis adeò dissimilia.

[c] Herod. 2. 38.
[d] (Ib. c. 153.)
[e] Supr. p. 199.
[f] Chæremon, ibid.

Βδέλυγμά ἐστιν, *abominatio est* [g] *Bos & ovis in quo est macula aut quidpiam vitii.* Ὁλόκληρον *corpore integrum* oportet esse, & ἄμωμον *vitio carens.* [h] Τοσαύτη γοῦν ἐστι πρόνοια, &c. *Tanta igitur est cautela & offerentium victimas & sacrificorum, ut sacerdotum peritissimi ab extremis*

[g] Deut. 17. 1.
[h] Philo de Victimis, initio.

tremis pedibus scrutentur tam partes omnes conspicuas quàm quæ ventre feminibúsque celantur, ne vel minima labecula lateat. Quod in aperto non est, sed in intestinis, & intuenti non discernitur, pro vitio non habetur.

Lex est,[a] *Qui obtulerit victimam pacificorum Domino, vel vota solvens,* [a] Levit.22.21,
vel sponte offerens tam de bobus quàm de ovibus, Immaculatum offeret, ut acceptabile sit: omnis macula non erit in eo. Si cæcum fuerit, si fractum, 22,
si linguâ fissum (τυφλὸν, ἢ συντετριμμένον, ἢ γλωσσότμητον) *si papulas, aut scabiem, aut impetiginem;* (ἢ μυρμηκιῶντα ἢ ψωραγριῶντα, ἢ λειχῆνας ἔχοντα·) *non offeretis ea Domino, nec adolebitis ex eis super altare Domini. Bovem & ovem aure & caudâ amputatis* (ὠτότμητον καὶ 23,
κολοβόκερκον) *voluntariè offerre potes; Votum autem ex eis solvi non potest. Omne animal quod vel contritis, vel tusis, vel sectis ablatísque* 24.
testiculis est (Θλαδίαν, καὶ ἐκτεθλιμμένον, καὶ ἐκτομίδα, καὶ ἀπεσπασμένον) *non offeretis Domino. Et in terrâ vestrâ hoc omnino nè faciatis.* Ejusmodi Vitia aliquot corporalia paulò [b] antea recensentur, quæ [b] Lev.21.22.
Hominem à Sacerdotii functione arcent. Verùm Magistri aiunt, recensiones illas non omnia vitia explicare, sed esse tantùm vitiorum exempla: Et quidem quinquaginta faciunt quæ tam Sacerdotes quàm Victimas vitiabant; præter alia quamplurima quæ vel hominem tantùm, vel animalia tantùm spectabant. Cætera, quæ in Misnâ habentur & in Gemarâ Babyloniâ, recitare longum esset.

Sacerdotes.

Sacerdotes Ægyptii ([c] Θεοσεβέες περισσῶς ἐόντες μάλιστα πάντων ἀνθρώπων, *omnium mortalium longè superstitiosissimi*) rem religiosissimam existimârunt Munditiem. Hinc [1] Circumcisio, [2] Tonsura, [3] Lavatio quotidiana; hinc [4] Vestitus [5] Victúsque singulares; hinc [6] Purificationes, id genus alia. [c] Herod.l.2.c 37.

De utriusque Gentis *Circumcisione* [d] disseruimus: Ægyptii [e] τὰ αἰδοῖα περιτάμνονται καθαρειότητος εἵνεκεν, προτιμῶντες καθαροὶ εἶναι ἢ εὐπρεπέστεροι, *Virilia circumcidunt Munditiei causâ, pluris facientes se mundos esse quàm decoros.* Philo Judæus, inter alias Circumcisionis Judaicæ causas, hanc exhibet; [f] τὴν δὲ ὅλου τοῦ σώματος καθαρειότητα πρὸς τὸ ἁρμόττειν τάξει ἱερωμένῃ. διὸ καὶ ξυρῶνται τὰ σώματα περιστέλλοντες οἱ ἐν Αἰγύπτῳ τῶν ἱερέων· ὑποσυλλέγεται γὰρ καὶ ὑποστέλλει

§. I.
[d] Suprà p.72.
[e] Herodot.ib.
[f] De Circumcis. p.625.c.

ὑποστέλλει

ὑποςέλλει καὶ τριξὶ καὶ ποσθίαις ἔνια τῶν ὀφειλόντων καθαίρεσθαι, *Ut totum corpus sit purum; & sacerdotalibus officiis congruens. Quam ob causam, Sacerdotes Ægyptii etiam radunt corpora; ne quid sordis hæreat sub pilis, vel sub præputiis, quod munditiei officiat.* Lavandi, circumcidendi, radendi eadem est causa; ne sordibus polluantur.

[a] De Abstin. l.4.§7. Chæremon, apud [a] Porphyrium, Εἰ δὲ ποτὲ συμβαίη καὶ ὀνειρώττειν, παραχρῆμα ἀπεκαθαίροντο λουτρῷ, *Si fortè in somnis* (eruptione seminis) *pollüerentur, statim se lavacro purgant.* Cui planè geminum illud

[b] Lev. 15. 16. Mosis, [b] *Vir de quo egreditur semen coitûs lavabit aquâ omne corpus suum, & immundus erit usque ad vesperam.* Toto illo capite de Seminis immunditie agitur. Alibi, [c] *Si fuerit inter vos homo qui nocturno pollutus sit somnio, ad vesperam lavetur aquâ.*

[c] Deut.23. 10.

Ex singulari quâdam Circumcisionis Sanctitate inolevit opinio Incircumcisos fuisse immundos; adeóque non tantùm à Conjugio, aut Concubitu, sed etiam ab omnimodâ consuetudine cum exteris

[d] P. 147. abstinendum esse. De Judæis [d] modò diximus. At verò, etiam Josephi Patriarchæ temporibus, οὐκ ἐδύναντο οἱ Αἰγύπτιοι συνεσθίειν

[e] Gen.43.32 μετὰ τῶν Ἑβραίων ἄρτους. [e] Βδέλυγμα γάρ ἐστι τοῖς Αἰγυπτίοις, *Ægyptiis illicitum fuit comedere cum Ebræis, & profanum putant hujusmodi*

[f] L 2.c. 41. *convivium.* De iisdem [f] Herodotus: οὔτ' ἀνὴρ Αἰγύπτιος οὔτε γυνὴ ἀνδρα Ἕλληνα φιλήσειεν ἂν τῷ στόματι· οὐδὲ μαχαίρῃ ἀνδρὸς Ἕλληνος χρήσεται, οὐδ' ὀβελοῖσι, οὐδὲ λέβητι, οὐδὲ κρέως καθαροῦ βοὸς διατεταμημένου Ἑλληνικῇ μαχαίρῃ γεύσεται, *Nemo Ægyptius Ægyptiave viri Græci aut os suaviatur, aut cultro, aut veru, aut ollâ illius utitur; aut*

[g] Clem. Strom. I. p.302.c. *purâ bovis carne cultro Græco incisâ vescitur.* Pythagoras [g] *ut cum Ægyptiorum Prophetis congredi posset, per eos circumcisus fuit.* [h] Ἁγνεύ-

[h] Cheremon. loc.cit. σαντας γὰρ ἔδει προσιέναι, καὶ πολλῶν ἀποσχομένους. Καὶ τοῦτο ὥσπερ κοινὸν τῶν κατ' Αἴγυπτον ἱερῶν θεσμός ἐστιν, *Qui enim illos accedebant, sese priùs purgare, & à multis abstinere oportuit. Mos iste apud omnes*

[i] Ib.§.6. *Ægypti sacerdotes receptus est.* [i] Τῶν ἐξωτικῶν τῆς θρησκείας οὐδενὶ συνε-

[k] Ib.§.8. βίουν, *Nemini cultûs extranei convivebant.* [k] Οἵ γε ἐν τοῖς ἀσεβεστάτοις ἐτίθεντο πλεῖν ἀπ' Αἰγύπτου, διευλαβούμενοι ξενικὰς τρυφὰς καὶ ἐπιτηδεύματα, *Quinetiam ex Ægypto navigare pro re impiissimâ habuerunt, caventes sibi à luxu & moribus Exterorum.* Nimirum ista περὶ τὸν βίον ἰδιότης, *propria vivendi ratio*, & à negotiationibus Exteris abstinentia,

[l] Sup à, p.147. quam Judæis attribuit [l] Josephus, etiam apud Ægyptios in more

[m] Lucan.l.8. fuit. Sanè Ægyptus [m] *Terra suis contenta bonis, non indiga Mercis.*

Sacerdotes

[a] *Sacerdotes Deorum alibi sunt comati; in Ægypto derasi. Apud alios* § II.
homines more receptum est ut in Luctu capita tondeantur ab iis quos potis- [a] *Herod.* 2.
simùm is attingit; at Ægyptii in morte suorum sinunt capitis barbæque 36.
pilos crescere, quum alioqui rasi fuerint. [b] Οἱ ἱρέες ξυρεῦνται πᾶν τὸ σῶμα [b] *Ibid.* 37.
διὰ τρίτης ἡμέρης, ἵνα μήτε φθεὶρ, μήτε τι ἄλλο μυσαρὸν μηδὲν
ἐγγίνηταί σφι θεραπεύουσι τοὺς θεοὺς, *Sacerdotes tertio quoque die totum*
corpus eradunt, nè pediculus aut alia sordes Deos colentibus creetur.
Anubis (apud Juvenal.) --[c]*Grege linigero circumdatur, & grege calvo:* [c] *Satyr.* 6.
& Martiali Isidis sacerdotes vocantur--[d]*Linigeri calvi sistrataq; turba.* v. 534.
[d] *L.* 12. *Epigram.* 29.

Lex Mosaica jussit, ut ad initiamentum [e]*Levitæ radant omnes* [e] *Numer.* 8.
pilos carnis suæ; cúmque laverint vestimenta, mundi sint: Ut ad pur- 7.
garionem, [f]*Leprosus radet omnes pilos corporis, & lavetur aquâ:* Ut [f] *Levit.* 14.
expleto voti tempore, [g]*Nazaræus radetur ante ostium Tabernaculi, &* 8.
cæsaries comburetur: Ut Sacerdotes [h]*Comam capitum suorum non* [g] *Num.* 6.18.
nutriant; neque [i]*Sacerdos Maximus comam capitis sui nutriat.* Ità Chal- [h] *Lev.* 10.6.
daica Paraphrasis; rectiùs quàm Græca, Τὴν κεφαλὴν ὑμῶν οὐκ [i] 21.10.
ἀποκιδαρώσετε, aut Vulgata, *Capita vestra nolite nudare.* Crines
promissi eâ lege interdicti sunt. Sacerdoti Ebræo, vicem sacram
obeunti, neque rasum caput, neque intonsum erat. Ezechiel de
sacerdotibus Templi Secundi, [k]*Caput suum non radent, neque comam* [k] *Ezech.* 44.
nutrient: sed tondentes attondent capita sua. Ità Vulgata, juxta Ebrai- 20.
cam. Discrepant LXX, τὰς κόμας αὐτῶν οὐ ψιλώσουσι, καλύπτοντες
καλύψουσι τὰς κεφαλὰς αὐτῶν, *comas suas non ad pressum tondebunt:*
operientes operient capita sua. Magìs Syrus, *Capita sua nè tondeant, &*
cincinnos suos nè nutriant, sed omnino radant capita sua. Quod de *non*
nudandis capitibus habent interpretes, Ebræorum placitis non con-
venit. Lex est de Nazaræis, [l]*Novacula non transibit super caput ejus,* [l] *Num.* 6.5.
usque ad complementum dierum quibus consecratur Domino. Tempus
illud, ex more recepto, nunquam erat XXX diebus brevius: unde
Magistri colligunt, Comam Sacerdotis, ultra XXX dies nutritam,
illum functioni imparem reddere, donec tonderetur. Sacerdos
Summus, cujus functio assidua, qualibet Sabbati vesperâ æquè
tondebatur circumquaque.

Sacerdotes Ægyptii, [m] λοῦνται δὶς τῆς ἡμέρης ἑκάστης ὕδατι ψυχρῷ, καὶ § III.
δὶς ἑκάστης νυκτὸς, *quotidie lavantur frigidâ, bis interdiu, bis noctu.* [m] *Herod.* 2. 37.
Chæremon, [n] Τρὶς δὲ τῆς ἡμέρας ἀπελοῦντο ψυχρῷ, ἀπό τε κοίτης, καὶ [n] *Porphyr. loc. cit.*

πρὸ ἀρίστου, καὶ πρὸς ὕπνον, *Ter unoquoque die se frigidâ abluunt, à lecto, ante prandium, & cùm dormitum eunt.* De Baptismo Ebræorum [a] diximus. Ad Sacerdotum munditiem, [b] *Facies Labrum æneum ad lavandum. Et missâ aquâ lavabunt in eâ Aaron & filii ejus manus suas ac pedes, quando ingressuri sunt Tabernaculum.* Sacerdotes nudis pedibus in Templo ministrabant. Solomon ad instar hujus Labri [c] *Mare æneum* multò capacius fabricatus est. [d] *Non erat necesse ut sacerdotes cæteri sacerdotem, in immunditie suâ sacra obeuntem, in Forum deducerent; sed sacerdotes, qui per ætatem nondum ministerio sacro pares erant, eum extra Atrium protrahebant, & cerebrum ejus fustibus elidebant;* singulari scilicet zelotarum jure.

[a] Suprà, p. 191.
[b] Exod. 30. 18.
[c] 1 Reg. 7. 23.
[d] Misna, tit. Sanhedrin, c. 9. §. ult.

Ἡμεροβαπτισταὶ dicti sunt apud Judæos, qui religionis causâ se quotidie lavabant. *Banus* autem *Eremita* ille, cujus ζηλωτὴς [e] Josephus, ψυχρῷ ὕδατι τὴν ἡμέραν καὶ τὴν νύκτα πολλάκις λουόμενος πρὸς ἁγνείαν, *purificationis causâ, frequenter interdiu & noctu se frigidâ abluere* solebat.

[e] Initio Vitæ suæ.

Ægyptii [f] ἐκ χαλκέων ποτηρίων πίνουσι, διασμῶντες ἀνὰ πᾶσαν ἡμέρην· οὐχ ὁ μὲν, ὁ δ᾽ οὔ, ἀλλὰ πάντες, *Ex poculis ahenеis potant, singulis diebus ea extergentes: non eorum aliquot, aliquot etiam non, sed universi.* [g] *Omnes Judæi, nisi crebrò laverint manus, non manducant, tenentes traditionem Seniorum: & à foro nisi baptizentur, non comedunt: Et alia multa sunt quæ tradita sunt illis servare;* ut βαπτισμοὺς ποτηρίων, καὶ ξεστῶν, καὶ χαλκίων, καὶ κλινῶν, *lotiones poculorum, & urceorum, vasorúmque æneorum, atque lectorum.* Vasa ærea, si polluta crederentur, abluebantur; testacea frangebantur. Recumbentes in Lectis, cibum sumebant in tricliniis.

[f] Herodot. 2. 37.
[g] S. Marc. 7. 3.

§. IV. Ægyptii [h] *vestimenta Linea ferunt semper recèns abluta, huic rei maximè vacantes. Sacerdotes autem vestem tantummodo Lineam gestant, & calceos byblinos: neque illis fas est aliam vestem, aut alios calceos induere.* [i] Apuleius, *Zachlan Ægyptium prophetam Linteis amiculis intectum, pedésque palmeis baxeis indutum, & adusque deraso capite, producit in medium.* Alibi, [k] *Lana,* ait, *Orphei & Pythagoræ scitis, profanus vestitus est: sed mundissima Lini seges indutui & amictui sanctissimis Ægyptiorum Sacerdotibus usurpatur.* Cur illi essent *Linigeri,* disquirit Plutarchus, quem [l] adeas. Ex Platone, [m] Cicero: *Color albus præcipuè decorus Deo est, tum in cæteris, tum maximè in textili.* Apud omnes gentes, Niveus color Sacris proprius.

[h] He. od. 2. 37. Ibid.
[i] Metamor. l. 2 p. 153.
[k] Apolog. p. 506.
[l] Initio de Iside.
[m] De Leg. 2. p. 339.

De

De Ebrajcis lex est, [a] *Filiis Aaron parabis* χιτῶνας, καὶ ζώνας, καὶ κιδάρεις, *tunicas lineas, & baltheos, & tiaras.* [b] *Et facies* περισκελῆ λινᾶ *femoralia linea.* Quatuor istæ Vestes, Sacerdotibus sacra obeuntibus gestandæ (alio enim tempore ταῖς ἰδιωτικαῖς *plebeiis* indui solebant) Albæ fuerunt, ex *Lino* contextæ. *Femoralia* erant braccæ, sive subligacula, quibus femora & pudenda velabantur, nullibi scissurâ disjuncta, prope axillas constricta genua attingebant. *Tunica*, sive camisia, talaris erat; [c] *tam arcta, & strictis manicis, ut nulla omnino in veste esset ruga.* Cingulum, sive *Baltheus*, cingebat tunicam multoties circumplicatum, cùm esset circa 32 cubitos longum, latum verò circa tres aut quatuor digitos. *Tiara*, sive Pileus, erat tela 16 cubitos longa, multis voluminibus caput circumplicans in formam Galeæ, & in occipitio redimiculo constricta.

[a] *Exod. 28. 40.*
[b] 42.
[c] *Hieronym. epist. 128. ad Fabiolam.*

De Sacerdote Summo dicitur, [d] *Tunicâ lineâ vestietur; feminalibus lineis verenda celabit; accingetur zonâ lineâ; cidarim lineam imponet capiti. Hæc enim vestimenta sunt sancta.* Quatuor ista indumenta Summo Sacerdoti cum cæteris communia erant; (nisi quòd hujus baltheus accuratior, & pilei plicatura aliquantò discreparet) quibus solis ille semel in anno usus est, cùm piaculare sacrum in adytis faceret. Præter istas, Sacerdos Summus vestes habuit proprias; quibus munus sacrum (excepto Expiationis festo) semper obiit. [e] *Sacerdos Summus in octo vestibus ministrabat; Gregarius quatuor; in Tunicâ, & Femoralibus, & Tiarâ, & Baltheo: Sacerdos Summus bis addidit Pectorale, & Ephod, & Pallium, & Laminam.* Pectorale, quod *Rationale Judicii. Ephod*, Ἐπωμὶς, *amiculum humerale*, [f] τὸ βάθος πηχυαῖος *mensuræ cubitalis*, cui circa medium pectus aderat *Rationale*, [g] σπιθαμῆς τὸ μέγεθος, *mensuræ palmaris.* Hyacinthinum *Pallium* erat tunicæ operculum, cum tintinnabulis & malis Punicis. *Lamina aurea*, in quâ Tetragrammaton inscriptum erat, ad tiaram vittâ hyacinthinâ astringebatur, quæ [h] *Corona sacra* & *diadema* vocatur. Princeps Sacerdotum adyta ingressus *vestes Albas*, alibi *Aureas* ποικίλας auro & coloribus *variegatas*, gestabat.

[d] *Levit. 16. 4.*
[e] *Misna tit. Joma, c. 7. §. 5.*
[f] *Joseph. Antiq. 3. 8.*
[g] *Ibid.*
[h] *Exod. 39. 39.*

In fragmento egregio *Chæremonis Stoici* (ἀνδρὸς φιλαλήθους τε καὶ ἀκριβοῦς, *viri veracis & accurati*) de Sacerdotum Ægyptiorum institutis (quod conservavit [i] *Porphyrius*) hæc de eorum victu. Δίαιτα λιτὴ καὶ ἀφελής. Οἴνου γὰρ οἱ μὲν οὐδ᾽ ὅλως, οἱ δὲ ὀλίγιστα ἐγεύοντο, ℣. V.

[i] *De Abstin. l. 4. §. 6.*

Victus tenuis est & simplex. Vinum alii omnino non bibunt, alii parcissimè degustant. Pane neutiquam utuntur purificandi temporibus; aliis cum hyssopo concisum comedunt. Oleo multùm abstinent: plurimi in totum; & si quando cum oleribus utantur, pauxillum adhibent quod gustum mitigare posset. Philo, [a] de Judæis θεωρητικοῖς (quos *Therapeutas* vocat) qui in Ægypto circà Mareotem degebant; dicit eos *à vino penitùs abstinuisse; neque carnes ullas degustâsse; ad potum, aquâ solâ usos esse; neque ad panem aliquid condimenti adhibuisse, præter sal atque hyssopum.* Sacerdotes [b] *Ægyptii*, ἁγνεύοντες δὲ καὶ τοὺς ἅλας φεύγουσι, *in purificationibus suis etiam salem vitant.*

[a] Θεωρητικ. p. 692. b. & 696. d. Euseb. hist. l. 2. c. 17.
[b] Plutarch. Sympos. l. 8 Q. 8. p. 729

De vino Moses; [c] *Dixit Dominus ad Aaron, Vinum, & omne quod inebriare potest, non bibetis tu & filii tui quando intratis in Tabernaculum*, dum stolam feretis. Rursùs Chæremon: Τῶν μὲν ἐκτὸς Αἰγύπτου γιγνομένων βρωμάτων τε καὶ ποτῶν οὐ θέμις ἦν ἅπτεσθαι· τῶν δὲ κατ' αὐτὴν τὴν Αἴγυπτον, ἰχθύων τε ἀπείχοντο πάντων· καὶ τετραπόδων, ὅσα μώνυχα, ἢ πολυσχιδῆ, ἢ μὴ κερασφόρα· πτηνῶν δὲ, ὅσα σαρκοφάγα, *Nefas erat gustare cibos aut potiones quæ extra Ægyptum nascebantur: ex iis verò quæ protulit Ægyptus, Piscibus omnibus abstinebant; & Quadrupedibus, quotquot ungulas solidas haberent, aut multifidas, aut non Cornigeris; & Volucribus omnibus carnivoris.*

[c] Lev. 10. 8.

De Pane extraneo Lex est, [e] *De manu alienigenæ non offeretis panes.* [f] Hieronymus intelligit *Panes propositionis quos (juxta traditiones Hebraicas) ipsi serere, ipsi demetere, ipsi molere, ipsi coquere debebant*: & in Sacerdotum usus cedebant.

[e] Lev. 22. 25.
[f] In Malach. 1. 7.

Piscium meminit Herodotus. [g] Ἰχθύων οὐ σφι ἔξεστι πάσασθαι, *Non licet illis gustare de piscibus.* Hinc Pythagoræ symbolum; ἰχθύων μὴ γεύεσθαι, *Pisces ne gustato.* [h] *Homerus non tantum Græcos à piscibus abstinentes facit, etiam cùm ad Hellespontum castra haberent; sed neque delicatis Phæacibus, aut Procis luxuriosis (utrisque insulanis) cibum è mari petitum proposuit. Et Ulissis socios eadem necessitas, & ad piscandum, & ad cædendum Solis boves adegit. Non itaque apud Ægyptios solùm, aut Syros, sed etiam apud Græcos erat* ἁγνείας μέρος ἀποχὴ ἰχθύων, *sanctimoniæ pars, abstinere à Piscibus.*

[g] L. 2. c. 37.
[h] Plutarch. Symp. p. 730. c.

> [i] *Piscis adbuc illi populo sine fraude natabat,*
> *Ostreaque in concbis tuta fuere suis.*

[i] Ovid. fast. 6. v. 173.

Julianus Imperator, [k] in Matris Deorum sacris, illicitum esse, ait, ἰχθύσιν ἅπασι χρῆσθαι, *ullo piscium genere vesci*: κοινὸν δέ τι τοῦτο καὶ

[k] Orat. V. p. 330.

παρὸς

περὶ Αἰγυπτίους, *est autem id cum Ægyptiis commune.* Duas absti-
nentiæ causas comminiscitur; tùm quòd *pisces Diis non sacrificantur;*
tum *quòd illi in profundum demersi, cœlum non respiciant.*

Μὴ κερασφόρα non dixit Moses; quia [a] *Solidas habent ungulas* [a] Plin. l. 11.
quæ non sunt cornigera. Cum istis comparentur Immunda Legis c. 45.
[b] Leviticæ animalia. [b] Cap. 11.

[c] *Ægyptii Fabam in terrâ suâ nec omnino serunt, nec sponte proveni-* [c] Herod. l. 2.
entem comedunt, aut coctam in escam distribuunt: Quin imò Sacerdotes c. 37.
*eam ne aspicere quidem sustinent, arbitrantes haud mundum illud Le-
gumen esse.*

Faba quidem Lege Mosaicâ non interdicitur. Pueri quatuor,
inter quos Daniel, in captivitate sua petebant, ut illis [d] *darentur* [d] Dan. 1. 12.
legumina ad vescendum, & aqua ad bibendum; [e] *nè pollueretur de* [e] Ver. 8.
mensâ regis; neque de vino potûs ejus. Sanè Ebræis Legumen erat
cibus Lugentium: & [f] *Patres* dicuntur *in Vivicomburio Haranis, in* [f] Eleaz. in
morte Abrahami, in Captivitate, Legumina comedisse. Et cùm Summo Pirke c. 35.
Sacerdoti inter *Lugentes* versari nefas esset, verisimile est illum
etiam *legumine* abstinuisse. Pythagoras, in Ægypto institutus, Fabæ
esum vetuit. Et [g] *in Eleusiniis præcipitur* (inter alia) *ut à Fabâ ab-* [g] Porphyr.
stineant. Apud Romanos, [h] *Fabam neque tangere* (flamini) *Diali* Abstin. 4. §. 26.
mos erat, neque nominare: [i] *Quòd ea putabatur ad mortuos pertinere.* [h] A. Gell. l. 10. c. 15.
Nam & Lemuralibus, jaciebatur Larvis; & Parentalibus adhibebatur [i] Festus in F.
sacrificiis. Aliis sacris arcebatur Faba. [k] Κύαμος πάσης τελετῆς καὶ [k] Artemid.
παντὸς ἱεροῦ ἀπελήλαται· φακὴ δὲ πένθος προαγορεύει, *Faba ab omni* Oneirocr. l. 1.
festivitate & sacrificio exclusa est; lens luctum præsagit. c. 70.

Purificandi ritus vetustior erat Lege Mosaicâ. [l] *Jacob (convocatâ* §. VI.
familiâ) ait, Mundamini, ac mutate vestimenta vestra. Sacerdotes Æ- [l] Gen. 35. 2.
gyptii, *quando sacrum aliquem cultum erant celebraturi*, per [m] septi- [m] Suprà, p. 190.
manas aliquot se præparabant, & præter ablutiones quotidianas, [n] Chær. apud
[n] πάμπαν μὲν ἐμψύχων ἀπείχοντο, πάμπαν δὲ λαχάνων τε καὶ ὀσπρίων, περὶ δὲ Porphyr.
πάντων ἀφροδισίων καὶ ὁμιλίας γυναικείας. ἄῤῥενος μὲν γὰρ οὐδὲ τὸν ἄλλον
χρόνον μετεῖχον, *Animalibus omnibus abstinent, & ab omni olere & legu-
mine; sed præcipuè à Mulierum consuetudine. Masculâ enim venere nullo
vitæ tempore utuntur.* Paulò antè de iisdem dixerat; [o] Πολλοὶ δὲ [o] Chæremon ib.
καθάπαξ τῶν ἐμψύχων, καὶ ἔν γε ταῖς ἁγνείαις ἅπαντες, ὁπότε μηδ᾽
ᾠὸν προσίεντο, *Animalibus multi omnino abstinebant; in Purificationibus*

a Herodot. 2. 64 Clem. Alex. p 306 c. omnes, adeò ut nè Ovum quidem ederent. Ægyptii etiam [a] primi prohibuerunt μίσγεσθαι γυναιξὶ ἐν ἱεροῖσι, μηδὲ ἀλούτους ἀπὸ γυναικῶν ἐς ἱερὰ ἐσιέναι, cum mulieribus coire in templis, aut illotos ab uxore sacra adire. Ad Purificationem itaque requirebantur tria; Lavare, Jejunare, in Casto esse.

b Exod. 19. 1. Moses, Decalogum à Deo accepturus, [b] Sanctificavit populum: cúmque lavissent, dixit ad eos, Estote parati, & nè appropinquetis Uxoribus vestris. c Ib. 34. 28. Ipse in monte [c] Jejunavit diebus quadraginta. Judæi Orationi jungebant Jejunium, à cibo & potu abstinentes usque ad noctem, cùm aut in mœrore essent, aut cùm à Domino aliquid impetrare vellent. De Jejunio autem & Ablutione dictum est: De d Levit. 15. 31. Immunditie lex est, [d] Docebitis filios Israel, ut caveant ab immunditiis, & non moriantur in sordibus suis, cùm polluerent Tabernaculum meum. e 1 Sam. 21. 4. Sacerdos Davidi panem sanctificatum negavit, [e] nisi Mundi essent juvenes, maximè à Mulieribus.

f Plaut. Anlular. Act. 3. sc. 6. Ab Oriente manavit religio in Occidentem. [f] Eo lavatum, ut sacrificem [g] Hæc sanctè ut poscas, Tiberino in gurgite mergis
g Persei Sat. 2. Manè caput bis terque; & Noctem flumine purgas.
h Tibul. l. 2. Eleg. 1. Nox dicitur pro nocturno concubitu. ——[h] Discedite ab aris
Queis tulit hesternâ gaudia nocte Venus.

i Diod. Sic. l. 1. p. 51. a. Ad Sacerdotum castimoniam attinet; [i] Γαμοῦσι παρ' Αἰγυπτίοις οἱ μὲν Ἱερεῖς μίαν, τῶν δ' ἄλλων ὅσας ἂν ἕκαστος προαιρῆται, Apud Ægyptios, Sacerdotes unam uxorem ducunt: alii quot quisque velit. k Lev. 21. 13. Lex Mosaica de Sacerdotali matrimonio, [k] Virginem ducet uxorem, puellam de populo suo. Ex singulari numero colligunt, Uxores binas l Ezec. 44. 22. simul Sacerdoti non ducendas: Nam ex [l] Ezechiele constat, hoc de quovis Sacerdote intelligendum esse; & παρθενικὰς sumenda, quæ tribus versiculis præcedentibus de Sacerdote summo dicuntur. m Antiq. l. 3. c. 10. p. [m] Josephus autem de Sacerdote Magno accipit: Μόνην δ' αὐτῷ δέδωκε γαμεῖν παρθένον, καὶ ταύτην φυλάττειν, Concessit ei Unicam Virginem ducere, atque eam servare. Neque dissimile jus Atticum de n Demosth. in Neæram. Rege Sacrorum. [n] Τὴν γυναῖκα αὐτοῦ νόμον ἔθετο Ἀστὴν εἶναι, καὶ μὴ ἐπιμεμιγμένην ἑτέρῳ ἀνδρὶ, ἀλλὰ Παρθένον γαμεῖν. Oportebat illius uxorem non tantùm esse Virginem, sed etiam ἀστὴν civem, id est, de populo suo.

§. VII Ad Munditiem etiam referenda sunt interdicta de Heterogeniis. Tàm Ebræis enim quàm Ægyptiis ἑτερογενέα impura habebantur.

* Jumentum

[a] *Jumentum tuum non facies coire cum alterius generis animantibus. Agrum tuum non seres diverso semine. Veste, quæ ex duobus texta est, non induèris.* LXX. Τὰ κτήνη σου οὐ κατοχεύσεις ἑτεροζύγῳ· καὶ τὸν ἀμπελῶνά σου οὐ κατασπερεῖς διάφορον· καὶ ἱμάτιον ἐκ δύο ὑφασμένον κίβδηλον οὐκ ἐπιβαλεῖς σεαυτῷ, *Pecora tua non dabis in admissuram animali diversi generis: & vineam tuam non seminabis differentem: & vestimentum ex duobus textum (adulteratum) non injicies tibi.* Lex repetita ita se habet. *Non seres vineam tuam (mixturis) altero semine; ne & sementis quam sevisti, & quæ nascuntur ex vineâ, pariter sanctificentur*, vel *polluantur* potiùs (ut Chaldaica, & Maimonides.) *Non arabis in Bove & Asino. Non induèris vestimento quod ex lanâ linoque contextum est.* Tres itaque heterogeniorum commixtiones vetitæ sunt: *Animalium* diversi generis (mundi immundique simul) vel ad coitum, vel ad aratrum, plaustrumve: *Seminum* diversi generis (in rem cibariam) in eâdem vineæ, vel agri parte: *Lanæ & Lini* in vestibus. Lana scilicèt [b] *prophanius vestitus est; sed mundissima Lini seges.* Atque commixtiones istæ nunquam non fuerunt immundæ & illicitæ. Est autem quarta heterogeniorum commixtio, ad certum tempus impura, quæ paulatim impuritatem exuit. [c] *Quando plantaveritis arborem (cibi) pomiferam, auferetis præputia ejus, poma quæ germinant; tribus annis erunt vobis immunda, nec edetis ex eis. Quarto annò omnis fructus ejus sanctificetur Domino. Quinto anno comedetis fructum ejus; sit vobis proventus ejus.* Insitivæ arbores heterogeneæ sunt; earumque fructus per tres annos impurus est, & penitùs destruendus; anno quarto, Deo dicatus, vel edendus, vel redimendus, instar [d] *Decimarum* secundarum; quinto demùm, prosunt Domino. Adeò gradatim evanescit immundities. Non aliter licèt conjugia cum alienigenis immunda sint, tamen Proselytorum Ægyptiorum, & Idumæorum [e] *liberi, in tertiâ generatione, venient in Ecclesiam Domini.* Inter Bellicas, Lex est de [f] Arbore fructiferâ, in obsidionales machinas non succidendâ. [g] Καὶ τοῖς Ὄσιριν σεβομένοις ἀπαγορεύεται δένδρον ἥμερον ἀπολλύναι: *Etiam Osiridis cultoribus interdicitur arborem hortensem perdere.*

[a] Lev. 19. 19.
[b] Suprà, p. 210.
[c] Levit. 19. 23.
[d] Levit. 27. 31.
[e] Suprà, p. 168.
[f] Deut. 20. 19.
[g] Plutarch. Isid. p. 365. b
Deuter. 22. 19.
v. 10, 11.

§. VIII. Jus Sacerdotii apud Ægyptios à Græcanico plurimùm discrepabat. [h] *Nemo Ægyptiorum Diis sacrificat* præter Sacerdotes. Illic [i] *nulla Mulier Dei Deæve Sacerdos est, sed Viri Deorum omnium Dearúmque:*

[h] Joseph. c. Ap. l. 2. p. 1069. c.
[i] Herod. l. 2. c. 35.

a Ib.c.37. [a] Ἱερᾶται δὲ οὐχ εἷς ἑκάστου τῶν Θεῶν, ἀλλὰ πολλοί, ὧν εἷς ἐστιν Ἀρχιερεύς. Ἐπειδὰν δέ τις ἀποθάνῃ, τούτου ὁ παῖς ἀντικατίσταται, *Neque unicus est Sacerdos singulis Deorum, sed multi; quorum unus est Summus Sacerdos. Ubi quis Sacerdotum defunctus est, ejus filius surrogatur.*

Non autem dissimile fuit Sacerdotum jus apud Ebræos: Aaronicæ familiæ commissum est Dei Opt. Max. sacerdotium; Levitis cæteris Ministerium sacrum; perpetuâ successionis serie.
b Num.1.50. [b] *Levitas constitue super Tabernaculum.* † *Aaron & filii ejus custodient*
† Ib.3.10. *Sacerdotium.* Ipse Aaron ex * Lege Summus Sacerdos; ad cujus
* Levit.c.8. posteros masculos dignitas illa, jure hæreditario, transmissa est: Nepos ex filiâ, non aliter ac filia, sacerdotio arcebatur. A binis Aaronis filiis, binæ fuerunt familiæ Sacerdotales, *Eleazaridarum* atque *Ithamaridarum*. Moses singulas in IV Classes divisisse dicitur, ut essent omnino VIII; & qualibet hebdomade, per vices adessent sacris. Alii tradunt XVI Classes fuisse sub Mose, id est, singulis VIII: & Davidem regem in Ithamaridis nihil innovâsse; sed unaquâque
c 1 Chron. 24.4. Eleazaridarum in binas tributâ, XXIV [c] Classes constituisse. Ab
d Ibid.23.4. eodem [d] instituti sunt ex *Levitis* ἐργοδιῶκται, *in ministerium domus Domini*; Γραμματεῖς καὶ Κριταὶ *Scribæ & Judices*, Πυλωροὶ *Janitores*, & Αἰνοῦντες τῷ Κυρίῳ ἐν ὀργάνοις, *Psaltæ canentes Domino in Organis.* Verùm ista non sunt hujus seculi.

e Chær. apud Porphyr. l.4. § 6. Apud Sacerdotes Ægyptios, [e] σύμβολον ἦν ἑκάστῳ τῆς τάξεως ἐμφαντικὸν, ἣν ἔλαχεν ἐν τοῖς ἱεροῖς· πλείους γὰρ ἦσαν αἱ τάξεις, *Unicuique symbolum erat insigne ejus ordinis quem in sacris sortitus est: Multi enim*
f Ibid. § 8. *erant eorum Ordines.* Recensentur [f] Προφῆται, Ἱεροστολισταὶ, Ἱερογραμματεῖς, Ὡρολόγοι, Παστοφόροι, Νεωκόροι, aliique ὑπουργοὶ τοῖς θεοῖς· de quibus, eorúmque symbolis, ad seculum proximum.

§. IX. Sacerdotes Ægyptii [g] *dicunt, Duo sibi à Regibus ab initio præcepta*
g Joseph.c. Ap. l.2. p.1069. b. *fuisse*, τήν τε τῶν Θεῶν θεραπείαν, καὶ τῆς σοφίας τὴν ἐπιμέλειαν, *Cultum Deorum, & Sapientiæ studium.* Illi itaque [h] ἀπειπάμενοι πᾶσαν τὴν
h Chær. loc. citat. ἄλλην ἐργασίαν καὶ πόρους ἀνθρωπίνους, ἀπέδοσαν ὅλον τὸν βίον τῇ τῶν θείων θεωρίᾳ, *Renunciantes omni occupationi & negotiationibus humanis, per totam vitam contemplationi rerum divinarum se tradebant. Inter simulacra Deorum semper versabantur. Ex habitu gravitas: incessus æquabilis,*
i Ibid §.8. *aspectus stabilis, risus rarus, manus semper intra vestem.* [i] *Multus illis sermo de retinendis moribus Patriis. Noctem destinabant ad Cælestium observationem,*

observationem, aliquando ad purificationem; Diem ad Deorum cultum; quotidie ter quaterve illos Hymnis celebrantes, manè & vesperi, ipso meridie & post meridiem. Reliquum tempus in speculationibus Arithmeticis Geometricisque occupati erant, semper aliquid elaborantes atque adinvenientes, περὶ τὴν ἐμπειρίαν in rerum exploratione versati.

Nobilissimum autem eorum inventum fuit *Immortalitas Animæ*; ità ut de Vitâ spem aliquam haberent, etiam post hujus vitæ interitum. [a] Πρῶτοι τόνδε τὸν λόγον Αἰγύπτιοί εἰσι εἰπόντες, ὡς ἀνθρώπου ψυχὴ ἀθάνατός ἐστι, *Ægyptii primi fuerunt qui dicerent Animam hominis esse Immortalem.* Cùm verò ratiocinatione suâ nihil magìs de Animâ Hominis, quàm de Bestiæ, assecuti fuerint; existimabant Animas de hominibus in Bestias; de bestiis in homines transire. [b] Τοῦ σώματος καταφθίνοντος, ἐς ἄλλο ζῶον αἰεὶ γινόμενον ἐσδύειν, *Corpore defuncto, in aliud atque aliud corpus genitum, migrare* Animam. Verùm de *Animâ*, atque de *Inferis*, ad Sec. XI.

[a] Herod. 2. 123.

[b] Herodot. ib.

Ebræorum autem veterum sapientia in sui Juris prudentiâ posita erat. Dixit Dominus ad Aaron, [c] *Præceptum est in generationes vestras, & ut habeatis Scientiam discernendi inter Sanctum & Prophanum, inter Pollutum & Mundum; & ut Doceatis filios Israel omnia legitima mea, quæ locutus est Dominus ad eos per manum Mosis.* De statu post Mortem illi minùs erant solliciti. Eâ de re, V. Cl. Hugonis Grotii verbis uti liceat. [d] *Moses in religionis Judaicæ institutione, si diserta Legis pacta respicimus „ nihil promisit supra hujus vitæ bona, terram uberem, penum copiosum, victoriam de hostibus, longam & valentem senectutem, posteros cum bonâ spe superstites. Nam si quid est ultra, id umbris obtegitur, aut sapienti ac difficili ratiocinatione colligendum est: quæ causa fuit, cur multi, qui Legem Mosis sequi se profiterentur, ut Sadducæi, spem omnem de bonis post hanc vitam adipiscendis projicerent.* Vide Exod.c.23.v.25,&c.Levit.c.26.v.3,&c.Deuter.c.7.v.12.&c. totumque caput 28. Adde Hebr.c.8.v.6.

[c] Lev. 10. 10.

[d] De Verit. Relig. Christ. l. 2 §. 9.

Jam verò ad Novi populi πολιτείαν nos recipiamus.

Ebræorum Regimen.

POST migrationem ex Ægypto Moses, per 40 vitæ suæ annos, summæ rerum Ebraicarum solus præfuit, populúmque Jure Regio gubernavit. Neque defuit *Regis* nomen. Nam inter Benedictiones dicitur, [e] *Legem præcepit nobis Moses, hæreditatem*

[e] Deut. 33. 4

Ecclesiæ Jacob; & fuit Rex in Jesurun, id est, *in Israel*; Ut Targum Onkelos, & versio Syriaca: atque ipsum Mosem hîc *Regem in Jesurum* dici volunt plerique tam Judæorum, quàm Christianorum. Philo [a] Mosem appellat ἄριστον Βασιλέα καὶ νομοθέτην, *Optimum Regem & Legislatorem.* [b] *Ille cum circumcideretur, nomen habuit Joakim, à parentibus impositum: Moysis nomen dedit Regina, cum eum ex aquâ sustulisset: Möy enim Ægyptiacè aqua dicitur.* Ἔσχεν δὲ καὶ τρίτον ὄνομα ἐν οὐρανῷ μετὰ τὴν ἀνάληψιν (ὥς φασιν οἱ μύσται) Μελχὶ, *Habuit autem tertium quoque nomen in cœlo, post Assumptionem ejus (ut dicunt Mystæ) Melchi* (Rex). S. Hieronymus, [c] *Erat quidam senex, nomine Malchus (quem nos Latinè Regem possumus dicere) Syrus natione & linguâ.* Hesychio Μάλχος (non μάλκος) Βασιλεύς.

Moses autem licèt ex se uno penderent omnia, non sibi tamen sed Numini summam rerum potestatem detulit, & quæcunque gerebantur, Dei judicio geri professus est. De instituto hoc scitè Josephus, [d] *Cùm*, inquit, *aliæ gentes potestatem reipublicæ Monarchiis, aliæ Oligarchiis, aliæ Democratiis commiserint; Legislator noster, nihil horum intendens,* Θεοκρατίαν *(ut verbo utar) declaravit Rempublicam, Soli Deo maximè imperium & potestatem attribuens.*

Aliquandiù Moses [e] *solus Judiciis* præfuit: post Legem autem in Sinai datam duæ erant Judicum constitutiones; altera, Statione XII, ex consilio Jethronis; altera, Statione XIII. Jethro [f] *venit ad Mosem ubi castrametatus est in monte Dei*, sive [g] *in Horeb*, qui mons idem est cum Sinai, aut ejusdem jugum (Res hæc in Exodi libro per anticipationem narratur.) Ex illius monitu, Moses [h] *elegit viros potentes ex omni Israel, & posuit eos Principes super populum, Principes mille, Principes centum, Principes quinquaginta, & Principes decem: & illi judicarunt populum omni tempore: sed causam Difficilem referebant ad Mosem.* Cum vero [i] 600000 virorum ex Ægypto decessisse tradantur, mirandum facit Gemara horum Judicum numerum. [k] *Chiliarchæ fuerunt 600: Centuriones 6000: Pentecontarchi 12000: Decani 60000: ità conficitur numerus Judicum 786000.* Ingens iste numerus immane quantum à [l] Josepho auctus est. Rationi autem magis competit Recentiorum sententia; qui [m] Abulensem sequuti, Magistratus illos ex Familiarum, non ex Personarum numero denominatos intelligunt.

Frustrà viri docti ex institutione istâ Subordinationem, Provocationem,

[a] De Vitâ Mosis, l. 3. p. 527. a.
[b] Clem. Alex. Strom. 1. p. 34[illegible]
[c] In Vitâ Malchi Eremitæ.
[d] c. Ap. l. 2. p. 1071.
[e] Exod. 18. 14.
[f] Exod. 18 5.
[g] Deut. 1. 6.
[h] Exod. 18.
[i] Exod. 12. 37, & Num. 11: 21.
[k] Tit. Sanhedrin, c. 1. §. 19.
[l] Antiq. l. 3. c. 3.
[m] In Exod. 18 Quæst 7.

vocationem, causarum Sacrarum & Civilium Distinctionem eliciunt. Nulla hic Judicum subordinatio; nullum Causarum discrimen, nisi quod ex difficultate ortum est. Quæ non satis explorata erat & intellecta ad Mosem, ut ante, afferebatur. Ex novitate Legis difficultates subinde ortæ sunt, quæ non nisi consulto Numine expediri possent: cujusmodi occurrunt nonnullæ usque ad extrema Mosis tempora.

Altera Judicum institutio fuit in Deserto Pharan. Exitûs
[a] *Anno secundo, mense secundo, vigesimâ die mensis, profecti sunt Israelitæ* [a] *Num.* 10. 11.
de deserto Sinai in desertum Pharan; [b] *itinere tridui.* Statio ista XIII [b] *Ib. v.* 33.
dicta est *Tabera*, Ἐμπυρισμός, [c] *Incensio, eò quod ignis Domini in-* [c] *Ib. c.* 11. *v.* 3.
census fuisset contra murmurantes. Synedrium ibi constituitur:
Moses [d] *congregavit* LXX *viros è Presbyteris populi, & statuit eos circa* [d] *Ib. v.* 10.
Tabernaculum. Et descendit Dominus per nubem & locutus est ad eum & accepit de Spiritu qui super eum & dedit viris LXX *Presbyteris. Et factum est cum quiesceret super eos Spiritus, ut prophetarent, nec cessarent.* Græci autem καὶ οὐκ ἔτι προσέθεντο, *nec ultra adjecerunt*: id est, Pro tempore tantùm prophetabant. Vocis Ebraicæ ambiguitatem [e] indicavimus. [e] *Suprà*, p. 177.

Presbyteri, sive *Senioris* titulus vetustus est; & diù ante Mosis
tempora in Ægypto usurpatus. Josephô *ad sepeliendum patrem*
ascendente ex Ægypto; [f] *ascenderunt cum eo omnes servi Pharaonis*, καὶ [f] *Gen.* 5. 7.
οἱ Πρεσβύτεροι τοῦ οἴκου αὐτοῦ, καὶ πάντες οἱ Πρεσβύτεροι τῆς γῆς Αἰγύπτου,
& Presbyteri domûs ejus, & cuncti Presbyteri terræ Ægypti. Abrahamus etiam, qui ex Ægypto [g] *valde dives* redierat, habuit [h] *servum*, [g] *Gen.* 13. 2.
Presbyterum domûs suæ, qui præerat omnibus quæ habebat: is est, [h] *Gen.* 24. 2.
[i] *Eliezer Damascenus.* Dum adhuc Israelitæ essent in Ægypto, [i] *Gen* 15. 2.
[k] *Moses & Aaron congregaverunt cunctos Presbyteros Israel*, τῆς γερουσίας: [k] *Exod.* 4. 29. & 12. 21.
Et Jethro, ante consilium suum, [l] *omnes Presbyteros Israel*, id est, eminentiores, excepit convivio. De numero illorum non constat. [l] *Exod.* 18. 12.
Quidam tamen Septuagenarium fuisse putant à numero *Septuaginta animarum quæ descenderunt in Ægyptum* (Græci legunt πέντε καὶ ἑβδομήκοντα LXXV, quam lectionem retinet [m] S. Stephanus) adeo ut [m] *Act. Apost.* 7. 14.
LXX Seniorum numerus jam non tam institutus fuerit, quàm continuatus. Cum his conjunctus erat Moses princeps; ità ut Consistorium esset omninò Septuagintauniusvirale.

Maimonides diversas vocis [n] *Spiritûs* notiones explicat: [n] *More Nevoch par* 1. *c.* 40.

 1 Aeris

1 Aeris, 2 Venti, 3 Vitalis, 4 Animæ, *Quintò*, inquit, *est nomen Influentiæ intellectualis Divinæ in Prophetas à Deo instillatæ, quâ prophetant*: atque hos LXX Presbyteros in exemplum profert. *Sextò est nomen Propositi ac Voluntatis*, tàm in Homine, quàm Deo. *Ubicunque autem vox Spiritus tribuitur Deo, aut notione Quintâ sumi debet, aut Sextâ, pro Voluntate.* In utrâque notione *Spiritus Domini* & *Spiritus Sanctus* apud Magistros dicitur. Alibi Maimonides complures

[a] Ib par. 2. c. 45. ponit *Prophetiæ* gradus. [a] *Primus est cum quis auxilio divino ita instructus est & præditus, ut eo moveatur & animetur ad magnum aliquod facinus Perpetrandum. Illúmque motum in se sentit & animadvertit. Hoc donum vocatur Spiritus Domini, & Spiritus Sanctus, Quo præditus fuit Moses à tempore quo virilem ætatem assequutus est. Secundus gradus est cùm homo in se sentit rem vel facultatem quampiam exoriri & super se quiescere, quæ eum impellit ad Loquendum; ità ut loquatur vel de Scientiis & artibus; vel Psalmos & hymnos; vel utilia & salutifera rectè vivendi præcepta; vel res Politicas & civiles; vel denique Divinas: & hoc fit inter vigilandum, & in vigore sensuum ordinario. Et hic est, de quo dici solet, quòd loquatur per Spiritum Sanctum. Hac specie Spiritûs S. instructi sunt Hagiographi: Ex hoc genere fuerunt LXX Presbyteri, de quibus dictum est*, ut suprà. De cæteris gradibus, ipsum adeas.

[b] Num. 11. 16. Ex eo quod præcipitur [[b] *Congrega Mihi*] Magistri colligunt Synedrium hoc in perpetuum constitutum esse; atque hinc Synedrii Magni (quod florentibus posteà Judæorum rebus, præfecturam Juridicam illustrissimam fuisse aiunt) originem deducunt.

Conscripti jam LXX Patres, cum Prophetico Judicandi munere, in locum Præfecturæ, quam suasit Jethro, successisse videntur. Illius enim posthàc expressa non occurrit notitia. Ad illum tamen

[c] Grot. in loc. à [c] Viro Doctissimo referuntur [d] *Principes populi*, qui judicabant eos

[d] Num. 25. 4. qui sacrificaverunt Beelphegori; ut & [e] *Presbyteri, Præfecti, & Judices*, οἱ Δικασταὶ, καὶ οἱ Γραμματεῖς, qui sub Josuâ *stabant ex utrâ*-

[e] Jos. 8. 33. *que parte Arcæ*. Obscura etiam sunt LXX viralis hujus Concessûs vestigia. Mosis autem potentia (quâ ipse solus, ex Dei responsis, de rebus gravissimis decernebat) manifesta est. Tali decisione,

[f] Num. 9. 6. [f] Pascha mensis Secundi præscriptum erat *Immundis & distantiâ loci*

[g] Num. 15. 32. *impeditis*: [g] Lignans in die Sabbati; & Blasphemus [h] *Selomithæ*

[h] Lev. 24. 11. *filius* lapidibus obruti sunt. Et paulò ante excessum Mosis, simili judicio, Midianiticâ idololatriâ inquinati, post lapidationem,

suspensi

[a] *suspensi sunt in conspectu solis*; Et quinque [b] *Zelophchadi filiæ* hæreditatis paternæ compotes factæ sunt. Moses moribundus (apud [c] Josephum) hanc politiæ formam Israelitis commendat. Ἀριστοκρατία μὲν ὂν κράτιστον καὶ ὁ κατ᾽ αὐτὴν βίος· καὶ μὴ λάβοι πόθος ὑμᾶς ἄλλης πολιτείας, ἀλλὰ ταύτην στέργετε· καὶ Νόμους ἔχοντες Δεσπότας, κατ᾽ αὐτοὺς ἕκαστα πράττοντες. Ἀρκεῖ γὰρ ὁ Θεὸς ἡγεμὼν εἶναι, *Optima quidem est Aristocratia, & juxtà eam vivendi ratio: neque alterius regiminis desiderium vos capiat, sed eam diligite: & Leges habentes pro Dominis, actiones vestræ sint illis consentaneæ. Sufficit enim Deum esse Præsidem.* In militiâ etiam eandem suadet Θεοκρατίας rationem: *Exercitum*, inquit, *contra hostes educite*, στρατηγῷ μὲν αὐτοκράτορι χρώμενοι τῷ Θεῷ, ὑποστρατηγὸν δὲ χειροτονήσαντες ἕνα τῇ ἀρετῇ πρέχοντα. *Sit Deus vobis summus Imperator: sed & unum aliquem fortem virum eligite, qui sub eo ducat exercitum.*

[a] Num 25.4. [b] Num 27.1. [c] L 4. c. 8. p. 123. b. Ibid. p. 129. f.

Primarium de Judiciis & Tribunalibus constituendis præceptum, in *Marâ* datum, inter Noachidarum [d] recensuimus. [e] *Judices & Ministros* (Γραμματοεισαγωγεῖς, Officiales executioni præficiendos) *constitues tibi in omnibus Portis tuis, quas Dominus Deus tuus dat tibi secundùm Tribus tuas, qui judicabunt populum judicio justo.* Per Synechdochen *Porta* sumitur pro Urbe.

[d] Suprà, p. 175. [e] Deut. 16. 18.

Ex hoc præcepto, in Terrâ Sanctâ, duo alia Synedria Minora initium posthàc habuerunt. Judicum verò numerus incertus: Josephus [f] *Septem viros* statuit; In Misnâ [g] *Synedrium Magnum LXXI judices habuit, Minus XXIII.* Uter rectiùs, dicere nequeo: cùm loca fortasse, aut tempora diversa respexisse poterint. Synedrium alterum Triumvirale fuit, de quo Misna. [h] *Causæ pecuniariæ à tribus dijudicantur: quisque litigantium sibi eligit unum: & bini illi judices adsciscunt sibi tertium.* Verùm ista non sunt hujus temporis.

[f] Antiq. l. 4. c. 8. p. 122. c. [g] Tit. Sanhedrin, c. 1. §. 6. [h] Ibid. c. 3. §. 1.

Ad SECULUM X.

Terra Promissa.

MOSI successit Josua, qui bellum internecinum Chananæis intulit. De jure Belli, lex est Mosaica. [i] *Si quando accesseris ad expugnandam civitatem, primò offeres ei Pacem: quam si acceperit, & aperuerit tibi portas, cunctus populus qui in ea est* ἔσονταί σοι

[i] Deuter. 10. 11.

φορολόγητοι ϰ̀ ὑπήκοοί σοι, *erunt tibi sub tributo, & servient tibi.*
12. *Sin autem fœdus inire noluerit, & fecerit contra te bellum, oppugnabis*
13. *eam. Et cum Dominus Deus tuus tradiderit eam in manum tuam, per-*
14. *cuties in eâ omnes masculos acie gladii. Mulieres tantùm & parvulos,*
jumenta & quicquid fuerit in civitate, & omnem prædam tibi diripies,
& comedes de spoliis hostium tuorum, quæ dederit tibi Dominus Deus tuus.
15. *Sic facies cunctis civitatibus, quæ à te longiùs dissitæ fuerint, quæ non*
sunt de urbibus istarum gentium quas in possessionem accepturus es.

Ebræi hinc colligunt fas esse bellum hujusmodi *Ultroneum*, ritè indictum, adversùs finitimos genere, pro arbitratu eorum qui rebus præessent; absque ullâ Injuriæ, aut Vindictæ, aut Tutelæ suæ ratione; sed tantùm ad acquirendum sibi Imperium: Hæc illis satis idonea erat Justi belli causa.[a] *Una ea & vetus causa bellandi, profunda libido imperii.* Ad Pacem verò fœdúsque, præter *Tributum*, & *Servilem* cultum, necesse erat ut susciperentur VII Noachidarum præcepta.

[a] Salust. in Catilina.

Pergit Lex ad alterum Belli genus de *Terrâ Israelis*, ad quod
ipsi *mandato Numinis* obstricti erant. [b] *De civitatibus autem populo-*
16. *rum istorum quos dederit Dominus Deus tuus tibi in hæreditatem, non*
17. *permittes vivere ullum qui spirat. Quin exterminando exterminabis eos,*
ἀναθέματι ἀναθεματιεῖτε αὐτούς, *nempe Hitthæum, Amorræum, Chananæum, Pherezæum, Hevæum, Jebusæum* (ϰ̀ Γεργεσαῖον adjiciunt
18. Græci) *sicut præcepit tibi Dominus Deus tuus: Ne scilicet doceant vos*
facere cunctas abominationes quas ipsi fecerunt Diis suis, & peccetis in
Dominum Deum vestrum.

[b] Deut. 20.

§. I. Ut autem ritè dignoscatur *Terra Chanaan* (ab Israelitis, duce Josuâ, adquisita) res paulò altiùs petenda est.

Chanaan (Chami F. Noachi N.) XI filios habuit, à quibus orti sunt totidem *Chananæorum* populi; qui terrarum quicquid est ab Idumæâ usque ad Orontem (forsan ad Euphratem) tenuerunt.

1. [c] *Sidon Primogenitus*; in medio fratrum collocatus. *Sidon* maritima urbs notissima: Sidoniorum regio cum Antilibano versùs Orientem extendebatur. Utrinque recensentur Fratrum sortes; Quinque ad Meridiem, totidem ad Septentrionem.

[c] Gen. 10. 15.

2. *Hitthæi* ad Austrum, circa Hebronem & Bersabeam.

3. *Jebusæi* circa Hierosolymam. Hi arcem Sionis tenuerunt usque ad Davidis tempora.

4. *Amorræi*

4. *Amorræi* in Montanis Judææ: ſed Jordanem tranſgreſſi, Baſan & Hesbon tractúmque inter fluvios Arnon & Jabok occupârant. Illos [a] modò delevit Moſes. [a] *Num.* 21. 13, 24.

5. *Gergeſæorum* reliquias circa *Geraſa* vel *Gadara* trans Jordanem hæſiſſe docet [b] Evangelium. [b] *S. Math.* 8. 28.

6. *Hevæi* ad montem [c] *Hermonem*, versùs Orientem. Eorum gens [c] *Jos.* 11. 3. [d] *Gabaonitæ* Hieroſolymis finitimi; & [e] *Sichemitæ* juxta Samariam. [d] *Ib.* 9. 19. [e] *Gen.* 34. 2. Hi quinque populi ad meridiem Sidonis & montis Antilibani habitabant: ad Septentrionem autem iſti.

7. *Arkæi.* Arcen *in Libano* ponit [f] Joſephus; ejus meminit [f] *Antiq. l.* 1. *c.* 7. Ptolemæus; à quâ *Venus Arcbitis.*

8. *Sinæi.* Σιννᾶν in monte Libano, locum munitiſſimum, habet [g] Strabo. Sanè *Sin* Sinæorum urbs non procul fuit ab Arcâ, teſte [g] *L.* 16. *p.* 755. *d.* S. Hieronymo.

9. *Arvadæi.* Græci & Targum Onkelos habent *Aradios*, ſed Hieroſolymitanum *Antaradios.* Quæ Plinio & Ptolemæo *Antarados* dicitur, [h] Straboni eſt ἡ τῶν Ἀραδίων παλαιὰ, Urbs *vetus Aradiorum.* [h] *L.* 16. *p.* 753. *c.* Antiquas gens illa ſedes habuit in continente; Salmanaſſarum fugiens, migravit in inſulam. Sic *Palæbyblos*, & *Byblos*: *Tyrus* Inſularis, & *Palætyrus*; de quâ poſthac. [i] Τὴν χώραν Ἀράδιοι κατεκληρούχησαν, *Aradii agrum ſorte diviſum tenent. Aiunt quoſdam è Sidone exules condidiſſe* Urbem Inſularem. Crediderim potiùs originem cum nomine ab Aradiis accepiſſe. [i] *Strabo, ib.* [k] *Aradii olim per ſe Reges habuerunt, ſicut & qualibet alia urbs Phœnicum*, & Chananæorum. [k] *Ib. p.* 754.

10. *Samaræi.* Targum Hieroſolym. *Emeſenos* reddit. Emeſa urbs Cœloſyriæ mediterranea ad Orontem ſita. Mendoſè Hieronymus, *Samaræi, quibus Edeſſa nobilis Syriæ Cœles civitas.* Edeſſa non in Cœloſyriâ, ſed trans Euphratem.

11. *Hamathæi.* Targum Hieroſolym. habet *Antiochenos.* Urbs itaque Antiochia, ſic demum à Macedonibus dicta, metropolis erat *terræ Hamath.* Amos Propheta [l] *Hamath Magnam* vocat. [l] *Amos* 6. 2. Joſephus [m] autem, Ἀμάθος Ἀμάθην κατῴκησεν, ἥτις ἔτι καὶ νῦν [m] *Antiq. l.* 1. *c.* 7. ὑπὸ μὲν τῶν ἐπιχωρίων Ἀμάθη καλουμένη· Μακεδόνες δὲ αὐτὴν Ἐπιφάνειαν ἐπωνόμασαν, Chanaanis filius *Hamathus Hamathen habitavit, quæ & hodie ab accolis vocatur Hamathe: Macedones autem illam nominârunt Epiphaniam.* Hinc S. Hieronymus: [n] *Hemath Magna nunc Antiochia nominatur*: Propheta *autem Magnam vocat ad diſtinctionem* [n] *In Amos l.* 3.

Minoris, quæ appellatur Epiphania. Non immeritò autem urbs illa appellatur *Magna*, à quâ totus terrarum tractus, à Terræ Sanctæ finibus usque ad Euphratem, nomen habuit *Terræ Hamath.*
a Josua 13.5. Israelitarum enim limes Septentrionalis ponitur [a] *ad introitum Ha-*
b II Sam. 10.6. *math*; sive *ad Rehob, ad introitum Hamath*; quæ alibi [b] *Aram-beth-Rehob* vocatur. Ea est Syria Damascena, inter Antilibanum &
c Esai 7.8. d II Chron. 8.3. Libanum posita, cujus [c] *Caput Damascus.* Et Solomon *in* [d] *Hamath Sobâ* munivit *Palmyram in terrâ solitudinis*, quam Syri *Thadamoram* vocant: Solitudines autem Palmyrenæ Euphratem attingunt.

Sicut pars hæc Septentrionalis vocabatur *Hamath*, ità Meridionalis propriè dicta est *Chanaan.* Denominationes istæ ante Ebræorum victorias obtinuerunt: libri Mosaici distinctionem exhibent.
a Num 13.21. Ad Meridiem exploratores [a] *ascendentes* κατεσκέψαντο τὴν γῆν, *speculati sunt Terram à deserto Sin usque Rehob ad introitum Hamath*, id
e Ib. 34.8. est, usque ad Antilibanum & [e] *Terminos Septentrionales.* Interjectum hoc terræ spatium erat Chanaan Propria, & Terra Promissa.
f Gen. 10.19 [f] *Fuit terminus Chananæorum à Sidone quâ venis Geraram Gazam usque; & Gazâ quâ venis Sodomam & Gomorrham & Admam & Seboim & Lesam usque.* Sidon & Antilibanus, limes ad Septentrionem; ad Meridiem, à Gazâ ad Asphaltim lacum, cujus urbes incendio notissimæ. *Lesa*, vel *Lasa* (inquit Hieronymus) *ipsa est quæ nunc Callirhoe dicitur, ubi aquæ calidæ prorumpentes in mare Mortuum defluunt.*

Ex XI istis Chananæorum populis, V tantùm recensentur inter eos qui internecioni devoti sunt; *Hitthæi, Jebusæi, Amorræi, Gergesæi,*
g Gen. 15.18, 19. *Hevæi.* At verò Abramo promissa fuit [g] *Terra à fluvio Ægypti ad magnum fluvium Euphratis*; *Kinæi, Cenezæi (Cadmonim) Orientales, Hitthæi, Pherezæi (rephaim) gigantes, Amorræi, Chananæi, Gergasæi,*
h Judic. 4.11. i Ib. 1.16. *Jebusæi.* Octo gentes numero, non decem; ex quibus [h] K*inæi filii Hobab, cognati Moysi,* [i] *habitabant cum filiis Juda in deserto sortis ejus.* Proselytis scilicet sors data est. Per *Cenezæos qui ad Orientem* in-
k Num. 13. ult. l Josua 17. 15. telliguntur forsan *Hevæi*, qui hîc nomen non habent. *Hitthæi*, [k] *filii Anak*, *Gigantes* fuerunt; & [l] *Pherezæi Gigantes.* Gentes itaque damnatæ sunt VII. In libro Exodi *Gergasæi* passim omittuntur, in
m Deut. 7.1. Deuteronomio adjiciuntur; & expressim citantur [m] *VII gentes, plures numero, & robustiores quàm* Israelitæ. *Pherezæi* ubique numerantur; sed cuinam Chananæorum familiæ adscribendi incertum:
n Josua 11.3. o 17.15. habitabant [n] *in Montanis* & [o] *Sylvestribus.* Neque magìs liquet de

Chananæis

Chananæis ſpecialiùs ità dictis. Ad Euphratem verò Rex David fines protuliſſe exiſtimatur; quia [a] *percuſſit Adar-ezerem regem* [a] II Sam 8 3.
(Syriæ) *Sobæ, ut verteret manum ſuam in fluvium Euphratem.* Et Solomon ædificavit [b] *Palmyram in terrâ Solitudinis*, quam ad Eu- [b] I Reg. 9. 18.
phratem extendi jam diximus. Sub ditione tenuit [c] *omnia regna à* [c] I Reg. 4.
Fluvio ad Terram Philiſthæorum, id eſt, *Dominabatur à Tiphſach* 21, 24.
(Thapſaco) *uſque ad Gazam.* Ad Thapſacum fuit [d] *trajectus Euphratis.* [d] Strab. l. 16. p. 747. a.

§. II. Etſi Denunciationis formula in bello adversùs has gentes gerendo non eſſet neceſſaria, refert tamen Gemara Hieroſolymitana, quòd [e] *Joſua, antequam Iſraelitæ terram invaderent, literis ſuis tria* [e] Ad tit Shebiith, c. 6.
propoſuit: Qui fugam mallent, aufugerent; Qui pacem, in fœdus venirent; Qui bellum, arma ſuſciperent. Unde Gergeſæi credentes in Deum O. M. aufugerunt, in Africam ſe conferentes. Gibeonitæ in fœdus veniebant. adeoque terræ Iſraeliticæ incolæ manebant. Reges XXXI *bellum ſuſceperunt, & ceciderè.* Sanè [f] *Gergeſæi* in devictarum à Joſuâ gentium [f] Jos. 24. 11.
cenſu memorantur; & eorum nomen in [g] Evangelio legitur. [g] Mat. 8. 22.

Procopius, ejuſdem ferè cum Gemarâ ætatis, Talmudicam hanc hiſtoriolam amplexus, illos in Mauritaniâ Tingitanâ collocat: De Phœnicibus agens per Africam diffuſis, [h] *Ædificârunt* (inquit) [h] Vandalic. l. 2. c. 10.
caſtellum in civitate Numidicâ ubi nunc eſt urbs [i] Τίγιις, *Tingis. Ibi ex* [i] Τίγισις malè in editis.
albis lapidibus conſtant duæ columnæ, prope magnum fontem erectæ, Phœnicios habentes characteres inſcriptos, qui Phœnicum linguâ ſic ſonant: Ἡμεῖς ἐσμεν οἱ φυγόντες ἀπὸ προσώπου Ἰησοῦ τοῦ λῃστοῦ, υἱοῦ Ναυῆ, *Nos ii ſumus qui fugerunt à facie Joſuæ prædonis, filii Naue.* Græci multa fabulantur de *Antæo*, hujus urbis conditore, ab Hercule in luctâ proſtrato; & de *Heſperidum hortis.*

Urbs hæc vetuſtiſſima proculdubiò, Phœnicum colonia, & Romanæ provinciæ Metropolis, ſub Sereniſſimi Regis noſtri auſpiciis refloreſcit hodie.

§. III. Joſua [k] *deſtruens Gentes* VII *in terrâ Chanaan,* κατεκληροδότησεν *ſorte diſtribuit eorum terram* Iſraelitis. Κληρουχία triplex erat. [k] Act. Apoſt. 13. 19.
Prima terræ partitio facta eſt à Moſe trans Jordanem; quâ [l] *Amorrhæorum* regio, extra ſortem, tradita eſt *Reubenitis, Gaditis,* [l] Joſua 14. 3.
& Dimidiæ tribui Manaſſis. Altera poſt ſeptennium à Joſuâ [m] *in* [m] Ib. c. 15.
Galgalis; quâ Tribus *Juda & Ephraim cum* alterâ *dimidiâ tribu Manaſſis* hæreditates ſuas conſecutæ ſunt. Tertia ab eodem, poſt

[a] Ib. c.18 3. [a] *cessationem* aliquam, *in Silunte*; quâ VII *Tribubus reliquis* terra
[b] Herodot. 2 reliqua sorte distributa est. Non aliter, [b] *dicunt Sesostrim regem Æ-*
109. *gyptum in omnes Ægyptios divisisse*, κλῆρον ἴσον ἑκάςῳ τετράγωνον
διδόντα, *datâ viritim per sortem æquâ soli quadrati portione.*

Terra Israelitis sortitò dispartita est, cùm tota nondum esset
[c] Josua 11. bello acquisita. Manebant [c] *Anakæorum reliquiæ in Gazâ, in Gath,*
22. [d] Jerem. 47 5 *& in Azoto*; etiam [d] *in Ascalone.* [e] *Juda cepit terras Gazæ, Ascalonis*
[e] Judic. 1. 18, *& Ekronis: expulit Montanos, sed non potuit expellere incolas Vallium, ob*
19. *currus falcatos.* Philistæorum Pentapolis, ad mare posita, apud
exteros inclaruit: *Chananæorum* autem, *Ebræorum*, sive *Israelita-*
[f] Sup. 3, *rum* nomen Græcis fuit inauditum. Unde [f] Herodoto non tantùm
p. 144. παραθαλάσσιοι isti, sed etiam *Judæi*, in mediterraneis degentes (post
reditum è Babylone) Σύροι οἱ ἐν τῇ Παλαιςίνῃ dicti sunt.
[g] Euseb. Meminit [g] Sanchuniathon Berytius Χνᾶ τοῦ πρώτου, μετονομασθέντος
Præp. l. 1. Φοίνικος, *Chna primi, qui vocatur etiam Phœnix.* Ex quò Stephanus,
Κνᾶ, οὕτως ἡ Φοινίκη ἐκαλεῖτο *Chna dicitur Phœnicia*; Κναὸς, *Chana-*
neus, Phœnix. Chna contrahitur ex *Chanaan*: alterum nomen, pro
captu Græcorum, à Philone Byblio interprete adjici videtur.
[h] Strab. l. 16. Tota enim [h] *ora ab Orthosiâ ad Pelusium vocatur Phœnicia: angusta*
p. 756. c. *illa & maritima. Quæ supra eam usque ad Arabes, inter Gazam & An-*
tilibanum, nominatur Judæa; ex Macedonum scilicet temporibus.

Præter quinque Philistæorum satrapias, aliæ fuerunt Chana-
næorum urbes, tam mediterraneæ quàm maritimæ, quas Israelitæ
[i] Judic. 1. 21, obtinere non potuerunt. [i] *Benjamin non ejecit Jebusæos, incolas Jeru-*
&c. *salem. Manasses non cepit Bethsan, nec Taänach, nec Doram* maritimam,
nec Ibleam, nec Megiddo. Ephraim non cepit Gezer; quam tandem
[k] 1 Reg. 9. [k] cepit Pharao, deditque Solomoni socero. *Zebulon non cepit Kitron,*
16. *nec Nahalol. Asher non cepit Acco* (Ἄκην, Ptolemaida) *nec Sidonem,*
urbes maritimas, *nec Ahlab, nec Achzib, nec Aphik, nec Rehob* in limite
Aquilonari. *Nephthali non cepit Bethshemesh, nec Beth-anath. Dan ab*
[l] Judic 3. 5. *Amorrhæis pulsus est in montes.* [l] *Habitabant itaque Israelitæ inter*
Chananæos, Hethæos, Amorræos, Perizæos, Hevæos & Jebusæos.

Post Κληρουχίαν Ebræorum opes maximè in agris positæ erant.
Lege itaque Agrariâ cautum est, nè quis contractu ullo plenum
[m] Levit. 25. sui fundi dominium alienaret. [m] Quinquagesimo quolibet anno
omnes Agri ad dominos veteres redibant; & servis Ebræis Libertas:
nulla venditio, nulla donatio, quæ Jubilæi beneficio non erat irrita.

Sanè

Sanè eâ Lege Moses stabilitati Reipub. prudenter consuluit; cùm paucorum avaritiâ major pars civium fortunis avitis exui non potuerit.

Non erit hîc extra callem, neque Jurisprudentiæ studiosis injucundum, ex [a] Gemarâ Babylonicâ quasdam proferre de Jure Agrario Consuetudines, quas ob antiquitatem ad ipsum Josuam referunt Magistri. Versione utimur [b] Seldenianâ. §. IV.

[a] Ad tit. Raba Kama, c. 7.

[b] De Jure Nat. l. 6. c 2.

X. *Decreta Josuæ & Synedrii ejus, tempore quo Terram divisit.*

I. *Ut minuta pecora in sylvis pascerent ubi crassiores essent arbores; non item pecora grandiora. Sylvâ autem cujus tenuiores aut teneriores arbores, non pascerent nec grandiora nec minuta citra domini consensum.*

II. *Unicuique* [c] *hominum fas esse colligere sibi frutices* seu *arbuscula in agro alieno, minora scilicet, & quæ pro spinis habita, veluti rubos & vepres adhuc virides atque crescentes, modò illa non succidat. Arbuscula verò ibi & arbores cæteræ ei vetantur.*

[c] Ebræorum.

III. *Unicuique hominum fas esse colligere sibi herbas sponte nascentes quocunque locorum, præter agrum fœno græco,in jumentorum depastionem, satum.*

IV. *Fas esse cuilibet plantarium quocunque locorum putare, exceptis Olivarum termetibus; ità ut non amplius amputet ex arboribus quàm quod olivæ aut ovo par fuerit, nec ramos alibi putet quàm sursum ab eâ parte quâ diffundi cœpit; nec vites aliásve arbores in loco ubi rami pauci, sed tantùm ubi densi. Nec exscindat quid ex veteri arboris parte quæ fructum ferat, sed tantùm ex novâ, quæ nondum ferat fructium. Neque demum omnino ejusmodi quid faciat, nisi ubi Solis radii non admittuntur.*

V. *Ubi fons fuerit è quo fluvius intra terminos alicujus urbis seu provinciæ labitur, itâ utantur fruantur illius urbis seu provinciæ incolæ fluvio illo (tametsi fons ejus non fuerit in parte ipsis assignata) ut nec alii cum illis eo utantur fruantur.*

VI. *Fas fore hominum cuilibet pisces captare è mari Tiberiadis, modò scilicet hamis solummodo piscatus fuerit. Neque enim sepimentum expandet, aut navi piscatoriâ utetur alius præter tribuum incolas quarum partem assignatam Mare illud alluit.*

VII. *Cuilibet fas fore, quoties necesse ei fuerit ventrem exonerare, è viâ diverti, & ponè sepem quæ proximat illud facere, idque etiamsi*

 locus

locus fuerit croco plenus, & fasciculum ad abstergendum ibi sumere.

VIII. *Cuilibet per vineam aliúmve ejusmodi locum erranti hinc inde pervagari licebit usque dum in viam suam redierit.*

IX. *Tempore quo cœnosæ nimis fuerint viæ publicæ aut aquis impeditæ, fas erit viatoribus, viis ipsis relictis, in vicina quæ adjacent loca se conferre, atque ibi transire; tametsi transierit in via quæ suos habet Dominos.*

X. *Qui fortè mortuus repertus fuerit, locum suum sibi adquiret, & sepeliendus erit loco in ipso quo fuerit repertus, modò is non fuerit angiportus, nec intra limites urbis; tunc enim in locum mortuorum sepulturæ destinatum avehendus est.*

De annis Josuæ, & successorum Chronologiâ, ad Seculum proximum. Atque hæc hactenus de Originibus Ebraicis: Quæ quidem turgerent nimiùm, si cogitationibus secundis cuderentur. Redeamus in Ægyptum.

Mœris Rex.

TRes sunt, in laterculo Thebano, hujus seculi Reges illustres, *Maris*, *Siphoas* & *Phruron*. *Maris* rex *tricesimus quartus* inter eos celebratur quos excerpsit Herodotus; cui *Mœris* appellatur, & *Myris*. De hujus Regis tempore non malè convenit Canoni nostro cum Herodoto. Ille de soli Ægyptiaci incremento differens,

[a] Herod. l. 2. c. 13. [a] *Nunc*, inquit, *nisi fluvius ad XVI aut ad XV saltem cubitos assurgat, non transcendit in terram.* Verùm ἐπὶ Μύριος βασιλῆος, *sub Rege Myri, quoties fluvius VIII cubitis, dum minimum, influebat, Ægyptum, quæ infra Memphim est, irrigabat.* Καὶ Μύρις οὔκω ἦν ἔτεα ἐννακόσια τετελευτηκὼς, ὅτε τῶν ἱρέων ταῦτα ἐγὼ ἤκουον, *Nec dum anni erant 900 ab obitu Myris ad tempus quo ego hæc à sacerdotibus audiebam.*

[b] An. Gell. l. 15. c. 23. Herodotus [b] *natus est anno 53 ante initium belli Peloponnesiaci*; id est, anno Per. Jul. 4230. Deme annos 900, habes annum Per. Jul. 3330; qui in Canone nostro excessum Regis proximat.

[c] L. 2. c. 111. Refert [c] Herodotus, *Mœrin regem* ἀποδέξασθαι μνημόσυνα τοῦ Ἡφαίστου τὰ πρὸς Βορέην ἄνεμον τετραμμένα Προπύλαια· λίμνην τε ὀρύξαι, *Struxisse insignes Vulcani Porticus, quæ sunt versùs Aquilonem;*
[d] Ib. c. 121. *& Stagnum effodisse.* Sic *Rampsinitus rex* [d] postea laudatur ob προπύλαια ejusdem templi *ad Occasum* exstructa.

Cùm

Cùm autem celeberrimum hoc Vulcani templum esset in urbe Memphi (in eâ enim à[a] *Mene* olim fundatum fuit) atque urbs illa [a] *Ibid.c.99.* à *Pastoribus*, sub eorum adventu ante annos 200, capta esset; manifestum est *Pastores* hisce temporibus Memphim amisisse, *Thebanós*que urbem illam tenuisse, & ornâsse.

Apud *Tanitas* in Inferiore Ægypto jam tum regnabat *Asis*, *Pastorum rex sextus*, & eorum quos ex Manethone[b] recensuimus [b] *Suprà, p. 99.* postremus: Is Georgio Syncello vocatur[c] *Aseth*. Ἐπὶ αὐτοῦ ὁ [c] *Syncel. p.123.d.* Μόσχος θεοποιηθεὶς Ἄπις ἐκλήθη, *Sub eo invocatus est Apis Vitulus in Deos relatus.* Non solùm *Vulcani* sed etiam *Apidis* cultus in urbe Memphi instauratus est.

Eusebius, ad ultima horum Pastorum tempora, [d] *Memphis in Ægypto ab Ape condita.* [d] *Num.279.* Scaliger[e] vertit, Μέμφις ἐν Αἰγύπτῳ κατὰ τούτους ἐκτίσθη τοὺς χρόνους. [e] *P.86.* Neque enim de Rege Argivo intelligere potuit. Urbs autem non jam fundata est, sed instaurata, postquam à Pastoribus fuisset vastata. Pastores initio prævalidi, paulatim cessêre, tandem discessêre.

Alterum nobile hujus Regis opus fuit ἡ Μοίριος καλεομένη Λίμνη, *Stagnum Mœris*, vel potiùs fossa è Nilo in Stagnum ducta. *Ambitus stagni est stadiorum* 3600, *sive schœnorum sexaginta* (id est, milliarium 480) [f] *quanta est ipsius Ægypti mensura ad Mare. Jacet longo situ versùs Aquilonem & Austrum; altitudine* 50 *passuum*, *ubi profundissimum*. [f] *Herodot. l.2.c.149.* Herodotus enixè contendit stagnum hoc humano labore fuisse excavatum; eúmque sequutus est Diodorus. Quorsum veró? Concedamus hoc Stagnum fuisse αὐθιγενὲς, *nativum*: nihilominus eximium fuit Solertiæ veteris specimen, Desertum Libyæ Nilo crescente fœcundare; & machinatio satìs operosa, Canalem, [g] ὀγδοήκοντα μὲν σταδίων τὸ μῆκος, τρίπλεθρον δὲ τὸ πλάτος, [g] *Diod Sic. l.1.p.33.d.* 80 *stadia longum, & tria plethra* (sive 300 pedes) *latum*, per saxeum Ægypti latus traducere; non sine perforato alicubi meatu. [h] Ἔλεγον ὡς ἐς τὴν σύρτιν τὴν ἐν Λιβύῃ ἐκδιδοῖ ἡ λίμνη αὕτη ὑπὸ γῆν, [h] *Herod.l.2. c.149.* τετραμμένη τὸ πρὸς ἑσπέρην ἐς τὴν μεσόγαιαν παρὰ τὸ ὄρος τὸ ὑπὲρ Μέμφιος, *Dicunt hoc stagnum sub terrâ influere in syrtim Libyæ, vergens in mediterranea versus Occidentem, juxta montem qui est supra Memphim.* Infra Memphim, versùs Orientem, alteram posthac fossam æmulatione quâdam inchoavit Sesostris, quæ in Mare Rubrum diverteret.

[a] Diod. Sic. l. 1 p. 33. d. [a] *Cùm verò Nilus non certis augmentis influat, & illius* [b] *moderatio*
[b] Suprà, p. 78. *Terram fœcundam faciat, redundantis aquæ receptaculum effodit Rex Myris: & fossâ fluvium aliquando recipiens, aliquando respuens, aquas agricolis tempestivas exhibuit, ore vel aperto, vel occluso; multâ cum solertiâ multisque impensis. Claustra enim non minore quàm 50 talentorum sumptu vel reserebantur, vel obstruebantur.*

[c] Herodot. ib. [c] *Aqua, ex Nilo per Fossam derivata, sex mensibus in Stagnum fluit, totidémque retro in Nilum refluit. Quum effluit, singulis diebus singula argenti talenta ex proventu piscium in fiscum regium persolvit; quum*
[d] Diod. ibid. *influit, viginti minas.* [d] *Vectigal hoc uxori datum,* περὶ μύρα καὶ τὸν ἄλλον καλλωπισμὸν, *ad unguenta & alium ornatum. Piscium autem genera 22 capi aiunt.*

[e] Strab. l. 17. p. 810. d. Duplex erat hujus Fossæ ostium, & claustra duplicia. [e] *Mœridis lacus ob magnitudinem & profunditatem sufficit recipiendæ fluminis inundationi, nè in habitationes & sata redundet; &, decrescente Nilo, per utrumque Fossæ ostium aquæ copiam reddit irrigationibus utilem.* Ταῦτα μὲν φυσικά, *Ista quidem naturalia sunt. Utrique verò Fossæ ostio Claustra imposita sunt, quibus architecti & influentem aquam & effluentem dispensant.*

Postquam Alexandria condita est inter Mare Ægyptium &
[f] Strab. ib. p. 793. a. Maræotin lacum, [f] *Nilus multis fossis lacum illum implevit,* ἄνωθεν τε καὶ ἐκ πλαγίων, *tum è loco superiore ductis* (id est, ex Mœridis lacu) *tum è latere; per quas multò plura importantur quàm è Mari; adeò ut portus ad Lacum ditior sit Marino. Præter opes quæ ex utraque parte & in Maris & in Lacûs portum advehuntur, etiam Aeris temperies memoratu digna est. Quæ contingit ex urbis utrinque alluvione, & opportuno Nili incremento. Urbes aliæ, ad lacus sitæ, in æstivis ardoribus aërem habent gravem & præfocantem. Lacuum enim crepidines exsiccantur propter exhalationes à Sole excitatas: Cœnoso autem ejusmodi vapore exhalante, aër morbidus ducitur, & pestilentia contrahitur. At Alexandriæ, incipiente æstate, Nilus auctus etiam Lacum auget, & nullum relinquit maligni vaporis cœnum: simul Etesiæ à Boreâ & pelago adspirant; ut Alexandrini æstates optimè agant.* Ægyptus, non Na-
[g] Herodot l. 2. c. 35. turâ tantùm, sed etiam Arte, fœcundissima terrarum. [g] Πλέω θωυμάσια ἔχει ἢ ἄλλη πᾶσα χώρη, καὶ ἔργα λόγου μέζω παρέχεται πρὸς πᾶσαν χώρην, *Plura habet mirabilia quàm omnes aliæ regiones; & Opera, præter omnem regionem, relatu majora exhibet.* Quod, ante natam Alexandriam, dixit Herodotus.

Mœris

Mœris autem [a] *in medio lacu duas Pyramides 50 passus super aquam* [a] *Herodot. l.149.*
extantes, sive [b] σταδιαίας τὸ ὕψος, *stadii altitudine extruxit, & super* [b] *Diod.*
utramque colossum lapideum in throno sedentem; Sui *& Uxoris sepulcra. Existimabat scilicet istis operibus immortalem virtutis memoriam sibi reliquisse.*

Socrates, apud Platonem, dixit [c] Mercurium Primum *Geome-* [c] *Suprà, p. 37.*
triam invenisse. Herodotus; [d] *Geometriam*, in Ægypto *inventam, inde* [d] *L. 2.c.109.*
ἐς τὴν Ἑλλάδα ἐπελθεῖν *in Græciam advenisse.* Ipsi Græci dicunt
Pythagoram [e] *Geometriam perfecisse*, Μοίριδος πρῶτον εὑρόντος τὰς [e] *Diog. Laert. in ejus vitâ, p.216. f.*
ἀρχὰς τῶν στοιχείων αὐτῆς, *quum Mæris elementorum ejus initia invenisset.*
Quod vel de hoc Rege (insigni aquilege) intelligendum est; vel de illius successore.

Mercurius Secundus.

MOeri successit [f] λε' Σιφωὰς, ὁ καὶ Ἑρμῆς, υἱὸς Ἡφαίστου, *Tri-* [f] *Syncell. 124.a.*
cesimus quintus Rex Siphoas, qui & Mercurius dictus est, filius Vulcani. Interpretatio est Eratosthenis. *Mercurius* Primus (Rex vetustissimus) vocabatur *Thoth*. Duo enim in Ægyptiorum monumentis celebrantur *Mercurii*. Manetho utrosque distinguit (qui
[g] ad *Ptolemæum Philadelphum* scripsit περὶ τῆς ἑρμηνείας τῶν ὑπὸ τοῦ [g] *Syncell. p.40.c.*
Δευτέρου Ἑρμοῦ βιβλίων, *de interpretatione librorum Mercurii Secundi.*)
[h] Ἐκ τῶν ἐν τῇ Σηριαδικῇ γῇ κειμένων στηλῶν, ἱερᾷ, φησὶ, διαλέκτῳ [h] *Ib.b.*
καὶ ἱερογραφικοῖς γράμμασι κεχαρακτηρισμένων ὑπὸ Θὼθ τοῦ Πρώτου Ἑρμοῦ, καὶ ἑρμηνευθεισῶν * ἐκ τῆς ἱερᾶς διαλέκτου * γράμμασιν ἱερογλυφικοῖς, καὶ ἀποτεθέντων ἐν Βίβλοις ὑπὸ τοῦ Ἀγαθοδαίμονος υἱοῦ τοῦ Δευτέρου Ἑρμοῦ, πατρὸς δὲ τοῦ Τὰτ, ἐν τοῖς ἀδύτοις τῶν ἱερῶν Αἰγύπτου, *Ex stelis, inquit, in terrâ Seriadicâ positis, sacrâ dialecto & hierographicis literis à Thoth Mercurio Primo exaratis, Secundus Mercurius (Agathodæmonis filius, Tati pater) ex Sacrâ illâ linguâ transtulit literis hieroglyphicis in Libros, quos in adytis templorum Ægyptiorum reposuit.* Primus fuit Artium author, proximis post Diluvium temporibus; quas Secundus jam tandem adornavit, atque emendatiores edidit.
De *Primo* diximus, & de [i] *Syringibus subterraneis*. Doctissimus Am- [i] *Suprà, p. 39.*
miani [k] illustrator Syncellum hic ἐν Συριγγικῇ γῇ scripsisse conjicit. [k] *H. Vales. in Am Mar. col. p 240.*

[l] Eusebius etiam Mercurium hunc Mose paulò juniorem con- [l] *Suprà, p.137.*
stituit. Nam ad annum 50 post Exitum Israelitarum ex Ægypto,
[m] *His*, inquit, *temporibus Tat, filius Hermetis Trismegisti, fuisse dignoscitur.* [m] *Chron. n.556.*

a Syncell. p.40.c. Mercurius Secundus Τρισμέγιστος *Ter Maximus* dicitur [a] Manethoni, Iamblicho, aliis. *Tat* five *Taat* non multùm abludit à *Taaut*; quod apud Phœnices *Primi Mercurii* nomen fuisse ostendimus.

b Suprà, p.37. Mercurius hic à Manethone vocatur *Agathodæmonis filius*; in laterculo autem, *Vulcani filius*. Sanè nullus erat Adulationis Ægyptiacæ modus; cujus exemplum habebimus illustre ex Obelisco *Ramessis*, Sec. XV.

Libri Mercurii.

De *Libris Mercurii, in adytis templorum repositis*, locus est Clementis Alexandrini adduci dignus

Ex Stromateon lib. VI. p. 633.

Μετίασιν οἰκείαν τινὰ φιλοσοφίαν Αἰγύπτιοι· αὐτίκα τοῦτο ἐμφαίνει μάλιστα ἡ ἱεροπρεπὴς αὐτῶν θρησκεία.

Ægyptii peculiarem quandam Philosophiam exercent: illam maximè ostendit Sacra eorum Processio.

Πρῶτος μὲν γὰρ προέρχεται ὁ Ὠδὸς, ἕν τι τῶν τῆς Μουσικῆς ἐπιφερόμενος συμβόλων. Τοῦτόν φασι δύο βίβλους ἀνειληφέναι δεῖν ἐκ τῶν Ἑρμοῦ· ὧν θάτερον μὲν ὕμνους περιέχει θεῶν· ἐκλογισμὸν δὲ βασιλικοῦ βίου τὸ δεύτερον.

Primus enim procedit Cantor, ex Musicæ symbolis unum aliquod gestans. Dicunt illum ex libris Mercurii duos accipere debere; quorum unus Hymnos Deorum, alter Regiæ vitæ rationes continet.

Μετὰ δὲ τὸν ᾠδὸν, ὁ Ὡροσκόπος, ὡρολόγιόν τε μετὰ χεῖρα καὶ φοίνικα ἀστρολογίας ἔχων σύμβολα, προέρχεται. Τοῦτον τὰ ἀστρολογούμενα τῶν Ἑρμοῦ βιβλίων, τέσσαρα ὄντα τὸν ἀριθμὸν, ἀεὶ διὰ στόματος ἔχειν χρή· ὧν τὸ μέν ἐστι περὶ τοῦ διακόσμου τῶν ἀπλανῶν φαινομένων ἄστρων· τὸ δὲ περὶ τῶν συνόδων καὶ φωτισμῶν ἡλίου καὶ σελήνης· τὸ δὲ λοιπὸν περὶ τῶν ἀνατολῶν.

Post cantorem procedit Horoscopus, in manu habens horologium & palmam, Astrologiæ symbola. Hunc oportet semper in ore habere Astrologicos Mercurii libros, qui sunt quatuor, quorum unus est de ordine Inerrantium stellarum quæ apparent; alius de coitu & illuminatione Solis & Lunæ; reliqui (duo) *de illarum ortu.*

Ἑξῆς δὲ ὁ Ἱερογραμματεὺς προέρχεται, ἔχων πτερὰ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, βιβλίον τε ἐν χερσὶ καὶ κανόνα, ἐν ᾧ τό τε γραφικὸν μέλαν καὶ σχοῖνος ᾗ γράφουσι. Τοῦτον τά τε ἱερογλυφικὰ καλούμενα· περί τε τῆς κοσμογραφίας, καὶ γεωγραφίας· τῆς τάξεως τοῦ ἡλίου καὶ

Deinceps progreditur Scriba Sacrorum, pennam habens in capite, & in manibus librum ac regulam, in quâ est & atramentum ad scribendum, & juncus quo scribunt. [Ad illum pertinent X libri.] *Illum oportet scire*

καὶ τῆς σελήνης· καὶ περὶ τῶν ε΄ πλανωμένων· χωρογραφίαν τε τῆς Αἰγύπτου· καὶ τῆς τοῦ Νείλου διαγραφῆς· περί τε τῆς καταγραφῆς σκευῆς τῶν ἱερῶν, καὶ τῶν ἀφιερωμένων αὐτοῖς χωρίων· περί τε μέτρων, καὶ τῶν ἐν τοῖς ἱεροῖς χρησίμων, εἰδέναι χρή.

[1] *ea quæ Hieroglyphica vocantur*, *&* [2] *Cosmographiam*, *&* [3] *Geographiam*, *&* [4] *Ordinem Solis & Lunæ*, *&* [5] *Quinque Planetarum*, *&* [6] *Chorographiam Ægypti*, *&* [7] *Descriptionem Nili*, *&* [8] *Descriptionem apparatûs Sacrorum*, *locorúmque eis consecratorum*, *&* [9] *Mensuras*, *&* [10] *quæcunque in Sacris sunt necessaria.*

Ἔπειτα ὁ Στολιστὴς τοῖς προειρημένοις ἕπεται, ἔχων τόν τε τῆς δικαιοσύνης πῆχυν, καὶ τὸ σπονδεῖον. οὗτος τὰ παιδευτικὰ πάντα, καὶ μοσχοσφραγιστικὰ (ita legendum) καλούμενα. Δέκα δέ ἐστι τὰ εἰς τὴν τιμὴν ἀνήκοντα τῶν παρ᾽ αὐτοῖς θεῶν, καὶ τὴν Αἰγυπτίαν εὐσέβειαν περιέχοντα· οἷον περὶ θυμάτων, ἀπαρχῶν, ὕμνων, εὐχῶν, πομπῶν, ἑορτῶν, καὶ τῶν τούτοις ὁμοίων.

Prædictos sequitur Stolistes, *cubitum Justitiæ tenens*, *& Calicem ad libandum. Hic omnia noscit quæ ad Disciplinam pertinent*, *& Victimarum Sigillationem. Sunt autem* X (libri) *qui ad Deorum sacrum honorem pertinent*, *& Religionem Ægyptiacam continent*; *nempe de* [1] *Sacrificiis*, *de* [2] *Primitiis*, *de* [3] *Hymnis*, *de* [4] *Precibus*, *de* [5] *Pompis*, *de* [6] *Diebus Festis*, *& ejusmodi* quatuor alii.

Ἐπὶ πᾶσι δὲ ὁ Προφήτης ἔξεισι, προφανὲς τὸ ὑδρεῖον ἐγκεκολπισμένος· ᾧ ἕπονται οἱ τὴν ἔκπεμψιν τῶν ἄρτων βαστάζοντες. οὗτος, ὡς ἂν προστάτης τοῦ ἱεροῦ, τὰ ἱερατικὰ καλούμενα ι΄ βιβλία ἐκμανθάνει. Περιέχει δὲ περί τε νόμων, καὶ Θεῶν, καὶ τῆς ὅλης παιδείας τῶν ἱερέων. ὁ γάρ τοι Προφήτης παρὰ τοῖς Αἰγυπτίοις καὶ τῆς διανομῆς τῶν προσόδων ἐπιστάτης ἐστίν.

Post omnes prodit Propheta, *Hydriam apertè gerens in sinu*; *quem sequuntur qui Panes emissarios portant. Hic*, *ut Præfectus Sacrorum*, *libros* X *ediscit*, *qui Sacerdotales vocantur*; *nempe de Legibus*, *de Diis*, *& de universâ Sacerdotum disciplinâ. Propheta etiam apud Ægyptios Vectigalium distributioni præest.*

Δύο μὲν οὖν καὶ τεσσαράκοντα αἱ πάνυ ἀναγκαῖαι τῷ Ἑρμῇ γεγόνασι βίβλοι· ὧν τὰς μὲν λϛ΄, τὴν πᾶσαν Αἰγυπτίων περιεχούσας φιλοσοφίαν, οἱ προειρημένοι ἐκμανθάνουσι· τὰς δὲ λοιπὰς ἓξ οἱ Παστοφόροι, ἰατρικὰς οὔσας, περί τε τῆς τοῦ σώματος κατασκευῆς, καὶ περὶ νόσων, καὶ περὶ ὀργάνων, καὶ φαρμάκων, καὶ περὶ ὀφθαλμῶν, καὶ τὸ τελευταῖον περὶ τῶν γυναικείων.

Sunt ergo XLII *Mercurii libri admodum necessarii*: *ex quibus* XXXVI, *qui continent omnem Ægyptiorum philosophiam*, *discuntur ab iis quos diximus.* VI *reliquos ediscunt Pastophori*; *pertinent autem ad Medicinam*; *nempe de* [1] *Anatomiâ*, *de* [2] *Morbis*, *de* [3] *Instrumentis*, *de* [4] *Medicamentis*, *de* [5] *Oculis*, *& postremò de* [6] *Mulieribus.*

[a] De Abstin. l. 4 § 8.

Hinc lux Chæremoni, apud [a] Porphyrium. Τὸ μὲν, inquit, κατ' ἀλήθειαν φιλοσοφεῖν ἔν τε τοῖς Προφήταις ἦν, καὶ Ἱεροσολισταῖς, καὶ Ἱερογραμματεῦσιν, ἔτι δὲ Ὡρολόγοις. Τὸ δὲ λοιπὸν τῶν Ἱερέων τε, καὶ Παστοφόρων, καὶ Νεωκόρων πλῆθος, καὶ ὑπουργῶν τοῖς θεοῖς, καθαρεύει μὲν ὁμοίως, οὔτι γε μὴν μετ' ἀκριβείας καὶ ἐγκρατείας τοσῆσδε, *Verè philosophantur Prophetæ, & Hierostolistæ, & Hierogrammatei, & Horologi: Turba autem reliqua Sacerdotum, Pastophororum, Neocororum, & Diis subministrantium, purificantur quidem similiter, sed non tam accuratè, nec cum tantâ continentiâ.*

[b] Supra, p. 41.

Libri itaque Mercurii tam [b] Medicinam & Astrologiam, quàm Theologiam & Ritus sacros, id est, totam Ægyptiorum Philosophiam tractabant. De Medicinæ initio dictum est. Mercurius Primus [c] *Stelas, Deorum stemmata præcepit continere*, & Deorum Regna, ad modum Magnæ ἀποκαταστάσεως, excogitavit: Eadem jam [d] ἐν τοῖς Γενικοῖς Ἑρμοῦ, *in libris Genealogicis Mercurii* Secundi, [e] καὶ ταῖς Κυρανίσι βίβλοις φέρεται, *& in Cyranicis feruntur*. Ἡ Κυρανὶς βίβλος Doctissimo [f] Salmasio est *Liber Collectaneus*: Græculo cuidam visum est Κυρανίδας dictas à Κῦρ, quod Græcè Κύριος, *Dominus* vel *Rex*.

[c] Marc. Capel. l. 2.
[d] Syncell. p. 35. d.
[e] Ib. p. 52. b.
[f] Prolegom. in Solinum, p. 19.

[g] Euseb. Præp. l. I. c 9 p 32. a.

[g] *Sacerdotes qui insecuti sunt, neglectis diu istis Mercurii libris*, τοὺς περὶ Θεῶν μύθους ἐπ' ἀλληγορίας καὶ φυσικὰς διηγήσεις τε καὶ θεωρίας ἀνάγουσι, *Ea quæ de Diis ficta sunt ad allegorias & explicationes speculationésque Naturales traduxerunt*; In eam rem ἀποσπασμάτια quædam *Porphyrii*, aliorumque recitat Eusebius libro tertio.

Ex his Mercurii libris Sanchuniathon Berytius (author vetustissimus; sed Tyrò conditu, Trojanísque temporibus longè inferior) τὴν Κοσμογονίαν suam instauravit. Illam enim contulit [h] τοῖς ἀπὸ τῶν ἀδύτων εὑρεθεῖσιν ἀποκρύφοις Ἀμμουνέων γράμμασι συγκειμένοις, ἃ δὴ οὐκ ἦν πᾶσι γνώριμα, *cum iis quæ in Adytis reperta sunt, & composita arcanis Ammoneorum literis, quæ non sunt omnibus nota.* Ammonei sunt Thebani; [i] *Ammon-No*, Thebæ. Uterque Mercurius in Thebanorum regum censu.

[h] Euseb. ib. b.
[i] Ezech. 30. 15.

Jamdudum perierunt genuini Hermetis libri: jamdudum irrepserunt suppofititii. Galenus (qui Clemente aut senior fuit, aut saltem coætaneus) Medicos Mercurii libros, qui suo tempore circumferebantur, falsos esse pronunciavit. [k] Ἐν τισι, inquit, τῶν εἰς Ἑρμῆν τὸν Αἰγύπτιον ἀναφερομένων βιβλίων ἐγράφθαι, δεδέχθαι

[k] L. 6 De Simpl. medic. facult.

τὰς λϛ´ τῶν ὡροσκόπων βοτάνας· αἳ εὔδηλον ὅτι λῆροί εἰσι καὶ πλάσματα τοῦ συνθέντος, *Scriptum esse in quodam librorum qui ad Mercurium Ægyptium referuntur, continente 36 horoscoporum plantas; quas manifestum est nugas esse, & figmenta ejus qui librum composuit.* Prostat hodie, sub Mercurii nomine, *Pœmander.* Librum illum è Platone & S. Scripturis concinnatum esse docuit V. Cl. Is. [a] Casaubonus. [a] *Exerc.* I. Neque melioris notæ sunt ista forsan, quæ apud B. [b] Cyrillum [b] c. 10. L. 1. & 2. con. *Julian.* occurrunt: *Hermaicorum lib. XI; Hermetis διεξοδικῶν fusè explicata; aut Sermo ad Asclepium; & Mercurius ad propriam mentem.* In quibus is erat scribentis scopus, ut Mercurius cum Mose in rebus sacris consentiret.

Anni Reformatio.

HActenus Ægyptii Anno usi sunt æquabili XII Mensium, quorum quilibet habuit Dies tricenos; ità ut totus Annus haberet dies tantùm 360. Hujus Anni tanta erat à cursu Solis discrepantia, ut certa adhuc nulla esse potuerit scientia Astronomica. Emendatione itaque opus erat; quam Thebanus jam introduxit Mercurius. [c] *Thebani* (inquit Strabo) *maximè Sacerdotes,* [c] *L.* 17. p. 816. c. *dicuntur esse Astronomi & Philosophi: Eorum est Dies, non ad Lunæ, sed ad Solis cursum numerare;* τοῖς τριακονθημέροις δώδεκα μησὶν ἐπαγόντων πέντε ἡμέρας κατ' ἐνιαυτὸν ἕκαστον, *XII 30 dierum Mensibus adjiciunt quotannis dies V. Cùm verò particula quædam diei excurrat ad totius anni complementum; illi Periodum tot annorum constituunt, quot particulæ excurrentes Diem conficiunt:* id est, non tantùm τὰς ἐπαγομένας invenerunt, sed etiam τὸ τέταρτον. Addit Strabo, Ἀνατιθέασι δὲ τῷ Ἑρμῇ πᾶσαν τὴν τοιαύτην σοφίαν, *Hujusmodi sapientiam omnem attribuunt Mercurio.*

Chronologiæ nostræ oppositè competit id quod Georgius Syncellus sexto *Tanitarum* regi subjicit. [d] οὗτος προσέθηκε τῷ ἐνιαυτῷ [d] *Syncell.* p. 123. d. τὰς Ε' ἐπαγομένας, καὶ ἐπὶ αὐτοῦ, ὥς φασιν, ἐχρημάτισεν τξέ ἡμερῶν ὁ Αἰγυπτιακὸς ἐνιαυτὸς, τξ' μόνων ἡμερῶν πρὸ τούτου μετρούμενος, *Hic Dies V Ascititios Anno addidit, & sub eo (ut ferunt) Annus Ægyptiacus usurpavit dies 365, qui antea diebus tantummodo 360 numerabatur.* In postrema hujus regis tempora (in Canone) initia Mercurii incidunt; ità ut huic ille sit satis æqualis. Hujusmodi autem annotatiunculas, apud Syncellum, non tam ipsos Reges, quàm eorum

Tempora spectare [a] notavimus. Et sanè rationi magis est consentaneum existimare *Thebanos* fuisse hujus astronomiæ authores, quàm *Pastores*, qui [b] ἄνθρωποι τὸ γένος ἄσημοι fuerunt.

[a] Suprà, p 40.

[b] Suprà, p 98.

Herodotus dixit [c] *Ægyptios primos omnium hominum invenisse Annum, eique XII tempora distribuisse; atque hæc ex astris comperisse. In hoc etiam ii prudentiùs agere videntur quàm Græci;* quòd Græci διὰ τρίτου ἔτεος ἐμβόλιμον ἐπεμβάλλουσι, *tertio quoque anno intercalant* (id est, inter exactum secundum & tertium ineuntem) *Ægyptii verò XII tricenorum dierum Mensibus adjiciunt quotannis Dies quinque.* Quadrantis non meminit Herodotus. Quippe [d] *Eudoxus, cum Platone in Ægyptum profectus, à sacerdotibus didicit* τὰ ἐπιτρέχοντα τῆς ἡμέρας καὶ τῆς νυκτὸς μόρια ταῖς τριακοσίαις ἑξήκοντα πέντε ἡμέραις εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ ἐνιαυσίου χρόνου, *diei ac noctis particulas supra 365 dies ad anni complementum excurrentes:* Ἀλλ᾽ ἠγνοεῖτο τέως ὁ ἐνιαυτὸς παρὰ τοῖς Ἕλλησιν, ὡς καὶ ἄλλα πλείω, *Tamdiu apud Græcos ignorabatur Annus, ut & alia permulta.* Non igitur sera videbitur Ægyptiaca hæc Cœlorum cognitio diutinam intuenti aliarum gentium ignorantiam.

[c] L 2. c. 4.

[d] Strab. l. 17. p. 806. c.

Thebani memorandum hoc inventum pro suo vendicant. *Illi* (inquit [e] Diodorus) *dicunt seipsos esse omnium hominum antiquissimos; & ab ipsis Philosophiam & exactiorem Astrologiam fuisse inventam, adjuvante eos terræ situ ad illustriùs cognoscendum Ortus & Occasus siderum:* ἰδίως δὲ, *peculiari autem modo Menses & Annos apud se ordinatos esse. Nam dies, non ad Lunæ, sed Solis motum exigentes, tricenos quidem dies Mensibus attribuunt;* πέντε δὲ ἡμέρας καὶ τέταρτον τοῖς δώδεκα μησὶν ἐπάγουσιν, *sed post duodecimum quemque mensem V Dies cum Quadrante intercalant; eóque modo circulum Annuum absolvunt.*

[e] L. 1. p. 32. b

Macrobius locum interkalationis indicat. [f] *Ægyptii Menses tricenûm dierum omnes habent; eóque explicitis XII mensibus, id est, 360 diebus exactis, tunc inter Augustum atque Septembrem reliquos V Dies Anno suo reddunt, adnectentes Quarto quoque anno exacto Interkalarem qui ex Quadrantibus constit.* Ità ut exitu anni Quarti Epagomenæ sint dierum VI. post Augusti Cæsaris tempora.

[f] Saturnal. l. 1. c. 15.

Ægyptii Doctrinam hanc de Anno, fabulâ involutam, posteris tradiderunt, (Κυρίας enim δόξας de rerum naturâ in operto servare solebant.) [g] *Dicunt Rheam cum Saturno occultè congressam esse; Solem imprecatum, ut illa neque in Mense, neque in Anno pareret;*

[g] Plutarch. de Iside, p. 355. d.

Mercurium

Mercurium aleâ ludentem cum Luna vicisse, & cujusvis diei partem abstulisse septuagesimam (secundam. Nam dies $\overline{\text{V}}$ sunt septuagesimæ secunda pars Anni veteris, dierum 360.) *ex quibus omnibus confectas Dies $\overline{\text{V}}$ diebus 360 adjecisse; quas Ægyptii nunc vocant* Ἐπαγομένας, *& ut Deorum natales celebrant.* [a] Deorum istorum nomina sunt, [a] *Ibid.*
1. Ὄσιρις; 2. Ἀρούηρις, *Orus senior, Græcè Apollo*; 3. Τυφὼν, *is dies nefastus*; 4. Ἶσις; 5 Νέφθυ (quæ Τελευτὴ, Ἀφροδίτη, Νίκη) *Typhonis uxor.* Eosdem, non eodem ordine, recenset [b] Diodorus. [b] *L.1.p.9.1.*

In sepulcro *Osimandis Thebani*, qui regnabat Seculo $\overline{\text{XVI}}$, [c] *Circulus erat aureus, crassitie cubitali, ambitu 365 cubitorum; Diesque* [c] *Ib.p 32. b.* *Anni in singulos cubitos divisi & inscripti; cum notatione naturalis ortûs & occasûs Stellarum, & significationum quas Astrologi Ægyptii ab illis effici docent.* Nulla hîc fit Quadrantis mentio, quo impletur Solis cursus: adeò ut dubitari possit, an non ista Quartæ diei partis adjectio sit inferioris ævi. Cùm verò Stellarum Ortus & Occasus absque Quadrantis additione rectè designari non possint, æquum est ut illum in Circulo non defuisse putemus.

Veruntamen Sacerdotes, licèt sciebant Quadrantem Solis rationibus convenire, illum tamen non intercalabant, aut Sextum diem singulo Quadriennio adsciscebant. Religio in causâ fuit; & Intercalationem, tanquam ominosam, detestati sunt. [d] *Studebant enim non iisdem temporibus Deorum sacra repræsentare; sed ea omnes anni tempestates peragere volebant; ut idem Festum æstivum sit, & hybernum, & autumnale, ac denique vernum. Ob eam causam Quadrantem non inserunt, ut Solennia retrocedant.* Idcirco Epoptæ *jure-jurando adiguntur neque Mensem, neque Diem intercalandum, quem in Festum diem immutarent; sed 365 dies peracturos, sicuti institutum est ab antiquis.* [d] *Gemini Isag. edit. Petav.p 33.* (Quod ex Scholiaste Germanici habuit [e] Scaliger.) Ratio jam dicta est. Quinque ἐπαγόμεναι habebantur Quinque Deorum natales: si accederet Sexta, cujus Dei γενέθλιον celebrarent? [e] *Canon. Isag. p.244.*

Duplex itaque fuit Anni modus apud Ægyptios: alter *Civilis*, vel *Sacer*, constans ex diebus 365, absque aliquâ horarum adjectione; qui *Ægyptiacus* dicitur & [f] *Sothiacus*, vel *Canicularis* dici potest, quia ad Caniculæ cursum constituitur. Alter *Naturalis* est, & diebus 365 quartam diei partem addit: qui *Thebanus* appellari potest; & *Heliacus*, quia ad cursum Solis formatur. Ad hujus exemplar [g] *C. Julius Cæsar* annum Romanum emendavit. [f] *Suprà, p. 9.* [g] *Vide Macrob. Saturn. l.1 c.14.*

 Nilus

Nilus Rex.

a Syncel. p. 147. c. POST Mercurium, [a] λϛʹ ἐβασίλευσεν Φρούρων, ἤτοι Νεῖλος, ἔτη εʹ, *Tricesimus sextus regnavit Phruron, sive Nilus, annos* 5. b L. 1. p. 39. d. Herodotus hunc regem omisit; Diodorus autem meminit [b] Νειλέως· ἀφ' οὗ συμβαίνει τὸν ποταμὸν ὀνομασθῆναι Νεῖλον, τὸ πρὸ τοῦ καλούμενον Αἴγυπτον, *Nili; à quo fluvius nominatus est Nilus, qui antea vocabatur Ægyptus.* Fluvius autem posteà eo nomine appellatur ab Homero. *Odyss. l. 14. c Bœotic. * Στῆσα δ' ἐν Αἰγύπτῳ ποταμῷ νέας ἀμφιελίσσας. Quod à [c] Pausaniâ notatum: Ὅμηρος Αἴγυπτον τὸν ποταμὸν εἶπεν, οὐ Νεῖλον, *Homerus fluvium Ægyptum vocat, non Nilum.* Hesychius; Αἴγυπτος, ὁ Νεῖλος ὁ ποταμός· ἀφ' οὗ καὶ ἡ χώρα ὑπὸ τῶν νεωτέρων Αἴγυπτος ἐκλήθη, *Ægyptus, Nilus fluvius: à quo ipsa Regio recentioribus appellata est Ægiptus.* Ità ut dubia sit Diodori etymologia.

Ille Regem hunc in calce *Thebanorum* collocat; ante *Memphitas* d Suprà, p. 49. scilicet, eo quem [d] indicavimus ordine. In laterculo Eratosthenis penultimus est. Dicæarcho autem Ultimus ponitur, & Trojanis e Argonaut. l. 4. v. 272. p. 412. temporibus æqualis. Ejus locum, ex Apollonii [e] Scholiaste proferemus. Ille enim inter primos Chronologiæ Græcæ parentes habendus est.

Δικαίαρχος ἐν πρώτῳ	*Dicæarchus libro primo*
Μετὰ τὸν Ἴσιδος καὶ Ὀσίριδος Ὧρον βασιλέα γεγονέναι Σεσόγχωσιν λέγει·	*Dicit, post Orum Isidis & Osiridis filium regnâsse Sesonchosin;*
Ὥστε γίνεσθαι ἀπὸ τῆς Σεσονχώσιδος βασιλείας μέχρι τῆς Νείλου ἔτη δισχίλια φ.	*A regno Sesonchosidis ad Regnum Nili fuiße annos* 2500;
Ἀπὸ δὲ τῆς Νείλου βασιλείας μέχρι τῆς Πρώτης Ὀλυμπιάδος ἔτη υλϛ.	*A regno Nili ad Primam Olympiadem annos* 436.
Ὡς εἶναι τὰ πάντα ὁμοῦ δισχίλια ἐννεακόσια λϛ.	*Ità ut sint omnes anni* 2936.

f Suprà, p. 11. In [f] allato Panodori catalogo, *Orus* est *Semideorum* primus. g L. 2. c. 144. Herodotus autem refert [g] *Orum Osiridis filium Deorum postremum regnâsse in Ægypto.*

Vix dum prætererant anni mille ab initio Menis *ad Regnum Nili*: à regno autem *Sisonchosidis fuerunt anni* 2500. Quis igitur *Sesonchosis* ille, qui, Menen antevertens annis ampliùs 1500, inter *Semideos* locum habere videatur? Syncello Tertii Seculi Reges feruntur

Serapis

[a] *Serapis* & *Sesonchosis*: ejusdem farinæ ambo. In [b] XII Africani [a] *Suprà,*
Dynastiâ censentur [1] *Sesonchosis*, [2] *Ammanemes*, [3] *Sesostris*. Scaliger, *p 18* [b] *Syncell.*
Africani numeros colligens, [c] *Sesonchosin* ponit ad annum Per. Jul. *p. 59. c.* [c] *Canon. I-*
1308. Initium *Menis*, in [d] Canone nostro, incidit in annum Per. *sag. l 2.*
Jul. 2371. Ad hunc modum, ille hunc præcessit an. 1063: neque *p 125.* [d] *Suprà,*
multò junior *Sesostris*. Chronologia ista ad Dicæarchi rationes *p 18.*
aliquatenus accedit. Scholiastes Apollonii *Sesonchosin* adeò non distinguit à *Sesostre*, ut hic illius nomine designari videatur. Neque aliud est ex hoc Dicæarchi calculo colligere, quàm illum cum vetustioribus aliis Græciæ Chronographis, circa *Sesostris* tempora, immani peccâsse prochronismo.

Sanè (Dicæarchi præceptor) Aristoteles dixerat; [e] Πολὺ ὑπερτείνει τοῖς χρόνοις τὴν Μίνω βασιλείαν ἡ Σεσώστριος, *Regnum Sesostris longè vetustius est regno Minoïs*. Regnabat autem Minos Decimo hoc Seculo. Strabo etiam asserit, [f] *fossam è Rubro mari à Sesostre* incisam fuisse, πρὸ τῶν Τρωϊκῶν, *ante bellum Trojanum*. Uterque scilicet (sicut [g] Manetho) ætatem Danaï respexisse videtur.

[e] *Politic. l 7. c. 10 p. 329.* [f] *L ult. p 804.* [g] *Suprà, p. 127.*

Eratosthenes (qui inter primos Chronologiæ Græcæ emendatores meritò habendus est) sui Thebanorum Regum laterculi terminum ad *Trojæ ἅλωσιν* posuit; non tamen ullum Sesostri locum præbuit. Nimirum benè novit ille, Sesostrim aliquot seculis Trojano bello recentiorem fuisse. Dicæarchus etiam in animo habuit ad *Excidium Ilii* calculum ponere. Illa enim Epocha fuit apud Græcos celeberrima; à quâ ad *Primam Olympiadem* quisque pro rationum suarum varietate varios annorum numeros instituebat. Dicæarchus, dum annos computat *à Nilo* ad *Primam Olympiadem*, per *regnum Nili* Belli Trojani tempora designat. Hujus intervalli numerat annos 436; qui, si inclusivè sumantur, concordant satis cum Arundelliano Marmore, in quo Anni 434 huic intervallo attribuuntur. Eratosthenes quidem annos tantùm [h] 407 istis terminis impertit: unde illi necesse erat tricesimum octavum *Thebanorum regem* laterculo suo adjicere, ut Trojæ Captæ epocham attingeret.

[h] *Censorin. c. 21.*

Sesostris, in XII Africani Dynastiâ (quæ Eusebiani Canonis epocham antevertit) ex Scaligeri calculis, regnavit anno Per. Jul. 1392: Quo ratiocinio, Sesostris factus est annos 2355 ipso Sesostre senior. Nam ex S. Literis (suo loco) apparebit, Sesostrim

expeditionem suscepisse in Asiam, & *Hierosolyma cepisse* anno Per. Jul. 3747.

Hinc autem satìs liquet quàm incertis rationibus Græci res Ægyptiacas cum suis composuerint. Dicæarchus Excisæ Trojæ æqualem facit *Nilum*, qui regnabat Seculo X: Eratosthenes *Amuthantæum*, Seculo XI: Secundùm Canonem nostrum, *Troja capta* est Seculo XII, quo tempore Thebis regnabat *Misphragmuthosis*: Juxtà Plinium,[a] *Ramise regnante Ilium captum est*; Seculo XV: Secundùm Africani chronologiam (ab Eusebio & Syncello receptam) [b] *Sub Thuori captum est Ilium*, Seculo XVI.

[a] L. 36. c. 8.
[b] Syncel. p. 72 c. 78. b. 169. d.

Tanitarum Regum continuatio.

DE Thebis transeamus ad *Tanin*, Pastorum Metropolin, ad Nili ostium sitam. [c] Διὰ τοῦ Τανιτικοῦ στόματος, *Per Taniticum Nili ostium* Osiris olim arcâ inclusus in mare dejectus est. Urbs itaque inter Ægypti vetustissimas habenda est. [d] *Tanis condita est septennio post Hebronem*, in quâ [e] sepultus est Abraham. Celebratur autem maximè, quòd Moses non ità pridem [f] *mirabilia fecerat in terrâ Ægypti, in campo Taneos.*

[c] Plutarc. in Isiac, p. 356. c.
[d] Numer. 13 22.
[e] Gen. 23. 19 25. 9.
[f] Psalm. 78. 12.

Ab hâc urbe *Pastores* (qui Ægyptum Inferiorem occupaverant, & in eâ sedes posuerant) Τανῖται βασιλεῖς *Reges Tanitæ* à [g] Syncello dicti sunt. Ex Manethone exhibuimus VI Reges priores, qui *regnârunt annos* 259 *&* *menses* 10, usque ad hujus Seculi medium. Non tamen jam deficit illorum Dynastia. Ex eodem Manethone [h] diximus, *Pastores Ægyptum obtinuisse annos* DXI. Desiderantur itaque Reges aliquot, qui post VI istos regnum propagârunt ultra annos CCL.

[g] Syncell. p. 103. d.
[h] Suprà, p. 101.

Tenebras hìc obduxit Africanus; quem sequuti sunt Eusebius, Syncellus, atque Recentiores; qui Sex istis *Pastoribus* successores subjungunt *Thebanos Reges* illos, quos Africanus in XVIII *Dynastiam* contulerat; & *Pastori Asseth* substituunt *Amosin Thebanum*. Nec quisquam est adhuc qui eâ de re dubitaverit.

Conjunctionis hujus ansam Africano præbuit Josephus, qui ex Manethone *Pastores* istos [i] produxit ad probandum *Progenitorum suorum adventum aliunde in Ægyptum*: & [k] ad vendicandam eorum antiquitatem, ex eodem, statim enumerat *Thebanos Reges* illos; concluditque Pastores expulsos esse ab eorum *Primo*, non à Rege *Septimo*, juxta rei veritatem.

[i] Suprà, p. 99.
[k] Suprà, p. 133.

Syncellus

Syncellus itaque Josephum laudat continuatæ seriei auctorem. *Josephus*, [a] ait, *exposuit nobis tempus XXIII Regum Ægyptiorum, annorum* 594. VI *Pastorum* annis 259 & decem mensibus conjungit XVII regum *Thebanorum* annos 333. Pari ratione, [b] *Misphragmuthosis, qui Rex Sextus est Dynastiæ* 18, *Duodecimus* illi à Pastorum primo numeratur. In hâc re tanta est ejus securitas, ut fingat [c] Ἄμωσιν, τὸν καὶ Τέθμωσιν, υἱὸν Ἀσὴθ τοῦ πρώτου βασιλέως τῆς ιη' δυναστείας, *Amosin, qui & Tethmosis* (à Josepho vocatus) *filium esse Aseth Regis Primi XVIII Dynastiæ*: Pastorem postremum non tantùm primo ponit inter Thebanos loco, sed etiam Primi Regis patrem facit; & ex *Tanitâ* eum transmutat in *Diospolitanum*.

[a] Syncell. p.103.d.
[b] Sync. ib.
[c] Ib. p.63.b. 68.c.

Cæterùm, pace Syncelli, longè aliter se res habet. Post Sex Pastorum tempora, *Reges Thebani Bellum magnum & diuturnum Pastoribus intulerunt*, usque ad eorum expulsionem. Si defierint *Pastores* antequam cæperint *Thebani*, quomodo longum inter eos Bellum geri potuit? Præterea, *Pastores* ejecti sunt non à *Primo* XVIII Dynastiæ rege (quod voluit Josephus) sed à *Septimo*; quod [d] mox liquebit. Negari igitur non potest VII illos reges *Thebanos* posterioribus *Tanitis* fuisse contemporaneos.

[d] Ad Sec. XII.

Quid multa? Sanè non periit *Tanitarum* reliquorum Series, sed extra locum posita est. Reges illi ab Africano in posteriora detrusi sunt. Ille enim, rationibus suis consulens, Reges hos in duas dissipavit Dynastias. [e] ΚΑ δυναστεία Βασιλέων Τανιτῶν ζ', *XXI Dynastia Tanitarum regum VII.* & interpositis *Bubastitis* quibusdam, ΚΓ δυναστεία Τανιτῶν Βασιλέων δ', *XXIII Dynastia Tanitarum regum IV.* Horum loco, Africanus *Sex Pastoribus* jam dictis duas alias addidit inanes [f] *Pastorum Dynastias*; quas, ante nos, non immeritò prætermisit Eusebius, cùm præter portentosos numeros nihil sint: Eorum alteri Ποιμένες Ἕλληνες ineptè dicti sunt. Nulla fuit adhuc Græcorum migratio in Ægyptum.

[e] Syncell. p.73,74.
[f] Syncell. p.61.c.

Nos itaque in Canone duas istas Τανιτῶν βασιλέων Dynastias in hunc locum junctim transposuimus; & *Smedem* numeravimus *Septimum Pastorum* regem; non incongruum existimantes, *Tanitis*, regibus *Tanitas* subjungere. Eorum tempora regnum attingunt *Thummosis Thebani*, qui *Pastores* expulit. Dispositionis hujus concinnitas ex sequenti historiâ elucebit; sed præter nuda Regum nomina, prorsus nihil exhibet. Jam verò transfretemus in Cretam.

Epochæ Marmoreæ.

		Æra Attica.
Ἀφ᾽ οὗ Μίνως πρ..βα... λωνίᾳ ᾤκισε, καὶ σίδηρος ηὑρέθη ἐν τῇ Ἴδῃ, εὑρόντων τῶν Ἰδαίων Δακτύλων, Κέλμιος καὶ ...... λεύοντος Ἀθηνῶν Πανδίονος.	*Ex quo Minos primus rex in Apolloniâ sedes fixit; & ferrum repertum est in Idâ ab Idæis Dactylis, Celmide*... *Regnante Athenis Pandione.*	(151)
Ἀφ᾽ οὗ Δημήτηρ ἀφικομένη εἰς Ἀθήνας καρπὸν ἐφύ..υεν, καὶ πρ... πρα... ωπηδ.. Τριπτολέμου τοῦ Κελέου καὶ Νεαίρας, ἔτη ΧΗΔΔΔΔΠ, βασιλεύοντος Ἀθήνησιν Ἐριχθέως.	*Ex quo Ceres Athenas advenit, & fruges plantavit, & ... Triptolemo Celei & Neæræ filio, anni* 1145, *regnante Athenis Erichtheo.*	174
Ἀφ᾽ οὗ Τριπτο... ἔσπειρεν ἐν τῇ Ῥαρίᾳ καλουμένῃ Ἐλευσῖνι, ἔτη ΧΗΔΔΔΔΙΙ, βασιλεύοντος Ἀθηνῶν ...	*Ex quo Triptolemus seminavit in Rariâ dictâ Eleusine, anni* 1142, *regnante Athenis* ...	177
..:..υιο... αὐτοῦ ποίησιν ἐξ. θηκε Κόρης τε ἁρπαγὴν καὶ Δήμητρος ζήτησιν, καὶ τὸν αὐτοῦ ....θος τῶν ὑποδεξαμένων τὸν καρπὸν, ἔτη ΧΗΔΔΔΠ, βασιλεύοντος Ἀθηνῶν Ἐριχθέως.	... *Proserpinæ raptum & Cereris investigationem, & ejus ... eorum qui fruges exceperant, anni* 1135, *regnante Athenis Erichtheo.*	184
....νου τὰ Μυστήρια ἀνέφηνεν ἐν Ἐλευσῖνι, καὶ τὰς τοῦ ..ουσαίου ποιησ... ἐξέθηκ.....ως τοῦ Πανδίονος.	... *Mysteria instituit in Eleusine & Musæi poëses edidit, Pandionis filio.*	

Minos Primus.

REgnum Cretense veterum Græcorum maximum fuit; de quo nihil certi ante *Minoa*. In Eusebiano Canone, [a] *Cres indigena*, [b] *Cydon*, [c] *Apteras, qui urbem condidit*, & nescio quis [d] *Lapes*, pro Regibus habentur: qui tamen dubiæ sunt fidei. [e] *Apteras urbs ab homine Delpho* condita est. *Cydon* Minoïs nepos erat. [f] Κυδωνία πόλις Κρήτης, ἡ πρότερον Ἀπολλωνία, ἀπὸ Κύδωνος τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ Ἀκακαλλίδος τῆς Μίνωος θυγατρὸς, *Cydonia urbs Cretæ, quæ priùs Apollonia, dicta est à Cydone filio Apollinis & Acacallidis filiæ Minoïs.* In Marmore itaque legendum, ΑΠΟΛΛΩΝΙΑΝ. *Ex quo Minos primus rex in Apolloniâ sedes fixit.* Desideratur annus. Eusebius ponit annum *Pandionis* 32: is est æræ Atticæ 151.

Non convenit inter veteres, [g] *utrùm Minos hic esset advena,*

an

[a] *Num* 56. & 128.
[b] 451.
[c] 513.
[d] 554.
[e] *Pausan. Phoc.p* 618.
[f] *Stephan.* Κυδ.
[g] *Strab.l.*10. p.477.2.

an indigena: *Homerus posteriori opinioni adstipulari videtur, cùm inquit*;

(Ζεὺς) [a] Πρῶτον Μίνωα τέκε Κρήτῃ ἐπίουρον·
Μίνως δ' αὖ τέκεθ' υἱὸν ἀμύμονα Δευκαλίωνα. [a] *Iliad.* 13. v. 450.

Jupiter *Minoem Primum genuit Cretæ custodem*, sive *Regem*:
Minos (Secundus, Primi ex Lycasto nepos) *genuit Deucalionem, Idomenei patrem.* Strabo, Apollodorus, alii Minoes duos non satìs distinguunt; uterque *Jove genitus* habetur; utriusque gesta promiscuè narrantur.

Minoem advenam esse refert Diodorus: [b] *Tectamus* (*Dori f. Hellenis n. Deucalionis pronepos*) *cum Æolibus & Pelasgis in Cretam trajiciens, ibi regnavit*; *& ex Crethei filiâ genuit Asterium. Ille Europam duxit* (*quàm Jupiter è Phœniciâ transvexit*) *quæ tres filios peperit, Minoa* Regem, *Rhadamanthyn* Νομοθέτην, [c] *& Sarpedona* qui Lyciam occupavit. [b] *L.* 4. p. 183. a. [c] *Vide Herodot. l.* 173.

Ubicunque verò natus fuerit Minos; illum quidem in Cretâ sepultum fuisse testatur scholiastes Callimachi. Ἐν Κρήτῃ, ἐπὶ τῷ τάφῳ τοῦ Μίνωος ἐπεγέγραπτο. ΜΙΝΩΟΣ ΤΟΥ ΔΙΟΣ ΤΑΦΟΣ. Τῷ χρόνῳ δὲ τὸ τοῦ ΜΙΝΩΟΣ ἀπηλείφθη, ὥστε περιλειφθῆναι ΔΙΟΣ ΤΑΦΟΣ. Ἐκ τούτου οὖν ἔχειν λέγουσι Κρῆτες τὸν τάφον τοῦ Διός. *In Cretâ inscriptum fuit Minois sepulchro*: MINOIS. F. JOVIS. SEPULCHRUM. *Sed progressu temporis vocabulum* MINOIS *extinctum fuit*; *ita ut remaneret* JOVIS SEPULCHRUM. *Hinc Cretenses se Jovis sepulchrum habere aiunt.* Cæterùm non tam injuriâ temporis, quàm imposturâ Cretensi, deletum est *Minois* nomen. Fraudem jampridem adoratus est Callimachus.

[d] Κρῆτες ἀεὶ ψεῦσται. Καὶ γὰρ τάφον, ὦ ἀνά, σεῖο
Κρῆτες ἐτεκτήναντο· σὺ δ' οὐ θάνες· ἐσσὶ γὰρ αἰεί. [d] *In Hymn.* 1. *in Jovem.* v. 8.
Cretenses semper mendaces. Etenim Sepulchrum, Rex, tuum
Cretenses fabricarunt: *Tu autem non periisti. Es enim semper.*

Jovem, in Arcadiâ natum, in Cretâ educatum, celebrat Callimachus.

Jupiter Infans *in antro* nutriri fingitur, quia αἱ περὶ τὰ Μυστήρια τελεταὶ initio ἐν ἀπορρήτῳ *in secreto* tradebantur; postea verò [e] ἐν Κνωσσῷ νόμιμον ἐξ ἀρχαίων ἦν, φανερῶς τὰς τελετὰς ταύτας πᾶσι παραδίδοσθαι, *in Gnosso antiquitùs sancitum erat, ritus illos in propatulo omnibus tradi*; cùm tamen *ab Atheniensibus in Eleusine, & in Samothraciâ, & in Ciconibus Thraciæ* (*unde erat Orpheus harum institutor*) *Mysticè traderentur.* [f] Κατὰ τὴν Ἴδην, ἐν ᾗ συνέβη τραφῆναι τὸν Θεόν, [e] *Diod. l.* 5. p. 237. b. [f] *Ib.* p. 233. c.

τό τε Ἄντρον, ἐν ᾧ τὴν δίαιταν εἶχε, καθιέρωται, καὶ οἱ περὶ αὐτὴν Λιμένες ὁμοίως ἀνεῖνται περὶ τὴν ἀκρώρειαν ὄντες, *In Idâ, ubi Deus educatus est, non solùm Antrum, in quo erat nutritus, consecratum est, sed etiam Portus vicini, qui ad promontorium sunt, similiter consecrantur.* Ob Dei appulsum, Portus etiam consecrari videntur.

[a] *De Nat. Deor. l. 3.* Cicero [a] *Joves treis numerat; primum & secundum natos in Arcadiâ; tertium Cretensem, Saturni filium, cujus in illâ insulâ sepulcrum ostenditur*, Jovis *Ægyptii* non meminit, neque *Gazæi*; nisi *Cretensis* nomine eum intelligat. [b] Γάζα· πόλις Φοινίκης πρὸ τῆς Αἰγύπτου· ἐκλήθη δὲ καὶ Μινώα, ὅτι Μίνως σὺν τοῖς ἀδελφοῖς Αἰακῷ καὶ Ῥαδαμάνθει ἰὼν, ἐξ αὐτοῦ ταύτην ἐκάλεσεν. Ἔνθεν καὶ τὸ τοῦ Κρηταίου Διὸς παρ' αὐτοῖς εἶναι, ὃ καὶ καθ' ἡμᾶς. Ἐκάλουν Μαρνᾶν, ἑρμηνευόμενον Κρηταγενῆ, *Gaza. urbs Phœniciæ ante Ægyptum; quæ & Minoa vocata est, quia Minos, cum Æaco & Rhadamantho fratribus, eò profectus illam de suo nomine vocavit. Hinc & apud eos est idem Jovis Cretensis cultus qui & apud nos: illi Marnan vocant*; *Cretagenem* Græci. Marnas est [c] *Dominus Hominum.* Hinc autem patet Orientalibus aliquid commune fuisse cum Cretensibus: & longè verisimilius est *Jovem Cretensem* è Gazâ, quàm *Marnan* è Cretâ demigrâsse. Ætate demum S. Hieronymi, [d] *erat Menois oppidum juxta civitatem Gazam*; &, [e] *Serapium Alexandriæ, & Marnæ templum Gazæ in Ecclesias Domini surrexerunt.*

[b] *Steph. in Γάζα.*
[c] *Scalig. ad Fragm p. 36.*
[d] *In locis.*
[e] *In Esaiam. l. 7.*

Cretenses autem non tantùm Jovis incunabula jactant; sed etiam [f] *plerosque Deorum apud se natos perhibent*; *qui ob beneficia publica honores immortales obtinuerunt.* [g] *Divinos etiam honores, & Sacrificia, & Mysteriorum ritus ex Cretâ ad homines alios pervenisse dicunt*; Græcos intellige. Ex Oriente versùs Occidentem vela facientibus objicitur Creta: Neque est absimile vero Cretenses Græcorum primos *Cabirorum* cultum didicisse. Sanè ex Marmore liquet, Mysteria Jovis in Cretâ priùs edita fuisse, quàm Cereris in Eleusine. [h] Ἐν δὲ τῇ Κρήτῃ καὶ τὰ τοῦ Διὸς ἱερὰ ἰδίως ἐπετελεῖτο μετ' ὀργιασμοῦ *In Cretâ Jovis sacra peculiari modo peraguntur cum Orgiis.* Orgia celebrare Græcis dicitur εὐάζειν (ab εὐοῖ & εὐὰν clamando) [i] *Barbaris autem σαβάζειν; unde & Græcorum quidam τὸν εὐασμὸν, Σαβασμὸν vocant.* Et *Jupiter* Cretensibus *Sabazius* appellatur; sicut Phrygibus, *Attis*; & Thracibus, *Bacchus.* Inscriptiones sunt Romanæ [k] JOVI SABAZIO dicatæ: tametsi, [l] *C. Corn. Hispallus prætor Jovis Sabazii cultum* ex Urbe ejecerit.

[f] *Diod. l. 5. p. 230. b.*
[g] *Ib. p. 237. b*
[h] *Strab. l. X. p 468. c.*
[i] *Schol. Aristoph. in Aves p. 583. a.*
[k] *Gruter. p. 22.*
[l] *Val. Max l. 1. c. 3.*

Σαβα-

[a] Σαβαζίων γοῦν μυστηρίων σύμβολον τοῖς μυουμένοις δράκων διελκόμενος τοῦ κόλπου τῶν τελουμένων. [b] Arnobius vertit: In Mysteriis *quibus Sebaziis nomen est, aureus coluber in sinum demittitur initiatis, & eximitur rursus ab inferioribus partibus.* Non aliter, [c] καὶ σημεῖον ὀργίων Βακχικῶν ὄφις ἐστὶ τετελεσμένος, *etiam Bacchicorum Orgiorum symbolum est Serpens initiatus.* Serpens non Jovi Sabazio tantùm, sed & aliis Diis sacer. [d] Δράκων ὁρώμενος σημαίνει καὶ θεοὺς πάντας, οἷς ἐστὶν ἱερός. εἰσὶ δὲ οἵδε· Ζεὺς Σαβάζιος, Ἥλιος, Δημήτηρ, καὶ Κόρη, Ἑκάτη, Ἀσκληπιός, Ἥρωες, *Serpens visus significat etiam Deos omnes quibus sacer est: sunt autem hi; Jupiter Sabazius, Sol, Ceres & Proserpina, Hecate, Æsculapius, & Heroes.* Serpentes istos, [e] *initiis sacros, παρείας vocant; & sunt mansueti; nec lædunt homines:* quales in Cretâ etiamnum nasci refert [f] Bellonius. Athenagoras fabulam sacram recitat: Jupiter [g], ait, *persecutus est Rheam Matrem, quæ concubitum ejus respuebat: & cum illa se in dracænam convertisset, ipse mox draco factus, mixtus est cum illâ, adstrictâ nodo quem vocant Herculeo; cujus concubitûs species in caduceo Mercurii spectatur.* Caduceum autem [*] *Ægyptii in specie draconum, maris & feminæ, conjunctorum figurârunt, Mercurio consecrandum. Hi dracones parte mediâ voluminis sui invicem nodo (quem vocant Herculis) obligantur.*

[a] Clem. Alex. Protrept. p. 11. c.
[b] L. 5.
[c] Clem. ib. p. 9. d.
[d] Artemidor. Onir. l. 2. c. 13.
[e] Suid. Oφ.
[f] L. 1. c. 18.
[g] Πρεσβεί. p. 20.
[*] Macrob. Saturn. l. 1. c. 19.

In nummis etiam Cretensium, duo angues impexi cernuntur, & assurgentes: inter quos; vel [h] *Pharetra*, certaminis sagittarii præmium; vel [i] *Templum*, Jovis puta; vel ipse *Jupiter*, cui celebrantur Orgia. *M. Antonius* III VIR (cujus pater [k] *Creticus* cognominatus est) [l] *Cretenses liberos esse* jussit. Illius itaque imago & tituli (etiam *Cleopatræ*) in eorum numismatis, penès nos, cum serpentibus utrinque assurgentibus. CÆSAR IMP. VII (nondum *Augustus*) ASIA RECEPTA, [m] *Cydoniis & Lampræis, præstiti auxilii gratiâ, libertatem dedit.* Unde nummus, cum serpentibus utrinque surgentibus; & sub Tiberio, jus Asyli *petière Cretenses simulacro D. Augusti.* In *D. Vespasiani*, & *D. Titi* honorem percussos habemus denarios, cum iisdem Cretensium insignibus: inscriptiones autem Latinæ sunt, ob deductas Romanorum colonias.

[h] Apud nos.
[i] Goltz. Ins. tab. 4.
[k] Plutarch. in Anton.
[l] Dio. l. 45.
[m] Dio. 51.

Idæi Dactyli.

IDA mons est & Cretæ, & Troadis: Unde alii illos hujus, alii illius incolas faciunt. Marmor Cretam designat; ut & Diodorus.

[a] Diod. S. l. 5. p. 230. c. [a] *Idæi Dactyli fuerunt primi Cretæ incolæ ad montem Idam: Hi in Cretâ ignis usum, ærisque ac ferri naturam invenerunt in Berecyntho Antisapteræorum regione,* καὶ τὴν ἐργασίαν διὰ τῆς χαλκευσεως(τε), *ejúsque conflandi rationem. Ephorus dixit, illos ex Phrygiâ cum Minoe in Cretam trajecisse.* Sanè Homerus, quo tempore [b] *Cumæi urbem Cebrenida*

[b] Herodot. vit. Homeri, p. 566. *condere parabant ad Idam, ubi ferrum effosum est*, ob opus ferrarium, urbi bene ominatus est.

> Ἔνθα σίδηρος Ἄρης ἐπιχθονίοισι βροτοῖσιν
> Ἔσσεται, ὅτ᾽ ἄν μιν Κεβρήνιοι ἄνδρες ἔχωσι.

Quandoquidem verò urbes in Græciâ jampridem à *Cecrope* & à vetustiore *Phoroneo* conditæ fuerint, vix est ut intelligamus *Ferrum* apud Græcos hactenus humanis usibus omnino ignotum fuisse. Quippe sine ferro nec colitur tellus, nec struitur domus. Quin potiùs sumendum est id quod ex fortuito *Idæ incendio* accidit, de Metallis ferri, quæ in montis visceribus latentia, vi ignis jam liquefacta erupêrunt. Ferrum, huc usque exoticum, jam primùm à Græcis elaboratum est. Ex casu, non ex ingenio fuit Ἰδαίου σι-

[c] Epist. 90. δήρου ἐργασία. Seneca negat [c] *Sapientes fuisse qui æris metalla & Ferri invenerunt; cùm incendio silvarum adusta tellus in summo venas jacentes, liquefacta fudißet.*

In Marmore *Kelmis* solus ex Idæ incolis nominatur, qui ferrum

[d] Clem. Alex. Strom. 1. p. 307. primi elaborârunt. Clementi memorantur [d] Κέλμις καὶ Δαμναμενεὺς, οἱ τῶν Ἰδαίων Δακτύλων πρῶτοι σίδηρον εὗρον ἐν Κύπρῳ: in Cretâ potiús. Apollonii [e] Scholiastes, ex *Phoronidis* auctore,

[e] Argonaut. l. 1. v. 1129 tertium addit;

> Κέλμις, Δαμναμενεύς τε μέγας, καὶ ὑπέρβιος Ἄκμων·
> *Celmis, Damnameneúsque ingens, & robustus Acmon.*

[f] L. 10. p. 437. c. l. 8 p. 355. d. Strabo [f] enumerat quatuor: Σαλαμῖνον (lege Κέλμιν) καὶ Δαμνανέα. (Δαμναμενέα) καὶ Ἡρακλέα, καὶ Ἄκμονα. Hercules iste, [g] *unus de*

[g] Diod. Sic. l. 5. p. 230. d. *Idæis Dactylis (non Alcmenæ filius) ludos Olympicos instituisse dicitur.*

[h] L. 5. p. 299. [h] Pausanias quinque nominat, *Herculem* (jam dictum) *Pæoneum, Epimedem, Jasium, & Idam.* Adeò incertus est eorum numerus:

alii

alii centum numerant, alii decem, τοῖς ἐν ταῖς χερσὶ δακτύλοις ἰσα- [a] *Ibid.c.*
ρίθμους, *à pari digitorum numero* denominatos.

Quales, in Phrygiâ, Idææ Matris [b] *Corybantes*; tales, in Cretâ, [b] *Suprà,*
fuerunt *Idæi Dactyli* Jovis: utrique in armis saltârunt; utrique *p.123.*
Curetes dicti sunt. Rectè autem [c] *Scepsius dixit,* ἐν τῇ Κρήτῃ τὰς τῆς [c] *Strab.l.10.*
Ῥέας τιμὰς μὴ νομίζεσθαι μηδὲ ἐπιχωριάζειν, ἀλλ' ἐν τῇ Φρυγίᾳ *p.472.&*
μόνον καὶ τῇ Τρῳάδι. τοὺς δὲ λέγοντας μυθολογεῖν μᾶλλον ἢ ἱστορεῖν,
In Cretâ, Rheæ cultum neque in usu esse, neque ibi receptum; sed in Phrygiâ tantùm ac Troade: qui aliter affirmant, eos fabulam potius quàm historiam tradere; ad id ambiguis locorum nominibus inductos.
Si verum sit, quod quidam aiunt, [d] *Curetas & Corybantes fuisse Da-* [d] *Strab.ib.*
ctylorum posteros; & Curetas eos fuisse IX, [e] *qui Jovem susceperunt atque* *p.247.d.* [e] *Diod.ib.*
educârunt; necesse est, ipsum Jovem hisce temporibus recentio- *p.230.d.*
rem fuisse.

Sed nec *Idæis* his *Dactylis* tantummodo, qui ferrum invenerunt, & primi Jovis ministri fuerunt, id nomen tribuendum est; quod succedentibus seculis recentioribus Jovis Cretensis sacerdotibus commune fuit. Ex initiamentis Pythagoræ, in illius vitâ hoc docet Porphyrius.

Κρήτης δ' ἐπιβὰς τοῖς Μόργου μύσταις προσῄει ἑνὸς τῶν Ἰδαίων Δακτύλων, ὑφ' ὧν καὶ ἐκαθάρθη τῇ κεραυνίᾳ λίθῳ, ἕωθεν μὲν παρὰ θαλάττῃ πρηνὴς ἐκταθείς· νύκτωρ δὲ παρὰ ποταμῷ, ἀρνειοῦ μέλανος μαλλοῖς ἐστεφανωμένος.

Pythagoras, *ubi Cretam attigit, Morgi, unius ex Idæis Dactylis, sacerdotes accessit; à quibus Ceraunio lapide lustratus fuit; manè quidem juxtà mare pronus extensus; noctu autem juxtà fluvium; nigri agni vellere coronatus.*

Εἰς δὲ τὸ Ἰδαῖον καλούμενον ἄντρον καταβάς, ἔρια ἔχων μέλανα, τὰς νενομισμένας τρὶς ἐννέα ἡμέρας ἐκεῖ διέτριψε, καὶ καθήγισε τῷ Διΐ, τόν τε στορνύμενον αὐτῷ κατ' ἔτος θρόνον ἐθεάσατο.

In Idæum Antrum descendit, nigrâ lanâ amictus; & ex more recepto, dies ter novenos istbic exegit; & Jovi parentavit; & pulvinar vidit, quod quotannis ei sternitur.

Ἐπίγραμμα τ' ἐνεχάραξεν ἐπὶ τῷ τάφῳ, ἐπιγράψας· Πυθαγόρας τῷ Διΐ· οὗ ἡ ἀρχή.

Quin & Epigramma illius inscripsit sepulchro, hoc titulo: Pythagoras Jovi: cujus principium:

Ὧδε θανὼν κεῖται Ζᾶν, ὃν Δία κικλήσκουσιν.

Zan jacet hoc tumulo; qui vulgò Jupiter audit.

Epimenidem etiam (qui lustravit Athenas, Olymp. XLVI) [f] Κούρητα [f] *Diod. Laert. in Epimen.*
ἐκάλουν Κρῆτες, *Cretenses Curetem vocant,* sive Idæum Dactylum.

a Suprà, p. 73. b Suprà, p. 210. Pythagoras verò in a Ægypto itidem initiatus fuit; ubi ritus Creticis his dissimillimi sunt: b *color albus* illic sacer; *lana* autem, tam Ægyptiorum, quàm ipsius *Pythagoræ scitis, profanus vestitus est.* Sed *in antro Dictæo*, subterraneis sacris amictus niger magis forsan convenit. —c *Atri velleris agnam*

c Æn. l. 6. v. 250. *Æneas matri Eumenidum, magnæque sorori,* id est, Nocti, & Terræ mactat. Et Oraculum, apud Eusebium, jubet offerri

d Prepar. l. 4. c. 9. d Φαιδρὰ μὲν οὐρανίοις, χθονίοις δ' ἐναλίγκια χροιῇ.

Splendida, sive candida, *Diis Superis*; *Terrestribus autem*, sive Inferis, *nigra*. Ita Porphyrius interpretatur: e Μέλανα· τοιαύτη γὰρ ἡ γῆ φύσει σκοτεινή, *Nigra: talis enim Terra, naturaliter obscura.* (e Ibid. p. 147. b.)

f Tristan II. p. 250. Sed, quid ad Jovem? In f nummo (in honorem *Titi*) ΖΕΥC ΚΡΗΤΑΓΕΝΗC inter sidera collocatur, fulmine armatus. Et in Fulminatoris sacris, *lapis fulmineus* hìc, ad purgationem Pythagoræ, non ineptè adhiberi videtur. Cæterùm ritus religiosi ad rationis normam non sunt penficulatìm exigendi.

Erat autem Seculum hoc, de quo agimus, religiosissimum; hisce enim temporibus (Mosaico proximis) ubertim pullulârunt superstitiones Græcanicæ; quæ pro locorum varietate multiplicatæ, diversos habuerunt auctores. g *Orpheus, Pieriæ*; *Musæus, Athenis*; *Melampus, Argis*; *Trophonius, Bæotiæ initiationibus homines obligârunt.* Omnium autem illustrissima sunt (g Tertullian. Apolog.)

Eleusinia.

h Suprà, p. 36. INter Deos *Cabiros*, præter *Jovem* & *Bacchum*, h numerantur *Ceres* & *Proserpina*. De adventu *Cereris* in Atticam, & de raptu *Proserpinæ* multa narrant Græci. Historicam rei fidem facit Diodorus.

i Diod. l. 1. p. 17. d. i *Cùm magna* (inquit) *siccitas & frugum pernicies pervasisset totum ferè terrarum orbem, præter Ægyptum propter propriam regionis naturam, Erechtheus, genere Ægyptius, ob cognationem* (cum Atheniensibus) *magnam frumenti copiam ex Ægypto advexit Athenas. Illi pro hoc merito bene affecti Regnum benefactori detulerunt; qui principatum suscipiens, Initia Cereris in Eleusine & Mysteria celebrare docuit, ritibus ex Ægypto translatis.* Adjicit Diodorus,

1. *Adventus Deæ in Atticam rectè attribuitur temporibus istis in quibus fruges, ejusdem cum Deâ nominis, importatæ sunt Athenis.*

2. *Rursus, Seminis inventio initio fuit ex beneficio Cereris: sed & fatentur*

fatentur Athenienses, quòd adventus Cereris ad eos & donum frumenti contigit regnante Erechtheo, & frugibus ob pluviarum defectum absumptis. 3. *Præterea, illo tempore cœperunt in Eleusine Initia & Mysteria hujus Deæ.* 4. *Sacrificia etiam & consuetudines Atheniensium & Ægyptiorum eodem modo se habent. Nam Eumolpidæ* (sive Ἱεροφάντ), *Antistites* Eleusiniorum) *à Sacerdotibus Ægyptiis* (primæ classis) & Κήρυκες Eleusinii *à Pastophoris Ægyptiis* (secundæ classis) *traducti sunt.* 5. Porro Athenienses *soli ex Græcis per Isidem jurant; & cæteroqui specie & moribus simillimi sunt Ægyptiis.* Illos horum colonos fuisse [a] dixerat. [a] *Suprà*, p. 108.

Isis, Ægyptiorum dea, [b] *in urbe Busiri maximum templum habet: Ea autem est quæ Græcè vocatur* Δημήτηρ, *Ceres.* Cecrops rex primus, [c] *Minervæ* cultum; Erechtheus sextus, *Cereris* in Atticam transtulit: In Ægypto autem celebrata sunt [d] Cerealia prima. [b] *Herod.l.2. c.59.* [c] *Suprà*, p. 110. [d] *Suprà*, p.187.

In mutilo Marmore legitur *Triptolemus Celei filius.* Homerus, hymno *in Cererem*, apud [e] Pausaniam, alios recenset, τοὺς διδαχθέντας ὑπὸ τῆς Θεοῦ τὴν τελετὴν, *qui initia didicerunt à Deâ.* [e] *L.2 p.110.*

> Δεῖξεν Τριπτολέμῳ τε, Διοκλεῖ τε πληξίππῳ,
> Εὐμόλπου τε βίῃ, Κελεῷ θ' ἡγήτορι λαῶν,
> Δρησμοσύνην ἱερῶν, καὶ ἐπέφραδεν ὄργια πᾶσι.
> *Monstravit Triptolemo, & Diocli equorum frænatori,*
> *Et Eumolpo robusto, & Celeo Regi,*
> *Ministerium sacrorum, & indixit eis Orgia.*

[f] *Phliasii Dysaulem, Celei fratrem,* istis addunt; Clemens, *Eubuleum.* [g] Βουκόλος ὁ Τριπτόλεμος ἦν, ποιμὴν δὲ ὁ Εὔμολπος, συβώτης δὲ ὁ Εὐβουλεύς. [h] Arnobius; *Boum Triptolemus, capellarum Dysaules custos, Eubuleus porcorum, gregis lanitii Eumolpus.* Celeus Homero *Rex* est, & Servius *Eleusinis regem* agnoscit: Virgilio autem & Ovidio est *pauper senex.* [f] *Pausan. ib.* [g] *Protrept. p.13.a.* [h] *Arnob.l.5.*

Anno post adventum Cereris tertio, [i] *Triptolemus seminavit in Rhariâ.* [k] Τὸ πεδίον τὸ Ῥάριον σπαρῆναι πρῶτον λέγουσι, καὶ πρῶτον αὐξῆσαι καρπούς, *Dicunt frugum semina, primùm jacta in campo Rhario, adolevisse: Ideo hordeum, ad molas in sacris, indè peti solet. Ibidem ostenduntur Area, & Ara Triptolemi. Rharos Celei pater fuit:* inde nomen. [i] *Marm.* [k] *Pausan. Attic. p.71.*

Triptolemus [l] *Eumelum, primum Achaiæ regem,* agriculturam docuit. Locus ἀπὸ τοῦ ἀρῶν dictus est [m] Ἀρόη, ubi posteà urbs *Patræ.* An verò [n] *Arcadem docuerit* τὴν ποίησιν τοῦ ἄρτου, dubitari potest: [l] *Pausan. Achaic. p.431.* [m] *Etymolog. M.* [n] *Pausan. Arcad. p.459.*

 quia

quia *Lycaon*, Arcadis Avus, posthàc memoratur in Marmore.

Eumolpus Thrax Eleusiniis auxilia attulit contra Erechtheum. [a] *Commissâ inter Eleusinios & Athenienses pugnâ; hinc Rex Erechtheus, indè Eumolpi filius Immaradus ceciderunt. Arma dein his conditionibus posita: ut Eleusinii in cæteris essent Atheniensibus subditi; Initia autem ipsi tanquam propria retinerent; ac Eumolpus & Celei filiæ sacra facerent Deabus*, Cereri & Proserpinæ. Hinc est, Eumolpidas postea fuisse τῆς τελετῆς ἐξάρχους.

Androtion (apud Scholiastem [b] Sophoclis) *scripsit, non Eumolpum* hunc Thracem, *sed ab eo quintum, invenisse Mysteria. Eumolpi filius erat* Κήρυξ· *hujus, Eumolpus* alter; *hujus, Antiphemus*; *hujus, Musæus, poeta*; *hujus, Eumolpus* tertius, *qui Mysteria docuit, & fuit Antistes.* Verùm sententia prior, de *Eumolpo primo, Marmoris*, & *Homeri* auctoritate sancitur. *Tertius Eumolpus*, primi abnepos, *Mysteria Minora*, in Herculis gratiam, instituit.

[c] *Aristoteles* (*de Atheniensium repub.* post exutam potestatem Regiam) *dicit; quòd Rex* (Sacrorum) *Mysteria primùm curabat, cum Ministris, quos Populus eligebat: erant autem quatuor: duo ex civibus universis; unus* (Ἱεροφάντης) *ex Eumolpidis; unus* (Ἱεροκήρυξ) *ex Cerycibus.* Erat autem gens Κηρύκων vetustissima. [d] Κῆρυξ, ὁ μὲν τις τῶν Μυστικῶν, ἀπὸ Κήρυκος τοῦ Ἑρμοῦ καὶ Πανδρόσου τῆς Κέκροπος, *Ceryx, quis è gente Mysticorum, à Ceryce Mercurii filio & Pandrosâ Cecropis filiâ*: non caduceator, neque præco; sed sacrorum minister. De hâc gente, Lex est Solonis. [e] Ἐν δὲ τοῖς κύρβεσι τοῖς περὶ τῶν Δηλιαστῶν, οὕτως γέγραπται, *In tabulis publicis hujusmodi Lex est de Deliastis* (Δηλιασταὶ autem sunt Θεωροὶ in *Delum* insulam missi) Καὶ τὼ Κήρυκε, ἐκ τοῦ γένους τῶν Κηρύκων τοῦ τῆς Μυστηριώτιδος. Τούτους δὲ παρασιτεῖν ἐν τῷ Δηλίῳ ἐνιαυτόν. *Duo Ceryces sunto, è gente Cerycum Mysticorum: iidemque annum in Delio templo Parasiti sunto.* [f] Τὸ δὲ τοῦ Παρασίτου ὄνομα πάλαι μὲν ἦν σεμνὸν καὶ ἱερόν, *Parasiti autem nomen olim quidem honestum fuit & sacrum.*

Hi Mysteriorum Ἐπιμεληταὶ veste, comâ, strophio (sive redimiculo) insignes fuerunt, & distincti. [g] Ἐν δὲ τοῖς κατ' Ἐλευσῖνα μυστηρίοις, ὁ μὲν Ἱεροφάντης εἰς εἰκόνα τοῦ Δημιουργοῦ ἐνσκευάζεται· Δᾳδοῦχος δὲ εἰς τὴν Ἡλίου· καὶ ὁ μὲν ἐπὶ βωμῷ, εἰς τὴν Σελήνης· ὁ δὲ Ἱεροκήρυξ, Ἑρμοῦ, *In Eleusiniis Mysteriis* Ἱεροφάντης, *Antistes ceremoniarum, habitu ac specie repræsentat Demiurgum: Daduchus, Solem;* qui

[a] Pausan. Attic. p. 71.
[b] Oedip. Colon.
[c] Harpocrat. in Ἐπιμελητ.
[d] Pollux. l. 8. c. 9. §. 22.
[e] Athen. Deipn. l. 6. p. 234. f.
[f] Ibid. d.
[g] Euseb. Pr. l. 3. p. 117. a.

qui ad Aram consistit, *Lunam: Hierocery*x, *Mercurium*. Demiurgus, in Mysteriorum theologiâ, est summus Naturæ Opifex, qui Universum hoc disponit: Is Platonicis Νοῦς vocatur, & Λόγος; Vulgo, *Jupiter*. Δαδοῦχος autem hic, qui in Eleusiniis ministrat, κατ' ἐξοχὴν dicitur; non quivis *facem gestans*, qui Cereris [a] *sacra ardentium tædarum jactatione celebrat; quia facibus, ex Ætnæ vertice accensis, Proserpinam quæsiße in Siciliâ Ceres dicitur.* [a] Lactan. l.1. c.21.

Ab hoc exemplo, in [b] *Olympiis* (Antiochiæ Syriæ, Commodo imperante, celebratis) Ἀλυτάρχης *gestabat stolam inauratam, & instar nivis candidam; caput coronâ (lychnitibus, margaritis aliisque pretiosis lapillis insignitâ) cinctus; manu gestabat sceptrum eburnium; pedibusque sandalia alba. Quamdiu habitum hunc gestaret, honores divini ab omnibus ei deferebantur, tanquam ipsi* JOVI. *Neque per totum illud tempus domum aliquam subiit, neque lecto sese reclinavit; sed humi, sub dio dormiens, substratis ei stragulis mundis, & storeâ junceâ, super lapidibus recumbebat, in Hypæthro Cæsario Basilicæ.* Ὁ δὲ Γραμματεὺς *& ipse gestabat stolam candidam; & coronam ex auro solido, in laureæ modum fabrifactam: Hunc verò, tanquam* APOLLINEM, *venerabantur.* Ἀμφιθαλὴς *etiam stolâ candidâ, holosericâ, indutus incedebat; coronam gestans, ex lauri foliis contextam; cujus in medio erat aureum Jovis signum: Amphithali huic, tanquam* MERCURIO, *divinos honores deferebant.* [b] Joan. Antiochen. MS. p.267.

Cæterùm Mysteria non uno eodemque tempore omni ex parte perfecta & expleta fuerunt: Religio paulatim exornari solet. *Mysteria Minora* postmodùm introducta sunt; quæ tamen facta sunt, *Majoribus* prævia [c]. Ἔστι τὰ Μικρὰ ὥσπερ προκάθαρσις καὶ προάγνευσις τῶν Μεγάλων, *Mysteria Parva sunt veluti lustratio prævia Magnorum.* Qui initiari cuperent, lustrari solebant. Sed & Καθαρμὸς, harum religionum pars præcipua, nondùm receptus; sed initio Seculi proximi institutus est, [c] Schol. in Aristoph. Plut. p.85.e.

Ad Seculum XI.

Epochæ Marmoreæ.

		Æra Attica.
Ἀφ' οὗ Καθαρμὸς πρῶτον ἐγένετο . . . . ΔΙΙ, βασιλεύοντος Ἀθηνῶν Πανδίονος τοῦ Κέκροπος.	*Ex quo Lustratio primùm instituta est* . . . 1062, *regnante Athenis Pandione Cecropis filio.*	257
Ἀφ' οὗ ἐν Ἐλευσῖνι ὁ Γυμνικὸς . . : . . .	*Ex quo in Eleusine Gymnicum* certamen institutum	
Ἀφ' οὗ . . . . τὰ Λυκαῖα ἐν Ἀρκαδίᾳ ἐγένετο, καὶ . . . . Λυκάονος ἐδόθησαν τοῖς Ἕλλησι . . . . βασιλεύοντος Ἀθηνῶν Πανδίονος τοῦ Κέκροπος.	*Ex quo Lycæa in Arcadiâ instituta,* & . . . . *Lycaonis dabantur* Græcis . . : . . *regnante Athenis Pandione Cecropis filio.*	
Ἀφ' οὗ Κα . . . . . ησία Ἡρακλῆς . . . . βασιλεύοντος Ἀθήνησιν Αἰγέως.	*Ex quo* . . . *Hercules* . . . . . *regnante Athenis Ægeo.*	
Ἀφ' οὗ Ἀθήνησι . . . . ς τῶν καρπῶν ἐγένετο, καὶ μαντευόμενος Ἀθηνῶν . . . λων ενε . . . ς ὑπόσχεν . . . ας . αμ Μίνως ἀξιώσει, ἔτη ΧΔΔΔΙ, βασιλεύοντος Ἀθηνῶν Αἰγ.	*Ex quo Athenis* sterilitas *frugum contigit,* & *consultus Apollo* . . . . . *quas postulaverit Minos, anni* 1031, *regnante Athenis Ægeo.*	288
Ἀφ' οὗ Θησ . . . Ἀθηνῶν τὰς δώδεκα πόλεις εἰς τὸ αὐτὸ συνῴκισεν, καὶ πολιτείαν καὶ τὴν δημοκρατίαν ἀπέδω	*Ex quo Theseus* . . . *Atticas* XII *urbes in unam collegit,* & *reipublicæ formam* & *statum popularem*	
. . . . ος Ἀθηνῶν τὸν τῶν Ἰσθμίων ἀγῶνα ἔθηκε, Σίνιν ἀποκτείνας, ἔτη ΓΗ'ΗΗΗΗΓΔ ΔΔΔΔΠ.	*Isthmiorum certamen proposuit, Sine occiso, anni* 995.	324
Ἀπὸ τοῦ Ἄμμον . . . τη . . . ΔΔΔΔΠ. βασιλεύοντος Ἀθηνῶν Θησέως.	Ex quo Ammon anni 995 *regnante Athenis Theseo.*	
Ἀφ' οὗ Ἀργεῖοι οἱ Ἀδρας . . . ἐβασίλευσαν, καὶ τὸν ἀγῶνα . . ν . . αι . . . ηθ . . . δη . . ἔτη ΓΗ'ΗΗΗΗΓΔ'ΔΔΔΔΙΙΙΙ, βασιλεύοντος Ἀθηνῶν Θησέως.	*Ex quo Argivi* . . *Adrast* . . . *regnârunt,* & *certamen* . . . . *anni* 994, *regnante Athenis Theseo.*	325

ΚΑΘΑΡΜΟ'Σ.

Ægyptiorum meminimus, *Cecropis, Cadmi, Danai, Erechthei,* qui, ex Ægypto profecti, Græcos institutis civilibus erudierunt. Tandem etiam Græci in Ægyptum penetrârunt, ut eorum

ritus

ritus & ſacra cognoſcerent. Horum primus habetur *Orpheus*, licèt patriâ Thrax. Illius enim pater fuit *Oeagrus*, qui in Pieriâ Biſtonibus imperavit. [a] *Orpheus in Ægyptum profectus, multa ibi didicit; ita ut tam Initiationibus & Theologiâ, quàm Poeſi & Melodiâ eſset Græcorum præſtantiſſimus.* Ille ex Ægypto aſportavit [b] τῶν μυστικῶν τελετῶν τὰ πλεῖστα, καὶ τὰ περὶ τὴν ἑαυτοῦ πλάνην ὀργιαζόμενα, καὶ τὴν τῶν ἐν ᾅδου μυθολογίαν, *pleroſque Myſteriorum ritus; & Orgia Bacchi; & Mythologiam de inferis. Initia enim Oſiridis eadem ſunt, quæ Bacchi; & Iſidis, ſimillima ſunt iſtis Cereris; nominibus tantùm differentibus.* Initia Cereri & Baccho fuerunt communia; & ſexto Eleuſiniorum die *Iacchum Myſticum* deducebant; qui aut Cereris, aut Proſerpinæ filius habebatur.

[a] Diod. Sic. l. 4 p. 162. a.
[b] Ibid l. 1. p. 60. d.

Inter Initiorum ceremonias maximè neceſſarias habetur Καθαρμὸς *Luſtratio*; quam hiſce temporibus (id eſt, ætate Orphei) inſtitutam fuiſſe docet Marmor. Sacris Eleuſiniis non ità pridem introductis, acceſſit jam in ſanctitatis Græcæ cumulum ritus iſte; in Oriente pridem uſitatus.

Luſtratio autem duplex: vel Expiatio Cædis; vel Præparatio ad Sacra. [c] *Carmanor, è Cretâ,* καθῆραι Ἀπόλλωνα *Apollinem de cæde purgâſſe dicitur.* [d] *Hercules Myſteriis Eleuſiniis initiatus eſt, cùm Muſæus Orphei filius eſſet eorum antiſtes:* vel *Eumolpus*, ut [e] alii, Ἦλθε πρὸς Εὔμολπον εἰς Ἐλευσῖνα, βουλόμενος μυηθῆναι. Ille enim (Euresthei juſſu) Cerberum abducturus ab Inferis, non niſi initiatus deſcendere voluit. [f] *Cum verò Lex vetaret, peregrinum initiari; facta ſunt Myſteria Minora; quibus ille initiatus eſt.* [g] Ceres πρὸς τὸν καθαρμὸν τοῦ Κενταύρων φόνου, *ad expiandam Centaurorum cædem, Parva Myſteria inſtituit, in honorem Herculis.* Theſeus (Herculis æmulus) poſt cædes, [h] καθαρθῆναι *expiari* petiit: *Phytalidæ* τοῖς νενομισμένοις ἁγνίσαντες, καὶ μειλίχια θύσαντες, εἱστίασαν οἴκοι, *more ſolenni luſtrantes eum, & immolantes hoſtias ad placandos Deos, invitaverunt domum.* [i] *Bellephoron Glauci f. Siſyphi n. Corintho pulſus, ob cædem imprudenter factam, confugit ad Prætum Argivorum regem, ut ab eo expiaretur.* Alia ſatis obvia ſunt apud Græcos hujus generis exempla.

[c] Pauſan. l. 10. p. 620.
[d] Diod. Sic. l. 4. p. 162. a.
[e] Schol. Homer. Iliad. θ.
[f] Schol. Ariſtoph. Plut. p. 85.
[g] Diod. Sic. l. 4. p. 155. c.
[h] Plutarch. Theſeo, p. 5. c
[i] Apollodor. l. 2. p. 87.

Ad alterum luſtrationis genus, apud Ægyptios & Ebræos, requirebantur [k] Lavacrum, Jejunium, Caſtimonia; neque aliter in Eleuſiniis. *Lavationem* Myſtarum luſtralem [l] tetigimus. *Jejunium* innoteſcit ex ſolenni reſponſionis formulâ. [m] Τὸ σύνθημα τῶν

[k] Supr. p. 214.
[l] p. 193.
[m] Clem. Alex. Protrept. p. 13. d.

τῶν Ἐλευσινίων μυστηρίων· Ἐνήστευσα· Ἔπιον τὸν κυκεῶνα. Arnobius vertit, [a] *Symbola, quæ rogati sacrorum in acceptionibus respondetis; Jejunavi: Ebibi cyceonem.*

[a] Arnob. l. 5.

Ad Castimoniam attinet, quod dixit Arrianus: [b] *Hominem ad Sacra ritè accessurum μετὰ θυσίας, καὶ μετ' εὐχῶν, καὶ προηγνευκότα, post sacrificium, & post preces, & præmissâ castitate.* Antistes itaque matrimonio abstinebat; [c] *Sacerdotes Cereris Eleusiniæ liquore cicutæ ungebantur, ut à concubitu abstinerent.* S. Hieronymus dicit [d] *Hierophantas Atheniensium usque hodie cicutæ sorbitione castrari; & postquam in pontificatum fuerint electi, viros esse desinere.* Neque hoc Eleusiniis proprium: tam in [e] *Cybeles*, quàm in *Isidis* sacris, *pane ac vino* abstinebant; etiam [f] *à mulieribus.* Tanta est Religionum congruentia. Procopius autem Gazæus notat, [g] *Purificationes in Lege* (Mosaicâ) *constitutas à Græcanicis differre; quòd eæ cum incantationibus, salibus, lauro, bordeo, mari, & transitione per ignem, fieri solebant.*

[b] In Epictet. l. 3. c. 21.
[c] Schol. in Persii Sat 5.
[d] Con. Jovinianum l. 1.
[e] Julian. Orat. 5. p. 302.
[f] Ibid p 325.
[g] In Deuter.

ἉΔΗΣ.

De *Inferis* hìc dicendum: tum quòd ἡ τῶν ἐν ἅδου μυθολογία ad *Orpheum* referatur; qui (Argonautis annumeratus) hoc seculo floruit; tum quòd *Eleusinia* Ævum futurum & statum post mortem respexerint.

§. I. Initiati quidem non solùm in [h] vita, sed etiam post mortem, aliis & feliciores, & honoratiores habebantur. Animas enim lustrationibus à mortalium rerum contagione defæcatiores reddi, & ad divinarum rerum contemplationem magis expeditas effici credebant. [i] *Sophocles de Mysteriis scripsit,*

[h] Suprà, p. 123.
[i] Plutarch. de audiend. Poetis p. 21. f.

——Ὡς τρισόλβιοι
Κεῖνοι βροτῶν, οἳ ταῦτα δερχθέντες τέλη,
Μολωσ' ἐς ἅδου· τοῖσδε γὰρ μόνοις ἐκεῖ
Ζῆν ἐστὶ, τοῖς δ' ἄλλοισι πάντ' ἐκεῖ κακά.
——Felices nimis
Initia quotquot ista cùm conspexerint
Eunt ad Orcum: namque eos solos manet
Ibi Vita; reliquos, miserias præter, nihil.

Diogenes autem, cùm tale quid audiisset, Quid? ait, num Patæcioni furi, quòd initiatus fuerit, fors erit melior post mortem quàm Epaminondæ?

Chorus

Chorus [a] Aristophanis, apud Inferos,

Μόνοις ἡμῖν Ἥλιος,	*Solis nobis Sol*
Καὶ φέγγος ἱλαρόν ἐστιν,	*Et lux bilaris est,*
Ὅσοι μεμυήμεθ', εὐ-	*Qui initiamur, &*
σεβῆ τε διήγομεν	*Piam degimus vitam:*
Τρόπον.	

[b] *Plato,* Ὃς ἀμύητος καὶ ἀτέλεστος εἰς ᾅδου ἀφίκηται, ἐν βορβόρῳ κείσεται· ὁ δὲ κεκαθαρμένος τε καὶ τετελεσμένος ἐκεῖσε ἀφικόμενος, μετὰ θεῶν οἰκήσει, *Quicunque non expiatus neque initiatus migrabit ad Inferos, jacebit in luto: quicunque verò purgatus atque initiatus illuc accesserit, cum Diis babitabit.*

Isocrates de Mysteriis istis, [c] Τελετῆς οἱ μετέχοντες, περί τε τῆς τοῦ βίου τελευτῆς, καὶ τοῦ σύμπαντος αἰῶνος, ἡδίους τὰς ἐλπίδας ἔχουσι, *Initiotum participes, & de Vitæ exitu, & de omni Ævo, jucundas spes babent.*

[d] Gobrias, apud auctorem Axiochi, de Beatis apud Inferos, Ἐνταῦθα τοῖς μεμυημένοις ἐστί τις προεδρεία. Quod & Diogeni dixerunt [e] Athenienses, Ἐν ᾅδου προεδρείας οἱ μεμυημένοι τυγχάνουσι, *Apud Inferos Initiati priorem locum obtinent.* Nec immeritò, cùm Initiati & ad meliorem vivendi rationem obstricti, & rerum Naturalium scientiâ instructi fuerint. *Mysteriis*, inquit Cicero, [f] *ex agresti immanique vitâ exculti ad humanitatem, & mitigati sumus. Initia, ut appellantur, ità reverâ principia vitæ cognovimus: neque solùm cum lætitiâ Vivendi rationem accepimus, sed etiam cum spe meliore Moriendi.* Arrianus, [g] Οὕτως ὠφέλιμα γίνεται τὰ Μυστήρια, οὕτως εἰς φαντασίαν ἐρχόμεθα, ὅτι ἐπὶ παιδείᾳ καὶ ἐπανορθώσει τοῦ βίου κατεστάθη πάντα ταῦτα ὑπὸ τῶν παλαιῶν, *Sic Initia fiunt utilia, si accedat opinio, quòd ista omnia ad erudiendam & corrigendam Vitam à veteribus instituta fuerint.* Et quidem [h] Τελετὴ vocabatur, quòd vitæ *perfectionem* adferre credebatur.

De naturali Mysteriorum Philosophiâ, Clemens. *In Mysteriis Græcis,* inquit, [i] ἄρχει μὲν τὰ Καθάρσια, καθάπερ καὶ τοῖς βαρβάροις τὸ λουτρόν. Μετὰ ταῦτα δέ ἐστι τὰ Μικρὰ μυστήρια, διδασκαλίας τινὰ ὑπόθεσιν ἔχοντα, καὶ προπαρασκευῆς τῶν μελλόντων. Τὰ δὲ Μεγάλα περὶ τῶν Συμπάντων· οὐ μανθάνειν ἔτι ὑπολείπεται· ἐποπτεύειν δὲ καὶ περινοεῖν τήν Φύσιν καὶ τὰ πράγματα, *Primo loco sunt Expiationes, ut & Lavacrum apud exteros: post bas sunt Mysteria Parva, quæ fundamentum aliquod babent Doctrinæ, & præparationis ad futura. Magna autem*

[a] *Ranæ, Act.1.fine.*
[b] *Phedone, p.52.e.*
[c] *In Panegyrico.*
[d] *Oper. Platon p.1308.c*
[e] *Laert l.6. p.147.b.*
[f] *De Leg.l.2.*
[g] *In Epictet. l.3.c.21.*
[h] *Etymolog. M.*
[i] *Strom. l.5. p.582.a.*

Mysteria versantur circa Universum: non amplius discendum est; sed inspicienda & animo comprehendenda est Natura & res ejus, sive Rerum
[a] Suidas. natura. Ideo [a] οἱ τὰ μυστήρια παραλαμβάνοντες λέγονται ἐν ἀρχῇ μὲν Μύσται· μετὰ ἐνιαυτὸν δὲ Ἐπόπται καὶ Ἔφοροι, *Qui accipiunt Mysteria in principio vocantur Mystæ; post annum Epoptæ, vel Ephori*, id est, Inspectores. Rerum naturam in Eleusiniis doceri testatur Seneca.
[b] Nat. quæst. l 7. c. 31. [b] *Eleusis servat quod ostendat revisentibus: Rerum Natura sacra sua non semel tradit.* Atque alibi, [c] *Hæc ejus initiamenta sunt, per quæ non*
[c] Epist. 90. *municipale sacrum, sed ingens omnium deorum templum, Mundus iste, reseratur: cujus vera simulacra verásque facies cernendas Mentibus protulit. Nam ad spectacula tam magna hebes Visus est.* Dion Chryso-
[d] Orat. 12. p. 202. d. stomus [d] *initiandum* exhibet, πολλὰ μὲν ὁρῶντα μυστικὰ θεάματα, πολλῶν δὲ ἀκούοντα τοιούτων φωνῶν, σκότους τε καὶ φωτὸς ἐναλλὰξ αὐτῷ φαινομένων, ἄλλων τε μυρίων γιγνομένων, *multa videntem arcana spectacula, multásque audientem ejusmodi voces; tenebris & luce vicissim illi apparentibus; aliáque plurima fieri.*

§. II. Ut *Isis* Ægyptiis, ità Græcis *Ceres*, Naturam significat. [e] Ἡ γὰρ
[e] Plutarch. de Iside, p. 372. e. Ἶσίς ἐστι μὲν τὸ τῆς Φύσεως θῆλυ, καὶ δεκτικὸν ἁπάσης γενέσεως, *Est enim Isis Naturæ pars ea quæ quasi fœminea, & susceptrix omnis generationis.*
[f] Ibid. [f] Καθὸ τιθήνη καὶ πανδεχὴς ὑπὸ τοῦ Πλάτωνος, ὑπὸ δὲ τῶν πολλῶν Μυριώνυμος κέκληται, διὰ τὸ πάσας ὑπὸ τοῦ Λόγου τρεπομένη μορφὰς δέχεσθαι καὶ ἰδέας, *Unde à Platone vocatur Nutrix & omnium rerum Susceptrix; & à plerisque, Mille-habêns-nomina: quòd, à Ratione versa, omnes formas suscipiat & species.* Sacerdotes itaque variegatam Deæ
[g] Ib. p. 382. c. vestem induebant. [g] Στολαὶ αἱ μὲν Ἴσιδος ποικίλαι ταῖς βαφαῖς. Περὶ γὰρ ὕλην ἡ δύναμις αὐτῆς, πάντα γινομένην καὶ δεχομένην· φῶς, σκότος· ἡμέραν, νύκτα· πῦρ, ὕδωρ· ζωήν, θάνατον· ἀρχήν, τελευτήν, *Isidis amicula sunt tincturæ variæ. Ejus enim vis versatur circa Materiam, quæ omnia parturit & suscipit; Lucem, Tenebras; Diem, Noctem; Ignem, Aquam; Vitam, Mortem; Initium, Finem.* Materia Prima omnium *Mater* dicitur, quòd omnia ex eâ facta sint: *Susceptrix* etiam, quòd omnia dissoluta ad eam redeant.

Variæ subcœlestis Naturæ reciprocationes (modò ad hujus Vitæ lucem, modò ad *Materiæ* tenebras) in Osiridis fabulis, & in no-
[h] Plut. de Iside, p 364. cturnis Mysteriis traditæ sunt. [h] Ὁμολογεῖ νὺξ τελεία τοῖς λεγομένοις Ὀσίριδος διασπασμοῖς, καὶ ταῖς ἀναβιώσεσι καὶ παλιγγενεσίαις·

ὁμοίως

ὁμοίως δὲ καὶ τὰ περὶ τὰς ταφάς, *Nox initiationis convenit his quæ dicuntur de Osiride discerpto, & redivivo, ac renato; nec non & de sepulturis ejus.* Apuleius de seipso initiato, [a] *Accessi*, inquit, *confinium mortis: & calcato Proserpinæ limine, per omnia vectus elementa, remeavi: Nocte media vidi Solem candido coruscantem lumine: Deos Inferos & Deos Superos accessi coràm, & adoravi de proximo.* [a] *Metamor. l. 11. prope finem.*

Ex vetustissimâ de duobus [b] Principiis contrariis philosophiâ enatum est duplex illud Deorum genus. Deus *Opifex*, in Græcorum theologiâ, vocatur Ζεὺς, penès quem est Vita: *Materia* dicitur Ἅδης, penès quem dissolutio, sive Mors: illi tribuitur lux & dies; huic tenebræ & ἀφανισμός. Est enim ᾅδης, [c] lucis privatio. Superior pars Mundi sub *Jove* ponitur; Infima ὑπὸ [d] Ἅδου, sub *Plutone*: pars Media, inter duo hæc Principia contraria, reciprocationibus perpetuis agitatur; Vita & Mors; Lux & Tenebræ, Bonum & Malum alternatim obtinent. [d] *Hippocrates* asserit, nihil gigni, neque prorsùs interire; *sed homines* (ait) *existimant*, τὸ μὲν ἐξ ᾅδου εἰς φῶς αὐξηθὲν, γενέσθαι· τὸ δὲ ἐκ τοῦ φάεος εἰς ᾅδην μειωθὲν, ἀπολέσθαι, *illud gigni, quod ex Hade crescit in Lucem; illud autem perire, quod ex Luce decrescit in Hadem.* Statuerunt scilicet Veteres, Nihil ex nihilo fieri, aut in nihilum reduci. Nam si Interitus rerum mutationi accederet, Universi tandem abolitio sequeretur, neque suppeteret unde res renascerentur. Ex eorum sententiâ [e] Hierocles, de *Opifice*: Οὐ γὰρ ἱκανὸν αὐτὸν εἶναι ᾠήθησαν αὐτοτελῶς ὑποστήσασθαι δυνάμεως Κόσμον, οἰκείᾳ δυνάμει καὶ σοφίᾳ ἐξ ἀϊδίου ἐνεργοῦντα, ἀλλ' ἀγεννήτου Ὕλης συνεργείᾳ, *Ipsum enim non censebant idoneis viribus instructum ad producendum Mundum omnibus numeris absolutum, propriâ solùm virtute & sapientiâ ab æterno operatum; sed ope Materiæ non genitæ*, id est, coæternæ. Δημιουργῷ attribuunt ordinem atque pulchritudinem Mundi; molem autem *Materiæ*. Nomen τοῦ Κόσμου Universitati primùm à Pythagorâ datum est.

[b] *Suprà, p. 143.*
[c] *Etymolog. Ἀδ.*
[d] *De Diætâ; l. 1.*
[e] *De fato; p. 6.*

Quod Græcis Ἅδης, Ægyptiis *Amenthes* dicitur. Τὸν ὑποχθόνιον [f] τόπον εἰς ὃν οἴονται τὰς ψυχὰς ἀπέρχεσθαι μετὰ τὴν τελευτὴν Ἀμένθην καλοῦσι· σημαίνοντος τοῦ ὀνόματος, τὸν λαμβάνοντα καὶ διδόντα, *Locum subterraneum, in quem putant Animas ferri post mortem, vocant Amenthen; quod nomen significat, Accipientem & Dantem.*

[f] *Plutarch. de Iside, p. 362. d.*

Immortalitatem Animæ [g] primi tradiderunt Ægyptii. Illi Animas

[g] *Supr. p 43, & 192.*

neque genitas neque interituras; sed *Amenthen* eas nascentibus præbere, à morientibus recipere, existimabant. [a] Τȣ̃ σώματ@- ϑ καταφθινομένȣ, ἐς ἄλλο ζῶον αἰεὶ ἐσδύεϑ· ἐπεὰν ϑ περιέλϑῃ πάντα τὰ χερσαῖα, καὶ τὰ ϑαλάσσια, καὶ τὰ πετεινὰ, αὖτις ἐς ἀνϑρώπȣ σῶμα γινόμενον ἐσδύνειν, *Corpore autem moriente*, Anima *in aliud quod nascitur animal continuò migrat: Ubi verò per omnia terrestria, marina, volucria circumierit, rursus in humanum quod nascitur corpus introire.* [b] Τὴν περιήλυσιν ϑ αὐτῇ γίνεσϑαι ἐν τρισχιλίοισιν ἔτεσι, *Circuitum autem hunc ab Animâ fieri intra* ΜΜΜ *annorum.*

[a] Herodot. l.2 c.123.

[b] Ibid.

Homerus, ex Ægyptiacâ Orphei disciplinâ, didicit Animas æternas in humana corpora delabi, rursúsque ad Superos remeare: unde, in symbolum Corruptibilis hujus regionis, effinxit *Antrum Nympharum*; in quo

—[c] Δύω δέ τε οἱ ϑύραι εἰσὶν,
Αἱ μὲν πρὸς Βορέαο καταιβαταὶ ἀνϑρώποισιν·
Αἱ δ᾽ αὖ πρὸς Νότȣ εἰσὶ ϑεώτεραι, ȣ̓δέ τι κείνῃ
Ἄνδρες ἐσέρχονϑ᾽, ἀλλ᾽ Ἀϑανάτων ὁδός ἐστιν.
— *Janua duplex:*
Hæc Boream spectans homines demittit: at illa
Respiciens Austrum divinior, invia prorsus
Est homini, præbétque viam Immortalibus unis.

[c] Odyss.13. v.109.

Porphyrius (cujus eximius de hoc *Antro* libellus ab Holstenio editus est) *dicit Antrum ferre* εἰκόνα καὶ σύμβολον τȣ̃ Κόσμȣ, *imaginem & symbolum Mundi*: Ναΐδες ϑ νύμφαι, αἱ εἰς γένεσιν κατιȣ̃σαι ψυχαί, *Naides autem Nymphæ sunt Animæ generationem subeuntes.* Altera porta est ψυχῶν εἰς γένεσιν κατιȣσῶν, *Animarum in generationem descendentium*; altera ȣ̓ ϑεῶν, ἀλλὰ τῶν εἰς ϑεȣ̀ς ἀνιȣσῶν, *non Deorum, sed* (animarum) *ad Deos ascendentium. Ideo non dixit Deorum viam, sed* ἀϑανάτων *quod Animabus est commune, quæ sunt suâ essentiâ immortales.*

Ab istâ Animarum existentiâ nata est Veterum εἰδωλοποιΐα, quâ Animabus à corpore separatis *Effigies*, quasi corporeas, tribuunt: [d] *Catius Insuber Epicureus, quæ* (Homerus &) *Democritus* εἴδωλα, *hic Spectra nominat.* Dido moribunda dixit,

[e] *Et nunc magna mei sub terras ibit Imago.*

Lucretius cecinit — [f] *Esse Acherusia templa:*
Quò neque permanent Animæ; neque Corpora nostra;
Sed quædam Simulacra, modis pallentia miris.

[d] Cic. Epist. Fam l.15. epist.16.

[e] Virgil. l.4. v.654.

[f] L.1.p.4.

Inde

Indè etiam Malorum pœnæ, & Bonorum præmia post mortem; atque id genus alia, hisce temporibus in Græciam translata sunt: Dicunt Orpheum [a] τὰς καὶ τῶν ἀσεβῶν ἐν ᾅδου τιμωρίας, καὶ τοὺς τῶν εὐσεβῶν λειμῶνας, καὶ τὰς παρὰ τοῖς πολλοῖς εἰδωλοποιίας παρεισαγαγεῖν, μιμησάμενον τὰ περὶ τὰς ταφὰς τὰς κατ' Αἴγυπτον, *dum Impiorum pœnas apud Inferos, & Piorum prata, & pervulgatas Spectrorum fictiones introduxit, funebres Ægyptiorum ritus imitatum fuisse.* Pergit Diodorus:

[a] *Diod. Sic. l.1.p 61.*

Ex veteri Ægyptiorum instituto, Mercurius Ψυχοπομπὸς, *Animarum deductor, Apidis cadaver aliquò usque deducit, traditque* τῷ περικειμένῳ τὴν τοῦ Κερβέρου προτομὴν, *ei qui Cerberi larvam præ se ferat. Cùm Orpheus id cum Græcis communicâsset, Homerus eum secutus poëmati inseruit;*

[b] Ἑρμῆς δὲ ψυχὰς Κυλλήνιος ἐξεκαλεῖτο
Ἀνδρῶν ἡρώων. ἔχε δὲ ῥάβδον μετὰ χερσίν.

[b] *Odyss. Ω. initio.*

Mercurius [c] Cyllenius Heroum animas evocat, baculum manibus tenens. Et aliquantùm progressus addit,

[c] *Supr. p. 35.*

[d] Πὰρ δ' ἴσαν Ὠκεανοῦ τε ῥοὰς καὶ Λευκάδα πέτρην,
Ἠδὲ παρ' Ἠελίοιο πύλας καὶ δῆμον ὀνείρων
Ἤϊσαν. αἶψα δ' ἵκοντο κατ' ἀσφοδελὸν λειμῶνα,
Ἔνθα τε ναίουσι ψυχαὶ, εἴδωλα καμόντων.

[d] *Ib. v. 11.*

Accesserunt ad Oceani fluxus, & Leucadem petram, & ad Solis januas, & ad Somniorum populum ibant: statimque pervenerunt in herbosum pratum, ubi habitant Animæ, simulacra mortuorum.

Oceani nomen hic fluvio tribuitur, quia Nilus vulgari Ægyptiorum linguâ vocatur Oceanus. Ἡλίου πύλαι *sunt urbs Heliopolis. Pratum, ficta Mortuorum habitatio, est locus prope Memphin, juxta paludem quam vocant Acherusiam; circa quam sunt prata amœnissima, cum stagnis sylvisque loti & calami. Appositè autem dicit, Mortuos istis in locis habitare; quoniam pleræque & maximæ Ægyptiorum funerationes ibi peraguntur; mortui per fluvium & lacum Acherusiam transfretantur; & cadavera in cryptis ibi sitis reponuntur.*

Alia etiam Græcorum de Inferis commenta conveniunt cum istis quæ etiamnum fiunt in Ægypto. Nam cymba, quæ transvehit cadavera, vocatur βᾶρις; *& obolus pro naulo solvitur Portitori, qui linguâ patriâ vocatur Charon. Non procul ab his locis esse aiunt Templum* Σκοτίας Ἑκάτης *Hecates Tenebricosæ; & Portas Cocyti & Lethes, æneis vectibus obstructas: Sunt & aliæ portæ Veritatis, quibus adstat Justitiæ simulacrum sine capite.*

Hæc

[a] L.1.p.11.d. Hæc Diodorus; qui priùs dixerat, [a] *Nilum* ἀρχαιότατον μὲν ὄνομα σχεῖν Ὠκεάμην, ὅς ἐστιν Ἑλληνιστὶ Ὠκεανὸς, *vetustissimo nomine vocatum esse Oceamen, quod Græcè effertur Oceanus.* Et paulò antè,

[b] P.8.b. [b] Τὸ ὑγρὸν, *Humorem priscis Oceani appellatione vocari, & ex* (Ægyptiorum) *interpretatione significare* Τροφὴν Μητέρα, *Alimoniam Matrem; & à nonnullis Græcorum ità accipi: Unde Poeta,*

[c] Homer. Iliad. 14. [c] Ὠκεανόν τε θεῶν γένεσιν, καὶ Μητέρα Τηθύν.

Ægyptii enim Nilum suum pro Oceano censent: ad quem etiam Deorum ortus referunt. Homerus alicubi *Oceanum* ποταμὸν vocat: quod

[d] Meteorolog. l.1.c.22. [d] Aristoteles allegoricè exponit. Herodotus, Homero longè junior, *Oceanum* fabulosum censet. Inter causas incrementi Nili refertur,

[e] Herod. l.2. c.22. [f] c.23. [e] *Quòd ab Oceano fluat: ipsum verò Oceanum* γῆν περὶ πᾶσαν ῥέειν, *orbem terrarum circumfluere.* Cui respondet ille, [f] οὐ γάρ τινα ἔγωγε οἶδα ποταμὸν Ὠκεανὸν ἐόντα, *Nullum ego novi Oceanum fluvium: sed puto Homerum, aut aliquem priscorum poetarum, cùm hoc nomen invenisset, in*

[g] L.4.c.8. *poesin suam intulisse.* Atque alibi, [g] *Oceanum, ab ortu Solis incipientem, totam Terram circumfluere, verbis quidem dicunt, sed re non probant.* Sed redeamus.

Ἅδης Homeri & *Elysium* continet, & *Tartara*; juxta Ægyptiorum doctrinam, qui & *impiorum pœnas & piorum prata* ἐν ᾅδου posuerunt. *Tartarum* facit imum τοῦ ᾅδου fundum; de quo ipse

[h] Iliad. Θ. ver.13. Jupiter, —[h] Ῥίψω ἐς Τάρταρον ἠερόεντα,

Τῆλε μάλ', ἧχι βάθιστον ὑπὸ χθονός ἐστι βέρεθρον,
Ἔνθα σιδήρειαί τε πύλαι καὶ χάλκεος οὐδὸς·
Τόσσον ἔνερθ' Ἀΐδεω ὅσον οὐρανός ἐσ' ἀπὸ γαίης.

Projiciam in Tartarum obscurum, valde procul, ubi profundissimum est sub terra barathrum, ubi portæ ferreæ & æneum pavimentum; tantum sub inferno, quantum Cælum est à Terrâ.

De *Elysio*, Proteus ad Menelaum,

[i] Odyss. Δ. ver.563. —[i] Σ' ἐς Ἠλύσιον πεδίον καὶ πείρατα γαίης
Ἀθάνατοι πέμψουσιν, ὅθι ξανθὸς Ῥαδάμανθυς·
Τῇ περ ῥηΐστη βιοτὴ πέλει ἀνθρώποισιν,
Οὐ νιφετὸς, οὔτ' ἂρ χειμὼν πολὺς, οὔτε ποτ' ὄμβρος·
Ἀλλ' αἰεὶ ζεφύροιο λιγυπνείοντας ἀήτας
Ὠκεανὸς ἀνίησιν, ἀναψύχειν ἀνθρώπους.

Te ad Eleusium campum & fines terræ Dii mittent; ubi est flavus Rhadamanthus: ubi facillima est hominibus vivendi ratio: non nix, neque longo

longa hyems, nec unquam imber; sed semper Zephyri suaviter spirantes auras Oceanus emittit, ad refrigerandum homines.

[a] Strabo per πείρατα γαίης intelligit τὰ ἔσχατα τῆς Ἰβηρίας *ultima* [a] L.3.p.150.b.
Hispaniæ, & campum Elysium ab Homero ibidem collocari. Recentiores poetæ Μακάρων νήσους *Fortunatorum insulas* pro Elysio habent. [b] Ἠλύσιον μακάρων νῆσος· καὶ οἱ μὲν φασι περὶ Αἴγυπτον εἶναι, [b] Hesychius, Ἠλύσ.
οἱ δὲ περὶ Λέσβον, ἄλλοι κεκεραυνωμένον χωρίον ἢ πεδίον· τὰ δὲ τοιαῦτα ἐστὶν ἄβατα, *Elysium, Beatorum insula: quidam verò aiunt in Ægypto esse, quidam in Lesbo; alii in loco fulmine tacto & hominibus inaccesso:* quod nihil est aliud quàm quod modò dixerunt Ægyptii, *Portas Cocyti & Lethes æneis vectibus obstructas esse.* De Lesbo insulísque vicinis, quæ Μακάρων νῆσοι dictæ sunt, [c] Diodorum adeas. Apud [c] L.5.p.239.d.
Plutarchum, [d] *Campus Elysius in Lunâ* collocatur. Neque mirum est [d] De facie in Luna p.944.c.
hâc de re inter Gentes non convenire.

Porrò Homerus defunctorum Judices facit *Rhadamanthum* jam dictum ejúsque fratrem *Minoa*.

> [e] Ἔνθ' ἤτοι Μίνωα ἴδον, Διὸς ἀγλαὸν υἱὸν, [e] Odyss λ. ver.567.
> Χρύσεον σκῆπτρον ἔχοντα, θεμιστεύοντα Νέκυασι.

Vidi ibi Minoa, splendidum Jovis filium, sceptrum aureum gestantem, & Mortuis jura dantem. Nomina ista ex Cretâ deducta sunt; res autem ex Ægypto. Apud quos, [f] *Cùm corpus sepeliendum est, con-* [f] Diod.Sic. l.1.p.58.b.
sanguinei Judicibus, cognatis, & amicis defuncti diem funeris indicunt, & nominatim prædicant illum transiturum esse Lacum. Tunc Judices plures quàm XL in hemicyclo quodam (πέραν τῆς λίμνης) *juxta Lacum parato consedunt; &* (ἡ βᾶρις) *cymba priùs instructa attrahitur, quam proreta gubernat, quem Ægyptii suâ linguâ Charontem vocant. Navigio in Lacum deducto, priusquam mortui loculus in eum deponatur, cuilibet permissum est Accusationem suscipere. Si quis probaverit eum malè vixisse, Judices sententiam ferunt; & cadaver ab usitatâ sepulturâ arcetur. Calumniosus autem accusator magnæ pœnæ obnoxius est. Quando accusator aut nullus est, aut falsus, cognati deposito luctu Mortuum laudant: de Genere, ut solent* [g] *Græci, nihil memorant, quia censent omnes in* [g] Suprà, p.111.
Ægypto æquè nobiles esse; sed pueritiæ Institutionem, virilis ætatis Pietatem & Justitiam, itémque Continentiam, aliásque ejus Virtutes recensent; καὶ παρακαλοῦσι τοὺς κάτω θεοὺς σύνοικον δέξασθαι τοῖς εὐσεβέσι, *ac Deos Infernos rogant, ut in Piorum contubernium recipiatur* (Precationis formulam [h] exhibuimus.) *Multitudo applaudit, & defuncti* [h] Suprà, p.150.

laudes simul prædicat, ὡς τ̃ αἰῶνα διατρίβειν μέλλοντ@ καθ' ἅδου μετὰ τῶν εὐσεβῶν, *ut qui ævum sempiternum transacturus sit cum Piis apud Inferos.*

[a] Ibid. [a] *Hinc Orpheus antiquus, quum peregrinatus esset in Ægyptum, & hunc ritum vidisset, dicitur μυθοποιῆσαι τὰ καθ' Ἅδου, τὰ μὲν μιμησάμενον, τὰ δ' αὐτὸν ἰδίᾳ πλασάμενον, de Inferis commentum esse, quædam ex imitatione, quædam ex ingenio.*

Ab isto *Bonorum cum Diis contubernio* orta est Veterum Ἀποθέωσις. Hercules, ob Virtutem immortalitate donatus.

[b] Odyss. Λ. ver. 601.

—[b] Μετ' ἀθανάτοισι θεοῖσι
Τέρπεται ἐν θαλίῃς, καὶ ἔχει καλλίσφυρον Ἥβην.

Apud Deos immortales oblectatur in conviviis, & habet pulchris-talis Hebem. Uxorem ducere *Juventutem*, intelligendum est de ævo sempiterno.

Ab *interdictæ* apud Ægyptios *Sepulturæ* pœnâ, inolevit apud Græcos opinio, Insepultorum corporum Animas à *Charonte* non [c] Ibid. v 51. esse admissas. Unde [c] *Elpenoris umbra prima Ulyssi apparuit*: Οὐ γὰρ πω ἐτέθαπτο ὑπὸ χθονὸς, *Nondum enim erat sub terrâ sepultus.* Et insepulti *Patrocli* Anima *Achillem* invocat:

[d] Iliad. Ψ. ver. 71.

[d] Θάπτε με ὅττι τάχιστα, πύλας Ἀΐδαο περήσω.
Τῆλέ με εἴργουσι ψυχαὶ, εἴδωλα καμόντων,
Οὐδέ με πως μίσγεσθαι ὑπὲρ ποταμοῖο ἐῶσιν·
Ἀλλ' αὔτως ἀλάλημαι ἀν' εὐρυπυλὲς Ἄϊδος δῶ.

Sepeli me quàm citissimè, ut intrem portas Plutonis. Longè me abigunt animæ, simulacra defunctorum: neque sinunt me misceri (aliis) trans flumen: sed frustrà erro per latas-portas-habentem domum Ditis.

[e] Odyss. Ξ. Ἀΐδαο πύλαι [e] alibi leguntur. Homerus τῷ ἅδῃ, tanquam domui, *portas* & *claves* tribuit. Εἰν ἀΐδαο δόμοισιν, Odyss. δ'. ὑπήλθετε δῶμ' ἀΐδαο, Odyss. μ'. & δῶμ' ἀΐδαο, Iliad. ό. Indè [f] Pausan. l.5. p.325. Græci Plutonem Clavigerum fingunt, & [f] Ἅδου κεκλεῖσθαι ὑπὸ τ̃ Πλούτων@ ὡς ἐπάνεισιν οὐδεὶς αὖθις ἐξ αὐτοῦ, *Orcum à Plutone ità* [g] Apollodor. l.2 p 231. *obseratum esse, ut nemo indè redeat.* [g] Ἐπὶ Ταίναρον τ̃ Λακωνικῆς τ̃ Ἅδου καταβάσεως τὸ στόμιόν ἐστι, *Ad Tænarum in Laconiâ, ostium est descensûs ad Inferos*, sive Ἅδου πύλαι. Ut Orpheus; ita etiam Her- [h] Ovid. Met. X. ver 13. cules, Eleusiniis initiatus, —[h] *Tænariâ est ausus descendere portâ*:

[i] Odyss. Λ. v.575. Homero, apud Inferos, [i] *Tityus, Tantalus, Sisyphus* pœnas luunt.

[k] Diod. Sic. Fabulæ ansa ex Ægypto. [k] *Dicunt enim in Acanthiorum urbe, juxta Nilum,*

Nilum, in Libyco latere, 150 *stadiis à Memphi, esse dolium perforatum, in quod sacerdotes* 320 *unoquoque die aquam ex Nilo perferunt.* Græci tantundem de Danai filiabus apud Inferos:

[a] *Assiduè repetunt, quas perdant, Belides undas.* [a] *Ovid. Metam. l. 4.*

Πίθος ἄπληςος Græcis [b] in proverbio erat. [b] *Zenobii adag.*

[c] Diodorus τὴν Ὁμήρου πατρίδα in Ægypto probare conatur: [c] *Ibid. d.*
& *Calasiris* sacerdos, apud [d] Heliodorum, illum *patriâ Ægyptium*, [d] *Æthiopic. l. 3 c. 8. in fine.*
Prophetæ filium, fuisse asserit; πόλις αὐτῷ Θῆβαι αἱ ἑκατόμπυλοί εἰσι, *Urbs illi Thebæ centum portarum.* Utcunque sit, satis constat Græcanicæ *de Inferis* doctrinæ Originem quidem ex Ægypto, Auctorem verò & magistrum ejus præcipuum fuisse Homerum. Floruit autem Homerus anno Attico 676.

§. IV.

LIceat hîc traditionem hanc de *Animâ* & de *Inferis* in *Academiam* usque persequi. Poetæ quidem apud Græcos vetustissimi fuerunt Theologi; sed fide digniores Philosophi. Horum

[e] *THALES primus dixit, Animam esse φύσιν ἀεικίνητον, ἢ αὐτοκίνητον, Naturam quæ semper, aut à seipsâ moveatur.* Argumentum hoc, ex Platonis Phædro, eleganter explicat Cicero. [e] *Plutarch. de Placitis, l. 4 c. 2.*

[f] *Quod semper movetur, id æternum est: quod autem motum affert alicui, quódque ipsum agitatur aliunde, quando finem habet motus, vivendi quoque finem habeat necesse est. Solum igitur quod seipsum movet, quia nunquam deseritur à se, nunquam ne moveri quidem desinit; quinetiam cæteris, quæ moventur, hic fons, hoc principium est movendi; principii autem nulla est origo: Nam ex principio oriuntur omnia; ipsum autem nullâ ex re aliâ nasci potest; nec enim esset id principium, quod gigneretur aliunde. Quòd si nunquam oritur; ne occidit quidem unquam. Nam principium extinctum, nec ipsum ab alio renascetur, nec à se aliud creabit; siquidem necesse est à principio oriri omnia: ita fit, ut motus principium ex eo sit quod ipsum à se movetur: id autem nec nasci potest, nec mori. Vel concidat omne cœlum omnisque natura, consistat necesse est; nec vim ullam nanciscatur, quâ primo impulsu moveatur.* [f] *Tuscul. Quæst. l. 1. p. 123.*

Cùm pateat igitur, æternum id esse quod seipsum moveat; quis est, qui hanc naturam animis esse tributam neget? Inanimum est enim omne quod pulsu agitatur externo; quod autem est animatum, id motu cietur interiore, & suo. Nam hæc est propria natura animi, atque vis. Quæ, si est una ex omnibus quæ seipsam semper moveat; neque nata certè est,

[a] Ib. p. 124. *& æterna est* (ἀθάνατ☉.) Adjicit Cicero: [a] *Sentit igitur animus se moveri: quod cùm sentit, illud unà sentit; se vi suâ, non alienâ moveri; nec accidere posse, ut ipse unquam à se deferatur: ex quo efficitur æternitas.*

[b] Ib. p. 121. De hujus sententiæ auctore, [b] *Credo equidem*, ait, *etiam alios: sed (quod litteris exstet) Pherecydes Syrus (Syrius*; ex Syro, maris Ægæi insulâ) *primum dixit, Animos hominum esse sempiternos: hanc opinionem discipulus ejus Pythagoras maximè confirmavit.*

PYTHAGORAS, 400 ferme annos post Homerum (is enim inter
[c] Supr. p. 140 captivos Ægyptios [c] à Cambyse abductus est) non ex Orphei aut Homeri rivulis, sed ex ipso Ægypti fonte, doctrinam *de Anima* propinavit.

[d] Plutarch. de placit. l. 4. c. 2. p. 898. [e] Ibid. c. 7.
Dixit [d] *Animam esse* ἀριθμὸν ἑαυτὸν κινοῦντα, *Numerum qui seipsum moveat* (τὸν δ' ἀριθμὸν ἀντὶ τοῦ Νοῦ παραλαμβάνει, *Numerum autem accipit pro Mente*) [e] Ἄφθαρτον εἶναι τὴν ψυχήν. Ἐξιοῦσαν γὰρ εἰς τὴν τοῦ Παντὸς ψυχὴν ἀναχωρεῖν, πρὸς τὸ ὁμογενές, *Animam interitus expertem esse: pervenire enim, cum exit, in animam Mundi sibi cognatam.*

[f] Porphyr. in v. Pythag. [g] Id. de Abstin. l. 3. §. 1.
[f] Πάντα τὰ γινόμενα ἔμψυχα, ὁμογενῆ, *Omnia Animata esse cognata*: vel (quod idem est) [g] πᾶσαν ψυχὴν, ἣ μέτεσιν αἰσθήσεως καὶ μνήμης, λογικὴν, *omnem animam, sensus ac memoriæ participem, rationabilem esse.* Quod quidem δόγματος Pythagoricæ fundamentum erat. De eâ re, toto libro tertio, Porphyrius.

[h] Plutarch. de Placit. Philos. l. 1. p. 876.
[h] *Pythagoras Principia vocavit numeros; & eorum symmetrias, harmonias; & elementa ex utrisque composita, geometrica.* Rursus τὴν μονάδα καὶ τὴν ἀόριστον δυάδα ἐν ταῖς ἀρχαῖς, *in Principiis posuit Unitatem & indefinitam Dualitatem.* Horum alterum σπεύδει ἐπὶ τὸ ποιητικὸν, αἴτιον καὶ εἰδικόν· ὅπερ ἐστὶ Νοῦς, ὁ θεὸς, *partem agit efficientem, causalem, formantem; Mens videlicet, Deus: alterum*, τὸ παθητικόν τε καὶ ὑλικὸν, ὅπερ ἐστὶν ὁ ὁρατὸς κόσμος, *passivam* partem agit *& Materialem; estque Mundus Visibilis*: εἶναι δὲ τὴν φύσιν τοῦ ἀριθμοῦ, δεκάδα, *Naturam autem numeri dixit esse decadem: quia tam Græci quàm Barbari ad decem usque numerant; inde ad unitatem regrediuntur. Porrò Decadis vis est* ἐν τοῖς τέσσαρσι καὶ τῇ τετράδι *in quaternione. Nam si quis ab unitate numeret ad quatuor, conjunctim confitiet decem: si ultra quatuor numeret, etiam denarium excedet. Posito uno, adjice duo, etiam tria, atque istis quatuor: sic impletur numerus denarius.* Ὥστε ὁ Ἀριθμὸς, κατὰ μὲν μονάδα, ἐν τοῖς Δέκα· κατὰ δὲ δύναμιν, ἐν τοῖς Τέσσαρσι, *Adeo ut natura Numeri, secundùm*

ſecundùm unitatem, conſiſtat *in Denario*; *ſecundùm facultatem*, *in Quaternario.*

Pythagoras (in [a] Dialogo Luciani) ad *Mercatorem*, ait, *Quomodo numeras? Mercat. Unum, duo, tria, quatuor. Pythag.* ὁρᾷς, ἃ σὺ δοκέεις τέτταρα, ταῦτα δέκα εἰσὶ, καὶ ἡμέτερ[ον] ὅρκιον, καὶ τρίγωνον ἐντελὲς τὸ τέτταρα. *Vide! Quæ tibi videntur quatuor, ſunt decem; & noſtrum Jusjurandum; & Trigonum perfectum, Quatuor.* Et paulò poſt, *Pythag.* Γνώσεαι τὸν θεὸν, τὸν ἀριθμὸν ἐόντα, καὶ ἁρμονίην, *Cognoſces ipſum Deum, qui eſt Numerus & harmonia.* Numerus ſcilicèt Quaternarius; qui perfectiſſimus; undequaque ſibi par; & κατὰ δύναμιν, omnem numerum in ſe continet. [b] *Pythagoras*, *ſacerdotes Ægyptios imitatus*, τὴν μονάδα *nominavit Apollinem*; & δυάδα, *Dianam*; τὴν ἑβδομάδα, *Minervam*; & πρῶτον κύβον (ſive octo) *Neptunum. Quæ cum iis conveniunt, quæ in eorum templis fixa & picta ſunt.* [c] Ἑρμεῖ δὲ μάλιστα τῶν ἀριθμῶν ἡ τετρὰς ἀνάκειται), *Mercurio autem omnium numerorum maximè Quaternio dicatus eſt*, apud Ægyptios. Neque enim Pythagoras primus Deos Numerorum nominibus appellabat.

[a] Βίων πρᾶσις p.362.

[b] Plutarch. de Iſide, p 354.f.

[c] Plut. Symp. l. 9. q. 3. p. 738. c.

Quaternarium quidem Pythagoræi (quem τετρακτὺν *vocant) adeò, quaſi ad perfectionem Animæ pertinentem, inter arcana venerantur; ut* [d] *ex eo & juriſjurandi religionem ſibi fecerint.*

Οὐ μὰ τὸν ἁμετέρᾳ ψυχᾷ παραδόντα τετρακτύν.

Juro tibi per eam qui dat animæ noſtræ quaternarium numerum. Eſt autem jusjurandum hoc δίστιχον· neque ex primo verſiculo intelligendum. Παγὰν ἀενάου φύσεως ῥιζώματ' ἔχουσαν. Simùl verte. *Non, per* Τετρακτὺν, *qui dat Animæ noſtræ fontem, in quo ſunt radices (ſive, fundamenta) æternæ naturæ.* Τετρακτὺς hìc (cùm ſit maſculini generis) non eſt ἡ τετρὰς *quaternio*; ſed myſticum Summi Opificis nomen (ſive is Δημιουργὸς aliàs vocetur, ſive Νοῦς, ſive ὁ Θεὸς) à quo motum perennem habet immortalis Anima. Neque numerum quaternarium, ſed duos quaterniones, eo Nomine intellexerunt Pythagoræi. [e] Ἡ καλουμένη τετρακτὺς, τὰ ἓξ καὶ τριάκοντα (μέγιστος ἦν ὅρκος, ὡς τεθρύλληται), καὶ Κόσμος ὠνόμασται) τεσσάρων μὲν ἀρτίων τῶν πρώτων, τεσσάρων δὲ τῶν περιττῶν, εἰς τὸ αὐτὸ συντιθεμένων, ἀποτελούμενος, *Quæ vocatur* τετρακτὺς *conſtat 36 unitatibus (maximum erat jusjurandum, ut fertur, & appellabatur Mundus) Conficitur autem primis quatuor paribus, & primis quatuor imparibus, in unam ſummam collectis*; id eſt, 2, 4, 6, 8. & 1, 3, 5, 7.

[d] Macrob. in Som Scip. l. 1. c. 6.

[e] Plutarch. de Iſide p. 381. & Ψυχογονίας, p. 1027. f.

[a] Plutarch. Placit. Phil. l.1.p.877.a.

Qui *tetractyn* sumunt pro Animâ, [a] Ἡ ἡμετέρα Ψυχὴ (φησὶν) ἐκ τετράδος σύγκειται. εἶναι γὰρ Νοῦν, Ἐπιστήμην, Δόξαν, Αἴσθησιν, *Nostra (aiunt) Anima ex quaternione constat: Mente scilicet, Scientiâ, Opinione, Sensu*, &c.

[b] Diog. Laert in ejus vitâ.
[c] P.217.d.

Porrò Pythagoras docuit, [b] τὸν τῆς ψυχῆς περιπόλησιν, *animæ circuitionem*; *Dicunt hunc primum* Græcorum asseruisse [c] ψυχὴν, κύκλον ἀνάγκης ἀμείβουσαν, ἄλλοτε ἄλλοις ἐνδεῖσθαι ζώοις, *Animam, Necessitatis circulum conficientem, alia ex aliis animantia induere. Scripsitque semetipsum* δι᾽ ἑπτὰ καὶ διακοσίων ἐτέων ἐξ αἴδεω παραγεγενῆσθαι ἐς ἀνθρώπους, *post annos* 207 *ex Inferis revixisse*. Pythagorici autem numerum Senarium κυβικῶς multiplicant, Sexies sex, sexies, id est, 216.

[d] Ibid.p.221. d.

Alexander, apud [d] Laertium, *ex commentariis Pythagoricis* refert, Τὸν Ἑρμῆν ταμίαν εἶναι τῶν Ψυχῶν· καὶ διὰ τοῦτο Πομπέα λέγεσθαι, καὶ Πυλαῖον, καὶ Χθόνιον, ἐπειδήπερ οὗτος εἰσπέμπει ἀπὸ τῶν σωμάτων τὰς ψυχὰς, ἀπό τε γῆς καὶ ἐκ θαλάττης, *Mercurium esse Animarum promumcondum: ideoque vocari Deductorem, Janitorem, Terrenum, quòd is animas ex corporibus, & ex terrâ ac mari immittat*; καὶ ἄγεσθαι μὲν τὰς καθαρὰς ἐπὶ τὸ ὕψιστον· τὰς δὲ ἀκαθάρτους μήτε ἐκείναις πελάζειν, μήτε ἀλλήλαις, δεῖσθαι δ᾽ ἐν ἀῤῥήκτοις δεσμοῖς ὑπὸ Ἐριννύων, *& quòd puras animas ducat in Excelsum; impuras autem neque illis appropinquare, neque sibi invicem, sed vinculis indissolubilibus vinciri à Furiis*. Εἶναί τε πάντα τὸν ἀέρα Ψυχῶν ἔμπλεον, *Totum aërem plenum esse Animarum*. [e] Εὐδαιμονεῖν τε ἀνθρώπους ὅταν ἀγαθὴ Ψυχὴ προσγένηται, *Beatum esse hominem cui Bona anima advenerit*. μηδέποτε δὲ ἠρεμεῖν, μηδὲ τὸν αὐτὸν ῥόον κρατεῖν, *Eam nunquam quiescere, neque eundem fluxum obtinere*. Quod Jusjurandum explicat.

[e] Ibid. e.

[f] Diog. Laert.
[g] P.219.a.

Docuit etiam [f] ὅσα ἡ ψυχὴ ἐν τῷ Ἅδῃ ἔπαθε, *quæ Anima perpessa est apud Inferos. Hieronymus* [g] retulit, *Pythagoram ad Inferos descendisse, & vidisse Hesiodi animam columnæ æreæ adstrictam stridentémque; & Homeri animam ex arbore suspensam, serpentésque circa eam; propter ea quæ de Diis dixerant*. Dicunt enim Pythagoræi, μὴ εἶναι πρὸς πάντας πάντα ῥητὰ, *Omnia omnibus non esse pandenda*; ea maximè quæ ad Deos pertinent.

Carmen Aureum (Pythagoræ nomine) *Deos Inferos verendos esse* admonet; Τούς τε καταχθονίους σέβε Δαίμονας—
Τὸ σέβε innuit, Justa Diis Inferis facienda esse. Ità Ægyptii (ut jam dictum) παρακαλοῦσι τοὺς κάτω θεοὺς, *Deos Infernos invocant*.

HERA-

HERACLITUS Ephesius dixit [a] Πάντα ψυχῶν εἶναι καὶ δαιμόνων πλήρη, *Omnia plena esse Animarum & dæmonum.* Quod & Thales & Pythagoras dixerunt. De duobus Principiis contrariis dixit, Τῶν ἐναντίων, τὸ μὲν ἐπὶ τὴν γένεσιν ἄγον καλεῖσθαι πόλεμον καὶ ἔριν· τὸ δ' ἐπὶ τὴν ἐκπύρωσιν, ὁμολογίαν καὶ εἰρήνην· καὶ τὴν μεταβολὴν, ὁδὸν ἄνω, κάτω, *Contrariorum, quod ad generationem res ducit, vocari Bellum & Litem; quod ad exustionem* (sive interitum) *vocari Concordiam & Pacem; Mutationem vocari, iter Sursum, & Deorsum.* Duplex hæc via duas Animarum portas respicit, in Homerico Nympharum Antro. Istam autem de Principiis sententiam [b] *Heraclides Ponticus* ad Empedoclem refert, & ad Homerum; qui *allegoricè introducit duas Civitates, unam Pacis, alterum Belli: ità ut Empedocles Agrigentinus à nullo alio præterquam ab Homero Siculam traxerit opinionem. Simul enim cum quatuor Elementis (quæ in Naturali Philosophiâ celebrantur) etiam Litem & Amicitiam conjunxit: Quorum utrumque Homerus innuens,* [c] *Civitates* (Achillis) *clypeo incudit; hanc Pacis, id est, Amicitiæ; illam verò Belli, id est, Litis.*

De animabus etiam dixit Heraclitus,[d] Ζῆν ἡμᾶς ἐκείνων θάνατον· καὶ ζῆν ἐκείνας τὸν ἡμέτερον θάνατον, *Nostram vitam esse illarum mortem; & nostram mortem, illarum vitam:* id est, Anima Cœlum deserens exulat in regione infimâ, & quasi mortua est in vinculis corporeis.

EMPEDOCLES Agrigentinus, Pythagoræus, [e] Τέτταρα μὲν λέγει στοιχεῖα, πῦρ, ἀέρα, ὕδωρ, γῆν. δύο δὲ ἀρχικὰς δυνάμεις, Φιλίαν τε καὶ Νεῖκος. ὧν ἡ μέν ἐστιν ἑνωτικὴ, τὸ δὲ διαιρετικόν. Φησὶ δ' οὕτως.

Τέσσαρα τῶν πάντων ῥιζώματα πρῶτον ἄκουε·
Ζεὺς αἰθὴρ, Ἥρη τε φερέσβιος, ἠδ' Ἀϊδωνεύς,
Νῆστίς θ' ἣ δακρύοις τέγγει κρούνωμα βρότειον.

Dicit quatuor Elementa; Ignem, Aerem, Aquam, Terram: Duo autem Principia; Amicitiam & Discordiam; quorum unum res uniat; alterum, dirimat. Sic autem ait.

Radices primùm rerum tibi quatuor edam
Jupiter æthereus, Juno vitalis, ad hos Dis,
Et Nestis lacrymis humanos quæ rigat alveos.

Jovis nomine intelligit fervorem & ætherem; Junonis Vitalis, aerem; Plutonis, terram; Nestis & humanorum canalium, semen & aquam. Quatuor ista Ῥιζώματα sunt fortasse ῥιζώματα φύσεως in *Tetracty*. Hesychius: Τετρακτὺς, Πυθαγορικὸς ὅρκος, ἤγουν τῶν τεσσάρων στοιχείων σημαίνων.

[a] Diog. Laert. in V. p.238. e.

[b] In Allegoriis.

[c] Iliad. Σ. ver.490.

[d] Porphyr. de antro, p.257.

[e] Plutarch. de Placit. phil l.1.c.3. p.878.a.

a Laert. in vitâ. Dixit etiam [a] Τὴν ψυχὴν παντοῖα εἴδη ζώων καὶ φυτῶν ἐνδύεσθαι, *Animam omnigenûm animalium ac stirpium species induere.*

b Plutarch. Δωσιδαιμ. p.171.c. [b] *Reprehendens eos qui sacrificant animalia, dixit:*

Μορφὴν δ' ἀλλάξαντα πατὴρ φίλον υἱὸν ἀείρας
Σφάζει——
Mutatâ genitor jugulans sua pignora formâ
Immolat— μελεμψύχωσιν innuens.

De quâ etiam ait,

Ἐν θηρσὶ δὲ λέοντες ὀρειλεχέες χαμαιεῦναι
Γίνονται· δάφναι δ' ἐνὶ δένδρεσιν ἠϋκόμοισιν.

c De Animal.l.12.c.7. Hoc est, [c] Æliano interprete, Τὴν ἀρίστην εἶναι μετοίκησιν τῷ ἀνθρώπῳ, εἰ μὲν εἰς ζῶον ἡ λῆξις αὐτὸν μετάγοι, Λέοντα γίνεσθαι, εἰ δὲ εἰς φυτὸν, Δάφνην, *Optimam hominis migrationem fieri in Leonem, si in animal ei migrandum sit; sin verò in plantam, in Laurum.*

De Animæ suæ εἰς γένεσιν descendentis exilio ait,

a Plutarch. de Exilio, p.607.c. [a] Δὴν καὶ ἐγὼ νῦν εἶμι φυγὰς θεόθεν καὶ ἀλήτης.
Ego jamdudum eo exul à deo, & vagus. Vide locum.

De æterno Justorum contubernio dicit, quòd illi futuri sint

d Clem. Alex. Strom.l.5. p.607. [d] Ἀθανάτοις ἄλλοισιν ὁμέστιοι, ἔν τε τραπέζαις
Εὖνιες ἀνδρείων ἀχέων, ἀπόκληροι, ἀτειρεῖς·

Immortalium aliorum contubernales, & conviva, expertes humanarum miseriarum, incorruptiles, immortales. Sanè magno hic olim in honore fuit. e Plutarch. Συμποσ. 2. p.998.a. [e] Τὰ Πυθαγόρου καὶ Ἐμπεδοκλέους δόγματα νόμοι τῶν παλαιῶν ἦσαν Ἑλλήνων, *Pythagoræ & Empedoclis decreta priscorum Græcorum leges fuerunt.* Pythagoræi autem f Cic.Tusc. cul.1.p.121. [f] *rationem sententiæ suæ non ferè reddebant; nisi quid erat numeris, aut descriptionibus explicandum.*

PINDARUS cecinit, *Justos lumine perpetuo & vitâ laboris experte frui apud Deos.* Adjicit,

g Olympic. Od. 2.

[g] Ὅσοι δ' ἐτόλμασαν, ἐς Τρὶς	*Quicunque sustinuerunt, ad Tertiam vicem*
Ἑκατέρωθι μείναντες,	*utrobique manentes, Animam*
Ἀπὸ πάμπαν ἀδίκων ἔχειν	*ab injustis omninò abstinere,*
Ψυχὰν, ἔτειλαν Διὸς	*perrexerunt Jovis viam*
Ὁδὸν παρὰ Κρόνου τύρ-	*ad Saturni urbem.*
σιν· ἔνθα μακάρων	*Ubi Beatorum*
Νᾶσον Ὠκεανίδες	*Insulam Marinæ*
Αὖραι περιπνέουσιν, ἄν-	*auræ perflant,*
θεμα δὲ χρυσοῦ φλέγει,	*floresque aurei micant,*

Τὰ

Τὰ μὲν χερσόθεν ἀπ' ἀ-	*alii quidam ex humo*
γλαῶν δενδρέων,	*à pulchris arboribus;*
Ὕδωρ δ' ἄλλα φέρβει.	*Aqua autem alios educat:*
Ὅρμοισι τῶν χέρας ἀνα-	*quorum monilibus ac*
πλέκοντι καὶ στεφάνοις.	*corollis manus implicant.*

Flores isti terrestres & aquatici *sylvas loti calamique juxta Acherusiam* respicere videntur. Sistat autem hic μετενσωματώσιν, *Animæ transcorporationem*, in vice *terná*: Qui in hoc, & in illo corpore, ab *injustis* facinoribus abstinuerit, Auream *Saturni* ætatem recuperat, & summâ potitur felicitate in Elysio. [a] Εἰς δὲ τοῦτο φαῦλος μὲν οὐδεὶς οὐδὲ ἀκάθαρτος ἄνεισιν· οἱ δὲ χρηστοί, μετὰ τὴν τελευτὴν κομισθέντες, αὐτόθι ῥᾷστον μὲν οὕτω βίον, οὐ μὴν μακάριον οὐδὲ θεῖον ἔχοντες ἄχρι τοῦ δευτέρου θανάτου, διατελοῦσι, *In illum verò campum nemo improbus aut impurus venit: Boni verò post mortem eò delati, facillimam quidem, non tamen beatam aut divinam vitam agunt, usque ad Secundam mortem.* Cætera apud Plutarchum legas.

[a] Plutarch. de facie in Lunâ. p.942.F.

Ad PLATONEM propero, *Academicorum* patrem; qui licèt *Homerum* è * Republicâ suâ ejecerit, ejus tamen doctrinam de *Animâ* enixè amplexus est; & maximam œconomiæ *Infernæ* auctoritatem fecit. Moribundum enim introducit *Socratem* multa *de Immortalitate Animæ*, ejúsque post mortem statu, disserentem. § V.

* De Repub. l.2. p.605.

[b] *Platonem ferunt, ut Pythagoræos cognosceret, in Italiam venisse; & in eâ cùm alios multos, tum Architam Timæumque cognovisse & didicisse Pythagoræa omnia: primumque de Animorum æternitate, non solùm sensisse idem quod Pythagoras; sed rationem etiam attulisse.*

[b] Cic. Tusc.1. p.121.

Dixit itaque [c] Animam esse οὐσίαν νοητήν, ἐξ ἑαυτῆς κινητήν, κατ' ἀριθμὸν ἐναρμόνιον κινουμένην, *Substantiam mente præditam, à seipsâ mobilem, & quæ secundùm numerum harmonicum moveatur.*

[c] Plutarch. de Placit. Phil. l.4 c.2. p.898.C.

In [d] *Phædro* attribuit τῷ ἀγεννήτῳ τὸ ἀνώλεθρον, τῷ δὲ αὐτοκινήτῳ τὸ ἀγέννητον αὐτῆς (ut [e] Plutarchi verbis utar.) *Anima, cùm sit ingenita, non est interitura: ingenita autem est, cùm seipsam moveat.*

[d] P.1221.b. edit. Ficini.

[e] Ψ. χογονία, p.1016.

In [f] *Phædone* inquit, *Anima pura, à corpore liberata*, εἰς τὸ ὅμοιον αὐτῇ τὸ θεῖον ἀπέρχεται, —(ὥσπερ δὲ λέγεται κατὰ τῶν μεμυημένων) ὡς ἀληθῶς τὸν λοιπὸν χρόνον μετὰ θεῶν διάγουσα, *ad sibi simile divinum abit: & (ut ab initiatis dici solet) tempus reliquum reverà cum Diis agit. Malorum* autem *animæ, diu vagæ,* tandem [g] τῇ τοῦ ξυνεπακολουθοῦντος

[f] P.61.b.

[g] Ib. e.

λουθοῦντος τοῦ σωματοειδοῦς ἐπιθυμίᾳ, *comitante naturæ corporeæ cupiditate*, planè brutescunt. Nam ἐνδοῦνται (ὥσπερ εἰκὸς) εἰς τὰ τοιαῦτα ἤθη ὁποῖα ἄττ' ἂν καὶ μεμελετηκυῖαι τύχωσιν ἐν τῷ βίῳ, *induunt (ut decet) ejusmodi mores quales in vitâ exercuerunt.* Aliquantò pòst, de caduceatore Animarum dicit, [a] *Quemlibet morientem* ὁ ἑκάστου δαίμων ὥσπερ ζῶντα εἰλήχει, *cujusque Genius, quem vivens sortitus fuerat, in locum quendam ducit, ubi omnes unà collectos judicari oportet*, &c.

[a] P. 80. b.

[b] Ἡ δὲ καθαρῶς τε καὶ μετρίως τὸν βίον διεξελθοῦσα, καὶ συνεμπόρων καὶ ἡγεμόνων θεῶν τυχοῦσα, ᾤκησε τὸν αὐτῇ ἑκάστη τόπον προσήκοντα, *Anima, quæ purè & moderatè vitam transegit, Deos comites ducésque consecuta, quæque locum sibi congruum incolit.* Sequitur, [c] Διεδικάσαντο οἵ τε καλῶς καὶ ὁσίως καὶ δικαίως βιώσαντες, καὶ οἱ μὴ, καὶ οἱ μέσως βεβιωκότες, *Judicantur & qui honestè, sanctè & justè vixerunt; & qui non; & qui mediocriter.* Singulis sors sua; non omnibus eadem; licèt omnes pro tribunalibus sistendæ sint. Animæ sanæ statim admittebantur in Elysium. [d] Οἳ δ' ἂν δόξωσιν ἀνιάτως ἔχειν διὰ τὰ μεγέθη τῶν ἁμαρτημάτων, *Qui ob magnitudinem scelerum Insanabiles esse videntur*, τούτους ἡ προσήκουσα μοῖρα ῥίπτει εἰς τὸν Τάρταρον, ὅθεν οὔποτε ἐκβαίνουσιν, *hos sors competens mergit in Tartarum, unde nullo pacto egredi poterint.* Οἳ δ' ἂν ἰάσιμα μὲν, μεγάλα δὲ, δόξωσιν ἡμαρτηκέναι ἁμαρτήματα, *Qui Sanabilia flagitia, licèt magna, admisisse videantur*, τούτους ἐμπεσεῖν μὲν εἰς τὸν Τάρταρον, ἀνάγκη· ἐμπεσόντας δὲ αὐτοὺς, καὶ ἐνιαυτὸν ἐκεῖ γενομένους, ἐκβάλλει τὸ κῦμα, *illos in Tartarum incidere necesse est: incidentes autem, atque annum illic commoratos, ejicit fluctus.* Post lustrationem, Animæ Sanabiles è Purgatorio quotannis liberantur. Ecce autem *Purgatorii* origo.

[b] Ib. c.

[c] P. 84. b.

[d] Ibid. c.

Tartaro tribuuntur tres [e] *fluvii*, præter *Oceanum. Acheron, qui in Acherusiam paludem defluit: quò pleræque defunctorum Animæ deveniunt, & tempus fatale commoratæ, hæ quidem longius, illæ brevius, rursus in animalium generationes emittuntur. Alter fluvius Pyriphlegethon vocatur; alter Cocytus, qui in Stygem lacum prolabitur:* hic frigidissimus, ille calidissimus, in impiorum pœnas.

[e] Ib. p. 83. c.

Judicibus Infernalibus [f] *Minoi & Rhadamantho* adjungitur *Æacus*: hi *judicant* ἐν τῷ λειμῶνι, ἐν τῇ τριόδῳ, ἐξ ἧς φέρετον τὼ ὁδώ· ἡ μὲν εἰς Μακάρων νήσους, ἡ δ' εἰς Τάρταρον, *in Prato, in Trivio, unde duæ tendunt Viæ: hæc ad Beatorum Insulas; illa ad Tartarum.* Paulò pòst, Σκοπῶ, [g] inquit Socrates, ὅπως ἀποφανοῦμαι τῷ κριτῇ ὡς ὑγιέστατον

[f] In Gorgiâ, p. 357. a.

[g] P. 358. c.

ἔχων τὴν ψυχὴν, *Dispicio quâ possim ratione coram Judice comparere quàm sanissimâ praeditus animâ.*

His rebus testimonio adsit [a] *Er Armenius, genere Pamphylius, qui cùm in praelio occubuisset, duodecimâ ab obitu die revixit; & quae interim viderat, retulit. Anima soluta venit in locum quendam δαιμόνιον, in quo erant duo hiatus, terrae, & coeli supernè: inter hos sederunt Judices, qui Justos jubent πορεύεσθαι τὴν εἰς δεξιάν τε καὶ ἄνω διὰ τοῦ οὐρανοῦ, ire ad dextram, & sursum per coelum; Injustos autem τὴν εἰς ἀριστεράν τε καὶ κάτω, ad sinistram, & deorsum. Ipsum jusserunt quaecunque eis in locis fierent audire & intueri, & hominibus nuncium redire.* Caetera apud Platonem legas. [a] *De Rep. l.10.p.761.B*

Non hîc omittenda sunt quae in *Axiocho* narrantur; [b] *Plutonis vestibula claustris ferreis & clavibus obfirmata: trajiciendi fluvii Acheron, & Cocytus: Minos & Rhadamanthus recognoscunt uniuscujusque vitam, in campo Veritatis; neque ulla illic mentiendi facultas: Quibus in vitâ δαίμων ἀγαθὸς ἐπέπνευσεν, Bonus Genius adspiravit; Piorum regionem incolunt; ubi anni tempestates omnigenas fruges ubertim praebent; Fontes puris aquis manant; Prata omnia variis floribus vernant; Philosophorum scholae, Poetarum theatra, Chori circulares, Musicae auditiones, Convivia eximia dapésque ultrò oblatae, Laetitia immortalis, suavisque Victus: non frigus ibi, non aestus gravis, sed temperatus Aer.* Paulò pòst; *At qui vitam in sceleribus transegerunt, aguntur à Furiis ad Erebum & Chaos per Tartarum: ubi Impiorum locus; & Danaïdarum hydriae inexplebiles; & Tantali sitis; & Tityi viscera; & Sisyphi irritò volutus lapis, qui à fine iterandi laboris initium sumit: illic à feris circumpetuntur, & (Dirarum) lampadibus perpetuò aduruntur, omnimodisque plagis cruciati aeternis suppliciis torquentur.* [b] *P.1308.b. in fine.*

Strabo de *Brachmanis* apud Indos, [c] Παραπλέκουσι, inquit, μύθους, ὥσπερ καὶ Πλάτων, περί τε ἀφθαρσίας ψυχῆς, καὶ τῶν καθ᾽ ᾅδου κρίσεων, *Fabulas conficiunt, sicut Plato, de Immortalitate Animae, & de Judiciis apud inferos.* [c] *Geogr. l.15. p.713.C.*

Floruit autem Plato circa Olympiadem Centesimam, regnante apud Persas Artaxerxe Mnemone. Recentiores lubens praetereo. Origines enim velim, non Pandectas.

Περὶ τῶν ἐν ᾅδου libros olim scripserunt [*] *Democritus*, ejúsque discipulus [*] *Protagoras*; etiam [*] *Antisthenes*, atque [*] *Heraclides Ponticus*. [*] *Laert. in eorum vitis.*

Instar omnium sit VIRGILIUS, qui Topographiam Infernam

 accuratissimè

[a] Macrob. Saturnal. l. 5. c. 2.

accuratissimè depinxit. [a] *Opus Virgilianum velut de quodam Homerici operis speculo formatum est. Ibi pro consultatione Inferorum, descensus ad eos cum comitatu sacerdotis inducitur. Ibi Palinurus Elpenori; sed & infesto Ajaci infesta Dido: & Tiresiæ consiliis Anchisæ monita respondent.* Quæ de Animâ à Veteribus scitè dicuntur, ea Virgilius ad Heroem suum aptè collocat; cui de re obscurâ dubitanti, ista inter Animas ab unâ Animarum differuntur.

Inferorum regionem in Septem Mansiones dividit.

[b] Æneid l. 6. ver. 327.

Imprimis autem [b] *Charon Portitor inhumatam turbam arcet;*

Nec ripas datur horrendas, nec rauca fluenta
Transportare prius, quàm sedibus ossa quiêrunt.

Trajecto fluvio, & *Cerbero* offâ sopito, Limbus est

ver. 426. I. Infantum. *Continuò auditæ voces, vagitus & ingens,*
Infantúmque animæ flentes in limine primo.

430. II. Falsò damnatorum. *Hos juxta falso damnati crimine mortis.*
Nec verò hæ sine sorte datæ, sine Judice sedes:
Quæsitor Minos urnam movet—

434. III. Αὐτοχείρων *Proxima deinde tenent mœsti loca, qui sibi lethum*
Insontes peperêre manu, lucémque perosi
Projecêre animas—

440. IV. Amantum. *Nec procul hinc, --Campi Lugentes--*
Hîc quos durus Amor crudeli tabe peredit
Secreti celant calles, & Myrtea circum
Sylva tegit—

459. V. Bellatorum. *—Indè arva tenebant*
Ultima, quæ Bello clari secreta frequentant.

540. (Ibi Trivium.) *Hîc locus est, partes ubi se Via findit in ambas:*
Dextera, quæ Ditis magni sub mœnia tendit;
Hàc iter Elysium nobis: at Læva Malorum
Exercet pœnas, & ad impia Tartara mittit.

548. *—Sub rupe sinistrâ*
VI. Tartari. *Mœnia lata videt, triplici circundata muro,*
Quæ rapidus flammis ambit torrentibus amnis
Tartareus Phlegeton—
Porta adversa ingens, solidóque adamante columnæ;
Vis ut nulla virûm, non ipsi excindere ferro
Cœlicolæ valeant: stat ferrea turris ad auras:

Tisiphonéque

Tisiphonéque sedens-- Vestibulum insomnis servat— ver. 555.
Hinc exaudiri genitus, & sæva sonare
Verbera; tum stridor ferri, tractæque catenæ.
Gnossius hæc Radamanthus habet durissima regna; 566.
Castigátque, auditque dolos. —Tum Tartarus ipse
Bis patet in præceps tantum, tenditque sub umbras 577.
Quantus ad ætherium Cœli suspectus Olympum.

(Viâ autem Dexterâ)

VII. Elysii. *Devenêre locos Lætos, & amœna vireta* 638.
Fortunatorum nemorum, sedésque Beatas.
Largior hic campos æther, & Lumine vestit
Purpureo; Solémque suum, sua sidera nôrunt.
Pars in gramineis exercent membra palæstris:
Pars pedibus plaudunt Choreas, & Carmina dicunt.
— Ecce alios dextrâ lævâque per herbam 656.
Vescentes, lætúmque choro Pæana canentes.

(Ibi, loco separato) *—Animæ, quibus altera fato* 713.
Corpora debentur, Lethæi ad fluminis undam
Securos latices & longa Oblivia potant.
Hic *exercentur pœnis, veterumque malorum* 739.
Supplicia expendunt: aliæ panduntur inanes
Suspensæ ad ventos; aliis sub gurgite vasto
Infectum eluitur scelus; aut exuritur igni.

Triplicem purgationem enumerat: in aere, in aquâ, in igne.

Anchises pergit: *Quisque suos patimur Manes; exinde per amplum*
Mittimur Elysium: & pauci læta arva tenemus,
Donec longa dies, perfecto temporis orbe,
Concretam exemit labem, purúmque relinquit
Æthereum sensum atque aurai simplicis ignem.
Has omnes, ubi mille rotam voluêre per annos,
Lethæum ad fluvium Deus evocat agmine magno;
Scilicet immemores Supera ut convexa revisant,
Rursus & incipiant in Corpora velle reverti.

Animæ in Purgatorio defæcatæ, post longum tempus in Elysio exactum, oblitæ eorum quæ in Corpore olim passæ sunt, παλιγγενεσίαν exoptant. Hæc si cum superioribus comparentur, nihil ferè à Virgilio, quod non priùs ab Homero aut Platone, dictum reperies.

Apud Judæos demùm, *Pharisæi* (quorum originem [a] indigitavimus) huic Academicorum *Philosophiæ* nova imposuerunt vocabula, [b] ὁμοδοξοῦντες πᾶσιν Ἑλλήνων, *Communi Græcorum opinioni consentientes.* Sanè *Essenorum* sententia de *bonis animabus à corpore solutis*, ipsis Homeri verbis à Josepho profertur. Judæi etiam Animarum μετενσωμάτωσιν credidisse videntur: cùm Jesum Christum [*] *Alii Joannem Baptistam, alii autem Eliam, alii verò Jeremiam, aut unum ex prophetis* fuisse putaverint. Neque de Animarum origine, satis convenit inter Patres Christianos, usque ad Justiniani Aug. tempora, sive, Concilium CP. II. Nos autem extra callem vagamur nimis; redeamus ad Marmor.

[a] Suprà, p. 151.
[b] Bell. Judaic. l. 2. c. 7.
[*] Mat. 16. 14.

Certamen Eleusinium.

IN ornamentum Festi Eleusinii institutum est Certamen; ad exemplum Atheniensis; illud in Minervæ, hoc in honorem Cereris. Ludus *Panathenaicus* erat Curulis; *Eleusinius* autem Gymnicorum primus. Ad propositum dixit Aristides, [c] Ἀγῶνα Γυμνικὸν γενέσθαι πρῶτον Ἐλευσῖνι τῆς Ἀττικῆς, καὶ τὸ ἆθλον εἶναι τοῦ καρποῦ τοῦ φανέντος· πειρωμένων τῶν ἀνθρώπων ὅσον εἰς ἰσχὺν ἐκ τῆς ἡμέρου τροφῆς ἐπέδωκε, *Certamen Gymnicum primùm Eleusine peractum esse; & præmium ex natis frugibus fuiße: Hominibus periculum facientibus, quantum roboris ex alimento mansueto ipsis accessisset.* [d] Ἀγὼν Κόρης καὶ Δημήτρος καλεῖται Ἐλευσίνια· οὗ ἔπαθλον, κριθαί, *Certamen Cereris & Proserpinæ vocatur Eleusinia; cujus præmium,* Hordeum. Scilicet [e] *Antiquissimum in cibis hordeum; sicut Atheniensium ritu, Menandro auctore, apparet.*

De Certaminum Græcorum institutione [f] Photius in excerptis, *ex Helladii Chrestomathiâ.* Πρῶτα μὲν τὰ Παναθήναια συνέστη· Εἶτα τὰ Ἐλευσίνια. Ἐπὶ Πεπέιᾳ τεθνηκότι συνέθηκαν ἆθλα Θετταλοί· Εἶτα τὰ Ἴσθμια, ἐπὶ Μελικέρτῃ· Ἔπειτα ὁ τῶν Ὀλυμπίων ἀγὼν ἀρχὴν λαμβάνει ὑφ' Ἡρακλέους· Εἶτα τὰ Νέμαια ἐπ' Ἀρχεμόρῳ τεθέντα· Εἶτα, μετὰ τὸ τὴν Κίῤῥαν πεσεῖν, τὰ Πύθια, *Primò instituebantur Panathenæa* (ab Erichthonio:) *deinde Eleusinia* (sub Pandione II.) *Thessali* (Argonautarum temporibus) *Peliæ mortuo certamina instituerunt. Postea Isthmia* (à Theseo) *in honorem Melicertæ: dehinc Olympia, ab Hercule: indè Nemæa Archemoro mortuo: postremò Pythia, post* [g] *casum Cirrhæ, instituta sunt.* Præter ista, in Marmore memorantur

[c] Orat. Eleusin.
[d] Schol. Pindari Olymp. 9.
[e] Plin. l. 18. c. 7.
[f] Biblioth. p. 1590.
[g] ad Sec. XVIII.

Lycæa.

Lycæa.

REgnante *Athenis Pandione* Secundo, Lupercalia, sive *Lycæa in* *Marm.
Arcadiâ instituta sunt à Lycaone; de quo Pausanias: [a] Λυκάων [a] In Arcad. initio, p.456.
ὁ Πελασγοῦ Λυκόσουράν τε πόλιν ᾤκισεν ἐν τῷ ὄρει τῷ Λυκαίῳ, καὶ Δία ὠνόμασε Λυκαῖον, καὶ ἀγῶνα ἔθηκε Λύκαια, *Lycaon Pelasgi filius Lycosuram urbem condidit in monte Lycæo, Jovem Lycæum nominavit, & Lycæorum agonem instituit.* Post alia: [b] Ἔστι ἐν τῷ Λυκαίῳ Πανός [b] Ib. p.517.
τε ἱερὸν, καὶ περὶ αὐτὸ ἄλσος δένδρων, καὶ ἱππόδρομός τε, καὶ πρὸ αὐτοῦ στάδιον. Τὸ δὲ ἀρχαῖον τῶν Λυκαίων ἦγον ἀγῶνα ἐνταῦθα, *Est in monte Lycæo fanum Panos, & circà Lucus; etiam Hippodromus, atque Stadium, in quo vetustum Lycæorum agonem celebrabant.* [c] Λυκάων δὲ ἐπὶ τὸν [c] Ib. p.457.
βωμὸν τοῦ Λυκαίου Διὸς βρέφος ἐνέγκεν ἀνθρώπου, καὶ ἔθυσε τὸ βρέφος, καὶ ἔσπεισεν ἐπὶ τοῦ βωμοῦ τὸ αἷμα. καὶ αὐτὸν αὐτίκα ἐπὶ τῇ θυσίᾳ γενέσθαι λύκον φασὶν ἀντὶ ἀνθρώπου, *Lycaon ad aram Jovis Lycæi infantem mactavit, & aram aspersit sanguine humano: quare illum de homine in lupum inter ipsa sacra mutatum fuisse dicunt.* [d] Θύουσιν ἐν ἀποῤῥήτῳ, [d] Ib. p.518.
in operto faciunt. Ferale hoc sacrificium in sua tempora durâsse docet *Theophrastus* apud [e] Porphyrium. [e] De Abstin. l. 2. p.27.

De Lycaonis ætate non convenit. Pausanias illum [f] *Cecropi* [f] Pausan. Arcad. p.456.
primo *Athenarum regi* æqualem facit. Et Apollodorus [g] *Diluvium* [g] L. 3. p.164.
ponit *sub Nyctimo* Lycaonis filio. Eusebius contrà (post casum Trojæ) sub *Oxynte*, 13 *Athenarum rege*, [h] *Agon Lyciorum* (Lycæorum) [h] Num. 876.
primus actus. Litem hanc dirimit Marmor.

Hactenùs de Græcorum Sacris: jam de rebus eorum civilibus. Sanè Seculum hoc, quod præcessit bellum Trojanum, rerum Græcarum feracissimum est: omnia autem convasare non vacat: omnia præterire non decet.

Ægeus Rex.

A*Thenis*, anno Attico 275, *Pandioni* II successit *Ægeus*; non ex asse hæres, sed ex quadrante. [i] *Cùm enim quatuor essent Pan-* [i] Strab. l. 9. p.392. c.
dionis filii, Ægeus, Lycus, Pallas, & Nisus, Attica in quatuor portiones divisa fuit. Partitionem istam satis testatur Sophocles; apud quem, Ægeus ita loquitur.

Πατὴρ δ' ἀπελθεῖν ὥρισ' εἰς Ἀκτὴν ἐμοὶ
Πρεσβεῖα νείμας τῆς γῆς· τῷ δ' αὖ Λύκῳ
Τὸν ἀντίπλευρον κῆπον Εὐβοίας νεμῶν.
Νίσῳ δὲ τὴν ἀνώμαλον ἐξαιρεῖ χθόνα
Σκείρωνος ἀκτῆς. Τῆς δὲ γῆς τὸ πρὸς νότον
Ὁ σκληρὸς οὗτος καὶ γίγαντας ἐκτρέφων
Εἴληχε Πάλλας——

Pater me abire in Acten jussit,
Honorem primigenium præbens ejus terræ. Lyco autem
Oppositum EubϾ hortum tribuit.
Niso autem inæqualem dedit regionem
Scironii litoris. Terræ verò quod ad Austrum vergit
Ferox ille & gigantes educans
Sortitus est Pallas——

a Ad Vespas. p 518.b.c. Harum sortium nomina recitat Scholiastes Aristophanis. [a] Τὴν χώραν τὴν Διακρίαν Πανδίονα φασὶ (τοῖς υἱοῖς διανέμαντα τὴν ἀρχὴν) Λύκῳ δοῦναι· Αἰγεῖ δὲ τὴν περὶ τὸ ἄστυ· Πάλλαντι δὲ τὴν Παραλίαν· Νίσῳ δὲ τὴν Μεγαρίδα, *Aiunt Pandionem (cum Regnum filiis suis divideret) Diacriam dedisse Lyco; Ægeo, regionem quæ est circa Urbem; Pallanti, Paraliam; & Niso, Megaridem.* Ad hunc modum XII Atticæ b Suprà, p.111. urbes, à [b] Cecrope olim congregatæ, in quatuor partes distributæ sunt: una fuit Πεδιέων, in suburbanâ & mediterraneâ *Ægei* ditione; altera Παραλίων, in Australi & litorali *Pallantis* sorte; tertia Διακρίων, sive Ὑπερακρίων (ut Herodoto dicuntur) in portione *Lyci*, EubϾ oppositâ; (in quâ mons *Parnes* & *Brauron* Atticæ municic Hesych. pium; [c] ἡ χώρα Διάκρια ἡ ἀπὸ Πάρνηθος μέχρι Βραυρῶνα.) d Strab. ibid. Quarta Megaridis, in Scironio litore, quæ *Niso* obtigit, [d] *qui Nisæam* e Plutarch. Quæst Gr. p.295.a. *condidit.* [e] *Hic è Bœotiâ uxorem duxit Abrotam, fœminam prudentem & pudicam: Nisus, ut ei mortuo æternam memoriam constitueret, jussit τὴν ἐσθῆτα (non τὰ ὅσα) φορεῖν vestitum geri, qualem ea gessisset: stola autem ab eâ ἀφάβρωμα vocata est. Et videtur Deus mulieris gloriam adjuvasse: nam Megarides fœminæ, Vestem mutare sæpiùs volentes, Oraculo probibitæ sunt.*

Ista Atticæ notitia facem præfert iis, quæ de *Theseo* mox; etiam quæ de *Pisistrato* narranda sunt, ad Sec. XVIII. Ægeo autem contemporaneus fuit Minos rex Cretæ.

Minos

Minos Secundus.

MInois Primi regia fuit *Apollonia*, quæ & *Cydonia*: Secundi verò, *Cnossus*.

—[a] Κνωσσὸς μεγάλη πόλις, ἔνθα τε Μίνως [a] *Odyss. τ. ver. 178.*

Ἐννέωρος βασίλευε Διὸς μεγάλου ὀαριστής.

Cnossus urbs magna; in quâ Minos regnavit, novennalis summi Jovis auditor. Minos [b] Δι' ἐννέα ἐτῶν, ὥς φησι Πλάτων, ἀναβαίνων ἐπὶ τὸ ἄντρον τοῦ Διὸς, καὶ παρ' ἐκείνου τὰ προστάγματα λαμβάνων, καὶ παρακομίζων εἰς τοὺς ἀνθρώπους, *Nono quoque anno (ut dicit Plato) in Jovis antrum descendit, & ab illo Præcepta accepit, quæ ad homines afferret.* Ἐννέωρος, sive δι' ἐννέα ἐτῶν [c] Platoni est δι' ἐνάτου ἔτους. [d] Valerius Maximus (ex Platonis Minoë) Homerum interpretatus est. *Minos*, ait, *Cretensium rex Nono quoque anno in quoddam prædaltum & vetustâ religione consecratum specus secedere solebat: Et in eo moratus, tanquam à Jove (quo se ortum ferebat) traditas sibi Leges prærogabat.* Hic, Legislatorum Græcorum vetustissimus, Nono quoque anno Leges suas corrigebat. [e] *Ephorus dixit Minoëm fuisse prisci Rhadamanthi, viri justissimi, imitatorem, qui primus institutis, & civilibus cohabitationibus, atque regimine insulam cicurâsse visus est: & singula quæ promulgabat decreta se à Jove adferre simulabat.*

[b] *Strab. l. 16. p. 762.*
[c] *Plat. Leg. 1. initio.*
[d] *L. 1. c. 2.*
[e] *Strab. l. 10. p. 476.*

Sicut veteres τετραετηρίδα, [f] *quòd quinto quoque anno redibat*, πεντετηρίδα *nominabant*; ita *hoc tempus duplicatum*, ὀκταετηρὶς, *tunc* Ἐννεαετηρὶς *vocitata; quia primus ejus annus Nono quoque anno redibat.* Neque rectè *creditum est* ὀκταετηρίδα *ab Eudoxo Cnidio, aut à Cleostrato Tenedio primùm institutam fuisse*; cum Magnus iste annus priscis hisce temporibus usitatus fuerit; & Minos non tantum Leges suas κατ' ἐννεαετηρίδα promulgaverit; sed etiam Tributum, eodem annorum circuitu solvendum, Atheniensibus constituerit.

[f] *Censorin. c. 18.*

[g] *Androgeos, Minois filius, in certamine Panathenaico, athletas cunctos superans, Pallantidarum amicitiam sibi conciliavit; quam cùm Ægeus suspectam haberet (veritus ne illi, Minois auxiliis adjuti, ipsum regno exuerent) Androgeum, Thebas ad spectaculum sacrum tendentem, insidiis obtruncavit. Minos*, ob filii cædem, Atticam bello petens, Megara & Nisæam cepit; *cum Scylla* [h] *Nisi filia, Minois amore capta, capillum purpureum patri detonderit; quo salvo, se non posse mori ex oraculo cognoverat.* Athenienses autem, diuturnâ obsidione pressi, [i] *cum jam fames*

[g] *Diod. Sic. l. 4. p. 183. b*
[h] *Pausan. l. 1. p. 33.*
[i] *Apollodor. l. 3. prope finem.*

fames & pestis urbem invasissent, primùm (ex oraculo veteri) virgines quatuor, filias Hyacinthi (qui Lacedæmone Athenas commigraverat) ad Geræsti Cyclopis tumulum jugulârunt. Deinde cum nihil hinc emolumenti sibi futurum viderent, de belli eventu Oraculum consuluerunt: Responsum est, Minoï pœnas daturos, quas ipse vellet. [a] *Missis legatis;* ἐποιήσαντο συνθήκας, ὥστε πέμπειν δι' ἐννέα ἐτῶν δασμὸν, ἠϊθέους ἑπτὰ καὶ παρθένους τοσαύτας, *fecerunt fœdus, ut tributum nono quoque anno mitterent septenos adolescentes impuberes, totidemque virgines. Id ferè convenit inter scriptores. Philochorus refert, Cretenses dicere, Minoa ludos gymnicos, in Androgei memoriam, fecisse; & pueros (qui in Labyrintho asservabantur) victoribus præmio dedisse; Taurumque (hominem primarium, sed superbum) primis ludis vicisse. Cæterùm Athenis semper malè audivit Minos; & in theatris proscissus est, tanquam trux & ferox; neque ei profuit Hesiodus, qui* Βασιλεύτατον *eum vocat; aut Homerus, qui* ὀαριστὴν Διός. *Erat autem Rex Minos Legislator; & Rhadamanthus judex, juris ab eo sanciti custos.*

[a] Plutarch. in Theseo, p.6. d.

Labyrinthum hunc *Dædalus Atheniensis* Minoï construxisse dicitur, ob cædem nepotis, in Cretam fugiens. Plinius ad exemplar Labyrinthi Ægyptii factum existimat: [b] ipsum adeas. Sanè Labyrinthus Ægyptius nondum, ætate Minoïs, extructus erat. Ætate Plinii, Labyrinthi *Cretici vestigia nulla* manebant; cùm extarent *Lemnici* reliquiæ; & *Ægyptius* penè integer. Gnossii nihilominus, in [c] numismatis, Labyrinthi sui fidem fecerunt, etiam [d] post Augusti tempora.

[b] L.36.c.13.
[c] Penes me.
[d] Goltz. Ang. tab.49.11.

[e] *Dædalus, è Cretâ fugiens, sibi & Icaro filio non magna ædificavit navigia, & Vela (quæ nondum eâ ætate inventa fuerant) navibus applicuit; itâ vento impulsus, Minoïs remigium antevertit, & evasit: navem autem Icari imperitè gubernantis eversam aiunt; ejusque cadaver maris æstu delatum in insulam* (propè Samum) *quæ nondum nomen habuit: ab Icaro autem insula, & mare circumfluum, nomen obtinuit.*

[e] Pausan. l.9 p.558.

[f] *Minos Dædalum quærens, in Sicaniam venit (quæ nunc Sicilia dicitur) & morte violentâ occubuit.* [g] *Sicilia à principio patria Cyclopum fuit: quibus extinctis, Cocalus regnum Insulæ occupavit.* [h] *Cocali regia fuit Camicus* (in tractu Agrigentino) *apud quem Minos per insidias occisus traditur;* [i] *nimis diu in balneo detentus*, per Cocali filias. Mulieres enim & puellæ olim lavare hospites solebant. [k] Λούουσιν αἱ Κωκάλου θυγατέρες, ὡς νενομισμένον, τὸν Μίνω παραγενόμενον ἐς Σικελίαν,

[f] Herodot. l.7.c.170.
[g] Justin. Epit.l.4.
[h] Strab. l.6. p.273.a.
[i] Diod.l.4. p.194. b.
[k] Athenæi l.1.p.10.e.

Σικελίαν, *Cocali filiæ, ut moris erat, lavant Minoem, cùm pervenisset in Siciliam.*

[a] *Dædalus, è posteris Erechthei, architectus ac statuarius insignis,* πρῶτος ὀμματώσας καὶ διαβεβηκότα τὰ σκέλη ποιήσας, ἔτι δὲ τὰς χεῖρας διατεταμένας ποιῶν, εἰκότως ἐθαυμάζετο παρὰ τοῖς ἀνθρώποις, *primus* in statuis apertos *oculos & crura disjuncta, & manus à* corpore *disparatas faciens, hominum admirationem meritò obtinuit.* [b] Οἱ γὰρ πρὸ τούτου τεχνῖται κατεσκεύαζον τὰ ἀγάλματα τοῖς μὲν ὄμμασι μεμυκότα, τὰς δὲ χεῖρας ἔχοντα καθειμένας, καὶ ταῖς πλευραῖς κεκολλημένας, *Artifices enim qui ante eum fuerunt simulacra fecerant oculis nictantibus, & manibus demissis atque ad latera adglutinatis.*

[a] Diodor. l. 4. p. 192. c.
[b] Ibid.

Apud [c] *Græcos universos, seculis vetustioribus,* ἀργοὶ λίθοι rudes *lapides pro Simulacris divinos honores habuerunt;* Quod [d] innuimus. Ægyptii Simulacra ità fingebant, ut neque oculi distinguerentur, neque manus, neque pedes disjungerentur. Quod ex Tabulâ Isiacâ Bembinâ, & ex Sigillis (penes nos) tam è ligno, quàm è latere, satis constat. [e] Τὰ ἀγάλματα τῶν θεῶν Αἰγύπτιοι τὼ πόδε ζευγνύντες, καὶ ὥσπερ ἑνωθέντες ἱστᾶσι, *Ægyptii statuas Deorum ponunt, conjungentes illis pedes, & quasi unientes.* Quod etiam in [f] Memnonis statuâ videbimus. Neque aliter *Palladium* τὸ Διοπετὲς, [g] ἦν τῷ μεγέθει τρίπηχυ, τοῖς δὲ ποσὶ συμβεβηκὸς, *erat magnitudine trium cubitorum, & pedibus non disjunctis.*

[c] Pausan. l. 7 p. 141.
[d] Suprà. p. 56.
[e] Heliodor. Æthiop. l. 9. c. 8. p. 153.
[f] Sec. xv.
[g] Apollodor. l. 3 p. 180.

[h] Ἱστόρηται ὁ Μίνως Νομοθέτης γενέσθαι σπουδαῖος, θαλαττοκρατῆσαί τε πρῶτος, *Proditum est Minoa fuisse Legislatorem gravissimum, & primum Maris imperium obtinuisse.*

[h] Strab. l. 10. p. 476.

ΘΑΛΑΣΣΟΚΡΑΤΙΑ.

Thucydides l. 1. p. 4. a.

Μίνως παλαίτατος ὧν ἀκοῇ ἴσμεν ναυτικὸν ἐκτήσατο· καὶ τῆς νῦν Ἑλληνικῆς θαλάσσης ἐπιπλεῖστον ἐκράτησε.

Minos eorum quos auditu cognovimus vetustissimus extruxit Classem: & Imperio Maris, quod (antea Caricum) *nunc Græcum vocatur, longè latèque potitus est.*

Καὶ τῶν Κυκλάδων νήσων ἦρξέ τε, καὶ οἰκιστὴς πρῶτος τῶν πλείστων ἐγένετο, Κᾶρας ἐξελάσας, καὶ τοὺς ἑαυτοῦ παῖδας ἡγεμόνας ἐγκαταστήσας.

Insulas Cyclades sub ditione tenuit, & in plerasque Primus colonias deduxit: Et expulsis Caribus, suos filios in regimine constituit.

Τό τε λῃστικὸν, ὡς εἰκὸς, καθῄρει ἐκ τῆς θαλάσσης, ἐφ᾽ ὅσον ἐδύνατο: Et paulò pòst,	*Latrones etiam (ut videtur) è mari sustulit, quoad potuit.*
Καταστάντος δὲ τοῦ Μίνω ναυτικοῦ, πλωϊμώτεροι ἐγένοντο παρ᾽ ἀλλήλους.	*Constitutâ Minoïs Classe, Maria ultrò citróque liberiùs navigabantur.*

Tantum interest humano generi, ut penes Unum consistat Maris Imperium.

[a] *Herodot. l.3.c.122.* Post Minoëm ἐθαλασσοκράτησε Polycrates Samius. [a] Πολυκράτης ἐστὶ πρῶτος τῶν ἡμεῖς ἴδμεν Ἑλλήνων ὃς θαλασσοκρατέειν ἐπενοήθη, πάρεξ Μίνωός τε τοῦ Κνωσσίου, καὶ εἰ δή τις ἄλλος πρότερος τούτου ἦρξε τῆς θαλάσσης, *Polycrates primus fuit Græcorum, quos novimus, qui in animum induxerit ut Mari potiretur; præter Minoem, aut si quis alius ante illum maris imperium obtinuit. Inter homines primus Polycrates;* Minos Jovis filius.

Polycrates Minoë recentior erat annos 750. Interea temporis multos populos θαλασσοκρατήσαντας, ex Castore Rhodio, recenset Eusebius in Chronico: *Lydos, Pelasgos, Thracas, Rhodios, Phrygas, Cyprios, Phœnices, Ægyptios, Milesios, Cares, Lesbios, Phocæenses.* [b] *P. 11.* [b] Thucydides *Ionum, Polycratis, Phocæensium* meminit.

Qualis autem fuerit Minoïs Classis, ex eo conjicere liceat, quòd Dædalus, ab eo fugiens, omnium primus velificaverit: & *Aminocles Corinthius* post annos ferme 600 (id est, [c] 300 *circiter annos ante finem belli Peloponnesiaci*) *primus Triremes quatuor Samiis fabricaverit;* & post annos indè 40, [d] *Pugna Navalis vetustissima inter Corinthios & Corcyræos commissa est.*

[c] *Thucyd. l.1.p.16.*
[d] *Ibid.*

Romani hoc jure freti, pacem Carthaginiensibus eâ lege concesserunt; [e] Τὰ μακρὰ πλοῖα παραδοῦναι πάντα, πλὴν δέκα τριηρῶν. Πόλεμον μηδενὶ τῶν ἔξω τῆς Λιβύης ἐπιφέρειν καθόλου, μηδὲ τῶν ἐν τῇ Λιβύῃ χωρὶς τῆς Ῥωμαίων γνώμης. Livius vertit, [f] *Ut Naves rostratas, præter X triremes, traderent; bellúmque néve in Africâ, néve extra Africam, injussu Populi Romani gererent.*

[e] *Polyb. l.15. p.705.*
[f] *Liv. l.30. p.611.*

Minos Britannicus, Edgarus rex Anglosaxonum, ante annos DCC, τῆς Θαλασσοκρατίας jura prudenter restituit, posterísque tradidit. Rex Optimus & Invictus CAROLUS Secundus ea nunc strenuè tuetur.

Theseus.

Thesens Rex.

ΗΚΟΝ ἐκ [a] Κρήτης τὸ τρίτον οἱ τὸν δασμὸν ἀπάξοντες, *Tertiò aderant ex Cretâ qui tributum accepturi erant*: Ἐπεὶ δὲ ἧκεν ὁ χρόνος τοῦ τρίτου δασμοῦ, *Ubi autem tempus adfuit Tertii tributi, Theseus semetipsum obtulit*; neque multò post, Cretam appulit; rediensque è Cretâ, successit *Ægeo*.

[a] *Plutarch. in Theseo.*

Ex Marmore discimus, *Minoem postulasse* tributum, anno Attico 288. Solutum est tributum δι' ἐννέα ἐτῶν, *nona quoque anno*. Secundum itaque tributum incidit in annum 296; Tertium, in annum 304. Eusebius initium *Thesei* ponit ad numerum Canonis sui 783; qui est annus Atticus 323. Sed & Scaliger non sine ratione censet, [b] *Initia Ægei & Thesei nimis altè repetita* esse ab Eusebio, & *multis annis anticipata*. Adeò incondita est hujus Seculi chronologia Græca.

[b] *In Euseb.* p. 44.

Thrasylli cujusdam Chronographium, de horum temporum intervallis, Thesei tempora stabiliendi spem nobis injecit; quod ità se habet apud *Clementem Alexandrinum, Strom.* l. 1. p. 335. D.

		Anni
Ἀπὸ τοῦ Κατακλυσμοῦ ἐπὶ τὴν Ἴδης ἐμπρησμὸν, καὶ τὴν εὕρεσιν τοῦ σιδήρου, καὶ Ἰδαίους Δακτύλους, ἔτη ἑβδομήκοντα τρία, ὥς φησιν Θράσυλλος.	*A Diluvio* (Deucalionis) *ad incendium Idæ, & inventionem Ferri, & Idæos Dactylos, ut dicit Thrasyllus, anni*	73
Ἀπὸ Ἴδης ἐμπρησμοῦ ἐπὶ Γανυμήδους ἁρπαγὴν, ἔτη ἑξήκοντα πέντε.	*Ab incendio Idæ ad raptum Ganymedis, anni*	65
Ἐντεῦθεν δὲ ἐπὶ τὴν Περσέως στρατείαν, ὅτε καὶ Γλαῦκος ἐπὶ Μελικέρτῃ τὰ Ἴσθμια ἔθηκεν, ἔτη πεντεκαίδεκα.	*Indè ad Persei expeditionem, quando Glaucus Isthmia constituit ob Melicertam, anni*	15
Ἀπὸ Περσέως στρατείας ἐπὶ Ἰλίου κτίσιν, ἔτη τριακοντατέσσαρα.	*Ab expeditione Persei ad Trojæ conditum, anni*	34
Ἐντεῦθεν ἐπὶ τὸν ἔκπλουν τῆς Ἀργοῦς, ἔτη ἑξηκοντατέσσαρα.	*Indè ad Argonautas, anni*	64
Ἐκ τούτου ἐπὶ Θησέα καὶ Μινώταυρον, ἔτη τριακονταδύο.	*Hinc ad Theseum & Minotaurum, anni*	32
Εἶτα ἐπὶ τοὺς ἑπτὰ ἐπὶ Θήβαις, ἔτη δέκα.	*Dein ad* VII *qui Thebas oppugnârunt, anni*	10

		Anni
Ἐπὶ τὸν Ὀλυμπιακὸν ἀγῶνα, ὃν Ἡρακλῆς ἔθηκεν ἐπὶ Πέλοπι, ἔτη τρία.	*Ad certamen Olympicum ab Hercule institutum propter Pelopem, anni*	3
Εἴς τε τὴν Ἀμαζόνων εἰς Ἀθήνας στρατείαν, καὶ τὴν Ἑλένης ὑπὸ Θησέως ἁρπαγὴν, ἔτη ἐννέα.	*Ad Amazonum expeditionem in Athenas, & Helenæ raptum à Theseo; anni*	9
Ἐντεῦθεν ἐπὶ τὴν Ἡρακλέους ἀποθέωσιν, ἔτη ἕνδεκα.	*Indè ad relationem Herculis in Deos, anni*	11
Εἶτα ἐπὶ τὴν Ἑλένης ὑπὸ Ἀλεξάνδρου ἁρπαγὴν, ἔτη τέσσαρα.	*Deinde ad Helenæ raptum ab Alexandro, anni*	4
* * * *	* * * * ſum.	320
Ἀπὸ δὲ Τροίας ἁλώσεως ἐπὶ τὴν Αἰνείου κάθοδον, καὶ κτίσιν Λαουινίου, ἔτη δέκα, &c.	*A Trojâ autem captâ ad appulſum Æneæ, & conditum Lavinii, anni*	10

Hoc auctoris veteris monumentum, ſi fuiſſet integrum, obſcuris hiſce temporibus lucem attuliſſet: ſed manifeſtum eſt aliquid hîc deeſſe, cujus defectu calculi omnes vacillant, & elangueſcit totius chronographii auctoritas.

Veriſimillimum eſt Thraſyllum ad *Caſum Trojæ* rationes ſuas ſupputâſſe: Neque enim obliviſci potuit epochæ omnium celeberrimæ poſt tot obſcuriores enumeratas; & quidem ab eâ ipſâ, in ſequente periochâ, calculum ſubducit. Quot autem annos *ab Helenæ raptu* ad Trojæ ἅλωσιν poſuerit, prorſus eſt incertum.

Scaliger, ex conjecturâ propriâ, in [a] Græcis interſerit, Ἐντεῦθεν ἐπὶ Τροίας ἅλωσιν, ἔτη ι′; in [b] Latinis, *Hinc ad Trojæ excidium*, $\overline{X}$. Et Dionyſium Petavium hîc ſequacem habet. Verùm iſta *decennii* adjectio huic intervallo parùm ſufficere videtur: cùm ex Homero conſtet annos $\overline{XX}$ interceſſiſſe à raptu Helenæ ad caſum Trojæ. Ipſa ſic queſta eſt *Helena:*

[c] Ἤδη γὰρ νῦν μοι τόδε εἰκοστὸν ἔτος ἐστὶν,
Ἐξ οὗ κεῖθεν ἔβην, καὶ ἐμῆς ἀπελήλυθα πάτρης.

Jam enim nunc mihi hîc eſt viceſimus annus, ex quo huc veni, & à patriâ meâ deceſſi.

Chronographii ſumma, uſque ad *raptum Helenæ*, eſt annorum 320; quot anni numerantur etiam in Marmore noſtro à *Diluvio* Deucalionis ad excidium Trojæ; quæ capta eſt anno Attico 374, Per. Jul. 3505. Deme annos 320; habes ann. Att. 54, P. J. 3185, quo

[a] *Euſeb. Græc.* p. 401.
[b] *Can. Iſag.* l. 2. *fine.*
[c] *Iliad.* Ω. *ver.* 765.

quo *Diluvium* contigit, juxta Marmor. Indè tenuis incidit ſuſpicio annos hìc nullos adjiciendos eſſe; neque *Raptum Helenæ* hìc pro epochâ poſitum eſſe, ſed pro cauſâ inſignis illius *Trojani belli* epochæ. Quaſi ſcripſiſſet, ἐπὶ [Τροίας ἅλωσιν, διὰ] τὴν, *ad [Trojam captam, propter] Helenæ raptum ab Alexandro.* Hoc autem addi videtur, quia priùs *à Theſeo raptam* eſſe dixerat. Neque obſtat *Herculis* ἀποθέωσις, quæ aliter quàm de mortis tempore intelligi poteſt. Conflagravit Heros ante bellum Trojanum; durante bello in Deos relatus eſt.

Sanè verò nobis ipſis non ſatisfacit conjectura noſtra; neque de temporibus *Theſei* certiores ſumus quàm dudum. Ex calculis ità diſpoſitis Theſeus in Cretam navigavit anno Attico 337, id eſt, non Ægeo regnante, ſed ſeipſo. Helenam rapuit anno Att. 359, ſive quinquennio ante bellum Trojanum, id eſt, poſt ipſius mortem. Propter difficultates has aliáſque, quas referre non intereſt, ἀποσπασμάτιον hoc Thraſylli, tanquam neque αὐτοθέμεθλον, neque bonæ frugi, miſſum facimus. His fruſtrà perpenſis; Euſebium quidem in Canone ſequuti ſumus, ſed non libenter.

[a] *Theſeus Ægei filius* nothus (*ex Æthrâ*, Pitthei filiâ, Pelopis nepte) *jam grandis factus, petrâ ſummotâ, calceos atque enſem aufert:* & Trœzene *pedeſtri itinere Athenas versùs profectus, primùm Periphetem, ad Epidaurum, occidit; cujus clavâ ipſe deinceps uſus eſt. In Iſthmo, Sinin* (τὸν πιτυοκάμπτην, *à curvandis pinis nominatum*) *occidit*; ad cujus manes placandos, *Iſthmia* poſteà inſtituit. [b] *Melicertæ ſacra, à Glauco ibi dicata nocte peragebantur; & myſteria potiùs erant, quàm certamina.* Theſeus in certamen Iſthmium mutavit [c] anno Attico 324. Tertiò [d] *Theſeus ſuem Crommyoniam* (in agro Corinthiaco) *peremit.* Quartò, *Scironem de ſaxo præcipitavit, in Megaridis finibus.* Quintò, *in Eleuſine Cercyona Arcadem, luctâ victum, oppreſſit.* Sextò, *paulùm progreſſus, in Herme* (τὸ Ἑρμῆς, δῆμος tribus Acamantidis) *Damaſten, Procruſten dictum, lectis ſe adæquare compulit; ſicut ille, hoſpites. Ab Ægeo ſucceſſor declaratus, Pallantidas bellum moventes profligavit. Dein taurum Marathonium, qui Tetrapolim infeſtabat, cepit, & Apollini Delphinio immolavit.* Tandem [e] *ubi tempus adfuit Tertii tributi Theſeus Cretam appulit; & Minotaurum occidit. Regreſſus, Ægeo mortuo ſucceſſit.* Iſta autem Heroica, in imitationem Herculis propinqui ſui: ſequuntur Politica.

[a] *Apollodor. l. 3. fine.*

[b] *Plutarch. Theſeo, p. 11. f.*

[c] *Marmor.*

[d] *Plutar ib. p. 4.*

[e] *Ibid. p. 7.*

[a] *Thucyd. l. 2. p. 110.*

Sub [a] *Cecrope, priscisque Regibus usque ad Theseum, Attica semper* κατὰ πόλεις ᾠκεῖτο, πρυτανεῖά τε ἔχουσα καὶ ἄρχοντας, *oppidatim incolebatur, Curias habens, & Magistratus. Neque Regem consulebant quando nullus erat ex periculo metus; sed per se quique suam Rempublicam administrabant, & concilium habebant. Quinetiam nonnulli (ut Eleusinii cum Eumolpo, contra Erechtheum) bellum aliquando moverunt. Theseus autem regnum adeptus (vir & prudens, & potens) cùm aliis in rebus regionem excoluit, tum etiam Concilia & Magistratus aliarum urbium sustulit: omnesque in unum Concilium & Prytanæum Athenis coegit. Singuli res suas, ut antè, possidebant; sed unâ hâc civitate uti necesse erat: in quam cùm omnes jam convenirent, pecuniamque ad usus publicos conferrent, auctior illa posteris à Theseo tradita est. Inde Athenienses* Συνοικία, *publicum Minervæ festum celebrant. Antehàc urbs erat, quæ nunc est Arx, & adhuc urbs appellatur. Athenienses igitur, & anteà, & posteà, in agris cum totâ familia habitabant liberi, & suo jure.*

[b] *Plutarch. in Theseo, p. 11. c.*

[b] Πρῶτος ἀποκρίνας χωρὶς Εὐπατρίδας καὶ Γεωμόρους καὶ Δημιουργούς, Εὐπατρίδαις μὲν γινώσκειν τὰ θεῖα καὶ παρέχειν ἄρχοντας ἀποδοὺς, καὶ νόμων διδασκάλους εἶναι, καὶ ὁσίων καὶ ἱερῶν ἐξηγητάς, *Theseus primus populum in Patricios, & Agricolas, & Opifices distinxit; atque Patricios res Divinas cognoscere, & magistratus gerere, & Leges ac sacra interpretari voluit.* Non autem abolevit Monarchiam; cùm Reges plurimi post Theseum regnaverint; & ἄρχοντες διὰ βίου etiam *regnare* dicantur in Marmore.

[c] *Herodot. l. 1. c. 173.*

[d] *Plutarch. in Theseo, p. 11.*

Etsi [c] *Lycus, Pandionis filius, ad Sarpedonem in Termilas abiisset (a quo, Lycii posteà denominati sunt:)* & Pallantidæ profligati fuissent à Theseo; qui etiam [d] *agro Attico Megaricum adjunxisset; stelamque in Isthmo, hinc Ioniam, inde Peloponnesum terminantem, posuisset;* manserunt nihilominùs factiosa ista Πεδιέων, Παραλίων & Διακρίων nomina; quæ demùm in *Pisistrati* rebus erunt obvia. *Megaris* autem, post mortem Codri, *Doriensis* facta est; quod suo loco dicendum.

[e] *Plut. Thes. p. 12, p. 15.*

Porrò [e] *Theseus cum Amazonibus, quæ in Astu castra metatæ essent, signa contulit: bellum autem fœdere diremptum est.* [f] *Ob Perithoi amicitiam, in Epirum profectus, dum ab Aidoneo Molossorum rege in vinculis detentus est: Menestheus filius Petei, qui fuit Ornei fil. Erechthei nepos* (πρῶτος ἀνθρώπων ἐπιθέμενος τῷ δημαγωγεῖν, *primus mortalium aggressus auram captare popularem*) *Athenienses contra Theseum concitavit. Ille itaque liberatus, & seditionibus receptus, in Scyron insulam se recepit; ubi de saxo præcipitatus, interiit; & regnavit Athenis Menestheus. Argivo-*

Argivorum Reges.

AD alteram Græciæ partem transeamus; quæ peninsularis, antehàc *Apia*, posthàc *Peloponnesus* appellata est.

Argis, post [a] Φορωνίδας & Ἀγεΐδας, regnabant οἱ Δαναΐδαι, [a] *Suprà, p.82.* sive Λυγκεΐδαι. [b] *Post Danaum regnavit Lynceus, qui ex Hypermnestrâ* [b] *Apollodor. l. 2. p. 67.* *genuit Abantem: ille ex Ocaliâ geminos procreavit Acrisium & Prætum, qui in utero dissiderunt, & cùm educati fuerunt, de Regno belligerantes, primi Clypeos invenêrunt. Acrisius Prætum exegit: ille, Lyciorum copiis adjutus, Tirynthem occupavit. Sic Acrisius Argis, Prætus Tirynthe regnavit.*

Eusebius his quinque regibus tribuit annos 162: [c] Syncellus [c] *Syncel. p.155.* autem 180. Nos Eusebium huc usque in Canone secuti sumus. Reliqua, apud eum, manca sunt & incerta. Ad annum 31 *Acrisii*, [d] *Argivorum*, inquit, *Regnum deficit; quod steterit annis* DXLIV, *usque ad* [d] *Num.704.* *Pelopem, qui regnavit annis* LVIII. Constat quidem post *Acrisium* tam *Argis* regnatum esse, quàm *Mycenis*. Eusebius autem, prætermissis *Argivis*, ad *Mycenas* transiens, *Acrisio* subjungit *Sthenelum*; *Euristheo* & *Atreo* largitur annos 108, usque ad initia *Agamemnonis*; incerta aliorum tempora istis, tanquam certioribus, assignans.

Acrisii tempora (quæ XI hujus Seculi initia attigisse videntur) § I. tùm *Oraculo Delphico*, tùm adventu *Pelopis* celebrantur. *Fertur quidem* [e] Φημονόην πρώτην χρησμῳδῆσαι Ἀκρισίῳ, ἔτεσιν εἴκοσι ἑπτά, &c. [e] *Clem. Alex Strom. I. p.323.b.* *Phemonoën primam Acrisio responsa cecinisse, XXVII annis,* antequàm *fuerunt Orpheus, & Musæus, & Linus, præceptor Herculis.* Illi autem XI hoc Seculo floruerunt. [f] Μεγίστη δὲ καὶ πλείστων εἰς Φημονόην δόξα ἐστίν, ὡς προμάντις γένοιτο τοῦ Θεοῦ πρώτη, καὶ πρώτη τὸ [f] *Pausan. Phoc. p.617.* ἑξάμετρον ᾖσεν, *Maximâ nominis celebritate fuit Phemonoe; ut quæ prima fuerit Dei* (Apollinis) *interpres; & prima senariis oracula decantaverit.* [g] Τὸ μέλος πρῶτον μὲν ἐφεῦρε Φημονόη Ἀπόλλωνος [g] *Procli Chrestom. ap. Photium, p.982.* προφῆτις, ἑξαμέτροις χρησμοῖς χρησαμένη, *Phemonoë vates Apollinis, quæ Oracula hexametris edidit, primùm* (τὸ μέλος) carmen *invenit.* Neque aliter forsan Clemens: [h] Φασὶ τὸ ἡρῷον τὸ ἑξάμετρον Φανο- [h] *Strom. I. p.309.c.* θέαν (an Φημονόην;) τὴν γυναῖκα Ἰκαρίου· οἱ δὲ Θέμιν, μίαν τῶν Τιτανίδων, εὑρεῖν, *Phanothæam* (an Φημονόην?) *Icarii uxorem aiunt invenisse heroicum hexametrum; alii autem Themim, unam ex Titanidibus.*

[a] *Quidam aiunt primum heroicum versum ibi auditum fuisse,*

Συμφέρετε πτερά τ' οἰωνοί, κηρόν τε μέλισσαι.

Congerite huc pennam volucres, & apes sua mella.

Cerea Dei ædicula respici videtur. Tradunt enim [b] *primam ædem è lauro constructam esse, instar tugurii; secundam ab apibus, è cera & pinnulis compactam; tertiam, ex ære; quartam è lapide extructam à Trophonio & Agamede, quæ conflagravit Olympiade* 58; *& ab Amphyctionibus, de pecuniâ sacrâ, instaurata fuit.* Amphictyonas autem Delphicos instituit [c] Acrisius.

[a] Plutarch. de Pythiæ Orac. p. 402. d.
[b] Pausan. Phoc. p. 618.
[c] Suprà, p. 136.

§. II. [d] Κατὰ δὲ Ἀκρίσιον Πέλοπος ἀπὸ Φρυγίας διάβασις· καὶ Ἴωνος εἰς Ἀθήνας ἄφιξις· καὶ ὁ δεύτερος Κέκροψ· αἵ τε Περσέως καὶ Διονύσου πράξεις, Ὀρφεύς τε καὶ Μουσαῖος, *Tempore Acrisii fuit Pelopis transitus ex Phrygiâ; Jonis adventus Athenas, & Cecrops II; Persei & Bacchi res gestæ; Orpheusque & Musæus.* Pelops filius erat Tantali, qui regnabat in Sipylo, Phrygiæ urbe, quæ (ipso [e] regnante) terræmotu eversa est; & qui [f] καταπέψαι μέγαν ὄλβον οὐκ ἐδυνάσθη, *Magnam felicitatem concoquere non potuit.* Pelops autem [g] Apollonio Rhodio vocatur Ἐνετήϊος, sive *Paphago*; Pindaro & Pausaniæ *Lydus*. Hic ab *Ilo*, Troïs filio (à quo Troja *Ilium* dicta) ejectus, in Græciam fugit. Adventus Pelopis res Græcas insigniter immutavit. Ille Hippodamiam, filiam Oenomai qui in urbe Pisâ regnabat, in uxorem duxit; & Pisæorum regnum obtinuit. Sororem *Nioben* dedit *Amphioni*, qui Laium Cadmi pronepotem Thebis expulit, & Thebas muro & turribus munivit.

[d] Tatian. p. 172, & Clem. Strom. p. 321.
[e] Suprà, p. 131.
[f] Pindar. Olymp. α'.
[g] Argonaut. l. 2.

[h] *Dicunt Pelopem, paratâ sibi primùm potentiâ magnis opibus, quas ex Asiâ ad homines inopes attulerat, quamvis peregrinus esset, nomen regioni imposuisse: Majorem verò potentiam ejus posteris obtigisse, postquam Euristheus in Atticâ ab Heraclidis interfectus fuit.*

[h] Thucydides l. 1. p. 6, 7.

[i] *Pelops non magis vi pecuniæ, quàm multitudine liberorum, Regibus Peloponnesiis præpolluit; quòd & multas filias viris summis collocâsset, & multos filios Principes inseruisset civitatibus.* [k] *Et quia vir fortis erat & prudens, plurimos Peninsulæ istius incolas in ditionem redegit; eámque à se Peloponnesum denominavit.*

[i] Plutarch. in Theseo, p. 2. a.
[k] Diod. Sic. l. 4. p. 191. c.

Pelops Olympiam, Pisææ finitimam, obtinuit; & Ludos celebravit in honorem Jovis Olympii, qui [l] *Oracula ibi edebat.* Ludos, ante eum, [m] Hercules Idæus, & [n] *Clymenus*, & *Endymion fecisse* feruntur.

[l] Strab. l. 8. p. 353. c.
[m] Suprà, p. 246.
[n] Pausan. l. 5 p. 300.

Pelops

[a] Pelops etiam *Hippodamiæ procis monumentum erexit, & quotannis parentavit; non procul à templo. Dianæ*, Κορδάκας *dictæ; quod Pelopis asseclæ ludos, pro victoriâ votos, apud hanc Deam celebrârunt*, καὶ ὠρχήσαντο ἐπιχώριον τοῖς περὶ τὸν Σίπυλον Κόρδακα ὄρχησιν, *& saltârunt Cordacem, saltationem patriam, quam ad Sipylum celebrare soliti sunt*. Apud Græcos [b] *Tres erant saltationis species*: Ἐμμέλεια, *Tragica*; Σίκιννις, *Satyrica*; Κόρδαξ, *Comica*, ἥτις αἰσχρῶς κινεῖ τὴν ὀσφῦν, *quæ lumbos turpiter movet*. Lasciva hæc è Phrygiâ venit.

[a] *Pausan. l.6. p.386.* — [b] *Schol. Aristoph. Nubes, p.158 d.*

Harmoniæ Phrygiæ [c] suprà meminit Marmor: illam autem jam demùm, cum Matris Deûm cultu, à Pelope in Græciam traductam fuisse verisimile est. [d] Amphion (jam dictus) *famam in Musicis adeptus est,. quòd Lydicos modos, ob Tantali* affinitatem, à Lydis didicerit, καὶ χορδὰς ἐπὶ τέσσαρσι ταῖς προτέραις, τρεῖς ἐνδεχῶν, *& ad quatuor chordas, quæ priùs in usu erant, tres addiderit*. Hisce etiam, ut videtur, Acrisii temporibus [e] ὁ Ὠλὴν τοὺς παλαιοὺς ὕμνους ἐποίησε, ἐκ Λυκίας ἐλθὼν, τοὺς ᾀδομένους ἐν Δήλῳ, *Olen, è Lyciâ profectus, hymnos vetustos composuit, qui in Delo cantari solebant*. Illo enim [f] recentiores fuerunt *Pamphus Atheniensis, & Orpheus*.

[c] *P.113, & 132.* — [d] *Pausan. l.9 p 550.* — [e] *Herodot. l 4.c.35.* — [f] *Pausan. l.9.p.581.*

§. III. *Perseus*, Acrisii ex Danaë nepos, ob cædem avi, regnum cum *Megapenthe* Præti filio commutavit, & regnavit *Mycenis*. Acrisio itaque Argis successit [g] *Megapenthes*; *illi Anaxagoras ejus filius*; *dein Alector, Iphis, Eteoclus* qui bello Thebano cecidit. Præterea *Melampus* sibi tertiam regni partem, tertiam fratri suo *Bianti*, à *Præto* vel [h] *Anaxagorâ* impetravit, ut ejus filias insaniâ correptas sanaret. Biantis filius [i] *Talaos*, & ejus nepos *Adrastus*, regnabant Argis: Adrasto successit ejus gener [k] *Tydeus*—παῖδ' Ἀδράστοιο λαῶν ἱππήλατον Ἄργος. Adrastus etiam Sicyoniis regni auctor fuit. [l] *Adrastus Argis ejectus Sicyonem confugit ad Polybum; eoque mortuo ipse regnum adiit*. [m] Ille ἀμφαγε κυδαίνων πόλιν, Sicyonem *urbem illustrem ornatámque reddidit*; & *Pythia* ibi in honorem Apollinis Pythii instituit. Hujus *agonis* obscura sunt vestigia in Marmore, anno Attico 325. Sanè [n] Sicyonii *in ipso foro* ἡρῷον *Adrasto* posuerunt, *hostiis & festis* illum honorantes, & τὰ πάθεα αὐτοῦ τραγικοῖσι χοροῖσι ἐγέραιρον, *ejus infortunia choris tragicis decorabant*. Pausaniæ Adrastus est Sicyoniorum rex 17; Eusebio 23; Homero autem primus. [o] Qui Σικυῶν', ὅθ' ἄρ' Ἄδρηστος πρῶτ' ἐμβασίλευεν, *Sicyonem, ubi Adrastus primùm regnavit*,

[g] *Apollodor. l.2.p.67.* — [h] *Pausan. p.116.* — [i] *Ib. l.2.* — [k] *Theocrit. Idyll.24. ver.128.* — [l] *Pausan l.2. p.96.* — [m] *Pindar. Nem. 9.* — [n] *Herodot. l.5.c.67.* — [o] *Supr.p.16.*

regnavit, refert inter urbes Agamemnonis: Tunc enim sub Pelopidarum potestate fuit.

Interea Mycenis *Perseo* successit *Mastor*; illi *Electryon*, Alcmenæ pater; dein *Sthenelus*, qui ex Astydamiâ Pelopis filiâ successorem habuit *Eurystheum*; cujus jussu Hercules tot agones exantlavit. [a] *Eurystheus contra Herculis filios in Atticâ profecturus, Atreum* (Pelopis filium) *ipsius avunculum (qui patrem propter Chrysippi necem fugiebat) Regno præfecit*; quod ille, Eurystheo in pugnâ occiso, retinuit. Eâ ratione contigit, Τῶν Περσειδῶν τοὺς Πελοπίδας μείζους καταστῆναι, *Pelopidas Persidis potentiores fieri.* Atreo [b] Thyestes χρυσοῦν ἄρνα *agnum aurei velleris* surripuit, μοιχεύσας τοῦ ἀδελφοῦ τὴν γυναῖκα, *fratris uxorem stupro polluens:* Atreus Thyesti τὰ ᾀδόμενα δεῖπνα, in scenâ *decantatas epulas*, apposuit. Ex Homero colligitur *Thyestem* Atreo successisse. Cecinit ille, [c] *Vulcanum Jovi fabricâsse Sceptrum; quod Jupiter Mercurio, Mercurius Pelopi, Pelops Atreo, Atreus Thyesti, Thyestes Agamemnoni tradidit.* ([d] *Sceptrum* hoc *Chæronenses* θεῶν μάλιστα τιμῶσι, *præ Diis omnibus venerantur.*) Est etiam verisimile *Plisthenem* Atrei filium, ante filium suum *Agamemnonem*, regnâsse.

[a] Thucyd. l. 1. p. 7.
[b] Pausan. l. 2. p. 115.
[c] Iliad. 8. ver. 100.
[d] Pausan. l. 9. p. 606.

Hercules.

HErculis meminit mutilum Marmor, *regnante Athenis Ægeo*; sub quo illius ἆθλοι decantatissimi [e] collocantur. Fortasse autem illius καθαρμὸν [f], *initiationem* innuit marmor. Nam de Alcmenæ filio proculdubiò intelligendum. *Quem potissimùm Herculem colamus* (inquit [g] Cicero) *scire sanè velim. Plures enim tradunt nobis: antiquissimum, Jove natum & Lisyto; quem concertavisse cum Apolline de tripode accepimus. Alter traditur, Nilo natus, Ægyptius; quem aiunt Phrygias litteras conscripsisse. Tertius est ex* [h] *Idæis Dactylis; cui inferias afferunt. Quartus Jovis & Asteriæ, Latonæ sororis; quem Tyrii maximè colunt; cujus Karthaginem filiam ferunt. Quintus in Indiâ, qui Belus dicitur. Sextus hic, ex Alcumenâ quem Jupiter genuit Tertius.*

[e] Euseb. n. 768.
[f] Suprà, p. 253.
[g] De Nat. Deor. p. 245.
[h] Suprà, p. 426.

Incertus, apud [i] Suidam, Herculem Tyrium in Minoïs tempora conjicit; id est in XI hoc (de quo agimus) Seculum. Ἀνεφάνη δὲ ἐπὶ Μίνωος Ἡρακλῆς Τύριος, ὃς εὗρε τὴν βαφὴν τῆς καλουμένης Κογχύλης, ἀπὸ κυνὸς αἱμαχθέντος τὰς σιαγόνας. Καὶ προσήγαγε Φοίνικι τῷ βασιλεῖ, ὃς πρῶτος ἐφόρεσε πορφύραν, *Regnante Minoë inclaruit Hercules Tyrius; qui tincturam invenit quæ Conchylii dicitur,*

[i] In Hercule p. 1197.

d

à cane maxillas cruentato edoctus. Obtulit autem Phœnici regi, qui primus purpuram gestavit.

Utcunque in cæteris Phœniciæ partibus Herculis cultus esset vetustissimus; nondum tamen in Tyro obtinere potuit; cùm urbs illa hisce demum temporibus initium habuerit. Herculis Tyrii sacerdotes sciscitanti Herodoto rectè responderunt; [a] *Templum Dei una cum urbe Tyro conditum fuisse*: sed minùs rectè de tempore, *fuisse annos* 2300 *a Tyro condita*. Herculis Tyrii duo erant templa: primum in continente positum; Tyriorum legati Alexandro, sacrificare volenti, responderunt; [b] *Esse templum Herculis in eâ sede quam Palætyron ipsi vocant; ibi regem Deo sacrum ritè facturum*. Alterum, in insulâ, simul cum novâ urbe conditum, post excisam Palætyron, Sec. XVIII.

[a] Herod. l. 2. c. 45.

[b] Q. Curtius l. 4. p. 86.

[c] *Deus Hercules religiosè quidem apud Tyron colitur: verùm sacratissimâ & augustissimâ Ægyptii eum religione venerantur, ultràque memoriam (quæ apud illos retrò longissima est) ut carentem initio colunt. Ipse creditur & Gigantes interemisse, cùm pro cœlo pugnâsset, quasi virtus Deorum*, [d] *Apud Ægyptios vetustus Deus est Hercules*: *& (ut ipsi ferunt) sunt* 17000 *anni ad Amasin, ex quo è Diis VIII facti fuerunt XII; quorum unum censent Herculem.*

[c] Macrob. Saturn. l. 1. c. 20.

[d] Herod. ibid.

In Sanchuniathonis originibus, [e] τῷ Δημαρῶντι γίνε(ται) Μέλκαρ-θος, ὁ καὶ Ἡρακλῆς, *Ex Demarunte natus est Melcarthus, qui & Hercules*. Phœnices Herculem suum *Melcarthum* vocabant: [f] Μάλικα, τὸν Ἡρακλέα, Ἀμαθούσιοι, *Amathusii* (è Phœniciâ oriundi) vocant *eum Malic*, id est *Regem*. (*Cartha* autem *Urbs* est.) Neque alius est in literis [g] *Moloch*, cui humanas hostias immolabant. Unde [h] *ad Herculem Pœni* (à Phœnicibus orti) *omnibus annis humanâ sacrificaverunt victimâ*. [i] Hercules alius ἀνθρωποθυσίαν in Italiâ sustulit.

[e] Euseb. Præpar. l. 1.

[f] Hesychius.

[g] Supr. p. 76.

[h] Plin. l. 36. c. 5.

[i] Macrob. Saturn. l. 1. c. 7.

Eusebius, in temporibus Cecropis, [k] *Hercules cognomento Desanaus in Phœnice clarus habetur*. In [l] Græcis Saligeri Διώδας, [m] Syncello Διῶδὰς legitur; quod est æquè obscurum. Variant in hoc nomine exemplaria Latina. Mariano dicitur *Dosenaus*. Hesychio Δοσσάνης, Ἡρακλῆς παρ' Ἰνδοῖς. Ciceroni, *Quintus in Indiâ* Hercules.

[k] Chron. n. 498.

[l] P. 26. l. 38.

[m] Syncell. p. 153. d.

Tyrus Condita.

TYrus & Sidon, ducentis ferè stadiis inter se distantes, nobilissimæ fuerunt Phœnices urbes: sed Sidon Tyro longè
[a] Sup.p.222. vetustior. Hujus enim conditor erat [a] *Chananais primogenitus*. & quidem Sidon Tyri parens habetur. Verùm ipsi Tyrii maximam
[b] Esai.23.7. sibi vendicabant [b] antiquitatem. Sanchuniathon tradidit [c] τὴν Ὑψ-
[c] Euseb. Pr. l.1.p.35.a. ουράνιον οἰκῆσαι Τύρον, καλύβας τε ἐπινοῆσαι ἀπὸ καλάμων καὶ θρύων καὶ παπύρων, *Hypsuranium habitâsse Tyri, & fabricâsse casas ex calamis, juncis, & papyris.* Et Sacerdotes Tyrii numerabant inde annos 2300.
[d] Euseb.ibid. Dicit insuper [d] *Usoum* Hypsuranii fratrem, ortâ inter illos discordiâ, primum ausum, cymbâ ex arboris trunco extructâ, ἐς θάλασσαν ἐμβῆναι, *mare ingredi.* Unde Tibullus, *Prima ratem ventis credere docta Tyros.* Verùm Navigationis Phœniciciæ primordia Urbi nondum conditæ immeritò tribuuntur, iis maximè temporibus quibus tota Phœniciæ ora *Sidoniorum* nomine celebrabatur.
[e] Deut. 3.9. [e] *Sidonim* LXX. interpretibus sunt Φοίνικες. Unde Hesychius, Σι-
[f] Esai.23.2. δόνιοι, Φοίνικες. Et apud Esaiam, [f] *Sidon*, Φοινίκη· & paulò post
[g] Ver. 12. Tyrus dicitur [g] *Filia Sidonis*, id est, à Sidoniis condita. Ad hunc
[h] L.18.§.3. rem, Trogi breviator, Justinus: [h] *Post multos deinde annos, a rege Ascaloniorum expugnati Sidonii, navibus appulsi, Tyrum urbem ante annum * * Trojanæ cladis condiderunt.* Tam Ascalòn quam Sidon Tyro vetustior. Sed desideratur hîc annorum numerus; qui ex
[i] Antiq. l.8. c.2.p.259.e. Josepho forsan colligendus est. [i] Ἀπὸ τῆς οἰκήσεως Τύρου εἰς οἰκοδομίαν τοῦ Ναοῦ διαγεγόνει χρόνος ἐτῶν τεσσαράκοντα καὶ διακοσίων. Dicit *interfuisse annos* 240 *à conditu Tyri ad extructionem Templi.* Templum condi cœptum anno Per. Jul. 3706: deductis 240, manet annus Tyri conditæ 3466; qui vix est quadragesimus
[k] Chron. n.744. ante excidium Trojæ. Josepho assentitur [k] Eusebius.

Tyrus itaque ortum habuit mediis Ebræorum Judicum tem-
[l] Judic.18.7. poribus. In ipso Judicum libro [l] *Sidonii* dicuntur *quietè & securè habitâsse:* & *Dii Sidonis* memorantur, non Tyri, quæ adhuc aut
[m] Jos. 11.8. non erat, aut ignobilis. In libro Josuæ [m] *Sidon Magna* dicitur. Neque dictis obstat, quòd in eodem libro, Quintæ sortis limes,
[n] 19.v.29. cujus *exitus ad mare*, sit πόλις ὀχυρὰ Σωρ, ἤγουν Τύρος, [n] *Urbs munita Tsor, sive Tyrus.* Nomen id (ut & alia in eo libro inferioris ævi vocabula, *Galilæa* 20.7, 21.32. *Cabul* 19.27. *Jothbeel* 15.38.)

per

per prolepsin usurpatur; neque τῆς κληρουχίας tempora, sed *hodiernum diem*, id est, scriptoris ætatem, respicit: * *Jos.* 15.63.

Præterea, Sidon à poetis vetustissimis celebratur; non Tyrus. a Οἱ μὲν οὖν ποιηταὶ τὴν Σιδόνα τεθρυλλήκασι μᾶλλον. Ὅμηρος δὲ οὐδὲ μέμνηται τῆς Τύρου, *Poetæ quidem Sidonem magis celebrant: Atque adeo Homerus Tyri non meminit*; Sidonem autem & Sidonios b sæpe nominat, eósque πολυδαιδάλους vocat, id est, πολυτέχνους. c *Sidon, antequam a Persis caperetur, maritimarum urbium maxima* fuit. Postea verò Tyrus, opulenta & coloniis fœcunda, Sidonis æmula fuit; donec à Babyloniis, civibus se in Insulam conferentibus, excisa esset. Hæc enim de Palætyro, sive Tyro Vetere, in continente positâ, dicta sunto. a *Strab. l.* 16. *p.* 756. *d.* b *Ili.* 23.743. 6.289. *Od.* 15.114. 4.54. c *Mela l.* 1. *c.* 12.

Æra Exodi.

SUdant admodum chronologi in statuendis Ebraicorum Judicum temporibus; cùm tamen Æra hæc certis S. Scripturæ cancellis determinetur. d *Anno* CCCCLXXX *ab Egressu Israelitarum ex Ægypto, Anno regni sui* IV, *Solomon cœpit ædificare Domum Domini.* Frustrà sunt, qui contra tam expressa contendunt. Ab Exitu ad Templum condi cœptum sunt anni 480; qui in duo intervalla dispartiti sunt. Utriusque terminum indicat Jephthes, qui Ammonitis invadentibus objecit, Israelitas Transamnanam regionem e *habitasse trecentos annos*. Occupârant autem anno post Egressum quadragesimo. Sunt itaque anni 340, in primo hoc intervallo, usque ad Ammonitarum incursionem. In isto temporis spatio continentur quatuor Israelitarum *Servitutes*, quas intulerunt *Chusan, Eglon, Jabin*, & *Madianitæ*. Collecti servitutum istarum & alternatæ Pacis anni, á primo *Cusani* ad ultimum *Jairis*, excedunt paululùm jam dictum *trecentorum annorum* numerum; adeò ut nec *Josuæ*, nec Idololatricæ f *post Josuam Generationi*, superfit quicquam. Difficultati huic subvenimus (in Canone) Synchronismum adhibendo. d *Reg.* 6.1. e *Judic.* 11: 26. f *Judic.* 2.10.

Occiso Eglone, g *Quievit Terra* 80 *annis*. Terram intelligo Orientalem (de quâ sermo est) quæ excusserat *Moabitarum* jugum; non totam Israelitidam. Interea non tantùm h *Philistæi*, Occidentales limites invadentes, à *Shamgare* repulsi sunt; sed i & *addiderunt Israelitæ ut facerent malum in oculis Domini*; & *Ehud mortuus erat*; g *Jud.* 3.30. h *Ibid.* 31. i *Jud.* 4.1.

 &

& tradidit eos Dominus in manum Jabinis regis Canaan, qui regnavit in Hazor (in ſorte Aſer) annis 20: durante nihilominùs Orientalium Tribuum quiete. Devicto tandem per Septentrionales tribus *Siſerâ*, ubique pax: donec poſt 40 annos longè latéque depopularentur *Madianitæ* eorúmque fœderati ab Oriente. Quamdiu vixerit *Ebud* neque dictum eſt, neque veriſimile illum totis 8 annis *Egloni*, quem occiderat, ſupervixiſſe. Conſtat tantummodo *Cananæorum* tyrannidem cœpiſſe poſt mortem *Ebudi*. Supponimus *Jabinem*, mortuo *Ebudo*, in Iſraelitas impetum feciſſe circa annum ab expulſis *Moabitis* viceſimum. Nam illius dominatio erat annorum 20,& pax ſecuta eſt an.40. His calculis in lucro ſunt anni [illegible]: & ſuperſunt principatui *Joſuæ* anni 25; quot ei tribuit Joſephus: & 35 (tot, ferè, quot Generationi in Deſerto) aſſignantur *Novæ poſt Joſuam Generationi*; in quâ contigit ἀναρχία,& ea quæ de *Michâ* & *Danitis*, bellóque *Benjaminitico* narrantur. Numerantur itaque ab *Exodo* ad invaſionem *Jabinis* anni 185: à morte Moſis ad *Ammonitarum* incurſionem anni 300. Synchroniſmi autem ratio, exemplo alterius ſacrâ auctoritate innixi, mox confirmabitur.

Neque eſt alienum à politico Ebræorum ſtatu, diverſis in partibus,aut plures Judices, aut bellum pacémque eodem tempore extitiſſe.

[a] Suprà, p.220. Præpropera terræ, non [a] penitus ſubactæ, ſortitio diſſipaverat Tribus, & luxaverat Rempublicam. Nullum indè uſque Commune concilium, nec quicquam ex bono publico agebatur. [b] Συνέβαινεν ἤδη Ἀριστοκρατίαν διαφθάρεσθαι, καὶ τὰς Γερουσίας οὐκ ἀπεδείκνυσαν, οὐδ' ἀρχὴν ἄλλην οὐδεμίαν τῶν πρότερον νενομισμένων, *Evenit jam Principum auctoritatem peſſundari, nec Synedria cogi, nec quemlibet magiſtratuum* [c] *priùs conſtitutorum creari.* Nec ante [d] Jehoſaphatum regem reſtaurata ſunt Synedria. Exciti ſunt Sufferes extra ordinem. Non [e] aliud habuerunt Ebræi πολίτευμα, quàm [f] Θεοκρατίαν· nec fuit illa continua; ceſſante Prophetiâ, ſubiit Anarchia.

[b] Joſeph.l.5. c.2. p.146.e.

[c] Supr.p.218.

[d] II Chron. 19.5.

[e] Suprà, p.221.

[f] I Sam.12. 12.

Sed nec ex *Judicibus* quiſquam ferè fuit qui univerſo Iſraelitarum populo præfuit: alias atque alias Tribus, quæ ſe illis ſponte ſubjicerent, pro imminente hinc indè periculo, duxerunt. Id in delectis [g] *Baraci Gideoniſque* exercitibus perſpicuè cernitur: & in duplici (quæ ſequitur) impreſſione, Ammoniticum negotium

[g] Judic.4.10. 6.35.

Jephthæ

[a] *Jephthæ suóque populo*, id est, Transamnanis, incumbit totum; Philistæum autem Judæ. [a] Jud. 12. 2.

Ex quo tempore [b] *Reubenis primogenitura data est filiis Joseph, Dúxque constitutus est Juda*, divinitùs per patrem [c] prælatus fratribus (quo jure amplissimas tutissimásque provincias, quasi duplum hæreditatis, sortitæ sunt principales istæ Tribus) elati sunt utrinque non sine æmulatione animi: nullum deinceps junctarum virium, aut initi contra hostem fœderis, vestigium. Sub rege tandem Saule conscriptæ sunt utriusque partis copiæ; sed [d] seorsim: post Saulum fit Schisma; quod inveterascit post Solomonem. Diversarum itaque Tribuum fortunæ non potuerunt esse non diversæ, quum singulæ res suas separatim administrarent.

[b] 1 Chron. 5. 1.
[c] Gen. 49. 8.
[d] 1 Sam. 11. 8

ALterum hujus Æræ intervallum ad Seculum attinet XIII: illud autem hîc simul absolvere non erit incommodum. Continet annos CXL; quorum posteriores 84 tribus Regibus competunt, usque ad epocham Templi: Restant anni 56. Quo temporis spatio duplex erat Israelitarum *Servitus*; una ab [e] *Ammonitis*, altera à [f] *Philistæis* illata. Duæ istæ servitutes non erant (ut quatuor priores) tempore diversæ & successivæ, sed contemporaneæ: cœperunt ambæ simul, non desiêrunt. Ob multiplicatam [g] idololatriam duplicata est pœna, & ab utroque latere immittitur hostis. [h] *Tradidit eos in manus Philistim, & in manus filiorum Ammon; & detriverunt & oppresserunt filios Israel in ipso* (eodem) *anno: octodecim annos Ammonitæ*, &c. Uno eodémque anno (*ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ*) *Ammonitæ* ab Oriente, *Philistæi* ab Occidente, quasi fœderati, invaserunt Israelitas; non uno anno expulsi sunt: dominati sunt Ammonitæ annos 18, Philistæi autem 40.

[e] Jud. 10. 8.
[f] Ibid. 13. 1.
[g] Ib. 10. 6.
[h] Ib. v. 7.

Spectat enim hæc Præfatio non tantùm ad ea quæ de *Jephthe*, sed etiam ad ea quæ de *Samsone* narrantur: neque alia est hæc *Philistæorum* incursio ab illâ cujus narratio differtur in caput 13, sed una eadémque. Nempe cùm hujus historiæ duæ essent partes, quæ, si narrarentur insimul, obscuritate intricarentur; visum est ideo, præmissâ utriusque mentione, partem breviorem priùs narrare, deinceps transire ad alteram. Hujus Synchronismi ratione evanescunt difficultates; & exundantes numeri intra ripam colliguntur.

Ex unâ parte,post 18 *Ammoniticæ* tyrannidis annos, judicârunt *Jephthes*, *Ibsan*, *Elon*, & *Abdon*. Sunt anni tantùm 49. Horum
[a] 1 Sam. 7. 14. pacata fuit provincia; istis temporibus [a] *fuit pax inter Israelitas & Ammonitas*. Interea,ex alterâ parte,dominati sunt [b] *Philistæi annos* 40.
[b] Jud. 13. 1.
Neque surrexit liberator populi ante *Samuelem*. Celebris illa ad *Ebenezer* victoria quadragenariæ Philistæorum tyrannidi finem
[c] 1 Sam. 7. 13. imposuit. [c] *Sic depressi sunt Philistæi, neque deinceps invaserunt Israelitas in diebus Samuelis, redactæque sunt civitates*. Isti *Samuelis dies* sunt anni 16 (de 56 reliqui) quibus ille populo præfuit ante inaugurationem Saulis. Bellum enim cum Philistæis recruduit anno
[d] Ib. 13. 1. regni Saulis [d] *Secundo*: [e] *& fuit validum bellum cum Philistæis omnibus*
[e] Ib. 14. 52. *diebus Saulis*. Ad hunc modum, ultimo *Elonis Zabulonitæ* anno, judicare cœpit Samuel; & fuit *Abdoni Ephraimitæ* contemporarius.

[f] Judic. 5. 20. *Samson* [f] *judicâsse* dicitur *annos* 20, *in diebus Philistæorum*: Id est,
[g] Ib. v. 11. intra annos illos 40, quibus [g] *dominati sunt Philistæi in eos*. Neque fuit is unquam cum imperio; neque liberavit populum, cùm ipse vinctus à suis dederetur.

Neque vindex populi habendus est *Heli*, qui Arcam amisit,
[h] 1 Sam. 7. 2. obiítque [h] *anno* 20° servitutis, id est, annis 20 ante devictos ad Ebenezer Philistæos. Illius judicatura, quandocunque cœperit, non alia fuit quàm litium, pro pontificali auctoritate, disceptatio, jurísque dictio: qualis olim fuit illa *Deboræ* sub palmâ: qualis eorum qui Gedeoni Jephthíque successerunt in pace: qualis filio-
[i] Ibid. 8. 1. rum Samuelis, qui à patre [i] *constituti sunt Judices*: qualis denique,
[k] Ibid. 7. 15. post unctum Saulem, ipsius Samuelis, qui [k] *judicavit Israelem omni-*
[l] Joseph. Antiq. l. 6. in fine. *bus diebus vitæ suæ*. Vixit autem, regnante Saule, [l] annos 18.

Appellabantur [m] *Judices, qui liberarent Israelitas de vastantium*
[m] Jud. 2. 16. *manibus*. In eorum numero [n] *Ehud Salvator*. Erant enim illi *Sal-*
[n] Ibid. 3. 15. *vatores, qui salvarent eos de manu hostium in tempore tribulationis suæ*: non continuò, non absque interregno.

Apud Tyrios in Insulâ, postquam urbs Vetus à Nabuchodono-
[o] Josephus c. Apion. p. 1046. b. sore excisa fuerat, aliquandiu, Regum loco, [o] Δικασαὶ κατεστάθησαν· καὶ ἐδίκασαν Ἐκνίβαλος, &c. *Judices constituti fuerunt*; *& judicârunt Ecnibalus, &c.* Apud Carthaginienses, Tyri Veteris colonos,
[p] Livii l. 33. [p] *Judicum ordo dominabatur, eò maximè quòd iidem perpetui Judices*
[q] Idem, l. 34. *erant*. Illi *Suffetes* appellabantur: [q] *Cùm Suffetes ad jus dicendum consedissent*. Liber *Judicum* Ebraicè *Sophetim* vocatur; id est, *Suffetes*.

Suffetis

Suffetis vocabulum *Vindicem*, *ultorem*, liberatorem significat.

B. Paulus, Judæis Pisidiensibus prædicaturus [a] *Jesum Salvatorem*, [a] *Act. Apost.* 13.23.
exordium capit à pristinis Dei erga Israelitas beneficiis. *Deus*, inquit, *elegit patres nostros, & exaltavit populum in Ægypto, & eduxit eos ex eâ: & destruens gentes septem in terrâ Canaan,* κατεκληροδότησεν αὐτοῖς τὴν γῆν αὐτῶν, ὡς ἔτεσι τετρακοσίοις πεντήκοντα· καὶ μετὰ ταῦτα ἔδωκε κριτάς. Ità edidit R. Stephanus; ità habet codex vetustissimus Cyrilli Patriarchæ in bibliothecâ Regiâ; ità vertit Vulgata, *Sorte distribuit eis terram eorum, quasi post* 450 *annos: & post hæc dedit Judices.* A promissione Terræ, in ortu Isaaci confirmatâ, ad κληρουχίαν numerat annos circiter 450. Qui, aliter legendo, *annos* istos *Judicibus* attribuunt, difficultates struunt chronologicas, quas ipsi satis commodè non eluunt.

Cyclus Canicularis.

EX Censorino colligimus epocham hujus Cycli in hoc Seculum incidere. *Annus hic Magnus etiam* ἡλιακὸς *Solaris à quibusdam dicitur; ab aliis* Θεοῦ ἐνιαυτὸς *Dei annus.* Est autem *Minor* illa Ἀποκατάστασις; de quâ nos in [b] Prolegomenis. *Ad Ægyptiorum*, [c] inquit ille, *Magnum annum Luna non pertinet, quem Græcè* Κυνικὸν, *Latinè Canicularem vocamus; propterea quòd initium ejus sumitur, cùm primo die ejus mensis, quem vocant Ægyptii* Θὼθ, *Caniculæ sidus exoritur. Nam eorum annus Civilis solos habet dies* 365, *sine ullo interkalari: itaque quadriennium apud eos uno circiter die minus est, quàm naturale quadriennium; eòque fit ut anno* 1461 *ad idem revolvatur principium.* Paulò pòst, [d] *Primùs dies mensis* Θὼθ *hoc anno fuit ante diem* VII *Kal. Jul. cùm abhinc annos centum, Pio & Bruttio Præsente Coss. iidem dies fuerint ante diem* XII *Kal. Aug. Quo tempore solet Canicula in Ægypto facere exortum.* Annus Ægyptiacus [e] *Civilis* seu *Sacer* quadrantis adjectione carebat. Cùm igitur Ægyptii cursûs Solaris epocham statuerint in Caniculæ ortu, necesse erat, ut Thoth quotannis paulatim in anteriora laberetur: neque existimabant Ægyptii Solem, ratione Caniculæ fixarúmque stellarum, regredi ad easdem metas unde profectus fuerat, nisi post annos 1461, qui sunt Juliani 1460. Scilicet veteribus ignotum fuit anni *Siderei* & *Tropici* discrimen. Nam secundùm exactiorem astronomiam, post annos totidem, ab ortu Caniculæ Sol aberit in consequentia diebus novem.

[b] *Suprà p.* 9.
[c] *De Die Natali, c.* 18.
[d] *Ib. c.* 21.
[e] *Suprà, p.* 237.

 Censorinus

Censorinus autem ex Ægyptiorum disciplinâ calculos posuit: juxta quos Initium anni, sive primus dies primi mensis Thoth, incidebat in 20 diem Julii, sive in ortum Caniculæ (unde ante annos 1460 profectus erat) anno æræ Christianæ 138, quo Imp. Antoninus Pius iterum & Bruttius Præsens Consules fuerunt Romæ. Is annus in Per. Jul. est 4852. Si detrahes annos 1460, manet annus Per. Jul. 3392; qui est XI hujus Seculi annus vicesimus secundus.

a Sync. p. 91. a. Georgius Syncellus idem facit hujus cycli atque regni Ægyptiaci exordium: Menen [a] ait cepisse an. Mundi 2776. Eodem etiam anno periodum hanc cepisse statuit. Nam annus Cycli Cynici b P. 51. b. [b] 443 est illi an. Mundi 3219. & annus Cycli [c] 700 est annus c P. 103. c. M. 3476. Ergò primus est 2776; qui, secundùm Græcos codices (quos sequutus Syncellus) sequitur Diluvium annos 534: at secundùm Ebraicos (differentia est annorum 916) antevertit Diluvium annos 382. Annus iste Mundi 2776 est Per. Jul. 1988: adjice cyclum annorum 1460 (Syncellus enim priorem periodum postulat) habes annum Per. Jul. 3448; qui est recentior epochâ Censorini annis 56. Nos anteriorem cyclum non adhibemus; tum quia caput ejus excederet tempus historicum an. 438; tum quia vetustiores Ægyptiorum anni, habentes tantùm 360 dies, cyclo breviore volvebantur. Ejusmodi enim, absque epactis, anni 73 sunt anni Sothiaci 72; & vigesies numerati, 1460 sunt tantùm 1440 anni, ex diebus 365 constantes.

d Strom. l. 1. p. 335. c. [d] Clemens Alexandrinus dicit, Ebræorum Exodum ex Ægypto, fuisse tempore Inachi, πρὸ τῆς Σωθιακῆς περιόδου annis 345. V. Cl. Joannes Bainbrigius ex ipsâ Clementis chronologiâ ostendit *Clementem eandem periodum Sothiacam, eandémque ejus epocham, constituisse;* e An. 1648. *quas Censorinus proposuerat.* Consule illius Canicularia, à [e] Joanne Gravio edita, ad finem.

Virgilius, licentiâ satis poeticâ, confert anni Magni caput in consulatum Pollionis.

f Eclog. 4. ver. 5. [f] *Magnus ab integro seclorum nascitur ordo:*

Consul ille fuit an. Per. Jul. 4674. Deme an. 1460, habes annum Per. Jul. 3214; qui præcedit epocham Censorini annos 178.

Thebanorum

Thebanorum Regum continuatio.

A *Muthantæus* Thebanorum rex 37 (qui usque in medium hujus Seculi regnavit) ultimus est in laterculo Eratosthenis; cujus ductu hucusque (tanquam filo Ariadnæo) tenebricosos millenorum ampliùs annorum anfractus fidenter obivimus. Quò nunc vertendum? Quis nobis hic Mercurius? Manifestum est nondum desiisse Thebanorum seriem; cum ex eorum Rebus præclarè gestis, quæ narrandæ sequuntur; cum ex Josepho & Africano, qui Reges plurimos exhibent, ab Eratosthene non nominatos.

Africanus (qui [a] *Memphitas* malè multavit) *Thebanos* inconditè recitat: Neminis eorum meminit, quos dedit Eratosthenes; sed [b] *Undecimam demum Dynastiam* habet Διοσπολιτῶν βασιλέων ις', οἳ ἐβασίλευσαν ἔτη μγ', *Regum Thebanorum* 16, *qui regnarunt annos* 43; *ex primo Manethonis tomo: ex secundo*, XII *Dynastiam Thebanorum Regum septem*, inter quos *Sesostris*; & [c] XIII *Dynastiam Thebanorum regum* LX... Desideratur annorum numerus: adjectus in editis numerus ad XIV Dynastiam attinet; quod ex Eusebianâ Dynastiarum repetitione ibidem patet. Dynastias XI & XIII, anonymas & inanes, [d] jampridem rejecimus: XII καθ' ὕστερον πρότερον posita, ad *Sesostris* ætatem referenda est. Eusebius, apud Syncellum, XV Dynastiam Διοσπολιτῶν, & XVI Θηβαίων censet: Africanus easdem *Pastoribus* attribuit. Neque fides Eusebio, Africani exscriptori, habenda est, idoneâ non datâ ratione, discrepanti. Dynastiæ autem istæ in modum Eusebiani Canonis non incidunt.

[a] Suprà p. 27. 90.
[b] Syncel. p. 59.
[c] Ib. p. 61.
[d] P. 92.

Sequitur [e] Africani Dynastia XVIII, Διοσπολιτῶν βασιλέων ις', *Thebanorum regum* 16, *quorum primus Amos.* Ab hâc Dynastiâ Eusebianus tandem [f] Canon reges Ægyptios nominare incipit. Reges illi paulò accuratiùs recensentur apud [g] Josephum ex Manethone, qui non tantum annos, sed & menses regnandi exhibet. Sunt autem Reges XVII, qui regnârunt annos 333. De quorum fide dubitare piaculum esset.

[e] Sync p. 52.
[f] [illegible] n. 294.
[g] con. Apion. p. 1041 b.

Apollodorus [a] νγ' Θηβαίων βασιλέων, LIII Thebanorum regum seriem contexuit: Quot quidem [*] Sacerdotes Ægyptii a *Mene* ad *Sesostrim* numerabant. Syncellus [b] *ex Apollodoro* transcripsit *Eratosthenæos* illos reges (in Canonem nostrum adductos) qui usque ad XI hoc Seculum regnârunt. Τῶν δὲ, ait, τούτοις ἐφεξῆς ἄλλων νγ' Θηβαίων βασιλέων ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ Ἀπολλοδώρου παραδεδομένων ὡς περιεργείας περιττὸν ἡγούμεθα ἐνταῦθα, ὡς μηδὲν συμβαλλομένας ἡμῖν, παραθέσθαι· ἐπεὶ μηδὲ αἱ πρὸ αὐτῶν, *Superfluum duximus hic nominare cæteros deinceps illorum LIII Thebanorum regum, quos idem Apollodorus tradidit, quasi nihil ad propositum nostrum: quandoquidem nec primi nobis usui sint.* Syncello *propositum* fuit, in texendâ regum Ægyptiorum serie, *Ecclesiasticorum*, ut [c] vocat, *scriptorum*, id est, Eusebii & Africani, vestigiis insistere: illi autem *Priores* illos reges, quos Eratosthenes ex Thebanorum archivis traduxerat, omnino non agnoscunt; & Thebanos Manethonis reges [d] Pastorum successores faciunt. Unde nec Syncellus reges Eratosthenis aliter quàm ἐν παρέργῳ recitat, quòd seriei suæ illi non convenirent.

Primus Manethonis tomus XVI Deorum & Semideorum Dynastias continebat; quod rectè docent [e] Excerpta Latino-barbara Scaligeri. Meritò igitur *anonymi* sunt *Reges Thebani*, quos indè accersit Africanus. Sanè Manetho [f] *genere Sebennita*, *Heliopolitanus sacerdos*, regum Thebanorum catalogum ab illo, qui Heliopolim primus in Thebanorum potestatem redegerat, ordiri videtur: Is autem est *Amosis*; quod jamjam liquebit.

Frustrà quidem Eratosthenes, sub Ptol. Euergete, vetustiores Thebarum reges edidisset, si Manetho paulò ante, sub Ptol. Philadelpho, idem fecisset.

Verisimile est Apollodorum regibus Eratosthenæis, XVIII hanc *Thebanorum* Dynastiam, ex Manethone, addidisse; quos se omisisse simulat Syncellus. Id enixè suadet Regum numerus ab Apollodoro editus. Utcunque sit, Nos quidem in Canone Regibus istis hos subnectere tentavimus; & *Amuthantæi* successorem supposuimus *Amosim*, 38 *Thebanorum* regem: satis congruum habentes, ut antea *Tanitis Tanitas*, ità hîc *Thebanis* regibus *Thebanos* addimus. Neque infeliciter res cessit. Ex istâ enim dispositione emergit magna historiæ Ægyptiacæ harmonia: & duas fabricavimus Chronologiæ nostræ validissimas compagines; quarum altera vim recipit

à

[a] Syncell. p. 147. d.

[*] Suprà, p. 22.

[b] Sync. p. 91. c.

[c] Suprà, p. 5.

[d] Vide suprà, p. 241.

[e] Edita cum Euseb. p. 60.

[f] Syncell. p. 40. c.

à complemento annorum illorum MCCCC, quos [a] initio ftatuimus; [a] *Supra, p.22.*
altera à Deceffu *Paftorum.*

Quid concinnius excogitari poteft, quàm ut *Mifphragmuthofis*, qui *Paftores* debellavit, & *Tutbmofis*, qui illos ejecit, in poftrema *Paftorum* tempora inciderent? Id autem in hanc *Thebanorum* conjunctionem aptiffimè quadrat. Ante ingreffum *Paftorum* numerantur anni 700: illi in Ægypto manferunt circa annos 500: fumma eft 1200. Similiter feries Eratofthenis exhibet annos 1050: (Syncellus [b] numerat 1075) & VII priores Manethonis reges [b] *Syncell. p.91.c.* regnârunt annos 129: fumma eft 1179. Pauci, qui defiderantur, anni ad Paftorum reditum referendi funt, quando illi, fub [c] *Amenophe*, aliquantifper regnabant poftliminió. [c] *Joseph. p.1053.f.*

In altero connexionis hujus argumento, magnus eft tam in Regum, quàm in Annorum numero confenfus. Numerabant Sacerdotes à Mene ad Sefoftrim Regum LII Annos MCCCC. Ex Eratofthene numeravimus (poft Menem) Reges XXXVI: Decima octava Dynaftia habet Reges XVI. Sunt omnes Reges LII. Rurfus Eratofthenes fuis regibus attribuit annos 1050: Manetho fuis 333. Sunt omnes anni 1383. Defunt, de rotundo illo numero à Sacerdotibus putato, Anni 17; vel potiùs 22, fi calculus ad Chronologiæ facræ normam dirigatur. Colliguntur enim à Diluvio ad profectionem Abrami an. 427; indè ad Exodum 430; indè ad Templi conditum 480; indè ad *Quintum Reboboami annum*, quo Sefoftris in Afiam profectus eft, anni 41. Summa eft annorum 1378. Pauculos, quotquot fint, qui deficiunt Annos ad regnum Sefoftris deferre oportet, quem Sacerdotes inclufivè numerabant.

In recenfendis XVIII Dynaftiæ regibus parùm difcordes funt Scriptores Chriftiani. Eorum tamen collationem dabimus, ut παραλογισμὸς Jofephi, quem [d] animadvertimus, fiat indè manifeftior. Cætera etiam adjecimus, ufque ad Templum fpoliatum; [d] *Suprà, p.133.* ut ob oculos effet tota hujus libri chronologia, juxta Eufebium atque Syncellum. Africanus enim, in Dynaftiis, Hierofolymorum à Sefaco captorum non meminit.

Manetho. (ex Josepho c. Ap. p. 1041.)	an. men.	*Africanus.* (ex Syncello, p. 69.) XVIII *Dyn. Diospolitarum.*	an.	*Eusebius.* (ex Chronico, p. 294.) XVIII *Dyn. Diopolitanorum*	an.	*Syncellus.* p. 1?, 147, 5, 155, 160.	
1. Τέθμωσις.	25. 4	1. Ἀμῶς.		1. *Amosis.*	25	33 Ἄμωσις, ὁ καὶ Τέθμωσις	2[illegible]
2. Χέβρων, filius.	13. 0	2. Χεβρώς.	13	2. *Chebron.*	13	34. Χεβρών.	13
3. Ἀμένωφις	20. 7	3. Ἀμενωφθίς.	24	3. *Amenophes.*	21	35. Ἀμεμφίς.	15
4. Ἀμεσσὴς, soror.	21. 9	4. Ἀμερσίς.	22	* * * * * *		36. Ἀμενσής.	11
5. Μήφρης.	12. 9	5. Μίσαφρις.	13	4. *Mephres.*	12	37 Μισφραγμούθωσις.	16
6. Μηφραμούθωσις.	25. 10	6. Μισφραγμούθωσις.	26	5. *Misphramuthosis.*	26	38. Μίσφρης.	2[illegible]
7. Θμῶσις.	9. 8	7. Τούθμωσις.	9	6. *Thmosis*	9	39 Τούθμωσις.	9
8. Ἀμένωφις	30. 10	8. Ἀμένωφις.	31	7. *Amenophis.*	31	40. Ἀμενῶφθις.	34
		Hic Memnon &		*Lapis loquax habetur.*		*Memnon, &c.*	
9 Ὧρος.	36. 5	9. Ὧρος.	37	8. *Horus.*	38	41. Ὧρος.	4[illegible]
10. Ἀκεγχερής. (fœmina)	12. 1	10. Ἀχερρῆς.	32	9. *Acencheres.*	12	42. Ἀχενχερής,	25
11. Ῥάθωτις, frater.	9. 0	11. Ῥαθῶς.	6	10. *Achoris.*	7	43. Ἀθωρίς.	
12. Ἀκεγχέρης.	12. 5	12. Χεβρής.	12	11. *Cenchres.*	18	44 Χενχερής.	
13. Ἀκεγχέρης ἕτερος.	12. 3	13 Ἀχερρῆς.	12	12. *Acherres.*	8	45. Ἀχερρής.	8
14. Ἁρμαΐς.	4. 1	14. Ἀρμεσσής.	5	13. *Cherres.*	15	* * * * *	
15. Ῥαμέσσης.	1. 4	15. Ῥαμεσσῆς.	1	14. *Armais, qui & Danaus*	5	46. Ἀρμαῖος, ὁ καὶ Δαναός.	9
16. Ἀρμέσσης Μιαμοῦν.	66. 2	* * * * * *		15. *Remesses, qui & Ægyptus.*	68	47. Ῥαμεσσῆς, ὁ καὶ Αἴγυπτος.	68
17. Ἀμένωφις.	19. 6	16. Ἀμενώφ.	19	16. *Menophes.*	40	48. Ἀμμενωφίς.	8
(p. 105)		XIX *Dynast. Diospol.*		XIX *Dynastia.*		49. Θούωρις.	17
18. Σέθως.	59	1. Σέθως.	51	1. *Sethus.*	55	50. Νεχεψώς.	19
19. Ῥάμψης.	66	2. Ῥαψάκης.	61	2. *Ramses.*	66	51 Ψάμμουθις.	1[illegible]
20. Ἀμένωφις . . . (p. 1055.)		3. Ἀμμενέφθης.	20	3. *Amenophes.*	40	52. (Σέθως)	4
						53. Κήρτος.	16
21. Ῥαμέσσης . . .		4. Ῥαμεσσῆς.	60	* * * * *		54. Ῥάμψις.	45
. . . . .		5. Ἀμμενέμνης.	5	4. *Ammenemes.*	26	55. Ἀμενσής.	26
. . . . . .		6. Θούωρις	6	5. *Thuores.*	7	(p. 167.)	
						56. Ὀχυράς.	14
						57. Ἀμεδής.	27
						58. Θούωρις.	5
		Homero dictus Po-		*lybus, Alcandræ maritus,*		*qui excepit Menelaum.*	
		XX *Dynastia Diospol. Regum 12, an. 135.*		XX *Dynast. Diopol. an. 178.*		59. Ἀθώθις.	8
						60. Κιγκένης.	39
		XXI *Dynast. Tanitarum.*		XXI *Dynastia.*		61. Οὐενέφρης.	42
						(p. 177.)	
		1. Σμένδης. an. 26.		1. *Smendis.* ejus an. 12, *Susakim rex Ægypti, contra Judæos dimicans, Templum spoliavit.*		62. Σουσακείμ.	34
		(&c. ut Sec. X. Canonis nostri.)				*Susacim Libyes, Æthiopes & Troglodytas subjugavit, priusquam Hierosolyma.*	

Amosis Rex.

Successit itaque *Amuthantæo Amosis*; qui Africano Ἀμῶς, Christianis aliquando *Amasis* corruptè, Josepho autem[a] fallaciter *Tethmosis* vocatur.

[a] *Supra*, p. 134.

Egregium

Egregium illius facinus, ex Manethone, narrat [a] Porphyrius. [a] περὶ ἀποχῆς, lib. 2 § 55.

Κατέλυσε ἐν Ἡλίου πόλει τῆς Αἰγύπτου τὸν τῆς ἀνθρωποκτονίας νόμον Ἄμωσις, ὡς μαρτυρεῖ Μανεθὼς ἐν τῷ περὶ ἀρχαϊσμοῦ καὶ εὐσεβείας.	*Amosis immolandorum hominum consuetudinem sustulit in Heliopoli urbe Æpypti, ut testatur Manetho in libro de Antiquitate & Pietate.*
Ἐθύοντο δὲ τῇ Ἥρᾳ· καὶ ἐδοκιμάζοντο, καθάπερ οἱ ζητούμενοι καθαροὶ μόσχοι καὶ συσφραγιζόμενοι. ἐθύοντο δὲ τῆς ἡμέρας τρεῖς.	*Sacrificabantur Junoni: & probati erant, sicut quæsiti illi Vituli puri & sigillati. Mactabantur tres, diebus singulis.*
Ἀνθ' ὧν κηρίνους ἐκέλευσεν ὁ Ἄμωσις τοὺς ἴσους ἐπιτίθεσθαι.	*Quorum in locum Amosis similes cereos suffici jussit.*

Eadem ex Porphyrio proferunt [b] Eusebius, & Theodoretus [c] Serm. VII, de Sacrificiis. [b] Præp. l. 4. c. 16. p. 155. d [c] P. 589. a.

Heliopolis, inter præcipuas Ægypti urbes habenda, ante adventum Pastorum Metropolis erat Inferioris Ægypti: à Pastoribus diu oppressa, jam tandem illis expulsis in *Thebanorum* potestatem redacta est. [d] *Mæris* rex Memphim à Pastoribus recuperavit; [d] Suprà, p. 229. *Amosis* Heliopolim: Qui urbem ejusque politiam ordinavit, consuetudines pravas abolevit, & privilegia instauravit. Ideóque Manetho (sacerdos Heliopolitanus) ab *Amose* (qui Thebanorum primus Heliopoli præfuit,) suam Thebanorum Regum seriem exorsus est.

Ante Pastorum incursionem, in capitalibus cujusque Regni urbibus, *Memphi* olim, *Heliopoli*, atque *Thebis*, Præfecturas Juridicas constitutas fuisse verisimile est. Jam verò, post expulsos Pastores, cùm Ægyptus omnis Unius imperio subjecta fuit, unum fuit totius Ægypti Tribunal; servatâ nihilominùs Privilegii veteris ratione. Judices enim tam ex *Memphi*, atque *Heliopoli*; quàm ex *Thebis* ad Magnum Thebanorum Consistorium electi sunt. Egyptii [e] *ex nobilissimis civitatibus viros optimos Judiciis præfecerunt. Nam ex* [e] Diod. Sic. l. 1. p. 48. b. *Heliopoli & Thebis & Memphi* (denos) *Judices elegerunt. Quod Synedrium neque Atheniensium Areopagitis, neque Lacedæmoniorum Senatui postponendum videtur. Congressi hi* XXX *viri unum ex seipsis, qui optimus, summum Jud.cem constituunt, in cujus locum urbs alium Judicem substituit. Rex Judicibus res necessarias præbet;* τῷ δὲ Ἀρχιδικαστῇ, *sed summo Judici multò amplius.*

Ille de collo, ex aureâ catenâ dependens, gestabat ζώδιον τῶν πολυτελῶν λίθων, *Signum è pretiosis Lapillis, cui nomen* VERITAS. *Quum Summus Judex signum Veritatis assumpserit, disceptationes incipiunt. Leges universæ, in* VIII *libris descriptæ, Judicibus adjacebant.*

[a] Ælian. Var. l.14. c.34. [a] *Apud Ægyptios olim Judices Sacerdotes erant: qui natu maximus, eorum princeps erat; & in omnes jus dicebat: illum autem oportebat esse justissimum, neminique parcentem.* Εἶχε δὲ καὶ ἄγαλμα περὶ τὸν αὐχένα ἐκ σαπφείρου λίθου· καὶ ἐκαλεῖτο τὸ ἄγαλμα Ἀλήθεια, *Gerebat autem de collo imaginem ex Sapphiro; & imago illa vocabatur* VERITAS. Ex utroque auctore colligendum est, simulachrum hoc *Veritatis*, ex *Sapphiro* præcipuè confectum, aliis *pretiosis lapidibus* ornatum fuisse. Tribunalis autem imago, ex *Osimandis* sepulcro, exhibetur ad Sec. XV.

LXX Interpretes Ægyptiaco hoc Ἀληθείας vocabulo Ebræorum [b] *Thummim* exprimunt, innuentes; Mosem, illo Sacerdotis Summi ornamento, Ægyptios imitatum fuisse. De eâ autem re, non est hic disquirendi locus.

[b] Exod 28. 30.

Ἐθύοντο δὲ τῇ Ἥρᾳ, *Sacrificatum est Junoni*, Lucinæ scilicet, quam Græci Εἰλείθυιαν vocabant. Pindarus [c] dixit πραύμητιν Ἐλευθὼ *placidam Lucinam*, id est, infanti & puerperæ propitiam: alii *Ilithyan* [d] puerperis infestam, & precibus placandam credebant. Apud Ægyptios, in ulteriore Thebaide fuit [e] Εἰληθυίας πόλις, καὶ ἱερόν, *Lucinæ urbs, & ejus templum.* Porphyrius, apud [f] Eusebium tradidit τὴν τῆς Εἰληθυίας πόλιν *Lunam*, sub *Vulturis* specie, veneratam fuisse. In eâ urbe ἀνθρωποθυσίαν olim in usu fuisse liquet ex istis quæ de *Hominibus Typhoniis*, ex eodem Manethone, refert Plutarchus de Iside & Osiride, pag. 380. D.

[c] Olymp. 6.
[d] Seld. de Diis Syr. Synt. 2.
[e] Strab. l.17. p.817. a.
[f] Præp. l.3. c.12. p.116, 117.

Ἐν Ἰδιθύας πόλει ζῶντας ἀνθρώπους κατεπίμπρασαν, ὡς Μανέθων ἱστόρηκε, Τυφωνίους καλοῦντες, καὶ τὴν τέφραν αὐτῶν λικμῶντες ἠφάνιζον καὶ διέσπειρον. Ἀλλὰ τοῦτο μὲν ἐδρᾶτο φανερῶς, καὶ καθ' ἕνα καιρὸν ἐν ταῖς Κυνάσιν ἡμέραις.	*In urbe Ilethyiæ* (non Idithyæ) *homines combusserunt vivos, ut scribit Manetho, Typhonios eos appellantes, & cinerem eorum ventilando dissipârunt atque aboleverunt: quòd palàm factum est, & certo tempore; diebus Canicularibus.*

Sive igitur ἐν Ἡλίου πόλει, sive ἐν Εἰληθυίας πόλει, sive utrobique, quondam suscepta fuerit feralis ista religio; sive alibi. Nam *ad sepulcrum Osiridis homines rufos antiquitùs mactatos esse* [g] diximus.

[g] Supr. p. 78.

Tandem

Tandem tamen nefandus iste ritus per universam Ægyptum funditùs extirpatus est, adeóque abolitus, ut Herodotus eum nunquam fuisse crediderit. [a] Fabulam de *Hercule in Ægypto Jovi immolando fictam esse dicit à Græcis, prorsus ignaris* τῆς *Αἰγυπτίων φύσιος, καὶ τῶν νόμων, & naturæ Ægyptiorum, & morum. Quibus enim nullam pecudem immolare fas est (præter Sues, & boves mares, vitulosque, dummodo mundos, & anseres) ii quâ ratione immolarent Homines?* Horus, apud [b] Macrobium, illos nè animal quidem ullum mactâsse asserit. *Nunquam*, inquit, *fas fuit Ægyptiis pecudibus aut sanguine, sed precibus & ture solo placare Deos.* Saturnum & Serapin, *tyrannide Ptolemæorum, in cultum recipere coacti, quibus bostiæ erant ex more mactandæ, fana eorum extra pomœrium locaverunt; ut & illi sacrificii solenni sibi cruore colerentur; nec tamen urbana templa pecudum morte pollueretur.* Nihilominùs sacri horrendi vestigium apud Ægyptios in victimarum sigillo mansisse videtur. [c] *Sacerdotes, οἱ σφραγισαὶ dicti, bovem qui immolandus est sigillo impresso notabant. In sculpturâ autem sigilli, ut refert Castor, exprimebatur Homo in genua desidens, manibus post tergum deductis, ense jugulo imminente.*

[a] *Herodot. l.2.c.45.*
[b] *Saturnal. l.1.c.7.*
[c] *Plutarch. de Iside, p 363.c.*

Amosis jam, inhumanitate sublatâ, nefariæ medetur religioni, & *cereas victimas* substituit. Sic [d] *In Laodiceâ Syriæ* (ait Porphyrius) *Minervæ quotannis sacrificabatur Virgo; nunc autem cerva.*

[d] Περὶ ἀποχ. *l.2. §.56.*

Sic & [e] *Pelasgi (sicut Varro memorat) cùm Latium appulissent, erectis Diti sacello & Saturno arâ (cujus festum Saturnalia nominaverunt) cùm diu humanis capitibus Ditem, & Virorum victimis Saturnum placare se crederent, propter Oraculum* Dodonæum, *in quo erat,*

[f] Καὶ κεφαλὰς Ἅδῃ, καὶ τῷ Πατρὶ πέμπετε Φῶτα.

Herculem ferunt postea, cum Geryonis pecore per Italiam revertentem, suasisse illorum posteris, ut faustis sacrificiis infausta mutarent; inferentes Diti non hominum Capita, sed oscilla ad humanam effigiem arte simulata; & aras Saturnias, non mactando Viros, sed accensis Luminibus excolentes: quia non solùm Virum, sed & Lumina Φῶτα *significant. Indè mos per Saturnalia missitandis cereis cœpit.* [g] *Et Sigillariorum adjecta celebritas in septem dies*; quibus *Sigilla arte fictili venalia parabantur, quæ homines pro se atque suis piaculum, pro Dite, Saturno facerent. Sacellum Ditis aræ Saturni cohærebat.* Sanè Saturnum τῆς ἀνθρωποθυσίας auctorem fuisse [h] dixit Philo.

[e] *Macrob. Saturn. l.1. c.7.*
[f] *Vide Dionys. Hal. l.1.*
[g] *Macrob. ibid c.11.*
[h] *Supr. p.77.*

[a] Macrob. ibid. c. 7. *Similis* [a] *permutatio sacrificii postea Compitalibus celebrata est. Ludi per Urbem in Compitis agitabantur (restituti scilicet à Tarquinio Superbo) Laribus ac Maniæ, ex responso Apollinis, quo præceptum est, ut pro compitis Capitibus supplicaretur; idque aliquandiu observatum, ut pro familiarum sospitate Pueri mactarentur Maniæ deæ, matri Larium. Quod sacrificii genus Junius Brutus Consul, Tarquinio pulso, aliter constituit celebrandum. Nam Capitibus allii & papaveris supplicari jussit, ut responso Apollinis satisfieret de nomine Capitum; remoto scilicet scelere infaustæ sacrificationis.* Sed non ità penitus sublata sunt nefaria hujusmodi sacrificia. Anno demum U.C.657, [b] *Cn. Corn. Lentulo & P. Licin. Crasso Coss. S.C. factum est, nè Homo immolaretur; palàmque in tempus illud sacra prodigiosa celebrata.* Etiam longo pòst tempore [c] Porphyrius, Ἀλλ' ἔτι καὶ νῦν, ait, τίς ἀγνοεῖ κατὰ τὴν μεγάλην πόλιν τῇ τοῦ Λαπαρίου Διὸς ἑορτῇ σφαζόμενον ἄνθρωπον; *Sed & quis nescit usque hodie Romæ festo Jovis Latiaris Hominem mactatum esse?* Idem innuit [d] Tertullianus. *Ecce in illâ religiosissimâ urbe Æneadarum piorum est Jupiter quidam, quem ludis suis humano proluunt sanguine. Sed bestiarii, inquitis. Hoc turpius, quòd mali hominis.* [e] *Humanas victimas ferè omnes sublatas esse scripsit Pallas, qui Mithræ mysteria optimè collegit, sub Adriano Aug.* Apud Blemyas tamen (inter Nilum & sinum Arabicum) Justiniani tempore duràsse tradit Procopius.

[b] Plin. l. 3. c. 2.

[c] Περὶ ἀποχ. l. 2. § 56.

[d] Apolog § 9. p. 10.

[e] Porphyr. Abstin. l. 2. § 56.

De Arcadum *Lycæis* [f] diximus. Sanè vesana hæc superstitio plerosque olim populorum incesserat. [g] *Athenienses Erechthei ex Praxitheâ filiam jugulàrunt. Ister in sacrificiorum Cretensium collectione ait, Curetas olim pueros Saturno immolâsse. Apollodorus ait Lacedæmonios Marti hominem immolâsse. Phylarchus refert Græcos communiter omnes, antequam exirent ad bellum, ἀνθρωποκτονεῖν, hominem immolâsse.*

[f] P. 275.

[g] Porphyr. ib. l. 2 § 56.

Contrà apud Ægyptios alicubi quædam erat φιλανθρωπία peculiaris, quâ vivus *Homo* divinis honoribus colebatur. [h] Ἄνθρωπον σέβουσι κατὰ Ἄνουβιν κώμην, ἐν ᾗ καὶ τούτῳ θύεται, καὶ ἐπὶ τῶν βωμῶν τὰ ἱερεῖα κάεται; *In vico Anubi Hominem colunt, ibique illi sacrificium offerunt, & victimæ in altaribus cremantur.* [i] Ὁ δὲ μετ' ὀλίγον φάγοι ἂν τὰ ἴδια, αὐτῷ ὡς ἀνθρώπῳ παρεσκευασμένα, *Qui tamen paulò pòst ex privato penu ea comedit quæ sibi tanquam homini parata sunt.* Locus Eusebio & Ἄναβις, & Ἄναμις vocatur.

[h] Porphyr. περὶ ἀποχῆς l. 4. §. 9. p. 155.

[i] Euseb Pr. l 3. c 4 p. 94. & c. 12. p. 117.

Ad

Ad Seculum XII.

Pastores ex Ægypto.

Vergebat jam Seculum ab ingressu Pastorum quintum, quum Ægyptii, longâ necessitate bellicosiores facti, illis prævaluerunt. Priores sex *Pastorum* reges Ægyptum, præter Thebaïda, sub jugo tenuerunt: Ægyptii autem bellum contra posteriores eorum reges strenuè gesserunt. [a] *Memphim* recuperatam, atque [b] *Heliopolim*, narravimus. De illorum expulsione, jam tandem feliciter consummatâ, audiamus Manethonem,

[a] *P.* 229.
[b] *P.* 301.

Apud *Josephum contra Apionem* l. 1. p. 1040. D.

Τούτους τοὺς προκατωνομασμένους βασιλέας τοὺς τῶν Ποιμένων καλουμένων, καὶ τοὺς ἐξ αὐτῶν γενομένους, κρατῆσαι τῆς Αἰγύπτου φησὶν ἔτη πρὸς τοῖς πεντακοσίοις ἕνδεκα.

Dicit reges prænominatos, qui Pastores vocabantur, & qui ex eis fuerunt, obtinuisse Ægyptum annis DXI.

Μετὰ ταῦτα δὲ τῶν ἐκ τῆς Θηβαΐδος καὶ τῆς ἄλλης Αἰγύπτου βασιλέων γενέσθαι φησὶν ἐπανάστασιν ἐπὶ τοὺς Ποιμένας, καὶ πόλεμον αὐτοῖς συῤῥαγῆναι μέγαν καὶ πολυχρόνιον.

Dein ait Reges ex Thebaïde & reliquâ Ægypto invasisse Pastores, & bellum magnum & diuturnum eis intulisse.

Ἐπὶ δὲ βασιλέως ᾧ ὄνομα εἶναι Ἀλισφραγμούθωσις, ἡττωμένους φησὶ τοὺς Ποιμένας ὑπ' αὐτοῦ, ἐκ μὲν τῆς ἄλλης Αἰγύπτου πάσης ἐκπεσεῖν, κατακλεισθῆναι δ' εἰς τόπον ἀρουρῶν ἔχοντα μυρίων τὴν περίμετρον. Αὔαριν ὄνομα τῷ τόπῳ.

Sub rege verò cui nomen erat Alisphragmuthosis, Pastores ab eo victos fuisse dicit, & totam reliquam Ægyptum perdidisse: inclusos autem fuisse in locum cui nomen est Avaris, habentem circuitum 10000 jugerum.

Τοῦτόν φησιν ὁ Μανεθὼν ἅπαντα τείχει τε μεγάλῳ καὶ ἰσχυρῷ περιβαλεῖν τοὺς Ποιμένας, ὅπως τήν τε κτῆσιν ἅπασαν ἔχωσιν ἐν ὀχυρῷ, καὶ τὴν λείαν τὴν ἑαυτῶν.

Hunc omnem, dicit Manetho, Pastores muro magno & robusto circundedisse, ità ut possessiones omnes & prædam suam intra munimentum haberent.

Τὸν δὲ Ἀλισφραγμουθώσεως υἱὸν Θούμμωσιν ἐπιχειρῆσαι μὲν αὐτοὺς διὰ πολιορκίας ἑλεῖν κατὰ κράτος, ὀκτὼ καὶ τεσσαράκοντα μυριάσι στρατοῦ προσεδρεύσαντα τοῖς τείχεσιν.

Thummosin verò Alisphragmuthoseos filium conatum eos vi expugnare, cum 480000 armatorum muros eorum obsedisse.

Ἐπεὶ δὲ τῆς πολιορκίας ἀπέγνω, ποιήσασθαι συμβάσεις, ἵνα τὴν Αἴγυπτον ἐκλιπόντες, ὅπῃ βούλονται πάντες ἀβλαβεῖς ἀπέλθωσι.

Cùm verò obsidium desperâsset, pacta cum eis fecisse, ut Ægyptum relinquentes, omnes quò vellent incolumes abirent.

Τοὺς δὲ ἐπὶ ταῖς ὁμολογίαις πανοικεσίᾳ μετὰ τῶν κτήσεων, οὐκ ἐλάττους μυριάδων ὄντας εἴκοσι καὶ τεσσάρων, ἀπὸ τῆς Αἰγύπτου τὴν ἔρημον εἰς Συρίαν ὁδοιπορῆσαι.

Illos verò post hæc pacta cum omni familiâ & possessionibus, non minùs 240000 *numero, ex Ægypto per Desertum iter egisse in Syriam.*

Φοβουμένους δὲ τὴν Ἀσσυρίων δυναστείαν (τότε γὰρ ἐκείνους τῆς Ἀσίας κρατεῖν) ἐν τῇ νῦν Ἰουδαίων καλουμένῃ πόλιν οἰκοδομησαμένους, τοσαύταις μυριάσιν ἀνθρώπων ἀρκέσουσαν, Ἱεροσόλυμα ταύτην ὀνομάσαι.

Et metuentes Assyriorum potentiam (Illi enim tunc obtinebant Asiam) in terrâ quæ nunc vocatur Judæa urbem ædificâsse, quæ tot hominum millibus sufficere posset; eámque Hierosolymam nominâsse.

De [a] continuatâ *Pastorum* serie, eorúmque cum regibus *Thebanis* [*] συγχρονισμῷ, antea disseruimus. Vetustissimis etiam seculis diversa Regna diversis in Ægypti partibus fuisse monstravimus. Jam verò quinam sint isti τῆς ἄλλης Αἰγύπτου *Reges*, qui *Thebanis* auxilio fuerunt contra *Pastores*, affirmare nequeo: quædam tamen proferre liceat.

[a] *Supra, p.*240.
[*] *Sup.p* 299.

Chronicon Alexandrinum, tempore nascentis Mosis, Πολλῶν, inquit, βασιλέων ἡγουμένων, Παλμανωθὴς ἐβασίλευσε τῶν περὶ Ἡλιούπολιν τόπων. Et Artapanus, apud [b] Eusebium, refert hunc *Palmanothem Ægypti regem filiam suam sponsam dedisse Chenephræ cuidam* τῶν ὑπὲρ Μέμφιν τόπων βασιλεύοντι· Πολλοὺς γὰρ τότε τῆς Αἰγύπτου βασιλεύειν, *regioni suprà Memphim sitæ imperanti: tunc enim Ægyptum multos habuisse Reges.* Juxta Cedrenum, Ἐν τοῖς χρόνοις τοῦ Μώσεως Αἰγυπτίων ἐβασίλευσε Πετισσώνιος, ὁ καὶ Φαραώ. Quod in Excerptis Latino-barbaris vertitur, [c] *In diebus Moysis Petessontius Pharao regnavit in Ægypto.* Num eundem intelligit Plinius? Dicit [d] *Labyrinthum in Heracleopolite nomo factam esse (ante annos, ut tradunt,* 3600) *à Petesuco, sive Tithoe.* Bellum autem hoc, cùm esset *magnum & diuturnum*, ad ætatem Mosis extendi potest.

[b] *Prepar. l.*9. *c.*27. *p.*431.
[c] *Euseb. Scal p.*51.
[d] *L.*36. *c.*13.

Apud [e] Herodotum, hoc ipso quo cecidit Troja seculo, memoratur *Proteus rex Ægyptius, qui in Memphi urbe* regnabat; ad quem venerunt Alexander cum Helenâ, & Menelaus. Homero [f] *Polybus Thebarum rex* est, qui excepit Menelaum.

[e] *L.*2. *c.*112.
[f] *Odyss.*4.

Nobis

Nobis nondum displicet conjectura [a] nostra de *Xoitis.* In Eusebianâ dynastiarum recensione apud [b] Syncellum (Nam inter Africani dynastias ibidem desideratur) ιαʹ δυναστεία Ξοϊτῶν· βασιλέων οϛʹ, οἳ ἐβασίλευσαν ρπδʹ, ἐν ἄλλῳ υπδʹ. *XIV Dynastia Xoitarum regum 76, qui regnârunt annos* 184, *aliàs* 484. [a] *Suprà, p. 92.* [b] *Sync. p. 61. c.*

Dynastia hæc inter *Diospolitanos* refertur & *Pastores*; quasi omnes essent ejusdem temporis. Erat autem [c] *Χοῖς, τῶν κάτω τόπων, inter loca inferiora.* [d] Ἐν τῇ μεσογαίᾳ τῇ ὑπὲρ τοῦ Σεβεννυτικοῦ καὶ Φατνικοῦ στόματος Ξοΐς ἐστι, καὶ νῆσος, καὶ πόλις, *In mediterraneis, super ostium Sebennyticum & Phatnicum, est Xois insula & civitas.* [c] *Ptol. l. 4. c. 5 p. 123.* [d] *Strab. l. 17. p. 802. 1.*

Verisimile est regnum hoc ex calamitate à Pastoribus illatâ ortum habuisse, dum Ægyptiorum pars magna, Pastoribus campestria infestantibus, ἐν τοῖς βουκολίοις, *in paludibus*, locis desertis & inaccessis, salutem libertatémque quæsiverint.

Satìs constat Thebanos nunquam Pastoribus fuisse subditos: sed non æquè constat illos omnibus Ægypti locis, quos non tenuerunt Pastores, potitos fuisse. Verùm ad certiora progrediamur.

Misphragmuthosis Rex.

REX hic Ægyptiorum primus fuit Victoriæ gloriâ inclytus. Ille enim Pastores bello profligavit, & Ægypto libertatem restituit.

Vides, ex continuatâ tum *Tanitarum* tùm *Thebanorum* serie, Regem hunc, *Pastorum* debellatorem, cum postremis eorum temporibus tam appositè convenire, ut de chronologiâ istâ nullum sit posthàc dubium.

Ex collatis [a] modò chronographis satìs constat de hujus regis nomine. Ibi Josepho dicitur *Mephra-muthosis*, per syncopen τοῦ γ, hìc Ἀλισφραγμούθωσις· primâ literâ in duas partitâ, ex Μ fit ΑΛ. Neque incuriâ id factum; cùm bis ità legatur, tam Græcè, quàm in versione Ruffini. Ejusdem literæ similis est solutio apud [e] Plinium, ubi *Lotophagos quidam Alachroas dixere*; quos Herodotus Μάχλυας, Ptolemæus Μάχρυας, & Stephanus Μάκρυας vocant. Eusebius (hunc Josephi locum [f] transcribens) literam M in fronte nominis restituit, de medio tollit; legítque utrobique Μισφραγμούθωσιν: In Canone autem *Mispharmuthosis*: *Pharmuthi* mensis nomen. [a] *P. 300.* [e] *L. 5 c 4.* [f] *Præp. l. 10. c. 13. p 501. b.*

 Sanè

[a] *Suprà p.* 99. Sanè Josephus (qui *Pastores* [a] Israelitas esse voluit; & ut eos à primo hujus dynastiæ rege expulsos simularet) primi regis no-
[b] *Sup. p.* 13. men [b] vitiavit: eandem ob causam etiam hujus regis ejúsque filii nomina temeravit, nè semetipsum redargueret.

Syncellus hujus regis nomen rectè pronunciare videtur. Dicit (tanquam ex *Josepho contra Apionem*) *Egressum ex Ægypto contigisse* ἐπὶ τοῦ Μισφραγμουθώσεως, ς' βασιλέως Αἰγύπτου κατὰ τὴν ΙΗ παρὰ τῷ Μανεθῶνι δυναστείαν, *sub Misphragmuthose, sexto Ægypti rege in XVIII Manethonis dynastiâ.* Neque tantùm regem hunc ordine *sextum*, sed etiam *duodecimum*, atque *trigesimum septimum* numerat. Sextus is est
[c] *Sup. p.* 241. in dynastiâ 18: Duodecimus est, [c] adjectis dynastiæ sex Pastoribus: Trigesimus septimus est à Mene, additis 25 Syncelli regibus,
[d] *P.* 18. quos in primâ Canonis parte [d] recitavimus. Syncelli interpres nodum hîc in scirpo quærit. Cùm verò Syncellus Pastorem *Asseth* in primum 18 dynastiæ locum asciviffet; nè Rex hic eâ ratione non esset *sextus*, ejus prædecessorem *Misphren* (alias *Mephren*) illi postponit, & inter eum ejúsque filium collocat. Sed ineptiarum tædet.

Tuthmosis Rex.

PAter Pastores in *Avarim*, quæ à Græcis vocatur *Pelusium*, incluserat: filius jam urbem ingenti obsidione premebat. Cæterùm Ægyptii, πολιορκητικῶν μηχανημάτων adhuc ignari, hostes expugnare nesciebant. Tandem Pastores, obsidionis pertæsi, urbem ex pacto tradunt: atque, illis discedentibus, finis impositus est longissimis intestini belli miseriis; & Ægyptus, placidâ pace refocillata, aliquandiu requievit.

[e] *Justin. p.* 10. Veterum Christianorum nonnulli, [e] Justinus Martyr, Tatianus,
[f] *Strom.* 1. *p.* 320. [f] Clemens Alexandrinus, [g] Eusebius, urbem hanc captam esse
[g] *Præpar. l.* 11. *c.* 12. putârunt ab *Amose*, primo hujus Dynastiæ rege. Κατέσκαψε τὴν Αὔαριν Ἄμωσις, *Avarim evertit Amosis:* & *Ptolemæum* (nescio quem) *Mendesium* rei auctorem laudant. Verùm sententia ista alio non innititur fundamento, quàm παραχαραγμῷ Josephi; de quo satis dictum est.

Josephus in hujus Regis nomine mirè inconstans est. Hîc, ex
[h] *P.* 1041. Manethone, vocatur Θούμμωσις· mox, ex eodem, in [h] recensione horum regum, Θμῶσις· Alibi, etiam ex Manethone, dicit

τὴν

[a] τοὺς ὑπὸ Τεθμώσεως ἀπελαθέντας Ποιμένας, *Pastores à Tethmose* [a] P.1053.
depulsos. Sanè hoc [b] *Tethmosis* nomen ad *Amosin*, primum hujus [b] Supr.p.134.
dynastiæ regem, accommodaverat Josephus. Hæc est tam variarum
lectionum causa; de quâ pluribus non opus est. Cùm autem rex
hic Africano, Eusebio in [c] Græcis (nam in Canone *Thomosis*, & [c] Sync p.72. d.
Josephum [d] recitanti Θμέθωσις dicitur) atque Syncello vocetur [d] Præpar.
Τέθμωσις; nos lectionem illam amplexi sumus. l.10.c.13.

Neque minùs mirum est quod de conditu *Hierosolymorum* hîc
refert Josephus, tanquam ex Manethone. Pastores Israelitas fuisse
somniat: itaque Hierosolyma jam ab Israelitis extructa esse arguit.
Hanc suam mentem paulò pòst pleniùs aperit. Dicit enim [e] *Mane-* [e] Con. Apion.
thonem confiteri τοὺς ἡμετέρους προγόνους, *nostros progenitores*, τὴν Ἰουδαίαν p.1052.a.
κατασχεῖν, καὶ κτίζοντας Ἱεροσόλυμα τὸν νεὼν κατασκευάσασθαι, *Judæam*
obtinuisse, & Hierosolymam ædificantes, Templum construxisse.

Est autem certissimum, neque *Pastores*, neque *Israelitas* Hiero-
solyma condidisse. Neque est id aut Manethonis animo, aut ipsius
Josephi congruum.

Quàm diversa fuerit *Manethonis* sententia de progenitoribus
Judæorum, ipse testatur Josephus. Dicit enim hunc prodidisse;
Illos fuisse [f] *Leprosorum* congeriem de plebe *Ægyptiorum*: non itaque [f] Ib. p.1052.
alienigenas, aut *Pastores*, nedum *Reges*. Præterea, Manetho tradidit
Judæos ex Ægypto pulsos esse ab [g] *Amenophe Rege*: non utique à [g] Ibid.
Tethmose aliquo, aut *Amose*, aut *Thmose*, aut *Thummose*. Ac si verus
esset [h] Josephi calculus, anni 518 intercesserunt inter decessum [h] Ibid.
Pastorum, atque *Israelitarum*. Neque bene convenit de exeuntium
numero: Pastores egressi sunt 240000; [i] quot scilicet in Ægy- [i] Supr.p.99.
ptum olim ingressi fuerant: [k] *Israelitæ autem profecti sunt ferè* [k] Exod.12.
600000 *peditum virorum absque parvulis.* 37.

Neque est verisimile *Josephum* ex animi sui sententiâ dixisse,
Hierosolyma jam primùm ab Ebræis condita fuisse; cùm ipse, ex
sacris literis, tam vetustioribus [l] *Abrahami* temporibus, quàm re- [l] Antiq. l.1.
centioribus [m] *Josuæ*, illius Urbis meminisset: atque alibi, Quendam c.11. [m] Ib. l.5 c.1,
[n] *tradat Cananæorum dynastam, qui Rex Justus dictus est, primum urbis* & 2. [n] Bell. Jud.
conditorem fuisse. l.7.c.18.

Ejusdem farinæ est repetita *Assyriorum dynastia*, cujus etiam sub p.966.d.
ingressu Pastorum meminerat, sive Manetho, sive [o] Josephus. [o] Suprà, 75,
[p] Dictis hic nihil addimus. 98, [p] 104.

 Utcunque

Utcunque verò reliqua à Manethone fide fatis historicâ tradita fuerint; equidem ultimam hanc περιοχὴν non tam à Manethone, quàm à Josepho, in dissertationis suæ argumentum, adjectam suspicor.

Quò tandem profecti sint *Pastores*, aut quibus in locis sedes posuerint, incertum est. Cùm verò essent illi *genere Arabes*, & *Ægypti* incolæ diuturni; cúmque non ità multò pòst redeuntes, ex Ægypto iterum depulsi fuerint; esse quidem [a] *Arabægyptii* videri possunt illi, quos *Ptolemæus*, extra montes Ægypti, *ad sinus Arabici littora* collocat.

[a] Geograph. l. 4. p. 104.

Epochæ Marmoreæ.

		Æra Attica
Ἀφ' οὗ οἱ ..νες εἰς Τροίαν ε.. ευσαν . . . . ἔτη ΓΗ'ΗΗΗΗΙΔ ΙΙΙΙ, βασιλεύοντος Ἀθ. . . . . νεσθέως τρισκαιδεκάτου ἔτους.	*Ex quo Græci in Trojam expeditionem fecerunt, anni* 954, *regnante Athenis Menestheo, anno ejus* 13.	365
Ἀφ' οὗ Τροία ἥλω, ἔτη ΓΗ'ΗΗΗΗΔΔΔΔΠ, βασιλεύοντος Ἀθηνῶν . . . .έως δευτέρου ἔτους, μηνὸς Θ. . . .νος ἑβδόμῃ φθίνοντος.	*Ex quo Troja capta est, anni* 945, *regnante Athenis Menestheo* (vigesimo) *secundo ejus anno, mensis Thargelionis die* 24.	374
Ἀφ' οὗ Ὀρέστης . . ισαιγτωταυλο . . . γίσθου θυγατρὶ . . . ον . . γίσθου καὶ αὐ . . . ω ἐν Ἀρείου πάγῳ, ἣν Ὀρέστης ἐνίκησεν, . . . ων . . . ἔτη . . . ΗΗΗΗΔΔΔ . . ΙΙ, βασιλεύοντος Ἀθηνῶν Δημοφῶντος.	*Ex quo Orestes* . . . . . *Ægisthi filiæ* . . *in Areopago, quâ vicit Orestes*, . . . *anni* 942, *regnante Athenis Demophonte.*	377
Ἀφ' οὗ . . . Κύπρῳ Τεῦκρος ᾤκισεν, ἔτη ΓΗ'ΗΗΗΗΔΔΠΙΙΙ, βασιλεύοντος Ἀθηνῶν Δημοφῶντος.	*Ex quo* . . . *in Cypro Teucer sedes posuit, anni* 938, *regnante Athenis Demophonte.*	381

Bellum Trojanum.

Seculum hoc, ut Ægyptiis lætum, ità Græcis gloriosum fuit; Trojanis autem exitiale. Græcorum res gestæ tenuitate fabulosâ adhuc obscuriores fuerant. Celebrantur quidem expeditiones *Argonautarum*, & τῶν ἑπτὰ ἐπὶ Θήβας· sed omnium decantatissima est hæc quæ contra Trojanos suscipitur. Tantum fuit hoc bellum, quantum

quantum ad eam diem nullum fuerat unquam: decrevit illud totius Græciæ ὁμήγυρις· unde Jupiter Ὁμαγύριος dictus. [a] *Ad Ægium convocavit Agamemnon* τοὺς λόγου μάλιστα ἐν Ἑλλάδι [a] Pausan. l.7.p.444. ἀξίους, *Principes Græciæ.* Quot urbes in Græciâ, tot ferè dynastæ, suarum gentium Duces contra Trojam.

Ex eorum recensione videbimus quis fuerit veteris Græciæ Civilis status. Quicquid enim terrarum extra illorum ditionem extendebatur adhuc ἄδηλον prorsus, & spissis tenebris involutum est.

Agamemnon Mycenæorum, Sicyoniorum, Corinthiorum, aliarúmque urbium rex erat, & Græcorum in hâc expeditione Imperator. [b] *Hic classem coegit, non tantummodo quòd Helenæ procos Tyndarei* [b] Thucyd. l.1.p.6. *jurejurando obstrictos duceret, sed quòd cæteros illius seculi potentiâ superaret:* [c] *non magis gratiâ* (ut Homerus, χάριν Ἀτρείδῃσι φέροντες) *quàm metu exercitum collegit. Constat eum & plurimis cum navibus* [c] Ib. p.7. *profectum esse, & naves præterea Arcadibus præbuisse: & in sceptri traditione dicitur, illum*

> [d] Πολλῇσι νήσοισι καὶ Ἄργεϊ παντὶ ἀνάσσειν, [d] Iliad. B. v.108.
> *Insulis multis & Peloponneso toti imperare,*

Insulas autem sub ditione tenere non potuit, nisi classem habuisset.

Argivorum duces hoc bello fuerunt tres; [e] *Diomedes* Tydei filius; [e] Ib. v.563. *Sthenelus Capanei filius* ex Evadne Iphios filiâ; (nam Eteoclus Iphios filius bello Thebano cecidit;) & *Euryalus Mecestei f. Talai nepos.* De istius regni partitione [f] dictum. [f] Sup.p.287.

Laconum dux fuit *Menelaus, Agamemnonis frater*; cujus uxor *Helena* fuit belli causa. Messeniorum *Nestor*; *Arcadum Agapenor*; Eleorum, *Polyxenus, Amphimacus, Thalpius & Diores,* quos Polyxeni pater *Agasthenes* regni consortes fecerat.

Achaiæ propriè dictæ nomen nondum obtinuerat.

Extra Peloponnesum, *Atheniensium* dux erat *Menestheus Petei filius* Ornei n. Erechthei pron. cujus [g] *anno regni* 13° solverunt Græci. [g] Marm. Megarensibus cum *Salamine* insulâ præfuit *Ajax* Telamonis filius: *Phocensibus Schedius & Epistrophus, Iphiti* Argonautæ *filii.*

Locri-Ozolæ, qui sunt ad Occidentem Parnassi montis, [h] *Homero* [h] Strab.l.9. p.426 d. non sunt nominati. [i] *Acarnanes soli adversus Trojanos auxilia Græcis* [i] Justin.epit. l.18. *non miserunt.* Sed *Thoas Ætolorum* rex; & *Meges, qui Dulichio Echinadibúsque insulis* præfuit; atque *Ulysses cum Cephaleniis, Zacynthiis & Ithacensibus,* expeditioni interfuerunt.

[a] Pausan. Baeot. *Bœotorum* quinque duces fuerunt: [a] Therſander, Polynicis f. qui Thebis regnabat poſt Epigonorum bellum, *Leitus*, *Arceſilaus*, *Prothoënor*, & *Clonius*. Therſandro autem in Myſiâ occiſo, ſubſtitutus eſt *Peneleus*. *Orchomenii*, *Minyarum* nomine, ſeorſim militabant ſub *Aſcalapho* & *Ialmeno* fratribus. *Locrorum* Opuntiorum & Epicnemidiorum, *qui Eubœæ oppoſiti ſunt*, dux fuit *Ajax Minor Oilei f.* Eubœenſium, nomine *Abantum*, dux fuit *Elephenor*.

Regio quæ *Theſſalia* poſthàc dicta eſt decem duces emiſit contra [b] Marm. Trojam. [b] Hellen, Deucalionis filius, anno Attico 62 in Phthiotide regnare cœpit: Eurytion, ab [c] Hellene quintus, Peleum [c] Apollodor. l.3.p.187. generum tertiâ regni parte donavit: Pelei f. *Achilles Myrmidonas*, *Hellenas* & *Achæos* ex Phthiotide duxit. (Nondum enim univerſi [d] Thucyd.l.1. Græci [d] *Hellenes* dicti ſunt.) *Proteſilaus* Iphicli, *Philoctetes* Pæantis, *Podalirius* & *Machaon* Æſculapii, Argonautarum filii, & præter hos *Eumelus* & *Euripylus*, & *Polypœtes* & *Leonteus*, & *Ænianum Perrhæbiorúmque Guneus*, & *Magnetum Prothous*; ex iſtis partibus duces fuerunt.

Idomeneus & *Meriones* Deucalionis f. f. Minoïs Secundi n. n. *Cretæ* ἑκατομπόλεως reges hoc bello militabant. *Rhodiorum* dux fuit *Tlepolemus Herculis f.* qui non ità pridem è Peloponneſo illuc migraverat. Et *Syma* inſulâ venit *Nireus*; & ex *Coo*, *Carpatho* aliiſque inſulis *Phidippus* & *Antiphus*, *Herculis nepotes*.

[e] Ib. p.8. Græcorum [e] *claſſis conſtabat ex navibus* 1200: (Euripides, Lycophron & Virgilius 1000; Homerus autem enumerat 1186) ſingulæ *Bœotorum naves erànt virorum* 120; *Philoctetæ erant* 50: *illæ maximæ, hæ minimæ:* Homeri *Catalogus magnitudinis cæterarum non meminit. Milites omnes etiam remiges erant: nam Philoctetæ remiges omnes erant ſagittarii. Aliorum vectorum non magnus videtur eſſe numerus; tum ob apparatum bellicum trajiciendum; tum quia naves non erant tectæ, ſed ad veterem piratarum modum conſtructæ.*

[f] Ib. p 9. [f] *Si igitur rationem inter naves maximas & minimas mediam ineamus* (conſurget numerus 85: ità in navibus 1200 eſſent homines 102000) *non magnus videtur proficiſcentium numerus, ut ab univerſæ Græciæ communitate miſſus. In cauſâ fuit non tam defectus hominum, quàm pecuniarum. Nam propter commeatûs inopiam copias duxerunt minores, quibus inter bellandum victum parare ſperabant.*

Poſt appulſum, Græcos *prælio viciſſe conſtat: neque enim caſtra vallo munierunt;*

munierunt; neque copiis omnibus ibi usi sunt, sed ad agriculturam in Cherroneso & ad latrocinium se converterunt, ob Commeatûs inopiam. Adeò ut Trojani per decem annos illis dispersis faciliùs resisterent, quòd relictis semper essent viribus pares. Sin cum abundantiâ commeatûs ivissent, & sine latrocinio & agriculturâ obsidionem pressissent, citiùs & faciliùs cepissent Trojam. Sed & alia ante hoc bellum gesta, propter inopiam pecuniarum, invalida fuerunt: & hoc bellum, quod superiorum est celeberrimum, apparet re ipsâ esse inferius illâ famâ quæ per poetas invaluit.

Excisâ Trojâ, desiit regnum quod, ab initio *Dardani* ad casum *Priami*, steterat annos 296.

Epocha Trojæ captæ.

Excidium Trojæ insignis est Græcorum temporum terminus; ad quem priora; à quo posteriora supputantur. Neque suas tantùm res Græci, sed etiam [a] Ægyptiacas exterásque alias ad hanc epocham accommodare solent. [a] *Supr. p.* 239.

Huc usque de primo illo temporis intervallo egimus, quod ab initio Cecropis excurrit ad casum Trojæ: de quo cum Arundelliano marmore satis convenit Eusebio. Nam excisa est Troja anno æræ Atticæ 374; & secundùm Eusebium, ab initio Cecropis [b] *usque ad Trojæ captivitatem fiunt anni* 375. Adjicit annum, ad Græcorum reditum numerans. Urbem enim conflagrâsse aiunt anno expeditionis nono, [c] *Et Danaûm decimo vere redisse rates.* Annus iste Atticus 374 est in Periodo Julianâ 3505, qui est numerus Eusebianus 808. Verùm Eusebio in Canone, *Troja capta* est numero 835, qui in Per. Jul. est 3532. Dempto reditûs anno, differentia est annorum 26. [b] *Num.* 460. [c] *Propert. l.* 4.

Neque *bellum Trojanum* tantummodo spectat ista 26 annorum differentia, sed totum superioris temporis intervallum: ità ut [d] vetustiores omnes Græcorum epochæ eo augmento totidem annis altiores assurgant; & ex auctoritate Marmoris, XXVI anni, diu deperditi, Antiquitati Græcæ restituantur. [d] *Suprà, p.* 82, 112.

Differentiæ hujus ratio consurgit ex altero quod sequitur intervallo ad Primam Olympiadem: de quo mira est chronographorum veterum discrepantia. Eâ de re audiamus Censorinum. [e] *Hinc,* inquit (ab excidio Ilii) *ad Olympiadem Primam, anni paulò plus* 400; [e] *De Die Nat. c.* 21.

 quos

quos solos, quamvis Mythici temporis postremos, tamen quia à memoriâ scriptorum proximos, quidam certiùs definire voluerunt. Et quidem Sosibius scripsit esse 395: *Eratosthenes autem* 407: *Timæus* 417: *Aretes* 414: *& præterea multi diversè; quorum etiam ipsa dissensio incertum*
[a] Num.1240 *esse declarat.* Eusebius numerat [a] annos 406: [b] Solinus 408:
[b] Solin. c. 2. [c] L. 1. p. 9. [c] Velleius Paterculus 415: Dicæarchus, utì [d] docuimus, 436.
[d] Sup. p. 239 Alii aliter.

Ipse Censorinus intervallum hoc ad *tempus Mythicum* refert, quod *non planè quidem scitur.*

Neque mirum est in re tam incertâ tam diversas esse auctorum
[e] Diod. Sic. præf. p. 4. a. sententias. Aliter fieri non potuit, [e] διὰ τὸ μηδὲν παράπηγμα παρειληφέναι περὶ τούτων πιστευόμενον, *quia nullus sumi poterat terminus fixus, cui fidenter inhærendum*: Quod quidem de priore intervallo
[f] Ibid. dictum, huic etiam non minùs competit: Diodorus [f] *à bello Trojano statuit annos* 80 *ad Reditum Heraclidarum*; *indè annos* 328 *ad*
[g] Ibid. *Primam Olympiadem.* Ille autem in calculis suis [g] *Apollodorum secutus est*; & Apollodorus Eratosthenem. Ista Eratosthenis chronologia omnium receptissima est. Itaque nè illam immeritò rejecisse videamur, videndum quàm tenui tibicine fulta sit.

[h] Plutarch. initio vitæ Lycurgi. [h] *Eratosthenes & Apollodorus* (& Diodorus) *ex regum Lacedæmoniorum successione supputârunt tempora*; post reditum scilicet Hera-
[i] Diod. Sic. l. 4. initio. clidarum. Ante Eratosthenem, [i] Ephorus ab eorum Reditu historia .. Universalem exorsus est: verùm cùm ille res distribuerit
[k] Polyb. p. 379. b. [k] κατὰ γένος, neglexisse tempora videri potest. Primus igitur Eratosthenes Lacedæmoniorum reges ad chronologiam adhibuit: non quòd eorum tempora essent exploratissima; sed quòd nihil haberet certius.

Sanè non est sine controversiâ tempus τῆς Ἡρακλειδῶν καθόδου, & initium istius Regni. Neque satìs constat de Primo rege.
[l] L. 6. c. 52. Herodotus testatur [l] *Aristodemum regnâsse*: cujus tamen nulla est ratio in vulgari chronologiâ; quæ idcirco κατ' ἐλάττωσιν peccare videtur.

Porrò, cùm duæ essent regum Lacedæmoniorum successiones, una *Euristhenidarum*, altera *Proclidarum*: ex utrâ regum serie col-
[m] Herodot. l. 2. c. 142. ligenda sunt tempora? Supputentur [m] τρεῖς γενεαὶ *pro centum annis*, (ut eorum mos est qui Chronologiam ex Genealogiâ conficiunt.)
[n] Euseb. Chron. Prima Olympias incidit in annum [n] *Alcamenis* 37; in annum *Nicandri*

[a] *Nicandri* 34. Hic verò ſuæ familiæ rex eſt octavus; ille ſuæ Nonus. Adeò incerta eſt hujuſmodi computatio! [a] *Clem. Alex p.*327.

Hæc cùm ità ſe habeant, nè mihi vitio detur, quòd *Marmoris* auctoritatem conjecturis *Eratoſthenis* prætulerim. Sed nec ipſe edicere queo quâ ratione conſurgat Marmoris numerus: penès auctorem ſit calculi fides. Nec quidem in Marmore ullius Olympiadis mentio occurrit; neque occurrere potuit, quia exaratum eſt Marmor antequam Olympiaca temporum ſupputatio in Græcorum chronologiam recepta fuerit; quod ſuo loco palàm fiet. Cùm verò *Prima Olympias*, conſenſu Chronologorum, competat anno Per. Jul. 3938, qui eſt annus æræ Atticæ 807, & *Troja capta* ſit anno æræ Atticæ 374, qui eſt Per. Jul. 3505, ſatìs conſtat de terminorum diſtantiâ annorúmque differentiâ.

Lydorum Regnum.

TRoadis [b] regio, poſt everſam urbem, à vicinis Phrygibus occupata, etiam *Phrygia* dicta eſt. [c] Τὰ Φρύγια καὶ τὰ Λύδια δυσδιάκριτα, παραπίπτοντα εἰς ἄλληλα, *Phrygiæ & Lydiæ partes, inter ſe concurrentes, diſcerni nequeunt.* Unde [d] *Poetæ, maximè Tragici, & Troas, & Myſos, & Lydos appellant Phrygas.* [b] *Strab l* 10. p. 473. d. [c] *Ib l.* 13. p. 628. d. [d] *Ib. l.* 14. p. 665. c.

Fuit autem vetuſtiſſimum *Lydorum* regnum. Quamdiu imperârint *Atyadæ*, non liquet. Paulò ante bellum Trojanum tranſlatum eſt regnum illud ad *Heraclidas*. [e] *Lydi, qui antea Mæones dicti ſunt, nomen habuerunt à Lydo Atyis filio, cujus poſteri regnârunt. Heraclidarum primus fuit Argon, Alcæi filius, Herculis nepos ex Jardanâ ancillâ. Hi ab Atyadis educati, ex oraculo regnum adepti ſunt; idque per* 505 *annos tenuerunt, filio ſuccedente patri per* 22 *generationes, uſque ad Candaulem Myrſi filium, quem Græci Myrſilum vocant.* [e] *Herodot. l.* 1. *c.* 7.

Horum regum quatuor poſteriores ab Euſebio [f] recitantur: XVIII priores ab illo omiſſi ſunt; quòd eorum tempora menſuram Primæ Olympiadis excederent: ità perierunt eorum nomina: De reliquis, ad Sec. XVIII. [f] *Chron. an.* 1239. *& deinceps.*

Poſt *Candaulem* regnârunt *Mermnadæ* annos 170, uſque ad *Crœſum* captum, anno primo Olympiadis 58, qui eſt Nabonaſſari 200. Deſiit itaque Candaules an. Nabon. 30, qui eſt Per. Jul. 3996. Deme annos 505: habes annum Per. Jul. 3491, quo regnare cœperunt Heraclidæ. Expeditio in Trojam facta eſt anno 3496.

[a] Herodot. l.4.c.45. [b] Strab. l.13. p.625.d.

[a] *Lydi aiunt Asiam appellatam ab Asio, filio Cotyis, filii Manei; à quo Sardibus tribum quandam Asiadem vocatam esse.* [b] *Sardes* autem *Lydorum regia, rebus Trojanis recentior.*

Orestes, Teucer, alii.

HOrum meminit Marmor: sed & aliorum fortunæ memoratu dignæ sunt. *Menestheus* Athenarum rex, in Græciam rediens, diem obiit in Melo insulâ.

Agamemnon, domum reversus,

[c] Virgil. Æn.l.11.

[c] *Conjugis infandæ prima intra limina dextrâ*
Oppetiit ———

[d] Photii Bibl. cod.190. p.479.d. [e] Marmor. [f] Pausan. Att.p.32.

Orestes, paternæ necis ultor, *Clytæmnestram* matrem, *Ægisthum* adulterum Thyestæ filium, eorúmque filiam (*Helenam*, à [d] Ptolemæo Hephæstionis dictam) trucidavit. [e] Tertio post Trojam captam anno, [f] *Judicium in Areopago constitutum est Oresti de cæde matris: & extat ibi Ara* Ἀθηνᾶς Ἀρείας *Minervæ Martiæ, quam Orestes jam absolutus dedicavit.* Minerva, calculo suo æqualibus Areopagitarum suffragiis adjecto, Orestem absolvisse dicitur. Ipsa, apud *Æschylum*,

[g] Eumenid. ver.743.

[g] Ψῆφον δ' Ὀρέστῃ τήνδ' ἐγὼ προσθήσομαι,
Ergo Oresti suffragium adjiciam.

749. Mox, Νικᾷ δ' Ὀρέστης, κἂν ἰσόψηφος κριθῇ,
Vincit Orestes, si quidem suffragia judicata sint æqualia.

[h] Pausan. Corinth.l.2. p.144. [i] Suprà, p.254. [k] Vell. Pater l.1. [l] Marm.

Hesychius, Ἴσαι ψῆφοι. Ἀπολύονται οἱ διωκόμενοι ἐν τοῖς δικαστηρίοις ἴσων γινομένων ψήφων, *Pari judicum sententiâ*, sive ἰσοψηφίᾳ, *reus absolvitur*. Neque tantùm judicatus est Orestes, sed apud Trœzenios etiam expiatus. Ibi ostendebatur [h] *Orestis* σκηνὴ *tentorium: priùs enim quàm à materno sanguine expiaretur, nemo Trœzeniorum illum tecto recipere voluit. Expiârunt illum Trœzeniorum IXviri. Defossis piaculis, enata est* [i] *laurus, quæ adhuc viret, non longè à loco tentorii: Inter alia februorum genera adhibebatur Aqua ex Hippocrene.* Orestis [k] *factum à diis comprobatum, spatio vitæ & felicitate imperii, apparuit.*

[l] Septimo post excidium Trojæ anno, *Teucer*, Telamonis filius, Salamine insulâ à patre prohibitus, in *Cyprum* navigans, urbem patriæ cognominem *Salamina* condidit.

[m] Horat.l.1. Od.7.

——[m] *Promisit Apollo.*
Ambiguam tellure novâ Salamina futuram.

Apud

Apud Virgilium, licentiâ plùs quàm poeticâ,

Dido ait —[a] *Teucrum memini Sidona venire* [a] *Æneid l.1.*

Finibus expulsum patriis, nova regna petentem

Auxilio Beli: Genitor tum Belus opimam

Vastabat Cyprum, & victor ditione tenebat.

Teucer & *Æneas* vixerunt seculis aliquot ante *Didonem.* [b] *Teucridarum regum successio duravit in Cypro usque ad Euagoram*; cujus encomium ab *Isocrate* scriptum est, qui eâdem ætate vixit. [b] *Pausan. l.2.p.138.*

[c] *Agapenor etiam Arcadum dux, everso Ilio, in Cyprum delatus Paphum urbem Venerisque templum condidit.* Urbs illa [d] *60 stadiis distat à veteri Papho*, quam [e] *Cinyras rex Bybli olim extruxerat.* In Cypro *tria delubra* habuerunt jus Asyli: [f] *quorum vetustissimum Paphiæ Veneri auctor Aerias; pòst filius ejus Amathus, Veneri Amathusiæ; & Jovi Salaminio, Teucer (Telamonis patris irâ profugus) posuerunt.* [c] *Ibid. l.8. p.461.* [d] *Strab. l.14. p.683.* [e] *Ib. l.16. p.755.* [f] *Tacit. Ann 3.p.98. b.*

In continente proximâ, [g] *Pamphylii originem habuerunt ab iis qui cum Amphilocho & Calchante è Trojâ disjecti sunt.* [g] *Herod. l.7. c.91.*

Sanè Græcorum [h] *Victoria fuit Cadmeia*, ut aiunt: *Perditis eorum rebus domesticis, & singulis exiguâ prædâ potitis, evenit ut non tantùm* Trojani *qui patriæ excidio superessent latrociniis se darent, sed etiam Græci: illi, quòd eorum res esset eversa; hi, quòd existimarent* [h] *Strab. l.3. p.150. a.*

Αἰσχρόν τοι δηρόν τε μένειν, κενεόν τε νέεσθαι.

Celebrantur igitur peregrinationes cùm Æneæ, ac Antenoris & Henetorum; tum Diomedis, Menelai, Ulyssis, aliorùmque.

Homerus *Ulyssis*, Virgilius *Æneæ* errores cecinit. Hic, Italiam appulsus, *Latii* regnum obtinuit. *Æneadarum* successio duravit annos 424; quam diligentissimè tradidit *Dionysius* Halicarnassensis.

Pyrrhus Achillis filius, [i] *omisso in Thessaliam reditu*, ad Ephyram *Epiri* urbem consedit, istius regni author. Cæteros prætereo. [i] *Pausan. Att. p.19.*

Dio Chrysostomus ad Ilienses [k] peroravit ὑπὲρ τοῦ Ἴλιον μὴ ἁλῶναι *de Trojâ non captâ*; & Homeri fabulas ægrorum somniis comparat; in auditorum scilicet gratiam, non ex suo ipsius judicio. [k] *Orat. XI.*

Alibi enim, [l] Ὅμηρος, ait, καὶ μέσος καὶ ὕστατος καὶ πρῶτος, παντὶ παιδὶ καὶ ἀνδρὶ καὶ γέροντι· τοσοῦτον ἀφ' αὑτοῦ διδοὺς, ὅσον ἕκαστος δύναται λαβεῖν, *Homerus & medius & ultimus & primus, omni puero & viro & seni* legendus; *tantum ex se præbens, quantum unusquisque capere potest.* [l] Περὶ ἀναχωρήσεως, p. 255. d.

Pastorum reditus.

[a] c. Apion. p.1052. Manetho, apud Josephum, dicit [a] *Amenophim Regem, cujusdam Amenophis sacerdotis consilio, Ægyptum à leprosis & impuris hominibus purgare voluisse; illosque omnes, numero 80000, congregasse, quos inter sacerdotes nonnullos; illisque urbem Abarim, à Pastoribus*
p.1053. *desertam, præbuisse: illos verò rebellionem parantes Osarsyphum quendam sacerdotem Heliopolitanum ducem sibi constituisse, qui leges eis posuit consuetudinibus Ægyptiorum contrarias; legatos etiam Hierosolymam misisse, ad societatem belli vocantes Pastores, quos expulerat Tethmosis: Pastores 200000 Abarin venisse: Amenophim cum exercitu 300000 militum obviam iisse; sed, religione quadam perculsum, cum illis non congressum fuisse, sed rediisse Memphim, atque inde cum commeatu in Æthiopiam se contulisse: Regem enim Æthiopiæ per gratiam illi subjectum fuisse. Interim Pastores, cum pollutis Ægyptiis, non tantùm in urbes & vicos, sed etiam in Deos & sacerdotes Ægyptios crudeliter grassatos fuisse;*
p.1054. *& legislatorem Osarsyphum nomen mutâsse, & Mosem vocatum fuisse. Tandem verò, post annos XIII, Amenophim Ramsémque filium cum validis exercitibus ex Æthiopiâ revertisse, & cum impuris congressos, vicisse illos, & ad fines Syriæ persecutos esse.*

[b] p.1054.b. Josephus ista fusiùs narrat; & [b] multis verbis narrationem [c] p.1057.a. redarguit: Dein ex [c] *Chæremone* (qui sub Augusto scripsit) quædam in eandem rem de *Amenophe rege*, de *Mose* & *Leprosa plebe*, profert; quæ *Manethoni* non sunt prorsus consentanea. Josephus τ̃ ἀμφοῖν ψευδολογίαν exagitat: non immeritò, cùm quæ de *Mose* dicuntur, & de *Hierosolymis*, à veritate sint aliena. Quæ autem de *Pastorum Reditu in Ægyptum* à Manethone traduntur, fide quidem digna videntur.

Usque ad hoc Seculum regnabat *Amenophis* hic, Thebanorum [d] Sup.p 300. rex 45, qui in 18 Africani dynastiâ numeratur [d] *octavus*. Eodem nomine appellantur ejusdem dynastiæ rex *tertius* atque *decimus septimus*; etiam *tertius* 19 dynastiæ. Ex homonymiâ istâ rerum confusio.

Africanus (eúmque secuti Eusebius & Syncellus) *Amenophim* [e] Sync.p.72, & 151. hunc, de quo agimus, [e] *Memnonem & Lapidem Loquentem* fuisse aiunt.

Id

Id autem ad poſteriorem in 19 dynaſtiâ *Amenophim* pertinere ſuo loco conſtabit.

Joſephus è contrario ad poſtremum illum *Amenophim* refert *Paſtorum reditum* in Ægyptum ; qui quidem hujus *Amenophis*, qui *Tuthmoſi* ſucceſſit, ætati rectiùs competit. Nam ſi quis res Ægypti florentiſſimas ſub poſteriore illo *Amenophe* perſpiciat, eorum reditum iſtis temporibus nequaquam congruere judicabit.

De chronologiâ Joſephi ſatìs ſupérque [a] dictum eſt. Ille calculos à *Primo* 18 dynaſtiæ *rege* inſtituens, illos (ut turgeret numerus) ad *Amenophim ultimum* producit, ad hunc modum : [b] *A Tethmoſi ad Sethoſim an.* 393 (adjectis 60 [c] *Sethoſeos* annis ;) *regnavit Sethoſis an.*59, & *Rampſes* 66. Ità, *Sethoſeos* annis dupliciter numeratis,conficitur numerus annorum 518. Hinc Joſephus, ut Manethonem, ex ſemetipſo, *contraria ſcribere* argueret, duas ejus malè·conſonas ſententias profert : Alteram, quâ *Paſtores*, id eſt, *Iſraelitas*, à *Tethmoſe* ejectos ; Alteram,quâ dicat illos, *poſt annos* 518, ab *Amenophe*, unà cum leproſâ Ægyptiorum multitudine, pulſos eſſe. Sententia prior de *Paſtoribus Ebræis* non eſt Manethonis, ſed ipſius Joſephi ; quod ſatìs [d] probatum eſt. Poſterior, forſan Manethonis ; in quâ tamen refellendâ, Joſephus non tam Manethonem, quàm ſeipſum coarguit.

[a] *Supp. p.133.*
[b] *c. Apion. p.1052.c.*
[c] *Supr. p.133.*
[d] *Supr. p.100.*

Amenophis hic [e] ἐπεθύμησε τῶν θεῶν ἰδεῖν, *concupivit videre Deos*: Quid hoc ſit [f] non facilè intelligit Joſephus. De θεοπτίᾳ autem [g] antea dictum eſt. *Amenophi* deſiderium illud incuſſit exemplum *Ori regis*.

Or iſte Euſebio *Paſtor* habetur. Nam ſub *Acherre*, inquit, [h] *In Ægypto regnavit Telegonus Oris Paſtoris filius.* Et paulò pòſt, [i] *Epaphus filius Ionis* [k] (Ἰοῦς τῆς δευτέρας) *Memphim condidit, quum in Ægypto regnaret.* Ex Græcorum quidem mythologiâ Reges iſti ortum habent. Antea dixerat, [l] *Io Jaſi filiæ Jupiter mixtus eſt : quâ in bovem verſâ, Boſphorus appellatus eſt ; & in Ægyptum profecta, Iſis nuncupata ; quæ nupta poſtea Telegono Epaphum genuit.* Telegonus ille Apollodoro eſt *filius Protei*, qui etiam in Ægypto *regnâſſe* dicitur. Horum regum cognati forſan [m] Ποιμένες Ἕλληνες *Africani.*

[e] *Joſeph. c. Ap. p.1052.*
[f] *Ib. p. 1054. c.*
[g] *Supr. p. 51.*
[h] *Num 511.*
[i] *Num. 525.*
[k] *Syncell. p.152.c.*
[l] *Num. 481.*
[m] *Sup. p 241.*

Nos autem eorum hîc meminimus, nè quis forſan illos (ſub *Paſtorum* nomine) *Memphi* regnâſſe ſomniaret, cùm *Amenophis* aliíque imperarent Thebis. Eſt enim plùs quàm veriſimile totam Ægyptum hiſce temporibus in Monarchiam coaluiſſe.

Mmmm 2 *Æthiopum*

Æthiopum migratio.

ᵃ Euseb. num. 402. SUB hoc *Amenophe*, [a] *Æthiopes, ab Indo flumine consurgentes, juxta Ægyptum consederunt.* Idem Syncellus, [b] Αἰθίοπες ἀπὸ Ἰνδοῦ ποταμοῦ ἀναστάντες πρὸς τῇ Αἰγύπτῳ ᾤκησαν. Ad eorum ducem id fortasse pertinet, quod de *Amenophe in Æthiopiam fugiente* jam dixit Manetho: [c] Χάριτι δὲ αὐτοῦ ὑποχείριος ὁ τῶν Αἰθιόπων βασιλεὺς, *Ex gratiâ rex Æthiopum ei subjectus erat.* Habemus itaque ad Orientem *Æthiopas*; ad Meridiem *Indos*. Homero, Æthiopes duplices:

ᵇ P. 151. c.
ᶜ Jos. c. Ap. p. 1053. c.
ᵈ Strab. l. 2. p. 103. b.

[d] Οἱ μὲν δυσομένου Ὑπερίονος, οἱ δ' ἀνιόντος,
Hi, quâ Sol cadit; & quâ nascitur, illi.

Οἱ μὲν γὰρ ἐν τῇ Ἀσίᾳ εἰσὶν, οἱ δ' ἐν τῇ Λιβύῃ, οὐδὲν διαφέροντες ἀλλήλων, *Qui in Asiâ sunt, & qui in Africâ, à se invicem nihil differunt.*

In exercitu Darii duæ lustrantur *Æthiopum* gentes: Altera est [e] Αἰθιόπων τῶν ὑπὲρ Αἰγύπτου οἰκημένων, *Æthiopum qui super Ægyptum habitant*: Οἱ δὲ ἀπ' ἡλίου ἀνατολέων Αἰθίοπες (διξοὶ γὰρ δὴ ἐστρατεύοντο) προσετετάχατο τοῖσι Ἰνδοῖσι, διαλλάσσοντες εἶδος μὲν οὐδὲν τοῖσι ἑτέροισι, φωνὴν δὲ καὶ τρίχωμα μοῦνον. Οἱ μὲν γὰρ ἀπ' ἡλίου Αἰθίοπες ἰθύτριχές εἰσι· οἱ δὲ ἐκ τῆς Λιβύης οὐλότατον τρίχωμα ἔχουσι πάντων ἀνθρώπων· οὗτοι δὲ οἱ ἐκ τῆς Ἀσίης Αἰθίοπες τὰ μὲν πλέω κατά περ Ἰνδοὶ ἐσεσάχατο, *Æthiopes autem qui sunt ab ortu Solis (nam bifariàm militabant) cum Indis censebantur, à cæteris specie non admodum differentes, nisi voce duntaxat & capillaturâ. Æthiopes enim qui ab ortu Solis sunt, crines rectos habent: qui verò ex Libyâ, sunt omnium hominum crispissimi. Æthiopes hi qui ex Asiâ erant pleraque instar Indorum arma gestabant.* Æthiopum itaque alii ex Africâ, alii ex Asiâ: hi, illis longè vetustiores.

ᵉ Herodot. l. 7. c. 70.

Nulla fuit adhuc Æthiopia ultra Ægyptum, quum Æthiopes, Indiæ populus, expeditionem hanc susceperunt. Iarchas Indus Apollonio Tyaneo, [f] Ἦν τοίνυν, ἔφη, χρόνος, ὅτ' Αἰθίοπες μὲν ᾤκουν ἐνταῦθα, γένος Ἰνδικόν· Αἰθιοπία δ' οὔπω ἦν, ἀλλ' ὑπὲρ Μερόην τε καὶ Καταδούπους ὥριστο Αἴγυπτος, *Quondam, inquit, fuit tempus, quando Æthiopes hæc loca incoluerunt*, Gens Indica: *nondum autem erat Æthiopia; sed Ægyptus terminabatur super Meroën & Catadupas, & tam fontes Nili quàm ostia continebat.* Dicit etiam illos, ob Gangis regis sui cædem, ab aliis Indis impuros habitos, tandem portentis patriâ ejectos fuisse.

ᶠ Philostrat. l. 3. c. 6.

Horum

Horum ſapientes Γυμνοὶ, vel *Gymnoſophiſtæ*, dicti ſunt. [a] Apollonius, ultra *Sycaminon*, *ſive Ægypti Æthiopiæque terminum*, profectus, ἐς τὸ τῶν Γυμνῶν φροντιστήριον venit; qui *nimis ſapientes ſunt quàm Indi, magis quam Ægyptii:* quos ità allocutus eſt. [b] Τὰ Ἰνδῶν ἐπῃνεῖτε, Ἰνδοὶ τὸ ἀρχαῖον πάλαι ὄντες· ἐπειδὴ δ' αἰδοῖ τοῦ λόγου, δι' ὃν ἐκ μιασμάτων τῆς γῆς ἀφίκεσθε δεῦρο, ἕτεροι μᾶλλον ἐβούλεσθε δοκεῖν, ἢ Αἰθίοπες οἱ ἀπὸ τῶν Ἰνδῶν ἥκοντες· πάντα ὑμῖν ἐς τοῦτο ἐδρᾶτο. ὅθεν ἐγυμνώθητε μὲν σκευῆς, ὁπόσην ἐκεῖθεν, ὥσπερ συναποδυόμενοι τὸ Αἰθίοπες εἶναι· θεοὺς δὲ θεραπεύειν ἐψηφίσασθε τὸν Αἰγύπτιον μᾶλλον ἢ τὸν ὑμέτερον τρόπον, &c. Sapientiam *Indorum laudatis, cùm ipſi quondam eſſetis Indi: ſed pudore rumoris, quòd portentis terrâ illâ pulſi veniſtis huc, aliud quidvis videri velitis quàm Æthiopes qui ab Indis venerunt: omnia ad idem à vobis facta ſunt: itaque habitum exuiſtis, quaſi ſimul aſſumpturi eſſe vos Æthiopes*, non a. Indos: *Deos etiam colere ritu Ægyptio potiùs quàm veſtro inſtituiſtis*, &c. Paulò pòſt Nilus adoleſcens Ægyptius Apollonio, [c] σοφώτατοι μὲν (inquit) ἀνθρώπων Ἰνδοὶ, ἄποικοι δὲ Ἰνδῶν Αἰθίοπες, πατρῴζουσι δὲ οὗτοι τὴν σοφίαν, *Indi hominum ſapientiſſimi: Indorum autem coloni Æthiopes paternam retinent ſapientiam.*

[a] L.6.c.1, c.4.
[b] L.6.c.6. p.277.
[c] Ib. c 8. p.287.

Æthiopes igitur Meridionales origine fuerunt *Indi*: neque mirum eſt, veteres ad Meridiem *Indos* collocare. Virgilius, de *Nilo*;

[d] *—Diverſa ruens ſeptem diſcurrit in ora*
Uſque coloratis amnis devexus ab Indis.

[e] Procopius etiam ſcripſit, *Nilum ex Indiâ in Ægyptum fluere.* [f] *Indiâ* (id eſt, Æthiopia) *Anaſtaſio Principi Elephantem duoſque Camelopardalos miſit.* Alibi Poeta, & Libyæ gentem [g] *Garamantas, & Indos* conjungit: Sunt autem illi his vicini. Herodotus [h] *Boves* ὀπισθονόμους *in Garamantibus* ponit: Neque diſſentit Ælianus; [i] Λιβύων δὲ ἄρα τῶν γειτνιώντων Ἰνδοῖς ὀπισθονόμων βοῶν ἀγέλας εἶναι τινὰς ἀκούω, *Audio*, ait, *in Libyâ Indis finitimâ eſſe armenta Boum retroversùs paſcentium.* Boves autem iſti [k] *obliquâ cervice paſcuntur, quoniam pronis directa in humum cornua officiunt.*

[d] Georg. IV. ver. 292.
[e] Adific. l.6.
[f] Marcellini Chron. an. 496.
[g] L.6.v.794.
[h] Herodot. l.4.c.183.
[i] De Anim. l.16. c.33.
[k] Mela l. 1. c.8. Athena l.5.p.221.

Neque tantùm loca Ægypto vicina, ſed etiam Auſtraliores ipſius Ægypti partes, ſive Thebaïs, à migratione hâc nomen traxiſſe videntur. *Euſtathius*, diverſa *Ægypti* nomina recitans, *Vocatur*, [l] inquit, Αἰθιοπία, διὰ τοὺς ἐκεῖ Αἰθίοπας· περὶ ὧν πολλοὶ

[l] In Dionyſ. p.35.

τῶν παλαιῶν ἱστορεῖται· καὶ μὴν καὶ Ἀετία, ἔκ τινος Ἰνδοῦ Ἀετοῦ καλουμένου, *Æthiopia, ab Æthiopibus qui ibi sunt; quorum plerique Veterum meminerunt: etiam Aetia, à quodam Indo quem Aetum vocant.*

APud Eusebium paulò pòst occurrit alia ab Oriente expeditio. [a] *Chaldæi contra Phœnices dimicant;* [b] Χαλδαῖοι κατὰ Φοινίκων ἐστράτευσαν. Tempus autem hujus Expeditionis omnino incertum est.

[a] Num.472.
[b] Syncell. p.138.c.

Si *Ægyptiorum* canonem respicias, congruit *anno quarto Acenceris*; (Manethoni Ἀχεγχέρης vocatur: & fœmina videtur; Τῆς δὲ Ῥαθώτις ἀδελφὸς, *Ejus Rhatbothis frater* successor erat.) Nondum verò Ægyptiis res erat cum Syris.

Si *Aßyriorum* reges adhibeas, incidit in *annum XI Spareti*, juxta Eusebium. Scaliger (qui Syncellum potiùs sequitur) conjicit [c] *in annum ultimum Lampraïs XXIII Assyriorum regis. Ut indè*, inquit, *colligi poßit Aßyriorum jugum à Chaldæis multo tempore ante initium Nabonaßari excußum fuiße.* Alibi dicit, [d] *Sub Panyâ XXIV Aßyriorum rege Chaldæi Phœnicibus bellum intulerunt; non facturi, si quidem Aßyriorum imperio subjecti fuissent.* Assyriorum *jugum*, non jamdudum *excussum*, sed nondum gentibus impositum erat. De Ctesianâ eorum serie posthac inquirendum.

[c] Animadvers. p.28.
[d] Can. Isag. l.3. p.314.

Si ad Eusebianam *Ebræorum* chronologiam rem conferas; illa quidem Israelitarum Exitum ex Ægypto aliquantùm antevertit. Veruntamen rationi satìs consonum videri potest, Expeditionem hanc referre ad [e] *Cusanem Mesopotamiæ regem*, qui post mortem Josuæ Israelitas oppressit. Josepho is [f] *Chusarthes rex Aßyriorum* dicitur. Expeditioni huic non dissimilis fuit vetustissima illa, quam [g] *Amraphel rex Babyloniæ* aliique in Chanaanitas susceperunt.

[e] Judic. 3.8.
[f] L.5.c.3.
[g] Supr. p.75.

Regnum Ebræorum.

DE *Judicibus Ebræorum*, & hujus Seculi [h] *Synchronismo*, disseruimus. Cùm jam judicâsset *Samuel* annos 16, Israelitæ, regiminis incerti & ἀναρχίας pertæsi, voluerunt [i] *Regem sibi constitui, qui vindicaret eos ab hostibus.* Existimabant enim [k] οὐδὲν ἄτοπον εἶναι τὸ τῶν πλησιοχώρων βασιλευομένων τὴν αὐτὴν ἔχειν αὐτοῖς πολιτείαν, *non esse absurdum illos habere eandem Regnandi formam quam finitimi.*

[h] Sup. p.293.
[i] I Sam. 8. 5,20.
[k] Joseph. l.6. c.4.

De *Jure Regio* lex est Mosaica, ante annos 396 lata. [l] *Cùm ingreßus fueris terram quam Dominus Deus tuus dabit tibi,* &

[l] Deut. 17.14.

& dixeris, Constituam super me Regem, sicut habent omnes per circuitum nationes: Eum constitues quem Dominus Deus elegerit de numero fratrum tuorum: non poteris alterius gentis hominem Regem facere, qui non sit frater tuus.

Cùm fuerit constitutus, non multiplicabit sibi Equos; nè redire faciat Ver. 16,
populum in Ægyptum ad multos equos habendos: cùm Dominus præceperit vobis, ut non amplius per eandem viam revertamini.

Non habebit Uxores plurimas, quæ alliciant animum ejus. Ver. 17,
Neque argenti & auri immensa pondera.

Postquam autem sederit in solio regni sui, scribet sibi duplum Legis Ver. 18, 19,
hujus è libro qui coram sacerdotibus Levitis: Et habebit secum, legétque illud omnibus diebus vitæ suæ; ut discat timere Deum, & custodire Legem, & exequi statuta.

Nec elevetur cor ejus in superbiam super fratres suos, neque declinet Ver. 2
in partem dexteram vel sinistram: ut longo tempore regnet ipse, & filii ejus, super Israel.

Ebræi itaque regimini *Theocratico* adeò non erant obstricti, quin illis *Regem* expetere licitum esset. Jam verò *Samuelem*, Spiritu divino afflatum, & de eis optimè meritum, non sine ingratitudinis notâ destituunt. Lex autem illa non ad reges omnes, sed ad Primum tantummodo pertinere videtur. *Saul* quidem, à Samuele *unctus*, XII Tribuum *sortilegio* Rex factus est: illius regnum personale fuit. *David* etiam *unctus*, ejúsque filius *Solomon*; neuter autem sortilegio *electus*. Exinde regnum fuit successorium. Primo Regi remedium id fuit contra invidiam: Prudenter cautum est, nè ex ambitu Tribuum bellum civile regnandi causâ nasceretur. Mos est in populo [a] *æquissimus* τὸ κληρωτὰς εἶναι τὰς ἀρχάς. [a] Aristot. Polit. l. 6. c. 11.

Lex vetat *multiplicare Equos, Mulieres, Argentum.* David nihilominus vim opum tantam congessit, ut, [b] *post annos* 1300, *ex illius* [b] Joseph. l. 8.
monumento tria talentorum millia ab Hyrcano pontifice prolata sint. sub fin.
Solomonis [c] *Vasa omnia erant ex auro purissimo: non erat argentum,* [c] I Reg. 10. 21.
nec alicujus pretii putabatur in diebus Solomonis. Præterea, [d] *fuerunt ei* [d] Ib. 11. 3.
uxores septingintæ, & concubinæ trecentæ. Ejus autem filius *Reboboam octodecim* tantùm uxores habuit. [e] Tot uxores Regi licitas esse [e] Sup. p. 167.
aiunt Magistri.

Porrò [f] *habebat Solomon quadraginta millia* (aliàs, [g] *quatuor millia*) [f] I Reg. 4. 26.
stabulorum (sive loculos in stabulis) *equorum ad currus suos;* ([g] II Chron. 9. 25.)

[a] 1 Reg. 10 26, [b] Ver. 28. *& duodecim millia equitum.* [a] *Collegit currus & equites: & fuerunt ei mille & quadraginti currus; & equitum duodecim millia.* [b] *Et educebantur Equi Solomoni ex Ægypto. Et negotiatores Regis* (Ægypti) *collectionem* (five *vectigal*) *vectigal accipiebant pretio. Et ascendens ex Ægypto quadriga exibat sexcentenis argenti* ficlis; *& equus, centum quinquagenis. Et sic omnes Hittheorum* (five Chananæorum) *Reges, & Reges Syriæ per eorum manus educebant.* Repetita vox *vectigal* indicat tributum graviſſimum exactum ſiclorum 150 in ſingulos equos; ſive 600, in ſingulas quadrigas. Sicli vulgares 150 ſunt argenti libræ duæ cum unciis quinque & ſemi. Siclus Ebræus *Sacer* eſt ſemuncia Romana: *Vulgaris*, dimidio minor, eſt quarta pars unciæ. Ægyptus olim equis abundabat; quod in rebus Seſoſtris mox videbimus. Poſtquam verò Rex ille (ad incolarum commoditatem) incilia plurima per regionem deduxerat; Ægyptus equis & curribus minùs pervia effecta eſt; & deferbuit paulatim Ægyptiorum vetus equos alendi ſtudium; quod demùm, ſub exterorum Regum jugo, adeò evanuit, ut ſit nulla, apud recentiores, ejus rei memoria.

[c] Tit. Sanedrim, c. 2. §. 2. p. 19. edit. Coch. [d] Ib. p. 168. In *Miſhnâ* ſtatuitur, [c] *Rex neque judicat, neque judicatur: non dicit teſtimonium, neque in ipſum dicitur. Rab Joſeph* (in Gemarâ Babylonica) [d] *Traditio hæc non attinet niſi ad Reges Iſrael: at Reges familiæ David judicant & judicantur; ſicut ſcriptum eſt [O domus David, judicate manè judicium.] Atqui quomodo judicarent ipſi, niſi in jus vocari poſſent?* Quàm vana ſit diſtinctio iſta inter Reges Iſrael & Reges Juda; quàm malè competat effatum illud Talmudicum, alterutris Veterum Regum, ſatis liquet ex eodem Gemaræ loco. Hiſtoriolam enim recitat de *Jannæo Rege*, ſe judicio Synedrii imperiosè ſubtrahente.

[e] Ib. p. 169. Subjicitur; [e] *Tunc natum eſt decretum illud: Rex nec judicat, nec judicatur.* Alexander Jannæus ſucceſſit fratri Ariſtobulo (qui Haſmonæorum primus diadema ſumpſit;) deceſſit ante Chriſtum

[f] Sup. p. 151. natum an. 78. Illius temporibus, lex iſta à [f] *Pharifæis* lata eſt; quæ extra Scholas ſuas, nuſquam invaluit. At hoc parum eſt: ex eorum diſciplinâ, Rex etiam flagris abnoxius eſt. Inter *Culpas* CCVII, quæ flagra merentur, recenſentur in ultimâ claſſe

166. *Rex qui multiplicat mulieres.*

167. *Rex qui multiplicat equos.*

168. *Rex qui multiplicat aurum & argentum.*

Deliria

Deliria iſta Magiſtrorum, intra parietes ſuos ſuperbientium, tàm Exemplo deſtituuntur, quàm Ratione.

His tamen Auctoribus fretus *Wil. Schickardus Tubingenſis*, Cl. *Caſaubonum* inſcitiæ Ebraicæ inſimulat; quòd, contra Baronium, [a] *Synedrium de Regibus judicâſſe* negâſſet, vel *de jure*, vel *de facto*. Ipſe extra controverſiæ aleam ponit, [b] *Reges, ob tranſgreſſionem legis, ordinario judicio potuiſſe conveniri, & ad verbera damnari. Quod*, inquit, *mihi primò legenti valde paradoxum videbatur, quia ex noſtratium libellis, præjudicio longè alio faſcinatus eram; ſed ulteriùs inquirenti, conſenſu totius antiquitatis Ebrææ confirmatum fuit.* Et paulò pòſt, [c] *Videtis Moſaicæ Legis rigorem, quæ ne Regio quidem ſceptro ſe ſubmiſit.* Putidula Rabbini cujuſpiam ſomnia, vocat *Legem Moſaicam*, & *conſenſum totius antiquitatis.* Ipſe demum fateri cogitur, [d] *Exempla ſe idonea nondum reperiſſe*; itaque, *ſe de jure loqui, non de facto.* Sed quod lepidiſſimum, *fuſtigationem Regiæ majeſtati, citra infamiam, infligi placet.* Nimirum ille ſententiæ [e] *Calvinianæ* calculum ſuum ſubjicere geſtiebat. Georgio Buchanano (ejuſdem ſectæ viro) [f] *Populus eſt Rege præſtantior & major; eandem poteſtatem habens in Regem, quam Rex in ſingulum. Rex major ſingulis, minor univerſis; & minor ad majorem in jus vocatur.* Seditioſæ hujuſmodi hæreſes, quàm ſint pernicioſæ, nos non ita pridem plus nimio experti ſumus. Verùm nubila diſcuſſit Phœbus.

[a] Exercit. 13. §. 5.
[b] De jure Regio c. 2. p. 56.
[c] Ibid. p. 60.
[d] Ib. p. 62.
[e] Inſtit. l. 4. c. 20. §. 31.
[f] De jure Regni apud Scotos.

Magiſtri, ex [[g] *Scribite vobis hoc Canticum*] præceptum affirmativum eliciunt, quo quilibet Iſraelitarum librum Legis ſibi diſcribere tenetur; quaſi dictum eſſet, *Scribite Legem, in quâ eſt hoc Canticum*: neque enim Sectiones Legis fruſtillatim ſcribendæ ſunt. Si parentes exemplar ipſi reliquerint, aliud tamen ſibi exarare debet. Rex, ultra id quod privatus ſcripſit, aliud tenetur ſcribere, *poſtquam ſederit in ſolio regni.* Sin verò mos iſte ante Joſiæ tempora obtinuiſſet, Bono quidem Regi non opus fuiſſet, [h] *Libro Legis in domo Domini reperto*, Legem denuò promulgâſſe.

[g] Deut. 31. 19.
[h] II Reg. 22. 8, 23. 2.

Judæi, ſub Romanis, qui, ex præpoſtero repetitæ libertatis ſtudio, *Zelotæ* dicti ſunt, Legis hujus verba [*Non poteris alterius gentis hominem Regem facere*] non de electione voluntariâ tantùm intelligebant, ſed ad Reges etiam trahebant externos, quos jus belli ipſis impoſuit; quibus parere hâc lege prohibitum eſſe voluerunt. Zelus iſte, ingens malorum fomes, tandem exitio fuit Reipublicæ Judæorum.

Saul Rex.

[a] *Act.Apost.* 13.21. ISraelitis Deus [a] *dedit Judices, usque ad Samuel Prophetam; illi exinde postulaverunt regem; & dedit illis Deus Saul, filium Cis, virum de tribu Benjamin ἔτη τεσσαράκοντα, annos quadraginta.* Neque
[b] *Num.*901. alibi definiuntur hujus Regis anni. Eusebius autem [b] *Samuelem* horum annorum participem facit.

[c] I *Sam.*10.1. Samuel *tulit*[c] *lenticulam olei, & effudit super caput Saulis, & deosculatus est eum, & ait, Ecce unxit te Dominus super hæreditatem suam in Principem, & liberabis populum suum de manibus inimicorum ejus, qui in circuitu ejus sunt.* Unctio hæc in *Ramath*; Sortitio deinceps in *Masphâ*.

Qui singulari Divinæ providentiæ beneficio ad eximiam dig-
[d] *Psal.* 105. nitatem provectus erat, [d] *Unctus* Ebraicè vocabatur, ut *Abraham*, &
15. *Isaac*; & Sacerdos summus, est *Sacerdos unctus*. Præcipuè verò *Uncti* nomine intelligebatur Libertatis vindex. Saul jam in regem *unctus est*, ut populum ab hostibus circumvicinis liberaret. Ita
[e] I *Reg.*19. [e] *Azael rex Syriæ unctus est ab Eliâ*: Et Deus [f] *Cyrum unctum suum*
15. [f] *Esai*, 45. *vocat*; quia illius operâ uti decreverat ad libertatem populi.
1, 4. *Zerobabel* & *Josua*, qui de Babylone populum reduxerunt, *duo filii*
[g] *C.*4.*v.*14. *olei* à [g] Zachariâ appellantur.

Saul jam clanculùm inunctus est oleo communi, neque alio usus est Samuel, post decennium, in privatâ *Davidis* unctione. Post mensem, *Ammonitis* à Saule profligatis, conventus populi in
[h] I *Sam.* 11. *ult.* [h] *Galgalis* habitus, & regnum Sauli renovatum est. LXX hic ἔχρισε
[i] *Lib.*6. *c.*6. *p.*178.*c.* vertunt, & [i] Josephus, *oleum sacrum* adhibet: Πάλιν ὁ προφήτης χρίει Σαοῦλον τῷ ἁγίῳ ἐλαίῳ, *Rursum propheta Saulem unxit oleo sacro.* Verùm neque in Ebræo, neque in vulgatâ est *Unctionis* vestigium.

[k] *Exod.*30. 23. Moses ex quatuor aromatum speciebus confecit [k] *Oleum unctionis*, quo sacra supellex, & *Sacerdotes* illinebantur. Talmudici dicunt, unguentum hoc incorruptum duràsse usque ad *Josiam* regem, & per annos circiter nongentos, tàm *Pontificibus*, quàm *regibus* Davidicis inaugurandis suffecisse. Reges autem Israelis Balsamo inungi aiunt.

Rhemenses hodiè majorem Ampullæ suæ vetustatem jactitant; à temporibus scilicet *Clodovæi* Christiani, qui regnabat anno æræ Christianæ 500: Utcunque *Henricus* IV rex Galliæ oleo, non Rhemis, sed Turonibus petito, apud Carnutes, inunctus est;

&

& *Philippus Crassus*, an. 1109, in Aurelianensi S. Sansonis Ecclesiâ.

Apud Ebræos, sicut in Proselytismo [a] unicus erat *Baptismus*, neque iterabatur in posteris; ita prosapiæ Regiæ unica sufficiebat *unctio*: neque repetebatur, nisi factione ortâ, ut nosceretur Rex verus. Sic unxerunt [b] *Solomonem*, propter factionem Adoniæ: [c] *Joasum*, propter Athaliam; [d] *Joachasum*, propter fratrem Jehojakim. [e] *Saul erat filius unius anni in regnando, & regnabat annos duos*; id est, Anno regni secundo, recruduit bellum cum Philistæis; qui ad *Ebenezer* devicti, *non invaserant Israelitas* [f] *in diebus Samuelis*: Sed [g] *fuit validum bellum cum Philistæis, omnibus diebus Saulis.* Tam de Regni, quàm de Ætatis annis [*filius annorum*] intelligi potest. [h] *Saul, confirmato regno super Israel, pugnabat per circuitum adversus omnes inimicos ejus; contra Moabitas & Ammonitas, Edomitas; & Reges Sobæ.* (Syriæ [i] Sophenæ) *& quocunque se verterat, superabat; & percussit Amalekitas, & eruit Israel de manu vastatorum ejus.* Præterea [*] *In diebus Saulis*, Reubenitæ, cum Transamnanis, *præliati sunt contra Agarænos, & interfecerunt illos, habitaveruntque in tabernaculis eorum, ultra Galaaditidem, versus Orientem.* [k] *Usque ad deportationem suam, per Teglatphulasarum regem Assyriorum.* Tempora horum bellorum non dicuntur. Bellum contra *Amalekitas* gestum est, paulò antequam [l] *David à Samuele* inauguratus est; quod anno regni Saulis decimo competit. Ab eo enim tempore, censetur [m] *David filius xxx. annorum*, cùm succederet Sauli. Neque est Historiæ satis congruum, Davidem isto Saulis anno fuisse natum. Feruntur hujus Regis & Virtutes, & Vitia, & in utrisque Inconstantia.

a Supr p. 192.
b I Reg. 1. 5.
c II Chron. 23. 11.
d 36. 4.
e I Sam 13. 1.
f Suprà, p. 294.
g I Sam. 14. 52.
h Ib. 14. 47.
i Plin. 5. 12, 6. 9.
* I Chron. 5. 10, 18.
k Ibid. c 5. v. 22, 26.
l I Sam. 16. 13.
m II Sam. 5. 4.

Νεκυομαντεία.

SAUL Pythonissam consuluit, quæ spectrum Samuelis evocavit. Justinus Martyr [n] *Animas manere superstites, eò demonstrat, quòd & Samuelis animam ventriloqua Pythonissa, ita ut Saul petierat, evocavit.* Tertullianus contrà, *Absit*, [o] inquit, *ut animam cujuslibet Sancti, nedum Prophetæ, à Dæmonio credamus extractam.* De hâc re variè disputant tum Veteres, tum Recentiores. Quidam (ex Ecclesiastici c. 46. ult.) dicunt, *Animam Samuelis, verè ex inferis excitatam, Sauli apparuisse*: [p] *Non autem arte Magicâ, sed Divinâ virtute suscitatam fuisse.* Quidni? Sanè mos consulendi Mortuos erat, apud Gentes,

I Sam. 28. 14.
n Dialog. in Typhone, p. 333 2.
o De Animâ, c. 57 p. 356. a
p Salian. A. M. 2979. § 76, 81, 84

Gentes, vetuſtiſſimus: quod ex eo ſatis conſtat, quòd inter alias
[a] Deut.18. 10. Magiæ ſpecies, ab ipſo Moſe vetetur. [a] *Non inveniatur in te, qui Ariolos ſciſcitetur, & obſervet ſomnia, atque Auguria; nec ſit Maleficus, nec Incantator, nec qui Pythones conſulat, nec Divinos, aut quærat à* MORTUIS *veritatem.*

[b] Herodot. l.5.c.92.§.7. Ars iſta ab Oriente in Græciam tranſiit. [b] *Apud Theſprotos, juxta Acherontem flumen, erat* Νεκυομαντήϊον, *mortuorum oraculum. Periander rex Corinthi, eò ſciſcitatum miſit de hoſpitis depoſito; Meliſſa, ejus uxor, apparens, negavit ſe indicaturam, quia ipſa nuda eſſet & algeret: Veſtes enim, cum quibus ſepulta eſſet, ſibi nihil prodeſſe, utpote non crematas. Periander, mulieres Corinthias convocans, earum veſtes ad foveam comportatas, Meliſſam precando, cremavit; tunc remiſſis nunciis,* τὸ εἴδωλον τὸ Μελίσσης *expoſuit, ubinam depoſitum collocâſſet.*
[c] In Perſis. Poſt annos 100 ab obitu Periandri, Æſchylus [c] *Darii* Regis εἴδωλον producit in Scenam. $\overline{LXX}$. Pythoniſſam vertunt Ἐγγαστρίμυθον, *Ventriloquam.* Vox ea Delphorum Pythias propriè ſpectat.

David Rex.

SUblato Saule, *Isboſeth filius erat quadraginta annorum*, ſive *anni quadrageſimi*; id eſt, quadrageſimo Saulis anno ſucceſſit patri. Abner, Princeps Militiæ, illum *Mahanaim* traduxit; neque præfuit ille omni Iſraeli. *David* enim (ante annos $\overline{XXX}$ à Samuele unctus) à tribulibus ſuis ad Hebronem Rex factus eſt. *Poſt ſeptem annos & ſex menſes* interfecto illo; hic Tribuum omnium compos
[d] Sup.p.293. erat. Schiſmatis hujus (quod [d] ex filiorum Joſephi, Judæque æmulatione ortum habuit) indicium antehàc fecerat luſtratus
[e] I Sam. 11. 8. [e] diviſìm Saulis exercitus; & non ita multò poſt, inde exorta eſt
[f] II Sam.20. 1. [f] *Shebæ* ſeditio, tandem irreparabilis fuit regni ſciſſura.

Rex hic *arcem Sionis*, in Hieroſolymis, expugnavit (quam *Jebuſæi* ſupra annos 400, à tempore τῆς κληρουχίας, tenuerant) & ſedem regni conſtituit. Palatium extruxit, aliquot ante obitum annis,
[g] Ibid.5.11. auxilio fretus [g] *Hiromi Regis Tyri.* Templum Deo ſtruere propoſuit, ſed filio ædificandum reliquit.

[h] Ib.8.12. Fuit David ingenioſus, & clemens; bellum [h] feliciter geſſit cum *Philiſtæis, Idumæis, Amalekitis, Moabitis, Ammonitis*, & *Syris.*
[i] Sup.p.225. [i] Hujus Regis filiique temporibus, regnum uſque ad *Euphratem* extendi diximus. Regnavit annos quadraginta.

Reges

Reges Syriæ.

APUD [a] Josephum, legitur præclarum de Regibus Syriæ fragmentum ex *Nicolaï Damasceni Historiarum libro quarto.* [a] Antiq. l. 7. c. 6.

Μετὰ δὲ ταῦτα πολλῷ χρόνῳ τῶν ἐγχωρίων τις Ἄδαδος ὄνομα, πλεῖον ἰσχύσας, Δαμασκοῦ τε καὶ τῆς ἄλλης Συρίας, ἔξω Φοινίκης, ἐβασίλευσε.

Longo post tempore, indigenarum quidam, nomine Adadus, cæteris potentior, Damasci & reliquæ Syriæ, præter Phœnicem, regnum obtinuit.

Πόλεμον δὲ ἐξενέγκας πρὸς Δαβίδην βασιλέα τῆς Ἰουδαίας, καὶ πολλαῖς μάχαις κριθεὶς, ὑστάτῃ τῇ παρὰ τὸν Εὐφράτην, ἐν ᾗ ἡττᾶτο, ἄριστος ἔδοξεν εἶναι βασιλέων ῥώμῃ καὶ ἀνδρείᾳ.

Hic bello inter eum & Davidem Judæorum regem exorto, crebris prælìis cum eo conflictatus, in postremo, quo apud Euphratem victus est, se regem virium & animi robore præstantissimum declaravit.

Τελευτήσαντος δὲ ἐκείνου, ἀπόγονοι ἐπὶ δέκα γενεὰς ἐβασίλευον, ἑκάστου παρὰ τοῦ πατρὸς ἅμα τῇ ἀρχῇ καὶ τοὔνομα τοῦτο ἐνδεχομένου, ὥσπερ οἱ Πτολεμαῖοι ἐν Αἰγύπτῳ.

Illo defuncto, posteri ejus ad decimam usque generationem regnum obtinuerunt; quisque à patre suo nomen cum imperio accipiens, quemadmodum apud Ægyptios Ptolemæi: Postea.

Μέγιστον δὲ πάντων δυνηθεὶς ὁ τρίτος, ἀναμαχέσασθαι βουλόμενος τὴν τοῦ προπάτορος ἧτταν, στρατεύσας ἐπὶ Ἰουδαίους ἐπόρθησε τὴν νῦν Σαμαρεῖτιν καλουμένην.

Ex his potentissimus, ordine tertius, instaurato bello abolere volens ignominiam avi temporibus acceptam, expeditione contra Judæos factâ, Samariam vastavit.

Adad itaque nomen Regibus Syriæ commune fuit; à Sole mutuatum: ut sunt cœlestes plerique Orientalium regum tituli. [b] *Assyrii Deo Soli (quem summum maximumque venerantur) Adad nomen dederunt. Ejus nominis interpretatio significat Unus.* Philo Byblius (ex Phœnicicâ Sanchuniathonis Theologiâ) apud [c] Eusebium; Ἄδωδος βασιλεὺς θεῶν, *Adodus rex Deorum.*

[b] Macrob. Saturn. l. 1. c. 23.
[c] Præpar. Evang. l. 1. p 38. c.

Rex autem hic *Damasci & reliquæ Syriæ (à Davide ad Euphratem victus)* idem est, qui in S. literis cognominatus est *Adadezer, filius Rebobi, rex Syriæ Zobææ*, qui etiam *Damascum* sub ditione tenuit. Illius enim copiæ à Davide fusæ sunt, tàm quæ *ad* [d] *Euphratem*, quàm quæ è provinciâ [e] *Damascenâ* auxilio tardè venerunt.

[d] II Sam. 8. 3 5.
[e] I Chron. 18. 3, 5.

[f] Josephus vocat hunc Ἀδράζαρον, τὸν Ἀράου μὲν υἱὸν, βασιλέα δὲ τῆς Σωφήνης, *Adrazarum, Arai filium*, Syriæ *Sophenæ regem*:

[f] Antiq. l. 7. c. 5.

 Diversum

a Antiq. l. 7. c. 6. Diversum ab eo facit [a] *Adadum Damasci & Syrorum regem, in auxilium Adrazari properantem, cujus meminit Nicolaus.* Est autem irrita distinctio ista. Ante pugnam enim tam *Sophenæ,quam Damasci* rex unus erat; post cladem, contigit Regni Damasceni initium.

b II Sam. 8. 9. Eodem quidem tempore, Syriæ rex alius, nomine [b] *Toi* sive *Thou*, regnabat in *Hamath*, *qui misit filium suum cum muneribus ad Regem David, ut salutaret eum*; *congratulans, quod Adad-ezerem de-*
c Supp.p.223. *bellásset*; *quippe hic illi hostis erat.* Est autem [c] *Hamath*, magna illa urbs ad Orontem posita, quam Macedones posteà nuncupârunt *Antiochiam.*

Reges Damasci.

d I Reg. 11. 23. PRofligato Adad-ezeris exercitu, [d] *Rezon, filius Eliodæ, à Domino suo Adad-ezere fugiebat*; *& congregatis hominibus, se turmæ principem efficiebat, cum quibus Damascum profectus, regnum ibi sibi posterisque constituit*; Quod Solomoni posteà, regibusque Israeliticis
e Ib.15.18. valdè infestum fuit. Neque alius est [e] *Hezion* ille, cujus filius *Tabremon*, nepos *Ben-hadad*, *rex Syriæ Damascenæ*; cujus auxilium imploravit rex *Asa*, contra *Baasam.* Ut hinc sciamus, *Adadi* nomen tam *Damascenis* Regibus,quàm *Sophenis* fuisse commune. Post *Ben-*
f II Reg.8. 15. *adad*, Damasci regnavit [f] Hazael. De his Regibus (ex Nicolao forsan)

Josephus Antiq. l 9. c. 2. p. 306. f.

Μέχρι νῦν αὐτός τε ὁ Ἀδὲρ, καὶ Ἀζάηλος ὁ μετ' αὐτὸν ἄρξας, ὡς θεοὶ τιμῶνται, διὰ τὰς εὐεργεσίας καὶ τῶν ναῶν τὰς οἰκοδομίας οἷς ἐκόσμησαν τὴν τῶν Δαμασκηνῶν πόλιν. Πέμπουσι δ' αὐτοὶ καθ' ἑκάστην ἡμέραν ἐπί τε τιμῇ τῶν βασιλέων, καὶ σεμνύνονται τῇ τούτων ἀρχαιότητα, οὐκ εἰδότες ὅτι νεώτεροί εἰσι καὶ οὐκ ἔχουσι αὐτοὶ οἱ βασιλεῖς ἔτη χίλια καὶ ἑκατόν.

Usque in præsens tam Adad, quam Hazael ejus successor, divinis honoribus coluntur, tum ob aliam beneficentiam, tum quia templis extructis urbem Damascenorum ornatiorem reddiderint. Quotidie in honorem horum regum pompas celebrant,& eorum antiquitatem jactant; nescientes, quòd non sint admodum veteres, & nondum anni centum supra mille ab eorum ætate intercesserint.

Adeò vetusta est Orientalium Regum Ἀποθέωσις. Numinibus istis cognatus fortassè *Mars* ille *Edessenus*, cujus meminit *Julianus*
g Orat 4. de Sole, p.288. *Augustus*: [g] Ἄρης, Ἄζιζος λεγόμενος ὑπὸ τῶν οἰκούντων τὴν Ἔδεσσαν Σύρων,

Σύρων, Ἡλίου προπομπὸν, *Mars, Azizus dictus à Syris qui Edessam habitant, est Solis anteambulo.* Et paulò ante,[a] *è Phœnicum theologiâ,* [a] *Ib. p.* 281.
ait; *Qui Edessam habitant (locum ab æterno Soli sacrum)* Μόνιμον αὐτῷ καὶ Ἄζιζον συνεδρεύειν, *Monimum & Azizum Soli assessores faciunt: quod Iamblichus* (Juliani præceptor) *sic interpretatur; ut Monimus quidem sit Mercurius; Azizus autem Mars.* Orientalia nomina non raro variant.

Qui Ebræis *Ben-Adad,* Josepho, *Ader,* Ruffino, *Adezer,* Justino *Ados* vocatur; Hic Damascenos quosdam reges inconditè recitat. [b] *Post Damascum Azelus, mox Adores; & Abraham, & Israel Reges fuere.* [b] *Justin. E- pist.* 36.
Ex Nicolao, [c] *Abrahami* meminimus. Huic regno finem posuit [c] *Supr. p.* 74.
[d] *Teglatphulazer, rex Assyriorum,* occiso *Rezin,* horum regum po- [d] II *Reg.* 16. 9.
stremo. Hæc autem non sunt hujus seculi. Accersunt nos innovationes Græcæ.

Melanthus Rex.

Athenis, post *Erechthidas,* regnabat *Melanthus Messenius, Andropompi filius,* patriâ profugus. Athenienses certabant cum Bœotis de *Celænis,* in confinio; convenit tandem inter eos, ut Duces duello rem transigerent. Bœotorum dux erat *Xanthius, Thebanus;* Atheniensium, rex decimus quintus, *Thymætes* [e] *Nothus,* [e] *Athenæi, l.* 3. *p.* 96.
qui Aphidanti fratri majori, quem occiderat, successit; sed μονομαχίαν detrectans, abdicatur regno.

Substitutus est Melanthus; qui, [f] *cum descendisset ad pugnam, ut primùm comminùs stetit. Iniquè,* inquit, *Xanthe, & contra pactum facis;* [f] *Frontin. Strateg. l.* 2. *c* 5.
adversus solum enim cum altero processisti; cúmque admiratus ille, quisnam se comitaretur, respexisset, aversum uno ictu confecit.

[g] Athenienses τῷ στρατηγήματι τῆς ἀπάτης νικήσαντες, ἑορτὴν ἐπέτειον κατεστήσαντο, ἥν γε δὴ καλοῦσιν Ἀπατούρια, *Deceptionis stratagemate* [g] *Polian. Strateg. l.* 1.
vincentes, festum annuum instituerunt, quod vocant (Apaturia) festum deceptionis. Celebrata sunt *Apaturia mense Pyanepsione*[h] *per tres dies;* [h] *Suid.* Ἀπατ.
prima dicebatur Δορπία, *cœnæ dies, quâ Tribules vesperi epulabantur: Secunda* Ἀνάῤῥυσις, *à sacrificando, quâ sacra faciebant Jovi* τῷ Φρατρίῳ, *& Minervæ; Tertia,* Κουρεῶτις, *Puellaris; quòd tum pueros & puellas in Tribus adscriberent.* In Asiâ posthàc, [i] *Iones Apaturia celebrabant omnes, præter Ephesios & Colophonios.* Quo jure etiam [k] *Samii* [i] *Herodot. l.* 1. *c.* 147. [k] *Idem vit. Hom. c.* 29.
hoc festum agebant.

Melanthi tempus incertum est: Nos Eusebii canonem sequuti
[a] Num 890. sumus in quo [a] initium ejus regni antevertit [b] *Heraclidarum descensum*
[b] Num. 918. *in Peloponnesum.* An satis rectè, dubito; quia Scriptores gravissimi
[c] L.8.p 359. a. Melanthum ab Heraclidis Messeniâ pulsum testantur. [c] Strabo: Κατὰ τὴν τῶν Ἡρακλειδῶν κάθοδον, καὶ τὸν τότε γενηθέντα μερισμὸν τῆς χώρας ἦν Μέλανθος βασιλεὺς τῶν Μεσσηνίων, *Sub reditum Heraclidarum, & distributionem regionis, quæ tum facta est, Melanthus fuit rex*
[d] Strab. l.9. p.392.d. *Messeniorum.* Alibi, [d] Μετὰ τὴν τῶν Ἡρακλειδῶν κάθοδον, καὶ τὸν τῆς χώρας μερισμὸν, &c. *Post Heraclidarum reditum & terræ partitionem, accidit ut multi (suis sedibus pulsi ab iis, & Doriensibus cum iis venientibus) migrarent in Atticam;* ὧν ἦν καὶ ὁ τῆς Μεσσήνης βασιλεὺς Μέλανθος, *E quibus fuit Melanthus rex Messeniæ;* qui cum singulari pugnâ vicisset Xanthum Bœotorum regem, ab Atheniensibus Rex
[e] L.2.p 117. ultrò creatus est. Pausanias etiam dicit, [e] Heraclidas *Nestoris posteros ex Messeniâ expulisse;* σὺν δὲ αὐτοῖς Μέλανθον τὸν Ἀνδροπόμπου, *& cum his Melanthum Andropompi filium, qui, exuto Thymæte, regnum*
[f] Narrat.39. *Athenis obtinuit.* His accedit *Conon*, apud [f] Photium, qui *Melanthum ab Heraclidis Messeniâ, & Pylo expulsum* refert, & κατὰ χρησμοὺς, *ex oraculo, Athenas venisse; & singulari certamine Oenoen* (non Cœlenas) *Atheniensibus, sibi regnum acquisivisse.*

Ex horum auctoritate, aut citiùs redierunt *Heraclidæ*, aut seriùs regnavit *Melanthus.*

Heraclidarum Reditus.

[g] Sup p.288. Euristheus è Peloponneso [g] Herculis filios abegit; & contra eos profectus, in Atticâ occubuit: exinde *Pelopidæ* Peloponnesum obtinuerunt. *Hyllus* Herculis filius illos invasit, sed grassante peste
[h] Apollodor. l.2. remigravit; & Apollinem de reditu percontatus, [h] *respondit Deus,* περιμείναντας τὸν τρίτον καρπὸν κατέρχεσθαι, *Tertium fructum expectandum esse.* Post *triemium* igitur congressuris in Isthmo copiis,
[i] Herodot. l.9.c.26. [i] *Hyllus quemlibet hostium ad singulare certamen provocavit, eâ conditione; si vinceret Hyllus, ut Heraclidæ in paterna reverterentur; sin*
[k] Diod. Sic. l.4. *victus esset, Heraclidæ retro cederent, neque intra annos* 100 (alii [k] 50, meliùs) *in Peloponnesum redirent. Echemus Tegeatarum rex conditionem accepit, & singulari pugnâ Hyllum interemit.* Heraclidæ itaque regressi
[l] Strab l.9. p.427.c. sunt *Tetrapolim Doriensium*, juxta montem Oetam, [d] *cujus rex* Ægimius (non *Æpalius*) *regno ejectus, ab Hercule restitutus fuerat;*

&

& beneficii memor, Hyllum adoptaverat, qui regnum suscepit, ejusque posteri. Atque hinc Heraclidæ reditum in Peloponnesum parabant. Cum Doriensibus enim in unum corpus coaluerunt. Unde [a] *Pindarus* junctim celebrat *ἀλκᾶντας Ἡρακλέος ἐκγόνους Αἰγιμιοῦ τε, strenuos Herculis posteros Ægimiique.* Hic duos filios habuit, Dimanta, & Pamphylum: unde tres φυλαὶ Doriensium; Δυμᾶνες, Πάμφυλοι [b] Ὑλλεῖς. Ista ante bellum Trojanum gesta sunt. [a] Pyth. Od. 5. [b] Stephan. in Δυμᾶν.

Cleodæus Hylli filius, Herculis nepos, etiam irrito conatu Peloponnesum tentavit.

Aristomachus, Cleodæi filius, Hylli nepos, [c] τοῦ οἱ γενομένης μαντείας ἁμαρτών, δι᾽ αὐτὸ καὶ καθόδου τῆς ἐς Πελοπόννησον ἥμαρτεν, *cum Oraculum sibi editum non rectè intelligeret, itidem à viâ Reditûs in Peloponnesum aberravit.* Erat autem Oraculum ejusmodi: [c] Pausan. l. 2 p. 98.

> [d] Νίκην σοὶ φαίνουσι θεοὶ δι᾽ ὁδοῖο στενυγρῶν,
> *Victoriam tibi ostendunt Dii per viam angustiarum humidarum.* [d] Euseb. Pr. l. 5. c. 20.

Ille itaque per Isthmum Corinthiacum aggressus Peloponnesum, in pugnâ occubuit.

Aristomachus tres filios reliquit; *Temenum, Cresphontem, Aristodemum*; hi demum intellexerunt [e] τρίτον καρπὸν, *tertium fructum*, οὐ γῆς, ἀλλὰ γενεὰς, *non terræ* (sive triennium) sed generationes tres significâsse: & [f] στενυγρὴν, non Isthmum Corinthiacum, sed *fretum* illud esse, inter Rhium & Antirrhium, quod Ætolos dirimit à Peloponneso. Illi igitur classem fabricati, in Ætolia (unde *Naupacti* nomen) & Rhium advecti, duce *Oxylo* τριοφθάλμῳ, Peloponnesum feliciter invaserunt. [e] Apollodor. l. 2. [f] Euseb. ibid.

Hinc novus rerum Peloponnesiacarum status. Solus *Arcadum* rex [g] Cypselus, cum filiam Meropen Cresphonti uxorem dedisset, novâ affinitate tutus fuit. *Elis*, ejecto Elæo rege, *Oxylo* duci datur, à quo descendit Iphitus, qui Olympia instituit. [g] Pausan. Arcad.

Messene, pulsis Nestoris posteris, Alcmæone & Pæonis filiis (qui Athenas migrantes, Alcmæonidarum, & Pæonidarum genti nomen dederunt) & Melantho (cujus meminimus) *Cresphonti* sortitò obtigit; ab Ægypto illius filio reges Messeniorum posteà Αἰπυτίδαι dicti sunt. Pausan l. 4. p. 221.

Tisamenus Orestis filius, Argis & Lacedæmone regnabat; quo expulso, *Lacedæmon Aristodemi* sors erat, qui geminos habuit,

Euristhenem, & *Proclem*; unde duplex apud Spartanos fuit successio Regia, quæ annos fermè nongentos duravit.

[a] Pausan. l. 2.

[a] *Argos Temeno* cessit, cujus posteris Argivi τὸ ὄνομα τῆς βασιλείας μόνον, *solum regni nomen* reliquerunt.

Circa idem tempus *Aletes*, unus ex Heraclidis (filius Hippotæ, jam exulantis; quòd Carnum vatem Naupacti occiderat) regnum *Corinthi* occupavit, quod *Sisyphidæ* hactenùs tenuerant. Duravit Aletis successio ultra annos 300 usque ad *Prytaneis*, & *Cypseli* tyrannidem.

[b] Ibid. Ach.

Qui Argos & Lacedæmonem antea incolebant,[b] Ἀχαιοὶ (*Achivi*) vocabantur: illi jam ab Heraclidis ejecti, extra Peloponnesum non abiere; sed pulsis ex Ægialio *Ionibus*, XII eorum urbes occupârunt, quæ dein *Achaia* dictæ sunt. *Iones* autem in domicilii consortium ab Atheniensibus recepti sunt.

[c] Clem Alex Strom. l. 1. p. 336.

ERatosthenes (quem Eusebius aliique sequuntur) numerat
[c] *A Trojâ captâ ad Reditum Heraclidarum, annos*——— 80.
Inde ad migrationem Ionicam, annos ——————— 60.
Marmor Arundelianum *Heraclidarum* quidem non meminit, sed *migrationis Ionicæ* tempus posuit.

Epocha Marmorea.

Æra Attica

Ἀφ᾽ οὗ Νη..εὺς ᾤκισ...γ... *Ex quo Neleus inhabitavit* ....
..αλαιηχας...σι...αν........*Ephesum, Erythras*,
Ἔφεσον, Ἐρύθρας, Κλαζομενὰς, τ. *Clazomenas* ....
.λιν καὶ ..χρονον ὑπὸ Κωλοφῶνα.... ...*Colophonem, Myunta* .....
..ιϛντα..α...Σαμον....τὰ *Samum* .... *Panionia*
...Ιωνι. ..εγένετο ἐ..... ΔΙΙΙ *facta sunt, anni* 783. *Regnante* 536
Βασιλεύοντος Ἀθηνῶν Μενεσθέως *Athenis Menestheo*, XIII *ejus anno*.
τρίς καὶ δεκάτου..υς.

Si fuisset integrum Marmor, de Migrationis tempore nullus esset dubitandi locus. Sed disparuit numeri pars prior, legitur in fine tantum...ΔΙΙΙ. Totus numerus videtur fuisse ΓΗΗΗΓΔΔΔΔΙΙΙ, sive DCCLXXXIII ut sint, *ex quo Neleus Iones in Asiam duxerit usque ad Diognetum Archontem*, anni 783. Is est annus Æræ Atticæ 536, annus à captâ Trojâ 163. Deme annos 26 (quos huic intervallo interserit [d] Marmor) manet annus à casu Trojæ 137.

[d] Sup. p. 313.

Eratosthenes

Eratosthenes putat annos 80 & 60, id est, 140. Differentia est trium annorum. Rusùs; Eratosthenes hinc ad *primam Olympiadem*, numerat annos 267. Juxta Marmor, ab anno Attico 536 ad annum Atticum 807, quo contigit *Prima Olympias*, sunt anni 270. Differentia itidem est trium annorum. Eratosthenis computus, ex numeris rotundis confectus, minùs accuratus forsàn habendus est, quàm iste Marmoris; & triennii μεταχρονισμῷ peccare videtur, non adhibitâ istorum 26 annorum ratione.

Hinc elucet *Reditûs Heraclidarum* tempus. Auctore Eratosthene, Ἡρακλειδῶν κάθοδος annis 60 prior erat quàm Ἰωνικὴ ἀποικία. Migrârunt *Iones* anno Attico 536, demptis annis 60. *Heraclidæ* in Peloponnesum redierunt, anno Attico 476. Is annus est à Trojâ captâ 103. Detrahe annos 26; habes annum à captâ Troja 77, Eratosthenes tres annos adjicit.

Neque dubium est, quin Eusebius, in ponendo *Melanthi* initio, 26 annorum προχρονισμῷ peccaverit. Ille *Heraclidarum* expeditionem collocat (juxta Eratosthenem) anno 80 circiter post casum Trojæ; Melanthi autem initium anno 55. Cùm verò Melanthus esset ab *Heraclidis* Messeniâ ejectus, ille quidem ante eorum *Reditum* Athenis regnare non potuit. Regnabant itaque *Erechthidæ* diutiùs, Melanthus seriùs, quàm statuit Eusebius: illis adjiciendi sunt anni 26, ut hic post adventum *Heraclidarum* regnare incipiat, juxta calculos Eratosthenis. Secundùm Marmoris chronologiam (de quâ disseruimus) alteri XXVI anni, insuper interserendi sunt in illud temporis spacium, quod ante *Reditum Heraclidarum* excurrit ab *excidio Trojæ*.

Hæc quidem nobis in secundas veniunt cogitationes; neque cum Canone nostro satis conveniunt. In componendo Canone, Eusebium, quousque licuit, sequuti sumus; & recepta *regum Atheniensium* tempora retinuimus: ὑπερβολιμαίους *Marmoris* annos in posteriora Intervalli tempora (quæ *primam Olympiadem* proximè præcedunt) distulimus; secundùm hanc verò dissertationem, anni isti ad priora Intervalli tempora potiùs referendi sunt. Sed cùm incertus sit lacunæ locus, quam emendatio postulat; sit satis monuisse.

Κάρνεια.

DUM Heraclidæ in Ætoliâ expeditionem parabant, [a] ἐφάνη αὐτοῖς μάντις χρησμοὺς λέγων καὶ ἐνθεάζων, *Carnus vates ipsis apparuit, futura prædicens, & numine afflatus: hunc Magum esse, & in exercitûs perniciem â Peloponnesiis emissum existimârunt. Hippotes* (Aletis pater) *eum jaculo trajecit.* [b] Ob vatis cædem, pestis Doriensium exercitum invasit, & *Hippotes exulatum profugit*, καὶ Δωριεῦσιν ἀπὸ τοῦ τοῦ Ἀκαρνᾶνα μάντιν καθέστηκεν ἱλάσκεσθαι, & *ab eo tempore statuerunt Dorienses Acarnanem vatem sacris placandum esse.* Hinc [c] Κάρνεια, Ἀπόλλωνος ἑορτὴ παρὰ Λακεδαιμονίοις, *Carnia, festum Apollinis apud Lacedæmonios*: à festo Apollinem Κάρνειον nuncupabant. Religio, in expeditione orta, bellicas quasdam ceremonias retinebat. *Demetrius Scepsius*, [d] *dixit*, *Carneorum festum apud Lacedæmonios* μίμημα εἶναι στρατιωτικῆς ἀγωγῆς, *imitamentum esse militaris disciplinæ.* Posteà certamen Musicum huic festo introductum est; In catalogo σταδιονικῶν cum Eusebianis edito, [e] *Olympias XXVI* Κάρνεια ἐτέθη πρῶτον ἐν Λακεδαίμονι κιθαρῳδῶν ἀγών. Et *ex Sosimo* [f] Athenæus, ἐγένετο ἡ θέσις τῶν Καρνείων κατὰ τὴν κϛ' Ὀλυμπιάδα. Quod de Citharædici agonis constituti tempore intelligendum est; ut &, ex [g] *Hellanico*, illud: Τὰ Κάρνεια πρῶτος πάντων Τέρπανδρος νικᾷ, *Terpander omnium primus vicit in Carniis.* Erat hic peregrinus: *Nam* [h] *Lacedæmonii, cum essent literarum artiumque imperiti, quando opus erat, consulebant peregrinos. Accersiverunt autem Terpandrum*, &c. Illius meminit Marmor, anno Attico 381.

[a] Apollodor. l. 2. p. 124. Euseb. Præp. l. 5. c. 20.
[b] Pausan. l. 3. p. 184.
[c] Suidas, K.
[d] Athenæi Deipn. l. 4. p. 141.
[e] P. 217.
[f] L. 14. p. 635.
[g] Ibid.
[h] Ælian. Var. l. 12. c. 50.

Eusebius, in *Sicyoniorum* laterculo, [i] *Reges Sicyonii defecerunt, post quos Sacerdotes Carnii constituti sunt.* Et Syncellus, [k] Μετὰ τοὺς βασιλεῖς κατεστάθησαν ἱερεῖς τοῦ Καρνείου, *Post reges suffecti sunt Sacerdotes Carnii* Apollinis. Eusebius *Castorem* auctorem laudat; & *Sacerdotibus* istis (idem cum Melantho) initium attribuit anno post *casum Trojæ* 55; ante *Heraclidarum Reditum*, 25.

[i] Num. 889.
[k] Sync. p. 79.

Jamdudum totam *Sicyoniorum regum* seriem suspectam habeo: [l] Primi nimiâ vetustate peccant; medii auctoritate destituuntur; qui agmen cogunt, Ἄρχοντες Ἱερεῖς τοῦ Καρνείου in dubium vocari merentur. Quid enim ad *Sicyonios*, Ἱερατεία Doriensis? Quid ad Carnum, cultus divinus, dum is adhuc in vivis erat, & Heraclidis ignotus? Quid ad Apollinem, Καρνείου nomen; cum Κάρνεια nondum essent celebrata?

[l] Supr. p. 16.

Codrus

Codrus Rex.

NOtissima est *Codri* historia, qui se pro patriâ devovit. [a] Ἐυανδρέσης ἢ τ' Ἀττικῆς διὰ τῶν φυγάδας, *Cum Attica, per exulum frequentiam, virorum copiâ floreret, Heraclidæ sibi metuentes, bellum Atticæ intulerunt: eos maximè instigantibus Corinthiis, ob vicinitatem; & Messeniis, eò quòd Codrus Melanthi filius in Atticâ tunc regnabat.* Codrus autem, [b] *cum respondisset Pythius [Quorum dux ab hoste esset occisus, eos futuros superiores] depositâ veste regiâ, pastoralem cultum induit; immistusque castris hostium, de industriâ rixam ciens, imprudenter interemptus est. Codrum cum morte æterna gloria, Athenienses sequuta victoria est. Quis eum non miretur, qui iis artibus Mortem quæsierit, quibus ab ignavis Vita quæri solet?* a Strab. l. 9. p. 393. 2. b Vel. Paterc. l. 1.

[c] *Peloponnesii, digredientes finibus Atticis, Megaram (mediam Corintho Athenisque urbem) condidere;* [d] καὶ τῶν ἀνθρώπους Δωριέας, ἀντὶ Ἰώνων, ἐποίησε, *& incolas, ex Ionibus, fecerunt Dorienses: aboleverunt etiam* (στήλην) *cippum, qui Iones & Peloponnesios distinguebat,* quem [e] Theseus pridem in Isthmo collocaverat, cùm agrum Megaricum Attico adjunxisset. Adeò ut de Megarensibus deinceps dictum sit, ὅτ' ἐν λόγῳ, ὅτ' ἐν ἀριθμῷ. c Ibid. d Strab. ib. Pausan. l. 1. p. 73. e Supp. p. 284.

Ab eo tempore [f] *Dorienses in Atticam non sunt profecti, usque ad Pisistratidarum tyrannidem.* f Herodot. l. 5. c. 76.

Jus Asyli.

A*Theniensibus* [g], *regnante Aphidante, datum est hoc Dodonæi Jovis oraculum.* g Pausan. l. 7. p. 447.

Φράζεο δ' Ἄρειόν τε πάγον βωμούς τε θυώδεις
Εὐμενίδων, ὅτι χρὴ Λακεδαιμονίους σ' ἱκετεῦσαι
Δουρὶ πιεζομένους· τῶν μὴ σὺ κτεῖνε σιδήρῳ,
Μὴ δ' ἱκέτας ἀδικεῖν. Ἱκέται δ' ἱεροί τε καὶ ἁγνοί.
Ara tibi Eumenidum fumans, & Curia Martis
Sint cordi. Huc bello domiti nam forte Lacones
Suppliciter tristes venient. Ne confice ferro,
Nec viola. Supplex sacer est, & crimine purus.

Oraculum prædixit, Lacedæmonios fore supplices; edixit, supplices esse sacrosanctos. [h] *Hæc Græcis in memoriam venerunt, cum Peloponnesii sub Codro Athenas adorti essent. Tunc quidem reliquæ* h Ibid.

Peloponnesiorum copiæ, auditâ Codri morte (neque enim juxta Oraculum Delphicum victoriæ spes ulla erat reliqua) ex Atticâ retrocesserunt. Quidam verò Lacedæmoniorum, qui intra mœnia eâ nocte delituerant, manè ubi se à suis destitutos, ab Atheniensibus impetitos intelligerent, in Areopagum se receperunt, ad aras Dearum, quæ Σέμναι *vocantur* (sive Eumenides) *& tunc quidem Athenienses illis supplicibus impunè discedendi veniam concesserunt.*

Apud Græcos vix occurrit vetustius τῆς ἀσυλίας exemplum.
[a] Num 35. Lex Mosaica [a] *urbes refugii* constituit; sed ob *Homicidas* tantùm ex casu, aut errore. Æschylus, ad morem sui ævi, Danaî filias
[b] Strab. l. 8. 373. d. Ἱκέτιδας in scenam producit. Fuit in [b] *Calauriâ* ἄσυλον Ποσειδῶνος ἱερὸν, *Asylum Neptuni, qui insulam hanc à Latonâ accepisse dicitur, pro*
Liv. l. 35. *Delo.* Delii Apollinis fanum eâ fuit religione, & eo jure sanctum, quo sunt templa, quæ asyla Græci vocant. Harum religionum,
[c] Ib. l. 35. horum privilegiorum origo non satis est perspecta. [c] *Samothracia* etiam *sacra erat, & augusti tota atque inviolati soli.* Sanè vetustissima
& Suprà, p. 122. fuit Samothracum religio.

Post deductas in Asiam Græcorum colonias, plurima fuerunt Asyla, tàm Deorum, quàm hominum auctoritate sancita.
[d] Tacit. Annal. l. 4. p. 111. Vendicabant [d] *Samii Junonis delubro vetustum Asyli jus, decreto Amphictyonum (queis præcipuum fuit rerum omnium judicium) quâ tempestate Græci, conditis per Asiam urbibus, orâ maris potiebantur. Neque dispar*
[e] Ib. l. 3. p. 89. *apud Coos antiquitas Æsculapii delubro.* [e] Altiùs *Ephesii memorabant, Liberum patrem, bello victorem, supplicibus Amazonum, quæ aram insederant, ignovisse: auctam hinc, concessu Herculis cùm Lydiâ potiretur, cæremoniam templo.*

Ibid. *Hierocæsarienses Persicam apud se Dianam, Delubrum rege Cyro dicatum, memorabant;* & (alios) *qui non modò Templo, sed duobus millibus passuum eandem sanctitatem tribuerant. Milesii, Apollinem* (Didymæum) *Darii Regis; Sardiani, Dianam* (Coloenen) *Alexandri victoris donum referebant; Smyrnæi, oraculum Apollinis cujus imperio Stratonicidi Veneri templum dicaverint; Tenii ejusdem carmen referebant, quo sacrare Neptuni effigiem ædemque jussi sunt.*
[f] Marm. Arund. Ti. p. 23. Sed & [f] *Seleucus* rex Syriæ & Asiæ in Smyrnæorum gratiam *sancivit,* τό τε ἱερὸν τῆς Στρατονικίδος Ἀφροδίτης ἄσυλον εἶναι, καὶ τὴν πόλιν ἱερὰν καὶ ἄσυλον, *non modo templum Veneris Stratonicidis fore Asylum, sed & urbem* Smyrnæorum *sacram & inviolabilem.*

Hæc

Hæc *Regum, qui ante vim Romanam valuerunt, Decreta.* [a] *Magnetes L. Scipionis, & L. Syllæ constitutis nitebantur, uti Dianæ Leucophryenæ perfugium inviolabile foret. Aphrodisienses & Stratonicenses (Dictatoris Cæsaris, & D. Augusti decreto) illi Veneris; hi Jovis* (Chrysaori) *&* (Hecates, sive) *Triviæ* (in Laginis) *religionem tuebantur.* Sub Tiberio, in Asiâ [b] *crebescebat Græcas per urbes licentia atque impunitas Æsyla statuendi. Complebantur templa pessimis servitiorum; eodem subsidio obærati adversùm creditores; suspectique capitalium criminum receptabantur: nec ullum satis validum imperium erat coercendis seditionibus populi, flagitia hominum, ut cæremonias Deûm, protegentis.* Itaque [c] *facta Senatus-consulta, quis multo cum honore, modus tamen præscribebatur;* Nec satis consideratè Suetonius, de Tiberio, [d] *Abolevit & jus moremque Asylorum, quæ usquam erant.*

[a] *Tacit. Annal. l. 3 p 98.*
[b] *Ib. p. 97.*
[c] *Ib. p. 99.*
[d] *Tiber. c. 37.*

Renascente dein Asylorum licentiâ, Græcæ per Asiam urbes, sub Imp. Antonino, in judicium iterùm vocatæ sunt; & inter alias, [e] ὑπὲρ τῶν ἐν τῇ Σμύρνῃ ναῶν, καὶ τῶν ἐπ' αὐτοῖς δικαίων, *de Smyrnæorum fanis & eorum juribus* disceptatum est. Ambitiosa quidem fuit Provincialium superstitio; non tantùm ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ (*Primatûs*) ΑΥΤΟΝΟΜΟΥ, ΕΛΕΥΘΕΡΑΣ; sed etiam ΝΕΩΚΟΡΩΝ, τῆς ΙΕΡΑΣ καὶ ΑΣΥΛΟΥ titulis gaudebant. Quod ex Provincialibus in Oriente numismatibus abundè constat. De quâ re amplus patet differendi campus, modò non esset alieni temporis. Profligatis demùm ab *Aureliano* Aug. *Monetariis*, desierunt ejusmodi testimonia; & Moneta *Sacra*, atque res fisci, esse cœpit.

[e] *Philostr. in vitâ Polemonis.*

A templis Gentium in Ecclesiam Christianam transiit Asylorum privilegium. Lex est *Imppp. Gratiani, Valentiniani, & Theodosii.* [f] *Qui confugientem ad sanctam Ecclesiam suâ auctoritate abstraxerit, verberatus & tonsus deportator.* Honorius & Theodosius A. A. sanciverunt, illum [g] *Majestatis crimine esse retinendum.* Apud nos demùm, sub Rege Henrico VIII, lege latâ sublatum est jus Asyli.

[f] *Cod. Justin. l. 9. tit. 29.*
[g] *Ib. l. 1. t. 12.*

Medontidæ.

POST mortem Codri, [h] *ejus filii seniores Medon & Nileus de regno dissidebant. Negabat Nileus, se posse ferre regnum Medontis, qui pede altero claudicabat.* Δόξαν δὲ σφίσιν ἀνενεγκεῖν ἐς τὸ χρηστήριον τὸ ἐν Δελφοῖς, *Placuit illis disceptationis arbitrium Oraculo Delphico permittere:* δίδωσι Μέδοντι ἡ Πυθία Βασιλείαν τῶν Ἀθηναίων,

[h] *Pausan. l. 7. p. 398.*

Deinde *ætate unâ ante Ionicam, Theras Thebanus, Autesionis filius, Lacedæmonios & Minyas, quos Pelasgus è Lemno ejecit, duxit in Insulam, quæ ab eo nunc Thera, antea Calliste vocabatur.*

Celeberrimæ autem sunt, quæ in Asiam à tribus Græcorum gentibus deductæ sunt; sunt illæ Dores, Æoles, Iones.

Vetustissimis temporibus, [a] *Phorbas Argivorum rex Rhodum obtinuisse dicitur; & Triopas ejus filius, in Cariam trajiciens, promontorium occupavit, quod ab eo Triopium vocatur.* Postea *Tlepolemus Argivus, occiso Licymnio.* [a] *Euseb. n. 440.* *Diod. Sic. l. 5. p. 227.*

[b] Εἰς Ῥόδον ἷξεν ἀλώμενος ἄλγεα πάσχων [b] *Iliad. β. v. 674.*
Τριχθὰ δὲ ᾤκηθεν κατὰ φυλαδὸν—
Rhodum venit errans, ærumnas patiens;
trifariam autem habitârunt per tribus.

Urbes istas paulò antè nominat:

[c] Λίνδον Ἰήλυσόν τε καὶ ἀργινόεντα Κάμειρον, [c] *Ib. v. 663.*
Lindum, Ialyssumque & albicantem Camirum.

[d] *Insulam tunc temporis inhabitabant Græci à Triope deducti, qui, ob Herculis patris gloriam, regnum illi deferebant.* [e] *Militabat hic dein contra Trojam.* [d] *Diod. l. 4. p. 182* [e] *Sup. p. 312.*

Tandem [f] *Dorienses, qui post mortem Codri, Megara condiderunt, partim ibi manserunt, partim cum Althæmane Argivo in Cretam migrârunt, partim in dictas Rhodi urbes, in Halicarnassum, Cnidum, & Coum dispersi sunt. Hæc autem Homericis sunt recentiora: Cnidus quidem & Halicarnassus,* οὐδ' ἦν πω, *nondum erant,* temporibus Trojanis. [f] *Strab. l. 14. p. 653. b.*

[g] *Hæc erat Doriensium* Ἑξάπολις, *Hi finitimos Dorienses ad Templum Triopium non admittebant. In certamine Apollinis Triopii Tripodes ærei victoribus constituebantur; quos non è templo efferre, sed Deo sacrare oportebat. Agasicles Halicarnasseus victor hanc legem violavit, & tripodem domum ferens, ad clavum suspendit. Eam ob causam civitates quinque Lindus, Ialyssus, Camirus, Coos & Cnidus* ἐξεκλῄσαν τῆς μετοχῆς τὴν ἕκτην πόλιν Ἁλικαρνασσὸν, *sextam civitatem Halicarnassum à Sacrorum participatione removerunt.* Ita Πεντάπολις fit, quæ priùs Ἑξάπολις. Neque multò post Τρίπολις forsan, [h] τῆς Ῥοδίων πόλεως συνῳκισμένης, *cum Rhodiorum urbes essent in unam contractæ.* [i] Πρότερον μὲν οὖν καθ' αὑτοὺς ἐπολιτεύοντο οἱ Λίνδιοι, καθάπερ καὶ Καμειρεῖς, καὶ Ἰαλύσιοι· μετὰ ταῦτα δὲ συνῆλθον ἅπαντες εἰς τὴν Ῥόδον, *Primum Lindii Rempublicam suam habuerunt, ut & Camirenses, & Ialysii;* [g] *Herodot. l. 1. c. 144.* [h] *Strab l. 14. p. 635. c.* [i] *Ib. p. 655 a.*

a Strab. l. 14. p. 654. b. *poſteà autem omnes in Rhodum urbem coiverunt*; quæ [a] *extructa eſt* κτ̀ τ̀ Πελοποννησιακὸν, *tempore belli Peloponneſiaci*, id eſt, ætate Herodoti.

Migratio Æolica.

b Strab. l. 8. p. 333. b. GENS Æolica fuit latè diffuſa. [b] *Græci omnes extra Iſthmum (exceptis Athenienſibus, Megarenſibus & Dorienſibus Pernaſſi*
c Id. l. 13. p. 582. b. *accolis) Æolenſes dicti ſunt.* [c] *Migrationem Æolicam aiunt eſſe quatuor ætatibus priorem Ionicâ.* Illa autem non erat unius ætatis. *Profectionis*
d Nem. Od. 11. vide. *auctor Oreſtes*: ejus ſocium *Piſandrum Thebanum* laudat [d] Pindarus;
e Strab. l. 8. p. 333. ſed hi nihil perfecerunt. [e] *Penthilus Oreſtis filius progreſſus eſt in Thraciam, annis* 60 *poſt excidium Trojæ* (inde Lesbum occupavit) *ſub adventum Heraclidarum in Peloponneſum. Eodem tempore, quo Penthilus, etiam Cleua & Malæus* (ipſi quoque de ſtirpe Agamemnonis) *copias comparârunt; & cùm multum temporis apud* Φρίκιον *Locridis montem traxiſſent, in Aſiam trajecerunt, & Cumam condiderunt,*
f Strab. ib. *quæ ab eo monte* Φρικωνὶς *nominatur.* [f] *Archelaus* (potiùs Echelatus) *Penthili filius, coloniam duxit in Cyzicenam, circa Daſcylium; Grais*
g Pauſan. l. 3. p. 160. *uſque ad Granicum fluvium progreſſus eſt.* [g] *Graidi, Echelati filio, Penthili nepoti, Oreſtis pronepoti, coloniam ducenti, Lacedæmonii, regnante Agide, auxilio fuerunt cum claſſe. Hic regionem inter Ioniam & Myſos* (*quæ Æolis vocatur*) *occupavit; cùm ejus avus Penthilus multò antè Lesbum inſulam cepiſſet.*

h Strab. l. 13. p. 622. [h] *Æolicarum urbium maxima eſt & præſtantiſſima Cuma: Illa & Lesbus quaſi Metropoles ſunt reliquarum, quæ numero ferè* XXX *fuerunt:*
i Herodot. l. 1. c. 149. *earum non paucæ interierunt.* Herodoti ætate, recenſebantur [i] *Cuma* (*quæ Phrycotis vocatur*) *Lariſſa*, Νέον τεῖχος (*Novus murus*) *Tenus* (quæ *Temnus* eſt Straboni, Plinio, & Nummis) *Cilla, Notium, Ægiroeſſa, Pitane, Ægææ, Myrina, Grynia. Hæ* XI *priſcæ Æolum urbes. Una enim Smyrna ab Ionibus dirempta fuit. Nam & hæ* (ſicut Ionicæ) *erant in Continente* XII *numero, & terram habebant Ionibus præſtantiorem,*
k Ib. c. 150. *ſed non ſimilem cœli temperiem.* [k] *Smyrnam verò hâc occaſione amiſerunt Æoles. Colophonios per ſeditionem ejectos receperant; qui poſteà, Smyrnæis Bacchi ſacra extra urbem celebrantibus, urbem, occluſis portis, occupârunt. Succurrentibus Æolibus univerſis; pactum eſt, ut Iones bona mobilia redderent; Æoles Smyrnâ cederent. Smyrnæos* XI *illæ urbes inter ſe*
l Ib. c. 151. *diſtribuerunt, ſuos quæque conſtituens cives.* [l] *Præter has, in Continente,*
m Sup p. 246. *aliæ fuerunt in Idâ urbes* (*Cebrenidis* [m] meminimus) *& Inſulares*

quinque

quinque in Lesbo; Sextam, Arisbam, Methymnæi sibi subjecerant, tanquam consanguineos. In Tenedo, una erat urbs; altera in insulis Ἑκατὸν *Centum vocatis.*

Migrationis hujus chronologiam Herodotus sic statuit, de [a] Homeri vitâ agens. [a] *In fine, p. 573.*

Ἀπὸ τῆς εἰς Ἴλιον στρατείας, ἣν Ἀγαμέμνων καὶ Μενέλαος ἤγειραν, ἔτεσιν ὕστερον ἑκατὸν καὶ τριάκοντα Λέσβος ᾠκίσθη κατὰ πόλεις, πρότερον οὖσα ἄπολις.	*Post expeditionem contra Trojam (quam fecerunt Agamemnon & Manelaus) annis* CXXX *Lesbus oppidatim habitari cœpit, antea urbem non habuit.*
Μετὰ δὲ Λέσβον οἰκισθεῖσαν ἔτεσιν ὕστερον εἴκοσι Κύμη ἡ Αἰολιῶτις, καὶ Φρικῶτις καλεομένη ᾠκίσθη.	*Post Lesbum habitatam, annis* XX *Cuma, quæ Æolica & Phrycotis vocata, habitata fuit.*
Μετὰ δὲ Κύμην ὀκτωκαίδεκα ἔτεσιν ὕστερον Σμύρνα ὑπὸ Κυμαίων κατῳκίσθη, καὶ ἐν τούτῳ γίνεται Ὅμηρος.	*Post Cumam, annis* XVIII *Smyrna à Cumanis condita est. Atque eo tempore natus est Homerus.*
Τῶν δὲ Τρωϊκῶν ὕστερον γέγονεν Ὅμηρος ἔτεσιν ἑκατὸν ἑξήκοντα ὀκτώ.	*Ita Homerus fuit annis* CLXVIII *post bellum Trojanum.*

Homeri ætatem Marmor posthàc indicabit; est enim ille longè recentior. Juxta hos calculos, *Penthilus* in *Lesbum* trajecit, anno post casum Trojæ 120; & anno 140, *Cleua* & *Malæus* condidere *Cumam.*

Eratosthenes [b] eundem annorum numerum supputat ad *Migrationem Ionicam.* Itaque κτίσις Κύμης atque Ἰωνικὴ ἀποικία, vel in eundem annum incidunt, vel de *excidii Trojani Epochâ* inter Auctores non convenit. De sententiarum in eâ re discrepantiâ, satis [c] dictum est; neque de Herodoti, constat. Cum verò Migratio *Ionica* sit *Æolicâ* serior (quod ex dictis liquet) Herodotus ad Marmoris potiùs, quàm ad Eratosthenis rationes accedere videtur. Quidam tamen intervallum illud imminuunt. *Philostratus* [d] Ὡς μὲν, ait, φασὶν ἔνιοι, μετὰ τέτταρα καὶ εἴκοσιν ἔτη τῶν Τρωϊκῶν, οἱ δὲ μετὰ ἑπτὰ καὶ εἴκοσι πρὸς τοῖς ἑκατὸν, ὅτε τὴν ἀποικίαν οἱ Ἀθηναῖοι ἐς Ἰωνίαν ἔστελλον, *Alii numerant post res Trojanas annos* 124 *alii annos* 127, *cum Athenienses Coloniam in Ioniam deducerent.* Hinc Velleius expeditionem Æolicam & priorem facit Ionicâ, & posteriorem: De Æolicâ, *exclusi*, inquit, *ab Heraclidis Orestis liberi, jactati variis casibus, quinto decimo anno sedem cepere Lesbum insulam.* Post plurima, de Ionicâ;

[b] *Sup. p. 334.*

[c] *Sup. p. 313.*

[d] *In Euphorbo, p. 702. 2.*

Subſequente tempore, Iones profecti Athenis nobiliſſimam partem regionis maritimæ occupavere, quæ hodiéque appellatur Ionia, urbeſque conſtituere Epheſum, &c. Rurſùs de Æolicâ, ſubjungit; *Et mox Æolii eàdem profecti Græciâ, longiſſimiſque acti erroribus, non minùs illuſtres obtinuerunt locos, claraſque urbes condiderunt, Smyrnam*, &c. Longa fuit Æolicæ expeditionis molitio; nec niſi ab Oreſtis pronepote tandem perfecta. Strabo τέτταρας γενεὰς putat ad profectionem *Ionicam*, cui *Grais* æqualis fuiſſe videtur.

Migratio Ionica.

De Neleo duce; de profectionis cauſâ; & de ejuſdem chronologiâ verba fecimus. Coloniarum nomina in Marmore mutila ſunt: evanuerunt Miletus, Priene, Lebedus, Teos, Phocæa,

[a] Herodot. l.1.p.142. Chius. XII enim ſunt civitates Ionicæ; [a] *quæ non eàdem linguâ utuntur: in Lydiâ autem, Epheſus, Colophon, Lebedus, Teos, Clazomenæ, Phocæa, linguâ inter ſe conveniunt, à prioribus diſcrepant: Erythræ in continente, & Inſula Chios eandem habent loquendi formam: Samos autem inſula, peculiarem. Ita quatuor ſunt linguarum proprietates. XII hæ civitates Ionum nomine gloriabantur, & fanum conſtruxerunt de ſuo nomine Panionium, ad quod Iones alii non admittebantur, exceptis Smyrnæis: In Mycale promontorio ſitum erat, & Neptuno Heliconio dicatum, ibi coëuntes Iones feſtum celebrabant, Panionia, dictum.* Nomen id, ni fallor, in Marmore.

Marm. Quid autem hoc; Βασιλεύοντος Ἀθηνῶν Μενεσθέως τρεισκαιδεκάτου ἔτους; *Regnante Athenis Meneſtheo, decimo tertio ejus anno?*

[b] Sup.p.310. Ipſiſſima quidem ſunt verba, quæ priùs ad [b] *belli Trojani Epocham* exarata ſunt; neque tempus aliud deſignare videtur; procul dubio ad *migrationem Ionicam* referri non poſſunt.

Inter urbes Ionicas, nonnullæ, ante adventum Ionum, à Græcis

[c] Pauſan.l.7. p 400. hominibus habitatæ fuerunt. [c] *Colophonem tenuerunt Cares, cùm Cretenſes, Græcorum primi, duce Rhacio, magnam regionis partem occuparent. Mopſus Rhacii filius ex Mantoe, Tireſiæ Thebani filia (quam, cùm eſſet captiva, Oraculum in Aſiam miſerat) Caras è regione penitùs ejecit. Iones* (jam appulſi) *fœdus inierunt cum Græcis, qui in Colophone habitabant, &* συνεπολιτεύοντο, οὐδὲν ἔχοντες πλέον, *& cum illis civitate fruebantur pari jure.* Neque aliter ante Ionum migratio-

[d] Ib.p.401. nem, [d] *Teon coloniam deduxere Orchomenii Minyæ, duce Athamante.*

Hic

Hic etiam Cares Græcis permisti fuerunt, cùm Iones illuc in coloniam deducerentur. [a] *Erythræi origines suas è Cretâ deducunt, & à Pamphylis, qui genere* [*] *Græci fuerunt. Cnopus Codri filius Ionas* ἐπισυνήγαγεν Ἐρυθραίοις συνοίκους, *cum Erythræis habitare facit.*

[a] Pausan. l.7. p.401.
[*] Sup p.317.

Athenienses etiam, Migrationis hujus tempore, *Æleam* urbem maritimam (quæ postea *Pergamenorum* navale fuit) jamdudum incoluerant. [b] Ἐλαία enim Μενεσθέως κτίσμα, καὶ τῶν σὺν αὐτῷ Ἀθηναίων τῶν συστρατευσάντων ἐπὶ Ἴλιον, *Elæa condita est à Menestheo & Atheniensibus, qui cum eo profecti sunt ad Trojam.*

[b] Strab. l.13. p.622.b.

Inter urbium nomina, quæ in adeso Marmore disparent, supponamus Ε Λ Α Ι Α Ν hanc, quam condiderunt Athenienses, *regnante Athenis Menestheo, decimo tertio ejus anno,* [c] *quo Græci expeditionem in Trojam fecerunt.*

[c] Marm. suprà p.310.

Ad SECULUM XIV.

Templum Solomonis.

DAVIDI successit *Solomon* filius, non natu maximus, sed à Patre in regni consortium susceptus. Rex hìc celebratur maximè ob structuram Templi, atque rem Navalem; in utrâque à Tyriis adjutus.

[d] *Quadringentesimo & octogesimo anno Egressionis Israelitarum de terrâ Ægypti, in anno quarto, mense Zio (ipse est mensis secundus) regni Solomonis super Israel, ædificari cœpit Domus Domino.* Hoc temporis intervallum [e] computavimus: A [f] Josepho, aliisque recentioribus variè augetur numerus. *Quartus regni Solomonis annus* est Per. Jul. 3700. Epocha hæc *æræ Exodi* finem imponit, & initium dat *æræ Templi*, libro proximo colligendæ.

[d] 1 Reg. 6.1.
[e] Sup. p.291.
[f] Antiq. l.8. c.2.

Domus autem (quam ædificabat rex Solomon Domino) habebat $\overline{LX}$ *cubitos in longitudine, &* $\overline{XX}$ *cubitos in latitudine, &* $\overline{XXX}$ *cubitos in altitudine. Et porticus erat ante Templum* $\overline{XX}$ *cubitorum longitudinis (juxta mensuram latitudinis templi) & habebat* $\overline{X}$ *cubitos latitudinis, ante faciem templi*; id est, versùs Orientem.

v.2.
v.3.

Templi Hierosolymitani (ut & [g] Tabernaculi fœderis, templique [h] Ezechielis) introitus erat ab Oriente: in Occidentali parte, nulla porta.

[g] Num. 3.38.
[h] Ezech. 8. 16, & 11.1.

Templum Solomonis duplo majus erat, quàm Tabernaculum Mosis. Hujus enim longitudo $\overline{XXX}$ cubitorum, latitudo $\overline{X}$: quod ex [a] *cortinarum* mensurâ [b] colligitur. Templi Solomonis latitudo erat $\overline{XX}$ cubitorum; per totum. Longitudo erat $\overline{LX}$; præter $\overline{X}$, Porticûs: *Sanctum* [c] *erat* $\overline{XL}$; & *Sanctum Sanctorum* $\overline{XX}$. Altitudo erat $\overline{XXX}$: quod de *Sancto* intelligendum. Porticûs enim [d] *altitudo* $\overline{CXX}$ *cubitorum erat*; Sancti Sanctorum, $\overline{XX}$ tantùm. Illius enim forma erat cubica. [e] *Oraculum habebat* $\overline{XX}$ *cubitos longitudinis; &* $\overline{XX}$ *latitudinis; & XX altitudinis.* Neque aliter in Ægypto, [e] ὁ νεὼς πρόναον ἔχει μέγαν καὶ ἀξιόλογον, τὸν δὲ σηκὸν σύμμετρον, *Templi pars exterior magna est & eximia; fanum verò justæ ac quadratæ magnitudinis.*

[a] Exod c.26. [b] Ribera de Templi fabr. l.1.c.7. [c] C.17, & 20. [d] II Chron. 3.4. [e] II Reg.6. 20. [e] Strab.l.17. p.805. c.

[f] *Et sacerdotes intulerunt Arcam fœderis Domini in locum suum, in Oraculum templi, in Sanctum Sanctorum, subter alas Cherubim.* [g] *In Arcâ autem non erat aliud, nisi duæ tabulæ lapideæ, quas posuerat in eâ Moyses in Horeb, quando pepigit Dominus fœdus cum filiis Israel.*

[f] II Reg.8. 6. [g] v.9.

Epistola ad Ebræos, de temporibus Mosis, [h] *Tabernaculum* (ait) *factum est prius, quod dicitur Sanctum; in quo erant Candelabrum, &*
3, *Mensa, & Panes propositi. Post velum secundum, Tabernaculum quod*
4. *dicitur Sanctum Sanctorum; Aureum habens* θυμιατήριον *thuribulum* (non *altare incensi*, Exod. 30. 1, id enim in tabernaculo exteriori; sed πυρεῖον, *batillum*, Levit. 16.12, quod Sacerdos Summus quotannis, die Expiationis, *de prunis altaris implevit* & in adytum transtulit) *& Arcam fœderis auro circumtectam; in quâ urna aurea habens Manna* (Exod. 16.33.) *& virga Aaronis, quæ germinavit* (Lev.17. 10.) *& Tabulæ fœderis. Urna* quidem & *Virga* in Solomonis templo desiderantur.

[h] c.9.v.2,

In anteriore tabernaculo, sacerdotes quotidiè munia sua obibant: in adyto autem, *solus Pontifex semel in anno* (decimo die mensis Tisri) [i] *vituli & hirci* sanguine aspergebat Propitiatorium; eodem die aliquoties intransque exiensque; cum sacrum illud, maximâ ex parte, perageretur extrà. Sed & aliis temporibus Pontifex ad Arcam introire solitus est. Flagrante bello Benjaminitico, [k] *Israelitæ interrogârunt Dominum* (*nam Arca fœderis erat ibi*) *& Phineas stabat ante eam in diebus illis.* [l] *Saul dixit Abiæ; Admove huc Arcam Dei. Arca enim tunc erat cum Israelitis:* sed non in Tabernaculo.

[i] Lev.16.14. [k] Judic. 20. 28. [l] I Sam. 14. 18.

Post transitum Jordanis, *Tabernaculum* cum *Arcâ* paulisper

in

in *Gilgal*, diutissimè in *Shilo* sedem habuit (in tribu Ephraim.) *Arca* verò, à Philistæis remissa, collocata est in [a] *Kiriath-jearim* [a I Sam 7.1.] (in tribu Judæ) neque Tabernaculo suo fuit illa unquam restituta; sed in arcem Sionis deducta, in novum [b] *Tabernaculum*, *quod* [b II Sam. 6. 17.] *tetenderat ei David*; inde, in Templi adytum. Intereà [c] *Tabernaculum* [c II Chron. 1.3.] *Congregationis* (*à Mose factum in Deserto*) de Shilo translatum est ad *Gibeon* (urbem Levitarum) in tribu Benjamin: *ibi erat* [d] *Altare* [d Ibid.] *æneum*, in quo offerebatur juge sacrificium; ibi sacrificabat ipse [e] *Solomon*. Ad hunc modum, Deus [f] *repulit Tabernaculum Josephi*, [e Ibid.] [f Psal. 78. v.67.] *neque elegit tribum Ephraim*; *sed elegit tribum Judæ*, & *montem Sion quem dilexit*; & *ædificavit Sanctuarium suum in excelsis*.

Deus olim [g] *locutus est ad Mosem*, *supra Propitiatorium*, & *de medio* [g Exod. 25. 22.] *duorum Cherubim*, *qui erant super Arcam testimonii*. [h] *Cumque ingre-* [h Num. 7. ult.] *deretur Moses Tabernaculum fœderis*, *ut consuleret Oraculum*, *audiebat vocem loquentis ad se de Propitiatorio quod erat super Arcam testimonii*, *inter duos Cherubim: unde & loquebatur ei*. [i] *Post mortem Josuæ*, *Israelitæ* [i Judic. 1.1.] *interrogârunt Dominum* aliquoties; & responsa ab eo tulerunt. [k] *Saul consuluit Deum*; & *non respondit ei*. David responsa accepit [k I Sam. 14. 37.] plurima: id autem [l] cautissimum erat, quod ultimum. Solomon [l II Sam. 5. 23.] quidem [m] *Oraculum fecit*, *ut poneret ibi Arcam fœderis Domini*; & [m I Reg. 6. 19, 23.] *fecit in Oraculo duos Cherubim*. Veruntamen neque Solomon, nec quisquam successorum ejus, aut Summorum Sacerdotum illud Oraculum consuluisse, nedùm Responsum inde tulisse legitur. Adeò ut Arca deinceps tam siluisse, quàm [n] *quievisse* dici possit. [n Psal. 132. 8, 14. & I Chron. 6.31.] Rabbini autem (& qui sequuntur eos) Oraculum hoc in captivitate Babylonicâ primùm desiisse contendunt.

[o] Anno XIV postquam hoc *Solomonis* Templum à Nebuchodo- [o Ezech. c. 40.] nosoro destructum fuerat, *Ezechieli* prophetæ, Babylone, *anno captivitatis suæ* 25°, oblatus est ἐν ὁράσει conspectus *Templi*. Quodnam verò sit illud templum, quod vidit Ezechiel; an quale hoc, à Solomone conditum; an quale Secundum, à reversuris Judæis condendum; an quale Tertium[p], quod in futuro Messiæ seculo expectant [p Perke Eliezer, c. 51. p. 142. edit. Vorst.] Judæi; non statuitur. Descriptio *Ezechielis* cum mensurâ hâc, quam recitavimus, omnino non convenit. Difficile est itaque de eodem templo utramque intelligere. Neque non diversus est [q] *Josephus*, in describendo *Herodis* Templo. [q Antiq l.15. c.14.]

Ophir.

a II Sam. 8. 14. SUbjugatis [a] *Idumæis*, regnum suum *David* ad mare Rubrum
b I Reg. 9.26. usque prolatavit. *Solomon* rex [b] *classem paravit in Asiongaber juxta Ailath, in littore maris Rubri, in terrâ Idumææ.* Urbem *Ailam*
c II Chron. 26.2. à Joramo amissam, [c] *regno Judæ restituit* Azarias; cujus nepoti Achazo eripuit illam Retzin rex Syriæ. Seris Romani Imperii
d Notit. Imp. §.21. temporibus, accensebatur [d] *Sub dispositione V. Spect. Ducis Palæstinæ Præfectus Legionis X̄ Fretensis, Ailæ.* Strabo vias duas à Gazâ illùc ducentes descripsit.

e Prep. l.9. c.30. p.447. Eupolemus, apud [e] Eusebium, dixit, τὸν Δαβὶδ πλοῖα ναυπηγήσαντα ἐν Αἰλάνοις πόλει τῆς Ἀραβίας, *Davidem naves fabricâsse Ailanis, urbe Arabiæ*; Deceptus forsan; quod Rex ille gloriatur se, pro
f I Chron. 29.4. struendo templo, congessisse [f] *tria millia talenta de auro Ophir.*
g c.22. v.24, & 28.16. Sed & diù ante eum, Jobus non semel [g] *auri Ophir* meminit.

Neque *Solomon* primus est mortalium, qui (instructâ classe mare Atlanticum aggressus) Aurum ex *Ophir* attulit; neque *Hiramus* primus Phœnicum, qui in mari rubro navigavit. Sed Solomon jam *Ebræorum* primus est, qui navigationem hanc instituit.
h Sup. p.109. De antiquâ Phœnicum navigatione [h] diximus.

Mare *Rubrum*, sive *Erythræum* latè patet; pars ejus est Sinus
i Lib.16. Persicus. Strabo, [i] *In sinu*, ait, *Persico* νῆσοι Τύρος καὶ Ἄραδος εἰσὶν, ἱερὰ ἔχουσαι τοῖς Φοινικικοῖς ὅμοια, *sunt Tyrus & Aradus insulæ, quæ templa habent Phœniciis similia.* Stephanus utramque in *mari Ery-*
k Steph. T. A. *thræo* collocat. [k] Τύρος νῆσος πρὸς Ἐρυθρᾷ θαλάσσῃ, & Ἄραδος
l Plin. l.6. c.28. νῆσος τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης. In eodem Sinu, [l] *Insula objacet Ogyris,*
m Ibid. c.23. *clara Erythrâ rege ibi sepulto.* [m] *Geminum mare Rubrum dixere nostri, Græci Erythræum, à rege Erythrâ.*

Auriferam Solomonis regionem longè latéque quæsiverunt viri eruditi. Alii in Oriente collocant, alii minùs feliciter in Occi-
n Antiq. l.8. p.369. dente. LXX vertunt Σωφιρά. [n] Josephus ait, illam πάλαι μὲν Σώφειραν, νῦν δὲ χρυσῆν γῆν καλουμένην. Τῆς Ἰνδικῆς ἐστὶν αὐτή, *Olim Sophiram, nunc Auream terram vocatam; Est ea Indiæ* regio. Huic assentitur Hieronymus; uterque *Chersonesum Auream* illam intelligere videtur, quam Ptolemæus Indiæ adscripsit extremæ. Alii *Taprobanam* insulam esse malunt; sive ea sit *Zeilan*, sive *Su-*
o Plin. l.6. c.22. *matra.* Cùm verò Taprobanitis [o] *aurum argentumque in pretio esset*;

cùm

cùm à Romanis[a] *nullo anno minus* H-S *quingenties exhauriret India*; [a] *Plin. l.* 6. *c.* 23.
cùm mercatores itidem hodierni magnum auri argentique pondus in Indiam transvehant, revehantque nullum; videamus an egredientibus Mare Rubrum, non ad sinistram in Asiâ, sed ad dextram potiùs, Africæ littora legendo, investiganda sit *Ophir*.

De *Zophalâ*, Æthiopici maris Insulâ, quæ Lusitanis aurum ubertim præbet, sententiam protulit Volaterranus, probat [b]Ortelius; [b] *Thesaur. Oph.*
neque alia mihi magis arridet conjectura; tum ob auri copiam; tum ob navigationem facilem, & prisco huic ævo accommodam. Solomonis [c] *classis Africana* vertitur Chaldæo Paraphrastæ. Et [c] 1 *Reg.* 10. 22 23.
Origines,[d] φασὶ δὲ τινες τῶν ἑρμηνευτῶν τὴν Σωφὰρ τὴν Ἀφρικὴν εἶναι, [d] *in Job.* 22. 24.
Interpretum quidam aiunt, Sophir esse Africam. Neque obstat, quod temporibus Ptolemaicis & Romanis, *Rhaptum promontorium* navigationis Australis terminus sit, in Arriani Periplo & Ptolemæi tabulis; cùm circuitus Africæ pridem Ægypti Regibus non esset incognitus; docente id Herodoto, ad Sec. XVIII.

[e] *Misit Hiram*, rex Tyri, *in classe illâ servos suos nautas, peritos maris, cum servis Solomonis.* [e] 1 *Reg.* 2. 27.
[f] *Semel tertio quoque anno veniebat classis ex Oceano, afferens aurum & argentum, ebora, & simias, & psittacos.* [f] 10. 22.
Nullus adhuc apud Ebræos erat *eboris* usus: jam verò *Eburneum* (ebore ornatum) fuit [g] *Solomonis solium*; & paulò post, [h] *Achabi Palatium.* Psittaci *Indici* veteribus benè noti sunt. [g] 10. 18. [h] 22. 39.

> [i] *Psittacus Eois ales mihi missus ab Indis.* [i] *Ovid. Amor. l.* 2. *eleg* 6.

Sed & ex *Africâ* illos afferri (præter navigationes hodiernas) docent *Neronis exploratores*, apud [k] Plinium. [k] *L.* 6. *c.* 29. *p.* 103.

Ebræis, rei nauticæ ignaris, auxilio fuerunt Tyrii, ob maris peritiam celeberrimi; neutri forsan, sine bonâ Regis Ægypti veniâ, qui Rubri Maris imperium hisce temporibus sibi asseruit; Quod mox dicendum. Solomon quidem [l] *Pharaonis gener*, posterioribus [l] 1 *Reg* 9. 26.
regni temporibus classem extruxit. Sesostris, antequam subjugavit Asiam, navalem in Rubro Mari expeditionem suscepit. Verisimile est, Navigationes utrasque temporibus non longè diversis contigisse. Cæterùm Ægyptii non mercandi, sed dominandi cupiditate profecti sunt. Serò illi, sub Ptolemæis tandem, mercaturam exercuerunt.

Solomonis tempore prima contigit Ægyptiorum extra suos fines expeditio. [m] *Ascendit enim Pharao rex Ægypti, & cepit Gezer, quam,* [m] 9. 16.

incolis Cananæis occisis, combussit, deditque eam in dotem filiæ suæ
[a] Josua 12. *Solomonis uxori.* [a] Rex istius urbis à Josuâ olim cæsus est; urbs
[b] Ibid. 16.3, 10. ipsa cessit in sortem [b] *Ephraim*; & *Levitis* assignabatur; inde autem [c] *Cananæi non erant ejecti usque ad hunc diem.*
[c] c.21.21

Solomon hanc urbem instauravit; munivit etiam *Palmyram in deserto*, urbesque alias. Fuit enim in ædificando magnificus; unde posteris χειρῶν Ἰλιάς. Ad opera enim ille tributum indixit populo;
[d] 1 Reg.11. 28,40. tributo imposuit Jeroboamum, virum fortissimum, sed affectati regni non immeritò suspectum; qui propterea [d] *fugit ad Sesac regem Ægypti, cum quo commoratus est usque ad mortem Solomonis.*

Regnavit Solomon annos 40: illi successit *Rehoboam* primogenitus. *Jeroboam* autem, ex Ægypto reversus, regnum in partes distraxit. Ipse rex factus est à X Tribubus, tributi levamentum à Rehoboamo frustrà petentibus. Bipartito regno, duæ fuerunt Regum successiones, quas libro proximo persequemur.

Hiromus Rex.

[e] Joseph. c.Ap.p.1042. & Antiq. l.8 c.2. p.267.f.

MEnander [e] *Ephesius* (*qui scripsit Regum gesta apud Græcos & Barbaros, ex libris cujusque regionis, quò magis historiæ veritatem disceret*) *de Regibus Tyri agens, hæc habet* de hoc Rege; quæ nobis conservavit Josephus.

Τελευτήσαντος δὲ Ἀβιβάλου, διεδέξατο τὴν βασιλείαν ὁ υἱὸς αὐτοῦ Εἴρωμος ὃς βιώσας ἔτη πεντήκοντα τρία ἐβασίλευσε τριάκοντα καὶ τέσσαρα.

Abibalo defuncto, successit in regnum filius ejus Hiromus, qui vixit annos 53, *regnavit annos* 34.

Οὗτος ἔχωσε τὸ εὐρὺ χωρίον [τὸ εὐρύχωρον] Τόν τε χρυσοῦν κίονα τὸν ἐν τοῖς τοῦ Διὸς ἀνέθηκεν. Ἔπειτα ὕλην ξύλων ἀπελθὼν ἔκοψεν ἀπὸ τοῦ λεγομένου ὄρους Λιβάνου κέδρινα ξύλα εἰς τὰς τῶν ἱερῶν στέγας· καθελών τε τὰ ἀρχαῖα ἱερὰ καινοὺς ναοὺς ᾠκοδόμησε. Τό τε τοῦ Ἡρακλέους καὶ Ἀσάρτης τέμενος ἀνιέρωσε· καὶ τὸ μὲν τοῦ Ἡρακλέους πρῶτον ἐποιήσατο ἐν τῷ Περιτίῳ μηνί, εἶτα τὸ τῆς Ἀσάρτης.

Hic latum spatium aggessit urbi; & columnam auream posuit in Jovis templo. Ex sylvoso monte Libano ligna cedrina excîdit, ad facienda templorum tegmina; & templa vetera demolitus, extruxit nova: delubrum dedicavit tàm Herculi quàm Astartæ; Herculis quidem extruxit primùm, mense Peritio, deinde Astartes.

Ὁ πότε

Ὁ πότε τοῖς Ἠυκέοις [Τιτυοῖς] ἐπιστράτευσε μὴ ἀποδιδοῦσι τοὺς φόρους, οὓς καὶ ὑποτάξας ἑαυτῷ πάλιν ἀνέστρεψεν.

Ἐπὶ τούτου ἦν τις Ἀβδήμουνος παῖς νεώτερος, ὃς ἀεὶ ἐνίκα τὰ προβλήματα, ἃ ἐπέτασσε Σολομὼν ὁ Ἱεροσολύμων βασιλεύς.

Hi contra Titiceos (populum ignotum) aliquando castra movit, quòd tributa non solverent, quibus subactis, denuò reversus est.

Sub hoc erat adolescens quidam Abdemonus, qui parabolas semper solvebat, quas Hierosolymorum rex Solomon proponebat.

His gemina sunt, quæ ex *Dio*, rerum Phœnicicarum Scriptore,

Josephus locis citatis habet.

Ἀβιβάλου τελευτήσαντος υἱὸς αὐτοῦ Εἴρωμος ἐβασίλευσεν.

Οὗτος τὰ πρὸς ἀνατολὰς μέρη τῆς πόλεως προσέχωσε, καὶ μεῖζον καὶ ἄστυ ἐποίησε, καὶ Ὀλυμπίου Διὸς τὸ ἱερὸν καθ' ἑαυτὸ, ἐγχώσας τὸν μεταξὺ τόπον, συνῆψε τῇ πόλει καὶ χρυσοῖς ἀναθήμασιν ἐκόσμησεν. Ἀναβὰς δὲ εἰς τὸν Λίβανον ὑλοτόμησε πρὸς τὴν τῶν ἱερῶν κατασκευήν.

Τὸν δὲ τυραννοῦντα Ἱεροσολύμων Σολομῶνα πέμψαι φησὶ πρὸς τὸν Εἴρωμον αἰνίγματα, καὶ παρ' αὐτοῦ λαβεῖν ἀξιοῦν· τὸν δὲ μὴ δυνηθέντα διακρῖναι τῷ λύσαντι χρήματα ἀποτίνειν. Ὁμολογήσαντα δὲ τὸν Εἴρωμον, καὶ μὴ δυνηθέντα λῦσαι τὰ αἰνίγματα πολλὰ τῶν χρημάτων εἰς τὸ ἐπιζήμιον ἀναλῶσαι. Εἶτα δὲ Ἀβδήμονόν τινα Τύριον ἄνδρα τὰ προτεθέντα λῦσαι καὶ αὐτὸν ἄλλα προβαλεῖν, ἃ μὴ λύσαντα τὸν Σολομῶνα πολλὰ τῷ Εἰρώμῳ προσαποτῖσαι χρήματα.

Abibalo defuncto, ejus filius Hiromus regnavit.

Hic orientalem urbis partem aggeribus auxit, & urbem ampliavit; Jovis Olympii templum, quod antè separatum erat, spatio medio aggeribus repleto, cum urbe conjunxit, donariisque aureis ornavit. Ascendens autem in Libanum, ad Templorum structuram lignum cæcidit.

Dicit etiam, Solomonem Hierosolymorum regem, ænigmata ad hunc Hiromum misisse, & ab eo poposcisse; adjecto, ut qui non posset dirimere, pecuniam solventi persolveret. Hiromum autem assentientem, cùm non posset solvere, multâ pecuniâ mulctatum esse. Deinde Abdemonum, virum Tyrium, quæstiones propositas solvisse; aliasque proposuisse; quas cum Solomon non solveret, pecunias rursùs Hiromo rependit.

Ex Eupolemo, apud [a] Eusebium, citatur Epistola commentitia *Solomonis regis* πρὸς Σοῦρωνα (*Hiromum*) βασιλέα Τύρου καὶ Σιδῶνος, καὶ Φοινίκης; & *Suronis* responsio. Neque minùs inepta est Οὐαφρῆ

[a] *Præp l. 9. c. ult.*

βασιλέως Αἰγυπτίων Epiſtola ad Solomonem. Eupolemus à [a] Joſepho inter eos gentium ſcriptores habetur, qui de rebus Judaicis, οὐ πολὺ τῆς ἀληθείας διήμαρτον, *non multum à veritate aberrârunt*; quibus, ait, venia danda eſt; ideo, quòd codices Ebraicos non eſſent aſſecuti. *Dii* hiſtorici, præter Joſephum, nemo meminit. *Menander* hic ([b] *qui antiquitates Tyriorum è linguâ Phœniciâ in Græcam tranſtulit*) non alius eſſe videtur ab eo, qui Clementi Alexandrino *Pergamenus* dicitur. [c] *Iramus*, inquit, *filiam ſuam Solomoni dedit; quibus temporibus fuit adventus Menelai in Phœnicen, poſt captam Trojam; ut ait Menander Pergamenus, & Latus in rebus Phœniciis.*

[a] c. Ap. p.1051.
[b] Joſeph l.8. c 2. p.267. f.
[c] Strom. l.1. p 326. a.

Initium Hiromi regis Tyrii incidit in annum triceſimum tertium Davidis Regis Hieroſolymorum: initium Solomonis incidit in annum ſeptimum vel octavum Hiromi. Nam [d] *anno undecimo*, vel (ut alibi dicitur) [e] *duodecimo regni Hiromi*, *Templum in Hieroſolymis condi cœpit*, anno Solomonis *quarto*. Hæc cùm ſint plana, [f] impugnantur fruſtrá.

[g] *A conditu Tyri* (de quâ [h] diximus) *ad conditum Templi ſunt an.* 240. Ignorantur veteris Tyri reges, qui *Hiromi* patrem præceſſerunt; qui ſequuti ſunt, uſque ad *Pygmaleonem* (cujus tempore Carthago condita eſt) ex Menandro poſthàc recitantur.

[d] Joſeph Antiq l.8. c 2. p.259 e.
[e] c. Apion. l 1. p.1043. e.
[f] Petav. doct. Temp. l.9. c.62.
[g] Joſeph. ib. p.259.
[h] Sup. p.290.

Seſoſtris Rex.

Seculum hoc eorum eſt poſtremum, quæ [i] Sacerdotibus Ægyptiis *ingloria* ferebantur. Ægyptiorum enim res geſtæ adhuc fuerunt tenues admodùm, & ſtilo hiſtorico parùm dignæ. Imbelles illi primis ſeculis mollibus vacârunt ſtudiis, & præter *Regum* nomina, & mirandas *Pyramidum* moles, nihil poſteris reliquerunt. Secundi hujus intervalli tempora Extraneorum tyrannide, & cladibus domeſticis diù infelicia fuerunt, donec *Thebani*, [k] expulſis tandem *Paſtoribus*, totius Ægypti Monarchiam paulatim adepti ſunt. Sed neque poſt recuperatam Ægypto libertatem, *Regum reliquorum* (quos ex Manethone, & XVIII Africani Dynaſtiâ in Canone [l] recitavimus) [m] οὐκ ἔλεγον οὐδὲ μίαν ἔργων ἀπόδειξιν, κατ' οὐδὲν εἶναι λαμπρότητος, *nullum omninò refertur rerum geſtarum ſpecimen; propterea quòd nihil eſſet ſplendoris.* Apud exteros nulla fuit adhuc Ægyptiaci nominis claritudo.

[i] Supr. p.22.
[k] p.305.
[l] & p.300.
[m] Herodot. l.2. c.101.

Ignavis

Ignavis istis Regibus, in totius Ægypti regno, jam tandem successit SETHOSIS, *Thebanorum rex* quinquagesimus quintus. Ita nominatur ille (ex Manethone) [a] Josepho; & *Sethos* Africano, Eusebioque in [b] capite XIX Dynastiæ: Herodoto autem, Aristoteli, Straboni, Lucano, Valerio Flacco, Æliano, Suidæ, aliisque nuncupatur SESOSTRIS; Diodoro Siculo Σεσόωσις, & Paulino (apud [c] Ausonium) *Sesoostris.* Audi Scaligerum: [d] *Sethosis Josephi est Σέσωστρις Herodoti, & Σεσόωσις Diodori. Σέσωστρις quoque dicitur Africano, ex Manethonis tomo secundo, tertius rex Diospolitarum XII Dynastiæ.*

[a] c. Apion. p. 1041.
[b] Syncell. p. 72, 73.
[c] Epist. 19.
[d] in Euseb. n. 534.

Rex hic bellicâ civilique gloriâ inclytus erat, & parto Asiæ imperio splendidissimus: Ille [e] *res illustrissimas, & usque ad hoc tempus maximas gessit. Quandoquidem verò de hoc Rege, non modò Græci scriptores inter se discrepant, sed etiam Ægyptii Sacerdotes, & qui illius laudes carmine celebrant, non consentanea narrant: Nos, quæ sunt verisimillima, & cum monumentis in Ægypto adhuc extantibus maximè congruunt, referre conabimur.*

[e] Diod. Sic. l. 1. p. 34. b.

[f] *Quidam literis tradunt, Vulcanum, dum Sesostris nasceretur, patri ejus in somnis dixisse, Puerum jam natum toti Orbi imperaturum; eamque ob causam, Patrem æquales ejus undique coëgisse regiâ educatione instituisse, & ad imperium Universale præparâsse.* [g] *Sanè magnificum fuit & regium quod, eo nato, pater ejus fecit. Congregavit enim ex omni Ægypto pueros* ([h] 1700) *qui eodem die nati sunt, & nutrices ac curatores illis imposuit, omnibusque eandem educationis disciplinæque formam præscripsit: persuasum habens, illos qui unà educati audacter cum illo versati essent, benevolentissimos fore, & commilitones optimos. Cuncta igitur affatim subministrans, pueros assiduis laborum tyrociniis exercebat. Eorum enim nulli cibum sumere licebat, nisi priùs Stadia 180 percurrisset. Omnes itaque cùm essent ætate virili, per educationem optimè institutam, robore corporis athletico animisque imperatoriis ac potentibus, induti sunt.*

[f] Ibid. d.
[g] Ibid. b.
[h] P. prox.

Herodotus & Diodorus patrem Sesostris, aut antecessorem non nominant. In *Manethonis* autem serie (apud [i] Josephum) Ἀρμέσσης Μιαμοῦν· οὗ υἱὸς Ἀμμένωφις· οὗ υἱὸς Σέθωσις, *Armesses Miamun*; *ejus filius Amenophis*; *ejus filius Sethosis.* Neque aliter in Africani Dynastiis (quas transcripsit Eusebius) *Amenophim* (in XVIII postremum) sequitur *Sethos*, in XIX primus. In XII autem Africani Dynastiâ *Sesostris* est successor *Ammenemis*.

[i] con. Apion. p. 1041.

b Diod. Sic. l. 1. p. 34. c. Sesostris [b] *à patre cum Exercitu primùm missus est in Arabiam; commilitabant sodales cum illo educati: Illic magnæ à Serpentibus molestiæ; aquarum ciborumque penuriam superavit; & totam Barbarorum nationem subjugavit, quæ usque ad id* [c] *tempus indomita fuerat.* c Sup. p. 102.

d Diod. ib. [d] *Deinde versùs Occidentem missus, maximam Africæ partem perdomuit, licèt adhuc esset admodùm juvenis.* Lucanus illum, in Lybicâ hâc expeditione, usque ad Oceanum perrexisse innuit,

e L. 10. v. 276. [e] *Venit ad Occasum, Mundique extrema Sesostris.*

f Diod. ib. d. [f] *Patre defuncto, Regnum suscepit, & rerum priùs benè gestarum fiduciâ elatus, totum terrarum Orbem sibi subjiciendum proposuit; & jam adultus fidemque Dei prædictioni adhibens, expeditionem istam aggressus est.*

g Ibid. [g] *Quidam ferunt, filiam ejus Athyrten ad id capessendum illum instigâsse, quæ cum esset omnium longè sagacissima, patrem edocuit, expeditionem fore facilem. Alii ferunt, illam Divinatione usam, præcognôsse futura ex sacrificiis, & capto in Templis Somnio, & observatis de cœlo signis.* Alii [h] *dicunt, Sesostrim solertiam & consilia à Mercurio didicisse.* h Ælian. Var. l. 2. c. 4.

i Diod. ib. Sesostris, [i] *ad hoc propositum, imprimis Ægyptiorum omnium benevolentiam sibi conciliavit; necessarium arbitratus, ut & milites pro ducibus etiam mortem promptè oppeterent; neque quid novi molirentur ii qui manebant domi. Omnes igitur, quoad poterat, demerebatur; hos, pecuniarum largitione; illos agrorum donatione; istos pœnarum remissione; omnes alloquio morumque humanitate demulcens: læsæ Majestatis reos impunè dimisit, & ob æs alienum nexis nomina expediit, quorum inter satellites magnus erat numerus.*

k Diod. Sic. l. 1. p. 35. a. [k] *Viros elegit quosque viribus præstantes, & exercitum incepti magnitudine dignum conscripsit. Singulis ordinibus imposuit ductores ex iis qui secum educati fuerant; qui non solùm in re bellicâ jampridem exercitati, virtutisque à pueritiâ gnaviter studiosi; sed etiam Regi sibique ipsis mutuò fraternâ benevolentiâ devincti fuerant. Erant autem illi plures numero, quàm MDCC. His omnibus* (& eorum hæredibus) *assignavit sorte optimas Ægypti* (Inferioris) *partes; ut illi suos habentes reditus, & re nullâ indigentes, bellicis tantùm negotiis vacarent.* De Feudis istis militaribus, mox plura.

Sesostris

Sesostris in Æthiopiam.

SEsostris [a] *itaque contractis copiis, primos bello aggressus est Æthiopes, versus Meridiem habitantes, gentemque illam vectigal sibi pendere cogit, Ebenum, Aurum, dentesque Elephantûm.* Herodotus dicit, [b] Βασιλεὺς μὲν δὴ οὗτος μοῦνος Αἰγύπτιος Αἰθιοπίης ἦρξε, *Rex hic Ægyptius solus Æthiopiæ imperavit.* Cùm tamen mox constabit, alios etiam Ægypti reges Æthiopiam sub ditione tenuisse. Sesostris per seipsum & proregem suum imperâsse videtur; successores ejus, non sine nativo aliquo subrege, illis subjecto.

[c] Strabo (ex Eratosthene) de angustiis Rubri Maris ad *Diram* Æthiopiæ promontorium, *Dicunt ibi columnam esse Sesostris Ægyptii, quæ sacris literis ejus transitum significet. Ille enim videtur primus Æthiopiam & Trogloditicam subegisse; dein transgressus in Arabiam; inde omnem Asiam peragrasse; quapropter multis in locis Vallum Sesostris appellatur; & Deorum Ægyptiorum templa constructa inveniuntur,* Paulò pòst (ex Artemidoro) meminit [d] *Isidis Templi à Sesostre positi,* non procul à *Ptolemaide* θηρῶν. Neque fuit *Dira* profectionis terminus. [e] *Sesostris totam Æthiopiam permeavit usque ad Cinnamomiferam regionem: & extant adhuc quædam ejus monumenta, & Columnæ, & Inscriptiones.* Plinius regionis hujus nomen adhibet. [f] *Promontorium & portus Mossylites, quò Cinnamomum devehitur: huc usque Sesostris exercitum duxit. A Mossylite promontorio Atlanticum mare incipere vult Juba.*

Sed nec terrestribus tantùm copiis, sed etiam classe suscepta est hæc expeditio. [g] *Tradunt Sacerdotes, Sesostrim primùm longis navibus profectum ex Arabico sinu, accolas maris Erythræi* (sive *Rubri*, quod ultrà sinum Arabicum extendi diximus) *subegisse; & ulteriùs progressum, venisse in mare, ob brevia non navigabile; atque illinc reversum esse in Ægyptum.* Diodorus ad Indiam eum pervenisse refert. [h] *Classem deinde* $\overline{cccc}$ *navium in mare Rubrum expedivit, primus indigenarum qui longa navigia construxit: Quâ insulas illic locorum occupavit; & maritimas continentis partes, usque ad Indiam.* Ad Insulas spectat illud Plinii; [i] *Ante Isidis portum sunt in Insulâ stelæ lapideæ, literis ignotis.* Μόσυλον ἄκρον habet [k] Ptolemæus. Lusitanis (qui Europæorum primi littora hæc à Meridie legerunt)

[a] Diod. ib.
[b] Herod. l. 2. c. 110.
[c] L. 16. p 769. a.
[d] P. 770. c.
[e] Strab. l. 17. p. 790. a.
[f] L. 6. c. 29.
[g] Herodot. l. 2. c. 102.
[h] Diod. loc. cit.
[i] L. 6. c. 29.
[k] Geogr. l. 4. c. 7.

vocatur *Cabo de Guardafuy*. Ultima est illic Africæ versùs Orientem
a Strab l. 16. p. 767. c. protentura. Πέραν δὲ ταύτης (inquit[a] Eratosthenes) ἀφῖχθαι φασὶ μέχρι νῦν. *ulteriùs negant quenquam adhùc profectum esse*, versus
b Plin. l. 6. c. 22. meridiem. Ipse [b] *Eratosthenes mensuram prodidit Taprobanæ insulæ*, ultrà positæ versus Orientem.

c Diod. l. 1. p. 37. Sesostris [c] *prætereà extruxit Navigium cedrinum, longum cubitos* 280, *extrinsecùs auro, intrinsecùs argento obductum, quod dedicavit Deo* (Osiridi) *qui Thebis maximè colebatur*. Navigium hoc sacrum
d Plut. de Isid. p. 364. c. fuit; neque forsan in censu classis. Ægyptii dicunt [d] Ἥλιον καὶ Σελήνην οὐχ ἅρμασιν ἀλλὰ πλοίοις ὀχήμασι χρωμένους περιπλεῖν ἀεί, *Solem & Lunam non curribus, sed navigiis vectos, cursus suos peragere; innuentes, humore res ali atque procreari*. Kalendarium
e Gruter. Inscrip. p. 138. Rusticum, *mense* [e] *Martio*, habet ISIDIS NAVIGIUM, quod est Ægyptiorum festum, à Romanis admissum.

Navigatio hæc Sesostris à priscâ Ægyptiorum superstitione aliena videtur. Illi enim hactenus à rebus maritimis omninò
f Plut. Symp. l. 8. p. 729. abstinuerunt. In causâ fuit [f] τὸ πρὸς τὴν θάλατταν ἔχθος, *quòd mare oderint*. Odii causam faciunt, εἰς ταύτην ἀπόλλυσθαι τὸν πατέρα καὶ σωτῆρα τῆς χώρας, ὃν Ὀσίριδος ἀπορροὴν ὀνομάζουσι, *in id periisse* (Nilum) *Patrem & Servatorem regionis, quem defluxum Osiridis nominant. Quem cum deplorent, in lævâ regione ortum, in dextrâ interemptum; innuunt Nili in mare exeuntis interitum. Unde neque aquam ejus bibere licet; nec eorum quæ gignit & nutrit quicquam purum existimant, & usui aptum: Neque gubernatores navium obviam facti, alloquio quidem dignantur, quòd hi victum è mari*
g Herodot. l. 2. c. 164. *quæritent*. Κυβερνῆται,[g] pars plebis infima. Cæterùm hæc forsan de *Nautis* tantùm Niliacis, & de *Mari*, fluminis ostiis objecto, intelligi possunt.

Sesostris, ex Austro reversus, profectionem parabat in Asiam: Illustrissima illa expeditio, ut Imperio, sic libro det exordium.

CHRONI-

CHRONICI CANONIS

LIBER TERTIUS

continet annos CC.

SICUT *Alexander*, Macedonici; *Cyrus*, Persici; ita *Sesostris* Ægyptiaci in Asiâ imperii auctor fuit.

Hunne Regem Græci (quasi [a] *bello Trojano*, & *Minoë* vetustiorem) ad [b] *Danaï* tempora perperàm retulerunt; & prochronismis immensis illius res gestas depravârunt. Ex deductâ *Thebanorum* [c] *regum* serie, illius ætas incidit in posteriora XIV hujus seculi tempora: Ex collatâ [d] modò Ebræorum Chronologiâ, illi contemporaneus fuit *Rehoboam* Rex, Solomonis filius; cujus *anno regni quinto*, Sesostris cum exercitu in Asiam profectus est. Is est annus Per. Jul. 3747; post Diluvium 1377; & vetustissimæ *Thebanorum* Æræ fundamentum firmissimum; utpote rationibus Sacris innixum.

[a] Sup. p. 239.
[b] Sup. p. 127.
[c] p. 22,
[d] p. 299.

Ante hanc expeditionem, nullus est Ægyptiacæ historiæ nexus cum rebus extraneis. Vetustiores Ægypti reges (quibuscum Abrahamo, Jacobo & Israelitis res erat) communi *Pharaonis* vocabulo nuncupantur; nec quidquam inde certi est colligere. *Sesac* Ægyptiorum regum primus in S. literis proprio nomine designatur; nisi [e] *Rameses* sit Regis potiùs, quàm regionis nomen.

[e] p. 88.

Sesostris in Asiam.

A Sacris literis expeditionem hanc auspicatò ordiamur; ob maximam tum Auctoritatem, tum Antiquitatem, atque certissimum temporis indicium. Sed & Ordo rei id postulat: invadenti Asiam objacet Judæa: captâ ejus Metropoli, prima innotuit Sesostris victoria.

[a] I Reg. 14. 25. [a] *Anno quinto regni Rehobami Sesac Rex Ægypti ascendit in Jerusalem, & abstulit thesauros domûs Dei, & thesauros domûs Regis, & omnia scuta aurea quæ* [b] 10. 16. *fecerat* [b] *Solomon.*

[c] II Chron. 12. 2. Alibi, [c] *anno quinto Rehoboami regis, Sesac rex Ægypti ascendit contra Hierosolymam cum curribus* 1200, *& equitibus* 60000; *populus autem innumerus venit secum ex Ægypto, Lubæi, Succæi, & Chusitæ* (LXX & vulgata, *Lybies & Troglodita & Æthiopes*) *& cepit munitas urbes in Judâ, & venit usque Hierosolymam.* Sesac autem Rehoboamo [d] Ibid v. 8, 9. regnum permisit, eâ lege, ut [d] *serviat ei. Recessit itaque Sesac rex Ægypti ab Hierosolymâ: sublatis thesauris domûs Dei, & domûs Regis; & abstulit omnes clypeos aureos, quos fecerat Solomon.*

Captæ sunt urbes *in regno Judæ*, non itidem in regno Israelis: Jeroboamus (pristinâ clientelâ tutus) nihil mali jam pertulisse, sed novum suum Regnum Ægyptiacâ potentiâ stabiliisse videtur.

Sesac τοῖς LXX (inusitato metaplasmo) Σουσακεὶμ vocatur; [e] De Bello, l. 7. c. 18. p. 969. d. Josepho hîc Σούσακος; alibi mendosè [e] Ἀσωχαῖος ὁ τῶν Αἰγυπτίων βασιλεὺς primus censetur inter eos, qui ceperunt Hierosolyma. Quæ *Sesaco* attribuuntur in S. literis, eadem ad *Sesostrim* refert [f] Antiq l. 8. c. 4. p. 279. Herodotus. Id pridem animadvertit Josephus; [f] Ὁ θεὸς, inquit, ἐπιπέμπει τὸν τῶν Αἰγυπτίων βασιλέα Σούσακον, περὶ οὗ πλανηθεὶς Ἡρόδοτος τὰς πράξεις αὐτοῦ Σεσώστρει περιάπτει, *Immisit Deus Susacum Ægyptiorum regem; de quo errat Herodotus, illius res gestas Sesostri adscribens.* Et paulò póst: Μέμνηται δὲ ταύτης τῆς στρατείας καὶ ὁ Ἁλικαρνασσεὺς Ἡρόδοτος περὶ μόνον τὸ τοῦ βασιλέως πλανηθεὶς ὄνομα, *Hujus expeditionis meminit etiam Herodotus Halicarnassensis, in regis nomine tantùm errans.* De re, convenit Josepho cum Herodoto; de nomine, levissima est criminatio. Qui Ebræis *Sesac*, Græcis *Sesostris* dicitur.

Rex idem, ex Ægyptiorum archivis, Manethoni *Sethos* vocatur, qui decimus octavus recensetur in [a] laterculo Thebano. Eundem [a] *Sup. p.* 300. esse utrumque perspicuum est; tùm ex rebus ejus gestis; tùm ex consensu temporum. De illius expeditione in Asiam hæc narrat Manetho. *Apud Josephum contra Apionem*, l. 1. p. 1041.

Σέθωσις ἱππικὴν καὶ ναυτικὴν ἔχων δύναμιν — ἐπὶ Κύπρον καὶ Φοινίκην· καὶ πάλιν Ἀσσυρίους τε καὶ Μήδους στρατεύσας, ἅπαντας, τοὺς μὲν δόρατι τοὺς δὲ ἀμαχητὶ φόβῳ δὲ τῆς πολλῆς δυνάμεως ὑποχειρίους ἔλαβε.

Καὶ μέγα φρονήσας ἐπὶ ταῖς εὐπραγίαις, ἔτι καὶ θαρσαλεώτερον ἐπορεύετο, τὰς πρὸς ἀνατολὰς πόλεις τε καὶ χώρας καταστρεφόμενος.

Sethosis, equestres & navales copias habens — ad Cyprum & Phœniciam; & rursus contra Assyrios atque Medos castrametatus, universos quidem, hos ferro, illos suarum virium terrore sine bello sibi subjugavit.

Eoque successu elatus, confidentior incedebat, Orientales urbes ac provincias subvertendo.

Manetho hîc (ut & in *Pastorum* rebus [b] anteà) *Assyriorum* meminit, *Ctesianâ* fretus auctoritate. In Ægyptiacis autem victarum gentium monumentis (mox producendis) censentur *Medi*, *Persæ*, *Bactriani*, *Scythæ*, aliique; nulla autem est *Assyriorum* ratio. [b] *Sup. p.* 104. 309.

Quod de *Cypro* à Sesostre occupatâ dicitur, Herodoto fuit omninò inauditum. Ille enim tradidit, *Regem* [c] *Amasin primum mortalium fuisse, qui Cyprum cepit, tributariamque fecit.* [c] *Herodot. l.* 2. *fine.*

Inter eos, qui sponte, ἀμαχητὶ φόβῳ τῆς πόλλης δυνάμεως herbam porrexerunt, habendus est rex Judæ, Ῥοβόαμος δὲ αὐτῷ παρέδωκεν ἀμαχητὶ τὴν πόλιν, [d] *Reboboamus urbem, antequam oppugnaretur, illi dedidit.* [d] *Joseph. l.* 8. *c.* 4. *p.* 279 *f.*

In urbe *Tyro* (urbs illa adhuc in Continente sita fuit) toto hujus expeditionis novennio, [e] *Rege Abdastarto insidiis sublato à quatuor nutricis ejus filiis; regnabat eorum natu maximus*; quem *Menander* non nominat. Hic in Maritimis hujus belli negotiis Sesostri auxiliaris haberi potest. [e] *Joseph. c. Ap p.* 1043.

In *Damasco* jam regnâsse videtur [f] *Tabremon*, Rezonis primi Regis filius, de quo diximus [g]. [f] 1 *Reg.* 15. 18. [g] *Sup p.* 330.

In Syriâ Sophenâ *Adad-ezeri* filius regnabat, qui communi regum istorum nomine Ἄδαδος vocatus est; quod & suprà [h] monuimus. Hi, & si qui essent alii in Syriâ Reges, victrici Sesostris fortunæ succumbere coacti sunt. [h] *P.* 329.

a II Chron. 12.3. Antequàm progrediamur, illius exercitum lustremus. [a] *Contra Hierosolymam ascenderunt currus* 1200, *equites* 60000, *& populus innumerus.* Josephus numerat *pedites* tantum 40000; Herodotus
b L.1.p.35.a. indefinitè στρατιὴν πολλὴν vocat. [b] Diodorus dicit, *exercitum incepti magnitudine dignum conscriptum fuisse, peditum* 600000, *equitum* 24000, *curruum bellicorum* 27000. Variant numeri; sicut in Solomonis
c Sup.p.322. [c] copiis. Homerus de *Thebis Ægyptiis* cecinit;

d Iliad. X. v.383. [d] Αἵθ' ἑκατόμπυλοί εἰσι, διηκόσιοι δ' ἀν' ἑκάστην
Ἀνέρες ἐξοιχνεῦσι σὺν ἵπποισι καὶ ὄχεσφιν.
Quæ centum portarum sunt; Ducenti autem per
Unamquamque viri, egrediuntur cum equis & curribus. (i.)2000.

e L.1.p.30.a. Diodorus ad hunc poetæ locum dicit, [e] Δισμύρια δ' ἅρματα πρὸς ἀλήθειαν ἐξ αὐτῆς εἰς τοὺς πολέμους ἐκπορεύεσθαι. Τοὺς γὰρ ἱππῶνας ἑκατὸν γεγονέναι κατὰ τὴν παραποταμίαν τὴν ἀπὸ Μέμφεως ἄχρι Θηβῶν τῶν κατὰ Λιβύην ἑκάστου δεχομένου ἀνὰ διακοσίους ἵππους· ὧν ἔτι νῦν τὰ θεμέλια δείκνυσθαι, *Viginti millia curruum reverà inde ad bella exire. Centum enim erant equilia ad ripam fluvii à Memphi usque Thebas Libycas; unoquoque ducentorum equorum capace; quorum fundamina*
f Sup.p.324. *etiamnum ostenduntur.* Sanè hisce temporibus Ægyptum [f] equis abundasse diximus. Quod etiam testantur *Osymandis* (sive Amenophis) copiæ, Sec. proximo.

g Diod.lib. 1 p.35.c. Sesostris, tantum [g] *exercitum itinere terrestri promovens, totam subegit Asiam. Neque enim terras tantùm invasit, quas Alexander Macedo postea acquisivit; sed etiam gentes quasdam, quas ille non adivit. Transiit enim Gangem fluvium, & Indiam permeavit totam, usque ad Oceanum. Scytharum etiam gentes subjecit usque ad Tanaim fluvium, qui Europam ab Asiâ disterminat.* Herodotus autem illum Istrum
h L.2.c.103. fluvium transiisse refert. [h] *Sesostris*, ait, *magnum habens exercitum, perrexit per continentem, gentes omnes obvias subigens; donec ex Asiâ in Europam transgressus, Scythas subegit, & Thracas; ad quos, & non ulteriùs, exercitus Ægytius pervenisse mihi videtur: quoniam in illorum terrâ stelæ positæ apparent, sed non ultrà eos.* De stelis istis paulò ante
i Ib.c.102. dixerat, [i] *Sesostris in quascunque incidebat gentes strenuas, & acres libertatis assertrices; in earum regionibus ponebat stelas, cum inscriptione nominis sui & patriæ, & ut suis viribus illas subegerit; quarum verò urbes sine prælio facilè cepisset, in illarum Stelis, præter id quod in fortium gentium stelis inscriptum erat, etiam genitalia muliebria adsculpebat;*

monstrare

monstrare volens, illos minimè viriles fuisse. [a] *Non apparent jam pleræque istarum stelarum, quas Sesostris rex Ægypti per regiones singulas erexit: Ipse verò* (ait Herodotus) *quasdam vidi in Syriâ Palæstinâ, & literas habentes quas dixi, & muliebria genitalia.* Sanè Rehoboamus urbem ἀμαχητὶ tradidit. [a] *Herod l.2. c.106.*

[b] *Inscriptio* autem, *sacris Ægyptiorum literis* exarata, Græcè ita legitur. [b] *Diod. Sic. l.1. p.35.d.*

Τὴν δὲ τὴν χώραν ὅπλοις κατεστρέψατο τοῖς ἑαυτοῦ
Βασιλεὺς Βασιλέων, καὶ Δεσπότης Δεσποτῶν,
Σεσόωσις.

HANC REGIONEM SUIS ARMIS DEVICIT
REX REGUM ET DOMINUS DOMINORUM
SESOSTRIS.

In cippis autem, apud gentes pugnaces, pudendum viri posuit; apud ignavas & timidas, feminæ. [c] Ita etiam Africanus & Eusebius. [c] *Syncell. p.59,60.*

Sesostris, [d] *omni Asiâ, & plerisque Cycladum Insularum in ditionem redactis, transgressus in Europam, & percurrens Thraciam, in periculum venit amittendi exercitûs, ob victûs penuriam & locorum difficultates: quapropter expeditionis terminos in Thraciâ posuit.* [d] *Diod. ib.*

Si in Græciam perrexisset Sesostris (quod postea fecerunt Persæ) clariorem rerum suarum famam apud posteros reliquisset; neque illius tempora Græcis inter Μυθικὰ habenda essent. Athenis jam regnabat *Phorbas*; Lacedæmone, & Corinthi, quarti *Heraclidarum* successores; qui aut virtutis, aut infortunii memoriam conservâssent. Græci autem jam rerum suarum studio, ob tenuitatem, parùm tenebantur; exterarum nequaquam: quòd essent illi adhuc literarum rudes. Homerus, nondum natus, omnem Græcorum ἱστοριογραφίαν longè præcessit. Ne miremur igitur, maximas has (quas narramus) Ægyptiorum res gestas, tantâ ignorantiâ fuisse penè obrutas.

Cùm verò Ægyptii jam *Cyprum* & *Cycladas* (ut dictum est) obtinuerint; non immeritò illi inter θαλαττοκρατούσας numerantur ab Eusebio, ejusque exscriptoribus, Florentio, & Mariano: [e] *Ægyptii, post Phœnices, mare obtinuerunt.* Syncellus hoc omisit. Non autem competit id temporibus istis, quæ *Primam Olympiadem* Vulgarem, sed quæ vera *Olympiorum* initia, proximè præcesserunt. [e] *Euseb. n.1230.*

Sesostris in Asiam reversus, egregia dominii sui monumenta illic reliquit. Oram Asiæ Maritimam eo tempore tenuerunt Græci, Dores, Iones, Æoles. In Lydiâ regnabat nescio quis ex *Argonis*
[a] L.2.c.106 *Heraclidæ* posteris. De Sesostre Herodotus, [a] *Visuntur*, ait, *circa Ioniam duæ hujus viri statuæ ex petris sculptæ; una quà itur ex Epheso in Phocæam; altera quà ex Sardibus Smyrnam. Utrobique vir magnitudine* πέμπτης σπιθαμῆς *quinûm palmorum insculptus est; dextrâ jaculum, sinistrâ arcum tenens; cæteramque armaturam tam Æthiopicam quàm Ægyptiacam gestans: per pectora ab uno humero ad alterum, Inscriptio sacris literis Ægyptiis est, quæ Græcè ita sonat.*

Ἐγὼ τὴν δὲ τὴν χώραν ὤμοισι τοῖσι ἐμοῖσι ἐκτησάμην.

EGO REGIONEM HANC MEIS HUMERIS OBTINUI.

Quis verò, vel cujas fuerit, illic non apparet, sed alibi declaratur. Quidam ea conspicati, Memnonis imaginem esse conjectant, à veritate
[b] Diod.Sic. p.35.d. *multùm deficientes.* Diodorus dicit, *statuam fuisse* [b] τῷ μεγέθει τέτταρσι παλαισταῖς μείζονα τῶν τεττάρων πηχῶν, ἡλίκος ὢν καὶ αὐτὸς ἐτύγχανεν, *quaternos palmos proceriorem quatuor cubitis, quâ ipse staturâ*
[c] Syncell. p.60.c. *fuit.* De illius staturâ Eusebius, [c] Σέσωστρις λέγεται γεγονέναι πηχῶν δ', παλαιστῶν γ', δακτύλων β', *Sesostris proceritas dicitur esse cubitorum 4, palmorum 3, digitorum 2.*

Sesostris itaque omnia, *inde Bithynum, hinc Lycium ad mare, imperio tenuit*; quod de successore ejus mox dicitur.

Sesostris Coloniæ.

[d] P.107. De vetustioribus Ægyptiorum coloniis, in *Babyloniam*, & in *Græciam* deductis, [d] suprà disseruimus. Duæ insuper, in hâc Sesostris expeditione, memorantur Coloniæ; altera Scytharum, in *Parthiam*; altera Ægyptiorum, in *Colchidem.*

Epitomator Trogi Scythicæ Parthorum originis meminit, tàm
[e] Justin.l.2. [f] 41.b. ubi de [e] *Scythis* agit, quàm ubi de [f] *Parthis.* Apud Photium,
[g] Biblioth. cod 58.p.54. [g] *Arrianus in Parthicis*, Πάρθους φησὶν ἐκ Σεσώστριδος τοῦ Αἰγυπτίων βασιλέως καὶ Ἰανδύσου τοῦ Σκυθῶν ἀπὸ τῆς σφῶν χώρας Σκυθίας εἰς τὴν νῦν μετοικῆσαι, *narrat Parthos, tempore Sesostris Ægyptiorum regis, & Jandysi Scytharum regis, ex Scythiâ, eorum patriâ, in eum quem nunc tenent locum demigrâsse.* In Alexandrino Chronico, *Scytharum in Parthiam deductorum* numerus est 15000: & ad Sesostris tempora refertur

refertur migratio ista. Ætas autem Sesostris (ut solet à Græcis) ibi nimiùm quantum in anteriora protruditur. Q. Curtius hos Scythas Europæos fuisse censuit. [a] *Tanais*, ait, *Europam & Asiam medius interfluit; nec dubitatur, quin Scythæ, qui Parthos condidère, non à Bosphoro; sed ex regione Europæ penetraverint.* A migratione ortum est *Parthorum* nomen. [b] Παρθυαῖοι (οἱ καὶ Πάρθοι) ἔθνος πάλαι μὲν Σκυθικὸν, ὕστερον δὲ φυγὸν, ἢ μετοικίας ἐπὶ Μήδου· κληθὲν δ' οὕτω παρὰ Μήδοις διὰ τὴν φύσιν τῆς αὐτοὺς δεξαμένης γῆς, ἑλώδους καὶ ἀγκώδους οὔσης· ἢ διὰ τὴν φυγὴν, καθότι οἱ Σκύθαι τοὺς φυγάδας Πάρθους καλοῦσι, *Parthi, gens olim Scythica, tandem fugerunt, vel transmigrârunt, sub Medo: sic dicti à Medis, propter naturam soli, in quo consederunt; quod paludosum est & humile; vel propter fugam: si quidem Scythæ fugitivos vocant Parthos.* Græci fabulantur hunc [c] *Medum, Medeæ filium*, regioni nomen imposuisse.

[a] Lib.6.prop. init.

[b] Steph.in Παρθυ.

[c] Strab.l.11. p.526. b.

Coloniam alteram constituit Sesostris, [d] *cum è Thraciâ digressus retrò abiißet, & ad Phasin fluvium venisset.* De quâ, *Non possum* (inquit Herodotus) *pro comperto dicere, utrùm ipse rex Sesostris, exercitum suum dividens, aliquantulum copiarum reliquerit ad incolendam regionem; an aliqui militum, peregrinationis pertæsi, circa Phasin fluvium substiterint.* De loco isto, in Orientalibus Euxini ponti partibus, Dionysius Periegetes.

[d] Herodot. l.2.c.103.

[e] Πὰρ δὲ μυχὸν Πόντοιο κατὰ χθόνα Τυνδαριδάων
Κόλχοι ναιετάουσι μετήλυδες Αἰγύπτοιο. Prisciano interprete,
Intima sed Ponti, post fines Tyndaridarum (i.e. Dioscurias.)
Ægypto missi Colchi tenuère coloni.

[e] Vers.689.

Neque satis rectè Diodorus dixit, [f] *Ægyptiorum nonnullos, ad Mæotim paludem relictos, Colchorum gentem constituisse.*

[f] Diod p.35. c.

Tempus hujus Coloniæ malè se habet apud Veteres. Agathias (de [g] *Lazis* agens) *Colchi dicuntur esse Ægyptiorum colonia. Aiunt enim, multo tempore ante Heroûm (qui Jasonem comitabantur) adventum; immò antè Assyriorum imperium, & Nini & Semiramidis tempora, Sesostrim quendam regem Ægyptium, ingenti indigenarum exercitu coacto, quum universam Asiam invasisset ac subjugâsset, eò etiam loci venisse, & aliquam exercitûs sui partem ibi reliquisse, atque inde Colchorum gentem deductam.* Epitome Trogi dicit, Ægyptios invasisse Scythas *an.*1500 antequam *Ninus* esset *rex Aßyriorum*: [h] *Primus Scythis bellum indixit Vexoris* (Sesostrim intellige) *rex Ægyptius: Qui cùm* (Scythas) *tantâ*

[g] L.2.p 55 c.

[h] Justin. l.2. c 3.

celeritate venire addidicisset, in fugam vertitur; exercituque cum omni apparatu belli relicto, in regnum se recepit. Scythas ab Ægypto paludes prohibuere. Sed & qui *Argonautica* cecinerunt, *Apollonius Rhodius, Valerius Flaccus*; alii, Sesostrim *Argonautis* vetustiorem faciunt. Scilicet Sesostrim pro *Danai fratre* habuerunt.

[a] Diod. Sic. l. 4. p. 173.
[b] Diod. ib. p. 174 d.
[c] Plin. l. 33. c. 3.

Rex Colchorum vetustissimus fuit [a] *Æetes Solis filius*, pater *Medeæ*, quæ *Argonautis* auxilio fuit, annis 282 ante hanc Sesostris expeditionem. Tunc temporis [b] *urbs Sybaris fuit Colchorum regia.* Alii memorantur Colchorum reges, & divites, & fortes, cum quibus Sesostris haud æquo Marte dimicavit. [c] *Jam regnaverat in Colchis Salauces; & Esubopes, qui terram virginem nactus plurimum argenti aurique eruisse dicitur in Samnorum* (Soanum) *gente, & alioquin velleribus Aureis inclyto regno. Sed & illius aureæ cameræ, & argenteæ trabes narrantur, & columnæ atque parastatæ, victo Sesostre Ægypti rege.* Valerius etiam damni meminit, à Sesostre his in partibus accepti. ——— [d] *Ut prima Sesostris.*

[d] Argonaut. l. 5. v. 420.

Intulerit rex bella Getis; ut clade suorum
Territus, hos Thebas patriumque reducat ad amnem;
Phacidos hos imponat agris, Colchosque vocari
Imperet———

Cæterùm non obstante clade istâ (neque enim gravis videtur) Sesostris coloniam in Colchide constituit, occupatâ urbe Æâ. [e] Αἶα πόλις Κόλχων κτίσμα Αἰήτου, θαλάσσης ἀπέχουσα στάδια τριακόσια, ἣν περιῤῥέουσι δύο ποταμοὶ Ἵππος καὶ Κυάνεος ποιοῦντες αὐτὴν χεῤῥόνησον, *Æa urbs Colchorum ab Æete condita, distans à mari stadiis 300, quam circumfluunt duo fluvii, Hippus & Cyaneus, qui illam peninsulam faciunt.* Hujus urbis, hujus expeditionis meminit Apollonius Rhodius: [f]

[e] Steph. Αἶα.
[f] Ἀργοναυτικῶν Δ. vers. 272.

Ἔνθεν δή τινα φασὶ πέριξ διὰ πᾶσαν ὁδεῦσαι
Εὐρώπην Ἀσίην τε βίῃ, καὶ κάρτεϊ λαῶν
Σφωϊτέρων θάρσει τε πεποιθότα. Μυρία δ᾽ ἄστη
Νάσσατ᾽ ἐποιχόμενος· τὰ μὲν ἤ που ναιετάουσιν
Ἠὲ καὶ οὔ. Πολὺς γὰρ ἄδην ἐπενήνοθεν αἰών.
Αἶα γε μὴν ἔτι νῦν μένει ἔμπεδον, υἱωνοί τε
Τῶν δ᾽ ἀνδρῶν οὓς ὅγε καθίσσατο ναιέμεν Αἶαν.
Οἳ δὴ τοὶ γράπτυς πατέρων ἕθεν εἰρύονται
Κύρβιας, οἷς ἔνι πᾶσαι ὁδοὶ καὶ πείρατ᾽ ἔασιν

Ὑγρῆς

Ὑγρῆς τε τραφερῆς τε πέριξ ἐπινεισομένοισιν.
Inde quendam aiunt circumcirca peragrâsse
Totam Europam & Asiam, vi & virtute copiarum
Suarum, & audaciâ fretum. Is innumeras urbes
Invadens subegit, quæ aut alicubi incoluntur,
Aut non. Nam satis longa ætas interfuit.
Æa quidem adhuc manet firmiter: & posteri illorum,
Quos ille jussit inhabitare Æam
Descriptas Majorum servant
Tabulas, in quibus omnia sunt itinera, & fines
Maris Terræque circumquaque profecturis.

Poeta quidem *Sesostrim* non nominat, sed per res gestas eum graphicè describit. Vetus Apollonii Scholiastes, ex [a] citato *Dicæarchi* loco, illum vocat *Sesonchosin*, *totius Ægypti regem, qui omnem Asiam & plurimum Europæ subjugavit.* Quo quidem nomine *Sesostrim* intelligi innuit, imò probat; tum ex *Herodoto*, qui Sesostrim (non *Sesonchosin*) *stelas cum muliebribus posuisse* refert; tum ex *Theopompo*, *qui libro tertio illum Sesostrim vocat.*

[a] *Sup. p. 238.*

Ex longinquis Sesostris itineribus enatum est *Geographiæ* studium, [b] cui deinceps Ἱερογραμματεῖς Ægyptii operam impensè dederunt. Cujus rei testis luculentus est [c] Eustathius. Σέσωστρις γάρ φασιν, ὁ Αἰγύπτιος πολλὴν περιεληλυθὼς γῆν, πίναξί τε δέδωκε τὴν περίοδον, καὶ τῆς τῶν πινάκων ἀναγραφῆς οὐκ Αἰγυπτίοις μόνον, ἀλλὰ καὶ Σκύθαις εἰς θαῦμα μεταδοῦναι ἠξίωσεν, *Sesostris Ægyptius, ut aiunt, cùm multum terrarum peragrâsset, itinera tabulis edidit; & tabularum descriptionem non solùm Ægyptiis, sed & Scythis in admirationem impertiri dignatus est.* Scythæ hi sunt *Colchi*, *Æam* incolentes, quorum posteri γράπτυς πατέρων κύρβιας habuerunt.

[b] *Sup. p. 233.*
[c] *In fine Epist. ante Dionysii περιήγησιν.*

Tabulæ istæ Geographicæ (à Colchis conservatæ) non leve sunt originis Ægyptiacæ argumentum. Sed & alia profert Herodotus indicia, per quæ [d] *Colchi videntur esse Ægyptii; ipsique Ægyptii illos ex Sesostris exercitu fuisse opinantur.* 1. Utrique sunt μελάγχροες καὶ οὐλότριχες, *atri coloris, & crispi capillitii.* 2. *Colchi, Ægyptii, & Æthiopes soli mortalium ab initio pudenda circumcidunt.* 3. *Utrique linum eodem modo elaborant.* 4. Καὶ ἡ ζωὴ πᾶσα καὶ ἡ γλῶσσα ἐμφερής ἐστι ἀλλήλοισι, *Et vita omnis & lingua apud utrosque similis est.* Ad probandam hanc cognationem, *circumcisionis* argumento utuntur etiam [e] Diodorus & [f] Josephus.

[d] *Herodot. l. 2. c. 104.* *c. 105.*
[e] *Sup. p. 73.*
[f] *Antiq. l. 8. c. 4.*

Reditus Sesostris.

[a] Diod. Sic. l.1.p.35.d.

Sesostris,[a] *cum benignè se gessisset erga omnes eos quos sibi subdidisset, & expeditionem perfecisset,* ἐν ἔτεσιν ἐννέα, *novem annorum spatio; imperavit Gentibus munera, pro facultatum modo, in Ægyptum annuatim perferre. Ipse cum immensâ captivorum spoliorumque multitudine in patriam rediit, rerum gestarum magnitudine omnes ante se reges supergressus.* Non dissimilia sunt quæ habet [b] *Africanus*(& ex eo *Eusebius*) Ἐν ἐνιαυτοῖς ἐννέα, *annis novem* (Sesostris) *totam subjugavit Asiam, & in Europâ Thraciam; adeò ut ab Ægyptiis, post Osirim, primus haberetur.* Illi enim Osirim cum exercitu totum terrarum orbem peragrâsse fabulantur.

[b] Syncell. p.59,60.

Reditum acceleravit fratris perfidia. Quum enim in Asiam profecturus esset Sesostris, sive *Sethosis*, ille (sicut refert Manetho apud [c] Josephum) *fratrem Armaim Ægypto præfectum constituit, & regalem potestatem ei contulit omnem, præter Diadematis usum; jussitque illum Reginæ liberorum Matri injuriam non inferre; & à Concubinis regiis abstinere. Cum autem satis longo tempore Rex abesset, Armais in Ægypto relictus, contra fratris jussa, omnia audactèr perpetravit. Nam & Reginam violavit, & concubinis aliis promiscuè usus est: Sumpsit etiam, amicorum suasu, Diadema, & fratri rebellavit. Summus autem Ægypti Sacerdos per literas Sethbosi notum fecit, fratrem Armaim rebellâsse. Ille protinùs Pelusium properavit, & regnum suum recuperavit.*

[c] con. Apion. p.1041.

Ibi tamen in magnum vitæ discrimen incidit. [d] *Dum enim Sesostris, à magnâ expeditione reversus, in Ægypto commoraretur circa Pelusium, Frater ipsum cum uxore & liberis convivio exceptum insidiis appetebat. Illis enim à potu largiore consopitis, hic magnam siccæ arundinis vim, jampridem ad hoc destinatam, tabernaculo Regis noctû circumgessit atque incendit. Igne igitur subitò accenso, satellites regis, vino graves, opem segniter ferebant. Sesostris verò manibus porrectis vota pro filiorum & uxoris salute suscipiens, per flammas evasit; & sic præter spem servatus, Donariis tùm alios Deos, tùm Vulcanum maximè veneratus est, ut cujus beneficio salus ipsi contigisset.*

[d] Diod. l.1. p.37.b.

Sacerdotes, de evadendi modo, Herodoto imposuisse videntur. [e] *Dicebant* enim *Sesostrim redeuntem, & multos devictarum regionum populos reportantem, quum in reditu Daphnas Pelusias venißet, à Fratre, quem Ægypto præfecerat, unà cum liberis invitatum fuisse; & cùm ille domum*

[e] Herod. l.2. c.107.

domum materiâ circumſtipâſſet, ſtruemque incendiſſet, Seſoſtrim, re intellectâ, cum uxore, quam ſecum duxerat, protinùs deliberâſſe, & eâ ſuadente, ex ſex liberis, duos ſuper ignem extendiſſe, & ſuper illos (quaſi per pontem) ipſos tranſeuntes evaſiſſe. Eo modo; duobus filiis exuſtis, cæteri cum patre ſervati ſunt. Seſoſtris in Ægyptum reverſus ultionem de fratre ſumpſit.

[a] Manetho (ex Græcorum Mythologiâ, non ex Ægyptiorum [a] *Joſ.c. Ap.* 1041.
ſcriniis) *Armaïm* hunc *Danaum* illum fuiſſe tradidit, qui [b] olim [b] *Sup.p.*125.
in Græciam navigavit: unde tanta eſt apud Græcos Ægyptiorum temporum confuſio.

Seſoſtris domum reverſus [c] *omnia per Ægyptum templa eximiis donariis manubiiſque exornavit; & fortiſſimos militum pro merito donis bonoravit. Sanè ab expeditione iſtâ non tantùm exercitus, rebus præclarè geſtis opibuſque ingentibus partis, glorioſè rediit; ſed etiam univerſa Ægyptus variis commodis inde referta fuit. Seſoſtris à bellicis negotiis deſiſtens, Commilitonibus quidem rebus ſecundis boniſque partis fruendi poteſtatem conceſſit: ipſe verò, cum eſſet gloriæ ſtudioſus, & æternæ memoriæ cupidus, Opera magna, & tàm ingenio, quàm ſumptu miranda molitus eſt; ſibi immortalem gloriam; Ægyptiis ſecurum laboris levamentum in omne tempus comparans.* [c] *Diod.l.*1. *p.*36.a.

[d] *Quanquam verò multa atque præclara de Seſoſtre ferantur, id tamen omnium* μεγαλοπρεπέϛατον, *magnificentiſſimum* (immò ſuperbiſſimum) *videtur, quod circà* ἡγεμόνας *Regulos, in profectionibus Regis, peragi ſolet. Nam qui devictarum gentium Regna illius indulgentiâ tenebant, aut alioquì maximas præfecturas acceperant, ſtatis temporibus in Ægyptum dona ferebant. Quos Rex excipiens, in cæteris quidem bonoravit, & eximiè provexit; quando verò Templum vel urbem ingredi placeret, equos à quadrigis ſolvens, pro illis, quaternos Reges ac Principes ſubjugare ſolebat: omnibus (ut exiſtimabat) manifeſtum faciens, quòd cùm potentiſſimos & totius orbis illuſtriſſimos debellâſſet, neminem baberet in Virtutis certamine ſibi comparandum.* Verùm ſuperbiæ imputationem non evaſit. *Seſoſtris* (inquit [e] Plinius) *Ægypti Rex tam ſuperbus, ut prodatur annis quibuſque ſorte Reges ſingulos è ſubjectis jungere ad currum ſolitus, ſicque triumphare.* Et Lucanus: [d] *Ib.p.*37.b. [e] *L.*33.*c.*3.

[f] *Venit ad Occaſum, Mundique extrema Seſoſtris;* [f] *L.* 10. *v.*276.
Et Pharios currus Regum cervicibus egit.

Vox *Pharius*, de Seſoſtre ſatis prolepticè uſurpatur.

Ad secundam hujus Regis fortunam adjici potest, quòd, illo regnante,[a] *Avis Phœnix in Ægyptum venerit. Sacrum Soli id animal, colore ac distinctu pinnarum à cæteris avibus diversum. De numero annorum varia traduntur; maximè vulgatum; quingentorum spatium: Sunt qui adseverent*, 1461 *interjici* (juxtà ἀποκαταστάσεων [b] Zodiaci) *alitesque Sesostride primùm, post Amaside dominantibus; dein Ptolemæo, qui ex Macedonibus tertius regnavit, in Civitatem cui Heliopolis nomen advolâsse; multo cæterarum volucrum comitatu, noviam faciem mirantium.* Tandem imperante Tiberio, [c] *P. Fabio, L. Vitellio Coss. Phœnix in Ægyptum venit. Sed antiquitas quidem obscura: inter Ptolemæum & Tiberium minus ducenti quinquaginta anni fuerunt. Unde nonnulli falsum hunc Phœnicem, neque Arabum è terris credidere, nihilque usurpavisse ex his quæ vetus memoria firmavit. Confecto quippe annorum numero, ubi mors propinquet, suis in terris struere nidum, eique vim genitalem adfundere; ex quâ fetum oriri; & primam adulto curam sepeliendi patris; neque id temerè, sed sublato murrhæ pondere, tentatoque per longum iter; ubi par oneri, par meatui sit, subire patrium corpus, inque Solis aram perferre, atque adolere. Hæc incerta & fabulosis aucta. Cæterùm aspici aliquando in Ægypto eam volucrem, non ambigitur.*

[a] Tacit. Annal. 6. p 154.

[b] Suprà p 9, & 295.

[c] Anno V.C. 787.

Ad Seculum XV.

Opera Sesostris.

Quamdiù vixerit Sesostris, incertum: illum vitam suam in hoc Seculum produxisse indubitatum est. Bella gessit juvenis; provectiore ætate, otii Opera peregit. Illius autem Opera vel rem Divinam spectant, vel Militarem, vel Civilem.

Primùm igitur à Diis exortus, Templa construxit, in omnibus Ægypti urbibus, Deo quem singuli maximè colerent. Verùm Ægyptiorum neminem ad labores assumpsit; sed cuncta Captivorum operâ perfecit. Ideò Templis omnibus adscripsit;

Οὐδεὶς ἐγχώριος εἰς αὐτὰ μεμόχθηκε.

NEMO INDIGENARUM HUC IMPENDIT LABOREM.

In urbe Memphi,[d] *ante Templum Vulcani, statuas erexit, ex integris saxis, duas quidem tricenûm cubitorum; unam, suam; alteram, uxoris; filiorum autem, qui fuerunt quatuor, totidem statuas vicenûm cubitorum.*

[d] Herodot. l. 2. c. 130.

Ingentia

Ingentia hæc donaria [a] Vulcano dicata sunt à Sesostre, ob suam, uxoris, & filiorum salutem; quùm insidiæ, quas Frater ei struxerat Pelusii, irritæ factæ essent.

[a] Diodor. p. 37.2.

[b] *Longo pòst tempore, cum statua Darii Persæ huic Sesostris statuæ anteponeretur; id haud ferens Vulcani sacerdos, negavit, res tales Darium gessisse, quales gessisset Sesostris Ægyptius; qui tùm alias nationes, non pauciores quàm Darius, tum etiam Scythas subegisset; Darium verò Scythas vincere non potuisse: ideoque iniquum esse, ante hujus donaria sisti illius, qui hunc rebus gestis nequaquam superâsset.* Dicunt, Darium hæc æquo animo tulisse. Adjicit Diodorus, illum [c] *ingenuâ libertate dixisse, se conaturum, ut illo non sit posterior, si tantundem vitæ sibi contingat; ac jussiße, res parili ætate gestas comparari. Id enim esse justissimum virtutis examen.*

[b] Herod. l. 2. c. 110.

[c] Diod. p. 37. d.

Sesostris præterea erexit [d] *Obeliscos duos è duro lapide, altitudine centùm & viginti cubitorum,* quibus inscripsit τό τε μέγεθος τῆς δυνάμεως, καὶ τὸ πλῆθος τῶν προσόδων, καὶ τὸν ἀριθμὸν τῶν καταπολεμηθέντων ἐθνῶν, *Potentiæ magnitudinem, vectigalium copiam, & gentium debellatarum numerum.*

[d] Diod. ibid.

[e] *Augustus* Cæsar *Obeliscos duos ab Heliopolitanâ civitate transtulit; quorum unus in Circo Maximo, alter in Campo locatus est Martio.* [f] *Is autem Obeliscus, quem Augustus in Campo Martio statuit, excisus est à Rege Sesostride.* Augustus *jactis in terram fundamentis ad altitudinem rei impositæ, ei addidit mirabilem usum Horologii.*

[e] Am. Marcell. l. 17. p. 92.

[f] Plin. l. 36. c. 9.

[g] Andreas Fulvius in Obelisci hujus basi hanc legit Inscriptionem

CÆS. DIVI F. AUGUSTUS
PONT. MAX. IMP. XII. COS. (XI.) TRIB POT. XV.
ÆGYPTO IN POTESTAEM POPULI RO. REDAC.
SOLI DONUM DEDIT

Hodiè (testatur ille) in multas partes confractus, terrâ obrutus jacet ad pedem Acetorii montis, versus Tiberim. Eadem fuit Inscriptio Obelisci alterius, in Circo positi, quem Sixtus V. P. (Anno Domini 1589) ad Portam Populi erexit.

[g] Fulv. l. 4. c. 30.

[h] *Ex Syenite lapide, circa Syenem Thebaidis, trabes fecere Reges quodam certamine, Obeliscos vocantes, Solis numini sacratos. Radiorum ejus argumentum in effigie est; & ita significatur nomine Ægyptio. Primus omnium id instituit Mitres, qui in Solis urbe regnabat, somnio jussus; & hoc ipsum inscriptum est in eo. Etenim sculpturæ illæ effigiesque, quas videmus, Ægyptiæ sunt literæ.* De ætate *Mitris* non liquet: Sesostris itaque primus haberi potest, qui Obeliscos posuerit

[h] Plin. l. 36. c. 8.

Ægyptiorum Militia.

[a] Sup. p. 324.
[b] Schol. Apol. Rhodii, l. 4. v. 275 p. 412

ÆGyyptus tum ob [a] equorum abundantiam, tùm vetustissimam equitandi peritiam celebratur. [b] *Dicæarchus*, πρῶτόν φασι Σεσογχωσίδα δεδεῖχθαι ἵππων ἄνθρωπον ἐπιβαίνειν. οἱ δὲ ταῦτα εἰς Ὧρον ἀναφέρουσιν, *Sesonchosidem artem equitandi primùm invenisse aiunt: alii autem ad Orum referunt.* Nòn multùm interest; cum

[c] Sup p. 238.
[d] Plutarch de Iside, p. 358. b.

(ex Dicæarchi [c] chronologiâ) *Sesonchosis* successerit *Oro*. Fabulantur Ægyptii [d] *Osyridem ex Inferis Oro adfuiße, ut eum ad bellum institueret; & rogâsse, Quodnam animal ad pugnam euntibus censeret utilissimum; cumque Orus respondisset, Equum; Osiridem miratum fuisse, & ambigisse, cur non dixisset Leonem potiùs, quàm Equum? Orum regessisse,* Ὡς λέων μὲν ὠφέλιμος ἐπιδεομένῳ βοηθείας, ἵππος δὲ φεύγοντα διασπάσαι καὶ καταναλῶσαι τὸν πολέμιον, *Leonem illi utilem eße qui indigeret auxilio; Equum autem ad hostem fugientem perdendum. Quo responso Osiridem delectatum fuiße, quasi Orò ad pugnam satis instructo.* Et in symbolis,

[e] Clem. Alex. Strom. 5. p. 567. a.

[e] ἀνδρείας καὶ παῤῥησίας ὁ ἵππος, *fortitudinis & audaciæ Equus* erat Symbolum.

[f] Diod. Sic. l. 1. p. 59. d.

Sesostris autem [f] *non tantùm res bello clarissimas gessisse fertur, sed etiam* περὶ τὸ μάχιμον ἔθνος νομοθεσίαν συστήσασθαι, καὶ τὰ ἀκόλουθα τὰ περὶ τὴν στρατείαν πάντα διανοηθῆναι, *Militari ordini leges instituisse, omniaque ad militiam pertinentia pulcherrimè disposuisse.*

Herod. l. 2. c. 164.

Sunt in *Ægypto* VII *hominum genera*; Ἱερέες, *Sacerdotes*, primi loco & dignitate; Secundi, Μάχιμοι, *Milites*; Inferioris longè conditionis sunt Βουκόλοι, Συβῶται, Κάπηλοι, Ἑρμηνέες, Κυβερνῆται· ἀπὸ τῶν τεχνέων, *à suis artificiis denominati*; neque ad rem præsentem attinent.

[g] Ib. l. 6. c. 31.

[g] Οἵτε Ἑρμοτύβιες καὶ οἱ Καλασίριες καλεόμενοι Μαχαιροφόροι, εἰσὶ Αἰγυπτίων μοῦνοι μάχιμοι, *Hermotybies, & Calasiries qui vocantur Ensiferi, soli sunt Milites ex Ægyptiis.* Isti autem [h] *milites* Καλασίριες *dicti*, & Ἑρμοτύβιες *sunt horum Nomorum. Nam Ægyptus omnis in Nomos* (sive Præfecturas) *distincta est.*

[h] Ibid. l. 2. c. 164.

c. 165.

Hermotybiorum hi sunt Nomi; Busirites, Saites, Chemmites (in Thebaide) *Papremites, Insula Prosopitis, quæ vocatur Natho ex dimidiâ parte. Ex his Nomis Hermotybies, quum plurimi, sunt* 160000; *quorum nemo quæstuarii opificii quippiam didicit, sed omnes rei militari vacant:*

Calasiriorum

Calasiriorum hi sunt Nomi alii; Thebæus, Bubastites, Aphthites, Tanites, Mendesius, Sebennites, Athribites, Pharbæthites, Thmuites, Onuphites, Anytius, Myecphorites, qui in Insulâ est, Bubasti urbi oppositâ. Hi Nomi sunt Calasyriorum, qui dum coguntur quoad possunt plurimi, sunt virorum 250000. Neque illis fas est artificio ulli operam dare, sed solùm rei militari vacare; filio à patre discente. Herodot. l. 2. c. 166.

Apud Thracas etiam, Persas, Scythas, Lydos, & omnes ferè barbaros, illi qui artificia discunt, eorumque liberi, pro ignobilioribus civibus habentur; generosiores autem ii, qui ab operibus manuariis abstinent; præsertim qui rei militari vacant. Id didicerunt Græci omnes, maximè Lacedæmonii: Corinthii verò, opifices minimùm contemptui habent. c. 167.

[a] *Ferum Lycurgum, in Ægypto*, τὴν ἀπὸ τῶν ἄλλων γενῶν τοῦ μαχίμου διαχωρισμὸν, *segregationem militum ab aliis hominum generibus admodùm probâsse: in Spartam traduxisse; & illiberales artifices separaße.* Neque Militibus solùm, sed etiam Artificibus vetitum est paternum vitæ institutum deserere. [b] *Dicæarchus dicit Sesonchosidem* (Sesostrim) *leges dediße*, ὥστε μηδένα καταλιπεῖν τὴν πατρῴαν τέχνην. Τοῦτο γὰρ ᾤετο ἀρχὴν εἶναι πλεονεξίας, *Neminem paternam artem relinquere. Id enim existimabat esse principium avaritiæ.* [a] Plutarch. in Lycurgo, p. 41. f. [b] Schol. Apol. Rhodii, ut suprà.

[c] *In hoc etiam cum Ægyptiis congruunt Lacedæmonii: eorum præcones, tibicines, & coqui in paterna artificia succedunt; & coquus è coquo; tibicen ex tibicine; præco ex præcone gignitur, neque* κατὰ λαμπροφωνίαν, *propter vocalitatem ulli aliis insidiantes seipsos ingerunt, sed in paterno opere perseverant.* [c] Herod. l. 6. c. 60.

Militibus autem istis solis Ægyptiorum, præter Sacerdotes, concessum est præmium; ut eßent singulis aruræ XII *à vectigali immunes. (Est autem Arura 100 cubitorum Ægyptiorum quoquoversùs, & cubitus iste par Samio.) Exemptio ista universis illis data est; hâc verò per vices fruebantur. Mille Calasiriorum, & alii totidem Hermotybiorum annuo Satellitum munere circa Regem fungebantur; quibus, præter aruras, dabantur viritìm quotidiè panis tosti quinæ mnæ, bubulæ carnis binæ, vini* ἀρυστῆρες *quatuor. Hæc Satellitibus assiduè præbebantur.* Herodot. l. 2. c. 168.

Sesostris itaque Commilitonibus suis, tam ducibus secum educatis, quàm aliis bene meritis, Feuda militaria concessit, à vectigalibus immunia, & jure hæreditario tenenda. Quibusdam *Calasiriorum* cohortibus assignatus est Nomus *Thebæus*; ut *Hermotybiis*, *Chemmites* (sive Panopolites) in Thebaïde pariter:

ut illi præstò essent Regi. Milites reliqui in Ægypto Inferiore unà collocati sunt. In eâ enim sunt Nomi, præter *Thebæum* & *Chemmitem* omnes quos recitavimus; de quibus mox accuratiús. Ingens hic exercitus in insulâ Δέλτα quasi in castris metatus est, hinc *Pelusiaco*, inde *Canobico* Nili alvio vallatus; ad Orientem *Calasirii*, ad Occasum *Hermotybii*.

Sesostri quidem fuit hoc insigne magnanimitatis, & erga milites sibi devinctissimos gratitudinis argumentum; utrùm verò consilio maturo,& posteris salutari, hoc statutum sit,dubitare licet. Satis notum est, Milites, otio emollescentes,disciplinam detrectare; opulentiâ superbientes, auctoritatem contemnere; junctarum virium fiduciâ in seditionem pronos esse. [a] *Senacharibo Assyriorum rege Ægyptum invadente, militaris iste Ægyptiorum ordo Sethoni Regi opitulari noluit.* Sanè ex intestinâ rebellione videtur evenisse; ut, pessundatâ paulò pòst Majestate Thebanâ, plurimi in Ægypto pullularent Reguli.

[a] Herod. l. 2. c. 141.

NOMOI *Ægypti.*

SEsostrem ferunt, Ægyptum [b] *in omnes Ægyptios distribuisse*, κλῆρον ἴσον ἑκάστῳ τετράγωνον διδόντα, καὶ ἀπὸ τούτου τὰς προσόδους ποιήσασθαι, ἐπιτάξαντα ἀποφορὰν ἐπιτελέειν κατ᾽ ἐνιαυτόν, *per sortem datâ viritìm æquâ soli quadrati portione, atque inde vectigal instituisse, impositâ pensione certâ quotannis pendendâ.* Lex agraria non Sacerdotes solos, aut Milites, sed & universam spectabat plebem; plebs autem sola vectigal solvebat.

[b] Ib. c. 109.

[c] *Si fluvius alicujus sortem decurtâsset; is Regem adiens rem indicat; Rex metatores mittebat ad inspiciendum, quanta esset soli diminutio, ut vectigal pro residui proportione taxaretur. Atque hinc mihi videtur* Γεομετρίη εὑρεθεῖσα, ἐς τὴν Ἕλλαδα ἐπελθεῖν, [d] *Geometria inventa, in Græciam transiisse. Nam Polum & Gnomonem, & XII diei partes Græci à Babyloniis didicerunt.*

[c] Herod. ib.

[d] Supr. p. 37, & 231.

Etsi Sesostris non primus fuerit Regum, qui post exactos Pastores totam Ægyptum sub ditione tenuerunt; hoc tamen ille primum post se reliquit Monarchiæ argumentum; quod ad faciliorem Regni administrationem, [e] τὴν χώραν ἅπασαν εἰς ἓξ καὶ τριάκοντα μέρη διελών, *totam Ægyptum in XXXVI partes distribuens, quas Ægyptii* Νομοὺς *vocant* (*Præfecturas*, Plinius) ἐπέστησεν ἅπασι Νομάρχας,

[e] Diod. l. 1. p. 37. a.

τῶν

τῶν ἐπιμελησομένων τῶν τε προσόδων τῶν βασιλικῶν, καὶ διοικήσοντας ἅπαντα κατὰ τὰς ἰδίας μερίδας, *singulisque Præfectos imposuerit, qui reditus Regis curarent, & suo quisque Nomo omnia administrarent.* Juxta [a] tripartitam veteris Ægypti distributionem distinguebantur Nomi XXXVI. [b] Ἡ γὰρ χώρα τὴν μὲν πρώτην διαίρεσιν εἰς Νομοὺς ἔσχε. δέκα μὲν ἡ Θηβαῒς· δέκα δ᾽ ἐν τῷ Δέλτα· ἑκκαίδεκα δ᾽ ἡ μεταξὺ, *Regio primùm divisa est in Nomos: Thebais in X; Delta in X; intermedia in XVI.* [a] Supr. p. 25. [b] Strab. l. 17. init.

Nomorum nomina, ab Herodoto prolata, videntur esse Ægyptia. Vixit enim ille sub Artaxerxe Persâ, annis circitèr 550 post expeditionem Sesostris in Asiam; & vetustissimus est Græcorum, qui res Ægypti nobis tradiderunt. Leguntur etiam apud Strabonem, Plinium, Ptolemæum, reliquorum *Nomorum* vocabula; sed Græcè traducta, & ad Lagidarum tempora accommodata. Sit operæ pretium omnia inter se comparare. Cùm verò *Nomi*, militibus attributi, ἐν τῷ Δέλτα (id est, inter Nili fluenta) positi sint; par est, ut Nili alveos & Ostia lustremus.

Nili Ostia.

SEPTEM celebrantur Nili Ostia; de quibus Herodotus. [a] *Nilus à Catadupis incipiens, mediam interfluit Ægyptum; uno quidem alveo usque ad Kercasorum urbem; inde autem tripartitò. Alveus ad Auroram vergens, Pelusiacum ostium; alter ad Vesperam, Canobicum nominatur; tertius medium Delta scindens, neque aquâ neque celebritate minor, vocatur Sebennyticum ostium; à quo derivantur duo alia ostia in mare ferentia, quorum unum Saiticum* (forsan Taniticum) *alterum Mendesium appellatur. Sed Bolbitinum ostium & Bucolicum non sunt nativa ostia, sed effossa.* Quod de duobus amnibus, è *Sebennytico* profluentibus, hîc dicitur, cum istis, quæ ex Ptolemæo mox proferenda sunt, non satis convenit. Neque est quisquam veterum, qui *Saitici ostii* meminerit: *Taniticum*, quod hîc desideratur, agnoscunt omnes. Itaque pro Σα-- reponendum videtur Τά--. Hunc Herodoti locum Strabo respexisse videtur, cùm scripserit τὸ [d] Τανιτικὸν στόμα, ὅ τινες Σαϊτικὸν λέγουσι. Frustra quidem: *Tanis* ad Ortum est, & juxta Pelusium; *Sais*, ad Occasum, & juxta Canobum posita. Porrò ostium quod Herodoto Βουκολικὸν, Diodoro & Straboni, [a] L. 2. c. 17. [d] L. 17. p. 802 d.

Straboni, Φάτνικον; Plinio, *Phatniticum*; Ptolemæo, Παθμητικὸν dicitur. De cæteris ostiorum nominibus benè convenit.

Sunt igitur Nili ostia, 1. *Canobicum*, quod & Heracleoticum; 2. *Bolbitinum*; 3. *Sebennyticum*; 4. *Bucolicum*, quod & Phatnicum; 5. *Mendesium*; 6. *Taniticum*; 7. *Pelusiacum*. Bolbitinum & Bucolicum, ex Herodoti sententiâ, οὐκ ἰθαγενέα στόματα ἐστι, ἀλλ' ὀρυκτά, *non nativa ostia sunt, sed manu facta*; & ad Sesostris quidem ætatem

[a] Meteorolog. l. 1. c. ult. p. 424. e. referri possunt. [a] Aristoteles, φαίνεται καὶ τὰ στόματα πάντα, πλὴν ἑνὸς τοῦ Κανωβικοῦ, χειροποίητα καὶ οὐ τοῦ ποταμοῦ ὄντα, *Omnia Nili ostia, præter unum Canobicum, non ab amne sed manu facta videntur.* Sunt & alia minoris famæ effossa Nili ostia, Πινέπτιμι & Διόλκος Ptolemæo sunt Ψευδόστομα, inter *Sebennyticum* & *Pathmeticum*.

[b] L. 5. c. 10. Nili Ostia, ait [b] Plinius, *XI reperiuntur, quatuor quæ ipsi falsa ora appellant, sed celeberrima VII.*

Ægyptus Inferior.

ÆGYPTI pars inferior latissimè patet; tum intra τὸ Δέλτα; tum extrà, ab utroque latere. Macedonibus [c] *Magnum Delta vocatur id, juxta quod Magnus fluvius (qui dicitur* Ἀγαθὸς Δαίμων, *& defluit per ostium Heracleoticum) divertitur in fluvium Bubastiacum, qui per ostium Pelusiacum effluit.* Ità [d] *inferiorem Ægypti partem Nilus, dextrâ lævâque divisus, amplexu suo determinat; Canopicò ostio, ab Africâ; ab Asiâ, Pelusiaco;* 170 *M. Passuum intervallo. Quam ob causam inter Insulas quidam Ægyptum retulere; ita se findente Nilo, ut triquetram terræ figuram efficiat. Ideo multi Græcæ literæ vocabulo Delta appellavère Ægyptum. Mensura ab unitate alvei (unde se primùm findit in latera) ad Canopicum ostium,* 146 *M. ad Pelusiacum* 256 *M. est.*

[c] Ptol. l. 4. c. 5. p. 105.

[d] Plin. l. 5. c. 9.

Interamnensis hæc regio aliis amnibus divisa est; quorum tres præcipuè celebrantur. Primus Θερμουθιακὸς ποταμὸς [e] dicitur: qui juxta [f] τὸ ὀξὺ *acumen* τοῦ Δέλτα divertitur à Canobico *versùs Septentriones*; & *medium Delta scindens*, exit in mare *per ostium Sebennyticum.* Alter fluvius Ἀθριβιτικὸς dicitur; quòd ex Bubastiaco fluat *per Athribin urbem*; *exit per* Πινέπτιμι Ψευδόστομον. Tertius Βουσιριτικὸς vocatur; qui ex *Bubastiaco effluit, per ostium Pathmeticum*; adde & Mendesium.

[e] Ptol.

[f] Herodot.

Juxtà

Juxta Fluviorum horum intervalla disponuntur Nomi. [a] *Inter Bubastiacum & Busiriticum sunt urbs Tanis, & Tanites Nomus; Pharbæthus & Pharbæthites*; Πανέφυσις *urbs*, & Νεοῦτ *Nomus. Inter Busiriticum & Athribiticum sunt* Θμοῦις *urbs*, & *Mendesius Nomus; Busiris & Busirites; Onuphis & Onuphites; Leontopolis & Leontopolites; Athribis & Athribites; Sebennytus & Sebennytes superior. Inter Athribiticum & Thermuthiacum sunt* Παχναμοῦνις *urbs*, & *Sebennytes inferior*; Ξοΐς & Ξοΐτης; Ταῦα urbs, & Φθεμβοῦθι *Nomus. Inter Thermuthiacum denique & Canobicum sunt Sais & Saites; Cabasa, & Cabasites; urbs* Νικίου & *Prosopites Nomus; urbs Butus*, & Φθενότης *Nomus*; & in angulo, Menelais, & Menelaites,

[a] Ptol. l.9. c.5. p.105.

Inter Nomos à Sesostre *Calasiriis* attributos, *Bubastites* quidem, *Tanites, Pharbæthites, Mendesius, Sebennytes, Athribites* (qui Plinio & Stephano *Atharrabites*) atque *Onuphites*, ex Strabone, Plinio, Ptolemæo benè noti sunt. Ἀνύτιος etiam Herodoti videtur esse Νεοῦτ Ptolemæi. Ἀφθίτης alibi non legitur: sanè *Phtha* fuit Ægyptiorum numen; & nisi nomus hic sit *Phthempbu* Plinii, Φθεμβοῦθι Ptolemæi, ubi collocandus sit, planè nescio. Μυεκφορίτης *Nomus*, cum sit *Insula Bubasti urbi opposita*, forsan *Pharbæthiti* nomo posthàc adjecta fuit. Θμουίτης *nomus* Herodoto diversus est à Mendesio; Ptolemæo autem Θμοῦις est *Mendesii Metropolis*. Mendesii Pana [b] colunt & Hircum, [c] ὅτι τράγος καὶ ὁ Πὰν Αἰγυπτιστὶ Μένδης, *Et hircus & Pan Ægyptiacè vocatur Mendes*: Sed & [d] *Thmuis interpretatur hircus*: Itaque vel Herodotus duos nomos ex uno facit, vel duo nomi tandem in unum redacti sunt.

[b] Supr. p. 58.
[c] Herodot. l. 2. c. 46.
[d] S. Hieron. c. Jovin l. 2. p. 524. b.

Ex Nomis qui *Hermotybiis* assignati sunt, *Busirites*, *Saites*, & *Prosopites* sunt notiores. Urbs Πάπρημις [e] Herodoto celebratur: ibi πανηγυρίζουσι τῷ Ἄρεϊ, *Festum agunt Marti*: in eo Nomo [f] *Hippopotami sacri sunt*. [g] Ἐν Παπρήμι, *In Papremite Nomo Achæmenes Darii Fil. ab Inaro Libye prælio occisus fuit.* Inaro mox capto, & in crucem acto, forsan urbs *Papremis* à Persis deleta fuit. Sanè Recentiorum nemo illius Nomi meminit. Prætereà *Hermotybiorum* fuit Ναθώ, τὸ ἥμισυ. Dimidiata hæc portio demonstrat, Delta non fuisse totum militibus distributum: Unde quidam inter Nili flumina censentur Nomi, *Xoites, Leontopolites, Cabasites*; quorum omninò nulla est apud Herodotum ratio.

[e] L. 2. c. 59, 63,
[f] c. 71.
[g] Ib. l. 3. c. 12.

Extra flumen Bubastiacum quatuor numerantur Nomi; *Bubastites*
[a] Sup.p.106. quem dixi: *Setbroites*, cujus Metropolis [a] *Setbron*, Græcè *Pelusium*; sed Ptolemæi ætate, Ἡρακλέους μικρὰ πόλις; *Parva Heracleopolis*: tertius, *Heliopolites*: quartus, *Arabicus*, Ἀραβίας Νόμος, cujus Metropolis Φακούσου; neque alius est Strabonis Φαγρωριοπολίτης νομὸς, καὶ πόλις Φαγρωριόπολις; aut *Heroopolites nomus*, apud Plinium.

In Orientalibus hisce Inferioris Ægypti partibus, maximè versabatur Sesostris solertia. Duas enim fieri jussit ingentes fossas,
[b] Diod.Sic. l.1 p.36.d. ut labore, ita utilitate insignes. Altera deducta est [b] *per desertum, à Pelusio, Heliopolim usque ad 1500 stadiorum longitudinem.* Τὸ μῆκος ἐπὶ σταδίους χιλίους καὶ πεντακοσίους. De longitudine istâ dubitare
[c] Plin. l.5. c.11. licet. [c] *Agrippa à Pelusio Arsinoen, Rubri Maris oppidum, per deserta, 125 M. Passuum tradit*, id est, stadia tantùm mille. Hâc fossâ, tan-
[d] Sup.p.106. quam muro, ἐπείχισε τὴν πρὸς ἀνατολὰς νεύουσαν πλευρὰν τῆς Αἰγύπτου πρὸς τὰς ἀπὸ τῆς Συρίας καὶ τῆς Ἀραβίας ἐμβολάς, *munivit Orientale Ægypti latus contra Syrorum & Arabum incursiones.* Neque enim miseriarum, irruptione *Pastorum* majoribus illatarum, memoria deleta fuit.

[e] Herod. l.2. c.158. Altera fossa, [e] *è Nilo paulùm suprà Bubastim urbem deducta, exit in Mare Rubrum. Incipit illa in Ægypti planitie, versùs Arabiam; suprà planitiem mons est, propè Memphim extensus, in quo sunt lapidicinæ; ad ima montis, fossa longo tractu ducitur ab Occidente versùs Orientem; deinde per divortium montis, versùs Meridiem & Austrum, fertur in*
[f] Meteorolog. l.1. c.ult. p.423.d. *Sinum Arabicum.* De hâc fossâ [f] Aristoteles. *Regum aliquis è Rubro Mari alveum ducere tentavit; quod Sesostris, veterum primus, aggressus est*: ἀλλ' εὗρεν ὑψηλοτέραν οὖσαν τὴν θάλατταν τῆς γῆς. *Sed comperit mare excelsius, quàm terram; quamobrem ille priùs, & posteà Darius, fodere desiit; ne aqua Nili immisto mari corrumperetur.* Accedit Strabo,
[g] L.17.p.804 c. referens, [g] *Fossam banc primùm à Sesostre incisam fuisse*: [h] *illum verò*
[h] L.1. p.38. d. *ab incepto destitisse, cùm suspicaretur, superficiem maris subliniorem esse.* Addit Plinius, [i] *Daneon portus, ex quo navigabilem alveum perducere*
[i] L.6.c.29. *in Nilum, quâ parte ad Delta dictum decurrit, 62 Mill. pass. intervallo (quod inter flumen & Rubrum mare interest) primus omnium Sesostris Ægypti rex cogitavit; mox Darius Persarum; deinde Ptolemæus sequens; qui & duxit fossam latitudine pedum centum, altitudine triginta, in longitudinem 37 mill. 500 passuum, usque ad Fontes Amaros. Ultrà deterruit inundationis metus, excelsiore tribus cubitis Rubro mari comperto,*

quàm

quàm terra Ægypti. Aliqui non eam afferunt causam, sed ne immisso mari corrumperetur aqua Nili, quæ sola potus præbet. Verùm Herodotus & Diodorus inceptum tribuunt *Necho Psammitichi filio.* [a] *Darius* [a] Diod. l. 1. p. 20. d.
Persa opus penè absolverat, sed imperfectum reliquit; à quibusdam edoctus, Ægyptum, perfosso Isthmo, submersum iri: Mare enim Rubrum esse Ægypto editius. Posteà verò Ptolemæus Secundus fossam perfecit, & loco opportuno διάφραγμα Euripum clausum machinatus est; quod transiturus aperuit; mox iterùm occlusit. Amnis per hanc fossam decurrens vocatur Ptolemæus, auctoris nomine; ad ostium urbem habet Arsinoes nomine. Tandem sub Adriano Aug. repurgatus, *Amnis Trajanus* vocabatur. [b] Restaurata fuit hæc *Fossa* ab *Amro, Alasi* filio, [b] Hist. Saracen. p. 32.
Ægypti præfecto, sub *Omare Caliphâ*, circà annum Hegiræ 20.

[c] Ἐν μεθορίῳ Ἀραβίας καὶ Ἀφροδιτοπόλεως, *In confinio Arabici* [c] Ptol. l. 4. c. 5. p. 106.
& Aphroditopolitis nomi, id est, inter Ægyptum Inferiorem & Superiorem, *sunt Babylon, Heliopolis, Heroopolis; per hanc & Babylonem urbem fluit Amnis Trajanus.* Babylonis hujus origo ad Sesostris tempora à quibusdam trahitur. [d] *Dicunt captivos, è Babyloniâ ductos,* [d] Diod. p. 36. b.
laborum pertæsos defecisse; locum validum juxta fluvium occupâsse; & vicinis Ægyptiis bellum intulisse; tandem impunitate concessâ, locum inhabitâsse, quem à patriæ nomine Babylonem nominârunt. Ctesias fabulatur quosdam, cum Semiramide in Ægyptum venientes, urbem à patriâ denominatam condidisse. Magis arridet Josephi sententia: [e] *Babylon,* [e] Antiq. l. 2. c. 5. p. 65. c.
ait, *posteà condita est, Cambyse Ægyptum vastante,* & excisâ ab eo Heliopoli. *Lacuum* [f] meminimus, qui cùm *amari* essent, immisso hoc [f] Sup. p. 141.
flumine, dulces facti sunt.

Porrò Sesostris [g] *per regionem omnem à Memphi ad mare crebras à* [g] Diod. p. 36. d.
fluvio deduxit fossas, ut fruges facilè & per compendia veherentur, populusque ubique locorum mutuis commerciis frueretur, cum facilitate, & magnâ rerum abundantiâ. In eundem usum (& forsan eodem tempore) facta est fossa transversa, quæ à Canobico incipiens,
[h] *Thermuthiacum, Athribiticum, Busiriticum & Bubastiacum amnes con-* [h] Ptol. l. 4. c. 5. p. 105.
jungit, κατὰ παράλληλόν πως τῇ παραλίῳ θέσει, *æque distans ferè à maris littore.*

[i] *Præterea Rex aggeres multos & ingentes egessit ad civitates illas,* [i] Diod. ibid.
quæ solum haberent naturâ minùs editum, ut homines & animalia, fluvio insurgente, tutos ibi receptus capesserent. [k] *Urbes primùm munitæ sunt ab* [k] Herod. l. 2. c. 137.
iis qui rivos effodêre, sub rege Sesostre: iterùm sub Sabacone rege, urbes

valdè excelsæ factæ sunt; maximè autem ad Bubastin urbem terra [a] Strab.l.17. p.788. d. *exaggerata videtur.* Unde Ægypti [a] *habitationes eminùs conspectæ, tàm urbes, quàm pagi (aut nativis collibus aut aggeribus impositæ) Insularum speciem præbent.*

[b] Herod.l.2. c.108. [b] *Ad hunc modum Sesostris usus est eâ populi multitudine, quem è terris in potestatem redactis abduxerat. Illi lapides immensæ magnitudinis in templum Vulcani pertraxerunt: illi ad effodienda aquarum divortia quæ sunt in Ægypto adacti sunt: & per imprudentiam effecerunt, ut Ægyptus, priùs equis & plaustris agendis ubique idonea, commoditate istâ careret. Nam ab eo tempore, Ægyptus, quæ omnis plana est, inequitabilis tamen & plaustris inhabilis extitit, propter fossas multiplices & varia diverticula habentes. Rex autem idcircò regionem incidit; ut civitates, quæ flumen non accolerent sed essent Mediterraneæ, penuriâ aquæ ad potandum non laborarent, sed ea è puteis suppeditaretur.*

Reliquum est ut cæteros Ægypti Nomos percurramus. Qui autem ad Occidentem fluvii Canobici positi sunt, non tàm Sesostris, quàm Ptolemæorum ætatem respiciunt. Postquam enim [c] Ptol.l.4. c.5.p.103. [c] *Alexandria totius Ægypti Metropolis* constituta fuisset, loca ista, priùs deserta plerunque, in pretio esse cœperunt; & fossis multis ex flumine Canobico in Maræotim lacum derivatis, fœcunda facta sunt & populosa. Totus tractus vocabatur Ἀλεξανδρέων χώρα *Alexandriæ regio*, quæ (ad Ægypti formulam) in Nomos distributa fuit. Plinius habet [d] *Naucratiten, Nitriten, Gynæcopoliten, Menelaitem, Alexandriæ regione: Latopoliten* anteà dixerat. Apud Ptolemæum [d] L.5.c.9. p.105. leguntur Ἀλεξανδρέων χώρας· Νομὸς * * * (deest nomen forsàn Νιτριώτης) & *Metropolis Hermopolis minor.* Ἀνδρωπολίτης νομὸς & *Metropolis* Ἀνδρῶν πόλις. Ἀντωπολίτης νομὸς, & *Metropolis Latonæ urbs mediterranea. Et inter Magnum* (id est Canobicum) *fluvium, & fluvium Taly*, ἀπὸ δύσεως τοῦ μεγάλου ποταμοῦ, *ab occasu magni fluvii*, Μετηλ-ίτης νομὸς, & *Metropolis* Μετηλ-ις: scribe, ex Plinio [e] P.103. & Strabone, Μενελαΐτης & Μενελαῒς. Paulò antè dixerat, [e] Μενελαΐτου *metropolis, Canobus.* Urbs Canobus, *Menelais*; & ostium Canobicum, *Heracleoticum* à Macedonibus vocabantur. Cùm verò [f] Ptol.ibid. p.105. [f] *Taly amnis effluat per Bolbitinum ostium*, quod est ab ortu Canobici; & *Menelais* inter utrumque posita sit; quomodo ἀπὸ δύσεως collocari potest? Sanè interpres *ab ortu* reddit. De hoc tractu, Strabo: [g] L.17. p.803. [g] *A Schedia ad Memphim sursùm naviganti ad dextram fluminis sunt Hermopolis;*

Hermopolis; *deinde* Γυναικῶν πόλις, *& Nomus Gynæcopolites*; *tum* Μώμεμφις, *& Momemphites Nomus. Inter hæc sunt fossæ plurimæ in Maræotim exeuntes. Supra Momemphim sunt duæ Nitri-fodinæ* (unde dictus) Νιτριώτης *Nomus*; *non procul hinc est urbs Menelaus: Ad sinistram verò, in ipso Delta, & ad fluvium est Naucratis.* Paulò antè; [a] *Ad dextram fossæ Canobicæ* ὁ μετὰ Ἐλαΐτης (in editis) ἐστὶν νομὸς; scribe ὁ Μενελαΐτης *est nomus, à fratre Ptolemæi primi appellatus*; *non verò ab Heroë, ut voluit Artemidorus.* Paulò pòst; Ἐν τῇ Λιβύῃ, *In Libyco Nili latere urbs est Cercesura, juxta Eudoxi speculas*; ὁ δὲ νομὸς Λιτοπολίτης ἐστὶ, *Nomus iste Litopolites vocatur*; Λητοπολίτης Ptolemæo; *Latopolites* Plinio; non à Latonâ, sed à Lato pisce dictus. Sic qui Γυναικοπολίτης Plinio & Straboni, est Ἀνδροπολίτης Ptolemæo. *Momemphiten* solus habet Strabo; neque agnoscit eum interpres; *Naucratiten* solus Plinius; sed urbs est ἐν τῷ Δέλτα. Nomi igitur *regionis Alexandrinæ*, ex consensu Geographorum, sunt quatuor; *Menelaites, Gynæcopolites, Latopolites*, & *Nitriotis*; quem tamen non habet Ptolemæus. Verùm hæc Sesostris ætate sunt longè recentiora.

a P. 180.

Heptanomis.

HActenùs περὶ τῆς κάτω χώρας, de *Inferiore* Ægypto; transeamus in *Superiorem*, de cujus Nomis minùs dissentiunt Auctores. Numerantur VII; unde [b] Ἑπτανομὶς vocatur. *Ad Occidentale*, sive Libycum Nili latus, [1] *Nomus primus est Memphites, & metropolis Memphis*, etiam Ἀκανθῶν *urbs Mediterranea.* [2] Proximus est *Crocodilopolites* priùs dictus, postea *Arsinoites.* [c] *Arsinoitæ duo sunt. Inter Arsinoiten autem & Memphiten, fuit lacus Mœridis*; ad cujus introitum, *Labyrinthus.* Ultrà ad 100 stadia, *metropolis mediterranea Arsinoe*; [d] *quæ priùs Crocodilorum urbs vocabatur. Nam in hoc Nomo Crocodilus impensè colitur, sacerdotibus mansuetus, &* Σοῦχος *dicitur.* Ad flumen *portus est Ptolemais.* [3] Huic nomo adjungitur *Oxyrynchites, & metropolis mediterranea* Ὀξύρυγχος: *Hic Oxyrinchi piscis templum est.* [4] Deinceps est *Hermopolites nomus, & metropolis mediterranea Hermopolis major*: *& ad flumen* Ἑρμοπολιτικὴ φυλακὴ, τελώνιόν τι τῶν ἐκ τῆς Θηβαΐδος καταφερομένων, *Castellum Hermopolitanum, ubi vectigal exigitur rerum quæ è Thebaide deferuntur*; in confinio scilicet; & ex more vetustissimo, quum unius regis nondum esset Ægyptus.

b Ptol.

c Plin. 5. 9.

d Strab. p.811.d.

[a] Plin. l. 5. c. 9. — [5] *Heracleopolites*[a] *est in insulâ Nili, longâ passuum quinquaginta M. in quâ & oppidum Herculis appellatum*, ad Occidentem; *& mediterranea*[b] *Nilopolis*.

[b] Ptol. l. 4. c. 5.

In Arabicâ, sive Orientali parte, quà montibus magis appropinquat fluvius, duo sunt nomi, [6] *Aphroditopolites*, quem fossam (in mare Rubrum ducentem) attigisse diximus: Ejus sunt *Veneris oppidum*, & Ἀφροδίτης *urbs*. [7] *Cynopolites* nomus, ad Thebaidem extensus, urbes habet *Canum*, ubi Anubis colitur, & *Alabastrôn*, & *Acorin*.

Ptolemæus (Adriani Aug. tempora respiciens) his adjicit *Antinoiten nomum*, & *Antinoi urbem*; quæ posteà, ut & *Hermopolis* (in alterâ Nili ripâ) Thebaidi adscriptæ sunt. *Thebais*, inquit Ammianus,[c] *urbes clariores aliis Hermopolim habet, & Copton, & Antinoum*: Et Notitia Imperii,[d] *Sub dispositione V.Spect.Ducis Thebaidos*; *Cuneus Equitum Scutaricrum, Hermupoli*: Item, *Ala ii Hispanorum*, *Pois (Peos) Artemidos*; πέος. *Spelunca Dianæ*, *Antinoü* urbi (versùs Aquilonem) proxima est, in Itinerario Antonini. Et in Orientalium Ecclesiarum laterculo, Ἀντινὼ μετρόπολις est Thebaidis Prioris. Porrò Heptanomi accensebantur *contermini ex Africâ duo Oasitæ*. Αὔασις[e] Straboni triplex est: tertia autem Australior, & Thiniti nomo objecta.

[c] Lib. 22.
[d] §. 20.
[e] Lib. 17. p. 813.

Thebais.

Australiora,[f] τὰ ἄνω τόποι, *& superiora Ægypti loca* Thebaidis nomine continentur. Ab Occidentali fluminis latere,[g] *ubi montes finiunt Thebaidem*, Hermopolitæ confinis est *Nomus Lycopolites*; in quo[h] ἡ Θηβαϊκὴ φυλακὴ, Telonium, Hermopolitico simile; & Λύκων, *urbs mediterranea*. [i] Ὑψηλιώτης *nomus*, & Ὑψήλη *metropolis* à Strabone & Plinio non agnoscuntur: Stephano Ὕψηλις κώμη Αἰγύπτου: In Itinerario Antonini, *Hisoris*, inter urbem *Lycòn* & *Ptolemaida*, corruptè legitur.

[f] Ptol.
[g] Plin. 5. 9.
[h] Strab. p. 813.
[i] Ptol.

Sequitur *Aphroditopolites nomus*, ac urbs *Veneris iterùm*. Dein *Thinites nomus*, cujus metropolis *This*; quondam vetustissimi regni caput; de quo[k] satis dictum. Non procul *Abydus, oppidum* paulò posthàc[l] *Memnonis regiâ, & Osiris templo inclytum*; *7 mill. & 500 pass. in Libyam remotum à flumine*; *Dein Ptolemais*, Ἑρμοῦ Ptolemæo dicta; Lagidarum temporibus hujus nomi *metropolis*;

[k] Supr p. 26, & 84.
[l] Plin. ib.

[a] *Urbs omnium quæ in Thebaide maxima, & Memphi non minor, & ad mores Græcos instituta.* [a] Strab. p.813.

Proximus est *Diospolites nomus*, *& metropolis Diospolis Parva.* In alterâ Nili ripâ, *Diospolis Magna*, sive *iterùm Jovis* urbs; *eadem Thebe*: cùm verò Thebarum [b] *pars esset in Arabiâ, in quâ urbs; pars etiam in ulteriore ripâ ubi Memnonium*; verisimile est, nomum Thebanum sive Diospolitanum ab initio Nili latus utrumque continuisse; & *Parvam* Jovis urbem à *Magnæ* demùm ruinâ exortum habuisse. [b] Strab.l.17. p.816.

Huic adjacet *Tentyrites nomus*, *& metropolis* Τέντυρα *Tentyris*; cujus incolæ crocodilis inimicissimi sunt, [c] & *vicus mediterraneus* Παμπανὶς (In Notitiâ, [d] *Ala Prima Cataphractari*, *Pampane*: In Itinerario, *Pa-pa*, depravatè) [e] *postea Memnon.* Memnonii jam meminit Strabo; adeò ut nomus etiam hic Thebani veteris pars fuisse videatur. Hîc etiam [f] Ταθυρὶς *vicus mediterraneus*. Παθυρὶς legendum videtur [g] V. doctissimo; qui & *Phaturiten* (non *Phanturiten*) nomum legit in Plinio; atque inde terræ [h] *Pathros*, id est, Thebaidis vestigia colligit. [c] Ptol.l.4. c.5. [d] §. 20. [e] Ptol.ib. [f] Ptol.ib. [g] Bochart. Phaleg.l.4. c.27. [h] Supr.p.24.

Restat *Hermonthites nomus*, *& metropolis Hermonthis*, [i] *in quâ Apollo & Jupiter coluntur*; *hic etiam Bos alitur*. Post hunc, *nomum* in hâc parte alium non exhibet Ptolemæus. Plinius autem [k] *Apollopoliten*, atque *Phanturiten*; quorum metropoles in Ptolemæi laterculo. [l] *Deinde* Λάτων πόλις, *& Apollinis urbs Magna*, *& vicus mediterraneus* Φθωνθὶς, *& insula Elephantina.* A Φθωνθὶ forsan *Phanturites* nomus Plinii. [i] Strab. p.812. [k] Plin.ib. [l] Ptol.ib.

Regrediamur jam ad Arabicos Thebaidis nomos. Cynopoliti (seu tandem Antinoïti) conterminus est [m] *in Orientali fluminis parte Antæopolites nomus*, *&* 'Ανταίου *metropolis Mediterranea*; *inde* Πασσάλων. In Itinerario mansiones sunt *Anteu*, *Mythû*, *Isiû*, *Hieracôn* (id est urbe *Accipitrum*) *Pesla*. In Notitiâ; *Pescla*, *Theraco*, *Isui*, *Mutheos*. [m] Ptol.

Nomus proximus est *Panopolites*, *& Metropolis Panopolis*; *dein* Λεπιδωτῶν *urbs*; *Chenobosceia*; & Καινὴ πόλις, *Nova urbs.* [n] *Pan apud Ægyptios in summâ est veneratione*, *cui non tantùm simulacra ponuntur in omni templo*, *sed urbs etiam est ejus nominis in Thebaide*, *quam incolæ* Χέμμιν, *Chemmin vocant*, *& interpretantur* Πανὸς πόλιν. *Panopolis* itaque nomen Græcum; Ægyptiacum *Chemmis*. Hinc lux Herodoto: ille "Εστι, [o] inquit, Χέμμις πόλις μεγάλη νομοῦ τοῦ Θηβαϊκοῦ, ἐγγὺς [n] Diod.Sic. l.1.p.11. a. [o] L.2.c.91.

Νέης πόλεως, *Chemmis est urbs magna in Nomo Thebaico, propè urbem Novam*; quæ Ptolemæo Καινὴ πόλις. Est etiam [a] Νῆσος ἡ Χέμμις περὶ τὸ ἐν Βουτοῖ ἱερὸν, *Chemmis insula, juxtà templum in Buti.*

[a] *Herodot. l.2.c.158.*

Herodotus dixit, *Nomum Thebæum Calasiriorum* cohortibus quibusdam assignatum esse; & *Chemmiten Hermotybiis*. Cùm *Chemmis* sit *Panopolis*, & νομοῦ τοῦ Θηβαϊκοῦ; Nomus iste primâ institutione latè patebat, & totam fortasse Thebaidem, aut saltem magnam ejus partem continebat; neque *Hermotybii* minùs, quàm *Calasirii* præstò fuerunt Regi.

Sequitur, apud Ptolemæum, *Coptites Nomus & metropolis mediterranea Coptos.* [b] *Indicarum Arabicarumque mercium Nilo proximum emporium*; [c] *à quo fossa Coptum defert: Viam inde ad Berenicen, in Rubri maris littore aperuit Philadelphus*, διὰ τὸ τὴν Ἐρυθρὰν δύσπλουν εἶναι, καὶ μάλιστα τοῖς ἐν τῷ μυχῷ πλαζομένοις, *Quod mare Rubrum, præsertim ex intimo recessu, difficulter navigaretur.*

[b] *Plin. l.5. c.9.*
[c] *Strab. p.815.*

Ultimus Ptolemæo est Θηβῶν νομὸς, *Thebarum nomus, & metropolis Diospolis Magna*, non solùm Ægypti, sed Thebani imperii caput. [d] *Hecatompylas Thebas nemo non novit.* Nomus hic, juxtà Ptolemæum, Æthiopiæ est conterminus: censentur in eo *Tuphium, Cnubis*, Εἰληθυίας πόλις, *urbs Lucinæ* (pro quâ *Lucothea*, in editis Plinii) *Toum mediterranea*, Ὄμβροι. Plinius, inter Thebaidis Nomos (à summâ parte incipiens) [e] recitat [1] *Ombiten*, [2] *Phatniten*, [3] *Apollopoliten*, & cæteros quos nominavimus. *Ombos*, & *Contra Ombos* habet Itinerarium. In Notitiâ, *Leg. III Diocletian, Ambo*; mendosè, pro *Ombis*. De Nomo *Phatnite* non constat: à *Phatnitico* Nili ostio distat nimiúm. Post [f] *Ombros, Syene, & super Cataracten minorem*, Ἱερὰ Συκάμινος, *& Philæ*, [g] *commune Æthiopum & Ægyptiorum domicilium.*

[d] *Ammian.*
[e] *Plin. ib.*
[f] *Ptol. id.*
[g] *Strab.*

Macedones Nomis non tantùm nomina imponebant, sed ad libitum eos reformabant.

Dominantibus Romanis, Ægyptus erat *sub dispositione V. Spect. Præfecti Augustalis*; non tamen protinùs sublata fuit *nomorum* distinctio. Νομαρχῶν meminit Strabo, [h] in rebus Petronii. [i] Trajano quærenti, de quo Nomo esset Plinii medicus, respondit ille, Νομοῦ Μεμφιτικοῦ. Hadrianus *Antinoiten* nomum instituit. In *Provincias* serò divisa fuit Ægyptus.

[h] *Lib. 17. p.820.*
[i] *Plin l.10. Ep 8,11.*

Quæ de *Nomis* hìc dicta Tabulam poscunt: de Operibus autem satis.

Sesostris

Sesostris omnes, qui cum imperio unquam fuerunt, excessisse videtur, tam rebus bello gestis, quàm magnitudine numeroque donariorum, & Operibus in Ægypto editis. Qui etiam cùm regnasset annos XXXIII (post reditum scilicet ex Asiâ) *captus oculis, sponte vitâ demigravit: Eóque facto non modò sacerdotum, sed & reliquorum Ægyptiorum admirationem promeruit: quod sibi vitæ exitum fecisset, magnitudine animi, factis testatâ, dignum.* Diodor. l. 1. p. 37. d.

In statuendis Sesostris annis variant auctores. Herodotus eos omisit: Africanus, in XII Dynastiâ, *Sesostri* attribuit annos 48; in XIX autem *Sethoni* (qui idem est) annos 51; & Eusebius ibi, 55. Josephus, ex Manethone,* implicitè numerat illius annos 60; & paulò pòst expressè 59: Diodorus, annos tantùm 33; quos, ob paucitatem, ab illius reditu putamus. Tanta licentia insequentibus Ægyptiorum temporibus tenebras obduxit prorsùs impervias; nisi facem præbuisset Chronologia Sacra. *Sup. p. 134. p. 300.

Æra Templi.

TEMPLUM Hierosolymitanum, à Solomone conditum, stetit annos Quadringentos, juxtà rationes nostras. Hujus temporis duo sunt intervalla: unum, regni *Israelitici*; alterum regni *Judaici*, ipsiusque *Templi* excidio terminatur. Prius continet annos 272; qui ex comparatâ invicèm duplici Regum successione, adscititiisque utriusque Regni consortiis colligendi sunt.

Ær. Temp.

1 [a] *Anno 480 ab egressu Israelitarum ex Ægypto, anno regni sui 4, Solomon cœpit ædificare Domum Domino.* [a] 1 Reg. 6. 1.

8 *Anno undecimo Solomonis, absolutum est Templum.* 38.

37 Defuncto Solomone, *Rehoboam regnavit, filius 41 annorum in regnando*; id est, expleto patris anno 40, successit proximo. 14. 21.

41 *Anno quinto Rehoboami, Sesac* (sive Sesostris) *expilavit thesauros Templi.* 25.

50 Anno 14°, ex Asiâ in Ægyptum rediit.

Quo anno Rehoboam regnare cœpit, eodem (abstractis X Tribubus) cœpit etiam Jeroboam. Nam

54 *Anno Jeroboami 18, Abiam in regno succedit Rehoboamo patri*: 15. 1.

[b] Hic Jeroboamum prælio vicit; Bethelem, urbesque alias cœpit, *regnabat annos tres*, incompletos; scilicet [b] II Chron. 13. 15. 1 Reg. 15 2.

I *Reg.* 15.9. *Anno* 20 *Jeroboami* (five ultimo) *regnavit Asa*. Dicitur 56
14.21. autem *Jeroboam regnâsse annos* 22 ; quia *Nadab filius regnavit*
pro eo. Ultra annos 22, non mansit Sceptrum in domo
Schismatici.

15.25. *Nadab regnare cœpit anno secundo Asæ, & regnavit annos* 2. 57

33. Cæso Nadabo, *tertio anno Asæ, regnavit Baasa*. 58

(Seculum XV.)

[a] II *Chron.* 14.9. Contra *Asam* Judææ Regem [a] *Zera Rex Chus*(Arabiæ)*duxit*
1000000 *militum* ; *quibus Asa occurrens cum* 300000 *è Judâ*,
[b] 15.10. *&* 280000 *è Benjamine*, *Chusæos fudit*, *&* [b] *anno regni* 15°, 70
Pentecostes festum immensis sacrificiis celebravit.

Baasa regnavit in Tirza annos 24, id est, *à tertio Asæ anno*
[c] I *Reg.* 16 8. ad annum ejus *XXVI*, [c] *quo regnare cœpit Ela*.

[d] II *Chron.* 16.1. Obscurum est quod dicitur, [d] *Baasam, anno* 36 *Asæ, ædificâsse Ramam*. Alii hìc, non ab initio Asæ numerant, sed à
morte Solomonis ; alii, omissâ tricesimi notâ, numerum
[e] I *Reg.* 15. 16. imminuunt ; mihi satius est silere. [e] *Erat autem bellum inter*
Asam & Baasam,omnibus diebus eorum. Baasâ ædificante Ramam,
Ben-hadad Rex Syriæ Damascenæ, ab Asâ mercede conductus,
invasit Israelem,& cepit *totam terram Nephthali*,& *Iion*(in Asher
& *Dan* (Danitarum) & *Abel-beth-maacham*, in tribu Manassis.

[f] 16.8. [f] *Anno* 26 *Asæ regnavit Ela annos duos*, non integros. 81

15. *Anno* 27 *Asæ*(post septiduum Zimri) fit Schisma ; *dimidium* 82
22. *populi erat post Tibni* ; *sed prævaluit populus qui erat post Omri* :
23. *& regnavit Omri annos* 12.

Anno 31 *Asæ*, *Omri* (anno regni sui 5°) *condidit Samariam* ; 86
& anno proximo, Regiam illuc transtulit ; quum *regnasset in*
Tirzâ annos 6.

[g] 16.25. [g] *Anno* 38 *Asæ* (qui est ultimus Omri) *regnavit Achab*. 93

[h] 22.41. [h] *Anno* 4 *Achabi, regnavit Jehosaphat filius Asæ*. 97

51. *Anno* 17 *Jehosaphati regnavit Ahazias*,cum patre,*biennio* penè. 113

II *Reg.* 3.1. *Anno* 18 *Jehosaphati, regnavit Joram, filius Achabi, super Israel*, 114
8.16. cum fratre Ahazia, patre mortuo ; fratre per cancellos
decidente.

Anno 5° *Joram regis Israel, regnante in Judâ Jehosaphato, regnavit Joram filius Jehosaphati* ; à patre (anno ejus 22) in consortium regni vocatus. 118

Anno

119 *Anno secundo Jorami regis Judæ, moriente Abaziâ, Joram* II Reg. 1. 17.
regnavit solus in Israele; cùm fuisset sex annis regni consors cum fratre.

121 Anno regni 25° obiit Jehosaphat, & Joram rex Judæ regnavit solus.

125 *Anno octavo Jorami regis Judæ*, qui ultimus, *regnavit* 8. 17,
Abazias filius, anno Jorami regis Israel 12° ineunte, completo 25.
autem 11°. 9. 29.

Eodem anno, Reges ambo Judæ atque Israelis interempti sunt à Jehu. Successerunt *Athalia* vidua, in Judâ; ipse *Jehu*, in Israele.

131 *Anno septimo* occisâ Athaliâ, *regnavit Joas* septennis. 11 5, 12 1.

153 *Anno 23° Joasi, regnavit Jehoahaz filius Jehu in Israele.* 13. 1.

(Seculum XVI.)

165 Ineunte hoc sæculo (anno Per. Jul. 3871) *Joas* Rex in Judâ regnaverat annos 34. *Jehoahaz* in Israele, annos 12; ejus diebus omnibus, Hazael rex Syriæ oppressit Israelitas.

167 *Anno 37 Joasi, regnavit Jehohaz filius Jehoahazi in Israele,* 13. 10.
cum patre, ano ejus 15°.

168 *Anno secnndo Jehoæ*, 16° Jehoahazi, *regnavit Amasias*, cum 14. 1.
patre Joaso, anno ejus 38°.

181 *Anno Amasiæ* 14, capto rege, Hierosolyma à *Jehoâ* diri- Joseph. l. 9.
piuntur. c. 10.

182 *Anno 15 Amasiæ, regnavit Jeroboam* Secundus *filius Jehoæ, in* II Reg. c. 14.
Israele. 23.

193 Anno 26° Amasiæ, duodecimo Jeroboami, *Azarias* (qui & *Ozias*, ut *Uzziah* dictus est) ab Amasiâ patre in regni consortium assumptus est. Hoc autem ex eo colligitur, quòd

208 *Anno 27 Jeroboami regnabat Azarias*; eodemque tempore 15. 1
filius erat 16 annorum in regnando; id est, totidem annos reg- 2,
naverat; inde autem leprosus erat usque ad mortem. 5.

222 *Regnabat Jeroboam annos* 41. Ultimus illius annus erat 14. 23.
Azariæ tricesimus: Sicut illius 27us fuerat hujus 16^tus.

Contigit inde in Israele septennium *Interregni*. Nam non nisi

230 *Anno 38 Azariæ, regnavit Zacharias, Jeroboami filius; qui* 15. 8,
post sex menses à Shallumo occisus est.

231 *Anno 39 Azariæ* (post *mensem Shallumi*) *regnavit Menahem.* 13.

II Reg. 15. 19. *Phul, Rex Assyriæ, invasit terram: Menahem dedit ei mille talenta argenti, ut confirmaretur in regno.*

23, *Anno* 50 *Azariæ, regnavit Perkajah Menahemi filius.* 242

27, *Anno* 52 *Azariæ* (qui ultimus) *regnavit Peka.* 244

32, *Anno secundo Pekæ, regnavit Jotham Azariæ filius*; & regna- 245
*30. vit * annis 20.

16. 1. *Anno* 17 *Pekæ, regnavit Achaz* (à patre in regni consortium 260
† 15. 33. ascitus) quum † *regnasset Jotham annis* 16.

15. 30. Eo anno contigit *Galilææ* captivitas.

Anno 20 *Jothami* (quarto Achazi) *Hosea conjuravit contra* 264
Pekam, & interfecit eum, regnavitque pro eo.

18. 1. (Seculum XVII.)

Anno tertio Hoseæ regis Israel (Jothamo mortuo) *regnavit* 266
9, *Ezechias filius Achazi regis Juda*, à patre ascitus.

Anno quarto regis Ezechiæ, qui erat (decimus Achazi) 270
10. *septimus Hoseæ, Salmanaser Rex Assyriorum obsedit Samariam.*

* 17 1. *Post tres annos, Samaria capta est, anno nono Hoseæ regis Israel*; 272
anno sexto Ezechiæ; anno duodecimo Achazi. Nam * *in anno XII Achazi, regnaverat Hosea annis IX.* Ita vertendum; neque opus est ut duplicetur *Hoseæ novennium.*

Hic finis Regni Israelitici.

Collecta hæc utriusque Regni successio (quæ nos usque ad Seculum XVII, id est, ad *Æram Nabonassari*, & *Olympiadas* deducit) optima est intermediorum temporum norma. Sanè pauci illi *Reges*, qui in *Thebanâ serie* Sesostrim sequuntur, etsi rebus gestis & Imperii amplitudine sint præcedentibus longè præstantiores; eorum tamen tempora mutila sunt & incerta: neque satis ratam habemus regulam, per quam res istæ suis temporibus disponi possint. Ad rationes itaque *Ebraicas* (quàm fieri commodè poterit) tempora *Thebana* posthàc accommodari oportet.

Ægyptii per sesquiseculum circiter in Asiâ dominati sunt. Id tum ex ipsorum Regum splendore (mox dicendo) liquet; tum ex obscuris *Ebræorum* rebus; Qui non tàm intestinâ seditione divisi, quàm Ægyptiorum potentiâ per Asiam se pandente oppressi, toto hoc Seculo XV, nihil magnifici perpetrârunt. Seculo proximo, id magis manifestum est: quippe cedentibus Ægyptiis, & sublato eorum in Asiâ imperio, sub Regibus *Azariâ* atque *Jeroboamo* II, Regnum utrumque fuit florentissimum.

Reges

Reges Tyri.

AD normam Ebraicam etiam applicandi sunt *Annales Tyrii*; quorum fragmentum eximium, ex *Menandro* interprete, recitat

Josephus con. Apion, l. 1. p. 1043.

Τελευτήσαντος δὲ Ἀβιβάλου, διεδέξατο τὴν βασιλείαν, ὁ υἱὸς αὐτοῦ Εἴρωμος, ὃς βιώσας ἔτη πεντήκοντα τρία ἐβασίλευσε τριάκοντα καὶ τέσσαρα.	*Abibalo defuncto, successit in regnum filius ejus Hiromus, qui vixit annos 53, regnavit annos* —	34
Οὗτος, &c. (*suprà*, p.350.)	*Hic*, &c.	
Τελευτήσαντος Εἰρώμου, διεδέξατο τὴν βασιλείαν Βαλεάζαρος [Βααλβάζερος] ὁ υἱὸς, ὃς βιώσας ἔτη τεσσαράκοντα τρία, ἐβασίλευσεν ἔτη ἑπτὰ [ιζ'.]	*Hiromo moriente, successit in regno ejus filius Baleazarus; qui vixit annos 43; regnavit annos* —	7
Μετὰ τοῦτον Ἀβδάστρατος ὁ αὐτοῦ υἱὸς βιώσας ἔτη εἴκοσι ἐννέα, ἐβασίλευσεν ἔτη ἐννέα.	*Post hunc Abdastartus filius, qui vixit annos 29, regnavit annos* —	9
Τοῦτον οἱ τῆς τροφοῦ αὐτοῦ υἱοὶ τέσσαρες ἐπιβουλεύσαντες ἀπώλεσαν· ὧν ὁ πρεσβύτερος ἐβασίλευσεν ἔτη δώδεκα.	*Hunc quatuor nutricis ejus filii insidiis peremêre; quorum senior regnavit annos* —	12
Μεθ' οὓς [ὃν] Ἄσταρτος ὁ Δελαιαστάρτου, ὃς βιώσας ἔτη πεντήκοντα τέσσαρα, ἐβασίλευσεν ἔτη δώδεκα.	*Post quem, rex fuit Astartus Deleastarti filius, qui vixit annos 54; regnavit annos* —	12
Μετὰ τοῦτον ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ Ἀσέρυμος [Ἀσθάρυμος] βιώσας ἔτη τέσσαρα καὶ πεντήκοντα, ἐβασίλευσεν ἔτη ἐννέα.	*Post hunc frater ejus Aserymus, qui vixit annos 54; regnavit annos* —	9
Οὗτος ἀπώλετο ὑπὸ τοῦ ἀδελφοῦ Φέλητος, ὃς λαβὼν τὴν βασιλείαν ἦρξε μῆνας ὀκτὼ, βιώσας ἔτη πεντήκοντα.	*Ille peremptus est à fratre Phelete, qui regnum occupavit mensibus octo, & vixit annos 50*, —	8 m.
Τοῦτον ἀνεῖλεν Εἰθώβαλος ὁ τῆς Ἀστάρτης ἱερεὺς, ὃς ἐβασίλευσεν ἔτη τριάκοντα δύο ἐβίωσεν ἔτη ἑξήκοντα ὀκτώ.	*Hunc sustulit Ithobalus Astartæ sacerdos, qui vixit annos 68, regnavit annos* —	32
Ἀβροχία τε ἐπ' αὐτοῦ ἐγένετο, ἀπὸ τοῦ Ὑπερβερεταίου μηνὸς, ἕως τοῦ ἐχομένου ἔτους Ὑπερβερεταίου. Ἱκετείας δ' αὐτοῦ ποιησαμένου, κεραυνοὺς ἱκανοὺς βεβληκέναι.	*Defectus pluviarum fuit, eo regnante, à mense Hyperberetæo usque ad insequentis anni Hyperberetæum: cùm vero ille supplicationes indixisset, magna vis tonitruum sequuta est.*	
Οὗτος πόλιν Βότρυν ἔκτισε τὴν ἐπὶ Φοινίκῃ, καὶ Αὖζα τὴν ἐν Λιβύῃ. (*Joseph. Antiq. l.8.c.7.*)	*Hic Botryn urbem in Phœnice condidit; & Auza, quæ est in Africâ.*	
Τοῦτον διεδέξατο Βαδέζωρος, ὃς [Βάλεζορος υἱὸς] βιώσας ἔτη τεσσαράκοντα πέντε, ἐβασίλευσεν ἔτη ἕξ.	*Huic successit Badezarus filius, qui vixit annos 45; regnavit annos* —	6
Τούτου διάδοχος γέγονε Μάτγηνος [Μέττηνος] ὁ υἱὸς, ὃς βιώσας ἔτη τριάκοντα δύο, ἐβασίλευσεν ἔτη ἐννέα [κθ'.]	*Hujus successor fuit Matgenus filius, qui vixit annos 32; regnavit annos* —	9
Τούτου διάδοχος γέγονε Φυγμαλίων· βιώσας δ' ἔτη πεντήκοντα ἕξ, ἐβασίλευσεν ἔτη τεσσαράκοντα ἑπτά.	*Hujus successor fuit Pygmalion; qui vixit annos 56; regnavit annos* —	47
Ἐν δὲ τῷ ἐπ' αὐτοῦ ἑβδόμῳ ἔτει ἡ ἀδελφὴ αὐτοῦ φυγοῦσα, ἐν τῇ Λιβύῃ πόλιν ᾠκοδόμησε Καρχηδόνα.	*Septimo autem hujus regni anno, ejus soror (Dido) profuga urbem Karthaginem in Africâ condidit.*	

Ab initio *Hiromi* ad exitum *Pigmalionis* colliguntur anni 177 & menses 8; qui juxtà rationes Ebraicas stabiliendi sunt. [a] *Templum in Hierosolymis conditum est anno duodecimo regni Hiromi.* Anno Templi 73, regnare cœpit *Ithobalus*, *Astartæ sacerdos*; cujus filiam [b] *Jesabelem* in uxorem duxit *Achab*, qui regnare cœpit anno Templi 93, [c] quo regnante contigit pluviarum defectus. Anno Templi 120, regnare cœpit *Pygmalion*; anno 126, *illius soror in Africam fugiens, Carthaginem condidit.*

[a] Sup.p.352.
[b] 1 Reg. 16. 31.
[c] 17. 1.

Sec.	Æra Temp.	*Reges Judæ.*	*Reges Israelis.*	*R. Tyri.*	Per. Jul.
	37	1. REHOBOAM, *an.*17.	1. JEROBOAM.		3743
		V. Sesac *Hierosolyma cepit.*		NUTRICIS *fil.* 12.	
	54	1. ABIAM, *an.* 3.	XVIII.	ASTARTUS, 12.	3760
	56	1. ASA, *an.*41.	XX.		3762
	57	II.	1. NADAB, *an.*2.		3763
	58	III.	2. 1 BAASA *in* Tirsâ, *an.*24.	ASERIMUS, 9.	3764
XV.	65	12.	8.	PHELES, *m.* 8.	3771
	73	18.	16.	ITHOBALUS, Astartæ sacerdos, 32.	3779
	81	XXVI.	1. ELA, *an.*2.		3787
	82	XXVII.	2.1 OMRI (Tibni) *an* 12.		3788
	86	XXXI.	5. Samaria *fit Metropolis.*		3792
	93	XXXVIII.	12.1 ACHAB, *an.*22.		3799
	96	41.1 JEHOSAPHAT, *an.*25	IV.		3802
	105	9.	13.	BADEZORUS, 6.	3811
	111	15.	19.	MATGENUS, 9.	3817
	113	XVII.	21.1 ACHAZIAS.		3819
	114	XVIII.	22.1 JEHORAM, *cum fratre.*		3820
	118	22.1 JEHORAM, *cum patre,*	V.		3824
	119	II.	6. *Solus, fratre mortuo.*		3825
	120	3.	7.	PYGMALION, 47.	3826
	121	4 *Solus, patre defuncto, an.*4.	8.		3827
	125	VIII. 1 { AHAZIAS, *an.*1. / ATHALIA, *eodem an.* }	XI. / XII. } JEHU, *an.* 28.	Dido *in Africam.*	3831 / 3832
	131	VII. 1 JOAS, *an.*40. *Abscondebatur 6 an.*	7. / 28.		3837
	153	XXIII.	1. JEHOAHAZ, *an.* 17.		3859
XVI.	165	35.	13.	46.	3871
	167	XXXVII.	15.1 JEHOAS, *cum patre*, (*an.*16.	47. (*Huc* Menander.)	3873
	168	38.1 AMAZIAS, *cum patre.*	16. II.		3874
	170	40. 3 *Solus.*	17.3 *Solus.*		3876
	182	XV.	4. / 1.16 JEROBOAM II, *an.*41.		3888
	193	26.1 AZARIAS, *qui &* UZZIAH *an.* 52	12.		3899
	196	29.4 *Solus.*			3902
		(Hæc florentissima	*utriusque Regni tempora.)*		
	208	XVI. *Rex leprosus usq; ad mortem.*	XXVII.		3914
	222	30.	XLI. *Post ejus mortem,* Interregni *septennium.*	*Reges Assyriorum.*	3928
	230	XXXVIII.	ZACHARIAS, 6 *mens.*		3936
	231	XXXIX.	1. SHALLUM, 1 *m.* MENAHEM (*an.*10.		3937
	242	L.	10. PEKAJAH, *an.*2.	PHUL.	3948
	244	LII.	1. PEKAH, *an.*20.		3950
	245	1. JOTHAM, *an.*20.	II.		3951
	260	16. ACHAZ, *cum patre.*	XVII. Galilææ *captivitas.*	TEGLATPHULASAR.	3966
	264	XX. 4	1. HOSEA.		3970
XVII.	265		2.		3971
	266	7.1 HEZEKIAS, *cum patre.*	III.		3972
	270	10. IV.	VII. Samariam *obsedit*	SALMANASAR.	3976
	271	11.5	8.		3977
	272	XII. VI.	IX. Samaria *capta.*		3978

Æra Ægyp.	Reges Ægypti.	Æra Att.	*Græca.*	
1373		612	22. Phorbas.	
1377	Sesostris *in* Asiam.			
1386	*Ejus reditus in* Ægyptum.			
		635	23. Megacles, *an.*30.	
1401		640	Hesiodus *Poeta.*	
1420	Rhamses.	665	24. Diognetus, *an* 28.	
		676	Homerus *Poeta.*	
		688	*Pheidon nummum argenteum fecit.*	
1450		693	25. Phericles, *an.*19.	*Olymp.*
		699	*OLYMPIA* ab Iphito,	I.
			Lycurgo & Cleosthene *instituta.*	II.
				III.
		712	26. Ariphron, *an.* 31 *Afr.*	IV.
				V.
1480	Amenophis, *qui &* Memnon.	723	*Daïcles coronatus.*	VI.
				VII.
		727	*Pheidon praerat ludis.*	VIII.
				IX.
1500	Ramesses.			X.
				XI.
1501		740		
		743	27. Thespeus, *an.* 27.	XII.
	Ammenemes.			XIII.
	Thuoris.			XIV.
				XV.
	Ægyptiorum in Asiâ Imperium circà hoc tempus desiit;			XVI.
	Ægypto inter Regulos divisâ.			XVII.
				XVIII.
		770	28. Agamestor (*an.*24.)	XIX.
				XX.
				XXI.
	Saitæ.			XXII.
				XXIII.
	Stephanathis, (*an.*7 / Tnephachthos. / Asychis	794	29. Æschylus, *an* 23.	XXIV.
				XXV.
				XXVI.
	Necepsos,6			XXVII.
	Nechus,8 / Bocchoris / Anysis	807	Olympias *vulgò* Prima; *quâ* Corœbus *stadium vicit.*	I.
				II.
	Sabbacon *Æthiops Ægypti Regulos circà hoc tempus opprimit.*	814	Syracusæ, *Colonia Corinthiorum.*	III.
	*Dominatur an.*50.			IV.
		817	30. Alcmæon, *an.*12.	V.
		829	1. Charops, *Archon Decennalis.*	VI.
		831	Roma *Condita.*	VII.
		836	Nabonassari *initium.*	VIII.
		839	2. Æsimedes, *an.*10.	IX.
1601		840		
	Ad Soum *Ægypti R. legati missi ab* Hoseâ *Rege Israelis.*			

Sesostris Successor.

NON est verisimile quod (sub *Vexoris* nomine) de *Sesostre* dicitur; illum [a] *contentum victoriâ, imperio abstinuisse.* Sesostris enim acquisitum in Asiâ Imperium non modò sibi dum vixit retinuit; sed etiam posteris tradidit. Neque assentire possum viro magno, qui ad illud *Paulini*, apud [b] *Ausonium*,

[a] *Justin Epit. l. 1. c. 1.*

[b] *Epist. 19.*

Et qui regnavit sine nomine mox Sesoostris,

[c] *Sine nomine* (inquit) *hoc est, sine hæredibus.* Sanè Sesostris quatuor filios habuit, præter solertissimam filiam *Athyrten.* De Successore autem ambigitur. Audiendus inprimis est Herodotus.

[c] *Can Isag. p. 310.*

[d] *Sesostre defuncto, regnum suscepisse ferunt* PHERONEM *ejus filium; qui expeditionem nullam fecit; sed luminibus captus est, hâc de causâ. Cum fluvius copiosissimè exundaret, ita ut XVIII cubitos rura transcenderet, & ingruente vento fluctuosus esset; Rex protervitate quâdam spiculum in medios fluctus contorsit: statimque ex oculis laborans, visum amisit. Decenniò quidem cæcus erat: anno autem undecimo advenit ei ex urbe Buti Oraculum: Tempus pœnæ quâ mulctaretur exactum esse; visumque ei rediturum, si oculos abluisset urinâ mulieris, quæ ad suum solius virum accessisset, aliorum virorum expers. Ille uxoris suæ urinam primùm expertus, quùm nihil meliùs cerneret; deinceps aliarum urinam expertus, tandem vidit. Tum mulieres omnes quas expertus esset (præter eam cujus urinâ lotus visum recepisset) in urbem coegit (quæ* Ἐρυθρὴ βῶλος, *Rubra gleba dicitur) easque omnes cum ipsâ urbe concremavit: eam verò, cujus urinâ sanatus est, uxorem duxit. Rex cæcitate liberatus, tum in aliis omnibus templis donaria eximia posuit, tum in templo Solis duos Obeliscos spectaculo dignos, longitudinis centenùm cubitorum; latitudinis octonûm.* Herodotum sequuntur alii, in Regis nomine plurimùm discrepantes. Diodorus dicit, Sesostris [e] *filium in regno succedentem,* καὶ τὸ τοῦ πατρὸς προσαγορευόμενον ἑαυτῷ περιθέμενον, *& patris nomen sibi assumentem, nihil bello memorabile peregisse.* Filium intelligit eundem, cum Herodoto: Adjicit enim eadem de illius cæcitate; visûsque redditi ratione; & de duobus Obeliscis. Plinio appellatur [f] *Nuncoreus Sesostridis filius* ille, qui Obeliscum *centum cubitorum post cæcitatem (visu reddito ex oraculo) Soli sacravit. Ejusdem remanet & alius Romæ, (in Vaticano Caii & Neronis principum Circo) ex omnibus unus omninò fractus est in molitione.*

[d] *Herod. l. 2. c. 111.*

[e] *L. 1 p 38. a.*

[f] *L. 36. c. 11.*

Navis,

[a] *Navis, quâ Caius Cæsar importaverat, omnibus quæ unquam in mari visæ sunt, mirabilior.* A Sixto V erectus antè ædem S. Petri hodiè conspicitur: Rasus est, & Hieroglyphicarum expers; sed paternis major. [a] Plin. l. 36. c. 9.

Pheroni subjungit Herodotus [b] *Proteum* (nescio quem) *Memphi regnantem*; qui (durante bello Trojano) *Alexandrum cum Helenâ apud se detinuit*: dein [c] *Rhampsinitum regem.* Diodorus (qui alioquin Herodoti vestigiis insistere solet) inter *Sesostris filium* & *Proteum, multos*, ait, *fuisse successores ignobiles*; inter quos *Amasis* (vel [d] *Ammosis*) *rex injustus*; quem (deficientibus Ægyptiis) ejecit *Actisanes Æthiops.* Ille Ægypto potitus, *Rhinocoruram*, bonorum omnium indigam, condidit: Hujus successorem facit *Mendetem* (sive *Marrum*) *indigenam*; *qui sepulcrum sibi construxit Labyrinthum*; & post eum, ἔτη χρυσὰς πέντε, Ἀναρχίαν. Tandem *Protei* successorem habet *Rhemphim*; qui est *Rhampsinitus* Herodoti. Unde Diodorus hyperbolimæos istos Reges deprompserit, non quæro. Sanè Æthiopum impressio ad præsentem Ægyptiorum felicitatem non benè quadrat.

[b] L. 2. c. 112.
[c] Ib. c. 121.
[d] In notis Rhodomanni.

Ad hæc tempora etiam pertinet XII Africani Dynastia; quam ille (juxtà receptum Græcorum προχρονισμὸν) longè in anteriora protrusit. In illâ enim Sesostris tam nomine, quàm rebus gestis insignitur; aliique leguntur *Reges Thebani*, & priores & posteriores, qui alibi vix occurrunt; & res quædam magnificæ, quæ nisi felicissimis Thebanorum temporibus non satis competunt.

Ex Manethonis tomo II.

XII Dynastia Diospolitarum regum VII. Syncel. p. 59.

1. SESONCHOSIS, *Ammenemis filius* ——— an. 46.
2. AMMENEMES, *ab Eunuchis occisus* ——— 38.
3. SESOSTRIS, *qui novem annis totam Asiam subegit; & in Europâ Thraciam: & in devictarum gentium memoriam, apud fortes viri, apud imbelles, fœminæ pudendum in cippis exaratum posuit. Adeò ut ab Ægyptiis, post Osirim, primus haberetur* ——— 48.
4. LACHARES, *qui Labyrinthum sibi sepulchrum paravit* ——— 8.
5. AMMERES ——— 8.
6. AMMENEMES ——— 8.
7. SCEMIOPHRIS *Soror* ——— 4.

Sesonchosis censetur primus, & à Sesostre omninò diversus. Illius, ex *Dicæarcho*,[a] meminimus; & ex Apollonii Rhodii Scholiaste, illum cum *Sesostre* eundem esse docuimus.

[a] Supra, p.238, & 365.

Sesostri hìc successit *Lachares*, *qui Labyrinthum sibi sepulchrum paravit.* [b] Eusebio, *Labaris*; Diodoro *Mendes*, sive *Marrus* vocatur, qui (aliquantò pòst Sesostris tempora) *Labyrinthum condidit in Nomo Arsinoite*, posteà dicto. *Portentosissimum humani ingenii opus durat etiam nunc* (ait [c] Plinius) *in Ægypto* (*in Heracleopolite nomo*) *qui factus est ante annos* (*ut tradunt*) 3600 *à Petesuco, sive Tithoe. Quanquam Herodotus totum opus Regum* * * *esse dicit, novissimáque Psammetichi. Causam faciendi variè interpretantur. Demoteles, regiam Motherudis fuisse; Lysias, sepulchrum Mœridis; plures, Soli Sacrum id extructum; quod maximè creditur.* Sequitur ibidem ædificii mirandi descriptio. Ob sententiarum discrepantiam, de conditore non liquet. Verùm opus illud Thebano Imperio dignum; hisce florentissimis Ægyptiorum temporibus optimè convenit.

[b] Sync. p.59

[c] Plin. l.36. c.13.

Africanus XII istam Dynastiam à XIX hâc (de quâ agimus) malè divulsisse videtur. In utrâque enim sunt acquisitum in Asiâ Imperium & Reges qui in Ægypto unquam regnârunt maximi. Sed neque Reges [d] Dynastiæ XIX (etsi longævi sint aliqui) intervallum temporis, Dynastiæ assignati, complere videntur. Illa enim (ad normam Græcam fabricata) terminos habet notissimas Græcorum Epochas; *Adventum Danaï*, atque *Excidium Ilii*. *Sethosis*, rex primus, *Danai* frater dicitur: *Thuoris*, ultimus, *excepit Menelaum*. Interstitium est annorum 302. Verùm in Dynastiâ hâc ab Africano numerantur anni tantùm 203: pauciores, ab Eusebio; qui defectum prospiciens, non *Armaim* hunc Sethoseos fratrem voluit esse *Danaum*, sed alium [e] *Armaim*, qui in præcedente Dynastiâ rex decimus quartus censetur.

[d] Sup. p.300.

[e] Ibid.

Si cuipiam libuerit, ex Diodoro, aut ex XII Dynastiâ, semiplenam hanc Dynastiam explere; equidem non refragor; modò neque *Sesostris*, neque *Ammenemes* bis, terve numeretur. Nostrum est, testimoniis non contemnendis propagatum *Thebanorum* Imperium referre.

Rhamses

Rhamses Rex.

MAnetho (apud Josephum) [a] Σέθως, ait, ἐβασίλευσεν ἔτη νθ', καὶ μετ' αὐτὸν ὁ πρεσβύτερος τῶν υἱῶν Ῥάμψης ξϛ, *Sethos* (Sesostris) *regnavit annis* 59, *& post hunc senior è filiis Rhampses* 66. [a] *c. Apion. p.* 1052, *d.*
Hic Imperium amplissimum, virtute paternâ partum, jure hæreditario administravit. Ejus nomen variè profertur; Herodoto, *Rhampsinitus*; Diodoro, *Rhemphis*; [b] Africano, Ῥαψάκης; Eusebio, *Ramses* nuncupatur. Rex fuit omnium ditissimus, atque avarissimus; [c] *Cui tanta fuit vis pecuniarum, quantam nemo insequentium regum propè æquare, nedum superare potuerit.* [d] *Ille enim totam ætatem accurandis vectigalibus & acervandis undecunque opibus insumpsit. Ob pusillanimitatem atque avaritiam, neque in Deorum munera, vel hominum beneficia quicquam contulit. Ideò ut bonus, non rex, sed œconomus, pro virtutis gloriâ, majores quam quisquam prædecessorum divitias reliquit. Argenti enim & auri coegisse fertur* εἰς τετταράκοντα μυριάδας ταλάντων, *quadragentas Myriadas* (400000) *talentorum.* Est autem talentum Ægyptiacum Attico duplum. De furtiva *ærarii* ejus expilatione, Herodotum adeas. [b] *Sup. p.* 300. [c] *Herodot. l.* 2. *c.* 121. [d] *Diod. Sic. l.* 1. *p.* 39. *c.*

Nimia hæc regis φιλαργυρία fabulæ forsan ansam dedit de illius descensû ad inferos. [d] *Dicunt hunc regem vivum descendisse infernè, eò ubi Græci* Ἀΐδην *esse opinantur, ibique cum Cerere aleâ lusisse, & aliquando victorem, aliquando victum fuisse; & reversum esse, donum ab eâ ferentem, mantile aureum.* Similem Ægyptiorum fabulam [e] retulimus de Mercurio aleâ ludente cum Lunâ, & dies ἐπαγομένας lucrante. [f] Herodotus, *feriantur*, ait, *Ægyptii à descensu Rhampsiniti ad ejus reditum; & Sacerdotes pallium quoddam, eo ipso die contextum, uni ex suis induunt, & oculos mitrâ obducunt; quem gestantem pallium ubi in viam deduxerunt, quæ fert ad Cereris templum, ipsi redeunt, illo relicto. Hunc autem sacerdotem, velatos oculos habentem, aiunt à geminis lupis agi ad Cereris templum, quod ab urbe viginti stadia abest; & rursus à Templo in eundem locum à lupis reduci.* [g] *Ægyptii dicunt Cererem & Dionysium Inferorum principatum tenere.* [d] *Herod. ib. c.* 122. [e] *Sup. p.* 237. [f] *Ibid.* [g] *Herod. ib. c.* 123.

[h] *Usque ad Rhampsinitum regem*, πᾶσαν εὐνομίην *omnem legum æquitatem in Ægypto fuisse, Ægyptumque maximè floruisse aiebant.* [h] *Ib. c.* 124.

Rex hic [i] *monimenta reliquit Porticus, quæ sunt ad templum Vulcani ab Occasu* (sicut rex [k] Mœris porticus alias, Boream spectantes, extruxerat.) [i] *c.* 121. [k] *Sup. p.* 228.

5 H

extruxerat.) *Posuit etiam è regione porticuum suarum duo simulachra longitudinis quinûm & vicenûm cubitorum; quorum quod Aquilonem respicit, id Æstatem vocant, & quidem adorant, atque beneficiis prosequuntur: alteri autem, quod ad Notum est, & Hyems vocatur, contraria istis faciunt.*

Luculentissimum hujus Regis monumentum, cui nomen ejus inscriptum, Thebis olim vidit Germanicus Cæsar: amplissimum sanè, non tam Regis ipsius, quàm Majestatis Ægyptiacæ testimonium.

[a] Tacit. Annal. l. 2. an. 772.

[a] *Germanicus Ægyptum proficiscitur, cognoscendæ antiquitatis. Visit veterum Thebarum magna vestigia; & manebant structis molibus literæ Ægyptiæ, priorem opulentiam complexæ. Jussusque è senioribus sacerdotum patrium sermonem interpretari; referebat, habitâsse quondam septingenta millia ætate militari; atque eo cum exercitu Regem* RHAMSEN *Libyâ, Æthiopiâ, Medisque, & Persis, & Bactriano, ac Scythiâ potitum, quasque terras Suri, Armeniique, & contigui Cappadoces colunt; inde Bithynum, hinc Lycium ad mare, imperio tenuisse. Legebantur & indicta gentibus tributa, pondus argenti & auri, numerus armorum equorumque & dona templis ebur atque odores; quasque copias frumenti & omnium utensilium, quæque natio penderet: haud minùs magnifica, quàm nunc vi Parthorum, aut potentiâ Romanâ jubentur.*

Nulli unquam Imperio secundum fuit Ægyptiacum, si cum Romano illud comparari liceat, quod sub Trajano maximè splendidum fuit validumque, quando hæc literis mandavit Tacitus.

[b] Lips. in locum.

Vir doctissimus [b] *de hâc tantâ potentiâ Ægyptiorum nihil legit, nihil credidit.* Veruntamen ex rebus à Sesostre gestis sublata est omnis dubitatio; & manifestò constat, elegantem hanc Ægyptiaci Imperii descriptionem & accuratissimam esse, & verissimam.

Assyriorum hîc (tanquam ignotæ gentis) nulla prorsùs est mentio; adeò ut πολυθρύλλητον eorum Imperium, hisce Ægyptiorum temporibus, penitùs nullum fuisse: populusque ipse, alieno sub nomine, cum cæteris nationibus tributum in Ægypto pependisse videatur. *Medos* etiam *Persasque* περιληπτικῶς nuncupari putamus; quorum res in literis admodùm obscuræ fuerunt: donec Dejoces, *Medis*; Cyrus *Persis* Imperium asseruère.

[c] Diod. Sic. l. 1 p. 35. d.

Jam primùm *indicta sunt gentibus tributa.* Sesostris [c] τοῖς ὑπὸ ἔθνεσι κατὰ δύναμιν ἔταξε δωροφορεῖν καθ' ἐνιαυτὸν εἰς Αἴγυπτον,

Jussit

Jussit quidem gentes, pro modo facultatum, munera quotannis in Ægyptum perferre. Rhamses tributa imperavit; & ab exactione istâ avaritiæ reus peragitur. Vulgò dicunt [a] *Darium* gentibus primò impofuisse tributa: *Longimanum* intelligit [b] Strabo; nos *Darium Medum*, sive *Primum*; de quo, insequentibus.

[a] Polyæn. Strat. l. 7.
[b] Lib. 15. p. 735. b.

Præter hoc Rhampsis monumentum, in Thebarum regione Libycâ fuerunt ejusmodi alia diversorum regum elogia. Strabo αὐτόπτης [c] *Suprà Memnonium* (ait, id est Amenophis monumentum) *sunt in speluncis Regum conditoria, in saxum incisa, circiter XL mirum in modum structa, spectatu digna. In his conditoriis, inscriptiones in quibusdam Obeliscis declarant divitias illorum regum, & potentiam; ut usque in Scythiam & Bactrianam, & Indiam, & quæ nunc Ionia dicitur, imperium extenderint; item tributorum magnitudinem; & exercitus circiter mille millia.* Tanta autem potentiæ amplitudo non nisi de Sesostris successoribus intelligi potest; è quibus, qui *Rhampsi* huic inscriptus est Obeliscus, Germanico legendus obtigit; cæterorum regum nomina, tam injuriâ temporum, quàm scriptorum incuriâ periere tandem, postquam ab ipsis Ægyptiis diutissimè conservata fuissent. [d] Αἰγυπτίοις δ' ἔτι καὶ τὰ γεγονότα διὰ τῆς μνήμης ἀεὶ νέα πάρεστιν. ἡ δὲ μνήμη διὰ τῆς ἱστορίας. Αὕτη δ' ἀπὸ τῶν στηλῶν, ἐν αἷς ἀπεγράφοντο τὰ παράδοξα, καὶ τὰ θαύματος ἄξια εἴτ' ἐν πράξεσιν, εἴτ' ἐν εὑρέσεσιν, *Ægyptiis adhuc quæ facta sunt per memoriam semper nova adsunt. Memoria verò est per historiam; hæc autem à Columnis, in quibus describebantur paradoxa, & quæ admiratione essent digna, sive in actionibus, sive in inventionibus.*

[c] Lib. 17. p. 816. b.
[d] Proclus comment. primo in Timæum.

Thebæ Ægyptiæ.

GErmanicus *visit veterum Thebarum magna vestigia.* Sanè urbs illa (tanto imperio digna) ex quo reges Thebani expulerant *Pastores*, totius *Ægypti* fuit Metropolis; ex quo Sesostris *Asiam* subjugaverat, totius fuit *Orientis* caput. Urbs unicè miranda, tùm ob vetustatem, tùm ob magnitudinem. De cujus origine frustra litigant Sacerdotes. Nihil opus est, ut fingant illam ab [e] Osiride conditam; à [f] Busiride, non est verisimile. Antiquitatem ejus satis testatur longissima *Regum* series, à *Mene* ad *Thuorim*; quam nulla uspiam Gentium successio adæquare potest.

[e] Diod. Sic. l. 1. p. 14.
[f] Ib. p. 29.

Magnitudinem autem urbis ex ejus longitudine colligere eſt.
[a] Lib. 17. p 816.a. [a] Strabo (qui recentes illius ruinas vidit) Καὶ νῦν, inquit, δείκνυται δ' ἴχνη τοῦ μεγέθους αὐτοῦ ἐπὶ ὀγδοήκοντα σταδίους τὸ μῆκος, *Oſtenduntur hodiéque magnitudinis illius veſtigia ad LXXX ſtadiorum longitudinem.* Scilicèt ad Nili ripas in tantum urbs extendebatur. Alii longi-
[b] In Διοσπ. tudinem multò majorem tradunt. Cato (apud [b] Stephanum) τετρακόσια στάδια τὸ μῆκος, *Quadringenta ſtadia longitudinis* occu-
[*] P.36. pâſſe aſſerit. Euſtathius (ad [*] Dionyſium) aliquid addit: Thebas, ait, εἰς σταδίους Κ καὶ τετρακοσίους ἐκτείνεσθαι, *Ad ſtadia CCCCXX extendi.* Verùm numeri iſti de longitudine murorum, ſive de urbis ambitu, intelligendi ſunt: quamvis hoc quoque nimium videatur; cùm
[c] P.29.d. neque *Babylonis*, neque *Ninives* tanta eſſet amplitudo. [c] Diodorus urbem anguſtiore limite comprehendit: τὸν μὲν περίβολον ὑποστήσασθαι σταδίων ἑκατὸν καὶ τεσσαράκοντα, *Circuitum ſubſtitui ſtadiorum CXL.* Quod de novâ urbe recens conditâ, nec dum auctâ, dictum videtur. Urbs primùm in Arabico Nili latere poſita, tandem etiam in
[*] Strab.l.17. p.816.a. Libycum ſeexpandit: [*] Μέρος δ' ἐστὶν ἐν τῇ Ἀραβίᾳ, ἐν ᾗ περ ἡ πόλις· μέρος δ' ἐστὶ καὶ ἐν τῇ περαίᾳ, ὅπου τὸ Μεμνόνιον, *Thebarum pars eſt in Arabiâ, ubi & urbs; pars etiam in ulteriore ripâ, ubi Memnonium.*

A ſplendidis Seſoſtris temporibus urbs hæc adeò illuſtris fuit,
[d] Herod.l.2. c. 5. ut toti Ægypto gloriam, etiam & nomen præripuerit. [d] Πάλαι αἱ Θῆβαι Αἴγυπτος ἐκαλέετο, *Olim Thebæ Ægyptus vocabatur*; Reges ipſi, *Thebani*, ſive *Dioſpolitani*; omnis Ægypti populus, & univerſa potentia *Thebanorum* eſſe dicuntur.

Ex Epitaphio *Rhampſis* legit ſacerdos, illìc *habitâſſe ſeptingenta millia ætate militari.* Ex alio meminit Strabo στρατιᾶς περὶ ἑκατὸν μυριάδας, *Exercitûs circiter centum myriadum.* Immenſum hunc
[e] De ſitu orbis l.1.c.9. numerum probat [e] Pomponius Mela; ait, *Thebas (ut Homero dictum eſt) centum portas habere; ſolitaſque ſingulas, ubi negotium exegerat, dena Armatorum millia effundere.* Verùm non temerè credendum eſt, tot militum millia in unâ *Thebarum* urbe comprehendi.
[f] Sup p.375. Docuit [f] modò Herodotus, milites ferè omnes (quibus aſſignabantur fundi) *Inferioris Ægypti* nomos incoluiſſe; eorum autem numerus fuit 410000. Veriſimile eſt, ingentibus iſtis numeris contineri, non tantùm Ægyptios, ſed etiam alias quaſcunque imperii gentes, quæ ſub rege Thebano meruere.

Diodorus,

Diodorus, iſtum *ſeptingentorum millium* numerum ad omnem [a] Ægypti plebem refert. Τοῦ δὲ σύμπαντος λαοῦ τὸ μὲν παλαιὸν φασὶ γεγονέναι περὶ ἑπτακοσίας μυριάδας, καὶ καθ' ἡμᾶς δὲ οὐκ ἐλάττους εἶναι τριακοσίων, *Dicunt, univerſi populi olim fuiſſe circiter ſeptuagies centena millia; eſſe etiamnum triciès centena millia.* Parùm dixiſſe videtur Diodorus, qui in Ægypto fuit (Olympiade [b] CLXXX) annis circiter 30 antequam Thebæ exciſæ ſunt. Joſephus (ſub Veſpaſiano) poſt Thebarum cladem, longè majorem in Ægypto multitudinem fuiſſe demonſtrat. [c] *Ægyptus, ab Æthiopia ad Alexandriam, habet 7500000 incolarum; ſicut ex tributo ſingulorum capitum exiſtimari licet, præter populum Alexandrinum.* Πεντήκοντα, ait, πρὸς ταῖς ἑπτακοσίαις μυριάδας ἀνθρώπων. Sanè recentioribus ſeculis major fuit populi numerus, quàm vetuſtioribus; & ſub Ptolomæis tandem maximum cepit Ægyptus incrementum. Id ex urbium pagorumque cenſu perſpicuè cernitur; qui ad hunc modum ſe habuit.

[a] L. 1. p. 19. b.
[b] Diod. l. 1. p. 30. d.
[c] Bell. Judaic. l. 2. c. 16. p. 807.

Ἐπὶ τῶν ἀρχαίων χρόνων ἔσχε κώμας ἀξιολόγους καὶ πόλεις πλείους τῶν μυρίων καὶ ὀκτακισχιλίων, ὡς ἐν ταῖς ἱεραῖς ἀναγραφαῖς ὁρᾶν ἐστι κατακεχωρισμένον, *In ſacris literis notatum eſt, Ægyptum antiquis temporibus habuiſſe urbes pagoſque inſignes, ultra* ——— } 18000 — Diod. l. 1. p. 19. b.

Ἐπὶ Ἀμάσιος δὲ βασιλέος, λέγεται πόλεις ἐν αὐτῇ γενέσθαι τὰς ἁπάσας τότε δισμυρίας τὰς οἰκεομένας. *Sub Amaſi rege, dicitur urbes habitabiles in eâ fuiſſe* ——— } 20000 — Herod. l. 2. c. 177.

Ἐπὶ δὲ Πτολεμαίου τοῦ Λάγου, πλείους τῶν τρισχιλίων (ſcribe τρισμυρίων) ἠριθμήθησαν, *Sub Ptolemæo Lagi, recenſitæ ſunt plures quàm* ——— } 30000 — Diod. ibid.

Sub *Ptolemæo Philadelpho.*

Τρεῖς μὲν οἱ πολέων ἑκατοντάδες ἐνδέδμηνται,
Τρεῖς δ' ἄρα χιλιάδες, τρισσαῖς ἐπὶ μυριάδεσσι,
Δοιαὶ δὲ τριάδες, μετὰ δέ σφισιν ἐνδεκάδες τρεῖς.
Tres illi urbium centuriæ extructæ ſunt,
Tria inſuper millia ſuper triginta,
Duo item terniones, & prætereà ter undecim. } 33339

Theocrit. Idyl. 17. v. 82

300
3000
30000
6
33
33339

Poſteriora hæc tempora reſpexit Cato (apud [d] Stephanum) quum ſcripſerit, Ὅτι τρισμυρίας τρισχιλίας κώμας εἶχε καὶ τριάκοντα, ἀνθρώπων δὲ μυριάδας ἑπτακοσίας, *Ægyptum habuiſſe pagos 33030, hominum vero 7000000.*

[d] In Δίοσπ.

Thebarum itaque fortuna, adhùc ſuperba, indiès creſcebat: poſteà verò declinavit illa, urbſque à *Sabacone*, *Nabuchodonoſoro*, *Cambyſe* capta eſt, & malè multata. Poſt conditam Alexandriam, primatum amiſit: *A* [a] *Ptolemæo Philometore* (Secundo) *ob defectionem, ad paupertatem redacta*; tandem à *Cornelio Gallo* (primo Ægypti Præfecto Auguſtali) penitùs exciſa eſt. Euſebius (anno tertio poſt pugnam Actiacam) [b] *Thebæ Ægypti uſque ad ſolum dirutæ.* Ad quem locum ait Vir maximus, [c] *Hallucinatio eſt.* Veruntamen funeſtæ hujus cladis veritatem teſtatur Strabo; qui in expeditione Arabicâ comes fuit Ælio Gallo, qui, poſt C. Petronium, ſucceſſit Cornelio Gallo. [d] Νυνὶ (inquit, id eſt, ſub Tiberio) *κωμηδὸν συνοικεῖται*, *Nunc per vicos habitatur.* Adde hoc Juvenalis:

—[e] *Vetus Thebe centum jacet obruta portis.*

[f] Pauſanias etiam *Thebas Ægyptias ad nihilum redactas* eſſe teſtatur.

[a] Pauſan. Attic p.15.
[b] Chron. n.1989.
[c] Scal. Animadvert.
[d] Strab.l.17. p.816.
[e] Sat.XV. ver.6.
[f] L.8.p 509.

Neque id præterire poſſum, quod de primâ hujus urbis clade refert Ammianus Marcellinus. [g] *Hanc, inter exordia pandentis ſe latè Carthaginis, improviſo excurſu duces oppreſſere Pænorum: poſteaque reparatam Perſarum rex Cambyſes aggreſſus eſt.* Carthaginis exordium in hæc *Rhamſis*, in Ægypto regnantis, tempora incidit; Imperium autem, urbe adultâ, prolatum eſt: neque intelligenda ſunt urbis conditæ, ſed expanſi dominii initia. Poſt annos 130, *Sabbacon Æthiops* obtinuit Ægyptum; & poſt annos 260, *Nabuchodonoſorus*: utrumlibet intelligas. Sanè *Pænorum* imperium ultrà *Philænorum aras* extendi non novimus.

[g] L.17 p.90.

Carthago condita.

INter Phœnicum colonias celeberrima fuit *Carthago*, non autem vetuſtiſſima. [h] *Illi, extra Columnas Herculis progreſſi, in mediâ Africæ orâ maritimâ urbes condiderunt*, μικρὸν τῶν Τρωϊκῶν ὕστερον, *paulò pòſt belli Trojani tempora.*

[h] Strab.l.1. p.48.c.

Colligitur tempus *Carthaginis Conditæ* ex *Tyriorum Regum* annalibus, ad Æram *Templi* applicatis. [i] Joſephus (ut ſolet) κατ᾽ αὔξησιν peccat; dum *Hiromi* ætatem, non regnandi annos in calculum ſuum adhibet. Sunt autem anni 126 à jacto Templi fundamento ad Carthaginem condi cœptam. Templum condi cœpit, anno Per. Jul. 3706: adde annos 126; habes Per. Jul. 3832; quo Carthago condi cœpir. Cum calculis iſtis optimè convenit [k] Solino;

[i] c. Apion. p.1043.
[k] Cap.30.

Hadramyto

Hadramyto & Carthagini auctor est à Tyro populus. Carthaginem (ut Cato in oratione Senatoriâ autumat) cùm rex Hiarbas rerum in Libyâ potiretur, Elissa mulier extruxit, domo Phœnix, & Carthadam dixit, quod Phœnicum ore exprimit Civitatem Novam; mox sermone verso, Carthago dicta est, quæ post annos septingentos triginta septem exciditur, quàm fuerat extructa. Excisa est Carthago *Cn. Lentulo, L. Nummio Coss.* anno Romæ conditæ 608; Per. Jul. 4568. Deductis annis 737, Carthaginis conditus incidet in annum jam dictum 3832.

[a] *Philistus Naucratita scripsit, à Zoro & Carthagine hoc tempore* (id est, anno 32 ante ἅλωσιν Trojæ) *Carthaginem conditam; eosdem autem fuisse Tyrios.* Appianus [b] fictitios istos *conditores* ponit *annis 50 ante captum Ilium.* Verùm *Carthada*, sive *Carthago*, non conditoris nomen est, sed urbis: *exprimit* Νεάπολιν; & *Zor* est *Tyrus* Pœnicé: [c] Πόλις ὀχυρὰ Σὼρ, ἤγουν Τύρος: *Urbs munita Tzor, sive Tyrus.*

[a] *Euseb.* n 804. [b] *Libyc. initio.* [c] *Josue* 19. 29.

Menander *Didonem* non nominat. Fugæ historiam compendio cecinit [d] Virgilius; sed licentiâ nimis poeticâ, ad *Æneæ* tempora composuit. Servius ibi, magis historicè: *Dido* (ait) *vero nomine Elissa antè dicta est; sed post interitum, à Pœnis DIDO appellata, id est Virago, Punicâ linguâ: Quòd cum à suis civibus cogeretur cuidam de Afris regibus nubere; & prioris mariti amore teneretur; forti se animo & interfecerit, & in pyram injecerit, quam se ad expiandos prioris mariti manes extruxisse fingebat.* [e] Syncellus, ἐκαλεῖτο περὶ τούτου Ὀριγὼ (Οὐράγω legit Bochartus) non Carthago, sed Dido *vocabatur antea Virago*, id est, Elissa. *Dicunt* illam [f] κληθῆναι ὕστερον τῇ Τυρίων φωνῇ Διδὼ, διὰ τὸ πολλὰ πλανηθῆναι, ἀπὸ Φοινίκης ἀπαίρουσαν ἐπὶ Καρχηδόνα. Τῇ γὰρ Φοινίκων φωνῇ τὴν πλανῆτιν Διδὼ παρασημαίνουσι, *Postmodum Tyriorum linguâ appellatam esse Didonem, quia multum divagata est, cùm è Phœnice proficisceretur Carthaginem; Erraticam enim, Phœnicum Sermone, Didonem appellari.*

[d] *Æneid* l. 1. à V. 342 ad 323. [e] P. 181. 2. [f] *Etymolog. M.* Δ.

Stephanus de Carthagine, ἐκαλεῖτο δὲ καὶ Κακκάβη. Τοῦτο δὲ κατὰ τὴν οἰκείαν αὐτῶν λέξιν ἵππου κεφαλὴ δηλοῦται, *Vocatur etiam* CACCABE. *Ita patrio eorum sermone significatur caput equi.* Quo spectat Virgilius;

> [g] *Effodere loco signum, quod regia Juno*
> *Monstrârat, caput acris equi——*

[g] *Æneid* 1. v. 447.

Tetradrachmam habeo, in cujus una parte προτομὴ ἵππου, *caput acris equi* eleganter pictum, cum literis ad infimum collum ignorabilibus.

Ex Græcorum Mythologiâ, Libyam jampridem insederat Cadmus, —[a] Λιβυσίδι Κάδμος ἀγέρη
Δωμήσας πολίων ἑκατοντάδα· δῶκε δ' ἑκάστῃ
Δύσβατα λαϊνέοις ὑψούμενα τείχεα πύργοις.

[a] Nonni Dionysiac. l.13. v.364.

Cadmus in Libyâ extruens centum urbes, arduis mœnibus & turribus lapideis unamquamque cinxit. Et in comitatu Bacchi,

[b] Τόσσος λαὸς ἔην ἑκατόμπολις——

[b] Ib.v.378.

Tantus erat populi numerus è centum urbibus Cadmi. Atque inde Κάδμεια dicta Carthago, apud Stephanum.

Amenophis Rex.

MAnetho (apud [c] Josephum) post *Rhampsem*, εἶτα τὸν Ἀμένωφιν εἰσποιεῖσας ἐμβόλιμον βασιλέα, *Dein Amenophim adjicit regem.* Idem in [d] Thebanâ Africani Dynastiâ Ἀμμενέφθης; Eusebio, *Amenophes*; Pausaniæ verò, per literæ prothesin, *Phamenophis* dicitur.

[c] Apion. 1052.d.

[d] Sup p 300.

Rex hic Herodoto non memoratur; quem neglectâ temporum ratione, à Regibus *Thebanis* ad *Memphitas* hîc transiliisse [e] diximus: eumque secutus est Diodorus; interpositis tamen γενεαῖς ἑπτὰ *Regum ignavorum*, πλὴν ἑνὸς Νειλέως, *excepto Nileo*; cujus [f] suo loco, ex Eratosthene & Dicæarcho, meminimus.

[e] p. 49.

[f] p 238

Ex homonymiâ, *Amenophim* hunc cum [g] priore confundi putamus. De priore, Africanus (eumque sequuti Eusebius, & Syncellus) [h] Οὗτός ἐστιν ὁ Μέμνων εἶναι νομιζόμενος, καὶ φθεγγόμενος λίθος, *Hic Memnon habitus est, & lapis loquens.* Idem dicit Eusebius in Chronico; sed magis cautè, ex alienâ Africani potiùs, quàm suâ sententiâ. [i] *Hic est Amenophis; quem quidam Memnonem putant, lapidem loquentem.* Ipse enim *Memnonem* diù posteà bello Trojano interfuisse refert (regnante in Ægypto Thuore) [k] *Memnon & Amazones Priamo tulère subsidium.*

[g] p.318.

[h] Sync.p.72. A.D.p.151, c.

[i] Num.400.

[k] Num. 832.

Sanè veritati historicæ maximè congruum est, *Amenophim* hunc qui post Sesostrim regnavit, esse illum Græcorum *Memnonem*, qui Susis Phrygibusque imperavit. Rex enim hic inter bellicosissimos Ægypti reges meritò numerandus est, qui, educto in Asiam exercitu, gentes à Sesostre subjugatas invisit & ordinavit; Phrygiam obambulavit: Susis diù commoratus, sui monumenta reliquit; Bactrianos rebellantes ad obedientiam pristinam reduxit; & de

Asiâ

Afiâ pacatâ, ſtabilitoque Seſoſtris imperio, ſuperbum deportavit triumphum. Græci autem (quibus debemus omnem, præter Sacram, vetuſtiorum temporum hiſtoriam, licèt ſerò contextam) cùm tantarum rerum famam tardis incertiſque rumuſculis accepiſſent, adeò fabulis (ad quas Græci veteres nimis erant proclives) inquinaverunt omnia, ut exortâ demum literarum luce, & recluſis Ægyptiorum adytis, non eſſet Græcis integrum, ex ipſis Ægypti monumentis, rerum Ægyptiacarum inſtaurare veritatem. Nos quidem operam dabimus, quantam in re deperditâ poſſumus, veritatis veteris naufragium colligere, & ex obſcuris Thebarum ruderibus, incertiſque Græcorum placitis, Regis maximi memoriam reficere.

Inter plurima hujus regis monumenta, celebratur maximè ſtatua illa vocalis, cujus meminerunt Strabo, Plinius, Tacitus, Pauſanias, Lucianus, Philoſtratus, Tzetzes. Pauſaniam inprimis audiamus, qui Ægyptium Regis nomen enunciat. *Thebis*, [a] inquit, [a] *Pauſan. Att. p. 78.* *trans Nilum, ad Σύριγγας, quas vocant, ſtatua adhuc eſt reſonans* (pro ἠλεῖον, ἠχεῖον ſubſtituit [b] Scaliger) *quam multi Memnona nominant;* [b] *In Euſeb. n. 400.* *quem ex Æthiopiâ aiunt in Ægyptum, & Suſa uſque penetrâſſe. Verùm Thebani non dicunt Memnonem, ſed ex indigenis Phamenophin eſſe, cujus erat iſta ſtatua. Audivi etiam, qui Seſoſtrim eſſe dicerent. Statuam hanc Cambyſes diffidit; & quantum à capite ad medium corpus, abruptum eſt; quod reliquum ſedere videtur; & quotidiè ad ortum ſolis ſonum edit; qualem nervi citharæ aut lyræ, cùm fortè rumpuntur.*

Phamenophis itaque, ſive *Amenophis*, Thebanis is eſt, qui Græcis *Memnon*,. Nomen ex *Menis*, primi regis, nomine componi videtur. *Mennoph* Græcis, euphoniæ gratiâ *Mennon*, ſive *Memnon*. Cæterùm obſcura eſt Ægyptiorum nominum ratio.

[c] *Cambyſes autem lapidem hunc concidit*, νομίζων εἶναι γοητείαν ἐν αὐτῷ, [c] *Syncel. p. 151. c.* ὡς Πολύαινος ὁ Ἀθηναῖος ἱστορεῖ, *Credens magicas præſtigias in eo fuiſſe, ut refert Polyænus Athenienſis.* Inde Juvenalis, de Thebis,

[d] *Dimidio magicæ reſonant ubi Memnone chordæ.* [d] *Sat. XV. ver 5.*

[e] Strabo, ex opinione vulgi, etiam adfert dimidiatæ ſtatuæ cauſam. [e] *Lib. 17. p. 816. a.* *In ulteriore*, inquit, *Nili ripâ, eſt Memnonium: hîc cùm duo eſſent coloſſi de ſolido lapide, inter ſe propinqui, alter manet integer, alterius verò ſuperiores à ſede partes corruerunt, terræ motu, ut fertur. Creditum etiam eſt, ſemel quotidiè ſonitum, veluti ictûs haud magni, à parte edi*

quæ in sede ac basi remansit. Damis (Apollonii Tyanei in itinere socius) colossum illum alterum, qui extabat integer, descripsisse

a Philostr. l.6.c.3. videtur. Dicit enim, [f] τὸ τῶν ὀφθαλμῶν νῦν, καὶ ὁπόσα τοῦ στόματος ὡς φθεγξαμένου ᾄδουσι, *Oculorum & totius oris imaginem quasi loquuturi hominis esse perhibent.* Dicit præterea, statuam λίθου εἶναι μέλανος· ξυμβεβηκέναι δὲ τὼ πόδε ἄμφω, κατὰ τὴν ἀγαλματοποιΐαν τὴν ἐπὶ Δαιδάλου, *ex nigro esse lapide; pedes ambos junctos esse, juxta modum*

b Sup.p.279 *faciendi statuas usque ad ætatem* [b] *Dædali.* Porrò Memnonis statua

c Philost. ib. dicitur [c] φθέγξασθαι μὲν παραχρῆμα, τῆς ἀκτῖνος ἐλθούσης αὐτῷ ἐπὶ στόμα, *vocem edere, ubi primùm solis radius ad ejus os pervenit.* Quod non nisi Colosso integro competit. Marmoris genus docet Plinius.

d Plin.l.36. c.7. [d] *Lapis Æthiopicus, quem vocant Basalten, ferrei coloris atque duritiei, narratur in Thebis (delubro Serapis, ut putant) Memnonis statuâ dicatus; quem quotidiano solis ortu contactum radiis crepare dicunt.* Tacito,

e Annal.l.2. an.772. inter præcipua Ægypti miracula, censetur [e] *Memnonis saxea effigies, ubi radiis solis icta est, vocalem sonum reddens.* Accedat Dionysius ὁ

f Ver.250. Περιηγητὴς, [f] Θήβην Ὠγυγίην ἑκατόμπυλον, ἔνθα γεγωνὼς
Μέμνων ἀντέλλουσαν ἑὴν ἀσπάζεται Ἠῶ.
Thebas priscas, centum portas habentes; ubi resonans
Memnon exorientem suam salutat Auroram.

Quid multa? Strabo atque Pausanias, auctores minimè vani, sonitum audiverunt. Strabo autem, etiamsi audiverit, fidem tamen

g Lib. 17. p.816.b. non adhibuit. [g] *Ego*, inquit, *cum Ælio Gallo adessem, & cum reliquâ multitudine amicorum ac militum qui cum eo erant, circiter horam primam, sonitum audivi. Utrum à basi, sive à Colosso, an verò ab circumstantium aliquo editus sit, non habeo affirmare; cùm propter obscuritatem causæ, quidvis potiùs credere subeat, quàm ex lapidibus sic compositis sonum edi.*

Præter sonorum hoc miraculum, fuerunt alia hujus regis in

h Strab.l.17. p.813.b. Ægypto monumenta; alia etiam nomina. [h] *In urbe Abydo (quæ olim urbs magna & secunda post Thebas) fuit Memnonis Regia mirificè structa è solido lapide; quemadmodum Labyrinthus. Est eò deducta ex magno flumine fossa; circa quam Acanthôn Ægyptiorum lucus est, Apollini sacer. Si Memnon (quod nonnulli sentiunt) ab Ægyptiis vocetur Ismandes, etiam Labyrinthus erat Memnonius, & ejusdem opus; sicut ea quæ in Abydo*

i Strab. ib. p.811.d. *sunt, & in Thebis. Ibi enim quædam dicuntur Memnonia.* [i] Paulò antè de *Labyrintho* dixerat, *Sepulti nomen esse Imandem*; qui in Epitome

k P.39.a. 61.d. scribitur Μαΐνδης. Apud [k] Diodorum, *Mendes sepulchrum sibi*

construxit

conſtruxit Labyrinthum; quem cum *nihil bellici ſuſcepiſſe* dicat, ille Memnona non intellexiſſe videtur. Labyrinthi conditum ætati huic, quæ Seſoſtrim ſequuta eſt, convenire jam diximus. Neque eſt à vero diſſimile, opus illud non unius regis fuiſſe, non unius ſæculi; ſed hiſce inchoatum temporibus, vix ultimis perfectum fuiſſe. Plinius, dum immenſam illi antiquitatem attribuit, non à *Tithone* Memnonis patre, ſed à[a] *Tithoë*, *Semideorum ſeptimo*, condi [a] Suprà, p.11. voluit.

Porrò *Amenophis* hic, ſive *Memnon*, qui Straboni eſt *Iſmandes*, & *Imandes*, Hecatæo dicitur *Oſimandes*; hoc forſan ab *Oſiride*, illud ab *Iſide* nomen. Inter magnifica Thebanorum regum ſepulchra (quorum [b] *$\overline{XLVII}$ memorantur in ſacris ſacerdotum libris, ſed manebant* [b] Diod. Sic. l.1 p 30.c. *tantum $\overline{XVII}$ tempore Ptolemæi Lagi, & eorum pleraque Olympiade $\overline{CLXXX}$*, id eſt ultimis Ptolemæorum temporibus, deſtructa fuerant) illud maximè memorandum eſt, quod eleganter & copioſè deſcripſit Hecatæus Abderita (qui *ſub Ptolemæo Lagi hiſtoriam Ægyptiacam compoſuit*. Alius [c] *erat Hecatæus Mileſius, Hegeſandri filius, tempore* [c] Suid. in Ἑκατ. *Darii Hiſtaſpidæ, qui primus hiſtoriam* πεζῶς ἐξήνεγκε, *ſolutâ oratione ſcripſit*; qui Herodoto, λογοποιὸς *hiſtoricus* vocatur.) Ex Hecatæo, inquit Diodorus, [d] *Sub introitum monimenti regis (quem vocant)* [d] P.30.d. *Oſymandis, atrium eſt ex vario lapide, longitudine duûm plethrûm (200 pedum) altitudine 45 cubitorum: hinc digreſſo occurrit lapideum periſtylion quadratum, cujus unumquodque latus quaternûm plethorum; animalia $\overline{XVI}$ cubitorum ex uno ſaxo, ad antiquum morem cœlata, ſubſunt columnarum loco: tectum totum ſive lacunar, duas orgias* (8 cubitos) *latum, ex uno lapide, ſtellis in ceruleo variegatum eſt. Proximè hoc periſtylium rursùs alius eſt introitus, & atrium priori cætera aſſimile, ſed ſculpturis ampliùs variis elaboratum. Juxta introitum, tres erant ſtatuæ ex uno ſaxo ſingulæ*; *MEMNONIS* τȣ̃ Συκνίτȣ (vocem hanc non capio, neque interpres, qui ſtatuarium intelligit; neſcio, an ſit patris nomen) *una earum ſedebat, omnium in Ægypto maxima; quæ menſurâ pedis $\overline{VII}$ cubitos excedit.*

Ex hâc Memnonis ſtatuâ (quem etiam ſedentem faciunt Pauſanias, Strabo, Philoſtratus) conjicio, monumentum hoc fuiſſe [e] ἐν τῇ Παλαίᾳ, ὅπȣ τὸ Μεμνόνιον, in Thebis Libycis; immò ipſum [e] Strab. p.816.a. fuiſſe *Memnonium*, quod quidem pro Serapis templo perperàm acceperunt. [f] *In Thebis, delubro Serapis, ut putant, Memnonis ſtatua.* [f] Plin l. 36. c 7.

[a] *L. 6. c. 3.* Philostratus appellat [a] τὸ τέμενος τοῦ Μέμνονος, *Templum Memnonis.* Dicit illud simile esse *Foro antiquo, qualia in urbibus quondam habitatis supersunt; ubi columnarum fragmenta, parietum vestigia, & sedes, & limina, & Mercuriorum simulachra, partim manu; partim tempore consumpta.* Sed pergamus.

* *Diod. ibid.* Stant *statuæ *duæ reliquæ ad illius genua, altera à dextris, altera à sinistris, filiæ atque matris, priore minores. Opus mirandum ob magnitudinem, artemque, & saxi naturam; cùm in tantâ mole, neque fissura, neque labes ulla conspiciatur. Inscriptionem verò hanc præfert.*

Βασιλεὺς βασιλέων Ὀσυμανδὺς εἰμὶ·
Εἰ δέ τις εἰδέναι βούλεται πηλίκος εἰμὶ, καὶ ποῦ κεῖμαι,
Νικάτω τι τῶν ἐμῶν ἔργων.

SUM REX REGUM OSYMANDIS;
SI QUIS NOSSE VELIT, QUANTUS SIM, ET UBI JACEAM,
VINCAT ALIQUID MEORUM OPERUM.

Est & alia seorsùm Matris imago XX cubitorum, in cujus capite tres reginæ; quibus significatur eam filiam, uxorem & matrem Regis fuisse.

[b] *Diod. Sic. p. 30. b.* [b] *Post Atrium, erat peristylium priore præstantius; in quo sculpturæ variæ, repræsentantes bellum ab eo gestum,* πρὸς τοὺς ἐν τοῖς Βάκτροις ἀποστάντας, *cum Bactris rebellantibus; in quos expeditionem fecit cum quadringentis millibus peditum & viginti millibus equitum: Divisoque in quatuor partes exercitu, regis filii singulis præfecti sunt.*

Inter gentes à Sesostre subjectas non recensentur Bactriani; *Rhamsen* tamen *Bactrianâ potitum esse*, ex ejusdem monumento didicimus. Ex Hecatæo, lux Tacito; ex Tacito, fides Hecatæo; ex utroque, geminatum diuturnæ potentiæ testimonium; ut appareat, *Sesostrim* non unicum fuisse ex Ægypti regibus, qui Asiam cum exercitu longè latèque peragraverit. Minor quidem hìc est copiarum numerus, quàm quas modò memoravimus; sive, quòd Ægyptii indies in belligerando peritiores fuerint; sive, quòd contra gentem rebellem non totis opus esset Ægypti viribus.

[c] *Diod. ib.* [c] *In primo pariete, Rex cernitur oppugnans murum, flumine circumfluum; & contra repugnantes se in periculum conjiciens; cum leone, unà cum rege terribiliter concertante. Nonnulli hoc de leone mansuefacto accipiunt, quem rex aluerat, & pugnæ socium habuit; alii volunt,*
[d] *Cl. Alex. Strom. l. 5. p. 567. a.* *imagine leonis, fortissimi regis animum designari.* [d] Ἀλκῆς μὲν καὶ ῥώμης σύμβολον αὐτοῖς ὁ λέων, *Leo illis roboris & virium symbolum est.*

Fluvius

Fluvius iste, qui murum circumfluit, sine dubio est *Eulæus*; de quo Plinius; [a] *Susianen ab Elymaide disterminat amnis Eulæus;* [a] L.6.c.27. *circuit arcem Susorum.* Memnon itaque arcem Susorum expugnavit; & Susis aliquandiù imperavit. Sanè *Susa* [b] Μεμνόνιον ἄςυ καλέεσθαι, [b] Herodot. l.5.c.54. *Urbs Memnonia vocabantur;* [c] & τὰ βασιλήϊα Μεμνόνεια καλεόμενα, [c] c.53. *Regia dicitur Memnonia*, & ipsa [d] Σοῦσα τὰ Μεμνόνεια, *Susa Memnonia* [d] l.7.c.115. à Græcis appellantur. [e] *Si quis prisca heroum tempora respiciat, Susa* [e] Strab.l.15. p 287.a. *dicuntur à Tithono, Memnonis patre, condita; arx autem vocatur Memnonium; Susii etiam Cissii dicti sunt, & Æschylus Memnonis matrem* (Steph. in Σοῦσα) Κισσίαν *vocat.* Mœnia etiam Memnonia dicta sunt: [f] τὰ Βαβυλωνίων [f] Pausan. ἢ τὰ Μεμνόνεια, τὰ ἐν Σούσοις τείχη, *Muri Babylonis;* *vel qui in Susis* Mess p 275 *dicuntur Memnonii.* Diodorus dicit, [g] à Cambysis tempore, *artifices* [g] L 1.p 30. *ex Ægypto ascitos ædificâsse regias illas celeberrimas, quæ sunt in Persepoli, in Susis, & in Mediâ.* Sed palàm est, Ægyptiaca in *Susis* ædificia ad ætatem *Memnonis* esse referenda. Verùm ad peristylion redeamus.

[h] *In secundo pariete effigiantur captivi à Rege ducti, absque virilibus,* [h] Diod. Sic. p.31.c. *manibusve; quo significatum, effœminatis animis in periculo deesse manus. Tertius paries continet victimas regis, & triumphum à bello actum. In medio peristylio, extructa est ara, sub dio, lapidis pulchritudine, artificio, & magnitudine miranda.*

In ultimo pariete, duæ sunt statuæ sedentes, ex integro saxo XXVII *cubitorum; juxta quas ex peristylio tres sunt introitus, in domum columnis substructam, instar Odæi, cujus singula latera duorum plethrorum: in eâ multæ sunt statuæ ligneæ litigatorum, respicientium Judices. Illi, in uno parietum sculpti, sunt numero* XXX; *& in medio summus judex, habens* [i] VERITATEM *ex collo pendentem, & oculos clausos, & libros pluri-* [i] Sup.p.302. *mos sibi adjacentes.*

Cætera nobilissimi hujus monumenti invitus prætereo, nè tædium afferam: Diodorum videas. Summa est hunc Regem, non bello tantùm, sed etiam pace Magnum; erga Deos, Pium; erga homines, Justum fuisse.

Hæc quidem *Memnonis* in Asiam expeditio apud Græcos multò celebrior fuit, quàm altera *Sesostris*; vel quòd hæc recentior erat; vel quòd Poetæ (qui omnium primi res gestas literis mandârunt) jam tandem in Græciâ efflorescebant. *Hesiodus* & *Homerus* Memnoni fuerunt coætanei. Homerus quidem Memnonem omninò non nominat; neque meminisset ejus, etiamsi Iliadas ultra mortem

Hectoris deduxisset; quùm indecorum esset, res suæ ætatis nuperas veteribus Trojanis immiscuisse. [a] Hesiodus autem *Memnonem* (quem fingit esse *Tithoni & Auroræ* filium) appellat Αἰθιόπων βασιλῆα — *Regem Thebanum.*

[a] Θεογ. ver. 985.

Sanè Ægyptus Græcis serò patefacta; neque ante *Psammitichi* regis tempora omninò cognita! Delta diù illis Ægyptus propria habebatur; quæ à mari remotiores sunt ad Austrum regiones, communi [b] *Æthiopiæ* nomine designabantur; sicut *Scythiæ* nomine, Septentrionaliores. Homerus, Thebaida *Æthiopiam* vocat, illamque ab *Ægypto* distinguit. Menelaus sic Telemachum alloquitur,

[b] Strab. l. 1. p. 33. b.

—— [c] Καὶ Αἰγυπτίους ἐπαληθεὶς
Αἰθίοπας δ' ἱκόμην ——
—— *Per Ægyptumque vagatus*
Æthiopes adii ——

[c] Odyss. l. 4. v. 48.

Id est, ex Inferiore Ægypto, sive propriè dictâ, in Thebaida. Nam Homerus expressis verbis dicit, Menelaum *Thebas* venisse; illum ulteriùs penetrâsse, non est rationi consentaneum. Damis (Apollonii Tyanei comes) vidit [d] *Memnonis templum & ejus loquentem statuam, in Æthiopiâ:* id est, in Thebaide, scilicet in Libycâ Thebarum parte. Diximus, [e] *Æthiopas ab Indo consurgentes, juxta Ægyptum consedisse.*

[d] Philost. l. 6. c. 3.
[e] Sup p. 320.

Increbuit forsan Memnonis fama apud Græcos posteros in Asiâ, ex imaginibus istis petrâ incisis, [f] *quarum armatura & Ægyptiaca fuit, & Æthiopica*, quæ in *Ioniâ* diù posteà visebantur; quas Herodotus quidem *Sesostri*, alii autem *Memnoni* attribuunt.

[f] Herod. l. 2. c. 106.

[g] *Tithonus autem, Laomedontis filius, Priami frater, in orientalibus Asiæ partibus militans, usque ad Æthiopiam processit: unde fabula de Memnone ex Aurorâ suscepto; qui Trojanis suppetias tulit, & ab Achille occisus est.* Græci enim (qui Homerum longo intervallo sequuti sunt) cùm nihil illis Bello Trojano magnificentius haberetur, quicquid à majoribus illustre acceperant (non sine magnâ temporum imperitiâ) ad id bellum retulerunt. *Pindarus* (Poetarum primus qui fabulam hanc celebravit) ultrà annos DCC post Trojæ casum floruit; [h] στρατάρχον Αἰθιόπων Μέμνονα appellat; & *Auroræ filium Æthiopem*; illumque *ab Achille prostratum* cecinit. [i] Apud Eleos fuit vetustum opus Lycii Myronidæ, quod *Achillis & Memnonis monomachiam* exhibuit; Quæ etiam in [k] *Arcâ Cypseli*; & *in throno*

[g] Diod. Sic. l. 4. p. 192. b
[h] Pyth Od. 6. ver. 30. Olymp Od 2. ver. 148. Nem Od. 6. ver. 82.
[i] Pausan. l. 5. p. 331.
[k] Ib. p. 323.

[a] *throno Amyclæi* Apollinis inſculpta fuit. Et Quintus Smyrnæus [a] *Pauſan. l.3 p.197.*
(qui Homeri παραλειπόμενα contexuit) concertationem iſtam
graphicè depinxit. Rem ita narrant Græci, [b] *Memnonem fuiße* [b] *Pauſ.Phoc. p.669.c.*
regem Æthiopum, veniße ad bellum Trojanum, non ex Æthiopiâ, ſed à
Suſis Perſarum urbe, debellatis iis omnibus nationibus, quæ mediæ ſunt,
uſque ad Choaſpen flumen. Phryges viam monſtrant, per quam exercitum
duxit. Cui geminus eſt Suidæ locus. [c] *Memnon, qui Ilium duxit* [c] *Suid. in Mem.*
copias, præerat quidem Æthiopibus; ipſe autem non fuit Æthiops, ſed è
Suſis Perſicis, & Choaſpe fluvio, gentes ibi locorum ſibi ſubjectas habens.
Diodorus (ut ſalva ſit Cteſiana *Aßyriorum* æra) Memnonem, non
Regem, ſed ſatrapæ filium facit, Dicit Trojani belli tempore,
[d] *Teutamum Aſiam ſub imperio tenuiſſe; Priamum, cùm ſub regis Aſſyrii* [d] *Diod.l.2. p.77.d.*
clientelâ eßet, ab eo petiiſſe ſubſidia; 10000 *Æthiopum, totidemque*
Suſianos cum 200 curribus miſſos, duce Memnone, Tithoni filio; Tithonum
tunc fuiſſe Perſiæ præfectum; Memnonem in arce Suſorum extruxiße
regiam, quæ uſque ad Perſarum principatum dicta eſt Memnonia: &
per regionem iſtam ſtraviſſe viam publicam; quæ etiam nunc vocatur
Memnonia: ac licet Æthiopes, οἱ περὶ Αἴγυπτον, *qui ad Ægyptum pertinent, hæc in dubium vocent, virum hunc ſuæ patriæ arrogantes, &*
palatia vetera oſtendentes, quæ hodieque vocantur Memnonia; famam
tamen eſſe, Memnonem Trojanis ſuppetias jam dictas attuliſſe; multos
Græcorum ſuſtuliſſe; tandemque Theſſalorum inſidiis cecidiße; cadaver
Æthiopes ereptum combuſſiſſe, & ad Tithonum oſſa reportâße. Diodorus
hic, ab aliis diverſus (quod apud Mythologos non rarum) ex
fabulâ fabulam nectit; &, famam ſequutus, potiora rejicit.

De ſepulchro etiam Memnonis mira comminiſcuntur. *Auctores*
ſunt, inquit [e] Plinius, *Memnonidas aves quotannis advolare Ilium ex* [e] *L.10.c.26. Ælian. de Animal.l 5. c.1. Solin. c.43.*
Æthiopiâ, & confligere ad Memnonis tumulum; & quidem in Troade
[f] *ſupra Æſopi oſtia tumulus eſt, in quo oſtenditur ſepulchrum Memnonis,*
Tithoni filii. Simonides (vel potius [g] Σήμος ὁ Ἠλεῖος, vel ὁ Δήλιος) [f] *Strab.l.13. p 587.c. l.15.p.728.a*
ait, Memnonem ſepultum eſſe circa Paltum Syriæ, juxta flumen Badam.
Joſephus id magis ad Auſtrum collocat. [h] *Duobus*, inquit, *ſtadiis* [g] *Caſaub. in locum.*
ab urbe Ptolemaide eſt fluvius perexiguus, qui Beleus vocatur, juxta [h] *Bell.Jud. l.2.c.9. p 790.g.*
quem eſt Memnonis ſepulchrum. Philoſtratus aſſerit, [i] *Nuſquam terrarum extare Memnonis tumulum; ipſum autem, in Æthiopiâ, in nigrum* [i] *Icon.Mem. p.742.*
transformatum fuiſſe lapidem, & figuram ſedentis; cujus os ſol radio
percutiens vocem elidit; de quo ſatis dictum. Quid multa?

Verissimè Damis negat, Memnonem omninò venisse Trojam.
a Philostr. Vit. Ap. l. 6, 7, 3. [a] Ἠῶς μὲν παῖδα γενέσθαι αὐτόν· ἀποθανεῖν δ᾽ οὐκ ἐν Τροίᾳ, ὅτι μηδὲ ἀφικέσθαι ἐς Τροίαν, ἀλλ᾽ ἐν Αἰθιοπίᾳ τελευτῆσαι, *Auroræ quidem filium fuisse Memnonem; non autem apud Trojam occubuisse, quò ille nunquam venerit, sed in Æthiopiâ.* Ne verò corrueret fabula celeberrima, substituitur [b] *alter Memnon, Trojanus, juvenis, qui post Hectoris mortem* maximè inclaruit, *qui Antiochum occidit, & ab Achille occisus est, cujus arma caputque in rogum congesta. Regnante* nihilominus *in Æthiopiâ, eodem Trojani belli tempore Memnone Æthiope; sub quo etiam Psammius mons à Nilo exaggeratus dicitur; cui Ægyptii qui ad Memphim, & Æthiopes qui sunt ad Meroën, sacrificant, cùm ad ortum solis statua sonum emittit.* Verùm Memnon hic Thebanus est bello Trojano longè recentior.

b Philostr. Heroic. in Antilocho, p. 672. c.

Pari trecentorum horum annorum προχρονισμῷ peccat Virgilius (Poeta præstantissimus) qui Æneam cecinit Carthagine in picturâ videntem

c Æn. l. 1. v. 493. [c] *Eoasque acies, & nigri Memnonis arma.*

Quæ quidem ætati Didûs non malè conveniunt, neutiquam verò Æneæ.

In his Græcorum commentis (uti solet in aliis) falsa veris commiscentur. Licèt enim ementita sit Trojani temporis ratio; verum tamen est, Memnonem (qui Ægyptiis est Amenophis) imperii sedem domiciliumque *Susis* aliquandiu tenuisse, & exercitum (exemplo Sesostris) per *Ioniam Phrygiam*que duxisse. Quæ quidem lucem expeditioni illius *Bactrianæ* præbent, & ab eâdem accipiunt; illa inquam expeditio, quæ hujus regis famam non tantùm apud Susianos (Persarum enim nomen nondum innotuerat) sed & apud Græcos propagavit.

d Sync. p. 72. Secundùm Africani rationes, [d] *Amenophis* regnavit annos XX. Eusebius illi largitus est annos XL. Fuit autem longævus; Damis
e L. 6. c. 3. (apud [e] Philostratum) refert, *Memnonem in Æthiopiâ diem obiisse, quum regnâsset apud Æthiopes γενεὰς πέντε, per spatium quinque generationum.* Herodoto tres γενεαὶ sunt anni C. Cum igitur rex hic diù vixerit; ad seculum proximum de Successore differemus. Interim transeamus ad Græcos.

Æeocha

Epochæ Marmoreæ.

		Æt.Att.
Ἀφ' οὗ .. ἰοδος ὁ ποιητὴς ... η ἔτη ΙΗ'ΗΙΔ'ΔΔ .. βασιλεύοντος Ἀθηνῶν	EX quo Hesiodus Poeta floruit, anni DCLXX. . . regnante Athenis . . . Megacle.	
Ἀφ' οὗ Ὅμηρος ὁ ποιητὴς ἐφάνη, ἔτη ΙΗ'ΗΔΔΔΔΙΙΙ, βασιλεύοντος Ἀθηνῶν .. ιογνήτου.	Ex quo Homerus Poeta floruit anni DCXLIII, regnante Athenis Diogneto.	676
Ἀφ' οὗ ... δων ὁ Ἀργεῖος ἐδημευσε .... νου .... ἐσκεύασε καὶ νόμισμα ἀργυροῦν ἐν τῇ Αἰγίνῃ ἐποίησεν ἑνδέκατος ἀφ' Ἡρακλέους, ἔτη ΙΗ'ΗΔΔΔΙ, βασιλεύοντος Ἀθηνῶν ... ους.	Ex quo Pheidon Argivus . . . . . & nummum argenteum in Æginâ fecit (undecimus ab Hercule) anni DCXXXI, regnante Athenis Phericle.	688

Hesiodus Poëta.

PRæterita Græcorum tempora, licèt non essent prorsùs illiterata; Veruntamen [a] Παρὰ τοῖς Ἕλλησιν οὐδὲν ὁμολογούμενον εὑρίσκεται γραμμάτων Ὁμήρου ποιήσεως πρεσβύτερον. *Apud Græcos nullum invenitur scriptum, de quo constet quod sit Homeri carminibus antiquius.* Et [b] Plinio, *Homerus quidem primus doctrinarum & antiquitatis parens.* Hâc autem de re non convenit inter veteres. [c] *Alii Homerum quàm Hesiodum majorem natu fuisse scripserunt; in quis Philochorus & Xenophanes: alii minorem; in quis L. Accius Poeta, & Ephorus Historiæ scriptor.* Nostro Marmore judice, lis Ephoro datur; & *Hesiodus* annis aliquot ante *Homerum* floruisse decernitur.

Velleio, [d] *Hesiodus fuit circa CXX annos distinctus ab Homeri ætate.* At *M.* [e] *Varro dicit, non esse dubium, quin aliquo tempore eodem vixerint; idque ex Epigrammate ostendit, quod in tripode inscriptum est, qui in monte Helicone ab Hesiodo positus traditur.* Herodotus illos ferè æquales facit. [f] *Hesiodus,* ait, *atque Homerus annis non amplius 400 meipso seniores.* Disparuit in Marmore numeri pars posterior: ex reliquiis conjicere est, annos plus minus XXX fuisse inter Hesiodum & Homerum. Cùm verò alter ab altero versus & hemistichia non pauca sumpserit; dubitare licet, an sit [g] *Clarissimum Homeri ingenium sine exemplo maximum; quòd neque ante illum, quem ille imitaretur; neque post illum, qui eum imitari posset, inventus est.*

[a] Jos.c. Ap. l.1.p.1034.d
[b] L.25.c.2.
[c] A.Gell. l.3.c.11.
[d] Paterc.l.1.
[e] A.Gell. ib.
[f] Herod.l.2. c.53.
[g] Vell. Paterc.l.1.c.12.

[a] Lipf. in Vell. [a] *Major simplicitas & rudior antiquitas in Hesiodo comparet*, quàm in Homero. Velleius quidem rectè facit *Homerum* Primis Iphiti Olympiis æqualem; non autem rectè collocat *Hesiodum* & *Caranum* (sive, initia regni Macedonici) *post annos circiter* 120, ad Primam Olympiadem Vulgarem.

[b] Vell. Paterch. l. 1. p. 12. [b] *Hesiodus vir perelegantis ingenii & mollissimâ dulcedine carminum memorabilis; otii quietisque cupidissimus; ut tempore tanto viro (Homero) ita operis auctoritate proximus; qui vitavit, ne in id, quod Homerus, incideret: patriamque & parentes testatus est; sed patriam, quia multatus ab eâ erat, contumeliosissimè* istis versibus de patre

[c] Ἔργων, ver. 637. suo, [c] Νάσσατο δ' ἄγχ' Ἑλικῶνος ὀϊζυρῇ ἐνὶ κώμῃ·
Ἄσκρῃ, χεῖμα κακῇ, θέρει ἀργαλέῃ, οὐδέποτ' ἐσθλῇ.

Habitavit prope Heliconem, in misero vico Ascrâ, hyeme malo, æstate molesto, nunquam bono. Ascra Bœotiæ urbs prope Heliconem: illuc ex Cumâ migraverat ejus pater.

[d] Sup. p. 287. Hesiodo vetustiores memorantur [d] *Olen Lycius, qui hymnos Delios composuit; & Pamphos Atheniensis. Dionysius* quidam, apud [e] Dio-

[e] Lib. 3. p. 140. b. dorum, *refert*, παρ' Ἕλλησι πρῶτον εὑρετὴν γενέσθαι Λῖνον ῥυθμῶν καὶ μέλους, *apud Græcos Linum* (Thebanum) *fuisse primum rythmorum & melodiæ inventorem.* Hunc ait ἐπὶ ποιητικῇ καὶ μελῳδίᾳ θαυμασθέντα, *poësi & melodiâ excellentem, discipulos habuisse Herculem, Thamyrim, & Orpheum. Hercules magistrum citharæ inflictu interfecit. Thamyris, quod musicâ excelleret, certamen cum Musis inivisse dicitur; unde illa*

[f] Hom. Il. B. v. 596. [f] Ἀντόμεναι Θάμυριν τὸν Θρήϊκα παῦσαν ἀοιδῆς·

Et Musices & oculorum usum illi ademerunt. Fuit autem Thamyris filius *Argiopes*, nymphæ Parnassi incolæ, & *Philammonis* (cujus

[g] Sup. p. 252. nominis vestigia non obscura leguntur in [g] Marmore, sub Theseo.) Argiope in Odrysas migravit; unde Thamyris Thrax vocatur. Scripsit ille poema de Titanum bello contra Deos. *Orphei* non

[h] P. 253, 262. semel [h] meminimus. *Orphaica* (quæ nunc vocantur) non sunt Pisistrati temporibus vetustiora.

[i] Diod. ibid. [i] *Thymetes, ætate Orphei, poesin Phrygiam de Bacchi Dei gestis composuit, & sermone & literis vetustis. Musæus Eleusinius, Orphei discipulus, fuit* ἐποποιὸς *versificator; scripsit* ὑποθήκας *præcepta ad Eumolpum filium versibus* 4000, *& alia plurima. Musæus Thebanus, Thamyris filius, Philammonis nepos, fuit* μελοποιός, *poeta Lyricus, multò ante bellum Trojanum.* Quod de *Leandro* & *Herone* circumfertur

fertur carmen, est *Musæi* cujuspiam *Grammatici*, sub infima Romanorum tempora.

Diodorus [a] alibi, *Daphne, Tiresiæ vatis filia, Delphis consecrata,* [a] *L 4 p.17. 8 c.*
artificio singulari varia conscripsit oracula; παρ' ἧς φασὶ καὶ τὸν ποιητὴν Ὅμηρον πολλὰ τῶν ἐπῶν σφετερισάμενον κοσμῆσαι τὴν ἰδίαν ποίησιν, *à quâ Homerus Poëta carmina non pauca mutuatus, poesin suam ornâsse dicitur.* [b] *Narrant Træzenii, Orabantii Træzenii poemata ante Home-* [b] *Ælian. Var. hist. l. 11. c 2.*
rum extitisse; & ante Homerum vixisse aiunt Daretem Phrygium, cujus Iliadem Phrygiam usque in hunc diem conservari scio. Melisander Milesius Lapitharum & Centaurorum pugnam scripsit. Alibi [c] Ælianus, *Post* [c] *L. 14 c 21.*
Orpheum & Musæum fuit poeta quidam nomine Syagrus, qui primus bellum Trojanum cecinisse dicitur. Ptolemæus Hephestio (apud [d] Photium) *Præter* [e] *Daretem, qui (ut retulit Antipater Acanthius)* [d] *Cod. cxc.*
ante Homerum Iliadem conscripsit; ἡ πρὸ Ὁμήρου ([f] ait) Ἑλένη, ἡ τὸν [e] *Ib. ex l. 1.* [f] *Ib. ex. l. 4.*
Ἰλιακὸν συγγραψαμένη πόλεμον Μουσαίου τοῦ Ἀθηναίου θυγάτηρ γενομένη, παρ' ἧς καὶ Ὅμηρον λέγεται λαβεῖν ὑπόθεσιν, καὶ κτήσασθαι τὸ δίγλωσσον ἀρνίον, *Helena Homero antiquior, Musæi Atheniensis filia, bellum Trojanum conscripsit, à quâ & Homerus dicitur argumentum accepisse, & bilinguem agnum possedisse.* Et paulò pòst; [g] *Phantasia* [g] *Ib. ex l. 5.*
quædam Memphitis, Nicharchi filia, ante Homerum composuit bellum Trojanum, & narrationem de Vlysse; &, libros Memphide deposuisse dicitur, Homerumque eò profectum, à Phanite sacrorum Scribâ transcriptos accepisse; eorumque ordinem insecutum esse. Hæc quidem istis sunt germana, quæ de Ægyptiis Homeri natalibus comminiscitur Heliodorus. Ejusdem farinæ sunt, quæ de *Sisypho Coo, Teucri scribâ,* & de *Dictye Cretensi, Idomenea sequuto;* [h] Joannes Tzetzes; aut quæ [h] *Chil. V. 29, 30.*
[i] Suidas, de *Palamede Thebano,* & de *Corinno Iliensi ejus discipulo* [i] *In Πα. & Κο.*
referunt; quos ante Homerum de bello Trojano scripsisse aiunt. Qui *Daretis* & *Dictyis* nomine hodiè prostant libelli (interpretibus *Nepote Cornelio* & *Q.* (nescio quo) *Septimio*) pro genuinis non sunt habendi. Sed & [k] *Homeri præceptor, Pronapides,* εὐφυὴς μελοποιὸς [k] *Diod Sic. l. 3. p. 140. d.*
nobilis poeta Lyricus, inter eos recencetur, qui *literis usi sunt Pelasgicis.*

Solon (in [l] *VII Sapientum convivio*) refert; *Hesiodum, apud Locros,* [l] *Plutarch. p. 162. c.*
super imminutâ hospitis filiæ pudicitiâ immeritò suspectum, à puellæ fratribus, apud Locrense Νέμιον, *ex insidiis trucidatum fuisse; ejusque cadaver, in mare dejectum, à delphinorum grege ad Rhium & Molycriam deportatum; à Locris (qui tunc fortè apud Rhium conventum solennem*

 agebant)

agebant) Hesiodi recèns interfecti cadaver agnitum; illos protinùs (hominis
[a] Plutarch. p.966. *gloriâ permotos) cædis auctores* (Ctimenum & Antiphum, [a] *Ganyctoris Naupactii filios, ab Hesiodi cane* proditos) *investigâsse; inventos in mare vivos præcipitâsse, eorumque domum diruisse: Hesiodum autem ad Nemeium sepultum esse.* De *Operibus* Hesiodi quid senserint Veteres,
[b] L.9 p.588. docet [b] Pausanias; qui & percussores nominat.

Homerus Poëta.

NON minùs obscura fuit Homeri ætas, quàm aut illius Patria aut Parentes; de quâ erat olim quæstio & vetustissima, & celeberrima; & adhuc sub judice lis esset, si non auctoritate nostri Marmoris dijudicata fuisset. *Floruit Homerus sub Diogneto Athenarum rege*, anno Attico 676; Per. Julianæ 3807; annis post Trojæ cladem 302; antequam Olympia ab Iphito & Lycurgo instaurata sunt, annis 23; antequam Coræbus stadium vicerit, annis 131. De eâ igitur re non est ampliùs ambigendum. Diversas tamen veterum sententias referre, non erit injucundum.
[c] Tatian. con. Græcos, p.166 c. Euseb. n 980. [c] *Crates dixit, illum floruisse ante reditum Heraclidarum, intra annos* 80 *post bellum Trojanum; Eratosthenes, post annum* 100 *à Trojâ captâ; Aristarchus, circa Ionicam migrationem, id est, post annum* 140 *à casu Trojæ; Philochorus, post Ionicam migrationem, sub Archippo Athenis Archonte, annis* 180 *post excidium Trojæ. Apollodorus annos numerat* 100
[d] Cl. Alex. Strom. l.1. p.327.a. *post migrationem Ionicam, ut sint anni* 250 *post Trojam.* [d] *Euthymenes dicit, eum floruisse cum Hesiodo, natum fuisse in Chio, sub Acasto, circa annum* 200 *post captam Trojam. Ejusdem etiam sententiæ fuit Archemachus.*
[e] Gell. l.17. c.21. [e] *Ut Cassius* Hemina, apud Gellium, *annis post bellum Trojanum plus centum atque sexaginta; ante Romam autem conditam, ut Cornelius Nepos, annis circiter centum & sexaginta.* Minus abest à scopo Nepos; cæteri, quos nominavimus, nimiùm κατὰ τὸν προχρονισμὸν peccant. Roma condita est anno Per. Jul. 3961, deme annos 160, habes annum Per. Jul. 3801. Nepotis calculos secuti sunt Scriptores Latini. Velleius (*Vinitio Coss.* anno U.C. 783) de Homero dixit;
[f] L.1. p.6. [f] *Hic longiùs à temporibus belli, quod composuit, Troici, quàm quidam rentur, abfuit. Nam fermè ante annos* 950 *floruit, intra* 1000 *natus est.*
[g] Plin. l.7. c.16. Plinius (anno U.C. 830) [g] *Jam ante annos prope mille Homerus.* Et Juvenalis (sub initium Nervæ) anno U.C. 850.

Uni

— *Uni cedit Homero*

Propter mille annos—

[b] *Sosibius Lacon Homerum retulit ad annum octavum regni Charilli* (cujus tutor fuit Lycurgus) *Regnabat ille annos* 64 *post quem ejus filius Nicander annos* 39, *anno illius* 34, *Primam Olympiadem institutam fuisse aiunt: adeo ut esset utique Homerus annis nonaginta antequam instituta essent Olympia.* Primam intellige Olympiadem, in quâ *Corœbus* vicit: ad quam, [c] ab ἀπὸ Ἰφιτοσίας *Lycurgi*, Eratosthenes numerat annos 108. [d] *Alii dicunt, Homerum fuisse paulò ante Olympiadas, id est, annis* 407 *post casum Trojæ.* (Calculus iste ad Primam Olympiadem Vulgarem non rectè ponitur, rectè autem ad Iphiteam.) *Alii* (majori μεταχρονισμῷ peccantes) *tempus inferiùs deducunt; dicentes, Homerum fuisse æqualem Archilocho, qui floruit circa Olympiadem* XXIII, *tempore Gygis Lydi, annis* 500 *post excisam Trojam.* Eadem delirant [e] *Theopompus*, & *Euphorion*, apud Clementem; quippe tantùm quilibet à veritate distat, quantùm à Marmore.

[b] *Cl. Alex. l.1.p 327.a.*
[c] *Clem. ibid. p 336.b.*
[d] *Tatian. loco cit.*
[e] *Clem. ib. p.327.*

Homerus non tam natalibus obscurus, quàm poematum famâ post mortem illustris fuit. Videamus itaque, quibus gradibus in tantum gloriæ fastigium evectus sit; ut inter *Heroas* tandem relatus, divinis honoribus celebratus fuerit.

[f] *Lycurgus in Asiam trajiciens, incidit in Homeri poemata* (*quæ primùm, ut arbitror, asservabantur apud Creophyli posteros*) *& animadvertens, in iis prudentiam civilem & eruditionem non minori studio dispersam, quàm voluptatis &* [g] *æquabilis temperiei oblectamentum; ea studiosè descripsit, & ad deferendum domum consarcinavit. Erat enim jam apud Græcos obscura quædam carminum fama, & à paucis fragmenta quædam poematis sparsim & inconditè circumferebantur;* γνωρίμην δ' αὐτὴν καὶ μάλιστα πρῶτος ἐποίησε Λυκοῦργος, *Lycurgus autem omnium primus ea vulgavit.*

[f] *Plut. in Vita, p.41.c*
[g] πρὸς εὐκρασίας *lege.*

Quod Plutarchus, ætatis Homericæ incertus, ex conjecturâ dicit de Creophyli posteris, id pridem asseruit *Heraclides Ponticus. Lycurgus,*[h] ait, *nactus* τὴν Ὁμήρου ποίησιν παρὰ τῶν ἀπογόνων Κρεοφύλου, πρῶτος διεκόμισεν εἰς Πελοπόννησον, *Homeri poemata apud Creophyli posteros primus in Peloponnesum asportavit.* Cùm verò Homerus floruerit anno Attico 676, & Lycurgus anno 699 (id est post annos 22) cum Iphito Olympia instauraverit; liquet, Lycurgum Homero non multò juniorem fuisse. Rectè itaque [i] Cicero: *Lycurgi*

[h] Περὶ Λακεδ.
[i] *Tusc. l.5.*

Lycurgi temporibus Homerus etiam fuiße traditur. Auctores habuit [a] *Timæum* atque [b] *Apollodorum*, qui *Lycurgum cum eo congreßum* tradiderunt. Strabo congressûs locum indicat, [c] *Lycurgum* scilicet ἐντυχόντα, ὥς φασί τινες, καὶ Ὁμήρῳ διατρίβοντι ἐν Χίῳ, *congreßum etiam (ut quidam aiunt) cum Homero in Chio degente*. Lycurgus igitur non tam à *Creophyli posteris*, quàm ab ipso Homero carmina accepisse videtur.

[a] Plutarch. in Lycurg. [b] Cl. Alex. Strom. l. 1. p. 327. 2. [c] Strab. l. 10.

Solon Atheniensis (Archon anno 3 Olympiadis 46, anno Attico 989) [d] τά τε Ὁμήρου ἐξ ὑποβολῆς γέγραφε ῥαψῳδεῖσθαι, οἷον ὅπου ὁ πρῶτος ἔληξεν, ἐκεῖθεν ἄρχεσθαι τὸν ἐχόμενον, *præscripsit Homeri carmina ordine debito consui, ita ut ubi pars prima desierat, inde proxima inciperet.* Ante Solonis enim tempora, [e] τὰ Ὁμήρου ἔπη πρόπαλαι διῃρημένα ᾖδον οἱ παλαιοὶ, *Veteres Homeri carmina in certas partes distributa cecinerunt: Alii recitabant* τὴν ἐπὶ ναυσὶ μάχην, *pugnam juxta naves*; καὶ Δολωνίαν; καὶ Ἀριστείαν Ἀγαμέμνονος, *strenuitatem Agamemnonis*; *ad hæc* Νεῶν κατάλογον, *Catalogum navium*; καὶ Πατρόκλειαν; καὶ Λύτρα, *Redemptionis mercedem*; καὶ ἐπὶ Πατρόκλῳ ἆθλα, *Certamina in Patrocli honorem instituta*; καὶ ὁρκίων ἀφάνισιν, *Juramentorum violationem*; *atque hæc quantum ad Iliada pertinet.* Quod verò ad alteram, τὰ ἐν Πύλῳ καὶ τὰ ἐν Λακεδαίμονι, *Res in Pylo gestas, aut Lacedæmone*; καὶ Καλυψοῦς ἄντρον, *specum Calypsûs*; καὶ τὰ περὶ τὴν Σχεδίαν, *Ratem*; Ἀλκίνου ἀπόλογοι, *Alcinoi Apologos*; Κυκλωπίαν, *Cyclopiam*; Νεκυΐαν, *Spectra*; τὰ τῆς Κίρκης νίπτρα, *Lavacrum Circes*; Μνηστήρων φόνοι, *Procorum cædes*; τὰ ἐν ἀγρῷ, τὰ ἐν Λαέρτῃ, *Quæ in agro, quæ Laertæ facta sunt.* Ad hunc modum Homeri poesis in partes dissecta, sub diversis titulis, passim recitabatur. Solon membra discerpta disposuit, & ῥαψῳδεῖσθαι *consui, concinnari* jussit; ut esset centonum consequentia; & unum poematis corpus (ἐξ ὑποβολῆς, ordine, & ad Poetæ mentem) genuinè restitutum. [f] Μᾶλλον οὖν Σόλων Ὅμηρον ἐφώτισεν ἢ Πεισίστρατος, ὥς φησι Διευχίδας, *Solon itaque magis illustravit Homerum quàm Pisistratus, ut ait Dieuchides*, vel Διευτυχίδας.

[d] Diog. Laert. in Solon. p. 14. c. [e] Æl. Var. hist. l. 13. c. 14. [f] D. Laert. ibid.

Pisistratus (anno Attico 1022) tyrannidem Athenis exercuit. *Hic*, inquit [g] Cicero, *primus Homeri libros, confusos anteà, sic disposuiße dicitur, ut nunc habemus*; id est, interprete Æliano, in *Iliadem* & *Odysseam* digessit. *Lycurgus*, [h] ait ille, *Homeri poesin serò in Græciam attulit ex Ioniâ*; ὕστερον δὲ Πεισίστρατος συναγαγὼν ἀπέφηνε τὴν Ἰλιάδα

[g] De Orat. l. 3. p. 194. [h] Æl. ibid.

καὶ

καὶ Ὀδυσσείαν, *Posteà verò Pisistratus colligens, Iliadem & Odysseam confecit.*

[a] *Hipparchus Pisistrati* (τῶν ἐκ Φιλαϊδῶν, *è Philaidarum populo oriundi*) *filius natu maximus & sapientissimus, cùm alia multa præclara sapientiæ exempla edidit, tum Homeri etiam poemata in hanc regionem primus invexit*; καὶ ἠνάγκασε τοὺς ῥαψῳδοὺς Παναθηναίοις ἐξ ὑπολήψεως ἐφεξῆς αὐτὰ διεξιέναι, ὥσπερ νῦν ἔτι οἵδε ποιοῦσι, *& Rhapsodis injunxit, ut in Panathenæis ea alternatim recitarent; quod ad hæc usque tempora observant.* [b] Ælianus, eadem repetens, ᾄδειν simpliciter dixit. Nimirum Hipparchus Homerica carmina non tam induxit, quàm in festis Panathenaïcis recitari instituit; & alternum illum cantandi morem invenit, quem diù posteà retinuerunt Rhapsodi. [a] Plato in Hipparcho, p.512.b. [b] Var. hist. l.8.c.2.

Paulò post ejectos Pisistratidas, [c] ὁ Κίναιθος ὁ Χῖος ἐν Συρακούσαις ἐραψῴδησε τὰ Ὁμήρου ἔπη, κατὰ τὴν ἐξηκοστὴν ἐννάτην Ὀλυμπιάδα, ὡς Ἱππόστρατός φησιν, *Cinæthus Chius, apud Syracusas, Homeri carmina cecinit Olympiade* LXIX; *ut refert Hippostratus.* Quod Athenis non ita pridem instituerat Hipparchus, id *primus Syracusis* præstitit *Cinæthus*. Quod etiam in omnibus ferè Græcorum urbibus tandem usurpatum fuit. Causam [c] dedimus, ob quam *Clisthenes, Sicyonis tyrannus*, Rhapsodos ibi certare vetuit. Ad Rhapsodici certaminis celebritatem, etiam percussa sunt [d] ΑΜΑΣΤΡΙΑΝΩΝ numismata, cum *Homeri* imagine. [c] Scholiast. in Pind. Nemeon. Od. 2. * Sup. p.16. [d] Erizzo, p.271.

[e] *Cleomenes Alexandridæ filius* (qui cum *Demarato* regnabat Lacedæmone) *dixit*, *Homerum esse Lacedæmoniorum poetam; Hesiodum autem* τῶν Εἱλώτων. *Ille enim bellum gerere; hic agrum colere docet.* [e] Plut. Apotheg. Lacon. in Κλε p.223 a.

[f] *Alcibiades* (qui tempore belli Peloponnesiaci floruit) παρελθὼν διδασκαλεῖον ῥαψῳδίαν Ἰλιάδος ᾔτει· τοῦ δὲ διδασκάλου μηδὲν ἔχειν Ὁμήρου φήσαντος, ἐντρίψας αὐτῷ κόνδυλον παρῆλθεν, *veniens aliquando ad ludum literarium, rapsodiam Iliadis poposcit magistrum; qui cum se nihil Homericum habere diceret, colapho ei impacto transiit.* Homerum *& pueris, & viris, & senibus* legendum [†] diximus. [g] *Homero vate nullum feliciorem extitisse convenit, sive Operis fortunâ, sive materiâ æstimetur. Itaque Alexander Magnus, inter spolia Darii Persarum regis, unguentorum scrinio capto, quod erat auro gemmisque ac margaritis pretiosum, varios ejus usus amicis demonstrantibus (quando tædebat unguenti bellatorem & militiâ sordidum.) Imò Herclè*, inquit, *librorum Homeri custodiæ detur; ut pretiosissimum humani animi opus, quàm* [f] Plut. Apotheg. p.186, d. † Sup p 317. [g] Plin. l 7. c.29.

a Plut. vit. Alex. p. 668 *maximè diviti opere servaretur.* Ille enim [a] *Iliadem virtutis bellicæ viaticum,* τῆς πολεμικῆς ἀρετῆς ἐφόδιον *& credidit, & appellavit; eamque habuit,* Ἀριστοτέλους διορθώσαντος, *ab Aristotele correctam;* ἣν ἐκ τοῦ Νάρθηκος καλοῦσιν, *quam ex Narthecio vocant. Eam cum pugione sub pulvino semper repositam habebat, ut Onesicrates prodidit.*

b Lib 13. p. 594 d. [b] Strabo, ad hanc Homericæ poesis emendationem, *Callisthenem* c In Zen. & *Anaxarchum* adhibet. [c] Suidas habet *Zenodotum Ephesium primum Homeri correctiorem, sub Ptolemæo primo;* & [d] *Aratum* ejusdem ferè
d Ibid. ætatis; [d] *Aristophanem Byzantium,* Zenodoti discipulum; & [d] *Aristarchum,* Aristophanis discipulum, *sub Ptolemæo Philometore, Olympiade CLVI.* Ἔκδοσις hæc Ἀριστάρχειος, à veteribus maximè probata, non omnimodam evasit reprehensionem.

h Athen Dipnos, l. 5. [e] *Cassander, rex Macedoniæ, ut refert Carystius,* οὕτως ἦν φιλόμηρος, ὡς διὰ στόματος ἔχειν τῶν ἐπῶν τὰ πολλά, καὶ Ἰλιὰς ἦν αὐτῷ καὶ Ὀδύσσεια ἰδίως γεγραμμέναι, *adeo fuit Homeri studiosus, ut carmina plurima memoriter haberet, & tum Iliadem cum Odysseam propriâ manu descriptam.*

Ad amplissimum laudis Homericæ cumulum accessit ambitiosa Græcorum æmulatio, quâ urbs quæque nobilis Poetam, genere quidem obscurum, sed ingenio clarissimum, civem sibi asserere, & illius manes cultu divino devincire contendit. Non satis liquet de
f Æl. Var. hist. l. 13. c. 22. tempore, quando cœperit Homeri Ἀποθέωσις. [f] *Ptolemæus Philopator* (Lagidarum tertius) κατασκευάσας Ὁμήρῳ νεὼν, αὐτὸν μὲν καλῶς ἐκάθισεν, *Templum Homero extruens, ipsum decorè sedentem collocavit:* κύκλῳ δὲ τὰς πόλεις περιέστησε τοῦ ἀγάλματος, ὅσαι ἀντιποιοῦνται τοῦ Ὁμήρου, *circa simulacrum verò posuit Civitates eas, quæ Homerum sibi vendicant.* Alexandrinus iste cultus, forsan *Calasiridi* (apud
g Æthiop. l. 3. [g] Heliodorum) ansam dedit asserendi, *Homerum* natione fuisse *Ægyptium.*

h Cicero pro Archiâ. Homerum [h] *Smyrnæi suum esse confirmant: itaque etiam delubrum*
i Strab. l. 14. *ejus in oppido dedicaverunt.* [i] Ἔστι δὲ τὸ Ὁμήρειον στοὰ τετράγωνος ἔχουσα νεὼν Ὁμήρου καὶ ξόανον, *Est autem delubrum Homeri porticus*
k Ibid. *quadrata, Templum & simulacrum Homeri continens.* [k] Ἀντεποιοῦντο γὰρ καὶ οὗτοι διαφερόντως τοῦ ποιητοῦ. Καὶ δὴ καὶ νόμισμά τι χαλκοῦν παρ' αὐτοῖς Ὁμήρειον λέγεται. *Nam Smyrnæi quoque Homerum sibi acriter vendicant; & apud eos numisma quoddam æreum Homerium vocatur.*

Utrum Smyrnæi, in hac religione, exemplo essent Ptolemæo; an hic illis, incertum est. Neque enim istis temporibus longè

vetuſtior erat Homeri veneratio, cùm illius ſtatuæ ſerò fabricatæ fuerint; neque ex vivo vultu, ſed ex artificis ingenio. *In Bibliothecis*, ait [a] Plinius, *dicantur illi, quorum immortales animæ in iiſdem locis ibi* [a] L.35 c.2.
loquuntur: quin imò etiam quæ non ſunt, finguntur; pariuntque deſideria non traditi vultûs; ſicut in Homero evenit. Hinc [b] varia, & inter ſe [b] Erizzo,
diſſimilis *Homeri* effigies, tam in nummis cernitur, quam in marmoribus. p.271.

Chii quinquennales ludos in honorem Homeri edebant; id eſt, exacto quolibet quadriennio, *Rhapſodorum* agonem celebrabant cum ſacrificiis, & nummis in eam rem percuſſis. Ex *Hipparchi* (ut dixi) inſtituto, Athenis mos erat [c] *καθ᾽ ἑκάστην πενταετηρίδα τῶν Παναθηναίων, quinquennali Panathenæorum feſto, ſolius Homeri carmina ῥαψῳδεῖσθαι, recitari.* [c] Lycurg. Orat. ἐν τῷ κατ᾽ Λεωκράτ.

Numiſmata autem *Chiorum* (ut & *Smyrnæorum*) Homeri imaginem ferebant. [d] *Mitylenæi Sapphonem in nummis imprimebant; Chii,* [d] Jul. Pollux.
Homerum; non autem in patriæ, ſed ſapientiæ argumentum. l.9. c.6.
Omnes (inquit [e] Ariſtoteles) *honorant ſapientes: Parii igitur Archi-* p.437. [e] Rhetor. l.2.
lochum, quamvis maledicum, honorârunt; καὶ Χῖοι Ὅμηρον, οὐκ ὄντα c.23. p.455. c.
πολίτην, *& Chii Homerum, quamvis non eſſet eorum civis; & Mitylenæi Sapphonem, quamvis eſſet mulier.* Homerus itaque non erat *Chius*, ex Ariſtotelis ſententiâ. Sanè Homerum aliquandò habitâſſe *in Chio* teſtatur [f] Thucydides, *ex hymno Apollinis, in quo ſui ipſius meminit* [f] Hiſt. l.3.
Homerus; Τυφλὸς ἀνὴρ οἰκεῖ δὲ Χίῳ ἐνὶ παιπαλοέσσῃ, p.242.

Vir qui luminibus captus Chion incolit altam.

Quomodo Homerus, jam cœcus, *Theſtoridem* plagiarium inſequutus, in Chium trajecerit, narrat [g] Herodotus. [g] De Vit. Hom. c.20.

In [h] nummis autem ΟΜΗΡΟC eſt ſedens, barbatus, diade- [h] Erizzo,
mate redimitus, & plectrum manu tenens: in averſâ parte ΧΙΩΝ p.271.
nomen, & Sphinx, notiſſimum eorum inſigne; ex quo, cujas eſſet nummus, abſque nomine, intelligi poterat. In ΣΜΥΡΝΑΙΩΝ autem nummis, ut & ΑΜΑCΤΡΙΑΝΩΝ (qui à Smyrnæis ſacra accepiſſe videntur) averſâ parte eſt ΜΕΛΗC fluvius, urnâ innixus, dextrâ lyram tenens ſuper genu erectam. [i] *Apud* [i] Pauſ. Ach.
Smyrnæos eſt Meles amnis pulcherrimus, καὶ σπήλαιον ἐπὶ ταῖς πηγαῖς ἔνθα p.407.a.
Ὅμηρον ποιῆσαι τὰ ἔπη λέγουσι, *& antrum ad ejus fontem, in quo Homerum carmina compoſuiſſe aiunt.* [k] *Juxta hunc fluvium Critheis Homerum* [k] Herod. in
peperit, non cœcum, ſed videntem, eumque Meleſigenem à fluvio nominavit. Vitâ, c.3.

a Herod. in Vitâ, c. 13.

a *Postea Homeri nomen ei inditum est à cæcitatis calamitate. Nam Cumani cæcos* Ὁμήρους *appellant.* Ex nummo autem conjectare possumus, Smyrnæos tam *Meletis*, quàm *Homeri* genio sacra fecisse.

b Æl. Var. Hist. l. 9. c. 15

c Liv. l. 25.

d Au. Gell. l. 3. c. 11.

Argivi quidem Homerum cum Apolline divini honoris participem fecerunt, b ποιοῦντες δὲ θυσίαν ἐπὶ Ξενίᾳ ἐκάλουν τὸν Ἀπόλλωνα καὶ Ὅμηρον, *Sacrificantes in Peregrinorum hospitio, invocabant Apollinem & Homerum.* Græci c *capris albis* sacrum faciebant *Apollini*; Homero itidem: unde d *M. Varro Homeri imagini hoc epigramma apposuit*;

> *Capella Homeri candida hæc tumulum indicat;*
> *Quod ariete mortuo faciunt sacra.*

e Herodot. c. 36.

f A. Gell. ib.

g Pausan. l. 10. p. 655.

Pro [*ariete*] versûs gratiâ, quidam legunt [*hâc Ietæ*] quia Homerus in e *Iò insulâ obierit, & Ietæ ejus sepulchrum & epitaphium habent.* f *Aristoteles tradit, eum ex insulâ Iô natum.* Ietæ g *in Insulâ & Homeri, & Clymenes ejus matris sepulcrum ostendunt.* Ἔστιν Ἴος νῆσος μητρὸς πατρὶς, *Ios insula matris est patria:* ita respondit Homero Oraculum.

h Iliad. B. v. 560.

i Agon. Hesiodi & Homeri, p. 15.

k In Uranologio Petav.

Argivi autem, quòd eorum majores in h *Iliade* impensè prædicarentur, *Homerum* i πολυτελέσι δωρεαῖς ἐτίμησαν. εἰκόνα δὲ χαλκῆν ἀναστήσαντες, ἐψηφίσαντο θυσίαν ἐπιτελεῖν Ὁμήρῳ καθ' ἡμέραν, καὶ κατὰ μῆνα, καὶ κατ' ἐνιαυτόν. ἄλλην θυσίαν πενταετηρίδα ἐς Χῖον ἀποστέλλειν, *magnificis donis cohonestârunt. Nam statuam illi æneam erigentes, decreverunt sacrificare Homero* (κατὰ τρία, ἤγουν τὰ πάτρια, *juxta diem, mensem* cum Lunâ, *annum* cum Sole congruentem. De quâ re vide k Gemini εἰσαγωγὴν, cap. de *Mensibus*, p. 32.) *atque aliud quinquennale sacrificium mittere Chium.* Chii enim, in ejus honorem, Quinquennalia celebrabant (ut & Smyrnæi forsan) & Athenienses in Panathenæis.

l Cic. pro Archiâ, p. 389.

m Au. Gell. l. 3. c. 11.

Cùm igitur Homeri ingenium Græcorum animos tantâ mulceret admiratione; cùm illius carmina tam magnifico apparatu passìm recitarentur; non tamen constaret satis de illius ortu; omnes incessit Homerum sibi vendicandi æmulatio: adeò ut cui Parentes jus urbis nullius, ei Fortuna plurimarum dederit. Cicero quatuor urbes nominat; neque occurrit vetustior, qui contentionis meminit. l *Homerum Colophonii civem esse dicunt suum; Chii suum vendicant; Salaminii repetunt; Smyrnæi verò suum esse confirmant; itaque etiam delubrum ejus in oppido dedicaverunt. Permulti alii prætereà pugnant inter se atque contendunt.* M. Varronis m Epigramma tres adjicit.

Ἑπτὰ

'Επτὰ πόλεις διερίζουσι περὶ ῥίζαν Ὁμήρου,
Σμύρνα, Ῥόδος, Κολοφών, Σαλαμίς, Χίος, Ἄργος, Ἀθῆναι.
Septem urbes certant de stirpe insignis Homeri,
Smyrna, Rhodus, Colophon, Salamis, Chios, Argos, Athenæ.

Editiones quædam pro Χίος hic habent Ἴος. Anthologia Epigrammatum, pro *Rhodo* & *Salamine* substituit *Pylum* & *Cumam*, vel *Ithacen*; [a] Κύμη, Σμύρνα, Χίος, Κολοφών, Πύλος, Ἄργος, Ἀθῆναι. [a] *Anthol. l. 4. c. 27.*
Aliàs, [b] Σμύρνα, Χίος, Κολοφών, Ἰθάκη, Πύλος, Ἄργος, Ἀθῆναι. [b] *Ibid.*
Rhodi aut *Pyli*, in hanc rem, alibi nulla occurrit mentio. *Salamis* autem urbs Cypri (non insula in sinu Saronico) intelligenda est. [c] Οἰκεῖοῦνται δὲ καὶ Ὅμηρον Κύπριοι, *Nam & Cyprii Homerum sibi vendicant; & Themisto fœminam indigenam ejus matrem fuisse aiunt, & vaticinium quoddam de illius ortu habent.* [d] *Colophonii verò locum ostendunt, in quo narrant Homerum, literas docentem, Poeticæ exordia fecisse, & primùm conscripsisse Margitem.* De Ithacâ testatur Oraculum. [e] *Divo Hadriano Imperatore Pythiam sciscitante, undenam esset Homerus, & quibus parentibus ortus, Pythia carmine* Hexametro sic respondit;

[c] *Pausan. Phoc. p. 656.*
[d] *Agon Hes. & Homeri, p. 1.*
[e] *Ibid. p. 2.*

Ἄγνωστόν μ᾽ ἔρεαι γενεὴν, καὶ πατρίδα γαῖαν
Ἀμβροσίου Σειρῆνος. Ἔδος δ᾽ Ἰθακήσιός ἐστι·
Τηλέμαχος δὲ πατὴρ· καὶ Νεστορέη Ἐπικάστη
Μήτηρ· ἥ μιν ἔτικτε βροτῶν πολὺ πάνσοφον ἄνδρα.
Ignotam à me quæris generationem, & terram patriam
Ambrosiæ Sirenis: solo Ithacensis est;
Telemachus illi pater; & Nestoria Epicaste
Mater; quæ peperit hominum longè sapientissimum.

Quibus (inquit Agonis auctor) *fides maximè adhibenda est; tum propter sciscitantem, tum respondentem; præterea quòd ipse Poeta carminibus progenitorem suum tàm magnificè celebraverit.* Ob Oraculum hoc, in Epigrammate, *Ithace* in locum *Cumæ* substitui videtur.

Animadvertit olim [f] Plato; Homerum, in Græcorum convivio, *Pisces* non adhibuisse. Οἶσθα, inquit, ὅτι ἐπὶ στρατιᾶς ἐν ταῖς τῶν Ἡρώων ἑστιάσεσιν οὔτε ἰχθύσιν αὐτοὺς ἑστιᾷ, καὶ ταῦτα ἐπὶ θαλάττῃ ἐν Ἑλλησπόντῳ ὄντας, *Nosti, Homerum in exercitu ad Heroum convivia Pisces non adferre; quamvis essent Græci in ipso maris Hellesponti littore.* *Meleager* quidam *Gaderensis* (apud [g] Athenæum) hinc lepidè colligit, Homerum patriâ fuisse *Syrum.* Ἔφη τὸν Ὅμηρον Σύρον ὄντα τὸ γένος κατὰ τὰ πάτρια, ἰχθύων ἀπεχομένους ποιῆσαι τοὺς Ἀχαιούς, δαψιλείας

[f] *De Repub. l. 3.*
[g] *Dipnos. l. 4.*

summovit, ipseque certamen in Olympiâ proposuit. Phidonem, à Pisæis ascitum, *Octavis Olympiis* præsedisse docet [a] Pausanias, id est, anno Attico 727. [a] *Eliac. l. 2. p. 386.*

Hic etiam *Pondera* invenit. [b] Φείδων, Ἀργοὺς κρατῶν, μέτρα σταθμὰ πρῶτος ἐφεῦρεν. [c] *Phidon, quum Argorum potiretur, Mensuras & Pondera primus instituit.* Neque aliud est, quod in Marmore disparuit; ex quo, illum etiam *Nummum argenteum in Æginâ fecisse* discimus. Unde [d] Æliano, *Æginetæ* πρῶτοι νόμισμα ἐκόψαντο, *monetam primi percusserunt; & ab illis Æginæum nomisma nomen habuit.* Ephorus (apud [e] Strabonem) *dicit, argentum à Phidone in Æginâ cusum fuisse:* ἐμπόρειον γὰρ γενέσθαι διὰ τὴν λυπρότητα τῆς χώρας· τῶν ἀνθρώπων θαλαττουργούντων ἐμπορικῶς, quòd insula, *ob soli sterilitatem, mercaturam faceret, & incolæ in mari negotiarentur.* [b] *Syncell. p. 198.* [c] *Euseb. n. 1217.* [d] *Var. Hist. l. 12. c. 10.* [e] *Lib. 8. p. 376. 2. vide 358, ib.*

Sunt tamen qui hæc in dubium vocant. Invenit (inquit [f] Plinius) *Mensuras & pondera Phidon Argivus, aut Palamedes, ut maluit Gellius.* [g] Julio Polluci non est operæ precium *inquirere, utrum Phidon Argivus nummum primus excuderit,* εἴτε δημοτικῇ ἢ κυβείᾳ συνοικήσας; *commerciine, an aleæ adminiculo? An Erichthonius Atheniensibus & Lyciis? an Lydi, ut ait Xenophanes? aut Naxii, ut Aglosthenes?* [f] *L. 7. c. 56.* [g] *L. 9. c. 6. p. 437.*

Regnum Macedonicum.

PHidonis frater fuit—[h] *Caranus, Pellæa dedit qui nomina Regum;* id est, qui regni Macedonici auctor fuit. Hunc tamen Scriptores vetustissimi non agnoscunt. [h] *Paulin. apud Auson. Ep. 19.*

[i] Herodotus, *historiæ pater*, septem priores Macedoniæ Reges recenset; [1] *PERDICCAS*, ὁ κτησάμενος τὴν ἀρχὴν, *Conditor regni*; [2] *ARÆUS* (aliàs *Argeus*) [3] *PHILIPPUS*, [4] *AEROPUS*, [5] *ALCETAS*, [6] *AMYNTAS*, [7] *ALEXANDER*; τούτου ἕβδομος γενέτωρ Περδίκκας ἐστὶ, ὁ κτησάμενος τῶν Μακεδόνων τὴν τυραννίδα, *Septimus à Perdiccâ, qui imperium in Macedonas obtinuit. Amyntas* ille [k] Dario, Persarum regi, *terram & aquam dedit: Regnabat Alexander,* Xerxe in Europam transeunte. Reges isti [l] οἱ Τημένου ἀπόγονοι, *à Temeno oriundi* (qui sub Reditum Heraclidarum Argos obtinuit) erant [m] Ἕλληνες γένος τὠρχαῖον, *vetustâ origine Græci:* [n] καὶ οἱ τὸν ἐν Ὀλυμπίῃ διέποντες ἀγῶνα Ἑλληνοδίκαι οὕτω ἔγνωσαν εἶναι, *Et Hellenodicæ, qui ludis Olympiis præsunt, ità cognoverunt,* decertante Alexandro. [i] *L. 8. c. 139.* [k] *Id. l. 5. c. 18.* [l] *Ibid. l. 7. c. 173.* [m] *L. 9. c. 44.* [n] *L. 5. c. 22.*

[a] *Lib. 2. p.168.d.* De horum regum numero aſſentitur [a] Thucydides. Dicit enim *ARCHELAUM*, *PERDICCÆ filium* (*Alexandri* nepotem; regnabant autem illi ſucceſſivè) *apparatu bellico meliùs inſtruxiſſe regnum*, ἢ ξύμπαντες οἱ ἄλλοι βασιλεῖς ὀκτὼ οἱ πρὸ αὐτοῦ γενόμενοι, *quàm cæteri omnes octo reges, qui eum anteceſſerant.* Ante *Alexandrum*, ſex Reges; ante *Archelaum*, octo fuerunt.

[b] *Solin. c.15.* [b] *Poſt Archelaum Macedonica res*, *diſſenſione jactata*, *in Amyntæ regno ſtetit.* Amyntæ filius, *Philippus* [c] *florentiſſimum Macedoniæ ſtatum reddidit*: Philippi filius, *Alexander imperium uſque extremos Orientis terminos protulit.*

[c] *Juſtin. l.7. c.6, &c.*

[d] *Plutarch. Alex. initio.* *Alexander* ille *Magnus* [d] τῷ γένει πρὸς πατρὸς μὲν ἦν Ἡρακλείδης ἀπὸ Καράνου, *genus paternum*, *per Caranum*, *ab Hercule traxit.* Unde Scriptores, Alexandri temporibus recentiores, *Caranum* faciunt primum Macedoniæ regem. Epitomator Trogi, [e] *Poſt Caranum*, ait, *Perdicca regnavit*: Sequuntur ibidem *Argæus*, *Philippus*, *Europus*, &(omiſſo Alcetâ) *Amyntas*, *Alexander*, alii. *Caranum regem* agnoſcunt Livius, Velleius, Pauſanias, Suidas. Magis cautè Solinus, [f] *ſuccedit Carano Perdicca* (*XXII Olympiade*) *Primus Rex nominatus.* Juxta recentiores, *Caranum* adhibet; juxta veteres, *Perdiccam primum* titulo regio inſignitum dicit. *Rex nominatus eſt Olympiade XXII*; quo tempore aliquandiù regnaverat *Perdicca*, apud [g] Euſebium. Verùm enimverò tempus illud à *Phidonis* (quam aſſignavimus) fratriſque *Carani* ætate nimis remotum videtur. Sanè in *Temenidarum* genealogiâ (quàm ex Satyro profert Theophilus Antiochenus) Perdiccas Carani abnepos cenſetur. Series iſta ita ſe habet. [h] *Ex Ariſtomacho ortus eſt Temenus; ex hoc, Ceiſus; ex hoc, Maron; ex hoc, Theſtius; ex hoc, Acoüs; ex hoc, Ariſtomidas; ex hoc, Caranus; ex hoc, Cœnus; ex hoc, Tyrimmas; ex hoc, Perdiccas*; ex hoc, Argeus; *ex hoc, Philippus; ex hoc, Aeropus; ex hoc, Alcetas; ex hoc, Amyntas.* Ex iſtâ proſapiâ, *Cœnus* & *Tyrimmas* in Macedonicorum regum catalogum aſciti ſunt, ſive ab Euſebio, ſive quocunque alio, quem ſecutus eſt Euſebius: & *Perdiccas* non *primus*, aut *ſecundus* rex eſt, ſed ordine *quartus*; adeò ut initia *Carani* ultra Vulgarem Primæ Olympiadis epocham aſſurgant. Nihilominùs computatio iſta κατὰ μεταχρονισμὸν errare videtur; cùm *Caranus* eſſet Phidoni (ut diximus) & Iphito contemporaneus.

[e] *Juſtin. l.7. c.2.*
[f] *Solin. c.15.*
[g] *Chron. n.1325.*
[h] *Theoph. ad Autolych. l.2. p.86.*

[i] *P. 262.* In *Dexippi* fragmento, apud [i] Syncellum, peſſimè ſe habet

horum

horum Regum series. Ἀργεῖος παῖς Τημένου dicitur,& Ἀλκέτας ὁ Φιλίππου ὑός. Quo pacto (contra veterum auctoritatem) *Perdiccas* rex atque *Aëropus* iniquè exclusi sunt.

[a] *Oppidum Ægæ, in quo mos sepelire Reges*, quæ etiam *Edissa* dicta [a] Plin. l. 4. c. 10.
est, in Emathiâ regione ad amnem Ludiam vetus fuit Macedonum regia: Philippus Amyntæ filius sedes ad *Pellam* transtulit.

Quandoquidem verò non tantùm *Macedonici* tituli depravatio; sed etiam alii non pauci Chronologorum errores ex veræ Olympiadum Epochæ ignorantiâ ortum habent, de istis jam inquirendum. Posteriora enim Macedonum tempora non sunt hoc loco discutienda.

Olympia.

OLYMPIADUM epocha duplex est; Vera, & Vulgaris. Verum Olympiorum initium illud est, quod *Iphitus, Lycurgus* & *Cleomenes* instituerunt, anno Æræ Atticæ 699; Per. Jul. 3830.

Prima autem Olympias, in vulgarem Chronologorum usum recepta, est XXVIII Iphitea illa, quâ *Corœbus Eleus* stadium vicit, anno Æræ Atticæ 807, Per. Jul. 3938. [b] Ἀπὸ Ἰφίτου Ὀλυμπιάδες [b] Phlegon. fragm.
ὀκτὼ πρὸς ταῖς εἴκοσι καταριθμοῦνται εἰς Κόροιβον τὸν Ἠλεῖον, *Ab Iphito ad Corœbum Eleum numerantur Olympiades XXVIII*; id est, anni 108: Olympiade XXVIII vicit *Corœbus*. Hinc [d] *Eratosthenes ad primam* [d] Cl. Alex. Strom. l. 1. p. 336. b.
Olympiadem numerat annos 108, ἀπὸ τῆς ἐπιτροπίας τῆς Λυκούργου, *à Tutelâ Lycurgi*; qui fuit Iphiti socius. Ista *Corœbi* Olympias non fuit verè *prima*, sed prima τῶν ἀριθμουμένων. [e] Καὶ ἡ κατ᾽ αὐτὸν Ὀλυμ- [e] Syncell. p. 196. c.
πιὰς πρώτη ἐτάχθη, ἀφ᾽ ἧς Ἕλληνες ἀριθμοῦσι τοὺς χρόνους, *Et Corœbi Olympias Prima habita est, ex qua Græci dinumerârunt tempora.* [f] *Hæc Aristodemus tradidit, & Polybius. Callimachus autem dicit XIII* [f] Euseb. Gr.
tantùm Olympiadas non fuisse conscriptas; & XIV Corœbum vicisse. De p. 216.
Chronologicâ Primæ hujus Olympiadis institutione; & de sero ejusdem usu dicemus ad Seculum proximum.

Neque erit hîc operæ pretium (ex *Phlegontis Tralliani* fragmento, *de Olympiis*) recitare, quibus modis *Lycurgus Spartanus, Iphitus Eleus, & Cleosthenes Pisæus ἐκεχειρίαν inducias indixerint Peloponnesi urbibus*, & ex Oraculi responsis, *ludos Olympicos* instauraverint: aut quæ de iisdem diffusè refert *Pausanias*, in Eliacis. Ab Oxyli temporibus, [g] tota Elidis regio (ex Heraclidarum juramento) Jovi sacra fuit; [g] Strab. l. 8.
& p. 357. d.

Utrique quidem rectè: Ille Veram spectat Epocham; hic, Vulgarem.

Lycurgum cum *Homero* congressum esse, tradunt [a] Timæus, & [b] Apollodorus. Conveniunt tempora. Nam Homerum floruisse diximus circa annos CCC post casum Trojæ: & Dieuchidas (apud Clementem). Lycurgi ἀκμὴν refert ad annum CCXC post captam Trojam.

[a] Ibid. [b] Cl. Alex. Strom. l. 1. p. 327. a. Ib p. 328. a.

Lycurgus [c] περὶ τῶν Ὀλυμπιάδων ἔτεσιν ἑκατὸν νομοθετεῖ. Leges latæ sunt 100 *annis ante Primam Olympiadem* Vulgarem, id est, annis octo postquam Olympia ab Iphito instaurata sunt. Istis Tatiani numeris [d] Clemens Alexandrinus adjicit annos 50; non legislativum, sed natale Lycurgi tempus respiciens.

[c] Tatian. p. 174 ad finem. [d] P. 309. b.

Epaminondas dixit, [e] *Laconicam* πεντακοσίοις ἐνιαυτοῖς ἀδήωτον, *D annis intactam fuisse ab hostibus*. Tempora designat Lycurgi Legislatoris. Pugna Leuctrica contigit anno secundo Olympiadis CII. Is est an. 406 à Vulgari Olympiadum epochâ; à Verâ autem, 514. *Tatianus* νομοθεσίαν retulit ad annum octavum post instaurata Olympia; *Epaminondas*, ad decimum quartum: utrique numeris rotundis usi sunt.

[e] Æl. Var. hist. l. 13. c. 42. Plut. Apotheg. p. 194. b

Cicero, dum à Vulgari Epochâ Lycurgi leges computat, μεταχρονισμῷ peccat. Dicit Lacedæmonios [f] *Septingentis jam annis amplius unis moribus & nunquam mutatis legibus vixisse*. Pro Flacco peroravit ille anno U.C. 694, qui est secundus Olympiadis 180, sive 718 à Primâ Olympiade Vulgari: Cum tamen Lycurgus superiore seculo vixerit; & calculus ab Iphiti tempore deducendus fuerit.

[f] Orat. pro Flacco.

Thucydides (cùm nondum apud Græcos nata esset Chronologia technica) dixit [g] Ἔτη ἐστὶ μάλιστα τετρακόσια καὶ ὀλίγῳ πλείω ἐς τὴν τελευτὴν τοῦδε τοῦ πολέμου, ἀφ' οὗ Λακεδαιμόνιοι τῇ αὐτῇ πολιτείᾳ χρῶνται, *Sunt anni fermè quadringenti & paulò plures usque ad bujus belli finem, ex quo Lacedæmonii eâdem administrandæ Reipub. formâ utuntur*. Numerat *annos* 400 *& paulò plus* ab institutis Lycurgi ad finem belli Peloponnesiaci. Annus belli 27 (qui & ultimus) fuit primus Olymp. XCIV, id est, annus 373 post Corœbi victoriam: supersunt anni 27 καὶ ὀλίγῳ πλείω. Errorem sensisse videtur Scholiastes, qui τὴν πολιτείαν interpretatus est, τὴν ὀλιγαρχίαν, τὴν γερουσίαν. Sin verò Ephororum tempus intelligatur, nimium dicitur; si Lycurgi, parùm.

[g] L. 1. p. 13. b

Major eſt ἀναχρονισμὸς Platonis, qui Socratem introducit
[a] In Minoë, p. [illegible] c. dicentem, [a] *Lycurgi inſtituta οὐδέπω ἴσως ἔτη τριακόσια, ἢ ὀλίγῳ τούτων πλείω, annis paulò plus ccc ante ſe extitiſſe.* Rectiùs dixiſſet, *annis penè D.* Socrates belli Peloponneſiaci tempore maximè floruit. Periit enim anno 4 Olympiadis XCIV, qui eſt annus 484 ab Olympiis à Lycurgo & Iphito inſtauratis. Quantò ſagaciùs Ariſtoteles (Platonis diſcipulus) ex diſco Olympico veram Lycurgi ætatem eruit?

Lycurgus (ex *Proclidarum* familiâ). *Polydectæ* fratri ſuccedens,
[b] Plutarch. p. 41. a. [b] *ἐβασίλευσε μῆνας ὀκτὼ τὸ σύμπαν, regnavit menſes duntaxat octo:* Natoque *Carilao*, Polydectæ filio poſthumo; uſque ad XXV ætatis annum, illius tutelam geſſit: Regnante interim (ex *Euryſthenidarum* familiâ) *Labotâ*: Quo adhuc vivente, Lycurgus in Cretam navigavit, ut Minoïs Leges diſceret: è quibus non pauca in ſuas
[c] Pauſan. l. 3. p. 161. tranſtulit; quas demùm ſub *Ageſilao* promulgavit. [c] *Labotæ enim ſucceſſerunt Doriſſus ejus filius: dein Doriſſi filius Ageſilaus: Hos utroſque mors citò rapuit: ſub Ageſilao tamen Lycurgus leges promulgavit.*
[d] Herodot. l. 1. c. 65. Mendoſus eſt Herodoti locus. [d] *Lacedæmonii dicunt diſciplinam ſuam è Cretâ allatam eſſe per Lycurgum,* ἐπιτροπεύσαντα Λεωβώτεω ἀδελφιδέου μὲν ἑωυτοῦ βασιλεύοντος δὲ Σπαρτιητέων. Mendum
[e] Pauſan. ib. p. 160. vetuſtiſſimum etiam [e] *Pauſaniæ* impoſuit. Vox Λεωβώτεω non cum ἀδελφιδέου concordat; ſed cum voce βασιλεύοντος conjungi debet. Vertendum eſt *Cum eſſet Lycurgus tutor filii fratris ſui; Laobotas autem*
[f] L. 8. c. 131. *eſſet Rex Lacedæmoniorum.* Herodotus [f] alibi, in recenſendâ *Leutychidis* genealogiâ, Reges Spartanos ſursùm recitat τοῦ Χαρίλου, τοῦ Εὐνόμου, τοῦ Πολυδέκτεος, τοῦ Πρυτάνιος, τοῦ Εὐρυφῶντος, τοῦ Προκλέος. *Eunomus* (extra locum hìc poſitus) fuit *Prytanis* filius; *Polydectis* pater, *Carilai* avus. Deſideratur etiam *Soüs*, *Proclis* filius, Rex ſecundus. Succeſſiones autem ad hunc modum ſe habent.

Meßenii. (Pausan p 222.)	Lacedæmonii. (Pausan.p 160.)	(Pausan.p.170)	Arcades. (Pausan p 462)	
1. *Cresphontes.*	1.[a] EURYSTHENES.	1. PROCLES.	1. *Cypselus.*	[a] *Vid. Herod.* 6.52. [b] *Id.* 4.147.
	[b] Theras horum avunculus & tutor erat; qui illis adultis, coloniam duxit in insulam Callisten, quæ ab eo Thera dicta est.			
2. *Æpytus.*			2. *Laïas.*	
	2. AGIS, *f.*	2. SOUS.		
	[c] Sub his Ilotæ in servitutem redacti sunt.			[c] *Plutarch. Lycurgo.*
3. *Glaucus.*	3. ECHESTRATUS, *f.*	3. EURYPHON, *f.*	3. *Bucolion.*	
	4. LABOTAS.	4. PRYTANIS, *f.*		
4. *Isthmius.*	[d] Primum Argivis bellum indictum, ob Cynurensem agrum, sed nihil memorabile gestum.		4. *Phialus.*	[d] *Pausan.* p.160, 170.
	[e] His regnantibus, pax fuit.	5. EUNOMUS, *f.*		
5. *Dotidas.*		6. POLYDECTES, *f.*	5. *Simus.*	[e] *Ibid.*
	5.[f] DORYSSUS, *f.*	Occisus cultro popinario in tumultu.		[f] *Ib.* 161.
6. *Sybotas.*	6. AGESILAUS, *f.*	LYCURGUS.	6. *Pompus.*	
	[g] Sub hoc, promulgatæ sunt leges.			[g] *Ibid.*
	7. ARCHELAUS, *f.*	7. CHARILLUS, an. 64.	7. *Æginetá.*	
	8. TELECLUS, *f.*	8. NICANDER.	8. *Polymestor.*	
7. *Phinta.*	In Limnis occisus à Messeniis.			
8. *Antiochus,* &	9. ALCAMENES.			
Androcles.	[h] An. ejus 37, *Prima Olympias*, an ejus 34.			[h] *Sup. p.* 314, 315.
9. *Euphaes.*		9. THEOPOMPUS.	9. *Æchmis.*	

Quemadmodum *Labotas* contemporaneus erat *Prytani*, *Eunomo*, *Polydectæ*, & *Lycurgo*: ita etiam *Lycurgus* fuit *Labotæ*, *Dorysso*, & *Agesilao*. Eusebius peperam [i] *Dorisso* attribuit annos 29; *Argesilao*, 44. [i] *Chron.* n.1031.

De Lycurgi Legibus satius est silere, quàm parùm loqui. De *Republicâ Lacedæmoniorum*, scriptores extant tàm Veteres, quàm Recentiores. Id inprimis notandum: [k] Ἐν Λακεδαίμονι καὶ Κρήτῃ πρὸς τοὺς πολέμους συντέτακται σχεδὸν ἥτε παιδεία, καὶ τὸ τῶν νόμων πλῆθος, *Lacedæmone, & in Cretâ omnis ferè disciplina, omnisque lex ad rem Militarem comparata est.* Lacedæmonios incessit deinceps ingens armorum studium: jacta sunt undequaque discordiarum semina; & bella cum finitimis assiduè conflata. [k] *Aristotel. Polit.* l.7.c.2.

[l] *Carillus* Rex, jam adultus, *Argivorum agrum igne ferroque vastavit: & paucis post annis, eodem duce, Lacedæmonii contra Tegeatas exière*, [m] χρησμῷ κιβδήλῳ πίσυνοι, *captioso freti oraculo* (quod exhibet Herodotus). [n] *Polymestor*, *Æginetæ filius*, octavus [l] *Pausan.* p.170. [m] *Herod.* l.1. c.66. [n] *Pausan.* p.462.

a Cypselo, *erat eo tempore Rex Arcadum: Non viri solùm sed etiam fœminæ sumptis armis Lacedæmonios prælio fuderunt; ipsumque Charillum cepere vivum:* [a] *Quem tradunt, cum se jurejurando obligâsset, bellum Tageatibus non amplius illaturum, gratis dimissum fuisse; nec tamen juramentum servâsse:* [b] *Adfuit hic Archilao (ex alterâ familiâ) Regi, in excidendâ Ægy, urbe finitimâ. Suspicabantur enim Lacedæmonii, Ægytas φρονεῖν τὰ Ἀρκάδων, ad Arcades propensos fuisse.*

[a] Pausan. p. 532.

[b] Ib. p. 165.

[c] *Archelao successit Teleclus; sub quo Lacedæmonii Amyclas, Pharin, Geranthras, oppida finitima (quæ ab Achæis adhuc tenebantur) bello capta everterunt. Pharitæ & Geranthratæ (eorum adventu territi) ex pacto decesserunt è Peloponneso. Amyclenses autem fortiter restiterunt, & cum multa dedissent virtutis documenta, diuturnitate belli sunt superati. De his Dorienses trophæum erexerunt: quasi nihil memorabilius ab ipsis gestum fuisset.*

[c] Ibid.

Seculo XVI, *Charillo* (cum jam [d] *regnâsset annos* 64, *ut refert Sosibius Lacon*) [e] *successit ejus filius Nicander*; *quo regnante, Teleclus Rex (ex alterâ familiâ) in Dianæ Limnadis fano à Messeniis occisus est.* Templum illud in Laconici agri & *Messeniaci confinio positum est: locum Limnas vocant; & Doriensium iis solis commune. Lacedæmonii aiunt, Virgines illùc à se de more missas à Messeniis violatas; & Teleclum, injuriam propulsare conantem, interemptum fuisse. At Messenii dicunt, Teleclum impuberes, in morem virginum ornatos, cum pugionibus disposuisse, qui primores Messeniorum ad templum venientes ex improviso adorirentur; Messenios autem ad vim arcendam accurrisse. Sanè Lacedæmonii cædem Regis sui non vindicabant, quasi essent facinoris conscii. Apud Messenios eo tempore regnabat Phinta, Sybotæ filius*; à Cresphonte rex septimus.

[d] Cl. Alex. Strom. l. 1. p. 327

[e] Pausan. p. 161.

Ib. p. 222.

[f] *Teleclo successit Alcamenes ejus filius: hujus tempore Helos oppidum maritimum, quod Achæi tenuerunt, eversum est: & Argivi, Helotis auxilia ferentes, prælio victi sunt.* [g] *Nicander, Argolidem hostiliter ingressus, magno eam damno affecit. Asinæi autem, facinoris istius participes, delectâ paulo pòst patriâ, graves Argivis pœnas dederunt profugi.*

[f] Ib. p. 162.

[g] Ib. p. 170.

Post cædem Telecli [h] *ætate alterâ, quum Alcamenes & Theopompus Nicandri filius regnarent in Spartâ, apud Messenios autem Antiochus & Androcles, Phintæ filii; inter utrumque populum, levissimam ob causam, simultas orta est: quæ non ita multò post, cum Euphaes Antiocho & Androcli successisset, in apertum bellum erupit*, sub initium Seculi XVII.

[h] Ib. p. 222.

Ad

Ad Seculum XVI.

Rameſſes Rex.

TAM Ægyptiorum, quàm Ebræorum fortuna hoc Seculo varia fuit: Circa initium ejus regnabat *Rameſſes*, *Amenophis* ſucceſſor; inter illos *Seſoſtris* poſteros habendus, qui Imperium in Aſiâ tenuerunt. [a] Euſebius hunc Regem omiſit: illius tamen [a] Sup.p.300.
ſucceſſionem ſatis teſtantur Manetho & Africanus.

Plinius ſucceſſionem innuit; cui dicitur [b] *Ramiſes is, quo reg-* [b] L.36.c.8.
nante Ilium captum eſt. De tempore quidem peccat; verùm ex dictâ Græcorum fabulâ intelligendus eſt. Nam ſi *Memnon* (qui Amenophis) bello Trojano occubuerit; congruum eſt, ut ſub illius ſucceſſore urbs conflagraret.

Extat hodie Romæ hujus Regis Obeliſcus, omnium maximus tam illorum qui Romæ viſuntur, quàm qui in Ægypto.

Rameſſes plurimos ex Syncello recenſuimus (ad Seculum $\overline{VI}$, & $\overline{VII}$) alioſque ex Manethone, ad $\overline{XIII}$. Verùm elogia magnifica, & *ἀνὰ πᾶσαν οἰκουμένην βασιλεύειν*, *Univerſalis Imperii* teſtimonium, quæ Obeliſci hujus auctori attribuuntur, in Ægyptiorum neminem, qui Seſoſtrim præceſſerunt, ſatis conveniunt. Cùm igitur Obeliſcus ille non tantùm hujus Regis laudes immenſas contineat; ſed etiam venerandum ſit Ægyptiaci Imperii monumentum; operæ pretium fuerit, ejus hiſtoriam conquirere, & *Hermapionis* interpretationem proferre.

Rameſſis Obeliſcus.

IN [c] *Solis urbe, Ramiſes, ubi fuit Mneuidis* (Bovis Heliopolitani) [c] Plin.l.36.
regia, poſuit Obeliſcum, longitudine undecenis (undecentenis) *pedibus*; c.8.
per latera, cubitis quatuor. [d] *Opus id feciſſe dicuntur* $\overline{XXM}$ *hominum.* [d] Ibid c.9.
Ipſe Rex, cùm ſubrecturus eſſet, vereretur que ne machinæ ponderi non ſufficerent, quò majus periculum curæ artificum denunciaret, filium ſuum adalligavit cacumini; ut ſalus ejus apud molientes prodeſſet lapidi. Hac admiratione operis effectum eſt, ut cum oppidum id expugnaret Cambyſes Rex, ventumque eſſet incendio ad crepidines Obeliſci, extingui ignem juberet, molis reverentiâ, qui urbis nullam habuerat.

Ex Ægypto captâ Obeliscos transtulit *Octavianus Augustus*; qui tamen (ut ait Ammianus) [a] *hunc non contrectare ausus est, vel difficultate magnitudinis territus, vel quòd Deo Soli speciali munere dedicatus, fixusque intra ambitiosi templi delubra, tanquam apex omnium eminebat. Verùm Constantinus nihil committere in religionem existimavit, si ablatum uno templo miraculum Romæ sacraret, id est, in templo Mundi totius. Quo convecto per alveum Nili, projectoque Alexandriæ; navis amplitudinis antehàc inusitatæ ædificata est, sub trecentis remigibus agitanda.*

[a] Am. Marcell. l. 17. p. 92.

Ille Novam Romam hoc monumento ornari voluit: sed Constantini morte Obelisci transvectio aliquandiu impedita est. Illud indicat Constantius Aug. in ipsa Obelisci inscriptione Latinâ; quam, ex *Angeli Rocchæ Bibliothecâ Vaticanâ*, exhibet Janus Gruterus.

In Australi basis parte.

[b] *Patris opus munusque* (suum) *tibi Roma dicavit*
Augustus (toto) *Constantius Orbe recepto:*
Et quod nulla tulit tellus, nec viderat ætas,
Condidit; ut claris exæquet dona triumfis.
Hoc decus ornatum Genitor cognominis urbis
Esse volens, cæsa Thebis de rupe revellit.

[b] Grut. Inscript p. 186.

Parte Orientali.

Sed gravior Divum tangebat cura vehendi;
Quòd nullo ingenio, nisuque manuque moveri
Caucaseam molem discurrens fama monebat.
At Dominus Mundi Constantius, omnia fretus,
Cedere virtuti, terris incedere jussit
Haut partem exiguam montis, Pontoque tumenti.

Parte Septentrionali.

Credidit, & placido, &c. Gruterum vide.

Tandem anno Æræ Christianæ 357, Imperante Constantio, Obeliscus hic [c] *impositus navi, per maria fluentaque Tyberis, defertur in vicum Alexandri, III Lapide ab Urbe sejunctum; unde chamulcis impositus, tractusque leniùs per Ostiensem portam, Piscinamque Publicam, Circo illatus est Maximo; & Caveâ locatur in mediâ,* ingenti machinarum hominumque operâ.

[c] Am. Marcell. l. 17.

Obeliscus

Centrum *Circi* jamdudum occupaverat Obeliscus alter. [a] *Is Obeliscus, quem Divus Augustus in Circo Magno statuit, excisus est à rege Semnes-erteo (quo regnante Pythagoras in Ægypto fuit) centum viginti quinque pedum & dodrantis, præter basim ejusdem lapidis.* [a] Plin. l. 36. c. 9.

Obeliscus iste, licet posteriùs excisus, priùs tamen in Circo Romano collocatus est; & in medio Circo eminentissimus cernitur in *Nummis*, in honorem *Trajani* (qui Circum restituit) aliorumque percussis, ob ludos Circenses. Rex autem ille Ægypti Herodoto *Psemmis* vocatur. [b] *Pythagoram Polycrates per epistolam commendavit Amasidi* (adhuc privato) qui posteà in regno *successit Aprii Psammis filio.* [b] D. Laert. Pythag. init.

A temporibus itaque Constantii in Circo Maximo duo fuerunt Obelisci. De utrisque Cassiodorus. *Obeliscorum prolixitas ad Circi altitudinem sublevatur; sed prior Soli, inferior Lunæ dicatus est; ubi sacra priscorum Chaldaicis signis, quasi literis, indicantur.* Sanè *Obeliscus Lunæ dicatus*, & Hieroglyphica *Chaldaica*, declinantis Imperii oscitationem sapiunt.

Utrosque hos Obeliscos dejectos, confractos, terrâ erutos Sixtus V, Papa magnificus, nitori pristino restituit; minorem (qui Augusti) in Viâ Rectâ, ante ædem S. Mariæ Populi erexit; hunc autem, ante ædem Lateranensem, anno Domini 1588, id est, annis 1231 postquam Circo illatus est à Constantio; annis circiter 2420 postquam de rupe Syenite excisus est à *Ramesse*. Utrique hodiè Hieroglyphicis undequaque ornatissimi conspiciuntur.

Hermapion hujus Obelisci interpretationem Græcè edidit; illam, non tamen integram, conservavit Ammianus. Cùm enim in lateribus singulis tres essent στίχοι, id est, quatuor laterum, duodecim; ille sex tantùm nobis impertiit. In lateribus singulis κατὰ στίχους, cernuntur accipitres tres tutulis conspicui (est autem [c] Accipiter Solis symbolum) tres itidem Boves, totidemque Brachia extensa. Honorificentissima illic leguntur tùm Regis hujus elogia, tùm Majestatis Ægyptiacæ testimonia. [c] Cl. Alex. Strom. l. 5.

OBELISCI INTERPRETATIO

Ἀρχὴν ἀπὸ τοῦ Νοτίου διερμηνευμένα ἔχει.
Στίχος πρῶτος τάδε.

Ἥλιος βασιλεῖ Ῥαμέσῃ.
Δεδώρημαί σοι ἀνὰ πᾶσαν οἰκουμένην μετὰ χαρᾶς βασιλεύειν,
Ὃν Ἥλιος φιλεῖ καὶ Ἀπόλλων, Κρατερὸς, Φιλαλήθης, υἱὸς Ἥρωνος, Θεογέννετος,
Κτίστης τῆς οἰκουμένης·
Ὃν Ἥλιος προέκρινεν, ἄλκιμος Ἄρεως βασιλεὺς Ῥαμέσης,
Ὧ πᾶσα ὑποτέτακται ἡ γῆ μετὰ ἀλκῆς καὶ θάρσους.
Βασιλεὺς Ῥαμέσης Ἡλίου παῖς αἰωνόβιος.

(Στίχος δεύτερος.)

Ἀπόλλων κρατερὸς, ὁ ἑστὼς ἐπ' ἀληθείας δεσπότης διαδήματος,
Τὴν Αἴγυπτον δοξάσας, κεκτημένος,
Ὁ ἀγλαοποιήσας Ἡλίου πόλιν·
Καὶ κτίσας τὴν λοιπὴν οἰκουμένην.
Καὶ πολυτιμήσας τοὺς ἐν Ἡλίου πόλει θεοὺς ἀνιδρυμένους,
Ὃν Ἥλιος φιλεῖ.

(Τρίτος στίχος.)

Ἀπόλλων κρατερὸς, Ἡλίου παῖς, παμφεγγής.
Ὃν Ἥλιος προέκρινεν, καὶ Ἄρης ἄλκιμος ἐδωρήσατο·
Οὗ τὰ ἀγαθὰ ἐν πάντι διαμένει καιρῷ,
Ὃν Ἄμμων ἀγαπᾷ, πληρώσας τὸν νεὼν τοῦ Φοίνικος ἀγαθῶν·
ᾯ οἱ Θεοὶ ζωῆς χρόνον ἐδωρήσαντο,
Ἀπόλλων κρατερὸς υἱὸς Ἥρωνος,
Βασιλεὺς οἰκουμένης Ῥαμέσης.
Ὃς ἐφύλαξεν Αἴγυπτον, τοὺς ἀλλοεθνεῖς νικήσας,
Ὃν Ἥλιος φιλεῖ·
ᾯ πολὺν χρόνον ζωῆς ἐδωρήσαντο θεοὶ,
Δεσπότης οἰκουμένης Ῥαμέσης, αἰωνόβιος.

(Ἄλλος

GRÆCO-LATINA.

Incepit interpretatio à latere Australi, Versus primus hæc habet.

Sol Regi Ramesti. I.

Dedi tibi super totum mundum gratiosè regnare,
Quem Sol amat, & Apollo, fortis, veri amator, filius Heronis, Deogenitus,
Conditor mundi;
Quem Sol selegit, strenuus Martis, Rex Ramesses,
Cui omnis terra subordinata est cum vi & audaciâ,
Rex Ramesses Solis filius immortalis.

(Versus secundus.) II.

Apollo fortis, qui est reverà Dominus Diadematis,
Ægyptum glorificans, possidens,
Qui splendidam facit Solis urbem;
Et condens reliquum Mundum.
Et valde honorans Deos in Solis urbe positos,
Quem Sol amat.

(Versus tertius.)

Apollo fortis, Solis filius, totus lucidus, III.
Quem Sol selegit, & Mars strenuus donavit;
Cujus bona in omni manent tempore,
Quem Ammon diligit: implens templum Phœnicis bonis;
Cui Dii vitæ tempus dederunt,
Apollo fortis, filius Heronis,
Rex Mundi Ramesses.
Qui servavit Ægyptum, extraneos superans,
Quem Sol amat;
Cui multum tempus vitæ dederunt Dii,
Dominus Mundi Ramesses, immortalis.

(Ἄλλος στίχος δεύτερος.)

Ἥλιος θεὸς μέγας, δεσπότης οὐρανοῦ,
Δεδώρημαί σοι βίον ἀπρόσκορον.
Ἀπόλλων κρατερὸς, Κύριος διαδήματος, ἀνείκαστος,
Ὃν ἀνδριάντας ἀνέθηκεν ἐν τῇ δὲ τῇ βασιλείᾳ Δεσπότης Αἰγύπτου·
Καὶ ἐκόσμησεν Ἡλίου πόλιν,
Ὁμοίως καὶ αὐτὸν Ἥλιον, δεσπότην οὐρανοῦ,
Συνετελεύτησεν ἔργον ἀγαθὸν
Ἡλίου παῖς, βασιλεὺς αἰωνόβιος.

(Τρίτος στίχος)

Ἥλιος θεὸς, δεσπότης οὐρανοῦ, Ῥαμέσῃ Βασιλεῖ
Δεδώρημαι τὸ κράτος, καὶ τὴν κατὰ πάντων ἐξουσίαν·
Ὃν Ἀπόλλων, φιλαλήθης, δεσπότης χρόνων,
Καὶ Ἥφαιστος ὁ τῶν θεῶν πατὴρ, προέκρινεν διὰ τὸν Ἄρεα.
Βασιλεὺς παγχαρὴς Ἡλίου παῖς καὶ ὑπὸ Ἡλίου φιλούμενος.

(Ἀφηλιώτης πρῶτος στίχος.)

Ὁ ἀφ' Ἡλίου πόλεως μέγας θεὸς, ἐνουράνιος, Ἀπόλλων κρατερὸς, Ἥρωνος υἱός,
Ὃν Ἥλιος ἠγάπησεν, ὃν οἱ θεοὶ ἐτίμησαν,
Ὁ πάσης γῆς βασιλεύων,
Ὃν Ἥλιος προέκρινεν, ὁ ἄλκιμος διὰ τὸν Ἄρεα βασιλεὺς,
Ὃν Ἄμμων φιλεῖ.
Καὶ ὁ παμφεγγὴς συγκρίνας αἰώνιον βασιλέα.

Reliqua, ob ταυτολογίας fortasse, omisit Ammianus.

(Versus secundus alius) ad Occidentem forsan, vel Septentrionem. IV.

Sol Deus magnus, Dominus Cœli,

Dedi tibi vitam satietatis expertem.

Apollo fortis, Dominus Diadematis, incomparabilis,

Quorum statuas posuit in hàc Regiâ Dominus Ægypti;

Et exornavit Solis urbem,

Pariter ac ipsum Solem, Dominum Cœli.

Perfecit opus bonum,

Solis filius, Rex immortalis.

(Versus tertius) tertii forsan lateris. V.

Sol Deus, Dominus Cœli, Ramesti Regi

Dedi robur & in omnes potestatem;

Quem Apollo, veri amator, Dominus temporum,

Et Vulcanus, Deorum pater, selegit propter Martem.

Rex gratiosissimus, Solis filius, & à Sole amatus.

(Versus primus ad Orientem.) VI.

A Solis urbe Magnus Deus, Cœlestis, Apollo fortis, Heronis filius;

Quem Sol educavit; quem Dii honorârunt:

Qui toti terræ imperat,

Quem Sol selegit, strenuus propter Martem Rex,

Quem Ammon amat,

Et qui est totus lucidus, jussit (esse) æternum Regem.

Ex superbâ hâc Inscriptione liquet, quàm vesana fuerit veterum adulatio; quàm vetusta Divinæ Originis affectatio.

Sol, *Orus*, & *Apollo*, apud Ægyptios diversa fuerunt numina. [a] *Supr. p. 11.* In Deorum Dynastiis (quas [a] exhibuimus) primus Deorum est *VULCANUS*; secundus, *SOL*, *ejus filius*; Dein *Semideorum* [1] *ORUS*; [2] *MARS*; [3] ἩΡΑΚΛΗΣ, qui hîc Ἥρων vocatur; cujus filius, [4] *APOLLO*; [5] *AMMON*; ultimus *JUPITER*. Apud *Græcos* [b] *Cic. de Nat. Deor. l. 3. p. 247.* [b] *Vulcani complures; eorum secundus Nilo natus, Opas, ut Ægyptii appellant; quem custodem esse Ægypti volunt.* Etiam [c] *Ibid.* [c] *Soles ipsi multi à Theologis proferuntur; eorum tertius Vulcano Nili filio natus; cujus urbem* [d] *Orat. 13. sub finem.* *Ægyptii volunt esse eam, quæ Heliopolis appellatur.* Themistius [d] *Solem* vocat, *Apollinis avum*. Sed Theologia prisca non hujus est instituti.

[e] *Obelisco Pamphyl.* Athanasius Kircherus [e] Græcam hanc *Hermapionis* interpreta- [f] *P. 149.* tionem immeritò rejicit. Illum vixisse, [f] ait, tempore Augusti, in cujus gratiam interpretatus est Obeliscum alterum, quem Augustus in Circo posuit. Quod idoneo absque auctore dictum, contra *Ammiani* testimonium, qui rem sui temporis tradidit, tardè cre- [g] *P. 151.* dendum est. Dicit insuper, [g] *Doctrinam Hieroglyphicam, non Regum laudes & victorias continere, sed solas res ideales & intellectuales; & interpretationem hanc ab Hieroglyphicorûm stylo & ingenio abhorrere.* [h] *Sup. p. 395.* Quod est ipso Obelisco refragari. Ex Proclo [h] diximus, *Tam actiones memorabiles, quàm inventiones in Stelis conservari.*

Est igitur Obeliscus hic verissimum atque illustrissimum mag- [i] *Ver. 1.* nitudinis Ægyptiacæ monumentum; [i] Ἀνὰ πᾶσαν οἰκουμένην βασι- [k] *Ver 5.* λεύειν, & *habere* [k] τὸ κράτος καὶ τὴν κατὰ πάντων ἐξουσίαν, nihil aliud est, quàm totius Orientis imperio potiri; quod Sesostris successoribus [l] *Ver. 3.* suis tradit. Hujus Obelisci conditor *Rameses*, sive [l] Δεσπότης οἰκου- [m] *Ver. 6.* μένης Ῥαμέσης — [m] ὁ πάσης γῆς βασιλεύων, & [n] ᾧ πᾶσα ὑποτέτακται [n] *Ver. 1.* ἡ γῆ, μετὰ ἀλκῆς καὶ θάρσους, inter successores istos potentissimos meritò numerandus est.

Id autem apprimè notatu dignum est, quod præsentem Ægypti [o] *Ver 3.* statum spectare videtur. [o] Βασιλεὺς οἰκουμένης Ῥαμέσης ὃς ἐφύλαξεν Αἴγυπτον, τοὺς ἀλλοεθνεῖς νικήσας, *Rex Mundi Ramesses, qui servavit Ægyptum, extraneos superans.* Quinam verò sint *extranei* isti, non adeò promptum est dicere. Suspicamur, *Æthiopas* fuisse; ab illis quidem Ægyptum non ita multò pòst occupatum iri videbimus. Ob servatam patriam, lætissima fuit hujus Regis victoria; eoque clarior, quia ultima. E Sesostris posteris nemo post hunc in gloriâ fuit; nullus est ultrà *Thebani* nominis splendor. De amplissimo itaque Ægyptiorum imperio, hæc dicta sunto.

Ammenemes & Thuoris.

ETSI de his Regibus nihil occurrat memoriâ dignum, non tamen omittendi sunt; quùm [a] Africanus (quem sequuntur [a] Sup.p.300.
Eusebius & Syncellus) in laterculo Thebano, eorum nomina Regibus superioribus adjecerit.

Ammenemes, sive *Ammenemnes* (nomen ex *Ammone* & *Mene* compositum) apud Syncellum legitur, Seculo IV; & in XI & XII Africani Dynastiâ. Quâ autem ratione, *Sesostris* idem est, qui *Sethosis*; eâdem, hic, qui *Sethosim* sequitur, *Ammenemes*, prorsus idem est, cum [b] *Ammeneme* illo, qui post *Sesostrim* ponitur, in XII Africani [b] Supp.p.391.
Dynastiâ.

Thuoris, non XIX tantùm Dynastiæ, sed *Thebanorum* regum omnium (quorum supersunt nomina) postremus est. Hic [c] *Homero* [c] Sup.p.300.
dictus Polybus, Alcandræ maritus, qui excepit Menelaum. Utrùm Africanus hujus sententiæ auctorem habuerit Manethonem, non liquet; sectatores habet Eusebium & Syncellum. Hi Regem hunc bello Trojano æqualem faciunt: comparationem istam malè institutam esse [d] monstravimus. [d] Sup.p.210, 392.

Eusebius [e] *Septimum* hujus regis annum (id est, ultimum) ponit [e] Can.n.835.
eundem, quo *Troja capta* est. Incautè quidem; nam si *Polybus* eo anno desiisset vivere, quomodo *Menelaum*, diù pelago jactatum, excipere potuit? Menelaus de seipso inquit, post excisam Trojam,

——'Ογδοάτῳ ἔτει ἦλθον. Odyss.4.v.82

Κύπρον, Φοινίκην τε: καὶ Αἰγυπτίους ἐπαληθεὶς,

Αἰθιοπάς θ' ἱκόμην——

Octavo anno veni Cyprum Phœnicemque, & Ægyptios oberrans, Æthiopes adii.

Minùs peccant *Menander Pergamenus & Lætus in Phœniciis* (apud [f] Clementem) qui conjiciunt *adventum Menelai in Phœnicem,* [f] Strom.l.1. p.326.a.
post Trojam captam, in tempora Hirami & Solomonis, id est in Seculum XIV, antequam Sesostris in Syriam profectus esset.

Herodotus non *Thebanum* Regem, sed *Memphitem* dicit excepisse Menelaum. Ante bellum Trojanum, ait, [g] *Alexandrum & Helenam* [g] L.2.c.113,
in Ægyptum ad Canobicum Nili ostium, & ad Taricheas appulisse; illos c.114,
ab illius ostii custode, qui Thonis appellatus est, Memphim transmissos 115.
esse ad Proteum regem, qui Alexandrum abire jussit, Helenam detinuit 119.

usque ad Menelai adventum; *qui post eversum Ilium, illam illæsam à Proteo recepit.* Collocatur Proteus inter *Sesostrim* & *Rhamsem*.

a L.1. p 11. d. [a] Diodoro *Thonis est vetustum Ægypti emporium, quo Nilus se in* b Odyss. 14. v. 385, 454. *mare exonerat.* Apud [b] Homerum, *Proteus Ægyptius Menelai insidiis captus est ad Pharum insulam.*

Νῆσος ἔπειτά τις ἔστι πολυκλύστῳ ἐνὶ πόντῳ
Ibid, v. 354. Αἰγύπτου προπάροιθε (Φάρον ἑ κικλήσκουσι)
Τόσσον ἄνευθ' ὅσσον τε πανημερίη γλαφυρὴ νηῦς
Ἤνυσεν ᾗ λιγὺς οὖρος ἐπιπνείῃσιν ὄπισθεν.
Est quædam insula in undoso ponto
Ante Ægyptum (Pharam eam vocant)
Tantum distans, quantùm totâ die cava navis,
Conficit, cui ventus stridulus aspirat à puppi.

Eratosthenes, Plinius, Aristides, alii (de continente, *Pharo* insulæ oppositâ, intelligentes) Homerum hic ἀτοπίας insimulant. Plinius c Plin. l. 2. c. 85. interpretatur πανημερίη [c] *noctis & diei cursum*: cùm tamen noctis d Sup. p. 238. pars nulla intelligi debeat. Homerus *Nilum* fluvium [d] Αἰγύπτου nomine semper designat: vox Νεῖλος illi fuit omninò incognita; e Strab. l. 17. p. 791. b. *Canobicum* Nili ostium (quod proximum) distabat [e] *à Pharo insulâ stadia* 150, hoc est milliaria XIX. Quod spatium Heroïbus ad πλοῦν πανημέριον, *diurnam navigationem* ordinariam satis esse arbitramur.

Herodotus autem ista ex Sacerdotum placitis; ex fide historicâ tradit, nullum fuisse in Ægyptum Græcis aditum, nullum com- f Herod. l. 2. c. 154. mercium ante *Psammitichi* tempora: tunc demum [f] *Iones quidam & Cares* πρῶτοι ἐν Αἰγύπτῳ ἀλλόγλωσσοι κατοικίσθησαν, *primi eorum, qui essent diversæ linguæ, Ægyptum incoluerunt.* Quod quidem in dubium vocat, quicquid de Menelai in Ægyptum adventu decantari solet.

g Sup. p. 300. Georgius [g] Syncellus Eusebium, à XVIII Dynastiâ usque ad XXIV, omninò deserit; & Ægyptios horum temporum Reges futiliter interpolat. Ut cætera omittamus, inter *Ammenemem* & *Thuorim* interserit (nescio quos) *Ochyran* & *Ameden.* Post *Thuorim* (ex vetustissimâ *Thinitarum* Dynastiâ) resuscitat tres proximos *Menis* successores. Post illos sequitur demùm *Rex* LXII *Suffakim, qui cepit Hierosolyma*; cujus gratiâ omnes istæ turbæ videntur fuisse commissæ. Nullus autem in totâ serie legitur *Sesostris*. Tantæ licentiæ pudet pigetque.

Huc

Huc usque recto tramite per *Thebaicæ* successionis seriem (à *Mene* continuatam ad *Thuorim*) XVI ferè annorum centurias emensi sumus. Apud [a] Africanum sequitur ([a] *ex tertio Manethonis tomo*) [a Syncell. p.73.c.] *XX Dynastia Diospolitarum Regum XII*, *qui regnârunt annis* 135. [*Ib.p 47.c.] Eusebius annos 178 eidem Dynastiæ attribuit, & in [†] Canonis sui [†Num.836.] filo Ægyptio, post *Trojam captam*, totidem annos, Regibus vacuos, annumerat. Vetus Chronicon, apud [b] Syncellum, habet in *XX Dy-* [b P.51.d.] *nastiâ Diospolitarum Regum VIII*, *annos* 228. Ex istis anonymæ Dynastiæ discrepantibus numeris nihil certi de postremis Thebanorum temporibus colligere possumus; quorum quidem historia lacera admodum est & manca, cùm ob auctorum exilitatem, cùm discordiam. Priusquàm verò de rebus istis obscuris & oblivione obrutis inquiramus, liceat nobis aliquantisper retrogredi, & Diospolitanam *Africani* Chronologiam lustrare; nè nobis vitio detur ab illius vestigiis decessisse.

Africani Dynastiæ Thebanæ

IN historiâ *Thebanâ*, Africanus non minorem sibi permisit licentiam, quàm quæ in *Memphiticâ* à nobis [c] animadversa est. [c Suprà, p.27,91.] In utrisque successionum Regiarum capita truncantur; in utrisque Dynastiæ ad libitum finguntur. Eò autem hìc deterius est peccatum, quòd cùm in illis ordo tantùm rerum turbetur, in his pro Dynastiis umbræ & larvæ obtrudantur.

Extra dubium est *Thebani regni* originem ob ipso *Mene* fuisse deductam: verùm Africanus non nisi post decem Dynastias (quarum à Scaligero [d] colliguntur anni 2219) *Diospolitarum regum* [d Can. Isag. p.124.] primò meminit, abrupto prorsùs & incondito parapegmate. Audiamus ipsum.

[e] *XI Dynastia Diospolitarum Regum XVI, qui regnârunt annos* 43. [e Syncell. p.59 c.] *Post quos, Ammenemes annos* 16. *Huc usque Manetho produxit tomum primum.* Eadem verbatìm [f] Eusebius. [f Ib.p.60.]

Numerus iste *annorum* minutus est, & tot Regibus impar. *Regum* autem numerus nihil aliud videtur esse, præter ὀγδόα XVIII Dynastiæ: Reges XVI, qui hic reticentur, illìc nominantur. Sed quis est *Ammenemes* ille, qui in nullâ censitus Dynastiâ, claudit *primum Manethonis tomum?* Idem forsan, qui [f] in XII Dynastiâ [f Supr. p. 391.]

præcedit Sesostrim; sicut alter *Ammenemes* ibi (qui Sesostrim sequitur) idem est, qui in XIX Dynastiâ recensetur.

[a] Sync.p.73. Manethonis tomus secundus hic incipit: [a] Tertius ad XX Dynastiam: Quasi Manethonis libri, juxta Africani Decadas, distributi essent. Longè concinnior est librorum Manethonis partitio in [b] Euseb p.60 Excerptis Latino-barbaris, cum Eusebio editis. Post [b] *Deos, Semi-* [c] (Ibid.) *deos*que, & νεκύας, qui tempus historicum antecesserunt, [c] *Hæc finis de primo tomo Manethoni. Secundus tomus incipit à Mene; & usque ad Septimam decimam Potestatem secundum scribitur totum.* Id est, Μέχρι τῆς ιζ' Δυναστείας Δεύτερος ἐγράφη τόμος.

[d] Sup.p.391. XII Africani *Dynastiam* [d] exhibuimus.

[e] Sync.p.61.a [e] XIII *Dynastia Diospolitarum Regum* LX, *qui regnârunt* * * *. Desideratur annorum numerus. Nam Eusebius (qui annos 453 regibus istis attribuit) numerum υνγ, ad Xoitas pertinere docet; quorum Dynastia in Africani textu omissa est. Ut verbo expediam. Pulcherrima hæc tot Regum dynastia est summa totalis Thebanorum regum omnium, quos recensuimus à *Mene* usque ad *Thuorim*. Eratosthenes numeravit XXXVIII; Decima octava Dynastia, XVI; Decima nona, VI. Sunt omnes LX. Tanta est in istis incongruis congruentia.

[f] Syncell. ib. [f] XIV Dynastia (quæ Eusebio est *Xoitarum*) Africano deest.

XV & XVI Africano sunt *Pastorum*; Eusebio autem illa [g] Supr.p.92. *Diospolitarum*; hæc *Thebæorum* dicitur. Earum [g] meminimus.

[h] Syncell. ib. [h] XVII *Dynastia Pastorum aliorum regum* XLIII; *& Thebæorum Diospolitarum* XLIII; *qui omnes regnârunt annis* 151. Singulis regibus largitur annum unum & menses novem. Nugæ! Eusebius eo numero omnes Sesostris posteros complectitur. Nam post *Sesostrim* (in XII Dynastiâ) adjicitur *Labaris*, *& ejus successores* XLII. Syncellus (post Eratosthenis seriem) *Regum* LIII, *ex Apollodoro*, [i] P.298. *meminit*; nullum nominat. Locum [i] suprà dedimus.

Certè huc usque nihil sani de *Regibus Thebanis* retulit Africanus: abrupta, inania, inepta sunt omnia. Sepositis itaque quisquiliis, nos *Eratosthenis* laterculum (nobilissimum antiquitatis monumentum) meritò amplexi sumus.

XVIII autem, & XIX Africani Dynastiæ longè melioris notæ [k] Supp.p.300. sunt: Nos illas [k] retinuimus; illas illustravimus.

Hactenùs de *Thebano* Ægypti Regno.

Ebræorum

Ebræorum Regna.

Cessante in Asiâ *Ægyptiorum* imperio; necdum *Assyriis* lacertos moventibus; opportunitas idonea utrisque Ebræorum regibus animos addidit; eosque ad splendorem pristinum restituendum adeò feliciter excitavit, ut res Ebraicæ, *Jeroboamo* & *Azaria* regnantibus, in statum antiquum rediisse videantur.

Prior regnabat *Jeroboamus.* Ille *restituit terminos Israel ab aditu* II Reg. 14.
Hamathæ usque ad mare campestrium. Vidit enim Dominus afflictionem 25, 26.
Israel amaram nimis, & quòd consumpti essent, usque ad clausos carcere
& extremos. Et salvavit eos in manu Jeroboami, filii Joas. Universa 27,
quæ fecit, & fortitudo ejus, quâ præliatus est, & quomodo restituit 28.
Damascum & Hamatham Judæ in Israel, scripta sunt.

Neque minùs sub *Azaria* floruit regnum Judæ. *Ille ædificavit* II Chron.
Ailah, & restituit eam ditioni Judæ. Pugnavit contra Philistim, & 26. 2, 6,
destruxit murum Gath, & murum Jabinæ, & murum Azoti, & ædificavit urbes Azoti, & in Philistim. Et adjuvit eum Deus contra Phi- 7,
listim, & contra Arabas, qui habitabant in Gerbaal, & contra Ammonitas.
Appendebantque Ammonitæ munera Oziæ. Et divulgatum est nomen ejus 8,
usque ad introitum Ægypti, propter crebras victorias. Illius exercitus fuit 13,
virorum 307500. Rei bellicæ peritissimus fuit Rex ipse.

His itaque temporibus Regna hæc florentissima fuerunt. Verùm felicitas ista non fuit diuturna. Post mortem Jeroboami regnum illud ab hoc culmine in præcipitium ruere cœpit: primùm excisa est illius domus; deinde Regnum.

Post interregni septennium, ejus filius *Zacharias*, post sex regni menses à *Shallumo* sublatus est.

Post *mensem Shallumi, regnavit Menhahem.* Tunc **Phul, rex Assyriæ,* * II Reg. 15.
invasit terram; & Menhahem dedit ei mille talenta argenti, ut confir- 19.
maretur in regno. Ex eo tempore regnum Samariæ Assyrio clientelare fuit. Ingruentibus Assyriis alterum Regnorum destructum est; alterum tributo subjectum. Adeò instabilis fuit Ebræorum fortuna: florentes eos oppresserunt *Ægyptii*; reflorescentes, *Assyrii.*

Regnum X Tribuum non uno tempore excisum fuit. Tres erant exitii gradus; tres Ebræorum deportationes. Prima fuit *Galilææ μετοίκεσις*; secunda, *Samariæ*; tertia demùm, *Judææ.* Unde (sub Templo Secundo) *Galilæa, Samaria,* & *Judæa* notissima fuerunt trium Provinciarum nomina.

Galilæa.

PEKA Rex Samariæ fœdus iniit cum *Rezine* rege Damasci, contra *Jothamum* regem Judæ, qui *Achazum* filium in socie-
[a] II Reg. 16 tatem regni adhibuit. Illi junctis viribus [a] *ascenderunt ad oppugnanda*
5. [b] Joseph. l. 9. *Hierosolyma, & obsederunt Achazum; sed non potuerunt debellare* ([b] διὰ τὴν τῶν τειχῶν ὀχυρότητα, *quod urbs esset egregiè munita*) [c] *Rex autem*
c. 12. [c] II Reg. 16 6. *Syriæ, Ailam restituit Syriæ* (urbs illa ad mare Rubrum; quam Azarias non ita pridem ædificaverat) *& ejectis Judæis, Idumæi habitabant in Ailâ, usque in hunc diem*; id est, ad reditum è Babylone.

7. Interea [d] *Achaz nuncios misit ad Teglat-phul-azarum regem Assy-*
[e] II Reg. 15. *riorum*; qui contra Pekam [e] *venit, & cepit Aion, & Abel, domum*
29. *Maacha, & Janoe, & Kadesh, & Hazor, & Gilead, & Galilæam, & universam terram Nephtalim, & transtulit eos in Assyriam.* Scilicet
[f] I Chron 5. (ultra Jordanem fluvium) [f] *transtulit Ruben & Gad, & dimidiam*
ult. *tribum Manassis; & abduxit eos in Hala, & in Habor, & Hara, & fluvium Gozan; usque ad hunc diem*; id est, ætatem Ezræ.

[g] Joseph. ib. c. 11 p 320 c Josephus deportationem hanc ita descripsit. [g] *Theglaphalasser rex Assyriorum, Israelitas aggressus, subactâ Galaaditicâ regione, & quicquid trans Jordanem colitur; & vicinâ, quæ Galilæa vocatur, & Kydidâ* (Kades) *& Hazorâ, colonos abstractos in suum regnum traduxit.*

Ad hunc modum Regnum Samariæ, licèt non funditùs eversum, pessimè tamen mulctatum fuit; & ex notione *Limitis*, quem rex Assyrius novæ provinciæ imposuit, jam primùm enatum est *Galilææ* nomen; quæ paucos post annos ab Esaiâ appellatur
[h] Esai. 9. 1. [h] *Galilæa Gentium.* Neque obstat, quòd loco jam citato, & in libro
[i] Sup. p. 290. Josuæ non semel, vox [i] *Galilæa* per prolepsin usurpetur.

Galilææ captivitas (quæ ruinæ Israeliticæ primus gradus fuit) triplici Regum charactere insignitur: contigit enim anno *Pekæ* 17; *Jothami*, 16; *Achazi*, primo; qui est Templi 260; Per. Jul. 3966; & primus VIII Olympiadis Vulgaris.

In eâdem hâc expeditione, Rex Assyriorum (Achazi precibus
[k] II Reg. 16. & muneribus accersitus) [k] *ascendit in Damascum, & vastavit eam*;
9. [l] Joseph. ib. *& transtulit habitatores ejus in Kir; & occidit Rezin.* [l] Τοὺς Δαμα-
c. 13. σκηνοὺς ἀπῴκισεν εἰς τὴν ἄνω Μηδίαν, καὶ ἐκ τῶν ἐθνῶν τῶν Ἀσσυρίων μεταστήσας τινὰς εἰς τὴν Δαμασκὸν κατῴκισε, *Damascenos traduxit in Superiorem Mediam, & quasdam Assyriorum gentes in Damasceno agro reposuit.*

Kir itaque est *Medin*; & Assyriis adhuc subjecta. Quod quidem Ctesianis *Medorum Regibus* fidem aufert, qui exuto *Sardanapalo*, [a] jam diù regnâsse feruntur. Sic desiit regnum Damascenum; [a] *Euseb. n.* 1197.
quod [b] cœpit ante annos 280. [b] *Sup. p.* 330.

[c] *Hosea conjuravit contra Pekam; eique successit.* [d] *Contra Hoseam* [c] II *Reg.* 15. 30.
ascendit Salman-azar rex Assyriorum; & Hosea ei servus factus est, [d] 17. 3.
reddiditque illi tributum.

Duplicem hujus Regis expeditionem innuit Josephus; Primam, quâ ille *Hoseam* [e] ὑπήκοον ἐποιήσατο, καὶ φόρους ἐπέταξεν αὐτῷ τελεῖν [e] *Joseph. l.* 9. *c.* 13.
ὡρισμένους, *subjugavit, & tributa imposita pendere coegit*; [f] Alteram, [f] *c.* 14.
quâ obsessa est Samaria.

Samariæ Captivitas.

CVM *rex* [g] *Assyriorum deprehendisset in Hosea, quòd rebellare* [g] II *Reg.* 17. 4.
nitens, misisset nuncios ad Sua, Regem Ægypti; ne præstaret tributa regi Assyriorum, sicut singulis annis solitus erat; obsedit eum.

Sub finem tertii obsidionis anni, *anno* (Achazi XII; Ezechiæ VI) 6.
IX *Hoseæ, rex Assyriorum cepit Samariam, & transtulit Israel in Assyrios,* 18. 11.
collocavitque eos in Hala, & in Habor, fluviis Gozan, & civitatibus Medorum; quò non ita pridem alios è Galilæâ traduxerat *Teglat-phul-asar.* Medi enim ab Assyriis nondum defecerant.

Hunc finem habuit Regnum Israeliticum, postquam à schismate Jeroboami durâsset annos CCXXXVI. Et *Samaria* facta est altera Assyriorum provincia.

Annus Templi 272, Per. Jul. 3978 (quo Samaria capta est) est annus octavus Seculi proximi. Limitem paululùm transgressi, duplicem Ebræorum Regum successionem absolvimus: quod reliquum est Æræ Templi, unâ *Judæ Regum* serie conficitur.

Parili ratione, de *Assyriorum Regibus* proximè dicturi, de iis (quos nominavimus) hìc agere supersedemus.

ΠΟΛΥΚΟΙΡΑΝΊΗ *Ægypti.*

EX istis quæ de *Thebanis regibus* (*Sesostre, Rhamse, Amenophe, Ramesse*) dissertata sunt, manifestum est Ægyptios olim Asiâ potitos fuisse; & vetustissimam eorum *Monarchiam* inter Maxima Mundi Imperia meritò annumerandam esse. Illius amplitudo locupletissimis testibus confirmata est; diuturnitas autem certò definiri non potest.

Labente jam tandem fortunâ, immensa illa potentia intra Ægypti limites rursùs redacta; & imperium, toto orbe splendissimum, in minutulas quasdam Dominationes dissipatum est.

Quod autem in scribendis historiis plerumque evenire solet; ut quò turbatiores res sint, eò sit major dicendi copia; id quidem in turbidissimis hisce Ægypti temporibus longè aliter accidit. Totum illud tempus, quod Græcis Μυθικὸν nominatur, huc usque filo historico obivimus: quum jam ad intervallum illud devenimus, quod illis *Historicum* dicitur, obmutescit oratio; recentiora vetustioribus incertiora sunt: quæ occurrunt omnia, abrupta sunt atque devia; neque satis liquet, unde nobis denuò sumendum sit exordium.

Præsentem Ægypti statum intellectu difficilem reddidit tùm injuria Temporis, tùm Auctorum discrepantia; de illâ frustrà querimur; hæc autem paulò accuratiùs examinanda est.

Insequentes Ægyptiorum Reges diversos diversi tradiderunt scriptores: inter eos tamen *Sabbacon Æthiops* ab omnibus agnoscitur: post eos demùm de *Psammiticho* ejusque posteris benè convenit inter auctores. Ut igitur è tenebris aliquantulum lucis refulgeat, successionis differentias uno intuitu lustremus. Ex comparatione forsan elicienda est varietatis causa.

Herodotus. l. 2 c. 135.	*Diod. Siculus.* l. 1. p. 41. c.	*Dynastiæ Africani.* Dynast.		Regum.	Annorum
Aßychis.		XXI	Tanitarum	VII	130
		XXII	Bubastitarum	IX	120
		XXIII	Tanitarum	IV	89
Anysis cœcus, qui fugit Sabbaconem.	*Bocchoris.*	XXIV	*Bocchoris* Saïta		6
Sabacos Æthiops.	*Sabacon* Æthiops	XXV	Æthiopum	III	
Anysis iterum.			1. *Sabbacon*		8
Sethon, Vulcani sacerdos.			2. *Sevechus*		14
			3. *Tarchus.*		18
XII Reges.	XII Reges.	XXVI	Saïtarum	IX	
			1. *Stephanites*		7
			2. *Necepsos*		6
			3. *Nechao*		8
Psammitichus.	*Psammitichus.*		4. *Psammitichus*, &c.		

Eusebium

Euſebium & Syncellum non adduximus, qui Africanum ſequuntur; neque ad rem facit; quòd illi Regum & annorum numeros non raró immutent. Non majoris momenti ſunt [a] *Veteris* [a] Sync.p.52.2 *Chronici Dynaſtiæ* iſtæ apud Syncellum.

Herodotus (poſt [b] excerptos quoſdam *Thebanorum* Reges, & [b] Supr.p.49. *Memphitarum* quoſdam) *Aſychin* habet & *Anyſin*. Ille fortaſſe idem eſt, qui [c] Diodoro, inter Legiſlatores Ægyptios, *Saſyches* vocatur: [c] L.1.p.59 d Legiſlatio Novi regni auctori non diſconvenit; niſi mavis *Saſychem* eſſe *Seſac*, *Seſoſtrim*. Cave autem, ne putes [d] *Aſychin ſucceſſorem* [d] Herod.l.2. *Mycerini* Memphitæ fuiſſe. c.135.

[e] *Regnante in Ægypto Anyſi cæco, qui ex urbe Anyſi fuit, Sabacon* [e] Ib.c.137. *rex cum magnâ Æthiopum manu excurrit in Ægyptum. Cæcus hic fugit in paluſtria: Æthiops regnavit in Ægypto.* Manifeſtum eſt *Anyſim hunc Sabbaconi* συγχρονὸν fuiſſe; tàm ex fugâ; quàm quòd delituerit [f] *in Elbo inſulâ*, uſque ad Æthiopis deceſſum. [f] Ib.c.140.

Diodorus Siculus (qui in Ægypti regibus Herodotum ſequi ſolet) omiſſis duobus iſtis Regibus, [g] *Bocchorim* recenſet; & πολλοῖς [g] Diod.l.1. ὕϛερον χρόνοις *Sabaconem*. Quod feſtinanter dictum eſt; cùm ſine p.41.c. dubio *Bocchoris* eodem tempore in Ægypto regnaverit, quo *Sabacon* incurſionem fecerit. Africanus enim, & poſt eum Euſebius & Syncellus, dicunt [h] *Sabaconem Bocchorim combuſſiſſe vivum*. Infelix [h] Sync.p.74. exitus certiſſimum eſt Synchroniſmi argumentum.

Viginti ſuperiores Africani Dynaſtias anteà tetigimus; ſex inſequentes libenter adjicimus; ut prochroniſmis, quibus res Ægyptiacæ depravantur, ſit tandem finis. A *Pſammitichi* regno delirare definit Africanus. Non magna eſt deinceps ſententiarum diſcrepantia. Duæ ſunt hic inſititiæ *Tanitarum* Dynaſtiæ; [i] nos [i] Sup p 241. illas temporibus ſuis reſtituimus, & *Tanitis Regibus* addidimus.

Bubaſtitarum Dynaſtiam, inter Thebanos & Æthiopas ſtationem ſuam ſervare, non eſt incongruum. Tres ſunt iſtius Dynaſtiæ Reges; de quibus, præter nuda nomina, nihil ſupereſt. Urbs erat *Bubaſtus* Inferioris Ægypti; & Nomi, [k] *Calaſiriis* aſſignati, caput. [k] p.371.

Bocchoris Rex ſuam habet *Dynaſtiam*; & *Æthiopes*, ſuam. Sequitur *XXVI Saitarum Dynaſtia*, in quâ *Nechus Rex* eſt tertius; cui ſucceſſit *Pſammitichus* ejus filius. Hoc pacto *Nechus* ille à *Bocchoride* ſeptimus numeratur; octavus quidem Euſebio & Syncello, qui quatuor habent Æthiopas. Verùm iſta καθ' ὕϛερον πρότερον recitantur.

Tres illi *Saitarum* reges qui ſequuntur *Æthiopas*, ante illos collocari debuerunt. *Nechus* enim Pſammitichi pater *Bocchoridi* æqualis fuit: eadem utriuſque ætas, idem fuit utriuſque infortunium. Nam [a] *Nechum Pſammitichi patrem interemit Sabacon Æthiops, à quo Pſammitichus aufugit in Syriam.*

[a] Herod. l. 2. c. 152.

Cum igitur *Sabacon Æthiops* (Ægyptum occupans) *Amyſim* regem in paluſtria pepulerit; *Bocchorim regem* ceperit; *Nechum regem* ſuſtulerit; manifeſtum eſt, ſub ejus adventum, Reges diverſos, in diverſis Ægypti partibus, ſimul regnâſſe.

Qui fuerit contemporaneorum horum Regnorum numerus, non eſt definire. Veriſimile eſt, plura fuiſſe, quàm quæ eruimus. Ejuſdem temporis (id eſt, ante *Æthiopum* invaſionem) fuit *Dynaſtia Bubaſtitarum*; & *Thebanorum* regnum (ſiqua fides XX Africani Dynaſtiæ) nondum defiit; licèt hiſce temporibus valde imminutum, & intra anguſtos limites redactum eſſe videatur. Poſt Æthiopum deceſſum, Δωδεκαρχίαν teſtantur Herodotus & Diodorus; neque nota ſunt iſtorum regum nomina.

Πολυκοιρανίη tam ante Sabaconis adventum in Ægypto obtinuit, quàm poſt ejus reditum: non unus fuit horum temporum ſtatus; non longus multiplicatorum Dominorum principatus. Ægyptus disjunctis viribus externos impetus avertere non valuit; ſed ab hoſtibus oppreſſa, ſervitutis jugum aliquandiu pertulit. Cedente *Sabacone*, rediit Regulorum dominatus, quorum potentia citò *Pſammiticho* ceſſit.

De cauſis horum motuum ſiletur apud Veteres: obſcura eſt Regulorum (de quibus agimus) origo; neque ſatis conſtat quo caſu contigerit *Thebanarum* rerum converſio. Illæ quidem majores fuiſſe videntur; quàm ut vi extraneâ ſubverterentur. Si conjecturæ ſit locus; equidem *Thebanum Imperium* ſeditione inteſtinâ corruiſſe exiſtimo.

De militari Ægyptiorum ordine, à Seſoſtre inſtituto, in Nomis Inferioris Ægypti collocato, & feudis patrimonialibus donato, jam pridem [b] verba fecimus. Veriſimillimum eſt, Milites illos opulentos, ſuperbos, ſeditioſos, ſibimet ipſis Nomos hos Inferiores aſſeruiſſe; & ſpretâ Majeſtate Thebanâ, poteſtatem Regiam uſurpâſſe. Præſertim cùm illi in urbe *Saï*, in *Bubaſti*, aliiſque *Inferioris* Ægypti partibus, Regnorum ſuorum ſedes habuerint.

[b] Sec. IX. p. 370.

De

De Δωδεκαρχίᾳ, ſuo loco: hìc illorum Regum, qui ante *Æthiopum* tyrannidem contemporanei fuerunt, Synopſin accipe.

Saïtæ · an.		Bubaſtitæ. an.				Thebani.
Stephanathis	7	*Seſonchis*	21			
Necepſos	6	*Oſorthon*	15	*Tnephachthis.*	*Aſychis.*	Ἀνώνυμοι.
Nechus	8	*Tacellothis*	13	*Bocchoris.*	*Anyſis.*	

Saïtis primum locum dedimus; quòd ad eos tandem ſumma rerum devoluta; & *Sais* totius Ægypti Metropolis fuerit.

Cùm verò in laterculis ſingulis non plures quàm duo aut tres Reges contineantur, qui annos 50 non attingunt; inde judicium facere licet, de parili temporis ſpatio, quod inter *Thuorim* Thebanorum ultimum interceſſerit, & invaſionem Æthiopicam. Niſi mavis *Ammenemem* & *Thuorim* locum ſuum inter hos Regulos capeſſere.

Ex iſtis Regibus, non ſunt levitèr prætereundi *Necepſos* & *Bocchoris*. Ille ob Cœleſtem ſcientiam; hic, ob prudentiam inſignis fuit.

Necepſos Rex.

Paulinus, apud [a] Auſonium (*Suetonii* hiſtoriam de *Regibus* in epitomen referens) ex omnibus Ægypti regibus, duos tantùm (tanquam illuſtriores) nominat; ſpretâ temporis ratione. [a] *Epiſt.* 19.

Quique Magos docuit myſteria vana Necepſos;
Et qui regnavit ſine nomine mox Seſooſtris.

Seſoſtris armis inclytus, & imperio ſplendidus erat. *Necepſos*, partiarius cùm eſſet Inferioris Ægypti Regulus, maximus tamen habebatur Sideralis ſcientiæ inſtaurator. Quæ [b] Mercurius Primus olìm excogitaverat; quæ [c] Secundus in templorum adytis repoſuerat; Rex hic in praxin uſumque hominum traduxit. *Magos docuiße* dicitur; non quòd illi eſſent hujus auditores (*Magorum* enim nomen, Perſis proprium, nondum innotuit, & cum Cyri victoriis demùm inclaruit) ſed quod *Magi*, poſt ſubactam à Perſis Ægyptum, ex hujus Regis ſcriptis doctrinam Genethliacam hauſerint. [b] *Supr.* p. 37. [c] —p. 231.

Ipſi quidem Babylonii hoc non agnoſcunt, qui artem iſtam Zoroaſtri [d] attribuunt. Anonymus (apud [e] Suidam) Πρῶτοι Βαβυλώνιοι ἐφεῦρον διὰ Ζωροάστρου, μεθ' ὃν καὶ Ὀστάνης· οἱ ἐπέστησαν [d] —p. 135. [e] *In* Ἀστρο.

τῇ οὐρανίᾳ κινήσει τὰ περὶ τοὺς τικτομένους συμβαίνειν· ἀφ' ὧν Αἰγύπτιοι καὶ Ἕλληνες ἐδέξαντο, Astronomiam *Babylonii primi invenerunt per Zoroastrem; quem sequutus est Hostanes; qui animadverterunt à cœlesti motu manare ea quæ nascentibus accidunt; à quibus Ægyptii & Græci acceperunt* doctrinam istam, *& natos ad astrorum motus referunt.* Verùm Zoroastres & Hostanes non tam apud Babylonios inclaruerunt, quàm apud Persas. De Græcis quidem rectè dictum,
[a] Sup. p. 140. illos artes Astrologicas (etiam & Magicas, uti [a] diximus) à Babyloniis & Persis accepisse: De Ægyptiis autem non rectè; nisi instaurationem Scientiarum intelligas, quæ in Ægypto contigit post destructum Persarum Imperium. Quamdiu enim Ægyptus à Persis servitute premebatur, exulantes artes, cum Imperio, Babylonem migrâsse videntur; illas autem in Ægypto, non in Babyloniâ,
[b] L. 2. c. 82. natas fuisse constat. [b] Herodotus asserit, *ab Ægyptiis excogitatam esse*
[c] Sup. p. 189. *quis mensis, diesve, cujusque sit Deorum* ([c] id est Planetarum) *& quo quis die genitus, qualia sortietur, & quam mortem obibit, & qualis vixerit.*
[d] Strom. l. 1. p. 306. c. Tantundem Clemens [d] Αἰγύπτιοι πρῶτοι ἀστρολογίαν εἰς ἀνθρώπους ἐξήνεγκαν· ὁμοίως δὲ καὶ Χαλδαῖοι, *Ægyptii primi astrologiam inter intulerunt; similiter & Chaldæi.* Herodotus quidem ipso Hostane non fuit ætate inferior. Natus enim anno secundo post mortem
[e] Au. Gell. l. 15. c. 23. Darii, [e] *initio belli Peloponnesiaci, agebat annum quinquagesimum tertium.* Hostanes autem erat ex Magis recentioribus; cùm illis nomen
[f] Suid in Os. dederit. [f] Ὀστάναι πρώην παρὰ Πέρσαις Μάγοι ἐλέγοντο· κατὰ διαδοχὴν Ὀστάναι, *Hostanæ quondam apud Persas vocabantur Magi; per successionem Hostanæ.* Qui primùm *Magi*, postea *Hostanæ* dicti sunt.
[g] Syncell. p. 248. b. [g] *Ostanes Medus* (circa Olympiadem LXXX) *Sacerdotibus in Ægypto præfuit:* Siquidem *Democritus Abderita ab eo imitatus fuerit.*
[h] L. 36. p. 37. d. Sup. p. 189. [h] Dio Cassius dicit, *dispositionem dierum ad VII Planetas, inventum fuisse Ægyptiorum; sed in omnes tamen homines non ita pridem vulgari cœptum: certè veteribus Græcis omninò incognitum fuisse.* Et Philastrius
[i] Hæres. n. 111. Brixiensis expressè asserit, ipsum [i] *Hermen definivisse, secundum VII stellas hominum generationem consistere.*

Mysteria autem ista, quæ Magi ab hoc Rege didicerunt, non tam artis genethliacæ secreta denotant (licet etiam jurejurando cautum
[k] Jul. Firmic l. 7. præfat. sit, [k] *nè hæc profanis vel imperitis auribus intimentur*) quàm ritus quosdam mysticos, qui ἀστροθύταις, *Astrorum sacrificulis*, solennes fuerunt. Astrologi enim Planetas, velut Deos, adorabant.

Eusebius

Eusebius, ex Porphyrio, profert Apollinis oraculum; quo præcepta est Planetarum invocatio per dies singulis cognomines.

[a] *Invoca Mercurium; & pariter Solem die Solis;* [a] Pr. Evang. l.5.c.14.
Lunam itidem, cum aderit ejusdem dies;
Et simili modo Saturnum, & Venerem
Κλήσεσιν ἀφθέγκτοις ἃς εὗρε Μάγων ὄχ' ἄριστος
Τῆς Ἑπταφθόγγου βασιλεὺς ὃν πάντες ἴσασιν.
Invocationibus arcanis, quas invenit Magorum optimus,
Septisonæ rex, quem omnes nôrunt.

Ostanem intelligi dixerunt, qui aderant. Addidit Oraculum;

Καὶ σφόδρα καὶ καθ' ἕκαστον ἀεὶ θεὸν ἑπτάκι φωνήν.
Et valdè, & singulatim semper deum septemplici voce.

Magica hæc disciplina, non tantùm per singulos VII Deorum dies, sed etiam per septemplicem ritûs repetitionem usitata est. Jarchas Brachmanus Apollonio Tyanæo dedit [b] *septem annulos septem Stellis cognomines; quos Appollonius gestavit singulos, secundùm dierum nomina.* [b] Philost. l.3. c.13.

Scaliger putat, *Ostanem*, jam dictum, fuisse regem Babylonis. [c] Βαβυλὼν *enim est* ἑπτάφθογγος, *hoc est, septem literarum.* Parili ratione, cùm *Ægyptus* sit vox septem literarum, Necepsos, rex Ægypti, Ostanis Magorumque præceptor, meritò dici potest *Magorum præstantissimus.* De regno Ostanis omninò non constat: neque in Oraculo intelligitur alteruter. Βασιλεὺς τῆς ἑπταφθόγγου is est, qui [d] Æschylo dicitur, [c] Proleg. Emend. Temp. p.47. [d] Ἑπτ. ἐπὶ Θηβ. v.739.

——ὁ σεμνὸς Ἑβδομαγέτας
Ἄναξ Ἀπόλλων — *Venerandus Hebdomageta,*

Rex Apollo— Ἑπτάφθογγος est VII orbium cœlestium harmonia; cui (secundum veteres) præfuit Apollo. Proclus, in [e] Timæum Platonis, cùm dixisset, Τῷ Ἀπόλλωνι τὴν ἑπτάδα ἀνεῖσαν, ὡς συνέχοντι πάσας τὰς συμφωνίας, *Septenarium dedicârunt Apollini, veluti ei, qui concentus universos complecteretur.* Addit, Διὸ καὶ Ἑβδομαγέτην ἐκάλουν τὸν θεὸν, *Quapropter Deum vocabant Hebdomagetam*, Septenarii principem. Sol etiam ex Ægyptiorum Theologiâ *Rex* denotatur. [f] Τῶν ἑπτὰ ἡγεῖσθαι μὲν τὸν Ἥλιον καὶ τὴν Σελήνην οἴονται, *Solem & Lunam septem Stellis præesse arbitrantur.* [g] Παρ' ἣν αἰτίαν οἱ Αἰγύπτιοι βασιλέα μὲν καὶ δεξιὸν ὀφθαλμὸν ἀποκαλοῦσι τὸν Ἥλιον· βασίλειαν δὲ καὶ ἀριστερὸν ὀφθαλμὸν τὴν Σελήνην, ῥαβδοφόρους δὲ τοὺς πέντε ἀστέρας, τοὺς δὲ λοιποὺς [e] L.3.p.200. lin.28. lin.30. [f] Sex. Empir. adv. Mathem. l.5 p.114.d. [g] Ibid. e.

λαῷ τοὺς ἄλλους ἀπλανεῖς: *Quam ob causam Ægyptii Solem Regi & dextro oculo assimulant; Lunam autem Reginæ, & sinistro oculo; quinque*
[a] Macrob. l. I. c. 19. *stellas, lictoribus; cæteras inerrantes, reliquo populo.* [a] *Lyrâ Apollinis chordarum VII tot cælestium sphærarum motus præstat intelligi, quibus Solem moderatorem natura constituit.* Neque obstat, *Magum* ab Oraculo
[b] Eusob. loc. cit. nuncupari; cùm [b] Porphyrius eodem loco dicat, *Deos futura præmonstrantes* εἶναι αὐτοὺς ἄκρους τε Μάγους, καὶ ἄκρους Γενεθλιαλόγους, *esse ipsos summos Magos, summosque Genethliacos.* Sed revertamur.

Huic Regi apud auctores plerumque præponitur *Petosiris.*
[c] L. 2. c. 23. L. 7. c. 49. [c] Plinio non semel *Petosiris & Necepsos memorantur.* Illum ex nomine Ægyptium, ex eruditione sacerdotem fuisse colligimus. *Extat*
[d] Hist. Julia, part. I. p. 269. (inquit [d] Reinerus Reineccius) *Petosiris Ægyptii liber ad Necepso regem in Bibliothecâ Carpensi; & S. Angeli.* Sanè ambos eodem tempore vixisse verisimile est: utrosque Astrologiæ præcepta
[e] De Simpl. l. 9. c. 14. scriptis tradidisse constat. Νεχεψὼς ὁ βασιλεὺς citatur [e] Galeno.
[f] L. 3. p. 111. Exegesis in *Tetrabiblum Ptolemæi* (Proclo tributa) ad ista; [f] Τὰ ὑπὸ τοῦ Παλαιοῦ, περὶ κλήρου Τύχης, γεγραμμένα, *Quæ ab Antiquo, de sorte Fortunæ, scripta sunt;* Adjicit; Λέγει δὲ παλαιὸν τὸν Νεχεψὼ καὶ Πετόσιριν. Οὗτοι γὰρ πρῶτοι τὸ διὰ ἀστρολογίας ἐξήπλωσαν προγνωστικόν, *Antiquum autem nominat Necepso & Petosirim. Illi enim primi Astro-*
[g] Ib. p. 112. *logicas prædictiones explicârunt.* Et paulò pòst, ad id, [g] Παρὰ τῷ Συγγραφεῖ, *Apud scriptorem:* Τοῦτ' ἔστι παρὰ τῷ ἐξαρχῆς συγγραψαμένῳ. Τινὲς δέ φασιν ὅτι τὸν Νεχεψὼ αἰνίττεται ὃς πρῶτος ἐζήτησε τοιαῦτα θεωρήματα, καὶ συνέγραψε, *Hoc est, apud eum qui initio scripsit. Quidam autem aiunt, Necepsonem intelligendum esse; qui talia præcepta*
[h] Ib. p. 194. *primus indagârit & conscripserit.* Porphyrius etiam, [h] εἰς τὴν ἀποτελεσματικὴν Ptolemæi, *Petosirin* citat. Ante hos omnes, *Petosiris*
[i] Deipnos. l. 3. p. 114. meminit *Aristophanes in Danaïdibus* (apud [i] Athenæum)

Καὶ τὴν κυλλάστιν φθέγγου, καὶ τὸν Πετόσιριν.

Et cyllastim loquere, & Petosirin.

Quid autem ad *Petosirin* κυλλάστις? Nisi forsan existimemus illum
[k] Ibid. victûs purioris observantissimum fuisse. [k] Αἰγύπτιοι δὲ τὸν ὑποξίζοντα ἄρτον κυλλάστιν καλοῦσι, *Ægyptii subacidum panem cyllastin vocant.*
[l] L. 2. c. 77. Quod ab [l] Herodoto sumptum: Ἀρτοφαγέουσι δὲ ἐκ τῶν ὀλυρέων ποιεῦντες ἄρτους, τοὺς ἐκεῖνοι κολλήστις ὀνομάζουσι· *Pane vescuntur, quem ex olyris* (sive zeâ) *conficiunt; eum Collastin nominant.* Inde Hesychius Κυλλάστις· ἄρτος τις ἐν Αἰγύπτῳ ὑποξίζων, ἐξ ὀλύρας.

Neque

Neque aliter Pollux. [a] Αἰγύπτιοι σὺν εἰς ὀξὺ ἀνηνεγμένους ἄρτους [a] *L.6.c.11.*
καλλιστέας ὠνόμαζον, *Ægyptii panes ſubacidos vocant Calliſtes* (nomen enim variè ſcriptum eſt.) Interpres vertit, *Panes in acutum tendentes*; Caſaubonus [b] *faſtigiatos, vel turbinatos:* mihi ὀξώδης, *acidus* panis [b] *In Athen. p.220.* intelligi videtur; cui hyſſopus commixtus, ob vim mundatricem; de quo, ex Chæremone, [c] Porphyrius. [c] *Supp.p.205.*

Vettius Valens, Aſtrologus Antiochenus, nondum editus (is forſan qui juſſu Conſtantini Magni Novæ Romæ thema natalitium conſtituit; ideóque [d] Michaeli Glycæ dictus, ὁ τῶν Ἀστρονόμων [d] *Annal. part. IV. p.249.* ἀκριβέστατος) in primo Ἀνθολογιῶν *Floridorum*, utroſque hos veteres Scriptores in ſuam ſententiam adducit. Ὁ Βασιλεὺς, inquit, ἐναρχόμενος ἐν τῇ ιγʹ βίβλῳ μυστικῶς ἐδήλωσε λέγων, &c. Dein, Ὁμοίως δὲ καὶ ὁ Πετόσιρις ἐν τοῖς ὅροις ἐδήλωσε τὸν τόπον. *Regis librum* XIII citat; & *Definitiones Petoſiris.* *Rex* autem hic ἐναρχόμενος dicitur, quòd primus fuerit Aſtrologicæ doctrinæ præceptor. Ex eodem hujus Regis libro XIII deſumpta ſunt, quæ Valens tradidit *de Sorte Fortunæ.* Totum lemma à Seldeno [e] editum eſt. [e] *Ad Marm. Arundel. p.130.*

Quot Sortes (ſive genituræ præſides) ſtatuerit Necepſo, non liquet: Valenti autem illæ quatuor ſunt; ὁ κλῆρος τῆς τύχης, ὁ Δαίμων, ὁ Ἔρως, & Ἀνάγκη. Eaſdem ex Ægyptiorum diſciplina recenſet Macrobius (de Mercurii Caduceo agens) [f] *Ægyptii Deos* [f] *Saturn.l.1. c.19.* *præſtites homini naſcenti quatuor adeſſe memorant,* δαίμονα, τύχην, ἔρωτα, ἀνάγκην, *& duos priores Solem & Lunam intelligi volunt— Amor Oſculo ſignificatur, Neceſſitas Nodo.* Apud Jo. Picum Mirandulanum, ex Hermete Ægyptio, ſunt Sortes Planetarum ſingulis. *Adv Aſtrol. l.6.c.18.* Saturno, Νέμεσις; Jovi, Νίκη; Marti, Τόλμα; Soli, Ἀγαθοδαίμων; Veneri, Ἔρως; Mercurio, Ἀνάγκη; & Lunæ, Ἀγαθὴ τύχη.

Ptolemæus Sortes omnes rejicit, ut inutiles, præter *Sortem Fortunæ*, vetuſtiſſimo dogmate nixam. Ipſe Valens (neglectis *Amoris & Fati*, id eſt, Veneris & Mercurii ſortibus) binas tantùm *Genii & Fortunæ*, id eſt, Solis & Lunæ retinet; hanc corporis, illam animæ præſidem conſtituens. Neque ſanè mirum eſt, Conjecturalis Artis Magiſtros non conſentire.

[d] Julius Firmicus, qui poſt Manilium artem hanc Latinè docuit, [g] *In fine operis.* *ut Romanis hominibus novi operis traderet diſciplinam*, opus ſuum Mavortio Lolliano dedicavit, qui fuit Præfectus Prætorio Orientis, ſub Conſtantino Auguſto. Ille duo egregia veteris hujus Regis

Praef. oper. commenta magnopere celebrat, *Mundi genituram*, & *Zodiaci*
a Praef. l. 3. *Decanos*. De istâ, [a] *Divini*, inquit, *illi viri, atque omni admiratione dignî, Petosiris Necepsoque quorum prudentia ad ipsa secreta Divinitatis accessit, etiam Mundi Genituram divino nobis Scientiæ Magisterio tradiderunt*—
b Ibid. c. 1. [b] *sequuti Æsculapium & Anubium, quibus potentissimum*
c Ibid. *Mercurii numen istius Scientiæ secreta commisit*. Et paulò pôst, [c] *Ut esset, quod Mathematici in genituris hominum sequerentur exemplum, ideo hanc quasi genituram mundi, divini viri prudenti ratione finxerunt*.
d L. 4. c. 16. De Decanis verò: [d] *Singula*, inquit, *Signa tres habent Decanos. Sunt autem Decani, magni numinis & potestatis, per ipsosque prospera omnia ac infortunia decernuntur. Sic & Necepso, Ægypti potentissimus Imperator, optimus quoque Astronomus, per ipsos Decanos omnia vitia valetudinesque collegit; ostendens, quam valetudinem quis Decanus efficeret: quia una natura ab aliâ vincitur, unusque Deus ab altero. Ex contrariis ideo naturis, contrariisque potestatibus, omnium ægritudinum medelas, divinæ rationis magisteriis, adinvenit. XXXVI itaque Decani omnem Zodiaci possident circulum, ac per XII Signorum numerum, Deorum, seu Decanorum hæc multitudo dividitur*. Reliqua apud Fir-
e L. 4. c. 16. micum legenda. [e] *Sed magnus ille Petosiris hanc partem leviter attigit; non quòd etiam eam nesciret, qui jam ad omnia Divinitatis secreta accesserat: sed eam pleniùs docere noluit, ne immortalem operis sui*
f L. 8. c. 1. *disciplinam in posteros relinqueret*. [f] *Istum etiam de parte nonagesimâ, quæ à Græcis ἐννενηκοντάμοιρος dicitur, tractatum Petosiris invido*
g L. 8. c. 3. fine. *voluit livore celare*. [g] *Hunc autem locum divinus ille Necepso, ut remedia valetudinum inveniret, diligentissimè quidem, ut divinum tanti viri potuit ingenium, manifestis tractatibus explicavit*. Veteribus autem his parùm cognita fuerunt ista, quæ Firmicus libro VIII disserit, *De Sphæræ*
h Scal. in Manilium, l. 5. initio. *Barbaricæ apotelesmatibus* ([h] Sphæra Ægypriaca Barbarica dicitur, ad differentiam Græcanicæ.) [i] *Neque enim*, inquit, *divini illi viri,*
i L. 8. c. 5. *& sanctissimæ religionis antistites, Petosiris & Necepso, quorum alter imperii gubernacula tenuit, cùm omnia quæ ad hujus artis pertinent disciplinam, diligentissimis ac veris interpretationibus explicâssent, id quod nos edituri sumus, invenire potuerunt*. Ista Firmicus ab aliis didicit.
k Praef. l. 4. Ille enim in [k] *suis perscripsit libris omnia, quæ Æsculapio Mercurius Anubiusque tradiderunt; quæ Petosiris explicavit, & Necepso; quæ Abraham, Orpheus, & Critodemus ediderunt, cæterique omnes hujus artis antistites, perlecta pariter atque collecta, & contrariis sententiarum diversitatibus*

diversitatibus comparata. Ut quicquid divini Veteres ex Ægyptiis adytis Præf. l. 5.
protulerunt, ad Tarpeiæ arcis templa perferret.

Necepsos itaque rex Ægyptius Astrologiæ Judiciariæ auctor habendus est omnium vetustissimus.

Frustra Græculi Astrologos dodecatemoria cœlestia ab [a] Homero [a] *Iliad. Σ. v 493. & 607.*
didicisse volunt; qui *dies XII* itineri, *Deorumque singulis domum à Vulcano factam* tribuit. Eustathius in locum, Γράφουσιν οἱ παλαιοί, ὅτι πρῶτος Ὅμηρος ἔδωκε τοῖς ἀπὸ μαθημάτων ἀφορμὴν τῆς τοιαύτης δόξης. Sanè Consentûm Deorum numerus Ægyptiis ab antiquitate intimâ receptus est. Secundùm Sacerdotes, [b] *Sunt anni* [b] *Herod. l. 2. c. 47, & 145.*
17000 *ad Amasim regem, ex quo è Diis VIII facti sunt XII.* Ab isto Deorum numero manârunt loci duodecim in themate genethliaco; quos Chaldæi ab Ægyptiis accepisse videntur, non tamen absque aliquâ discrepantiâ. *Ratio Chaldaica secundùm Trigona disposita, simplicior est & magis persuasibilis.* Quod docet Ptolemæus, περὶ τῶν ὁρίων differens, *de finibus* Planetarum, ad utriusque gentis disciplinam terminatis.

Neque satis convenit prisco illi Jacobi Patriarchæ ævo, ut Leæ mulierculæ parturienti Zilphæ gratulantis acclamatio intelligatur Genes. 30. 11.
de *Sorte Fortunæ*, juxta Astrologorum placita. Nulla enim est adeò vetusta Syriacæ artis notitia; nisi velimus illis assentiri, qui Mathesin omnem Setho acceptam ferunt. Quæ tamen eâ de re scripsit [c] Vir omni laude major, admodum erudita sunt, lectuque [c] *Seld. n. de Diis, p. 82, 92.*
dignissima.

Astrologica hæc divinandi ratio, in Ægypto excogitata, dein à Chaldæis ad Græcos derivata, [d] *plurimum in toto terrarum orbe, plu-* [d] *Plin. l. 30. c. 1.*
rimisque seculis valuit— [e] *nullo non avido, futura de sese sciendi, atque* [e] *Ibid.*
ea è cœlo verissimè peti credente. Cæterùm tanta vetustas, tantumque populorum studium artem fallacem, irritam, inanem esse arguunt; cùm illa non minùs hodie incerta sit, quàm olim; neque adhuc inveniri possit ullum, cui innitatur, veritatis fundamentum.

Bocchoris Rex.

Crudelissimam hujus Regis necem narravimus; quem tamen meliori fato dignum existimare licet. Ille enim magnam suarum virtutum laudem assecutus, inter optimos Ægypti Reges numerandus est.

 Africanus,

Africanus, huic Regi totam *XXIV Dynastiam* attribuit; cùm tamen constet, illius *patrem* ante eum regnâsse. De Patris verò nomine non satis convenit; qui aliis Γνεφαχθῶ, aliis Τεχνατὶς, aliis Νεόχαβις vocatur. [a] Diodorus obiter tradit, Βασιλεύσαντα Γνεφαχθῶ τὸν Βοκχόριδος τοῦ Σοφοῦ πατέρα, *Gnephactbum Regem Bocchoridis Sapientis patrem, exercitum in Arabiam duxisse.* De eadem expeditione [b] Plutarchus, *Technatis Bocchoreos pater, cùm in Arabes expeditionem faceret, morarenturque impedimenta, cibo obvio suaviter usus, cepit super toro profundum somnum: Inde Menem execratus est, & Sacerdotibus approbantibus, execrationem in stelâ incisam posuit. Columna hæc, in quâ execratio in Menem Regem, qui primus Ægyptios à tenui, & opum pecuniæque non indigente victûs ratione deduxisset, Thebis posita fuit in templo* Jovis. An igitur *Thebanus* Bocchoris, qui Africano *Saita* dicitur? Execratio autem ista [c] *in causâ fuit, ne honores Meni in posterum perdurarent.* Alexis, apud [d] Athenæum, patris filiique abstinentiam, sub alio adhuc nomine, prædicat: Ἔφη μετρίᾳ τροφῇ κεχρῆσθαι τὸν Βόκχοριν καὶ τὸν πατέρα αὐτοῦ Νεόχαβιν, *Dicit modico victu usos fuisse Bocchorim ejusque patrem Neochabim.*

[a] L. 1. p. 59. c.
[b] De Iside, p. 354.
[c] Diod. ib.
[d] Dipn. l. 10. p. 418. e.

Celebratur Bocchoris, tum ob Prudentiam, tum ob Justitiam. Τοῦ Σοφοῦ cognomen meruit; [e] *corpore quidem debilis, sed animo præstantissimus: Legislator erat prudens & solers.* Ille fertur τὰ περὶ τοὺς Βασιλεῖς πάντα, *Constituta de Regio munere*, καὶ τὰ περὶ τῶν συμβολαίων ἐξακριβῶσαι, & *de exacto Contractuum modo præscripsisse. In Judiciis adeò perspicax fuit, ut multa ejus Decreta, propter excellentiam, ad nostra usque* (Diodori) *tempora memorentur: Moribus autem fuit avarissimus.* Diodorus, *l. 1. p. 50. b.*

[e] Diod. l. 1. p. 59. d.

Τοὺς περὶ τῶν συμβολαίων νόμους Βοκχόριδος εἶναι φασί.	*De Commerciis, has leges à Bocchoride latas asserunt.*
Προστάττουσι τοὺς μὲν ἀσύγγραφα δανεισαμένους, ἂν μὴ φάσκουσιν ὀφείλειν, ὀμόσαντας ἀπολύεσθαι τοῦ δανείου.	*Mandatur, ut si quis, pecuniis mutuò acceptis absque syngrapho, se debere neget, interposito juramento, absolvatur à debito.*
Τοὺς δὲ μετὰ συγγραφῆς δανείζοντας ἐκώλυε διὰ τοῦ τόκου τὸ κεφάλαιον, πλεῖον ποιεῖν ἢ διπλάσιον.	*At per interventum Syngraphæ fœnerantes, ultra duplum per usuram augere sortem vetabat.*
Τῶν δὲ ὀφειλόντων τὴν ἔκπραξιν τῶν δανείων ἐκ τῆς οὐσίας μόνον ἐποιήσατο, τὸ δὲ σῶμα κατ' οὐδένα τρόπον εἴασεν ὑπάρχειν ἀγώγιμον.	*Et de obæratorum facultatibus duntaxat usuras exigere; sed corpus nullo modo in nexum ducere concedebat.*

Hanc

[a] *Hanc legem Solon Athenis invexisse videtur, quam* Σεισάχθειαν *nominavit*, id est, *onus excussum*; *quâ cives universos ab ære alieno, &* *corporis nexum credito, liberavit. Et quidam non immeritò culpârunt Legislatores Græcos, quod vetuerint, ob fœnus pignori capere arma, aratrum, aliaque operi faciundo necessaria; sed eos, qui illis uti debebant, nectendos permiserint.* [a] *Diod. l.1. p.50.b.*

Justitia hujus Regis, tanquam divina, honorabatur. [b] *Bocchoridi Ægyptio, qui naturâ asper erat, Aspidem ab Iside missam ferunt, quæ capiti supernè circumvoluta obumbraret, ut judicaret justè:* Ægyptii enim [c] *Aspidem* in honore habent; in eâ *obscuram quandam Divinæ potentiæ imaginem conspicati*; *sicut Solis, in stillis solent.* [b] *Plut. mel. Dementia, p.529.f.* [c] *Id. de Iside, p.380.f.*

[d] *Bocchoris Ægyptiis jura constituit*; *sub quo & agnus locutus est.* Hujus portenti, tanquam fabulæ, meminit [e] Ælianus; agnum illum *bicipicem & quadricornem*, *duas caudas*, *octo pedes* habuisse refert. Atque hinc Homerum poëtam, qui Xantho equo sermonem largitus est, excusandum putat. [f] Idem tradit, hunc Regem taurum ferum Mneuidi immisisse; quem tamen Mneuïs interemit. Ob id, inquit, *oderunt illum Ægyptii*. Neque hinc satis est causæ, cur omnis ab eo justitiæ gloria abjudicaretur. Bocchoris enim (ipso Æliano teste) δίκαιος τε ἐν ταῖς κρίσεσιν ἐδόκει, καὶ πρὸς τὸ θεῖον τὴν ψυχὴν κεκοσμημένος· *existimabatur justus in judiciis*; *& puro in Deum animo.* [d] *Eus. Chro. n.1236.* [e] *de Animal. l.12.c.13.* [f] *Animal. l.11.c.11.*

Manasses ad hunc Regem refert id, de puerorum tacito per capras lactatu, quod [g] Herodotus de *Psammiticho* narraverat: [g] *L.2.c.2.*

[h] Καὶ γὰρ καὶ Βόκχορις φησὶν ὁ κράτωρ Αἰγυπτίων [h] *Histor. p.187.Gr.*
Ἀπὸ ψελλίσματός τινος ἀγροίκου βρέφους
Τὴν παλαιοτέραν πασῶν διάλεκτον ἐπέγνω.
Nam & Bocchoris, aiunt, Rex Ægyptiorum,
De balbâ quadam infantis voce,
Linguarum omnium antiquissimam agnovit.

Βέκκος, sive κεκὸς fuit vox caprarum & infantium, teste Herodoto; agni autem dictum quis dicet?

Lysimachus, aliique veterum, Exodum Israelitarum ex Ægypto, duce Mose, ad hujus Regis tempora [i] perperam deduxerunt. *Hoc est*, ait [k] Josephus, *ante annos* MDCC. Quibus calculis *Bocchoris* factus est *Mose* longè vetustior. Hierosolyma à Tito capta sunt, anno Per.Jul.4783; deme 1700, habes annum 3083. Moses eduxit Israelitas anno Per.Jul 3227. [i] *Sup.p.135.* [k] *c. Apion. l.2.p.1061.d*

Sabacon Æthiops.

SEsoſtris Ægyptius Æthiopiam pridem ſubjugavit, & ad mare
a Sup p.355. Atlanticum, [a] *ad Moſſyliten uſque portum exercitum duxit.*
Sabacon Æthiops Ægyptum, jam disjunctis viribus debilitatam,
b Plin. l.6. c.29. occupat. [b] *Ægyptiorum bellis attrita eſt Æthiopia, viciſſim imperitando, ſerviendoque.*

Sub adventum Rex hic crudelitate barbarus erat: habebatur
c Diod. l.1. p.41.c. nihilominùs [c] εὐσεβείᾳ καὶ χρηστότητι πολὺ διαφέρων τῶν πρὸ αὐτοῦ, *pietate & benignitate anteceſſoribus ſuperior.* Humanitatis argumentum dedit, quòd capitalium facinorum reos non addixerit morti, ſed
d Herod. l.2. c.137. aggeribus; atque eo modo [d] *urbes, maximè Bubaſtus, ſublimiores factæ ſunt, quàm pridem à Seſoſtre.* Summa illius pietas ex eo colligitur, quòd, ſomnio monitus, *ultrò conceſſit ex Ægypto, quum regnaſſet ibi annos* 50.

e Ib. c.100. [e] *Ex Sacerdotum libro recenſebantur Ægypti Reges* 330, *quorum* 18 *fuerunt Æthiopes.* Uterque numerus nimius videtur. An veteres
f Supr. p.86. illi *Reges IX Elephantini* (quos [f] recitavimus) propter vicinitatem,
g p. 391. ad Æthiopas referri poterunt? Diodorus [g] *Actiſanem Æthiopem*, inter Seſoſtrim & Remphim intertexuit. Verùm inter potentiſſimos Thebanorum Monarchas, quis locus Æthiopi?

Africanus in XXV. hâc *Æthiopum Dynaſtiâ*, ſubjungit *Sabaconi Sevechum, ejus filium*; & *Tarachum*; quibus Euſebius & Syncellus addiderunt quartum, *Merrem Æthiopem.*

Dubitare licet utrùm Africanus hos duos Reges ab idoneo aliquo ſcriptore acceperit; an ipſe illos ad hiſtoriæ ſacræ textum
h II Reg. 17. 4. accommodaverit. Ultimus Iſraelis rex [h] *Hoſea* clàm *miſit legatos ad Sua, Regem Ægypti.* Ita Vulgata; Hebræis, *So*; Joſepho, *Soan*; LXX, Σηγὼρ; & in alio codice, πρὸς Σωὰ legitur. Paulò poſt,
i 19. 9. [i] *anno XIV Regis Ezechiæ* contra Senacheribum proceſſit *Tiraca*, ſive Θαρακὰ βασιλεὺς Αἰθιόπων. Rex prior Africano Σέβιχος, alter Ταρακὸς vocatur; ita tres ſunt illi *Æthiopum Reges*, qui regnârunt in Ægypto. Herodotus unius Sabaconis annos 50
k Sync. p.74. b. numerat: Africanus tribus Regibus [k] annos tantùm 40 attribuit; Euſebius & Syncellus, 44: adeò incerta eſt harum rerum chronologia. Euſebius & Syncellus (licet Africanum ſequuti ſint) nullam tamen temporis rationem adhibent. Nam

Nam in Eusebii [a] Canone, *Hosea* regnare desinit, priusquam *Sebichus* incipit: apud [b] Syncellum, Σεβίχων regnare desinit, priusquam *Osea* incipit.

[a] Num. 1270 & 1293.
[b] P. 184, & 203.

Syncellus alium adinvenit *Æthiopiæ regem:* Dicit, [c] *Hoseam* εἰς συνάφειαν ἐλθεῖν τῷ Αἰθίοπι Ἀδραμέλεχ τῷ κατὰ τὴν Αἴγυπτον, καὶ Σηγὼρ βασιλεῖ Αἰγύπτου, *in societatem venisse cum Adramelech Æthiope, qui Ægypto proximus erat; & cum Segor rege Ægypti.* Hic Græcis interpretibus dictus; ille autem nimis est ignotus. Sed & S. [d] Chrysostomus, Hoseam *Æthiopibus confœderatum fuisse*, narrat. Magis explicatè [e] Sulpicius Severus, *Regem Æthiopum, qui tum Ægyptum obtinebat, in auxilium accersit.*

[c] P. 204. b.
[d] Homil. 30 in Joann.
[e] Hist. Sac. l. 1. p. 80.

Sous itaque, sive *Sua*, sive *So*, *Rex Ægypti* (ad quem *Hosea legatos misit*) non alius esse videtur, quàm *Sabacon Æthiops*, de quo agimus; præsertim cùm Æthiops ille in seculum proximum (id est, ultra *Hoseæ* exitium) in Ægypto commoratus fuerit. Legatio ista quamvis esset irrita; deinceps tamen magna Assyrios Ægyptiosque incessit æmulatio.

De Ægyptiacis hujus Seculi, hactenùs: adeamus Græca.

Prima Olympias Vulgaris.

Quemadmodum Æra Christiana, ab Exiguo Dionysio excogitata, nobis vix tandem à Caroli Magni temporibus in usum venit; & annus Urbis Conditæ, ipsis Romanis ante M. Catonem ignotus, serò in Fastos relatus fuit: non aliter apud Græcos, Historia absque ullâ temporum definitione, diù incerta fuit. Feliciter tandem in *Alti* quæsita est Chronologia; & in Gymnasio, ex Olympionicarum nominibus contexta est fidissima Græcorum temporum mensura.

Quo autem tempore illorum nomina primùm congesta fuerint, non liquidò constat, [f] *Evanoridas, in puerili luctâ aliquando victor, cum Hellenodica factus esset, conscripsit ipse nomina victorum in Olympiis.* Quando vixerit ille, incertum est; sanè nulli fuerunt [g] Hellenodicæ ante L Olympiadem.

[f] Pauf. Eliac. 1. p. 358.
[g] Pausan. ib.

[h] Alii δὲ τὴν Ὀλυμπιονικῶν ἀναγραφὴν ὀψέ φασιν Ἱππίαν ἐκδοῦναι τὸν Ἠλεῖον, ἀπ' οὐδενὸς ὁρμώμενον ἀναγκαίου πρὸς πίστιν, *Ferunt, Hippiam Eleum serò edidisse catalogum Olympionicarum, nullis fultum certis argumentis.*

[h] Plut. Numa, p. 60. b.

6 A . Duo

Duo notanda ſunt: editionem & ſeram fuiſſe; & dubiæ fidei. Concedamus Hippiam hunc eundem eſſe, qui cum Socrate ſene ſermones habuiſſe fingitur; qui *dicit, ſe ſolitum fuiſſe proficiſci ad feſta Olympica, ibique apud templum cuique interroganti declarare, quodcunque quis demonſtrari deſideret:* ſerus tamen habendus eſt ille; cùm Socrates Olympiade XCV, à Corœbo numeratâ, obieret.

a Plato in Hippiâ, ſive de Mendacio.

Sed nec initio exarata ſunt victorum nomina ad uſum Chronologicum; ſed ad virtutis æmulationem. [b] Ὑπελείπετο δὲ καὶ ἐς τὸν ἔπειτα φιλοτιμία τῶν νικησάντων Ὀλυμπιάσι, τὰ ὀνόματα ἀναγράψαι ἐν Γυμνασίῳ τῷ ἐν Ὀλυμπίᾳ, *Ut relinqueretur poſteris æmulatio virtutis eorum qui vicerunt ludis Olympicis, conſcribebant nomina in Gymnaſio Olympico.* Hæc nominum congeries chronographis poſterioris ævi anſam dedit res Græcas in Tetraeteridas congerendi; & veritatem hiſtoricam è ſtadio vindicandi.

b Pauſan. Eliac. 1. p. 354.

Sanè ἱστορικὸν ſcribendi genus longè vetuſtius eſt, quàm eſt χρονολογικόν. Priſcis Hiſtoricis nuda fuit rerum geſtarum narratio; nec certis temporum intervallis diſtincta; nec à Termino fixo deducta. In hâc claſſe cenſendi ſunt *Herodotus, Thucydides, Xenophon,* & qui perierunt reliqui; quorum ſcripta, antequam nata eſſet ars Chronologica, prodierunt. Hi, licèt Olympiorum aliquando obiter meminerint, tetraetericam tamen Olympiadum computationem non agnoſcunt.

Hellanicus (anno Æræ Atticæ 1151) *Argivarum Sacerdotum* annos; Ephorus, *Reges Spartanos* ab Heraclidarum reditu ad annum Æræ Atticæ 1240 (*Ephoroſque* forſan) ſuis hiſtoriis intexuerunt: Demetrius Phalereus (Archon ipſe, anno Attico 1274) compilavit *Archontum ἀναγραφήν. Sacerdotes, Ephori, Archontes* in inſtrumentis publicis contractibuſque civilibus priùs uſurpati ſunt; deinceps in hiſtoriis. Olympiades autem ſerò inductæ ſunt in uſum hiſtoricum; in politicum, nunquam. Parius noſter Chronographus (qui anno Attico 1318 *Marmor Arundelianum* exaravit) omnium antiquiſſimus eſt eorum, qui *Chronologicum* ſcribendi genus inſtituit, diverſum ab *Hiſtorico*: Hic celebriores Græciæ epochas, *regum Athenienſium* annis, & *Archontibus* annuis ſignatas, ad *Diognetum* uſque numerat, qui Archon fuit anno quarto Olympiadis 128. Ex quo ſatis apparet, *Archontes* in chronologiam priùs receptos eſſe, quàm Olympionicas. Nulla enim eſt in

nobiliſſimo

nobilissimo illo monumento Olympiadum notitia: quippe tunc temporis Olympiades Historicæ non fuerunt editæ, nedum applausum obtinuerint.

Inter superstites Græcos, qui Olympiadas in historiis adhibuerunt, longè vetustissimus est Polybius. Nam ineptissima ista *Olympiadum, Archontum, Ephororum* στοιχείωσις, quæ in Hellanica Xenophontis irrepsit, glossatoris cujuspiam inscitiam prodit. Verùm cùm Æra Olympiaca Polybio, tanquam Vulgaris & suâ ætate notissima, usurpetur; illius Origo altiùs investiganda est. [a] *Aristoteles* quidem (qui obiit anno Attico 1261) de *Olympionicis* librum conscripsit singularem: Scripserunt etiam [b] *Stesiclides*, [c] *Philochorus*, alii; sed recentiores omnes. Inter Historicos verò, duorum retrò seculorum deperditos, nullum extat hujusce rei vestigium. [a] Diog. Laert in vitâ. [b] Id in Xenoph. [c] Suid. in Φ.λ.

Prodiit tandem, Ptolemæi Philadelphi temporibus, [d] *Timæus longè eruditissimus*, [e] μεγίστην πρόνοιαν πεποιημένος τῆς τῶν χρόνων ἀκριβείας, καὶ τῆς πολυπειρίας πεφροντικὼς, *maximam adhibens diligentiam in exquisitâ temporum notatione, & varia rerum cognitione abundans.* Scripsit hic [f] Ὀλυμπιονίκας, ἢ χρονικὰ πραξίδια, *Acta ad tempus Olympionicarum relata.* [g] Ὁ γὰρ τὰς συγκρίσεις ποιούμενος ἀνέκαθεν τῶν Ἐφόρων πρὸς τοὺς Βασιλεῖς τοὺς ἐν Λακεδαίμονι, καὶ τοὺς Ἄρχοντας τοὺς ἐν Ἀθήνησι, καὶ τὰς Ἱερείας τὰς ἐν Ἄργει παραβάλλων πρὸς τοὺς Ὀλυμπιονίκας, οὗτός ἐστι, *Hic enim ille est, qui Ephoros à primâ institutione cum Regibus Spartanorum comparat; & Archontes Athenienses; ac Sacerdotes Argivas cum Olympicis victoribus confert.* Unde orsus sit Timæus, non invenio; neque an vixerit ultra Olympiadem CXXIX; ad quam ille Historiam suam perduxit; & quâ illum excepit Polybius, usque ad CLVIII. [d] Cic. de Orat. [e] Diod. l. 5. initio. [f] Suid. in Tim. [g] Polyb. Exc. Vales. p. 50.

Timæus itaque (quantum video) primus *Olympiadas* in historicam compaginavit fabricam. Quicquid ante ætatem Timæi ad Olympiadem aliquam accommodatur, id quidem κατὰ πρόληψιν collatum videtur. Post Timæum, *Eratosthenes* (sub Ptolemæo Euergete) *Canones Temporum* compegit; qui à plurimis sunt probati: & ab illis demùm temporibus, Olympiades quasi totius *Græciæ Fasti* habitæ sunt. Dion. Hal. l. 1. Plin. l. 4. c. 5.

Cùm igitur serò conscripta sint *Olympionicarum* nomina; & illorum series in chronologiam assumpta fuerit, non nisi annis

amplius DC postquam Olympia ab Iphito instaurata sint; nihil mirum, si desiderentur vetustissima *Victorum* nomina; aut si non, nulla ex conjecturâ suppeditentur. Perierunt proculdubio XXVIII priorum Victorum nomina. *Corœbi* memoria ex [a] *Sepulchro* supererat, non ex Gymnasio. Nón fuit ille omnium primus; sed eorum primus, qui continuâ serie in memoriam revocari potuerunt; [b] ἐξ οὗ τὸ συνεχὲς ταῖς μνήμαις ἐπὶ ταῖς Ὀλυμπιάσιν ἐστὶ, *Ex quo continuatio est in actis publicis Olympiadum.* Nulla Hellenodicarum, nulla Chronographorum solertia investigarè potuit, quisnam ille fuerit qui victoriam ante Corœbum proximus adeptus est. Principio, inquit [c] Aristodemus, *Certamen in stadio tantùm fuit, & nullius Victoris nomen inscribebatur, ipsis id negligentibus: XXVIII autem Olympiade, Corœbus Elidensis stadio victor inscriptus est; ejusque Olympias prima constituta; à quâ Græci tempora exactè numerare placuit.* Ab his autem *Corœbi* Olympiis non cœpit mos inscribendi nomina; sed longo pòst tempore collecta sunt undequaque nomina, ut conscriberetur Victorum catalogus, quorum Coryphæus sit Corœbus. Neque tamen res hæc firmissimis est exquisita argumentis; cùm de nonnullis, qui Corœbum sequuntur, non immeritò dubitare liceat. *Septimus* in serie numeratur [d] *Daicles*; qui tamen non à Corœbo numerandus erat; sed ab Iphito, qui coronavit illum. [e] *Sextâ Olympiade, rex Iphitus Delphos missus est, consultum an Coronæ imponerentur Victoribus; dato oraculo, oleastrum sepsit, & septimâ Olympiade primus coronatur Daicles.* Sic etiam *octava Olympias, cui cum Pisæis præsidebat Pheidon tyrannus Argivus (quam Elei inter* Ἀνολυμπιάδας *numerant)* non à Corœbo est octava, sed ab Iphito. Pheidon enim Iphito & Lycurgo fuit [f] contemporaneus.

Qualiscunqne verò sit hæc Ὀλυμπιάδων ἀναγραφὴ, tanto quidem favore & studio à Græcis recepta est; ut *Corœbus*, tanquam Mercurius bifrons, Fabulosi temporis Verique Index collocetur; quicquid ejus victoriam præcessit μυθικὸν habetur; nihil ἱστορικὸν, nisi post *Primam* hanc *Olympiadem*. Parum enim interest rei Chronologicæ, utrùm Corœbi Olympias sit verè prima, an sit postulatitia; dummodo stabilis figatur Terminus, à quo putentur tempora. Consensus Chronographorum errorem protegit, & Epocham ab omni controversiâ vindicat.

[a] Pausan. Eliac. 1. p.301.
[b] Ibid.
[c] Syncell. p.196.c.
[d] Dion. Hal. l.1.p.57.
[e] Phlegon. Frag.
Pausan. Eliac. II. p.386 ult.
Herodot. l.6. c.127.
[f] P.420.
Censor. de Die Nat.

Æra

Æra itaque Olympiaca (Græcorum temporum conservatrix, & veritatis vindex) in Canone adhibetur; Cùm sit rebus istis accommodatissima. Statuitur autem Olympiorum Epocha vulgaris (ex communi veterum Chronologorum consensu) ad annum Periodi Julianæ 3938; qui est Æræ Atticæ 807; quo tempore *Athenis* Rex erat *Æschylus*.

Non autem hìc ferenda est illorum licentia (qui ut rationes suas huic Epochæ componerent) διαδοχὰς veteres miserè lacerant, & ad libitum truncant.

In [a] Eusebii Canone; Prima Olympias incidit in *annum 37* [a Nu.1240.] *Alcamenis Regis Spartani.* Subjicitur, *Lacedæmoniorum reges defecerunt.* Oscitanter nimis. [b] *Alcamenes, Telechi filius, cepit Amphiam,* [b Pausan. l.4 p.225.] *anno secundo nonæ Olympiadis:* Utramque Regum familiam (tam Euristhenidarum, quàm Proclidarum) ad Olympiadem CXL durâsse docet [c] Polybius. Videtur Eusebius laterculis decipi [d] τῶν συλλογιζομένων τοὺς χρόνους ἀπὸ τῶν ἐν Λακεδαίμονι βασιλευσάντων, *eorum qui per reges Spartanos tempora deduxerunt* à Reditu Heraclidarum usque ad Primam Olympiadem; inde autem per Olympiades ipsas. [c L.4.p.272, & 304.] [d Diod. Praef. p.4.]

[e] Eusebius (paulò ante Primam Olympiadem) *Corinthiorum* [e Nu.1238.] *reges defecerunt; post hos in Corintho constituti sunt annui Prytaneis.* Reipublicæ præfuerunt Prytanes annos XC, usque ad initium *Cypseli*; anno Attico 925, anno secundo Olymp. XXX. Demptis annis 90, habes annum 835; qui est primus Olympiadis VIII: Eò usque Corinthi regnatum est. Reges numerantur XI; *Aletiadæ* IV, *Bacchiadæ* VII. Verùm Pausanias; [a] Ἀλήτης αὐτὸς τε καὶ οἱ ἀπόγονοι [a L.2 p 92.] βασιλεύουσιν ἐς μὲν Βάκχιν τὸν Πρύμνιδος ἐπὶ γενεὰς πέντε, *Aletes & posteri regnârunt ætates quinque usque ad Bacchim.* Desideratur rex unus.

Ad Primam Olympiadem, [f] Eusebius: *Lydorum primus Ardisus.* [f Nu.1239.] Amputantur reges XVIII; quorum memoria hâc inscitiâ periit; reliquos quatuor habemus, Eusebii beneficio. [g] *Post Atyadas,* [g Herod.l.1. c.7.] *regnârunt Sardibus Heraclidæ, per ætates XXII ab Agrone usque ad Gygem, annis* 505. De Lydorum autem regno [h] dictum. [h Sup.p.315.]

Eadem omnia delirat Syncellus; quæ non opus est repetere.

Alcmæon, Atheniensium *Regum* (sive, [i] ἀρχόντων τῶν διὰ βίου) [i p.3,0.] postremus, regnavit annos tantùm duos, juxtà Eusebium, & Syncellum; & *Prima* hæc *Olympias* incidit in annum secundum

Æschyli, *Regis* penultimi. In Græco autem *Atheniensium Regum* catalogo (inter Excerpta Scaligeri, cum [a] Eusebio edita) *Alcmæon* regnat ann. XII; & *Olympias Prima* contigit anno *Æschyli* XII. Est decennii differentia; ex diversis orta sententiis de intervallo à clade Trojanâ ad Primam Olympiadem. Excerpta ad normam [b] *Timæi* fabricari videntur; qui in illo intervallo numeravit annos CDXVII. Eusebius autem, calculos sequutus *Eratosthenis*, qui in eodem intervallo statuit annos tantùm CDVII, decennium amputat de pede laterculi. Quâ ratione subsîdet tota series; & Trojæ ἅλωσις tot annis fit recentior.

[a] Euseb. p.215.

[b] Sup.p.314.

Cæterùm annos plures, quàm quos Timæus numerat, à quibusdam Veterum huic intervallo attribui liquet; tum ex [c] *Dicæarchi* calculis; tum ex Syncello, qui diversas quorundam sententias annotat. Ἀθηναίων κϛ' ἐβασίλευσεν Ἀρίφρων Φερεκλέους ἔτη κ'. κατὰ δὲ Ἀφρικανὸν, ἔτη λα', XXVI *Rex Atheniensium Ariphon, Phereclis F. regnavit annos* XX: *secundùm Africanum verò, annos* XXXI. Paulò pòst; Ἀθηναίων κη' ἐβασίλευσεν Ἀγαμήστωρ Θεσπιέως ἔτη ιζ'. κατὰ δὲ ἄλλους, ἔτη μ', XXVIII *Rex Atheniensium Agamestor Thespiei F. regnavit annos* XVII: *secundum alios autem, annos* XL.

[c] p.239.

Syncell. p.185.b.

Ib.p.195.c.

Prima hæc *Olympias* competit anno 807 Æræ Atticæ, ad mensuram Marmoris comparatæ: *Troja capta* est anno Attico 374: Interstitium est annorum 433. In Marmore numerantur an. XXVI plures, quàm ab Eratosthene: ut igitur isti numero paria sint *Atheniensium Regum* tempora; *Alcmæon rex*, in Canone nostro (ex auctoritate *Timæi*) habet annos XII; *Ariphon* (juxtà *Africanum*) annos XXXI; *Agamestor* (ex congruo) annos XXIV, id est, quatuor plures, quàm apud Eusebium: sit licentiæ venia. Consurgit prætereà biennium ex prochronismo epochæ *Annuorum Archontum*; qui *Decennalibus* succedunt: unde *Olympias Prima*, non in XII, sed in XIV *Æschyli* annum incidit.

Epocha Marmorea.

Ἀφ' οὗ Ἀρχίας Εὐαγήτου, δέκατος ὢν ἀπὸ Τημένου, ἐκ Κορίνθου ἤγαγε ἀποικίαν . . . Συρακουσ . . . ος Ἀθηναίων Αἰσχύλου ἔτους εἰκοστοῦ καὶ ἑνός.

Ex quo Archias Euageti F. decimus à Temeno, è Corintho deduxit coloniam Syracusas, regnante Athenis Æschylo, anno ejus vigesimo primo.

Coloniæ

Coloniæ Siculæ.

MAGNI interest hanc *Archiæ* epocham rectè statui; à quâ pendet tota *Sicularum Coloniarum* historia; quam diligenter tradidit *Thucydides, lib. VI. sub initium.* Æra Attica.

Ἑλλήνων πρῶτοι Χαλκιδεῖς ἐξ Εὐβοίας πλεύσαντες μετὰ Θουκλέους οἰκιστοῦ, ΝΑΞΟΝ ᾤκησαν.

Græcorum primi Chalcidenses, ex 813
Eubœa navigantes cum Theocle coloniæ deductore, condidere NAXUM.

ΣΥΡΑΚΟΥΣΑΣ δὲ τοῦ ἐχομένου ἔτους Ἀρχίας τῶν Ἡρακλειδῶν ἐκ Κορίνθου ᾤκισε, Σικελοὺς ἐξελάσας πρῶτον ἐκ τῆς νήσου, ἐν ᾗ νῦν οὐκ ἔτι περικλυζομένη ἡ πόλις ἡ ἐντός ἐστιν. ὕστερον δὲ χρόνῳ καὶ ἡ ἔξω, προστειχισθεῖσα, πολυάνθρωπος ἐγένετο.

Insequenti anno, Archias (unus ex 814
Heraclidis) è Corintho profectus condidit SYRACUSAS; *Siculis ex insulà* (Ortygiâ) *prius expulsis; in quâ jam non ampliùs mari circumfluâ urbs interior sita est. Postea verò temporis, & ea, quæ extra insulam est, addito muro, incolis frequentari cœpta.*

Θουκλῆς δὲ καὶ οἱ Χαλκιδεῖς ἐκ Νάξου ὁρμηθέντες ἔτει πέμπτῳ μετὰ Συρακούσας οἰκισθείσας, ΛΕΟΝΤΙΝΟΥΣ τε πολέμῳ τοὺς Σικελοὺς ἐξελάσαντες, οἰκίζουσι, καὶ μετ' αὐτοὺς ΚΑΤΑΝΗΝ· οἰκιστὴν δὲ αὐτοὶ Καταναῖοι ἐποιήσαντο Εὔαρχον.

Anno quinto post Syracusas conditas, 819
Theocles & Chalcidenses Naxo profecti, Siculis bello pulsis, condiderunt LEONTINOS, *& dehinc* CATANAM; *sed Catanenses Euarchum conditorem faciunt.*

Κατὰ δὲ τὸν αὐτὸν χρόνον καὶ Λάμις ἐκ Μεγάρων ἀποικίαν ἄγων ΤΡΩΤΙΛΟΝ οἰκίσας, καὶ ὕστερον ΘΑΨΟΝ οἰκίσας, αὐτὸς μὲν ἀποθνήσκει, οἱ δ' ἄλλοι ἐκ τῆς Θάψου ἀναστάντες, Ὕβλωνος βασιλέως Σικελοῦ προδόντος τὴν χώραν, καὶ καθηγησαμένου, ΜΕΓΑΡΕΑΣ ᾤκισαν τοὺς Ὑβλέους κληθέντας. Καὶ ἔτη οἰκήσαντες πέντε καὶ τεσσαράκοντα καὶ διακόσια, ὑπὸ Γέλωνος τυράννου Συρακουσίων ἀνέστησαν ἐκ τῆς πόλεως καὶ χώρας· πρὶν δ' ἀναστῆναι, ἔτεσιν ὕστερον ἑκατὸν ἢ αὐτοὺς οἰκίσαι, Πάμμιλον πέμψαντες ἐς ΣΕΛΙΝΟΥΝΤΑ κτίζουσι.

Per idem tempus Lamis (à Megaris coloniam ducens) TROTILUM *condidit; postmodum* THAPSUM: *eo mortuo, reliqui è Thapso migrantes, condiderunt* MEGARA, *quæ & Hybla dicta sunt, ab Hyblone Siculorum rege, qui terram dederat. Megarenses anno centesimo, postquam eorum urbs condita fuit, misso Pamilo, condidere* SELIUNTEM; *& post annos 245, Megarenses ipsi à Gelone expulsi sunt.*

ΓΈΛΑΝ δὲ Ἀντίφημος ἐκ Ῥόδου καὶ Ἔντιμος ἐκ Κρήτης ἐποίκους ἀγαγόντες, κοινῇ ἔκτισαν ἔτει πέμπτῳ καὶ τεσσαρακοστῷ μετὰ τὴν Συρακουσῶν οἴκησιν· καὶ τῇ μὲν πόλει ἀπὸ τοῦ Γέλα ποταμοῦ τοὔνομα ἐγένετο, τὸ δὲ χωρίον οὗ νῦν ἡ πόλις ἐστὶ, καὶ ὃ πρῶτον ἐτειχίσθη, Λίνδιοι καλεῖται· νόμιμα δὲ Δωρικὰ ἐτέθη αὐτοῖς.

Anno XLV post conditas Syracusas, 859
Antiphemus è Rhodo, & Entimus è Cretâ, colonos ducentes, communi operâ condiderunt GELAM, *à flumine dictam: locus primùm munitus, ubi urbs erat, vocabatur Lindii. Jura sunt Dorica.*

Ζάγκλη δὲ τὴν μὲν ἀρχὴν ἀπὸ Κύμης τῆς ἐν Ὀπικίᾳ Χαλκιδικῆς πόλεως λῃστῶν ἀφικομένων ᾠκίσθη, ὕστερον δὲ ἀπὸ Χαλκίδος καὶ τῆς ἄλλης Εὐβοίας πλῆθος ἐλθὸν ξυγκατενείμαντο τὴν γῆν. ὄνομα δὲ τὸ μὲν πρῶτον Ζάγκλη ἦν ὑπὸ τῶν Σικελῶν κληθεῖσα, ὅτι δρεπανοειδὲς τὸ χωρίον τὴν ἰδέαν ἐστὶ, τὸ δὲ δρέπανον οἱ Σικελοὶ ζάγκλον καλοῦσι· ὕστερον δὲ αὐτοὶ μὲν ὑπὸ Σαμίων καὶ ἄλλων Ἰώνων ἐκπίπτουσιν, οἳ Μήδους φεύγοντες προσέβαλον Σικελίᾳ· τοὺς δὲ Σαμίους Ἀναξίλας Ῥηγίνων τύραννος οὐ πολλῷ ὕστερον ἐκβαλὼν, ΜΕΣΣΗΝΗΝ ἀντωνόμασε.

Zancle (à Siculis dicta, quia locus speciem falcis habet) initio à Piratis Cumæis condita, postmodum à Chalcidensibus inhabitata fuit: illos ejecerunt Samii Ionesque alii, Medos fugientes. Hos ejecit Anaxilas Rheginorum tyrannus, qui urbem appellavit MESSENEM.

ἹΜΈΡΑ ἀπὸ Ζάγκλης ᾠκίσθη, καὶ Χαλκιδεῖς μὲν οἱ πλεῖστοι ἦλθον ἐς τὴν ἀποικίαν. νόμιμα δὲ τὰ Χαλκιδικὰ ἐκράτησεν.

HIMERA *Zancles est colonia à Chalcidensibus plerisque habitata; & leges Chalcidenses sunt.*

ἌΚΡΑΙ δὲ καὶ Κασμέναι ὑπὸ Συρακουσίων ᾠκίσθησαν. Ἄκραι μὲν ἑβδομήκοντα ἔτεσι μετὰ Συρακούσας, ΚΆΣΜΕΝΑΙ δὲ ἐγγὺς εἴκοσι μετὰ Ἄκρας.

ACRÆ *à Syracusanis conditæ LXX* 884
annis post Syracusas conditas. CASMENÆ *ab iisdem XX circiter an-* 904
nis post Acras.

ΚΑΜΑΡΙΝΑ τὸ πρῶτον ὑπὸ Συρακουσίων ᾠκίσθη, ἔτεσιν ἐγγύτατα πέντε καὶ τριάκοντα καὶ ἑκατὸν μετὰ Συρακουσῶν κτίσιν. χρόνῳ Ἱπποκράτης ὕστερον Γέλας τύραννος κατῴκισε Καμαρίναν. τὸ τρίτον κατῳκίσθη ὑπὸ Γέλωνος.

CAMARINA *à Syracusanis* 949
condita fermè annis 135 post Syracusas conditas: Posteà ab Hippocrate Gelæ tyranno; tertiò, à Gelone.

Ἔπεσι

Ἔτεσι δὲ ἐγγύτατα ὀκτὼ καὶ ἑκατὸν μετὰ τὴν σφετέραν οἴκισιν Γελῷοι ἈΚΡΑΓΑΝΤΑ ᾤκισαν, τὴν μὲν πόλιν ἀπὸ τοῦ Ἀκράγαντος ποταμοῦ ὀνομάσαντες.

Gelenses anno propè $\overline{CVIII}$ *à suæ* 957
urbis primordio, condiderunt ACRAGANTEM, à flumine denominatam.

Naxus, Tauromenium.

Siciliam[a] *hæ gentes incolunt; Sicani, Siculi, Phryges: illi ex Italiâ; Phryges à Scamandro flumine ac Troade profecti. At Phœnices atque Libyes communi classe in eam venientes, coloni sunt Carthaginiensium. Hi sunt barbari in Siciliâ populi.* Græcorum autem colonia prima fuit *Naxus*; condita altero ante *Syracusas* anno: illæ autem *anno Æschyli* $\overline{XXI}$, juxtà Marmor: *Naxus* itaque, anno $\overline{XX}$; qui est annus Atticus 813; annus tertius Olympiadis Secundæ; cùm Prima Olympias $\overline{XIV}$ illius anno competat. In Eusebii Canone, [b] *Naxus condita* est anno primo Olymp. $\overline{XI}$. Antehàc [c] *Græci (Tyrrhenorum latrocinia, & incolarum barbarorum feritatem metuentes) ne mercaturæ gratiâ, eò navigabant.*

Tandem [d] *an. secundo Olympiadis* $\overline{XCIV}$; *Euclide Athenis archonte*; *Naxus, proditione capta, à Dionysio Syracusarum tyranno excisa est*; *Naxiorum agrum finitimis Siculis donavit*; maximè Zanclæis, qui erant Hyblæ. Non ita multò post, [e] *an. 1 Olymp.* $\overline{XCVI}$, *Phormione Archonte, Siculi* (præcipuè Hyblenses) *quibus Dionysius Naxiorum terram concesserat, Imilconis promissis adducti, Taurum collem magno numero, sed sine duce, occupârunt, quòd esset naturâ munitus: neque tunc modò, sed etiam post bellum, collem muro circundatum incoluerunt*; *urbemque* Tauromenium *nuncupârunt, à mansione in Tauro.* Hinc Strabo; [f] Ταυρομένιον, τὸ ἐν Ὕβλῃ Ζαγκλαίων κτίσμα, *Tauromenium urbs à Zanclæis qui erant Hyblæ condita.* Urbs hæc insigniter aucta est [g] *an. 3 Olympiadis* $\overline{CIII}$, *Cephisodoro archonte. Andromachus Tauromenita* (*Timæi historici pater*) *princeps optimus*, *congregavit* in urbem *reliquias exulum Naxi*; *quam Dionysius exciderat.* (*Habitabat ipse in colle Tauro, qui Naxo imminebat, & à longâ in eo mansione vocabatur Tauromenium.*) *Acceptis incrementis, urbs citò opes & dignitatem acquisivit: Sub Augusto demùm Cæsare, translatis è patriâ Tauromenitis, Romam coloniam recepit.* Hinc Plinius [h] *Colonia Taurominium; quæ anteà Naxus.* Tauromenitæ autem non *Naxum*

[a] *Pausan. Eliac.* p. 337.
[b] *Nu.* 128.
[c] *Strab. l.* 6. p. 267. c.
[d] *Diod. Sic. l.* 14. p. 403. b.
[e] *Ib* p. 428. a
[f] *Lib.* 6. p. 288. c.
[g] *Diod. Sic. l.* 16. p. 513. c.
[h] *Plin. l.* 3. c. 8.

incoluerunt; ſed τὸ ὑπὲρ τῆς Νάξου λόφον, *collem, qui imminebat Naxo.* Strabo tamen urbem *Catanam* collocat inter Naxum & Tauromenium. [a] *In eo*, inquit, *latere quod fretum efficit, ſunt urbes; primò Meßana, deinde Tauromenium, & Catana, & Syracuſæ*: αἱ δὲ μεταξὺ Κατάνης καὶ Συρακουσῶν ἐκλελοίπασι, Νάξος καὶ Μέγαρα, *Naxus autem & Megara, quæ fuerunt inter Catanam & Syracuſas, interierunt.* Inter Meſſanam & Catanam, *Tauromenium*: inter Catanam & Syracuſas, *Naxus*. Nummus [b] eſt ΤΑΥΡΟΜΕΝΙΤΑΝ cum VII chordarum plectro; & averſâ parte, ΑΡΧΑΓΕΤΑ (Doricè) cum laureato Apollinis capite. Religio iſta Naxiorum fuit. [c] *Theocles* enim *Naxum condidit, & Apollinis* Ἀρχηγέτου (*Ducis*) *aram.* Cum Naxiorum agris, etiam ſacra acceperunt Tauromenitæ.

[a] Strab. l. 6. p. 267. c.
[b] Goltz. Sic. tab. 6.
[c] Thucyd. ib.

Syracuſæ conditæ.

ARCHIAS Corinthius coloniam deduxit Syracuſas, an. XXI Æſchyli: Is eſt annus Atticus 814; Per. Jul. 3945; & quartus Olympiadis Secundæ. Primò occupata eſt inſula *Ortigia*; & in eâ urbs condita: *poſt annos* LXX, *Acræ à Syracuſanis conditæ ſunt*; & *Caſmenæ*, *annis circiter* XX *poſt Acras.* Iſtæ enim Urbis hujus partes fuiſſe videntur. Poſteri Archiæ, eorumque qui cum illo Syracuſas condiderant, territorium circumvicinum inter ſe dividebant (unde Γεωμόροι, ſive Γαμόροι, dicti ſunt) & ariſtocratiam Syracuſanam obtinebant. Circà annum CLXX poſt Syracuſas conditas, [d] Γεωμόρων κατεχόντων τὴν ἀρχὴν, *Geomoris rerum potientibus, Archonte autem Athenis Critiâ priore*; *Sappho* (poetria Lyrica) *ex Mitylene in Siciliam trajecit*; Phaonem amaſium ſecuta. Tandem ſeditione inteſtinâ extra muros ejecti ſunt Geomori. [e] Τοὺς Γαμόρους καλεομένους τῶν Συρηκοσίων, ἐκπεσόντας ὑπό τε τοῦ δήμου καὶ τῶν σφετέρων δούλων καλεομένων δὲ Κυλλυρίων, ὁ Γέλων καταγαγὼν τούτους ἐκ Κασμένης πόλιος ἐς τὰς Συρηκούσας, ἔσχε καὶ ταύτας. Ὁ γὰρ δῆμος ὁ τῶν Συρηκοσίων ἐπιόντι Γέλωνι παραδιδοῖ τὴν πόλιν καὶ ἑωυτόν, *Gelo, Syracuſanos* (*qui Gamori vocantur*) *à plebe ſerviſque ſuis* (*qui Cyllyrii vocantur*) *ejectos, ex Caſmenâ urbe reducens, ipſis Syracuſis potitus eſt: quippe plebs Syracuſana ei venienti & urbem & ſeipſam tradidit.* Poſt Gelonem, tyranni alii Syracuſas habuerunt.

[d] Marm. Arundel. lin. 51.
[e] Herod. l. 7. c. 155.

Urbs

[a] *Urbs autem ob soli ubertatem crevit; & illius cives ob portuum opportunitatem ἡγεμονικοὶ, Principes facti sunt. Eòque factum, ut Syracusani, dum ipsi tyrannis parerent, aliorum essent Domini; in libertatem restituti, alios à Barbarorum dominatu liberarent.*

[a] *Strab l. 6. p 270 a.*

Pulcherrimam hanc urbem pulcherrimè descripsit [b] Cicero. Dicit, *Urbem Syracusas maximam esse Græcarum urbium, pulcherrimamque omnium. Nam & situ est cùm munito, tùm ex omni aditu, vel terrâ vel mari, præclaro ad aspectum; & portus habet propè in ædificatione adspectuque urbis inclusos; qui cùm diversos inter se aditus habeant, in exitu conjunguntur & confluunt. Eorum conjunctione pars oppidi, quæ appellatur INSULA, mari disjuncta angusto, ponte rursum adjungitur & continetur. Ea tanta est urbs, ut ex quatuor urbibus maximis constare dicatur.*

[b] *In Verrem. l. 4. p. 181.*

Quarum una est ea, quam dixi, Insula; quæ duobus portubus cincta, 1.
in utriusque portûs ostium aditumque projecta est; in quâ domus est (quæ Regis Hieronis fuit) quâ Prætores uti solent. In eâ sunt ædes sacræ complures; sed duæ quæ longè cæteris antecellunt; Dianæ, una; altera, Minervæ. In hâc Insulâ extremâ est fons aquæ dulcis, cui nomen Arethusa est, incredibili magnitudine, plenissimus piscium; qui fluctu totus operiretur, nisi munitione ac mole lapidum à mari disjunctus esset.

Altera autem est urbs Syracusis, cui nomen ACRADINA est; 2.
in quâ forum maximum, pulcherrimæ porticus, ornatissimum Prytaneum, amplissima est Curia, templumque egregium Jovis Olympii: cæteræ urbis partes, quæ unâ latâ viâ perpetuâ, multisque transversis divisæ, privatis ædificiis continentur.

Tertia est urbs quæ, quòd in eâ parte Fortunæ fanum antiquum 3.
fuit, TYCHE nominata est; in quâ Gymnasium amplissimum est, & complures ædes sacræ; coliturque ea pars & habitatur frequentissimè.

Quarta autem est urbs, quæ quia postrema ædificata est, NEAPOLIS 4.
nominatur; quam ad summam Theatrum est maximum; præterea duo templa sunt egregia; Cereris unum; alterum, Liberæ; signumque Apollinis, qui Temenites vocatur, pulcherrimum & maximum.

[c] Strabo Quintam adjicit: Πεντάπολις ἦν τὸ παλαιὸν, ἑκατὸν καὶ ὀγδοήκοντα σταδίων ἔχουσα τὸ τεῖχος, *Quinque urbibus olim constabat, muro 180 stadia longo cincta.* EPIPOLAS scilicet, locum arduum urbique imminentem, [d] Dionysius rex muro ad longitudinem 30 stadiorum circumseptum urbi addidit, an. 3 Olymp. 94:

[c] *Lib. 6. p. 270. c.*

[d] *Diod. Sic. l. 14.*

non ut incolerentur *Epipolæ*; sed ne hostibus (ut Atheniensibus non ita pridem) opportunum obsidionis locum præberent. Cicero urbis partem, ædificiis minùs frequentem, omisit.

Epipolarum stadia 30 sunt pars sexta totius Urbis ambitûs, qui fuit stadiorum 180; sive millium 22 cum dimidio: ut non [a] *In Niciâ.* immeritò [a] Plutarchus dixerit, Συρακούσας πόλιν Ἀθηνῶν οὐκ ἐλάττονα, *Syracusas urbem Athenis non angustiorem*; & Cicero, *Græcarum urbium maximam*.

Opulentiæ Syracusanæ argumento est Numismatum, quæ reperiuntur, copia: elegantissima sunt quæ *Arethusæ* nymphæ caput, & *pisces* sacros exhibent. Est penes me æneum ΣΥΡΑΚΟΣΙΩΝ, cum Aquilâ fulminiferâ; & parte alterâ, ΔΙΟΣ. ΕΛΛΑΝΙΟΥ, *Jovis Græci* (qui non alius est forsan, quàm *Olympius*, *cujus in Acridinâ templum egregium*) caput autem laureatum est Dei imberbis, instar Apollinis.

ANNO Attico 819, *Naxii* (anno post adventum sexto) *LEONTINOS condiderunt*. *Leontini* autem vocantur & urbs, & incolæ, & agri. Urbs mediterranea in montibus sita amœnissimæ & fertilissimæ regionis. [b] *Dionysius* (qui *Naxum* evertit) *Leontinos*, relictâ patriâ, Syracusas migrare coegit. Deinceps urbs hæc arx fuit plerisque ducibus, quum Syracusas bello peterent; & [c] Leontini τῶν μὲν ἀτυχημάτων ἐκοινώνησαν ἀεὶ τοῖς Συρακουσίοις, τῶν δ' εὐτυχημάτων οὐκ ἀεί, *Syracusanis semper participes fuerunt rerum adversarum; non item, Secundarum*. Staterem habeo ΛΕΟΝΤΙΝΩΝ, in quo *Leonis rictus* Urbis nomini alludit; & *quatuor grana* soli ubertatem & annonæ copiam jactant.

[b] *Diod. ibid.*

[c] *Strab. l. 6. p. 273. d.*

Iisdem temporibus, *Naxii* etiam *CATANAM* urbem, ad radices Ætnæ montis, condiderunt. Verùm [d] *an. 1. Olymp. LXXVI, Phædone Athenis archonte, Hiero* Gelonis filius, expugnatâ urbe, ejectis Catanensibus, novos urbi incolas imposuit; eamque mutato nomine *Ætnam* vocari jussit. Eo autem defunctô, *prisci Catanæ cives patrias sedes* armis *receperunt an. 4 Olymp. LXXIX, Euippo archonte*. Postea Dionysius, *an. 2 Olymp. XCIV, Catanensibus venditis, urbem Campanis inhabitandam dedit*. Tandem Catana facta est *Romanorum colonia*.

[d] *Diod. l. 11. p. 267. c.* — *Id. p. 218. c.* — *Ibid. l. 14. p. 403. b.*

Est (inter numismatata mea) hujus coloniæ denarius in honorem *Sexti Pompei, Cn. F.* percussus; & omnes illius titulos ferens, MAG. PIUS IMP. ITER. PRAEF. ORÆ MARIT. ET CLAS. EX S. C.

Sextus

Sextus Pompeius *Magnus*, *Pius*, *Imperator iterùm*, *Præfectus oræ maritimæ & Classi*; *ex Senatus consulto*. In unâ parte est *Sexti* caput affabrè factum, cum *urceolo* & *lituo*, Pontificatûs & Auguratûs insignibus,; in alterâ, inter PIORUM statuas, est Neptunus nudus, dextro pede rostro navis insistens, dextrâ manu amplustre tenens. *Sextus*, maritimarum rerum felicitate inflatus, [a] *se Neptuni filium esse credidit, & pro purpureo cyaneum paludamentum sumpsit.* PIORUM autem *statuæ* hunc nummum *Catanensem* esse indicat. [b] Τὰ περὶ τοὺς Εὐσεβεῖς ἐκεῖ τεθρύλληται τὸν Ἀμφίνομον καὶ τὸν Ἀναπίαν, οἳ τοὺς γονέας ἐπὶ τῶν ὤμων ἀράμενοι διέσωσαν, *Illic gesta sunt quæ feruntur de PIIS* (fratribus) *Amphinomo & Anapio, qui parentes suos humeris sublatos servârunt*, quando Ætna ignes evomuit. Pausanias; [c] Οὗτοι μὲν δὴ τιμὰς καὶ ἐς ἐμὲ ἔτι παρὰ Κατανέων ἔχουσιν, *Apud Catanenses iis (qui PII appellantur) honores habentur usque ad nostra tempora*; id est, Antonini Philosophi. Sed & Syracusani hanc Pietatis gloriam sibi vendicabant. [d] *Inter Catanam & Syracusas certamen est de illustrium fratrum memoriâ; quorum nomina sibi diversæ partes adoptant. Si Catanenses audiamus, Anapius fuit & Amphinomus: si, quod malunt Syracusæ, Emantium putabimus & Critonem. Catanensis tamen regio causam dedit facto; in quam se cùm incendia Ætnæ protulissent, juvenes duo sublatos parentes evexerunt inter flammas illæsi ignibus. Horum memoriam ita posteritas munerata est, ut sepulcri locus nominetur* CAMPUS PIORUM. Eorum Statuas *Claudianus* eleganti epigrammate decoravit.

[a] Appian. Civil. l. 5. p 729. d.
[b] Strab. l. 6. p 269. a.
[c] Lib 10. p. 663.
[d] Solin c. XI.

Megarenses Attici [e] jampridem *Dorienses* facti sunt: Hinc jam in Siciliam deducta est colonia, quæ aliquandiu incertæ sedis fuit: primò *Trotilum*, ad *Pantagiam* fluvium; dein *Thapsum*, in peninsulâ, non procul à Syracusis; tandem permissu *Hyblonis* Regis Siculi, *Hyblam* condidit in litore; quam à patriâ nominavit MEGARA; & sinus inde *Megarensis* dictus est. De his locis, proleptice Virgilii Ænæas ait, —[f] *Vivo prætervehor ostia saxo*

Pantagiæ, Megarosque sinus, Tapsumque jacentem.

[g] *Hyblæ tres erant Siciliæ urbes: Major, cujus opidani* Ὑβλαῖοι Μεγαρεῖς; (de quibus, hic Thucydides) *Parva, cujus opidani* Γελεᾶται· *Minor, quæ* Ἥραια *dicitur.* De secundâ [h] alibi Thucydides; *Niceas venit* ἐπὶ Ὕβλαν Γελεᾶτιν, *nec expugnavit eam.* In *Parutæ* numismatis Siculis leguntur ΝΑΞΟ. ΜΕΓΑΡΑ. ΥΒΛΑΣ ΜΕΓΑΛΑΣ.

[e] Sup. p. 337.
[f] Æneid. 3. v. 688.
[g] Steph. in Ὕ.
[h] Lib. 6. p. 455. c.

Vetustiores istæ Græcorum coloniæ in Orientali Siciliæ latere positæ sunt: Quæ ad Austrum, inferioris sunt ævi.

Roma Condita.

ROMA, urbs optimis avibus condita, armis non literis diu occupata fuit. [a] Παλαιὸς μὲν ὢν ὅτε συγγραφεὺς ὅτε λογογράφος ἐστὶ Ῥωμαίων οὐδὲ εἷς, *Apud Romanos, antiquus neque fabularum, neque historiæ auctor ne unus quidem extat.* Q. Ennius (qui natus anno Urbis Conditæ 515 vixit annos 70) imperitè cecinit;

[a] Dion. Hal. l. 1. p. 59.

[b] *Septingenti sunt paulò plus, aut minus, anni,*
Augusto augurio postquam inclutá condita Roma 'st.

[b] Varro R.R. l. 3. c. 1.

[c] *M. Porcius Cato* (Consul anno U.C. 559) *diligentissimus historiæ veteris collector dicit, urbem bello Trojano posteriorem fuisse annis* 432. (Quam incerta sit æra ista, [d] satis dictum est) *Tempus autem illud (dimensum juxta Eratosthenis Canonem) incidit in annum primum Olympiadis septimæ.*

[c] D. Hal. ib. [d] Supp. 314.

Prima Urbis Palilia ex ipsis Romanorum historiis colligenda sunt. [e] *Urbem Romam à Principio Reges habuere.*

[e] Tacit. Annal. initio.

Horum Regum tempora quomodo explorata fuerint, non constat. Dionysius Halicarnassensis ita tradidit: [*] *Inter initium Urbis regnum à Romulo primo Rege ad Regifugium intercesserunt anni* 244. *Quod patet ex Regum successionibus, & annorum numero, quo quisque regnum tenuit.*

[*] Dionys. ib.

Romulus urbis conditor regnavit annos	37
Post ejus obitum, Interregnum fuit anni	1
Numa Pompilius, electus à populo, regnavit annos	43
Tullus Hostilius	32
Ancus Martius	24
L. Tarquinius Priscus	38
Servius Tullius	44
L. Tarquinius Superbus	25
Sunt omnes anni	244

Cum Dionysio consentit [f] Livius. *Regnatum Romæ ab urbe conditâ ad liberatam, annos* 244. Et [g] Censorinus *Primos,* ait, *Ludos Sæculares, exactis Regibus, post Romam conditam annis* 245, *à Val. Publicolâ institutos esse.* (Is Consul anno post Regifugium proximo.) Mox, *ab Urbis primordio ad Reges exactos, an.* 244 (ludos) *factos esse, nemo est auctor.*

[f] L. 1. [g] Cap 17.

Alii Recentiores (quos nominare [h] parùm refert) vel omittentes annum illum *Interregni*, vel de regno *Tarquinii Prisci* annum unum detrahentes, intervallum hoc annis 243 definiunt. Neque

[h] Vide Onuphr. in Fast.

Neque id illis vitio vertendum; qui *Fastis Capitolinis* astipulari videntur. Hinc prima Epóchæ differentia. Sed pergamus.

A Regifugio ad Urbis incendium per Gallos sunt anni 120. [a] *Hoc constat ex tabulis Censoriis* (*quæ in familiis Censoriis summâ curâ conservantur*) *in quibus invenio* (ait Dionysius) δεύτερῳ πρότερον ἔτει τῆς ἁλώσεως, *altero* (vel potiùs tertio) *ante captam urbem anno, Censum Pop. Rom. habitum, cui* (*quemadmodum & cæteris*) *tempus hoc adscriptum erat. L. Valerio Potito, T. Manlio Capitolino Coss. post expulsos Reges, anno centesimo undevicesimo; ut Gallorum irruptio* (*quæ anno secundo post Censum accidit*) *expleat annorum 120 numerum; quod temporis intervallum facit triginta Olympiadas* solidas; post quas, urbs vastata est ineunte anno proximo. Dionysii interpres Livius, apud quem, *Furius Camillus Dictator*, eo quo urbs à Gallis liberata est anno; [b] *Trecentesimus*, ait, *sexagesimus quintus annus Urbis* (*Quirites*) *agitur*. Annus ab U. C. 245 fuit primus Consulum; adjice 120, fit annus 365. [a] Dionys. ib. [b] Liv l. 5. fine.

[c] *Hæc Gallorum expeditio, quâ Roma capta est, fuit* (*ut omnes ferè auctores consentiunt*) *Archonte Athenis Pyrgione, anno primo Olymp.* XCVIII. *Quod si retrorsum tempora supputes ad L. Junium Brutum & L. Tarquinium Collatinum* (*primos Consules post Reges exactos*) *complectentur annos* 120, *sive* XXX *Olympiadas; & necessariò sequitur, primos Consules magistratum iniisse, Archonte Athenis Isagorâ, anno primo Olymp.* LXVIII: *Supputatis autem Regum annis* 244 (*sive Olympiadibus* LXI) *necesse est, ut primus Urbis Rex Romulus regnum auspicatus sit, anno primo* VII *Olymp. Charope Athenis primum Decennalis Magistratûs annum agente.* [c] Dionys. ib.

Ad hunc modum Dionysius (veterum in hâc re accuratissimus) epocham *Urbis Conditæ* constituit ad annum primum Olymp. VII, is est annus Olympiadicus (à Corœbi victoriâ numeratus) XXV. Veruntamen ex illius argumentis colligitur annus XXIV, sive quartus Olympiadis VI. *Annus primus Olympiadis* XCVIII (quo Roma capta) est annus à Corœbo 389; ab Urbis conditu, 365. Deme 365 de 389; manent 24.

L. Tarutius Firmanus, inquit [d] Cicero (*familiaris noster, inprimis Chaldaicis rationibus eruditus*) *Urbis etiam nostræ natalem diem repetebat ab iis Parilibus, quibus eam à Romulo conditam accepimus, Romamque, cùm esset in jugo* (ἐν ζυγῷ, vel ἐν συζυγίᾳ) *Luna, natam esse dicebat; nec ejus fata canere dubitabat. O vim maximam erroris!* [d] De Div. nat. l. 2. p 293.

Mathematicus ille, rogatu *Varronis*, etiam *Romuli genesin ex ejus apotelesmatis* indigavit. Τῆς γὰρ αὐτῆς θεωρίας εἶναι, χρόνον τε λαβόντας ἀνθρώπου γενέσεως, βίον προειπεῖν, καὶ βίῳ δοθέντι θηρεῦσαι χρόνον, *Istius disciplinæ est, tum die cujuspiam natali accepto, vitam prænunciare; tùm, vitâ propositâ, exquirere Natalem.* Tarutius itaque, *comparatis Romuli casibus, factisque ac vitæ spatio, & mortis genere, audacter & constanter pronunciavit, Romuli conceptum in matris utero contigisse anno primo Olympiadis Secundæ, 23 die Choiac (mensis Ægyptii) horâ tertiâ, quâ Sol penitùs deficit. In lucem autem editum fuisse 21 die Thoth, sub ortum Solis. Quinctiam Romam à Romulo conditam fuiße 9 die mensis Pharmuthi, inter secundam & tertiam horam.* Paulò antea: *Diem illum, quo Romulus urbem condere* cœpit, *veram tricesimam fuiße tradunt, eodemque die, Solis ac Lunæ* σύνοδον ἐκλειπτικὴν, *coitum eclipticum incidisse (quem Antimachus poeta Teius agnovit) anno tertio Olympiadis Sextæ.* † Dionysius Halicarnassensis, tam *in conceptu* quàm *in obitu Romuli Solem penitùs defecisse refert, & tenebras quasi nocturnas terræ incubuiße.* Cæterum neque Cicero, neque Plutarchus genethliacæ huic Urbis epochæ fidem adhibet; neque has Solis eclipses adhuc ex Tabulis suis deprehenderunt Astrologi: nihilominus Palilia prima, quæ vulgò *Varroniana* dicuntur, & *ab anno tertio Sextæ Olympiadis* deducuntur, *Tarrutium* hunc auctorem habent.

Plutarch. in Rom. p. 24.

Ibid.

† L. 2 p. 119.

Quæ sequuntur, post captam à Gallis urbem, tempora incerta sunt; Annales invicem discrepant; Magistratus plurium annorum ambigui; Consulum paria, aliis annis expungenda; aliis omissa videntur: Neque ante annum U.C. 560, consentanea est apud auctores annorum computatio. Ista scrupulosiùs scrutari, non est hujus instituti. *Sigonium* adeas, *Onuphrium*, & *Pighium*; qui in Annalibus Romanis digerendis summâ cum laude operam posuerunt.

Tandem sub Vespasiano Aug. id est, clarissimis Romanorum temporibus, FASTI CONSULARES, Marmore incisi, in Capitolio positi sunt; quorum fragmenta non contemnenda * supersunt. Malè feriati quidem videntur Viri docti, qui conjecturis suis innixi, contra Monumenti publici auctoritatem, de unius anni differentiâ litigant.

* Gruter. p. 289.

CHRO-

CHRONICI CANONIS

LIBER QUARTUS.

continet annos $\overline{\text{CCLX}}$.

Æra Nabonassari.

INTER turbida & incerta Orientis tempora opportunè exoritur *Æra Babyloniorum*; quâ, in Astronomicis Veterum rationibus, usus est Ptolemæus Mathematicorum princeps; cujus [a] *annos Nabonnazarû* (Ναβοναζάρου) *nominant, quòd à primo Imperii ejus anno consurgant.* [a] *Censorin. c.21.*

Nabonasser in Babylone regnare cepit anno Per. Jul. 3967; qui est antepenultimus Seculi $\overline{\text{XVI}}$. Hujus *Æræ* pars prima continet [b] *Regum Aßyriorum & Medorum* seriem, usque ad initium *Cyri*; [b] *Titulus Canonis.* quorum numerantur anni $\overline{\text{CCIX}}$: altera *Persarum*, usque ad mortem *Alexandri*; quorum sunt anni $\overline{\text{CCXV}}$. Adeò [c] ἀπὸ μὲν τῆς Ναβονασάρου βασιλείας μέχρι τῆς Ἀλεξάνδρου τελευτῆς ἔτη συνάγεται κατ' Αἰγυπτίους υκδ΄, *Ab initio Nabonassari ad mortem Alexandri colliguntur anni Ægyptiaci* 424. [c] *Ptol. l. 3. c.7. p.79. lin.3.* Huc usque anni *Nabonassari* propriè nominantur; quemadmodum & [d] *qui ab excessu Alexandri Magni numerantur*, *Philippi* vocantur, scilicèt *Aridæi*. [d] *Censor. ib.* Deducuntur autem illi, non per *Seleucidas* Babylonis Dominos, sed per *Ptolemæos*; quia Canon à Græcis Ægyptiensibus continuatus fuit: dein per *Augustos*, ex quo Romani Ægyptum obtinuerunt.

6 E Cœlestium

Cœleſtium motuum obſervationes (quotquot in literas ſunt relatæ) omnium vetuſtiſſimæ ſunt illæ, quas Ariſtotelis diſcipulus [a] *Calliſthenes Babylone tranſmiſit in Græciam, mandante Ariſtotele*; quas Hipparchus (inſignis ſub Philadelpho Aſtronomus) ad ψηφοφορίαν Ægyptiacam accommodavit, [b] ἀπὸ τῆς (ut ait ipſe) ἐκ Βαβυλῶνος διακομισθεισῶν, ὡς ἐκεῖ τετηρημένας, *à Babylone delatas, ~~ibique obſervatas~~.*

[a] Simplicius in l. 2. de Cælo, com. 46, p. 123, lin 18.
[b] Ptol. l. 4. c. ult. p. 104.

Harum exempla non pauca, *annis Nabonaſſari* notata, Ptolemæus nobis conſervavit; quarum Prima incidit in annum Nabonaſſari 27. Neque hodiè innoteſcit alia vetuſtior. Nam defectum Solarem, aut in Romuli concepti, aut Romæ conditæ tempus ex apoteleſmate L. Tarrutii Firmani conjectum, omninò nullum eſſe duximus.

De vetuſtate hujus artis, apud Chaldæos, diverſa ſcripſerunt Veteres. [c] *Epigenes apud Babylonios DCCXX annorum obſervationes ſiderum coctilibus laterculis inſcriptas docet, gravis auctor in primis: qui minimùm, Beroſus & Critodemus CCCCLXXX annorum*; Critodemus Beroſum ſecutus eſt: Beroſus ſuam ætatem reſpicit. Nam annus Nabonaſſari 480, quo Beroſus floruit, eſt annus 56 poſt mortem Alexandri. [d] *Beroſus Babylonius Beli ſacerdos* (κατ' Ἀλέξανδρον γεγονὼς, Ἀντιόχῳ τῷ μετ' αὐτὸν τρίτῳ) *Alexandri tempore natus, Antiocho poſt illum tertio, Chaldæorum hiſtoriam tribus libris perſcripſit.* Antiochus Σωτὴρ ab Alexandro *tertius* eſt: ſed Euſubius, ex Tatiano, [e] legit Ἀντιόχῳ τῷ μετὰ Σέλευκον τρίτῳ; ut intelligatur Antiochus Θεὸς, qui regnare cœpit annis 61 poſt obitum Alexandri. *Epigenis* ætas incertior eſt; Sin temporibus Auguſti ſcripſerit, benè convenit illi cum Beroſo. Nam annus *Nabonaſſari* 720, eſt annus *Auguſtorum* ſecundus.

[c] Plin. l. 7. c. 56.
[d] Tatian. p. 171.
[e] Pr. Euang. l. 10. c. 11. p. 493. a.

Porphyrius, his longè recentior, miram adſtruit vetuſtatem *Obſervationum à Calliſthene tranſmiſſarum*; [f] ἅς τινας διηγεῖται ὁ Πορφύριος χιλίων ἐτῶν καὶ ἐννακοσίων τριῶν μέχρι τῶν χρόνων Ἀλεξάνδρου τοῦ Μακεδόνος σωζομένας, *Quas Porphyrius arguit fuiſſe annorum* 1903 *ad Alexandri Macedonis tempora ſervatas*. Annus 1903 ante captam ab Alexandro Babylonem, eſt Per. Jul. 2480, & 1487 ante initium Nabonaſſari. Ex dictis, non videtur veriſimile, tot annorum *obſervationes laterculis coctilibus inſcriptas* fuiſſe à Chaldæis. Veriſimile eſt, Porphyrium exiſtimâſſe, Chaldæos ad demonſtrandas cœleſtium motuum notationes, aliam Sothiacam periodum, five

[f] Simplic. loc. cit.

annorum

annorum 1460 [a] Cyclum Cynicum postulâsse. Illius calculi tempus coloniæ, à [b] Belo ad Euphratem deductæ, longo intervallo antevertunt. Neque *Chaldæi*, dum se Astronomiæ operam dedisse jactitant [c] *per annos* 473000 *ante Alexandri transitum in Asiam*, aliud intellexisse videntur, quàm immensas [d] *Deorum Dynastias.*

[a] Supr. p. 9, 295.
[b] p. 107.
[c] Diod. Sic. l. 3. p. 83. d.
[d] Supr. p. 11.

Syncellus rectè: [e] Ἀπὸ Ναβονασάρου τοὺς χρόνους τῆς τῶν ἀστέρων κινήσεως Χαλδαῖοι ἠκρίβωσαν· καὶ ἀπὸ Χαλδαίων οἱ παρ' Ἕλλησι μαθηματικοὶ λαβόντες. *A Nabonassaro Chaldæi sideralium motuum tempora diligenter annotarunt: etiam Mathematici Græci, ista à Chaldæis accipientes.* En verò artis Sideralis vicissitudinem! Olim ab Ægyptiis illam didicerunt Chaldæi: tandem à Chaldæis illam receperunt Ægyptienses Græci.

[e] Syncell. p. 207. c.

Hinc Anni hujus Æræ sunt Ægyptii: [f] *Horum initia semper à primo die mensis ejus sumuntur, cui apud Ægyptios nomen est Thoth*; [g] *Quo tempore solet Canicula in Ægypto facere exortum.* Initium itaque *Nabonassari* sumitur à neomeniâ Thoth Ægyptii; non quòd Rex ille eo die regnare cœperit; sed quòd is dies esset caput anni Ægyptiaci. Neque aliter post mortem Alexandri, primus *Philippi* annus à Thoth deducitur; quum tamen alio mense Alexander obiisset.

[f] Censorin. c. 21.
[g] Ibid.

Sunt autem anni Ægyptii æquabiles, continentque dies tantùm 365, absque diei quadrante: Menses etiam sunt æquabiles, habentque singuli dies tantùm triginta, additis ad finem anni ἐπαγομέναις quinque. Ob quam æquabilitatem, hæc anni forma, utpote erroribus minùs obnoxia, semper fuit Astronomis acceptissima: Quod non solùm Ptolemaicæ, sed & Alphonsinæ, Prutenicæque tabulæ demonstrant.

Canon itaque Nabonassaræus, ab Astronomis primùm usurpatus, & Cœlestibus characteribus sancitus, maximam tandem auctoritatem apud Historicos non immeritò obtinuit. Cujus quidem tanta est cum Sacris Literis congruentia, ut sine illo vix esset ullus ab historiâ Sacrâ ad Exoticam transitus; neque satis notus esset *Primus* ille *Cyri annus*, quo soluta est septuagenaria Judæorum captivitas. Sanè Canon iste multis compaginibus cum Sacro Textu aptissimè connectitur. De quibus suo loco.

Chronographi Christiani (futilibus conjecturis nimiùm indulgentes) miris modis Canonem hunc castigârunt, vel potiùs conturbârunt. Syncellus itaque *Chaldæorum Regum duo Canonia*

6 E 2 profert;

a P. 207, 208. profert: [a] Unum καθ' Ἀστρονομικὸν κανόνα; alterum κατὰ τὴν Ἐκκλησιαστικὴν στοιχείωσιν. Idem alibi nos docet, quinam sint *Viri Ecclesiastici*, à quibus denominatur Canon. [b] *Quoniam*, inquit, *disquisitiones Chronicæ, à Manethone traditæ, differenter editæ sunt ab Ecclesiasticis historicis; necessarium duxi duas illustrissimorum virorum editiones seligere; Africani, inquam, & (qui post eum scripsit) Eusebii, cognomento Pamphili.* Africanus igitur, hujus *Ecclesiasticæ* chronologiæ auctor, tàm *Chaldaicorum*, quàm *Ægyptiacorum* temporum interpolator fuit.

b Sync p 53. c.

c Syncell. p 207. c. [c] *Colligitur tàm in Mathematicâ, quàm in Ecclesiasticâ editione, summa totalis annorum* 424: *in partibus autem non sunt iidem ubique anni.* Etiam in primâ parte utriusque editionis colligitur numerus annorum 209; in alterâ 215: Utraque tamen ἔκδοσις diversis modis pessimè depravata est. Errata seligere non est operæ pretium.

Multò emendatior legitur *Chronicus* hic *Babyloniorum Regum Canon* in codice MS. *Cl. Ptolemæi de Hypothesibus* Πλανωμένων, & in πίναξι προχείροις MS. *Theonis*; qui in Magnam Ptolemæi Syntaxin commentaria composuit; unde eum ediderunt V. Cl. [d] Sethus Calvisius, & [e] Joannes Bambrigius, Matheseos professor Oxoniensis. Ad hanc normam exigenda est Orientis chronologia.

d Isag. Chro. c. 11.

e Cum Sphærâ Procli.

Babylon condita.

NULLA adhuc *Babylonis* urbis, nedum Regni, occurrit mentio, vel in Sacris literis, vel in Exteris. Ex commentis tamen *Ctesiæ* mira fertur tam hujus Urbis, quàm Regni *Assyriorum* vetustas. Assyriaca quidem Babylonicis vetustiora sunt, & primo loco tractari merentur. Babylon enim ab Assyriis condita est. Cùm verò certa sit Babyloniorum chronologia; Assyriorum incerta: de illis priùs agendum est; ut ex veris redarguantur falsa.

De *Babylonis* conditu, duæ sunt Veterum sententiæ: Alii urbem à *Semiramide* conditam referunt; alii à *Belo*. Prætereo *Nabuchodonosorum*, qui se conditorem jactat. [f] *Nonne*, ait, *hæc est Babylon illa magna, quam Ego ædificavi?* Miranda opera, quibus Rex ille Babylonem excoluit, posthàc narrabuntur, ex Beroso & Megasthene.

f Daniel. 4. 30.

Diodorus autem, ex *Ctesiâ*, opera ista *Semiramidi* falsò attribuit; Quam etiam Urbis conditricem statuit. [g] *Berosus* autem (*libro tertio Chaldaicorum*) μέμφεται τοῖς Ἑλληνικοῖς συγγραφεῦσιν ὡς μάτην οἰομένοις ὑπὸ Σεμιράμιδος τῆς Ἀσσυρίας κτισθῆναι τὴν Βαβυλῶνα,

g Joseph. l. c. Ap. 1. p. 1045 a.

καὶ

καὶ τὰ θαυμάσια κατασκευασθῆναι περὶ αὐτὴν ὑπ' ἐκείνης ἔργα ψευδῶς γεγραφόσι, *culpat scriptores Græcos, quòd vanè existimaverint Babylonem à Semiramide Assyria fuisse conditam; & ab illâ miris operibus exornatam fuisse falsò scripserint.* Commenta Ctesiæ plurimis etiam gravissimis scriptoribus imposuerunt. Præter Diodorum, è Græcis Theocritus, Strabo, Dionysius Periegetes; è Latinis, Ovidius, Trogus, Mela, Solinus, aliique, urbis originem ad Semiramidem referunt. Illi autem, quotquot sint, omnes unum *Ctesiam* auctorem habent: Κτησίας οὐκ ὢν ἀξιόπιστος, Cum *Ctesias parùm fide dignus* (Ità de illo censuit Magnus [a] Aristoteles) haud temerè sequendus sit. [a] *Histor. Animal. l. 8. c. 28 p. 201.*

Q. Curtius de Babylonis conditore dubium injicit. [b] *Semiramis,* ait, *eam condiderat; vel (ut plerique credidere) Belus, cujus regia ostenditur.* Ex *Megasthene, Abydenus* (apud [c] Eusebium) *Omnia hæc loca feruntur ab initio aquis obruta, & Mare vocata fuisse. Belus singulis suam portionem assignavit, & Babylonem muro cinxit; ac deinceps oculis hominum ereptus est. Rursùs Nabuchodonosorus urbem mœnibus, & portis æneis ornavit; quæ usque ad Macedonum imperium steterunt.* Apud Julium Firmicum, vetustus poeta *Dorotheus Sidonius* Tyrum Babylone multò vetustiorem fuisse innuit:

[b] *Lib. 5. p. 136.*
[c] *Præp. l. 9. c. 41. p. 457. b.*

> Ἀρχαίη Βαβυλὼν Τυρίου Βήλοιο πόλισμα.
> *Urbs Babylon vetus, à Tyrio quæ condita Belo est.*

De *Belo*, colonos ex Ægypto in Babyloniam ducente, [d] verba fecimus. Ista autem non de Urbe aliquâ mœnibus circundatâ, sed de Sapientum & Philosophorum migratione in Babyloniam, intelligenda sunt, qui *Chaldæi* propriè nuncupantur. Strabo [e] docet, alios eorum Ὀρχηνοὺς, alios Βορσιππηνοὺς vocari, à locis scilicet: Ὀρχήνης meminit Ptolemæus; Βορσίππου, Berosus. Adeò ut Beli colonia non Babylonem, sed in Babyloniam deduci videatur. [d] *Sup. p. 107, & 32.* [e] *Lib. 16. p. 739. b.*

Herennius (Philo; Bybliensis [f] Salmasio) apud [g] *Stephanum, Belum* (Sapientum illorum sive Sacerdotum ἀρχηγητὴν) *Sapientissimum* nominat; ejus autem filium Babylonis conditorem fuisse asserit. Βαβυλὼν, inquit, κτίσμα Βαβυλῶνος ἀνδρὸς σοφοῦ, παιδὸς Βήλου (non Μήδου, ut in editis) Σοφωτάτου· οὐχ' ὡς Ἡρόδοτος, ὑπὸ Σεμιράμιδος. Ταύτης γὰρ ἦν ἀρχαιοτέρα ἤπερ χιλίοις δύο, *Babylon opus Babylonis viri Sapientis, filii Beli Sapientissimi, non (ut Herodotus) à Semiramide condita. Urbs enim illâ antiquior erat 2bus annorum millibus.* [f] *In Solin. p. 1227.* [g] *In Bab.*

Ut Chaldæorum hanc vanissimam vetustatis affectationem omittamus; Herodotus quidem [a] *Semiramidem* habet *inter Babylonis Reges, qui mœnia & templa ornârunt*; dicitque illam *extruxisse* χώματα ἀξιοθέητα *aggeres visu dignissimos per planitiem, quam Euphrates anteà inundare solitus est:* Illam autem Babylonem condidisse, non dicit.

[a] Herod. l. 1. c. 184

Nimrod fuit Chusi filius, Chami nepos, Noæ pronepos. [b] *Initium regni ejus fuere Babel, & Erech, & Acchad, & Chalne, in terrâ Sinhar.* Id est, Initio Babyloniam occupavit; in quâ oppida ista posteà condita fuerunt: cum verò partes istæ vastissimorum amnium Euphratis & Tigris inundationibus essent obnoxiæ, [c] *è terrâ illâ exiit in Assyriam; & ædificavit Niniven, & Rehebothurbem, & Calach, & Rezen.* Cum egressus sit ex Babyloniâ, Babylonis urbis conditor haberi nequit.

[b] Genes. 10. 10.

[c] v. 11.

Genes. 11. Neque magis Urbis hujus conditores habendi sunt *Filii hominum*, id est, infideles illi, qui post Diluvium *ab Oriente profecti, consederunt in valle Sinhar*, & conati sunt *ædificare urbem & Turrim usque ad cœlum* (in immensam altitudinem) *ut sibi facerent nomen* (apud posteros) *& ne dispergerentur*, sed in unâ statione cohabitarent. Irritum enim fuit tantæ molis μηχάνημα; & architecti *in omnes terras dispersi sunt.*

Inter fluvios Euphratem & Tigrim, Assyriorum temporibus, duæ tantùm urbes fuerunt mœnibus cinctæ: [d] *Mesopotâmia tota Assyriorum fuit, vicatìm dispersa, præter Babylona & Ninum.* In urbes demùm eam congregavêre Macedones, propter ubertatem soli. *Ninus* urbs pridem condita est: *Babylon* autem his, de quibus agimus, temporibus. Hujus sententiæ auctorem mihi videor habere *Esaiam Prophetam*; qui non tantùm exitium, sed & initium Regni Babylonici prædicat.

[d] Plin. 6. 26.

[e] *Ecce terra Chaldæorum! Iste populus aliquando non erat: Assyrius fundavit eam Deserticolis; erexerunt arces ejus; suscitaverunt ædes ejus. Posuit eam in ruinam.* Quasi dicit:

[e] Esai. 23. 13.

Aspice Babylonem, splendidam nunc *Chaldæorum* Metropolim: populus, qui urbem illam occupat, non ita pridem incertis sedibus vagabatur in solitudinibus. (Nabonassar) *Assyrius* homines

σκηνίτας

σκηνίτας eò deduxit, Urbem munivit, arces excitavit, palatia condidit. Tanta cùm sit urbs hæc *ab Assyrio fundata*: Deus tamen *eam posuit in ruinam*: Vastabitur Babylon, sicut Tyrus. Babylonis excidium non est hujus temporis: Primos ejus *Reges Assyrios* fuisse, testatur ἐπιγραφὴ Canonis ista:

Κανὼν Βασιλέων Ἀσσυρίων καὶ Μήδων.

Ante *Cyrum* recensentur Reges XX: XVIII priores sunt *Aßyrii*; posteriores duo *Medi*.

Ab initio itaque *Nabonassari*, Reges *Aßyrii* duplices erant; tàm Nini, quàm Babylone regnantes usque ad annum Nabonassari 68; quo *Asar-adinus* utrumque Regnum conjunxit.

Assyriorum Reges.

NEque in historiâ Sacrâ, neque in Ægyptiorum monumentis reperitur ulla *Assyriorum* memoria, antequàm desiisset in Asiâ *Ægyptiorum* Imperium. Postea, anno Templi 232, Primus in Ciseuphratensibus regionibus inclaruit [a] *Phul Rex Assyriorum*; qui mercede conductus, *confirmavit Menahem in regno Israelis.* [a] II Reg. 15.19

Anno Templi 260, *Teglat-Phul-Asar* (sive is alius, sive idem) *Rex Assyriorum*, Damascenum regnum excidit; & *Galilæam* in provinciæ formam redegit. Ib. v. 29.

Salman-asar Rex.

ANNO Templi 272, *Salman-asar Rex Aßyriorum* subvertit Regnum Israelis, & *Samariam* fecit Assyriorum provinciam. II Reg. 17.6.

Christiani veteres *Salman-assarum* hunc eundem faciunt cum *Nabonassaro*. In *Ecclesiastico* Babyloniorum Regum *Canone*, [b] Ναβονάσσαρος (ὁ καὶ Σαλμανασσὰρ ἐν τῇ γραφῇ λεγόμενος) ἔτη κε, *Nabonasar (qui & Salmanasar in Scripturâ vocatus) regnavit annos* 25. Regnavit *Nabonassar* annos tantùm 14. Ille Nini Rex est; hic, Babylonis.

Anno 12 Nabonasari, [c] *Salmanaßar Rex Aßyriorum cepit Samariam:* eodem capite, [d] *Rex Assyriorum in Samariam traduxit colonos de Babylone.* Non autem inde sequitur *Salmanassarum Babylonis* regem fuisse. Nam ex Esdrâ discimus, coloniam illam non à *Salmanasaro* deductam esse; sed ab [e] *Assar-baddone*; qui fuit etiam Rex Babylonis. Rex autem hic alibi [f] *Salman*; alibi, [g] *Enem-assar* vocatur.

[b] Syncell. p. 208. d.

[c] II Reg. ib.

[d] Ib. v. 24.

[e] Esdr. 4. 2.

[f] Hosea, 10. 14.

[g] In Tobiâ Græco.

a Joseph. l.9.c ult.

[a] *Hujus Regis nomen in Tyriorum archivis legitur; ex quibus Menander Chronica in Græcum sermonem transtulit. Sic scribens,*

Καὶ Ἐλουλαῖος ὄνομα ἐβασίλευσεν ἔτη τριάκοντα ἕξ. Οὗτος ἀποστάντων Κιτταίων ἀναπλεύσας προσηγάγετο αὐτοὺς πάλιν.

Elulæus, qui nominabatur, regnavit annos 36. Hic deficientes Cyprios reduxit, classe eò profectus.

Ἐπὶ τούτους πέμψας (.) ὁ τῶν Ἀσσυρίων βασιλεὺς ἐπῆλθε Φοινίκην πολεμῶν ἅπασαν· ὅστις σπεισάμενος εἰρήνην μετὰ πάντων ἀνεχώρησεν ὀπίσω.

Contra hos [a](Salmanasar) *rex Assyriorum misso exercitu Phœnicen totam invasit; qui pace cum omnibus factâ, domum reversus est.*

Ἀπέστη τε Τυρίων Σιδὼν καὶ Ἄκη (καὶ ἡ Παλαίτυρος) καὶ πολλαὶ ἄλλαι πόλεις, αἳ πρὸς τὸν Ἀσσυρίων ἑαυτὰς βασιλεῖ παρέδοσαν.

A societate Tyriorum deficientes Sidon, & Ace, & aliæ urbes, se Regi Assyriorum dediderunt.

Διὸ Τυρίων οὐχ ὑποταγέντων, πάλιν ὁ Βασιλεὺς ἐπ' αὐτοὺς ὑπέστρεψε, Φοινίκων συμπληρωσάντων ναῦς ἑξήκοντα καὶ ἐπικώπους ὀκτακοσίους.

Igitur, Tyriis non submittentibus, Rex iterum contra illos venit, cum navibus LX, & remigibus 800, *quos Phœnices illi auxilio tulerunt.*

Αἷς ἐπιπλεύσαντες Τύριοι ναυσὶ δεκαδύο, τῶν νεῶν τῶν ἀντιπάλων διασπαρεισῶν, λαμβάνουσιν αἰχμαλώτους ἄνδρας εἰς πεντακοσίους. Ἐπετάθη δὴ πάντων ἐν Τύρῳ τιμὴ διὰ ταῦτα.

His Tyrii cum XII *navibus occurrentes, disjectâ classe hostili, ceperunt captivos* 500. *Tyrii eo facinore* rei navalis *gloriam apud omnes adepti sunt.*

Ἀναζεύξας δ' ὁ τῶν Ἀσσυρίων βασιλεὺς κατέστησε φύλακας ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ, καὶ τῶν ὑδραγωγίων, οἳ διακωλύσωσι Τυρίους ἀρύσασθαι. καὶ τοῦτο ἔτεσι πέντε γενόμενον, ἐκαρτέρησαν πίνοντες ἐκ φρεάτων ὀρυκτῶν.

Rex autem Assyriorum discedens, custodias dispoſuit ad fluvium, & ad aquæductus, quæ Tyrios aquatum ire prohiberent: quod cùm per quinquennium fieret, coacti sunt ex effossis puteis se sustentare.

Hæc sunt quæ in archivis Tyriorum de Salmanassaro Assyriorum Rege scripta sunt. Vox Παλαίτυρος mihi hìc suspecta est, cùm sit recentior, quàm ut hisce temporibus conveniat; neque potuerunt *Veteres Tyrii* à Tyriis desciviſſe. Hæc enim non de Tyro Insulari intelligenda sunt, sed de *Vetere Tyro*, in continenti positâ: quod ex istis liquet, quæ de *Fluvio* ad urbem, & de *Aquæductibus* dicta sunt. De cujus excidio mox dicturi sumus. Ἄκη autem urbs maritima satis nota; quæ [a] Persarum temporibus, ὁρμητήριον fuit *contra Ægyptum*; & Lagidarum, nominata est *Ptolemaïs*. Eusebius

a Strab. l.16. p.758.a.

Eusebius(ad annum 3 Olymp. VII) [a] *Aradus insula condita*,id est, ἐκτίσθη, habitatoribus occupata fuit. Res ista hisce *Salmanasari* temporibus non malè convenit. Verisimile est veteres *Aradios*, [b] continentis incolas,ob metum *Assyriorum* incursantium, *in insulam Aradum* migrâsse, urbemque condidisse. Hujus insulæ ambitus est VII tantùm stadiorum; & [c] *quantùm patet, tota oppidum.* S. Hieronymus, *Usque hodie*, ait, *cernimus Aradum insulam, quæ tota sit civitas; & contra se positum oppidum Antaradum habeat; & prætendat in Phœnices littore continentis terræ.* Id est, Aradii,insulam incolentes, antiquas suas sedes in continente tandem recuperârunt.

[a] *Chronic.* n.1267.
[b] *Sup.p.*223.
[c] *Mela*,2.7.

Senacherib Rex.

QVando [d] *mortuus est Salman-asar, regnavit Sennacherib filius ejus pro eo.* Regnabat eo tempore in Judâ *Ezechias* solus. Hic [e] *excussit jugum regis Assyriorum, & illi servire recusavit*; Quam ob causam, Anno Templi 280 (Nabonassari 20) id est, [f] *Anno decimo quarto Ezechiæ, Senacherib rex Assyriorum ascendit ad universas Judæ urbes munitas, & cœpit earum* non paucas. [g] *Cum animadverteret Ezechias Senacheribum de oppugnandâ Hierosolymâ cogitare, obturavit fontes, qui erant extra urbem, reparavit muros, comparavit missilia & scuta, & præfectos militares populo imposuit; quos oratione confirmavit.* [h] *Dum adhuc Senacheribus in obsidione Lacisshi occupatus erat, misit ad Ezechiam servos suos, qui deditionem poscerent. Ille autem pacto pacis pretio.* [i] *Regi Assyriæ pependit* 300 *talenta argenti, &* 30 *auri.* Qui acceptâ pecuniâ, versùs Ægyptum profectus est.

[d] *Tobit*,c.1. v.15.
[e] II *Reg*.18. 17.
[f] *Ib*. v.13.
[g] II *Chron*. 32.2.
[h] *Ib*. 9.
[i] II *Reg*.18. 14.

Ægyptiacæ hujus expeditionis non meminit historia Sacra. Esaias quidem enumerat [k] Urbes *in viâ Ægypti*, εἰς τὴν ὁδὸν τὴν κατ' Αἴγυπτον, *in viâ quæ ad Ægyptum.* S. Hieronymus intelligit, *Iter Assyrii redeuntis de Ægypto Jerusalem.* Ab Exteris autem agnoscitur illa. [l] *Berosus(Chaldaicarum rerum scriptor)Senacheribi Regis meminit; quòd & apud Assyrios regnaverit; & quòd omnem Asiam, & Ægyptum bello infestaverit.* Herodotus in hâc re plenior. Regnabat eo tempore, in istis Ægypti partibus, [m] *Sethon Vulcani sacerdos, qui Milites Ægyptios, tanquam sibi malè commodos, nullo in honore habuit; & aruris illos exuit, quas duodenas singulis Reges superiores donaverant. Posteà igitur, quum Sanacharibus Rex Arabum & Assyriorum cum magnis copiis invasisset Ægyptum, & Milites Ægyptii ei opitulari nollent,*

[k] *Esai*.10. 26,28.
[l] *Joseph.l*.10. c.1.
[m] *Herodot.* l.2 c.141.

Rex (somnio fretus) sumptis institoribus, operariis, & forensibus hominibus, illisque Ægyptiorum, qui sequi vellent (Militaris autem ordinis nemo sequutus est) castra posuit in Pelusio: Hàc enim aditus erat in Ægyptum. Eò quum pervenissent, murium agrestium vis noctu hostibus effusa est, qui illorum pharetras, arcus, & scutorum habenas ambederunt; ita ut hostes die posterâ, armis exuti, fugam fecerint, multis amissis. Nunc etiam (aut Herodotus*) in templo Vulcani Rex iste stat Lapideus, manu tenens Murem; & per literas hoc dicens: IN ME QVIS INTVENS PIVS ESTO.*

Josephus longè diversam affert solvendæ obsidionis rationem.
[a] Joseph. l.10.c.1. *Rex*, ait, [a] *multùm temporis contrivit in apparandâ oppugnatione Pelusii, jamque aggerem penè mœnibus æquaverat, & videbatur assultum propediem facturus, cùm audivit adventare Tharsicen Æthiopum regem, Ægyptiis suppetias laturum, & copias per Desertum ducere, ut improvisus*
[b] Supplet. Scalig. in fragm p.46. *adoriatur Assyrios:* Ταραχθεὶς οὖν ὑπὸ τούτων ὁ βασιλεὺς [[b] Σεναχήριβος] λύει τὴν πολιορκίαν. Ἡρόδοτος δὲ γράφει Σεναχήριβον] ἐπὶ τὸν ἱερέα τοῦ Ἡφαίστου στρατεύσασθαι, λέγων. *Territus hoc rumore Rex* [Senacheribus, obsidionem solvit. Herodotus autem scribit Senacheribum] *contra Sacerdotem Vulcani bellum gessisse*: dicens (ut suprà)
[c] Joseph.ib. [c] *Errat etiam in hoc Herodotus, quòd eum non Assyriorum, sed Arabum regem vocat.* Vox *Assyriorum* in codice, quo usus est Josephus,
[d] Suprà, p.456. desiderari videtur. Θαρσικὴς ille Josephi (qui Africano [d] Ταρακὸς) LXX vocatur Θαρακά; Cujus advenientis rumor, non *Pelusii* (ut Josophus) sed *Libnæ obsidionem* solvit. Neque alius forsàn est Stra-
[e] Strab.l.15. p.686,687. bonis Τεαρκὼ Æthiops, qui ex Megasthene fertur [e] *usque in Europam (ut Sesostris) processisse; & usque ad Columnas.*

Senacheribus, hic *Assyriorum* primus erat, qui Ægyptum aggressus est. (Nam incertæ fidei sunt, quæ ex Ctesiâ, de *Nino & Semiramide* narrantur.) Sed nec ultrà Pelusium, in introitu positum, perrexit ille; aut quicquam memoriâ dignum perpetravit. Ex Ægypto
[f] II Reg.18. 17. reversus, Senacheribus [f] *Laeisho misit Tartanem & Rabshakem cum magnis copiis contra Hierosolymam*: ipse interim *Libnam* obsedit. *Rabshakes* contumeliosâ oratione populum Hierosolymitanum ad
Ib.c.19.v.8. defectionem sollicitabat, sed re infectâ, *rediit: & invenit Regem Assyriorum oppugnantem Libnam.*

v. 9. *Cùm verò increbuisset rumor de Tirbaka Rege Chus* (Arabiæ) *quòd egressus esset ad pugnandum contra Senacheribum: ille Libnâ moturus,*

ad

ad Ezechiam literas minatorias misit, nullo successu. Quâ fortunâ cum Tirhakâ congressus sit Senacheribus, non liquet. Grassante autem in exercitu suo peste gravissimâ, *Senacheribus eadem, quâ venerat, viâ reversus est; & mansit in Ninive.* Quamdiù vixerit Senacheribus post reditum, non dicitur: tandem aliquandò, *cùm adoraret ille in templo Nisroth deum suum, Adra-melech & Sarasar filii ejus percusserunt eum gladio. Ipsi verò se proripuerunt in terram Ararati* (Armeniæ) *& regnavit pro eo Asar-haddon filius ejus.* Addit Josephus, parricidas fuisse [a] *filios seniores*; illosque ὑπὸ τ̃ πολιτῶν, *à Ninivitis pulsos ob cædem patris.* Regni itaque successione exciderunt filii natu maximi, prælato minorenni, non sine turbis popularibus. Verisimile est, in urbe Nino, sub tenerâ hujus Regis & ad res gerendas inidoneâ ætate, aliquantum temporis civilibus Assyriorum discordiis absumptum fuisse. Neque enim celebratur *Asar-adonis* nomen ante annum Nabonassari 68; quo id in Babyloniorum Regum Canone censetur.

II Reg. 19. 35. v. 36. 37.

[a] Antiq. l. 10. c. 2.

Asar-haddon Rex.

ANNO Nabon. 68, qui fuit Templi 328, & 34 Manassis Regis Judæ, Ἀσαρ-άδινος, in Chaldæorum Regum Canone, regnare incipit, post *interregni* octennium. Neque est hic Babylonis Rex alius, quàm *Asar-baddon*, Senacheribi filius, quem patri (in urbe Nino occiso) in Assyriorum regno successisse diximus. Ἀδὶν, vel potiùs *Adon*, est *Adonis, Dominus.* [b] Ἄδωνις, δεσπότης ὑπὸ Φοινίκων.

Hujus Regis nomen variis curtatur modis. In libro [c] Tobit vocatur *'Sar-chedon*, abscissâ primâ nominis syllabâ: LXX posteriorem partem mutilant, quibus *Asor-'dan* legitur. Esaias utramque partem truncat, cui *'Sar-'gon* dicitur. Neque enim id nomen *Senacheribo* imponendum est.

[b] Hesych.

[c] C. 1. v. 21.

Postquam Babylonii per annos octo sine Rege vixissent, deficiente forsàn stirpe regiâ, Rex hic, eâ opportunitate fretus, Babylonem occupat, & utrumque *Assyriorum* Regnum (quod à Nabonassari tempore duplex fuerat) in unum redigit. Post hanc Regnorum conjunctionem, evanuit *Assyriaci*, increbuit *Babylonici* nominis gloria: adeò ut Rex hic *Assyriorum* ultimus sit, in S. literis celebratus; ejusque successores *Babylonii* nuncupentur: Ipse autem tam *Assyriæ*, quàm *Babyloniæ* Rex agnoscitur.

Præterea Syriam omnem sub ditione tenuit; ad quam confir-
a II Chron. 33. 11. mandam, exercitum eò misit. In eâ expeditione, [a] *Principes exercitûs Regis Assyriorum ceperunt Manassem, & vinctum catenis atque com-*
b v. 13. *pedibus duxerunt in BABYLONEM.* [b] *Ille autem egit pœnitentiam, & reduxit eum Deus in Jerusalem, in Regnum suum.*

c Esai. 20. 1. In eâdem, [c] *(Tharthan quem misit Sar-gon* (Asarhaddon) *Rex Assyriorum) pugnavit contra Azotum, & cepit eam*; quæ Judaicæ
d II Chron. 26. 6. ditionis fuerat, ex quo Rex [d] Azarias urbem illam, Philisthæis
e II Reg. 18. 17. ereptam, munierat. *Tartan* etiam [e] *Senacheribo* dux fuerat.

Eodem fortasse tempore, coloni Samariam traducti sunt.
f Esdr. 4. 2. Samaritæ dixerunt Zorobabeli, à Babylone redeunti, [f] *Nos immolavimus Deo victimas à diebus Esar-haddonis regis Assyriæ, qui adduxit*
g v. 10. *nos huc.* Paulò pòst, idem depravatè [g] *Asnappar magnus & gloriosus*, appellatur. Hujus coloniæ deductio pleniùs narratur, ubi de Samariæ excidio agitur.

h II Reg. 17. 24. *Adduxit* [h] *Rex Assyriorum de Babylone, & de Cutha, & de Avath, & de Emath, & de Sepharvaim, & collocavit eos in civitatibus Samariæ pro filiis Israel; qui possederunt Samariam, & habitaverunt in urbibus*
i v. 29. *ejus.* [i] *Et unaquæque gens fabricata est Deum suum: Viri Babylonii fecerunt Succoth Benoth; Cuthæi Nergal; viri de Emath fecerunt Asima; Hevæi, Nebahaz & Tartach; & Sepharvæi comburebant filios suos igni Adramelech & Anamelech diis Sepharvaim.* Quot gentes,
k Joseph. l. 9. fine. tot numina: sunt autem [k] *quinque.*

De Diis Syris, Syn. tag. II. c. 7, 8, 9. Herodot. l. 1. c. 191: & Strab. l. 16. p. 745. *Succoth Benoth* est *tabernaculum filiarum*, sive puellarum: Ad cultum Veneris, sive Mylittæ Babyloniæ, refert Joannes Seldenus, nunquam sine honore nominandus. De eâ Herodotus, Strabo, & Epistola Jeremiæ Barucho subnexa, versu 43. *Nergal* πυρεθεῖα interpretantur, sive πυρεῖα, id est, Sacrum Persarum ignem perennem; quem, ut Solis symbolum, in sacrariis servabant. *Nibchaz* & *Tartbac* unum numen: ut *Adramelech* & *Anamelech*: quæ tamen non magis nota sunt, quàm *Asima*. Illi autem Dii Sepharvaitarum ad Molochum referri possunt; qui tamen Deus Ammonitarum habetur.

l II Reg. 17. 25. Samaritani isti coloni, [l] *à Leonibus* infestati, Sacerdotem petierunt, qui Dei cultum doceret: illi autem Jeroboami ritibus idololatrias
v. 41. patrias addiderunt; unde *Dominum revereri*, & *non revereri* dicuntur. Atque inde ortæ lites illæ, quæ inter Judæos & Samaritanos perpetuæ fuerunt.

De

De *Aßyriorum Regibus*, hæc sunt quæ Ebraicis continentur historiis: & cum verissima sint, Sacrâque auctoritate confirmata, etiam insuspectæ fidei habenda sunt. Quantùm verò ab his discrepat longissima illa *Assyriorum Regum* series, quæ à *Ctesiâ* primùm edita, ab *Eusebio & Syncello* conservatur? De cujus veritate, cùm nemo adhuc sit, qui dubitaverit, operæ pretium erit, illam penitiùs intueri, ejusque chronologiam paulò accuratiùs expendere.

Assyriorum Reges, juxtà Ctesiam.

Georgius Syncellus plures *Reges*, plures *annos* enumerat, quàm Eusebius. Comparemus eos.

I

Eusebius. N.Eus.		an.	An.M.	*Syncell. p.96.*	an.
			3216	Βῆλος	55
1	*Ninus*	52	3271	Νῖνος	52
11	*Semiramis*	42	3323	Σεμίραμις	42
53	*Zameus, qui Ninyas*	38	3365	Νινύας, ὁ καὶ Ζάμης (p. 103.)	38
91	*Arius*	30	3403	Ἄρειος	30
121	*Aralius*	40	3433	Ἀράλιος	40
161	*Xerxes, qui Baleus*	30	3473	Ξέρξης	30
191	*Armamitres*	38	3503	Ἀρμαμίθρης (p.106.)	38
229	*Bel·ochus*	35	3541	Βήλωχος	35
264	*Bal·eus*	52	3576	Βαλαιὸς	52
316	*Altadas*	32	3628	Σάθος	32
3;8	*Mamitus*	30	3660	Μαμυθος (p.123.)	30
378	*Manchaleus*	30	3690	Ἀσχάλιος	28
408	*Spherus*	20	3712	Σφαῖρος	22
428	*Mamitus*	30	3740	Μάμυλος	30
458	*Sparetus*	40	3770	Σπαρέθος (p.147.)	42
498	*Astacadis*	40	3812	Ἀσκατάδης	38
538	*Amintes*	45	3850	Ἀμύντης	45
583	*Bel·ochus*	25	3895	Βήλοχος	25

Cujus filia Atosta (*quæ & Semiramis*) *regnavit cum patre an.* 12.

II

Eusebius. N.Eus.		an.	An.M.	*Syncellus*, p.147.	an.
608	*Bellepares*	30	3920	Βηλεσίβρης	30
638	*Lamprides*	32	3950	Λαμπρίδης	30
670	*Sosares*	20	3980	Σωσάρης (p.151.)	20
690	*Lampares*	30	4000	Λαμπαρὴς	30
720	*Panyas*	45	4030	Πανύας	45
765	*Sosarmus*	19	4075	Σωσάρμος	22
784	*Mitreus*	27	4097	Μιθραῖος	27
811	*Tautanes* (Troja capta.)	32	4124	Τεύταμος, ὁ καὶ Ταυτάνης	32
843	*Teuteus*	40	4156	Τευταῖος	44
. . . . . .			4200	Ἀραβῆλος (p.154.)	42
. . . . . .			4242	Χάλαος	45
. . . . . .			4287	Ἄναβος	38
. . . . . .			4325	Βάβιος	37
(qui *Tithonus* & *Tautanes* Il.)				(Troja capta.)	
883	*Thineus*	30	4362	. . .	30
913	*Dercilus*	40	4392	Δερκύλος	40
953	*Eupales*	38	4432	Εὐπάκμης	38
991	*Laosthenes*	45	4470	Λαοσθένης	45
1036	*Pyriatides*	30	4515	Περιτιάδης	30
1066	*Ophrateus*	20	4545	Ὀφρατᾶιος	21
1086	*Ophratenes*	50	4566	Ἐπεκάρης	(52)
1136	*Ocrazapes*	42	4618	Ἀκραγάνης (p.165.)	42
1178	*Tonos. Concoleros*	20	4660	Θῶνος, Κονκόλερος	15
Græcè *Sardanapalus* Rex 36. A primo *Nini* an. 1240			ab an. 3216 ad an. 4675	*Sum.*	1460

Diodorus Siculus, ex *Ctesiâ*, multa narrat & mira de *Nino* *Lib.2.initio.* *Rege primo Aßyriorum*, & de *Semiramide*. Post *Ninyam* Nini filium, Παῖς, inquit, παρὰ πατρὸς διαδεχόμενος τὴν ἀρχὴν *Ib.p.77.c.*

ἐπὶ γενεὰς τριάκοντα ἐβασίλευσε μέχρι Σαρδαναπάλου, Regnatum est de patre in filium per $\overline{XXX}$ *successiones, usque ad Sardanapalum.* Rex ille non solùm à *Ninyâ* tricesimus fuit, sed etiam tricesimus ejus sanguinis: quasi successionis series nunquam esset interrupta. Piguit Diodorum insequentium Regum *nomina & annos referre, διὰ τὸ μηδὲν ὑπ' αὐτῶν πεπρᾶχθαι μνήμης ἄξιον, quod nihil memorabile gessetint. Castor* autem *Rhodius* eorum catalogum edidit; ex quo *Eusebius* suum. [a] *Eusebius Castorem sequitur; cujus testimonium producit dicentis, Reges Assyriorum regnâsse annos* 1280.

[a] *Syncell. p.* 168. c.

Diodorum longæ istius Successionis ercifcundæ postulant *Bion* & *Alexander Polyhistor*, apud Agathiam; qui duas statuunt Assyriorum horum Dynastias, sive διαδοχάς. [b] *Post Ninum regnavit Semiramis*, καὶ ἑξῆς ἅπαντες οἱ τούτων ἀπόγονοι μέχρι καὶ ἐς Βελλεοῦν τὸν Δερκετάδου. Ἐς τοῦτον γὰρ δὴ τὸν Βελλεοῦν τῆς τοῦ Σεμιράμεως φύλου διαδοχῆς παυσαμένης, Βελ-ητάραν τις ὄνομα φυτουργὸς ἀνήρ, καὶ τῶν ἐν τοῖς βασιλείοις κήπων μελεδωνὸς καὶ ἐπιστάτης, ἐκαρπώσατο παραλόγως τὴν βασιλείαν, καὶ τῷ οἰκείῳ ἐνεφύτευσε γένει (ὥς που Βίωνι γέγραπται καὶ Ἀλεξάνδρῳ τῷ Πολυΐστορι) ἕως, ἐς Σαρδανάπαλον τῆς ἀρχῆς ἀπομερισθείσης, Ἀρβάκης, &c. *Ac deinceps omnes eorum posteri usque ad Belleûm Dercetadam. In illo enim desinebat stirpis Semiramicæ successio: & Bel-etaras quidam hortulanus, hortis regiis præfectus, Imperium mirificè carpsit, & suo generi inseruit (sicut Bion & Alexander Polyhistor scripserunt) donec id sub Sardanapalo emarcuit; cum Arbaces*, &c. Primæ Dynastiæ Regem ultimum *Bel-ocbum* vocant, vel Βελλεοῦν τὸν Δερκετάδην: non τὸν Δερκετάδου (ut in editis) quia Rex penultimus *Amyntas* dicitur, nomine è Macedoniâ mutuato. Δερκετάδαι sunt *Semiramidis* posteri: τὴν Δερκετὼ illius matrem fuisse tradunt. Syri utramque pro [c] Deabus colunt; illam Piscis formâ; hanc Columbæ. Rex *Bel-ocbus, Dercetadarum* postremus.

[b] *Agath. l.* 2. *p.* 63. *c.*

[c] *Diod. Sic. l.* 2. *p.* 65. *c.*

Altadas Rex, ordine decimus, Syncello Σέθως vocatur, nomine Ægyptio. Variarum lectionum minutias non moror. Quibus autem modis Syncellus *Reges* plures, quàm Eusebius, novamque & Ctesianâ immensiorem chronologiam conficiat, meritò inquirendum est. Ctesias, hujus Genealogiæ πλάστης, à *Nino* orsus est: quod testantur Diodorus, Photius, aliique. Castor in laterculi capite adjecit *Belum*; sed sine numeris. [d] *Castor in suo Canone sic scribit. Reges Assyrios primos locavimus, initium ducentes à Belo, cujus regnandi*

[d] *Syncell. p.* 206. *a. &* 168. *c.*

tempus

tempus non benè cognitum est: Ejus quidem Nominis meminimus; sed exordium chronologiæ à Nino duximus. Eusebius *Belum* non habet: neque enim ferre potuit Canonis modus; qui à 43 *Nini anno* incipit. Syncellus *Belum* adhibet, eique largitur annos 55.

Prætereà Syncellus, in Dynastiâ Secundâ, quatuor Reges recenset; quos Eusebius non habet; quos nemo veterum agnoscit. Quatuor eorum Regum colliguntur anni 162: Additis *Beli* 55: sunt omnes 217. Ingens hæc *Assyriorum* chronologia à temporibus Excidium Ilii præcedentibus consurgit. Ex Ctesiâ,[a] Diodorus. Contigit Bellum Trojanum, *regnante in Asiâ Teutamo, qui vigesimus est à Ninyâ, cum Aßyrii Asiæ imperassent plus mille annis.* Sardanapalus à *Ninyâ* tricesimus, à *Teutamo* decimus censetur. Eusebio,[b] *Tautanes Rex est Assyriorum* XXII, *sub quo Troja capta est*; anno ab initiis Nini 877: Sequuntur itidem Reges decem.

Syncellus, ante Bellum Trojanum, non solùm *Teutamum* ejusque successorem *Teutæum*, sed etiam quatuor suos hyperbolimæos Reges collocat: ità [c] Ἅλωσις *Trojæ ponitur circà annum Aßyriorum* 1100, *sub Babio, Rege* XXXII; quem idcirco [d] *Tithonum* appellat, & *Tautanem Secundum.*

Post Bellum, Syncellus novem Reges habet: atque his modis ille [e] *enumerat Assyriorum Reges* XLI, *qui regnârunt annos* 1460, *à Belo ad Sardanapalum.* Isti quidem calculi, quantùm omnes alios antevertunt, tantùm à ratione & ab omni auctoritate longiùs discedunt. Syncellus Eusebium incusat, [f] ὅτι διὰ τὸν ἑαυτοῦ παραλογισμὸν, καὶ τοὺς Ἀσσυρίων χρόνους ἠλάττωσε, καὶ τὴν ἅλωσιν Τροίας οὐκ ἀληθῶς ἐστοιχείωσε, *Quòd per suam hallucinationem Aßyriorum tempora imminuerit, & cladem Trojanam ad verum tempus non contulerit.* Et Scaliger illum exagitat, quòd [g] *quatuor Reges expungeret, quos ab Africano acciperet.*

Utrique immeritò. Syncellus enim omnes, qui ante illum scripserunt, calculis superat. Ctesias *Aßyriorum Regibus* attribuerat annos 1300, aut paulò plures. Diodorus quidem dicit,[h] *Imperium illud eversum fuiße, quum durâßet à Nino* τριάκοντα γενεάς, *successiones* XXX, ἔτη δὲ πλείω τῶν χιλίων καὶ τετρακοσίων, *annos plùs* 1400. Numeri autem isti mendosi videntur; cùm idem paulò antè (ex [i] *Ctesiæ libro secundo*) dixerit, *Imperium usque ad Sardanapalum duraße annos* πλείω τῶν χιλίων καὶ τριακοσίων ἔτι δὲ ἑξήκοντα, *plusquàm* 1360.

[a] L.2.p.77.d.
[b] Chronic. n.835.
[c] Syncell. p.167.a.
[d] Ib.p.155.a.
[e] Ib.p.92.b.
[f] Syncell. p.169.b.
[g] Animadv. p.14,53.
[h] Diod. Sic. l.2.p.81.d.
[i] Ib.77.c.

Sed & iste Diodori numerus nimius est, si Agathiæ & Syncello credendum sit. Ille ait, [e] *Diodorum scripsisse, ex Ctesiâ, Aßyriorum imperium destructum fuisse* (ἓξ τε καὶ τριακοσίων ἤδη πρὸς τοῖς χιλίοις, καὶ ὀλίγῳ πλειόνων ἐτῶν παρῳχηκότων) *paulò amplius annis* 1306 *elapsis, ex quo Ninus ibi summam rerum obtinuerat*: ἓξ ait, non ἑξήκοντα. Syncellus rotundè. *Diodorus ad verbum sic scribit: Eorum Imperium duravit annos* (πλείω τῶν ἐτ) *suprà* 1300, *juxtà Ctesiam.* Lectioni huic consentit Trogus. [f] *Imperium Aßyrii mille trecentis annis tenuêre:* S. Augustinus numerat [g] hujus Imperii annos 1305: Castor, 1280: Eusebius 1240: Velleius, 1070: Syncellus autem 1460.

Sed nec de Regum numero satis convenit. Diodoro [h] *Sardanapalus est* τριακοστὸς ἀπὸ Νίνου, *tricesimus à Nino*; à Ninyâ, potiùs. Syncellus asserit, *Diodorum scripsisse, Sardanapalum fuisse* XXXV *à Nino.* Eusebio, Is est [i] *Aßyriorum rex* XXXVI: Syncello, XLI. Quid autem de numeris solliciti sumus, cùm tota quidem Series in controversiâ posita sit?

Doctrina hæc *de Assyriorum Regibus,* licèt plurimos nec contemnendos fautores habeat, unius tamen *Ctesiæ* auctoritati innititur; qui historiam suam clausit [k] *Catalogo Regum à Nino & Semiramide usque ad Artaxerxem.* Inde Castor; à quo, Eusebius.

Ctesias Cnidius cum Xenophonte (sub juniore Cyro) in Persiam ascendit, & bello captus, ob artis Medicæ scientiam, apud Artaxerxem Mnemonem versatus est annis 17. Profitetur ille se digessisse historiam, quam Græcis transmisit, ἐκ τῶν βασιλικῶν διφθερῶν, ἐν αἷς οἱ Πέρσαι τὰς παλαιὰς πράξεις κατά τινα νόμον εἶχον συντεταγμένας, *ex diphtheris regiis, in quas Persæ, legis cujusdam jussu, res antiquas relatas habent.* Photius, qui Ctesiam legit, [a] *Continentur,* ait, *Persica libris* 23: *sed in sex prioribus res Assyriorum, & quæcunque res Persicas præcessere, tractantur.* Κεφαλίδες illæ *Persicæ* regum *Persarum* acta (etiam [b] *Medo-persarum*) continebat: ad *Assyriorum* reges non pertinebant. Utcunque, hoc illi tantum fidei acquisivisse videtur, ut *Diodorus Siculus, Trogus,* alii hunc sequi maluerint, quàm *Herodotum.* Hic enim, Herodoto junior, [c] σχεδὸν ἐν ἅπασι ἀντικείμενα Ἡροδότῳ ἱστορῶν, *ferè in omnibus Herodoto repugnantia narrat.* Ctesias itaque, ut in cæteris Herodoto adversatur, ita etiam in *Assyriorum* originibus.

[e] Agath. l. 2. p. 63. d.
[f] Justin. l. 1. § 2.
[g] Civit. Dei, l. 18 c. 20.
[h] Diod. ib. p. 78. a.
[i] Chron. n. 1178.
[k] Photii, tmem. 72. p. 134.
Diod. ib. p. 55. b.
[a] Tmemat. 72.
[b] Esdr 6. 2. Ester. 2. 22, 6. 1, & 10. 2
[c] Phot. ibid.

Assyriorum Reges, juxtà Herodotum.

PRomisit [a] Herodotus Ἀσσυρίους λόγους, qui non extant. [b] Ἀσσυρίων, inquit, ἀρχόντων τῆς ἄνω Ἀσίης ἐπ' ἔτεα εἴκοσι καὶ πεντακόσια, πρῶτοι ἀπ' αὐτῶν Μῆδοι ἤρξαντο ἀπίστασθαι, *Quùm Assyrii Superiori Asiæ imperâssent annis DXX, Medi primi ab ipsis deficere cœperunt.* Tamdiù regnârant *Assyrii* antequàm *Medi* defecerunt. Annon & postea? [c] *Primi ab Assyriis defecêre Medi & in libertatem se asseruerunt; post quos, idem fecerunt alii.* Concesso tamen *Medorum* initio, constat de *Assyriorum* epochâ, juxta Herodotum. Putabamus aliquando [d] *pro vicenario numero* ͞κ *substituendum esse millenarium* ͵α; ut esset aliqua cum Ctesianis consonantia. Jam non arridet conjectura; neque enim cum Herodoti mente congruit, quam ipse alibi declarat. [e] *Inter Babylonis*, ait, *Reges duæ fuerunt fœminæ: quæ prior regnavit* (τῆς ὕστερον γενεῇσι πέντε πρότερον γενομένη) *quinque ætatibus ante posteriorem, Semiramis nominata est: posterior Regina vocata est Nitocris, superiore solertior.* Semiramis inter primos Assyriorum reges ab Herodoto Ctesiâque censetur: Nitocris mater [*] *Labyniti regis Assyriorum* (ultimi) *sub quo Cyrus Babylonem cepit.* Herodotus intra suos calculos se continet: Quinque ætates non conficiunt annos C͞C.

Herennius (apud Stephanum) dixit; [f] *Babylonem* urbem *Semiramide vetustiorem fuisse duobus annorum millibus.* Nimiam urbi vetustatem attribuit; sed & de Ctesianâ Semiramidis antiquitate plurimùm detrahit. Porphyrius (vir antiquitatis callentissimus) Semiramidis ætatem ad Trojana tempora retulit. [g] *Sanchoniathon*, inquit, *scriptor Berytius* ἐπὶ Σεμιράμεως γέγονε τῆς Ἀσσυρίων βασιλίδος· ἢ πρὸ τῶν Ἰλιακῶν, ἢ κατ' αὐτούς γε τοὺς χρόνους γενέσθαι ἀναγέγραπται, *vixit sub Semiramide Assyriorum reginâ, quæ ante Trojana tempora, aut circà illa fuisse traditur.* Quod cum Herodoti chronologiâ benè convenit. *Dejoces Medus* ab Assyriis defecit, circà annos 500 post excidium Trojæ. In Eusebii Canone, ad annum æræ Assyriorum, 625, [h] *Bel-ochi* (18 *Assyriorum regis*) *filia Atossa, quæ & Semiramis, regnavit cum patre annos* 12. Photius [i] *Cononem* reprehendit, quòd ὅσα οἱ ἄλλοι περὶ Ἀτόσσης Ἀσσυρίου ἀναγράφουσι, ταῦθ' οὗτος εἰς Σεμίραμιν ἀναφέρει, *Quæcunque alii de Atossâ Assyriâ scripserunt, ille ad Semiramidem referat.* Atossam satis distinguit à Semiramide.

[a] *Lib.* 1. c.106, 184.
[b] *L.* 1. c.95.
[c] *Ibid.*
[d] *Diatriba*, p.35.
[e] *Herod. l.* 1. c.184.
[*] *Ib. c.*188.
[f] *Sup. p.*477.
[g] *Eus. Præp. Evan. l.* 1. p.31.b.
[h] *Num.* 583.
[i] *Tmem* 186. *Narrat.* 9.

Neque est hæc alia, quàm quæ diu anteà (juxta Ctesiam) *Nino* successisse dicitur. Una heroina, pro sententiarum diversitate (quod Eusebio familiare) diversa tempora obtinet; hic Herodoti sententiam spectat; illic Ctesiæ.

[a] L.1 p.2. Herodoto *Dionysius Halicarnassæus* favere videtur; cui [a] Ἀρχὴ εἰς τοὺς Μυθικοὺς ἀναγομένη χρόνους· *Assyriorum imperium ad fabulosa tempora productum* dicitur. Sanè Trojana tempora Mythicorum celeberrima sunt. Ctesias χρόνον ἄδηλον attingit, & Assyriorum [b] Clem. Alex. Strom. 1. p. 320. d. initia ultrà omnia Græcorum tempora longe protrudit.[b] Τὰ Ἀσσυρίων πολλοῖς ἔτεσι πρεσβύτερα τῶν Ἑλληνικῶν, ἀφ' ὧν Κτησίας λέγει, *Ex iis quæ Ctesias tradit, res Assyriorum multis annis vetustiores sunt, quàm res Græcæ.*

Hæc de *Assyriorum Regno* Herodotus; hæc Ctesias; longo intervallo inter se dissidentes. Ex utriusque sententiâ, post *Aßyrios* regnabant *Medi*; post Medos, *Persæ*. Neque ante *Primum Cyri annum*, occurrit certum chronologiæ fundamentum. Initio *Persarum* innititur *Medorum* finis; sicut initiis *Medorum*, finis *Assyriorum*. Cæterùm in *Medorum* serie non minùs ab Herodoto discedit Ctesias, quàm in *Assyriorum*.

Medorum Reges.

Herodotus *Medorum* historiam breviter & dilucidè narrat.
L.1. [1] c.95. Dicit, illos [1] ab *Assyriis* (qui imperâssent Asiæ annos 520) defecisse; & *Dejocem* (novi Regni auctorem) *Ecba-*
[2] c.72. *tana* condidisse; regnumque usque ad [2] *Halym* fluvium prolatâsse.
[3] c.102. Dicit, [3] *Phraortem* ejus filium *Persas* subegisse, & ab *Assyriis*
[4] c.103. victum fuisse: [4] *Cyaxarem* autem nepotem *Ninum* expugnâsse, &
[5] c.106. *Assyrios* subegisse, [5] exceptâ *Babylonicâ* portione; & bellum sexennale
[6] c.16. [7] c.107. cum [6] *Lydis* gessisse. Denique [7] *Astyagem* pronepotem, à *Cyro* debellatum, imperio finem dedisse; cum stetisset annos 150.

Astyages à Cyro exutus est anno primo Olympiadis $\overline{LV}$, qui est annus Nabonassari 188. Deme annos $\overline{CL}$, habes *Dejocis* initium, anno Nabon. 39, qui est Per. Jul. 4005. Deme annos $\overline{DXX}$, habes annum Per. Jul. 3485. Veruntamen cautè statuenda sunt
[c] C.95. Assyriorum initia. Medi (juxtà [c] Herodotum) aliquandiù vixerunt αὐτονόμοι, priusquàm *Dejoces* tyrannidem invasit: Cum τῆς αὐτονομίας tempus indefinitum sit; neque certò definiri possit Assyriorum epocha.

Appianus

Appianus Alexandrinus iisdem calculis usus est. Ἀσσυρίων τε, καὶ Μήδων, καὶ Περσῶν, τριῶν τῶν δὲ μεγίστων ἡγεμονιῶν εἰς Ἀλέξανδρον τὸν Φιλίππου συντιθεμένων, οὔτ' ἂν ὁ χρόνος ἐφίκοιτο τῶν ἐνακοσίων ἐτῶν, *Assyriorum, Medorum, & Persarum, trium maximorum Imperiorum, tempora simul congesta, usque ad Alexandrum Philippi filium, non annos quidem nongentos attingunt.* Assyriorum sunt anni 520; Medorum 150; Persarum 230, à 1 Olymp. LV, ad 2 Olymp. CXII, quo *Darius* ab Alexandro victus est. Appianus exclusivè numerâsse videtur. Præfat. p. 5.

[a] *Dionysius* etiam *Halicarnassensis* hanc Herodoti chronologiam sequutus est. Ἡ μὲν Ἀσσυρίων ἀρχὴ παλαιά τις οὖσα, καὶ εἰς τοὺς μυθικοὺς ἀναγομένη χρόνους, ὀλίγου τινὸς ἐκράτησε τῆς Ἀσίας μέρους. ἡ δὲ Μηδικὴ καθελοῦσα τὴν Ἀσσυρίων, καὶ μείζονα δυναστείαν περιβαλομένη, χρόνον οὐ πολὺν κατέσχεν, ἀλλ' ἐπὶ τῆς τετάρτης κατελύθη γενεᾶς, *Assyriorum imperium, quod antiquum fuit & ad tempora Fabulosa productum, non magnam Asiæ partem obtinuit: Medicum autem, cum illud Assyriorum sustulisset, & majore potentiâ auctum esset, non longo tempore duravit, sed Quartâ generatione eversum est.* [a] L. 1. p. 2.

[b] Josephus etiam his *Medorum* initiis assentiri videtur. [b] Antiq. l. 10. c. 3. De *Merodachi* Babyloniorum Regis temporibus agens, Ἐν τούτῳ, ait, τῷ χρόνῳ συνέβη τὴν τῶν Ἀσσυρίων ἀρχὴν ὑπὸ Μήδων καταλυθῆναι, *Eodem tempore contigit Assyriorum Imperium à Medis dissolvi.* Defectio *Dejocis* intelligenda est; quæ sub finem istius Regis contigit; quâ imminuta est *Assyriorum* potentia, non penitùs dissoluta.

Hanc *Medorum Regum* seriem, S. literis neutiquàm repugnantem, in Canone nostro collocavimus. Neque hìc omittendæ sunt aliæ *Medorum* Regum successiones, quas non immeritò rejiciendas esse censuimus.

Herodotus, L. 1. c. 101.	an.	*Diodorus,* ex *Ctesiâ,* l. 2. p. 84. b	an.	N Eus	*Eusebius.*	an.	A.M.	*Syncell.* p. 197.	an.
		1. *Arbaces*	28	1198	*Arbaces*	28	4676	Ἀρβάκης	28
		2. *Madauces fil.*	50	1226	*Sosarmus*	30	4704	Μανδαύκης	20
		3. *Sosarmus*	30	1256	*Med-idus*	40	4724	Σώσαρμος	30
		4. *Art-icas*	50	1296	*Card-iceas*	13	4754	Ἀρτύκας	30
		5. *Arbianes*	22						
		6. *Art-æus*	40						
1. DEJOCES	53	7. *Art-ynes*	22	1309	*Dejoces*	54	4784	Δηιόκης (p. 212.)	54
2. PHRAORTES	22	8. *Art-ibarnas*	40	1363	*Phraortes*	24	4838	Ἀρ[illegible]	51
		Sum.	282						
3. CYAXARES	40	9. *Astibares*	00	1387	*Cyaxares*	32	4889	Κυαξάρης	32
4. ASTYAGES	35	10. *Apandas,* qui & *Astyages*	00	1419	*Astyages*	38	4921	Ἀστυάγης (qui & *Darius*) p. 231.	38
Sum.	150								

Herodotus quatuor Reges recenſet; Cteſias, decem: quo pacto non ſolùm *Medicæ* origines, ſed etiam *Aſſyriacæ* altiùs aſſurgunt. Euſebius hìc *Caſtorem* (qui [a] *Ninum* fecit *Sardanapali ſucceſſorem*) deſerit; & neque Cteſiam ſequitur, neque Herodotum; ſed ex utroque hybridem VIII Regum dynaſtiam componit, prioribus quatuor *Cteſiæ* Regibus ſubjungens quatuor *Herodotæos*. Μαδαύκης ibi malè vertitur *Med-idus*; καὶ Ἀρτ-ίκας, *Card iceas*. Vaniſſimum hoc *Euſebii* commentum, poſt *Syncellum*, Chronologi recentiores amplexi ſunt.

[a] Syncell. p.205.d.

Cteſias ab Herodoto toto genere diſſidet. Illius computatio, Regum multitudine turgeſcens, λιποδία laborat. Dum enim ultimis duobus Regibus nulla aſſignantur regnandi tempora, quid certi ſtatuendum eſt de *Arbacis* initio? Super conjecturas igitur jacienda ſunt Cteſianæ Chronologiæ fundamenta. Epitomator Trogi tradidit *Medos regnâſſe annis* 350. Si ſupponamus hoc ex ſententiâ Cteſiæ dictum eſſe; ex iſto numero, 68 anni poſtremis duobus Regibus debentur. Nam priorum octo ſunt anni 282. His conceſſis: Primus *Cyri* annus, ſive *Medorum* ultimus, eſt Per. Jul. 4154. Demptis 359, initium *Arbacis* Per. Jul. 3804. Demptis 1300, initium *Nini* anno Per. Jul. 2504. Nihil occurrit, quod ad Cteſiæ calculos propiùs accedere videatur. Sed ad Reges; de quibus nihil eſt non dubium & controverſum.

Juſtin. l. 1.

Eorum primus eſt *Arbaces*, juxta Cteſiam. [b] *Quidam autem tradiderunt Ninum obtinuiſſe Aſſyriorum imperium poſt Sardanapalum; ut & Caſtor in ſuo Canone. Exordium, inquit, chronographiæ à Nino duximus, & recitavimus ſingulos uſque ad Ninum, qui ſuſcepit regnum poſt Sardanapalum.* Cteſias, *Arbacem*; Caſtor *Ninum* facit Sardanapali ſucceſſorem. [c] *Alexander Polyhiſtor* ineptè *Nabo-pol-aſarum* vocat *Sardanapalum*.

[b] Syncell. ib.

[c] Ib. p. 210. b

Qui Diodoro, Straboni, Athenæo, Agathiæ, *Arbaces*; Juſtino *Arbactus* dicitur: unde Oroſius *Arbatus*; *quem alii Arbacem vocant*. Velleio, *Pharnaces Medus Sardanapalum imperio vitaque privavit: abhinc* (ante conſulatum Vinicii) *annos fermè* 770. Is cos, anno Per. Jul. 4743. Detrahe 770: manet annus 3973. Qui *Dejocis* initium (an. 31) ſuperat; *Arbacis* epochâ (an. 169) inferior.

Arbaces ille [d] *Nini cives in pagos diſtribuit; Urbem ſolo æquavit; multa argenti aurique talenta in Ecbata Medorum regiam tranſtulit:*

[d] Diod. l. 2. p. 81. d

&

& sic Assyriorum Imperium subversum fuit. Hæc ex Ctesiâ Diodorus; Quæ quidem à veritate prorsùs aliena sunt, & cum S. literis repugnantia. *Subversum* putant *Assyriorum Imperium* anno Per. Jul. 3804, qui est annus 34 Seculi XV. Quo tempore nullum erat adhuc, in Ebræorum historiâ, *Assyriaci* nominis memoria. Anno demùm 68 XVI Seculi, primùm iis innotuerunt *Assyriorum Reges*, qui deinceps nominatim celeberrimi sunt. Eorum regia *Ninus* tunc temporis florescebat. Nam post id tempus Prophetæ Sacri, *Nahum*, *Sophonias*, alii, *Ninivitis* exitium prænunciant; Ninum urbem à *Phraorte Medo* tentatam; à *Cyaxare* demum captam, docet Herodotus. Neque in *Ecbatana* tunc transferri potuerunt thesauri: Urbs illa demùm post annos ducentos, à *Dejoce* condita est.

Syncellus sibi, non aliis, satisfecit; cùm *Medos* hos Ctesiæ *Reges* etiam *Assyrios* vocari voluit. [a] Μήδων μὲν γένος κατὰ διαδοχὴν ἀπὸ Ἀρβάκου ἐβασίλευον· ἡ δὲ βασιλεία καὶ Ἀσσυρίων ἐλέγετο, διὰ τὸ εὐγενὲς, καὶ παλαιὸν τῆς ἀρχῆς, καὶ τὸ τῆς χώρας ὄνομα· καὶ Μήδων διὰ τὸ ὄψιμον τῆς ἐξουσίας καὶ τὴν χώραν Μηδίαν λεγομένην, *Ab Arbace Medica progenies in regno successit: Regnum autem tam Assyriorum nuncupatum est, ob nobilitatem vetustatemque istius Imperii, & nomen regionis; quàm Medorum, ob nuperam potentiam; & ob regionem, quæ Media vocatur.* [a Syncell. p. 205. c. & Cedren. p. 108.]

Sextus *Medorum Rex Art-æus*; sub quo, circà annum 150 ante Cyrum (quo tempore cœpit *Dejoces*) Ctesias narrat, [b] *Parsodam quendam Persam ad defectionem incitasse Cadusios; & partâ victoriâ, ab illis Regem factum esse; neque illos unquàm ad obedientiam pristinam redactos esse.* Hæc quidem non sunt istis dissimilia, quæ de *Dejoce* narraverat Herodotus. Tempus convenit: uterque *Medos* (*Cadusii* enim gens *Medorum* ad Euxinum) ad libertatem erigit: uterque vincit; & à Medis Rex factus est. Παρσώνδας vocatur à [*] *Nic. Damasceno.* [b Diod. Sic. p. 84. c.] [* Excerpt. Val. p. 426.]

Octavus *Medorum* Rex est *Art-ibarnas*: Vox [c] *Art*, *in linguâ Persicâ, Magnum*, vel *Heroa* significat; & seu additamentum honorificum nominibus *Persicis* præponi solet. Ctesias vocem ad *Medos* transtulit. Huic Regi [d] *Bellum fuit cum Zarinâ Sacarum reginâ.* Sin Rex hic sit dubiæ fidei; etiam Regina; quæ Ζαρειναία, [†] Nicolao. [c Herodot. Hesych.] [d Diod. p. 85.] [† Excerpt. p. 436.]

Nonus *Astibares*, [e] *Medorum Rex* appellatur etiam ab *Alexandro Polyhistore*, qui illum ad commilitium contra *Hierosolyma à Nabocodonosoro invitatum* scribit. [e Euseb. Pr. 19.]

6 K Postremum

Diod. p. 85. Postremum refert *Medorum Regem Apandam*, τὸν ὑπὸ Ἑλλήνων Ἀστυάγην καλούμενον. Τοῦτο δ' ὑπὸ Κύρου τοῦ Πέρσου καταπολεμηθέντος, μεταπεσεῖν τὴν βασιλείαν εἰς Πέρσας, *quem Græci vocant Astyagem: Eo Cyri Persæ armis oppresso, imperium ad Persas devolutum*. Jam tandem immensa & instabilis Ctesiæ chronologia ad certum sistitur terminum. Primus Cyri annus περίαπτον insigne est. *Astyagem, Medorum Regem ultimum*, à Cyro debellatum refert Herodotus; sed *Cyaxaris filium*. Diodorus *Aspandam*, sive *Apandam*, *Astibaræ filium, Medorum Regum postremum*, juxtà Ctesiam, *Astyagem* vocari affirmat; ut Herodoti Rex ultimus, ultimusque Ctesiæ, sint Rex idem à Cyro exutus, ex utriusque auctoris sententiâ. Similiter, ut Primus Medorum Rex, ex amborum relatione esset

a Diod. p. 84. a. *Nini* urbis eversor; Diodorus dicit [a] *Herodotum* tradidisse, *Cyaxarem* (qui quidem *Ninum* expugnavit) *fuisse primum Medorum Regem*: Cùm tamen ex ipso Herodoto constet, *Dejocem* primum fuisse, *Cyaxarem* penultimum. In Excerptis Ctesiæ apud Photium, quædam de *Astyigâ* (ita Astyagem vocat) narrantur, οὐχ' οἷα Ἡρόδοτος: illum autem *Apandam* nominari, nemo dixit ante Diodorum.

Ob incertitudines tantas, Ctesianæ *Assyriorum Medorumque Regum* successiones ad scientiam Temporum parùm conducere videntur. De *Assyriis* dubium est, utrùm editio *Castoris*, quam retinet *Eusebius*, an ista *Syncelli* auctior adhiberi debeat. Neutram verò ad calculos vocare licet, priusquàm *Arbacis* (si modò is sit Sardanapali successor) statuatur Epocha; quam nemo veterum, nedum recentiorum, adhuc stabilivit: non. *Eusebius* quidem, aut *Syncellus*; cum ἀγνὼς & fictitius sit eorum laterculus: non *Diodorus*, qui regibus aliis rotundos annorum numeros, aliis Herodoteos, aliis omninò nullos attribuit. Sed admittantur Epitomatoris anni CCCL; qui *Dejocis* initium antevertunt annis CC! Quid inde lucri faciemus præter annorum totidem προχρονισμόν? Cum enim certissimum sit, *Assyriorum Reges* sedes suas, tam in urbe *Nino*, quàm *Babylone* tenuisse, post *Dejocis* ætatem; nihil interest *Medorum* tempora plùs in anteriora protrudere. Actum est ilicèt de *Arbacis*; actum de *Nini* epochâ.

Cùm verò inveterata hæc *Ctesiæ* doctrina altas in mentibus hominum nec facilè euellendas radices egerit: sit eâ de re suum cuique judicium. Nobis quidem non tanti est Regum Ctesianorum series, ut illis locum in nostro Canone concedamus.

Æra

Æra Templi.

PARS prior duplicem habuit Regum ſucceſſionem: altera hæc, ſingularem; quæ tamen cum Nabonaſſari ærâ (maxime in Nabuchodonoſori Primi temporibus) adeo concinnè quadrat, ut utraque mutuò ſanciatur chronologia.

Templi	Nabon.	
272	12	Regnum Samariæ à Salmanaſſaro Aſſyriorum Rege exciſum eſt anno decimo *Achazi*, anno quarto *Ezechiæ*.
277	17	[a] *Regnavit Achaz in Hieroſolymis annos XVI.* Eo mortuo, *Ezechias* regnabat ſolus, qui decem annis Patris conſors fuerat. Hic [b] *in anno primo, quo regnavit* ſolus, repurgavit Templum: celebravit Paſcha; aliaque inſtituit, quæ in S. literis plenè traduntur. Porrò [c] *Ezechias rebellavit contra Regem Aſſyriorum, & non ſervivit ei. Ipſe percuſſit Philiſtæos uſque ad Gazam, & omnes terminos ejus à turre cuſtodum uſque ad civitatem munitam.* Quod forsàn poſt deceſſum Senacheribi factum. [a] II *Reg.* 16. 2. [b] II *Chron.* c.29, 30, & 31. [c] II *Reg.* 18. 7. v. 8.
280	20	*Anno decimo quarto Ezechiæ Regis, Senacherib rex Aſſyriorum aſcendit ad univerſas Judæ urbes munitas, & cepit eas.* v. 13.
287	27	Anno 21° Ezechiæ, *Jugæo* in regno Babylonis ſucceſſit *Mardok-empadus*, qui regnavit annos 12. Hujus Regis initium duabus Lunæ eclipſibus confirmatur, apud [d] Ptolemæum. Octo illius anni *Ezechiæ* contemporanei fuerunt. Ex ſynchroniſmo liquet, hunc Regem eundem eſſe, qui dicitur [e] *Merodak-bal-adan, filius Bal-adan, Rex Babylonis; qui miſit literas & munera ad Ezechiam.* [f] Joſepho ὁ Βαλάδας dicitur; meminit etiam [g] Beroſus ῾Ο Βαλάδα *Babyloniorum Regis:* verùm id nomen in Canone non legitur: neque conſtat, quo anno hæc legatio contigèrit. Apud Babylonios, [h] *Merodoc* idoli nomen fuit; ut & *Baal*, ſive Bel; *Adan*, ſive Adonis. [d] *Almagiſt.* l.4 c.6. [e] II *Reg.* 20 12, & *Eſai.* 39.1. [f] *Antiq.* l.10. c.3. [g] *Ib.* p.331. [h] *Jer.* 50.2.
295	35	Cùm [i] *regnaſſet Ezechias annos 29, ſucceſſit illi filius Manaſſes, qui regnavit annos 55.* [i] II *Reg.* 18. 2. 21.1.
320	60	Anno *Manaſſis* 26, poſt *Meſeſſi-Mordaci* quadriennium, in Babylone contigit *Interregni* octennium; quo peracto,
68	328	anno *Manaſſis* 34, 'Ασαρ-Αδιν Regnum obtinet per an. 13. Rex hic *Babylonis* idem eſt cum *Aſar-Adone*, Rege *Aſſyriorum*: De quo [a] deſeruimus. [a] *Suprà*, p.483.

 An-

Anno *Manassis* 47, *Asar-adoni* successit *Sausduchinus* in utroque regno. De illo, nihil extat literis proditum. 341 81

Anno *Manassis* 55, illi in regno Judæ successit filius *Amon*, qui *regnavit annos duos* incompletos. Hic domesticorum proditione domi occisus est: & *Josias* ejus filius (puer octennis) *Rex* constituitur à populo. 349 89 | 350 90

II Reg. 21. 23.

Anno Josiæ XII, *Chyniladanus* succesit *Saosduchino*: Horum nomina ab oblivione vindicat Canon. 361 101

[b] Jer. 25 3. *Anno XIII Josiæ Regis*, [b] *Jeremias prophetare cœpit.* 362 102

(Seculum XVIII.)

[c] II Reg. 22. 3. 8. Ib. 23. 21. [c] *Anno XVIII Josiæ*, *Templum* instauratum; Liber *Legis* inventus; & Festum *Paschatis* celebratum est. 367 107

v. 29. Anno XXXI Josiæ, *ascendit Pharao Nechao, Rex Ægypti, contra Regem Assyriorum; & abiit in occursum ejus Rex* 30. *Josias; qui occisus est in Mageddo. Populus Joahaz, filium Josiæ, unxerunt in Regem: cum regnasset tribus mensibus,* 33. *vinxit eum Pharao Nechao; Regemque constituit Eliakim,* 34. *filium Josiæ; & vertit nomen ejus Jehojakim. Joahaz abductus, in Ægypto diem obiit.* 380 120

[d] Jer. 25. 1. [d] *Annus quartus Jehojakim filii Josiæ, Regis Judæ, fuit primus Nabu-chodon-osori Regis Babylonis*; qui in Canone *Nabo-pol-assarus* vocatur, *Chyniladani* successor. Eodem [e] Ib 46. 2. [e] *anno quarto Jehojakim Regis Judæ, copiæ Pharaonis Nechonis, quæ fuerunt in Carchemisho ad Euphratem, percussæ sunt à Nabuchodonosoro Rege Babylonis.* 383 123

[f] Ptol. Syntax. l. 5. p. 125. Annus [f] *Quintus Nabopolasari* Lunaris defectûs charactere insignitus est. Is erat annus VIII *Jeboiakimi*; [g] II Chron. 36. 6. quo [g] *Nabuchodonosor Rex Babylonis ascendit contra eum, & vincivit eum catenis, ut abduceret eum Babylonem.* Sed datâ [h] II Reg. 24. 1. obsequii fide, Babylonius illum regno restituit. [h] *Et Jehojakim factus est ei servus annis tribus.* Ab hoc renovati [i] Dan. 1. 1. regni exordio, [i] *annum tertium Jehojakimi* numerat Daniel. 387 127

Anno septimo Nabopolassari, cœpit obsidio Tyri. 389 129

Annus octavus Nabopolassari (sive Nabochodonosori) [k] II Reg. 24. 1. erat XI, & ultimus [k] *Jehojakimi*; *qui postquam triennio servierat Regi Babylonis*; *aversus, rebellavit contra eum*; & [l] Ib v 7. ab eo trucidatus est. [l] *Et regnavit Joachin filius pro eo*; qui 390 130

Temp. Nabon.

qui *Jechonias* vocari ſolet. [a] *Regnavit ille in Jeruſalem* [a] II *Reg* 24. v.8.
tribus menſibus ([b] *& decem diebus*) *& cepit eum Rex Baby-* ([b] II *Chron.*
lonis, anno Regni ſui Octavo; & protulit inde omnes theſau- 36.9.) v. 12,
ros Domus Dei, & domus Regiæ; & tranſtulit 10000 *in*
captivitatem, & Regem & matrem regis, & Principes, in 13, 15,
Babylonem: & conſtituit Mattaniam patruum ejus pro eo, 17.
eique impoſuit nomen Zedekiam.

Hic Templi [c] *Annus trecenteſimus & nonageſimus* (ab [c] *Ezech.*4.5.
Ezechiele impensò celebratus) tres habuit Hieroſolymo-
rum Reges: miſerè periuntem; perpetuò captivum; &
expilati Regni adminiſtratorem. Ab Hâc ſuâ depor-
tatione, annorum paſſim numeros dèducit Ezechiel.
[d] *Annus*, ait, *XXV Captivitatis noſtræ eſt annus XIV poſt* [d] *Ib.*40. 1.
excidium Urbis, anno XI Zedechiæ.

398 138 Anno octavo Zedechiæ, [e] *Rex Edom, rex Moab, rex Am-* [e] *Jer.*27. 3.
mon, rex Tyri, & rex Sydonis ad Zedechiam nuncios miſerunt;
ut ſollicitarent eum ad defectionem à Chaldæo:
[f] *Receſſitque Zedechias à rege Babylonis*; qui [g] *adjuraverat* [f] II *Reg* 24. ult.
eum per Deum. [g] II *Chron.* 36.13.

399 139 [h] *Anno IX regni Zedechiæ, decimâ die Menſis decimi, venit*
Nabuchodonoſor (Magnus, Primi filius) *rex Babylonis cum* [h] II *Reg.* 25.1.
exercitu, & circumvallavit Hieroſolymam. *Jer.* 52.4.

400 140 [i] *Anno X Zedechiæ Regis Judæ, qui eſt XVIII Regis Nabu-* [i] *Ib.*32. 1.
chodonoſori (Patris, in Babylone adhuc regnantis) fervebat
obſidio. Inſignis eſt hic Regum ſynchroniſmus.

401 141 [k] *Urbs obſeſſa eſt uſque ad XI annum Regis Zedechiæ: &* [k] II *Reg.* 25.2.
prævaluit fames. Quarti menſis die nonâ capta eſt Urbs: *Jer.*52.5.
Zedechiam fugientem duxerunt in Reblatha: Rex Babylonis
filios ejus, & principes Judæ, ipſo inſpectante, jugulari juſſit;
dein oculos Zedechiæ eruit; eumque vinctum compedibus ab-
duxit in Babylonem; ubi incarceratus eſt uſque ad diem mortis.

Ejuſdem anni [l] *Menſis Quinti die ſeptimâ* (*qui eſt annus XIX* [l] *Ib.*v.8.
Regis Babylonis) *venit Nabuzaradan Magiſter Militiæ regis*
Babylonis in Jeruſalem; & ([m] die *decimâ*) *incendit Domum* [m] *Jerem.ib.*
Domini; cum ſtetiſſet annos integros CD.

Ab eodem anno incipiunt anni LXX Captivitatis
Babylonicæ:

Primus Cyri annus, *Babylone* regnantis (quo soluta est Septuagenaria Judæorum captivitas) Chronologiæ Ebraicæ fundamentum est; eamque cum rebus Extraneis connectit. 210

Dejoces Rex.

PRæter *Assyrios* & *Babylonios* (XVII hoc Seculo) in Asiâ regnabant etiam *Lydi* atque *Medi*: illorum quidem Regnum vetustum fuit; horum autem, recens. Namque anno 39 post conditum à Nabonassaro *Babylonis* regnum; dum *Mardoc-empado* successit *Arkianus*; dum in urbe *Nino*, ob cædem *Sennacheribi*, à filiis suis interempti, eorumque fugam, res Assyriorum intestinis turbis
[a] Herod. l. 1. c. 95. confusæ fuerunt; [a] *Primi ab Assyriis defecerunt Medi, & in libertatem se asseruerunt*; & cum aliquandiù mansissent αὐτόνομοι, *Dejoces in Regem* electus est. Τῆς αὐτονομίας tempus intra 53 Dejocis
[b] Ib. c. 98. annos facilè comprehendi potest. Rex hic [b] *Ecbatana*, in Medorum Regum sedem, condidit; Urbemque mœniis splendidissimis ornavit.
Diod. l. 2. p. 72. b. & p. 81. d. Ctesias urbem hanc à *Semiramide* exornatam; & *Arbacis* regiam fuisse comminiscitur.

[c] Herod. l. 1. c. 101. Dejoces primùm [c] *Solis Medis imperavit: eorum gentes sunt Busæ, Paretaceni, Struchates, Arizanti, Budii, Magi:* Posteà, anno Nabon. 60 (qui est à Medorum epochâ 22) Regnum novum per Armeniam & Cappadociam protulit, usque ad Halym fluvium: & ab illo tem-
[d] Ib. c. 130. pore [d] *Medi Asiæ dominati sunt omni, supra Halym fluvium, per an.* 128 (*excepto tempore, quo Scythæ dominati sunt*) donec Astyages à Cyro
[e] Ib. c. 72. victus fuit. [e] *Fluvius iste, qui fuit Medici Lydique Imperii terminus, ex Armeno monte per Cilicas profluens, ad dextram Matienos, ad sinistram Phrygas; dein versùs Boream tendens, illinc Syro-Cappadoces, hinc Paphlagones interfluit.*

Anno Nabon. 92 Dejoci, in regno Medorum, successit ejus filius *Phraortes*. Sicut Pater regnum versùs Occidentem prolataverat;
[f] Ibid. c. 102. ita Filius, versùs Orientem: [f] *Persis bellum intulit, eosque in Medorum potestatem redegit: Dein alias Asiæ gentes: donec exercitum duxit contra Assyrios illos, qui, Ninum tenentes, quondam omnibus imperârunt, tunc autem soli relicti sunt, per auxiliarium gentium defectionem; alioquin per se benè habentes. Ab his victus, cum mágnâ exercitûs parte interiit, postquam regnasset annos* 22. Quod Seculo proximo contigit.

Lydorum

Lydorum Reges.

MEdis contermini sunt *Lydi*: apud quos, *Atyadis* in regnó successerunt *Heraclidæ*; Heraclidis, *Mermnadæ*, pauló ante Medorum initia.

Atyadarum nomen ab *Aty* Rege, *Cotyis* filio, *Manis* nepote. [a] *Primus in Mæoniâ regnabat Manes, ex Jove & Tellure natus; qui ex Callirhoâ Oceani filiâ genuit Cotym: Hic ex Haliâ Tulli indigenæ filiâ suscepit Asiem* (à quo [b] *Asia* dicta est) *& Atym* (à quo posteri *Atyadæ* dicti) *Atys ex Callithea Choræi filiâ sustulit Lydum (à quo, in paternum regnum succedente, terra Lydia nominata est) & Tyrrenum, qui coloniam in Italiam deduxit.* In Atyadis annumerandus est [c] Ἕρμων ὁ Λυδῶν βασιλεὺς, *Hermon Lydorum Rex*; *à quo* (secundùm quosdam) *Adramyttium Mysiæ urbs ad Caicum*: ἀπὸ τοῦ Ἕρμωνα Λυδοὶ ἄδραμυν καλοῦσι, Φρύγες δὲ, *Hermon enim Lydis & Phrygibus vocatur Adramys.* In eorum etiam numero fuit Κάμβλης, sive *Camblitas* rabiosæ voracitatis; [d] *Xanthus (in Lydiacis) refert, Cambletem Lydorum regem fuisse edacem, bibacem, gulosum; eumque noctu uxorem suam in frusta sectam vorasse: deinde crastino mane repertâ conjugis manu, quæ ad ejus os hæserat, re in vulgus sparsâ, seipsum jugulasse*: [e] *Ipse se veneficiis appetitum credens, in foro confertissimo stans stricto gladio, Jupiter, inquit, si meâ sponte id facinus feci, ipse mei sceleris dem pœnas: sin veneficiis appetitus, in venificos recidat pœna. His dictis, in conspectu omnium semet interfecit: aliis, ut belluonem, ridentibus; aliis, ut mentis non compotem, miserantibus. Suspicabantur autem Jardanum, ob inimicitias, quas cum Camblitâ exercebat, maleficii auctorem fuisse.*

[a] Dionys. Hal. l. 1. p. 21.
[b] Sup. p. 316.
[c] Steph. Ἀδραμ.
[d] Athen. Deipn. l. 10. p. 415. c.
[e] Nic. Damasc. Excerpt. Vales. p. 445.

[f] *Jardani filia fuit Omphale, Lydorum Regina; cui Tmolus conjux moriens regnum reliquit.* Huic Hercules (ob cædem Iphiti, ex oraculo, venditus) in triennium serviebat. [g] *Erat Herculi* (κατὰ τὸν τῆς δουλείας χρόνον) *tempore servitutis, natus Cleolaus ex ancillâ* Jardani. [h] *Omphale, Herculis virtutem admirata, illum in libertatem vindicatum, thori consortem fecit, & Lamon ex eo natus est*; qui Apollodoro *Agelaus* dicitur. Ἐξ Ὀμφάλης δὲ Ἀγέλαος, ὅθεν καὶ τὸ Κροίσου γένος, Herculi natus est *ex Omphale Agelaus*; *unde & Crœsi genus.* Ipsi enim *Mermnadæ* quoque fuerunt Heraclidæ: Atyadis autem successerunt [i] *Heraclidæ, ex ancillâ Jardani & Hercule geniti, regnum ex Oraculo adepti. Horum primus fuit Argon, Alcæi filius,* Cleolai nepos,

[f] Apollodor. l. 2. p. 135.
[g] Diod. Sic. l. 4 p. 165 c.
[h] Ibid.
Apolh. l. 2. p. 151.
[i] Herod. l. 1. c. 7.

[a] anno Per. Jul. 3491: Regnarunt *annos DV, per generationes XXII.* Quatuor posteriorum Regum nomina habet Eusebius: Regnabat [b] *Ardysus annos 36; Alyattes, 14; Meles, 12; Candaules, 17.* Non erat autem *Lydorum Rex primus Ardysus*; sed ex Heraclidis, XIX. De annis 505, colliguntur tantùm 79. Quippe Eusebius *Lydorum* regum seriem à [c] Primâ Olympiade deduxit.

[a] Suprà, p. 315.
[b] Chron. n. 1239.
[c] Sup. p. 461.

In Heraclidarum numero (quorum desiderantur nomina) fuerunt forsàn *Andramytys* & *Alcimus.* [d] *Xanthus* (*Lydiacorum* lib. 2) ait *Andramytyn Lydorum Regem fœminas primùm castravisse; illisque, eunuchorum loco, usum fuisse.* Suidas ad *Gygem* rem transfert: [e] *Xanthus*, ait, *Candaulis filius, Lydus ex Sardibus, historicus fuit, quo tempore Sardes captæ sunt* (ab [f] Ionibus & Atheniensibus, regnante Dario) *Scripsit Lydiacorum* lib. 4. *in 2 narrat quomodo Gyges Lydorum Rex, primus* γυναῖκας εὐνούχισεν, ὅπως αὐταῖς χρῷτο ἀεὶ νεαζούσαις, *fœminas castrâvit, ut iis ætate semper florentibus uteretur.* [g] *Idem Xanthus refert Alcimum quendam in eâ regione regnâsse, virum religiosissimum & mansuetissimum; quo regnante, quilibet in pace, & divitiis securè vixit. Quâ de causâ, anno regni ejus septimo, tota Lydorum gens vota fecit, ut ad Lydorum bonum, totidem anni Alcimo adderentur. Neque defuit eventus; & gens ista in multâ felicitate vixit.* [h] *Xanthus* (lib. 4. *Lydiacorum*) *refert, Ascalum Hymenæi filium, Tantali fratrem, sub Aciamo Lydorum Rege, exercitum in Syriam duxisse; & virginis cujusdam amore captum, urbem condidisse; quam ex suo nomine Ascalonem vocavit.*

[d] Athenæ. Deipn. l. 12. p. 515. d.
[e] Suid. in Ξανθ.
([f] Herodot. l. 5. c. 100.)
[g] Suid. ibid.
[h] Steph. in Ἀσκάλ.

[i] *Meles* (sive is Heraclidarum penultimus; sive) ὁ πρότερος βασιλεὺς Σαρδίων, *prior Rex Sardium, cui Leo ex pellice* (partu prodigioso) *genitus fuerat, ex Telmissensis* oraculi responso didicit, *Sardes inexpugnabiles fore quâcunque murorum parte Leo iste circumduceretur: Meles itaque per cæteram murorum partem, quacunque arx oppugnari poterat, Leonem circumtulit: per eam autem partem, quæ ad Tmolum vergit, tanquam præcisam & inexpugnabilem, Leonem ducere prætermisit. Ab hâc parte urbs demùm à Cyro capta est. Meles autem tyrannide expulsus est à* [k] *Moxo Lydo.*

[i] Herod. l. 1. c. 84.
[k] Nic. Damasc. in excerptis Valerii, p. 412. Suid. in Moxo.

Heraclidarum itaque primus, apud Lydos, fuit *Argon*; ultimus *Candaules*; *Mermnadarum* primus, *Gyges*; postremus, Crœsus. A Candaule ad Gygem regnum hoc modo devolutum est. [l] *Candaules uxorem, quam propter formæ pulchritudinem deperibat, prædicare omnibus solebat; non contentus voluptatum suarum tacitâ conscientiâ,*

[l] Justin. l. 1. c. 7. Herod. 1. 8.

nisi

nisi etiam matrimonii reticenda publicaret: prorsùs quasi silentium damnum pulchritudinis esset. At postremum ut affirmationi suæ fidem faceret, nudam sodali suo Gygi ostendit. Quo facto, & amicum, in adulterium uxoris solicitatum, hostem sibi fecit; & uxorem, veluti tradito alii amore, à se alienavit. Namque brevi post tempore cædes Candauli nuptiarum præmium fuit; & uxor, mariti sanguine dotata, Regnum viri & se pariter adultero tradidit. [a] *Gyges in regno ex oraculo Delphico confirmatus fuit:* [a] *Herod. l. 1. c. 13.* *sed prædixit Pythia, Heraclidarum ultionem in Gygis atnepotem venturam esse.* De hâc cæde, S. [b] Hieronymus: *Justam causam Regis* [b] *c. Jovinian. l. 1. p. 500.* *occidendi putavit uxor, quam maritus nudam amico suo, & ignorantem monstraverat.* Neque aliter *Agathias.*

[c] Κανδαύλου τόδε σῆμα· Δίκη δ' ἐμὸν οἶτον ἰδοῦσα, [c] *Epigram. Græc. l. 3. c. 7.*
Οὐδὲν ἀλιτραίνειν τὴν παράκοιτιν ἔφη, &c.

Candaulis hoc sepulcrum: Justitia verò, meam mortem videns, dixit Uxorem non injustè egisse. De fabuloso *Gygis annulo,* [d] Plato; & ex [d] *De Repub. l. 2. p. 592.* illo, [e] Cicero. [e] *De Offic. l. 3. p. 392.*

Memoratu dignum est Pingendi artem priscis hisce temporibus in pretio fuisse. [f] *In confesso est Bularchi pictoris tabulam, in quâ erat* [f] *Plin. l. 35. c. 8.* *Magnetum prælium, à Candaule rege Lydiæ (Heraclidarum novissimo, qui & Myrsilus vocitatus est) repensam auro. Tanta jam dignatio Picturæ erat. Id circà ætatem Romuli acciderit necesse est: Duo enim de vicesimâ Olympiade interiit Candaules; aut (ut quidam tradunt) eodem anno, quo Romulus: Nisi fallor, manifestâ jam tum claritate artis, atque absolutione: quod si recipi necesse, simul apparet multò vetustiora principia esse;* &c. Annus primus XVIII Olympiadis est an. Nab. 40. Regnabat *Mermnadæ* annos 170; [g] *Gyges*, 38; *Ardys*, 49; *Sadyattes*, 12; *Alyattes*, 57; *Cræsus*, 14, usque ad Sardes à Cyro captas, an. 1. Olymp. LVIII; qui est annus Nabon. 200. Deme 170: habes an. Nabon. 30; quo regnare cœpit *Gyges*. Differentia est decennii. [g] *Herod. l. 1. c. 15.*

G Y G E S, regno potitus primus barbarorum (post Midam Phrygiæ *Ibid. c. 14.* *regem) Delphos misit donaria, cum argentea plurima, tum aureas sex pateras pondo talentorum XXX; quæ in thesauro Corinthiorum (vel Cypseli potiùs) collocata fuerunt.* Civitates enim Græcæ in Apollinis Delphici templo donaria sua separatim condebant. *Thesauri Sicyoniorum; Siphniorum (qui aurifodinarum decimam Apollini obtulerunt) Thebanorum; Atheniensium (ob victoriam Marathoniam) Potidæatarum, in*

6 M *Thraciâ*

Thraciâ; *& Syracuſanorum* à[a] Pauſaniâ memorantur. [b] *Captis Veijs, ex decimâ prædæ conflatus, crater aureus Delphos miſſus, in Romanorum & Maſſilienſium* Θησαυρῷ *repoſitus fuit.* Neque aliter Olympiæ, [c] *in Alti eſt crepido tophacea, ſuper quâ ſunt Theſauri (quales Græci Delphico Apollini conſtruxerunt) Sicyoniorum, Syracuſanorum, Epidamniorum; ædificârunt etiam Sybaritæ theſaurum ſuum; & Cyrenæi, Selinuntii, Metapontini, Megarenſes & Gelenſes. Polemo* (apud [d] Athenæum) hos theſauros vocat ναὺς, *ædiculas. In Olympiâ*, ait, ναὸς Μεταποντίνων; *in quo argenteæ phialæ* 132; ναὸς Βυζαντίων, &c. Sublatis demùm donariis, [e] *Inſcriptiones in theſauris manebant incolumes; quibus dedicatores indicantur Gyges, Crœſus, Sybaritæ, Spinetæ, alii.*

Porrò [f] *Gyges Rex Mileto & Smyrnæ arma intulit; & expugnavit Colophonem urbem:* Veruntamen [g] *illius permiſſu Abydus à Mileſiis condita eſt. Regnavit annos* 38.

[h] *ARDYS, ejus filius ſucceſſit ei. Hic vi cepit Prienen* urbem Ionicam; *& Miletum invaſit. Illo regnante, Cimmerii, à Scythis ſedibus ſuis ejecti, & Aſiam ingreſſi, Sardeis ceperunt, præter Arcem.*

Migrationis cauſas alibi narrat Herodotus. [i] *Fertur*, ait, *Scythas, qui Aſiam incolunt, quum à Maſſagetis bello vexarentur, tranſmiſſo Araxe, in Cimmeriam abiiſſe. Illa enim regio, quam nunc Scythæ incolunt, fertur olim Cimmeriorum fuiſſe. Scythis autem Cimmerios invadentibus, Regum Populique ſententiæ diverſæ fuerunt: Populus, ſine prælio demigrandum; Reges, pro regione dimicandum cenſuerunt: diſſentientes inter ſe pugnarunt. Qui ceciderunt ſepulti ſunt ad Tyrem flumen, ubi eorum ſepulcrum adhuc conſpicitur. Sic Cimmeriorum populus è regione migravit; quam deſertam occuparunt Scythæ. Extant adhuc in Scythiâ Cimmerii muri, Cimmeria portoria; Regio appellatur Cimmeria, & Boſphorus Cimmerius. Cimmerii autem, fugientes Scythas, in Aſiam venerunt, & Cherſonneſum condiderunt (ubi nunc Sinope, urbs Græca, ſita eſt) iter ſemper ſecundùm Mare tenentes.* Inde [k] *Ligdamis, Cimmeriorum dux, uſque ad Lydiam & Ioniam progreſſus eſt; ac Sardeis cepit: periit in Ciliciâ*, unà [l] *cum exercitu*, ut cecinit [m] Callimachus: poſtquam [n] *Dianæ Epheſinæ Templum incendiſſet.* Cæteroqui hæc [o] *Cimmeriorum expeditio in Ioniam, non fuit ſubverſio urbium, ſed deprædatio per incurſionem.* Strabo hanc eorum excurſionem [p] *ad Homeri ætatem, aut paulò ante*, retulit. *Alyattes, Ardyis* nepos, illos tandem ex Aſiâ pepulit, Seculo proximo.

[a] In Phocicis, p.628.
[b] Appiani excerpt. Valeſii, p.546.
[c] Pauſan. Eliac.2. p.378
[d] L. IX. p.479. f.
[e] Strab. l.9. p.421.
[f] Herod. l.1. c.14.
[g] Strab. l.13. p.590.
[h] Herod. l.1. c.15.
[i] Herod. l.4. c.11. c.12.
[k] Strab. l.1. p.61.c. & l.14. p.648.a
[l] Hymn. in Dianam.
[m] Heſych. in Λύγδαμ.
[n] Herod. l.6.
[o] Lib. 13. p.149.b.

ΔΩΔΕ-

ΔΩΔΕΚΑΡΧΙ'Α *Ægypti.*

USque in hoc Seculum commoratus est in Ægypto *Sabacon Æthiops*; [a] *qui quum regnaſſet ibi annos* 50, *ultrò abiit*; [a] *Herodot. l.* 2. *c.* 137.
ſomnio monitus. Poſt illius deceſſum, Ægyptus rursùm inter Regulos diſpertita eſt; quorum numerus ab Herodoto definitur. [b] *Ægyptii, libertatem adepti, Reges* XII *conſtituerunt. Nam ſine Rege* [b] *Ib. c.* 147.
nullo temporis momento vivere poterant. Illi omnem Ægyptum in XII *partes diviſerunt, & (ἐπιγαμίας ποιησάμενοι) junctis inter ſe affinitatibus, amicè regnarunt* aliquandiù. Ex illo, Diodorus: [c] Οἱ μέγιστοι τῶν ἡγεμόνων δώδεκα, συνεδρεύσαντες ἐν Μέμφει, ἀνέδειξαν [c] *Diod. l.* 1. *p.* 41. *d.*
ἑαυτοὺς βασιλεῖς· XII *præcipui Præſidum* (Νομάρχας [d] alibi vocat) [d] *P.* 35. *a.*
Concilium Memphi habentes, ſeipſos Reges creant. Ante Sabaconis invaſionem, Milites Inferioris Ægypti, nomos jure hæreditario obtinentes, Monarchiam detrectârunt, & in diverſis partibus diverſa Dominia conſtituerant; quæ ab Æthiopibus diſſipata ſunt: Illis cedentibus, renovati ſunt Regulorum iſtorum principatûs; qui tamen non erant diuturni. Primùm externâ vi oppreſſi ſunt; dein domeſticâ; & Ægyptus tandem omnis ſub unius imperium iterùm redacta eſt.

Ex XII iſtis Regulis quorundam nomina conſervantur: duo quidem Æthiopicâ clade ſuperſtites. Alter [e] *Anyſis cæcus*, qui ſub [e] *Herod. l.* 2. *c.* 137.
adventum Sabaconis, *in paluſtria fugerat, ex Elbo inſulâ* jam rediit iterúmque regnavit. Alter [f] *Pſammitichus Nechi filius, qui Sabaconem* [f] *Ib. c.* 152.
fugerat in Syriam, & ab Ægyptiis, qui ſunt nomi Saitani, reductus eſt. Memoratur etiam [g] *Tementhes Rex Ægypti, quem Pſammitichus ſuſtulit;* [g] *Polyæn. Strateg. l.* 7 §. 3.
qui Ammonis Oraculum de regno conſuluit. His annumerari poteſt [h] *Sethon, Vulcani Sacerdos, qui poſt Anyſin regnabat* (vel potiùs, cum [h] *Herod. lib.* 2. *c.* 141.
illo) in Arabicis Inferioris Ægypti partibus (*Reges* autem è *Sacerdotibus* eligi, uſitatum erat.) Hujus regis *Murem manu tenentis* ſtatuam vidit Herodotus: Quòd *Rex* hic, in urbe [i] *Peluſio à Senachiribo Aſſyriorum rege obſeſſus*, ope *Murium* liberatus eſſet. [i] *Sup p.* 482.

Cùm *Pietatem* ſuadeat iſta Regis imago, myſterium aliquod præ ſe ferre videtur. [k] Ægyptii Ἀφανισμὸν δηλοῦντες μῦν ζωγραφοῦσι, ἐπειδὴ πάντα ἐσθίων μιαίνει καὶ ἀχρειοῖ, *Deſtructionem ſignificantes Murem pingunt; quia omnia conſumens inquinat & deperdit.* [k] *Hor. Apol. l.* 1. *c.* 47.

[a] Protrept. p.25.d. Similem ob causam religione tenebantur Phryges (Apud [a] Clementem Alexandrinum) *Polemo refert, incolas Troadis mures indigenas (quos σμίνθους vocant) colere, quòd arcuum hostilium nervos corrosissent.*
[b] Strab. l.13. p.604.c. *Et Apollinem ab his Sminthium nuncupari.* [b] Strabo (ex Callino & He-
[c] Ib. p.613.b. raclide Pontico) rem aliter narrat. Erat autem [c] *Mus sub pede Apollinis.*

Quinque Palestinæ principes, cum Arcâ Dei, remiserunt (ex
[d] 1 Sam 6.4. hariolorum sententiâ) cum totidem mariscis aureis [d] *Quinque Mures aureos,* tanquam *culpatorium,* vel *expiationis oblationem.* Et Esaias, inter lustrationes idololatricas, *Muris* esum increpat.
[e] Esai.66.17. [e] *Sanctificantes & lustrantes se in medio hortorum post Unum* (id est,
[f] Macrob. Saturnal. l.1.c.23. ponè templum [f] *Dei, quem summum maximumque venerantur Assyrii, cui Adad nomen dederunt: Ejus nominis interpretatio est UNUM*) *comedentes carnem suillam, & abominationem, & Murem.* Esus muris cum *suillâ carne* conjungitur; utrumque animal *immundum,* &
[*] Levit. 11.29. [*] Lege vetitum; utrumque tamen in Oriente inter Februa: de *Mure,* hinc constat; de *Suis* esu apud Ægyptios, ex Herodoto,
† Suprà, p. 205. † diximus. Februatio ista etiam in Occidente: *Suovetaurilia* in columnâ Trajani descripta sunt.

Jamblicus Syrus (in amoribus Rhodanis & Sinonidis) apud
[*] Cod. XCIV. p.822. [*] Photium, *Magiæ species recenset; Locustarum, Leonum,* καὶ Μυῶν, ἐξ ὧν κηλεῖσθαι καὶ τὰ Μυστήρια ἀπὸ τῶν μυῶν. πρώτην γὰρ εἶναι τὴν τῶν Μυῶν μαγικήν, *& Murium; unde Mysteria dicuntur, cùm Murium magia sit prima,* &c. Plutarchus autem animalculum hoc Magis invisum esse docet, tàm Sympofiac. l. 4.c. 5. quàm in comment.
† Plin. l.9. c.57. περὶ φθόνου καὶ μίσους. Et † *Soricum occentu auspicia dirimi, Annales*
[g] l.30.c.3. *referunt.* Immò Magi [g] *animalium cunctorum Talpas maximè mirantur: nullis æquè credunt extis: nullum religionis capacius judicant animal.* Utcunque superstitionem istam serò durasse innuit Philastrius Brixiensis, *Murositæ,* ait, *sunt quidam nomine, qui sorices colunt.* Hæc, olim arcana, hodiè obscura sunt. Revertamur itaque.

[h] Diod. 1. p42. d. [h] *Cùm XII illi Reges per annos quindecem imperâssent Ægypto* (ortis jurgiis turbisque civilibus) *summa rerum ad unum devoluta est.* Has
[i] Esai.19.2. Regulorum discordias respicit Esaias Propheta [i] *Committam Ægyptios cum Ægyptiis, ut quisque pugnet in fratrem suum, & quisque in amicum suum; Civitas in Civitatem, Regnum in Regnum.* Νομὸς ἐπὶ Νομὸν, benè verterunt LXX, *Nomus in Nomum:* Sed malè in excusis, diverso accentu, νόμος ἐπὶ νόμον, *Lex in Legem.* Nomarchæ, Reges: Reges isti, quasi Nomarchæ. *Psammitichus*

Psammitichus Rex.

REX hic inter Ægypti præcipuos numerandus est; qui patriam à tyrannide liberavit, & Monarchiam restituit.

[a] *Responsum erat ab Oraculo, Illum totius Ægypti regno potiturum, qui in Vulcani templo æreâ phialâ libaret.* [b] *Cùm quodam tempore Reges* XII *sacrificassent, Pontifex eis, aberrans numero,* XI *phialas porrexit. Ibi Psammitichus, qui stabat eorum postremus, phialam non habens, æreâ galeâ sibi detractâ libavit: neque id tum dolo malo factum. Cæteri tamen illum, maximâ suæ potentiæ parte exutum, in palustria relegârunt.* (a Herod l. 2. c. 147. b c. 151.)

[c] *Ille, consulto Latonæ oraculo, responsum accepit,* ὡς τίσις ἥξει ἀπὸ θαλάσσης, χαλκέων ἀνδρῶν ἐπιφανέντων, *Ultionem ei affuturam è Mari, viris æneis apparentibus. Non longo post tempore, prædatores quidam Iones & Cares, ære armati, in terram exierunt: Psammiticho nuncius affertur, Viros æneos è mari egressos campestria populari. Ille agnoscens Oraculum, cum Ionibus & Caribus amicitiam fecit, iisque, ut secum maneant, magnis pollicitationibus persuasit. Ita demùm cum auxiliariis, iisque Ægyptiis qui ei favebant, Reges sustulit.* (c c. 152.)

[d] *Cum respondißet deus Ammon Tementhi Regi oraculum de Regno consulenti,* φυλάξασθαι τοὺς ἀλεκτρυόνας, *Caveret à gallis; Psammitichus, Pigrete Care familiariter utens, ab eo cognovit, Cares primos cristas galeis imposuisse. Hinc intellectâ Oraculi mente, magnam Carum multitudinem conduxit.* (d Polyæn. Strateg l. 7. § 3.)

Sed missis oraculis; [e] *Psammitichus Saites, unus ex* XII *Regibus, orâ maritimâ potitus, Phœnicibus Græcisque negotiatoribus mercium copiam fecit; unde ille & magnas opes collegit, & Exterorum amicitiam comparavit. Reges cæteri invidiâ impulsi, bellum illi intulerunt. Psammitichus milites ex Arabiâ, Cariâ, & Ioniâ conduxit; & ad urbem Momemphin, collatâ acie, victor evasit: Regum alii ceciderunt; alii in Libyam fugêrunt: Psammitichus toto Regno potitus est.* (e Diod. l. 1. p. 42. b.)

In *Æthiopiam* etiam non pauci se contulerunt. Est enim ibi (ut [f] *Aristocreon tradit*) *Libyæ latere, à Meroë dierum* 12 *itinere, Esar, Ægyptiorum oppidum: qui Psammeticum fugerint in eo produntur annis trecentis habitasse. Bion autem Sapon vocat, quod ille Esar, & ipso nomine Advenas ait significari.* Iisdem in locis est [g] *Tenesis regio; quam Ægyptii habent, qui Psammitichum fugerunt: Vocantur Sebritæ, id est, Advenæ. Reginam habent, sub quâ est Meroë.* Neque diversa est (f Plin. l. 6. c. 30. g Strab. l. 16. p. 770. d.)

6 N illa

illa [a] *Suprà Meroen insula, quam incolunt Ægyptiorum exules, qui desciverunt à Psammiticho. Vocantur Sabritæ, id est, advenæ. Reginam habent; regi Meroes parent.* Sed redeamus in Ægyptum.

Psammitichus Caribus & Ionibus, de se benè meritis, [b] *fundos dedit ad utrumque Nili latus, propè mare, infrà urbem Bubastin, ad ostium Pelusiacum. Locus Castra vocabatur. Manebant adhuc* (ait Herodotus) *navalium & domorum rudera. Nam Rex Amasis illos Memphin transtulerat, in sui satellitium contra Ægyptios:* Et [c] *ab illis pars Memphidis Caro-Memphitæ dicta est.*

Πρῶτοι οὗτοι ἐν Αἰγύπτῳ ἀλλόγλωσσοι κατοικίσθησαν, *Hi primi habitabant in Ægypto eorum qui essent linguæ diversæ. Illis traditi sunt pueri Ægyptii Græcâ linguâ imbuendi; à quibus, Græcam linguam edoctis, oriundi sunt ii, qui in Ægypto nunc sunt Interpretes. His in Ægypto habitantibus, & cum Græcis commercium habentibus, Nos* (ait [d] Herodotus) *res Ægypti à Psammitichi tempore, ac deinceps* (ἀπὸ Ψαμμιτίχου ἀρξαμένων) *certò cognoscimus.* Quod ad illius auctoritatem non parum facit. Vetustiora enim ex [e] Sacerdotum fide tradidit.

Posteà, [*] *Psammiticho regnante, quo tempore Cyaxares erat Rex Medorum* (regnare cœpit ille Olymp. XXXVI, circà finem Psammitichi) *Milesii cum 30 navibus in Bolbiticum ostium appulerunt; ibique τὸ Μιλησίων τεῖχος, Milesiorum Murum condiderunt.*

Psammitichus autem ad hunc modum rerum summam adeptus, urbem *Saim*, Minervæ templo celebrem, Regiam suam & Ægypti Metropolim constituit. Ille [f] pueros summo cum silentio alendos curavit, ut de Gentium vetustate cognosceret. Ille [g] Nili fontes explorare voluit. [h] Eudoxus tradidit, Psammitichum cœpisse Vinum bibere, cum reges, quatenus Sacerdotes, neque bibissent ante, neque Diis libassent vinum.

Asar-haddon Rex Babylonis (per [i] Tarthanem ducem suum) Azotum urbem non ita pridem à Judæis eripuerat. Urbs illa Ægypto imminebat: [k] *Psammitichus igitur Azotum, magnam Syriæ urbem, obsidebat annos XXIX, oppugnavitque eam, donec expugnavit. Hæc urbs omnium, quas novimus, diutissimam obsidionem sustinuit.* Neque suppetias ei attulit *Saosduchinus Rex Babylonis*, qui post *Asaradonem* regnavit annos 20; neque *Chiniladanus*, ejus successor. Durabat autem Obsidio in Seculum proximum.

Migremus interim in Græciam.

Bellum

[a] Strab l. 16. p 786. b.
[b] Herodot. c. 154.
[c] Polyan loc. cit.
Herod. ib.
[d] Ibid.
[e] Supr. p. 49.
[*] Strab l 17. p. 801. d.
[f] Herod. l. 2. c. 2, & Sup. p 455.
[g] l. 6. c. 28, & Athen. l. 8. p. 345. c.
[h] Plut. Iside, p. 333. b.
[i] Sup. p. 484.
[k] Herodot. c. 157.

Bellum Messeniacum.

Circà initium hujus Seculi, exarsit in Peloponneso bellum internecinum, quod Lacedæmonii Messeniis finitimis & consanguineis intulerunt; cujus semina [a] suprà narrata sunt. [a] P.428.
Jam verò anno Attico 840, [b] *anno secundo Olympiadis IX; quâ Xenodochus Messenius stadium vicit, qui* (juxtà Pausaniæ calculos) *est annus Quintus Æsimedis Decennalis archontis apud Athenienses; regnantibus apud Lacedæmonios Alcamene & Theopompo; apud Messenios, Euphae; Alcamenes Amphiam, Messeniorum oppidum Laconiæ finitimum, non indicto bello, occupavit; & post demicationes quasdam reversus est.* [b] Pausan. l.4 p.225.

Anno secundo Olymp. X, [c] *Anno quarto post captam Amphiam, Euphaes exercitum eduxit: prælium nox diremit: Euphae autem castra sua muniente, decesserunt Lacedæmonii.* [c] Ib. p.228.

Anno proximo (ejusdem Olympiadis tertio) *Rex uterque Theopompus & Polydorus, Alcamenis qui decesserat filius, Messenios iterum invadunt. Pugnatum est æquo Marte: sed Messenii, calamitatibus oppressi, Ithomen muniunt, in eamque se recipiunt.* Ib. p.229.

Oraculum Delphicum jussit; ut virgo ex Æpytidarum familiâ immolaretur: Lycisci filia sorte ducta est; sed dum vates illam populo denunciat fuisse suppositiam, ipsa cum patre Spartam profugit. Aristodemus itaque filiam suam immolandam ultrò obtulit: ejus autem sponsus negabat eam esse in potestate patris; quâ ratione cum parùm proficeret, puellam à se vitiatam & jam gravidam esse affirmabat: Filiâ autem ab irato patre protinùs occisâ, ejusque utero exciso, constabat eam non fuisse prægnantem. Vates eâ cæde ex Oraculo litatum esse negabat: sed Euphaes persuasit, populum nullâ ampliùs religione teneri; neque interesse, à quo virgo cæsa sit. Ib. p.233.

Anno secundo Olympiadis XII, id est, *anno sexto post Lycisci fugam, Lacedæmonii Ithomen petunt: prælium nox iterùm diremit. Euphaes autem vulneratus paulò pòst è vitâ excessit orbus; cum regnasset annos 13, totos bello cum Lacedæmoniis consumptos. Aristodemus populi suffragio regnum obtinuit. Ille* (anno tertio Olymp. XIII) *anno regni sui quinto, Lacedæmonios prælio vicit: Messeniis auxilio fuerunt Arcades, Argivi, Sicyonii: Lacedæmoniis, Corinthii soli. Lacedæmonii, spe conficiendi belli jam ereptâ, ad astum se convertunt, suadente Pythiâ* Ib. p.234 Ib. p.236.

Oracula recitat [d] Pausanias. 6 N 2 Eodem [d] Ib. p.238.

Eodem tempore, vel potiùs, *anno belli decimo* (ut Ephorus apud
ᵃ Lib .6. p.279. d. ᵃ Strabonem) Lacedæmonii *virgines* omnes prostituunt; unde Παρθενίαι, *Virginum filii, patribus incertis, generati sunt*; qui postea Tarentum Italiæ occuparunt.

ᵇ Pausan. p.241. ᵇ *Aderat jam Vicesimus hujus Belli annus, cum Aristodemus, visâ per quietem filiâ, ad illius sepulcrum sibi mortem conscivit; cum regnasset annos sex & menses aliquot. Messenii autem, menses propè quinque obsessi, urgente fame, Ithomen deseruère; anno belli XX penè exacto; anno primo Olympiadis XIV, quâ Dasmon Corinthius stadium vicit; exacto anno quarto Hippomenis archontis: Nam Medontidæ Athenis Decennalem magistratum adhuc tenebant.*

ᶜ Ib. p.241. ᶜ *Messenii, quibus vel Argis, vel Sicyone, vel in Arcadiâ fuerunt hospitia, in eas urbes dilapsi sunt. Lacedæmonii Ithomen solo æquarunt: Urbes reliquas facilè expugnarunt. Impositum est Messeniis* manentibus *Spartam deportare (ut cecinit Tyrtæus)*

Ἥμισυ πάνθ' ὅσσων καρπὸν ἄρουρα φέρει·

Dimidium frugum quas sua terra ferat:

Viros insuper mulieresque Regum & optimatum funera, veste pullâ, prosequi.

Bellum Thyreaticum.

Pausan. l 3. p.170. THeopompo regnante, *etiam inter Argivos & Lacedæmonios de Thyreatûm finibus demicatum est. Ipse Theopompus ei negotio non interfuit, senio & animi ægritudine implicitus: nam, eo vivente, Archidamus filius mortuus est.* Eusebius[d], ad annum quartum Olymp. XIV,
ᵈ Chron. n.1296. *Bellum*, ait, *quod in Thyreâ inter Lacedæmonios & Argivos gestum est, hoc tempore fuit*. Minùs rectè ᵉ Solinus; *Thyrea locus dicitur, in quo*
ᵉ Cap. 13. *anno 17 regni Romuli, inter Laconas & Argivos memorabile fuit bellum*. Is est an. primus Olymp. XI; quâ cum Messeniis flagrabat bellum.

ᶠ Herod. l. 1. c.82. In hoc Bello ᶠ *conventum est, ut utrinque, discedente exercitu, viri CCC dimicarent; & utri superiores essent, eorum regio foret. Ex sexcentis pugnantibus, interventu noctis, tres omninò reliqui fuerunt: Alcinor & Chronius Argivi; qui tanquam victores Argos cursu contenderunt: ex Lacedæmoniis, unus Othryades; qui spoliatis Argivis eorum arma ad suorum castra detulit, & in suo ordine seipsum tenuit.* Ex hostium
ᵍ Plutarch. Paralel. p.306.2. scutis ᵍ *tropæum erexit, suoque vulnerum sanguine id inscripsit.*

ʰ Stobæus de Fortitud. ʰ Διὶ Τροπαιούχῳ Λακεδαιμόνιοι κατ' Ἀργείων,

JOVI TROPHÆALI LACEDÆMONII DE ARGIVIS.

Cum

Proxima est ΚΡΟΤΩΝΙΑΤΑΝ urbs celeberrima atque saluberrima, ad Æsarum fluvium. Eusebius, ad an. 2 Olymp. XIX, *Croton & Sybaris conditæ.* [a] *Myscelus* (ait Dionysius) *Crotonam condidit anno tertio Olympiadis XVII.* At Strabo (ex Antiocho) [b] *Archiam, qui Syracusas condidit, Myscello Achæo in condendâ Crotone adjumento fuiße* refert. [c] *Opulenta armis virisque, urbs Croto, murum in circuitu patentem XII millia passuum habuit, ante Pyrrhi in Italiam adventum.* Urbis gloriam auxit *Pythagoras*, qui floruit Olymp. LX; Pythagoræorumque multitudo: etiam *Milo* athletarum celeberrimus; sexies in Olympia victor; Olymp. LXII. Romani tandem (deductâ anno U.C. 560 coloniâ) *Crotonam* appellârunt.

[a] Dionys. Hal. l. 2.
[b] Lib. 6. p 262.
[c] Livii l. 23, 24.

Rursùs occurrit *Lucania*, ab altero mari extensa; in quâ urbs *Sybaris*, ab Achæis etiam condita, [d] *inter fluvios Crathim & Sybarim à quo urbi nomen.* Sybaritæ veteres luxu & mollitie infames erant. Anno quarto Olymp. LXVII, *Eduxerunt in prælium 300000 armatorum millia, qui à 100000 Crotoniatis, duce Milone athletâ, fusi sunt, & urbs aversa.* Post annos 58, collectis Sybaritarum reliquiis, Thessalus Sybarim eodem loco instauravit: illi autem post sexennium à Crotoniatis ejecti sunt. Anno tertio Olymp. LXXXIII, Athenienses urbem iterùm instaurârunt, propè Sybarim antiquam, ad scaturiginem quæ *Thuria* vocabatur; unde urbs Θȣρίον dicta est: hi initâ cum Crotoniatis amicitiâ, rempub. benè administrârunt. A Romanis (deductâ anno U. C. 560 coloniâ) *Copiæ* nomen habuit. Unde, in eorum nummis, tam ΣΥΒ Αȣτῶ, & ΘΟΥΡΙΩΝ legitur, quàm ΚΟΠΙΑ, cum cornucopiæ.

[d] Diod. l. 12.
Ib. l. 11.
Goltz. tab. 29, 35.

Erat & *Siris* oppidum, ad Syrin fluvium: sed anno quarto Olymp. LXXXVI, [e] *Tarentini illius oppidi incolis migrare coactis, suorumque coloniâ deductâ, urbem condiderunt Heracleam,* [f] *paulum supra mare: posteà Siris Heracleotarum navale facta est. Ferunt Sirim à Trojanis conditam; Iliacæ Minervæ simulacrum ibi dedicatum proferunt, quasi ab Ilio allatum: Quod etiam Romæ, & Lavinii, & Luceriæ haberi dicitur.*

[e] Diod. l. 12.
[f] Strab. l 6.

Dein ΜΕΤΑΠοντίων urbs clara, [g] *condita à Pyliis qui cum Nestore ab Ilio navigarunt. Agricultura eorum adeò fœlix, ut meßem auream Delphis dedicaverint:* & eorum nummi spicâ signantur, in honorem Cereris. [h] *Metapontini, in templo Minervæ, ferramenta quibus Epeus, à quo conditi sunt, Equum Trojanum fabricavit, ostentant.*

[g] Ibid.
[h] Justin. l. 20. c. 2.

6 P Horum

[a] Plin. l.3. c.11.

Horum agro [a] *Tertia Italiæ Regio finitur. Connectitur Secunda Regio* (*Apulia & Calabria dicta*) *complexa* etiam *Salentinos & Hirpinos*, usque ad *Tifernum* fluvium.

[b] Sup. p.508.

[c] Flor. l.1. c.18.

ΣΑΛΑΝΤΙΝΩΝ urbs primaria *Tarentum*; quam Taras Neptuni filius condidisse perhibetur: & in Tarentinorum nummis, ΤΑΡΑΣ delphino insidet. Celebratur autem maximè *Partheniorum* Laconum (quorum modò [b] meminimus) colonia, sub Phalantho deducta, anno 1 Olymp. XVIII, juxtà Eusebium. Fuit urbs hæc aliquando [c] *Calabriæ & Apuliæ totiusque Lucaniæ caput*; *magnitudine*, *& muris, portuque nobilis*. Colonia Romana facta est anno U.C.631.

Plin. ib.

Post *Japygium promontorium, quo longissimè in maria excurrit Italia*, urbs est ΥΔΡΩΝΤΙΝΩΝ, *Hydruntum*; *quà in Græciam brevissimus transitus*: non magni nominis.

[d] L.1. Sat.5.

[e] Strab. l.6. p.282.

Ibid.

[f] Justin. l.3. c.4

ΒΡΕΝΔΗΣΙΝΩΝ urbs *in primis Italiæ portu nobilis, certiore transitu* in Græciam Asiamque. *Brundusium longæ finis chartæque Viæque* scilicet *Appiæ*; quæ hùc tandem perducta fuit, per Primam & Secundam Italiæ regiones: quod iter [d] Horatius facetè descripsit. [e] *Urbs à Cretensibus habitari dicitur, qui cum Theseo è Gnosso venerint; dein ab iis qui cum Japige è Siciliâ accesserint.* His autem, de quibus agimus, temporibus, *Brundusium Regem habuit, cui multum agri ademptum est à Spartanis qui cum Phalantho Tarentum venerant.* [f] *Brundusini nihilominùs Phalanthum posteà exulem receperunt, mortuumque splendidâ sepulturâ dignati sunt.*

[g] Strab ib. p.383.d.

Ibid.

ΑΡΠΑΝΩΝ urbs, [g] *quæ nunc Arpi, principio Argos Hippium, deinde Argyripa nominata fuit: Hanc Diomedes fertur condidisse*, cum post captam Trojam, uxoris conspiratione, regno pulsus esset. Urbs hæc, quondam inter *Italicarum maximas*, in Apuliæ *planitie sita est, non procul ab Ionio mari: ejus navale fuit Salapia.*

Plin l.3. c.13.

In cæteris Italiæ regionibus longè rariora sunt originis Græcæ vestigia. Regio IV (*Samnium* dicta) *in orâ Superi maris, à Tiferno ad Aternum amnem* porrecta, prætereunda est. Regio V (*Picenum* dicta) ab Aterno ad Aesem amnem, habet *Anconam coloniam, in ipso flectentis se oræ cubito*: unde in nummo, ΑΓΚΩΝ & *Brachium*, Anconæ symbolum. Regio VI (*Flaminia*, à viâ dicta) habet ΠΙΣΑΥΡΙΩΝ coloniam, *Pisaurum*. Regio VIII (*Æmilia*, à viâ itidem dicta) habet ΑΡΙΜΕΙΝΕΩΝ coloniam, *Ariminum*.

Regio

Regio VII (*Tuscia dicta*) ΦΑΛΕΙΩΝ, & ΚΟΣΩΝ urbes habuit. [a] *Damaratus, Tarquinii regis nostri pater, tyrannum Cypselum quòd ferre non poterat, fugit Tarquinios Corintho, & ibi suas fortunas constituit, ac liberos procreavit.* [a] Cic. Tusc. l. 5.

Ultrà, in Liguribus, est ΜΑΣΣΑΛΙΗΤΩΝ urbs celeberrima; & ΑΝΤΙΠΟΛΙΤΩΝ urbs, Massiliensium colonia: Massilia autem à Phocæensibus condita est, diù antequàm Phocæenses, [b] *Persarum adventu fugati, Olympiade XLIV*, ex Asiâ illuc se contulerunt: Quod ex Aristotele, docet [c] Harpocratio. [b] Solin. [c] In Μασσ.

Ex istis constat Græcos in Australiore Italiâ maximè versatos fuisse. De Græcis Italorum originibus, si plura velis, [*] Justinum adeas, & [†] Solinum. [*] L. 20. c. 1. [†] C. 8.

SED neque in Italiam tantùm Siciliamque, sed & in alias Europæ Asiæque partes Græci hoc seculo deduxerunt colonias. Corinthii, [d] *anno primo Olymp. XVIII*, *Corcyram* insulam colonis occupârunt. Corcyræi posteà ([e] *duce Phalio Corinthio, stirpe Heraclidarum, ex metropoli, prisco more, accersito*) *Epidamnum urbem in Illyrico condiderunt*; cujus navale fuit Dyrrachium. Eusebius hujus urbis conditum refert ad [f] an. secundum Olymp. XXXVIII, sub initia *Periandri* Regis: Verùm, ex supputatione Thucydidis, prælium navale, quod diù post Epidamnum conditam, inter Corinthios & Corcyræos commissum est, incidit in an. 1. Olymp. XXIX; sive *annum 260 ante belli Peloponnesiaci finem.* [d] Euseb. Chron. [e] Thucyd. l. 1. p. 17. [f] Chron. n. 1390.

Megarenses, [h] *anno tertio Olymp. XVII*, *Astacum condiderunt* in Bithyniâ; in eodem Propontidis sinu, eodemque loco, aut propè eum, in quo posteà *Nicomedia*, à rege dicta, condita fuit. Iidem, [i] *an. 2 Olymp. XXVI*, *Chalcedonem* condiderunt; atque an. 3 *Olymp. XXX*, *Byzantium* ex opposito, in Thraciâ; duce *Byzante*, à quo nomen. [h] Euseb. n. 1307. [i] Strab. l. 12. [*] Euseb. n. 1342. n. 1359.

Milesii, *an. secundo Olymp. XIX*, *Parion* urbem, in orâ Hellesponti extruxerunt, vel potiùs instaurarunt. Urbs enim [k] κληθεῖσα ἀπὸ Παρίου τοῦ Ἰασίωνος. Ammianus: *Parion, quam condidit Jasonis filius Parius.* De nummis ΠΑΡΙΑΝΩΝ [l] diximus. In deducendâ hâc coloniâ, [m] *Milesiis* adfuerunt *Erythræi*, & *Parii* ex insulâ. 1313. [k] Steph. [l] Sup. p. 143. [m] Strab. l. 13.

Juxtà Parium etiam à [n] Milesiis *Cyzicus condita est, an. 3 Olymp. VII*, vel 2 *Olymp. XXIV*; utrobique Eusebius, diversos auctores secutus: Ex alterâ parte etiam *Lampsacus condita, Olymp. XXXI* à [*] Milesiis. Hæc autem Stephano est Φωκαέων κτίσμα. [n] l. 14. p. 635 [*] l. 13. p. 589.

Porrò Milesii hisce temporibus Pontum Euxinum coloniis frequentarunt. [a] *Istrus* oppidum ab iis conditum est Olymp. XXXI, non procul à Sacro Istri fluminis ostio; & *Borysthenes urbs*, à magno flumine cognominata; *quæ & Olbia dicitur.* Herodotus [b] Ὀλβιοπολίτας à *Borysthenitis Græcis* diversos facere videtur. Ab iisdem etiam, [c] *an.* 2 *Olymp.* XXXVII, *Sinope condita*, in Paphlagoniâ; πόλις ἀξιολογωτάτη τοῦ Πόντου, *urbs Ponti illustrissima*; & regni tandem Mithridatici caput. *Phlegonti* autem apud Stephanum est [d] κτίσμα Μιλησίων Κώων. Sanè *Miletus propter coloniarum multitudinem* celebratur; [e] *super* LXX *urbium, per cuncta maria, genitrix.*

In Ægæo etiam mari, quædam hoc seculo deductæ sunt coloniæ: [f] *Olymp. XXXI, Acanthus condita, & Stagira*, in isthmo utrinque montis Atho. De [g] *Acantho à barbaris desertâ, & contentione inde ortâ inter Andrios & Chalcidenses*, Plutarchum adeas. Eodem tempore, in *Thracia, Abdera* à Teiis & Clazomeniis; dein Olymp. XLII, *Perinthus* à Samiis instaurata est: urbs utraque Herculis opus fuisse dicitur. Anno 4 Olymp. XXV, quo [h] *in Siciliâ Gela* urbs, ab Antiphemo; eodem *in Pamphyliâ, Phaselis condita* est à Lacio Lindio, illius fratre.

Neque omittenda est *Cyrenarum* colonia; de quâ duplex est Eusebii sententia: ad annum 3 Olymp. V, *Theræi Cyrenem condiderunt, Oraculo sic jubente: Conditor urbis Battus, cujus proprium nomen Aristoteles.* Rursùs ad an. 2 Olymp. XXXII, *Battus condidit Cyrenem.* Posterior hæc verisimilior videtur: quia [i] *Tradunt Anchionin cum Batto Theræo in Africam classe profectum, Coloniam Cyrenem deduxisse; eique in ejiciendis finitimis socium fuisse.* Anchionis ille, sive *Chionis Lacedæmonius* palmam quartùm tulit Olymp. XXXI; de quo, mox.

Battus autem primò [k] *Urbem condidit in Plateâ insulâ, Libyæ adjacenti; dein locum Libyæ* Ἀζίρισον (*vel* Ἄζιριν) *vocatum, amœnissimis collibus inclusum, sex annis incoluit: Septimo autem in Locum, cui* Ἴρασα *nomen, transiit, ubi Fons Apollinis.* Fons iste indigenis Κυρῆ vocabatur; cujus Callimachus Cyrenæus meminit.

[l] Οἱ δ' ὄπω πηγῆς Κυρῆς ἐδυνάσθο πελάσσαι
Δωριέες, πυκινὴν ἢ νάπαις Ἄζιριν ἔναιον.
Ad fontem Cyren nondum penetrare dabatur,
Umbrosam sed adhuc Azirin Dores habebant.

A fonte, urbi nomen. [m] Κυρήνη, πόλις Λιβύης, ἀπὸ Κυρήνης τῆς Ὕψεως

[a] Strab. l. 7. p. 319. sb. p. 306.
[b] Herod. l. 4. c. 18.
[c] Strab. l. 12. p. 545.
[d] Steph. in Σινώπη.
[e] Plin. l. 5. c. 29.
[f] Euseb. n. 1360.
[g] Quæst. Græc. §. 30. p. 298.
[h] Euseb. n. 1340.
[i] Chron. n. 1260, 1386.
[i] Pausan.
[k] Herod. l. 4. c. 156. & deinceps.
[l] Hymno in Apollinem.
[m] Stephan. in K.

ʼΥψέως, ἢ Κυρῆς πηγῆς ἐγχωρείας, *Cyrene, urbs Libyæ, vel à Cyrene Hipsei filiâ, vel à Cyre fonte indigena.* Fabulam, *de Hypsei Thessaliæ regis filiâ*, sequutus est Trogus; in cujus epitome, pro [a *condita fuit ab Aristæo, cui nomen Battos*] lege, *ab Aristotele*: pro [*Cyrnus*] lege, *Grinus*: neque fuit is *pater*, sed consanguineus: pro [*Theramene*] lege, *Thera*: pro [*Cyran*] lege, *Azirin*: & pro [*Speo*] lege, *Hypsæo*. a *Justin. l.13 c.7.*

Arcesilaus Batti filius in Cyrenarum regno successit patri: illi *Battus* Secundus; sub quo colonia magnum accepit incrementum. b Ἐπὶ δὲ τοῦ τρίτου (Βάττου τοῦ Εὐδαίμονος καλεομένου) Ἕλληνας πάντας ὥρμησε χρήσασα ἡ Πυθίη πλέειν, συνοικήσοντας Κυρηναίοισι Λιβύην, *Sub Rege tertio (qui Battus Fœlix nominatus est) Pythia oraculo suo Græcos cunctos ad navigandum in Libyam cum Cyrenæis habitatum induxit.* b *Herod l.4. c.159.*

Solinus Secundum hunc Battum intellexisse videtur, cum dixerit: *Cyrenas Battus Olympiade XLI condidit.* Sed de his satis, ex quibus manifestum est Græcos hoc Seculo admodum floruisse.

Bellum Messeniacum Secundum.

ANNO post Ithomes excidium XXXIX; anno quarto Olymp. XXIII, quâ Icarus Hyperesiensis stadium vicit (cum jam apud Athenienses Archontes Annui facti sunt; & Tlesias tunc archon fuit: apud Lacedæmonios autem regnarunt Anaxander Eurycratis filius, Polydori nepos; & Anaxidamus Zeuxidami F. Archidami N. Theopompi pronepos) Messenii à Lacedæmoniis defecerunt. *Pausan. l.4. p.243.*

Inter juventutem Messeniam eminebat Aristomenes, Andaniæ educatus; *cujus cum matre Nicoteleâ Genius quidam, draconis specie, concubuisse fertur. Hic igitur ætate atque animis vigens, aliique ex optimatibus Messenios ad defectionem instigabant. Neque apertè res statim agebatur; sed Argivos & Arcadas clàm explorabant; utrum illi, sicut priore bello, auxilium sibi laturi essent; qui in societatem eò paratiores erant, quòd cum Lacedæmoniis inimicitias apertas jam exercerent.*

Anno igitur primo post defectionem (anno 1 Olymp. XXIV) *Messenii signa cum Lacedæmoniis contulere ad Deras, in Messeniâ: neutris aderant socii; neque liquet penès quos fuerit victoria. Aristomenes, ob præclara facinora, post pugnam Rex salutatus est (Erat enim ex Æpyti-* *p.242.*

darum genere) Sed recusantem στρατηγὸν αὐτοκράτορα, Imperatorem eum elegerunt.

Hic ut initio belli hostes perterrefaceret, noctu Lacedæmonem veniens, ad Minervæ Chalciœcæ templum affixit scutum, in quo inscriptum fuit

Ἀριστομένην ἀπὸ Σπαρτιατῶν διδόναι τῇ θεῷ.

ARISTOMENEM DE SPARTANORUM MANUBIIS DICASSE DEÆ.

Lacedæmonii autem, cum iis è Delphis responsum esset, ut consiliarium Atheniensem adsciscerent, Athenas miserunt. Athenienses, ut neque Deo ipsi non parerent; neque Lacedæmonii optimam Peloponnesi partem obtinerent sine magno periculo, miserunt Tyrtæum. Erat is, διδάσκαλος γραμμάτων, Ludimagister, qui non sanæ mentis videbatur, & altero pede claudicabat. Ille ubi Spartam venit, elegos & anapæsta carmina

ᵃ Pausan. p. 245. *decantans, & principes & plebem edocuit.* ᵃ *Tyrtæus ipse nullum belli munus obibat: tantùm cohortationibus extremos agminis ad pugnandum*

ᵇ Plutarch. Apotheg. La on. p.230.d. *accendebat.* Postmodò ᵇ *cuidam quærenti, cur Spartani Tyrtæum poetam civitate donassent, respondit Pausanias Cleombroti filius,* Ὅπως μηδέποτε ξένος φαίνηται ἡμῶν ἡγεμών, *Ne videremur unquam usi peregrino duce.*

Pausan. ib. *Anno post prælium ad Deras* (anno 2 Olymp. XXIV) *cum jam socii sui utrisque præstò essent, convenère ad Apri monumentum (locus hic, qui dicitur* Κάπρου σῆμα, *in eâ parte fuit agri Messenici qui Stenyclerus vocatur; ubi Hercules olim,* ἐπὶ τομίων κάπρου, *super extis capri, cum Nilei liberis fœdus icisse fertur.) Huc Messeniis Elei, Arcades, Argivi, Sicyonii auxilia miserunt: Lacedæmoniis præstò fuerunt Corinthii, & è Lepreatis nonnulli, Eleorum odio ducti.*

Ib. p.246. *Aristomenes, quem lectissimi è Messeniis juvenes octoginta stipabant contra Anaxandri cohortem in acie stetit; quam tandem difficulter fudit: fusam persequi alios jubet: ipse cum suis ordines integros dare terga coegit, mox alios aliosque adoritur, donec totum Lacedæmoniorum exercitum in fugam vertit. Cum palantes ageret Aristomenes, scutum amisit: dum in eo quærendo cunctatur, Lacedæmoniis fugientibus datum est elabendi spatium. Aristomenes, Andaniam reversus, tæniis & carminibus à matronis gratulabundis receptus est.*

Scutum postea recepit, cum Delphos primùm venisset, atque inde Pythiæ jussu, in Trophonii adytum, apud Lebadæam Bœotiæ, descendisset.

p 247. *Clypeum hunc ipse post Lebadæam detulit, ibique affixit: Ejus* ἐπίσημα *insigne fuit Aquila alis expansis ad extremes clypei margines.*

Aristomenes,

Aristomenes, collectis Messeniis, assumtâque juvenum manu quos circum se habere solebat, sub vesperam ad Pharas contendit Laconiæ oppidum: Quo direpto, Anaxander Rex illum cum prædâ redeuntem à tergo urgebat. Aristomenes Regem iterùm fudit, & insequutus est, donec natium alterâ jaculo trajectâ, retrocedere cum prædâ coactus sit. Sanato vulnere, ipsam Spartam adoriri in animo habuit: sed Helenæ & Dioscurorum specie per visum oblatâ deterritus est. Pausan. p. 247.

Virgines, Dianæ choros in Caryis agitantes, interdiu ex occulto comprehendit; à juvenum libidine vindicavit; integrasque parentibus, magnâ pecuniâ acceptâ, reddidit.

Matronas, in Ægilis agri Laconici festum Cereris agentes, frustrà adortus est. Illæ enim ope Numinis fretæ, & cultris verubusque armatæ, quibus ad mactandas hostias & torrendas carnes usæ fuerant, vim repulerunt. Ipse Aristomenes, facibus percussus, captus est; sed eâdem nocte ad suos rediit. Archidamia Cereris sacerdos, non precio sed amore adducta, eum dimisisse dicitur: simulavit autem eum vinculis exustis, aufugisse. p. 248.

Tertio belli anno defectionis autem quarto (anno 3 Olymp. XXIV) *cum prope esset, ut prælium,* ἐπὶ τῇ μεγάλῃ Τάφρῳ, *ad Magnam Fossam committeretur, & Arcades ex omnibus urbibus auxilia Messeniis tulissent; Aristocrates Hicetæ filius, patriâ Trapezuntius, Rex Arcadum, eorumque tunc exercitûs Dux, à Lacedæmoniis pecuniâ corruptus, suis terrorem fecit; edixitque ut dato à se signo, quisque fugâ suæ saluti consuleret. In utrâque agminis parte constiterunt Arcades, cum neque Elei, neque Argivi, neque Sicyonii pugnæ interessent. Quare cum jam iniretur prælium, & Aristocrates Arcadas abduxisset, Messeniis lævum cornu & acies media nudata est. Illos itaque destitutos Spartani agmine circundato cingunt, & periculo minimo victoriam sibi vindicant.* p. 249.

Aristomenes reliquias prælii collegit; & Andaniâ, oppidisque mediterraneis relictis, ἐς Εἶραν, *in Eiran montem se recepit. Pylii & Mothonæi oram maritimam Messeniis incolumem præstiterunt: ex reliquo ipsorum agro, non minùs quàm ex Laconico, prædas agebant. Aristomenes cohortem 300 virorum coegit; cum quibus hostilem agrum undequaque infestum reddidit: ipse nocte egressus, Amyclas* (XX stadiis à Lacedæmone) *diluculo diripuit.* Tandem verò, anno tertio post cladem ad Fossam, anno defectionis septimo, anno 2 Olymp. XXV, *Aristomenes cum ambobus Lacedæmoniorum Regibus congressus, &* p. 250.

percußo ictu lapidis capite corruens, cum 50 *de suis captus est, & Spartam pertractus*: reliqui in Eiran aufugerunt. Pausan. p. 349. Συνεληλαμένοις δὲ ἐς τοῦτο τὸ χωρίον περιεκάθηντο οἱ Λακεδαιμόνιοι πολιορκίᾳ, σφᾶς αὐτίκα ἐξαιρήσειν νομίζοντες. Ἀντήρκεσαν δὲ ὅμως οἱ Μεσσήνιοι, καὶ μετὰ τὴν ἐν Τάφρῳ συμφορὰν ἑνί τε καὶ δέκα ἔτεσι ἀμυνόμενοι, *Lacedæmonii illos in hunc locum coactos obsidione cingebant, existimantes locum illicò capi poße: Veruntamen Messenii resistebant tàm post cladem ad Foßam, quàm undecim annos se defendentes*, cùm jam obsessi essent. Undecennalis enim obsidio, non à clade ad Fossam (ut interpres) sed ab Aristomenis captivitate numeranda est: quod ex sequentibus satis liquet.

p. 250. *Lacedæmonii Aristomenem cæterosque captivos* ἐς τὸν Κεάδαν *dejecerunt.* (Ea est fovea altè dehiscens, *in quam sceleratissimi quique damnati præcipites dantur.*) *Reliqui periêre: Aristomenem, ut alias,* p. 251. *tunc quoque servavit Deorum aliquis. In imo specu, veste obvolutus, cum extremam vitæ horam triduò expectasset, audito strepitu, facie retectâ, per sublustres tenebras vidit vulpem cadavera appetentem. Cogitans itaque bestiam per ostiolum aliquod illuc penetrasse, & opperiens donec ea propiùs accederet, alterâ manu feram prehendit, alterâ chlamidem objiciebat mordicùs prensandum quoties illa se convertisset; eique obsequutus, per invia trahendum se præbebat. Tandem cuniculum vidit, non ampliorem quàm quo vulpes evadere posset; & per eundem aliquid lucis. Aristomenes vulpem dimisit & cavernulam manibus aperiens, ad suos tandem evasit in Eiram*, jam obsessam.

Aristomenes Corinthios, Spartanis ad Eiræ obsidionem missos, noctu adortus, duces occidit, castra diripuit; & Jovi Ithomatæ Ἑκατομφόνια p. 252. *iterùm fecit: Prima ab eo peracta sunt post prælium ad Apri monumentum. Id sacrum, veteri instituto, ab iis Messeniis fiebat, qui centum hostes in pugnâ occidissent. Tertia etiam ab eodem facta referunt.*

* Athenei, l. 4. *Spartani, quòd Hyacinthia* (festum * triduanum) *aderant, dierum* 40 *inducias cum Messeniis pepigerunt. Aristomeni, induciarum fiduciâ securiùs vaganti, septem sagittarii Cretenses insidias faciunt; captumque pharetrarum loris vinciunt, & quòd nox appeteret, in tigurium agri Meßenici pertrahunt; in quo habitabat virgo cum matre viduâ. Virgo hæc per somnium nocte priore viderat, Lupos illùc pertrahentes Leonem vinctum, ungues non habentem: ipsam verò vinculis exoluisse Leonem, unguibusque armasse; & sic Lupos à Leone laniatos fuisse.*

Puella,

Puella, Aristomenis nomen à matre edocta, somnium intellexit. Itaque vinum Cretensibus largiter fudit; cumque somno vinoque sepulti essent, illa maximè consopito pugionem eripuit, quo Aristomenis vincula abscidit: Ille liberatus insidiatores interfecit; & pro navatâ saluti suæ operâ, Virginem Gorgo filio suo uxorem dedit, licèt ille decimum octavum ætatis annum nondum impleverat.

Undecimo obsidionis anno; cum Aristomenes, accepto nuper vulnere, vigilias pro more circumire non poterat; & milites qui excubabant per effusissimos imbres stationem deseruerent; bubulcus quidam adulter, ab uxore militis præsidiarii occultus, rem audiebat Lacedæmoniisque indicabat, Arcem præsidio nudatam esse. Illi protinùs per imbres tenebrasque, admotis scalis, muros transcendunt. Diù pugnatum frustrà. Tandem Aristomenes, uxoribus liberisque in medios ordines receptis, hostibus signum dedit se discessionem petere; quam quidem facile impetravit. Hoc modo afflictæ Messenorum reliquiæ servatæ sunt; ipsi autem suis sedibus ejecti. Eirâ captâ, Secundum hoc Messeniorum & Lacedæmoniorum bellum finem habuit, Archonte Athenis Autosthene, anno primo Olymp. XXVIII, quâ stadium vicit Chionis Lacon; anno obsidionis XI, defectionis XVIII, Anno Attico 915. Pausan. p.253. p.255. p.257. p.259.

Arcades Messeniis, qui evaserunt, ad Lycæum montem occurrere, eosque per urbes hospitio comiter diviserunt. Aristomenes autem homines quingentos selegit, cui etiam Arcades trecenti in societatem facinoris se obtulerunt, Spartam invadendi consilio, dum Lacedæmoniorum pars magna rapiendis Messeniorum rebus adhuc occupata esset; Verùm Aristocrates Arcadum Rex, Lacedæmoniis, eorum pecuniâ delinitus, consilium patefecit: ex rescriptâ Anaxandri R. epistolâ interceptâ, tam indicium hoc, quàm fugæ ad Magnam Fossam detecta sunt. Arcades itaque Aristocratem lapidibus obrutum, & insepultum, extra fines abjecere. p.257. p.258. p.259.

Messenii, quotquot ad Eiran, aut alibi relicti, à Lacedæmoniis in publicorum servitiorum numerum conscripti sunt. Pylii, & Mothonæi, aliique maris accolæ Cyllenen, Eleorum navale, classibus se receperunt; & cum iis qui in Arcadiam profugerant, de novis sedibus communi classe quærendis consilium ineunt: Aristomenem omnes deducendæ coloniæ ducem poscebant. At ille (se cum Lacedæmoniis bellaturum, quamdiù viveret, affirmans) duces illis Gorgum & Manticlum dedit. Nomen dederunt omnes, quos aut senectus aut egestas non detinuit.

6 R *Intereà*

Pausan. p. 260. *Interea Anaxilas, Rhegii tyrannus (quartus ab Alcidamidâ, qui*
a Vide Strab. [a] *post Aristodemi regis mortem, Ithome expugnatâ, è Messeniâ Rhegium*
l. 6 p. 257. *commigraverat) Messenios in Italiam accersit. Erat illi cum Zanclæis bellum, quibus ager opimus, urbs opportuna: hanc se Messeniis traditurum dixit, si secum hostem confecissent. Consentientes Anaxilas in Siciliam traduxit. Zanclæos Anaxilas navali, terrestri prælio Messenii fudere: dein hinc à Rheginis, illinc à Messeniis terrâ marique obsessi, dejecto muro, ad aras deorum & templa confugiunt: supplicibus concessa est*
Pausp. p. 261. *impunitas; & fide ultrò citròque datâ, domicilium utrisque commune fuit: Urbem verò pro Zancle Messenen appellari placuit. Hæc gesta sunt Olympiade XXIX; quâ Chionis Lacon iterùm vicit, Archonte Athenis Miltiade.*

Ibid. *Aristomenes filiam suam ad virum deduxit Rhodum. Damagetus enim Rhodius, Jalysi rex, ex oraculo sciscitans, unde illi uxor ducenda esset: respondit Pythia, ut illius filiam duceret, qui esset τῶν Ἑλλήνων ὁ ἄριστος. Ille igitur hanc uxorem duxit. Aristomenes inde, cum Sardeis ad Ardyn Gygis filium, & Ecbatana ad Phraortem Medorum regem transmittere cogitaret, morbo oppressus, diem extremum obiit.*

b Pausan. Lacedæmonii, Messeniâ potiti, [b] *Arcadas bello adorti sunt, & in*
l. 8. p. 519. *Phigalensium fines exercitum duxere: incolis prælio victis, urbem obsidione cinxerunt; cumque parum abesset quin muri expugnarentur, Phigalenses, certis conditionibus dimissi, effugere. Illis ejectis, excisa est Phigalia, Archonte Athenis Miltiade* (iterùm) *anno secundo Olympiadis XXX, quâ Chionis Lacon tertiùm vicit.*

Chionis iste etiam Olympiade XXXI palmam quartùm retulit:
c Ibid l. 6. p. 366. Ejus victoriæ in duabus stelis, alterâ [c] *Olympiæ*, alterâ [d] *Lacedæmone*
d Ib. l. 3. p. 186. incisæ erant. [e] Χίονις (sive Ἀνχίονις) ἀνὴρ Λακεδαιμόνιος δρόμου νίκας ἀνείλετο, ἄλλας τε καὶ Ὀλυμπιάσιν. ἐνταῦθα γὰρ ἑπτὰ ἐγένοντο νῖκαι· τέσσαρες μὲν σταδίου, διαύλου γὰρ λοιπαί, *Chionis Lacedæmonius palmas tulit tum alias, tum Olympicas: numerantur ibi VII: De Stadio, IV; de curriculo iterato, reliquæ.* In Olympionicarum
f Græc. p. 216 catalogo (cum [f] Eusebianis edito) tres tantùm palmæ *Chionidi* tribuuntur: primam ejus victoriam, Olympiade XXVIII, Χάρμις
Ibid. quidam injustè usurpat. Reponendus est Χίονις, οὗ τὸ ἅλμα ποδῶν ἦν νβ', *Cujus saltus erat pedum* 52. Singularis saltûs prodigiosus
e P. 516. modus. Hunc cum Batto ad Africam proficisci [e] diximus.

Hæc

Hæc Pauſanias per *Olympiadas Archonteſque*, juxtà recentiorem Græcorum Chronologiam, ſatis accuratè tradidit: Hujuſmodi computationem nondum obtinuiſſe[a] monuimus. Olympiadum ratio, [a] *Supra, p. 59.* cum ſint illæ numeris ordinalibus digeſtæ, longè certior eſt temporum norma, quàm ἡ τῶν Ἀρχόντων ἀναγραφή; quæ inſtabilis eſt, neque per ſe ſatis conſiſtit. Cum verò Pauſanias, in ponendâ Archontum Annuorum Decennaliumque Epochâ, tam à Dionyſio, quàm à Marmore Arundeliano diſcrepet, res iſta in diſquiſitionem veniat.

Epochæ Marmoreæ.

Ἀφ' οὗ κατ' ἐνιαυτὸν ἦρχεν Κρέων, ἔτ. ΗΗΗΗΠΔΔ.	EX quo Creon fuit Annuus Archon, an. 420.	899
Ἀφ' οὗ . . . . . ἔτη ΗΗΗΗΔΠΙΙΙ, ἄρχοντος Ἀθήνησι Λυσιᾶ.	Ex quo . . . . an. 418, archonte Athenis Lyſiâ.	901
Ἀφ' οὗ Τέρπανδρος ὁ Δερδένεος ὁ Λέσβιος, τοὺς νόμους τοὺς . . . . α . . . ων δ . . . ους . . καὶ αὐλητ . . λησε καὶ τὴν ἐμπροσθέμου δίκην μετέστησεν, ἔτ. . ΗΗΗΙΔΔΔΔΙ, ἄρχοντος Ἀθήνησιν Δρωπίδου.	Ex quo Terpander Lesbius, Derdenei fil. Nomos . . . . anni 381, archonte Athenis Dropide.	938

Archontes Annui.

POſtquam Medontidæ VII ſingula ſua Decennia (vel mirâ eorum fortunâ, vel chronologorum conſenſu) impleverant; viſum eſt Athenis *Annuos* creari *Archontes*. Præfuerunt Reipub. IX ἄρχοντες annui; ὁ τοῦ ἐνιαυτοῦ ἐπώνυμος, ὁ Βασιλεὺς, ὁ Πολέ- *Jul. Poll.* μαρχος, οἱ ἓξ Θεσμοθέται. Primus ἐπώνυμος *Creon* factus eſt, *l. 8. c. 9 § 1.* anno Attico 899; qui eſt primus Olympiadis XXIV. Ita poſuit ſagaciſſimus Marmoris illuſtrator; quem libentèr ſequor.

Athenienſes Eponymorum Archontum nominibus ſignabant *Thucyd. l. 5.* inſtrumenta publica; ut Lacedæmonii, Ephororum. Politica primùm fuit ἀρχοντογραφία; demùm chronologica. [b] Demetrius [b] *Diog. Laert. in T. Thalet.* Phalereus, ipſe ἄρχων an. 4 Olymp. CXVII, primus contexuit τὴν Ἀρχόντων ἀναγραφήν; in uſum, ni fallor, Chronologicum. Marmor Arundelianum, exaratum *Diogneto archonte*, id eſt, anno 4 Olymp. CXXVIII, Epochas Græcas *Athenienſium archontibus* ſignat.

Neque extat quisquam vetustior qui ἀρχόντας in chronologiam adhibuit. Inde etiam constat *Archontes* in chronologorum auxilium priùs accersitos fuisse, quàm *Olympionicas*; quos Marmor omnino non agnoscit. Cum verò Archontum chronologia non satis fixa esset, prudenter Timæus [a] *Archontes cum Olympionicis contulit.*

[a] Sup.p.495.

De Archontum Annuorum epocha non satis convenit inter veteres.[b] Eusebius eorum institutionem ponit ad an. 2 Olymp. XXIV. Dionysius Halicarnassensis singulis Regum Romanorum initiis, & post Regifugium, singulis Olympionicis confert Athenienses Archontes, usque ad finem operis, sive Olympiadem LXXXIV: & (in Dinarcho) archontes LXX continuos recitat, usque ad Olymp. CXXII. Hic *Primum* Archontem *Annuum* posuit ad annum *Tertium* Olympiadis XXIV: Quod sic colligitur. De Româ conditâ agens, dicit, [c] *Annum primum VII Olympiadis fuisse annum primum Charopis Decennalis archontis.* Charops itaque, Decennalium primus, cœpit anno Attico 831, juxta Dionysium. VII Decennales obtinent annos LXX. Ita primus Annuorum incidit in annum Att. 901; qui est tertius Olymp. XXIV.

[b] Chron.

[c] Antiq. Rom.l.1. p 57, & 61.

Diodori Siculi Decas Secunda est locuples Archontum thesaurus: Ab Olympiade LXXV Archontes continui cum Olympionicis conferuntur, usque ad Olympiadem CXX. Horum pars posterior, ab Olympiade CIV, ex Dionysii Dinarcho confirmatur; alicubi suppletur; & duarum Olympiadum archontibus augetur. Ex istis tamen non est colligere Annuorum Archontum initium; cum quinque libri posteriores Primæ Diodori Decadis desiderentur. Verùm cùm Dionysio ubique benè conveniat cum Diodoro; verisimile est utrumque eandem sequutum fuisse ἀναγραφήν.

Africanus numerat [d] *A Creonte primo archonte ad Philenum ἀρχόντας 903, ad Olymp. CCL; quum Gratus Severianus & Claudius Seleucus consulatum Romæ gesserunt, anno tertio Antonini Aug.* Elagabali: Quò chronicon suum perduxit Africanus. Si Philinus esset archon an. primo Olymp. CCL, & 903 à Creonte; certè Creon archon fuit anno tertio Olymp. XXIV.

[d] Syncell. p.212.b.

Ab his omnibus longè discrepat Pausanias; qui pro re natâ passim Annuorum archontum meminit, & Olympiadum annos assignat. Ac licèt, apud eum, *Hybrilides* (archon an. 2 Olymp. XXII) & posteriores, qui obiter occurrunt, *Archidemides*, *Diophantus*,

Asteius,

Asteius, Phrasiclides, Dyscinetus, Agathocles, Theophilus; in assignatis Olympiadum annis, cum Dionysio & Diodoro optimè convenianti: nihilominùs certum est Pausaniam, in statuendo Archontum Annuorum Decennaliumque initio, Dionysium toto quinquennio excessisse. Dionysius, à Primâ Olympiade Vulgari; ad primum archontem Annuum, numerat annos 95, id est, ad annum tertium Olymp. XXIV: Pausanias autem numerat annos tantùm 90, id est, ad annum secundum Olympiadis XXIII. Ipse sui calculi tria exempla exhibet.

I. *Amphia capta est anno secundo Olymp. IX, anno quinto Æsimedis archontis decennalis.* Is est annus à primâ Olympiade 34. Adde reliquos Æsimedis annos quinque; & successorum V an. 50: habes annum Olympiacum 89, & anno proximo, Primum Archontem. *Messen. p.225.*

II. Rursùs, Ithome capta est *anno primo Olymp. XIV, cum Hippomenes decennalis magistratus annum quartum ageret.* Is est annus Olympiacus 53: adjice residuos Hippomenis annos sex; & successorum III, annos 30; fit numerus annorum 89: sequitur πρῶτος ἄρχων. *p.241.*

III. Denique, Bellum Messeniacum Secundum cœpit *an. XXXIX post Ithomes excidium*; *anno quarto Olympiadis XXIII, cum Tlesias esset Athenis archon annuus.* Primus annus Olymp. XXIII, est annus Olympiacus 89, & (juxtà rationes Pausaniæ) postremus Decennalium Archontum; Anno secundo, iis successit Creon, primus archon Annuus; *Anno quarto, Tlesias*, archon tertius. In Marmore, ἄρχων tertius *Lysias* vocatur. *p.243.*

Hæc Pausaniæ inter se sunt satis congrua; neque emendatore indigent: Ex quibus manifestum est, diversas olim fuisse Annuorum archontum epochas, dispares eorum numeros. Pausanias, in suâ vetustiorum Archontum serie, quinque plures numerat, quàm Dionysius & Africanus: quinam verò illi fuerint, aut quos locos in catalogo habuerint, haud liquet.

In Marmore, duorum Archontum discrimen est initio: posteà, unius usque ad *Lachetem*, archontem Olymp. XCV: deinde verò nullum. *Laches* ibi archon est an. Att. 1182: *Aristocrates* an. 1184: interstitium est unius archontis. At verò Diodorus *Lachetem* habet archontem, anno 1 Olymp. XCV; *Aristocratem*, ejus successorem, an. secundo. Diodorum sequutus est Aristides; cui *à Lachete septimus archon Eubulides*: inter quos Diodorus archontes quinque recenset. *Sup. p.462.* *Tom. III. Platonic. II. p 474.*

6 S Apud

Apud Diodorum igitur (si Marmori fides) archon unus eò loci desiderari videtur. Ultrà non quæro. Archontes enim, qui ante transitum Xerxis sparsim supersunt, adeò rari sunt, & malè cohærentes, ut chronologico calculo prorsùs sint inutiles. Neque mirum, si de vetustioribus sit controversum; cum eorum nomina (ut & Olympionicarum) à chronographis serò congesta fuerint.

Corinthi Reges.

Thucyd. l. 1. p. 10. *Corinthus urbs, ad Isthmum sita, semper ferè fuit emporium; utrinque terrâ, utrinque mari commercia exhibens: unde antiquis poetis* ἀφνειὸς, *Locuples dicitur. Amenocles Corinthius, Græcorum primus, Triremes Corinthi & Sami ædificavit.* Priùs Græci, πεντηκοντόροις καὶ πλοίοις μακροῖς, *navibus quinquaginta remigum & navigiis longis usi sunt.* Exinde *Græci rebus maritimis operam studiosiùs dederunt; & latrocinia sustulerunt.* Circà annos 40, postquàm *Amenocles ad Samios venerat, Navale prælium (omnium quæ novimus vetustissimum) inter Corinthios & Corcyræos commissum est. Sunt autem anni* 260 *ab eo prælio usque ad finem belli Peloponnesiaci.* Id bellum finem habuit anno primo Olympiadis XCIV, anno Per. Jul. 4310. Deme annos 260; habes annum 4050, qui est primus Olympiadis XXIX; quo tempore, *Prytanes Annui* magistratum adhuc Corinthi gerebant. Circà idem tempus, etiam *Anaxilas*, rex Rhegii, *Zancleos* navali prælio superavit: Istis autem prior erat [a] Salmanasari & Tyriorum naumachia.

[a] Sup. p. 480.

De Heraclidis Corinthi Regibus, Diodorus apud Syncellum. [b] *Sub Heraclidarum reditum, Aletes Corinthum obtinuit, vir insignis qui urbem auxit, & regnavit annos* 38. *Post quem è posteris maximus natu semper in regnum successit. Regnavit Ixion an.* 38: *Agelas*, 37: *Prumnes*, 35: *Bacchis*, 35; *qui cum esset eorum qui præcesserunt illustrissimus; qui sequuti sunt non ampliùs Heraclidæ, sed Bacchidæ nominati sunt. Post hunc, Agelas regnavit an.* 30: *Eudamus*, 35: *Aristomedes* (Aristodemus Pausaniæ, & Eusebio) *an.* 35; *qui Telestem puerum reliquit, cujus regnum Agemon, ejus avunculus & tutor, administravit annos* 16: *post quem Alexander regnum occupavit an.* 25: *Hunc Telestes, regno patrio privatus, sustulit, & regnavit annos* 12. *Eo autem à cognatis sublato; Automenes regnavit in annum: Bacchidæ autem omnes, ab Hercule genus ducentes, imperium retinuerunt, cum essent plures*

[b] Syncell. p. 179.

quàm ducenti, & communi jure præsiderunt Urbi: Ex iis autem unum Prytanin, qui loco Regis esset, annuatim elegerunt, per annos XC; usque ad tyrannidem Cypseli, à quo ejecti sunt. Eusebio ferè convenit cum Diodoro: paulò aliter [a] Pausanias. *Aletes*, ait, *ejusque posteri regnarunt*, ἐπὶ γενεὰς πέντε, *per generationes quinque, usque ad Bacchin Prumnidis filium: Bacchiadæ qui vocantur, regnarunt*; πέντε ἄλλας γενεάς, *quinque alias generationes, usque ad Telesten Aristodemi filium; quem ob simultatem Arieus & Perantas sustulerunt. Nullus deinceps Rex erat: sed Prytanes, ex Bacchiadarum gente, annuum magistratum gerebant; donec Cypselus Eetionis filius, occupatâ tyrannide, Bacchiadas expulit.* Pausanias Genealogiam; Diodorus regni successionem respicere videatur. [a] L.2.p.92.

Cum verò Pausanias *ætates quinque*, Diodorus *Reges quatuor* tantùm ante Bacchin numerent; cum collecti Regum XI Prytanûmque anni (qui sunt 417) initium Cypseli non attingant; verisimile est Regem unum, qui ante Bacchin regnaverit annos circiter 30, apud Diodorum desiderari. Computemus tempora: Heraclidarum Reditus fuit an. Attico 476 [b]: adde Regum XI annos 326; habes an. Atticum 802, & Olympiadem illam quæ præcessit Corœbi victoriam; in quâ [c] *Automenes Prytanis* ab Eusebio ponitur: adjice Prytanûm annos 90; habes an. Att. 892, & Olympiadem XXII. Hæc autem manca sunt: quia Cypselus tyrannidem non arripuit ante Olympiadem XXXI. Defectum hunc ipse agnoscit Diodorus; qui καθ' ὁμάδα 30 annos plures numerat, quàm κατὰ πλάτος. Dicit enim *Cypseli tyrannidem* τῆς καθόδου Ἡρακλειδῶν ὑστερεῖν ἔτεσι υμζ, *Heraclidarum reditu posteriorem fuisse annis* CCCXLVII. Syncellus etiam Regibus istis adjicit annos 24; dicens, [d] *Corinthiorum Reges durasse annis* CCCL; *post quos Annui Prytanes.*

[b] Sup.p.335. [c] Chron. n.1238. Syncell. p.179. [d] Ib.p.186. a.

Cypselus Rex.

CYPSELI fortuna, ab Oraculo prædicta, illi adhuc infantulo insidiarum causa fuit; sed à Labda matre in *cypselâ* (mensurâ frumentariâ) absconditus, periculum evasit. Inde ei nomen. *Ob servatum parentem, ejus posteri Arcam in Olympiâ dedicarunt*, affabrè cœlatam, & [e] βουστροφηδὸν inscriptam; quam graphicè descripsit Pausanias. Herod.l.5. c.92. [e] Sup.p.120.

Quo stratagemate Cypselus Bacchiadas Corintho expulerit, refert [a] Polyænus. Ælianus ait, [b] διὰ τὴν τρυφὴν *per luxuriam immoderatam Bacchiadarum principatum apud Corinthios, quùm ad summam potentiam pervenißet, dissolutum esse.*

[a] *Lib.* 5. [b] *Var. l.* 1. *c.* 19.

[c] *Cypselus Corinthius, cùm votum fecißet Jovi, Si civitate illâ potitus fuisset, se dedicaturum universas Corinthiorum facultates; jussit Censum describi: illisque professis, Decimam bonorum partem à singulis abstulit, de reliquis jussit eos negotiari & rem facere: annoque vertente, idem fecit. Ita evenit annis decem, ut & ipse haberet omnia Corinthiorum bona, eaque consecraret; & Corinthii intereà quærerent alia.*

[c] *Aristot. Oecono n. l.* 2 *p.* 389. *c. init.*

Ib. Pol. l. 5. *c. ult.* Ἡ τῶν Κυψελιδῶν τυραννὶς διετέλεσεν ἔτη τρία καὶ ἑβδομήκοντα καὶ ἓξ μῆνας. Κύψελος μὲν γὰρ ἐτυράννησε ἔτη τριάκοντα. Περίανδρος δὲ τετταράκοντα (καὶ τέτταρα· Vox hæc redundare videtur) Ψαμμήτιχος δὲ ὁ Γορδίου, τρία ἔτη, *Cypselidarum tyrannis firma permansit an.* LXXIII *& sex menses. Cypselus enim regnavit annos* XXX: *Periander, an.* XL: *& Psammitichus Gordiæ filius, annos tres. Causa durationis erat; quòd Cypselus quidem* δημαγωγὸς ἦν, καὶ κατὰ τὴν ἀρχὴν διετέλεσεν ἀδορυφόρητος, *blandus erat populi ductor, & in imperio custodes corporis nunquam adhibuit: Periander autem, licèt tyrannicus, tamen bellicosus erat.*

Oraculum prædixerat.

Herod. l. 5. *c.* 92. §. 5.

Κύψελος Ἠετίδης βασιλεὺς κλειτοῖο Κορίνθου·
Αὐτὸς, καὶ παῖδες· παίδων γε μὲν οὐκέτι παῖδες.
Cypselus Eetides claræ Rex esto Corinthi;
Ipse, & eo nati; sed nulli deinde Nepotes.

Periander duos habuit filios; *Cypselum*, ἄφρονα, mente captum, & rebus gerendis inidoneum; & *Lycophrona*, à Corcyræis interfectum. Illi igitur successit *Gordiæ filius*. Quis autem Gordias ille? Non sanè Periandri frater: refragatur Oraculum. Sententiæ tamen Aristotelis suffragatur Strabo [d]. *Cypselus*, ait, *tyrannidem occupavit*, καὶ μέχρι τριγονίας ὁ οἶκος αὐτοῦ συνέμεινε, *& ad hæredem tertium propagavit.* Ælianus [e] observat, *tyrannidem rarò* ἐπὶ τριγονίαν *ad nepotes propagatam esse: Cypselidarum autem Corinthi* εἰς ἐκγόνους *ad posteros permansisse.*

[d] *Lib.* 8. *p.* 378. *c.* [e] *Var. l.* 6. *c.* 13.

Initia Cypseli ab exitu Periandri investiganda sunt. *Ille mortuus est (ut refert Sosicrates,* apud [f] Laertium) *annis quadraginta ante Crœsum;* καὶ ἑνὶ πρὸ τῆς τεσσαρακοστῆς ἐννάτης Ὀλυμπιάδος, *Uno autem anno ante* XLIX *Olympiadem,* id est, anno quarto Olymp. XLVIII.

[f] *In Periand.*

Regnavit

[a] *Regnavit annos* XL. Ergò, *Periander* ἤκμαζε *inclaruit* (post obitum patris) *circà Olympiadem XXXVIII*; anno scilicet quarto. Eusebius autem ad *an. primum Olymp. XXXVIII. Apud Corinthios tyrannidem exercuit Periander*: annos 44 illi attribuisse videtur. [b] *Regnabat Cypselus annos XXX.* Consurgit igitur illius initium ex anno secundo Olympiadis XXXI, qui est annus Atticus 928, & Per. Jul. 4059.

[a] *In Periandro.* *Chron. n.1389.* [b] *Herod.l.5. c.92.*

Ad SECULUM XVIII.

ASIA, ab Ægyptiis derelicta, in Regna diversa dispertita fuit: Ineunte itaque hoc Seculo, hic erat in Oriente rerum status. Anno Nabon. 104, *Psammitichus*, rex Ægypti, Azotum adhuc obsidione premebat: Hierosolymorum rex *Josias* reparando Templo, & pietatis operibus occupatus erat: Babylonis ac Nini rex erat *Chiniladanus*, ignaviâ obscurus: Lydorum rex *Ardys*, à Cimmeriis oppressus; & Medorum rex, *Phraortes*, victoriâ Persicâ superbus. Qui motus, quæ immutationes insequutæ sint (donec Asia in Monarchiam redacta fuerit) ordine enarrabuntur.

PHraortes exercitum duxit contra Aßyrios, Ninum tenentes; à quibus victus, cum magnâ exercitus parte interiit, cùm regnaßet annos* 22; Anno Nabon. 114. Illi, in *Medorum regno*, *successit filius* *Herod.l.1. c.102.*

Cyaxares:

QUI majoribus bellicosior, milites Asiaticos primus in turmas decuriavit, & Hastatos, Equites, Sagittarios (anteà confusos) in suos ordines distribuit. Hic collectis omnibus intrà Halym copiis, Assyrios prælio superaverat, & Ninum obsidione tenebat; quum ingens Scytharum exercitus in Mediam penetravit. *Ib. c.103.*

Scytharum incursio.

CImmerios insequuti sunt Scythæ: illi juxtà mare iter tenebant, hi autem aberrantes viâ, Caucasum ad dextram habentes, in mediterranea conversi, Mediam intrârunt. [c] *Duxit eos Madyes Protothyæ filius, Rex Scytharum. A Meotide lacu ad Phasin fluvium & Colchos, iter est triginta dierum: inter Colchos & Medos una gens Saspires interjacet,*

Ib.l.4.c.12. [c] *l.1.c.104.*

jacet, neque longum est iter. Scythæ autem non hàc intrârunt, sed viâ superiore & multùm longiore, Caucaso monte ad dextram relicto. Hic Medi (solutâ Nini obsidione) *cum Scythis congressi, & prælio fusi, Imperium amiserunt; & Scythæ omni Asiâ potiti sunt.*

[a] Herod. l. 1. c. 105. [a] *Hinc illi rectà in Ægyptum contendunt; sed Syriam Palæstinam ingressis occurrit Psammitichus rex Ægypti, qui muneribus precibusque effecit, nè ulteriùs progrederentur.*

Pauci aliquot ex regredientibus Scythis, vetustissimum Uraniæ Veneris templum, quod in Ascalone urbe Syriæ est, spoliarunt; quibus eorumque posteris Dea morbum immisit fœmineum.

[b] Strab. l. 15. p. 687. Fertur etiam [b] *Idanthyrsus Scytha excursionem fecisse in Asiam, usque ad Ægyptum*: quo autem tempore, non liquet.

Psammitichus autem, post 29 annorum obsidionem, *Azotum* cepit. Et excisa quidem videtur urbs illa, cùm non ita multò post, [c] *Reliquium Asdodi* à Jeremiâ dicatur. [c] Jerem. 25. 20.

Non diù post, *Psammitichus* grandævus fato concessit, anno Nabon. 118; [e] *cum regnasset annos 54.* [f] *Sepultus est in urbe Saï, Ægypti Inferioris Metropoli, in templo Minervæ;* [g] *proximè Palatium ad lævam manum intranti. Nam Saitani intra Templum sepelierunt Reges, qui sunt ex eo nomo, omnes.* [e] Herod. l. 2. c. 157. [f] Strab. ib p. 802. a. [g] Herod. ib. c. 169.

Nechos Rex.

Ibid. c. 158. NEchos, *Psammitichi filius, patri successit in regno Ægypti.* Rex hic elati fuit & magna spirantis animi: pristinæ Ægyptiorum gloriæ æmulus, Imperium Asiæ, quod Pater lentè tentaverat, recuperare suscepit. [h] *Comparavit copias bellicas, & construxit triremes, tam in mari Septentrionali, quàm in sinu Arabico ad Mare Rubrum; quarum navalia adhuc cernuntur.* [h] c. 159.

A tempore deportati Manassis, Judæorum Reges sub Babyloniorum clientelâ fuisse videntur. *Chiniladanus* jam annum regni vicesimum agebat, Princeps ignavus; ergà quem tamen *Josias Rex*, Dei observantissimus, fidem servandam, transitumque hosti ejus non concedendum censuit; sed in occursu exercituum, occisus est in Magiddo, vel *in valle Magiddunis*. Planitiei meminit[a] Zacharias: Est autem *Magiddo* urbs in viâ, quâ ex Ægypto itur in Syriam, non procul à mari Phœnicico; semitribui *Manassis* assignata; sed à [b] Cananæis possessa; quam inter eas [c] recensuimus, quas Israelitæ expugnare non potuerunt. [a] C. 12. v. 11. [b] Judic. 1. 27. [c] Supra, p. 226.

[d] *Nechos terrestri acie congressus cum Syris in Magdolo, victoriâ potitus est. Post pugnam, cepit Cadytin, magnam Syriæ urbem.* [d] *Herod.l.2. c.159.* [e] *Cadytis urbs est Assyriorum eorum qui Palæstini vocantur, in transitu à Phœniciâ in Ægyptum.* [e] *Ib.l.3.c.5.* Statio quarta Israelitarum in deserto fuit [f] ἀνὰ μέσον Μαγδώλου, καὶ ἀνὰ μέσον τῆς θαλάσσης, *inter Magdolum, & mare*; & illi *castra posuerunt* ἐπὶ τῆς θαλάσσης *juxtà mare.* [f] *Exod.c.14. v.2.* Magdolum itaque ad Mare Rubrum; Magiddo autem ad Mediterraneum. Herodotus nominum similitudine decipi videtur.

Rex Ægypti, omissis Hierosolymis, [g] *properavit, ut oppugnaret Carcemisbum ad flumen Euphratis.* [g] *II Chron. 35.21.* Urbs illa Assyriacæ ditionis (cujus meminit [h] Esaias) videtur esse *Cercusium*, ultra Euphratem ad confluentem *Aborræ* positum. [h] *C.10 v.9.* Vetustam hanc urbem *Dioclesianus* tandem instauravit; cum esset eo tempore [i] *exigua & immunita.* [i] *Am. Marc. l.23.* Nechos, eâ urbe captâ & præsidiis munitâ, omnique Syriâ sub potestatem redactâ, post tres menses regressus est.

Cùm verò Rex Ægypti venisset [k] *Riblam, quæ est in terrâ Emath,* [k] *II Reg.23. 33.* (Reblata posteà *Antiochia* vocata est) evocavit *Joabaz* quem Populus unxerat in Regem, *cùm regnasset tribus mensibus*, & (quòd inconsulto victore regnum usurpaverat) *vinxit eum, ne regnaret in Jerusalem*; *& imposuit mulctam Terræ centum talentis argenti, & talento auri. Regemque constituit Eliakim filium Josiæ*; quem nominavit *Jehoiakim.* *Ib. v.34.*

Josephus (commentis Ctesianis imbutus) refert, [l] *Necbum* copias duxisse *contra Medos & Babylonios, qui Assyriorum Imperium everterant.* [l] *Antiq.l.10. c.6.* Dixerat enim; *Merodachi* tempore, [m] *Assyriorum Imperium à Medis* καταλυθῆναι. [m] *Ib.c.3.* Verùm Rex Ægypti profectus est *contra Regem Assyriorum* Babylone regnantem. *Medi* jam à Scythis graviter oppresi sunt. Dicit *Josiam* vulneratum fuisse κατὰ Μένδην πόλιν, *ad urbem Mendem, quæ erat intra regnum Josiæ.* S. Hieronymo, [n] *Mendes est oppidum; juxtà civitatem Gazam*; olìm [o] *Medmana*, in tribu Judâ. [n] *De locis Ebr.* Itaque *Mageddo*, Μάγδωλος, *Mendes*, aut eadem erant, aut vicina. [o] *Josua. 15. 31.*

Quamdiù *Chyniladanus* Babylone regnabat, tamdiù *Nechos* Syriâ quietè potitus est; Et in Ægyptum reversus, Pacis operibus operam dedit. Cùm construxisset triremes in sinu Arabico, etiam [a] *Fossam à Nilo ad sinum illum ducere aggressus est; in quâ fodiendâ perierunt Ægyptiorum 120000.* [a] *Herod.l.2. c.158.* De incepto hoc (ad [b] *Sesostrim*) diximus. [b] *Sup.p.377.*

Periplus Africæ.

a Herod. l. 4. c. 42. *REX hic* ᵃ *eorum primus fuit, qui Africam* περίῤῥυτον *esse monstravit. Postquam is destitit à Fossâ; Phœnices quosdam ad Africam circumnavigandam misit; qui, Mari Rubro solventes, in mare Australe abierunt, ac tandem anno tertio, per Columnas Herculis transvecti, in Ægyptum redierunt.* Adeò vetusta est, de circuitu Africæ, fides.

Ib. c. 43. *Posteà ex sermone Carthaginiensium fertur, Sataspem quendam ab Achæmene oriundum, Libyam non circumnavigasse (quum esset ille ad hoc ipsum missus) sed navigationis longitudine & solitudine deterritum rediisse. Egressus ille Columnas Herculis, & circumvectus Africæ promontorium nomine Syloes, cursum in meridiem tenebat, & cum multos menses multum maris emensus esset, rediit. Quod verò Africam non penitùs circum navigasset, hanc causam Xerxi afferebat;* τὸ πλοῖον τὸ πρόσω οὐ δυνατὸν ἔτι εἶναι προβαίνειν, ἀλλ' ἐνίσχεσθαι. *Quòd navigium ulteriùs procedere non posset, sed retineretur.* Compertum quidem est experientiâ nuperâ, circà Bonæ Speì promontorium, flare ventos Orientales, per sex menses continuos.

c Plin. l. 2. c. 67. d Mela, l. 3. c. 9. ᶜ *Hanno (Carthaginis potentiâ florente) circumvectus à Gadibus ad finem Arabiæ, navigationem eam prodidit scripto.* ᵈ *Hanno Carthaginensis exploratum missus à suis, cum per Oceani ostium exisset, magnam partem Afriæ circumvectus, non se mare, sed commeatum defecisse retulit.* Huic Occidentale Africæ littus legenti occurrebat *Mons altus (ut* Ibid. *Græci vocant)* Θεῶν ὄχημα, *perpetuis ignibus flagrans,* noctu præsertim. Mons idem videtur esse, qui à rugitu, *Sierra Liona* Lusitanis vocatur. Exaudiuntur enim fulmina & tonitrua continua; cum vertex nebulis perpetuis cincta sit. Ulteriùs e Ibid. *(tridui navigatione)* ᵉ *grandis litoris flexus grandem insulam includit; in quâ fœminas esse narrat toto corpore hirsutas,* Γοργάδας vocat: Neque ultrà navigavit Hanno. Sanè periplus Africæ veteribus longè difficilior erat ab Occidente, quàm ab Oriente. f Ibid. Posteà enim, ᶠ *Eudoxus quidam, cum Lathurum Regem Alexandriæ profugeret, Arabico sinu egressus, per hoc pelagus (ut Nepos affirmat) Gades usque pervectus est.* g Plin. l. 2. c. 67, & l. 5. c. 1. Addit Plinius. ᵍ *Multóque ante eum Cœlius Antipater, vidisse se, qui navigasset ex Hispaniâ in Æthiopiam, commercii gratia.* Vox *Æthiopia* olim latè sumpta; neque circumnavigationem innuit. Tam occidui, quàm Orientales sunt Æthiopes.

Strabo

[a] Strabo (ex Posidonio) Eudoxi navigationes recitat; sed pro fabulosis rejicit. Sanè Romanorum temporibus, [b] *dubium fuit caperetne Africa circuitum, an sine fine se extenderet.*

[a] L.2.p 98.
[b] Mela, l.3. c.9.

Arriani periplus maris Erythræi (dicatus Hadriano Aug.) Australis navigationis terminum habet *Menuthesian* insulam, & *Rhaptum* promontorium: ulteriora innavigabilia, esse dicit ob Syrtes innumeras. Ptolemæo etiam ultrà *Raptum* est [c] *Terra incognita & Mare Asperum, propter brevia & Syrtes*: *Raptum* circà Quiloæ regnum putat [d] Maffeius. Syrtes istæ, quæ sunt inter Madagascar insulam & Africæ continentem, Lusitanorum naufragiis nobis innotuerunt. Solomonis classem, versus Austrum, *Zophalam* usque navigasse [e] diximus.

[c] L.4.c.9.
[d] Hist. Indic. l.1.p.17.b.
[e] Sup.p.349.

Nabo-pol-assarus, Rex.

ANNO Nabonassari 123, anno Templi 383, anno quarto *Jehojakim* (quem constituerat Necho) *Chyniladano* (cum regnâsset annos 22) in regno Babylonis & Nini, successit *Nabopolassarus*; qui Nabuchodonosorus vocatur in historiâ Sacrâ.

Hujus Regis anni, in Babylonico Canone constituti, cum Judæorum Regum annis in S. Scripturâ comparati, optimè conveniunt, & Chronologiam sanciunt.

An. Temp.	Nabon.					
383	123	Ejus	*Primus*	est	IV *Jehojakimi.*	*Jer.* 25.1.
390	130		*Octavus*		I *Zedechiæ*, quo Jeconias deportatus.	II *Reg.* 24.12
400	140		*Decimus octavus*		X *Zedechiæ*, quo fervebat Obsidio.	*Jer.* 32.1.
401	141		*Decimus nonus*		XI *Zedechiæ*, quo Hierosolyma excisa.	II *R.* 25.12.
	210	Inde	*Septuagesimus*		I *Cyri*, quo soluta est Captivitas.	*Jer.* 29.10.

Rex hic bellicosissimus ea, quæ Rex Ægypti in Syriâ obtinuerat, recuperare properat, & sub initiis regni, exercitum duxit contra Ægyptiorum præsidium. [f] *Anno quarto Jehojakim Regis Judæ, copiæ Pharaonis Nechonis, quæ fuerunt in Carchemisho ad Euphratem, percussæ sunt, à Nabuchodonosoro Rege Babylonis.* Josephus adjicit, [g] *Nechonem cum magnis copiis ad Euphratem se opposuisse Nabuchodonosoro, & collatis signis victum fuisse; Babylonium trajicientem Euphratem, totam Syriam usque ad Pelusium redegisse, exceptâ Judæâ.*

[f] Jer. 46.2.
[g] Antiq. l.10 c.7.

An. Nabon. 127, anno octavo *Jehojakimi* [h] *Nabuchodonosor vincivit eum catenis, ut abduceret eum Babylonem*; sed mutatâ sententiâ, illum regno restituit; [i] *& Jehojakim factus est ei servus annis tribus*, id est, ut ait Josephus, [k] *Persolvit ei tributum imperatum tribus annis.*

[h] II Chron. 36.6.
[i] II Reg. 24.1.
[k] Antiq. 10. 7.

6 U *Jechoniæ*

Jechoniæ deportatio.

ᵃ C. 4 v 5. ANNO Nabon. 130, qui fuit Templi CCCXC (numerus is ab ᵃ Ezechiele summoperè celebratur) *Nabopolassari* autem sive *Nabocodonosori Octavus*, rebellavit *Jehojakimus* anno regni sui
II Reg. 24. 1. undecimo, *postquam trienniò servierat Regi Babylonis.*
ᵇ Joseph Antiq. l. 10. c. 6 ᵇ *Anno tertio, cùm audisset Ægyptios expeditionem facere contra Babylonium, & tributum illi non solvisset, expectatione suâ frustratus est. Nam Ægyptii bellum instaurare non ausi sunt: quod Jeremias propheta*
c. 7. *quotidiè prædixit, eos spem frustra in Ægyptiis ponere. Non multò pòst Regem Babylonis cum exercitu venientem excepit, nihil sibi ab eo timens; neque exclusit, neque ad bellum se paravit. Rex autem, Urbem ingressus, fidem non servavit; sed Hierosolymitanorum præstantissimos interfecit, cum Rege Joakimo; quem insepultum extra mœnia projici jussit. Regem autem Urbis regionisque constituit Joachinum ejus filium.*
(ᶜ Jer. 37. 1.) (Qui *Jechonias* vocari solet; etiam ᶜ *Conias.*) *Hunc finem habuit*
Joseph. ib. *Rex Jehojakim, cum vixisset annos 36, regnasset XI. Pœnituit statim*
c. 9. *Regem Babylonis se Regnum dedisse Joachimo, Verebatur enim ne memor patris per injuriam occisi regionem suam ad defectionem incitaret:* ᵈ *missis*
ᵈ II Reg 24. 8. *itaque copiis obsedit illum in Hierosolymis.* ᵈ *Cum regnasset Jehojachim in*
v. 12. *Jerusalem tribus mensibus, egressus est ad Regem Babylonis, ipse, & mater ejus, & servi ejus, & principes ejus, & eunuchi ejus: Et suscepit*
13. *eum Rex Babylonis, anno regni sui Octavo: & transtulit 10000 in cap-*
14. *tivitatem; nihilque relictum est, exceptis pauperibus terræ: Et constituit*
17. *Mattaniam patruum ejus pro eo, eique imposuit nomen Zedechiam.*
ᵉ Joseph. 10. 7. ᵉ *Ezechiel propheta, adhuc puer*, deportatus est *Octavo* hoc Baby-
ᶠ Dan. 1. 1. lonii Regis anno: & *Daniel* hoc ᶠ *Jehojachimi anno, tertio* post restitutionem Babylonicam, *Undecimo* autem post constitutionem
ᵍ Est. 2. 6. Ægyptiacam: Etiam ᵍ *Mardochæus transportatus de Jerusalem cum*
ʰ Neh. 7. 7. *Jechoniâ*, post annos 81 ʰ reversus est.

Ad hunc modum Nechos totam amisit Syriam, quam non ita
ⁱ II Reg. 24. 7. pridem nullo negotio acquisiverat: ⁱ *Neque ampliùs egressus est* (ille) *Rex Ægypti è terrâ suâ: quia Rex Babylonis ceperat quicquid fuit Regis Ægypti à fluvio Euphratis usque ad flumen Ægypti.*
ᵏ Num. 34. 5. *Fluvius Ægypti* fuit Israelitidis ᵏ terminus: idem qui dicitur
ˡ Josua 13. 3. ˡ *Shihor super faciem Ægypti.* Nilus Ebraicè *Sihor*: unde quidam *Nilum* intelligunt; LXX verò torrentem ad Rhinocoruram.

Juxtà

Juxtà Herodotum, [a] *Ægyptum Syriamque disterminat mons Casius*, id est, Mons Terminalis. [a] *Herod.l.2.c.158.*

Hierosolymorum excidium.

ANNO Nabon. 138, qui fuit Templi 398, Zedechias cum per annos octo paruisset Babylonio, contra illum fœdus iniit cum [b] Regibus vicinis. [b] *Sup.p.497.*

Defectionis hujus participem fuisse docet Berosus Satrapam illum; quem Nabuchodonosorus non ita pridem devictæ Syriæ præposuerat; & cui obsidendæ Tyri (quæ ab an. Nabon. 129 circumvallata fuerat) curam demandaverat. Berosi locum habet

Josephus contra Apionem, l.1.p.1044, & *Antiq.* l.16.c.11.p.349.

Ἀκούσας δὲ ὁ πατὴρ αὐτοῦ Ναβο—λάσαρος, ὅτι τεταγμένος σατράπης ἔν τε Αἰγύπτῳ καὶ τοῖς περὶ τὴν Συρίαν τὴν Κοίλην καὶ τὴν Φοινίκην τόποις ἀποστάτης γέγονεν, οὐ δυνάμενος ἔτι κακοπαθεῖν, συστήσας τῷ υἱῷ Ναβουχοδονοσόρῳ ὄντι ἔτι ἐν ἡλικίᾳ μέρη τινὰ τῆς δυνάμεως, ἐξέπεμψεν ἐπ' αὐτόν. Συμμίξας δὲ Ναβουχοδονόσορος τῷ ἀποστάτῃ καὶ παραταξάμενος, αὐτοῦ τε ἐκυρίευσε, καὶ τὴν χώραν ἐξ ἀρχῆς ὑπὸ τὴν αὐτῆς βασιλείαν ἐποίησε.

Cùm audivisset pater ejus Nabo(po)lassarus satrapam (Ægypti, Cœlosyriæ, Phœniciæque locis præfectum) rebellâsse; nec jam labores ipse ferre posset; copiarum parte Nabuchodonosoro filio, ætate adhuc vigenti, traditâ, contra eum misit. Nabuchodonosorus cum rebelli congressus, illum in potestatem redegit, & regionem denuò ipsorum imperio restituit.

Pater, qui hic decurtatè vocatur *Nabolassarus*, [c] Eusebio, & [d] Syncello (eadem repetentibus) nuncupatur Ναβοπαλάσσαρος. Josephus autem alibi hæc [e] *Berosi* aliter legit Ὁ πατὴρ αὐτοῦ Ναβουχοδονόσορος—συστήσας τῷ Ναβουχοδονοσόρῳ, *Nabuchodonosorus Pater tradidit Nabuchodonosoro* filio partem exercitus. Quod κατ' ἑρμηνείαν interpolatum. Ebræis enim tam Pater, quàm filius, vocatur *Nabuchodonosorus*. In libro [f] *Juchasin* distinguuntur. *Ætas Quinta. Deportatio Israelis in Babel per Nebuchadnezarum filium Nebuchadnezari.* Pater, [g] *Primus* denominatur; Filius, *Magnus*. In Canone satis diversa sunt eorum nomina.

[c] *Pr.Evang. l.9.c.40.* [d] *P.220.* [e] *Antiq.l.10.c.11.p.349.* [f] *P.136.* [g] *D.Gantz. II Chron. l.2.n.285.*

Filius cum potestate Regiâ bellum gerens, licèt Pater adhuc in vivis esset, *Regis* titulum in Scripturâ obtinet. Josephus, & Eusebius, locis citatis, legunt, ὑπὸ τὴν αὐτοῦ βασιλείαν; non αὐτῆς, ut hic, & apud Syncellum.

[a] Jer. 34. 7. — Porrò [a] *Regis Babylonis exercitus pugnabat contra Hierosolymam, & contrà omnes civitates Judæ, quæ erant reliquæ: contrà Lachin, & contrà Azecham. Hæ enim urbes munitæ supererant de civitatibus Judæ.* Denique ipsam Hierosolymam obsidebat. Cum verò Ægyptii essent defectionis socii, [b] *Tunc exercitus Pharaonis egressus est de Ægypto; & Chaldæi qui obsidebant Hierosolymam, ejus rei nuncium audientes, recesserunt ab Hierosolymâ.* Josephus refert, [c] *Ægyptios prælio fusos & totâ Syriâ expulsos fuisse.* Itaque [d] *Exercitus Pharaonis reversus est in Ægyptum, & Chaldæi ad obsidionem redierunt;* Anno Nabon. 139; Templi 399, [e] *Anno nono regni Zedechiæ; extruxerunt in circuitu munitiones & clausa est civitas atque vallata* [f] *Usque ad $\overline{XI}$ annum Regis Zedechiæ: & prævaluit fames in civitate, nec erat panis populo.* [g] *Meliùs fuit occisis gladio, quàm interfectis fame. Manus mulierum misericordium coxerunt filios suos: facti sunt cibus earum.*

Anno igitur Nab. 141 (*cùm* [h] *durâsset obsidio menses* 18) anno undecimo Zedechiæ, anno decimo nono Nabuchodonosori, [i] *Mensis Quarti die nonâ, capta est Urbs, & viri bellatores nocte fugerunt: Zedechiam apprehensum in planitie Jericho duxerunt Chaldæi ad Regem Babylonis in Riblath; qui judicio condemnavit eum; filios ejus, jugulari jussit; Zedechiam excæcatum abduxit Babylonem.*

Mense V, Nabuzaradan incendit Domum Domini, & Domum Regis & domos Jerusalem omnemque domum magnam combussit igni: & exercitus Chaldæorum destruxit muros Jerusalem in circuitu: & deportati sunt Judæi de terrâ suâ. [k] *Nabuchodonosor* (Pater, veniens) *anno septimo, transtulit Judæos* 3023; *Filius venit anno* $\overline{XVIII}$, *& de Jerusalem deportati sunt* 832. *In anno* $\overline{XXIII}$ *Nabuchodonosori, Nabu-zar-adan Magister militiæ transtulit Judæos* 745. *Omnes abducti* 4600. In libro Regum plus decem millibus abductos legimus. Annus iste Nabuchodonosori $\overline{XXIII}$ est *annus quintus Captivitatis,* Josepho: [l] Τῷ πεμπτῷ τῆς Ἱεροσολύμων πορθήσεως ἔτει, ὅ ἐστι τρίτον καὶ εἰκοστὸν τοῦ Ναβουχοδονόσορ, *Anno quinto excidii Hierosolymitani, qui est Nabuchodonosori XXIII, rursùm Babylonem abduxit captivos Judæos qui erant in Ægypto;* id est, reliquias Judæorum, qui, occiso Gedaliâ, in Ægyptum migraverant. Quintus iste captivitatis annus, est æræ Nabonassari 145; & secundus *Nabocolassari* sive Nabuchodonosori Filii: sed, continuando Patris Filiique annos, $\overline{XXIII}$ dicitur. Sic [m] *Jeroboami* anni $\overline{XX}$ cum duobus *Nadabi* filii conjunguntur.

[a] Jer. 34. 7.
[b] Ib. 37. 5.
[c] Antiq. l. 10. c. 10.
[d] Jer. 37. 7.
[e] II Reg. 25. 1.
[f] Ibid. 25. 2. & Jer. 52. 5.
[g] Lament. 4. 9.
[h] Joseph. 10. 11.
[i] Jer. 52. 6. & II Reg. 25. 4.
Ib. v. 8.
[k] Jer. 52. 28.
[l] L. 10. c. 11. p. 345. d.
[m] I Reg. 14. 20. Supr. p. 384.

Exustum

Exustum est *Templum*, cùm stetisset annos integros CD. Hic fuit Regum Davidicorum exitus; qui post Saulem successivè numerantur XX, & regnârunt annos 444.

Excisis Hierosolymis, Regnum Judæ fit Provincia Tertia, *Judæa* dicta. Coloniæ autem in Judæam non sunt deductæ, sicut in Samariam.

Ab excidio Urbis consurgit [a] *Numerus annorum, de quo factus* a Dan 9.2.
est sermo Domini ad Jeremiam prophetam, ut complerentur desolationis Jerusalem Septuaginta Anni. Prædixit Jeremias [b] (*anno quarto Je-* b C.25.v.1.
hojachimi filii Josiæ Regis Judæ, qui erat primus Nabuchodonosori Regis Babylonis, id est, ante annos 18.) [c] *Erit universa terra hæc in soli-* c v.11.
tudinem & in stuporem; & servient omnes gentes istæ Regi Babylonis LXX annis. Ebræi numerabant annos istos per *Sabbata*, sive *Hebdomadas.* [d] *Expectavit terra Sabbata sua: omnibus diebus Desolationis* d II Chron. ult.21.
sabbatizavit, usque dum complerentur LXX anni. Daniel tempus illud in III & VII *Hebdomadas* distinxit; de quibus suo loco.

Excidium Tyri.

TYRUS (condita [e] Seculo XI) excisa est post Hierosolymam: e Sup.p.290.
[f] *Pro eo quòd dixit Tyrus de Jerusalem. Euge! confracta est,* f Ezech.26.2.
periit: quæ fuit plena, deserta est. Obsessa erat à Chaldæis anno Nabon. 129. Josephus (*ex commentariis Phœnicum*) [g] *Sub Ithobalo* g con. Apion. p.1046.d.
Rege Nabuchodonosorus obsedit Tyrum. Subjicit, Ἑβδόμῳ μὲν γὰρ περὶ τῆς Ναβουχοδονοσόρου βασιλείας ἤρξατο πολιορκεῖν Τύρον, *Septimo siquidem anno regni sui Nabuchodonosor cœpit obsidere Tyrum.* Versio est Ruffini; ex quâ, pro περὶ scribendum ἔτει. [h] Idem (*ex Indicâ* h Antiq l.10.
& Phœnicicâ Philostrati historiâ) *Rex ille obsedit Tyrum per annos* c.11.
tredecim, quo tempore Ithobalus fuit Rex Tyri.

Fuit autem Tyrus emporium totius Orientis nobilissimum, ditione non tàm terrestri, quàm per mare latè sparsâ, opibus copiisque florentissimum. Illius [i] splendorem, rem nauticam, vires i Ezech.27.
conductitias, mercatumque uberrimum graphicè descripsit Ezechiel, Babylone degens [k] *mensem primum anni undecimi* à deportatione k c.26.v.1.
Jechoniæ, id est, anno Obsidionis 13.

Violentum obsidionis impetum exprimit Propheta. [l] *Ecce* l 26.7.
Ego adducam ad Tyrum Nabuchodonosorum Regem Babylonis ab

Aquilone (à Reblata, ad Orontem) *Regem Regum cum equis & curribus*
Ezech. 26.7 *& equitibus & cœtu populoque magno: filias tuas quæ sunt in agro*
8, *interficiet gladio; & circumdabit te munitionibus, & comportabit agge-*
v.9, *rem in gyro, & elevabit contra te clypeum; & vineas & arietes tempe-*
rabit in muros tuos, & destruet turres tuas in armatura sua: Equorum
ejus inundatione operiet te pulvis eorum; à sonitu equitum & rotarum
10, *& curruum movebuntur muri tui.*

Expugnationem persequitur Propheta.

11, *Cùm ingressus fuerit portas tuas, quasi per introitum dissipatæ urbis,*
ungulis equorum suorum conculcabit omnes plateas tuas, populum tuum
gladio cadet; & statuæ tuæ nobiles in terram corruent: vastabunt
12, *opes tuas, diripient negotiationes tuas; & destruent muros tuos, & domos*
tuas præclaras subvertent; & lapides tuos, & ligna tua, & pulverem
tuum ponent in medio aquarum. Et faciam quiescere multitudinem canti-
13, *corum, & sonitus citherarũm tuarum non audietur amplius.*

Denique Excidium expressim denunciat.

14, *Et dabo te in limpidissimam petram. Siccatio sagenarum eris; nec*
18, *ædificaberis ultrà.* Paulò pòst: *Turbabuntur insulæ in mari* (ἀπὸ τῆς
19, ἐξοδίας σου) *in Exitu tuo. Cum dedero te urbem desolatam, sicut civi-*
tates quæ non habitantur, & adduxero super te abyssum, & operuerint
20, *te aquæ multæ; & detraxero te cum his qui descendunt in lacum ad*
populum sempiternum, & collocavero te in terrâ novissimâ sicut solitudines
21, *veteres, & non habiteris. In nihilum redigam te; & non eris; &*
[a] C. 27 ult. *requisita non invenieris ultrà in sempiternum.* Rursùs: [a] *Ad nihilum*
redacta es; non eris usque in perpetuum.

Hæc cum tam plenè sint planéque dicta; vix tamen quisquam est, qui Tyrum à Babylonio destructam fateatur. Hieronymus in
[b] In Ezech. 26. p. 841. d. locum. [b] *Qui huic historiæ contradicunt, Græcas & Phœnicum, maximè Nicolai Damasceni, & alias barbarorum aiunt se legisse historias, & nihil super oppugnatione à Chaldæis invenisse Tyriæ civitatis. Cùm probare possimus, multa dici in Scripturis facta, quæ in Græcis voluminibus non*
[c] Ib. p. 842. *inveniantur.* Post alia: [c] *Tyrum fuisse insulam, & nullum habuisse de terrâ introitum, in Græcis Latinisque & Barbaris historiis legimus: sed posteà à Nabuchodonosoro (vel, ut nonnulli, ab Alexandro) jactos esse aggeres, ac de insulâ factam esse peninsulam.* Alii itaque prophetiam
[d] Id in c 27. p. 845. e. (de *Nabuchodonosoro* nominatim editam) ad [d] *Alexandrum Magnum* referunt; *qui sex mensibus ipsam urbem obsedisse & cepisse narratur, postquàm Darium vicit in Lyciâ.*

Bonus Hieronymus aggerem Alexandri M. Nabuchodonosoro attribuit. [a] *Nabuchodonosor*, ait, *cum oppugnaret Tyrum, & arietes, machinas, vineasque (eò quòd cincta esset Mari) muris non posset adjungere; infinitam exercitus multitudinem jussit saxa & aggeres comportare, & expleto medio mari, imo freto angustissimo, vicinum littus insulæ fecit continuum.* Alii alia excogitârunt. [a] *In c.29.19. p.871.*

Mirum, nemini in mentem venisse, Obsidionem hanc intelligendam esse de *VETERE TYRO*, in continente positâ: præsertìm cum Propheta τῆς ἐξόδιας meminerit. De *Exitu* illo, Hieronymus (forsàn ex Judæorum traditione) [b] *Cum viderent Tyrii, quòd percussione arietum murorum fundamenta quaterentur, quicquid pretiosum in auro, argento, vestibusque & variâ supellectili nobilitas habuit, impositum navibus ad insulas* (Insulam potiùs) *asportavit; ita ut, urbe captâ, nihil labore suo dignum inveniret Nabuchodonosor.* Quid multa? *Palætyrus* à Nabuchodonosoro capta est, & excisa; neque unquam in dignitatem Regiam pristinamque fortunam rediit. Tyrii, antiquâ sede pulsi ([c] Aradiorum exemplo) transmigraverunt in Insulam: Destructio *Veteris Tyri*, fuit origo Novæ. [b] *Ib. p.871.* [c] *Sup. p.481.*

Nec quicquam est à Prophetâ dictum, quod *insularem* Tyri situm denotare possit, licèt in Hieronymi versione nonnulla sint, quæ in istum sensum planè adaptantur. [d] *Quæ habitas in Mari*: In Ebræo est, *Habitata à Maribus*, id est, cujus advenæ ab omni Mari. Rursùs; [e] *In corde maris sita*: In Ebræo; *In corde marium termini tui*; id est, Imperium Maritimum. Quod autem toties dictum est: [f] *In corde Maris*, vel *in medio maris*, id quidem allegoricè intelligendum est. Dicit, Tyrum perductam esse in Mare valdè fluctuosum: Urbem navi, bellum mari comparat. [d] *Ezech.26. 17.* [e] *27. 4.* [f] *Ibid. v.25, 26,27, 32,34.*

Circumvallatio, Machinæ, Equitatus, quid ad *insulam?* Illud Prophetæ [g] *Quæ habitat in introitu Maris* (sive, ad portum Maris) indicat Urbem, non in insulâ, sed in orâ maritimâ positam. Quintæ Sortis limites, in libro [h] Josuæ, sunt *Sidon* & *Tyrus*: *fortis exitus ad mare*, vel terminatur mari. Tyrus olim non magis insularis, quàm Sidon. [g] *27. 2.* [h] *Cap. 19. v.28,29.*

Duplicem *Tyrum* agnoscunt Strabo, Plinius, Ptolemæus; *Insularem* & *Palætyrum*. [i] Stephanus eas non satis distinguit. Scylax de Insulari Tyro, antequam peninsula fieret, Βασίλεια Τύρου καὶ λιμὴν, ὅσον ἢ στάδια ἀπὸ γῆς, *Regia Tyri & portus VIII circiter stadiis à terrâ distans.* De Palætyro deinde, Ἄλλη πόλις Τύρος λιμένα ἔχουσα ἐντὸς τείχους [i] *In Τύρ.* p. 39. p. 40.

(αὕτη γὰρ ἡ νῆσος βασίλεια Τυρίου) καὶ ἀπέχει στάδια ἀπὸ θαλάττης γ, Παλαίτυρος πόλις, καὶ ποταμὸς διὰ μέσης ῥεῖ, *Alia urbs Tyrus portum habens intra muros* (*ipsa autem Insula est Regia Tyrii* regis) & *abest à mari stadiis* III, Vocatur hæc *Urbs Palætyrus*; *quam fluvius mediam perlabitur.*

[a] Arrian. l. 2. p. 42, 49. Expugnatâ jam *Palætyro*, regnatum est in Insulâ ab *Ithobalo* ad [a] *Azelmicum Regem*; sub quo Tyrus ab Alexandro continenti adjecta est.

[b] Ezech. 28. 8, 10, 19. Ithobalus ipse, *quo regnante Tyrus obsessa est*, ex Prophetæ [b] diris, periisse videtur. Ejus successores, ex *Annalibus Phœnicum*, recitat *Josephus con. Apionem*, p. 1046.

Μετὰ τοῦτον ἐβασίλευσε Βαὰλ ἔτη δέκα.	*Post Ithobalum regnavit Baal an. decem.*
Μετὰ τοῦτον δικασταὶ κατεστάθησαν καὶ ἐδίκασαν αὐτοί, Ἐκνίβαλος Βασλάχου μῆνας δύο, Κέλβης Ἀβδαίου μῆνας δέκα, Ἄββαρος ἀρχιερεὺς μῆνας τρεῖς.	*Post hunc Judices constituti sunt: & judicârunt Ecnibalus Baslachi menses duos; Chelbes Abdæi menses decem; Abbarus Pont. Max. menses tres.*
Μύτγονος καὶ Γεράστρατος τοῦ Ἀβδηλίμου δικασταὶ ἔτη ἕξ, ὧν μεταξὺ ἐβασίλευσε Βαλάτορος ἐνιαυτὸν ἕνα.	*Mytgonus & Gerastratus Abdelimi erant Judices annis sex: inter quos Balataros regnavit anno uno.*
Τούτου τελευτήσαντος, ἀποστείλαντες μετεπέμψαντο Μέρβαλον ἐκ τῆς Βαβυλῶνος, καὶ ἐβασίλευσεν ἔτη τέσσαρα.	*Eo moriente, mittentes evocârunt Merbalum ex Babylone, & regnavit ille annos quatuor.*
Τούτου τελευτήσαντος, μετεπέμψαντο τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ Εἴρωμον, ὃς ἐβασίλευσεν ἔτη εἴκοσιν.	*Illo moriente, evocârunt fratrem ejus Iromum, qui regnavit annos viginti.*
Ἐπὶ τούτου Κῦρος Περσῶν ἐδυνάστευσεν.	*Hujus temporibus Cyrus Persarum imperator erat.*

Josephus colligit Tyriorum *annos* 54 & *tres menses*; numeratis *Ithobali* 13, & *Iromi* 20.

Cùm verò Tyrii Insulares ex Babylone Reges suos peterent; liquet, nonnullos sanguinis Regii captivos abductos fuisse: maxima autem pars Tyriorum, cum summis opibus, evasit in Insulam; in quâ novam Veteris Regni sedem posuerunt.

Ezech. 29. 18. Ad hunc modum *Nabuchodonosor Rex Babylonis servire fecit exercitum suum servitute magnâ adversùs Tyrum: omne caput decalvatum, & omnis humerus depilatus est, & merces non est reddita ei, neque exercitui ejus de Tyro. Propterea dicit Dominus, Dabo Nabuchodonosor*
v. 19. *Regem Babylonis in terrâ Ægypti: accipiet multitudinem ejus, & deprædabitur manubias ejus, & diripiet spolia ejus, & erit merces exercitui ejus.*

Clades

Clades Ægypti.

Ruinam Tyri excepit Ægyptus: Historia utraque obscura est, ac præter *Prophetas* à nemine tradita. Clades *Ægypto* illata in S. Literis pleno ore denunciatur; ut mirum sit, apud exteros tantum esse de eâ silentium; & *Nabuchodonosori* nomen totiès repetitur, ut de auctore cladis nullum sit dubium.

Herodotus Saitas Reges exhibet; quem secutus est totus Chronographorum chorus, non sine aliquâ (ut solet) discrepantiâ.

Herodotus, l.2.c.151.	an.	*Diodor. Siculus.*	an.	*Africanus,* Sync.p.75.	an.	*Eusebii Chron.*	an.	*Syncellus,* p.210.	an.
PSAMMITICHUS,	54	*Psammitichus* —	00	*Psammiticus*	54	*Psammetichus,*	44	*Psammitichus,*	14
NECHOS —	16	(*Quatuor ætates.*)		*Nechao II.* —	6	*Nechao II* —	6	*Nechao B* —	9
PSAMMIS —	6			*Psammuthis* —	6	*Psammites* —	12	*Psammuthis* —	17
APRIES —	25	*Apries* —	22	*Vaphris* —	19	*Vaphres* —	30	*Vaphres* —	34
AMASIS —	44	*Amosis* — Legislator.	55	*Amosis* —	44	*Amasis* —	42	*Amasis* —	50

Amasis diem obiit, sub adventum *Cambysis* Persæ in Ægyptum, anno Nabon. 223. *Necbos*, sub initium regni sui, *Josiam* prælio interemit, anno Nabon. 120. Intervallum, ab hujus primo ad illius ultimum, est annorum 102. Herodotus quatuor istis Regibus attribuit annos tantùm 91. Desiderantur igitur anni XI ἀβασίλευτοι, nulli Regi assignati; sive, totidem annorum interregnum. Neque Herodotus, etsi à *Psammitichi* tempore res Ægypti sibi probè cognitas esse profiteatur, sanos de temporibus hisce calculos posuisse videtur.

[a] *Cum regnasset Nechos annos XVI, mortuus est, Regnum relinquens Psammi filio,* circà annum Nabon. 137. [b] *Psammis, quum regnasset in Ægypto sex tantùm annos* (στρατευσάμενος) *expeditionem faciens in Æthiopiam, mox vitâ defunctus est*, anno Nabon. 143. Intrà hoc sexennium contigêre Defectio Zedechiæ, Hierosolymorum Tyrique excidia, & Ægypti devastatio per Nabuchodonosorum: adeò ut *expeditio Æthiopica* de Regis fugâ intelligi possit.

[a] Herod. l.2. c.159. [b] c.161.

Josephus asserit, Regem Ægypti à Babylonio occisum fuisse. [c] *Nabuchodonosor,* ait, *subactâ Cœlosyriâ, contra Ammonitas & Moabitas bellum gessit; quibus perdomitis, Ægyptum hostiliter ingressus est; & occidit Regem qui tunc erat, aliúmque constituit. Denuò Judæos ibi repertos Babylonem abduxit captivos.* Neutrum Regum nominat; sed Prophetas auctores sibi proposuit. [d] *Rex* (vel *prælatus*) *de terrâ Ægypti non erit ampliùs.*

[c] Antiq. l.10. c.11.p.345. [d] Ezech. 30. 13.

Magis expressè: [a] *Tradam Pharaonem Hophra, Regem Ægypti, in manum inimicorum ejus, & in manum quærentium animam ejus, sicut tradidi Zedechiam Regem Judæ in manum Nabuchodonosori Regis Babylonis inimici sui & quærentis animam ejus.* Chaldæus vertit, *Pharaonem Fractum*; & Syrus, *Pharaonem Claudum*: ironicè forsàn, quòd in ferendo Judæis auxilio claudicaverit. Græci autem nomen Proprium agnoscunt, vertuntque Δίδωμι τὸν Οὐαφρῆ βασιλέα Αἰγύπτου, *Dabo Vaphrem Regem Ægypti in manus.* Lectionem istam retinent tum Clemens Alexandrinus, tum Africanus, Eusebius, Syncellus, qui *Apriem* Herodoti intelligunt. Latina Vulgaris legit *Pharaonem Ephree, Regem Ægypti.* Scaliger [b] vocem Ebræam non *Hophra* (ut Masoritæ) sed *Haprea* pronunciandam censet; ut sit Ἀπρίης, *Hapries*, qui (ut refert Herodotus) in potestatem venit *Amaseos* inimici sui.

Verùm *Apries*, ante infortunium illud, prosperè [c] *regnârat an. 25; Bellum Sidoni intulit, & navali pugnâ cum Tyro dimicavit; & post Psammitichum avum suum, fuit* (εὐδαιμονέστατος τῶν πρότερον βασιλήων) *regum ante eum fortunatissimus.* Reges igitur, qui inter *Psammitichum* & *Apriem* infortunati fuerunt.

Neque extrà dubium est, *Apriem* ab *Amasi* exutum fuisse: Hellanicus, apud [d] Athenæum, rem aliter narrat. *Partamidi*, ait, *diem natalem celebranti Amasis adhuc privatus coronam è floribus elegantissimè contextam donavit; ob quam ad cœnam vocatus, & in amicorum numerum deinde adhibitus, tandem contra deficientes Ægyptios missus est Dux exercitûs; à quo Rex creatus est, propter odium in Partamidem.*

Non *Apries*, sed *Partamis* Amasi præcessisse dicitur: neque nominis tantùm, sed viri videtur esse differentia; adeò ut suspicari sit, plures Reges, plures annos huic intervallo competere, quàm quos ponit Herodotus: De quo, non immeritò dictum est, [e] *Quod perspicuè indicatur Jeremiæ id Herodotus ignoravit; quia Sacerdotes illi Ægyptii, qui ei sciscitanti de rebus Ægyptiacis respondebant, ea, quæ ad laudem gentis faciebant, tantùm docuerunt, cætera quæ ad illorum ignaviam, servitutem, & tributa, quæ Chaldæis pendebant, tacuerunt. Atqui ex Beroso & Jeremiâ constat, illos Reges Ægyptios precariò regnasse, & Babyloniis vectigales fuisse.* Idem vir Magnus, de hac re, alibi aliter. [f] *Quæ ab Ezechiele dicuntur de Ægypti desolatione, ita ut in desertum redigenda sit, hoc Dei misericordiâ remissum fuisse, neque*

[a] *Jerem.* 44. *ult.*

[b] *In Euseb. p.* 82. *b. Can. Isag. p.* 288, & 312.

[c] *Herod. l.* 2. *c.* 161.

[d] *Deipn. l.* 15. *p.* 680. *b.*

[e] *Scalig. in Fragm. p.* 11.

[f] *Can. Isag. p.* 312.

neque contigisse certissimum est: Quemadmodum neque Niniven delevit, ut per Jonam & Nahum interminatus erat. Et multa sunt ejusmodi apud Ezechielem, Esaiam, & Jeremiam.

Interregnum (quod jam collegimus) annorum XI à quibusdam Herodoti asseclis quodammodò suppleri videtur. Diodorus *Amasi* largitur annos 55, id est, XI plures, quàm Herodotus. Eusebius *Psammi* dat annos 12, *Vaphri* 30, id est, XI plures, quàm iis impertitus est Herodotus. Hiatus iste, sive annorum XI ἀναρχία, cum calamitatibus Ægypto à Nabuchodonosoro illatis convenientèr se habet. Audiamus Prophetas:

[a] *Dabo terram Ægypti in solitudines, gladio dissipatam à Turre Syenes* [a] Ezech 29.
usque ad terminum Chus. [b] *Non transibit per eam pes hominis, neque pes* 10.
jumenti; neque habitabitur XL annis. [c] *Dabo terram Ægypti desertam* [b] 11.
in medio terrarum desertarum, & civitates ejus in medio urbium sub- [c] 12.
versarum, & erunt desolatæ XL annis: & dispergam Ægyptios in nationes, & ventilabo eos in terras. Alia sunt ejusmodi summatim dicta de Ægypto: Sed ut calamitas particulatim innotescat, minæ Urbibus præcipuis nominatim intenduntur.

[d] *Effundam indignationem meam super Sin, robur Ægypti.* Sin est [d] 30. 15.
Pelusium in ipso Ægypti aditu, à Sennacheribo non ita pridem conatu irrito obsessum. Οἱ LXX, uno puncto mutato, vertunt ἐπὶ Σάϊν. Erat autem *Saïs* temporibus hisce Ægypti Metropolis.

[e] *In Taphnis nigrescet dies, cum contrivero ibi (vectes) sceptra Ægypti,* [e] Ib. 18.
& defecerit in eâ superbia potentiæ ejus. Prædixit Jeremias (cùm esset ipse *in Taphnis*, id est, in Daphnis. Pelusiis, in quibus *domus*
Pharaonis) [e] *Solium, tentorium Nabuchodonosori regis Babylonis ibi* [e] Jerem. 43.
statuendum esse. In eo loco fortasse Rex Ægypti prælio victus, 10.
& fugatus erat.

[f] *Dabo ignem in Zoan.* Græci ἐπὶ Τάνιν (minùs rectè, *in* [f] Ezech 30.
Taphnis.) De [g] *Tanitarum* dynastiis diximus. 14.
[g] Sup. p. 240.
Juvenes Aven (quod legi potest *On*, id est, *Heliopoleos*) *& Pibeseth* Ezech. 30.
(Bubasti) *cadent gladio: & ipsæ captivæ ducentur.* Jeremias 17.
dixerat, [h] *Conteret statuas Domûs Solis;* Græcis Ἡλιουπόλεως. [h] Jer. 43. 13.

[i] *Disperdam idola de Noph. Et erunt in Noph angustiæ quotidianæ.* [i] Ezech. 30.
[k] *Noph erit in solitudinem, & deseretur, & inhabitabilis erit.* 13, 16.
[k] Jer. 46.
Noph est Memphis, olim Regni caput, adhuc inter urbes 19.
maximas.

Deprædatio Babyloniorum ab Ægypto progressa est in Thebaida.
a Ezech.30. 14,15,16. a *Disperdam terram Pathros, & faciam judicia in No. Interficiam multitudinem No. Et No erit dissipata.* Jeremias, b *Visitabo super tumultum* b Jer.46.25. *No, & super Pharaonem, & super Ægyptum, & super Deos ejus, & super Reges ejus, & super eos qui confidunt in eo: & dabo eos in manus Nabuchodonosori regis Babylonis & in manus servorum ejus.* Pathros est Thebais; cujus metropolis *No*, quæ & Διόσπολις, & Thebæ Ægyptiæ.

c In Ezech. c.30.p.874. *Nos,* ait c Hieronymus, *pro No Alexandriam posuimus, per anticipationem (quæ Græcè προλήψις appellatur.)* Existimabat ille, Alexandriam Ægypti *pristinum nomen habuiße No: quod Aquila, Symmachus, & Theodotio, sicut in Hebræo est, transtulerunt. Pro quo* LXX *dixere Diospolim, quæ Ægypti parva civitas est.*

d Geogr l.4. c.5.p.121, 122. Apud Ptolemæum, *Diospolis* in Thebaide duplex est: d *Magna, quæ Nomi Thebarum metropolis*, in Arabico latere, quæ est Ebræorum *No-Ammon*; & in Libyco, *Parva, quæ Diospolitani Nomi metropolis.* Alexandria autem in longinquo ad Mare Mediterraneum diù posthàc condita est, in loco ubi priùs fuit *Rhacbotis* viculus.

e Ezech.36. 6. Sed nec Ægyptus solùm usque e *ad Syenen*, in Æthiopiæ confinio positam; verùm etiam Gentes Ægypto fœderatæ (quæ cum f Jer.46.9. f Pharaone Necho ascenderunt contra Hierosolyma) depopulatæ g Ezech.30. 5. sunt. g *Chus* (Arabia) *& Put* (Libya) *& (Lud* Æthiopia) *& omne vulgus* (οἱ Ἐπίμικτοι, miles mercenarius) *& Chub* (in Mareotide *Cubii* Ptolemæo) *& filii terræ Fœderis* (Judæi) *corruent fulcientes Ægyptum.*

h C.3. v.8. Concinit Nahum propheta: h *No populorum habitat in fluminibus; aquæ in circuitu ejus, cujus divitiæ mare, aquæ muri ejus* (διώρυχας intelligo quas fecit Sesostris.) *Æthiopia fortitudo ejus, & Ægyptus, & non est finis. Africa & Libyes fuerunt in auxilio tuo. Sed & ipsa in transmigratione ducta est in captivitatem: parvuli ejus elisi sunt,* &c. Tantæ cladi convenit illud Virgilii.

i Æneid.8. v.705.
— i *Omnis eo terrore Ægyptus, & Indi,*
Omnis Arabs, omnes verterunt terga Sabæi.

k Ezech.29. 13. 14. 15. Porrò desolationis durationem indicat Propheta. k *Post finem* XL *annorum, congregabo Ægyptum de populis in quibus dispersi fuerunt, & reducam captivitatem Ægypti, & collocabo eos in terrâ Pathros, in terrâ nativitatis suæ. Et erunt ibi in Regnum humile: Inter cætera regna erit humillimum, & non elevabitur ultrà super nationes: & imminuam eos, ne imperent Gentibus.* Jeremias

Jeremias dixerat: [a] *Postbac habitabitur, sicut diebus pristinis.* [a] Jer.46.26.
Principium calamitatis fuit gravissimum; Rege sublato, populo abducto, libertate amissâ, & concursu negotiatorum cessante. Posteà vero, turbatis Babyloniorum rebus, & inclinatâ eorum fortunâ, Ægyptus reflorescere cœpit, libertatem recuperavit, & commercia; & instauratum est Regnum: Syriam quidem nunquam recuperavit; sed [b] *Cyprum* obtinuit *Rex Amasis. Quadraginta anni*, posteriora Nabuchodonosori Secundi tempora spectant. [b] Herod. l. 2. fine.

Nabo-col-assarus Rex.

ANNO Nabon. 144, regnare cœpit, jure proprio, *Nabo-col-assarus*, Nabo-pol-assari filius, qui Ebræis *Nabuchodonosorus Magnus*, vel *Secundus* vocatur. Cùm jam, post excidium Hierosolymorum, ille in Phœniciâ & Ægypto biennium victoriosè transegisset (pergit *Berosus*, apud *Josephum Antiq.* l. 10. c. 11. p. 349.)

Τῷ τε πατρὶ αὐτοῦ συνέβη Ναβο-λασσάρῳ κατὰ τοῦτον τὸν καιρὸν ἀρρωστήσαντι ἐν τῇ Βαβυλωνίων πόλει μεταλλάξαι τὸν βίον, ἔτη βεβασιλευκότι εἴκοσι ἕν.

Contigit, ejus patrem Nabopolassarum eo tempore in Babyloniorum urbe morbo correptum vitam finire, cùm regnasset annos XXI.

Αἰσθόμενος δὲ μετ' οὐ πολὺ τὴν τοῦ πατρὸς τελευτὴν Ναβουχοδονόσορος καταστήσας τὰ κατὰ τὴν Αἴγυπτον πράγματα καὶ τὴν λοιπὴν χώραν, καὶ τοὺς αἰχμαλώτους Ἰουδαίων τε καὶ Φοινίκων, καὶ Σύρων, καὶ τῶν κατὰ τὴν Αἴγυπτον ἐθνῶν συντάξας τισὶ τῶν φίλων μετὰ τῆς δυνάμεως, καὶ τῆς λοιπῆς ὠφελείας ἀνακομίζειν εἰς τὴν Βαβυλωνίαν, αὐτὸς ὁρμήσας ὀλιγοστὸς παρεγένετο διὰ τῆς ἐρήμου εἰς Βαβυλῶνα.

Cognito paulò post patris obitu, Nabuchodonosorus rebus Ægypti aliarumque gentium constitutis, captivos ex Judæis, Phœnicibus, Syris, & Ægypti populis, unà cum exercitu, aliisque rebus servari dignis, quibusdam ex amicis Babylonem deportandos commisit: Ipse cum paucis, per Desertum, Babylonem properat.

Καταλαβὼν δὲ τὰ πράγματα διοικούμενα ὑπὸ τῶν Χαλδαίων, καὶ διατηρουμένην τὴν βασιλείαν ὑπὸ τοῦ βελτίστου αὐτῶν, κυριεύσας ἐξ ὁλοκλήρου τῆς πατρικῆς ἀρχῆς, τοῖς μὲν αἰχμαλώτοις παραγενόμενος, συνέταξεν αὐτοῖς ἀποικίας, ἐν τοῖς ἐπιτηδειοτάτοις τῆς Βαβυλωνίας τόποις ἀποδεῖξαι.

Assumens verò res à Chaldæis administratas, & Regnum ab eorum optimo servatum, paterno imperio (quod priùs cum Patre divisum habuit) *ex asse potitus est. Assignavit captivis adductis colonias in opportunissimis Babyloniæ locis.*

Αὐτὸς δὲ ἀπὸ τῶν ἐκ τοῦ πολέμου λαφύρων, τό τε Βήλου ἱερὸν καὶ τὰ λοιπὰ κοσμήσας φιλοτίμως.

Τήν τε ὑπάρχουσαν ἐξ ἀρχῆς πόλιν καὶ ἑτέραν ἔξωθεν προσχαρισάμενος καὶ ἀνακαινίσας, πρὸς τὸ μηκέτι δύνασθαι τοὺς πολιορκοῦντας, τὸν ποταμὸν ἀναστρέφοντας ἐπὶ τὴν πόλιν κατασκευάζειν, περιεβάλετο τρεῖς μὲν τῆς ἔνδον πόλεως περιβόλους, τρεῖς δὲ τῆς ἔξω τούτων, τοὺς μὲν ἐξ ὀπτῆς πλίνθου καὶ ἀσφάλτου, τοὺς δὲ ἐξ αὐτῆς πλίνθου.

Καὶ τειχίσας ἀξιολόγως τὴν πόλιν, καὶ τοὺς πυλῶνας κοσμήσας ἱεροπρεπῶς, προσκατεσκεύασε τοῖς πατρικοῖς βασιλείοις ἕτερα βασίλεια ἐχόμενα ἐκείνων, ὑπεραίροντα ἀνάστημα, καὶ τὴν πολλὴν πολυτέλειαν. Μακρὰ ἴσως ἔσται, ἐάν τις ἐξηγῆται.

Πλὴν ὄντα γε ὑπερβολὴν ὡς μεγάλα καὶ ὑπερήφανα συνετελέσθη ἡμέραις δεκαπέντε.

Ἐν δὲ τοῖς βασιλείοις τούτοις ἀναλήμματα λίθινα ὑψηλὰ ἀνοικοδομήσας, καὶ τὴν ὄψιν ἀποδοὺς ὁμοιοτάτην τοῖς ὄρεσι, καταφυτεύσας δένδρεσι παντοδαποῖς ἐξειργάσατο.

Καὶ κατασκευάσας τὸν καλούμενον Κρεμαστὸν Παράδεισον, διὰ τὸ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ ἐπιθυμεῖν τῆς ὀρείας διαθέσεως, ὡς τεθραμμένην ἐν τοῖς κατὰ Μηδίαν τόποις.

Μετὰ τὸ ἄρξασθαι τοῦ προειρημένου τείχους, ἐμπεσὼν εἰς ἀρρωστίαν, μετηλλάξατο τὸν βίον, βεβασιλευκὼς ἔτη τεσσαρακοντατρία.

Ipse ex manubiis, & Beli templum & alia magnificè exornavit.

Urbem quæ jam erat, novâ alterâ additâ, cùm exornasset & restaurasset, ne hostes, averso flumine, Urbem aggredi possent, tres muros urbi interiori, totidemque exteriori circumdedit, partim ex cocto latere & bitumine, partim ex latere solo.

Urbe egregiè munitâ, portisque magnificè ornatis, ad paternam Regiam, novam adjecit, supereminentem & altitudine & omni splendore. Longum esset omnia enarrare.

Opus tam ingens, tamque superbum diebus quindecim perfectum est.

In hoc palatio ambulacra ex lapide sublimia extulit, speciemque dedit montibus persimilem, & omnis generis arboribus consevit.

Hortum hunc, Pensilem vocatum, extruxit, quòd uxor ejus, in Mediæ locis educata, aspectu montium delectaretur.

Post incboatum murorum opus, incidens in morbum *vitam finivit, cum regnasset annos* XLIII. (Anno Nabon. 186.)

De initio hujus Regis, Beroso benè convenit cum Canone Babylonico. Etiam Josephus illius patri tribuit [a] annos εἴκοσι ἕν. Quam lectionem secuti sunt Eusebius, Ruffinus, Syncellus; & ex Canone quidem confirmatur iste numerus. Alibi tamen Josephus Patri vitiosè ascribit [b] annos εἴκοσι ἐννέα.

[a] *Antiq. l. 10. c. 11.*

[b] *con. Apion. p. 1044.*

Rex autem, confectis jam bellis, ad pacis opera ſe contulit; in quibus ſplendidus erat, & impensè magnificus. Nam & alia opera, præter hæc à Beroſo relata, recenſet, ex *Magaſthene*, *Abydenus* ἐν τῇ περὶ Ἀσσυρίων γραφῇ, apud [a] Euſebium.

[a] Pr. Evang. l. 9. c. 41. p. 457. c.

Ναβουχοδονόσορος δὲ διαδεξάμενος τὴν ἀρχὴν, Βαβυλῶνα μὲν ἐτείχισε τριπλῷ περιβόλῳ ἐν πεντεκαίδεκα ἡμέρῃσι.

Nabuchodonoſorus regnum ſuſcipiens Babylonem triplici muro circundedit diebus quindecim.

Τόν τε Ἀρμακάλην ποταμὸν ἐξήγαγεν ἐόντα κέρας Εὐφρήτεω, τόν τε Ἀκράκανον.

Naarmalcham amnem deduxit, qui cornu eſt Euphratis; & Acracanum condidit oppidum.

Ὑπὲρ δὲ τῆς Σιππαρηνῶν πόλιος λάκκον ὀρυξάμενος περίμετρον μὲν τεσσαράκοντα παρασαγγέων, βάθος δὲ ὀργυιέων εἴκοσι, πύλας ἐπέστησε τὰς ἀνοιγνύντες ἄρδεσκον τὸ πεδίον. Καλέουσι δὲ αὐτὰς ὀχετογνώμονας.

Prope Sippara urbem, effodit Lacum habentem in ambitu paraſangas quadraginta(id eſt, ſtadia 1280) *altum viginti ulnas; & appoſuit clauſtra; quibus apertis, irrigatur ager. Ea ſepta vocantur Aquæductuum normæ.*

Ἐπετείχισε δὲ καὶ τῆς Ἐρυθρῆς θαλάσσης τὴν ἐπίκλυσιν. Καὶ Τερηδόνα πόλιν ἔκτισε κατὰ τὰς Ἀράβων ἐσβολάς.

Aggeres munivit contra proluviem Rubri maris, & Teredonem urbem condidit contra incurſiones Arabum.

Τά τε βασιλήϊα δένδρεσι ἤσκησε, Κρεμαστοὺς παραδείσους ὀνομάσας.

Ædes Regias arboribus ornavit; quas vocavit Hortos Penſiles.

Hæc Beroſus, Sacerdos Babylonius; hæc *Megaſthenes* Beroſo ſenior qui *à* [b] *Seleuco Nicatore* † *Legatus miſſus eſt ad Sandrocottum Regem Indiæ, & peregrinationis ſuæ commentarios reliquit:* ex quibus liquidò conſtat, quanta ſit Cteſiæ vanitas, qui immenſam ementitus vetuſtatem, non tantùm Urbis conditum, ſed etiam Opera iſta Semiramidi attribuit.

[b] Clem. Alex. Strom. l. 1 p. 305. d

† Strab. l. 1. p. 70. d.

Sita eſt urbs [c] *Teredon infrà confluentem Euphratis & Tigris: Læva fluminis Chaldæi obtinent, dextra Nomades Scenitæ.*

[c] Plin. l. 6. c. 28.

Rex hic, ad coercendum Euphratis impetum, duo divertigia, ſuprà Babylonem, effodi curavit. [d] *Scinditur Euphrates (à Zeugmate octoginta tribus millibus paſſuum) circà vicum Maſſicen: & parte lævâ in Meſopotamiam vadit per ipſam Seleuciam; circà eam præfluenti infuſus Tigri*, versùs Orientem: *dexteriore autem alveo Babylonem (quondam Chaldææ caput)* versùs Auſtrum *petit; mediamque permeans, diſtrahitur in paludes. Increſcit autem & ipſe, Nili modo, ſtatis diebus;* paulùm *differens; ac Meſopotamiam inundat, Sole obtinente*

[d] Ib. l. 5. c. 26.

vicesimam partem Cancri; minui incipit, in Virginem à Leone transgresso: in totum verò remeat in vigesimâ nonâ parte Virginis.

a Herod. l. 1. c. 184. Jampridem [a] *Semiramis aggeres spectabiles exstruxerat per planitiem illam, quàm flumen anteà restagnare solitum erat*: Agricolarum quidem emolumento; Civium autem periculo. Nam cursus Fluminis inde rapidior Urbi nimiis aquis infestus erat. Duo itaque jam facta sunt Fluminis diverticula: alterum versùs Orientem, infusum Tigri; quod *Naarmalcha* dictum est; alterum versùs Occasum, Lacum influens; quod *Narraga* (vel *Naar-aga*, id est, *Fluvius Stagni*) etiam *Pallacopas* vocatum fuit.

b Plin. l. 6. c. 26. [b] *Sunt qui tradunt Euphratem Gobaris præfecti opere deductum, ubi eum diximus findi, ne præcipiti cursu Babyloniam infestaret: ab Assyriis verò universis appellatum Armalchar* (Naar-malcha) *quod significat Flumen Regium. Quà derivatur, oppidum fuit Agrani* (Ἀκράκανον, Abydeno) *è maximis, quod diruere Persæ.* Ex Ammiano,

d Amm. l. 4. verum Fluminis nomen: [d] *Fossile flumen Naar-malcha nomine, quod Amnis Regum interpretatur.*

e Herod. ib. c. 193. [e] *Babylonia omnis, sicut Ægyptus, in fossas dissecta est: quarum maxima* (Naar-malcha) *navigabilis est; ad solstitium hybernum vergens, pertingit ab Euphrate in Tigrim.* Nimirùm, media erat inter

f Ptol. l. 5. c. 18. duos Euphrates alveos: [f] σχίζεται εἴς τε τὸν διὰ Βαβυλῶνος ῥέοντα, καὶ τὸν διὰ Σελευκίας, ὧν ὁ μεταξὺ καλεῖται Βασίλειος ποταμὸς, Euphratis *scinditur in eum alveum, qui per Babylonem fluit; & eum, qui per Seleuciam: inter quos qui medius est, vocatur Regius fluvius*: De Euphrate exit infra *vicum Massicen*: quà Tigrim influit, à

Ibid. Macedonibus posthàc condita est Ἀπάμεια· ὑφ' ἣν ἡ τοῦ Βασιλείου ποταμοῦ πρὸς τὸν Τίγριν συμβολὴ, *Apamia; sub quâ est Regii fluvii commixtio cum Tigri.*

Alterum Euphratis *cornu*, sive divertigium, ad exemplum

g Sup. p. 229. [g] *Mœridis*, in Ægypto effossum fuisse, & duplex emolumentum exhibuisse videtur: tùm ut esset, æstivæ inundationis tempore, redundantis aquæ receptaculum; tùm ut aquas tempestivas

h Herod. l. 1. c. 185. posteà agricolis suppeditaret. Stagno enim, undequaque [h] *Lapidibus* munito, *portæ* appositæ fuerunt, sive ὀχετογνώμονες; quibus apertis, siticulosa versùs Arabiam loca irrigabantur. Ingentis hujus Lacus quadrati unumquodque latus erat decem parasangarum, sive sta-

i Ibid. diorum 320 (juxtà [i] Herodotum, 420; juxtà Diodorum, 300)

Megasthenes

Megasthenes hoc opus *Nabuchodonosoro* attribuit; Herodotus autem *Nitocridi*: à Rege forsàn inchoatum; à Reginâ absolutum. De hoc rivo [a] Arrianus (in rebus Alexandri) *Pallacopas amnis à Babylone distat stadiis firmè* 800. *Est autem fossa ex Euphrate ducta, non fluvius ex fonte ortus*. Eundem forsan intellexit Plinius: [b] *Ad Pellacontam flumen, Bura oppidum; Salmani & Masei Arabes*. Et paulò post: *Sunt etiamnum in Mesopotamiâ oppida, Hipparenum (Chaldæorum & hoc, sicut Babylon) juxtà flumen Narragam, qui dedit civitati nomen: muros Hipparenorum Persæ diruêre*. Abydeno, Σιππαρηνῶν πόλις posita est ad *Flumen Stagni*. [a] Lib. 7. p. 162. f. [b] L. 6. c. 26.

Opus hoc, magnificum licèt utilissimumque, erat tamen inauspicatum: Quippe Cyrus non ita multò pòst, obsessâ Babylone, ut per vacuum Euphratis alveum intraret Urbem, totum flumen immisit in Pallacopam: unde ruptis repagulis destructisque stagni aggeribus, Babyloniæ planicies versùs Arabiam paludosa facta est & deserta: neque Persis unquam, Macedonibusve curæ fuit Pallacopæ reparatio.

Urbs autem Babylon ejusque ornamenta quadrata erant; Muri, Horti, Templum. [c] *Unumquodque Urbis latus erat stadiorum* CXX: *totus ambitus stadiorum* CCCCLXXX. Id Plinio est *millia passuum* LX. Ctesias, apud [d] Diodorum, mœnibus assignat stadia tantùm CCCLX, id est, millia passuum XLV. Clitarchus, ibidem, numerat stadia CCCLXV. Q. Curtio, [e] *Totius operis ambitus* CCCLVIII *stadia complectitur*; Straboni, CCCLXXXV; Dioni Cassio CCCC. [c] Herod. l. 1. c. 178. [d] L. 2. p. 68. [e] Lib. 5.

[f] *Muri crassities est cubitorum regiorum* L, *altitudo* CC. *Regius cubitus tribus digitis major est vulgari*. Ctesiæ, τὸ πλάτος τῶν τειχῶν ἓξ ἅρμασι ἱππάσιμον, *Latitudo murorum sex curribus excipiendis idoneum*. Altitudo πεντήκοντα ὀργυιῶν, *quinquaginta orgyiarum*; quarum singulæ sunt senûm pedum, vel cubitorum quatuor: Ita huic cum Herodoto convenit. Plinius utrobique pro cubitis *pedes* habet. Straboni altitudo est *quinquaginta* tantùm *cubitorum*, ἡ δὲ πάροδος ἐπὶ τοῦ τείχους, ὡς τέθριππα ἐναντιοδρομεῖν ἀλλήλοις ῥᾳδίως. Idem Curtius, de latitudine; duplicata altitudine. *Muri spatium* XXXII *pedum latitudinem amplectitur: quadrigæ inter se occurrentes, sine periculo commeare dicuntur: Altitudo muri* C *cubitorum eminet spacio. Turres denis pedibus, quàm murus, altiores sunt*. Ex omnibus constat quidem magnitudo, sed incerta. [g] *Singulorum stadiorum* [f] Herod. ib. Curtius ib. [g] Ibid.

ſtructuram ſingulis diebus perfectam eſſe memoriæ proditum eſt. Quâ ratione, ſi ambitus eſſet ſtadiorum 365, totus murus anno abſolutus erat. Quod veriſimilius videtur, quàm quod Abydenus ait *Urbem triplici muro circumdatam eſſe diebus XV.* Beroſus XV dierum ſpatium Novi Palatii ſtructuræ adſcripſit.

[a] ... p 478. *Nabon-aſſar* [a] pridèm Urbem munivit, arces extruxit, palatia condidit: *Nabo-col-aſſar* jam Urbem ampliavit ad alterum Euphratis interfluentis latus. Palatia duplo majora, & triplici muro

[b] Q. Curt. l. 5. cincta, extruxit, & ponte veteribus junxit. [b] *Super arcem (vulgatùm Græcorum fabulis miraculum) Penſiles Horti ſunt, ſummam murorum altitudinem æquantes, multarumque arborum umbrâ & proceritate amœni. Saxeæ pilæ, quæ totum onus ſuſtinent, inſtructæ ſunt. Super pilas lapide quadrato ſolum ſtratum eſt, patiens terræ, quam altam injiciunt, & humoris, quo rigant terras: adeòque validas ſuſtinent arborum moles, ut ſtipites earum octo cubitorum ſpatium craſſitudine æquent, in L pedum altitudinem emineant, & frugiferæ æquè ſint, ac ſi terra ſua alerentur. Et cùm vetuſtas non opera ſolùm manufacta, ſed etiam ipſam naturam paulatim exedendo perimat, hæc moles, quæ tot arborum radicibus premitur, tantique nemoris pondere onerata eſt, inviolata durat. Quippe XX lati parietes ſuſtinent XI pedum intervallo diſtantes; ut procul viſentibus Sylvæ montibus ſuis imminere videantur.* De

[c] L. 16. init. his hortis, ſimilia habet Diodorus; diſſimilia [c] Strabo, quem videas.

Porrò Rex hic belli Syriaci Ægyptiacique manubiis exornavit

[d] Herod. l. 1. c. 181. Jovis Beli templum: quod [d] *in alterâ urbis parte ſitum, æneis portis, figurâ quadratâ, duorum undecunque ſtadiorum amplitudine; cujus in medio turris ſolida extructa eſt* ϛαδίου καὶ τὸ μῆκος, καὶ τὸ εὖρος *longa & lata ſtadium, cui alia rurſus turris impoſita eſt, & huic ſubinde alia, ad octavam uſque: in ultimâ hâc fuit* νηὸς μέγας *fanum ingens, in quo lectus ſplendidè ſtratus, & menſa aurea; ſtatua autem nulla.*

c. 182. *In inferiore autem fano magnum fuit Jovis ſimulacrum ſedens ex auro, & magna menſa aurea, cujus ſcamnum & ſella ex auro ſunt; quæ Chaldæi*

c. 183. *æſtimant DCCC talentis auri. Erat Statua XII cubitorum ex ſolido auro, quàm Xerxes (interfecto ſacerdote) abſtulit.* De hoc templo Arrianus,

[e] Arrian. l. 7. p. 159. c. in rebus Alexandri. [e] *Beli templum in media Babyloniorum urbe ſitum erat, magnitudine atque opere ex lapide coctili & bituminato præclarum.* Τοῦτον τὸν νεὼν, ὥσπερ καὶ τὰ ἄλλα ἱερὰ τῶν Βαβυλωνίων, Ξέρξης κατέσκαψεν, ὅτε ἐκ τῆς Ἑλλάδος ὀπίσω ἀπενόστησεν. Ἀλέξανδρος δὲ

ἐν

ἐν νῷ εἶχεν ἀνοικοδομεῖν, *Hoc templum, ut & cætera Babyloniorum loca sacra, Xerxes subverterat, quum ex Græciâ reverteretur: Alexander verò in animo habebat templum instaurare.* Anteà scripserat: [a] *Alexander Babylonem ingressus, Babyloniis jussit instaurari* τὰ ἱερὰ, ἃ Ξέρξης καθεῖλεν, *templa quæ Xerxes subverterat, & in his templum Beli, quem præcipuè deum Babylonii colunt.* [a] Arr. l. 3. p. 63. d.

Mirum est, Herodotum, Xerxi diu superstitem, eversi Templi non meminisse; maximè cum *statuæ aureæ ab illo è templo sublatæ* meminerit. Dicit [b] Διὸς Βήλου ἱρὸν χαλκόπυλον, καὶ ἐς ἐμὲ ἔτι τοῦτο ἐὸν, *Jovis Beli templum æreis portis quod etiam meâ nunc ætate existit.* [b] Herod. l. 1. c. 181. Xerxes reversus est anno Nabonassari 268; interemptus est, post annos 15, anno 283: quo tempore Herodotus annos tantùm 19 natus erat (Nam ex Pamphilâ dicit [c] A. Gellius, illum initio belli Peloponnesiaci annos 53 natum fuisse.) [c] L. 15. c. 23. Ipse se historias post inceptum illud bellum scripsisse testatur, non semel istius belli mentionem faciens. Alibi enim refert [d] *Lacedæmoniorum legatos, in Asiam missos, ab Atheniensibus necatos fuisse*: quod anno belli Peloponnesiaci secundo factum est. [d] Herod. l. 7. c. 137. Alibi, [e] *Lacedæmonios Atticam populantes à Deceleâ temperasse.* [e] l. 9. c. 72. Quod anno ejusdem belli 19 contigisse, docet Thucydides. Plinius tamen scripsit, illum [f] *Thurii in Italiâ condidisse historiam* ante istius belli initium. [f] Plin. l. 12. c. 4. Herodotus res Xerxis usque ad ejus reditum diffusè narrat: quicquid posteà ab eo domi gestum est, Græcis serò innotuit.

Præterea Nabuchodonosorus Rex, non tantùm Syriam, Ægyptum, & *magnam Libyæ partem* subegit, versùs Austrum; sed etiam versùs Septentrionem, exercitum in *Iberiam* duxit, & transmisso Caucaso monte, per Sarmatiæ solitudines pervagatus est. *Megasthenes*, ait [g] Josephus, ἐν τῇ τετάρτῃ τῶν Ἰνδικῶν, *monstrare contendit; hunc Babyloniorum Regem fortitudine & rerum gestarum magnitudine præcessisse Herculem. Dicit enim, illum & magnam Africæ partem, & Iberiam subjugasse.* [g] con. Apion. l. 1. p. 1045 c & Antiq. l. 10. c. 11. Libyæ [h] meminimus, in Ægyptiacâ hujus Regis expeditione: [h] p. 350. 2. p. 514. de Ibericâ, intelligendus [i] Strabo; qui, ex *Megasthene*, refert Ναβοκοδρόσορον τὸν παρὰ Χαλδαίοις εὐδοκιμήσαντα Ἡρακλέους μᾶλλον, καὶ ἕως Στηλῶν ἐλάσαι, *Nabocodrosorum à Chaldæis celebrari magis quàm Herculem, & usque ad Columnas processisse.* [i] Geogr. l. 15. p. 687. 2. Columnas illas intelligo (quarum meminit Ptolemæus) quæ in Sarmatiâ, sub Alexandri Magni nomine, erectæ sunt, ipsâ

Megasthenis ætate, προληπτικῶς loquentis: & Abydenus *Iberiam* εἰς τὰ δεξιὰ τοῦ Πόντου Euxini collocat.

Non satis constat Aquilonaris hujus expeditionis causa: Num rex hic Cyaxari opem tulerit, in expellendis Scythis, quos Asiam & Mediam duodetriginta annos superbè tenuisse diximus?

Herodotus eorum reditum non nisi obiter tetigit; sed non est verisimile, illos sine vi & armis ejectos fuisse. An potiùs eidem auxilio fuerit in expugnandâ Nino, juxtà Ebræorum sententiam? Hi Reges affinitate conjungi videntur: Hujus enim uxor fuit Meda. Verùm tota rei fides est penès unum Megasthenem: ex quo, *Abydenus* (apud [a] Eusebium) etiam Coloniam in istas partes deductam, & Regem futura prædixisse tradit. Exscribatur locus.

[a] *Præp. l. 9. c. 41. p. 456. d.*

Μεγασθένης δέ φησι Ναβουκοδρόσορον Ἡρακλέους ἀλκιμώτερον γεγονότα, ἐπί τε Λιβύην καὶ Ἰβηρίην στρατεῦσαι. ταύτας δὲ χειρωσάμενον, ἀπόδασμον αὐτέων εἰς τὰ δεξιὰ τοῦ Πόντου κατοικίσαι.

Megasthenes (ait) *auctor est Nabucodrosorum Hercule fortiorem fuisse; & exercitum in Africam & Iberiam duxisse: quibus subactis, eorum partem ad dexteriora Ponti habitare fecit.*

Vaticinium autem Regis, mente capti, his verbis refert.

Μετὰ δὲ, λέγεται πρὸς Χαλδαίων, ὡς ἀναβὰς ἐπὶ τὰ Βασιλήϊα κατασχεθείη θεῷ ὅτεῳ δή. φθεγξάμενος δὲ εἶπεν οὕτως.

ἘΓΩ' Ναβουκοδρόσορος, ὦ Βαβυλώνιοι, τὴν μέλλουσαν ὑμῖν προαγγέλλω συμφορὴν, τὴν οὔτε Βῆλος, ἐμὸς πρόγονος, οὔτε βασίλεια Βῆλτις ἀποτρέψαι μοίρας πεῖσαι σθένουσι.

Ἥξει Πέρσης ἡμίονος, τοῖσι ὑμετέροισι δαίμοσι χρεώμενος συμμάχοισι, ἐπάξει δὲ δουλοσύνην. οὗ δὴ συναίτιος ἔσται Μήδης, τὸ Ἀσσύριον αὔχημα.

Ὡς εἴθε μιν πρόσθεν, ἢ δοῦναι τοὺς πολιήτας, χάρυβδίν τινα ἢ θάλασσαν εἰσδεξαμένην ἀϊστῶσαι πρόρριζον, ἤ μιν ἄλλας ὁδοὺς στραφέντα φέρεσθαι διὰ τῆς ἐρήμου, ἵνα οὔτε ἄστεα, οὔτε πάτος ἀνθρώπων, θῆρες δὲ νομὸν ἔχουσι, καὶ ὄρνιθες πλάζονται, ἔν τε πέτρῃσι καὶ χαράδρῃσι μοῦνον ἀλώμενον. ἐμέ

Posteà, à Chaldæis dicitur in Palatium suum conscendisse, & divino numine afflatum, hæc magnâ voce dixisse.

'*EGO Nabucodrosorus vobis, ô 'Babylonii, calamitatem futuram prænuncio; quam nec progenitor noster 'Belus, nec Regina Beltis, ut avertent, 'Parcis persuadere poterunt.*

'*Veniet Perses Mulus, qui vestrorum 'dæmonum auxilio usus, Servitutem 'vobis afferet: Ejus verò adjutor erit 'Medus, Assyriorum gloriatio.*

'*Utinam priùs quàm cives dediti 'fuerint, ille quâdam charibdi aut mari absorptus periret radicitùs; aut aliàs 'abreptus in solitudinem (ubi neque urbis, neque hominis vestigium, sed feræ 'pascuntur, & aves circumvolant) solus 'inter scopulos & voragines erraret:*

Mihique

ἐμέ τε, πρὶν ἐς νόον βαλέσθαι ταῦτα, τέλεος ἀμείνονος κυρῆσαι. [c] *Mihique meliore exitu frui liceat, priusquàm hæc ei in mentem venerint.*
Ὁ μὲν θεσπίσας παραχρῆμα ἠφάνιστο. *Hæc effatus ille protinus disparuit.*

Herodotus (Megasthene longè senior) refert, Oraculum à Pythiâ datum *Crœso* Lydorum Regi; ut sibi caveret,

—[a] ὅταν ἡμίονος βασιλεὺς Μήδοισι γένηται. [a] *Herod l.1. c.55.*

Quando Rex Mulus apud Medos genitus fuerit.

Pythia ipsa responsum sic interpretata est. [b] *Mulus hic est Cyrus, duarum gentium parentibus ortus: mater Meda erat, Astyagis filia; pater autem Persa, Medis subjectus.* Sanè Cyrus *Medopersarum* Rex erat *tertius*: primus autem *Darius Medus*; de quibus, mox. [b] *Ibid.c.91.*

Ex Daniele notum est [c] *Nabuchodonosorum in Aulâ Babylonis deambulâsse, & illicò mente alienatum fuisse.* Verisimile est, ex istis obscurè perceptis, historiolam hanc Regis vaticinantis & imprecantis à Megasthene, vel Abydeno, vel à Chaldæis consarcinatam fuisse. [c] *C.4.v.26,*

Septennis erat phreneticus iste Regis morbus: [d] *Vox de cœlo ruit: Tibi dicitur Nabuchodonosor Rex; Regnum tuum transibit à te; & ab hominibus ejicient te; & cum bestiis & feris erit habitatio tua: fœnum quasi bos comedes; & septem tempora mutabuntur super te.* Daniel hîc (ut & [e] alibi) per *VII tempora* intelligit totidem annos. [d] *Dan. 4.28* [e] *Ib.12.7.*

Verisimile est Evilmerodachum filium, dum Pater mente captus erat, Regni administrationem suscepisse. S. [f] Hieronymus (ex Judæorum traditione) *Evilmerodach,* ait, *qui (patre suo Nabuchodonosoro vivente per septem annos inter bestias) ante regnaverat, postquam ille restitutus regno est, usque ad mortem Patris cum Jechoniâ rege Judæ in vinculis fuit: Quo mortuo, rursus in regnum successit.* Bis itaque regnavit Evilmerodach: Patre insaniente; iterumque eo mortuo. [f] *Lib.5. in Esai,c.14. v.19.p.101. d.*

[g] *Anno XXXVII transmigrationis Jechoniæ Regis Judæ, Evilmerodach Rex Babylonis, in anno regnandi ejus, sublevabit caput Jechoniæ regis Juda de carcere.* Jechonias abductus est an. Nabon. 130; annus captivitatis ejus 37 est annus Nabon 166; qui fuit an. regni Nabuchodonosori 23. Adjecto insaniæ septennio, habes an. regni 30. Regnavit itaque post restitutionem annos 13. [g] *II Reg.25. 27. Jer. 52.31.*

Nabuchodonoſori Succeſſores.

De cæteris Babylonis Regibus, non optimè convenit inter Veteres; peſſimè autem intèr recentiores. Sed Canon Ptolemaicus hoc quodcunque caliginis diſcuſſit, lucemque oſtendit, per quam certus numerus non Regum modò, ſed & annorum perſpici poſſit. Ad hanc amuſſim comparemus Veteres; miſſis recentiorum jurgiis.

Canon. Ptol.	an.	*Beroſus.*	an.	*Megaſthenes.*	*Joſephus,* l. 10. c. 12.	an.
NABOPOLASSARUS	21	Ναβο·λάσσαρος	21	—	—	
NABOCOLASSARUS	43	Ναβουχοδονόσορος	43	Ναβουκοδρόσορος	Ναβουχοδονόσορος	43
ILVARODAMUS	2	Εὐιλμαράδουχος	2	Εὐιλμαλούρουχος	Ἀβιλαμαρώδαχος	18
NERICASSOLASSARUS,	4	Νηριγλισσόορος	4	Νηριγλισάρης —	Νιγλίσαρος	40
. . . .		Λαβοροσοάρχοδος,	m. 9	Λαβασσοάρασκος	Λαβοσόρδαχος,	m. 9
NABONADIUS	17	Ναβόννηδος	17	Ναβαννίδοχος	Ναβοάνδηλος, ὁ καὶ Βαλτάσαρος }	17
CYRUS	9	Κῦρος		Κῦρος	Κῦρος	

De *Nabopolaſſaro* ſive Nabuchodonoſoro Patre, & de *Nabocolaßaro* ſive Nabuchodonoſoro filio (ex Beroſo) diximus. De Succeſſoribus etiam eundem audiamus.

Beroſus, l. 3. apud *Joſeph. con. Apion.* l. 1. p. 1045. d. & *Euſeb. Præp. Evang.* l. 9. c. 40. p. 455.

Ναβουχοδονόσορος μὲν οὖν, μετὰ τὸ ἄρξασθαι τοῦ προειρημένου τείχους, ἐμπεσὼν εἰς ἀῤῥωστίαν μετηλλάξατο τὸν βίον, βεβασιλευκὼς ἔτη μγ.

Nabuchodonoſor itaque poſtquam inchoavit Murum prædictum, incidens in languorem, de vita migravit, cum regnaſſet annis 43.

Τῆς δὲ βασιλείας κύριος ἐγένετο ὁ υἱὸς αὐτοῦ Εὐιλμαράδουχος. οὗτος προστὰς τῶν πραγμάτων ἀνόμως καὶ ἀσελγῶς, ἐπιβουλευθεὶς ὑπὸ τοῦ τὴν ἀδελφὴν ἔχοντος αὐτοῦ Νηριγλισσοοροόρου ἀνῃρέθη, βασιλεύσας ἔτη δύο.

Ejus filius Evilmaraduchus, regni dominus effectus, & res injuſtè, atque proterve adminiſtrans, inſidias paſſus à Nerigliſſoroore, ſuæ ſororis marito, peremptus eſt, cum regnaſſet annis duobus.

Μετὰ δὲ τὸ ἀναιρεθῆναι τοῦτον, διαδεξάμενος τὴν ἀρχὴν ὁ ἐπιβουλεύσας αὐτῷ Νηριγλισσοορόορος ἐβασίλευσεν ἔτη τέσσαρα.

Illo ſublato, Nerigliſſoroor, qui ei inſidias fecit, regnum ſumpſit, & regnavit annis quatuor.

Τούτου υἱὸς Λαβοροσοάρχοδος ἐκυρίευσε μὲν τῆς βασιλείας παῖς ὢν μῆνας ἐννέα, ἐπιβουλευθεὶς δὲ, διὰ τὸ πολλὰ ἐμφαίνειν κακοήθη, ὑπὸ τῶν φίλων ἀπετυμπανίσθη.

Hujus filius Laboroſoarchodus, puer exiſtens, principatum tenuit menſibus novem; ſed quòd maligno ingenio fuiſſe videretur, Amicorum inſidiis interfectus eſt.

'Απο- Hoc

Ἀπολομένου δὲ τούτου συνελθόντες οἱ ἐπιβουλεύσαντες αὐτῷ κοινῇ τὴν βασιλείαν περιέθηκαν Ναβοννήδῳ τινὶ τῶν ἐκ Βαβυλῶνος, ὄντι ἐκ τῆς αὐτῆς ἐπισυστάσεως.

Hoc perempto, conjuratores convenientes regnum communi suffragio tradidere Nabonnedo cuidam qui fuit ex eadem Babyloniorum conjuratione.

De iisdem, *Megasthenes*, apud *Euseb. Præpar.* l.9.c.41.

Ναβουκοδρόσορος μὲν θεσπίσας παραχρῆμα ἠφάνιστο. ὁ δὲ οἱ παῖς Ἐυλμαλούρουχος ἐβασίλευε. Τὸν δὲ ὁ κηδεστὴς ἀποκτείνας Νηριγλισάρης λεῖπε παῖδα Λαβασσοάρασκον. Τούτου δὲ ἀποθανόντος βιαίῳ μόρῳ, Ναβαννίδοχον ἀποδεικνῦσι βασιλέα, προσήκοντά οἱ οὐδέν. Τῷ δὲ Κῦρος, ἑλὼν Βαβυλῶνα, Καρμανίης ἡγεμονίην δωρέει.

Nabuchodrosorus, cum vaticinatus esset, repente evanuit: & filius ejus Evilmaluruchus regnavit. Hunc Neriglisares, sororis ejus vir, interfecit: & fil. Labassoarascum reliquit. Illo etiam nece violentâ sublato, Regem creant Nabannidochum, nullâ cum eo affinitate conjunctum: Cui Cyrus, Babylone potitus, Carmaniæ præfecturam concessit.

ILvarodamus (qui Jeremiæ, & Beroso dicitur *Evilmerodach*) post obitum patris, regno & licentiâ ad omnia abusus est. [a] *Narrant Hebræi hujuscemodi fabulam. Evilmerodach, patre mortuo, cum rursus in regnum succederet, & non susciperetur à Principibus; qui metuebant ne viveret qui dicebatur extinctus: ut fidem patris mortui faceret, aperuit sepulchrum, & cadaver ejus unco & funibus traxit.* [a Hieron. in Esai.14.19.]

Rex hic (ni fallor) idem est qui Danieli *Baltasar* vocatur; qui *eâdem nocte interfectus est, quâ magnum convivium fecit optimatibus suis. Baltasar enim Nabuchodonosori* [b] *filius*; & *Nabuchodonosorus* vicissim [c] *pater Baltasari* sæpe appellatur. Evilmerodacho & Baltasaro idem regnandi tempus, idem exitus assignantur. *Baltasari regnum completum*, absolutum est; id est, In eo desiit Nabuchodonosori posteritas. Occiso Baltasaro, sive Evilmerodocho (qui fuit *Magni* Nabuchodonosori filius, *Primi* nepos) impleta est Prophetia Jeremiæ. [d] *Servient gentes Nabuchodonosoro regi Babyloniæ, Filioque ejus, & Filio filii ejus.* Quod autem alibi adjicitur, [e] *Donec imperaret Rex Persarum*, intelligendum est de Servitutis duratione, non de prosapiæ. [b Dan.5.22] [c Daniel.5.2,11,13,18. v.26.] [d Jer.27.7.] [e II Chron.36.20.]

Baltasar, *appensus in lance* divinæ æquitatis, repertus est *levis* & improbus: Evilmerodachi iniquitas in causâ fuit tam brevis sibi regni. Baltasari *Regnum divisum est* vel *abruptum*, avulsum à domo suâ, in alienam translatum. [Dan.5.27.] [v.28.]

Evilmerodach, ex Nabopolassari posteris rex ultimus, Dynastiæ *Assyriorum*, Babylone regnantium, finem imposuisse videtur: & *Nericassolassar*, sive *Neriglissoroor*, qui illum sustulit, eique in regno successit, primus videtur esse *Medorum*; qui Babylone regnârunt. Hanc Babyloniorum Regum distinctionem præ se fert Canonis Epigraphe; Κανὼν βασιλέων Ἀσσυρίων καὶ Μήδων; quibus numeratis, sequitur Περσῶν series, quorum primus *Cyrus*.

Nabuchodonosoro uxor erat Meda: Ejus filiam, Evilmerodachi sororem, viro Medo nupsisse verisimile est. Non autem diuturna fuit hæc *Medorum* Dynastia: Pater regnabat annis 4; Filius mensibus tantum 9; qui quòd annum integrum non compleverit, locum in Canone nullum habuit. Hic, initâ ὑπὸ τῶν Φίλων *ab Amicis* Regiis, sive optimatibus Babyloniis, conjuratione, ἀπετυμπανίσθη, id est, ἀνῃρέθη, vel ἀπέθανε βιαίῳ μόρῳ: Regnumque delatum est *Nabonnedo* Babylonio τινὶ τῶν ἐκ Βαβυλῶνος ὄντι ἐκ τῆς αὐτῆς ἐπισυστάσεως, *cuidam qui fuit unus ex Babyloniis illis, qui conjurationem istam fecerunt*: προσήκοντι οἱ οὐδὲν, qui nullo sanguinis jure cum *Laborosoarchodo*, quem sustulit, conjunctus erat; utpote Babylonius, non Medus. Ille autem, anno regni 17, à *Cyro* Persâ exutus est.
a Dan.5.28. His modis, Baltasari [a] *Regnum datum est Medis*, dein *Persis*.

Nini excidium.

QUasi Seculum hoc eversionis *Urbium curreret*; Hierosolymorum ruinam excepit Tyrus; Tyrum, Ægyptus; Ægyptum, Ninus. Urbem Ninum à *Medis* subversam fuisse tradunt Græci;
b Sup.p.493. tàm Ctesias, quàm Herodotus. Ctesiæ commentum [b] retulimus, meritóque rejecimus. Nam ex insano illius παραχρονισμῷ, urbs solo æquata est diu antequàm in eâ regnaret eorum Regum quisquam, quorum fidem nobis facit historia Sacra. Longè sanior est
c Herod.l.1. c.160. Herodoti sententia, qui Ninum à [c] *Cyaxare*, Medorum Regum tertio, subversam narrat; postquam scilicet Rex ille à *Scythis* annos 28 oppressus fuisset.

Eusebius (more suo) utramque sententiam in Canonem retulit:
d Num.1197 ad mentem Ctesiæ, [d] *Arbaces Medus*, ait, *Assyriorum imperio destructo, Regnum in Medos transtulit*. Dein (post annos 213) ex auctoritate
e Nu.1410. Herodoti, [e] *Cyaxares Medus subvertit Ninum*. Ista autem ἀσύστατα sunt.

Neque

Neque de tempore tantùm, ſed etiam de loco urbis ab Herodoto diſſentit Cteſias. Herodotus Ninum ad *Tigrim* ponit; [a] Diodorus autem, ex Cteſiâ, ἐπὶ τὸν Εὐφράτην ποταμὸν, *ad fluvium Euphratem*. [b] Strabo, ex Cteſiæ ſententiâ, Ἡ μὲν οὖν Νῖνος πόλις ἠφανίσθη παραχρῆμα μετὰ τὴν τῶν Σύρων κατάλυσιν, *Ninus Urbs ſtatim deleta eſt poſt ſubverſionem Syrorum*; id eſt, Ciſeuphratenſium. Ex Syriacâ hac Nino oriundus erat *Damis* Apollonii Tyanei ſocius; cum quo [c] *Antiochiâ diſcedens pervenit ad Veterem Ninum— inde in Meſopotamiam*. Suidas, ex Philoſtrato, Δάμις ἀνὴρ οὐκ ἄσοφος τὴν ἀρχαίαν οἰκῶν Νῖνον, *Damis, vir non indoctus, Veteris Nini incola*. Ammianus denique rem extra dubium ponit. [*] *Comagena (nunc Euphratenſis) clementer aſſurgit: Hierapoli, Veteri Nino, & Samoſatâ, civitatibus amplis illuſtris*. Neque memoriâ lapſum putemus, cùm etiam alterius Nini meminerit. *In Adiabenâ Ninus eſt civitas*. Ninus itaque Ciſeuphratenſis ab Aſſyriacâ, quæ ad Tigrim, diverſa eſt: & ἀρχαϊκῶς appellatur *Vetus*; quia *Ninus* Cteſiæ multis ſeculis vetuſtior habebatur, quàm *Ninus* Herodoti.

[a] L. 2. p. 65, & 80.
[b] Lib. 16. p. 737. c.
[c] Philoſtrat. l. 1. c. 13, 14.
[*] L. 14. p. 20.
L. 23. p. 251.

Expulſis Scythis, [d] & *recuperato regno priſtino, Medi* καὶ τήν τε Νῖνον εἷλον, καὶ τοὺς Ἀσσυρίους ὑποχειρίους ἐποιήσαντο, πλὴν τῆς Βαβυλωνίης μοίρης, *& Ninum expugnaverunt, & Aſſyrios ſubegerunt, exceptâ portione Babylonicâ*, id eſt, Regno Babylonico, à Nabonaſſari temporibus diſtincto; ubi jam regnabat *Nabocolaſſer*. Deſiderantur illa quæ de Nini obſidione Herodotus in [e] *Aſſyriacis* tradidit. Sola *Aſſyriorum* [f] *Regia fuit Babylon, poſt everſam Ninum*. Anteà ab *Aſarадonis* tempore, qui Regna conjunxit, [g] *Aſſyrii Babylone ac Nini regiam habuerunt*.

[d] Herod. l. 1. c. 106.
[e] Ibid.
[f] Ib. c. 178.
[g] Strab. l. 16. p. 737. b.

Urbs autem Ninus, ut vetuſtior, ita [h] *Babylone multò major erat*; cujus tamen [i] *ambitus, erat ſtadiorum* 385. Nini autem mœnibus Diodorus attribuit [k] *ambitum ſtadiorum* 480, id eſt, milliarum 60; vel (ut Jonas Propheta, 3. 3.) *Urbs erat magna itinere trium dierum*.

[h] Ibid. c.
[i] Ibid.
[k] Diodor. l. 2. p. 65.

Euſebius conjicit excidium Nini in *annum XXII Cyaxaris*; Minùs rectè. Depravati ſunt apud eum *Medorum* anni. Cyaxares Ninum aggreſſus eſt poſt expulſos Scythas; illi autem, eo regnante, dominati ſunt annos 28. Rectiùs itaque ponendus eſt ejus annus XXXII, qui eſt Nabon. 145, & *Nabocolaſſari* ſecundus, & Babylonicæ captivitatis quintus.

Ninivitica clades Dioſpolitanâ poſterior. Propheta Nahum
[a] C.3.v.8, 10. alloquitur Ninum : [a] *Numquid melior es No-Amon ſedente inter flumina? Sed & ipſa in tranſmigrationem ivit, in captivitatem*, per Nabuchodonoſorum ducta; quod modò dictum eſt.

[b] C.2 v.13. Certum urbis exitium denunciat Sophonias Propheta. [b] *Extendet manum ſuam ſuper Aquilonem & perdet Aſſyrium, & rediget Ninivem in deſolationem ſiccam, quaſi deſertum. Accubabunt in medio ejus greges omnium ferarum*, &c. Exciſam teſtatur Herodotus: *Naarmalcha*, ait, *ab Euphrate pertingit Tigrim*, παρ' ὃν Νῖνος πόλις οἴκηλο, *ad quem urbs Ninus ſita erat*. Ita MS. in margine, meliùs quàm οἰκέαται *ſita eſt*. Tacitus, de expeditione *Meherdatis* (ſub Claudio) minùs accuratè
[c] Annal.l.12. p.189. anno U.C.802. quàm ſolet, [c] *Tranſmiſſo*, ait, *amne Tigri, permeant Adiabenos: ſed capta in tranſitu urbs Ninos, vetuſtiſſima ſedes Aſſyriæ*. Neque ſana ſunt, quæ ibi ſequuntur. Plinius autem (Tacito paulùm ſenior)
[d] Plin.l.6. c.13. [d] *Fuit*, ait, *Ninus impoſita Tigri ad Solis occaſum ſpectans, quondam clariſſima*. Quâ Urbs ad Occaſum ſpectat, Tigre alluitur, id eſt, ad Ortum fluvii ſita eſt. Lucianus etiam Samoſatenus (Tacito
[e] In Ἐπισκ. p.346. paulò junior, ſub Hadriano Aug.) [e] ἡ Νῖνος μὲν ἀπόλωλεν ἤδη, καὶ οὐδὲν ἴχνος ἔτι λοιπὸν αὐτῆς, οὐδ' ἂν εἴποις ὅπου ποτ' ἦν, *Ninus quidem ita periit, ut nullum ejus veſtigium ſuperſit; neque dicas ubi fuit unquam*.

Poſteà verò ſub Perſis, qui poſt Parthos (anno Chriſti 230) rerum in Oriente potiti ſunt, Urbs hæc inſtaurata eſt. De hâc
[e] In 1 Cap. Jonæ. Cyrillus, [e] Περσικὴ γὰρ πόλις ἦν, *Perſica urbs erat*, id eſt, à Perſis inſtaurata. Floruit itaque Ammiani ævo (anno Chriſti 370)
[f] Am. Marcell.l.22. [f] *In Adiabenâ*, ait, *Ninus eſt civitas, quæ olim Perſidis regna poſſederat:*
Ibid. l.18. alibi, [g] *Ninive Adiabenes ingens civitas*. Et Heraclius Aug. in Ori-
[g] Paul. Diac. entem proficiſcens (anno Chriſti 620) caſtra metatus eſt [i] *juxtà*
[h] In Dionyſ. p.125. *Ninivem*. Euſtathius dicit, [k] hanc urbem ἀφανισθῆναι καταλυθέντων τῶν Περσῶν, *exciſam fuiſſe, cum Perſæ ſubverſi ſunt*, à Saracenis ſcilicet, anno Chriſti 632.

Ruinam hanc poſteriorem agnoſcunt recentiores, Benjamin Tudelenſis (qui ſcripſit Itinerarium, anno Chriſti 1173) *Inter*
P.62. *Almozal*, ait, *& Niniven pons tantùm intercedit: Hæc devaſtata eſt; attamen multos pagos & arces habet*. At verò Haiton Armenius
[l] De Tartar. c.11.p.406. (anno 1300) [l] *Iſta civitas* (Ninive) *ad præſens eſt totaliter devaſtata*. Utrum verò Ninus hæc *Perſica* eodem loco poſita fuerit, quo

Aſſyriaca

Aſſyriaca quondam, non eſt hìc inquirendum. Quò enim ferimur? Eſt igitur (in veterum ſcriptis) *Ninus* triplex, *Syriaca*, *Aſſyriaca*,& *Perſica*. Ad *Aſſyriacam* revertamur.

Græci Medos Nini everſores faciunt; Ebræi autem Nabuchodonoſorum ad commilitium accerſunt. *Tobias junior* [a] ἀπέθανεν ἐτῶν ἑκατὸν εἴκοσι ἑπτὰ ἐν Ἐκβατάνοις τῆς Μηδίας. Καὶ ἤκουσε πρὶν ἢ ἀποθανεῖν αὐτὸν τὴν ἀπώλειαν Νινευῆ, ἣν ᾐχμαλώτισε Ναβουχοδονόσορ καὶ Ἀσύηρος. Καὶ ἐχάρη πρὸ τοῦ ἀποθανεῖν, ἀπὸ Νινευὴ, *mortuus eſt annorum* 127, *in Ecbatanis Mediæ: & audivit priuſquam ipſe moreretur perditionem Ninives, quàm captivavit Nabuchodonoſor & Aſuerus; & gaviſus eſt, antequam moreretur, propter Niniven.* Tobias itaque, non deportatus cum patre, ſed anno quinto captivitatis Samaritanæ natus eſt. Urbs autem junctis viribus capta eſt. Rex *Aſuerus* eſt *Cu-Axares*; juxtà [b] Scaligerum. Joſephus etiam conjungit, [c] Τοὺς Μήδους καὶ τοὺς Βαβυλωνίους, οἳ τὴν Ἀσσυρίων κατέλυσαν ἀρχὴν, *Medos & Babylonios; qui Aſſyriorum Imperium perdiderunt.* Cum verò priùs dixerit, Imperium illud *à Medis* καταλυθῆναι, *Merodachi* temporibus; non tam *Cyaxarem*, quàm *Dejocem* reſpexiſſe videtur: Sic Diodorus (ex Cteſiâ) *Arbaci Medo* in expugnandâ Nino adjutorem adhibet *Beleſum* quendam *Babylonium*:

[a] Tobit.c.ult. v.ult.

[b] Emend.l.6. p.587.

[c] Antiq.l.10. 16.5. Ib.c.3.

Seder Olam Rabba ſolo Nabuchodonoſoro rem attribuit, & tempus ponit. [d] *Anno primo Nabuchodonoſor ſubegit Niniven*, id eſt, non diù poſt mortem patris. Ebraicum hoc Chronicon ſequuti ſunt [e] S. Hieronymus, Theodoretus, Beda, recentiores. Vetuſta autem *Aſſyriaci* Imperii gloria in *Medos*, non in *Babylonios*, derivata eſt. [f] Ἡ δὲ Μηδικὴ ἀρχὴ καθελοῦσα τὴν Ἀσσυρίων, καὶ μείζονα δυναστείαν περιβαλομένη, χρόνον οὐ πολὺν κατέσχε, *Medicum Imperium, everſo Aſſyrio, partam majorem poteſtatem diu non retinuit*; id eſt, poſt annos 44, ceſſit Cyro. Et Herodotus modò dixit, *Medos ſubegiſſe Aſſyrios* (omnes) *exceptis Babyloniis.*

[d] Ib.c.24.& Genebrard. p.26.

[e] In Nahum. 2.12.

[f] Dionyſ. Hal.initio.

Quid igitur dicendum: An Aſſyrios Ninum tenentes à Babyloniis (ſub *Saoſduchino*, aut ſub *Chiniladano*, ignavis principibus) deſciviſſe? An illos, poſt *Aſar-adonis* tempora, integro regni jure, proprium ſibi Regem conſtituiſſe; contra quem Nabuchodonoſorus Cyaxari (affinitate ſibi conjuncto) ſuppetias tulerit? Neque magis certi ſumus, quis ſit poſtremus ille *Aſſyriorum Rex*, quem ſine nomine interpellat propheta [g] Nahum.

[g] C.3 v.18.

Sardanapalum, qui Assyriorum ultimus vulgò habetur nimis in anteriora protrudi diximus. Neque fide digna sunt, quæ (ex
[a] Syncell. p. 210.b. Alexandro Polyhistore) narrat [a] Syncellus de *Saraco, qui seipsum in urbe Nino cum regiâ absumpsit igne.*

Apandas (qui Diodoro est *Astyages*) ultimus est in Ctesianâ serie: parili ratione, *Astibares*, ejus pater, est *Cyaxares.*
[b] Euseb. Pr. l. 9. c. 39. Nabuchodonosor autem pater (quod dicit idem [b] *Alexander*) παρακαλέσαι Ἀστιβάρην τὸν Μήδων βασιλέα συμπολεμεῖν αὐτῷ, *vocavit Astibarem Medorum regem ad commilitium.* Pater Medorum auxilio usus est ad expeditionem Syriacam; Filius vicissìm Medis suppetias tulit; aut in Scythis expellendis; aut in expugnandâ Nino. Frustrà autem conjecturas adhibemus in rebus oblivione obrutis.

Alyattes Rex.

[c] Herod. l. 1. c. 16. ARDYI, Gygis filio, [c] *cum regnaßet annos* 49, in regno Lydorum *successit Sadyattes qui regnavit annos* 12. Hic (licèt
[d] Ib. c. 18. Cimmerii nondum essent Asiâ expulsi) [d] *bellum habuit cum Milesiis sex annos.*

[e] Ib. c. 17. Illi successit *Alyattes filius,* [d] *qui bellum cum Milesiis à patre traditum intentiùs administravit; in quo Milesii duas magnas clades accepêre, unam in Limeneio, alteram in campo Mœandri. Sed nec Vrbem obsidione premebat (Milesii enim mare obtinebant) nec agros vastabat, sed*
[e] Ib. c. 20. *destructis terræ fructibus, se recipiebat.* [e] *Thrasibulus tunc Milesiorum Rex erat, qui à Periandro Cypseli filio admonitus, Milesios jussit frumenti abundantiam simulare, & inter se commessari coràm caduceatoribus à Lydo missis: eâ re deceptus Alyattes fœdus pepigit cum Thrasibulo; anno post inceptum bellum duodecimo.* De *Biante* & *Priene* simile quid
[f] In V. Bian. refert Diogenes Laertii. [f] *Alyatte Prienen obsidente, Bias duos mulos benè saginatos ad castra immisit: rex, videns etiam bruta apud eos benè valere, nuntium intromisit: Bias ei ostendit acervos arenæ, tritico opertos:*
[g] Herod ib. c. 16. *inde pax facta est.* Porrò [g] *Alyattes ex Asiâ Cimmerios exegit. Smyrnam à Colophoniis conditam cepit. Clazomenas etiam invasit, sed conatu irrito.*
[h] Ib. c. 73. Fuit etiam [h] *Alyatti bellum cum Cyaxare Dejocis nepote & Medis.* Causa belli quòd Alyattes Scythas quosdam profugos excepisset. Cyaxares Scythas illos domo pulsos, ob venandi peritiam, benignè habuit; illi die quodam prædâ carentes, carnes pueri

(quem

(quem linguâ Scythicâ & sagittandi arte instituendum acceperant) in morem ferinæ paratas Cyaxari apponunt, & ad Alyattem fugiunt: neque illos impetravit Cyaxares, ad supplicium reposcens. Inde [a] *bellum quinquennale inter Medos Lydosque conflatum, eventu vario: semel etiam noctu pugnatum est. Sexto demum anno signis collatis quum æquo Marte certarent, inter pugnandum contigit, ut dies repentè in noctem verteretur. Hanc diei immutationem futuram Thales Milesius Ionibus prædixit, annum hunc ipsum præfiniens quo mutatio illa facta est.* [a] Herod. l. 1. c. 74

Tàm Lydi quàm Medi, diem noctescere videntes, à pugnando destiterunt, & ad pacem propensi, interventu Syennesis Cilicis & Labyneti Babylonii, fœdus sanxerunt: & Alyattes filiam Aryenin Astyagi Cyaxaris filio nuptum dedit. Mutuum delingendo sanguinem, sancitum est fœdus inter hos Reges.

Plinius hanc eclipsin κατὰ μεταχειρισμὸν posuit. [b] *Rationem,* [b] L. 2. c. 12. ait, *defectus utriusque apud Græcos investigavit primus omnium Thales Milesius, Olympiadis XLVIII anno quarto, prædicto Solis defectu, qui Alyatte rege factus est.* Illo autem tempore regnabat apud Medos Astyages, Cyaxaris filius. Hinc ἀνιστορησία Eusebii, qui ad eandem Olympiadem collocans [c] *Solis defectionem, quam Thales prædixit,* [c] Chronic. n. 1430. adjicit, *Alyattes & Astyages demicârunt*; hujus anno 13, illius 26. Solinus dicit, [d] *Alyattem & Astyagem fœdus sancisse Olympiade XLIX.* [d] Cap. 20. Neque enim is bellum aliud intellexisse videtur. Apud Clementem, [e] *Eudemus refert, Thaletem prædixisse defectum Solis, regnante in* [e] Strom. l. 1. p. 302. a. *Mediâ Cyaxare Astyagis patre, Alyatte autem Crœsi, in Lydiâ: Cui cum Herodoto convenit.* Subjungit sive Eudemus, sive Clemens, Εἰσὶ δὲ οἱ χρόνοι ἀμφὶ τὴν πεντηκοστὴν Ὀλυμπιάδα, *Tempus incidit in L circiter Olympiadem.* Quod magis procul abest à vero. Chronologos recentiores Astronomosque prætereo.

Dionysius Petavius, [f] ex suis Tabulis (penès quas sit calculi [f] D. Temp. l. 8. p. 780. lib. 10. c. 1. fides) observat Novilunium eclipticum in Cappadociâ contigisse nonâ die Julii, anno Per. Jul. 4117; qui fuit quartus Olymp. XLV. Sanè id cum historiâ Herodotæâ, & cum Thaletis ætate satis congruit. Ille enim, natus [g] *Olympiade* 35 *Archonte Damasiâ* primo, [g] D. Laert. ex Appol. jam agebat annum ætatis suæ 43.

His concessis, Cyaxares bellum intulit Alyatti, an. regni sui 33, anno Nabon. 146. Pax facta est, deficiente Sole, anno regni 38, anno Nabon. 151.

[a] *Herod.l.1. c.106.* Post biennium, [a] *Cyaxares, cum regnasset annos* $\overline{XL}$ *(comprehensis illis quibus imperabant Scythæ) vitâ functus est. Cui successit ejus filius Astyages,* anno regni Alyattis 26, anno Nabon. 154.

[b] *Ib. c.25.* Alyattes autem [b] *confecto cum Milesiis bello, posteà quum regnasset annos* 57, *vitâ excessit; eique successit ejus filius Crœsus*, qui Patri
[c] *c.93.* [c] *sepulcrum mirandum* extruxit.

Medopersarum Regnum.

REgni *Medopersici* nemo veterum recentiorumve meminit; cum tamen apud auctores tàm Sacros, quàm prophanos egregia sint ejusdem vestigia. Primus Rex fuit *Darius Medus*, Danieli sæpè memoratus; qui non Babyloniis (quod enixè contendunt viri docti) sed Persis imperavit. Neque in sacris, neque in exteris literis occurrit quicquam de Babylonico Darii Medi regno. Non est successionis argumentum; quòd post narratam
Dan.5.ult. Baltasari cædem, *Darius* dicatur *suscepisse regnum*. Verba ista nec electionem sapiunt, nec successionem: sunt historiæ introductio sequentis, non conclusio præcedentis; & in editione Junii, $\overline{VI}$ Capiti rectè præfiguntur.

[d] *In Med.* De Persico ejus regno, Suidas. [d] Μῆδος, ὁ Περσῶν βασιλεὺς,
In Δαρ. *Medus, Persarum rex.* Atque alibi: Εἰσὶ μὲν χρυσοῖ στατῆρες οἱ Δαρεικοὶ· οὐκ ἀπὸ Δαρείου τοῦ Ξέρξου πατρὸς, ἀλλ' ἀφ' ἑτέρου τινὸς παλαιοτέρου βασίλεως ὠνομάσθησαν, *Darici sunt stateres aurei; non à Dario Xerxis patre, sed ab alio quodam antiquiore rege denominati.*
[e] *In Εκκλησ. p.741. g.* Eadem habet [e] Scholiastes Aristophanis. Inter Cyrum & Histaspis filium nullus erat *Darius:* fuit igitur ejus nominis rex aliquis Cyro antiquior. Cambyses moribundus obtestatur Persas *præsentes,*
Herod.l.3. c.65. *maximè Achæmenidas, ne permittant imperium rursùs redire ad Medos.* Ante Cyrum Achæmenidem regnabant Medi. Cyrus quidem vulgò Persarum rex primus habetur, non sine auctoritate veterum: verùm duos reges, in regno Persico, antecessisse Cyrum & Æschylus docet, & Xenophon, auctores vetustissimi, qui ipsis Persarum temporibus vixerunt. Æschylus, sub personâ Darii Histaspidæ (contra quem ipse Marathone pugnaverat) sic effatur.

[f] *In Persis.* [f] Μῆδος γὰρ ἦν ὁ πρῶτος ἡγεμὼν στρατοῦ·
Ἄλλος δ' ἐκείνου παῖς τόδ' ἔργον ἤνυσε·
Τρίτος δ' ἀπ' αὐτοῦ Κῦρος, εὐδαίμων ἀνήρ.

Medus

MEDUS erat primus dux exercitus.
ALTER ejus filius opus perfecit.
TERTIUS ab illo CYRUS, fœlix Vir.

Reliquos inde Perſarum Reges recenſet, uſque ad Xerxem, nonum. *Primus* itaque cognominatur *Medus*; ſecundus eſt anonymus; *Tertius Cyrus*. Xenophon ſecundum regem appellat *Cyaxarem*; primum, ejus patrem, *Aſtyagem*: hunc à Dario Medo non diverſum fuiſſe obſervârunt quidam veterum; à quibus [a] Syncellus, qui tamen duos Aſtyages non ſatis diſtinguit: & Cedrenus, Μῆδος Δαρεῖος καὶ Ἀστυάγης ἐλέγετο· πάππος δὲ ἦν Κύρου, *Darius Medus etiam dictus eſt Aſtyages; erat autem avus Cyri*. Eadem ferè Chronicon Alexandrinum. [a] P.232.a. Cedren. p.142.

Fuerunt igitur hiſce temporibus duo Aſtyages; duo Cyaxares. Apud Herodotum, *Cyaxares*, Phraortis filius, tertius Medorum rex, ſucceſſorem habet *Aſtyagem* filium, qui à Cyro exutus eſt. Apud Xenophontem, *Aſtyages*, primus Perſarum rex ſucceſſorem habet *Cyaxarem* filium. Aſtyagem hunc, ſive Darium Medum, fuiſſe Cyaxaris Medi filium teſtatur Daniel; cui dicitur *Darius filius Aſſueri, de ſemine Medorum*. Cu-axarem enim eſſe *Aſſuerum* docet Scaliger. Credibile eſt Cyaxarem Medorum regem, Scythicarum graſſationum jam ſatagentem, Perſas, quos ſubegerat Phraortes, καὶ πάλαι δεινὸν ποιευμένους ὑπὸ Μήδων ἄρχεσθαι, *& jampridem dedignatos parere Medis*, Dario filio, cum poteſtate tituloque Regio, coercendos tradidiſſe. S. Hieronymus & rem, & tempus reſpexiſſe videtur, cum dixerit, [b] *Scythas, ſub Dario rege Medorum, Orientem tenuiſſe captivum*. Et Suidas, [c] *Thaletem ſub Dario Solis eclipſin prædixiſſe*. Utrumque enim ſub Cyaxare Medorum rege contigiſſe diximus. Cyroped.l.1. p.22. Dan.9.1. Herod l.1. c.127. [b] In Epitaphio Fab. [c] In Θαλ.

Ad initia Medo-perſica pertinet etiam illud [d] *Verbum Domini, quod factum eſt ad Jeremiam prophetam adverſus Elam, in principio regni regis Zedechiæ*. Cœpit Zedechias anno Templi 391, anno Nabon. 131, anno Cyaxaris regis 18; cum Scythæ Aſiam per annos aliquot tenuiſſent; cum regnum Perſidis recens adhùc eſſet, & nullius nominis. Tunc dixit Dominus, *Ponam ſolium meum in Elam*. *Meum* eſt regum à me electorum ad perdendam Babylonem; de quibus, mox. Propheta non vaticinatus eſt de regno nondùm exiſtente; ſed de rebus magnis, per reges ſolii novi & adhùc [d] Jer.49 34. v.38.

obſcuri gerendis. *Elam* eſt Perſis, & cum Mediâ ſæpiùs conjungitur. † *Regibus Elam*, *& regibus Medorum* idem fatum. Et apud Eſaiam, [a] *Aſcende Elam*, *obſide Madai.* Rurſùs; [b] *Elam ſumpſit pharetram, & Kir eduxit clypeum.* [c] Kir eſt Media, ut ſuprà. In Danielis & Heſteris libris, paſsìm conjunguntur *Medi & Perſæ*, vel *Perſæ & Medi.* Vertendum autem *Medo-Perſæ*, & *Perſo-medi.* Sic [d] Suidæ Zoroaſtres Περσο-μήδης dicitur. Ebræis enim ἓν διὰ δυοῖν proferre uſitatiſſimum eſt, & cum compoſitas voces vix ullas habeant, coguntur uti circumlocutione.

† Jer. 25. 25. [a] C. 21. 2. [b] 22. 6. [c] II Reg. 16. 9. [d] In Zω.

Primi igitur Perſarum reges erant natione Medi: unde regio ipſa, cum eſſet Medicæ ditionis, Xenophonti, Joſepho, aliis dicta eſt *Media.* Et Strabo docet, Medos Perſis ἀρχηγέτας eſſe; planéque oſtendit, eadem eſſe Perſarum inſtituta, quæ olim Medorum.

Vide Strab. l. 11. p. 525. d.

Perſarum nomen, ante captivitatem Babylonicam, obſcurum fuit. Ezechiel primus, inter bellicoſas gentes, illos recenſet, quum nondùm innotuerant res Cyri. A Cyro demùm, natione Perſâ, & victoriis inclyto, Perſarum gloria increbuit.

Ezech. 27. 10, & 38. 5.

Suſa expugnata.

VIdeamus jam quomodo *Darius Medus* ἐβασιλεύθη ὑπὲρ ἀρχῆς Χαλδαίων. Anno Nabon. 161 (quùm deſolationis Hieroſolymitanæ præteriiſſent tres hebdomadæ, ſive anni XXI; quod mox monſtrandum) contigit [e] *Annus primus Darii, filii Aſſueri, de ſemine Medorum, quo regnavit ſuper regnum Chaldæorum:* Non quo fuit rex primùm inſtitutus; ſed quo Chaldaici territorii ditione primùm potitus eſt. Eulæus amnis inter Suſianem Babylonicæ & Elymaïdem ditionis Medo-perſicæ terminus erat. Ad hunc amnem ſita erant Suſa, maximum Chaldaici imperii propugnaculum. Urbe illâ à Dario Medo expugnatâ, Chaldæi totâ Suſianâ exuti ſunt, & Darius Medus *regnavit ſuper regnum Chaldæorum.*

[e] Dan. 9. 1.

Urbem autem à Dario Medo expugnatam eſſe docet Æſchylus; docent Prophetæ.

Μῆδος γὰρ ἦν ὁ πρῶτος ἡγεμὼν στρατοῦ·
Τὸ δ' ἄστυ Σούσων ἐξεκείνωσε πεσόν.
Medus erat primus Dux exercitus:
Vrbem autem Suſorum evacuavit cadentem.

Verſiculum

Verſiculum hunc ſuo loco reſtituit Scaliger. Suſa à Medo vaſtata, [a] Emend. l.6. p.597
à filio inſtaurata, dicit Æſchylus. Rem, vix alibi legendam, con-
firmant Prophetæ. In prophetiâ illâ, [a] *Ponam ſolium meum in Elam,* [a] Jer.49.38.
Judæi duos reges innui putant; Darium Medum, & Cyrum:
quod ex ipſius prophetæ verbis colligitur: *Suſcitavit Dominus* 51.11.
ſpiritum Regum Medorum. Rursùs, *Expedite in eam Reges Mediæ.* 28.
Non ab uno rege, non uno tempore impletæ ſunt diræ in Chal-
dæos. Apud Danielem, [b] *Arietis*(id eſt,*regum Medo-perſarum*,v.20) [b] Dan. 8.3.
duo ſunt cornua; unum altius altero: quod altius (Cyrus) *aſcendit*
poſteriùs, id eſt, poſt Darium. Primùm Suſa capta ſunt à Medo;
ipſa dein Babylon à Cyro.

Suſorum expugnationem non obſcurè indicat Propheta.
[c] *Curſor occurret curſori, nuncius occurret nuncio ad narrandum Regi* [c] Jer.51.31.
Babylonis captam eſſe urbem ejus à fine, vel *ab extremitate*, id eſt,
extremam, vel in confinio regni poſitam: *Et tranſitus occupatus* v.32.
eſt, & paludes combuſſerunt igne. Tranſitum appellat [d] *Suſidas Pylas,* [d] Q.Curt. l.5.p.145.
arctiſſimas montium fauces, Perſidi objectas. *Paludem* autem, ſive
Arundinem appellat caſtrum Suſianum; quia ſtabat in aquâ, in
medio fluminis. *Suſianem ab Elymaide diſterminat amnis Eulæus*; Plin. l.6.
circuit arcem Suſorum. Collocatur etiam *Caſtrum in Suſis* ſuper c.37.
Eulæi portam, vel [e] *paludem*: (eadem utrobique vox Ebraica) ubi [e] Dan.8.2,3.
Daniel reges Medo-perſidis arietantes vidit.

Notatur etiam à Prophetâ temporis diverſitas, quâ Babylon
capta eſt poſt Suſorum ἅλωσιν. *Filia Babylonis quaſi area*: venit Jer 51.33.
tempus trituræ ejus: adhuc modicum, & veniet tempus meſſionis ei;
id eſt, Babyloni. Suſa, *filia Babylonis*, urbs Babyloniæ ſecunda;
de quâ lóquitur hiſtoricè, tanquam de re præteritâ; de Babylone
autem, propheticé.

Neque aliter intelligendum illud. *Quemadmodum capta eſt Seſach* Ib. v. 41.
(vel *Suſach*, addito tertio puncto, ut fiat Kibbuts; quæ Danieli
eſt [f] *Suſan*; unde [g] Ortelio *Suſa, quæ Seſach*) *etiam capienda eſt in-* [f] Dan. 8.2.
clyta univerſæ terræ; id eſt, Babylon, Orientis decus. Sic Chal- [g] Tab.Geogr. Sacr.
dæorum [h] *fractum eſt regnum, & datum Medo-perſis*: pars Dario, [h] Dan.5.28.
pars deinceps Cyro.

Suſis itaque à Dario captis, à filio inſtauratis; urbs illa poſthàc
accenſebatur Perſidi. In Samaritanæ coloniæ cenſu diſtinctæ
fuerunt gentes [i] *Suſancæi*, atque *Elymæi.* [i] Eſdr.4.9.

a Dan.8.2. Jam vero Susa sunt urbs Persica. [a] *Eram*, inquit Daniel, *Susis,*
10 c.ult. *in regione Elam.* [b] Josephus vertit, ἐν Σούσοις, ἐν τῇ μητροπόλει τῆς
354. b. Περσίδος. Strabo, ex sententiâ vulgari, ad Cyrum rem defert.
c Strab.l.15. [c] *Susis*, ait, *pars Persiæ, inter eam & Babyloniam posita, Susa urbem*
727.d. *habet insignem. Nam Persæ & Cyrus, Medis superatis, in eâ collocârunt regiam.*

Daniel III *vir.*

DANIEL, cum Jechoniâ abductus, non tantùm sub Babylonico vixit imperio, sed etiam sub Medo-persico.
d Dan.2.1. [d] *Anno secundo Nabuchodonosori* Magni (post mortem patris, qui fuit Nabon. 145) cum jam annum captivitatis suæ 16[tum] ageret, interpretatus est somnium Regis. A Nabuchodonosoro itaque
e Ib. v.49. primùm præpositus fuit Magis Chaldæis: dein [e] *Portæ Regis*,
f 8. 2. quæ est [f] *Porta Eulæi*, sive telonium Susianum. Captis Susis,
g Joseph.l.10. [g] *Darius Danielem prophetam assumptum secum duxit in Mediam;*
c.12.p.352.b. *eumque in maximo honore apud se habuit.*

Liber Danielis in duas partes distinctus est: priora VI capita sunt historica; posteriora VI, prophetica. Utrobique Daniel narrat, primùm quid sub regibus Babylonicis, dein quid sub Medo-persicis sibi contigit. Post recitatos honores à Nabucodonosoro & Baltasaro in se collatos, capite VI transit ad Triumviratum à se gestum in Medo-perside.

Darius, inquit, *Medus, cum esset* LXII *annos natus, suscepit regnum*; id est, regni sui rationem: juvenis ampliavit imperium; senex,
Dan.6.1. vectigalia. *Placuit Dario & constituit super regnum Satrapas* (præfectos, sive procuratores Regis) CXX, *ut essent in toto regno suo.*
v. 2. *Et super eos* III *principes* (tribunos ærarii) *ex quibus Daniel unus erat; ut Satrapæ* (procuratores) *illis rationem redderent, & rex non sustineret molestiam*, ne rex pateretur damnum. Reliqui invidiâ mori
v. 4. accusationem contra Danielem frustrà quærebant, *propterea quòd fidus esset, & nullus error aut vitium inveniretur in eo*, dum ex auctoritate regis rationes regni à procuratoribus exigeret.
8. Illi itaque à Dario impetrant *interdictum, secundùm jus Medo-persarum.*
28 Daniel autem, à leonibus illæsus, *prosperè egit in regno Darii, & in regno Cyri Persæ.*

Quâ

Quâ arte hoc factum sit, docet Polyænus. [a] Δαρεῖος Περσῶν φόρους ἔταξε τοῖς ἔθνεσιν,&c. *Darius Primus tributa gentibus imposuit. Verùm ne molestè ferrent, non ipse exegit, sed Satrapas constituere jussit. Quibus ingentia tributa describentibus, ipse subscripsit, dimidiam partem remittens subditis; qui libentibus animis dimidium pependerunt, quasi magno jam beneficio ab rege affecti.* [a] *Strateg. l.7.c.11 p.407*

Post mortem Darii, Daniel Babylonem repetiit, vixitque ibi sub [b] Baltasaro rege. Quam ob causam, ille secundi Medo-persarum regis non meminit. Ac licèt dicat se fuisse *Susis, anno tertio Baltazari*; id quidem, ἐν ὁράσει, intelligendum est. [b] *Dan.5.11, 12,13. C.8 v.1,2.*

Assuerus, Esteris maritus.

Constat *Darium fuisse filium Assueri*, sive Cyaxaris Medi: constat illum *patrem fuisse Cyaxaris*, sive Assueri Medo-persæ. Assuerus hic junior, Darii F. Cyaxaris N. qui patri successit in regno Medo-persarum, Esteris maritus fuit, à Judæis celebratus.

Contigit certè Esteris historia intrà hæc Babylonicæ captivitatis tempora. [*] Ἐν τῇ αἰχμαλωσίᾳ ταύτῃ γίνεται Αἰσθὴρ καὶ Μαρδοχαῖος. Nam [c] *Mordochai, qui cum Jechonia transportatus fuerat de Jerusalem*, numeratur inter [d] *Seniores* reduces. [*] *Cl. Alex. Str.1.p.329 c.* [c] *Est 2 6.* [d] *Neh.7.7.*

[e] *Assuerus ille regnabat ab Indiâ usque ad Chus, super CXXVII provincias: regni solium in Susan metropoli.* Urbem Susa à Medi filio instauratam esse diximus. Regnum hoc Indiam (versùs Orientem) & Babyloniam Arabiamque (versùs Occidentem) interjacuit. *Chus* enim est Arabia; cui accensetur [f] *Mesopotamia*. Regni limites erant Indi fluminis, & Tigridis ostia: ultrà Persidem, Carmaniæ & Gedrosiæ imperabat. *Imposuit rex Assuerus tributum terræ, & insulis maris*, scilicet Erythræi, sive Sinus Persici: inter quas *Ogyris, clara Erythra rege ibi sepulto.* Darius tributum CXX provinciis imposuerat; Cyaxares insulares VII provincias regno suo adjecisse videtur. Quid multa? Proceres regni, eorumque conjuges sunt *Perso-medi*; & Assueri hujus *edictum inter leges Perso-medorum scribitur*. [e] *Est.1.1.* [f] *Xenoph. Anab.l.1.* *Est.10.1.* *Plin. l.6. c.28.* *Ester.1.3. 18. 19.*

Hebdomadæ Danielis.

PRophetica pars libri Danielis, sive posteriora VI capita, quatuor illius Visiones continent; quibus res quidem una eademque, sed diversis modis, indicatur. Idem Angelus sæpius apparet, & rem eandem iterùm iterúmque denunciat. Idem penè est Visionum omnium subjectum; quæ mutuam invicèm lucem sibi afferunt. Quæ priùs breviter, deinceps clariùs & particulariùs explicantur: quælibet posterior quasi ἐπεξήγησις est præcedentis. Hoc innuitur c. 9. v. 21, & 11. 2: sed ex comparatione meliùs illucescet.

Primam, Secundam, & Quartam Visionem de Antiochi Epiphanis temporibus intelligunt ferè omnes qui, post [a] Josephum, de eâ re scripserunt. Illæ historiam futuram prænunciant; Tertia Visio etiam Chronologiam exhibet.

[a] Antiq. l. 12. c. 11. p. 415. f.

Daniel. Cap. IX.

1. *Anno primo Darii, filii Assueri de semine Medorum, qui regnavit super regnum Chaldæorum.*

2. *Ego Daniel, intellexi in libris numerum annorum, de quo factum est verbum Domini ad Jeremiam prophetam, ut complerentur desolationis Jerusalem* LXX *anni.*

3. *Et posui faciem meam ad Dominum Deum meum, rogare & deprecari in jejuniis, sacco, & cinere.*

4. *Et oravi Dominum, & confessus sum, & dixi. Obsecro,* &c.

Sequitur Danielis oratio (usque ad comma 20) In quâ (ut in diuturni exilii luctu necesse erat) Deum laudat, ejus misericordiam implorat, peccata populi (unus è populo) enumerat, & deprecatur. Quæ quidem maximè observatu digna sunt; quia Angelus mox singulis Danielis petitionibus sigillatim respondet.

20. *Cumque adhuc loquerer, & orarem, & confiterer peccata mea, & peccata populi mei Israel, & prosternerem preces meas in conspectu Dei mei, pro monte Sancto Dei mei:*

21. *Adhuc me loquente in oratione, ecce vir Gabriel, quem videram jam ante in visione, celeriter advolans tetigit me in tempore sacrificii Vespertini.*

22. *Dixitque: Daniel, nunc egressus sum, ut me docente intelligas.*

23. *Simul atque precari cœpisti, exiit Verbum, ut veniens tibi indicarem, quia vir gratiosus es: Tu intellige verbum & visionem.*

24. LXX

24. LXX *hebdomades definitæ sunt super populum tuum, & super Urbem Sanctam tuam, ad consummandum prævaricationem, ad obsignandum peccatum, ad expiandum iniquitatem, ad adducendum Justitiam seculorum, & ad sigillandum visionem & prophetiam, & ad ungendum Sanctitatem sanctitatum.*

25. *Scito ergò & intellige: Ab exitu verbi, ad reverti faciendum, & ad ædificandum Jerusalem, usque ad unctum ducem, hebdomades* VII.

Interlinearis Pagnini editio στιγμὴν hic rectè posuit, propter accentum Athnac, qui distinguit periodos. A sequentibus enim hæc separanda sunt: distincti omninò sunt isti numeri & res diversas, aliquot seculis inter se dissitas, designant. Prior numerus Cyri tempora; posterior Epiphanis indigitat. Distinctionis hujus rationem habuit [a] Eusebius, censuitque μὴ μάτην, μηδὲ ὡς ἔτυχε, [a] *Demonst.*
τὴν διαίρεσιν πεποιῆσθαι τὸν λόγον τῶν ἑβδομήκοντα ἑβδομάδων. *Evang. l. 7. p. 391. a.*
Hanc LXX hebdomadarum divisionem maximè considerandam existimat ad τὴν τοῦ ζητουμένου ἀκριβῆ λύσιν, *ad exquisitam quæstionis solutionem.*

Totius negotii cardo est VII harum Hebdomadarum epocha. Tertullianus (qui Patrum primus prophetiam hanc Judæis intorsit) [b] *A primo, ait, anno Darii debemus computare, quando hanc vidit* [b] *con. Judæos.*
visionem Daniel: Perperàm tamen ille sub initium *Darii Nothi*, id est, annos 115 post solutam captivitatem, visionem hanc ostendi putat. *Darium Medum* fuisse nullus dubito, de quo multa disseruimus. Sed de Chaldaico Darii hujus initio jam inquirendum. Incidit id proculdubiò in tempus hujus Visionis. Visio autem hæc obtigit Danieli post [c] *orationem & jejunium.* Orationis atque [c] *C. 9. v. 3, 4.*
jejunii sui diuturnitatem testatur ipse Daniel. [d] *Lugebat Daniel* [d] *C. 10. v. 3.*
dies trium hebdomadarum; id est, Orare & jejunare solebat à desolatione Hierosolymorum usque ad diem hujus Visionis, per tres integras annorum hebdomadas, sive per annos XXI: ab anno scilicet Nabon. 141 (quo conflagravit Templum) ad an. Nab. 162; quo Angelus Danieli comparuit; quo etiam Darius Medus Susiano Chaldæorum territorio potitus est.

In Quartæ quidem Visionis enarratione illud dicitur: sed eadem sunt, quæ hìc & ibidem idem Angelus prænunciat: luctus ille Danielis Visionem hanc potiùs, quàm illam respicit: ipse Angelus hoc tempus indicat. Ait enim se pro Judæis [e] *stetisse ab* [e] *C. 11. v. 1.*

anno primo Darii Medi; id est, ab hoc anno, quo ad preces (quæ hoc Capite referuntur) responsum à Deo datum est. Neque aliter
[a] Dan.10.13. [b] Num. 13. 14, & Ezech.4.6. forsàn intelligendi sunt [a] *Dies XXI.* Nam [b] *Dies pro anno* sumi potest, juxtà Propheticum loquendi morem, atque Hebdomadarum harum analogiam. Assiduis itaque pii viri precibus tandem respondit Deus, anno excisi Templi XXI.

Angelus autem, ut Danieli majorem fiduciam præstrueret; & ut ille pro comperto haberet, nihil à Deo inauditum fuisse; illius postulata recitat. Prima responsionis Angelicæ pars est ἀνάληψις eorum, quæ à Daniele petita sunt.

Daniel *ex recogitatu* (ut Tertullianus) *prædicatorum temporum ab Hieremiâ* intellexit Hierosolymam desolatam fore annos LXX.
Dan.11.24. Angelus respondit [*Hebdomadas LXX definitas esse super populum & civitatem.*] Rotundè dicit, omisso Hebdomadis dimidio. Jeremias annos Captivitatis LXX prædixit: Ego, ait, de septies septuaginta annis enunciaturus venio. Τὴν ὁμάδα Vaticiniorum ponit. Quomodò autem numerus iste dividendus, quomodò computandus sit, mox ipse indicat.

Super populum tuum] id est, cujus tu pars es, quem tantoperè amas: Daniel questus est (v.5.) *Viros Judæ, habitatores Jerusalem, & omnes Israelitas in omnes terras ejectos esse:* & (v.15, & 19) pro *Populo* precatus est.

Et super Urbem Sanctam] Daniel oravit pro *Monte Sanctitatis* (v.16) pro *Monte Sancto Dei* (v. 20) & *Civitate vocatâ de nomine Dei.* (v 18) *Sic Urbs Dei* dicitur: Psal.48.2,9, & 101.8.

Ad consummandum prævaricationem] De *prævaricatione Judæorum*; *quâ prævaricati sunt in Deum*, vide v.7, & deinceps. Sensus est: ut exilium, quo Deus puniit Judæorum contumaciam, finem accipiat. Vide II Reg.24.4,5.

Ad obsignandum peccata] Daniel *peccata* fassus est (v.5, & deinceps.) Sensus: ut peccatorum pœna finem habeat: Obsignari solent quæ completa sunt. Sic in computo Judaico, *Ad obsignatam Misna: Ad obsignatum Talmud*, id est, ad absolutum.

Ad expiandum iniquitatem] Ut luatur iniquitas; ut *avertat se ira Dei* (v.16) ut *condonet Deus* (v.19) & Judæis reconcilietur.

Ad adducendum Justitiam seculorum] Æternam, Dei scilicèt; cui tribuitur *Justitia ipsa* (v.7) & deprecatus est iram Dei contra Hierosolymam, *secundum omnes suas justitias*, v.16. Ad

Ad sigillandum Visionem & Prophetiam] Ut impleatur *Prophetia* Jeremiæ, de Captivitatis fine; qui in hâc *Visione* certo annorum numero, rursùs confirmatur.

Et ad ungendum Sanctitatem Sanctitatum] Templum & Sacerdotium Sancti Sanctorum titulo insigniuntur. Daniel questus est (v. 17) de *Sanctuario Dei desolato*. De *unctione* mox, ad v. 26.

Scito & intellige: Ab exitu verbi, ad reverti faciendum, & ad ædificandum Jerusalem] Tertullianus vertit, *Et intellige, & conjice à profatatione sermonis, respondete me tibi hæc*. Cùm Daniel, *sub tempus Vespertini sacrificii*, ad preces se contulisset (v. 23) *exiit Verbum*; id est, Angelus mandatum à Deo accepit, ut responderet Danieli de quæsitis. Idem utrobique vocabulum, res eadem. Intelligitur itaque tempus præsens, & dies ille, in quo Angelus Danielem allocutus est; annus autem vastitatis Hierosolymitanæ vicesimus primus: ab eo tempore, usque ad tempus illud, quo licentia concedetur Judæis redeundi ex Babyloniâ, & antiquas suas sedes inhabitandi, primum constituitur Hebdomadarum intervallum. Dan. 11. 25.

Usque ad unctum Ducem] Ad Babylonicum Cyri initium. Deus [a] *Cyrum unctum suum* vocat; quia ad populi sui libertatem illius operâ uti decreverat. Vel usque quò populus Judaicus sub Zorobabele Duce, & Josuâ Pontifice redibit: Zacharias illos appellat [b] *duos filios olei*, quos Dominus unxerat ad Ecclesiam Judaicam instaurandam: *Candelabrum* ibi designat Templum. De iis, qui *Uncti* titulo insigniebantur ab Ebræis, suprà [c] disseruimus.

[a] Esai. 45. 1. Ib. v. 4.

[b] C. 4. v. 14.

[c] P. 326.

Hebdomades VII] Sunt anni 49. Si Judæi annos ab hac Visione numeraverint, in eorum Reditu complebitur Jubilæus quidam. Indubitatissimum est quod Jeremias prædixit de annis LXX Captivitatis Judaicæ. Sunt illi Hebdomades X. Benè novit Daniel annos XXI, sive III hebdomadas præteritas fuisse, quando hæc ab Angelo audivit: Angelus illum jam certiorem facit Judæos redituros fore post *hebdomadas VII* alias, sive post annos XLIX. Tres hebdomadæ elapsæ Septemque manentes sunt X hebdomadæ, sive Anni LXX, à Jeremiâ definiti. Neque novum est Visionem hanc ad hujusmodi calculos vocare. Nam *Hippolytus* (apud [d] S. Hieronymum) *Septem Hebdomadas ante Reditum populi supputat*.

[d] In locum.

Hebdomadarum pars altera.

CUM jam satis datum sit *desideriis* & suspiriis Danielis; & Judæorum Reditus tempore præstituto confirmatus sit; Angelus ad revelationem novam transit; omnibus, præterquam uni Danieli, hactenùs inauditam; cui res eadem bis anteà (cap. VII & VIII) postea semel (cap. X) repetita est. Ex illis locis, huic (quem damus) aliquantum lucis adhibere speramus.

Daniel Cap. IX.

25. *Et hebdomadæ* LXII *redibit & ædificabitur platea & fossa in angustiâ temporum.*

26. *Et post hebdomadas* LXII *excidetur unctus, & non ei; & Civitatem & Sanctitatem corrumpet populus ducis venturi; & finis ejus in inundatione; & usque ad finem belli decisæ desolationes.*

27. *Et confirmabit Pactum multis hebdomadâ unâ: & dimidio hebdomadæ cessare faciet sacrificium & oblationem, per expansionem abominationum desolantem; donec consummatio decisa effundet se super desolatum.*

Angelus, in hac Visione, duos Templi ἐγκαινισμοὺς prænunciat: Prior, post captivitatem Babylonicam, à Josuâ & Zerobabele; posterior, post alteram *Unctionis excisionem* (nunc primùm Danieli revelatam) à Judâ Maccabæo celebratus est. Priori assignantur anni 70, ad Reditum; & anni insuper 22, ad annum Darii Regis sextum, quo Templum Secundum absolutum est. Posteriori hìc
Esdr. 5. attribuitur æra *hebdomadarum* LXIII, *cum dimidio*; quæ conficiunt Annos 444, cum dimidio anni. Utriusque computi eadem est epocha; ab excidio scilicet Templi Solomonis. Neque aliter
[a] *Strom. l.* 1. *p.* 330. b. Clemens Alexandrinus calculos suos posuisse videtur. [a] Πεπλήρωται ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας, τῆς ἐπὶ Ἰερεμίου τοῦ προφήτου, εἰς Βαβυλῶνα γενομένης τὰ ὑπὸ Δανιὴλ τοῦ προφήτου εἰρημένα, οὕτως ἔχοντα. Ἑβδομήκοντα ἑβδομάδες, &c. *A deportatione in Babylonem (quæ fuit tempore Jeremiæ prophetæ) impleta sunt ea quæ à Daniele prophetâ dicta sunt, his verbis.* LXX *hebdomadæ*, &c.

Ad amussim quadrat Chronologia. Templum excisum est anno Nabon. 141, sive Per. Jul. 4107. Adjice annos 444, habes annum Per. Jul. 4551. Is erat Principatus Assamonæi annus secundus. Sic colligo. Anno demùm Per. Jul. 4677, *Agrippâ & Gallo Coss.* Hierosolyma

Hierosolyma capta sunt ab *Herode & Sosio*; & Παύεται ἡ τοῦ Ἀσα- Joseph. l. 14. in fine.
μωναίου ἀρχή, μετ᾽ ἔτη ρκϛ, *Desiit Aßamonæi principatus, post annos* 126.
Cœpit itaque anno Per. Jul. 4550; quo Judas *devicit Apollonium*: 1 Maccab. 3. 11.
Anno proximo, Principatus secundo, Judas repurgavit Templum, 4. 52.
& Encœnia celebrata sunt.

Hujus autem intervalli tres sunt partes, sive termini: Pars prima continet *hebdomadas LXII*, id est, annos 434; illius terminus est initium regni Antiochi Epiphanis. Secunda pars est *unius hebdomadæ*, sive septennii; cujus terminus est secunda *unctionis excisio*. Pars tertia habet *dimidium hebdomadæ*, sive tres annos cum dimidio anni; ejus terminus est Templi repurgatio.

Et hebdomadæ LXII redibit & ædificabitur platea & fossa, in angustia temporum] Viri doctissimi interpretati sunt: *Intra quod spatium*, vel *Postquàm jam rursùs ædificata fuerit urbs, & ejus mœnia*; non fine molestiâ, præ dolo [a] *Sanballati*. Sub Templo Secundo, [a] Nehem. 3, & 4.
ritus sacri diù se benè habebunt. Anno 70 redibit populus, & urbs ædificari incipiet; post annos inde 22, absoluto Templo, instaurabitur juge sacrificium; Quod cum duraverit annos 342, Antiochus Epiphanes (alterum Judæorum flagellum) in Syriâ regnabit. [b] *Regnavit Antiochus Epiphanes anno Græcorum* 137. [b] 1 Maccab. 1. 11.
Eusebius, ad Olympiadem CXVII; sive *Seleuci Nicanoris* initium, [c] *Ab hoc loco Edesseni sua tempora computant. Maccabæorum Hebræa* [c] Chronic. n. 1705.
historia hinc Græcorum supputat Regnum. Est igitur *Edessenorum* Epocha eadem, quæ *Græcorum*. Sanè *Edeßenorum* æra (in [d] Pithæano Eusebii codice, septemque Vaticanis) initium [d] Arn. Pont. in Euseb.
habet ab *anno tertio* istius Olympiadis. Et in [e] Alexandrino [e] P. 256.
Chronico, æra *Syromacedonum*, sive *Apameensium*, ab eodem anno incipit; *Rullo & Rutilio Coss.* id est, C. Marcio Rutilo, & Q. Fabio Rulliano. Annus tertius Olympiadis CXVII (quo *Rutilus & Rullianus* Romæ consulatum gesserunt) qui *Græcorum* primus, est Per. Jul. 4404: annus Græcorum 137, est Per. Jul. 4540.

Et post hebdomadas LXII excidetur unctus., & non ei.] Id est, Ver. 26.
circà finem hebdomadæ illius, quæ LXII proximè sequitur. Antiochus enim *confirmabit pactum multis hebdomadâ unâ*: non statim, regno inito, prophanabit Templum; sed post annos penè septem.

Excidetur unctus, & non ei. Græci, Ἐξολοθρευθήσεται χρίσμα, καὶ κρίμα οὐκ ἔσται ἐν αὐτῷ. Tertullianus, *Exterminabitur unctio, & non erit.*

Latini inserunt, *Non erit ejus populus, qui eum negaturus est*; cujus ὐδὲ χεὺ in Hebræo. *Perdetur Unctio*, extinguetur. Illa *Unctio* quæ jam cessat, sed ad Reditum instauranda est; illa (inquam) unctio iterùm ab Epiphane interrumpetur. Eusebius dicit [a] Danielem præsignificasse, ἐξολοθρευθήσεσθαι τὸ παρὰ Ἰουδαίοις χρίσμα, *Unctionem apud Judæos abolendam esse*: Quod [b] alibi sic interpretatus est. Χριστὸν οὐκ ἄλλον εἶναι ἢ τὸν κατάλογον τῶν Ἀρχιερέων, οὓς χριστοὺς ἔθος ἀποκαλεῖν τῇ γραφῇ, *Unctum nihil aliud esse quàm successionem Pontificum, quos Unctos nominare S. Literæ consueverunt*. Theodoretus per *unctionem* intelligit τὴν τοῖς ἀρχιερεῦσιν ἐπιδοθεῖσαν χάριν. Sacerdotes *uncti*, Exod. ult. 13, Levit. 4.5.

[a] *Eccles. Hist. l. 1. c 6.*
[b] *Demonst. Evang l. 8. p. 391.*

Excidi autem de quâlibet abolitione usurpatur, quando cessat res priùs usitata: Joel. 1.9. De *Regno* dicitur: I Reg. 2.4; & 9.5. II Chron. 7.16, Jer. 33 17: quibus locis respicitur illud II Sam. 7.16. De *Sacerdotio*, I Sam. 2.33, *Excidi de altari*; Jer. 33.18, *Non de sacerdotibus Levitis excidetur homo coram me.*

Ut autem Visionem hanc illustremus ex cæteris: *Excidetur unctus* hìc idem est, quod de Antiocho Epiphane dictum est c. VII. v. 25. *Sanctos altissimorum abolebit*: & VIII. 11. *Usque ad principem exercitus cæli* (id est, Sacerdotum) *magnificabit se*; *ab eo ablatum est juge sacrificium, & abjectum sanctuarium.*

Et Civitatem & Sanctitatem corrumpet populus ducis venturi.] *Populus* est exercitus; *Venturi* est advenæ. Sic, *inter venientes*, id est, peregrinos, Genes. 42.5. Judæis habitantibus opponuntur *Venientes Israelitæ*, II Chron. 30.25. Et *Venientes Gentilium* opponuntur indigenis Judæis, Nehem. 5.17. *Dux venturus* est Epiphanes; qui hìc *Uncto Duci* opponi videtur; præcipuè si Zorobabelem intellexeris: hic nativus, ille peregrinus. Idem c. XI. v. 21, est *Despectus ille*; & c. VII. v. 8, & VIII. 9. vocatur *Cornu parvulum*; quod, v. 24, (ut hìc) *corrumpet populum sanctorum*. Lege I Macc. 1. 23, & II Macc. 5. 15.

Et finis ejus in inundatione] De eodem Antiocho idem Angelus eâdem voce utitur, c. XI. v. 22. *Inundatio*, magnæ copiæ. Hostilis adventus comparatur [c] *Fluvio*: & Deus protectio contra [d] *inundationem*. Antiochus, ex Ægypto redux, *ascendit in Hierosolymam* ἐν ὄχλῳ βαρεῖ, I Macc. 1. 21.

[c] Esai. 59. 19
[d] 25. 4.

Et

Et usque ad finem belli decisæ desolationes.] C.VII. v. 21. *Cornu bellum gerebat cum sanctis, & prævalebat eis.* De *desolatione* ab Epiphane illatâ, lege libros Maccabæorum, & Joseph.l.12.c.11.

Et confirmabit pactum multis hebdomadâ unâ.] Diximus hanc hebdomadam esse primum Epiphanis septennium, quum nondum Templum prophanaverat. Ejusdem temporis obscura est mentio c. XI. v. 18. Sed VIII. 14. non annos tantùm, sed & dies nobis indigitatur. Quærenti Angelo de tempore, ab *egressu modici Cornu* (id est, ab initio Epiphanis) responsum est, *Usque ad* νυχθήμερα (dies) *bis mille & trecentos justificabitur Sanctuarium*; vel, *mundum erit Sanctuarium*; Salvum erit. Ver.27.

Confirmatio pacti de conservatione & exemptione à calamitate publicâ intelligi potest. Deus [a] (*omne animal destructurus*) Noæ, inquit, *confirmabo pactum meum.* Esai.7.8. *Vos, nisi credideritis, non confirmabimini.* Pactum hoc, c.XI. v.28,30, vocatur *pactum sanctitatis*, & I Macc.1.66, Διαθήκη ἁγία. [a] Gen 6.17, 18.

Et dimidio hebdomadæ cessare faciet sacrificium & oblationem.] De cessatione sacrificii, ab Epiphane illatâ, Vide c.VIII. v.11, & XI.31, & I Macc.1.47. *Dimidium hebdomadæ*, c.VII.v.25, & XII.7, describitur per *Tempus, tempora, & dimidium temporis.* Et c. XII. 11, per 1290 *dies*; qui efficiunt aliquantò plus quàm tres annos cum dimidio; & numerandi sunt ab urbe captâ, & interdictis ritibus. Quia tres tantùm anni erant, ex quo Idolum collocatum fuerat, I Macc.1.62, & 4.52. Joseph l.12. c.11.p.415.c

In Kalendario Judaico, ad diem XVII, Mensis IV. *Jejunium: cessat* ἐνδελεχισμὸς, sive, juge sacrificium prioris Templi. Ad Mensis V diem nonum [b] (*decimum* potiùs) *Jejunium. Desolatio Templi.* (Jejunia hæc, inter quatuor ista, quæ post captivitatem [c] *solennia* erant.) Urbs capta est à Nabuchodonosoro, & desiit juge sacrificium, mense IV: Templum autem conflagravit V. Judas repurgavit Templum Secundum, & Encœnia celebrata sunt, [d] *die XXV mensis IX, Casleu.* A die decimo septimo Mensis Quarti ad diem vicesimum quintum Mensis Noni, non est semestre intervallum: desiderantur quidem dies XX. Sed tantillum μεταχρονισμὸν non curat Hebdomadalis annorum computus. [b] Jer.52.12. [c] Zach.8.19. [d] I Macc.4.52.

Per expansionem abominationum desolantem] Græcis hìc βδέλυγμα τῶν ἐρημώσεων. Cap. XI. v.31. βδέλυγμα τῶν ἠφανισμένων.

& c.XII.v.11, βδέλυγμα τῆς ἐρημώσεως. Eo autem nomine appel-
1 Macc.1.54. latur Idolum illud Jovis Olympii, quod Antiochus in Templo Hierosolymitano collocavit.

Hæc Danielis verba, ad ultimum Hierosolymorum excidium,
a Mat.24.15. à Christo applicantur. [a]Ὅταν οὖν ἴδητε τὸ βδέλυγμα τῆς ἐρημώσεως, τὸ ῥηθὲν διὰ Δανιὴλ τοῦ προφήτου. Est autem παρῳδία. Cujusmodi allusiones apud Matthæum occurrunt plurimæ; sensu typico intelligendæ, non historico. Illud τὸ ῥηθὲν διὰ τοῦ προφήτου non innuit peculiarem à Daniele editam fuisse prophetiam, de calamitate à Tito inferendâ; sed significat verba Danielis rei, de quâ sermo est,
Mat. 2.15. optimè convenire. Sic, ἵνα πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν, ὑπὸ τοῦ Κυρίου, διὰ
Hos.11.1. τοῦ προφήτου: Illud Hoseæ [*Evocavi filium*] ad Jesum puerum transfertur, quod *dictum* de egressu populi Israelitici ex Ægypto.
Mat. 2.17. Sic, τότε ἐπληρώθη τὸ ῥηθὲν ὑπὸ Ἱερεμίου τοῦ προφήτου: Infanticidio
Jer.31.1. quadrat [*Vox in Ramâ*] *quod dictum est à Jeremiâ*, de captivitate Samaritanâ. Longum esset singulas in Evangelio propheticorum locorum applicationes explicare. Videnda quæ annotârunt viri docti in Matt.I.22, IV.14, VIII.17, XIII.14,35, XV.7, & imprimis U. Cl. Danielis Heinsii Exercitatio sacra in II. 15. In Evangelio
b C.13.v.14. [b]Marci, Latini illa verba non agnoscunt; Græci ex Matthæo adjecisse videntur.

Donec consummatio decisa effundet se super desolatum] Usque ad liberationis tempus à Deo constitutum; de quo c.VII.v 21, VIII.19, & XI.36. Ista Encœnia à Judâ Maccabæo celebrata sunt. Tunc Judæis iterùm recuperata libertas sua, & ritus sacri; quibus fruituri erant tam diù, quàm bene usuri.

Ex tantâ itaque Visionum quatuor harmoniâ, verisimile est Prophetiam hanc fuisse μονοτέραςερον. An ultra Epiphanem prospexerit Daniel, viderint alii: nobis revertendum est.

Cyropædia.

c L.1.c.107. ad finem. DE Cyro multa narrat [c]Herodotus: Xenophon Κύρου παιδείας ἱστορίων, *historiarum de institutione Cyri*, libros octo conscripsit.
d Leg.l.3. p.815.c. Plato [d]Μαντεύομαι δὴ (ait) νυνὶ περὶ γε Κύρου τὰ μὲν ἄλλ' αὐτὸν στρατηγόν τ' ἀγαθὸν εἶναι καὶ φιλόπολιν, παιδείας δὲ ὀρθῆς οὐχ ἧφθαι τὸ παράπαν, οἰκονομίᾳ τε οὐδὲν τὸν νοῦν προσεσχηκέναι, *Conjicio Cyrum cæteroquì bonum*

bonum Ducem fuiſſe, & vitæ civilis ſtudioſum; rectam autem Diſciplinam nullo pacto attigiſſe, nec ad rei familiaris adminiſtrationem animum unquam applicuiſſe. Quippe qui *filios mulieribus tradidit educandos.* Sunt qui ex his verbis colligunt, Platonem Xenophonti fidem auferre. Athenæus,[a] Περὶ τοῦ Κύρου ὃν ὁ μὲν λέγει ὡς ἐκ πρώτης ἡλικίας ἐπεπαίδευτο πάντα τὰ πάτρια, ὁ δὲ Πλάτων, ὥσπερ ἐνδυπτόμενος, ἐν τρίτῳ Νόμων φησί. Μαρτυρόμαι, &c. *Xenophon dicit Cyrum à tenerâ ætate omninò educatum fuiſſe ſecundùm inſtituta patria: Plato autem, quaſi contradicens ei, ſic ait libro tertio de Legibus. Conjicio,* &c. ut ſuprà. Diogenes Laertii (de Platonis & Xenophontis æmulatione agens)[b] ὁ μὲν Πολιτείαν· ὁ δὲ Κύρου παιδείαν. καὶ ἐν δὲ τοῖς Νόμοις ὁ Πλάτων πλάσμα φησὶν εἶναι τὴν παιδείαν αὐτοῦ· μὴ γὰρ εἶναι Κῦρον τοιοῦτον, *Ille Politiam ſcripſit; hic Cyri inſtitutionem. Plato in Legibus ait hujus Inſtitutionem fictitiam eſſe: neque enim Cyrum talem fuiſſe.*

[a] Deipnoſ. l.11.p.504. f.

[b] In Platone p.78.a.

Sanè hoc, quodcunque eſt contradictionis, non de rebus à Cyro geſtis, ſed de illius educatione & moribus intelligendum eſt. Neque ſatis æqua eſt Ciceronis cenſura, de Cyropædiâ.[c] *Cyrus ille à Xenophonte non ad hiſtoriæ fidem ſcriptus eſt, ſed ad effigiem juſti imperii.* Quaſi boni principis exemplum ab hiſtoriâ verâ abhorreret: aut Xenophon à veritate tantum diſcederet, quantum ab Herodoto. Ctesias etiam de Cyro ſcripſit οὐχ οἷα Ἡρόδοτος. Sanè *Herodotus* in eo eſt, ut admirationem auditoribus incutiet: hinc[d] Thyeſtææ iſtæ epulæ; omniaque non vulgaria. *Xenophonti* propoſitum eſt lectorem erudire: unde pleniores illæ diſſertationes; nihilque inconſultò aut indecorè diſpoſitum. Utrique res hiſtorica eſt eadem; licèt diverſa ſint hiſtoriæ ornamenta: neque fidem elevat ejuſmodi diſcrepantia. Nos, quod veriſimile eſt, ex Herodoto, Xenophonte, Cteſiâ delibabimus.

[c] Epiſt.1.ad Q.fratrem, p 403.

Photii excerpt.Cteſ.

[d] Herod. c.119.

NATUS eſt Cyrus anno Nabon. 149. Nam[e] *ad annum ſeptuageſimum pervenit, quùm quadraginta annos natus regnare cœpiſſet.* Medis imperavit (devicto Aſtyage) anno 1 Olymp. LV, qui eſt Nabon.189. Diem obiit, anno Nabon. 219.

[e] Cic. de Divin.l.1. p.263.

Patrem habuit *Cambyſem Perſam,*[f] *Cyri filium,*[g] *bonâ familiâ ortum;* ſcilicèt, ex[h] *tribu Achæmenidarum. Cambyſes* (honoris ergò) *Rex* Xenophonti dicitur. Cyri mater fuit Meda *Mandane, Aſtyagis filia:*

[f] Herodot. c.111.

[g] c.107.

[h] 125.

a C. 107. b P. 3. ita quidem [a] Herodotus; ita [b] Xenophon: Verùm idem Astyages
c Pag. 563. utrique non intelligitur. Duos esse [c] modò statuimus. [d] Ctesias
d Photii excerpt. negat, Astyagem Cyro propinquitatis jure conjunctum fuisse: Quod de Herodotæo *Astyage* accipiendum; de Xenophontæo
e P. 232. a. autem, rectè Syncellus, [e] *Darius, qui Astyages dictus, fuit avus Cyri.*

Ecce autem Stemma.

Puerilis Cyri institutio *agrestis* est Herodoto; Xenophonti autem, tota *secundùm disciplinam Persicam*: uterque narrat illum, adhuc puerum, *ab avo accersitum*, ad patrem deinde dimissum fuisse.
f Deipnos. l. 14. p 633. Athenæus, ex Dinone, refert; [f] *Astyagem* (Herodotæum, scilicet) *Angaris Musici* cantilenâ monitum, istius dimissionis pœnituisse.

g Diod. in excerpt. Val. p 238. [g] *Cyrus (filius Cambysis & Mandanæ, Astyagis Medorum regis filiæ) fortitudine, & prudentiâ reliquisque virtutibus eminentissimus seculi sui fuit.* Βασιλικῶς γὰρ αὐτὸν ὁ πατὴρ ἦγε παιδείᾳ, ζῆλον ἐμποιῶν τῶν κρατίστων, *Quippe pater eum Regiâ institutione formaverat; illum ad summa quæque incendens. Jamque etiam tum adolescens satis ostendebat, se res maximas quandoque aggreßurum esse, cùm illius virtus ultra*
h Ibid. *ætatem elucesceret.* Adultâ autem ætate, [h] *non solùm in bello fortis, verumetiam in subditos clemens fuit & humanus. Quapropter Persæ eum Patrem appellaverunt.*

Quum, in regno Medo-persarum, [i] *Astyagi defuncto successisset ejus*
i Xenoph. l. 1. p. 22. b. *filius Cyaxares, matris Cyri frater*; & Cyrus jam excessisset *ex ephebis*:

(circa

(circà an. Nab. 177) in Persarum concilio, Cyrus (vivente patre) ducibus ὁμοτίμοις mille, militibus 30000 præpositus est. In primâ hâc expeditione, Cyrus avunculo Cyaxari commilitavit, contra *Regem Assyriorum.* [a] Ὁ δὲ Ἀσσύριος ὁ Βαβυλῶνά τε ἔχων καὶ τὴν ἄλλην Ἀσσυρίαν, Rex hic *Assyrius, qui & Babylonem & reliquam Assyriam habet*, à Xenophonte non nominatur. *Gobrias Aßyrius* transfuga refert, illum [b] *prælio occisum esse, ejusque filium in regno successisse.* Quod tamen è Babyloniorum Regum serie (quam ex Beroso dedimus) non satis liquet.

[a] Xen. l. 2. p. 39. b.
[b] L. 4. p. 111. c.

Bellum autem hoc, quod Medo-persis intercessit cum Babyloniis, respexit Herodotus. [c] *Nitocris*, ait, *Babylonis Regina, fœmina solers*, τὴν Μήδων ὁρῶσα ἀρχὴν μεγάλην τε καὶ οὐκ ἀτρεμίζουσαν, ἀλλά τε ἀραιρημένα ἄστεα αὐτοῖσι, ἐν δὲ δὴ καὶ τὴν Νῖνον, προεφυλάξατο ὅσα ἐδυνάτο μάλιστα, *animadvertens Medorum imperium magnum eße & benè stabilitum; urbesque multas ab illis subactas, & inter illas Ninum* (Susa potiùs) *præmunivit se quàm potuit maximè.* Paulò post: Εἰργάζετο τῆς χώρης, τῇ αἵ τε ἐσβολαὶ ἦσαν, καὶ τὰ σύντομα τῆς ἐκ Μήδων ὁδοῦ, ἵνα μὴ ἐπιμισγόμενοι οἱ Μῆδοι ἐκμανθάνοιεν αὐτῆς τὰ πρήγματα, *Munivit regionem, quâ parte aditus erant, & viæ, quæ ex Medis ducit, compendia; ne Medi commercio ipsius negotia cognoscerent.* Herodotus, & Xenophon *Medo-persas* vocant *Medos.*

[c] L. 1. c. 185. Ibid.

Primæ hujus Cyri militiæ tempus ex [d] *Tyriorum annalibus* colligi potest. Tyrus capta est an. Nabon. 141. Inde Annales numerant annos 36, & tres menses, ad 14 annum *Iromi* Regis Tyri: ἐπὶ τούτου Κῦρος Περσῶν ἐδυνάστευσε· *cujus temporibus Cyrus, apud Persas, Imperatoriâ potestate functus est.* Josephus annum designat. *Anno*, inquit, *Iromi regis decimo quarto, Cyrus Persa* τὸ κράτος παρέλαβε, *exercitum accepit.* Is est annus Nabon. 177, & duodecimus ante Olympiadem LV; quâ Cyrus debellavit Astyagem.

[d] Sup. p. 540. Joseph. c. Ap. p. 146. c.

Cyri Victoria prima.

Sesostris pridem; *Cyrus* jam omnem Asiam in suam potestatem redegit: Ille, unâ expeditione; Hujus autem tres celebrantur Victoriæ.

Primum Cyri bellum, sui ipsius auspiciis gestum, fuit contra *Astyagem* Cyaxaris filium, quartum *Medorum Regem*, Ecbatanis regnantem. Hujus belli non meminit Xenophon: incongruum

fortaſſe exiſtimabat, Cyrum pro Medis contra Medos pugnaturum: neque enim, poſt Cyri tempora, obvia erat Medoperſarum à Medis diſtinctio. Herodotus autem (quem ſequutus eſt Trogus)
[a] L.1.c.125. & 127. narrat bellum hoc ſuſceptum à *Perſis*; quibus [a] στρατηγὸς & προστάτης erat *Cyrus*: cohortante *Harpago*, Medo; cui Aſtyages filium
[b] Juſtin.l.1. c.6. epulandum tradiderat: hic Medorum [b] *exercitum Cyro per deditionem tradidit, Regiſque crudelitatem perfidiâ defectionis ulſciſcitur. Aſtyages, contractis undique auxiliis, ipſe in Perſas proficiſcitur; & repetito alacriùs certamine, capitur: cui Cyrus nihil aliud quàm regnum abſtulit;*
[c] Herod.l.1. c.130. quum regnaſſet Aſtyages [c] *annos triginta quinque.* Cteſias refert
[d] Excerpt. Photii. illum poſt fugam [d] *Ecbatanis dilituiſſe; & Amytin ejus filiam Cyro nupſiſſe.* Polyænus [e] tradit, Cyrum ter victum diſceſſiſſe; & quar-
[e] Stratag. l.7. tum prælium Paſargadis commiſiſſe; Medoſque, novo Perſicarum mulierum ſtratagemate, ibi ſuperatos, Aſtyagem etiam captum
[f] Strab l.15. p.730.d. fuiſſe. [f] *Cyrus Paſargadis honorem habuit, quòd ibi Aſtyagem Medum ultimo prælio ſuperavit & Aſiæ imperium in ſe tranſtulit, urbe conditâ,*
[g] Herod.l.1. c.125. *& regiâ conſtructâ ad victoriæ memoriam.* Exinde [g] *Paſargadæ Perſarum nobiliſſimi habebantur; in quibus Achæmenidarum tribus, unde oriundi Perſarum Reges.*

[h] Ib. c.130. Ad hunc modum Medi ([h] *omni ſupra Halym fluvium Aſiæ dominati annos* 128, ab anno ſcilicet 22do Dejocis primi Regis; qui
[i] Ib.c.106. etiam *Aſſyriam*, [i] *præter Babylonis portionem*, *omnem ſubegerant*, & exciſâ Nino, Imperii iſtius gloriam non ita pridem in ſe transtulerant) ipſi jam Perſis ſubjecti ſunt.

De tempore, magnus eſt Chronologorum veterum conſenſus. De hâc enim Cyri victoriâ intelligendus eſt Africanus, apud
[k] Præp.l.10. c.10.p.488.c Euſebium. [k] Κῦρος, ait, Περσῶν ἐβασίλευσε, &c. *Cyrus Perſis* (Medis potiùs) *imperare cœpit anno quo Olympias* L̅V̅ *celebrata eſt; ut in Bibliothecis Diodori, Thalli atque Caſtoris hiſtoriis, nec non Polybii & Phlegontis ſcriptum reperies; ſed & apud alios, qui Olympiadas deſcripſerunt. De tempore enim inter omnes convenit.* Perperàm verò Afri-
Ibid. d. canus hoc Cyri initium ſtatuit, πληρωθείσης τῆς ἑβδομηκονταετίας, *expletis annis* L̅X̅X̅, captivitatis Judaicæ. Annus primus Olympiadis L̅V̅ eſt annus Nabon. 189, & Per. Jul. 4155, & Septuagenariæ ſervitutis annus 49. Non in Mediâ exulabant Judæi, ſed in Babyloniâ. Cyrus Babylone demùm potitus eſt anno Nabon. 210: ab initio Babylonico (quo Judæorum reditus) regnavit

Cyrus

Cyrus annos tantùm novem; ab hoc autem annos triginta; sicut illi prædixerunt Magi. [a] *Nam cùm dormienti ei Sol ad pedes visus esset, ter eum scribit* (Dinon, Persicis libris) *frustrà appetivisse manibus, cum se convolvens Sol elaberetur, & abiret: ei Magos dixisse (quod genus sapientûm & doctorum habebatur in Persis) ex triplici appetitione Solis, XXX annos Cyrum regnaturum esse, portendi. Quod ita contigit. Nam ad septuagesimum pervenit, cum XL natus annos regnare cœpisset.* Cyrus jam regnare incipit, an. Nabon. 189: desiit an. 218.

[a] Cicero de Divinat. l. 1. p. 263.

[b] *Sed civitates, quæ Medorum tributariæ fuerant, mutato imperio, etiam conditionem suam mutatam arbitrantes, à Cyro defecerunt: quæ res multorum bellorum Cyro causa & origo fuit.*

[b] Justin. l. 1. c. 7.

Altera Cyri Victoria.

CYRUS eâdem felicitate, quâ contra *Medos*, etiam contra *Lydos* demicavit. Prioris victoriæ præmium fuit Asia, usque ad Halim fluvium; hujus autem, Asia reliqua, quæ inter Euximum Pamphyliumque mare, usque ad Ægæum protenditur; in quâ sunt Æolum, Ionum, Dorumque civitates Græcæ; à Crœso primùm; à Cyro iterùm tributariæ factæ. Res Crœsi, bellumque hoc prolixè narrant [c] Herodotus, & [d] Xenophon; neque id omisit Ctesias.

Herod. l. 1. c. 28. Ibid. c. 26.

[c] L. 1. c. 75 ad 90.

[d] L. 6, & 7, p. 158 ad 188

Post biennii luctum, ob fortuitam [e] Atyis filii necem, Crœsus de Persarum potentiâ (jam debellatis Medis crescente) subvertendâ satagebat. Oracula itaque consuluit omnia: Delphos dona transmisit amplissima, quasi Apollinem muneribus corrupturus. Responsum est; μεγάλην ἀρχὴν καταλύσειν, *ut magnum imperium everteret, si Persis arma inferret. Tertiùm consulenti;* [f] *Caveret à Mulo apud Medos regnante.* Crœsus autem, ἁμαρτὼν τοῦ χρησμοῦ, Halym trajiciens, *exercitum in Cappadociam duxit, & Pteriorum urbem (prope Sinopem) expugnavit. Cyrus cum Crœso æquo marte conflixit. Die postero, cum Cyrus Crœsum non invaderet, ille Sardes regressus est; & per hyemem quiescere instituens, auxiliarios dimisit, sociosque ad quintum mensem Sardibus convenire jussit. Cyrus autem cum suis inopinatò supervenit: Crœsus, equitatu confisus, Lydos eduxit: Cyrus contra equitatum instruxit camelos; quorum odorem cùm equi non possent ferre, retrò se avertunt: Equites autem desilientes cum Persis pedites confligunt; tandemque in fugam versi, muris inclusi sunt. Post 14 dierum obsidionem,*

[e] Herod. l. 1. c. 46. Ib. c. 50. c. 53. [f] Supp. 553. c. 55. c. 71. c. 76. c. 77. c. 79. c. 80. c. 84.

a Sup. p. 500. b Nic. Damascen. in excerpt. Val. p. 454. Herod. l. 1. c. 86, 90. *urbs Sardis capta est, quâ parte ad* [a] *Tmolum vergit.* [b] *Crœsus incendio damnatus, ter inclamato* SOLONIS *nomine (qui ex viventibus neminem beatum esse dixerat) à Cyro liberatus est ; & deinceps à consiliis habitus. Compedes autem suos, quasi belli primitias, Delphos misit.*

c Plutarch. Solon. p. 93. b [c] *Nonnulli Solonis cum Crœso congressum* (δοκεῖ τοῖς χρόνοις, ὡς πεπλασμένον, ἐλέγχειν) *ut commentitium, temporibus refellere se posse putant.* Nimirum Solon, Athenis Archon an. 3. Olymp. 46, post
d Ib. p. 92. a. leges latas, & [d] *peregrinationem decennalem*, rediit senex, Olymp. 49.
e Solin. c. 7. Crœsus regnare cœpit Olymp. 54 ; & [e] *Olympiade* LVIII, *victor Cyrus*
f Chro 1469. *intravit Sardes, ubi tunc Crœsus latebat.* Eusebius expressè : [f] *Anno primo Olympiadis* LVIII, *anno* XV regni ejus, *Crœsus à Cyro captus est ; & Lydorum regnum destructum est.*

Annus primus Olymp. LVIII est Nabon. 200 ; Æræ Att. 1035 ;
g Pausan. l. 10. p. 618. Per. Jul. 4166. [g] *Erxiclides Athenis archon erat anno primo* LVIII *Olympiadis, quâ palmam tulit Diognetus Crotoniates ; quo tempore conflagravit Templum Delphicum.*

Annus iste Chronologiæ Lydicæ fundamentum est : Detrahe annos integros XIV, habes initium *Crœsi*, an. Nab. 186. Demptis 170,
Supr. p. 315. 505. habes initia *Gygis* & *Mermnadarum*, an. Nabon. 30.

Ambigua sunt quæ de *Crœso* profert Diogenes Laertii (in vitâ Periandri) *Sosicrates*, ait, *refert Periandrum* πρότερον Κροίσου τελευ-
Diog. p. 25. τῆσαι ἔτεσι τετταράκοντα, καὶ ἑνὶ πρὸ τῆς τεσσαρακοστῆς ἐννάτης Ὀλυμπιάδος, *ante Crœsum obiisse annis quadraginta, & uno ante Olympiadem* XLIX. Ex Sosicratis itaque sententiâ. Periander diem obiit
h Sup. p. 528. [h] anno quarto Olymp. XLVIII : Crœsus (post annos 40) anno quarto Olymp. LVIII. Verùm constat Crœsum apud *Cyrum* con-
i Herod. l. 3. c. 34. senuisse ; & *Cambysi*, [i] Ægyptum invadenti, adfuisse. Sunt qui Sosicratem, non cœdem, sed Crœsi calamitatem intellexisse volunt : πρότερον Κροίσου exponunt πρὸ ἁλώσεως, ante captivitatem Crœsi, & Imperii Lydorum finem. Nobis satius est *Eusebium* & *Solinum* sequi.

Alyattis, & *Crœsi* meminit marmor Arundelianum : sed obscura sunt temporis vestigia. Qualiacunque, mox dabimus inter Epochas Græcas.

Tertia

Tertia Cyri Victoria.

Contigit quidem Victoria hæc Seculo XIX; ſed Fortunæ ſeries non eſt interrumpenda. Ineunte Seculo, an. Nab. 204, *Cyrus* Victoriis inclytus Medis Lydiſque imperabat: Ultrà Tigrim fluvium, Medo-perſarum Rex erat *Cyaxares*, Cyri avunculus: cis Tigrim, *Nabonadii* Regis Babylonii agebatur annus XII; atque *Amaſis*, in Ægypto, regnaverat annos XXIV.

De Babylonis Rege, *Beroſus*, apud Joſephum, c. Apion. p. 1045.

Ἐπὶ τούτου τὰ περὶ τὸν ποταμὸν τείχη τῆς Βαβυλωνίων πόλεως ἐξ ὀπτῆς πλίνθου καὶ ἀσφάλτου κατεκοσμήθη.

Sub hoc (Nabonnedo, p. 555) Babylonis mœnia, quæ ſunt ad Fluvium, cocto latere & bitumine conſtructa ſunt.

Οὔσης δὲ τῆς βασιλείας αὐτοῦ ἐν τῷ ἑπτα καὶ δεκάτῳ ἔτει, προεξεληλυθὼς Κῦρος ἐκ τῆς Περσίδος μετὰ δυνάμεως πολλῆς, καὶ καταστρεψάμενος τὴν λοιπὴν Ἀσίαν πᾶσαν, ὥρμησεν ἐπὶ Βαβυλωνίας.

Anno autem regni ejus XVII, Cyrus (qui ex Perſide cum magno exercitu venerat, & omnem Aſiam ſubegerat) Babyloniam invaſit.

Αἰσθόμενος δὲ Ναβόννηδος τὴν ἔφοδον αὐτοῦ, ἀπαντήσας μετὰ τῆς δυνάμεως καὶ παραταξάμενος, ἡττηθεὶς τῇ μάχῃ καὶ φυγὼν ὀλιγοστὸς, συνεκλείσθη εἰς τὴν Βορσιππηνῶν πόλιν.

Adventu ejus cognito, Nabonnedus cum exercitu occurrit, prælioque facto victus, cum paucis fugit, & Borſippenorum oppido ſe incluſit.

Qui hic *Nabonnedus*, in Canone *Nabonadius* vocatur: Herodoto eſt *Labynitus* [a] *filius Nitocridis Reginæ & Labyneti Babylonii* (qui cum Syenneſi Cilice pacem conciliavit inter Cyaxarem & Alyattem, temporibus Nabuchodonoſori.) *Labynetus rex Babyloniorum cum Crœſo fœdus percuſſerat*: unde forsàn belli anſa. [a] *Herod. l. 1. c. 181. c. 74. c. 77.*

Mœnia (à Nabuchodonoſoro inchoata) ἐπὶ τούτου κατεκοσμήθη, *eo regnante, ſplendidè conſtructa ſunt.* Atqui Herodotus hoc opus illius matri, *Nitocridi Reginæ*, attribuit: Quæ fortaſſe non alia eſt quàm Nabuchodonoſori uxor illa *Meda*; cujus gratiâ horti Penſiles extructi ſunt; quæ ex ſecundis nuptiis, ultimum hunc Babyloniorum regem peperit; quæ [b] *Semiramide Reginâ ſolertior*, inter alia præclara opera, ὤρυσσε ἔλυτρον λίμνης, *effodit lacûs receptaculum, multò ſuprà Babylonem, paulò ſeorſum à flumine*; cujus [c] meminimus. Ex nimiâ iſtius fœminæ in Babylone potentiâ factum videtur, ut *Medi* cum *Aſſyriis*, in Babyloniorum Regum ſucceſſione, immiſceantur. [b] *Ib. c. 184.* [c] *Sup. p. 584.*

Cyrus autem, fusis Babyloniis, Urbem obsidione premebat.
Herod. l. 1. c. 190. *Illis commeatus erat multorum annorum; unde Cyrus, cum res ejus diù nihil proficerent.* Euphrate obstructo, *flumen per fossam immisit in Stagnum* (Pallacopam) *pristinumque alveum, fluvio abscedente, pervium reddidit. Persæ, ad hoc instructi, tam quâ fluvius Urbem ingreditur, quàm quâ egreditur, per alveum jam vadosum, mediorum femorum tenùs ad summum, fortiter Babylonem introierunt. Ex inopinato illi Babyloniis supervenerunt; qui illos ab ingressu prohibuissent, modò præmoniti fuissent, & malè multassent. Nam obseratis omnibus quæ ad Flumen ferebant portulis, conscensisque septis, Babylonii pro ripis stantes Persas progressos veluti in caveâ excepissent. Tanta autem erat Urbis magnitudo, ut (quemadmodum narrabant accolæ) quum jam capti essent qui extremas urbis partes incolebant, ii qui mediam habitabant urbem id non animadverterent. Forte enim dies festus illis erat: itaque exercendis choreis atque oblectationibus operam dabant, donec hoc planè resciverunt.* Ctesias (quantùm liquet) hujus belli non meminit: Xenophon
[a] L. 7. p. 190. autem refert Babylonem urbem,[a] *averso flumine*, captam; Regemque (quem non nominat) occisum fuisse.

[b] Sup. p. 548. Quantum detrimenti latissimæ, nuperque [b] cultissimæ, Assyriorum planitiei inundatio ista attulerit, satis testantur submersa Assyriorum Regum sepulcra. Rem narrat Arrianus (in expedi-
[c] L. 7. p. 163. tione Alexandri) [c] *Euphrates fluvius, ex montibus Armeniis oriens, hyberno tempore non multum aquæ trahens, intra ripas labitur. Ineunte autem vere, multòque magis sub solstitium æstivum, grandis exit; ripisque superatis, Assyriorum campos inundat. Tunc enim nives in Armeniis montibus liquatæ, aquas ejus in tantum augent; ut regionem* (etiam Orientalem) *obrueret; nisi esset* (versùs Occasum) *laxatio quædam ad Pallacopam, quâ in stagna & paludes se exoneret; quæ ab hâc fossâ* (jam, Alexandri temporibus) *incipientes, usque ad regionem Arabiæ proximam, per loca vadosa, tandemque per occultos meatus in mare, feruntur. Nivibus autem solutis, præcipuè circa occasum Virgiliarum, Euphrates minor labitur: at nihilominùs magna ejus pars* (à temporibus Cyri, qui repagula perfregit) *per Pallacopam in lacus derivata, Euphratem ita evacuat; ut Assyriorum campi ab eo irrigari nequeant: nisi quis* (ut Nabuchodonosorus pridem) *Pallacopam rursùs ita obstruat, ut aqua per canalem ad ripas usque ascendat.*

Exitus

Exitus enim hic Euphratis ad Pallacopam olim obstructus fuit à quodam Babyloniorum (Regum) *præfecto; non sine immenso labore* (*licèt non difficulter aperiatur*) *quòd terra illa, cum sit limosa, aquam non facile avertat: adeò ut super XM Assyriorum, in hoc opere, tres menses consumpserint.*

Alexander itaque, ut benefaceret Assyriis, quà in Pallacopam divertitur Euphrates, illic ejus exitum firmiter obstruere instituit: progresso autem ad stadia triginta occurrit terra petrosa, & quasi intercisa: quæ (εἰ ξυναφὴς ἐγένετο) *si clauderetur, ob terræ firmitatatem, aquam per veterem Pallacopæ alveum nequaquam transmissura esset; neque tamen diversio aquæ, statis anni temporibus, esset difficilis. Alexander per Pallacopam vectus, per lacus navigavit usque in Arabum regionem; rursùmque per paludes navigans, & Babylonem habens à sinistrâ, dum ipse esset triremis suæ gubernator, ventus abortus est, qui pileum & diadema ei alligatum abripuit: Diadema hæsit arundini cuidam, ex iis quæ Sepulcris Veterum Regum adnatæ erant.* Τῶν βασιλέων τῶν Ἀσσυρίων τοὺς τάφους ἐν ταῖς λίμναις εἶναι τοὺς πολλοὺς καὶ ἐν τοῖς ἕλεσι δεδομημένους, *Multa Assyriorum Regum Sepulcra in iis paludibus extructa esse,* temerè & fortuitò contigit, per infaustum illud diluvium, quod induxit Cyrus; cui nullum unquam repertum est remedium. Alexandrum mors præripuit: neque multò post, ipsa [a] *Babylon in solitudinem rediit, exhausta vicinitate Seleuciæ, ob id conditæ à Nicatore.* [a] Plin. l. 6. c. 26.
Euphrates itaque [b] *primùm Syros, tum Arabas ingressus, non perdurat in pelagus; verùm ingens modò & navigabilis, inde tenuis rivus, despectus emoritur, & nusquam manifesto exitu effluit (ut alii amnes) sed deficit.* [b] Mela, l. 3. c. 8.

Pergit *Berosus*, apud Josephum c. Apion. p. 1045.

Κῦρος δὲ Βαβυλῶνα καταλαβόμενος, καὶ συντάξας τὰ ἔξω τῆς πόλεως τείχη κατασκάψαι, διὰ τὸ λίαν αὐτῷ πραγματικὴν, καὶ δυσάλωτον φανῆναι τὴν πόλιν, ἀνέζευξεν ἐπὶ Βόρσιππον, ἐκπολιορκήσων τὸν Ναβόννηδον.

Cyrus autem, Babylone captâ, exteriora ejus mœnia dirui jussit; quòd videret cives ad res novas admodùm mobiles, urbem autem captu difficilem. Inde Borsippum castra movit, Nabonnedum obsessurus.

Τοῦ δὲ Ναβοννήδου οὐχ ὑπομείναντος τὴν πολιορκίαν, ἀλλ' ἐγχειρίσαντος αὐτὸν πρότερον, χρησάμενος Κῦρος φιλανθρώπως, καὶ δοὺς οἰκητήριον αὐτῷ Καρμανίαν, ἐξέπεμψεν ἐκ τῆς Βαβυλωνίας. Ναβόν-

Cùm vero Nabonnedus obsidionem non sustineret, sed priùs seipsum traderet, Cyrus eum humaniter accepit, & pro habitaculo Carmaniam concedens, illum emisit ex Babyloniâ. 7 K *Nabon-*

Ναβόννηδος μὲν δὴ τὸ λοιπὸν τοῦ χρόνου διαγενόμενος ἐν ἐκείνῃ τῇ χώρᾳ, κατέστρεψε τὸν βίον.

Nabonnedus igitur reliquum vitæ tempus in eâ regione transegit.

Cyrus autem consilium de diruendis mœnibus mutasse videtur. Id à Dario primùm fuisse factum testatur Herodotus. [a] Δαρεῖος δὲ ἐπείτε ἐκράτησε τῶν Βαβυλωνίων, τοῦτο μὲν σφέων τὸ τεῖχος περιεῖλε, καὶ τὰς πύλας πάσας ἀπέσπασε. Τὸ γὰρ πρότερον ἑλὼν Κῦρος τὴν Βαβυλῶνα, ἐποίησε τουτέων οὐδέτερον, *Darius, Babylone captâ, ejus muros undequaque diruit, & omnes portas amolitus est. Cyrus enim qui Babylonem prius cœperat, neutrum eorum fecerat.* Nisi putemus, Cyrum *exteriora mœnia*, Darium etiam interiora diruisse.

[a] Herod. l. 3. c. ult.

Ad hunc modum *Nabonnadius*, qui in Babyloniorum Regum canone *Assyriorum Medorum*que postremus censetur, anno regni XVII, anno Nabon. CCX, cessit *Cyro, Persarum* primo; qui jam tandem, Babylone potitus, inter illius Urbis Reges numerari cœpit.

Judæorum Reditus

Absque Canone Babylonico Primus Cyri annus nobis non magis notus esset, quàm Veteribus; quorum Chronologia Sacra (utpote fundamentum habens initium Cyri) tota est deportationis Judaicæ παραχρονισμῷ viciata. Illi enim Judæos anno primo Olympiadis LV rediisse putârunt.

Cyrus autem anno primo Regni Babylonici, anno Nabon. 210, anno 3 Olympiadis LX, an. Per. Jul. 4176, Judæis (annum septuagesimum Babylone exulantibus; cùm jam expletæ essent Hebdomadæ X, à Jeremiâ; VII, à Daniele prædictæ) Reditum in patriam Edicto concessit. Regressi autem sunt *Zorobabele* duce, *Josue* pontifice; & Altari extructo, oblatum est juge Sacrificium. Primus hic Cyri annus non solùm solutæ Captivitatis sed etiam totius vetustioris Chronologiæ basis est; & res Ebraicas cum extraneis connectit.

Esdr. c. 1.

c. 3.

c. 3. v. 8. *Anno secundo adventus Judæorum*, anno Nabon. 211, jacta sunt TEMPLI SECUNDI fundamenta: opus autem adversariorum calumniis impeditum est usque ad [b] *annum secundum Darii*, Hydaspis Filii, an. Nabon. 228. Dedicatum est Templum [c] *anno Darii sexto*, an. Nabon. 232.

[b] Haggai 1. 5

[c] Esdr. 6. 15.

Imperium Persicum.

CYRUS, compositis Babylone rebus, in patriam profectus est; & *Cyaxaris* avunculi, Medo-persarum Regis, filiam unicam & hæredem in matrimonium duxit, acceptâ dotis nomine *Regni Medo-persici* hæreditate. Neque multò post diem suum obiit Cyaxares socer; & Cyrus, anno regni Babylonici tertio, anno Nabon. 212, in avitum Orientis regnum, jure uxorio, successit; quod [a] *ab Indiâ usque ad Arabiam* extendebatur; & in *provincias* 127 divisum erat. *Xen. l. 8. p.228.* [a] *Esther.1.*

His gradibus [b] *Deus Cœli dederat Cyro omnia Regna terræ*; [c] Τὰ πάντα τῆς ἠπείρου· *omnem Asiam* ab Indiâ usque ad Ægæum mare. Ille autem (posthabitis vetustis *Assyriorum, Medorum, Lydorum, Babyloniorum*que nominibus) *Persarum Regis* titulum sibi induit, posterisque tradidit: apud Græcos tamen obtinuit *Medorum* nomen. [b] *Esdr. 1.2.* [c] *Herod. l.1. p.177.*

[d] *Cyrus Tertius* quidem Rex erat *Persarum*, sive Perso-medorum: *Primus enim Medus* Darius; Secundus, *Cyaxares*. Veruntamen Cyrus natione Persa, & imperio latè acquisito illustris, *Persarum Rex Primus* vulgò existimatur. [d] *Æschyl. in Persis, v.713.*

Quemadmodum Canon Ptolemaicus, à Babylonico Cyri initio ad ejus mortem, numerat annos IX: ita ultimus Cyri annus Xenophonti *Septimus* dicitur, ab hâc epochâ Persicâ dinumeratus. [e] Μάλα δὴ πρεσβύτης ὢν ὁ Κῦρος ἀφικνεῖται εἰς Πέρσας τὸ ἕβδομον ἐπὶ τῆς αὑτοῦ ἀρχῆς. *Cyrus, valdè senex, in Persiam venit, anno Septimo regni ejus*: mox, somnio admonitus, *diem obiit*; anno scilicèt ætatis suæ LXX; anno Imperii Medici (sive Assyriaci) XXX; Lydici, XIX; Babylonici, IX; Persici, VII; Anno Nabon. CCXIX, qui fuit an. 4 Olympiadis LXII, &. Per. Jul. 4185; quo ei successit *Cambyses*. [e] *Xenoph. ib. p 233.*

De morte Cyri non convenit inter autores. Xenophon εὐθανασίαν in patriâ narrat. Certè, ex Alexandri Magni parentatione, manifestum est Cyrum Pasargadis conditum fuisse. Ctesias illum bello contra Derbicas sauciatum, rebus ad voluntatem dispositis, tertio die mortem obiisse refert. Herodotus (quem sequuti sunt Trogus, Valerius Maximus, alii) tradit Cyrum bello contra *Massagetas occisum* esse, cœsique *caput à Tomyri reginâ* contumeliosè habitum. Diodorus autem illum [f] *à Scytharum Reginâ prælio captum, crucique affixum*. Hæc autem Græcorum commenta esse videntur. *Excerpta, p 639.* *Herod. l.1. c.214.* [f] *Diod. Sic. l.2. p.90 c.*

Polyænus Τόμυριν, sive Τάμυριν, *Sacarum Regem* fuisse perhibet: & Xenophon, & Ctesias, *Sacas* Cyro contra Lydos jamdudum auxiliares fuisse scribunt. Neque omittendum est quod, ex Onesicrito, refert Lucianus: Cyrum, centesimum ætatis annum agentem, quum amicos desideraret à Cambyse filio sublatos, præ mœrore vitam finivisse. Ab his omnibus longissimè abit Joannes Malela Antiochenus MS. qui ex Pythagorâ quodam Samio, Cyrum in pugnâ navali à Samiis interfectum fuisse prodidit.

In Macrob. p. 637.

Neque mirum est tantas esse Græcorum ἀντιλογίας. Illi enim Persarum res vetustiores non satis perspectas habuerunt; sed variis incertisque rumoribus edocti, scripserunt. Herodotus profitetur [a] *se de Cyri rebus, ex Persarum relatione, scripsisse*; ἐπιστάμενος περὶ Κύρου καὶ τριφασίας ἄλλας λόγων ὁδοὺς φῆναι, *non ignarus triplicem aliam esse de Cyro narrandi viam.* Et [b] *de Cyri morte*, πολλῶν λόγων λεγομένων, *cum varii sint rumores*, quisque eum, qui *sibi* ὁ πιθανώτατος *maximè verisimilis videtur*, commemorat.

[a] *L. 1. c. 95.*
[b] *Ib. c. 214.*

Amasis Rex.

BABYLONE captâ, Cyrus omnem Syriam, usque ad mare Phœniceum, & Ægyptum, ditioni suæ adjecit. Xenophon addit, [c] *Illum subegisse omnes Gentes extra Syriam* μέχρις Ἐρυθρᾶς θαλάσσης, *usque ad mare Erythræum* (quo nomine, etiam sinus Persicus continetur) Μετὰ δὲ ταῦτα, ἡ εἰς Αἴγυπτον στρατεία λέγεται γενέσθαι, καὶ καταστρέψασθαι Αἴγυπτον, *Posteà expeditio fertur in Ægyptum suscepta, quâ Ægyptum subegerit.* Et in præfatione operis, Καταβὰς δὲ ἐπὶ θάλατταν, καὶ Κυπρίων, καὶ Αἰγυπτίων ἐπῆρξε, *Descendens ad Mare Cyprios & Ægyptios in potestatem suam redegit.* Veruntamen dubitare liceat: Herodotus, neque in rebus Cyri, neque in Amasidis, *Ægyptum* captam agnoscit: hunc autem *Cyprum* cepisse refert.

[c] *Xenoph. l. 8. p. 233.*
P. 2. e.

Amasis quidem, ut anteà, ita post Cyri tempora regnabat in Ægypto: Regnum adeptus, [d] *initio Ægyptiis non magni fuit; cum plebeius fuisset: ille autem eos solertèr ad se perduxit. Ex pelvi aureâ Numinis simulacrum fecit, & in publico posuit; quod cùm venerarentur Ægyptii; illos convocatos edocuit; simulacrum illud ex pelvi factum esse, in quâ Ægyptii priùs pedes abluere*, ἐνεμεῖν, καὶ ἐνουρέειν *evomere, & immingere solebant: sibi perinde, cum jam Rex esset, honorem deberi.*

[d] *Herod. l. 2. c. 172.*

Hic

Hic templum Minervæ in Saï; & Vulcani, in Memphi ornavit; Isidis etiam ædificavit. Sub hoc, Ægyptus maximè floruit; in quâ urbes [a] *tunc habitatæ sunt* 20000. Herod. l. 2. c. 175. [a] Supp. p. 397.

Hic legem tulit, unumquemque Ægyptiorum quotannis apud Nomarcham demonstrare, unde vivat: qui id non fecerit, aut qui justam vitæ rationem non monstraverit, hunc morte mulctandum. Solon Atheniensis hanc legem, ex Ægypto sumptam, Atheniensibus promulgavit; quâ illi semper usi sunt, cum Lex sit inculpata; de quâ, mox.

Amasis Φιλέλλην, *Græcorum amicus erat; iisque Naucratin in emporium concessit. Et quidem antiquitùs sola Naucratis erat emporium, neque aliud in Ægypto ullum. Quòd si quis in aliud Nili ostium applicuisset, oportebat eum dejerare se invitum venisse, datoque jurejurando eâdem navi ad Canobicum navigare; sin per ventos contrarios id non posset, onera circùm Delta cymbis ferenda erant, donec Naucratim perventum esset. Adeò in honore fuit Naucratis.* Herod. ibid. c. 178. c. 179.

De hujus autem Emporii tempore non consentiunt auctores. Eusebius, ad an. 4 Olymp. VI; [b] *Mare obtinent Milesii; construxeruntque urbem in Ægypto Naucratim.* [c] Athenæus Naucratites, ex *Polycharmo Naucratite* refert, *Herostratum Naucratitem* κατὰ τὴν τρίτην πρὸς ταῖς εἴκοσιν Ὀλυμπιάδα, *Olymp.* XXIII, *Veneris Paphiæ imagunculam Naucratim attulisse & consecrasse.* Strabo autem urbem longe recentiorem facit. [d] *Milesii,* ait, *in nomum Saiticum navigantes, cum Inarum navali prælio superâssent, Naucratim urbem condiderunt, non multò supra Schediam.* Inarus (sub Artaxerxe Longimano) victus & in crucem actus est, circà finem Olymp. LXXX. Stephanus (ex Strabone) *Naucratim,* ἀπὸ Μιλησίων τότε θαλασσοκρατούντων, *à Milesiis, tunc Mare obtinentibus,* conditam dicit; tempus non ponit.

[b] Chron. n. 1264. [c] Lib. 15. p. 675. f. [d] Lib. 17. p. 801. d. In Naucr.

Porrò [e] *Amasis primus mortalium Cyprum cepit, tributariamque fecit.* [f] *Adversus Arabas bellum gerens, Deorum Ægyptiorum simulacra exercitum à tergo sequi jussit; quò milites alacriùs pugnarent; arbitrantes, se & Deos habere spectatores; & nefarium esse, illos hostibus prodere.*

[e] Herod. l. 2. c. 182. [f] Polyæn. l. 7. c. 13.

[g] *Amasis* autem, *quum regnasset an.* 44 *(per quos nihil expertus est calamitatis) mortuus est*, anno 3 Olymp. LXIII; anno Nabon. 222. Diodorus illi attribuit annos 55.

[g] Herod. l. 3. c. 14.

Vidimus quibus modis (post recessum Ægyptiorum) Regna in Oriente pullulârunt plurima; quæ demùm in Monarchiam redacta sunt omnia. Utriusque statûs Synopsin accipe: Dein revertamur ad Græcos.

Sec.	Æra Temp.	Reges Judæ.	Æra Nabon	BABYLONIORUM Ἀσσυρίων ϗ Μήδων.	Num. Coll.	Assyriorum.
XVII.	264		4	NABONASSAR, 14.	14	SALMANASSER
	267	EZECHIAS, *cum patre*	8	8.		
	272	6. Samaria *capta.*	12	12.		
			15	NADIUS, 2	16	SENACHERIB.
	277	11. *Solus.*	17	CHINZIRUS & PORUS, 5	21	
	280	XIV. Senacherib *Syriam infestat.*	20			
			22	JUGÆUS, 5	26	
	287	21. (*Legati à Rege Babylonis.*)	27	MARDOK-EMPADUS, 12	38	
			30			
	295	MANASSES, *an.* 55	35	9.		
	299	5.	39	ARKIANUS, 5	43	ASARHADDON. (incerti initii.)
	304	10.	44	*Interregnum* I. 2	45	
	306	12.	46	BELIBUS, 3	48	
	309	15.	49	APRANADIUS, 6	54	
	315	21.	55	REGEBELUS, 1	55	
	316	22.	56	MESESSI-MORDACUS, 4	59	
	320	26.	60	*Interregnum* II. 8	67	
	328	34. *Coloniæ Samariam deductæ. Rex ducitur Babyl. revertitur.*	68	ASSAR-ADINUS, 13	80	*Babylone potitus. Azotum capit.*
	341		81	SAOSDUCHINUS, 20	100	
	349	AMON, *an.* 2.	89	9.		
	350	JOSIAS, *an.* 31.	90	10.		
	352		92	12.		
	361	12.	101	CHYNILADANUS, 22	122	
	362	XIII. Jeremias *Prophet.*	102	2.		
XVIII.	364		104			
	367	18. *Reparatio Templi.*	107	7.		
	374	25.	114	14.		
	380	31. JEHOJAKIM.	120	20.		*REGES*
	383	IV.	123	NABO-POL-ASSARUS, 21	143	*Medo-persarum.*
	387	8, *Servit* Nabochodonosoro, *an.* 3.	127	5.		I. DARIUS MEDUS. (circà hæc tempora.)
	389	10.	129	7. *Tyrus obsessa.*		
	390	XI, JECHONIAS *deportatur.*	130	VIII.		
	391	ZEDECHIAS.	131	9.		
	398	8. *Rebellat.*	138	16.		
	399	IX. *Hierosolyma obsessa.*	139	17.		
	400	X *Fervet obsidio.*	140	XVIII.		
	401	XI. *Urbs capta; & Templum excisum.*	141	XIX. *Tyrus excisa.*		
	Captiv.		144	1. NABO-COL-ASSARUS, 43	186	(*Cyrus natus.*)
	10		150	7.		
			154	11.		
	21	*Angelus Danieli apparet.*	161	18.		*Susa expugnata.*
	30		170	27.		II. CYAXARES.
	40		180	37.		
			187	1. ILVARODAMUS, 2	188	
			189	1. NERICASSOLASSAR, 4	192	
	50		190	2.		
			193	1. NABONADIUS, 17	209	
	60		200	8.		
XIX.	64		204	12. (Περσῶν.)		
	LXX	*Judæorum Reditus.*	210	1. CYRUS, 9	218	
			212	3.		III. CYRUS, *an.* 7.
			219	1. CAMBYSES, 8	226	

Medorum.	Lydorum.	Ægypti.	Per. Jul.	Æra Attic.	Olymp.	Græca.
	MELES, 12		3970	840	IX.	2. *Amphia à Lacedæmoniis capta*
		Ad Soum *legatos misit Hosea.*	3974	844	X.	
			3978	848	XI.	3. CLIDICUS, 10
	CANDAULES, 17 Heraclidarum ultimus.		3982	852	XII.	
		Taracus *contra Senacheribum.*	3986	856	XIII.	
			3990	860	XIV.	1. HIPPOMENES, 10
			3994	864	XV.	2. *Ithome excisa Belli finis.*
	GYGES, 38 Mermnadarum primus.		3998	868	XVI.	3. LEOCRATES, 10
			4002	872	XVII.	
			4006	876	XVIII.	APSANDER, 10
DEJOCES, *an.* 53 Rex primus.		Δωδεκαρχία.	4010	880	XIX.	
			4014	884	XX.	
			4018	888	XXI.	3. ERIXIAS, 10
			4022	892	XXII.	
			4026	896	XXIII.	4. *Messenii defecerunt.*
22. *Regnum extendit ad Halym fl.*		PSAMMITICHUS *an.* 54.	4030	899	XXIV.	1. CREON, *Annuus Archon*
			4034	904	XXV.	2. *Eira 11 annis obsessa.*
	ARDYS. 49		4038	908	XXVI.	
			4042	912	XXVII.	
			4046	915	XXVIII.	1. *Belli Messeniaci II finis.*
		Azotum obsidet an. 29.	4050	920	XXIX.	2. *Zancle, Messene dicta.*
			4054	924	XXX.	2. *Phigalia excisa.*
PHRAORTES II, 22			4058	928	XXXI.	
10.			4062	932	XXXII.	
11. *Persas subegit.*			4066	936	XXXIII.	*Terpander.*
			4070	940	XXXIV.	2.
16.			4074	944	XXXV.	
CYAXARES III, 40	SADYATTES, 12	NECHO, *an.* 16	4078	948	XXXVI.	*Cylonium piaculum.*
7. à Scythis victus.			4082	952	XXXVII.	
10.			4086	956	XXXVIII	
14.			4090	960	XXXIX.	2. DRACO *Legislator.*
16.	ALYATTES, 57		4094	964	XL.	
17.			4098	968	XLI.	
		PSAMMIS, *an.* 6	4102	972	XLII.	
18.			4106	976	XLIII.	
25.			4110	980	XLIV.	2.
26.			4114	984	XLV.	
27.			4118	988	XLVI.	*Epimenides Athenas lustrat.* 3. SOLON *Legislator.*
28.			4122	992	XLVII.	
Scythæ expulsi 31. *post an.* 28.	*Bellum sexennale cum Medis.*	(*Anni* XI ἀβασιλεῖς.)	4126	996	XLVIII.	1. Thales obiit.
37.			4130	1000	XLIX.	2.
1. ASTYAGES IV, 35		APRIES, *an.* 25	4134	1004	L.	
7.			4138	1008	LI.	
8.			4142	1012	LII.	
17.		AMASIS, 44	4146	1016	LIII.	
27.			4150	1022	LIV.	
34.	CROESUS, 14		4154	1024	LV.	PISISTRATUS tyran.
1. CYRUS *Rex* 30			4158	1028	LVI.	1. Solon obiit.
			4162	1032	LVII.	
	CYRUS, 19	24.	4166	1036	LVIII.	
			4170	1040	LIX.	2.
			4174	1044	LX.	
			4178	1048	LXI.	
			4182	1052	LXII.	
		40	4185	1055		4 Obiit Pisistratus.

Cylonium piaculum.

POstquam Athenis majestas Regia, primùm imminuta, dein sublata esset; urbs illa intestinis discordiis & crebris seditionibus laborabat.

[a] Thucyd. l.1.p 81. Circà initium hujus Seculi, affectabat Regnum [a] *Cylon Atheniensis; qui ludis Olympiacis vicerat* δίαυλον, Olympiade XXXV: *hic veteri nobilitate opibusque florens, filiam Theagenis, qui tunc Megaris regnabat, uxorem duxit. Sciscitanti huic Delphis oraculum respondit Deus; ut* ἐν τῇ τοῦ Διὸς τῇ μεγίστῃ ἑορτῇ, *maximo Jovis festo, Athenarum arcem occuparet. Acceptis itaque à Theagene copiis, & amicis persuasis,* [b] Herod. l.5. c.71. *ille [*[b] προσποιησάμενος ἑταιρηίην τῶν ἡλικιωτέων, *simulato juvenum coætaneorum sodalitio] ubi Olympia in Peloponneso celebrata advenerunt, Acropolin occupavit, ut sibi tyrannidem pararet. Cæterùm Athenienses, Maximum Jovis Mileichii festum,* Διάσια, *Jovialia, extra urbem celebrant; ubi totius populi conventu, plerique non victimis sed libamentis faciunt: ille autem oraculum rectè intellexisse sibi visus, opus aggressus est. Re perspectâ, Athenienses ex agris universos in auxilium vocabant, positisque castris, obsidebant eos: sed cùm protraheretur tempus, plerique Atheniensium diuturnâ obsidione attriti discesserunt, custodiâ & imperatoriâ rei gerendæ, prout illis optimum visum fuerit, potestate* τοῖς ἐννέα ἄρχουσι, *IX Archontibus commissâ. Eo enim tempore IX Archontes* [c] Herod. ib. *maximè Rempublicam administrabant (*[c] qui Herodoto sunt οἱ πρυτάνιες τῶν Ναυκράρων) *Qui autem cum Cylone obsidebantur, cibi & aquæ inopiâ premebantur: Cylon quidem cum fratre aufugit: cum verò nonnulli fame necarentur, cæteri ad aram, quæ est in Arce, supplices sederunt. Illi quibus obsidionis cura commissa fuerat, cum in Templo ipsos morientes viderent, surgere jusserunt nihil mali passuros: abductos autem interfecerunt; nonnullos etiam ad aras Eumenidum sedentes intereruerunt. Hinc illi eorumque posteri vocati sunt* ἐναγεῖς, καὶ ἀλιτήριοι τῆς θεοῦ, *impiati, & ob scelus in Deam commissum vitandi. Illos igitur, piaculo obnoxios, Athenienses in exilium pepulerunt.*

Hujus sceleris auctor præcipuus fuit *Megacles*, ex Alcmæonidis, qui genus à Nestore ducebant. Heraclidis enim in Peloponnesum [d] Pausan. l.2.p.117. redeuntibus, [d] *Alcmæon, Silli filius, Thrasimedis nepos,* cum reliquâ Nestoris progenie, *è Messeniâ pulsus, Athenas venit; à quo Alcmæonidarum genus inclaruit.*

Jam

Jam verò: [a] *Megacles ille Archon conjurationis Cyloniæ consortes,* [a] *Plutar. Solon p.* 84.
Minervæ supplices, ad causam dicendam discendere compulit. Illi κρόκην
κλωστὴν *filum, Deæ simulacro annexum, manu tenentes, in descensu
Eumenidum aris appropinquârunt; quum stamine supplicatorio suâ
sponte rupto, Magacles & qui cum eo Archontes erant, quasi Dea supplices
rejecisset, trucidârunt eos, tam qui extrà erant, quàm qui ad aras con-
fugerant: soli evaserunt qui ad uxores ipsorum supplices manus tetende-
runt. Inde illi,* ἐναγεῖς *dicti, detestabiles habebantur.* Inde [b] Οἱ μὲν [b] *Herod l.* 5. *c.* 71.
Ἀλκμαιωνίδαι εἶχον αἰτίην τοῦ φόνου τούτου, *Alcmæonidæ hujus cædis
reatum ferebant*; ac licèt illi jam damnati, & in exilium missi essent;
nihilominùs [c] τὸ Κυλώνιον ἄγος ἐκ πολλοῦ διετάραττε τὴν πόλιν, [c] *Plutarch. p.* 84.
Cylonium piaculum Vrbem diutissimè perturbavit. Nam non tantùm
hoc seculo Cyloniis qui supererant perpetuæ cum posteris Mega-
clis fuerunt discordiæ; sed etiam seculo proximo, *Clisthenes*, hujus
Megaclis pronepos, [d] *cum 700 Atheniensium familiis, quasi piaculo* [d] *Herod. ib. c.* 66.
contaminatis, expulsus est: [e] *& defunctorum ossa extra fines ejecta sunt.* [e] *Thucyd. l.* 1. *p.* 83.
Redierunt tamen posteà; & eorum genus in Vrbe fuit, initio belli Pelo-
ponnesiaci, Olympiade 87; tunc iterùm [f] *Lacedæmonii piaculum hoc* [f] *Ibid.*
*exterminari jusserunt; quia sciebant Periclem Xantippi filium, per genus
maternum,* προσεχόμενον αὐτῷ, id est, ἔνοχον τῷ ἄγει, *obstrictum huic
piaculo.*

Propter tàm diuturnum hujus sceleris reatum, benignè capiendi
sunt Grammatici. Scholiastes Thucydidis. [g] Τὰ κατὰ Κύλωνα [g] *P.* 82. *n.* 17.
ἐπράχθη σχεδὸν ἐπὶ τῆς ἐν Μαραθῶνι μάχης. Pugna Marathonia
contigit Olymp. 72, & intelligenda videntur *Clisthenis* tempora,
quem ejecit Lacedæmoniorum Rex Cleomenes. Suidas, de Cylone,
Αὐτὸν οἱ περὶ τὸν Περικλέα Ἀθηναῖοι ἀπέκτειναν, *Illum interemerunt
Athenienses, qui Periclis majores fuerunt*, ex materno genere. Neque
satis rectè Chronologi recentiores Piaculum hoc ad Olymp. 45
referunt: Tempus illud non tam supplicum cœdem, quàm Urbis
expiationem respicit. Certè Cylon, [h] *victor Olymp. XXXI*, non ita [h] *Eusеb. Gr. p.* 217.
multò post, cum *juvenibus coætaneis*, Regnum aggressus est.

Draco Legislator.

QUandoquidem neque tumultus Cylonius benè sedatus; neque
Democratia Atheniensis ullis dum legibus astricta esset; nihil

 mirum

mirum si turbæ, tàm de Religione, quàm de Republicâ, crebrò subortæ fuerint. Necesse igitur visum est, viro alicui justo ac prudenti summam rerum & potestatem Legislativam tradere.

[a] *Draco Atheniensis vir bonus, multâque esse prudentiâ existimatus est; juris divini & humani peritus fuit. Is Draco leges, quibus Athenienses uterentur, primus omnium tulit.* Draconis magistratus in Olympiadem XXXIX confertur à Tatiano; quem sequuti sunt Clemens [b] Alexandrinus, & [c] Eusebius: Suidas etiam, *Olympiade tricesimâ nonâ, Draco jam senex Atheniensibus leges tulit.* [d] *Neque est ulla apud Græcos tabula Publica his Legibus antiquior.*

Verùm id munus Draconi non satis feliciter cessit. Illius enim Leges non diù in honore fuerunt, [e] διὰ τὴν χαλεπότητα καὶ τὸ μέγεθος τῶν ἐπιτιμίων, *propter asperitatem & pœnarum atrocitatem. Ipse causam interrogatus, cur delicta pene omnia capitis supplicio persecutus esset;* respondit, τὰ μὲν μικρὰ ἀδικήματα θανάτου ἄξια νομίζειν, *se existimare, exigua peccata morte digna;* τοῖς δὲ μεγάλοις οὐκ ἔχειν μείζονα, *sed pro magnis se non habere majus supplicium.* Putabat scilicet, Peccata fuisse æqualia: turpi nil turpius; aut honesto honestius. Quæ posteà erat Stoicorum doctrina; [f] *quibus placuit,* ἴσα ἡγεῖσθαι τὰ ἁμαρτήματα, *peccata esse æqualia. Ut enim nec vero quidquam verius, nec falso magis falsum est; sic neque fraus fraude, nec peccatum peccato* majus est. *Nam & qui à Canobo centum stadiis abest, & qui uno, uterque æquè Canobi non est; sic etiam* ὁ πλεῖον καὶ ὁ ἔλαττον ἁμαρτάνων ἐπίσης οὐκ εἰσὶν ἐν τῷ κατορθοῦν, *qui majùs minùsve peccat, æquè uterque non rectè facit.* Ita disseruit Zeno Cittieus, Stoicorum princeps; [g] qui diem obiit Olymp. 129. Sed ad rem. [h] *A Dracone peccatis ferè omnibus unum supplicium, capitale scilicèt, constitutum est. Adeò ut, & qui ocii damnarentur, & qui olus aut poma surripuerent, morte multarentur, non secùs ac sacrilegi atque homicidæ. Hinc Demades posteà scitè dixit; Draconem Leges sanguine, non atramento, scripsisse.*

Herodorus dixit hanc τῆς Ἀργίας *Legem,* [i] *de otiosis morte mulctandis, ex Ægypto à Solone advectam esse;* & ex illo, [k] Diodorus. Cæterùm *Solon* leges Athenienſibus promulgavit, antequam in Ægypto regnaret *Amasis:* neque Solon, sed *Draco* statuit mortem esse ocii pœnam: quamvis neque de pœna istâ satis convenit. [l] Τῆς δὲ ἀργίας ἐπὶ μὲν Δράκοντος, ἀτιμία ἦν τὸ τίμημα. ἐπὶ δὲ Σόλωνος, εἰ τρίς τις ἁλῴη, ἠτιμοῦτο, *Juxtà Draconem, ocii pœna erat*

[a] Au. Gell. l. XI. c. 18.
[b] Strom. l. 1.
[c] Chron. n. 1393.
[d] Joseph. con. Apion. p. 1033.
[e] Plutar. Solon p. 87. e
Ibid.
[f] D. Laert. Zeno p. 192. f.
[g] Euseb. Chron.
[h] Plutar. Solon. ibid.
[i] Sup. p. 589.
[k] Lib. 1.
[l] Pollux. l. 8. c. 6 p. 386. lin. 34.

erat infamia: juxtà Solonem, tertiò reus ocii infamis erat. [a] *Lysias* (ἐν τῷ κατὰ Νικίου) *dicit Draconem legem scripsisse*: Ὁ ἀργὸς ὑπόδικος ἔσω παντὶ τῷ βουλομένῳ γράφεσθαι, *Ociosi nomen deferre cuivis liceat.* Solon itaque non legis autor fuit; sed [b] τῇ ἐξ Ἀρείου πάγου βουλῇ ἔταξεν ἐπισκοπεῖν ὅθεν ἕκαστος ἔχει τὰ ἐπιτήδεια, καὶ τοὺς ἀργοὺς κολάζειν, *Areopagitis negotium dedit, ut viderent unde quisque viveret, & in ociosos animadverterent.* [c] *Sed & Theophrastus tradidit; non Solonem, sed Pisistratum,* τὸν τῆς ἀργίας νόμον *legem de Ociosis tulisse; quâ & agrum cultiorem, & urbem infrequentiorem redderet.* [a] D.Laert. Solon. [b] Plut. Sol. p 90.c. [c] Ib.p.96.d.

Lex etiam *de Furtis* immutata est. [d] *Draco, in illis Legibus, Furem cujusmodicunque furti supplicio capitis pœniendum esse, & alia pleraque nimis severè censuit sanxitque. Ejus igitur Leges, quoniam videbantur impendiò acerbiores, non decreto jussoque, sed tacito illiteratoque Atheniensium consensu oblitteratæ sunt. Posteà Legibus aliis mitioribus à Solone compositis usi sunt. Is suâ lege in fures, non (ut Draco antea) mortis, sed dupli pœnâ vindicandum existimavit.* In Dupli autem pœnâ erant conditiones quædam (aut in hâc lege expressæ, aut posteà adjectæ) quæ non sunt hujus loci. [d] Au.Gell. l.XI.c.18.

[e] *Draco (post Hyettum, qui primus de Adulteriò pœnam sumpsit) de Adulteris quoque pœnas sumi posse promulgavit.* [e] Pausan. l.9.p.598.

[f] *Draco* Ἐφέτας *constituit* ἀριστίνδην αἱρεθέντας *ex Optimatibus lectos, numero LI; qui de rebus capitalibus judicarent, in V tribunalibus. Solon autem illis antepo suit senatum Areopagiticum. Pene autem in ridiculo habitum est Ephetarum tribunal. Dicti autem videntur, quià priùs Rege cædis fortuitæ reos judicante, Draco Ephetis tribunal concessit,* ἐφέσιμον ἀπὸ τοῦ Βασιλέως, *translatitium à Rege* annuo. [f] Pollux.l.8. c.10.p 407.

Apud Athenienses *δικαστήρια, fora, sive tribunalia*, erant varia: [g] Pausanias decem enumerat, quæ non sunt hujus ætatis omnia. Quinque vetustiora, in quibus *Ephetæ* περὶ φονικῶν πραγμάτων judicabant, à Polluce designantur. [h] I. Ἄρειος πάγος, in quo *cædes voluntariæ*, ἐκ προνοίας, judicabantur. II. Τὸ ἐπὶ Παλλαδίῳ, *Tribunal juxtà Palladium*, in quo jus dicebatur περὶ τῶν ἀκουσίων φόνων, *de cædibus fortuitis.* III. Τὸ ἐπὶ Δελφινίῳ, *ab Ægeo institutum, in quo Theseus primus judicatus est, cædem Latronum & Pallantidarum expians; quos quidem occidisse fassus est, sed meritò.* IV. Τὸ ἐπὶ Πρυτανείῳ, *in quo, de ignotis homicidis agebatur; &* περὶ τῶν ἀψύχων τῶν ἐμπεσόντων, καὶ ἀποκτεινάντων, *de rebus inanimatis quarum casu cædes facta sit* [g] In Attic. p.52. [h] Pollux.l.8. c.10.p.405.

[a] Pausan. Eliac. II. p 304.

[a] Draco enim ὑπερώρισε καὶ τὰ ἄψυχα, εἴγε ἐμπεσόν τι ἐξ αὐτῶν ἀποκτείνειεν ἄνθρωπον, *etiam inanimata finibus ejecit, si quid forte eorum corruens hominem peremisset.* Præerant huic judicio, ὁ Βασιλεὺς, & [b] οἱ Φυλοβασιλεῖς· *Hos inanimatum incidens ejicere oportebat.* V. Τὸ ἐν Φρεαττοῖ, *in quo jus dicebatur de homicidiis, qui cædis imprudentis damnati, exulabant, & alterius cædis voluntariæ postulabantur. Erat hoc tribunal ad mare: reus ex navigio, neque retinaculo, neque anchorâ terram attingente, causam perorabat.* Φρεαττὺς locus erat in Piræeo.

[b] Pollux. l. 8. c. 10. p. 405.

[c] In Ἐφέται.

[c] Harpocratio quatuor, tantum Ephetarum tribunalia recenset. Οἱ δικάζοντες τὰς ἐφ' αἵματι κρίσεις ἐπὶ Παλλαδίῳ, καὶ ἐπὶ Πρυτανείῳ, καὶ ἐπὶ Δελφινίῳ, καὶ ἐν Φρεαττοῖ, Ἐφέται ἐκαλοῦντο, *Ephetæ vocantur, qui de sanguine judicant in Palladio, in Prytanæo, in Delphinio, & in Phreatty.* [d] Aristoteli (omisso de inanimatis judicio) recensentur quatuor ista φονικοῦ εἴδη, *capitalium causarum genera:* περὶ τῶν ἐκ προνοίας· καὶ περὶ τῶν ἀκουσίων· καὶ ὅσα μὲν ὁμολογεῖται, ἀμφισβητεῖται δὲ περὶ τοῦ δικαίου· τέταρτον δὲ, ὅσα τοῖς φεύγουσι φόνου ἐπὶ καθόδῳ ἐπιφέρεται. οἷον Ἀθήνησι λέγεται τὸ ἐν Φρεαττοῖ δικαστήριον, [1] *& quæ de industria;* [2] *& quæ inconsultò patrantur;* [3] *& quæ conceduntur quidem, sed jure facta defenduntur; quartò quæ iis qui de cæde exulant in reditu objiciuntur. Quale Athenis dicitur forum quod in Phreatty.*

[d] Politic. l. 4. c. 16.

[e] Ælian. Var. l. 8. c. 10

[f] Poll. l. 8. c. 9.

[e] *Draconis leges* θεσμοὶ *Sanctiones vocabantur:* ex IX Archontibus annuis, VI Θεσμοθέται dicti sunt; [f] *qui jurabant* συμφυλάξειν τοὺς νόμους, καὶ μὴ δωροδοκήσειν, *observare leges, & munera non accipere:* καὶ κοινῇ μὲν ἔχουσιν ἐξουσίαν θανάτου, *& mortis potestatem communiter habent.* Alia eorum munia apud Pollucem legas. Jusjurandum autem illud à Solone fuit institutum. [g] *Senatus communiter jurârunt, se Solonis leges stabilituros; & singuli Thesmothetæ, si quam violassent legem, ipsos statuam paris sibi ponderis auream Delphis dicaturos.*

[g] Plut. Sol. p. 92. b.

Epimenides.

[h] Ib. p. 84. b.

Recruduêre demùm turbæ civiles: καὶ τῶν Κυλωνείων οἱ περιγενόμενοι πάλιν ἦσαν ἰσχυροὶ, καὶ στασιάζοντες ἀεὶ διετέλουν πρὸς τοὺς ἀπὸ τοῦ Μεγακλέους, *Et Cyloniorum qui supererant denuò potentes erant; & cum posteris Megaclis discordias perpetuas exercebant. Quo autem tempore seditio maximè flagrabat, & populus in partes decesserat; Solon, qui jam aliquo in honore erat, intercessit cum Atheniensium optimatibus; & rogando monendoque induxit eos, qui vocantur* ἐναγεῖς; *ut causam dicerent,*

dicerent, *&* *judicium subirent.* Τριακοσίων ἀριςίνδην δικαζόντων, *CCC viri ex Optimatibus judicabant*; (Is adhuc erat Senatûs Athenienfis numerus; Solon mox CCCC; Clisthenes D instituit) *postulabat Myron Phlyensis. Illi autem damnati sunt*; *qui in vivis, acti sunt in exilium*; *defunctorum cadavera effossa*, *&* *extrà fines projecta sunt. Inter hos motus, ingruerunt Megarenses*; *&* *Nisæa, Salamisque iterùm amissæ sunt.*

Sed neque sic civitas religione soluta est. [a] *Ex superstitione terrores quidam & visiones civitati oblatæ sunt*: *vates extis portendi piacula quædam, pollutionesque expiandas denunciârunt.* Prætereà, [b] *Athenienfibus eo tempore pestilentiâ laborantibus, Pythia jussit, Urbem lustrari. Itaque, Niceâ Nicerati filio cum nave in Cretam misso, acciverunt Epimenidem*; *qui cum venisset Olympiade XLVI, Urbem lustravit*; *&* *pestilentiam avertit, hoc modo*: *Oves nigras & albas in Areopagum duxit*: *illinc eas, quò vellent, ire permisit*; *eis qui sequebantur præcipiens, ut ubi quæque recubuisset, ibi mactaretur* τῷ προσήκοντι Θεῷ, *Deo cui conveniret, sive Loci proprio. Atque pestilentiam ita desiisse ferunt. Unde etiam nunc* (ait Laertius) κτ̃ τὰς δήμους τῶν Ἀθηναίων, *Aræ, nullo inscripto nomine, inveniuntur, memoriam ejusdem placationis ferentes.* [c] Βωμὸν Ἀγνώςῳ Θεῷ, *Aram Ignoto Deo inscriptam* agnoscit Apostolus. Erat etiam [d] *in Olympiâ* Ἀγνώςων Θεῶν βωμός. *Quidam Pestilentiæ causam* τὸ *Cylonium* ἄγος *dixisse aiunt* σημαίνοντα τὴν ἀπαλλαγὴν, *portendens interitum*: *ideoque duos juvenes, Cratinum & Ctesibium, mortem obiisse*; *&* *sic Calamitatem finem habuisse.* Athenienses, [e] *Cylonio scelere expiato, Epimenide Crete suadente, fecerunt Contumeliæ fanum, & Impudentiæ*; Ὕβρεως καὶ Ἀναιδείας. Quod quidem *vitiosum. Virtutes enim, non Vitia, consecrare decet.*

[a] Plut. Sol. p.84.b. [b] D. Laert. in Epimen. [c] Act.17.23. [d] Pausan. l.5.p.314. [e] Cicer. de Leg. l. 2. p.336. Ibid.

[f] *Athenienses talentum Epimenidi decreverunt*; *&* *navem, quâ veheretur in Cretam*: [g] *ille autem discessit, nihil accipiens præter surculum ex oleâ sacrâ.*

[f] Laert. [g] Plut. Solon

Epimenides *Cliniæ Cretensi* (apud [h] Platonem) ἀνὴρ θεῖος, *Vir divinus* dicitur. [i] *Cretenses ei, tanquam Deo, sacrificaverunt.* Nam [k] γνωςικώτατος *divinandi peritissimus*; & θεοφιλέςατος, *Diis amicissimus* habitus est. Apuleius illum, [l] *inclutum fatiloquum & poetam* vocat. Neque alius est is, qui [m] Apostolo (ex Cretensium sententiâ) ἴδιος αὐτῶν προφήτης, *proprius ipsorum propheta* nuncupatur. *Quidam* [n] *Epimenidem Phæstium septimum recensent in numero Sapientum*, *rejicientes*

[h] De Leg. l.1.p780.e. [i] D. Laert. p.30. [k] Ib. p.29. [l] Florid. l.2. [m] Ad Titum c.1.v.12. [n] Plut Sol. p.84.d.

rejicientes Periandrum: ἐδόκει δὲ τις εἶναι Θεοφιλὴς καὶ σοφὸς περὶ τὰ θεῖα, τὴν ἐνθουσιαστικὴν καὶ τελεστικὴν σοφίαν, *habebatur is vir Deo charus, & in rebus Sacris præcellens sapientiâ, tùm fanaticâ, tùm mysticâ. Unde illius ætatis homines illum nymphæ, Baltæ nomine, filium; &* [a] Rhetor l.3. c.17. p 466. f *Novum Cureta appellabant.* De eo,[a] Aristoteles: Ἐπιμενίδης ὁ Κρὴς περὶ τῶν ἐσομένων οὐκ ἐμαντεύετο, ἀλλὰ περὶ τῶν γεγονότων μὲν, ἀδήλων δὲ, *Epimenides Cres de futuris non vaticinabatur; sed de præ-* [b] Divinat. l.1. p 261. *teritis quidem, at obscuris.* Cicero [b] *iis assentitur, qui duo genera Divinationis esse dixerunt: unum quod particeps est artis; alterùm, quod arte careret. Est enim ars in iis, qui novas res conjecturâ persequuntur, veteres observatione dedicerint: carent autem arte ii, qui non ratione aut conjecturâ observatis ac notatis signis, sed concitatione quâdam animi, aut soluto liberoque motu futura præsentiunt. Quod & somniantibus sæpe contingit, & nonnunquam vaticinantibus per Furorem; ut Bacis Bœotius, ut Epimenides Cres, ut Sibylla Erythræa.* Sanè illum singulari quâdam res Futuras intelligendi vi præditum fuisse exempla docent.

[c] Plut. Sol. p.84. c. [c] *Fertur hic, cum Munychiam vidisset* (ad quam Themistocles archon *Piræeum* navale fecit: adhuc enim Athenienses *Phalero* portu utebantur) *diuque considerasset, ad astantes dixisse. Homo ad futura quàm cœcutit? Athenienses suis ipsorum dentibus hunc locum peresuri eßent, si prævidérent quantùm is civitatem fatigaturus fuerit.* Dictum est hoc Olympiade 46. Macedonum præsidium in Mu- Diod. Sic. l.18. nychiâ ab Antipatro impositum est an.2 Olymp. 114.[d] ταῦτα ἔλεγε [d] Diog. Laert. Vita. τοσούτοις πρότερον χρόνοις, *Tot ante temporibus hæc prædicebat.*

[e] Ibid. [e] *Cretensibus etiam prædixit cladem, quam Lacedæmonii ab Arca-* [f] Herod. l.1. c.65 *dibus acceperunt ad Orchomenum.* [f] *Leonte* (Eurycratis f. Anaxandri n.) *& Hegesicle* (Archidami f. Anaxidami n.) *Spartæ regnantibus, Lacedæmonii à Tegeatibus prælio superati sunt.* Epimenides hanc [g] Ib. c.67. cladem prædixisse videtur. Nam sub insequentibus [g] *Spartæ regibus, Anaxandride & Aristone, Lacedæmonii iisdem bello superiores fuerunt.* Postquam scilicet *Orestis ossa, Tegeæ reperta, ab iisdem oraculo monitis* [h] Solin. c.5. *Spartam adducta fuerint.* Ea autem [h] *Olympiade LVIII Tegeæ inventa sunt.*

[i] De Leg. l.1. p 780. Apud Platonem [i], Clinias ait Epimenidem Athenas *venisse decem annis* πρὸ τῶν Περσικῶν, *ante bellum Persicum; & Atheniensibus, classem Persicam formidantibus, dixisse, Persas decennio non venturos, & cum venerint, re infectâ discessuros, plura mala perpessos, quàm fecerint.*

Epimenides

Epimenides Athenas lustrat Olymp. XLVI. Pugna Marathonia contigit an. 3 Olymp. LXXII. Transitus Xerxis an. 1 Olymp. LXXV. Sunt igitur qui de Cyri in Lydiam adventu interpretantur; verùm ista Persarum impressio neque Atheniensibus terrori fuit, neque infeliciter gesta. In chronologicis, Plato non semper rem acu tetigit.

Quæ de [a] *somno Epimenidis* feruntur fidem æquè habent, ac ea quæ de [b] *Aristeæ Proconnesii* animâ; quæ quoties vellet corpore exire, atque redire solita est. [a] *Laert. in vitâ.* [b] *Herod. l. 4. c. 13.*

VII *Sapientes.*

HOC tandem seculo philosophari cœpit Græcia, & Sapientum benè dicta admirari. Septem autem fuerunt hisce temporibus celeberrimi Virtutis magistri, ἄνθρωποι τελέως πεπαιδευμένοι; quos *Plato* hoc ordine recenset. [c] *THALES Milesius, PITTACUS Mitylenæus, BIAS Prieneus, SOLON Atheniensis, CLEOBULUS Lyndius, MYSON Chenæus, & CHILON Lacedæmonius. Hi omnes Laconicæ breviloquentiæ studiosi fuerunt; & ex communi consensu, ῥήματα βραχέα ἀξιομνημόνευτα, verba brevia memorabilia ab unoquoque dicta, Sapientiæ primitias, Apollini Delphico dedicârunt; quæ templo inscripta ab omnibus celebrantur.* [c] *In Protagorâ, p. 238. c.*

ΓΝΩΘΙ ΣΑΥΤΟΝ, *Nosce teipsum:* ΜΗΔΕΝ ΑΓΑΝ *Nequid nimis.* Cui autem quæque sententia tribuenda sit [d] non consentiunt auctores. [d] *Vide Cl. Alex. Strom. I. p. 300.*

Græci VII (ait [e] Cicero) *fuisse dicuntur uno tempore, qui Sapientes & haberentur & vocarentur. Hi omnes, præter Milesium Thalem, civitatibus suis præfuerunt.* [f] *Solon quidem Atheniensibus; Pittacus verò Mitylenæis* νομοθέται *leges tulerunt.* [g] *Chilon Ephorus erat* Lacedæmone, *Olymp.* 56. Sunt qui *Periandrum* inter VII numerant, loco [h] *Mysonis;* διὰ τὴν ἀδοξίαν αὐτοῦ, *propter obscuritatem ejus.* [i] *Erat Myso Maliensis, in pago degens cui Chenæ nomen; in agro ut plurimùm versabatur, hominibus ferè ignotus.* Malienses ad Oetam montem positi erant. [k] Κῶμαι δὲ ἐν τῇ Οἴτῃ τῷ ὄρει ᾤκοῦντο αἱ Χλεῦαι, *Chenæ vicus in monte Oetâ.* Mysonis & *Anacharsidis* (qui ut & *Epimenides, Pherecydes,* alii, in Sapientum numerum, non autem septenarium, conscripti sunt) meminit Maximus Tyrius. *E Scythiâ in Græciam venit Barbarus quidam (quales ibi sunt) Sapientiam professus non verbosam aut loquacem;*

[e] *Orat. l. 3. p. 194.* [f] *Clem. ibid.* [g] *D. Laert.* [h] *Id. in Myson.* [i] *Diod. Sic. excerpt. Vales. p. 235.* [k] *Pausan. l. 10 p. 655.* *Initio Dissert. XV.*

loquacem; sed cujus finis erat accurata vitæ ratio, mens sana, sermo brevis, sed acutus; non peltatis illis similis, qui in exercitu sine ordine discurrunt, sed militi cataphracto, qui lentè & cum curâ incedit. Hic cum venisset Athenas, tales nullos invenit; non tales, multos; quorum discursus & tumultus Anacharsis nullo modo probare poterat. Quare totam Græciam lustrare statuit, sicubi videret stabilem fixamque Sapientiam: an alibi id potuerit invenire, nescio. Invenit autem in Chenis, parvo & ignobili oppidulo, virum bonum, cui nomen erat Myson. Hic nihil aliud noverat quàm familiam rectè administrare, terram peritè colere, cum uxore castè vivere, liberos liberaliter educare. Suffecit hoc Scythæ, nec Sapientiam verbosam sibi quærendam putavit, cùm invenisset Opera; in quorum contemplatione aliquandiu defixus hæsit: cúmque jam satis perspexisset singula, Myson illi dixit: Hæc sunt, mi Anacharsi, quorum causâ (nescio quàm verè) homines nos Sapientes vocant: quodsi his Sapientis nomen mereor, non video quid non Sapiens dici debeat. Anacharsis utrumque in homine Græco valdè miratus est, & abundantiam operum, & paucitatem verborum.

Ut Epimenides, ita etiam ex VII viris illis quidam ob Divinandi peritiam celebrantur. *Thales*, philosophorum Græcorum
[a] Sup.p.561. vetustissimus (qui [a] *Solis defectionem prædixit*; & exercitum Crœsi
[b] Herod.l.1. c.75. [b] Halyn sine ponte trajecit) [c] *Se fato functum vili & contempto quodam*
[c] Plutar. Solon.p.84.f. *agri Milesii loco tumulari jussit; prædicens locum istum fore aliquandò Milesiorum Forum.* Mortuus est an.1 Olymp. 58, an. ætatis suæ 92.

[d] Diog. Laert. Chil. *Chilon Lacedæmonius dixit* [d] πρόνοιαν περὶ τοῦ μέλλοντος, λογισμῷ καταληπτὴν, εἶναι ἀνδρὸς ἀρετὴν, *Providentiam rerum futurarum, ratiocinatione comprehensibilem, esse viri virtutem.* [e] *Ipse apud Græcos celebratur*
[e] Ibid. *maximè ob prædictionem de Citheris, insulâ Laconicâ. Ejus enim naturam intuens, Utinam, inquit, non extitisset, aut postquam extitit, absorpta*
[f] Vid. Herod. l.7.c 235. *esset. Et benè prævidit. Nam* [f] *Damaratus, Lacedæmoniorum exul, Xerxi consilium dedit, ut eam insulam navibus occuparet: & capta fuisset Græcia, si Xerxes ei credidisset. Postea etiam, bello Peloponnesiaco, cùm Nicias, redactâ in potestatem insulâ, Atheniensium præsidium in eâ collocasset, Lacedæmonios multis incommodis affecit.*

Hic etiam Pisistrati, nondum nati, tyrannidem prævidit.
[g] Herod.l.1. c.59. [g] *Hippocrati* (illius patri) *cum privatus esset, & Olympia spectaret, magnum contigit prodigium. Nam cum ipse sacra faceret, ahena quæ adstabant, carne & aquâ plena, absque igne efferbuerunt & redundarunt.*

Chilon

Chilon Lacedæmonius, qui forte aderat, portentum conspicatus, Hippocrati suasit, primùm nè fœcundam uxorem duceret; deinde si jam duxisset, ut dimitteret; ac si filium genuisset, abdicaret. Sed Hippocrates, Chilonis consilio non persuasus, postea Pisistratum genuit.

Solon.

E*Tsi Athenis tumultus Cylonius jam sopitus esset, & qui eo scelere contacti essent exterminati: Urbs nihilominùs seditione veteri rursus agitabatur,* ὑπὲρ τῆς πολιτείας, *de administratione Reipublicæ.* Ὅσας ἡ χώρα διαφορὰς εἶχε, τοσαῦτα μέρη τῆς πόλεως διαστάσης, *Quot erant Regionis discrimina, in tot partes distracta est seditiosa Civitas.* Ἦν γὰρ τὸ μὲν τῶν Διακρίων γένος δημοκρατικώτατον, *Nam qui ex Diacriorum genere erant regimini Populari quàm maximè favebant:* Ὀλιγαρχικώτατον δὲ τὸ τῶν Πεδιέων, *Qui autem ex Pediceorum erant, favebant Paucorum regimini:* τρίτοι δ' οἱ Πάραλοι, *Tertii Parali, medium quendam & mistum Reipublicæ tenorem eligentes, cæteris impedimento erant, & ne dominarentur, utrosque impediebant.* Plutar. Solon p. 84. Ib. p. 85.

De Atticâ à Pandione ii in [b] quatuor partes divisâ; in unum Prytanæum à [c] Theseo redactâ; & de [d] *Megaride*, à Peloponnesiis occupatâ disseruimus. Deinceps tres tantùm fuerunt Atticæ partes; Quot jam (temporibus Solonis) erant Athenis Factionum nomina; scilicèt Διακρίων, Παράλων, Πεδιέων. Hos Herodotus τῶν ἐκ τοῦ πεδίου; [d] Aristoteles, Πεδιακοὺς; [e] Suidas, Πεδιασίους vocat. Sunt autem pars mediterranea, ab Urbe versùs Cithæronem montem, Ægeo olim attributa, quæ nec euripum, nec mare attingit. [f] *Diacrii* Herodoto dicuntur *Hyperacrii*, id est, qui ὑπὲρ ἄκρας, *ultrà* Sunium, Atticæ *promontorium*, erant. Laertius, de [g] Solone, Τῆς στάσεως γινομένης, οὔτε μετὰ τῶν ἐξ ἄστεος, οὔτε μετὰ τῶν Πεδιέων, ἀλλ' οὐδὲ μετὰ Παραλίων ἐτάχθη, *Seditione ortâ, neque cum Urbicis, neque cum Pedieis, neque cum Paraliis stetit.* Quasi soli *Diacrii* essent οἱ ἐξ ἄστεος. Perperàm quidem; cum factiones omnes essent urbanæ. Ulpianus (in Midianam Demosthenis) omissis *Pedieis*, duas tantum factiones memorat. Ὁ δὲ Μεγακλῆς, τῆς μιᾶς στάσεως· ὁ δὲ Ἱπποκράτης, ὁ Πεισιστράτου πατὴρ, τῆς ἑτέρας ἦν στρατηγὸς, *Megacles unius factionis* (Paraliorum;) *Hippocrates, Pisistrati pater, alterius* (Diacriorum, sive τῶν Παρακρίων) *dux erat.*

[b] Sup. p. 276. [c] p. 284. [d] p. 357. [e] Politic. l. 5. c. 5. [f] Suid. in Πάραλ. [g] P. 14. c.

Athenis jam quidem obtinebat Democratia: verùm tanta erat

Plut. Sol. p 85. *pauperum inæqualitas cum divitibus, ut urbs prorsùs in lubrico versaretur. Plebs enim tota ære alieno à divitibus oppreßa, aut illis arabant, sextantem fructuum pensitantes* (unde, ἑκτημόριοι καὶ θῆτες, *Sextantuli & capite censi vocabantur*) *aut nexu corporis versuram facientes, creditoribus addicti, partim ibi serviebant, partim peregrinis venundabantur: multi etiam liberos suos vendere* (*neque enim lex vetabat*) *aut urbem deserere, propter fœneratorum crudelitatem, compellebantur. Coierunt itaque civium pars maxima & validissima, statueruntque rebus præficere virum unum fidelem; qui sublevaret* τοὺς ὑπερημέρους, *eos qui judicatum non fecißent ad diem; qui Agros divideret; qui Rempub. in totum temperaret.*

P.ut. ib. *Solon, ut locuples, divitibus pergratus fuit; pauperibus, ut probus. Ille igitur*, anno proximo *post Philombrotum, electus est Archon*, anno tertio Olymp. XLVI, ὁμοῦ καὶ διαλλακτὴς καὶ νομοθέτης, *simul etiam controversiarum Arbiter, & Legislator.*

Ib p. 86. d. *In illius actis hoc primum fuit.* Ἐπὶ τοῖς σώμασι μηδένα δανείζειν· *Pecuniam mutuam ne danto sub nexu corporis*, in servitutem adducendi.

a Sup. p. 454. Hanc legem [a] Bocchoris pridem Ægyptiis dederat.

Altera pars hujus legis, quæ Σεισάχθεια blandè dicta est, id est,

Plutar. ib. *Oneris excussio*, jussit τὰ ὑπάρχοντα τῶν χρεῶν ἀνεῖναι, *æs alienum, quod erat, remitti*, & novas tabulas fieri. *Dicunt* autem, οὐκ ἀποκοπῇ χρεῶν, ἀλλὰ τόκων μετριότητι, *non æris alieni remissione, sed usurarum moderatione, pauperes allevatos esse:* Eadem lege & *Mensurarum modum auxit, & Monetæ pretium.* Quippe *Minam fecit* C *drachmarum quæ anteà erat* LXXV οε (non ογ LXXIII, ut in editis) Itaque Talentum constabat LX novis minis, LXXX veteribus, id est, sex

b Ibid. millibus drachmarum. [b] *Hoc modo cum obærati redderent summam numero quidem æqualem, sed valore minorem, ipsi multum lucri faciebant, at creditores nihil lædebantur.* Accipiebant à debitoribus drachmas eodem quidem numero, qui in syngraphâ ferebatur, eâdemque puritate atque æstimatione; sed non eodem pondere.

Ibid. Lex eadem, τῆς ὑποκειμένης γῆς ὅρους ἀνεῖλε, *terræ anteà oppignoratæ indices sustulit.* Agri & domicilia, quæ ære alieno obstricta, & Danistis oppignorata essent, à creditoribus ὅροις signari

c Harpocrat. Ορος. p. 219. solebant. [c] Ὅρος, ὅπως ἐκάλουν οἱ Ἀττικοὶ τὰ ἐπόντα ταῖς ὑποκειμέναις οἰκίαις καὶ χωρίοις γράμματα, δηλοῦντα ὅτι ὑπόκειται δανειστῇ,

Ita

Ita vocabant Attici tabellas ædibus & prædiis affixas, indicantes ea creditori oppignorata esse. [a] Ὅρους ἱστάναι χωρίων· λίθος δ' ἦν, ἢ στήλη τις, δηλοῦσα ὡς ἔστιν ὑπόχρεων τὸ χωρίον, *Titulos aut tabellas agris apponere: erat autem lapis aut columna quædam, indicans locum esse creditori obligatum.* [b] Ὅρος ἐστὶ σανίδιον, &c. *est tabella ædibus apposita*, &c. [a] *Jul. Poll. l.3.c.9.* [b] *Etymolog. M.*

Solon autem [c] γῆν οὐ κινεῖν *agros movere* noluit; contrà pauperum expectationem, qui γῆς ἀναδασμὸν *legem Agrariam* spe devorârunt, & (exemplo Lycurgi) æquales undequaque fortunas: Mox autem deliniti, *Athenienses sacrificium, quod σεισάχθειαν nuncupârunt, publicè fecerunt.* [c] *Plut. Sol. p.87.a.*

Solonis Respublica.

SOLONEM etiam constituerunt [d] τῆς πολιτείας διορθωτὴν καὶ νομοθέτην, *Reipub. Emendatorem, & Legislatorem; eique permiserunt omnia*, ἀρχάς, ἐκκλησίας, δικαστήρια, βουλάς, *Magistratus, Conciones, Judicia, Curias; ut horum cujusque censum, numerum, & tempus definiret; ut instituta præsentia pro arbitrio vel abrogaret, vel confirmaret.* [d] *Ib. p.87.e.*

Theseus olim, [e] *quò civitatem magis amplificaret*, ἐκάλει πάντας ἐπὶ τοῖς ἴσοις, *invitavit omnes, pari jure proposito. Non tamen permisit, ut Respub. popularis ab indiscretâ colluvie affluente incondita & confusa evaderet: Sed primus* seorsùm discrevit Εὐπατρίδας, καὶ Γεωμόρους, καὶ Δημιουργούς, *Patricios, Agricolas, Artifices. Patriciis quidem concessit jus Sacrorum, & Magistratuum*, id est, *Legum, & Sacrorum interpretes esse. De cætero cives quasi adæquavit: quòd Patricii dignitate, Agricolæ utilitate, Artifices numero præcellere viderentur. Homerus, in catalogo navium, solum* Ἀθηναίων δῆμον *vocans, testari videtur, Theseum (ut ait Aristoteles) in Plebem propensum fuisse, & Monarchiam deposuisse.* [e] *Plutar. Theseo p.11. e.* (Sup. p 284)

Solon deinde, cum statueret penès Divites Magistratus omnes, ut erant antea, relinquere; sed reliqua Reipub. munia promiscua facere, quorum Plebs adhuc exors erat; Censum civium egit. Primæ classis eos fecit, quorum facultates aridorum simul & liquidorum fructuum mensuras quingentas redderent; eosque vocavit Πεντακοσιομεδίμνους. *Secundæ classis, eos qui trecentas efficere valerent, & Equum alere; eosque* ἱππάδα τελοῦντας, *Equestrem ordinem vocavit. Tertiæ classis ii erant, quibus erat utriusque simul generis* [f] ζευγιτῶν *ducentarum modus;* *Plut. Sol. p.87.f.* ([f] *ita Pollux l.8.c.10*)

& Ζευγῖται, *quasi opifices, dicti sunt. Reliqui omnes nuncupantur* Θῆτες, id est, *capite censi: His nullum permisit magistratum: Reipub. participes erant tantummodò* τοῦ συνεκκλησιάζειν καὶ δικάζειν, *suffragium ferendo in Concione, & calculum in Judiciis. Quod quidem initio nullius momenti, tandem verò quàm maximi esse comparuit; postquam controversiarum pars maxima ad Judices recidit. Nam & Provocatio cuilibet concessa est à Magistratibus ad Judices; & Judiciorum auctoritatem amplificatam fuisse dicunt, ex eo quòd Leges non essent verbis planè liquidis conscriptæ, sed multas haberent* ἀντιλήψεις, *perceptiones* (sive *reprehensiones*) *Cum enim controversiæ per leges decidi non possent, evenit ut opus haberent Judicibus, ad quos (legum quodammodò dominos) lites deferrent.*

Suid. in Ἀρχων. Ante hanc constitutionem, *IX Archontes Annui* κύριοι ἦσαν, ὥστε τὰς δίκας αὐτοτελεῖς ποιεῖσθαι· ὕστερον δὲ, Σόλωνος αὐτοῖς νομοθετήσαντος, οὐδὲν ἕτερον αὐτοῖς ἐπελεῖτο, ἢ μόνον ἀνακρίνειν (non ὑποκρίνειν) τοὺς ἀντιδίκους, *erant summi judices, & sententias absolutè pronunciabant: post Solonis autem Leges nihil aliud iis relictum est, præter examen litigantium.*

Soloni quidem mens erat, æquam omnibus civibus libertatem constituere: Democratiam itaque cum Aristocratiâ & Oligarchiâ

[a] Aristot. Politic. l.2.c.12. miscuit. [a] Εἶναι γὰρ, τὴν μὲν ἐν Ἀρείῳ πάγῳ βουλὴν, ὀλιγαρχικὸν· τὸ δὲ τὰς ἀρχὰς αἱρετὰς, ἀριστοκρατικόν· τὰ δὲ δικαστήρια, δημοτικὸν, *Senatum Ariopageticum, Oligarchicum; magistratuum electiones, Aristocraticum; judicia autem Democraticum* esse existimabat. Sed temperamentum illud in Democratiam tandem recidit: quod tamen,

[b] Ibid. [b] *non ex Solonis consilio, sed casu potiùs evenisse videtur.*

[c] Plutar. Sol. p.88. d. *Solon* [c] *constituit* τὴν ἐν Ἀρείῳ πάγῳ βουλὴν ἐκ τῶν κατ᾽ ἐνιαυτὸν ἀρχόντων, *Senatum Areopagiticum, ex iis qui Annuum magistratum*

[d] Pollux. l.8. c.10. p.405. *gesserant. Ipse, quòd Archon esset, ejusdem erat concilii.* Exinde [d] οἱ ἐννέα ἄρχοντες, οἱ καθ᾽ ἕκαστον ἐνιαυτὸν, μετὰ τὸ δοῦναι τὰς εὐθύνας, ἀεὶ τοῖς Ἀρεοπαγίταις προσετίθεντο, *IX Archontes Annui, post datam magistratûs gesti rationem, in Senatum Areopagiticum semper conscribebantur*, si innocentes apparerent; neque movebatur quisquam hoc senatu, nisi ob peccatum grande. Erant itaque Areopagitæ perpetui; sed incerti numero. Senatum Areopagiticum vetustissimum

[e] P.114. fuisse [e] diximus.

[f] D. Laert. ex Apollodor. [f] Solon πρῶτος τὴν συναγωγὴν τῶν ἐννέα Ἀρχόντων ἐποίησεν, εἰς τὸ συνειπεῖν, *primus Novem Archontes considere jussit, ut simul dicerent.*

Ante

[a] *Ante Solonis leges, IX Archontibus unà jus dicere non licebat: sed ὁ μὲν Βασιλεὺς Rex quidem sedebat ad Bucoleum, quod erat prope Prytaneum: ὁ δὲ Πολέμαρχος, in Lyceo: καὶ ὁ Ἄρχων, παρὰ τοὺς Ἐπωνύμους, Archon sedebat juxtà Eponymorum statuas: οἱ Θεσμοθέται, ad Thesmothesium.* Κύριοι τ' ἦσαν, ὥστε τὰς δίκας αὐτοτελεῖς ποιεῖσθαι, *Erantque Judices supremi, à quorum sententiis non erat provocatio.* Concessis autem Populo Judiciis, paulatim imminuta est illorum autoritas. [a] Suid. in Ἄρχων.

[b] *Solon, Lege octavâ Axonis XIII,* sanxit, ἀτίμους, *eos qui infamiâ notati fuerant, ante se Archontem, integræ famæ restitui,* πλὴν ὅσοι ἐξ Ἀρείου πάγου, ἢ ὅσοι ἐκ τῶν Ἐφετῶν, ἢ ἐκ Πρυτανείου καταδικασθέντες ὑπὸ τῶν Βασιλέων, ἐπὶ φόνῳ, ἢ σφαγαῖσιν, ἢ ἐπὶ τυραννίδι ἔφυγον, *præter eos, qui vel ab Areopagitis, vel ab Ephetis, vel à Regibus* (annuis in Bucoleo) *ad Prytaneum damnati cædis, aut latrocinii, aut affectati regni, in exilium iverant.* Ex istâ exceptione liquet, Draconem (*Ephetis* constitutis) neque *Areopagitarum,* neque *IX Archontum* imperia abrogasse: judicia reddiderunt utrique quamdiù & Draconis & Solonis legibus stetit Respublica; Draco *Ephetas*; Solon *Areopagitas* supremum fecit concilium, non tamen absque provocatione ad Populum. [b] Plutar. Solon. p. 88. f.

Solon [c] τὴν ἄνω βουλὴν ἐπίσκοπον πάντων καὶ φύλακα τῶν νόμων ἐκάθισεν, *Supremum Senatum, omnium arbitrum, legumque custodem constituit.* Areopagitæ olim de Cœde tantum jus dicebant: post Solonis νομοθεσίαν, omnia quæ essent alicujus momenti ex Areopagitici Senatûs auctoritate fiebant: Medicum [d] *bellum gestum est consilio Senatus ejus, qui à Solone erat constitutus.* [c] Ibid. e. [d] Cic. de Offic. l. 1. p. 361.

[e] *Ille insuper, cum videret Populum ex remissione æris alieni inflatum ferocientemque, alterum conscripsit Senatum; ex singulis Tribubus, quæ erant* adhuc tantùm *quatuor, eligens viros centenos,* id est, viros CD. *Hos προβουλεύειν ἔταξε τοῦ δήμου, jussit Decreta facere ante Comitia populi:* καὶ μηδὲν ἐᾷν ἀπροβούλευτον εἰς Ἐκκλησίαν εἰσφέρεσθαι, *& ut Populus nullâ de re rogaretur, nisi ex Senatus consulto.* Præscribebant *Prytaneis,* de quâ re suffragia ferenda essent. Οἱ Πρυτάνεις προγράφουσι περὶ τῆς βουλῆς, καὶ περὶ τῆς ἐκκλησίας, ὑπὲρ ὧν δεῖ χρηματίζειν. Tam *ante Senatum,* quàm *ante Concionem de quibus deliberandum esset præscribunt.* Ἔοικε δὲ Σόλων ἐκεῖνα μὲν ὑπάρχοντα πρότερον οὐ καταλῦσαι, τήν τε βουλὴν καὶ τὴν τῶν Ἀρχῶν αἵρεσιν· τὸν δὲ Δῆμον [e] Plut. ib. d. Pollux l. 8. c. 9. §. 7. Arist. Polit. l. 2. c. ult.

 καταστῆσαι

καθεστῆσαι, τὰ δικαστήρια ποιήσας ἐκ πάντων, *Solon autem ea, quæ antè fuerunt, non sustulisse videtur, Senatum scilicet, & Magistratuum electionem: sed Populum confirmasse, judicandi potestate omnibus concessâ.*

Iste *Quadringentorum* Senatus annuus, non jam primitùs institui, sed numero tantùm amplificari videtur. Obtinebat priùs ἡ τῶν Τετρακοσίων βουλή; ex quibus οἱ Πρυτάνεις τῶν Ναυκράρων summæ quotannis præerant Reipublicæ. Ipse Solon non ita pridem

[a] Plut. Solon. p.84.b. [a] *Megaclis posteris persuasit judicium subire*, Τετρακοσίων ἀριστίνδην δικαζόντων, *CCC viris judicantibus ex Optimatibus*, non ex plebe; quod neque Solonis lege concessum, qui τοῖς Θητοῖς οὐδεμίαν ἀρχὴν ἔδωκεν ἄρχειν, *Capite censis nullum magistratum gerere permisit.*

[b] Herod. l.5. c.71. Aliquantò antè, [b] *Cylonem obsidebant* οἱ Πρυτάνεις τῶν Ναυκράρων·
[c] Thucyd. l.1 p 81. illi autem [c] Thucydidi sunt οἱ ἐννέα Ἄρχοντες. *Tunc enim IX Archontes maximè administrabant Rempublicam.* Aliquantò post, *Cleomenes,*
Herod. ibid. c 72. *ejecto Clisthene*, τὴν βουλὴν (δὲ) καταλύειν ἐπειρᾶτο· τριηκοσίοισι δὲ τοῖσι Ἰσαγόρεω στασιώτῃσι τὰς ἀρχὰς ἐνεχείριζε, *Senatum* (τῶν Πεντακοσίων, à Clisthene nuper institutum) *dissolvere conabatur: & Magistratus mandare CCC, qui erant ex factione Isagoræ.*

[d] Schol. Aristoph Nub. ev Demetr. Phaler. p.125 e. *Solon* [d] *Demarchos constituit*; [e] Δήμαρχοι οἱ κατὰ δήμους ἄρχοντες, ἐκαλοῦντο τέως Ναύκραροι, sive Ναυκάραροι (non ναύκληροι) ὅτε καὶ οἱ δῆμοι ναυκραρίαι. Ναυκραρία δὲ ἦν τέως φυλῆς δυοκαιδέκατον
[e] Pollux l 8. c.9 §.30. μέρος· καὶ δώδεκα Ναύκραροι ἦσαν, τέσσαρες κατὰ τριττὺν ἑκάστην, *Demarchi, qui Demis* (id est, pagis) *præsunt, aliquandiù dicti sunt Naucrari; unde & Demi, Naucariæ. Erat autem Naucaria aliquandò duodecima pars Tribûs; erantque XII Naucarii; quatuor in unâquaque Tritty.* Δῆμος, sive Ναυκραρία, erat quarta pars τριττύος: Τριττὺς tertia pars Tribûs: ita in unaquâque Tritty erant Naucarii IV, in unaquaque Tribu, XII; in IV Tribubus, Ναύκραροι XLVIII.

Pollux. ibid. Erant illi ex Optimatibus: τὰς δὲ εἰσφοράς, τὰς κατὰ Δήμους, διεχειροτόνουν οὗτοι, καὶ τὰ ἐξ αὐτῶν ἀναλώματα. *Hi tributa*, κατὰ δήμους *collata, administrabant; & sumptus qui ex iisdem fiebant. Quælibet Naucaria exhibebat*, δύο ἱππέας καὶ ναῦν μίαν, *duos Equites, & unam Navem; à quà sumptum est nomen.* Pollux spectat posteriora hæc tempora, quæ (post exutam potestatem Regiam) præcesserunt Solonis magistratum: Ex Solonis instituto, *Equites* in Secundam Censûs classem adscripti sunt: *Navium* autem ædificatio ad Primam, vel potiùs ad CD virorum Concilium, pertinere videtur;

cum

cum munus illud ad τ̂ τ̂ Πεντακοσίων βουλὴν fit derivatum: quod ex Demosthene (in Androtianâ, & ex Ulpiano ad eandem) liquidò cônstat. Data est itaque rei Nauticæ opera, ante Themistoclis consilium, [a] *Veteres quidem Atheniensium Reges, cum à mari abstrahere cives, & agriculturæ eos assuefacere vellent, fabulam de Minervâ edidisse dicuntur; ut Neptuno de regione Atticâ litem agente, illa olivam judicibus ostendens, causam obtinuit.* Adhuc [b] *Athenienses Phalero navali utebantur; inde Theseus in Cretam, Menestheus ad Trojam solvisse traduntur:* tandem [c] *Themistocles Archon Piræeum ἐπίνειον fecit.*

[a] Plutar. in Themistocl. p.121. c.
[b] Pausan. Attic. initio.
[c] Ibid.

Qualis esset ἡ τῶν Ναυκράρων πρυτανεία; qualis ἡ τῶν Τετρακοσίων: quibus modis ex IV Tribubus ductæ; aut quibus vicibus summæ rerum præfectæ, non docent Grammatici. De πρυτανεία τ̂ Πεντακοσίων, quæ aucto à Clisthene Tribuum numero, inducta est, ad Seculum proximum inquiremus.

Menses Attici.

SOLON [d] *jussit Athenienses τὰς ἡμέρας κατὰ Σελήνην ἄγειν, ut Dies secundùm Lunam putarent:* & [e] *Primus τ̂ τριακάδα vocavit ἕνην καὶ νέαν.* Plutarchus rem explicat: [f] *Solon, animadversâ Mensis inæqualitate, & cursum Lunæ neque orienti Soli, neque occidenti prorsus respondere; sed Solem sæpe eodem die illam & consequi & prætergredi; hunc ipsum Diem jussit ἕνην καὶ νέαν appellari,* id est, *Veterem Novamque: existimans illam diei partem, quæ præcedit coitum, Mensi exeunti, partem alteram ineunti tribuendam esse. Et quidem primus videtur Homerum rectè intellexisse, canentem* Τοῦ μὲν φθίνοντος Μηνὸς, τοῦ δ' ἱσταμένοιο. *Diem autem insequentem Νουμηνίαν vocavit: dies cæteros à Vicesimo, usque ad Tricesimum, non augendo, sed detrahendo & retexendo numeravit* (id est, ordine retrogrado nominavit) *prout lumina Lunaria paulatìm minui videntur.* Mensis Atticus erat plenus, & τριακονθήμερος, *dierum* XXX; & in δεκάδας dividebatur; prima δεκὰς dicebatur μὴν ἱστάμενος, secunda μὴν μεσῶν, tertia μὴν φθίνων.

[d] Diog. Laert. p.15.
[e] ibid.
[f] Plut. Sol. p.92. c.

Dierum itaque appellatio erat hujusmodi.

I. πρώτη	ἱσταμένου.	XI. πρώτη	μεσοῦντος.	XXI. δεκάτη	φθίνοντος.
II. δευτέρα		XII. δευτέρα		XXII. ἐνάτη	
III. τρίτη		XIII. τρίτη		XXIII. ὀγδόη	
IV. τετάρτη		XIV. τετάρτη		XXIV. ἑβδόμη	
V. πέμπτη		XV. πέμπτη		XXV. ἕκτη	
VI. ἕκτη		XVI. ἕκτη		XXVI. πέμπτη	
VII. ἑβδόμη		XVII. ἑβδόμη		XXVII. τετάρτη	
VIII. ὀγδόη		XVIII. ὀγδόη		XXVIII. τρίτη	
IX. ἐνάτη		XIX. ἐνάτη		XXIX. δευτέρα	
X. δεκάτη.		XX. εἰκάς.		XXX. ἕνη καὶ νέα. τριακάς.	

 Thales

[a] D. Laert. p. 6. d.
[b] Ib. p. 14. d.

[a] *Thales primus ultimum mensis diem vocavit τριακάδα*; [b] *Solon primus*, ἔνην καὶ νέαν.

Menses Attici, Festorum plerumque cognomines, erant numero XII; de iis (ante annos 200) Græcè scripsit *Theodorus Gaza*, vir de renascentibus in Occidente literis optimè meritus: ille menses Vernos quidem atque Æstivos rectè ordinat, non item Autumnales & Hybernos. [c] *Anni ait Attici principium erat ab æstivo solstitio; ut Romani posteà ab hyberno:* Primus itaque mensis ὁ Ἑκατομβαιών, τροπικὸς ὢν θερινὸς, *Hecatombæon, æstivus cum sit, & solstitialis; quo Athenienses publicas ferias agebant, & Soli splendidè sacrificabant, ut qui in solstitio esset: unde & mensi Nomen.* [d] *Theseus in patriam venit octavo die* Κρονίου μηνὸς, ὃν νῦν Ἑκατομβαιῶνα καλοῦσι.

[c] Gaza, c. 5.
[d] Plutarch. p. 5. d.

II. [e] Μεταγειτνιὼν, δεύτερος μὴν παρ' Ἀθηναίοις· ἐν ᾧ τούτῳ Ἀπόλλωνι Μεταγειτνίῳ θύουσιν, *Metagitnion, Atheniensium mensis Secundus; in quo Apollini Metagitnio sacrificabant.*

[e] Suidas, & Harpocrat.

III. Βοηδρομιών. Apollinem etiam Βοηδρόμιον coluerunt; & Βοηδρόμια, festum; vel quòd [f] *Ion Xuthi filius (regnante Erectheo)* τοῖς ἐβόηθε *contra Eumolpum*; vel quòd [g] *Theseus eo mense, factâ Apollini re divinâ, Amazones profligaverit.* Hos menses Gaza benè digessit, ex hoc Demosthenis loco [h] διελθόντος τοῦ ἐνιαυτοῦ τούτου, Ἑκατομβαιὼν, Μεταγειτνιὼν, Βοηδρομιών. Τούτου τοῦ μηνὸς, μόγις μετὰ Μυστήρια, δέκα ναῦς ἀπεστείλατε, *Hoc anno exacto*, labitur *Hecatombæon, Metagitnion, Boëdromion. Hoc mense, vix tandem post Mysteria, decem naves misistis. Monstrat eorum socordiam in tertium usque mensem ineuntis anni protractam.* A Gazâ jam paulisper discedendum est.

[f] Harpocr. in Βοηδρ.
[g] Plutar. p. 12. f.
[h] Olynthiac. III.

IV. Πυανεψιών. Mensis Autumnalis. Plutarchus ait, [i] *Theseum* εἰς ἄστυ ἀναβῆναι τῇ ἑβδόμῃ τοῦ Πυανεψιῶνος μηνὸς ἱσταμένου, *Urbem ingressum esse die septimo mensis Pyanepsionis*; & Ὠσχοφόρια *celebrari*, ὅτι συγκομιζομένης ὀπώρας ἐπανῆλθεν, *quòd redierit eâ tempestate, quâ fructus Autumnales colliguntur.* Ὄσχη *palmes uvas appensas habens.* [k] Eodem die celebrabantur Πυανέψια, Festum ἀπὸ τῶν πυάμων καὶ ἕψειν, *à fabis & coquere* dictum. Diversa nomina ejusdem festi, à Theseo instituti; in quo & *palmites gestabant*; & *pultem coquebant*.

[i] In Theseo p. 10. a.
Ibid. d.
[k] Hesych.

V. Μαιμακτηριών, ὁ πέμπτος μὴν παρ' Ἀθηναίοις, *Quintus mensis apud Athenienses: dictus* ἀπὸ Διὸς Μαιμάκτου. *Est autem* μαιμάκτης *furore percitus & turbulentus. Cùm enim Hyems hoc mense incipiat, aer turbatur atque mutatur.*

Harpocratio, & Suidas in Μαι.

VI. Πο-

VI. Ποσειδεών. Mensis hic πρὸ τῶν τροπῶν *ante solstitium* brumale ut [a] Aristoteles, de partu Thynnidis. Ποσειδώνια, festum. [b] Μὴν Ποσιδεὼν, τὸ πάλαι Ληναιών.

VII. Γαμηλιών. *Hoc mense, visus est cometes,* [c] περὶ τροπὰς ὄντος τοῦ ἡλίου χειμερινὰς, *cum Sol circa Solstitium hybernum versaretur.* Et Theophrastus [d] *secundæ arationis tempus* definit, μεθ' ἡλίου τροπὰς χειμερινὰς, τοῦ Γαμηλιῶνος μηνὸς, *post solstitium hybernum, mense Gamelione.* Ante brumam Posideon; post brumam Gamelion. A nuptiis nomen: [e] Γαμηλία τοῖς φράτορσιν ἐπὶ γάμοις διδομένη· & ἡ εἰς τοὺς φράτορας εἰσαγωγὴ τῶν γυναικῶν, *Nuptiale munus Tribulibus datum est, cùm mulier ad Tribules induceretur.* Hæc nominis professio jus Civitatis præstabat. Civis enim non habebatur, nisi qui utrisque parentibus civibus natus esset.

VIII. Ἀνθεστηριών. [f] Ὄγδοος μὴν τῶν παρ' Ἀθηναίοις, ἱερὸς Διονύσου, *Anthesterion mensis Octavus apud Athenienses, Baccho sacer.* Hesychius, Ἀνθεστήρια, Διονύσια. De quibus Thucydides, [g] Τὸ ἐν Λίμναις Διονύσου, ᾧ τὰ ἀρχαιότερα Διονύσια τῇ δωδεκάτῃ ποιεῖται ἐν μηνὶ Ἀνθεστηριῶνι. Templum est *Bacchi, in Limnis* dictum; *in cujus honorem Bacchanalia Vetustiora celebrantur duodecimo die mensis Anthesterionis.* Alia enim erant Atheniensium *Dionysia,* [h] τὰ μὲν κατ' ἀγροὺς, μηνὸς Ποσειδεῶνος· τὰ δὲ ἐν ἄστει, μηνὸς Ἐλαφηβολιῶνος. Verni autem hujus mensis nomen [i] διὰ τὸ πλεῖστα τῶν ἐκ γῆς ἀνθεῖν τότε, *quòd pleraque eorum, quæ ex terrâ nascuntur, tunc floreant.*

IX. Ἐλαφηβολιών. (Hinc iterum sequendus est Gaza.) Hunc mensem priori subjungit Athenæus. [k] Κατὰ δὲ τὸν Ἀνθεστηριῶνα καὶ Ἐλαφηβολιῶνα λέγουσι οἱ ἐπιχώριοι, &c. Idem: [l] Ἔλαφος, πλακοῦς ὁ τοῖς Ἐλαφηβολίοις ἀναπλασσόμενος διὰ στέατος, καὶ μέλιτος, καὶ σησάμου, *Elaphus, placenta ex adipe, melle, & sesamo; quæ in Elaphebolijs pinsebatur.* Τὰ Ἐλαφηβόλια, itaque Athenis Festi nomen. Diversa videntur [m] ἐλαφηβόλια *Phocensium, in Hyampoli, Dianæ celebrata.* Hunc mensem post Hyemem locat Thucydides: [n] Τοῦ χειμῶνος διελθόντος ἅμα ἦρι τοῦ ἐπιγιγνομένου θέρους, εὐθὺς ἐκεχειρίαν ἐποιήσαντο. [o] Ἄρχειν δὲ τὴν δε τὴν ἡμέραν, τετράδα ἐπὶ δέκα τοῦ Ἐλαφηβολιῶνος μηνὸς, *Hyeme exactâ, ineunte autem sequentis æstatis Vere, statim inducias fecerunt; quæ cœperunt ab eo die, qui fuit XIV Elaphebolionis mensis.* Rursùs σπονδὰς *initas esse,* ait, [p] Ἐλαφηβολιῶνος μηνὸς ἔξω φθίνοντος, τελευτῶντος τοῦ χειμῶνος ἅμα ἦρι, ἐκ

[a] Hist. Animal. l. 5. c. 9.
[b] Hesych. Διονύσ.
[c] Aristot. Meteor. l. 1. c. 6.
[d] De Plant. l. 7. c. 1.
[e] Harpocrat.
[f] Harpocrat.
[g] L. 2. p. 110.
[h] Hesych. Διον.
[i] Harpocrat. ex Istro.
[k] Deipnos. l. 8 p. 334. e.
[l] Ib. l. 14. p 646. e.
[m] Plutar. Virt. Mul. p. 244. d.
[n] L. 4 p 229.
[o] Ib. p. 331.
[p] Ib. l. 5. p. 357.

Διονυσίων εὐθὺς ἀστικῶν, *Die XXV mensis Elaphebolionis, extremâ jam Hyeme, simul sub initium Veris; statim post Dionysia, ἐν ἄστει.*

X. Μουνυχιών. Æschines, [a] Ἐλαφηβολιὼν, ait, ὅτι Μουνυχιῶνος πρότερος, *Elaphebolion est Munychione prior.* Circà hunc mensem, ἰσημερία ἐαρινὴ, *Æquinoctium Vernum.* Aristoteles, de [b] *partu piscium* agens, tres menses Vernos conjungit; *Munychionem, Thargelionem, Scirophorionem*; suo quemque ordine. [c] Μουνυχιὼν, ὁ δέκατος μὴν παρ' Ἀθηναίοις, *Munichion mensis decimus apud Athenienses; in quo Dianæ Munychiæ sacra faciebant:* die XVI, [d] *Tunc enim, Græcis apud Salaminam vincentibus, Luna pleno orbe apparuit.* Unde in iis sacris *placentæ* ἀμφιφῶντες, *facibus circumquâque affixis*, offerebantur.

XI. Θαργηλιών. [e] *Troja capta est; vergente jam æstate, diebus XVII ante Solstitium,* ὀγδόῃ φθίνοντος μηνὸς Θαργηλιῶνος, *XXIII die mensis Thargelionis. Supererant, ad hunc annum complendum, dies XX post solstitium; ab urbe captâ XXXVII.* Est igitur mensis iste penultimus anni, ab Hecatombæone incipientis. [f] Θαργήλια δέ εἰσι πάντες οἱ ἀπὸ γῆς καρποὶ, *fructus è terrâ nati:* inde festo nomen; in quo [g] *primitias circumferebant.* Hujus mensis [h] *die septimo Apollinem natum* putabant.

XII. Σκιροφοριών. Æschines [i] *Senatus consultum* refert Θαργηλιῶνος μηνὸς δευτέρᾳ φθίνοντος, *ut comitia haberentur* Σκιροφοριῶνος δευτέρᾳ ἱσταμένου, καὶ τρίτῃ. Et Aristoteles rursùs [k] *Thargelionem & Scirophorionem* conjungit. [l] Σκίρα ἑορτὴ παρ' Ἀθηναίοις, ἀφ' ἧς καὶ ὁ μὴν Σκιροφοριὼν, *Scira festum apud Athenienses; à quo mensis Scirophorion. Aiunt autem* σκίρον *esse umbellam cum quâ ex Acropoli, in locum quendam nomine* Σκίρον, *eunt Minervæ sacerdos, etiam Neptuni, & Solis: eam autem gestant* Ἐτεοβουτάδαι.

Atticorum Mensium seriem eodem ordine exhibuerunt pridem H. Stephanus, in Appendice Thesauri, ex veteri Lexico; & J. Seldenus, in Apparatu ad epochas Marmoreas, ex MS. ad calcem Almagisti Ptolemæi. Neque de eâ ampliùs ambigendum.

Annus Atticus.

Menses XII τριακονθήμεροι conficiunt Annum, dierum 360. Qualis fuit olìm Ægyptiorum annus, talis etiam Græcorum, ætate Solonis. Ipse Solon, cum Crœso disserens, numerat [m] *annorum 70, dies 25200.* Istis per 70 divisis, prodeunt 360; qui juxtà Solonem, Annum faciunt. Cleobulus

[a] ἐν Παραπρεσβείας.
[b] *Hist. Animal l.5.c.11.*
[c] *Harpocrat.* M.
[d] *Plutar. Glor. Athen. p. 349.f.*
[e] *Dionys. Halic. l.1. p 51.*
[f] *Etymolog.*
[g] *Hesych.*
[h] *Plut. Sympos 8.q.1.*
[i] *con. Ctesiphont.*
[k] *Hist. Animal l.6.c.21*
[l] *Harpocrat.*
[m] *Herod. l.1. c.32.*

Cleobulus Lindius (Solonis familiaris, & è VII Sapiens) eandem Anni formam ænigmate expressit. *Diog. Laert. in I.*

Εἷς ὁ πατὴρ, παῖδες δὲ δυώδεκα· τῶν δὲ ἑκάστῳ
Παῖδες τριήκοντα διάνδιχα εἶδος ἔχουσαι·
Αἱ μὲν λευκαὶ ἔασιν ἰδεῖν, αἱ δ' αὖτε μέλαιναι·
Ἀθάνατοι δέ τ' οὖσαι ἀποφθινύθουσιν ἅπασαι.

Est genitor, proles cui sit bissena; sed horum
Cuivis triginta natæ: sed dispare formâ:
Hæ niveis totæ; fuscis sed vultibus illæ:
Atque immortales quum sint, moriuntur ad unum.

Quid multa? Non alius erat Anni Attici modus, usque ad ætatem *Demetrii Phalerei* (qui Athenis Archon erat anno quarto Olymp. 117) cui Athenienses tot statuas posuerunt, quot Dies Annus habuit: [a] *Siquidem 360 statuere; nondum Anno hunc numerum dierum excedente.* Callippus demùm Cyzicenus (Demetrio coætaneus) [b] *Annum naturalem dies habere prodidit* 365, cum quadrante.

[a] *Plin. l. 34. c. 6. p. 606.*
[b] *Censorin. c. 19.*

Cæterùm vetus iste Anni modus neque verè *Solaris* erat, cum desiderarentur dies V cum quadrante; neque *Lunaris*, cum Luna minùs quàm XXX dies in mense conficiat: Nam annus Lunaris est dierum 354, non 360; adeò annus Solonis sex diebus major erat anno Lunari. Veruntamen Macrobius & Solinus annum Græcorum Lunarem fuisse prodiderunt; non quòd Menses Lunæ rationibus exactè congruerent; sed quòd Græci in observationibus suis, Lunæ potiùs quàm Solis rationem habuerint.

[c] Τὸ ὑπὸ τῶν νόμων καὶ τῶν χρησμῶν παραγγελλόμενον, τὸ θύειν κατὰ γ', ἤγουν τὰ πάτρια, μῆνας, ἡμέρας, ἐνιαυτούς. *Quod à legibus, & ab Oraculis præscriptum erat; ut secundùm Patria, vel secundùm Tria Sacrificarent, id est, Menses, Dies, Annos.* Τοῦτο διέλαβον ἅπαντες οἱ Ἕλληνες τοὺς μὲν ἐνιαυτοὺς συμφώνως ἄγειν τῷ ἡλίῳ· τὰς δὲ ἡμέρας, καὶ τοὺς μῆνας τῇ σελήνῃ, *Id Græci omnes ita acceperunt, ut Anni congruerent cum Sole; Menses autem & Dies, cum Lunâ. Est autem* καθ' ἥλιον ἄγειν τοὺς ἐνιαυτοὺς, *circà easdem anni tempestates eadem Diis sacrificia celebrari; utputa Vernum sacrificium semper verno tempore peragi; æstivum, æstate: similiter & in reliquas anni tempestates incidere sacrificia. Hoc enim Diis acceptum gratumque esse putabant. Id autem fieri non potuit, nisi Solstitia, & Æquinoctia in iisdem Zodiaci locis fierent. Est autem* κατὰ σελήνην ἄγειν τὰς ἡμέρας, *ut*

[c] *Geminus, c. 6. p. 32.*

Dierum appellationes respondeant illuminationibus Lunæ. Subjicit contrariam fuisse, apud Ægyptios, Festorum rationem; quòd [a] monuimus. [b] Οἱ μὲν οὖν ἀρχαῖοι τοὺς μῆνας τριακονθημέρους ἦγον· τοὺς δὲ ἐμβολίμους παρ᾽ ἐνιαυτὸν, *Veterum Menses erat 30 dierum; intercalationes autem alterno quoque anno.*

[a] P. 237. [b] Gemin. p. 34. d.

[c] *Veteres in Græciâ civitates cum animadverterent, dum Sol annuo cursu orbem suum circuit, Lunam interdum terdecies exoriri, idque sæpe alternis fieri: arbitrati sunt Lunares XII menses & dimidiatum ad Annum Naturalem convenire. Itaque annos Civiles sic statuerunt, ut interkalando facerent alternos XII mensium, alternos XIII. Utrumque annum separatim, Vertentem; junctos ambos, annum Magnum vocantes; idque tempus τριετηρίδα appellabant, quod tertio quoque anno interkalabatur, quamvis biennii circuitus, & revera διετηρὶς esset. Unde mysteria, quæ Libero patri alternis fiunt annis, Trieterica à poetis dicuntur.* Neque tantùm Orgia Thebanorum, aut Dionysia ἐν Λίμναις, sed & Agon Nemeacus atque Isthmiacus anno tertio celebrabantur; id est, bis in quadriennio.

[c] Censorin. c. 18.

Hujusmodi erat interkalatio, temporibus Solonis. Ipse, cum Crœso differens, [d] *Annorum*, ait, *70 sunt dies 25200, si mensis interkalaris non interveniat: Quod si velet alterum annum esse, quàm alterum, uno mense majorem,* ἵνα αἱ ὧραι συμβαίνωσι παραγινόμεναι ἐς τὸ δέον, *ut Tempestates eódem opportunè recurrant, per annos 70 fiunt menses interkalarii 35: ex bis mensibus fiunt dies 1050; quibus adjectis, anni 70 habent dies 26250.* Neque Herodoti ætate, obtinuit alius interkalationis modus. [e] Ἕλληνες μὲν διὰ τρίτου ἔτεος ἐμβόλιμον ἐπεμβάλλουσι, τῶν ὡρέων εἵνεκεν, *Græci tertio quoque anno interkalarem* mensem *introducunt, Tempestatum gratiâ:* Addit, *Ægyptii autem XII Mensibus tricenorum dierum, adjiciunt quotannis Dies V. In hoc illi prudentiùs agere videntur, quàm Græci.* Consuetudinem Græcam refert; Ægyptiacam laudat: non immeritò; cum ista Græcorum interkalatio sit nimis vitiosa. Mensis embolimus habet dies XXX, at verò biennio Græco desunt tantùm dies X cum semesse, ad explenda Solis ratiocinia: Supersunt itaque dies XIX cum semesse. Adeo rudis erat prima Græcorum Interkalatio.

[d] Herod. l. 1. c. 32.

[e] Id. l. 2. c. 4.

[f] *Postea, cognito errore, hoc tempus duplicârunt, & τετραετηρίδα fecerunt: sed & eam, quòd quinto quoque anno redibat, πενταετηρίδα nominabant. Qui annus Magnus ex quadriennio commodior visus est:* ut

[f] Censor. ib.

ut annus Solis constaret ex diebus 365, *& diei parte circiter quartâ, quæ unum in quadriennio diem conficeret. Quare Agon in Elide, Jovi Olympio, quinto quoque anno redeunte celebratur.*

Ὀκταετηρὶς.

HOC *quoque tempus, quòd ad Solis modò cursum, nec ad Lunæ, congruere videbatur, duplicatum est, & ὀκταετηρὶς facta; quæ tunc Ἐννεαετηρὶς vocitata, quia primus ejus annus nono quoque anno redibat. Hunc circuitum verè annum Magnum esse pleraque Græcia existimavit; quod ex annis vertentibus solidis constaret, ut propriè in anno Magno fieri par est. Nam dies sunt solidi* [2922, menses] *uno minùs centum, annique vertentes solidi octo. Ob hoc multæ in Græciâ Religiones hoc intervallo temporis summâ ceremoniâ coluntur. Delphis quoque ludi, qui vocantur Pythia, post octavum annum olim conficiebantur.* Periodum hanc in usu vetustissimo fuisse docet *Minos Secundus*; [a] qui Leges suas κατ' ἐννεαετηρίδα promulgavit; & Atheniensibus constituit tributum, eodem annorum curriculo solvendum. Sed & diù anteà [b] *Cadmus* ἀΐδιον ἐνιαυτὸν ἐθήτευσεν Ἄρει. Ἦν γὰρ ὁ ἐνιαυτὸς τότε ὀκτὼ ἔτη, *annum magnum Marti mercenarius fuit. Annus verò jam tum constabat annis octo.* Censor. ibid. [a] Suprà, p. 277, 281; [b] Apollodor. l. 3. p. 169.

Ὀκταετηρὶς primùm *Religiones* spectabat: tandem Intercalationem, annique formam. Nimirùm veteres Græci (quæ fuit eorum in Astronomicis imperitia) aliquandiù existimabant, hanc Periodum fuisse cœlestium omnium motuum conversionis integræ mensuram, quandò Sol & Luna in eandem diem & horam recurrebant, in quâ fuerunt anteà. Sed non ita multò post Lunaris hujus periodi fides suspecta fuit; & ob brevitatem ejus, mendosa & fallax deprehensa est. Repererunt enim docti Neomeniam citiùs justo reduci.

[c] *Obliquitatem Signiferi intellexiße Anaximander Milesius traditur Olympiade* LVIII (id est, post Solonis tempora) *Signa deinde in eo Cleostratus; & prima Arietis & Sagittarii.* Hic etiam [d] *Hædos primus inter sidera ostendit.* Ante Anaximandrum, Thales *Eclipses* prædixit; quòd sine *obliquitatis Zodiaci* notitiâ intelligere non potuit: Verùm Anaximander [e] *Scripsit de Naturâ, de Terræ ambitu, de Stellis fixis, de Sphærâ, & aliis:* primusque ausus est librum à [c] Plin. l. 2. c. 8. [d] Hygin. l. 2. c. de Henioc. [e] Suidas Ἀν.

a Themistii, Orat. XX. se scriptum in lucem edere; [a] cum anteà apud Veteres Græcos ignominiosum esset libros conscribere.

b Diog. Anax. *c Prepar. l. 10. c. ult. p. 504. a.* [b] Εὗρε δὲ γνώμονα πρῶτος —— τροπὰς τῆς καὶ ἰσημερίας σημαίνοντα. Magis explicatè Eusebius: [c] οὗτος πρῶτος γνώμονας κατεσκεύασε πρὸς διάγνωσιν τροπῶν τῆς ἡλίου, καὶ χρόνων, καὶ ὡρῶν, καὶ ἰσημερίας, *Anaximander primus stilos ad dignoscendas Solis, temporum, tempestatum, & Æquinoctii conversiones elaboravit.*

d Censorin. c. 18. Accuratiore itaque Astronomiâ instructus, [d] *Cleostratus Tenedius primus* Ὀκταετηρίδα *composuit* emendatiorem, quàm erat popularis. Quâ autem interkalationis dispositione ille Neomenias ad Lunares motus accommodaverit; quâ Olympiade scripserit, non constat.

e Censor. ib. [e] *Posteà alios aliter* hunc Cyclum tractâsse aiunt; *qui Mensibus variè interkalandis, suas* ὀκταετηρίδας *protulerunt: ut fecit Harpalus, Nauteles, Mnesistratus; item alii, in queîs Dositheus, cujus maximè* ὀκταετηρὶς *Eudoxi inscribitur.* Quid autem quisque in castigatione suâ præstiterit, incertum est, neque ab auctoribus traditum.

f Censor. ib. *g Euseb. n. 1595.* *h Ib. n. 1624.* *i D. Laert. in Eudox.* *k Diod. Sic. l. 15. p. 478. d.* Horum celeberrimus Eudoxus: unde [f] *hanc* ὀκταετηρίδα *vulgò creditum est ab Eudoxo Cnidio institutam.* Floruit ille [g] *anno tertio Olymp. LXXXIX*; vel potiùs, [h] *anno* 1 *Olymp. XCVII*: siquidem [i] *literas acceperit commendatitias ab Agesilao* πρὸς Νέκτανεβιν (Is *Nectanebis*, Africano; *Sebennitarum Regum primus*) qui [k] *an. 3 Olymp. CI, Persarum expeditionem in Ægyptum, sub Pharnabazo & Iphicrate Atheniensi, irritam reddidit.*

l Strab. l. 17. p. 806. c. [l] *Eudoxus, cum Platone, in Ægyptum profectus, à sacerdotibus didicit* τὰ ἐπιτρέχοντα τῆς ἡμέρας καὶ τῆς νυκτὸς μόρια ταῖς τριακοσίαις ἑξήκοντα πέντε ἡμέραις εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ ἐνιαυσίου χρόνου, *diei ac noctis particulas supra 365 dies ad anni complementum excurrentes:* ἀλλ' ἠγνοεῖτο τέως ὁ ἐνιαυτὸς παρὰ τοῖς Ἕλλησιν, ὡς καὶ ἄλλα πλείω, *Tamdiù apud Græcos ignorabatur Annus; ut & alia permulta.* Intelligitur Diei pars quarta; de quâ nos, [m] ad Annum Ægyptiorum.

m Suprà, p. 235.

n Diog. ib. [n] *Hic cum annum & quatuor menses in Ægypto moratus esset (pube superciliisque rasis)* τὴν Ὀκταετηρίδα *scripsisse fertur. Versatus est cum Ichonuphy Heliopolitano. Apis vestem ejus linxit; unde Sacerdotes prædixerunt illum* ἔνδοξον, ἀλλ' ὀλιγοχρόνιον *illustrem futurum, sed non diù victurum. Mortuus est anno ætatis* 53. Erat autem hujusmodi Octaeteridis dispositio.

Octaeteris

Octaeteris habet menses 99, in quibus 3 sunt intercalares; dies 2922; Gemm.p.35.a.
annos 8. Cum annus Solaris sit dierum $365\frac{1}{4}$; Lunaris, dierum 354: excessus est dierum $11\frac{1}{4}$ qui octies multiplicati, efficiunt dies 90, menses verò 3: qui in Octaeteride intercalantur, ut defectus repleatur qui fit singulis annis à Sole. Menses isti, ut ex æquo collocentur, interkalantur anno III, & V, & VIII: neque refert si in aliis annis fiat eorum dispositio. Lunaris annus cum sit dierum 354, putârunt Mensem Lunarem esse dierum $29\frac{1}{2}$ & bimestre tempus, dierum 59. Unde per vices mensem agunt Cavum, & Plenum; ut sint in anno sex pleni menses, & sex cavi: colliguntur autem dies 354.

Annus Solaris est dierum $365\frac{1}{4}$. Octo anni Solares continent dies 2922. Ibid.p.36.
Mensis Lunaris, præcisè sumptus, est dierum $29\frac{1}{2}$ & $\frac{1}{33}$. Quibus multiplicatis in Octaeteridis menses 99: fiunt dies $2923\frac{1}{2}$. Ita in quavis Octaeteride, à Lunâ defectus est unius diei cum dimidio: & in annis 16, defectus est trium dierum. Quamobrem in quavis heccædecaeteride (sive post duas Octaeteridas) *ad Lunæ cursum, γ' ἐπάγονται ἡμέραι, tres adjiciuntur dies; ut Anni, secundùm Solem; Menses & Dies, secundùm Lunam agantur.* Alias Octaeteridis emendationes Geminus diligenter explicat: ipsum adeas. Illius ætate, in usu civili locum habuisse videtur Octaeteris, quæ dies haberet $2923\frac{1}{2}$, mensesque alternatim plenos cavosque. Aliæ Octaeteridum, aliorumve Cyclorum formæ, ab Astronomis excogitatæ, penès eruditos reservatæ, non usu civili receptæ fuisse videntur: qualis forsàn *Metonis* periodus; quam recensuit *Calippus* Cyzicenus.

Ἐννεαδεκαετηρὶς.

ANNO 4 *Olympiadis* LXXXVI *Athenis Meton, Pausaniæ filius,* Diod Sic. l.12.p.305.c.
Astrologicâ scientiâ clarus, periodum, *quàm* Ἐννεακαιδεκαετηρίδα, *Novendecennalem vocant, promulgavit: Epocham sumens à* XIII *die mensis Scirophorionis.* Quod supra Solis rationes Octaeteridi superest, id huic deest. De modo hujus cycli, Censorinus.
ᵃ *Præterea sunt anni Magni complures: ut Metonicus, quem Meton* ᵃ Cens.c.18.
Atheniensis ex annis undeviginti constituit; eóque Ἐννεαδεκαετηρὶς *appellatur: & interkalatur septies: in eoque anno sunt dierum sex millia & DCCCCXL;* ᵇ μῆνας δὲ σλε, σὺν τοῖς ἐμβολίμοις ἑπτὰ, *Menses* ᵇ Gemin.c.6.p.37.d.
verò 235, cum intercalaribus mensibus septem. Itaque annus fit dierum $365\frac{1}{5}$. Et in Mensibus 235, cavos posuerunt 110, plenos 125: neque

agitur alternatim cavus & plenus; sed aliquandò duo pleni continuantur. Hoc enim in apparentiis natura admittit ad Lunæ rationem (ut duo pleni continuarentur;) *quod in Octaeteride non inerat. Menses autem* $\overline{CX}$ *Cavi fiunt ob hanc causam. Menses 235 finguntur omnes* τριακονθήμεροι, 30 *dierum: unde colliguntur dies 7050; qui cum superent Enneadecaeteridis dies 6940, diebus 110; menses 110 Cavi fiunt, ut in mensibus 235 compleantur dies isti 6940, ut autem* τῶν ἐξαιρεσίμων ἡμερῶν πραγματεία *ista dierum exemptilium* (sive cavorum mensium) *distributio ex æquo fieret, summam dierum 6940, per 110, partiti sunt: unde prodeunt 63* (& $\frac{1}{11}$.) *Itaque post dies 63, in hâc periodo, unus dies auferendus est*; & pro 64 die, numerabitur 65: nisi quod in undecimâ ἐξαιρέσει (quia dies unus ex fractione $\frac{1}{11}$ jam accrevit) exemptio fiet post dies 64; & pro 65, numerabitur 66. Hæc autem partitionis progressio τεχνικῶς & methodi causâ designata est. Non enim illis ipsis diebus vulgò ἐξαίρεσις usurpari solita est: neque de illius loco satis convenit inter eruditos.

Sed neque Cyclum hunc Novendecennalem in usum vulgarem receptum fuisse; Neque Octaeteridis anomaliam, in festis celebrandis, adhuc desiisse constat ex Aristophanis Νεφέλαις: acta est fabula (Ἀμεινίου ἄρχοντος) anno 2 Olymp. 89; in quâ, ipsa Minerva in Athenienses increpat, illos [b] οὐκ ἄγειν τὰς ἡμέρας

[b] *Sub finem Act. 1.*

Οὐδὲν ὀρθῶς, ἀλλ' ἄνω τε καὶ κάτω κυδοιδοπᾶν, &c.

—Nullos dies rectè transigere;

Sed sursum & deorsùm omnia confundere.

Neque multò post, anno belli Peloponnesiaci 19, an. 4 Olymp 91, Nicias Atheniensium dux in Siciliâ, Lunæ defectu superstitiosè territus, unà cum exercitu periit. Ex cœlestium motuum ignorantiâ, superstitio.

Thucyd. l. 8.

Ἑξκαιεβδομηκονταετηρίς.

METonis, sive [c] *Euctemonis, annus (in periodo Decennovennali) constabat diebus* 365$\frac{5}{19}$: *sed annus Solaris (quod plurium annorum observatione constabat) erat dierum* 365$\frac{1}{4}$. *Numerus alter hunc superat* $\frac{1}{76}$. Ita ut in 19 annis supersit diei pars quarta; in quatuor Decennovennalibus, dies integer. *Quam ob causam Calippus excessum diei castigavit; & constituit Periodum annorum* $\overline{LXXVI}$, *constantem ex quatuor Decennovennalibus; quæ continet menses 940, è quibus 28 sunt intercalares;*

[c] *Geminus, p. 38. c.*

Dies

Dies autem 27759: Cum quatuor periodi Metonicæ essent dierum 27760. *Ordine autem Embolimorum similiter usus est*, ac pridem Meto. *Atque hæc periodus omnium maximè cum apparentiis congruere videtur.* In hâc igitur anni Græci emendatione acquievit Geminus. Initium autem Periodi Calippicæ (ut & Metonicæ) ab æstivo Solstitio deducitur anni Nabon. 419, anno 3 Olymp. 112, anno Per. Jul. 4384. Quod ex Ptolemaicis observationibus colligitur.

Hipparchus autem Calippicam periodum justò longiorem esse docuit. *Ipse* (apud [a] Ptolemæum) *Ostendo*, ait (*in libro de Anni tempore*) *quòd Annus Solaris* (*id est, tempus in quo Sol à solstitio ad idem solstitium redit, vel ab æquinoctio ad idem æquinoctium*) *contineat dies* 365. *&* *minus quàm quadrantem*, τριακοσιοστῷ ἔγγιστα μέρει μιᾶς ἡμέρας καὶ νυκτὸς, *tricentesimâ parte ferè unius diei ac noctis*: id est quantitatem anni veram, præter dies 365, esse hor. 5, scrup. 55′, 12″: deesse quadrantis scrup. 4′, 48″. Et in alio libro (*de mensibus & diebus interkalaribus.*) [b] *Nos*, ait, *in XIX annis totidem menses integros invenimus, quot illi* (Meton, & Calippus:) *Annum autem quadrante paulo minus obtinere*: *adeò ut in* 300 *annis desint, secundum Metonem, dies quinque*; *secundùm Calippum*, *dies una.* Censorinus autem constare ait annum magnum [c] *Hipparchi ex annis CCCIV*; *in quo interkalatur centies decies bis.* Hipparchus anni Tropici modum definiit: Censorinus autem περιήγησιν σεληνιακὴν respexisse videtur. De anno Græco hæc tradiderunt Veteres: sit excursioni venia.

[a] Συνταξ. M. l. 3. c. 2. p. 63 edit. Græc.

[b] Ptol. ib.

[c] Censorin. c. 18.

Epochæ Marmoreæ.

Ἀφ' οὗ Α . . . Λυδῶ . . . σίλευσε . . . ΔΔΔΙ, Ἄρχοντος Ἀθήνησιν Ἀριστοκλέους.

Ἀφ' οὗ Σάπφω ἐγ Μιτυλήνης εἰς Σικελίαν ἔπλευσε φυγοῦσα . . ολ . . . θ . . . . . . τος Ἀθήνησιν μὲν Κριτίου προτέρου· ἐν Συρακούσαις δὲ Γεωμόρων κατεχόντων τὴν ἀρχήν.

. . . . οντες Κύῤῥαν, καὶ ὁ ἀγὼν ὁ γυμνικὸς ἐτέθη χρηματίτης ἀπὸ τῶν λαφύρων, ἔτη ΗΗ . . ΔΔΠΙΙ, Ἄρχοντος Ἀθήνησι Σίμωνος.

Αφ'

	Æræ Atticæ.
Ex quo Alyattes Lydorum Rex . . . anni 341, *Archonte Athenis Aristocle.*	978
Ex quo Sappho ex Mitylene in Siciliam trajecit fugiens . . . Archonte Athenis Critia priore; Syracusis autem Geomoris rerum potientibus.	
Ex quo Amphyctiones ceperint *Cyrrham, & certamen Gymnicum editum est, quo præmia præbenda ex spoliis, anni* 327, *Archonte Athenis Simone.*	992

7 S Ex

		Æræ Atticæ.
Ἀφ' οὗ . . . . ἀμίτης ἀγὼν πάλιν ἐτέθη ἔτη ΗΗΗΗΔΠΙΙΙ, Ἄρχοντος Ἀθήνησι Δαμασίου τοῦ δευτέρου.	*Ex quo certamen iterùm Coronarium factum est anni 318, Archonte Athenis Damasiâ secundo.*	1001
Ἀφ' οὗ ἐν Ἀθ. .αις Κώμῳ . . ς . . . ἔθη . . . . σαντι . . τῶν Ἰκαριέων ηὑρόντων Σουσαρίονος καὶ Δόλον . . τεθ. .πωω τ ισχα . . ἄρσιχο . . ν οινου.	*Ex quo Athenis Comœdia* primùm acta est scenâ tabulatâ, *inventoribus Susarione & Dolone Icariensibus* (à pago dictis.)	
Ἀφ' οὗ Πεισίστρατος Ἀθηνῶν ἐτυράννευσεν, ἔτη ΗΗΙ͞Δ͞'ΔΔΔΔΠΙΙ, Ἄρχοντος Ἀθήνησι Κωμίου.	*Ex quo Pisistratus Athenis tyrannidem exercuit, anni 297, Archonte Athenis Comiâ.*	1022
Ἀφ' οὗ Κροῖσος . . Ἀσίας . . Δέλφους α . . . . . ΔΔΔΔΙΙ, Ἄρχοντος Ἀθήνησι Εὐθυδήμου.	*Ex quo Crœsus ex Asiâ Delphos misit, anni 292, Archonte Athenis Euthydemo.*	1027
Ἀφ' οὗ Κῦρος ὁ Περσῶν βασιλεὺς Σάρδεις ἔλαβε, καὶ Κροῖσον ὑπὸ . . νης σφαλ	*Ex quo Cyrus Persarum Rex Sardes cepit, & Crœsum.*	
Καὶ Ἱππώναξ κατὰ τοῦτον Ἰαμβοποιός.	*Eo tempore Hipponax Iambos scripsit.*	
Ἀφ' οὗ Θέσπις ὁ ποιητὴς . . . αχ . . . ος ἐδίδαξεν Ἀλκ . . στιν . . . ἐτέθη ὁ τράγος, ἔτη ΗΗΙ͞Δ͞'(ΔΔΔ), Ἄρχοντος Ἀθ . . . αιου τοῦ προτέρου.	*Ex quo Thespis poeta . . . edidit Alcestim*; cujus præmium *proponebatur hircus, anni 280, Archonte Athenis Alcæo priore.*	1039

Ultimi *Lydorum* Regis, atque penultimi hìc meminit Marmor: de utroque [a] diximus, non sine hæsitatione; neque lux major ex obliterato hoc lapide. Prior Epocha ab interprete legitur Ἀφ' οὗ Ἀλυάττης Λυδοῖς ἐβασίλευσε, ἔτη ΗΗΗΔΔΔΔΙ, *Ex quo Alyattes regnavit in Lydiâ, anni 341*, id est, anno Attico 978. Numerus iste [b] Eusebio magis favet, qui *Alyatti* attribuit annos tantùm 49; quàm Herodoto, qui refert illum [c] *regnâsse annos* 57. Quæ de *Crœso* obscurè dicuntur, non illius initia, sed dona ab eo *Delphos* missa innuunt: ex reliquiis numeri colligitur annus Atticus 1027. Eo anno [d] *Euthydemus erat Archon Athenis*; *& Lacedæmone, Chilon Ephorus primus*, sive ἐπώνυμος, *Olymp.* LVI. Non autem hinc liquet de quo Regni Crœsi anno intelligendum sit Marmor; neque de quâ legâtione. Ille enim [e] ἐχρηστηριάζετο τὸ τρίτον, *Oraculum ter consuluit.* *Sapphûs*, & Γεωμόρων mentionem [f] fecimus.

[a] P. 561, 582.
[b] Chron. n. 1405.
[c] L. 1. c. 25.
[d] Diog. Laert. in Chil.
[e] Herod. l. 1. c. 55.
[f] Sup. p. 466.

Pythia.

Pythia.

Ludorum Panegericorum vetuſtiſſima *Pythia*; ab ipſo Apolline dicata. *Ephorus*, apud [a] Strabonem, *ait Pythonem latronem fuiſse, cui à maleficio Draconis nomen inditum; quem Apollo ſagittis confecit.* Unde Delphi, tantâ peſte ſoluti, ludos celebrandos curavêre. [a] *Lib. 9. p.422.*

[b] *Diomedes à Trojâ rediens tempeſtate elapſus Apollini Epibaterio delubrum dedicavit; & in Apollinis honorem ludos Pythios primus omnium inſtituit:* [c] Καὶ Πυθίῳ Ἀπόλλωνι τὸν χαλκὸν τρίποδα ἀνέθηκεν, ὃν ἂν τῷ ἐπὶ Πατρόκλῳ ἀγῶνι ἔδωκεν Ἀχιλλεύς, *Et Apollini Pythio tripodem æneum dicavit, quem Achilles ei dederat in agone ad Patrocli tumulum:* teſtante inſcriptione. [b] *Pauſan. Corinth. p.146.* [c] *Euſtath. ad Iliad. ψ.*

Χάλκεος εἰμὶ τρίπους, Πυθοῖ δ' ἀνακεῖμαι ἄγαλμα· *Ibid.*
Καί μ' ἐπὶ Πατρόκλῳ θῆκεν πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς.
Τυδείδης δ' ἀνάθηκε βοὴν ἀγαθὸς Διομήδης
Νικήσας ἵπποισι παρὰ πλατὺν Ἑλλήσποντον.
Æreus ſum Tripos, Apollini donarium maneo;
Et me ad funus Patroli poſuit pedibus celer Achilles:
Me autem dicavit Tydides bonus vociferator Diomedes
Cum viciſſet equis propè latum Helleſpontum.

Cæterùm, ex poſterioribus horum carminum partibus, ſatis conſtat epigramma hoc eſſe Homero recentius.

[d] *Antiquiſſimum* in Pythicis ludis *certamen fuiſſe memorant, Hymnum in Apollinem canere; eique certamini* ἆθλα *præmia primò propoſita fuiſſe: In eo ceciniſſe, & cantu viciſſe Chryſothemin Cretenſem, cujus pater Carmanor Apollinem de cæde purgaſſet; poſt quem, Philammonem cantu viciſſe memorant; & poſt hunc, Thamyrin Philammonis filium. Heſiodum tradunt repulſam tuliſſe, quòd non didiciſſet unà cum cantu citheram pulſare.* [e] *Sub Eurylocho autem Amphyctiones Equeſtrem & Gymnicam concertationem inſtituerunt,* στεφανίτην, *Coronariam; & Pythia nominaverunt.* [d] *Pauſan. Phoc. p.620.* [e] *Strab. l. 9. p.421.*

[f] *Delphis ludi, qui vocantur Pythia, poſt Octavum annum olim conficiebantur.* Neque diſſentire videtur Marmor. Anno Attico 992, *archonte Athenis Simone*, id eſt, anno ſecundo Olymp. 47, *ex ſpoliis Cirrhæ* direptæ, Pythius *agon Gymnicus factus eſt* χρηματίτης. Rurſùs anno Attico 1001, *archonte Damaſiâ II*, anno 3 Olymp. 49, [f] *Cenſorin. c.18.*

Agon, iterùm actus, fit Coronarius. Intercessit novennium; adeò ut Pythia adhuc, etiam post Cirrham excisam, διὰ ἐννεαετηρίδος celebrari videantur. Verùm ne id temerè concedamus, monet Pausanias. [a] *Anno, ait, tertio Olympiadis XLVIII* ἆθλα ἔθεσαν οἱ Ἀμφικτύονες κιθαρῳδίας μὲν, καθὰ καὶ ἐξ ἀρχῆς· προσέθεσαν δὲ καὶ αὐλῳδίας ἀγώνισμα, καὶ αὐλῶν, *Amphyctiones instituerunt certamen cantûs ad citharam, ut pridem; sed & addiderunt cantum ad tibiam; etiam ipsarum tibiarum* per se.

a Phocic. p.621.

Olympiade XLVII, Agon fit χρηματίτης: Olymp. XLVIII, adjicitur Αὐλῳδία· Olymp. XLIX, fit στεφανίτης: *Pythia* igitur, saltèm post Cirrhæ cladem, fuerunt *pentaeterica*; quemadmodum Olympia. Et *Pythiadum* epocha rectiùs forsàn dinumerari potest ab Olympiade XLVII; quàm à XLIX, ut [b] Eusebius; aut à [c] XLVIII, ut Scaliger in suâ συναγωγῇ; Pausaniam sequutus; qui δευτέρᾳ Πυθιάδι, στεφανίτην τὸν ἀγῶνα, *Secunda Pythiade, certamen Coronarum submotis præmiis, ab Amphyctionibus* factum esse scribit, & *Aulœdiam sublatam.*

b Chron. num. 1435.
c In Euseb. p.320.

Comœdia, Tragœdia.

QUO tempore *Sapientia* primùm apud Græcos in honore fuit; eodem agi cœperunt Ludi Loquentes; *Comœdia* scilicet, atque *Tragœdia*: illa priùs inventa: hæc priùs expolita; illius inventor *Susarion*; hujus, *Thespis*. Est autem vox Dorica: Dores κώμας dicunt, quod Attici δήμους; quod hi πράττειν, illi δρᾷν; unde *Dramata.* Comœdia itaque primùm agrestis cantio erat, & in *pagis* usitata; serò in urbem recepta. Tam [d] *Thespis* quàm *Susarion* fuerunt Icarienses: [e] *Icaria* autem δῆμος τῆς Αἰγηΐδος φυλῆς, ἀπὸ Ἰκαρίου τοῦ πατρὸς Ἠριγόνης (ὁ δημότης, Ἰκαριεύς) *Pagus in Ægeide tribu, dicta ab Icario Erigones patre.*

d Suid. Θ.
e Steph. Ἰκ.

[f] *Quemadmodum olim in Tragœdiâ, Chorus quidem solus agebat priùs; posteà verò Thespis* (ἕνα ὑποκριτὴν ἐξεῦρεν) *unum histrionem adinvenit, ut Chorus interquiesceret; &* [g] *Æschylus, secundum; Sophocles autem, tertium: & sic expleverunt Tragœdiam:* ita etiam Comœdia initio monoprosopos fuisse videtur. Quod ex fragmento *Susarionis* hujus, apud [h] Stobœum, colligitur. Ille, in *Dionysiorum* celebritate, hos quatuor senarios de *Fœminis* cecinisse traditur:

f D. Laert. in Platone p 82.f.
g Aristot. Poet. c.3.
h Serm. 67.

Ἀκούετε

'Ακȣ́ετε λεὼς, Σȣσαρίων λέγει τάδε.
Κακὸν γυναῖκες· ἀλλ' ὅμως ὦ δημόται,
Οὐκ ἔστιν οἰκεῖν οἰκίαν ἄνευ κακȣ̃.
Καὶ γὰρ τὸ γῆμαι, καὶ τὸ μὴ γῆμαι, κακόν.
Audite populus, Susarion hæc dicit
Malum sunt mulieres; sed tamen ò populares,
Non est domum invenire sine malo.
Uxorem enim ducere, & non ducere, malum.

Sanè tenue fuit nascentis Comœdiæ choragium; Veruntamen sacrum, & in honorem Bacchi. [a] Ἀπὸ μέθης καὶ ἡ τῆς κωμῳδίας καὶ ἡ τῆς τραγῳδίας εὕρεσις, ἐν Ἰκαρίᾳ τῆς Ἀττικῆς εὑρέθη καὶ κατ' αὐτὴν τὴν τῆς τρύγης καιρὸν, *A temulentiâ Comœdiæ & Tragœdiæ origo, in Icariâ Atticæ pago, ipso Vindemiæ tempore.* [a] Athen.l.2. p.40.

[b] *Ignotum Tragicæ genus invenisse camœnæ* [b] Horat de arte Poet. v.275.
Dicitur, & plaustris vexisse poemata Thespis;
Quæ canerent agerentque peruncti fæcibus ora.
Post hunc, personæ pallæque repertor honestæ
Æschylus, & modicis instravit pulpita tignis,
Et docuit magnumque loqui, nitique cothurno.

Thespis scenam ambulatoriam, in quâ fabulas egit, vehiculis circumvexit; & pro larvâ, nondum inventâ, faciem histrionis sui fœce vinaceâ perunxit, ne agnosceretur. *Hircus*, à quo Tragœdiæ nomen, Victori datus; ut Baccho rem sacram faceret; cujus in honorem fabula acta est: illius enim victima erat hircus.

[c] *Cum jam cœpisset Thespis tragœdiam movere, reique novitas retineret multitudinem (nondum autem εἰς ἅμιλλαν ad certamen agebatur) Solon (quòd audiendi discendique studio teneretur, & in senectute jam in otium ludumque, etiam in convivia & musicam seipsum magis remitteret) Thespin ipsum (ut erat mos veterum) agentem spectavit. Peracto ludo, conveniens eum, interrogavit, annon puderet ipsum in tantâ coronâ adeò mentiri? Ubi respondit Thespis, Non indignum esse per Ludum ea dicere vel facere: Solon (terrâ baculo graviter percussâ) At verò, inquit, qui ludum hunc nunc probamus & amplectimur, brevi eum etiam in contractibus reperiemus.* [c] Plut.Solon. p.95.b.

'Εδίδαξε, *docuit Thespis* [d] *Olympiade LXI*: quod primæ illius fabulæ non competit. Neque enim *Alcestim* inter ejus dramata recenset Suidas. [d] Suid.in Θ.

7 T De

[a] Strom. I. p. 308. d. De Poetis hujus ætatis, Clemens: [a] *Iambum excogitavit Archilochus Parius: χωλὸν δὲ ἴαμβον, claudum Iambum, Hipponax Ephesius: Tragædiam, Thespis Atheniensis: Comœdiam, Susarion Icarieus.* [b] Plin. l. 36. c. 5. [b] *Hipponactem certum est LX Olympiade fuisse; cui notabilis fœditas vultus erat: quamobrem imaginem ejus lascivia jocorum Bupalus & Anthermus Chii (clarissimi in eâ scientiâ) proposuere ridentium circulis. Quod Hipponax indignatus, amaritudinem carminum distrinxit in tantum, ut credatur aliquibus ad Laqueum eos compulisse. Quod falsum est: complura enim simulacra posteà fecere.*

Pisistratus.

Herod. l. 1. c. 59. Στασιαζόντων τῶν Παράλων καὶ τῶν ἐκ τοῦ πεδίου Ἀθηναίων, &c. *Cum seditio orta esset inter Athenienses Paralios & Pediæos; atque illis præerat Megacles Alcmæonis filius; his, Lycurgus Aristolaidis: Pisistratus, tyrannidem animo agitans, factionem Tertiam incitavit; contractisque qui ab eâ parte starent, ipse specie Hyperacriis præerat; rem autem hujusmodi machinabatur.*

(*Solon. ep. ad Epimen.) *Cùm seipsum mulosque vulnerasset, acto in Forum (* ἐπ' Ἡλιαίαν) *vehiculo, tanquam ex hostibus elapsus, qui rus proficiscentem ipsum interimere voluissent, rogat Populum* (cui Solon jus Suffragii concesserat) *ut custodiam aliquam darent. Ille enim pridem in magnâ æstimatione fuerat, captâ in Megarensi expeditione Nisæâ, aliisque editis præclaris facinoribus. Ergò Populus Atheniensis, fraude inductus, cives aliquot delectos ei dedit, qui κορυνηφόροι, clavis ligneis armati, non hastis, ponè ipsum sequerentur. Isti autem, cum Pisistrato concitati, occupârunt Arcem.*

Pisistratus Soloni συγγενὴς erat materno genere: quomodo ille se gesserit, in tantâ rerum mutatione, operæ pretium erit dignoscere. [c] Plutar. in Solone, p. 92. e. Solon, post leges latas, [c] *Decennalem peregrinationem susceperat:* [d] P. 94. e. [d] *Eo absente, omnes Athenis in seditionem exarserant. Pediæis præerat Lycurgus, Paraliis Megacles, Pisistratus Diacriis* (sive Hyperacriis;) *in quibus erant* (ὁ θητικὸς ὄχλος) *capite censi, divitibus summoperè infesti. Obtinebant quidem adhuc in civitate Solonis Leges; sed omnes ad res novas spectabant, aliumque Reipub. statum desiderabant; sperantes, non, quod æquum erat; sed in mutatione, se aliena assequuturos, & partem adversam undequaque oppressuros.*

In hoc rerum statu, Solon Athenas regressus, apud omnes in magnâ erat reverentiâ atque honore; verùm ob senectutem, neque vires illi aderant

aderant ad dicendum vel agendum in publico, neque alacritas: cæterùm seorsim compellans Factionum capita, tentabat discordias discutere, eosque reconciliare; Pisistrato maximè, ut videbatur, auscultante. Ille enim blandum quiddam & amabile habebat in sermone; pauperibus subvenire promptus; in simultatibus æquus ac moderatus. Si quæ verò à natura non haberet, ipsi ea imitanti magis etiam credebatur, quàm illis qui his præditi essent, ceu pudenti sanè viro & modesto, qui æqualitatem maximè adamaret, ac indignaretur adeò, si quis præsentem rerum statum moveret, aut res novas affectaret. Quippe his artibus plebi imposuit. At Solon ejus ingenium citò deprehendit, ac insidias subesse primus vidit: nec tamen propterea odio eum habuit, sed demulcere & ad saniorem mentem revocare conatus est: quin & ipsi aliisque affirmabat, quòd si quis, τὸ φιλόπρωτον, primatûs studium ipsius animo eximeret, ac dominandi libidini mederetur, nullum alium magis ad virtutem à natura factum, neque meliorem civem. Postquam verò Pisistratus, inflictis sibi vulneribus, in forum venit curru vectus; populumque concitavit, tanquam, διὰ τὴν πολιτείαν, Reip. causâ ab inimicis insidiis petitus esset; multosque haberet indignantes & clamantes; Solon propiùs accedens adsistensque; Non rectè, inquit, fili Hippocratis, immitaris Ulissem Homericum. Tu enim eadem facis ad decipiendos Cives, quibus ille, se flagris concidens, imposuit hosti. Cum verò plebs inde ad defendendum Pisistratum parata esset, & populus in concionem venisset; scivissetque Ariston, ut clavigeri Quinquaginta Pisistrato in satellitium darentur; Solon ad id dissuadendum surrexit: Cum verò videret Pauperes in Pisistrati gratiam impetuosos, & tumultuantes; Divites verò fugientes timentesque; ipse recessit, dicens: Equidem his sum prudentior, illis fortior: prudentior istis qui non capiunt quid agatur; fortior his qui capiunt quidem, sed tyrannidi obstare reformidant. Postquam Populus decretum confirmasset; de numero clavigerorum cum Pisistrato non anxiè disceptavit; sed alentem quotquot vellet, & apertè colligentem, insuper habuit; donec Arcem occuparet. Eo facto, & turbatâ civitate, illicò profugit Megacles aliique Alcmæonidæ. Solon autem, etsi jam valde senex esset, neque adjutores ullos haberet, in forum tamen progressus, pro concione, populum stultitiæ & ignaviæ incusavit; eosque ne libertatem desererent, hortatus est. Anteà, dixit, expeditius fuisset tyrannidem nascentem reprimisse; nunc verò majus est & illustrius adultam excindere. At cum nemo, propter metum, auscultaret, domum abiit; sumptisque armis & in vico ante fores collocatis;

Plut. Solon. p. 95. a.

(De ejus eloquentiâ. Cic. Orat. l. 3. p. 194.)

Plut. Sol. ibid.

Plutar. Sol. p. 96.

collocatis; Equidem, inquit, quantum potui, Patriæ Legibusque opem tuli; ac deinceps in otio se tenuit. Super his, cum multi ipsum admonerent à tyranno cæsum iri; quererentque, quâ re fretus adeò dementiret; respondit, Senectute. Atqui Pisistratus, rerum potitus, ita Solonem observavit, honore eum & benevolentiâ complectens, & ad se accersens ut consilio adjuvaret, laudaretque. Etenim plurimas Solonis Leges & retinuit, iisque primus immansit, & amicos idem facere coegit. Phanias Ephesius refert, Solonem minùs duobus annis superstitem fuisse, postquam a Plut. Sol. p. 97. *Pisistratus tyrannidem occupavit.* [a] *Siquidem Pisistratus dominari cœpit Comia Archonte; Solon autem obiit, Hegestrato Archonte, cujus magistratus Comiæ proximus erat.* Juxtà Marmor, Pisistratus dominari cœpit, *Comiâ archonte*, anno Attico 1022, is est annus 4 Olymp. 54.

b contr. Græc. Tatianus [b] autem κατὰ προχρονισμὸν ponit *Onomacritum Atheniensem* (qui 'Ορφαϊκὰ scripsit) κατὰ τὴν Πεισιστρατιδῶν ἀρχὴν, περὶ τὴν πεντηκοστὴν Ὀλυμπιάδα, *sub principatu Pisistratidarum, circà quinquagesimam Olympiadem.* c Strom. l. 1. Eumque sequutus est [c] Clemens Alexandrinus; d cum Euseb. Græcè editâ. & Scaliger in [d] suâ Olympiadum Descriptione.

e Herod. l. 1. c. 59. [e] *Pisistratus verò, ubi Atheniensium principatum consecutus est, nec turbatis magistratibus, neque Legibus mutatis, inhærebat iis quæ statuta erant, Urbem benè & honestè administrans.* Ipse aliquando f Plut. Sol. p. 96. c. [f] *cædis apud Areopagum accusatus, jam tyrannide potitus, modestè adfuit, causam dicturus; quam tamen deseruit accusator.* Plurima ejus modestiæ & g Herod. ib. æquitatis exempla apud autores memorantur. [g] *Cæterùm non multò post, qui Megaclis & Lycurgi partes sequebantur, inter se consentientes, ejecerunt ipsum: atque ita Pisistratus primùm Athenas obtinuit; & tyrannidem, nondum validè firmatam, amisit.*

h Herod. ib. c. 60. [h] *Qui verò Pisistratum ejecerunt iterùm seditionem inter se concitârunt; quâ cum Megacles vexaretur, Pisistrato nunciat, si filiam suam uxorem ducere vellet, se tyrannidem redditurum: cumque hic conditionem illam acciperet, & annueret, rem de reditu valdè stultam machinati sunt. Erat in populo Pœaniensi mulier, nomine Phya; quæ statura cubitos quatuor, minus digitis tribus, æquaret, alioqui formosa. Hanc tota armatura induentes, & in currum imponentes, quo habitu maximè decora videri posset, in Urbem agunt; præmissis præconibus, qui præcurrerent, & cum in Urbem venissent, quæ mandata nuntiarent, istis verbis: O Athenienses, bonâ mente accipite Pisistratum; quem Minerva ipsa, summo eum inter homines honore afficiens, in Arcem suam reducit.*

Et

Et hi quidem passim hæc, quacunque transirent, dictitabant; ac confestim fama Populos pervagata est, ac si Minerva Pisistratum reduceret: & qui in Urbe erant, persuasi hanc mulierem esse Deam, & adorârunt eam, & Pisistratum receperunt; cum in exilio transegisset annos quinque.

Cum Pisistratus, quo dixi modo, tyrannidem recuperasset, sicut pro- Herod.l.1.
miserat Megacli, uxorem duxit ejus filiam (cujus nomen erat [a] Κοίσυρ.) c.61.
Sed cùm & ipsi essent filii ætate florentes, & Alcmæonidæ piaculo ([a] Suidas in Ἐγκεκοισυρωμένην)
obnoxii dicerentur, nolens è novâ conjuge liberos tollere, illicitè cum eâ congrediebatur. Et initio ista occultabat mulier; deinde cum matre consultat, an enunciaret, an porrò celaret: hæc autem marito indicat. Ille ægrè ferens contumeliâ affici à Pisistrato, irâ percitus, inimicitias cum adversâ factione posuit. At Pisistratus, cum intelligeret quæ in ipsum agitarentur, è regione prorsùs decedit.

Tandem *cum Eretriam* (Eubœæ urbem) *venisset, unà cum filiis deliberat: & cum Hippiæ sententia de tyrannide recuperandâ prævaluisset, munera collegerunt ex urbibus antea sibi utcunque cognitis; & cum aliæ complures multum pecuniæ contulerunt, tum verò Thebani plurimum. Posteà verò, ut paucis dicam, tempus extitit, omniaque ad reditum ipsis parata fuerunt. Nam & ex Peloponneso Argivi aderant, mercede conducti; & Naxius quidam, nomine Lygdamis, ultrò adveniens, pecuniis copiisque adductis, multum alacritatis addidit.*

Eretria autem profecti, διὰ ἑνδεκάτου ἔτεος, *anno undecimo* (regni, Herod.ibid.
an exilii?) *redierunt, & in Attica Marathonem primùm occupârunt.* c.62.
Hic cum castra metati essent, multi ex Urbe factionis suæ socii conveniebant, aliique passim è Populis confluebant, quibus Tyrannis Libertate potior erat: atque sic congregabantur. Cæterùm Athenienses qui in Urbe degebant, quamdiu Pisistratus pecunias colligebat, posteaque Marathonem occupabat, nihili planè faciebant; sed ubi acceperunt, eum Marathone versus Urbem copias ducere, demùm ad se defendendos obviam ibant, & cum omnibus copiis in redeuntes contendebant. Ac Pisistratus Marathone digressus, cum in urbem iter caperet, cum suis convenit (in Pallene pago) *pergensque ad Minervæ Pallenidis fanum, ex adverso arma posuit. Hic Amphilytus Acarnan, vir ariolus, pompam Deæ celebrans, Pisistrato adsuit; eumque accedens, hexametro carmine vaticinatus est, ita inquiens.*

Verriculum jactum est, expansaque retia; nocte
Mox aderunt thynni claro sub sidere Lunæ.

Herod. l. 1. c. 63. *Hæc vaticinatus est ille, divinitùs afflatus. Pisistratus verò, percepto oraculo, hoc se accipere affirmavit, copiasque in Athenienses duxit. Illi autem tunc ad prandium conversi erant; & ab eo, hi ad aleas, isti ad somnum: Eos itaque Pisistratus in fugam vertit; & cum fugerent, consilium prudentissimum excogitavit, ne dispersi Athenienses, ampliùs conglobarentur. Filios equis impositos præmisit, qui fugientes assecuti, dicerent ipsis; Bono animo esse vellent, & ad sua quisque abiret.* Stratagema hoc paulò aliter refert Polyænus.

[a] Stratagem. l. 1. [a] *Pisistratus ab Eubœâ copias in Atticam duxit ad Pallenidis Minervæ fanum; primosque hostium, in quos incidisset, omnes cecidit: in progressu aliis pluribus obviam factus, mandat suis, ut se sertis coronarent; & ab obviis occidendis abstinerent; verùm dicerent, Fœdus sese cum prioribus iniisse: qui cum fidem his haberent, ipsi quoque fœdus faciunt, ac Pisistrato urbem tradunt.*

[b] Herod. ib. c. 64. [b] *Hunc in modum Pisistratus, tertiùm Athenis potitus, firmavit tyrannidem sociis multis, & pecuniarum proventibus, partim indidem, partim à Strymone flumine comparatis; tum obsidibus item captis liberis Atheniensium (qui permanserunt, neque statim fugâ sibi consuluerant) & in Naxum transportatis. Hanc enim Pisistratus bello subegerat, ac Lygdamidi commiserat.* [c] Strab. l. 13. p. 599. [c] *Sigeum Archæanax Mitylenensis, ex ruderibus Trojæ, muro circumdederat:* [d] Herod. l. 5. c. 94. [d] *Pisistratus oppidum armis à Mitylenæis eripuit; & Hegesistratum, filium nothum ex Argivâ muliere, tyrannum illic constituit.*

[e] Ib. 1. 64. [e] *Itaque Pisistratus tyrannidem nactus est, Atheniensium aliis in prælio cæsis, aliis unà cum Alcmæonidis domo profugis;* & [f] Heraclid. de Rebusp. [f] τριάκοντα τρία ἔτη τυραννήσας, γηράσας ἀπέθανεν, *post tricesimum tertium tyrannidis annum, jam senex obiit.* Illius autem tyrannis [g] Aristot. Politic. l. 5. c. 12. [g] οὐκ ἐγένετο συνεχής. Δὶς γὰρ ἔφυγε Πεισίστρατος τυραννῶν· ὥστε ἐν ἔτεσι τριάκοντα καὶ τρισὶν, ἑπτακαίδεκα τούτων ἐτυράννευσεν, *non fuit continua: Siquidem bis ejectus est Pisistratus post adeptam tyrannidem; ita ut ex annis triginta tribus, septendecim tantùm tyrannidem tenuerit.* Cœpit Pisistratus anno Attico 1022: dominatus est annos 33: Obiit itaque an. Att. 1055, qui est annus quartus Olymp. 62; & in Seculum XIX excurrit.

Suprà. Pisistratus, post ejectionem secundam, rediit διὰ ἑνδεκάτου ἔτους *anno undecimo:* in primâ igitur, quinque annos transegisse videtur; ut sint XVI Exiliorum anni. XVII Tyrannidis annos partiri non adeò promptum est.

Epilogus

Epilogus.

PRæteritis jam obſcuriorum temporum intervallis, luculentior hinc conſurgit Chronologia, per Annales (quàm commodè poterit) deducenda. *Imperium Perſicum* (à morte *Cyri* ad mortem *Alexandri*) ducentorum ampliùs annorum hiſtoriam obtinet; cujus norma eſt Æra Nabonaſſari: concomitantur *Græcorum* res variæ, per Olympiadas digerendæ. *Romanorum* autem res, adhuc tenues, extra anguſtos eorum limites nondùm innoteſcunt.

Terminus mihi [a] aliquandò propoſitus fuit *Tranſitus Xerxis*: Verùm quæ hactenus, forsàn tàm mihi, quàm tibi (lector) ſatis ſunt ſuperque. Saltem reliqua paululùm comperendinare liceat.

[a] *Supr. p.* 24.

Alius alio plura invenire poteſt; nemo, omnia.

Auſonius.

FINIS.

INDEX.

A

'Απαρ-

INDEX.

D

Ephod

K

L

non

N

O

P

à Pane

I N D E X.

Q

I N D E X.

Stephanus

F I N I S.

Corrigenda.

pag.lin. lege

9. 8. orum
—26. quadriennils
12. 1. unicuique
18. 33. hic crevit
26. 25. Diospolit.
33. 28. Ægyptiorum
35. 14 Mercur.
—33. inaccess.
38. 20. Αἰγύπτ.
40. 7. Solus
46. 83. Almatougi
49. 25. *dele* 10
50. 31. 409
53. 16. ἀνθεῖν
57. 26. subobscura
59. 7. abierit
72. 23. circumcidit
79. 9. Διαβαίν
90. 8. probria
98. 23. καλαθηφόρα
108. 24. Ἀθηναίων
109. 28. ἐγγόνοις.
122. 7. ·φαίνεται
—28. honestaretur
131. 25 capite
138 16. Memphim
139. 9. seniorum
142. 8. collegisset
145. *ult.* Aristor.
149. 13. propius
151. 17. separatione
151. 9. quasdam
157. 23. adoratio
159. 35. Nominata
163. 28. Sepstratus
164. 32. ἀμοιβαῖς.
165. 27. Ποσειδώνιον
170. 3. non
173. 26. desperasse
181. 33. philosophus
183. 19. inæqualia
188 10. Vergilias
192. 25. ἀναλόγη
197. 27. Ægyptiac.
200. 26. ταῦτα
—27. de die
201. 15. τότε
—26. [illegible]
205. 22. quadrupedes
207 *ult.* ὥρας.
208. 32. ἐπὶ θεῖον
210. 27. illam
222. 10. gerere
224. 9. attingunt
226. 32. Hiltibaos
227. 1. -lati Reip.
229. 8. adventum
232. 15. ἐχέτω
—29. Ἐρμῆ
235. 18. appositè
238. 26. Ὀλύμπ.
243. 25. odoratus
246. 9. effossum
—32. p. 473
251. 11. eburneum
—17. fabrefact.
252. 3. Cecropia
255. 9. simillima
256. 8. simul
257. 15. *l. 1. c 4.*
—17. γολγός
258. 14. αἱ δίκαι
261. 25. confident
262. 21. ᾄδοντα, ἐλθόντ
267. 22. alteram
271. 29. ἀφθόνω.
273. 35. παλαιγόνω
274. 28. Πλειάς
—31. mortuo
—35. propter Archenorum
276. 29. mortuæ
287. 9. meminit
—15. ἐκείνου
288. 34 πρεσβύτερα
289. 26. in 5. litera
290. 27. quadragesimos
296. 9. 20. corpisse
302. 18. confectam
—21. Ilithyiam
306. 1. desperasset
314. 4. dissensio
316. 19. Ego
324. 33. obnoxius
321. 14. describere
319. 20. ἀτροπος
330 27. παρεπιδ.
332. 29. tricorum
333. 33. Ægyptio
433. 2. Rursus
339. 7. Asyla
340. 20. Principes, quo-
345. 25. P.] 3706
351. 8. Hic
—31. λόγχαι
358 25. obviam factos
358. 7. Rehoboami
—13. cum eo
360. 11. 20000
366. 32. nipate
370. 2. Ægyptius
372. 5. alveo
383. 19. anno
—27. & Urz.
387 13. Μισώ
390. 24. Sanatus
397. 22. τότε
399 17. Anex
—24. Ὀυερίγο
403. 21. plethrorum
404 31. contra
409. 18. constet. quod
411. 32. recensetur
413. 9. ἀδεῖν
—14 ἴσον
416 24. [illegible]
423. 15. Cleosthenes
424. 15. ab Olymp.
425. 8. *p.* 425. *&c.*
—29. anni admodum
427. 26. perperàm
428. 31. delerà
442. 10. coegit
445. 18. ὕπερον
448. 24. excogitatum
—18. inter homines
—27. ioniatus
453. 2. in corp
—14. bicipitem
458. 6. obierit
460. 1. -tara suos
—14. Græcia
464. 2. ἀγαγόντος
—13. ὄνομα
-18. γνωστόν
-19. ζεύγλον
-35. Ἰστακεχεῖρας
465. 13. Romanam
468. 13. -mismata
469. 5. aplustre
—3. indicaos
-17. memorià
470. 17. initium
472. 2. indagavit
473. 3. CC.
—28. cœpit
474. 22. Eusebius
478. 13. quasi dicat
480. 11. Ἄνα
—33. decrevisse
481. 17. cepit
481. 5. offusa
—7. (at Herod.
-24. Josephus
487. 9. -dotus
492. *ult.* Ecbatana
493. 10. tentatam
—18. τινας
-31. ceu
495. 7. XII Ach. VI Ex.
—*ult.* differuimus
497. 10. petenotem
501. 26. tegebant
502. 29. Chersonesum
507 10. } dimicat
508. 11. }
512. 5. delitescendi
515. 17. eversa
517. 15. dixit
520. 26. diripuit
—33. ingustum
521. 9. deterrent
527. 12 videntur
531. 31. Μαγδώλος
533. 6. -gabilia esse dicit
535. 14. ἐν τῷ
544. 21. Lud (Æth.)
548. 21. Euphratis
—23. Euphrates
549. 4. fermè
552. 25. avertant
555. 6. Nabucod.
556. *ult.* ἀνέγραψε
557. 10. milliarem
558. 21. fuerit
560. 3. ἐπ' ἔργον.
566. 2. Josephus
—20. corrigerit
567. 8. Polyænus
569. 16. ἀγαθῶν
571. 9. respondentie
—31. redituros post
574. *ult.* ἄγων
575. 7. annus
576. *ult.* προστεταγμένας
577. 23. incutiat
581. 14. dimicavit
—16. -num Pamph.
25. fore, ut
582 4. suas
—24. -tiâ. Peri-
583 16. reliquam Asiam
584. 3. cerent; Euph.
—31. Verg.
585. 14. obortus
—15. adhæsit
587. 14. regni sui
589 *penult.* pullulârint
593. 2. descendere
—5. Megacles
594. 28. suisperent
596. 24 ἀδελφόν
598. 11. dicerent
—32. fuissent
607. 7 obtinuerit
608. 17. Erechtheo
—18 [illegible]
609. 5. χρήματα
610. 21. haberentur
612. 20. velit
—32. remisse
617. 33. κατὰ χ.
620. 13. Cnidoorum
623. 19 imitaris
—35. repressisse

O

P

INDEX.

Q

Stephanus

U

X

Z

F I N I S.

Corrigenda.

pag.lin. lege

9. 8. utrum
—26. quadriennile
22. 1. unicuique
28. 35. hic erexit
26. 25. Diospolit.
33. 28. Ægyptiorum
35. 14 Mercur.
—53. inaccess.
38. 20. Αἰγύπτ.
40. 7. Solus
46. 85. Almatougi
49. 25. *dele* in
50. 32. 409
53. 16. ἀνθεῖν
57. 16. subobscure
59. 7. abierit
72. 25. circumcidis
79. 9. Δαρείου
90. 8. probria
98. 15. [illegible]
208 24. [illegible]
209. 28. [illegible]
221. 7. [illegible]
—28. hooc statuetur
232. 25 capite
238 10. Memphim
239. 9. saniorem
242. 8. collegisset
245. *ult.* Aristus.
249. 13. propiùs
251. 27. separatione
251. 9. quasdam
257. 25. adortio
259. 85. Nominis
263. 18. Sepharum
264. 12. [illegible]
265. 27. [illegible]
270. 3. non
275. 26. desperâsse
281. 35. philosophus
285. 19. inæqualis
288 20. Vergilias
292. 25. ἀναλάβῃ
297. 27. Ægyptiac.
300. 26. [illegible]
—27. de dio
301. 25. [illegible]

pag.lin. lege

—26. [illegible]
205. 12. quadrupedes
207 *ult.* [illegible]
208. 32. [illegible]
210. 27. illam
212. 20. gerere
224. 9. attingunt
226. 30. Hirthæos
227. 1. -tati Reip.
229. 8. adventum
231. 15. [illegible]
—29. [illegible]
235. 28. appositè
238. 26. [illegible]
243. 25. odoratos
246. 9. effossum
—32. *p.* 475
251. 12. eburneum
—17. fabrefact.
252. 5. Cecropia
253. 9. simillime
256. 8. simul
257. 15. *l.* 2. *c* 4.
—17. [illegible]
258. 14. [illegible]
261. 25. confident
262. 21. [illegible]
267. 12. alteram
271. 29. [illegible]
273. 55 [illegible]
274. 28. [illegible]
—23. mortuo
—35. propter Achemonium
276. 29. mortuæ
287. 9. meminit
—15. [illegible]
288. 54 [illegible]
289. 26. 10 S. literis
290. 27. quadragesimus
296. 9. 10. corpsiffa
302. 11. confactam
—21. Ilithyiae
306. 1. desperâsset
314. 4. dissensio
316. 29. Ego
324. 33. chnoelus

pag.lin. lege

328. 14. describere
329. 10. [illegible]
330 27. [illegible]
332. 29. trienorum
353. 33. Ægypto
435. 2. Russia
359. 7. Asyla
340. 20. Principes, quo
345. 25. P. J 3706
351. 8. His
—31. [illegible]
356 25. obviam factos
358. 7. Rehoboami
—13. cum eo
360. 11. 20000
366. 32. orpore
370. 2. Ægyptios
372. 5. alveo
385. 19. anno
—27. & Uzz.
387 13. Mivai
590. 24. Sanarua
397. 22. [illegible]
599 17. Anez
—24. [illegible]
403. 23. plethorum
404 51. cantia
409. 18. constet, quod
411. 32. recanserus
415. 9. [illegible]
—14 [illegible]
416 24. [illegible]
423. 13. Cleosthenes
424. 15. ab Olymp.
425. 8. *p.* 425. *&c.*
—29. anni admodùm
427. 26. perperàm
428. 31. deleâ
443. 10. coegit
445. 18. [illegible]
448. 14. excogitatum
—28. inter homines
—27. [illegible]
455. 2. in corp
—14. biciputem
458. 6. ubierit
460. 8. -tota sunt

pag.lin. lege

—14. Græcis
464. 2. [illegible]
—13. [illegible]
—18. [illegible]
—19. [illegible]
—55. [illegible]
465. 35. Romanam
468. 35. -mismata
469. 5. aplustre
—8. indicant
—17. memoriâ
470. 17. initium
472. 2. indagavit
473. 3. CC.
—22. cœpit
474. 22. Eusebius
478. 35. quasi dicat
480. 11. [illegible]
—33. descivisse
481. 17. cepit
482. 5. offusa
—7. (an Herod.
—24. Josephus
487. 9. -dotus
492. *ult.* Ecbatana
493. 10. tentatam
—18. [illegible]
—31. ceu
495. 7. XII Ach. VI Ez.
—*ult.* dissaruimus
497. 10. pereuntem
501. 26. tegoabara
502 29. Chersonesum
507. 10. } dimicat
508. 28. }
512. 5. delufcendi
513. 17. eversa
517. 15. dixit
520. 26. diripuit
—33. tugurium
521. 9. dalecerent
527. 12 videntur
531. 31. [illegible]
553. 6. -gabilia esse dicit
535. 14. [illegible]
544. 21. Lud (Æth.)
548. 21. Euphratis

pag.lin. lege

—23. Euphrates
549. 4. fermè
552. 25. everant
555. 6. Nabucod.
556. *ult.* [illegible]
557. 30. milliarium
558. 21. fueris
560. 8. [illegible]
566. 2. Josephus
—20. contigeris
567. 8. Polyzona
569. 16. [illegible]
571. 9. respondente
—31. sedituros post
574. *ult.* [illegible]
575. 7. annus
576. *ult.* [illegible]
577. 23. incuriai
581. 14. dimicavit
—16. -num Pamph.
25. fore, ut
582 4. suas
—24. -sis. Peri-
583 11. reliquam Asiam
584. 3. cerens ; Euph.
—31. Verg.
585. 14. obortus
—15. adhæsit
587. 14. segor sul
589 *penult.* pullulâriot
593. 2. descendere
—5. Megaclas
594. 28. furtipereos
596. 24 [illegible]
598. 11. dimicerint
—32. fuissent
607. 7 obtinuerit
608. 17. Erechthea
—18. [illegible]
609. 5. [illegible]
610. 22. haberentur
612. 20. velis
—32. femissa
617. 38. [illegible]
620. 15. Coronationis
623. 19 imitaris
—15. sepissime